ပြည်ထောင်စု သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန မိတ္တူခွင့်ပြုသည်

ထာဝရဝိဇ္ဇာပါရမီ

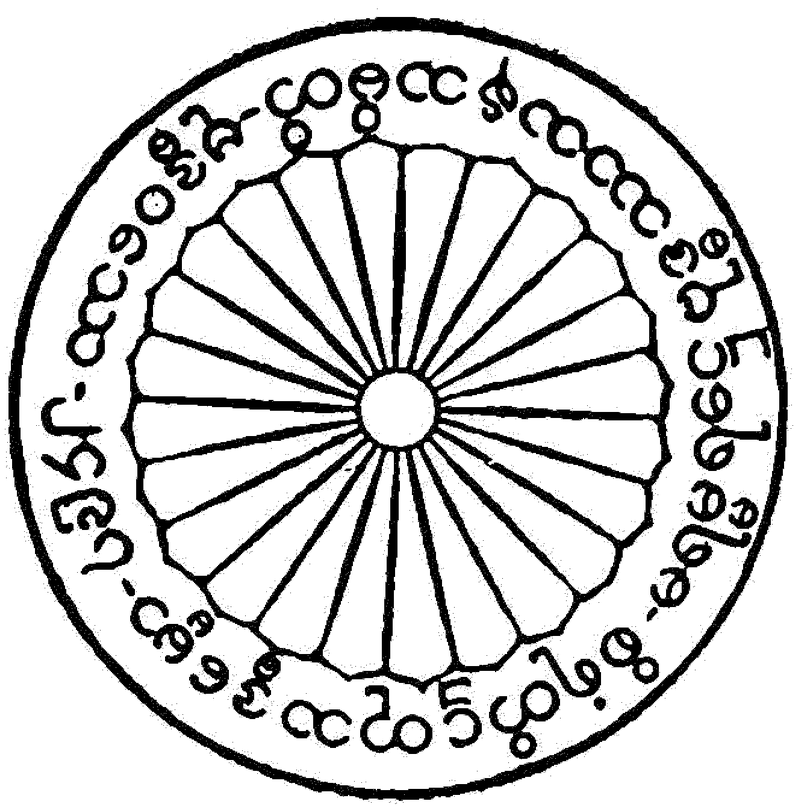
ဇာတ် ဦးတွင်းကြီး

ငယ်ဘဝသူငယ်ချင်း ကျွန်တော်တို့
ပေါင်းဖက်ပြီးလည် ကျွန်တော်တို့ကိုယ်
ကောင်းမှုရပ်ကို ဆောင်ရွက်ကြ

ပဌမတွဲ ဝါဆိုဝင် ဆဿဝတ္ထုရှစ် ၂၀၆၂ ဆဿဝဋ္ဋ

ငယ်ရွယ်သူတို့ ကခုလင်္ဂကယူဋ္ဌာန်

ငကယ္ဍဏ်းဆောင်ဇီဝ ဒီဓဖရိဖဂ

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဝင်

ဂင်္ဂါ ဦးဂန္ဓဇီဝရဘိက္ခု

ငယယ ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ကမ္ဘာငါးသိန်းက

ငယ်ငင်းထိုဝဏ္ဏ ငကွဲ့ဂယထိုဝဏ္ဍ

ကခငယ်ယဋ်ဇ ယခဲ့ဂွမ်ိဳထိုင်

၆-၄-၂၀၂၁

ရန်ကုန်မြို့

ဋီကာဒုကနိပါတ

မာတိကာ			ပိဋ္ဌင်
ဂန္ထာရမ္ဘကထာ	....	....	၁
နိဒါနဝဏ္ဏနာ	....	....	၃

၁-ဧကကနိပါတ

၁-ပဌမဝဂ္ဂ

၁-လောဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၂
၂-ဒေါသသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၂
၃-မောဟသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၅
၄-ကောဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၆
၅-မက္ခသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၆
၆-မာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၇
၇-သမ္မပရိညာသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၉
၈-မာနပရိညာသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၅၂
၉-၁၀-လောဘဒေါသပရိညာသုတ္တဒွယဝဏ္ဏနာ		....	၅၃

၂-ဒုတိယဝဂ္ဂ

၁-၂-၃-မောဟပရိညာဒိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၅၃
၄-အဝိဇ္ဇာနီဝရဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၅၃
၅-တဏှာသံယောဇနသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၅၅
၆-ပဌမသေခသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၅၇
၇-ဒုတိယသေခသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၆၁
၈-သံခဿေဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၆၄
၉-သံခသာမဂ္ဂိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၆၇
၁၀-ပဒုဋ္ဌစိတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၆၈

ငနယဝထိငဂဓဝယိင-၆ .... ၀၆c

ငနယဝထိငနဟ္ဟဂငဪဂ-၁ .... ပ၁c

ငနယဝထိငငခ်ဒ္ဓ-၎ ၉၁c

ငနယဝထိငငနငဇဇ-ſ ၆၁c

ငနယဝထိငယထဒ္ဓ-c ccc

ပ၀ဈဖွဋ်-ſ

ငနယဝထိငဏငနဂဇဇ-၀c ၉၀c

ငနယဝထိငနဂယနဂဖွဋ်-ခ ၀၀c

ငနယဝထိငနဂယနဇ၁ဂ-ပ ſ၀c

ငနယဝထိငဒ္ဓငထငဧဧ-၉ .... ၀၀c

ငနယဝထိငလဒ္ဓဂဖွဋ်-၅ .... ၅၅

ငနယဝထိငလဒ္ဓဇ၁ဂ-၆ .... ပ၅

ငနယဝထိငကန္ဒဂထဧဧ-၁ .... ပ၅

ငနယဝထိငကန္ဒဂထ-ခ ၉၅

ငနယဝထိငဗငဂဖွဧငင-ſ ၉၅

ငနယဝထိငဗငဂဖွယဋ်-c ſ၅

၄၀ဇ၁ဂ-c

ထ၂ဂန္ဒယဋ်-ſ

ငနယဝထိငငနဝငဏငထိဇ၅-၉ .... ၆ပ

ငနယဝထိငနု၆-၅ .... ခပ

ငနယဝထိငဆ၂ဝငဏခ-၆ .... ſပ

ငနယဝထိငဩဂဒ္ဒီဧဆ-၁ .... ပ၉

ငနယဝထိငထိဂဏငဘ-ခ ၆၉

ငနယဝထိငထိဇ၁-ſ ၀၉

ငနယဝထိငထိဖန်ဏဂ-c ၀၉

ပ၀ဇဖွထ-ခ

ငယဖွဝဇ ငဏယ်ယထိဝ်ဖွယ် [e] ဒွဒ်ဖွ

၆၀၂ .... ငနယိုဝီဝါကဖခငဇခ-၈

၎၀၂ .... ငနယိုဝီဝငလွဖဝါဝ-၅

၂၀၂ .... ငနယိုဝီဝငလွဖဒဋ-၆

၀၀၂ .... ငနယိုဝီဝါနိဧဆ-၆

ပဓင .... ငနယိုဝီဝါကၦြိဒ-၎

၅ဓင .... ငနယိုဝီဝါငိဖဖ-၂

၎ဓင .... ငနယိုဝီဝါလိုဝကွယဣဂ-ဂ

ဒဓင .... ငနယိုဝီဝါငြိုဝကွယဣဂ-ဂ

ပဝကွဋ-၂

ငဓင .... ငနယိုဝီဝါကဖခဗငဇ-ဝင

ဓဟင .... ငနယိုဝီဝငယ်ထ-ဓ

ပဟင .... ငနယိုဝကဋိဝီဝဝဣငဧဆ-ပ-ဂ

ပဟင .... ငနယိုဝီဝငငနဣကွဋ-၅

၅ဟင .... ငနယိုဝီဝငငနဣဂ၀ါ-၆

၆ဂင .... ငနယိုဝီဝငငနဣဂ၀ါ-၎

ဂဂင .... ငနယိုဝီဝါဃဝငဇ-ဂ

ဖဝဂါ-ဂ

ဇျှကွယ်ဋ-၎

ဓ၅င .... ငနယိုဝီဝါထပဘြွှ-၂ဂ

ဂ၅င .... ငနယိုဝီဝငယလျှဝငဧဆ-ဂဂ

၆၅င .... ငနယိုဝီဝါကဖပဂခ-ဝင

၂၅င .... ငနယိုဝီဝါဣငဣဂဒ-ဓ

ဝ၅င .... ငနယိုဝီဝါနငလိဣဘဂါ-ပ

ဂ၆င .... ငနယိုဝီဝငဃဝဂနငဦဋ-ဂ

၆၆င .... ငနယိုဝီဝငထဝငခဧဆ-၅

ယဘွ ငယွဝဂ

[ပ] ငထယဒ်ယဝိဝဝွဝဒ

မာတိကာ			ဝိဇ္ဇက်
၈-မောနေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၄
၉-ပဌမရာဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၅
၁၀-ဒုတိယရာဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၆

၃-တတိယဝဂ္ဂ

၁-မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၇
၂-သမ္မာဒိဋ္ဌိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၉
၃-နိဿရဏိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၀၉
၄-သန္တိတရသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၀
၅-ပုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁၁
၆-အဝဋ္ဌိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၂၆
၇-သုခပတ္ထနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၂၈
၈-ဘိဒုရသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၁
၉-ခေတ္တသောသံသန္ဒနသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၂
၁၀-ပရိဟာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၄

၄-စတုက္ကဝဂ္ဂ

၁-ဝိတက္ကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၆
၂-သက္ကာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၇
၃-ဒေဝသဒ္ဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၃၉
၄-ပဉ္စုပဒါနိမိတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၂
၅-ဗဟုဇနဟိတသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၄၀
၆-အသုဘာနုပဿီသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၃
၇-ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၆
၈-အန္ဓကရဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၅၈
၉-အန္တရာမလသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၀
၁၀-ဒေဝဒတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၆၅

။ငထဝဒိန် ငယဓဝဂ ကငထဃ်ဝ်ယထိဝ်ဓဝ်ဒ

ငနယ်ဝထိင်ငယငလခ-ဇင ၆၆ဇ
ငနယ်ဝထိင်လငန်ဂိင်-ၡင ၆ဇဇ
ငနယ်ဝထိင်ဗခ-ccင .... ဇဇဇ
ငနယ်ဝထိင်ထဝငင်ခဒန်-oင ၅ၡဇ
ငနယ်ဝထိင်ထယ်-ခ ၅ၡဇ
ငနယ်ဝထိင်ဗငယဴဂ-ပ .... ၡၡဇ
ငနယ်ဝထိင်ယဂ်ဒ္ဓင်-ဝ .... ပငဇ
ငနယ်ဝထိင်ဧ၂ဂါယထ-၅ .... ဝငဇ
ငနယ်ဝထိင်နိဂ်လင်-၆ .... ဇငဇ
ငနယ်ဝထိင်ယဂ်ငဒ္ဓယဂင်-ဗ .... ဇငဇ
ငနယ်ဝထိင်ကဳယဝင်ငဧ-ဇ .... oငဇ
ငနယ်ဝထိင်ငလဴင်-ၡ .... ပoဇ
ငနယ်ဝထိင်ပငကဂိဓယဂ်ငဒ္ဓ-ငင ၅ၡ၂
ငနယ်ဝထိင်ယဝ၄ခ-၂ .... ၅၅၂
ငနယ်ဝထိင်ဧငဝငဂိပ်ဧ-ငင ပ၅၂

ထ၂ဂန်ယ်ဓဝဓ-ဗ

ငနယ်ဝထိင်ခဒ်ဝထဓ-ဝင ၅၅၂
ငနယ်ဝထိင်ဇ၂-ခ ၅ခ၂
ငနယ်ဝထိင်လင်ယငါယ-ပ ပပ၂
ငနယ်ဝထိင်ပငကဓဂငယ-ၡ ၅ပ၂
ငနယ်ဝထိင်ဒ်ဂဂါဂါငယ-၅ .... ၆ပ၂
ငနယ်ဝထိင်ဒ်ယ္ဒဂဂဒ်-၆ .... ဇပ၂
ငနယ်ဝထိင်ပ်ဧ-ဗ ငပ၂
ငနယ်ဝထိင်ယ်ယဒ်ငဥဂ-ဇ oပ၂
ငနယ်ဝထိင်ယဝ၄ခ-၂ .... ၅၅၂
ငနယ်ဝထိင်ဧငဂငဂိပ်ဧ-ငင ပ၅၂

ပဝဂဒ်ဂ-၆

ယ်ဒ်ဝ ငယဓဝဂ

[ဘ] ငထယဒ်ယထိဝ်ဓဝ်ဒ

၀ ဣတိဝုတ္တကဋ္ဌကထာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဂန္ထာရမ္ဘကထာ

မဟာကာရုဏိကံ နာထံ၊ ဉေယျသာဂရပါရဂုံ။
၀န္ဒေ နိပုဏာဂမ္ဘီရ-ဝိစိတ္ထြနယဒေသနံ။

ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နာ၊ ယေန နိယျန္တိ လောကတော။
၀န္ဒေ တမုတ္တမံ ဓမ္မံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပူဇိတံ။

သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နော၊ ဌိတော မဂ္ဂဖလေသု ယော။
၀န္ဒေ အရိယသံဃံ တံ၊ ပုညက္ခေတ္တံ အနုတ္တရံ။

၀န္ဒနာဇနိတံ ပုညံ၊ ဧတိ ယံ ရတနတ္တယေ။
ဟတန္တရာယော သမ္ဗတ္တော၊ ဟုတ္ဝာဟံ တဿ တေဇသာ။

ကေကာဒိပွဘေဒေန၊ ဒေသိတာနိ မဟေသိနာ။
လောဘာဒီနံ ပဟာနာနိ၊ ဒီပနာနိ ဝိသေသတော။

သုတ္တာနိ ကေတော ကတ္ဝာ၊ ဧတိဝုတ္တပဒက္ခရံ။
ဓမ္မသင်္ဂါဟကာ ထေရာ၊ သင်္ဂါယိံသု မဟေသယော။

ဧတိဝုတ္တကမိစ္စေဝ၊ နာမေန ဝသိနော ပုရေ။
ယံ ခုဒ္ဒကနိကာယသ္မိံ၊ ဂန္ထိရတ္တပဒက္ကမံ။

တဿ ဂန္ထိရဉ္ဇောဟိ၊ သြဂါဟေတဗ္ဗဘာဝတော။
ကိဉ္စာပိ ဒုက္ကရာ ကာတုံ၊ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ မယာ။

သဟသံဝစ္ဆရံ ယသ္မာ၊ ဓရတေ သတ္ထု သာသနံ။
ပုဗ္ဗာစရိယသီဟာနံ၊ တိဋ္ဌတေဝ ဝိနိစ္ဆယော။

တသ္မာ တံ အဝလမ္ဗိတ္ဝာ၊ သြဂါဟေတ္ဝာန ပဗ္ဗဝိ။
နိကာယေ ဥပနိဿာယ၊ ပေါရာဏဉ္စကထာနယံ။

နိဿိတံ ဝါစနာမဂ္ဂံ၊ သုဝိသုဒ္ဓံ အနာကုလံ။
မဟာဝိဟာရဝါသိနံ၊ နိပုဏာတ္ထဝိနိစ္ဆယံ။

ပုနပ္ပုနာဂတံ အတ္ထံ၊ ဝဇ္ဇယိတ္ဝာန သာဓုကံ။
ယထာဗလံ ကရိဿာမိ၊ **ဇာတိဝတ္ထုကဝဏ္ဏနံ**။

ဇာတိ အာကာရမာနဿ၊ သဒ္ဓမ္မဿ စိရဋ္ဌိတိံ။
ဝိဘဇန္တဿ တဿတ္ထံ၊ နိဿာမယထ သာဓဝေါတိ။

တတ္ထ **ဇာတိဝတ္ထုကံ** နာမ ဧကကနိပါတော ဒုကနိပါတော တိကနိပါတော စတုက္ကနိပါတောတိ စတုနိပါတသင်္ဂဟံ။ တမ္ပိ ဝိနယပိဋကံ သုတ္တန္တပိဋကံ အဘိ-ဓမ္မပိဋကန္တိ တီသု ပိဋကေသု သုတ္တန္တပိဋကပရိယာပန္နံ၊ ဒီဃနိကာယော မဇ္ဈိမနိကာယော သံယုတ္တနိကာယော အင်္ဂုတ္တရနိကာယော ခုဒ္ဒကနိကာယောတိ ပဉ္စသု နိကာယေသု ခုဒ္ဒကနိကာယပရိယာပန္နံ၊ သုတ္တံ ဂေယျံ ဝေယျာကရဏံ ဂါထာ ဥဒါနံ ဇာတိဝတ္ထုကံ ဇာတကံ အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လန္တိ နဝသု သာသနင်္ဂေသု ဇာတိဝတ္ထုကင်္ဂဘူတံ၊

> "ဒွါသီတိ[1] ဗုဒ္ဓတော ဂဏ္ဟိံ၊ ဒ္ဝေသဟဿာနိ ဘိက္ခုတော။
> စတုရာသီတိ သဟဿာနိ၊ ယေ မေ ဓမ္မာ ပဝတ္တိနော"တိ ၂—

ဧဝံ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကေန ပဋိညာတေသု စတုရာသီတိယာ ဓမ္မက္ခန္ဓသဟ-ဿေသု ကတိပယဓမ္မက္ခန္ဓသင်္ဂဟံ။ သုတ္တတော ဧကကနိပါတေ တာဝ သတ္တ-ဒိသတိ သုတ္တာနိ, ဒုကနိပါတေ ဒွါဒိသတိ, တိကနိပါတေ ပညာသ, စတုက္က-နိပါတေ တေရသာတိ ဒွါဒသာဓိကသုတ္တသတသင်္ဂဟံ။ တဿ နိပါတေသု ဧကကနိပါတော အာဒိ၊ ဝဂ္ဂေသု ပါဋိဘောဂဝဂ္ဂေါ၊ သုတ္တေသု လောဘသုတ္တံ။ တဿာပိ "ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ"တိအာဒိကံ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန ပဌမမဟာသင်္ဂီတိကာလေ ဝုတ္တံ နိဒါနမာဒိ။ သာ ပနာယံ ပဌမမဟာသင်္ဂီတိ ဝိနယပိဋကေ တန္တိမာရုဠှာ ဧဝ။ ယော ပနေတ္ထ နိဒါနကောသလ္လတ္ထံ ဝတ္တုမ္ဘော

၁-ဒွါသီတိံ (သီ)

ကထာမဂ္ဂေါ၊ သောဝိ သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယာ **ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယ** ဝိတ္ထာ-ရတော့ ဝုတ္တောယေဝါတိ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတမ္ဗော။

နိဒါနဝဏ္ဏနာ

ယံ ပနေတံ "ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ"တိအာဒိကံ နိဒါနံ, "ကေဓမ္မံ ဘိက္ခဝေ ပဇဟထာ"တိအာဒိကံ သုတ္တံ၊ တတ္ထ **ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ**တိအာဒိနိ နာမပဒါနိ။ **ဇ္ဈာ**တိ နိပါတပဒံ။ **ပဇဟထာ**တိ ဏ္ဍေ ပ-ဏ္ဍတိ ဥပသဂ္ဂပဒံ၊ ဇဟထာ-တိ အာချာတပဒံ။ ဏ္ဍမိနာ နယေန သမ္ဗဏ္ဍ ပဒဝိဘာဂေါ ဝေဒိတမ္ဗော။

အတ္ထတော ပန **ဝုတ္တ**သဒ္ဒေါ တာဝ သဥပသဂ္ဂေါ အနုပသဂ္ဂေါ စ ဝပနေ ဝါပသမကရဏေ ကသောဟာရဏေ ဇိဝိတဝုတ္တိယံ ပဝုတ္တဘာဝေ[၁] ပါဝစန-ဘာဝေန ပဝတ္တိတေ အဇ္ဈေနေ ကထနေတိ ဧဝမာဒိသု ဒိဿတိ။ တထာ ဟေသ—

"ဂါဝေါ တဿ ပဇာယန္တိ၊ ခေတ္တေ ဝုတ္တံ ဝိရူဟတိ။
ဝုတ္တာနံ[၂] ဖလမဿ္နာတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုဗ္ဘတိ"တိ—

အာဒိသု[၃] ဝပနေ အာဂတောဝ။ "နော စ ခေါ ပဋိဝုတ္တ"န္တိအာဒိသု[၄] အဋ္ဌဒန္တကာဒိဟိ ဝါပသမကရဏေဝ။ "ကာပဋိကော မာဏဝေါ ဒဟရော ဝုတ္တသိရော"တိအာဒိသု[၅]ကသောဟာရဏေဝ။"ပန္နလောမော ပရဒတ္တဝုတ္တော[၆] မိဂဘူတေန စေတသာ ဝိဟရတိ"တိအာဒိသု[၇] ဇိဝိတဝုတ္တိယံ။ "သေယျထာပိ နာမ ပဏ္ဍုပလာသော ဗန္ဓနာ ပဝုတ္တော အဘဗ္ဗော ဟရိတတ္ထာယာ"တိ-အာဒိသု[၈] ဗန္ဓနတောဝ ပဝုတ္တဘာဝေ။ "ယေသမိဒံ ဇေတရဟိ ဗြာဟ္မဏာ ပေါရာဏံ မန္တံ ပဒံ ဂိတံ ပဝုတ္တံ သမိဟိတ"န္တိအာဒိသု[၉] ပါဝစနဘာဝေန ပဝတ္တိတေ။ လောကေ ပန "ဝုတ္တော ဂဏ္ဍော[၁၀] ဝုတ္တော ပါရာယနော"တိအာဒိသု အဇ္ဈေနေ။ "ဝုတ္တံ ခေါ ပနေတံ ဘဂဝတာ ဓမ္မဒါယာဒါ မေ ဘိက္ခဝေ ဘဝထ၊ မာ အာမိသဒါယာဒါ"တိအာဒိသု[၁၁] ကထနေ။ ဏ္ဍဝါဝိ ကထနေ ဒဿဗ္ဗော။ တသ္မာ ဝုတ္တံ ကထိတံ ဘာသိတန္တိ အတ္ထော။

၁-ပမုတ္တဘာဝေ (သီ၊ သျာ) ၂-ပုတ္တာနံ (သီ) ၃-ခု ဖ-၁၅၀-ပိဋ္ဌေ ဇာတကေ။
၄-ဝိ ၁-၁၉၁-ပိဋ္ဌေ။ ၅-မ ၂-၃၈၀-ပိဋ္ဌေ။ ၆-ပရဒဝုတ္တော (သီ၊ သျာ)
၇-ဝိ ၄-၃၄၀-ပိဋ္ဌေ။ ၈-ဝိ ၁-၅၈၊ ဝိ ၂-၂၈၁၊ ဝိ ၃-၁၃၄-ပိဋ္ဌေသု။ ၉-ဒီ ၁-၉၇-ပိဋ္ဌေ။
၁၀-ဂဏ္ဍော (သီ၊ သျာ) ၁၁-မ ၁-၁၆-ပိဋ္ဌေ။

ဒုတိယော ပန **ဝုတ္ထိ**သဒ္ဒေါ ဝစနေ စိဏ္ဏာဘာဝေ စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဟိ**-ဇာတိဇာတု ဝိဗျတ္တန္တိ တေသ္မိံ အတ္ထေ နိပါတော။ သော ဇာဒါနိ ဝုစ္စမာနသုတ္တသဘာဂဝတော ဝိဗျတ္တံ ဘာသိတဘာဝံ[1] ဇောတေတိ။ ဝါစကသဒ္ဒသန္နိဓာနေ[2] ဟိ ပယုတ္တော နိပါတော တေဟိ ဝတ္တဗ္ဗမတ္ထံ ဇောတေန္တိ။ **ဇ**တေန္တိ အယံ တေသဒ္ဒေါ—

"ယော စ ဗုဒ္ဓဇ္ဇ မမ္မဇ္ဇ၊ သံဃဇ္ဇ သရဏံ ဂတော။
စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ၊ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။

ဒုက္ခံ ဒုက္ခသမုပ္ပါဒံ၊ ဒုက္ခဿ စ အတိက္ကမံ။
အရိယဇ္ဈင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ၊ ဒုက္ခူပသမဂါမိနံ။

ဇတံ ခေါ သရဏံ ခေမံ၊ ဇတံ သရဏမုတ္တမံ။
ဇတံ သရဏမာဂမ္မ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတိ"တိ—

အာဒိသု[3] ယထာဝုတ္တေ အာသန္နပစ္စက္ခေ အာဂတော။ "အပ္ပမတ္တကံ ခေါ ပနေတံ ဘိက္ခဝေ ဩရမတ္တကံ သီလမတ္တကံ၊ ယေန ပုထုဇ္ဇနော တထာဂတဿ ဝဏ္ဏံ ဝဒမာနော ဝဒေယျာ"တိအာဒိသု[4] ပန ဝတ္တမာနေ အာသန္နပစ္စက္ခေ။ ဣဓာပိ ဝတ္တမာနေယေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ သင်္ဂါယနဝသေန ဝတ္တမာနံ ဟိ သုတ္တံ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကေန ဗုဒ္ဓိယံ[5] ဌပေတ္ဝာ တဒါ "ဇတေ"န္တိ ဝုတ္တံ။

ဘဂဝတာတိ ဇတ္ထေ ဘဂဝါတိ ဂရုဝစနံ။ ဂရုံ ဟိ လောကေ ဘဂဝါတိ ဝဒန္တိ၊ တထာဂတော စ သဗ္ဗဂုဏဝိသိဋ္ဌတာယ သတ္ထာနံ ဂရု၊ တသ္မာ ဘဂဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပေါရာဏေဟိပိ ဝုတ္တံ—

"ဘဂဝါတိ ဝစနံ သေဋ္ဌံ၊ ဘဂဝါတိ ဝစနမုတ္တမံ။
ဂရု ဂါရဝယုတ္တော သော၊ ဘဂဝါ တေန ဝုစ္စတိ"တိ။

သေဋ္ဌဝါစကံ ဟိ ဝစနံ သေဋ္ဌဂုဏသဟစရဏတော သေဋ္ဌန္တိ ဝုတ္တံ။ အထ ဝါ ဝုစ္စတီတိ ဝစနံ၊ အတ္ထော။ တသ္မာ **ဘဂဝါတိ ဝစနံ သေဋ္ဌ**န္တိ ဘဂဝါတိ ဣမိနာ ဝစနေန ဝစနီယော ယော အတ္ထော၊ သော သေဋ္ဌောတိ အတ္ထော။ **ဘဂဝါတိ ဝစနမုတ္တမ**န္တိ ဇေသဝ နယော။ **ဂါရဝယုတ္တော**တိ ဂရုဘာဝယုတ္တော ဂရုဂုဏယောဂတော၊ ဂရုကရဏံ ဝါ သာတိသယံ အရဟတိတိ ဂါရဝယုတ္တော၊ ဂါရဝါရဟောတိ အတ္ထော။ ဧဝံ ဂုဏဝိသိဋ္ဌသတ္ထုတ္တမဂရုဂါရဝါမိဝစနမေတံ ယဒိဒံ ဘဂဝါတိ။ အပိစ—

၁-ဗျတ္တဘာဘာသိတဘာဝံ (သီ) ၂-ဝါစကသဒ္ဒသန္နိဓ္ဌာနေ (သီ) ၃-ခု ၁-၄ ၂-ပိဋ္ဌေ။
၄-ဒီ ၁-၃-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ဗုဒ္ဓိယံ (သျာ)

"ဘဂိ ဘဇိ ဘာဂိ ဝိဘတ္တဝါ ဇုတိ၊
အကာသိ ဘဂ္ဂန္တိ ဂရူတိ ဘာဂျဝါ။
ဗဟူဟိ ဉာယေဟိ သုဘာဝိတတ္တာနော၊
ဘဝန္တရေါ သော ဘဂဝါတိ ဝုစ္စတိ"တိ—

နိဒ္ဒေသော[1] အာဂတနယေန,

"ဘာဂျဝါ ဘဂ္ဂဝါ ယုတ္တော၊ ဘဂေဟိ စ ဝိဘတ္တဝါ။
ဘတ္တဝါ ဝန္တဂမနော၊ ဘဝေသု ဘဂဝါ တတော"တိ—

ဇုမိဿာ ဂါထာယ စ ဝသေန ဘဂဝါတိ ပဒဿ အတ္ထော ဝတ္တဗ္ဗော။ သော ပနာယံ အတ္ထော သဗ္ဗာကာရေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဗုဒ္ဓါနုဿတိနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တောတိ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အပရော နယော—ဘာဂဝါတိ ဘဂဝါ၊ ဘတဝါတိ ဘဂဝါ၊ ဘာဂေ ဝနိတိ ဘဂဝါ၊ ဘဂေ ဝနိတိ ဘဂဝါ၊ ဘတ္တဝါတိ ဘဂဝါ၊ ဘဂေ ဝမိတိ ဘဂဝါ၊ ဘာဂေ ဝမိတိ ဘဂဝါ။

ဘာဂဝါ ဘတဝါ ဘာဂေ၊ ဘဂေ စ ဝနိ ဘတ္တဝါ။
ဘဂေ ဝမိ တထာ ဘာဂေ၊ ဝမိတိ ဘဂဝါ ဇိနော။

တတ္ထ ကထံ **ဘာဂဝါတိ ဘဂဝါ**? ယေ တေ သီလာဒယော ဓမ္မက္ခန္ဓာ ဂုဏကောဋ္ဌာသာ၊ တေ အနညသာဓာရဏာ နိရတိသယာ တထာဂတဿ အတ္ထိ ဥပလဗ္ဘန္တိ။ တထာ ဟိဿ သီလံ သမာဓိ ပညာ ဝိမုတ္တိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ၊ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပံ၊ သဒ္ဓါ ဝိရိယံ၊ သတိ သမ္ပဇညံ၊ သီလဝိသုဒ္ဓိ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ၊ သမထော ဝိပဿနာ၊ တိဏ္ဏံ ကုသလမူလာနံ၊ တိဏ္ဏံ သုစရိတာနံ၊ တယော သမ္မာဝိတက္ကာ တိဿော အနဝဇ္ဇသညာ၊ တိဿော ဓာတုယော၊ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ၊ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂါ၊ စတ္တာရိ အရိယဖလာနိ၊ စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ စတုယောနိပရိစ္ဆေဒကဉာဏာနိ၊ စတ္တာရော အရိယဝံသာ၊ စတ္တာရိ ဝေသာရဇ္ဇဉာဏာနိ၊ ပဉ္စ ပဓာနိယင်္ဂါနိ၊ ပဉ္စဂိုကော သမ္မာသမာဓိ၊ ပဉ္စဉာဏိကော သမ္မာသမာဓိ၊ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ ဗလာနိ၊ ပဉ္စ နိဿာရဏီယာ ဓာတုယော၊ ပဉ္စ ဝိမုတ္တာယတနဉာဏာနိ၊ ပဉ္စ ဝိမုတ္တိပရိပါစနိယာ သညာ၊ ဆ အနုဿတိဋ္ဌာနာနိ၊ ဆ ဂါရဝါ၊ ဆ နိဿာရဏီယာ ဓာတုယော၊ ဆ သတတဝိဟာရာ၊ ဆ အနုတ္တရိယာနိ၊ ဆ နိဇ္ဇဗ-

---

၁-ခု ၇-၁၆၂-ပိဋ္ဌေ မဟာနိဒ္ဒေသေ။

ဘာဂိယာ သညာ၊ ဆ အဘိညာ၊ ဆ အသာဓာရဏာညာဏာနိ၊ သတ္တ အပရိ-
ဟာနိယာ ဓမ္မာ၊ သတ္တ အရိယဓနာနိ၊ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ၊ သတ္တ သပ္ပုရိသဓမ္မာ၊ သတ္တ
နိဇ္ဇရဝတ္ထူနိ၊ သတ္တ သညာ၊ သတ္တဒက္ခိဏေယျပုဂ္ဂလဒေသနာ၊ သတ္တခီဏာ-
သဝဗလဒေသနာ၊ အဋ္ဌပညာပဋိလာဘဟေတုဒေသနာ၊ အဋ္ဌ သမ္မတ္တာနိ၊ အဋ္ဌ-
လောကဓမ္မာတိက္ကမော၊ အဋ္ဌ အာရမ္ဘဝတ္ထူနိ၊ အဋ္ဌအက္ခဏဒေသနာ၊ အဋ္ဌ
မဟာပုရိသဝိတက္ကာ၊ အဋ္ဌအဘိဘာယတနဒေသနာ၊ အဋ္ဌ ဝိမောက္ခာ၊ နဝ
ယောနိသောမနသိကာရမူလကာ ဓမ္မာ၊ နဝ ပါရိသုဒ္ဓိပဓာနိယင်္ဂါနိ၊နဝသတ္တာ-
ဝါသဒေသနာ၊နဝ အာဃာတပဋိဝိနယာ၊နဝ သညာ၊နဝ နာနတ္တာ၊နဝ အနုပုဗ္ဗ-
ဝိဟာရာ၊ ဒသ နာထကရဏာ ဓမ္မာ၊ ဒသ ကသိဏာယတနာနိ၊ ဒသ ကုသလ-
ကမ္မပထာ၊ ဒသ သမ္မတ္တာနိ၊ ဒသ အရိယဝါသာ၊ ဒသ အသေက္ခာ ဓမ္မာ၊ ဒသ
တထာဂတဗလာနိ၊ ဧကာဒသ မေတ္တာနိသံသာ၊ ဒွါဒသ ဓမ္မစက္ကာကာရာ၊
တေရသ ဓုတင်္ဂဏာ၊ စုဒ္ဒသ ဗုဒ္ဓဉာဏာနိ၊ ပဉ္စဒသ ဝိမုတ္တိပရိပါစနိယာ ဓမ္မာ၊
သောဠသဝိဓာ အာနာပါနဿတိ၊ သောဠသ အပရန္တပနိယာ[1] ဓမ္မာ၊ အဋ္ဌာရသ
ဗုဒ္ဓဓမ္မာ၊ ကေနဝိသတိ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏာနိ၊ စတုစတ္တာလီသ ဉာဏဝတ္ထူနိ၊
ပညာသ ဉဒယဗ္ဗယဉာဏာနိ၊ ပရောပဏ္ဏာသ ကုသလဓမ္မာ၊ သတ္တသတ္တတိ
ဉာဏဝတ္ထူနိ၊ စတုဝိသတိကောဋိသတသဟဿသမာပတ္တိသဉ္ဉာရိမဟာဝိဇိရ-
ဉာဏံ၊ အနန္တနယသမန္တပဋ္ဌာနပဝိစယပစ္စဝေက္ခဏဒေသနာဉာဏာနိ၊ တထာ
အနန္တာသု လောကဓာတ္သု အနန္တာနံ သတ္တာနံ အာသယာဒိဝိဘာဝနဉာဏာ-
နိ စာတိ ဧဝမာဒယော အနန္တာ အပရိမာဏဘေဒါ အနညသာဓာရဏာ
နိရတိသယာ ဂုဏဘာဂါ ဂုဏကောဋ္ဌာသာ ဝိဇ္ဇန္တိ ဥပလဗ္ဘန္တိ၊ တသ္မာ
ယထာဝုတ္တဝိဘာဂါ ဂုဏဘာဂါ အသ အတ္ထိတိ ဘာဂဝါတိ ဝတ္တဗ္ဗေ
အာကာရဿ ရဿတ္တံ ကတ္ဝာ "ဘဂဝါ"တိ ဝုတ္တော။ ဧဝံ တာဝ ဘာဂဝါတိ
ဘဂဝါ။

ယသ္မာ သီလာဒယော သဗ္ဗေ၊ ဂုဏဘာဂါ အသေသတော။
ဝိဇ္ဇန္တိ သုဂတေ တသ္မာ၊ ဘဂဝါတိ ပဝုစ္စတိ။

ကထံ **ဘတဝါတိ ဘဂဝါ**? ယေ တေ သဗ္ဗလောကဟိတာယ ဥဿုက္က-
မာပန္နေဟိ မနုဿတ္တာဒိကေ အဋ္ဌ ဓမ္မေ သမောဓာနေတ္ဝာ သမ္မာသမ္ဗောဓိယာ
ကတမဟာဘိနိဟာရေဟိ မဟာဗောဓိသတ္တေဟိ ပရိပူရေတဗ္ဗာ ဒါနပါရမိ,
သီလ၊ နေက္ခမ္မ၊ ပညာ၊ ဝီရိယ၊ ခန္တိ၊ သစ္စ၊ အဓိဋ္ဌာန၊ မေတ္တာ၊ ဥပေက္ခာ-
ပါရမိတိ ဒသ ပါရမိယော ဒသ ဥပပါရမိယော ဒသ ပရမတ္ထပါရမိယောတိ

၁-သတ္ထရသ အပရန္တပနိယာ (သီ)၊ သောဋ္ဌသ အတပနိယာ (က)

သမတိ°သ ပါရမိယော၊ ဒါနာဒိနိ စတ္တာရိ သင်္ဂဟဝတ္ထူနိ၊ စတ္တာရိအမိဋ္ဌာနာနိ၊ အတ္ထပရိစ္စာဂေါ, နယန၊ ဓန၊ ရဇ္ဇ၊ ပုတ္တဒါရပရိစ္စာဂေါတိ ပဉ္စ မဟာပရိစ္စာဂါ၊ ပုဗ္ဗယောဂေါ ပုဗ္ဗစရိယာ ဓမ္မက္ခာနံ လောကတ္ထစရိယာ ဉာတတ္ထစရိယာ ဗုဒ္ဓတ္ထ-စရိယာတိ ဧဝမာဒယော သခေါ်ပတော ဝါ ပုညသမ္ဘာရဉ္စဏသမ္ဘာရာ ဗုဒ္ဓကရဓမ္မာ၊ တေ မဟာဘိနိဟာရတော ပဋ္ဌာယ ကပ္ပါနံ သတသဟဿာ-ဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ယထာ ဟာနဘာဂိယာ သံကိလေသဘာဂိယာ ဋ္ဌိတိဘာဂိယာ ဝါ န ဟောန္တိ၊ အထ ခေါ ဥတ္တရုတ္တရိ ဝိသေသဘာဂိယာဝ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ သက္ကစ္စံ နိရန္တရံ အနဝသေသတော ဘတာ သမ္ဟတာ အသ အတ္ထိတိ ဘတဝါတိ ဘဂဝါ နိရုတ္တိနယေန တကာရသ ဂကာရံ ကတ္ဝာ။ အထ ဝါ ဘတဝါတိ တေယေဝ ယထာဝုတ္တေ ဗုဒ္ဓကရဓမ္မေ ဝုတ္တနယေန ဘရိ သမ္ဟရိ ပရိပူရေသီတိ အတ္ထော။ ဧဝမို ဘတဝါတိ ဘဂဝါ။

ယသ္မာ သမ္မောဓိယာ[1] သဗ္ဗေ၊ ဒါနပါရမိအာဒိကေ။
သမ္ဟာရေ ဘတဝါ နာထော၊ တသ္မာပိ ဘဂဝါ မတော။

ကထံ **ဘာဂေ ဝနိတိ ဘဂဝါ**? ယေ တေ စတုဝိသတိကောဋိသတ-သဟဿသင်္ခါ ဒေဝသိကံ ဝဋ္ဋနကသမာပတ္တိဘာဂါ၊ တေ အနဝသေသတော လောကဟိတတ္ထံ အတ္တနော ဒိဋ္ဌမမ္မသုခဝိဟာရတ္ထဉ္စ နိစ္စကပ္ပံ ဝနိ ဘဇိ သေဝိ ဗဟုလမကာသီတိ ဘာဂေ ဝနိတိ ဘဂဝါ။ အထ ဝါ အဘိညေယျသု ဓမ္မေသု ကုသလာဒိသု ခန္ဓာဒိသု စ ယေ တေ ပရိညေယျာဒိဝသေန သခေါ်ပတော ဝါ စတုဗ္ဗိဓာ အဘိသမယဘာဂါ၊ ဝိတ္ထာရတော ပန "စက္ခု ပရိညေယ်ံ။ပ။ ဇရာမရဏံ ပရိညေယ္ယ"န္တိအာဒိနာ[2] အနေကေ ပရိညေယ္ယဘာဂါ, "စက္ခုသ သမုဒယော ပဟာတဗ္ဗော။ပ။ ဇရာမရဏဿ သမုဒယော ပဟာတဗ္ဗော"တိ-အာဒိနာ ပဟာတဗ္ဗဘာဂါ, "စက္ခုသ နိရောဓော သစ္ဆိကာတဗ္ဗော။ပ။ ဇရာ-မရဏဿ နိရောဓော သစ္ဆိကာတဗ္ဗော"တိအာဒိနာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗဘာဂါ,"စက္ခု နိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ပ။ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝေ-တဗ္ဗာ"တိအာဒိနာ စ အနေကဘေဒါ ဘာဝေတဗ္ဗဘာဂါ စ ဓမ္မာ၊ တေ သဗ္ဗေ ဝနိ ဘဇိ ယထာရဟံ ဂေါစရဘာဝနာသေဝနာနံ ဝသေန သေဝိ။ ဧဝမို ဘာဂေ ဝနိတိ ဘဂဝါ။ အထ ဝါ ယေ ဇုမေ သီလာဒယော ဓမ္မက္ခန္ဓာ သာဝ-ကေဟိ သာဓာရဏာ ဂဏကောဋ္ဌာသာ ဂဏဘာဂါ၊ ကိန္တိ နု ခေါ တေ ဝေနေယျသန္တာနေသု ပတိဋ္ဌပေယျန္တိ? မဟာကရဏာယ ဝနိ အဘိပတ္ထယိ။

၁--သမ္မာသမ္မောဓိယာ (သျာ) ၂-ခု ၉-၂၃-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-ပတိဋ္ဌဟေယျန္တိ (သျာ)

သာ စသဲ အာဘိပတ္ထနာ ယထာဓိပ္ပေတဖလာဝဟာ အဟောသိ။ ဧဝမ္ပိ ဘာဂေ ဝန်တိ ဘဂဝါ။

ယသ္မာ ဥယျသမာပတ္တိ-ဂဏဘာဂေ တထာဂတော။
ဘဇိ ပတ္ထယိ သတ္တာနံ၊ ဟိတာယ ဘဂဝါ တတော။

ကထံ **ဘဂေ ဝန်တိ ဘဂဝါ**? သမာသတော တာဝ ကတပုညေဟိ ပယောဂသမ္ပန္နေဟိ ယထာဝိဘဝံ ဘဇိယန္တိ ဘဂါ။ လောကိယလောကုတ္တရာ သမ္ပတ္တိယော။ တတ္ထ လောကိယေ တာဝ တထာဂတော သမ္ဘောဓိကော ပုဗ္ဗေ ဗောဓိသတ္တဘူတော ပရမုက္ကံသဂတေ ဝန် ဘဇိ သေဝိ၊ ယတ္ထ ပတိဋ္ဌာယ နိရဝ-သေသတော ဗုဒ္ဓကရဓမ္မေ သမန္နာနေန္တော ဗုဒ္ဓဓမ္မေ ပရိပါစေသိ။ ဗုဒ္ဓဘူတော ပန တေ နိရဝဇ္ဇသုခူပသံဟိတေ အနညသာဓာရဏေ လောကုတ္တရေပိ ဝန် ဘဇိ သေဝိ။ ဝိတ္ထာရတော ပန ပဒေသရဇ္ဇဏ္ဍသရိယစက္ကဝတ္တိသမ္ပတ္တိဒေဝရဇ္ဇ-သမ္ပတ္တိအာဒိဝသေန စျာနဝိဓမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တိဉာဏဒဿနမဂ္ဂဘာဝနာ-ဖလသစ္ဆိကိရိယာဒိဥတ္တရိမနုဿဓမ္မဝသေန စ အနေကဝိဟိတေ အနညသာဓာရဏေ ဘဂေ ဝန် ဘဇိ သေဝိ။ ဧဝံ ဘဂေ ဝန်တိ ဘဂဝါ။

ယာ တာ သမ္ပတ္တိယော လောကေ၊ ယာ စ လောကုတ္တရာ ပုထူ။
သဗ္ဗာ တာ ဘဇိ သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ တသ္မာဝိ ဘဂဝါ မတော။

ကထံ **ဘတ္တဝါတိ ဘဂဝါ**? ဘတ္တာ ဒဠ္ဠဘတ္တိကာ အသ ဗဟူ အတ္ထီတိ ဘဂဝါ။ တထာဂတော ဟိ မဟာကရုဏာသမ္ဘဉ္ဇုတညာဏာဒိအပရိမိတ-နိရုပမပုဉ္ဉာဝဂုဏဝိသေသသမင္ဂီဘာဝတော သဗ္ဗသတ္တုတ္တမော, သဗ္ဗာနတ္ထ-ပရိဟာရပုဗ္ဗင်္ဂမာယ နိရဝသေသဟိတသုခဝိဓာနတပ္ပရာယ နိရတိသယာယ ပယောဂသမ္ပတ္တိယာ သဒေဝမနုဿာယ ပဇာယ အစ္ဆန္နာ။ ပကာရိတာယ ဒ္ဝတ္တိံသ-မဟာပုရိသလက္ခဏ အသီတိအနုဗျဉ္ဇန ဗျာမပ္ပဘာဒိအနညသာဓာရဏဂုဏဝိ-သေသပဋိမဏ္ဍိတရုပကာယတာယ ယထာဘုစ္စဂုဏာဓိဂတေန "ဗုဒ္ဓေါ သော ဘဂဝါ"တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တေန လောကတ္တယဗျာပိနာ သုဝိပုလေန သုဝိသုဒ္ဓေန စ ထုတိဃောသေန သမန္နာဂတတ္တာ ဥက္ကံသပါရမိပ္ပတ္တာသု အပ်ိစ္ဆတာသန္တု-ဋ္ဌိတာဒိသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝတော ဒသဗလစတုဝေသာရဇ္ဇာဒိနိရတိသယ-ဂဏဝိသေသသမင္ဂီဘာဝတော စ ရူပပ္ပမာဏော ရူပပ္ပသန္နော ဃောသပ္ပ-မာဏော ဃောသပ္ပသန္နော လူခပ္ပမာဏော လူခပ္ပသန္နော ဓမ္မပ္ပမာဏော

၁-သမာနေန္တော (က)

ဓမ္မပ္ပသန္နောတိ ဧဝံ စတုပ္ပမာဏိကေ လောကသန္နိဝါသေ သဗ္ဗထာပိ ပသာဒါ-ဝဟဘာဝေန သမန္တပါသာဒိကတ္တာ အပရိမာဏာနံ သတ္တာနံ သဒေဝမနုဿာနံ အာဒရဗဟုမာနဂါရဝါယတနတာယ ပရမပေမသမ္ဘတ္တိဋ္ဌာနံ။ ယေ စ တဿ ဩဝါဒေ ပတိဋ္ဌိတာ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတာ ဟောန္တိ၊ ကေနစိ အသံဟာရိယာ တေသံ သမ္ဘတ္တိ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ။ တထာ ဟိ တေ အတ္တနော ဇီဝိတပရိစ္စာဂေပိ တတ္ထ ပသာဒံ န ပရိစ္စဇန္တိ တဿ ဝါ အာဏံ ဒဋ္ဌဘတ္တိဘာဝတော။ တေနေဝါဟ—

“ယော ဝေ ကတညူ ကတဝေဒိ ဓီရော၊
ကလျာဏမိတ္တော ဒဋ္ဌဘတ္တိ စ ဟောတိ”တိ ။

“သေယျထာပိ ဘိက္ခဝေ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဋ္ဌိတဓမ္မော ဝေလံ နာတိဝတ္တတိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ယံ မယာ သာဝကာနံ သိက္ခာ-ပဒံ ပညတ္တံ၊ တံ မမ သာဝကာ ဇီဝိတဟေတုပိ နာတိက္ကမန္တိ” စ။

ဧဝံ ဘတ္တဝါတိ ဘဂဝါ နိရုတ္တိနယေန ကေဿ တကာရဿ လောပံ ကတ္ဝာ ဣကာရဿ ဂကာရ ကတ္ဝာ။

ဂုဏာတိသယယုတ္တဿ၊ ယသ္မာ လောကဟိတေသိနော။
သမ္ဘတ္တာ ဗဟဝေါ သတ္ထု၊ ဘဂဝါ တေန ဝုစ္စတိ။

ကထံ **ဘဂဝ ဝန်တိ ဘဂဝါ**? ယသ္မာ တထာဂတော ဗောဓိသတ္တဘူတော ပုရိမာသု ဇာတီသု ပါရမိယော ပူရေန္တော ဘဂဿ၌်တံ သိရိ ံ ဋ္ဌာနရိယံ ယသံ စ ဝမိ ဥဋ္ဌိရိ ခေဋ္ဌပိတ္တံ ဝိယ အနပေက္ခော ဆဋ္ဍေသိ။ တထာ ဟိဿ သောမ-နဿကုမာရကာလေ ဟတ္ထိပါလကုမာရကာလေ အယောဃရပတ္တိတကာလေ မူဂပက္ခပတ္တိတကာလေ စူဠသုတသောမကာလေတိ ဧဝမာဒိသု နေက္ခမ္မ-ပါရမိပူရဏဝသေန ဒေဝရဇ္ဇသဒိသာယ ရဇ္ဇသိရိယာ ပရိစ္စတ္တတ္တာဘာဝါနံ ပရိမာဏံ နတ္ထိ။ စရိမတ္တဘာဝေပိ ဟတ္ထဂတံ စက္ကဝတ္တိသိရိ ံ ဒေဝလောကာဓိ-ပစ္စသဒိသံ စတုဒ္ဒီပိဿရိယံ စက္ကဝတ္တိသမ္ပတ္တိသန္နိဿယံ သတ္တရတနသမုဇ္ဇလံ ယသ္ဆ တိဏာယပိ အမညမာနော နိရပေက္ခော ပဟာယ အဘိနိက္ခမိတ္ဝာ သမ္မာသမ္ဗောဓိ ံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ တသ္မာ ဣမေ သိရိအာဒိကေ ဘဂေ ဝမိတိ ဘဂဝါ။ အထ ဝါ ဘာနိ နာမ နက္ခတ္တာနိ၊ တေဟိ သမံ ဂစ္ဆန္တိ ပဝတ္တန္တိတိ

၁-ခု ၆-၁၀-ပိဋ္ဌေ ဇာတကေ။ ၂-အံ ၃-၄၅၊ ခု ၁-၁၄၂၊ ဝ ၄-၄၂၁-ပိဋ္ဌေသု။

ဘဂါ။ သိနေရုယုဂန္ဓရဉ္ဇာရကုရုဟိမဝန္တာဒီဘာဇနလောက်ဝိသေသသန္နိဿယာ သောဘာ ကပ္ပဋ္ဌိတိယဘာဝတော[1]၊ တေပိ ဘဂဝါဝမိ တံနိဝါသိသတ္ထာဝါသမတိက္ကမနတော တပ္ပဋိဗဒ္ဓဆန္ဒရာဂပဟာနေန ပဇဟိတိ။ ဧဝမ္ပိ ဘဂေဝမိတိ ဘဂဝါ။

စက္ကဝတ္တိသိရိ ယသ္မာ၊ ယသံ ဇာသရိယံ သုခံ။
ပဟာသိ လောကစိတ္တဉ္စ၊ သုဂတော ဘဂဝါ တတော။

ကထံ **ဘာဂေ ဝမိတိ ဘဂဝါ**? ဘာဂါ နာမ ကောဋ္ဌာသာ၊ တေ ခန္ဓာယတနဓာတာဒိဝသေန, တတ္ထာပိ ရူပဝေဒနာဒိဝသေန အတီတာဒိဝသေန စ အနေကဝိဓာ။ တေ စ ဘဂဝါ သဗ္ဗံ ပပဉ္စံ သဗ္ဗံ ယောဂံ သဗ္ဗံ ဂန္ထံ သဗ္ဗံ သံယောဇနံ သမုစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ အမတဓာတုံ သမဓိဂစ္ဆန္တော ဝမိ ဥဂ္ဂိရိ အနပေက္ခော ဆဋ္ဌယိ၊ န ပစ္စာဂမိ။ တထာ ဟေသ သဗ္ဗတ္ထကမေဝ ပထဝိံ အာပံ တေဇံ ဝါယံ၊ စက္ခုံ သောတံ ဃာနံ ဇိဝှံ ကာယံ မနံ၊ ရူပေ သဒ္ဒေ ဂန္ဓေ ရသေ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ ဓမ္မေ၊ စက္ခုဝိညာဏံ။ပ။ မနောဝိညာဏံ။ စက္ခုသမ္ဖဿံ။ပ။ မနောသမ္ဖဿံ။ စက္ခုသမ္ဖဿဇံ ဝေဒနံ။ပ။ မနောသမ္ဖဿဇံ ဝေဒနံ။ စက္ခုသမ္ဖဿဇံ သညံ။ပ။ မနောသမ္ဖဿဇံ သညံ။ စက္ခုသမ္ဖဿဇံ စေတနံ။ပ။ မနောသမ္ဖဿဇံ စေတနံ။ ရူပတဏှာ။ပ။ ဓမ္မတဏှာ။ ရူပဝိတက္ကော။ပ။ ဓမ္မဝိတက္ကော။ ရူပဝိစာရော။ပ။ ဓမ္မဝိစာရော။ ရူပဝိစာရာနံ အာဒီနာ အနုပဒဓမ္မဝိဘာဂဝသေနပိ သဗ္ဗေဝ ဓမ္မကောဋ္ဌာသေ အနဝသေသတော ဝမိ ဥဂ္ဂိရိ အနပေက္ခပရိစ္စာဂေန ဆဋ္ဌယိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

> “ယံ တံ အာနန္ဒ စတ္တံ ဝန္တံ မုတ္တံ ပဟီနံ ပဋိနိဿဋ္ဌံ၊ တံ တထာဂတော ပုန ပစ္စာဂမိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ”တိ[2]။

ဧဝမ္ပိ ဘာဂေ ဝမိတိ ဘဂဝါ။ အထ ဝါ ဘာဂေ ဝမိတိ သဗ္ဗေပိ ကုသလာကုသလေ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇေ ဟီနပဏီတေ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂေ ဓမ္မေ အရိယမဂ္ဂဉာဏမုခေန ဝမိ ဥဂ္ဂိရိ အနပေက္ခော ပရိစ္စဇိ ပဇဟိ၊ ပရေသဉ္စ[3] တထတ္တာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

> “ဓမ္မောပိ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ပဟာတဗ္ဗော ပဂေဝ အဓမ္မော[4]၊ ကုလ္လူပမံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ နိတ္ထရဏတ္ထာယ နော ဂဟဏတ္ထာယာ”တိအာဒိ[5]။

၁-ကပ္ပဋ္ဌိယဘာဝတော (သီ)၊ကပ္ပဋ္ဌာယိဘာဝတော (က) ၂-ဒီ ၂-၉၉-ပိဋ္ဌေ။
၃-ပရေသဉ္စာဝိ (က) ၄-မ ၁-၁၀၈-ပိဋ္ဌေ။ ၅-မ ၁-၁၀၇-ပိဋ္ဌေ။

ဝေမွိ ဘာဂေ ဝမိတိ ဘဂဝါ။

ခန္ဓာယတနဓာတာဒိ-ဓမ္မဘေဒါ မဟေသိနာ။
ကဏ္ဌသုက္ကာ[1] ယတော ဝန္တာ၊ တတောပိ ဘဂဝါ မတော။

တေန ဝုတ္တံ—

"ဘာဂဝါ ဘတဝါ ဘာဂေ၊ ဘဂေ စ ဝနိ ဘတ္တဝါ။
ဘဂေ ဝမိ တထာ ဘာဂေ၊ ဝမိတိ ဘဂဝါ ဇိနော"တိ။

တေန ဘဂဝတာ။ **အရဟတာ**တိ ကိလေသေဟိ အာရကတ္တာ, အနဝသေ-သာနံ ဝါ ကိလေသာရိနံ ဟတတ္တာ, သံသာရစက္ကဿ ဝါ အရာနံ ဟတတ္တာ, ပစ္စယာဒီနံ အရဟတ္တာ, ပါပကရဏော ရဟာဘာဝါတိ ဇ္ဈမေဟိ ကာရဏေဟိ အရဟတာ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဇေ့ စ **ဘဂဝတာ**တိ ဇ္ဈမိနာဿ ဘာဂျဝန္တာဒီပနေန ကပ္ပါနံ အနေကေသု အသင်္ခ်ေယျေသု ဥပစိတပုညသမ္ဘာရဘာဝတော သတပုညလက္ခဏရဿ ဒွတ္တိံသ မဟာပုရိသ လက္ခဏ အသီတိ အနုဗျဉ္ဇန ဗျာမပ္ပဘာကေတုမာလာဒိ ပဋိ-မဏ္ဍိတာ အနညသာဓာရဏာ ရူပကာယသမ္ပတ္တိဒီပိတာ ဟောတိ။ **အရဟတာ**တိ ဇ္ဈမိနာဿ အနဝသေသကိလေသပ္ပဟာနဒီပနေန အာသဝက္ခယပဒဋ္ဌာနသမ္ပ-ညုတညာဏာဓိဂမပရိဒီပနတော ဒသဗလစတုဝေသာရဇ္ဇဆအသာဓာရဏ-ဉာဏအဋ္ဌာရသာဝေဏိကဗုဒ္ဓဓမ္မာဒိအစိန္တေယျာပရိမေယျဓမ္မကာယသမ္ပတ္တိ ဒီပိ-တာ ဟောတိ။ တဒုဘယေနပိ လောကိယသရိက္ခကာနံ[2] ဗဟုမတဘာဝေါ, ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတေဟိ အဘိဂမနိယတာ[3], တထာ အဘိဂတာနဉ္စ တေသံ ကာယိကစေတသိကဒုက္ခာပနယနေ ပဋိဗလဘာဝေါ, အာမိသဒါနဓမ္မဒါနေဟိ ဥပကာရိတာ, လောကိယလောကုတ္တရေဟိ ဂုဏေဟိ သံယောဇနသမတ္ထတာ စ ပကာသိတာ ဟောတိ။

တထာ **ဘဂဝတာ**တိ ဇ္ဈမိနာ စရဏဓမ္မေသု မုဒ္ဓဘူတဒိဗ္ဗဝိဟာရာဒိဝိဟာရ-ဝိသေသသမာယောဂပရိဒီပနေန စရဏသမ္ပဒါ ဒီပိတာ ဟောတိ၊ **အရဟ-တာ**တိ ဇ္ဈမိနာ သဗ္ဗဝိဇ္ဇာသု သိခါပ္ပတ္တအာသဝက္ခယဉာဏာဓိဂမပရိဒီပနေန ဝိဇ္ဇာသမ္ပဒါ ဒီပိတာ ဟောတိ။ ပုရိမေန ဝါ အန္တရာယိကနိယျာနိကဓမ္မာနံ အဝိပရိတဝိဘတ္တဘာဝဒီပနေန ပစ္ဆိမဝေသာရဇ္ဇဒ္ဒယသမာယောဂေါ၊ ပစ္ဆိမေန

၁-ကဏ္ဌာ သုက္ကာ (သီ) ၂-လောကိယပရိက္ခကာနံ (သီ၊ သျာ) ၃-အဘိဂမနိယတ္တာ (သီ)

သဝါသနနိရဝသေသကိလေသပဗဟာနဒီပနေန ပုရိမဝေသာရဇ္ဇဒ္ဒယသမာ-
ယောဂေါ ဝိဘာဝိတော ဟောတိ။

တထာ ပုရိမေန တထာဂတသ ပဋိညာသစ္စဝစီသစ္စဉာဏသစ္စပရိဒီပနေန
ကာမဂုဏလောကိယာမိပစ္စယသလာဘသက္ကာရာဒီပရိစ္စာဂပရိဒီပနေန အနဝ-
သေသကိလေသာဘိသင်္ခါရပရိစ္စာဂပရိဒီပနေန စ သစ္စာဓိဋ္ဌာနစာဂါဓိဋ္ဌာန-
ပါရိပူရိ ပကာသိတာ ဟောတိ၊ ဒုတိယေန သဗ္ဗသင်္ခါရူပသမသမဓိဂမပရိဒီပနေန
သမ္မာသမ္မောမိပရိဒီပနေန စ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနပညာဓိဋ္ဌာနပါရိပူရိ ပကာသိတာ
ဟောတိ။ တထာ ဟိ ဘဂဝတော ဗောဓိသတ္တဘူတသ လောကုတ္တရဂုဏော
ကတာဘိနိဟာရသ မဟာကရုဏာယောဂေန ယထာပဋိညံ သဗ္ဗပါရမိတာ-
နုဋ္ဌာနေန သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ, ပါရမိတာပဋိပက္ခပရိစ္စာဂေန စာဂါဓိဋ္ဌာနံ, ပါရမိ-
တာဂုဏော်ဟိ စိတ္တဂူပသမေန ဥပသမာဓိဋ္ဌာနံ,ပါရမိတာဟိ ဇဝ ပရဟိတူပါယ-
ကောသလ္လတော ပညာဓိဋ္ဌာနံ ပါရိပူရိဂတံ။

တထာ ယာစကဇနံ အဝိသံဝါဒေတွာ ဒဿာမိတိ ပဋိဇာနနေန ပဋိညံ
အဝိသံဝါဒေတွာ ဒါနေန စ သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ, ဒေယျပရိစ္စာဂတော[၁] စာဂါဓိဋ္ဌာနံ,
ဒေယျပဋိဂ္ဂါဟကဒါနဒေယျပရိက္ခယေသု လောဘဒေါသမောဟဘယဂူပ-
သမေန ဥပသမာဓိဋ္ဌာနံ, ယထာရဟံ ယထာကာလံ ယထာဝိဓိ စ ဒါနေန
ပညတ္တရတာယ စ ပညာဓိဋ္ဌာနံ ပါရိပူရိဂတံ။ ဇုမိနာ နယေန သေသပါရမီသုပိ
စတုရာဓိဋ္ဌာနပါရိပူရိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သဗ္ဗာ ဟိ ပါရမိယော သစ္စပဗဘာဝိတာ
စာဂါဘိဗျတ္တိတာ ဥပသမာနုဗြူဟိတာ ပညာပရိသုဒ္ဓါတိ ဧဝံ စတုရာဓိဋ္ဌာန-
သမုဒါဂတသ တထာဂတသ သစ္စာဓိဋ္ဌာနံ သစ္စာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန သိလ-
ဝိသုဒ္ဓိ၊ စာဂါဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန အာဇီဝဝိသုဒ္ဓိ၊ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန
စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ ပညာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိ။ တထာ သစ္စာဓိဋ္ဌာနသမုဒါ-
ဂမေနသ သံဝါသေန သိလံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ စာဂါဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန သံဝေါ-
ဟာရေန သောစေယျံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန အာပဒါသု
ထာမော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပညာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန သာကစ္ဆာယ ပညာ
ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တထာ သစ္စာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန အဒုဋ္ဌော အဓိဝါသေတိ၊ စာဂါ-
ဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန အလုဒ္ဓါ ပဋိသေဝတိ၊ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန
အဘီတော ပရိဝဇ္ဇေတိ၊ ပညာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန အမူဠှော ဝိနောဒေတိ။

၁-ဒေယျဖလပရိစာဂတော (သီ)

တထာ သစ္ဆာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန စသေ နေက္ခမ္မသုခပ္ပတ္တိ၊ စာဂါဓိဋ္ဌာနသမုဒါ-ဂမေန ပဝိဝေကသုခပ္ပတ္တိ၊ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန ဥပသမသုခပ္ပတ္တိ၊ ပညာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန သမ္မောဓိသုခပ္ပတ္တိ ဒီပိတာ ဟောတိ။ သစ္ဆာဓိဋ္ဌာန-သမုဒါဂမေန ဝါဝိဝေကဇပိတိသုခပ္ပတ္တိ၊ စာဂါဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန သမာဓိဇ-ပိတိသုခပ္ပတ္တိ၊ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန အပိတိဇကာယသုခပ္ပတ္တိ၊ ပညာ-ဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန သတိပါရိသုဒ္ဓိဇဥပေက္ခာသုခပ္ပတ္တိ။ တထာ သစ္ဆာဓိဋ္ဌာန-သမုဒါဂမေန ပရိဝါရသမ္ပတ္တိလက္ခဏပစ္စယသုခသမာယောဂေါ ပရိဒီပိတော ဟောတိ အဝိသံဝါဒနတော၊ စာဂါဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန သန္တုဋ္ဌိလက္ခဏ-သဘာဝသုခသမာယောဂေါ အလောဘဘာဝတော[1]၊ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနသမုဒါ-ဂမေန ကတပုညတာလက္ခဏဟေတုသုခသမာယောဂေါ ကိလေသေဟိ အန-ဘိဘူတဘာဝတော၊ ပညာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန ဝိမုတ္တိသမ္ပတ္တိလက္ခဏဒုက္ခ॥ပ-သမသုခသမာယောဂေါ ပရိဒီပိတော ဟောတိ ဉာဏသမ္ပတ္တိယာ နိဗ္ဗာနာ-ဓိဂမနတော။

တထာ သစ္ဆာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန အရိယသ္သ သီလက္ခန္ဓသ္သ အနုဗော-ဓပ္ပဋိဝေဓသိဒ္ဓိ၊ စာဂါဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန အရိယသ္သ သမာဓိက္ခန္ဓဿပ၊ ပညာဓိဋ္ဌာနသမုဒါဂမေန အရိယသ္သ ပညာက္ခန္ဓသ္သ၊ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနသမုဒါ-ဂမေန အရိယသ္သ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓသ္သ အနုဗောဓပ္ပဋိဝေဓသိဒ္ဓိ ဒီပိတာ ဟောတိ။ သစ္ဆာဓိဋ္ဌာနပရိပူရဏေန စ တပသိဒ္ဓိ[2]၊ စာဂါဓိဋ္ဌာနပရိပူရဏေန သဗ္ဗနိဿဂ္ဂ-သိဒ္ဓိ၊ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနပရိပူရဏေန ဥုန္ဒြိယသံဝရသိဒ္ဓိ၊ ပညာဓိဋ္ဌာနပရိပူရဏေန ဗုဒ္ဓိသိဒ္ဓိ၊ တေန စ နိဗ္ဗာနသိဒ္ဓိ။ တထာ သစ္ဆာဓိဋ္ဌာနပရိပူရဏေန စတုအရိယ-သစ္စာဘိသမယပ္ပဋိလာဘော၊ စာဂါဓိဋ္ဌာနပရိပူရဏေန စတုအရိယဝံသပ္ပဋိ-လာဘော၊ ဥပသမာဓိဋ္ဌာနပရိပူရဏေန စတုအရိယဝိဟာရပ္ပဋိလာဘော၊ ပညာဓိဋ္ဌာနပရိပူရဏေန စတုအရိယဝေါဟာရပ္ပဋိလာဘော ဒီပိတော ဟောတိ။

အပရော နယော—**ဘဂဝတာ**တိ ဓေတေန သတ္ထာနံ လောကိယလော-ကုတ္တရသမ္ပတ္တိအဘိကံဓီဒိပနေန တထာဂတသ္သ မဟာကရုဏာ ပကာသိတာ ဟောတိ၊ **အရဟတာ**တိ ဓေတေန ပဟာနသမ္ပတ္တိဒီပနေန[3] ပဟာနပညာ ပကာသိတာ ဟောတိ။ တတ္ထ ပညာယသ္သ ဓမ္မရဇ္ဇပတ္တိ၊ ကရုဏာယ ဓမ္မ-သံဝိဘာဂေါ။ ပညာယ သံသာရဒုက္ခနိဗ္ဗိဒါ၊ ကရုဏာယ သံသာရဒုက္ခသဟနံ[4]။ ပညာယ ပရဒုက္ခပရိဇာနနံ၊ ကရုဏာယ ပရဒုက္ခပ္ပဋိကာရာရမ္ဘော။ ပညာယ

၁-အလောလဘာဝတော (သီ)
၂-ပဟာနဘာဝနာသမ္ပတ္တိဒီပနေန (က)
၂-စတုပစ္စယသိဒ္ဓိ (သီ၊ သျာ)
၄-သံသာရဒုက္ခပ္ပဟာနံ (က)

ပရိနိဗ္ဗာနာဘိမုခဘာဝေါ၊ ကရဏာယ တဒဓိဂမော။ ပညာယ သယံ တရဏံ၊ ကရဏာယ ပရေသံ တာ့ရဏံ။ ပညာယ ဗုဒ္ဓဘာဝသိဒ္ဓိ၊ ကရဏာယ ဗုဒ္ဓကိစ္စ-သိဒ္ဓိ။ ကရဏာယ ဝါ ဗောဓိသတ္တာဘူမိယံ သံသာရာဘိမုခဘာဝေါ၊ ပညာယ တတ္ထ အနဘိရတိ။ တထာ ကရဏာယ ပရေသံ အဝိဟိံသနံ၊ ပညာယ သယံ ပရေဟိ အဘာယနံ။ ကရဏာယ ပရံ ရက္ခန္တော အတ္တာနံ ရက္ခတိ၊ ပညာယ အတ္တာနံ ရက္ခန္တော ပရံ ရက္ခတိ။ တထာ ကရဏာယ အပရန္တပေါ၊ ပညာယ အနတ္တန္တပေါ။ တေန အတ္တဟိတာယ ပဋိပန္နာဒီသု စတုတ္ထပုဂ္ဂလဘာဝေါ သိဒ္ဓေါ ဟောတိ။

တထာ ကရဏာယ လောကနာထတာ၊ ပညာယ အတ္တနာထတာ။ ကရဏာယ စဿ နိန္နတာဘာဝေါ၊ ပညာယ ဥန္နတာဘာဝေါ။ တထာ ကရဏာယ သဗ္ဗသတ္တေသု ဇနိတာနုဂ္ဂဟော၊ ပညာနုဂတတ္တာ န စ နံ သဗ္ဗတ္ထ ဝိရတ္တစိတ္တော။ ပညာယ သဗ္ဗဓမ္မေသု ဝိရတ္တစိတ္တော၊ ကရဏာနုဂတတ္တာ န စ နံ သဗ္ဗသတ္တာနုဂ္ဂဟာယ ပဝတ္တော။ ယထာ ဟိ ကရဏာ တထာဂတဿ သိနေဟသောကဝိရဟိတာ၊ ဧဝံ ပညာ အဟံကာရမမံကာရဝိနိမုတ္တာတိ အညမညံ ဝိသောဓိတာ[၂] ပရမဝိသုဒ္ဓါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တတ္ထ ပညာခေတ္တံ ဗလာနိ၊ ကံရဏာခေတ္တံ ဝေသာရဇ္ဇာနိ။ တေသု ဗလသမာယောဂေန ပရေဟိ နာဘိဘုယျတိ၊ ဝေသာရဇ္ဇသမာယောဂေန ပရေ အဘိဘဝတိ။ ဗလေဟိ သတ္ထုသမ္ပဒါသိဒ္ဓိ၊ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ သာသနသမ္ပဒါသိဒ္ဓိ။ တထာ ဗလေဟိ ဗုဒ္ဓရတနသိဒ္ဓိ၊ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ ဓမ္မရတနသိဒ္ဓိတိ အယမေတ္ထ "ဘဂဝတာ အရဟတံ"တိ ပဒဒွယဿ အတ္ထယောဇနာယ မုခမတ္တဒဿနံ။

ကသ္မာ ပနေတ္ထ "ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ"တိ ဝတ္ဝာ ပုန "ဝုတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ? အနုဿဝပဋိက္ခေပေန နိယမဒဿနတ္ထံ။ ယထာ ဟိ ကေနစိ ပရတော သုတ္ဝာ ဝုတ္တံ ယဒိပိ စ ဇာနန္တေန ဝုတ္တံ န တေနေဝ ဝုတ္တံ ပရေနပိ ဝုတ္တတ္တာ။ န စ တံ တေန ဝုတ္တမေဝ, အပိစ ခေါ သုတမ္ပိ၊ န ဧဝမိဓ။ ဘဂဝတာ ဟိ ပရတော အသုတ္ဝာ သယမ္ဘုဉာဏေန အတ္တနာ အဓိဂတမေဝ ဝုတ္တန္တိ ဣမဿ ဝိသေ-သဿ ဒဿနတ္ထံ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ "ဝုတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ၊ တဉ္စ ခေါ ဘဂဝတာဝ ဝုတ္တံ, န အညေန၊ ဝုတ္တမေဝ စ, န သုတန္တိ။ အဓိကဝစနံ ဟိ အညမတ္ထံ ဗောဓေတိတိ န ပုနရုတ္တိဒေါသော။ သေ နယော ဣတော ပရေသုပိ။

၁-နု ပနသီ၊ (သျာ) ၂-ဝိဟေဋိတာ (က)

တထာ ပုဗ္ဗရစနာဘာဝဒဿနတ္ထံ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ "ဝုတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။ ဘဂဝါ ဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓတာယ ဌာနုပ္ပတ္တိကပ္ပဋိဘာနေန သမ္ပတ္တပရိသာယ အဇ္ဈာသယာနု-ရူပံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ န တဿ ကာရဏာ ဒါနာဒီနံ ဝိယ ပုဗ္ဗရစနာကိစ္စံ အတ္ထိ။ တေနေတံ ဒဿေတိ "ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ၊ တဉ္စ ခေါ န ပုဗ္ဗရစနာဝသေန တက္ကပရိယာဟတံ ဝိမံသာနုစရိတံ၊ အပိစ ခေါ ဝေနေယျဇ္ဈာသယာနုရူပံ ဌာနသော ဝုတ္တမေဝါ"တိ။

အပ္ပဋိဝတ္တိယဝစနဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝါ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ "ဝုတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။ ယံ ဟိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ, ဝုတ္တမေဝ တံ, န ကေနစိ ပဋိက္ခိပိတုံ သက္ကာ အက္ခရသမ္ပတ္တိယာ အတ္ထသမ္ပတ္တိယာ စ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

> "တေံ ဘဂဝတာ ဗာရာဏသိယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ ကေနစိ သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ"တိအာဒိ[1]။

အပရမ္ပိ ဝုတ္တံ—

> "ဣဓ ဘိက္ခဝေ အာဂန္တ္ဆေယ္ယ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ 'န ယိဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ ယံ သမဏေန ဂေါတမေန ပညတ္တံ၊ အဟမိဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ဌပေတ္ဝာ အညံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ပညာ-ပေဿာမီ'တိ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ''တိအာဒိ။

တသ္မာ အပ္ပဋိဝတ္တိယဝစနဘာဝဒဿနတ္ထမ္ပိ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ "ဝုတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။

အထ ဝါ သောတူနံ အတ္ထနိပ္ဖါဒကဘာဝဒဿနတ္ထံ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ "ဝုတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။ ယံ ဟိ ပရေသံ အာသယာဒိံ အဇာနန္တေန အသဗ္ဗညုနာ အဒေသေ အကာလေ ဝါ ဝုတ္တံ၊ တံ သစ္စမ္ပိ သမာနံ သောတူနံ အတ္ထနိပ္ဖါဒနေ အသမတ္ထ-တာယ အဝုတ္တံ နာမ သိယာ၊ ပဂေဝ အသစ္စံ။ ဘဂဝတာ ပန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ-ဘာဝတော သမ္မဒေဝ ပရေသံ အာသယာဒိံ ဒေသကာလံ အတ္ထသိဒ္ဓိဉ္စ ဇာနန္တေန ဝုတ္တံ ကေနေန သောတူနံ ယထာဓိပ္ပေတတ္ထနိပ္ဖါဒနတော ဝုတ္တမေဝ၊ နတ္ထိ တသ အဝုတ္တတာပရိယာယော။ တသ္မာ သောတူနံ အတ္ထနိပ္ဖါဒကဘာဝ-ဒဿနတ္ထမ္ပိ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ "ဝုတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။ အပိစ ယထာ နံ တံ သုတံ နာမ၊ ယံ နံ ဝိညာတတ္တံ ယံ စ နံ တထတ္တာယ ပဋိပန္နံ၊ ဧဝံ နံ တံ ဝုတ္တံ နာမ၊ ယံ နံ သမ္မာ ပဋိဂ္ဂဟိတံ။ ဘဂဝတော ပန ဝစနံ စတသ္သောဝိ ပရိသာ သမ္မဒေဝ

၁-သံ ၃-၃၇၁၊ ဝိ ၃-၁၇-ဝိဇ္ဇေသု။

ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တထတ္တာယ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ တသ္မာ သမ္မဒေဝ ပဋိဂ္ဂဟိတဘာဝ-ဒဿနတ္ထမ္ပိ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ "ဝုတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။

အထ ဝါ အရိယေဟိ အဝိရုဒ္ဓဝစနဘာဝဒဿနတ္ထံ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ "ဝုတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။ ယထာ ဟိ ဘဂဝါ ကုသလာကုသလသာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇဘေဒေ ဓမ္မေ ပဝတ္တိနိဝတ္တိ-ယော သမ္မုတိပရမတ္ထေ စ အဝိသံဝါဒေန္တော ဝဒတိ၊ ဧဝံ မ္ဟေသနာပတိပဉ-ဘုတယော အရိယာပိ ဘဂဝတိ ဓရမာနေ ပရိနိဗ္ဗုတေ စ တသ္မေဝ ဒေသနံ အနုဂန္တွာ ဝဒန္တိ၊ န တတ္ထ နာနာဝါဒတာ။ တသ္မာ **ဝုတ္တမရဟတာ** တတော ပရဘာဂေ အရဟတာ အရိယသံဃေနာပီတိ ဧဝံ အရိယေဟိ အဝိရုဒ္ဓဝစန-ဘာဝဒဿနတ္ထမ္ပိ ဧဝံ ဝုတ္တံ။

အထ ဝါ ပုရိမေဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ ဝုတ္တနယဘာဝဒဿနတ္ထံ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ "ဝုတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။ သတိပိ ဟိ ဇာတိဂေါတ္တာဃုပဂမာဏာဒိဝေသေ ဒဿဗလာ-ဒိဂုဏေဟိ ဝိယ ဓမ္မဒေသနာယ ဗုဒ္ဓါနံ ဝိသေသော နတ္ထိ၊ အညမညံ အတ္တနာ စ တေ ပုဗ္ဗေနာပရံ အဝိရုဒ္ဓမေဝ ဝဒန္တိ။ တသ္မာ **ဝုတ္တံ ဟေတံ၊** ယထာ ဗုဒ္ဓေဟိ အတ္တနာ စ ပုဗ္ဗေ၊ ဇုဒါနိပိ အမှာကံ ဘဂဝတာ တထေဝ ဝုတ္တံ အရဟတာတိ ဧဝံ ပုရိမဗုဒ္ဓေဟိ အတ္တနာ စ သုတ္တန္တရေသု ဝုတ္တနယဘာဝဒဿနတ္ထမ္ပိ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ "ဝုတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။ တေန ဗုဒ္ဓါနံ ဒေသနာယ သဗ္ဗတ္ထ အဝိရောဓော ဒီပိတော ဟောတိ။

အထ ဝါ "ဝုတ္တ"န္တိ ယဒေတံ ဒုတိယံ ပဒံ၊ တံ အရဟန္တဝုတ္တဘာဝဝစနံ[1] ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဇုဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ အရဟတာပိ ဝုတ္တံ "ကေဓမ္မံ ဘိက္ခဝေ"တိအာဒိကံ ဇုဒါနိ ဝုစ္စမာနံ ဝစနန္တိ။ အထ ဝါ "ဝုတ္တ"န္တိ ယဒေတံ ဒုတိယံ ပဒံ၊ တံ နံ ဝစနတ္ထံ[2]၊ အထ ခေါ ဝပနတ္ထံ[3]? ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တေနေတံ ဒဿေတိ "ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ၊ တဉ္စ ခေါ နံ ဝုတ္တမတ္တံ နံ ကထိတမတ္တံ၊ အထ ခေါ ဝေနေယျာနံ ကုသလမူလံ ဝပိတ"န္တိ[4] အတ္ထော။ အထ ဝါ ယဒေတံ ဝုတ္တန္တိ ဒုတိယံ ပဒံ၊ တံ ဝတ္တနတ္ထံ။ အယံ ဟိဿ အတ္ထော—ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ အရဟတာ၊ တဉ္စ ခေါ နံ ဝုတ္တမတ္တံ၊ အပိစ တဒတ္ထဇောတံ ဝုတ္တံ စရိတန္တိ။ တေန ယထာ ဝါဒီ ဘဂဝါ၊ တထာ ကာရီတိ ဒဿေတိ။ အထ ဝါ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တဝစနံ အရဟတာ ဝတ္တုံ ယုတ္တေနာတိ အတ္ထော။

၁-မဟတ္တဘာဝဝစနံ (သျာ)
၂-ဌပနတ္ထံ (သီ)
၃-ပဒန္တရဝစနတ္ထံ (သီ၊ သျာ)
၄-ရောပိတန္တိ (သီ)၊ ဒေသိတန္တိ (သျာ)

အထ ဝါ "ဝုတ္တ"န္တိ သခေါပကထာဥဒ္ဒိသနံ သန္ဓာယဟာ၊ ပုန "ဝုတ္တ"န္တိ ဝိတ္ထာရကထာနိဒၑနံ။ ဘဂဝါ ဟိ သခေါပတော ဝိတ္ထာရတော စ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ အထ ဝါ ဘဂဝတော ဒုရုတ္တဝစနာဘာဝဒၑနတ္ထံ "ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ"တိ ဝတွာ ပုန "ဝုတ္တ"န္တိ ဝုတ္တံ။ သမ္မဒါ ဉာဏာနုဂတဝစီကမ္မတာယ ဟိ ဘဂဝတော သဝါသနပဟီနသမ္ဘဒေါသဿ အက္ခလိတမျပ္ပထဿ ကဒါစိပိ ဒုရုတ္တံ နာမ နတ္ထိ။ ယထာ ကေစိ လောကေ သတိသမ္မောသေန ဝါ ဒဝါ ဝါ ရဝါ ဝါ ကိဉ္စိ ဝတွာ အထ ပဋိလဒ္ဓသညာ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ အဝုတ္တံ ဝါ ကရောန္တိ ပဋိသန်ရောန္တိ ဝါ၊ န ဧဝံ ဘဂဝါ။ ဘဂဝါ ပန နိစ္စကာလံ သမာဟိတော အသမ္ဘောသဓမ္မော အသမ္ဘောဟဓမ္မော စ သဗ္ဗညုတညာဏသမုပဗ္ဗူဠ္ဠာယ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါယ ဥပနိတမတ္ထံ အပရိမိတကာလံ သမ္ဘတပုညသမ္ဘာရ-သမုဒါဂတေဟိ အနညသာဓာရဏေဟိ ဝိသဒဝိသုဒ္ဓေဟိ ကရဏဝိသေသေဟိ သောတာယတနရသာယနဘူတံ သုဏန္တာနံ အမတဝဿံ ဝဿန္တော ဝိယ သောတဗ္ဗသာရံ သဝနာနုဂ္ဂရိယံ စတုသစ္စံ[1] ပကာသေန္တော ကရဝိကရုတ-မဉ္ဇုနာ သရေန သဘာဝနိရုတ္တိယာ ဝေနေယျဇ္ဈာသယာနုရူပံ ဝစနံ ဝဒတိ၊ နတ္ထိ တတ္ထ ဝါလဂ္ဂမတ္တမ္ပိ အဝက္ခလိတံ၊ ကုတော ပန ဒုရုတ္တာဝကာသော။ တသ္မာ "ယံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ၊ တံ ဝုတ္တမေဝ၊ န အဝုတ္တံ ဒုရုတ္တံ ဝါ ကဒါစိ ဟောတီ"တိ ဒၑနတ္ထံ "ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ"တိ ဝတွာ ပုန "ဝုတ္တမရဟတာ"တိ ဝုတ္တန္တိ န ဏ္ဍေ ပုနရုတ္တိဒေါသောတိ ဧဝမေတ္ထ ပုနရုတ္တသဒ္ဒဿ သာတ္ထကတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဇ္ဈတိ မေ သုတန္တိ ဏ္ဍေ **ဇ္ဈတိ**တိ အယံ ဇ္ဈတိသဒ္ဒေါ ဟေတုပရိသမာပနာဒိ-ပဒတ္ထဝိပရိယာယပကာရနိဒၑနာဝဓာရဏာဒိအနေကတ္ထပ္ပဘေဒေါ။ တထာ ဟေသ "ရုပ္ပတိတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တသ္မာ ရူပန္တိ ဝုစ္စတီ"တိအာဒိသု[2] ဟေတုအတ္ထေ ဒိဿတိ။ "တသ္မာတိဟ မေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝထ၊ မာ အာမိသ-ဒါယာဒါ။ အတ္ထိ မေ တုမှေသု အနုကမ္ပာ ကိန္တိ မေ သာဝကာ ဓမ္မဒါယာဒါ ဘဝေယျုံ၊ နော အာမိသဒါယာဒါ"တိအာဒိသု[3] ပရိသမာပနေ။ "ဇ္ဈတိ ဝါ ဇ္ဈတိ ဧဝရူပါ ဝိသူကဒၑနာ ပဋိဝိရတော"တိအာဒိသု[4] အာဒိအတ္ထေ။ "မာဂဏ္ဍိယောတိ ဝါ တဿ ဗြာဟ္မဏဿ သဒ်္ဓါ သမညာ ပညတ္တိ ဧဝါဟာရော နာမံ နာမကမ္မံ နာမဓေယ္ယံ နိရုတ္တိ ဗျဉ္ဇနံ အဘိလာပေါ"တိအာဒိသု[5] ပဒတ္ထ-ဝိပရိယာယေ။ "ဇ္ဈတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ သပ္ပဋိဘယော ဗာလော၊ အပ္ပဋိဘယော ပဏ္ဍိတော။ သဥပဒ္ဓဧါ ဗာလော၊ အနုပဒ္ဓဧါ ပဏ္ဍိတော၊ သဥပသဂ္ဂါ

၁-စာတုရိယံ (သီ)
၄-ဒိ ၁-၅-ဝိဇ္ဇေ။
ဇ္ဈတိဝုတ္တက-ဋ္ဌ ၂

၂-သံ ၂-၇၁-ဝိဇ္ဇေ။

၃-မ ၁-၁၇-ဝိဇ္ဇေ။
၅-ခု ၇-၁၄၈-ဝိဇ္ဇေ။

ဗာလော၊ အနုပသဂ္ဂေါ ပဏ္ဍိတော”တိအာဒိသု ပကာရေ။ “သဗ္ဗမတ္ထိတိ ဧေါ ကစ္စာန အယမေကော အန္တော၊ သဗ္ဗံ နတ္ထိတိ ဧေါ ကစ္စာန အယံ ဒုတိယော အန္တော”တိအာဒိသု နိဒဿနေ။ “အတ္ထိ ဋ္ဌပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဋ္ဌတိ ပုဒ္ဂလေန သတာ အာနန္တ အတ္ထိတိသဒ ဝစနိယံ။ ကိံ ပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဋ္ဌတိ စေ ဝဒေယျ၊ ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏန္တိ ဋ္ဌစ္စသ ဝစနိယ”န္တိအာဒိသု အဝဓာရဏော၊ သန္နိဋ္ဌာနေတိ အတ္ထော။ သွာယမိဓ ပကာရနိဒဿနာဝဓာရဏေသု ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

တတ္ထ ပကာရတ္ထေန ဋ္ဌတိသဒ္ဒေန တေမတ္ထံ ဒီပေတိ—နာနာနယနိပုဏ-မနေကစ္ဆာသယသမုဋ္ဌာနံ အတ္ထဗျဉ္ဇနသမ္ပန္နံ ဝိဝိဓေါဠိဟာရိယံ ဓမ္မတ္ထဒေသနာ-ပဋိဝေဓဂမ္ဘီရံ သဗ္ဗသတ္တာနံ သကသကဘာသာနုရူပတော သောတပထ-မာဂစ္ဆန်္တံ တသ ဘဂဝတော ဝစနံ သဗ္ဗပ္ပကာရေန ကော သမတ္ထော ဝိညာတုံ၊ သဗ္ဗထာမေန ပန သောတုကာမတံ ဇနေတ္ဝာပိ ဋ္ဌတိ မေ သုတံ၊ မယာပိ ဧကေန ပကာရေန သုတန္တိ။

တ္ထေ စ ကေတ္တာနာနတ္တာအဗျာပါရဧဝံဓမ္မတာသဒ္ဒါတာ နန္ဒိယာဝတ္တာတိပုက္ခလ-သိဟဝိက္ကီဠိတဒိသာလောစနအင်္ဂသဒ္ဒါတာ စ ဝိသယာဒိဘေဒေန နာနာ-ဝိဓာ နယာ နာနာနယာ။ နယာ ဝါ ပါဠိဂတိယော၊ တာ စ ပညတ္တိအနု-ပညတ္တိအာဒိဝသေန သံကိလေသဘာဂိယာဒိလောကိယာဒိတဒုဘယဝေါမိ-သတာဒိဝသေန ကုသလာဒိဝသေန ခန္ဓာဒိဝသေန သင်္ဂဟာဒိဝသေန သမယဝိမုတ္တာဒိဝသေန ဌပနာဒိဝသေန ကုသလမူလာဒိဝသေန တိကပဋ္ဌာ-နာဒိဝသေန စ နာနပ္ပကာရာတိ နာနာနယာ။ တေဟိ နိပုဏံ သဏှံ သုခုမန္တိ **နာနာနယနိပုဏံ။**

အာသယော၀ အဗျာသယော၊ သော စ သဿတာဒိဘေဒေန အပ္ပ-ရဇက္ခတာဒိဘေဒေန စ အနေကဝိဓော။ အတ္တာဗျာသယာဒိကော ဧဝ ဝါ အနေကော အဗျာသယော အနေကဗျာသယော၊ သော သမုဋ္ဌာနံ ဥပ္ပတ္တိ-ဟေတု ဧတေသာတိ **အနေကဗျာသယသမုဋ္ဌာနံ။**

ကုသလာဒိအတ္ထသမ္ပတ္တိယာ တဒ္ဓိဘာဝနဗျဉ္ဇနသမ္ပတ္တိယာ သက်ာသန-ပကာသနဝိဓရဏဝိဘဇနဥတ္တာနီကရဏပညတ္တိဝသေန ဆဟိ အတ္ထပဒေဟိ အက္ခရပဒဗျဉ္ဇနာကာရနိရုတ္တိနိဒ္ဒေသဝသေန ဆဟိ ဗျဉ္ဇနပဒေဟိ စ သမန္နာ-ဂတတ္တာ **အတ္ထဗျဉ္ဇနသမ္ပန္နံ။**

၁-အံ ၁-၁၀၀-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၁-၂၅၈-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဒီ ၂-၄၇-ပိဋ္ဌေ။

ဇုဠ္ဍိအာဒေသနာနုသာသနီဘေဒေန တေသု စ ဧကေကဿ ဝိသယာဒိ-ဘေဒေန ဝိဝိဓံ ဗဟုဝိဓံ ဝါ ပါဠိဟာရိယံ တေဿာတိ **ဝိဝိဓပါဋိဟာရိယံ**။ တတ္ထ ပဋိပက္ခဟရဏတော ရာဂါဒိကိလေသာပနယနတော ပါဋိဟာရိယန္တိ အတ္ထေ သတိ ဘဂဝတော ပဋိပက္ခာ ရာဂါဒယော န သန္တိ ယေ ဟရိတဗ္ဗာ၊ ပုထုဇ္ဇနာနမ္ပိ ဝိဂတူပက္လိလေသေ အဋ္ဌဂုဏသမန္နာဂတေ စိတ္တေ ဟတပဋိပက္ခေ ဇုဠ္ဍိဝိဓံ ပဝတ္တတိ။တသ္မာ တတ္ထ ပဝတ္တဝေါဟာရေန စ နသက္ကာ ဇုဓ ပါဋိဟာရိယန္တိ ဝတ္တုံ။ ယသ္မာ ပန မဟာကာရုဏိကဿ ဘဂဝတော ဝေနေယျဂတာ စ ကိလေသာ ပဋိပက္ခာ၊ တသ္မာ တေသံ ဟရဏတော ပါဋိဟာရိယံ။ အထ ဝါ ဘဂဝတော သာသနဿ စ ပဋိပက္ခာ တိတ္ထိယာ၊ တေသံ ဟရဏတော ပါဋိဟာရိယံ။ တေ ဟိ ဒိဋ္ဌိဟရဏဝသေန ဒိဋ္ဌိပဂကာသနေ အသမတ္ထဘာဝေန စ ဇုဠ္ဍိအာဒေသနာ-နုသာသနိဟိ ဟရိတာ အပနီတာ ဟောန္တိ။ ပဋိတိ ဝါ ပဿာတိ အတ္ထော၊ တသ္မာ သမာဟိတေ စိတ္တေ ဝိဂတူပက္လိလေသေ ကတကိစ္စေန ပဿာ ဟရိတဗ္ဗံ ပဝတ္တေတဗ္ဗန္တိ ပဋိဟာရိယံ။ အတ္တနော ဝါ ဥပက္လိလေသေသု စတုတ္ထဇ္ဈာန-မဂ္ဂေဟိ ဟရိတေသု ပဿာ ဟရဏံ ပဋိဟာရိယံ။ ဇုဠ္ဍိအာဒေသနာနုသာသနိ-ယော စ ဝိဂတူပက္လိလေသေန ကတကိစ္စေန သတ္တဟိတတ္ထံ ပုန ပဝတ္တေ-တဗ္ဗာ၊ ဟရိတေသု စ အတ္တနော ဥပက္လိလေသေသု ပရသန္တာနေ ဥပက္လိလေ-သဟရဏာနိ ဟောန္တိတိ ပဋိဟာရိယာနိ ဘဝန္တိ။ ပဋိဟာရိယမေဝ ပါဋိဟာ-ရိယံ၊ ပဋိဟာရိယေ ဝါ ဇုဠ္ဍိအာဒေသနာနုသာသနိသမုဒါယေ ဘဝံ ဧကေကံ ပါဋိဟာရိယန္တိ ဝုစ္စတိ။ ပဋိဟာရိယံ ဝါ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ မဂ္ဂေါ စ ပဋိပက္ခဟရဏ-တော၊ တတ္ထ ဇာတံ, တသ္မိံ ဝါ နိမိတ္တဘူတေ[1], တတော ဝါ အာဂတန္တိ ပါဋိ-ဟာရိယံ။

ယသ္မာ ပန တန္တိအတ္ထဒေသနာတဗ္ဗောဟာရာဘိသမယသဒ္ဒါတာ[2] ဟေတု-ဟေတုဖလတဒုဘယပညတ္တိပဋိဝေဓသဒ္ဒါတာ ဝါ ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓော ဂန္ဓိရာ, အနုပစိတသန္ဓာရေဟိ သသာဒီဟိ ဝိယ မဟာသမုဒ္ဒေါ ဒုက္ခောဂါဠှော အလဗ္ဘနေယျပုတိဋ္ဌာ စ၊ တသ္မာ တေဟိ စတူဟိ ဂန္ဓိရာဘာဝေဟိ ယုတ္တန္တိ **ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓဂန္ဓိရံ**။

ဧကော ဝေ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနာဃောသော ဧကသ္မိံ ခဏေ ပဝတ္တ-မာနော နာနာဘာသာနံ သတ္တာနံ အတ္တနော အတ္တနော ဘာသာဝသေန အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဂဟဏူပဂေါ ဟုတ္ဝာ အတ္ထာဓိဂမာယ ဟောတိ။ အစိန္တေယျော

၁-နိမိတ္တဘူတတော (သီ)၊ တသ္မိံ ဝါ နိမိတ္တဘူတံ (သျာ)

၂-တန္တိတန္တိအတ္ထတန္တိဒေသနာတဒဘိသမယသဒ္ဒါတာ (သျာ၊က)

ဟိ ဗုဒ္ဓါနံ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေါတိ သဗ္ဗသတ္တာနံ သကသကဘာသာနုရူပတော သောတပထမာဂစ္ဆတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

နိဒဿနတ္ထေန "နာဟံ သယမ္ဘူ။ နမယာ ဇာဒံ သစ္ဆိကတ"န္တိ အတ္ထာနံ ပရိမောစေန္တော "ဇာတိ မေ သုတံ၊ မယာပိ ဧဝံ သုတ"န္တိ ဇာဒါနိ ဝတ္တုံ သကလံ သုတ္တံ နိဒဿေတိ။

အဝဓာရဏတ္ထေန "ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခူနံ ဗဟုဿုတာနံ ယဒိဒံ အာနန္ဒော၊ ဂတိမန္တာနံ၊ သတိမန္တာနံ၊ ဓိတိမန္တာနံ၊ ဥပဋ္ဌာကာနံ ယဒိဒံ အာနန္ဒော"တိ[1] ဧဝံ ဘဂဝတာ, "အာယသ္မာ အာနန္ဒော အတ္ထကုသလော ဓမ္မကုသလော ဗျဉ္ဇနကုသလော နိရုတ္တိကုသလော ပုဗ္ဗာပရကုသလော"တိ[2] ဧဝံ ဓမ္မသေနာပတိနာ စ ပသတ္ထဘာဝါနုရူပံ အတ္တနော ဓာရဏာဗလံ ဒဿေန္တော သတ္ထာနံ သောတုကမ္မတံ ဇနေတိ "ဇာတိ မေ သုတံ၊ တဉ္စ ခေါ အတ္ထတော ဝါ ဗျဉ္ဇနတော ဝါ အနူနမနဓိကံ၊ ဧဝမေဝ, နံ အညထာ ဒဋ္ဌဗ္ဗ"န္တိ။ **အညထာ**တိ ဘဂဝတော သမ္မုခါ သုတာကာရတော အညထာ၊ နပန ဘဂဝတာ ဒေသိတာကာရတော။ အစိန္တေယျာနုဘာဝါ ဟိ ဘဂဝတော ဒေသနာ၊ သာ နံ သဗ္ဗာကာရေန သက္ကာ ဝိညာတုန္တိ ဝုတ္တောဝါယမတ္ထော။ သုတာကာရာဝိရုဇ္ဈနမေဝ ဟိ ဓာရဏာဗလံ။ နံ ဟေတ္ထ အတ္ထန္တရတာပရိဟာရော ဒ္ဝိန္နမ္ပိ အတ္ထာနံ ကေဝိသယတ္တာ။ ဇာတရထာ ဟိ ထေရော ဘဂဝတော ဒေသနာယ သဗ္ဗထာ ပဋိဂ္ဂဟဏေ သမတ္ထော အသမတ္ထောတိ ဝါ[3] အာပဇ္ဇေယျာတိ။

မေသဒ္ဓေါ တိသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ။ တထာ ဟိဿ "ဂါထာဘိဂီတံ မေ အဘောဇနေယျ"န္တိအာဒိသု[4] မယာတိ အတ္ထော။ "သာဓု မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ သံခိတ္တေန ဓမ္မံ ဒေသေတု"တိအာဒိသု[5] မယ္ဟန္တိ အတ္ထော။ "ဓမ္မဒါယာဒါ မေ ဘိက္ခဝေ ဘဝထာ"တိအာဒိသု[6] မမာတိ အတ္ထော။ ဇာဓ ပန "မယာ သုတ"န္တိ စ "မမ သုတ"န္တိ စ အတ္ထဒ္ဝယေ ယုဇ္ဇတိ။

ဧတ္ထေ စ ယော ပရော နဟောတိ၊ သော အတ္တာတိ ဧဝံ ဝတ္တုမ္ပေ နိယကဇ္ဈတ္တသဒ္ဒါတေ သကသန္တာနေ ဝတ္တနတော တိဝိဓောပိ **မေ**သဒ္ဒေါ ယဒိပိ ကေသ္ဝိ-ယေဝ အတ္ထေ ဒိဿတိ၊ ကရဏသမ္ဗန္ဓနာဒိဝိသေသသဒ္ဒါတော ပနဿ ဝိဇ္ဇတေ-ဝါယံ အတ္ထဘေဒေါတိ အာဟ "မေသဒ္ဒေါ တိသု အတ္ထေသု ဒိဿတိ"တိ။

၁-အံ ၁-၂၅-ပိဋ္ဌေ။
၂-သမတ္ထော အသမတ္ထော စာတိ (သျာ)
၃-သံ ၂-၂၀၅၊ သံ ၃-၁၄၃၊ အံ ၁-၅၇၁-ဝိဋ္ဌေသု။
၄-အံ ၂-၁၇၇-ဝိဋ္ဌေ။
၄-သံ ၁-၁၆၉၊ ခု ၁-၂၉၂-ဝိဋ္ဌေသု။
၆-မ ၁-၁၅-ဝိဋ္ဌေ။

သုတန္တိ အယံ **သုတ**သဒ္ဒေါ သဉ္ဇပသင္ဂေါ အနုပသင္ဂေါ စ ဂမနဝိသုတ-
ကိလိန္နေပစိတာနုယောဂ သောတဝိညေယျ သောတဒွါရာနုသာရ ဝိညာတာဒိ-
အနေကတ္ထပ္ပဘေဒေါ။ ကိဉ္စာပိ ဟိ ကိရိယာဝိသေသကော ဥပသင္ဂေါ၊ ဇောတက-
ဘာဝတော ပန သတိပိ တသ္မိံ သုတသဒ္ဒေါ ဧဝ တံ တံ အတ္ထံ ဝဒတီတိ
အနုပသဂ္ဂဿ သုတသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရေ သဉ္ဇပသင္ဂေါပိ ဥဒါဟရိယတိ။

တတ္ထ "သေနာ့ယ ပသုတော"တိအာဒိသု ဂစ္ဆန္တော်တိ အတ္ထော။ "သုတ-
ဓမ္မဿ ပဿတော"တိအာဒိသု [၁] ဝိဿုတဓမ္မဿာတိ အတ္ထော။ "အဝဿုတာ
အဝဿုတဿာ"တိအာဒိသု [၂] ကိလိန္နာ ကိလိန္နဿာတိ အတ္ထော။ "တုမှေဟိ
ပုညံ ပသုတံ အနပ္ပက"န္တိအာဒိသု [၃] ဥပစိတန္တိ အတ္ထော။ "ယေ ဗျာနပ္ပသုတာ
ဓိရာ"တိအာဒိသု [၄] ဗျာနာနုယုတ္တာတိ အတ္ထော။ "ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတ"န္တိအာဒိသု [၅]
သောတဝိညေယျန္တိ အတ္ထော။ "သုတဓရော သုတသန္နိစယော"တိအာဒိသု [၆]
သောတဒွါရာနုသာရဝိညာတဓရောတိ အတ္ထော။ ဣဓ ပနဿ "သောတဒွါရာ-
နုသာရေန ဥပဓာရိတ"န္တိ ဝါ "ဥပဓာရဏ"န္တိ ဝါ အတ္ထော။ မေ-သဒ္ဒဿ
ဟိ မယာတိ အတ္ထေ သတိ "ဣတိ မေ သုတံ၊ မယာ သောတဒွါရာနုသာရေန
ဥပဓာရိတ"န္တိ အတ္ထော။ မမာတိ အတ္ထေ သတိ "ဣတိ မမ သုတံ သောတ-
ဒွါရာနုသာရေန ဥပဓာရဏ"န္တိ အတ္ထော။

ဧဝမေတသ္မ တိသ္မ ပဒေသ္မ ယသ္မာ သုတသဒ္ဒဿန္နိဓာနေ ပယုတ္တေန **ဣတိ**-
သဒ္ဒေန သဝနကိရိယာဇောတကေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ တသ္မာ **ဣတိ**တိ သောတ-
ဝိညာဏာဒိဝိညာဏကိစ္စနိဒ္ဒေသနံ။ **မေ**တိ ဝုတ္တဝိညာဏသမင်္ဂိပုဂ္ဂလနိဒ္ဒေသနံ။
သဗ္ဗာနိပိ ဝါကျာနိ ဧဝကာရတ္ထသဟိတာနိယေဝ အဝဓာရဏဖလတ္တာ။ တေန
သုတန္တိ အဿဝနဘာဝပ္ပဋိက္ခေပတော အနူနာဝိပရိတဂ္ဂဟဏနိဒ္ဒေသံ။ ယထာ
ဟိ သုတံ သုတမေဝါတိ ဝတ္တဗ္ဗတံ အရဟတိ၊ တံ သမ္မာ သုတံ အနူနဂ္ဂဟဏံ
အဝိပရိတဂ္ဂဟဏံ စ ဟောတီတိ။ အထ ဝါ သဒ္ဒန္တရတ္ထာပေါဟနဝသေန သဒ္ဒေါ
အတ္ထံ ဝဒတီတိ ယသ္မာ သုတန္တိ ဧတဿ အသုတံ နာ ဟောတီတိ အယမတ္ထော၊
တသ္မာ သုတန္တိ အဿဝနဘာဝပ္ပဋိက္ခေပတော အနူနာဝိပရိတဂ္ဂဟဏနိဒ္ဒေသံ။
ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဣတိ မေ သုတံ၊ နာ ဒိဋ္ဌံ၊ နာ သယမ္ဘုဉာဏေန သစ္ဆိကတံ၊
နာ အညထာ ဝါ ဥပလဒ္ဓံ၊ အဝိစ သုတံဝ၊ တဉ္စ ခေါ သမ္မဒေဝါတိ။ အဝဓာရ-
ဏတ္ထော ဝါ ဣတိသဒ္ဒေ အယမတ္ထယောဇနာတိ တဒပေက္ခသ္မ သုတသဒ္ဒသ္မ

၁-ခ ၁-၈၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝ ၂-၂၇၆-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ခ ၁-၉-ပိဋ္ဌေ။
၄-ခ ၁-၄၀-ပိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။ ၅-မ ၁-၁၈၉-ပိဋ္ဌေ။ ၆-မ ၁-၂၇၇-ပိဋ္ဌေ။

နိယမတ္ထော သမ္ဘဝတိတိ အသဝနဘာဝပ္ပဋိက္ခေပေါ အနုနာဝိပရိတဂ္ဂဟဏ-နိဒဿနတာ စ ဝေဒိတမ္ဗာ။ ဧဝံ သဝနဟေတုသဝနဝိသေသဝသေန ပဒတ္တယသ္သ အတ္ထယောဇနာ ကတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

တထာ **ဇာတီ**တိ သောတဒ္ဓါရာနုသာရေန ပဝတ္တာယ ဝိညာဏဝီထိယာ နာနတ္ထဗျဉ္ဇနဂ္ဂဟဏတော နာနပ္ပကာရေန အာရမ္မဏော ပဝတ္တိဘာဝပ္ပကာသနံ အာကာရတ္ထော ဇာတိသဒ္ဒေါတိ ကတ္ဝာ။ **ဓ**တိ အတ္ထပ္ပကာသနံ။ **သုတ**န္တိ ဓမ္မပ္ပကာသနံ ယထာဝုတ္တာယ ဝိညာဏဝီထိယာ ပရိယတ္တိဓမ္မာရမ္မဏတ္တာ။ အယံ ဟေတ္ထ သခ်ေပေါ—နာနပ္ပကာရေန အာရမ္မဏော ပဝတ္တာယ ဝိညာဏ-ဝီထိယာ ကာရဏဘူတာယ မယာ န အညံ ကတံ၊ ဇာဒံ ပန ကတံ၊ အယံ ဓမ္မော သုတောတိ။

တထာ **ဇာတီ**တိ နိဒဿိတမ္ဗပ္ပကာသနံ နိဒဿနတ္ထော ဇာတိသဒ္ဒေါတိ ကတ္ဝာ နိဒဿေတမ္ဗသ နိဒဿိတမ္ဗတ္တာဘာဝါဘာဝတော[1]။ တသ္မာ ဇာတိသဒ္ဒေန သကလမ္ပိ သုတ္တံ ပစ္စာမဋ္ဌန္တိ ဝေဒိတမ္ဗံ။ **ဓ**တိ ပုဂ္ဂလပ္ပကာသနံ။ **သုတ**န္တိ ပုဂ္ဂလကိစ္စပ္ပကာသနံ။ သုတသဒ္ဒေန ဟိ လဇ္ဇမာနာ သဝနကိရိယာ သဝနဝိညာ-ဏပ္ပဗန္ဓပ္ပဋိဗဒ္ဓါ၊ တတ္ထ စ ပုဂ္ဂလဝေါဟာရော။ န ဟိ ပုဂ္ဂလဝေါဟာရရဟိတေ ဓမ္မပ္ပဗန္ဓေ သဝနကိရိယာ လဇ္ဇတိ။ တသ္မာယံ သခ်ေပတ္ထော—ယံ သုတ္တံ နိဒ္ဒိသိသ္သာမိ၊ တံ မယာ ဇာတိ သုတန္တိ။

တထာ **ဇာတီ**တိ ယသ္မ စိတ္တသန္တာနသ္မ နာနာရမ္မဏပ္ပဝတ္တိယာ နာနတ္ထ-ဗျဉ္ဇနဂ္ဂဟဏံ ဟောတိ၊ တသ္မ နာနာကာရနိဒ္ဒေသော အာကာရတ္ထော ဇာတိ-သဒ္ဒေါတိ ကတ္ဝာ။ **ဇာတီ**တိ ဟိ အယံ အာကာရပညတ္တိ ဓမ္မာနံ တံ တံ ပဝတ္တိ-အာကာရံ ဥပါဒါယ ပညာပေတမ္ဗသဘာဝတ္တာ။ **ဓ**တိ ကတ္တုနိဒ္ဒေသော[2]။ **သုတ**န္တိ ဝိသယနိဒ္ဒေသော။ သောတမ္ဗော ဟိ ဓမ္မော သဝနကိရိယာ[3]ကတ္တု-ပုဂ္ဂလသ္မ သဝနကိရိယာဝသေန ပဝတ္တိဋ္ဌာနံ ဟောတိ။ ဇော်ဝတာ နာနပ္ပ-ကာရပ္ပဝတ္တေန စိတ္တသန္တာနေန တံသမင်္ဂိနော ကတ္တု ဝိသယေ ဂဟဏသဒ္ဒိဋ္ဌာနံ ဒဿိတံ ဟောတိ။

အထ ဝါ **ဇာတီ**တိ ပုဂ္ဂလကိစ္စနိဒ္ဒေသော။ သုတဘာနံ ဟိ ဓမ္မာနံ ဂဟိတာ-ကာရသ္မ နိဒဿနသ္မ အဝဓာရဏသ္မ ဝါ ပကာသနဘာဝေန ဇာတိသဒ္ဒေန တဒါကာရာဒိဓာရဏသ္မ ပုဂ္ဂလဝေါဟာရူပါဒါနဓမ္မဗျာပါရဘာဝတော ပုဂ္ဂလ-

---

၁-နိဒဿိတမ္ဗဘာဝါဘာဝတော (သျာ)၊ နိဒဿိတမ္ဗဘာဝတော (က)

၂-အတ္တနိဒ္ဒေသော (က)

၃-သဝနကြိယာနံ (က)

ကိစ္စံ နာမ နိဿိဋ္ဌံ ဟောတိတိ။ **သုတန္တိ** ဝိညာဏကိစ္စနိဒ္ဒေသော။ ပုဂ္ဂလ-ဝါဒိနောပိ ဟိ သဝနကိရိယာ ဝိညာဏနိရပေက္ခာ န ဟောတိတိ။ **မေတိ** ဥဘယ-ကိစ္စယုတ္တပုဂ္ဂလနိဒ္ဒေသော။ **မေတိ** ဟိ သဒ္ဒပ္ပဝတ္တိ ကေန္တေနေဝ သတ္တာဝိသေသ-ဝိသယာ၊ ဝိညာဏကိစ္စဿ တထွေဝ သမောဒဟိတဗ္ဗန္တိ။ အယံ ပနေတ္ထ သန်ဒေါ—မယာ သဝနကိစ္စဝိညာဏသမင်္ဂိနာ ပုဂ္ဂလေန ဝိညာဏဝသေန လဒ္ဓသဝနကိစ္စဝေါဟာရေန သုတန္တိ။

တထာ **ဇုတိတိ** စ **မေတိ** စ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထဝသေန အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ။ သဗ္ဗဿ ဟိ သဒ္ဒါဓိဂမနီယဿ အတ္ထဿ ပညတ္တိမုခေနေဝ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ သဗ္ဗပညတ္တီနဉ္စ ဝိဇ္ဇမာနာဒိသု ဆသ္မေဝ ပညတ္တီသု အဝရောဓော၊ တသ္မာ ယော မာယာမရီစိအာဒယော ဝိယ အဘူတတ္ထော, အနုဿဝါဒိဟိ ဂဟေတဗ္ဗော ဝိယ အနုတ္တမတ္ထော စ[1] န ဟောတိ၊ သော ရူပသဒ္ဒါဒိကော ရူပ္ပနာနုဘဝနာ-ဒိကော စ ပရမတ္ထသဘာဝေါ သစ္စိကဋ္ဌပရမတ္ထဝသေန ဝိဇ္ဇတိ။ ယော ပန ဇုတိတိ စ မေတိ စ ဝုစ္စမာနော အာကာရာဒိအပရမတ္ထသဘာဝေါ သစ္စိကဋ္ဌ-ပရမတ္ထဝသေန အနုပလဗ္ဘမာနော အဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ နာမ၊ ကိမေတ္ထ တံ ပရမတ္ထတော အတ္ထိ၊ ယံ ဇုတိတိ ဝါ မေတိ ဝါ နိဒ္ဒေသံ လဘေထ။ **သုတန္တိ** ဝိဇ္ဇမာနပညတ္တိ။ ယံ ဟိ တံ သောတေန ဥပလဒ္ဓံ၊ တံ ပရမတ္ထတော ဝိဇ္ဇမာနန္တိ။

တဿာ **ဇုတိတိ** သောတပထမာဂတေ ဓမ္မေ ဥပါဒါယ တေသံ ဥပဓာရိ-တာကာရာဒိနံ ပစ္စာမသနဝသေန။ **မေတိ** သသန္တတိပရိယာပန္နေ ခန္ဓေ ကရဏာဒိဝိသေသဝိသိဋ္ဌေ ဥပါဒါယ ဝတ္တမ္ဗတော ဥပါဒါပညတ္တိ။ **သုတန္တိ** ဒိဋ္ဌာဒိနိ ဥပနိဓာယ ဝတ္တမ္ဗတော ဥပနိဓာပညတ္တိ။ ဒိဋ္ဌာဒိသဘာဝရဟိတေ သဒ္ဒါယတနေ ပဝတ္တမာနောပိ သုတဝေါဟာရော ဒုတိယံ တတိယန္တိ အာဒိ-ကော ဝိယ ပဌမာဒိံ နိဿာယ "ယံ နာ ဒိဋ္ဌမုတဝိညာတနိရပေက္ခံ၊ တံ သုတ"န္တိ ဝိညေယျတ္တာ ဒိဋ္ဌာဒိနိ ဥပနိဓာယ ဝတ္တမ္ဗော ဟောတိ။ အသုတံ နာ ဟောတိတိ ဟိ သုတန္တိ ပကာသိတောယမတ္ထော တိ။

ဣတ္ထေ စ **ဇုတိတိ** ဝစနေန အသမ္မောဟံ ဒီပေတိ။ ပဋိဝိဒ္ဓါ ဟိ အတ္ထသ ပကာရဝိသေသာ ဇုတိတိ ဇုဓ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန ပစ္စာမဋ္ဌာ၊ တေနာသ အသမ္မောဟော ဒီပိတော။ နာ ဟိ သမ္မုဋ္ဌော နာနုပ္ပကာရပ္ပဋိဝေဓသမတ္ထော ဟောတိ၊ လောဘပ္ပဟာနာဒိဝသေန နာနုပ္ပကာရာ ဒုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ စ သုတ္တတ္ထာ

၁-အနုမာနတ္ထောပိ (သီ)

နိဒ္ဒိသိယန္တိ။ **သုတ**န္တိ ဝစနေန အသမ္မောသံ ဒီပေတိ သုတာကာရဿ ယာထာ-ဝတော ဒဿိယမာနတ္တာ။ ယဿ ဟိ သုတံ သမ္မဒ္ဒံ ဟောတိ၊ န သော ကာလန္တရေ မယာ သုတန္တိ ပဋိဇာနာတိ။ ဇာစ္စာသ အသမ္မောဟေန သမ္မောဟာဘာဝေန ပညာယ ဧဝ ဝါ သဝနကာလသမ္ဘူတာယ တဒုတ္တရိ-ကာလပညာသိဒ္ဓိ၊ တထာ အသမ္မောသေန သတိသိဒ္ဓိ။ တတ္ထ ပညာပုဗ္ဗင်္ဂမာယ သတိယာ ဗျဉ္ဇနာဝဓာရဏာသမတ္ထတာ။ ဗျဉ္ဇနာနံ ဟိ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗော အာကာရော နာတိဂမ္ဘီရော၊ ယထာသုတဓာရဏမေဝ တတ္ထ ကရဏီယန္တိ သတိယာ ဗျာပါရော အဓိကော၊ ပညာ တတ္ထ ဂဏှာတာ ဟောတိ ပညာယ ပုဗ္ဗင်္ဂမာတိ ကတ္ဝာ။ သတိပုဗ္ဗင်္ဂမာယ ပညာယ အတ္ထပ္ပဋိဝေဓသမတ္ထတာ။ အတ္ထဿ ဟိ ပဋိဝိဇ္ဈိတဗ္ဗော အာကာရော ဂမ္ဘီရောတိ ပညာယ ဗျာပါရော အဓိကော၊ သတိ တတ္ထ ဂဏှာတာ ဟောတိ သတိယာ ပုဗ္ဗင်္ဂမာတိ ကတ္ဝာ။ တဒုဘယသမတ္ထ-တာယောဂေန အတ္ထဗျဉ္ဇနသမ္ပဋ္ဌဿ ဓမ္မကောသဿ အနုပါလနသမတ္ထတာယ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကတ္တာသိဒ္ဓိ။

အပရော နယော—**ဇာတိ**တိ ဝစနေန ယောနိသောမနသိကာရံ ဒီပေတိ တေန ဝုစ္စမာနာနံ အာကာရနိဒ္ဒေသနာဝဓာရဏတ္ထာနံ ဥပရိ ဝက္ခမာနာနံ နာနပ္ပကာရပ္ပဋိဝေဓဇောတကာနံ အဝိပရီတသဒ္ဓမ္မဝိသယတ္တာ။ န ဟိ အယော-နိသော မနသိကရောတော နာနပ္ပကာရပ္ပဋိဝေဓော သမ္ဘဝတိ။ **သုတ**န္တိ ဝစနေန အဝိက္ခေပံ ဒီပေတိ၊ နိဒါနပုစ္ဆာဝသေန ပကရဏပ္ပတ္တဿ ဝက္ခမာနဿ သုတ္တဿ သဝနံ န သမာဓာနမန္တရေန သမ္ဘဝတိ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တဿ သဝနာဘာဝတော။ တထာ ဟိ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော ပုဂ္ဂလော သဗ္ဗသမ္ပတ္တိယာ ဝုစ္စမာနောပိ “န မယာ သုတံ၊ ပုန ဘဏထာ”တိ ဝဒတိ။ ယောနိသောမနသိကာရေန စေတ္ထ အတ္ထ-သမ္မာပဏိဓိ ပုဗ္ဗေကတပုညတ္တ သာဓေတိ သမ္မာ အပ္ပဏိဟိတတ္တာဿ ပုဗ္ဗေ အကတပုညဿ ဝါ တဒဘာဝတော။ အဝိက္ခေပေန သဒ္ဓမ္မဿဝနံ သပ္ပုရိသူပ-နိဿယဿ သာဓေတိ အဿုတဝတော သပ္ပုရိသူပနိဿယရဟိတဿ စ တဒ-ဘာဝတော။ န ဟိ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တော သဒ္ဓမ္မံ သောတုံ သက္ကောတိ၊ န စ သပ္ပုရိသေ အနုပဿယမာနဿ သဝနံ အတ္ထိ။

အပရော နယော—“ယဿ စိတ္တသန္တာနဿ နာနာကာရပ္ပဝတ္တိယာ နာန-တ္ထဗျဉ္ဇနဂ္ဂဟဏံ ဟောတိ၊ တဿ နာနာကာရနိဒ္ဒေသော”တိ ဝုတ္တံ။ ယဿ စ သော ဘဂဝတော ဝစနဿ အတ္ထဗျဉ္ဇနပဘေဒပရိစ္ဆေဒဝသေန သကလ-သာသနသမ္ပတ္တိဩဂါဟနေန နိရဝသေသပရိယတ္တိပါရိပူရိကာရဏာဘူတော

ဧဝံဘဒ္ဒကော အာကာရော န သမ္မာ အပ္ပကိဟိတတ္တာနော ပုဗ္ဗေ အကတ-
ပုညဿ ဝါ ဟောတိ၊ တသ္မာ **ဇာတိ**တိ ဇာမိနာ ဘဒ္ဒကေန အာကာရေန ပစ္ဆိမ-
စက္ကဒ္ဒယသမ္ပတ္တိမတ္တာနော ဒီပေတိ၊ **သုတ**န္တိ သဝနယောဂေန ပုရိမစက္ကဒ္ဒယ-
သမ္ပတ္တိ°။ န ဟိ အပ္ပတိရူပေ ဒေသေ ဝသတော သပ္ပုရိသူပနိဿယရဟိတဿ ဝါ
သဝနံ အတ္ထိ။ ဇာစ္စာဿ ပစ္ဆိမစက္ကဒ္ဒယသိဒ္ဓိယာ အာသယသုဒ္ဓိ သိဒ္ဓါ ဟောတိ၊
သမ္မာ ပဏိဟိတတ္တော ပုဗ္ဗေ စ ကတပုညော ဝိသုဒ္ဓါသယော ဟောတိ တဒ-
ဝိသုဒ္ဓိဟေတူနံ ကိလေသာနံ ဒူရီဘာဝတော။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ "သမ္မာ ပဏိဟိတံ
စိတ္တံ၊ သေယျသော နံ တတော ကရေ"တိ "ကတပုညောသိ တ္ဝံ အာနန္ဒ၊ ပဓာန-
မနုယုဉ္ဇ၊ ခိပ္ပံ ဟောဟိသိ အနာသဝေါ"တိ[၂] စ။ ပုရိမစက္ကဒ္ဒယသိဒ္ဓိယာ ပယောဂ-
သုဒ္ဓိ။ ပတိရူပဒေသဝါသေန ဟိ သပ္ပုရိသူပနိဿယေန စ သာဓုနံ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ-
အာပဇ္ဇနေနပိ ဝိသုဒ္ဓပ္ပယောဂေါ ဟောတိ။ တာယ စ အာသယသုဒ္ဓိယာ
အဓိဂမဿတ္တိသိဒ္ဓိ၊ ပုဗ္ဗေ ဧဝ တဿာဒိဋ္ဌိသံကိလေသာနံ ဝိသောဓိတတ္တာ ပယောဂ-
သုဒ္ဓိယာ အာဂမဿတ္တိသိဒ္ဓိ။ သုပရိသုဒ္ဓကာယဝစီပယောဂေါ ဟိ ဝိပ္ပဋိသာရာ-
ဘာဝတော အဝိက္ခိတ္တစိတ္တော ပရိယတ္တိယံ ဝိသာရဒေါ ဟောတိ။ ဇာတိ
ပယောဂါသယသုဒ္ဓေသု အာဂမာဓိဂမသမ္ပန္နေသု ဝစနံ အရဏ္ဏဂမနံ ဝိယ
သူရိယဿ ဥဒယတော, ယောနိသောမနသိကာရော ဝိယ စ ကုသလဓမ္မဿ,
အရဟတိ ဘဂဝတော ဝစနဿ ပုဗ္ဗင်္ဂမံ ဘဝိတုန္တိ ဌာနေ နိဒါနံ ဌပေန္တော
ဇာတိ မေ သုတန္တိအာဒိမာဟ။

အပရော နယော—**ဇာတိ**တိ ဇာမိနာ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေန နာနပ္ပကာရပ္ပဋိ-
ဝေဓဒီပကေန အတ္ထနော အတ္ထပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါသမ္ပတ္တိဿ္ဟာဝံ ဒီပေတိ။
သုတန္တိ ဇာမိနာ ဇာတိသဒ္ဒသန္နိဓာနတော ဝက္ခမာနာပေက္ခာယ ဝါ သောတဇ္ဇ-
ဘေဒပဋိဝေဓဒီပကေန ဓမ္မနိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါသမ္ပတ္တိဿ္ဟာဝံ ဒီပေတိ။ **ဇာတိ**တိ
စ ဇာဒံ ဝုတ္တနယေနေဝ ယောနိသောမနသိကာရဒီပကံ ဝစနံ ဘာသ-
မာနော "ဧတေ မယာ ဓမ္မာ မနသာနုပေက္ခိတာ ဒိဋ္ဌိယာ သုပ္ပဋိဝိဒ္ဓါ"တိ
ဒီပေတိ။ ပရိယတ္တိဓမ္မာ ဟိ "ဇာဓ သိလံ ကထိတံ၊ ဇာဓ သမာဓိ၊ ဇာဓ ပညာ၊
ဣမေကာ ဣဿ အနုသန္ဓိယော"တိအာဒိနာ နယေန မနသာ အနုပေက္ခိတာ
အနုသံဝါကာရပရိဝိတက္ကသဟိတာယ ဓမ္မနိဇ္ဈာနက္ခန္တိဘူတာယ ဉာတပရိညာ-
သင်္ခါတာယ ဝါ ဒိဋ္ဌိယာ တတ္ထ တတ္ထ ဝုတ္တရူပါရူပဓမ္မေ "ဇာတိ ရူပံ ဣမေကံ ရူပ"န္တိ-
အာဒိနာ နယေန သုဋ္ဌု ဝဝတ္ထပေတ္ဝာ ပဋိဝိဒ္ဓါ အတ္တနော ပရေသဉ္စ ဟိတသုခါ-
ဝဟာ ဟောန္တိတိ။ **သုတ**န္တိ ဇာဒံ သဝနယောဂပရိဒီပကံ ဝစနံ ဘာသမာနော

၁-ခု ၁-၁၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဒီ ၂-၁၁၉-ပိဋ္ဌေ။

"ဗဟူ မယာ ဓမ္မာ သုတာ ဓာတာ ဝစသာ ပရိစိတာ"တိ ဒီပေတိ။ သောတာဝ-ဓာနပ္ပဋိဗဒ္ဓါ ဟိ ပရိယတ္တိဓမ္မသ သဝနဓာရကာပရိစယာ။ တဒုဘယေနပိ ဓမ္မသ သွာက္ခာတဘာဝေန အတ္ထပ္ပဋိပါရိပူရိံ ဒီပေန္တော သဝနေ အာဒရံ ဇနေတိ။ အတ္ထပ္ပဋိပရိပုဏ္ဏံ ဟိ ဓမ္မံ အာဒရေန အဿုကာန္တော မဟာတာ ဟိတာ ပရိဗာဟိရော ဟောတိတိ အာဒရံ ဇနေတွာ သက္ကစ္စံ ဓမ္မော သောတဗ္ဗော။

ဇာတိ မေ သုတန္တိ ဇာမိနာ ပန သကလေန ဝစနေန အာယသ္မာ အာနန္ဒော တထာဂတပ္ပဝေဒိတံ ဓမ္မဝိနယံ အတ္တနော အဒဟန္တော အသပ္ပုရိသဘူမိံ အတိက္ကမတိ၊ သာဝကတ္တံ ပဋိဇာနန္တော သပ္ပုရိသဘူမိံ သြက္ကမတိ။ တထာ အသဒ္ဓမ္မာ စိတ္တံ ဝုဋ္ဌာပေတိ၊ သဒ္ဓမ္မေ စိတ္တံ ပတိဋ္ဌာပေတိ။ "ကေဝလံ သုတမေ-ဝေတံ မယာ၊ တသ္မာ ပန ဘဂဝတော ဝစန"န္တိ ဒီပေန္တော အတ္တာနံ ပရိမောစေတိ၊ သတ္ထာရံ အပဒိသတိ၊ ဇိနဝစနံ အပ္ပေတိ၊ ဓမ္မနေတ္တိံ ပတိ-ဋ္ဌာပေတိ။

အပိစ **ဇာတိ မေ သုတ**န္တိ အတ္တနာ ဥပ္ပါဒိတဘာဝံ အပ္ပဋိဇာနန္တော ပုရိမသဝနံ ဝိဝရန္တော "သမ္မုခါ ပဋိဂ္ဂဟိတမိဒံ မယာ တသ ဘဂဝတော စတုဝေသာရဇ္ဇ-ဝိသာရဒသ ဒသဗလဓရသ အာသဘဋ္ဌာနဋ္ဌာယိနော သီဟနာဒနာဒိနော သဗ္ဗသတ္တုတ္တမသ ဓမ္မိသရသ ဓမ္မရာဇသ ဓမ္မာဓိပတိနော ဓမ္မဒိပသ ဓမ္မသရဏသ သဒ္ဓမ္မဝရစက္ကဝတ္တိနော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသ၊ နာ ဇတ္ထ အတ္ထေ ဝါ ဓမ္မေ ဝါ ပဒေ ဝါ ဗျဉ္ဇနေ ဝါ ကင်္ခိ ဝါ ဝိမတိ ဝါ ကာတဗ္ဗာတိ သဗ္ဗဒေဝ-မနုသ္သာနံ ဇာမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အသဒ္ဓိယံ ဝိနာသေတိ၊ သဒ္ဓါသမ္ပဒံ ဥပ္ပါဒေတိ။ တေနေတံ ဝုစ္စတိ—

> "ဝိနာသယတိ အသဒ္ဓံ၊ သဒ္ဓံ ဝဍ္ဎေတိ သာသနေ။
> ဇာတိ မေ သုတမိစ္စေဝံ၊ ဝဒံ ဂေါတမသာဝကော"တိ။

ဇေတ္ထောဟ "ကသ္မာ ပနေတ္ထ ယထာ အညေသု သုတ္တေသု 'ဧဝံ မေ သုတံ ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ'တိအာဒိနာ ကာလဒေသေ အပဒိသိတ္တာဝ နိဒါနံ ဘာသိတံ၊ ဧဝံ နာ ဘာသိတ"န္တိ။ အပရေ တာဝ အာဟု—နာ ပန ထေရေန ဘာသိတတ္တာ။ ဇာဒံ ဟိ နိဒါနံ နာ အာယသ္မတာ အာနန္ဒေန ပဌမံ ဘာသိတံ၊ ခုဒ္ဒကုတ္တရာယ ပန ဘဂဝတာ ဥပါသိကာသု ဗဟုသုတဘာဝေန ဇေဒ္ဂဝိတာယ သေက္ခပုဂ္ဂလဒိဋ္ဌိဒါပတ္တာယ အရိယသာဝိကာယ သာမာဝတိပုမုခါနံ ပဋ္ဌနံ ဇာတ္ထိသတာနံ ပဌမံ ဘာသိတံ။

၁-ဓတာ (သီ၊သျာ)

တတြာယံ အနုပုဗ္ဗီကထာ—ဇုတော ကိရ ကပ္ပသတသဟဿမတ္ထကေ ပဒုမုတ္တရော နာမ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ ပဝတ္တိတဝရမမ္မစက္ကော ဟံသဝတိယံ ဝိဟရတိ။ အထေကဒိဝသံ ဟံသဝတိယံ ဧကော ကုလဓိတာ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သောတုံ ဂန္ဆန္တီဟိ ဥပါသိကာဟိ သဒ္ဓိံ အာရာမံ ဂတာ သတ္ထာရံ ဧကံ ဥပါသိကံ ဗဟုဿုတာနံ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပေန္တံ ဒိသ္ဝာ အဓိကာရံ ကတ္ဝာ တံ ဌာနန္တရံ ပတ္ထေသိ။ သတ္ထာပိ နံ ဗျာကာသိ “အနာဂတေ ဂေါတမဿ နာမ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သာဝိကာနံ ဥပါသိကာနံ ဗဟုဿုတာနံ အဂ္ဂါ ဘဝိဿတီ”တိ။ တဿာ ယာဝဇီဝံ ကုသလံ ကတ္ဝာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ ပုန မနုဿေသုပိ ဧဝံ ဒေဝမနုဿေသု သံသရန္တိယာ ကပ္ပသတသဟဿံ အတိက္ကန္တံ။ အထ ဇုမသ္မိံ ဘဒ္ဒကပ္ပေ အမှာကံ ဘဂဝတော ကာလေ သာ ဒေဝလောကတော စဝိတ္ဝာ ဃောသကသေဋ္ဌိဿ ဃရေ ဒါသိယာ ကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ၊ ဥတ္တရာတိသာ နာမံ အကံသု။ သာ ဇာတကာလေ ခုဇ္ဇာ အဟောသိတိ ခုဇ္ဇုတ္တရာတ္ဝေဝ ပညာယိတ္ထ။ သာ အပရဘာဂေ ဃောသကသေဋ္ဌိနာ ရညော ဥတေနဿ သာမာဝတိယာ ဒိန္နကာလေ တဿာ ပရိစာရိကဘာဝေန ဒိန္နာ ရညော ဥတေနဿ အန္တေပုရေ ဝသတိ။

တေန စ သမယေန ကောသမ္ဗိယံ ဃောသကသေဋ္ဌိကုက္ကုဋသေဋ္ဌိ-ပါဝါရိကသေဋ္ဌိနော ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿ တယော ဝိဟာရေ ကာရေတ္ဝာ ဇနပဒ-စာရိကံ စရန္တေ တထာဂတေ ကောသမ္ဗိနဂရံ သမ္ပတ္တေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခု-သံဃဿ ဝိဟာရေ နိယျာဒေတ္ဝာ မဟာဒါနာနိ ပဝတ္တေသုံ၊ မာဿမတ္တံ အတိက္ကမိ။ အထ နေသံ ဇေဋဟောသိ “ဗုဒ္ဓါ နာမ သဗ္ဗလောကာနုကမ္ပကာ၊ အညေသမ္ပိ ဩကာသံ ဒဿာမာ”တိ ကောသမ္ဗိနဂရဝါသိနောပိ ဇနဿ ဩကာသံ အကံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ နာဂရာ ဝိထိသဘာဂေန ဂဏ-သဘာဂေန မဟာဒါနံ ဒေန္တိ။ အထေကဒိဝသံ သတ္ထာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော မာလာကာရဇေဋ္ဌကဿ ဂေဟေ နိသီဒိ၊ တသ္မိံ ခဏေ ခုဇ္ဇုတ္တရာ သာမာ-ဝတိယာ ပုပ္ဖါနိ ဂဟေတုံ အဋ္ဌ ကဟာပဏေ အာဒါယ တံ ဂေဟံ အဂမာသိ။ မာလာကာရဇေဋ္ဌကော တံ ဒိသ္ဝာ “အမ္မ ဥတ္တရေ အဇ္ဇ တုယ္ဟံ ပုပ္ဖါနိ ဒါတုံ ခဏော နတ္ထိ၊ အဟံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဝိသာမိ၊ တ္ဝမ္ပိ ပရိဝေသနာယ သဟာယိကာ ဟောဟိ၊ ဧဝံ ဇုတော ပရေသံ ဝေယျာဝစ္စကရဏတော မုစ္စိဿ-သီ”တိ အာဟ။ တတော ခုဇ္ဇုတ္တရာ ဗုဒ္ဓါနံ ဘတ္တဂ္ဂေ ဝေယျာဝစ္စံ အကာသိ။ သာ သတ္ထာရာ ဥပနိသိန္နကထာဝသေန ကထိတံ သဗ္ဗမေဝ ဓမ္မံ ဥဂ္ဂဏှိ၊ အနုမောဒနံ ပန သုတ္ဝာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။

သာ အညေသု ဒိဝသေသု စတ္တာရော၀ ကဟာပဏေ ဒတ္ဝာ ပုပ္ဖါနိ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆတိ၊ တသ္မိံ ပန ဒိဝသေ ဒိဋ္ဌသစ္စဘာ၀ေန ပရသန္တကေ စိတ္တံ အနုပ္ပါဒေတ္ဝာ အဋ္ဌပိ ကဟာပဏေ ဒတ္ဝာ ပစ္ဆိံ ပူရေတ္ဝာ ပုပ္ဖါနိ ဂဟေတ္ဝာ သာမာ၀တိယာ သန္တိကံ အဂမာသိ။ အထ နံ သာ ပုစ္ဆိ “အမ္မ ဥတ္တရေ တွံ အညေသု ဒိဝသေသု နု ဗဟူနိ ပုပ္ဖါနိ အာဟရသိ၊ အဇ္ဇ ပန ဗဟုကာနိ၊ ကိံ နော ရာဇာ ဥတ္တရိတရံ ပသန္နော”တိ။ သာ မုသာ ဝတ္တုံ အာဘဗ္ဘတာယ အတီတေ အတ္တနာ ကတံ် အနိဂ္ဂဟိတ္ဝာ သဗ္ဗံ ကထေသိ။ အထ “ကသ္မာ အဇ္ဇ ဗဟူနိ အာဟရသိ”တိ စ ဝုတ္တာ “အဇ္ဇာဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ အမတံ သစ္ဆိကာသိံ၊ တသ္မာ တုမ္ဟေ နု ဝဠ္ဆေမီ”တိ အာဟ။ တံ သုတ္ဝာ “အရေ ဒုဋ္ဌဒါသိ ဇွေကံ ကာလံ တယာ ဂဟိတေ ကဟာပဏေ ဒေဟိ”တိ အတဇ္ဇေတ္ဝာ ပုဗ္ဗဟေတုနာ စောဒိယမာနာ “အမ္မ တယာ ဝိတံ အမတံ အမ္ဟေပိ ပါယေဟိ”တိ ဝတ္ဝာ “တေန ဟိ မံ နှာပေဟိ”တိ ဝုတ္တေ သောဋ္ဌသဟိ ဂန္ဓောဒကဿဠေဟိ နှာပေတ္ဝာ ဒွေ မဋ္ဌသာဋကေ ဒါပေသိ။ သာ ဇေံ နိ၀ါသေတ္ဝာ ဇေံ ပါရုပိတ္ဝာ အာသနံ ပညာပေတ္ဝာ အာသနေ နိသီဒိတ္ဝာ ဝိစိတြဗိဇနိံ အာဒါယ နိစာသနေသု နိသိန္နာနိ ပဉ္စ မာတုဂါမသတာနိ အာမန္တေတ္ဝာ သေခပုဋ္ဌိသဒ္ဒိါသု ဌတ္ဝာ သတ္ထာရာ ဒေသိတနိယာမေန၀ တာသံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဒေသနာ၀သာနေ တာ သဗ္ဗာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ တာ သဗ္ဗာပိ ခုဇ္ဇုတ္တရံ ဝန္ဒိတ္ဝာ “အမ္ဟ အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ တွံ ကိလိဋ္ဌကမ္မံ မာ ကရိ၊ အမှာကံ မာတုဋ္ဌာနေ အာစရိယဋ္ဌာနေ စ ပတိဋ္ဌာဟိ”တိ ဂရုဋ္ဌာနေ ဌပယိံသု။

ကသ္မာ ပနေသာ ဒါသိ ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တာတိ? သာ ကိရ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ဗာရာဏသိယံ သေဋ္ဌိဓီတာ ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တာ ကောယ ဒိဏ္ဏာသ၀ဏ္ဏေရိယာ ဥပဋ္ဌာကကုလံ ဂတာယ “တေံ မေ အယ္ယေ ပသာဓနပေဋ္ဌကံ ဒေထာ”တိ ဝေယျာ၀စ္စံ ကာရေသိ။ ထေရိပိ “အဒေန္တိယာ မယိ အာဃာတံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိသ္သတိ၊ ဒေန္တိယာ ပရေသံ ဒါသိ ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တိသ္သတိ၊ နိရယသန္တာပတော ဒါသိဘာ၀ေါ သေယ္ယော”တိ အနုဒ္ဒယံ ပဋိစ္စ တသ္သာ ဝစနံ အကာသိ။ သာ တေန ကမ္မေန ပဉ္စ ဇာတိသတာနိ ပရေသံ ဒါသိယေ၀ ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တိ။

ကသ္မာ ပန ခုဇ္ဇာ အဟောသိ? အနုပုဗ္ဗေန ကိရ ဗုဒ္ဓေ အယံ ဗာရာဏသိရညော ဂေဟေ ဝသန္တိ ကေံ ရာဇကုလူပကံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ထောကံ ခုဇ္ဇဓာတုကံ ဒိသ္ဝာ

အတ္တနာ သဟဝါသိနံ မာတုဂါမာနံ ပုရတော ပရိဟာသံ ကရောန္တိ ယထာဝဇ္ဇံ ကေဠိဝသေန ခုဇ္ဈာကာရံ ဒဿေသိ၊ တသ္မာ ခုဇ္ဈာ ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တိ။

ကိံ ပန ကတ္ဝာ ပညဝန္တိ ဇာတာတိ? အနုပုန္နေ ကိရ ဗုဒ္ဓေ အယံ ဗာရောဏသိရညော ဂေဟေ ဝသန္တိ အဋ္ဌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ရာဇဂေဟတော ဥက္ခပါယာသဿ ပူရိတေ ပတ္တေ ပရိဝတ္တိတ္ဝာ ပရိဝတ္တိတ္ဝာ ဂက္ခန္တေ ဒိသ္ဝာ အတ္တနော သန္တကာနိ အဋ္ဌ ဒန္တဝလယာနိ "ဣဓ ဌပေတ္ဝာ ဂက္ခထာ"တိ အဒါသိ၊ တေ တထာ ကတ္ဝာ သြလောကေသုံ။ "တုမှာကညေဝ တာနိ ပရိဘုတ္တာနိ၊ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆထာ"တိ အာဟ။ တေ နန္ဒမူလကပဗ္ဘာရံ အဂမံသု၊ အဇ္ဇာပိ တာနိ ဝလယာနိ အရောဂါနေဝ။ သာ တသ္မ နိဿန္ဒေန ပညဝန္တိ ဇာတာ။

အထ နံ သာမာဝတိပမုခါနိ ပဉ္စ ဣတ္ထိသတာနိ "အမ္ဟ တုံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဒွာ ဘဂဝတာ ဒေသိတံ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ အမှာကံ ဒေသေဟိ"တိ ဝဒိံသု။ သာ တထာ ကရောန္တိ အပရဘာဂေ တိပိဋကဓရာ ဇာတာ။ တသ္မာ နံ သတ္ထာ "တေဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝိကာနံ ဗဟုဿုတာနံ ဥပါသိကာနံ ယဒိဒံ ခုဇ္ဇုတ္တရာ"တိ တေဒဂ္ဂေ ဌပေသိ။ ဣတိ ဥပါသိကာသု ဗဟုဿုတဘာဝေန သတ္ထာရာ တေဒဂ္ဂေ ဌပိတာ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တာ ခုဇ္ဇုတ္တရာ အရိယသာဝိကာ သတ္ထရိ ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရန္တေ ကာလေန ကာလံ သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္ဒွာ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ အန္တေပုရံ ဂန္ဒွာ သာမာဝတိပမုခါနံ ပဉ္စန္နံ ဣတ္ထိသတာနံ အရိယသာဝိကာနံ သတ္ထာရာ ဒေသိတနိယာမေန ယထာသုတံ ဓမ္မံ ကထေန္တိ အတ္တာနံ ပရိမောစေတ္ဝာ သတ္ထု သန္တိကေ သုတဘာဝံ ပကာသေန္တိ **"ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ ဝုတ္တမရဟတာတိ မေ သုတ"**န္တိ နိဒါနံ အာရောပေသိ။

ယသ္မာ ပန တသ္မိံယေဝ နဂရေ ဘဂဝတော သမ္မုခါ သုတ္ဝာ တဒဟေဝ တာယ တာသံ ဘာသိတံ၊ တသ္မာ "ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ ကောသမ္ဗိယံ ဝိဟရတိ"တိ ကာလဒေသံ အပဒိသိတ္ဝာ ပယောဇနသမ္ပတ္တေါ နတ္ထိ သုပါကဋ္ဌဘာဝတော။ ဘိက္ခုနိယော စသာ သန္တိကေ ဣမာနိ သုတ္တာနိ ဂဏှိံသု။ ဧဝံ ပရမ္ပရာယ ဘိက္ခူသုပိ တာယ အာရောပိတံ နိဒါနံ ပါကဋံ အဟောသိ။ အထ အာယသ္မာ အာနန္ဒော တထာဂတသ ပရိနိဗ္ဗာနတော အပရဘာဂေ သတ္တပဏ္ဏိဂုဟာယံ အဇာတသတ္တုနာ ကာရာပိတေ သဒ္ဓမ္မမဏ္ဍပေ မဟာကဿပပ္ပမုခသ ဝသိဂဏသ မဇ္ဈေ နိသီဒိတ္ဝာ ဓမ္မံ သင်္ဂါယန္တော ဣမေသံ သုတ္တာနံ

၁-မဟာပညာ (သီ၊ သျာ)၊ သပ္ပညာ (က)

နိဒါနသဿ ဒွေဒ္ဓကံ[၁] ပရိဟရန္တော တာယ အာရောပိတနိယာမေနေဝ နိဒါနံ အာရောပေသိတိ။

ကေစိ ပနေတ္ထ ဗဟုပ္ပကာရေ ပပဉ္စေန္တိ၊ ကိံ တေဟိ။ အပိစ နာနာနယေဟိ သဂီတိကာရာ ဓမ္မဝိနယံ သင်္ဂါယိံသူ။ အနုဗုဒ္ဓါ ဟိ ဓမ္မသင်္ဂါဟကမဟာထေရာ၊ တေ သမ္မဒေဝ ဓမ္မဝိနယသဿ သင်္ဂါယနာကာရံ ဇာနန္တော ကတ္ထစိ "ဧဝံ မေ သုတ"န္တိအာဒိနာ, ကတ္ထစိ "တေန သမယေနာ"တိအာဒိနာ, ကတ္ထစိ ဂါထာဗန္ဓဝသေန နိဒါနံ ဌပေန္တော, ကတ္ထစိ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ နိဒါနံ အဌပေန္တော ဝဂ္ဂသင်္ဂဟာဒိဝသေန ဓမ္မဝိနယံ သင်္ဂါယိံသူ။ တတ္ထ ဣဓ **ဂုတ္တိ ဟေတု**န္တိအာဒိနာ နိဒါနံ ဌပေတ္ဝာ သင်္ဂါယိံသူ၊ ကိဉ္စိ[၂] သုတ္တဂေယျာဒိဝသေန နဝင်္ဂမိဒံ ဗုဒ္ဓဝစနံ။ ယထာ စေတံ၊ ဧဝံ သဗ္ဗေသမ္ပိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ။ ဝုတ္တဉ္ဉေတံ "အပ္ပကဉ္ဉ နေသံ အဟောသိ သုတ္တံ ဂေယျ"န္တိအာဒိ။ တတ္ထ ဣတိဝုတ္တကင်္ဂသင်္ခါတအညံ ကိဉ္စိ နု ပညာယတိ တဒ္ဘာဝနိမိတ္တံ ဌပေတ္ဝာ "ဝုတ္တံ ဟေတံ။ ပ။ မေ သုတ"န္တိ ဣဒံ ဝစနံ။ တေနာဟ အဋ္ဌကထာစရိယာ "ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာတိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာ ဒွါဒသုတ္တရသတသုတ္တန္တာ ဣတိဝုတ္တက"န္တိ။ တသ္မာ သတ္တု အဓိပ္ပါယံ ဇာနန္တေဟိ ဓမ္မသင်္ဂါဟကေဟိ အရိယသာဝိကာယ ဝါ ဣမေသံ သုတ္တာနံ ဣတိဝုတ္တကဘာဝဉ္ဉာပနတ္ထံ ဣမိနာဝ နယေန နိဒါနံ ဌပိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ကိမတ္ထံ ပန ဓမ္မဝိနယသင်္ဂဟေ ကယိရမာနေ နိဒါနဝစနံ၊ နနု ဘဂဝတာ ဘာသိတဝစနသေဝ သင်္ဂဟော ကာတဗ္ဗောတိ? ဝုစ္စတေ—**ဒေသနာယ ဠိတိအသမ္မောသသဒ္ဓေယျဘာဝသမ္ပာဒနတ္ထံ**။ ကာလဒေသဒေသကပရိသာပဒေသေဟိ ဥပနိဗန္ဓိတ္ဝာ ဌပိတာ ဟိ ဒေသနာ စိရဋ္ဌိတိကာ ဟောတိ အသမ္မောသဓမ္မာ သဒ္ဓေယျာ စ ဒေသကာလကတ္တုဟေတုနိမိတ္တေဟိ ဥပနိဗန္ဓေါ ဝိယ ဝေါဟာရဝိနိစ္ဆယော။ တေနေဝ စ အာယသ္မတာ မဟာကဿပေန ဗြဟ္မဇာလမူလပရိယာယသုတ္တာဒီနံ ဒေသာဒိပုစ္ဆာသု ကတာသု တာသံ ဝိဿဇ္ဇနံ ကရောန္တေန ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကေန "ဧဝံ မေ သုတ"န္တိအာဒိနာ နိဒါနံ ဘာသိတံ၊ ဣဓ ပန ဒေသကာလဿ အဂ္ဂဟဏော ကာရဏံ ဝုတ္တမေဝ။

အပိစ **သတ္ထု၊ သမ္မုတိပုဂ္ဂလသန္တိ**ကေ နိဒါနဝစနံ။ တထာဂတသ္သ ဟိ ဘဂဝတော ပုဗ္ဗရစနာနုမာနာဂမတက္ကာဘာဝတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘာဝသိဒ္ဓိ။ န ဟိ

၁-ဒွေဓာတံ (သျာ) ၂-ကိဉ္စ (သီ၊က)

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပုဗ္ဗရစနာဒိဟိ အတ္ထော အတ္ထိ သဗ္ဗတ္ထ အပ္ပဋိဟတဉာဏာစာရ-
တာယ ကေပေါ့မာဏတ္တာ စ ဥယျုဓမေ့သု။ တထာ အာစရိယမုဋ္ဌိဓမ္မမနုရိယ-
သာသနသာဝကာနုရာဂါဘာဝတော ဒီဏာသဝဘာဝသိဒ္ဓိ။ န ဟိ သဗ္ဗသော
ဒီဏာသဝဿ တေ သမ္ဘဝန္တိတိ သုဝိသုဒ္ဓဿ ပရာနုဂ္ဂဟပဝတ္တိ။ ဧဝံ ဒေသက-
သံကိလေသဘူတာနံ ဒိဋ္ဌိသီလသမ္ပဒါဒူသကာနံ အဝဏ္ဏာတဏှာနံ အဘွန္တာဘာဝ-
သံသူစကေဟိ ဉာဏသမ္ပဒါပဟာနသမ္ပဒါဘိဗျဥ္ဇကေဟိ စ သမ္ဗုဒ္ဓဝိသုဒ္ဓဘာဝေဟိ
ပုရိမဝေသာရဇ္ဇဒွယသိဒ္ဓိ၊ တတော စ အန္တရာယိကနိယျာနိကဓမ္မေသု အသမ္မော-
ဟဘာဝသိဒ္ဓိတော ပစ္ဆိမဝေသာရဇ္ဇဒွယသိဒ္ဓိတိ ဘဂဝတော စတုဝေသာရဇ္ဇ-
သမန္နာဂမော အတ္တဟိတပရဟိတပဋိပတ္တိ[1] စ နိဒါနဝစနေန ပကာသိတာ[2]
ဟောတိ တတ္ထ တတ္ထ သမ္ဘတ္တပရိသာယ အဇ္ဈာသယာနုရူပံ ဒွာနုပ္ပတ္တိကပဋိ-
ဘာနေန ဓမ္မဒေသနာဒိပနတော။ ဣဓ ပန အနဝသေသတော ကာမဒေါသ-
ပ္ပဟာနံ ဝိဓာယ ဒေသနာဒိပနတော စာတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ တေန ဝုတ္တံ
“သတ္ထု သမ္ဗုတ္တိပ္ပကာသနတ္ထံ နိဒါနဝစန”န္တိ။ ဏ္ဍေ စ “ဘဂဝတာ အရဟတာ”တိ
ဣမေဟိ ပဒေဟိ ယထာဝုတ္တအတ္ထဝိဘာဝနတာ ဟေဋ္ဌာ ဒဿိတာ ဧဝ။

တထာ **သာသနသမ္ပတ္တိပ္ပကာသနတ္ထံ** နိဒါနဝစနံ။ ဉာဏကရုဏာပရိဂ္ဂဟိတ-
သဗ္ဗကိရိယဿ ဟိ ဘဂဝတော နတ္ထိ နိရတ္ထကာ ပဋိပတ္တိ အတ္တဟိတာ ဝါ။
တသ္မာ ပရေသံယေဝတ္ထာယ ပဝတ္တာသဗ္ဗကိရိယဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သကလမ္ပိ
ကာယဝစီမနောကမ္မံ ယထာပဝတ္တံ ဝုစ္စမာနံ ဒိဋ္ဌမ္ပိကသမုရာယိကပရမတ္ထေဟိ
ယထာရဟံ သတ္တာနံ အနုသာသနတ္ထေန သာသနံ၊ န ကဗ္ဗရစနာ[3]။ တယိဒံ
သတ္ထု စရိတံ ကာလဒေသဒေသကပရိသာပဒေသေဟိ တတ္ထ တတ္ထ နိဒါန-
ဝစနေဟိ ယထာရဟံ ပကာသိယတိ။ ဣဓ ပန ဒေသကပရိသာပဒေသေဟိတိ
ယောဇေတဗ္ဗံ။ တေန ဝုတ္တံ “သာသနသမ္ပတ္တိပ္ပကာသနတ္ထံ နိဒါနဝစန”န္တိ။

အပိစ **သတ္ထုနော ပမာဏဘာဝပ္ပကာသနေန သာသနဿ ပမာဏ-
ဘာဝဒဿနတ္ထံ** နိဒါနဝစနံ။ တဇ္ဇဿ ပမာဏဘာဝဒဿနံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တ-
နယာနုသာရေန “ဘဂဝတာ အရဟတာ”တိ ဣမေဟိ ပဒေဟိ ဝိဘာဝိတန္တိ
ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣဒမေတ္ထ နိဒါနဝစနပ္ပယောဇနဿ မုခမတ္တနိဒဿနန္တိ။

နိဒါနဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-အတ္တဟိတပရဟိတသန္နိဿယော (သျာ) ၂-ပကာသိတော (သျာ)
၃-န ပုဗ္ဗရစနာ (သီ)၊ န သဗ္ဗရစနာ (သျာ)

၁-ဇကေကနိပါတော

၁-ပဌမဝဂ္ဂ

၁-လောဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁။ ဣဒါနိ **ကေဓမ်ံ ဘိက္ခဝေ ပဇဟထာ**တိအာဒိနာ နယေန ဘဂဝတာ နိက္ခိတ္တသ သုတ္တသ ဝဏ္ဏနာယ ဩကာသော အနုပ္ပတ္တော။ သာ ပနေသာ အတ္ထဝဏ္ဏနာ ယသ္မာ သုတ္တနိက္ခေပံ ဝိစာရေတ္ဝာ ဝုစ္စမာနာ ပါကဋာ ဟောတိ၊ တသ္မာ သုတ္တနိက္ခေပံ တာဝ ဝိစာရေဿာမ။ စတ္တာရော ဟိ သုတ္တနိက္ခေပါ အတ္တဇ္ဈာသယော ပရဇ္ဈာသယော ပုဗ္ဗာဝသိကော အဌ္ဌုပ္ပတ္တိ-ကောတိ။ ယထာ ဟိ အနေကသတအနေကသဟဿဘေဒါနိပိ သုတ္တန္တာနိ သံကိလေသဘာဂိယာဒိပဋိဘာနနယေန သောဋသဝိဓတံ နာတိဝတ္တန္တိ၊ ဧဝံ အတ္တဇ္ဈာသယာဒိသုတ္တနိက္ခေပဝသေန စတုဗ္ဗိဓတံ နာတိဝတ္တန္တိတိ။ တတ္ထ ယထာ အတ္တဇ္ဈာသယသ အဌ္ဌုပ္ပတ္တိယာ စ ပရဇ္ဈာသယပုဗ္ဗာဝသိကေဟိ သဒ္ဓိံ သံသဂ္ဂဘေဒေါ သမ္ဘဝတိ အတ္တဇ္ဈာသယော စ ပရဇ္ဈာသယော စ, အတ္တဇ္ဈာ-သယော စ ပုဗ္ဗာဝသိကော စ, အဌ္ဌုပ္ပတ္တိကော စ ပရဇ္ဈာသယော စ, အဌ္ဌုပ္ပတ္တိကော စ ပုဗ္ဗာဝသိကော စာတိ အဇ္ဈာသယပုဗ္ဗာနုသန္ဓိသမ္ဘဝတော။ ဧဝံ ယဒိပိ အဌ္ဌုပ္ပတ္တိယာ အတ္တဇ္ဈာသယေနပိ သံသဂ္ဂဘေဒေါ သမ္ဘဝတိ၊ အတ္တဇ္ဈာသယာဒိဟိ ပန ပုရတော ဌိတေဟိ အဌ္ဌုပ္ပတ္တိယာ သံသဂ္ဂေါ နတ္ထိတိ နိရဝသေသော ပဋိဘာနနယော န သမ္ဘဝတိ။ တဒန္တောဂဓတ္တာ ဝါ သမ္ဘဝန္တာနံ သေသနိက္ခေပါနံ မူလနိက္ခေပဝသေန စတ္တာရော သုတ္တနိက္ခေပါ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တတြာယံ ဝစနတ္ထော—နိက္ခိပိယတိတိ နိက္ခေပေါ၊ သုတ္တံ ဧဝ နိက္ခေပေါ **သုတ္တနိက္ခေပေါ**။ အထ ဝါ နိက္ခိပနံ နိက္ခေပေါ၊ သုတ္တသ နိက္ခေပေါ သုတ္တ-နိက္ခေပေါ၊ သုတ္တဒေသနာတိ အတ္ထော။ အတ္တနော အဇ္ဈာသယော အတ္တဇ္ဈာ-သယော၊ သော အသ အတ္ထိ ကာရဏဘူတော တာတိ **အတ္တဇ္ဈာသယော၊** အတ္တနော အဇ္ဈာသယော ဇာတော တိ ဝါ အတ္တဇ္ဈာသယော။ **ပရဇ္ဈာသယေပိ** ဧသေဝ နယော။ ပုဗ္ဗေ ဘဝော ပုဗ္ဗာယ ဝသော တိ ပုဗ္ဗာဝော၊ သော ဇာတသ အတ္ထိတိ **ပုဗ္ဗာဝသိကော**။ သုတ္တဒေသနာယ ဝတ္ထုဘူတသ အတ္ထသ ဥပ္ပတ္တိ အတ္ထုပ္ပတ္တိ၊ အတ္ထုပ္ပတ္တိ ဧဝ အဌ္ဌုပ္ပတ္တိ ထကာရသ ဒကာရံ ကတ္ဝာ၊ သာ ဇာတသ အတ္ထိတိ

အန္ဓုပုတ္တိကော။ အထ ဝါ နိက္ခိပိယတိ သုတ္တံ ဧတေနာတိ နိက္ခေပေါ၊ အတ္တဋ္ဌာသယာဒိ ဧဝ။ တေသွိံ ပန အတ္ထဝိကပ္ပေ အတ္တနော အဋ္ဌာသယော အတ္တဋ္ဌာသယော။ ပရေသံ အဋ္ဌာသယော ပရဋ္ဌာသယော။ ပုဗ္ဗိယတိတိ ပုဗ္ဗော၊ ပုဗ္ဗိတမ္ဟော အတ္ထော၊ ပုဗ္ဗော၀သေန ပ၀တ္တံ မမ္မပ္ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ ၀စနံ ပုဗ္ဗော၀သံ၊ တဒေ၀ နိက္ခေပသဒ္ဒါပေက္ခာယ ပုဗ္ဗော၀သိကော တိ ပုလ္လိင်္ဂ၀သေန ၀ုတ္တံ၊ တထာ အဒ္ဓုပုတ္တိ ဧဝ အဒ္ဓုပုတ္တိကော တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အပိစ ပရေသံ ဥန္ဒြိယပရိပါကာဒိကာရဏာနိရပေက္ခတ္တာ အတ္တဋ္ဌာသယသဒိသံ ၀ိသုံ သုတ္တနိက္ခေပဘာ၀ေါ ယုတ္တော ကေ၀လံ အတ္တနော အဋ္ဌာသယေနေ၀ ဓမ္မတန္တိဋ္ဌပနတ္ထံ ပ၀တ္တိတဒေသနတ္တာ၊ ပရဋ္ဌာသယပုဗ္ဗော၀သိကာနံ ပန ပရေသံ အဋ္ဌာသယပုဗ္ဗော၀ံ ဒေသနာပ၀တ္တိဟေတုဘူတာနံ ဥပ္ပဋိယံ ပ၀တ္တိတာနံ ကထံ အဒ္ဓုပုတ္တိယံ အနု၀ရောဝေါ၊ ပုဗ္ဗော၀သိကဒ္ဓုပုတ္တိကာနံ ၀ါ ပရဋ္ဌာသယာနုရောဓေန ပ၀တ္တိတာနံ ကထံ ပရဋ္ဌာသယေ အနု၀ရောဓောတိ? န စောဒေတဗ္ဗမေတံ။ ပရေသံ ဟိ အဘိနိဟာရပရိပုဗ္ဗော၀ဒိ-ဝိနိမုတ္တသေ၀ သုတ္တဒေသနာကာရဏုပ္ပါဒသ အဒ္ဓုပုတ္တိဘာ၀ေန ဂဟိတတ္တာ ပရဋ္ဌာသယပုဗ္ဗော၀သိကာနံ ၀ိသုံ ဂဟဏံ။ တထာ ဟိ ဗြဟ္မာ၀လမ္မဒါယာဒ-သုတ္တာဒီနံ[1] ၀ဏ္ဏာ၀ဏ္ဏအာမိသုပ္ပါဒါဒိဒေသနာနိမိတ္တံ အဒ္ဓုပုတ္တိ ၀ုစ္စတိ။ ပရေသံ ပုဗ္ဗံ ၀ိနာ အဋ္ဌာသယမေ၀ နိမိတ္တံ ကတ္ဝာ ဒေသိတော ပရဋ္ဌာသယော၊ ပုဗ္ဗော၀သေန ဒေသိတော ပုဗ္ဗော၀သိကော တိ ပါကဋော ယမတ္ထော တိ။

ယာနိ ဘဂ၀ါ ပရေဟိ အနဋ္ဌိဒ္ဓော ကေ၀လံ အတ္တနော အဋ္ဌာသယေနေ၀ ကထေတိ။ သေယျထိဒံ? အာကင်္ခေယျသုတ္တံ တု၀ဋ္ဋကသုတ္တန္တိ ဧဝမာဒိနိ[2]၊ တေသံ အတ္တဋ္ဌာသယော နိက္ခေပေါ။

ယာနိ ပန "ပရိပက္ကာ ခေါ ရာဟုလဿ ၀ိမုတ္တိပရိပါစနိယာ ဓမ္မာ၊ ယန္နူနာဟံ ရာဟုလံ ဥတ္တရိံ အာသ၀ါနံ ခယေ ၀ိနေယျ"န္တိ ဧ၀ံ ပရေသံ အဋ္ဌာသယံ ခန္တိံ အဘိနိဟာရံ ဗုဇ္ဈနဘာ၀ဉ္စ ဩလောကေတ္ဝာ ပရဋ္ဌာသယ၀သေန ကထိတာနိ၊ သေယျထိဒံ? ရာဟုလော၀ါဒသုတ္တံ ဓမ္မစက္ကပ္ပ၀တ္တနသုတ္တန္တိ ဧ၀မာဒီနိ[3]၊ တေသံ ပရဋ္ဌာသယော နိက္ခေပေါ။

ဘဂ၀န္တံ ပန ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဒေ၀ါ မနုဿာ စတသ္သော ပရိသာ စတ္တာရော ၀ဏ္ဏာ စ တထာ တထာ ပဠုံ ပုဗ္ဗေန္တိ "ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဘန္တေ ၀ုစ္စန္တိ၊

၁-ဒီ ၁-၁၊ မ ၁-၁၅-ဝိဇ္ဇေသု။ ၂-ခ ၁-၄၂၁၊ မ ၁-၃၉-ဝိဇ္ဇေသု။
၃-မ ၂-၇၇၊ မ ၃-၃၂၄၊ သံ ၂-၅၅၊ ဝိ ၃-၁၈-ဝိဇ္ဇေသု။

နိဝရဏာ နိဝရဏာတိ ဝုစ္စန္တိ”တိအာဒိနာ၊ ဧဝံ ပုဗ္ဗေန ဘဂဝတာ ယာနိ ကထိတာနိ ဗောဇ္ဈင်္သံယုတ္တာဒိနိ၁၊ တေသံ ပုန္ဆာဝသိကော နိက္ခေပေါ။

ယာနိ ပန တာနိ ဥပ္ပန္နံ ကာရဏံ ပဋိစ္စ ကထိတာနိ၊ သေယျထိဒံ? ဓမ္မ-ဒါယာဒံ ပုတ္တမံသူပမံ ဒါရုက္ခန္ဓူပမန္တိဧဝမာဒိနိ၂၊ တေသံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိကော နိက္ခေပေါ။

ဧဝမိမေသု စတူသု သုတ္တနိက္ခေပေသု ဇာမဿ သုတ္တဿ ပရဏ္ဏာဿယော နိက္ခေပေါ။ ပရဏ္ဏာသယဝသေန ဟေတံ နိက္ခိတ္တံ။ ကေသံ အဏ္ဏာသယေန? လောဘေ အာဒီနဝဒဿိနံ ပုဂ္ဂလာနံ။ ကေစိ ပန “အတ္တဏ္ဏာသယော”တိ ဝဒန္တိ။

တတ္ထ **ကေဓမ်ံ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိသု **ကေ**သဒ္ဒေါ အတ္ထေဝ အညတ္ထေ “သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ၊ ဇာဒမေဝ သစ္စံ မောဃမညန္တိ ဇာတ္ထေကေ အဘိဝဒန္တိ”တိအာဒိသု၃။ အတ္ထိ သေဋ္ဌေ “စေတသော ဧကောဒိ-ဘာဝ”န္တိအာဒိသု၄။ အတ္ထိ အသဟာယေ “ဧကော ဂူပကဒ္ဒော”တိအာဒိသု၅။ အတ္ထိ သဒ္ဓိယံ “ဧကော၀ ခေါ ဘိက္ခဝေ ခဏော စ သမယော စ ဗြဟ္မစရိယ-၀ါသာယာ”တိအာဒိသု၆။ ဇာခဝိ သဒ္ဓိယမေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဓမ္မသဒ္ဒေါ ပရိယတ္တိသစ္ဆသမာဓိပညာပကတိပုညာပတ္တိသုညတာဒေ့ယျ-သဘာဝါဒိသု ဒိဿတိ။ တထာ ဟိဿ “ဇာဓ ဘိက္ခု၊ ဓမ္မံ ပရိယာပုဏာတိ”တိ-အာဒိသု၇ ပရိယတ္တိ အတ္ထော။ “ဒိဋ္ဌဓမ္မော”တိအာဒိသု၈ သစ္စာနိ။ “ဧဝံဓမ္မာ တေ ဘဂဝန္တော အဟေသု”န္တိအာဒိသု၉ သမာဓိ။ “သစ္စံ ဓမ္မော ဓိတိ စာဂေါ၊ သဝေ ပေစ္စ နသောစတိ”တိအာဒိသု၁၀ ပညာ။ “ဇာတိဓမ္မာနံ ဘိက္ခဝေ သတ္တာနံ ဧဝံ ဇာန္တာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိအာဒိသု၁၁ ပကတိ။ “ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိ”န္တိ-အာဒိသု၁၂ ပုညံ။ “တိဏ္ဏံ ဓမ္မာနံ အညတရေန ဝဒေယျ ပါရာဇိကေန ဝါ သံဃာဒိသေသေန ဝါ ပါစိတ္တိယေန ဝါ”တိအာဒိသု၁၃ အာပတ္တိ။ “တသ္မိံ ခေါ ပန သမယေ ဓမ္မာ ဟောန္တိ”တိ အာဒိသု၁၄ သုညတာ။ “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ သဗ္ဗာ-ကာရေန ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏမုခေ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ”တိအာဒိသု၁၅ ဥယျော။ “ကုသလာ ဓမ္မာ အကုသလာ ဓမ္မာ”တိအာဒိသု၁၆ သဘာဝေါ

၁-သံ ၃-၆၅-ပိဒ္ဓေ။ ၂-မ ၁-၁၅၊ သံ ၁-၃ ၂ ၂-ပိဒ္ဓေသု။ ၃-မ ၃-၂ ၂-ပိဒ္ဓေ။
၄-ဒိ ၁-၇၀၊ ဝိ ၁-၅-ပိဒ္ဓေသု။ ၅-ဒိ ၁-၁၆၆-ပိဒ္ဓေ။ ၆-အံ ၃-၆၁-ပိဒ္ဓေ။
၇-အံ ၂-၇၆-ပိဒ္ဓေ။ ၈-ဒိ ၁-၁၀၂-ပိဒ္ဓေ။ ၉-ဒိ ၂-၇၊ ဒိ ၃-၈ ၂-ပိဒ္ဓေသု။
၁၀-ခု ၅-၁၄-ပိဒ္ဓေ။ ၁၁-ဒိ ၂-၂၄၅-ပိဒ္ဓေ။ ၁၂-ခု ၅-၂၁၅-ပိဒ္ဓေ။
၁၃-ဝိ ၁-၂၈၆-ပိဒ္ဓေ။ ၁၄-အဘိ ၁-၃၅-ပိဒ္ဓေ။
၁၅-အဘိ ၁-၁-ပိဒ္ဓေ။
၁၆-အဘိ ၁-၁၅၅၊ သံ ၁-၃ ၂ ၂-ပိဒ္ဓေသု။

အတ္ထော။ ဇုခဝိ သဘာဝေါ။ တသ္မာ **ကေဓမ္မ**န္တိ ကေ သံကိလေသသဘာဝန္တိ အဓိပ္ပါယော။ ကော စ သော ဓမ္မော စာတိ ကေဓမ္မော၊ တံ ကေဓမ္မံ။

ဘိက္ခဝေတိ ဘိက္ခူ။ အာလပတိ။ ကိမတ္ထံ ပန ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဘိက္ခူ။ အာလပတိ၊ နု ဓမ္မမေဝ ဒေသေတိတိ? သတိဇနနတ္ထံ။ ဘိက္ခူ။ ဟိ အညံ စိန္တေန္တာဝိ ဓမ္မံ ပစ္စဝေက္ခန္တာဝိ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိ ကရောန္တာဝိ နိသိန္နာ ဟောန္တိ၊ တေ ပဌမံ အနာလပိတ္ဝာ ဓမ္မေ ဒေသိယမာနေ "အယံ ဒေသနာ ကိံနိဒါနာ ကိံပစ္စယာ"တိ သလ္လက္ခေတုံ န သက္ကောန္တိ။ အာလပိတေ ပန သတိံ ဥပဋ္ဌပေတ္ဝာ သလ္လက္ခေတုံ သက္ကောန္တိ၊ တသ္မာ သတိဇနနတ္ထံ "ဘိက္ခဝေ"တိ အာလပတိ။ တေန စ တေသံ ဘိက္ခူနသိလတာဒိဂုဏယောဂသိဒ္ဓေန ဝစနေန ဟိနာဓိကဇနသေဝိတံ ဝုတ္တိံ ပကာသေန္တော ဥဒ္ဓတဒီနဘာဝနိဂ္ဂဟံ ကရောတိ။ "ဘိက္ခဝေ"တိ ဇုမိနာ ကရဏာဝိပ္ဖါရသောမ္မဟဒယနယနနိပါတပုဗ္ဗင်္ဂမေန ဝစနေန တေ အတ္တနော မုခါဘိမုခေ ကရောန္တော တေန စ ကထေတုကမ္မတာ-ဒီပကေန ဝစနေန နေသံ သောတုကမ္မတံ ဇနေတိ၊ တေနေဝ စ သမ္မာဓ-နတ္ထေန သာဓုကံ သဝနမနသိကာရေပိ နိယောဇေတိ။ သာဓုကံ သဝနမနသိ-ကာရာယတ္တာ ဟိ သာသနသမ္ပတ္တိ။

အညေသုပိ ဒေဝမနုဿေသု ပရိသပရိယာပန္နေသု ဝိဇ္ဇမာနေသု ကသ္မာ ဘိက္ခူ။ ဧဝ အာမန္တေသိတိ? ဇေဋ္ဌသေဋ္ဌာသန္နသဒါသန္နိဟိတဘာဝတော။ သဗ္ဗပရိသသာဓာရဏာ ဟိ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနာ၊ ပရိသာယ စ ဇေဋ္ဌာ ဘိက္ခူ။ ပဌမုပ္ပန္နတ္တာ၊ သေဋ္ဌာ အနဂါရိယဘာဝံ အာဒိံ ကတ္ဝာ သတ္ထု စရိယာ-နုဝိဓာယကတ္တာ သကလသာသနပဋိဂ္ဂါဟကတ္တာ စ၊ အာသန္နာ တတ္ထ နိသိန္နေသု သမိပဝုတ္တိယာ၊ သဒါသန္နိဟိတာ သတ္ထုသန္တိကာဝစရတ္တာ။ အပိစ တေ ဓမ္မဒေသနာယ ဘာဇနံ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပတ္တိသဒ္ဘာဝတော၊ ဝိသေသတော စ ဇေဋ္ဌေ ဘိက္ခူ။ သန္ဓာယ အယံ ဒေသနာတိ ဧတ ဧဝ အာလပိ။

ပဇဟထာတိ ဧတ္ထ **ပဟာနံ** နာမ တဒင်္ဂပ္ပဟာနံ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနံ သမုစ္ဆေ-ဒပ္ပဟာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပ္ပဟာနံ နိဿရဏပ္ပဟာနန္တိ ပဉ္စဝိဓံ။ တတ္ထ ယံ ဒီပါ-လောကေနေဝ တမသ္မာ ပဋိပက္ခဘာဝတော အလောဘာဒီဟိ လောဘာဒိ-ကသ္မာ, နာမရူပပရိစ္ဆေဒါဒိဝိပဿနာဉာဏေဟိ တသ္မာ တသ္မာ အနတ္တသ္မာ ပဟာနံ။ သေယျထိဒံ? ပရိစ္ဆာဂေန လောဘာဒိမလသ္မာ, သီလေန ပါဏာတိ-ပါတာဒိဒုဿီလျသ္မာ, သဒ္ဓါဒိဟိ အဿဒ္ဓိယာဒိကသ္မာ, နာမရူပဝဝတ္ထာနေန သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ, ပစ္စယပရိဂ္ဂဟေန အဟေတုဝိသမဟေတုဒိဋ္ဌိနံ, တသ္မော ဓ အပရာဘာဂေန ကင်္ခါဝိတရဏေန ကထံကထီဘာဝတသ္မာ, ကလာပသမ္မသနေန

"အဟံ မမာ"တိ ဂါဟာသ, မဂ္ဂါမဂ္ဂဝဝတ္ထာနေန အမဂ္ဂေ မဂ္ဂသညာယ, ဥဒယ-ဒဿနေန ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိယာ, ဝယဒဿနေန သဿတဒိဋ္ဌိယာ, ဘယဒဿနေန သဘယေသု အဘယသညာယ, အာဒီနဝဒဿနေန အဿာဒသညာယ, နိဗ္ဗိဒါနုပဿနေန အဘိရတိသညာယ, မုစ္စိတုကမျတာဉ္စာန အမုစ္စိတုကမျ-တာယ, ဥပေက္ခာဉ္စာန အနုပေက္ခာယ, အနုလောမေန ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ, နိဗ္ဗာနေန ပဋိလောမဘာဝဿ, ဂေါတြဘုနာ သဒ္ဓါရနိမိတ္တဂ္ဂါဟာသ ပဟာနံ၊ ဧတံ **တဒင်္ဂပ္ပဟာနံ** နာမ။

ယံ ပန ဥပစာရပ္ပနာဘေဒေန သမာဓိနာ ပဝတ္တိဘာဝနိဝါရဏတော ဃဋ္ဋပ္ပ-ဟာရေနေဝ ဥဒကပိဋ္ဌေ သေဝါလဿ တေသံ တေသံ နိဝရဏာဒိဓမ္မာနံ ပဟာနံ၊ ဧတံ **ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနံ** နာမ။ ယံ စတုန္နံ အရိယမဂ္ဂါနံ ဘာဝိတတ္တာ တံတံမဂ္ဂဝတော အတ္တနော သန္တာနေ "ဒိဋ္ဌဂတာနံ ပဟာနာယာ"တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တာသ သမုဒယပက္ခိယဿ ကိလေသဂဏဿ အစ္စန္တံ အပုဝတ္တိ-ဘာဝေန သမုစ္ဆိန္ဒနံ၊ ဣဒံ **သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနံ** နာမ။ ယံ ပန ဖလက္ခဏေ ပဋိပ္ပ-ဿဒ္ဓတ္တံ ကိလေသာနံ၊ ဧတံ **ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိပ္ပဟာနံ** နာမ။ ယံ ပန သဗ္ဗသင်္ခတနိဿ-ဋတ္တာ ပဟီနသဗ္ဗသင်္ခတံ နိဗ္ဗာနံ၊ ဧတံ **နိဿရဏပ္ပဟာနံ** နာမ။ ဧဝံ ပဉ္စဝိဓေ ပဟာနေ အနာဂါမိကဘာဝကရဿ ပဟာနဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ ဣဓ သမုစ္ဆေ-ဒပ္ပဟာနန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တသ္မာ **ပဇဟထာ**တိ ပရိစ္စဇထ၊ သမုစ္ဆိန္ဒထာတိ အတ္ထော။

အဟန္တိ ဘဂဝါ အတ္တာနံ နိဒ္ဒိသတိ။ **ဝေါ**တိ အယံ **ဝေါ**သဒ္ဒေါ ပစ္ဆတ္တ-ဥပယောဂကရဏသာမိဝစနပဒပ္ပရဏသမ္ဗန္ဓနေသု ဒိဿတိ။ တထာ ဟိ "ကစ္စိ ပန ဝေါ အနုရုဒ္ဓါ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ"တိအာဒီသု၂ ပစ္ဆတ္တေ အာဂတော။ "ဂစ္ဆထ ဘိက္ခဝေ ပဏာမေမိ ဝေါ"တိအာဒီသု၃ ဥပယောဂေ။ "နု ဝေါ မမ သန္တိကေ ဝတ္ထဗ္ဗ"န္တိအာဒီသု၄ ကရဏေ။ "သဗ္ဗေသံ ဝေါ သာရိပုတ္တ သုဘာသိတ"န္တိအာဒီသု၅ သာမိဝစနေ။ "ယေ ဟိ ဝေါ အရိယာ ပရိသုဒ္ဓ-ကာယကမ္မန္တာ"တိအာဒီသု၆ ပဒပ္ပရဏေ။ "ဝနပတ္ထပရိယာယံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမိ"တိအာဒီသု၇ သမ္ဗန္ဓနေ။ ဣဓာပိ သမ္ဗန္ဓနေ ဧဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ပါဠိဘောဂေါတိ ပဋိဘူ။ သော ဟိ ဓာရဏကံ ပဋိစ္စ ဓနိကဿ, ဓနိကံ ပဋိစ္စ ဓာရဏကဿ ပဋိနိဓိဘူတော ဓနိကသန္တကဿ တတော ဟရဏာဒိသမ်ဘဝေန

၁-အဘိ ၁-၇၂၊ အဘိ ၂-၂၇၆-ဝိဇ္ဇေသု။ ၂-မ ၁-၂၆၆-ဝိဇ္ဇ။ ၃-မ ၂-၁၂၀-ဝိဇ္ဇေ။
၄-မ ၁-၂၈၁-ဝိဇ္ဇ။ ၅-မ ၁-၂၀-ဝိဇ္ဇ။ ၆-မ ၁-၁၄၉-ဝိဇ္ဇ။

ဘုဥ္ဇနေန ဘောဂေါတိ ပဋိဘောဂေါ၊ ပဋိဘောဂေါ ဧဝ ပါဋိဘောဂေါ။ **အနာဂါမိတာယာ**တိ အနာဂါမိဘာဝတ္ထာယ။ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဝသေန ဟိ ကာမဘဝဿ အနာဂမနတော အနာဂါမီ၊ ယော ယဿ ဓမ္မဿ အဓိဂမေန အနာဂါမိတိ ဝုစ္စတိ၊ သဖလော သော တတိယမဂ္ဂေါ အနာဂါမိတာ နာမ။ ဣတိ ဘဂဝါ ဝေနေယျဒမနကုသလော ဝေနေယျဿာသယာနုကူလံ တတိယမဂ္ဂါဓိဂမံ လဟုနာ ဥပါယေန ဧကဓမ္မပူရဏတာမတ္တေန ထိရံ ကတ္ဝာ ဒဿေသိ ယထာ တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ဘိန္နဘူမိကာဝိ ဟိ ပဋိဃသံယောဇနာဒယော တတိယမဂ္ဂဝဇ္ဈာ ကိလေသာ ကာမရာဂပဋိဃာနံ နာတိဝတ္တန္တိ။

ကသ္မာ ပနေတ္ထ ဘဂဝါ အတ္တာနံ ပါဋိဘောဂဘာဝေ ဌပေသိ? တေသံ ဘိက္ခူနံ အနာဂါမိမဂ္ဂါဓိဂမာယ ဥဿာဟဇနနတ္ထံ။ ပဿတိ ဟိ ဘဂဝါ "မယာ 'ဧကဓမ္မံ ဘိက္ခဝေ ပဇဟထ၊ အဟံ ဝေါ ပါဋိဘောဂေါ အနာဂါမိတာယာ'တိ ဝုတ္တေ ဧဝမေ ဘိက္ခူ အဒ္ဓါ တံ ဧကဓမ္မံ ပဟာယ သက္ကာ တတိယဘူမိံ သမဓိဂန္တုံ၊ ယတော ဓမ္မဿာမိ ပဌမမာဟ 'အဟံ ပါဋိဘောဂေါ'တိ ဥဿာဟဇာတာ တဒတ္ထာယ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ မညိဿန္တိ''တိ။ တသ္မာ ဥဿာဟဇနနတ္ထံ အနာဂါမိတာယ တေသံ ဘိက္ခူနံ အတ္တာနံ ပါဋိဘောဂဘာဝေ ဌပေသိ။

ကတမံ ဧကဓမ္မန္တိ ဣတ္ထေ **ကတမ**န္တိ ပုစ္ဆာဝစနံ။ ပုစ္ဆာ စ နာမေသာ ပဉ္စဝိဓာ အဒိဋ္ဌဇောတနာပုစ္ဆာ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာပုစ္ဆာ ဝိမတိစ္ဆေဒနာပုစ္ဆာ အနုမတိပုစ္ဆာ ကထေတုကမ္မတာပုစ္ဆာတိ။ တတ္ထ ပကတိယာ လက္ခဏံ အညာတံ ဟောတိ အဒိဋ္ဌံ အတုလိတံ အတီရိတံ အဝိဘူတံ အဝိဘာဝိတံ၊ တဿ ဉာဏာယ ဒဿနာယ တုလနာယ တီရဏာယ ဝိဘူတတ္ထာယ ဝိဘာဝနတ္ထာယ ပဉ္ဉံ ပုစ္ဆတိ၊ အယံ **အဒိဋ္ဌဇောတနာပုစ္ဆာ**။ ပကတိယာ လက္ခဏံ ဉာတံ ဟောတိ ဒိဋ္ဌံ တုလိတံ တီရိတံ ဝိဘူတံ ဝိဘာဝိတံ၊ သော အညေဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒနတ္ထာယ ပဉ္ဉံ ပုစ္ဆတိ၊ အယံ **ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာပုစ္ဆာ**။ ပကတိယာ သံသယပက္ခန္ဒော ဟောတိ ဝိမတိပက္ခန္ဒော ဒွေဠှကဇာတော "ဧဝံ နု ခေါ, န နု ခေါ, ကိံ နု ခေါ, ကထံ နု ခေါ"တိ၊ သော ဝိမတိစ္ဆေဒနတ္ထာယ ပဉ္ဉံ ပုစ္ဆတိ၊ အယံ **ဝိမတိစ္ဆေဒနာပုစ္ဆာ**။ ဘဂဝါ ဟိ အနုမတိဂ္ဂဟဏတ္ထံ ပဉ္ဉံ ပုစ္ဆတိ "တံ ကိံ မညထ ဘိက္ခဝေ ရူပံ နိစ္စံ ဝါ အနိစ္စံ ဝါ"တိအာဒိနာ[1]၊ အယံ **အနုမတိပုစ္ဆာ**။ ဘဂဝါ ဘိက္ခူနံ ကထေတုကမ္မတာယ ပဉ္ဉံ ပုစ္ဆတိ "စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ အာဟာရာ

၁-သံ ၂-၅၅၊ ဝိ ၃-၁၉-ဖိဋ္ဌေသု။

ဘူတာနံ ဝါ သတ္တာနံ ဒ္ဝိတိယာ သမ္ဘဝေသိနံ ဝါ အနုဂ္ဂဟာယ၊ ကတမေ စတ္တာရော”တိ၊ အထ **ကထေတုကမ္မတာပုစ္ဆာ**။

တတ္ထ ပုရိမာ တိသော ပုစ္ဆာ ဗုဒ္ဓါနံ နတ္ထိ။ ကသ္မာ? တီသု ဟိ အဒ္ဓါသု ကိဉ္စိ သဒ်္ဓံ အဒ္ဓါဝိမုတ္တံ ဝါ အသဒ်္ဓံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ အဒ်ိဋ္ဌံ အဇာနိတံ အတီရိတံ အဝိဘူတံ အဝိဘာဝိတံ နာမ နတ္ထိ၊ တေန နေသံ အဒ်ိဋ္ဌတောနာ-ပုစ္ဆာ နတ္ထိ။ ယံ ပန တေဟိ အတ္တနော ဉာဏေန ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ တသ္မ အညေန သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ တေန နေသံ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာပုစ္ဆာပိ နတ္ထိ။ ယသ္မာ ပန ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော အကထံကထိ တိဏ္ဏာဝိစိကိစ္ဆာ သဗ္ဗဓမ္မေသု ဝိဂတသံသယာ၊ တေန နေသံ ဝိမတိစ္ဆေဒနာပုစ္ဆာပိ နတ္ထိ။ ဣတရာ ပန ဒွေ ပုစ္ဆာ အတ္ထိ၊ တာသု အယံ ကထေတုကမ္မတာပုစ္ဆာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣဒါနိ တာယ ပုစ္ဆာယ ပုဋ္ဌမတ္ထံ သရူပတော ဒဿေန္တော “**လောဘံ ဘိက္ခဝေ ဇာနထ**”န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ လုဇ္ဈနာ့ တေန, သယံ ဝါ လုဇ္ဈတိ, လုဇ္ဈနမတ္တမေဝ ဝါ တန္တိ **လောဘော၊** သ္မာယံ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏလက္ခဏော မက္ကဋလေပေါ ဝိယ၊ အဘိသင်္ခရဏော တတ္တကပါလေ ပက္ခိတ္တမံသပေသိ ဝိယ၊ အပရိစ္စာဂပစ္စုပဋ္ဌာနော တေလဉ္ဇနရာဂေါ ဝိယ၊ သံယောဇနိယေသု ဓမ္မေသု အဿာဒဒဿနပဒဋ္ဌာနော၊ တဏှာနဒီဘာဝေန ဝမုမာနော ယတ္ထ သမုပ္ပန္နော၊ သိဃသောတာ နဒီ ဝိယ မဟာသမုဒ္ဒံ အပါယမေဝ တံ သတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ ဂစ္ဆတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ကိဉ္စာပိ အယံ လောဘသဒ္ဒေါ သဗ္ဗလောဘ-သာမညဝစနော၊ ဣဓ ပန ကာမရာဂဝစနောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော ဟိ အနာဂါမိမဂ္ဂဝဇ္ဈော။

ပုန **ဘိက္ခဝေ**တိ အာလပနံ ဓမ္မဿ ပဋိဂ္ဂါဟကဘာဝေန အဘိမုခီဘူတာ-နံ တတ္ထ အာဒရဇနနတ္ထံ။ **ပဇဟထာ**တိ ဣမိနာ ပဟာနာဘိသမယော ဝိဟိတော၊ သော စ ပရိညာသစ္စိကိရိယာဘာဝနာဘိသမယေဟိ သဒ္ဓိံ ဧဝ ပဝတ္တတိ, န ဝိသုန္တိ စတုသစ္စာမိဋ္ဌာနာနိ စတ္တာရိပိ သမ္ဘာဒိဋ္ဌိယာ ကိစ္စာနိ ဝိဟိတာနေဝ ဟောန္တိ။ ယထာ စ “လောဘံ ပဇဟထာ”တိ ဝုတ္တေ ပဟာနေ-ကဋ္ဌဘာဝတော ဒေါသာဒီနမ္ပိ ပဟာနံ အတ္ထတော ဝုတ္တမေဝ ဟောတိ၊ ဧဝံ သမုဒယသစ္စဝိသယေ သမ္ဘာဒိဋ္ဌိကိစ္စေ ပဟာနာဘိသမယေ ဝုတ္တေ တသ္မာ သဟကာရိကာရဏာဘူတာနံ သမ္ဘာသင်္ခါနိနံ သေသမဂ္ဂင်္ဂါနမ္ပိ သမုဒယသစ္စ-ဝိသယကိစ္စံ အတ္ထတော ဝုတ္တမေဝ ဟောတီတိ ပရိပုဏ္ဏော အရိယမဂ္ဂဗျာပါရော

၁-သံ ၁-၂၅၃-ပိဋ္ဌေ။

ဘူတာနံ ဝါ သတ္တာနံ ဒ္ဝိတိယာ သမ္ဘဝေသိနံ ဝါ အနုဂ္ဂဟာယ၊ ကတမေ စတ္တာရော''တိ၊ ဒါယံ **ကထေတုကမ္မတာပုစ္ဆာ**။

တတ္ထ ပုရိမာ တိဿော ပုစ္ဆာ ဗုဒ္ဓါနံ နတ္ထိ။ ကသ္မာ? တီသု ဟိ အဒ္ဓါသု ကိဉ္စိ သဒ်္ဓံ အဒ္ဓါဝိမုတ္တံ ဝါ အသဒ်္ဓံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ အဒ်ိဋ္ဌံ ဒေတုလိတံ အတီရိတံ အဝိဘူတံ အဝိဘာဝိတံ နာမ နတ္ထိ၊ တေန နေသံ အဒ်ိဋ္ဌတောနာ-ပုစ္ဆာ နတ္ထိ။ ယံ ပန တေဟိ အတ္တနော ဉာဏေန ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ တဿ အညေန သမဏေန ဝါ ဗြာဟ္မဏေန ဝါ ဒေဝေန ဝါ မာရေန ဝါ ဗြဟ္မုနာ ဝါ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒနကိစ္စံ နတ္ထိ၊ တေန နေသံ ဒိဋ္ဌသံသန္ဒနာပုစ္ဆာပိ နတ္ထိ။ ယသ္မာ ပန ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော အကထံကထိ တိဏ္ဏာဝိစိကိစ္ဆာ သဗ္ဗညုမ္မေသု ဝိဂတသံသယာ၊ တေန နေသံ ဝိမတိစ္ဆေဒနာပုစ္ဆာပိ နတ္ထိ။ ဣတရာ ပန ဒွေ ပုစ္ဆာ အတ္ထိ၊ တာသု အယံ ကထေတုကမ္မတာပုစ္ဆာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဣဒါနိ တာယ ပုစ္ဆာယ ပုဋ္ဌမတ္ထံ သရူပတော ဒဿေန္တော **''လောဘံ ဘိက္ခဝေ ဇာနေမု**''န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ လုဇ္ဈနာနိ တေန, သယံ ဝါ လုဇ္ဈတိ, လုဇ္ဈနမတ္တမေဝ ဝါ တန္တိ **လောဘော၊** သ္စာယံ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏလက္ခဏော မဏ္ဍဉ္စာလေပေါ ဝိယ၊ အဘိသင်္ခရဏော တတ္တကပါလေ ပက္ခိတ္တမံသပေသိ ဝိယ၊ အပရိစ္စာဂပစ္စုပဋ္ဌာနော တေလဉ္ဇနရာဂေါ ဝိယ၊ သံယောဇနိယေသု ဓမ္မေသု အဿာဒဒဿနပဒဋ္ဌာနော၊ တဏှာနဒီဘာဝေန ဝဟုမာနော ယတ္ထ သမုပ္ပန္နော၊ သိဃသောတာ နဒီ ဝိယ မဟာသမုဒ္ဒံ အပါယမေဝ တံ သတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ ဂန္ဆတီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ကိဉ္စာပိ အယံ လောဘသဒ္ဒေါ သဗ္ဗလောဘ-သာမညဝစနော၊ ဣဓ ပန ကာမရာဂဝစနောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော ဟိ အနာဂါမိမဂ္ဂဝဇ္ဈော။

ပုန **ဘိက္ခဝေ**တိ အာလပနံ ဓမ္မသ္မ ပဋိဂ္ဂါဟကဘာဝေန အဘိမုခီဘူတာ-နံ တတ္ထ အာဒရဇနနတ္ထံ။ **ပဇဟထာ**တိ ဣမိနာ ပဟာနာဘိသမယော ဝိဟိတော၊ သော စ ပရိညာသစ္ဆိကိရိယာဘာဝနာဘိသမယေဟိ သဒ္ဓိံ ဧဝ ပဝတ္တတိ, န ဝိသုန္တိ စတုသစ္စာဓိဋ္ဌာနာနိ စတ္တာရိပိ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ ကိစ္စာနိ ဝိဟိတာနေဝ ဟောန္တိ။ ယထာ စ ''လောဘံ ပဇဟထာ''တိ ဝုတ္တေ ပဟာနေ-ကဋ္ဌဘာဝတော ဒေါသာဒီနမ္ပိ ပဟာနံ အတ္ထတော ဝုတ္တမေဝ ဟောတိ၊ ဧဝံ သမုဒယသစ္စဝိသယေ သမ္မာဒိဋ္ဌိကိစ္စေ ပဟာနာဘိသမယေ ဝုတ္တေ တဿာ သဟကာရိကာရဏာဘူတာနံ သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒိနံ သေသမဂ္ဂင်္ဂါနမ္ပိ သမုဒယသစ္စ-ဝိသယကိစ္စံ အတ္ထတော ဝုတ္တမေဝ ဟောတီတိ ပရိပုဏ္ဏော အရိယမဂ္ဂဗျာပါရော

၁-သံ ၁-၂၅၃-ပိဋ္ဌေ။

ဝေမာဒိသုတ္တပဒါနုသာရေန နာနာနယေဟိ လောဘသ အာဒီနဝံ ပစ္စ-ဝေက္ခိတွာ တသ ပဟာနာယ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။

အပိစ ဆ ဓမ္မာ ကာမရာဂသ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ အသုဘနိမိတ္တသ် ဥဂ္ဂဟော အသုဘဘာဝနာနုယောဂေါ ဇုန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတာ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ ကလျာဏမိတ္တတာ သပ္ပါယကထာတိ။ ဒသဝိဓံ ဟိ အသုဘနိမိတ္တံ ဥဂ္ဂဏှန္တသာပိ ကာမရာဂေါ ပဟီယတိ၊ ကာယဂတာသတိဘာဝနာဝသေန သဝိညာဏကေ ဥဒ္ဓုမာတကာဒိဝသေန အဝိညာဏကေ အသုဘေ အသုဘ-ဘာဝနာနုယောဂမနုယုတ္တသာပိ, မနဒ္ဆဒ္ဒေသု ဇုန္ဒြိယေသု သံဝရဏဝသေန သတိကဝါဋေန ပိဟိတဒွါရသာပိ, စတုန္နံ ပဉ္စန္နံ ဝါ အာလောပါနံ ဩကာသေ သတိ ဥဒကံ ပိဝိတွာ ယာပနသီလတာယ ဘောဇနေ မတ္တညုနောပိ။ တေနေဝါဟ—

> "စတ္တာရော ပဉ္စ အာလောပေ၊ အဘုတ္တာ ဥဒကံ ပိဝေ။
> အလံ ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ပဟိတတ္တသ ဘိက္ခုနော"တိ [၁]။

အသုဘကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာရတေ ကလျာဏမိတ္တေ သေဝန္တသာပိ, ဌာန-နိသဇ္ဇာဒီသု ဒသအသုဘနိဿိတသပ္ပါယကထာယပိ ပဟီယတိ။ တေနေ-ဝါဟ—

> "အဏ္ဍို ဘိက္ခဝေ အသုဘနိမိတ္တံ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရ-ဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နသ ဝါ ကာမဆ္ဆန္ဒသ အနုပ္ပါဒါယ ဥပ္ပန္နသ ဝါ ကာမဆ္ဆန္ဒသ ပဟာနာယာ"တိ [၂]။

ဧဝံ ပုဗ္ဗဘာဂေ ကာမရာဂသ်ိတသ လောဘသ ပဟာနာယ ပဋိပန္နော ဝိပသ်သနံ ဥသ်ုက္ကာပေတွာ တတိယမဂ္ဂေန တံ အနဝသေသတော သမုစ္ဆိန္နတိ။ တေန ဝုတ္တံ "လောဘံ ဘိက္ခဝေ ကေဓမ်ံ ပဇဟထ၊ အဟံ ဝေါ ပါဋိဘောဂေါ အနာဂါမိတာယာ"တိ။

ထွောဟ "ကော ပနေတ္ထ လောဘော ပဟီယတိ၊ ကိ အတီတော အထ အနာဂတော ဥဒါဟု ပစ္စုပ္ပန္နော"တိ။ ကိဉ္စေတ္ထ—နတာဝ အတီတော လောဘော ပဟီယေယျ၊ နာနာဂတော ဝါ တသံ အဘာဝတော။ နာ ဟိ နိရုဒ္ဓံ အနုပ္ပန္နံ ဝါ အတ္ထိတိ ဝုစ္စတိ၊ ဝါယာမော စ အဖလော အာပဇ္ဇတိ။ အထ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ဧဝမ်ိ အဖလော ဝါယာမော တသ သရသဘင်္ဂာ [၃]၊ သံကိလိဋ္ဌော စ

၁-ခု ၂-၃၄၃-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-အံ ၃-၉၂-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-နာ ပဘင်္ဂာ (က)

မဂ္ဂဘာဝနာ အာပဇ္ဇတိ၊ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တော ဝါ လောဘော သိယာ၊ နု စာယံ နယော ဇာန္တိတောတိ။ ဝုစ္စတေ—နု ဝုတ္တနယေန အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နော လောဘော ပဟီယတိ။ သေယျထာပိ ဇုဓ တရုဏရုက္ခော အသဉ္ဆာတဖလော၊ တံ ပုရိသော ကုဒ္ဒာရိယာ မူလေ ဆိန္ဒေယျ၊ တဿ ရုက္ခဿ ဆေဒေ အသတိ ယာနိ ဖလာနိ နိဗ္ဗတ္တေယျုံ၊ တာနိ ရုက္ခဿ ဆိန္နတ္တာ အဇာတာနိ ဧဝ နု ဇာယေယျုံ၊ ဧဝမေဝ အရိယမဂ္ဂါဓိဂမေ အသတိ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟော လောဘော အရိယမဂ္ဂါဓိဂမေန ပစ္စယဃာတဿ ကတတ္တာ နု ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ ဟိ အဋ္ဌကထာသု "ဘူမိလဒ္ဓါပ္ပန္နော"တိ ဝုစ္စတိ။ ဝိပဿနာယ ဟိ အာရမ္မဏာဘူတာ ပဇ္ဇန္နာ တဿ ဥပ္ပဇ္ဇနဋ္ဌာနတာယ ဘူမိ နာမ၊ သာ ဘူမိ တေန လဒ္ဓါတိ ကတ္တာ ဘူမိလဒ္ဓါပ္ပန္နော။ အာရမ္မဏာဓိဂ္ဂဟိတုပ္ပန္နော အဝိက္ခမ္ဘိတုပ္ပန္နော အသမူဟတုပ္ပန္နောတိ စ အယမေဝ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထာတိ တသ္မိံ သုတ္တေ။ **တေ**နာ့ဓေတံ အတ္ထဇာတံ ဇုဒါနိ ဂါထာဗန္ဓ-ဝသေန ဝုစ္စမာနံ။ **ဇုတိ ဝုစ္စတီ**တိ ကေန ပန ဝုစ္စတိ? ဘဂဝတာဝ။ အညေသု ဟိ တာဒိသေသု ဌာနေသု သဒ္ဒါတိကာရေဟိ ဥပနိဗန္ဓဂါထာ ဟောန္တိ၊ ဇုဓ ပန ဘဂဝတာဝ ဂါထာရုစိကာနံ ပုဂ္ဂလာနံ အဇ္ဈာသယဝသေန ဝုတ္တမေဝတ္ထံ သင်္ဂဟေတ္ဝာ ဂါထာ ဘာသိတာ။

တတ္ထ **ယေန လောဘေန လုဒ္ဓါသေ၊ သတ္တာ ဂန္ဆန္တိ ဒုဂ္ဂတိန္တိ** ယေန အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏလက္ခဏေန တတော ဧဝ အဘိသင်္ခရဏေန လောဘေန လုဒ္ဓါ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေသု အာယတနေသု ဂိဒ္ဓါ ဂဓိတာ။ **သေ**တိ ဟိ နိပါတမတ္တံ။ အက္ခရစိန္တကာ ပန ဤဒိသေသု ဌာနေသု သေ-ကာရာဂမံ ဇုဆန္တိ။ တထာ လုဒ္ဓတ္တာ ဧဝ ကာယသုစရိတာဒိသု ကိဉ္စိ သုစရိတံ အကတ္ဝာ ကာယ-ဒုစ္စရိတာဒီနိ စ ဥပစိနိတ္ဝာ ရူပါဒိသု သတ္တာရိသတ္တတာယ သတ္တာတိ လဒ္ဓနာမာ ပါဏိနော ဒုက္ခဿ နိဗ္ဗတ္တိဋ္ဌာနတာယ ဒုဂ္ဂတိတိ သင်္ခံ ဂတံ နိရယံ တိရစ္ဆာန-ယောနိံ ပေတ္တိဝိသယဉ္စ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဝသေန ဂန္ဆန္တိ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

တံ လောဘံ သမူဒယာယ၊ ပဇာဟန္တိ ဝိပဿိနောတိ တံ ယထာဝုတ္တံ လောဘံ သဘာဝတော သမုဒယတော အတ္ထင်္ဂမတော အဿာဒတော အာဒီနဝတော နိဿရဏတောတိ ဇုမေဟိ အာကာရေဟိ သမ္မာ အဝိပရီတံ ဟေတုနာ ဉာယေန အညာယ ဉာတတီရဏပရိညာသင်္ခါတာယ ပညာယ ဇာန်တ္ဝာ ရူပါဒိကေ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓေ အနိစ္စာဒိဟိ ဝိဝိဓေဟိ အာကာရေဟိ ပဿနေဟာ ဝိပဿိနော အဝသိဋ္ဌကိလေသေ ဝိပဿနာပညာပုဗ္ဗင်္ဂမာယ မဂ္ဂပညာယ သမုစ္ဆေဒပဟာနဝသေန ပဇာဟန္တိ၊ နု ပုန အတ္တနော သန္တာနေ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ ဒေန္တိ။

ပဟာယ နံ ပုနာယန္တိ၊ ဇာမံ လောကံ ကဒါစနန္တိ ဧဝံ သဟဇေကဋ္ဌ-ပဟာနေကဋ္ဌေဟိ အဝသိဋ္ဌကိလေသေဟိ သဒ္ဓိံ တံ လောဘံ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ပဇဟိတ္ဝာ ပုန ပစ္ဆာ ဇာမံ ကာမဓာတုသင်္ခါတံ လောကံ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဝသေန ကဒါစိပိ နံ အာဂန္တွန္တိ သြရမ္ဘာဂိယာနံ သံယောဇနာနံ သုပ္ပဟီနတ္တာ။ ဇာတိ ဘဂဝါ အနာဂါမိဖလေန ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။

အယမ္ပိ အတ္ထောတိ နိဒါနာဝသာနတော ပဘုတိ ယာဝ ဂါထာပရိယော-သာနာ ဇာမိနာ သုတ္တေန ပကာသိတော အတ္ထော။ **အဓိသဒ္ဒေါ** ဇာဒါနိ ဝက္ခမာနသုတ္တတ္ထသမ္ပိဏ္ဏနော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဇာမသ္မိံ သုတ္တေ သမုဒယသစ္စံ သရူပေနေဝ အာဂတံ၊ ပဟာနာပဒေသေန မဂ္ဂသစ္စံ။ ဇာတရံ သစ္ဆိဒ္ဇယ္ဘ တဒုဘယဟေတုတာယ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗံ။ ဂါထာယ ပန ဒုက္ခသမုဒယ-မဂ္ဂသစ္စာနိ ယထာရုတဝသေနေဝ ဉာယန္တိ၊ ဇာတရံ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗံ။ ဧသေဝ နယော ဇာတော ပရေသုပိ သုတ္တေသု။

ပရမတ္ထဒီပနိယာ ခုဒ္ဒကနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဇာတိဝတ္ထုကဝဏ္ဏနာယ

ပဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒေါသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂။ **ဝုတ္တံ ဟေတံ။ပ။ ဒေါသန္တိ** ဒုတိယသုတ္တံ။ တတြာယံ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနာ။ ယထာ ဧတ္ထ၊ ဧဝံ ဇာတော ပရေသုပိ သဗ္ဗတ္ထ အပုဗ္ဗပဒဝဏ္ဏနံယေဝ ကရိဿာမ။ ယသ္မာ ဇာဒံ သုတ္တံ ဒေါသဗဟုလာနံ ပုဂ္ဂလာနံ အဇ္ဈာသယံ သြလောကေတ္ဝာ ဒေါသဝူပသမနတ္ထံ ဒေသိတံ၊ တသ္မာ **“ဒေါသံ ဘိက္ခဝေ ဇေဓမံ ပဇဟ-ထာ”**တိ အာဂတံ။ တတ္ထ **ဒေါသန္တိ** “အနတ္ထံ မေ အစရိတိ အာဃာတော ဇာယတိ”တိအာဒိနာ နယေန သတ္တေ ဝုတ္တာနံ နဝန္နံ,“အတ္ထံ မေ နာစရိ”တိအာဒိ-နာ တပ္ပဋိပက္ခတော သိဒ္ဓါနံ နဝန္နမေဝါတိ အဋ္ဌာရသန္နံ ခါဏုကဇဋုကာဒိနာ အဋ္ဌာနေန သဒ္ဓိံ ဇေဋ္ဌနိသတိယာ အညတရာဃာတဝတ္ထုသမ္ဘဝံ အာဃာတံ။ သော ဟိ ဒုဿန္တိ တေန, သယံ ဝါ ဒုဿတိ, ဒုဿနမတ္တမေဝ ဝါ တန္တိ ဒေါသောတိ ဝုစ္စတိ။ သော စတ္ထိက္ကလက္ခဏော ပဟဋ္ဌာသီဝိသော ဝိယ၊ ဝိသပ္ပန-ရသော ဝိသနိပါတော ဝိယ, အတ္တနော နိဿယဒဟနရသော ဝါ ဒါဝဂ္ဂိ ဝိယ၊

၁-အာဘိ ၂-၄၀၃-ပိဋ္ဌေ။

ဒုဿနပစ္စုပဋ္ဌာနော လဒ္ဓေါကာသော ဝိယ သပတ္တော၊ ယထာဝုတ္တအာဃာတ-ဝတ္ထုပဒဋ္ဌာနော ဝိသသံသဋ္ဌပ္ပတိမုတ္တံ ဝိယ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ပဇဟထာ**တိ သမုစ္ဆိန္နထ။ တတ္ထ ယေ ဣမေ—

"ပဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ အာဃာတပဋိဝိနယာ၊ ယတ္ထ ဘိက္ခုနော ဥပ္ပန္နော အာဃာတော သမ္မသော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော။ ကတမေ ပဋ္ဌ၊ ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ဇာယေထ၊ မေတ္တာ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ပ။ ကရုဏာ။ပ။ ဥပေက္ခာ၊ အသတိအမနသိ-ကာရော တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အာပဇ္ဇိတဗ္ဗော၊ ဧဝံ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော။ ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလေ အာဃာ-တော ဇာယေထ၊ ကမ္မဿကတာ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ အဓိဋ္ဌာတဗ္ဗာ 'ကမ္မဿကော အယမာယသ္မာ ကမ္မဒါယာဒေါ။ပ။ ဘဝိဿ-တီ"တိ[1]—

ဧဝံ ပဋ္ဌ အာဃာတပဋိဝိနယာ ဝုတ္တာယေဝ။

"ပဋ္ဌိမေ အာဝုသော အာဃာတပဋိဝိနယာ၊ ယတ္ထ ဘိက္ခုနော ဥပ္ပန္နော အာဃာတော သမ္မသော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော။ ကတမေ ပဋ္ဌ၊ ဣဓာဝုသော ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော အပရိသုဒ္ဓကာယသမာစာရော ဟောတိ ပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရော၊ ဝေရ္ဈပေါ အာဝုသော ပုဂ္ဂလေ အာဃာတော ပဋိဝိနေတဗ္ဗော"တိ ၂—

ဝေမာဒိနာပိ နယေန ပဋ္ဌ အာဃာတပဋိဝိနယာ ဝုတ္တာ၊ တေသု ယေန ကေနစိ အာဃာတပဋိဝိနယဝိမိနာ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ။ အပိစ ယော—

"ဥဘတောဒဏ္ဍကေန စေပိ ဘိက္ခဝေ ကကစေန စောရာ ဩစရကာ အင်္ဂမင်္ဂါနိ ဩကန္တေယျုံ၊ တတြာပိ ယော မနော ပဒူ-သေယျ၊ န မေ သော တေန သာသနကရော"တိ[2] သတ္ထု ဩဝါဒေါ။ တသ္မာဝ တေန ပါဝိယော၊ ယော ကုဒ္ဓံ ပဋိကုဗ္ဗတိ။ ကုဒ္ဓံ အပ္ပဋိကုဗ္ဗန္တော၊ သင်္ဂါမံ ဇေတိ ဒုဇ္ဇယံ။

ဥဘိန္နမတ္ထံ စရတိ၊ အတ္တနော စ ပရဿ စ။
ပရံ သင်္ကုပိတံ ဉတ္ဝာ၊ ယော သတော ဥပသမ္မတိ[3]။

၁-အံ ၂-၁၆၃-ပိဌေ။　၂-အံ ၂-၁၆၄-ပိဌေ။　၃-မ ၁-၁၈၁-ပိဌေ။　၄-သံ ၁-၁၆၄-ပိဌေ။

"သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သပတ္တိကန္တာ သပတ္တိကရဏာ ကော-
ဓနံ အာဂစ္ဆန္တိ ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသံ ဝါ။ ကတမေ သတ္တ၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ
သပတ္ထော သပတ္တိသ ဇဝံ ဣစ္ဆတိ 'အဟော ဝတာယံ ဒုမ္မဏ္ဍော
အဿာ'တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု၊ နဟိ ဘိက္ခဝေ သပတ္ထော သပတ္တိသ
ဝဏ္ဏဝတာယ နန္ဒတိ။ ကောဓနောယံ ဘိက္ခဝေ ပုရိသပုဂ္ဂလော
ကောဓဘိဘူတော ကောဓပရေတော ကိဉ္စာပိ သော ဟောတိ
သုန္ဒာတော သုဝိလိတ္ထော ကပ္ပိတကေသမဿု ဩဒါတဝတ္ထဝသနော၊
အထ ခေါ သော ဒုမ္မဏ္ဍောဝ ဟောတိ ကောဓဘိဘူတော။ အယံ
ဘိက္ခဝေ ပဌမော ဓမ္မော သပတ္တိကန္တော သပတ္တိကရဏော
ကောဓနံ အာဂစ္ဆတိ ဣတ္ထိ ဝါ ပုရိသံ ဝါ။

ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ သပတ္ထော သပတ္တိသ ဇဝံ ဣစ္ဆတိ 'အဟော
ဝတာယံ ဒုက္ခံ သယေယျာ'တိ။ ပ ။ နပစုရတ္ထော အဿာတိ။ ပ ။
နဘောဂဝါ အဿာတိ။ ပ ။ နယသဝါ အဿာတိ။ ပ ။ နမိတ္တဝါ
အဿာတိ။ ပ ။ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ
ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု၊ နဟိ ဘိက္ခဝေ
သပတ္ထော သပတ္တိသ သုဂတိဂမနေ နန္ဒတိ။ ကောဓနောယံ
ဘိက္ခဝေ ပုရိသပုဂ္ဂလော ကောဓဘိဘူတော ကောဓပရေတော
ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ စရတိ၊ မနသာ
ဒုစ္စရိတံ စရတိ။ သော ကာယေန ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ ဝါစာယ ဒုစ္စရိတံ
စရိတ္ဝာ မနသာ ဒုစ္စရိတံ စရိတ္ဝာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ
မရဏာ။ ပ ။ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ ကောဓဘိဘူတော"တိ[၁]။

"ကုဒ္ဓေါ အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ ကုဒ္ဓေါ ဓမ္မံ န ပဿတိ။ ပ ။[၂]

ကောဓံ ဇဟေ ဝိပ္ပဇဟေယျ မာနံ၊
သံယောဇနံ သဗ္ဗမတိက္ကမေယျ[၃]။

အနတ္ထဇနနော ကောဓော၊ ကောဓော စိတ္တပ္ပကောပနော။ ပ ။[၄]

ကောဓံ ဆေတ္ဝာ သုခံ သေတိ၊ ကောဓံ ဆေတ္ဝာ န သောစတိ။
ကောဓဿ ဝိသမူလဿ၊ မဓုရဂ္ဂဿ ဗြာဟ္မဏာ"တိ[၅]။

၁-အံ ၂-၄၇၀-ဖဋ္ဌေ။ ၂-အံ ၂-၄၇၁-ဖဋ္ဌေ။ ၃-ခု ၁-၄၆-ဖဋ္ဌေ။
၄-သံ ၁-၁၆၃-ဖဋ္ဌေ။

"ကောပရာဓံ ခမ ဘူရိပညေ၊
နာ ပဏ္ဍိတာ ကောဓဗလာ ဘဝန္တီ"တိ[၁]—

ဧဝမာဒိနာ နယေန ဒေါသေ အာဒိနဝေ ဝုတ္တပ္ပဋိပက္ခတော ဒေါသပ္ပဟာနေ အာနိသံသေ စ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဒေါသံ တဒင်္ဂပ္ပဟာနာဒိဝသေန ပဇဟိတ္ဝာ ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကာပေတ္ဝာ တတိယမဂ္ဂေန သမ္ဗသော ဒေါသံ သမုစ္ဆိန္ဒထ၊ ပဇဟထာတိ တေသံ ဘိက္ခူနံ တတ္ထ နိယောဇနံ။ တေန ဝုတ္တံ "ဒေါသံ ဘိက္ခဝေ ကေဓမ်ံ ပဇဟထာ"တိ။ **ဒုဋ္ဌာသေ**တိ အာဃာတေန ဒူသိတစိတ္တတာယ ပဒုဋ္ဌာ။ သေသမေတ္ထ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ပဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဒုတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-မောဟသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃။ တတိယေ **မောဟန္တိ** အညာဏံ။ တံ ဟိ ဒုက္ခေ အညာဏံ ဒုက္ခသမုဒယေ အညာဏံ ဒုက္ခနိရောဓေ အညာဏံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ အညာဏန္တိအာဒိနာ နယေန ဝိဘာဂေန[၂] အနေကပ္ပဘေဒမ္ပိ မုယ္ဟန္တိ တေန, သယံ ဝါ မုယ္ဟတိ, မုယ္ဟနမတ္တမေဝ ဝါ တန္တိ မောဟောတိ ဝုစ္စတိ။ သော စိတ္တသ္သ အန္ဓဘာဝလက္ခဏော, အညာဏလက္ခဏော ဝါ၊ အသမ္ပဋိဝေဓရသော, အာရမ္မဏာသဘာဝပ္ပစ္စုဝဋ္ဌာနရသော ဝါ၊ အသမ္မာ[၃]ပဇ္ဇိပတ္တိပစ္စုပဋ္ဌာနော, အန္ဓကာရပစ္စုပဋ္ဌာနော ဝါ၊ အယောနိသောမနသိကာရပဒဋ္ဌာနော၊ သမ္ဗာကသလာနံ မူလန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ဣဓာပိ **ပဇဟထာ**တိ ပဒဿ—

"မူဠ္ဟော အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ မူဠ္ဟော ဓမ္မံ န ပဿတိ။
အန္ဓတမံ တဒါ ဟောတိ၊ ယံ မောဟော သဟတေ နရံ[၄]။

အနတ္ထဇနနော မောဟော။ ပ ။[၅]

အဝိဇ္ဇာ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ[၆]။

မောဟသမ္မုန္နနော လောကော၊ ဘဗ္ဗရူပေါ ဒိဿတိ[၇]။

၁-ခု ၅-၃၃၁-ဝိဋ္ဌေ။　　၂-ဝိဘင်္ဂေ (သီ)　　၃-သမ္မောဟ (သီ၊ သျာ)
၄-ခု ၁-၂၅၂-ဝိဋ္ဌေ။　　၅-ခု ၁-၂၁၀-ဝိဋ္ဌေ။　　၆-ခု ၁-၁၇၆-ဝိဋ္ဌေ။

မောဟော နိဒါနံ ကမ္မာနံ သမုဒယာယ ၁။

မူဠ္ဍော ခေါ ဗြာဟ္မဏ မောဟေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ဒိဋ္ဌမင်္ဂိကမ်ိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတိ၊ သမ္ပရာယိကမ်ိ ဘယံ ဝေရံ ပသဝတီ”တိ စ—

အာဒိနာ နယေန “ယော ကောစိ ဓမ်မော ကာမဆ္ဆန္ဒာဒိသံကိလေသဓမ်မေဟိ နိဗ္ဗတ္တေတဗ္ဗော၊ အတ္ထတော၂ သဗ္ဗော သော မောဟဟေတုကော”တိ စ မောဟော အာဒိနဝံ တပ္ပဋိပက္ခတော မောဟပဟာနေ အာနိသံသဉ္စ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ကာမဆ္ဆန္ဒာဒိပဟာနက္ကမေနေဝ ပုဗ္ဗဘာဂေ တဒင်္ဂဝိဝသေန မောဟံ ပဇဟန္တော တတိယမဂ္ဂေန ယထာဝုတ္တလောဘဒေါသေကဋ္ဌံ မောဟံ သမုဆ္ဆေဒဝသေန ပဇဟထာတိ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ အနာဂါမိမဂ္ဂဝဇ္ဈော ဧဝ ဟိ မောဟော ဣဓာဓိပ္ပေတော၏။ **မူဠ္ဍောသေ**တိ ကုသလာကုသလသာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာဒိဘေဒေ အတ္ထေ နော ဟိတာဟိတေ သမ္မူဠ္ဍော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

တတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ကောဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄။ စတုတ္ထေ **ကောဓ**န္တိ ဒေါသံ။ ဒေါသော ဧဝ ဟိ ကောဓပရိယာယေန ဗဟုနကာနံ ပုဂ္ဂလာနံ အဗ္ဘာသယဝသေန ဧဝံ ဝုတ္တော။ တသ္မာ ဒုတိယသုတ္တေ ဝုတ္တနယေနေဝေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အပိစ ကုဗ္ဓနလက္ခဏော ကောမေ၊ အာဃာတကရဏရသော၊ စိတ္တသ ဗျာပတ္တိဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော၊ စေတသော ပူတိဘာဝေါတိ ၃ ဒဋ္ဌဗ္ဗောတိ အယမ်ိ ဝိသေသော ဝေဒိတဗ္ဗော။

စတုတ္ထသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-မက္ခသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅။ ပဉ္စမေ **မက္ခ**န္တိ ပရဂုဏမက္ခနံ။ ယဒိပိ ဟိ သော ဂုထံ ဂဟေတ္ဝာ ပရံ ပဟာရန္တော ဝိယ အတ္တနော ကရံ ပဌမတရံ မက္ခေတိယေဝ၊ တထာပိ ပရေသံ ဂုဏမက္ခနာဓိပ္ပါယေန ပဝတ္တေတဗ္ဗတ္တာ ‘‘ပရဂုဏမက္ခနော’’တိ ဝုစ္စတိ။ တထာ

၁-အံ ၁-၁၃၃-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-အနတ္ထော (သျာ) ၃-ပူတိဘာဝပဒဋ္ဌာနောတိ (သီ)

ဟိ သော ဥဒကပုဏ္ဏနဓိဝါ နှာတဿ သရိရဂတံ ဥဒကံ ပရေသံ ဂုဏော မက္ခေတိ ပုဏ္ဏတိ ဝိနာသေတိ၊ ပရေဟိ ဝါ ကတာနံ မဟန္တာနမ္ပိ ကာရာနံ ခေပနတော ဓံသနတော မက္ခောတိ ဝုစ္စတိ။ သော ပရဂုဏမက္ခနလက္ခဏော၊ တေသံ ဝိနာသနရသော၊ တဒဝစ္ဆာဒနပစ္စုပဋ္ဌာနော။ အတ္ထတော ပန ပရေသံ ဂုဏ-မက္ခနာကာရေန ပဝတ္တော ဒေါမနဿသဟဂတစိတ္တုပ္ပါဒေါတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **ပဇဟ-ထာ**တိ တတ္ထ ဝုတ္တပ္ပဘေဒံ ဒေါသံ, ဒေါသေ စ ဝုတ္တနယံ အာဒီနဝံ, ပဟာနေ စဿ အာနိသံသံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ပုဗ္ဗဘာဂေ တဒင်္ဂါဒိဝသေန ပဇဟန္တော ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကာပေတ္ဝာ တတိယမဂ္ဂေန အနဝသေသံ သမုစ္ဆိန္ဒထာတိ အတ္ထော။ **မက္ခာသေ**တိ မက္ခိတာ မက္ခိတပရဂုဏာ၊ ပရေသံ ဂုဏာနံ မက္ခိတာရော၊ တတော ဧဝ အတ္တနောပိ ဓံသိတဂုဏာတိ အတ္ထော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ပဋ္ဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-မာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆။ ဆဋ္ဌေ **မာန**န္တိ ဇာတိအာဒိဝတ္ထုကံ စေတသော ဥန္နမနံ။ သော ဟိ "သေယျောဟမသ္မိ"တိအာဒိနာ နယေန မညန္တိ တေန, သယံ ဝါ မညတိ, မာနနံ သမ္ပဂ္ဂဟောတိ ဝါ မာနောတိ ဝုစ္စတိ။ သ္ဝာယံ သေယျောဟမသ္မိတိ မာနော, သဒိသောဟမသ္မိတိ မာနော, ဟီနောဟမသ္မိတိ မာနောတိ ဧဝံ တိဝိဓော။ ပုန သေယျဿ သေယျောဟမသ္မိတိမာနော, သေယျဿ သဒိသော, သေယျဿ ဟီနော၊ သဒိသဿ သေယျော, သဒိသဿ သဒိသော, သဒိသဿ ဟီနော၊ ဟီနဿ သေယျော, ဟီနဿ သဒိသော, ဟီနဿ ဟီနောဟမသ္မိတိ မာနောတိ ဧဝံ နဝဝိဓော ဥန္နတိလက္ခဏော၊ အဟံကာရရသော, သမ္ပဂ္ဂဟ-ရသော ဝါ၊ ဥဒ္ဓုမာတဘာဝပစ္စုပဋ္ဌာနော, ကေတုကမျတာပစ္စုပဋ္ဌာနော ဝါ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တလောဘပဒဋ္ဌာနော ဥမ္မာဒေါ ဝိယာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ပဇဟထာ**တိ တဿ သမ္ဘဿဝိ အတ္တုက္ကံသနပရဝမ္ဘနနိမိတ္တတာ, ဂရုဋ္ဌာနိယေသု အဘိဝါဒန-ပစ္စုဋ္ဌာနအဉ္ဇလိကမ္မသာမီစိကမ္မာဒိနံ အကရဏေ ကာရဏတာ, ဇာတိမဒ-ပုရိသမဒါဒိဘာဝေန ပမာဒါပတ္တိဟေတုဘာဝေါတိ ဧဝမာဒိဘေဒံ အာဒီနဝံ တပ္ပဋိပက္ခတော နိရတိမာနတာယ အာနိသံသဉ္စ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ရာဇသဘံ အနုပဂတော စက္ကာလော ဝိယ သဗြဟ္မစာရိသု နိစစိတ္တတံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတ္ဝာ ပုဗ္ဗဘာဂေ တဒင်္ဂါဒိဝသေန တံ ပဇဟန္တော ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ အနာဂါမိမဂ္ဂေန

၁-ဥဒကပုဏ္ဏနီ ဝိယ (သျာ)

သမုဋ္ဌိန္နဏာတိ အတ္ထော။ အနာဂါမိမဂ္ဂဝဇ္ဈော ဧဝ ဟိ မာနော ဇာဓာဓိပ္ပဝေတော။ **မတ္တာသေ**တိ ဇာတိမဒပုရိသမဒါဒိဝသေန မာနေန ပမာဒါပတ္တိဟေတုဘူတေန မတ္တာ အတ္တာနံ ပဋိဟတ္တာ စရန္တော ၁။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဇာမေသု ပန ပဋိပါဋိယာ ဆသု သုတ္တေသု ဂါထာသု ဝါ အနာဂါမိဖလံ ပါပေတ္တာ ဒေသနာ နိဋ္ဌာပိတာ။ တတ္ထ ယေ ဇာမေ အဝိဟာ အတပ္ပါ သုဒဿာ သုဒဿိ အကနိဋ္ဌာတိ ဥပပတ္တိဘဝဝသေန ပဉ္စ အနာဂါမိနော၊ တေသု အဝိဟေသု ဥပပန္နာ အဝိဟာ နာမ။ တေ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိ ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိ ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌဂါမိတိ ပဉ္စဝိဓာ။ တထာ အတပ္ပါ သုဒဿာ သုဒဿိနော။ အကနိဋ္ဌေသု ပန ဥဒ္ဓံ-သောတော အကနိဋ္ဌဂါမိ ပရိဟာယတိ။ တတ္ထ ယော အဝိဟာဒီသု ဥပပဇ္ဇိတ္ဝာ အာယုဝေမဇ္ဈံ အနတိက္ကမိတ္ဝာ အရဟတ္တပ္ပတ္တိယာ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ အယံ **အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိ** နာမ။ ယော ပန အဝိဟာဒီသု အာဒိတော ပဉ္စကပ္ပသတာဒိဘေဒံ အာယုဝေမဇ္ဈံ အတိက္ကမိတ္ဝာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ အယံ **ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိ** နာမ။ ယော အသင်္ခါရေန အဓိမတ္တပ္ပယောဂံ အကတ္ဝာ အပ္ပဒုက္ခေန အကာသိရေန ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ အယံ **အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိ** နာမ။ ယော ပန သသင်္ခါရေန အဓိမတ္တပ္ပယောဂံ ကတ္ဝာ ဒုက္ခေန ကိစ္ဆေန ကာသိရေန ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ အယံ **သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိ** နာမ။ ဇာတရော ပန အဝိဟာဒီသု ဥဒ္ဓံဝါဟိတဘာဝေန ဥဒ္ဓမသ္သ တဏ္ဍာသောတံ ဝဋ္ဋသောတံ မဂ္ဂသောတ-မေဝ ဝါတိ ဥဒ္ဓံသောတော။ အဝိဟာဒီသု ဥပပဇ္ဇိတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပတ္တုံ အသက္ကောန္တော တတ္ထ တတ္ထ ယာဝတာယုကံ ဌတ္ဝာ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဝသေန အကနိဋ္ဌံ ဂစ္ဆတီတိ အကနိဋ္ဌဂါမိ။

ဏ္ဍေ စ ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌဂါမိ, ဥဒ္ဓံသောတော နာ အကနိဋ္ဌဂါမိ, နာ ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌဂါမိ, နာ ဥဒ္ဓံသောတော နာ အကနိဋ္ဌဂါမိတိ စတုက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကထံ? ယော အဝိဟတော ပဋ္ဌာယ စတ္တာရော ဒေဝလောကေ သောဓေတ္ဝာ အကနိဋ္ဌံ ဂန္တွာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ အယံ ဥဒ္ဓံသောတော အကနိဋ္ဌဂါမိ နာမ။ ယော ပန ဟေဋ္ဌာ တယော ဒေဝလောကေ သောဓေတ္ဝာ သုဒဿိ-ဒေဝလောကေ ဌတ္ဝာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ အယံ ဥဒ္ဓံသောတော နာ အကနိဋ္ဌဂါမိ နာမ။ ယော ဇာတော အကနိဋ္ဌမေဝ ဂန္တွာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ အယံ နာ ဥဒ္ဓံသော-တော အကနိဋ္ဌဂါမိ နာမ။ ယော ပန ဟေဋ္ဌာ စတ္တာသု ဒေဝလောကေသု တတ္ထ တတ္ထေဝ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ အယံ နာ ဥဒ္ဓံသောတော နာ အကနိဋ္ဌဂါမိ နာမာတိ။

၁-မဒန္တာ (သျာ)

တတ္ထ အဝိဟေသု ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ ကပ္ပသတတော ဥဒ္ဓံ[၁] ပရိနိဗ္ဗာယိကော, ဒ္ဝိန္နံ ကပ္ပသတာနံ မတ္ထကေ ပရိနိဗ္ဗာယိကော, ပဉ္စကပ္ပသတေ အသမ္ပတ္တေ[၂] ပရိနိဗ္ဗာယိကောတိ တယော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိနော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ "ဥပပန္နံ ဝါ သမနန္တရာ အပတ္တံ ဝါ ဝေမဇ္ဈ"န္တိ[၃]။ ဝါသဒ္ဒေန ဟိ ပတ္တမတ္တောပိ သင်္ဂဟိတောတိ။ ဧဝံ တယော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိနော, ဧကော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိကော ဥဒ္ဓံသောတော။ တေသု အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိနော ပဌ, သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိနော ပဌာတိ ဒသ ဟောန္တိ။ တထာ အတပ္ပါသုဒသာသုဒဿီသူတိ စတ္တာရော ဒသကာ စတ္တာရိသံ။ အကနိဋ္ဌေ ပန ဥဒ္ဓံသောတသ္သ အဘာဝတော တယော အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိနော, ဧကော ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယိတိ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိနော စတ္တာရော, သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယိနော စတ္တာရောတိ အဋ္ဌ၊ ဧဝမေတေ အဋ္ဌစတ္တာရိသံ အနာဂါမိနော။ တေ သဗ္ဗေပိ ဇုမေသု သုတ္တေသု အဝိသေသဝစနေန ဂဟိတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဆဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သမ္မပရိညာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇။ သတ္တမေ သမ္မန္တိ အနဝသေသံ။ အနဝသေသဝါစကော ဟိ အယံ သမ္မသဒ္ဒေါ၊ သော ယေန ယေန သမ္မန္ဒံ ဂစ္ဆတိ၊ တဿ တဿ အနဝသေသတံ ဒီပေတိ ယထာ "သဗ္ဗံ ရူပံ, သမ္မာ ဝေဒနာ, သမ္မသက္ကာယပရိယာပန္နေသု ဓမ္မေသူ"တိ။ သော ပနာယံ သမ္မသဒ္ဒေါ သပ္ပဒေသနိပ္ပဒေသဝိသယတာယ ဒုဝိဓော။ တထာ ဟေသ သမ္မသဗ္ဗံ ပဒေသသမ္မံ အာယတနသမ္မံ သက္ကာယသမ္မန္တိ စတူသု ဝိသယေသု ဒိဋ္ဌပ္ပယောဂေါ။ တတ္ထ "သဗ္ဗေ ဓမ္မာ သမ္မာကာရေန ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏမုခေ အာပါထမာဂစ္ဆန္တီ"တိအာဒိသု[၄] သမ္မသမ္မသ္မိံ အာဂတောတော။ "သဗ္ဗေသံ ဝေါ သာရိပုတ္တာ သုဘာသိတံ ပရိယာယေနာ"တိ-အာဒိသု[၅] ပဒေသသမ္မသ္မိံ။ "သဗ္ဗံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမိ၊ စက္ခုံ ဧဝံ ရူပန္တု။ပ။ မနော ဧဝံ ဓမ္မေ စာ"တိ ဧတ္ထ[၆] အာယတနသမ္မသ္မိံ။ "သမ္မဓမ္မမူလပရိယာယံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမိ"တိအာဒိသု[၇] သက္ကာယသမ္မသ္မိံ။ တတ္ထ သမ္မသမ္မသ္မိံ အာဂတောတော နိပ္ပဒေသဝိသယော၊ ဇုတရေသု တိသုပိ အာဂတော

၁-ဩရံ (သျာ၊ က)　　၂-အပတ္တမတ္တေ (သီ)၊ အသမ္ပတ္တမတ္တေ (သျာ)
၃-အဘိ ၃-၁၁၉-ဝိဒ္ဓေ။　　၄-ခု ၇-၂၂၇၊ ခု ဂ-၁၇၅၊ ခု ၉-၃၇၇-ဝိဒ္ဓေသု။
၅-မ ၁-၂ဂ၁-ဝိဒ္ဓေ။　　၆-သံ ၂-၂၄ဂ-ဝိဒ္ဓေ။　　၇-မ ၁-၁-ဝိဒ္ဓေ။

ဇုတိဝုတ္တက-ဋ္ဌ ၄

သပ္ပဒေသဝိသယော။ ဇာဓ ပန သက္ကာယသမ္ဖဿံ ဝေဒိတမ္ဖော။ ဝိပဿနာယ အာရမ္မဏဘူတာ တေဘူမကဓမ္မာ ဟိ ဇာဓ "သမ္ဖ"န္တိ အနဝသေသတော ဂဟိတာ။

အနဘိဇ္ဈာနန္တိ "ဇာမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ဇာမေ အကုသလာ။ ဇာမေ သာဝဇ္ဇာ၊ ဇာမေ အနဝဇ္ဇာ"တိအာဒိနာ "ဇာမေ ပဗ္ဗဇ္ဇာန္ဓာ၊ ဇာမာနိ ဒ္ဝါဒသာယတနာနိ၊ ဇာမာ အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော၊ ဇာဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ အယံ ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စ"န္တိ စ အာဒိနာ သဗ္ဗေ အဘိညေယ္ယေ ဓမ္မေ အဝိပရိတသဘာဝတော အနဘိဇ္ဈာနန္တော အဘိဝိသိဋ္ဌေန ဉာဏေန နာနန္တော။ **အပရိဇ္ဈာန**န္တိ နာ ပရိဇ္ဈာနန္တော။ ယော ဟိ သဗ္ဗံ တေဘူမကဓမ္မဇာတံ ပရိဇ္ဈာနာတိ၊ သော တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိဇ္ဈာနာတိ ဉာတပရိညာယ တီရဏပရိညာယ ပဟာနပရိညာယ။ တတ္ထ ကတမာ ဉာတပရိညာ? သဗ္ဗံ တေဘူမကံ[၁] နာမရူပံ "ဇာဒံ ရူပံ, ဧတ္တကံ ရူပံ၊ နာ ဇာတော ဘိယ္ယော။ ဇာဒံ နာမံ, ဧတ္တကံ နာမံ၊ နာ ဇာတော ဘိယ္ယော"တိ ဘူတပဘေဒါဒိပဘေဒံ ရူပံ ဖဿာဒိပဘေဒံ နာမဉ္စ လက္ခဏာရသပစ္စုပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနတော ဝဝတ္ထပေတိ၊ တသ အဝိဇ္ဇာဒိကဉ္စ ပစ္စယံ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ အယံ ဉာတပရိညာ။ ကတမာ တီရဏပရိညာ? ဧဝံ ဉာတံ ကတွာ တံ သဗ္ဗံ တီရေတိ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော ရောဂတောတိ ဒ္ဝါစတ္တာလီသာယ အာကာရေဟိ၊ အယံ တီရဏပရိညာ။ ကတမာ ပဟာနပရိညာ? ဧဝံ တီရယိတ္ဝာ အဂ္ဂမဂ္ဂေန သဗ္ဗသ္မိံ ဆန္ဒရာဂံ ပဇဟတိ၊ အယံ ပဟာနပရိညာ။

ဒိဋ္ဌိသုဒ္ဓိကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိယောပိ ဉာတပရိညာ။ မဂ္ဂါမဂ္ဂပဋိပဒါဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိယော ကလာပသမ္မသနာဒိအနုလောမပရိယောသာနာ ဝါ ပညာ တီရဏပရိညာ။ အရိယမဂ္ဂေန ပဇဟနံ ပဟာနပရိညာ။ ယော သဗ္ဗံ ပရိဇ္ဈာနာတိ၊ သော ဇာမာဟိ တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိဇ္ဈာနာတိ။ ဇာဓ ပန ဝိရာဂပဋိဟာနာနံ ပဋိက္ခေပဝသေန ဝိသုံ ဂဟိတတ္တာ ဉာတပရိညာယ တီရဏပရိညာယ စ ဝသေန ပရိဇ္ဈာနနာ ဝေဒိတမ္ဖော။ ယော ပနေဝံ နာ ပရိဇ္ဈာနာတိ၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "အပရိဇ္ဈာန"န္တိ။

တတ္ထ စိတ္တံ အဝိရာဇယန္တိ တသ္မိံ အဘိညေယ္ယဝိသေသေ ပရိညေယ္ယေ အတ္တနော စိတ္တသန္တာနံ နာ ဝိရာဇယံ နာ ဝိရဇ္ဇနန္တော၊ ယထာ တတ္ထ ရာဂေါ နာ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဝိရာဂါနုပဿနံ နာ ဥပ္ပါဒေနန္တောတိ အတ္ထော။ **အပ္ပဇဟန**န္တိ ဝိပဿနာပညာသဟိတာယ မဂ္ဂပညာယ တတ္ထ ပဟာတဗ္ဗယုတ္တကံ ကိလေသဝဋ္ဋံ

၁-တေဘူမိကံ (သျာ၊က) ဧဝမုပရိပိ။

အနဝသေသတော နာ ပဇဟန္တော။ ယထာ စေတံ၊ ဧဝံ အဘိဇာနနာဒယောပိ မိဿကမဂ္ဂဝသေန ဝေဒိတမ္ဗာ။ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဟိ နာနာစိတ္တဝသေန ဉာတတီရ-ဏပဟာနပရိညာဟိ ကမေန အဘိဇာနနာဒီနိ သမ္ပာဒေတွာ မဂ္ဂကာလေ ကေကွဏ္ဍေနေဝ ကိစ္စဝသေန တံ သင်္ခံ နိပ္ပါဒေန္တီ ကေမေဝ ဉာဏံ ပဝတ္တတိတိ။ **အဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာယာ**တိ နိဗ္ဗာနာယ သကလဿ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ ခေပနာယ နာ ဘဗ္ဗော၊ နာလံ နာ သမတ္ထောတိ အတ္ထော။

သမ္ဖဿ ခေါတိ ဏ္ဍေ စ-သဒ္ဒေါ ဗျတိရေကေ၊ **ခေါ**-သဒ္ဒေါ အဝဓာရဏေ။ တဒုဘယေန အဘိဇာနနာဒီတော လဒ္ဓဗ္ဗံ ဝိသေသံ ဒုက္ခက္ခယဿ စ[1] ကေန္တ-ကာရဏံ ဒီပေတိ။ အဘိဇာနနာဒီသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဝုတ္တမေဝ။ တတ္ထ ပန ပဋိက္ခေ-ပဝသေန ဝုတ္တံ၊ ဣဓ ဝိဓာနဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယမေဝ ဝိသေသော။ အပိစ **အဘိဇာနန်**္တိ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကသင်္ခါတံ သက္ကာယသင်္ခံ သရူပတော ပစ္စယတော စ ဉာဏဿ အဘိမုခီကရဏဝသေန အဘိဇာနန္တော ဟုတ္ဝာ အဘာဝါကာ-ရာဒိပရိဂ္ဂဟေန တံ အနိစ္စာဒိလက္ခဏေဟိ ပရိစ္ဆိဇ္ဇမာနဝသေန ပရိဇာနန္တော။ **ဝိဇာဇယန်**္တိ သမ္ဗဒေဝဿ အနိစ္စတာဒိအဝဗောဓေန ဥပ္ပန္နဘယာဒီနဝနိပ္ပဋိဒါဒိ-ဉာဏာနုဘာဝေန အတ္တနော စိတ္တံ ဝိရတ္တံ ကရောန္တော တတ္ထ အဏုမတ္တမ္ပိ ရာဂံ အနုပ္ပါဒေန္တော။ **ပဇဟန်**္တိ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာသဟိတာယ မဂ္ဂပညာယ သမုဒယပက္ခိယံ ကိလေသဝဋ္ဋံ ပဇဟန္တော သမုစ္ဆိန္ဒန္တော။ **ဘဗ္ဗော ဒုက္ခက္ခယာ-ယာ**တိ ဧဝံ ကိလေသမလပ္ပဟာနေနေဝ သမ္ဖဿ ကမ္မဝဋ္ဋဿ ပရိက္ခီဏတ္တာ အနဝသေသဝိပါကဝဋ္ဋခေပနာယ သကလသံသာရဝဋ္ဋဒုက္ခပရိက္ခယဘူတာယ ဝါ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ဘဗ္ဗော ဧကန္တေနေတံ ပါပုဏိတုန်္တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ယော သင်္ခံ သမ္ဖဿေ ဥ တွာတိ ယော ယုတ္တယောဂေါ အာရဒ္ဓဝိပဿကော သင်္ခံ တေဘူမကဓမ္မဇာတံ သမ္ဖဿေ သမ္ဖဿဘာဝေန ကုသလာဒိက္ခန္ဓာဒိဝိဘာဂ-တော ဒုက္ခာဒိဝိဋ္ဌနာဒိဝိဘာဂတော စ။ အထ ဝါ **သမ္ဖဿေ**တိ သမ္ဖဿ္မာ ကက္ခဋဖုသနာဒိလက္ခဏာဒိတော အနိစ္စာဒိတော စာတိ သမ္ဖာကာရတော ဇာနိတွာ ဝိပဿနာပုဗ္ဗင်္ဂမေန မဂ္ဂဉာဏေန ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ, ဝိပဿနာဉာဏေနေဝ ဝါ ဇာနနဟေတု။ **သမ္ဖဿေသု နံ ရဇ္ဇတီ**တိ သဗ္ဗေသု အတီတာဒိဝသေန အနေကဘေဒဘိန္နေသု သင်္ခာယဓမ္မေသု နံ ရဇ္ဇတိ၊ အရိယမဂ္ဂါဓိဂမေန ရာဂံ န ဇနေတိ။ ဣမိနာဿ တဏှာဂါဟဿ အဘာဝံ ဒဿေန္တော တံနိမိတ္တတ္တာ ဒိဋ္ဌိမာနဂ္ဂါဟာနံ "ဧတံ မမ, ဧသောဟမသ္မိ, ဧသော မေ အတ္တာ"တိ ဣမဿ

၁-ဒုက္ခက္ခယာယ စဿ (သီ)၊ ဒုက္ခက္ခယဿ စဿ (က)

မိန္ဆာဂါဟတ္တယသဝိ အဘာဝံ ဒသေတိ။ **သ ဧဝ**တိ ဧတ္ထ **သ**-ဇာတိ နိပါတမတ္တံ၊ **ဧဝ**-တိ ဗျတ္တံ၊ ကံသေနာဂတိ ဝါ တေသ္မိံ အတ္ထေ နိပါတော။ **သမ္ဗပရိညာ**တိ သမ္ဗပရိဇာနနတော, ယထာဝုတ္တသ သမ္ဗသ အဘိသမယဝသေန ပရိဇာန-နတော။ **သော**တိ ယထာဝုတ္တော ယောဂါဝစရော, အရိယော ဧဝ ဝါ။ **သမ္ဗဒုက္ခမုပစ္ဆဂါ**တိ သမ္ဗံ ဝဋ္ဋဒုက္ခံ အစ္ဆဂါ အတိက္ကမိ၊ သမတိက္ကမိတိ အတ္ထော။

သတ္တမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-မာနပရိညာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈။ အဒ္ဒမေ အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ၊ ကေဝလံ မာနဝသေန ဒေသနာ ပဝတ္တာ။ ၈ါထာသု ပန **မာနုပေတာ အယံ ပဇာ**တိ ကမ္မကိလေသေဟိ ပဇာယတီတိ ပဇာတိ လဒ္ဓနာမာ ဇာမေ သတ္တာ မညနလက္ခဏေန မာနေန ဥပေတာ ဥပဂတာ။ **မာနဂန္ထာ ဘဝေ ရတာ**တိ ကိမိကိဋ္ဌပဋိဂ်ါဒိအတ္ထဘာဝေပိ မာနေန ဂန္ထိတာ မာနသံယောဇနေန သံယုတ္တာ, တတော ဧဝ ဒီဃရတ္တံ ပရိဘာဝိတာ-ဟံကာရဝသေန "ဧတံ မမာ"တိ သမ်ါရေသု အဇ္ဈောသာနဗဟုလတ္တာ တတ္ထ နိစ္ဆသုခအတ္တာဒိဝိပလ္လာသဝသေန စ ကာမာဒိဘဝေ ရတာ။ **မာနံ အပရိ-ဇာနန္တာ**တိ မာနံ တိဟိ ပရိညာဟိ န ပရိဇာနန္တာ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏေန ဝါ အနတိက္ကမန္တာ၊ "မာနံ အပရိညာယာ"တိ ကေစိ ပဌန္တိ။ **အာဂန္တာရော ပုနဗ္ဘဝ**န္တိ ပုန အာယတိံ ဥပပတ္တိဘဝံ, ပုနပ္ပုနံ ဘဝနတော ဝါ ပုနဗ္ဘဝသ်ါတံ သံသာရံ အပရာပရံ ပရိဝတ္တနဝသေန ဂန္တာရော ဥပဂန္တာရော ဟောန္တိ၊ ဘဝတော န ပရိမုစ္စန္တိတိ အတ္ထော။ **ယေ စ မာနံ ပဟတ္တာန၊ ဝိမုတ္တာ မာနသန်ထေ**တိ ယေ ပန အရဟတ္တမဂ္ဂေန သမ္ဗသော မာနံ ပဇဟိတ္ဝာ မာနသ အစ္ဆန္တသန်ထဘူတေ အရဟတ္တဖလေ နိဗ္ဗာနေ ဝါ တဒေကဋ္ဌသမ္ဗ-ကိလေသဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တာ သုဋ္ဌု မုတ္တာ။ **တေ မာနဂန္ထာဘိဘုနော၊ သမ္ဗဒုက္ခမုပစ္ဆဂုန္တိ** တေ ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနာ အရဟန္တော သမ္ဗသော မာနဂန္ထံ မာနသံယောဇနံ သမုစ္ဆေဒပဟာနေန အဘိဘဝိတ္ဝာ ဌိတာ၊ အနဝသေသံ ဝဋ္ဋဒုက္ခံ အတိက္ကမိံသူတိ အတ္ထော။ ဧဝမေတသ္မိံ သတ္တမသုတ္တေ စ အရဟတ္တံ ကထိတန္တိ။

အဒ္ဒမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-၁၀-လောဘဒေါသပရိညာသုတ္တဒွယဝဏ္ဏနာ

၉-၁၀။ နဝမဒသမေသု အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ၊ ဒေသနာဝိလာသဝသေန[1] တထာ ဗုဒ္ဓနကာနံ ဝေနေယျာနံ အဇ္ဈာသယဝသေန ဝါ တထာ ဒေသိတာနိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

နဝမဒသမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဌမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုတိယဝဂ္ဂ

၁-၂-၃-မောဟပရိညာဒိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁-၁၃။ ဒုတိယဝဂ္ဂေပိ ပဌမာဒီနိ တီဏိ သုတ္တာနိ ဝုတ္တနယာနေဝ၊ တထာ ဒေသနာကာရဏာမိ ဝုတ္တမေဝ။

၄-အဝိဇ္ဇာနိဝရဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၄။ စတုတ္ထေ "**နာဟံ ဘိက္ခဝေ**"တိအာဒိသု **န**-ကာရော ပဋိသေဓတ္ထော။ **အဟ**န္တိ ဘဂဝါ အတ္တာနံ နိဒ္ဒိသတိ။ **အညန္တိ** ဇုဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗအဝိဇ္ဇာနိဝရဏတော အညံ။ **ဧကနိဝရဏမ္ပိတိ** ဧကနိဝရဏမမ္ပိ။ **သမနုပဿာမီ**တိ ဒွေ သမနု-ပဿနာ ဒိဋ္ဌိသမနုပဿနာ စ ဉာဏသမနုပဿနာ စ။ တတ္ထ "ရူပံ အတ္တာတော သမနုပဿတီ"တိအာဒိနာ[2] အာဂတာ အယံ ဒိဋ္ဌိသမနုပဿနာ နာမ။ "အနိစ္စတော သမနုပဿတိ၊ နော နိစ္စတော"တိအာဒိနာ[3] ပန အာဂတာ အယံ ဉာဏသမနုပဿနာ နာမ။ ဇုဓာပိ ဉာဏသမနုပဿနာဝ အဓိပ္ပေတာ။ "သမနုပဿာမိ"တိ စ ပဒဿ နကာရေန သမ္ဗန္ဓော။ ဇုဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ— အဟံ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗညုတညာဏသမ်ိဂါတေန သမန္နာဂတ္ခုနာ သဗ္ဗဓမ္မေ ဟတ္ထာမလကံ ဝိယ ဩလောကေန္တော ပိ အညံ ဧကနိဝရဏမ္ပိ န သမနုပဿာမီတိ။

ယေန နိဝရဏေန နိဝုတာ ပဇာ ဒိဃရတ္တံ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တိတိ ယေန နိဝရဏကသဘာဝတ္တာ[4] နိဝရဏေန ဓမ္မသဘာဝံ ဇာနိတုံ ပဿိတုံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ

၁-ဒေသနာဝိလာသေန (သီ၊ သျာ၊ က)　　၂-အံ ၁-၅၃၅၊ ခု ၉-၁၃၇-ပိဋ္ဌေသု။
၃-ခု ၉-၄၀၆-ပိဋ္ဌေ။　　၄-နိဝါရကသဘာဝတ္တာ (သျာ)

အဒတ္ထာ ဆာဒေတ္ထာ ပရိယောနဒ္ဓိတ္ထာ ဌာနေန အန္ဓကာရေန နိဝုတာ[1] သတ္တာ အနာဒိမတသံသာရေ[2] အပရိမာဏေ ကပ္ပေ မဟန္တေသု စေဝ ခုဒ္ဒကေသု စ ဘဝါဒိသု အပရာပရိယဝေဒနီယေသု သဗ္ဗတော ဓာဝန္တိ စေဝ သံသရန္တိ စ။ အာရမ္မဏန္တရသက်မနဝသေန ဝါ သန္ဓာဝနံ၊ ဘဝန္တရသက်မနဝသေန သံသရဏံ။ ကိလေသာနံ ဗလဝဘာဝေန ဝါ သန္ဓာဝနံ၊ ဒုဗ္ဗလဘာဝေန သံသရဏံ။ ခဏိကမရဏဝသေန ဝါ ကေဇာတိယံ သန္ဓာဝနံ၊ ဝေါဟာရမရဏဝသေန အနေကာသု ဇာတီသု သံသရဏံ။ စိတ္တဝသေန ဝါ သန္ဓာဝနံ၊ "စိတ္တမဿ ဝိဓာဝတီ"တိ ဟိ ဝုတ္တံ၊ ကမ္မဝသေန သံသရဏံ။ ဧဝံ သန္ဓာဝနသံသရဏာနံ ဝိသေသော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ယထယိဒန္တိ ယထာ ဇာဒံ။ ယကာရော ပဒသန္ဓိကရော၊ သန္ဓိဝသေန ရဿတ္တံ။ **အဝိဇ္ဇာနိဝရဏ**န္တိ ထြေ ပုရေတုံ အယုတ္တဋ္ဌေန ကဲယဒုစ္စရိတာဒိ အဝိန္ဒိယံ နာမ၊ အလဒ္ဓဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ တံ အဝိန္ဒိယံ ဝိန္ဒတိတိ အဝိဇ္ဇာ။ ဝိပရီတတော ကာယသုစရိတာဒိ ဝိန္ဒိယံ နာမ၊ တံ ဝိန္ဒိယံ န ဝိန္ဒတိတိ အဝိဇ္ဇာ။ ခန္ဓာနံ ရာသဋ္ဌံ, အာယတနာနံ အာယတနဋ္ဌံ, ဓာတူနံ သုညဋ္ဌံ, ဇာန္တြိယာနံ အာဓိပတေယျဋ္ဌံ, သစ္စာနံ တထဋ္ဌံ, ဒုက္ခာဒီနံ ပိဋ္ဌနာဒိဝသေန ဝုတ္တံ စတုဗ္ဗိဓံ အတ္ထံ အဝိဒိတံ ကရောတီတိပိ အဝိဇ္ဇာ။ အန္ဓကာရိကာတေ သံသာရေ သတ္တေ ဇဝါပေတိတိ ဝါ အဝိဇ္ဇာ၊ ပရမတ္ထတော ဝါ အဝိဇ္ဇမာနေသု ဇာတိပုရိသာဒီသု ဇဝတိ ပဝတ္တတိ, ဝိဇ္ဇမာနေသု ခန္ဓာဒီသု နာ ဇဝတိ နာ ပဝတ္တတီတိ အဝိဇ္ဇာ။ အပိစ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ ဝတ္ထာရမ္မဏာနံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာနဉ္စ ဓမ္မာနံ ဆာဒနတောပိ အဝိဇ္ဇာ။ အဝိဇ္ဇာဝ နိဝရဏန္တိ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏံ။

အဝိဇ္ဇာနိဝရဏေန ဟိ ဘိက္ခဝေ နိဝုတာ ပဇာ ဒီဃရတ္တံ သန္ဓာဝန္တိ သံသရန္တီတိ ဇာဒံ ပုရိမသေဝ ဒဋ္ဌိကရဏတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ပုရိမံ ဝါ "ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ အဝိဇ္ဇာနိဝရဏ"န္တိ ဧဝံ ဩပမ္မဒဿနဝသေန ဝုတ္တံ၊ ဇာဒံ နိဝရဏာနုဘာဝဒဿနဝသေန။ ကသ္မာ ပနေတ္ထ အဝိဇ္ဇာဝ ဧဝံ ဝုတ္တာ၊ နာ အညေ ဓမ္မာတိ? အာဒီနဝပဋိစ္ဆာဒနေန ကာမစ္ဆန္ဒာဒီနံ ဝိသေသပစ္စယဘာဝတော။ တထာ ဟိ တာယ ပဋိစ္ဆာဒိတာဒီနဝေ ဝိသယေ ကာမစ္ဆန္ဒာဒယော ပဝတ္တန္တိ။

နတ္ထိ ညောတိ အာဒိကာ ဂါထာ ဝုတ္တာသ အဝုတ္တာသ စ အတ္ထသ သင်္ဂဟနဝသေန ဘာသိတာ။ တတ္ထ **နိဝုတာ**တိ နိဝါရိတာ ပလိဂုဏ္ဌိတာ၊ ပဋိစ္ဆာဒိတာတိ အတ္ထော။ **အဟောရတ္တာ**နန္တိ ဒိဝါ စေဝ ရတ္တိံ စ၊ သဗ္ဗကာလန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁-ဌာနေန နိဝုတာ (သျာ) ၂-အနာဒိမတိသံသာရေ (သီ၊ က)၊ အနာဒိသံသာရေ (သျာ)

ယထာ မောဟေန အာဝုတာတိ ယေန ပကာရေန အဝိဇ္ဇာနိဝရဏသင်္ခါတေန မောဟေန အာဝုတာ ပဋိစ္ဆာဒိတာ သုဝိညေယျမိဿ အဇာနန်္တိယော ပဇာ သံသာရေ သံသရန်္တိ၊ တထာရူပေါ အညော ကေစမေ္ပာပိ ကေနိဝရဏမိဿ နတ္ထိတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **ယေ စ မောဟံ ပဟန္တွာန၊ တမောခန္ဓံ ပဒါလယုန်္တိ** ယေ ပန အရိယသာဝကာ ပုဗ္ဗဘာဂေ တဒင်္ဂါဒိပဟာနဝသေန, ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂေဟိ ဝါ[1] တံတံမဂ္ဂဝဇ္ဈံ မောဟံ ပဇဟိတ္ဝာ အဂ္ဂမဂ္ဂေန ဝဇိရူပမဉာဏေန မောဟ-သင်္ခါတမေဝ[2] တမောရာသိံ ပဒါလယိံသု၊ အနဝသေသတော သမုစ္ဆိန္ဒိံသု။ **န ဇေ ပုန သံသရန်္တိ**တိ ဇေ အရဟန္တော—

"ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဋိ၊ ဓာတုအာယတနာန စ။
အဗ္ဗောစ္ဆိန္နံ ဝတ္တမာနာ၊ သံသာရောတိ ပဝုစ္စတီ"တိ—

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဇုမသ္မိံ သံသာရေ န သံသရန်္တိ န ပရိဿ္သမန်္တိ။ ကိံ ကာရဏာ? **ဟေတု ဇေသံ နိဇ္ဇိတာ**တိ၊ ယသ္မာ သံသာရဿ ဟေတု မူလကာရဏံ အဝိဇ္ဇာ၊ သာ ဇေသံ နိဇ္ဇိတာ၊ သဗ္ဗသော နတ္ထိ သမုစ္ဆိန္နတ္တာတိ။

စတုတ္ထသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-တဏှာသံယောဇနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅။ ပဉ္စမေ ယဿ ဝိဇ္ဇတိ၊ တံ ပုဂ္ဂလံ ဒုက္ခေဟိ, ကမ်ံ ဝါ ဝိပါကေဟိ, ဘဝယောနိဂတိဝိညာဏဋ္ဌိတိသတ္တာဝါသေ ဝါ ဘဝန္တရာဒီဟိ သံယောဇေ-တီတိ **သံယောဇနံ**။ တဏှာယနဋ္ဌေန **တဏှာ**၊ တသတိ သယံ ပရိတသတိ, တသန်္တိ ဝါ တေဘယာတိ တဏှာ။ **သညုတ္တာ**တိ စတ္ဘာဒိသု အဘိနိဝေသဝတ္ထု။သု ဗန္ဓါ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ကာမဉ္စေတ္ထ အဝိဇ္ဇာယပိ သံယောဇနဘာဝေါ တဏှာယ စ နိဝရဏဘာဝေါ အတ္ထိယေဝ၊ တထာပိ အဝိဇ္ဇာယ ပဋိစ္ဆာ-ဒိတာဒိနဝေဟိ ဘဝေဟိ တဏှာ သတ္တေ သံယောဇေတိတိ ဇုမသ္မိ ဝိသေသသ္မိ ဒဿနတ္ထံ ပုရိမသုတ္တေ အဝိဇ္ဇာ နိဝရဏဘာဝေန, ဇုဓ စ တဏှာ သံယောဇန-ဘာဝေနေဝ ဝုတ္တာ။ ကိဉ္စ နိဝရဏသံယောဇနပ္ပဓာနသ္မ ဒဿနတ္ထံ။ ယထာ ဟိ နိဝရဏဘာဝေန အဝိဇ္ဇာ သံကိလေသဓမ္မာနံ ပဓာနဘူတာ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ စ၊ ဧဝံ သံယောဇနဘာဝေန နေသံ တဏှာတိ တဒဓိနပ္ပဓာနဘာဝံ ဒဿေတုံ သုတ္တ-ဒ္ဝယေ ဧဝမေတေ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ။ အပိစ ဝိသေသေန အဝိဇ္ဇာ နိဗ္ဗာနသုခံ[3]

၁-ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂေဟိ (သျာ) ၂-တမောခန္ဓသင်္ခါတမေဝ (သီ) ၃-နိဗ္ဗာနမုခံ (သီ)

နိဝါရေတိတိ "နိဝရဏ"န္တိ ဝုတ္တာ၊ တဏှာ သံသာရဒုက္ခေန သတ္တေ သံယော-ဇေတိတိ "သံယောဇန"န္တိ။

ဒဿနဂမနန္တိရာယကရဏတော ဝါ ဝိဇ္ဇာစရဏဝိပက္ခတော ဒွယံ ဒ္ဝိဓာ ဝုတ္တံ။ ဝိဇ္ဇာယ ဟိ ဥဇုဝိပစ္ဆနိကဘူတာ အဝိဇ္ဇာ နိဗ္ဗာနဒဿနဿ အဝိပရိတဒဿနဿ စ ဝိသေသတော အန္တိရာယကရာ၊ စရဏမ္မာနံ ဥဇု-ဝိပစ္ဆနိကဘူတာ တဏှာ ဂမနဿ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ အန္တိရာယကရာတိ ဧဝ-မယံ အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတော အန္ဓိကတော တဏှာယ သံဝုတော ဗဒ္ဓေါ အဿုတဝါ ပုထုဇ္ဇနော အန္ဓော ဝိယ ဗဒ္ဓေါ မဟာကန္တာရံ, သံသာရကန္တာရံ နာတိဝတ္တတိ။ အနတ္ထုပ္ပတ္တိ[၁]ဟေတုဒွယဒဿနတ္ထမ္မိ ဒွယံ ဒ္ဝိဓာ ဝုတ္တံ။ အဝိဇ္ဇာ-ဂတော ဟိ ပုဂ္ဂလော ဗာလဘာဝေန အတ္ထံ ပရိဟာပေတိ၊ အနတ္ထဉ္စ အတ္တနော ကရောတိ အကုသလော ဝိယ အာတုရော အသပ္ပါယကိရိယာယ။ ဇာနန္တော ပိ ဗာလော ဗာလဘာဝေန အတ္ထံ ပရိဟာပေတိ၊ အနတ္ထဉ္စ ကရောတိ ဇာနန္တော ဝိယ ရောဂီ အသပ္ပါယသေဝီ။ မက္ကဋလေပေါပမသုတ္တံ စေတ္ထ အတ္ထသ သာဓကံ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသ မူလကာရဏဒဿနတ္ထမ္မေတ္ထ ဒွယံ ဒ္ဝိဓာ ဝုတ္တံ။ဝိသေသေန ဟိ သမ္မောဟသ ဗလဝဘာဝတော အဝိဇ္ဇာခေတ္တံ အတီတော အဒ္ဓါ၊ ပတ္ထနာယ ဗလဝဘာဝတော တဏှာခေတ္တံ အနာဂတော အဒ္ဓါ။ တထာ ဟိ ဗာလဇနော သမ္မောဟဗဟုလော အတီတမနုသ်ဿရတိ၊ တသ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ သမ္ဘံ နေတမ္ဘံ။ ပတ္ထနာဗဟုလော အနာဂတံ ပဋ္ဌပေတိ၊ တသ တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနန္တိအာဒိ သမ္ဘံ နေတမ္ဘံ။ တေနေဝ[၂] ကာသံ ပုဗ္ဗန္တာဟရဏေန အပရန္တပဋိသန္ဓာနေန စသ ယထာက္ကမံ မူလကာရဏတာ ဒဿိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ။

ဂါထာသု **တဏှာဒုတိယော**တိ တဏှာသဟာယော။ တဏှာ ဟိ နိရဒက-ကန္တာရေ မရိစိကာယ ဥဒကသညာ ဝိယ ဝိပါသာဘိဘူတံ အပ္ပဋိကာရဒုက္ခာ-ဘိဘူတမ္ပိ သတ္တံ အသ်ာဒသန္နိဿနဝသေန သဟာယကိစ္စံ ကရောန္တီ ဘဝါဒိသု အနိဗ္ဗိန္ဒံ ကတ္ဝာပရိဿ္သမာပေတိ၊ တသ္မာ တဏှာ ပုရိသဿ "ဒုတိယာ"တိ ဝုတ္တာ။ နနု စ အညေပိ ကိလေသာဒယော ဘဝါဘိနိဗ္ဗတ္တိယာ ပစ္စယာဝ? သစ္စမေတံ၊ န ပန တထာ ဝိသေသပ္ပစ္စယော ယထာ တဏှာ။ တထာ ဟိ သာ ကုသလေဟိ

၁-အနတ္ထဇနန (သျာ) ၂-ဇေတေနေဝ ဝါ (သီ၊ သျာ)

ဝိနာ အကုသလေဟိ, ကာမာဝစရာဒိကုသလေဟိ စ ဝိနာ ရူပါဝစရာဒိကုသလေဟိ ဘဝနိဗ္ဗတ္တိယာ ဝိသေသပ္ပစ္စယော၊ ယတော သမုဒယသစ္စန္တိ ဝုစ္စတိတိ။ **ဇုတ္ထဘာဝညထာဘာဝ**န္တိ ဇုတ္ထဘာဝေါ စ အညထာဘာဝေါ စ ဇုတ္ထဘာဝညထာဘာဝေါ၊ သော တေသ အတ္ထိတိ ဇုတ္ထဘာဝညထာဘာဝေါ၊ သံသာရော၊ တံ။ တတ္ထ ဇုတ္ထဘာဝေါ မနုဿတ္တံ၊ အညထာဘာဝေါ တတော အဝသိဋ္ဌသတ္တာဝါသာ။ ဇုတ္ထဘာဝေါ ဝါ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ ပစ္ဆုပ္ပန္နော အတ္တဘာဝေါ၊ အညထာဘာဝေါ အနာဂတတ္တဘာဝေါ။ ဧဝရူပေါ ဝါ အညောပိ အတ္တဘာဝေါ ဇုတ္ထဘာဝေါ၊ န ဧဝရူပေါ အညထာဘာဝေါ။ တံ ဇုတ္ထဘာဝညထာဘာဝံ သံသာရံ ခန္ဓာတုအာယတနပဋိပါဋိံ နာတိဝတ္တတိ န အတိက္ကမတိ။

တေမာဒီနဝံ ဥတ္တာ၊ တဏှံ ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝန္တိ ဧတံ သကလဝဋ္ဋဒုက္ခဿ သမ္ဘဝံ သမုဒယံ တဏှံ အာဒီနဝံ အာဒီနဝတော ဥတ္တာတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **တေမာဒီနဝံ ဥတ္တာ**တိ ဧတံ ယထာဝုတ္တံ သံသာရနာတိဝတ္တနံ အာဒီနဝံ ဒေါသံ ဥတ္တာ။ **တဏှံ ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝ**န္တိ တဏှာဇ္ဈ ဝုတ္တနယေန ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ ပဓာနကာရဏန္တိ ဥတ္တာ။ **ဝိတတဏှော အနာဒါနော၊ သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ**တိ ဧဝံ တိဟိ ပရိညာဟိ ပရိဇာနန္တော ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္တာ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ တဏှံ ဝိဂမေန္တော အဂ္ဂမဂ္ဂေန သမ္ဘဝေါ ဝိတတဏှော ဝိဂတတဏှော, တတော ဧဝ စတူသု ဥပါဒါနေသု ကဿစိပိ အဘာဝေန အာယတိံ ပဋိသန္ဓိသင်္ခါတဿ ဝါ အာဒါနဿ အဘာဝေန အနာဒါနော, သတိဝေပုလ္လပ္ပတ္တိယာ သမ္ဘတ္ထ သတော ကာရိတာယ သတော ဘိန္နကိလေသော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ စရေယျ၊ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနေန ဝါ သင်္ခါရပ္ပဝတ္တိတော အပဂစ္ဆေယျာတိ အတ္ထော။

ပဋ္ဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ပဌမသေခသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆။ ဆဋ္ဌေ **သေခသာ**တိ ကတ္ထ ကေနဋ္ဌေန သေခေါ? သေက္ခဓမ္မပဋိလာဘတော သေခေါ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

"ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ ဘန္တေ သေခေါ ဟောတီတိ၊ ဣဓ ဘိက္ခု သေခါယ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ ပ။ သေခေန

သမ္မာသမာဓိနာ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ တ္တောဝတာ ခေါ ဘိက္ခု
သေခေါ ဟောတီ''တိ။

အထ သိက္ခတီတိ သေခေါ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

''သိက္ခတီတိ ခေါ ဘိက္ခု တသ္မာ သေခေါတိ ဝုစ္စတိ။ ကိဉ္စ သိက္ခတိ၊
အဓိသီလမ္ပိ သိက္ခတိ၊ အဓိစိတ္တမ္ပိ သိက္ခတိ၊ အဓိပညမ္ပိ သိက္ခတိ၊
သိက္ခတီတိ ခေါ ဘိက္ခု တသ္မာ သေခေါတိ ဝုစ္စတိ''တိ[၂]။

ယောပိ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနော အနုလောမပ္ပဋိပဒါယ ပရိပူရကာရီ သီလ-
သမ္ပန္နော ဇုန္ဒြေယေသု ဂုတ္တဒ္ဝါရော ဘောဇနေ မတ္တညူ ဇာဂရိယာနုယောဂမနု-
ယုတ္တော ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာနုယောဂမနု-
ယုတ္တော ဝိဟရတိ ''အဇ္ဇ ဝါ သ္စေ ဝါ အညတရံ သာမညဖလံ အဓိဂမိဿာမီ''တိ၊
သောပိ ဝုစ္စတိ သိက္ခတီတိ သေခေါတိ။ ဇုမသ္မိံ အတ္ထေ နာ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော၀
သေခေါ အဓိပ္ပေတော၊ အထ ခေါ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနောပိ။ အပ္ပတ္တံ
မာနသံ ဇေတုနာတိ **အပ္ပတ္တမာနသော**။ **မာနသ**န္တိ ''အန္တလိက္ခစရော
ပါသော၊ ယ္ဝာယံ စရတိ မာနသော''တိ[၃] ဇ္ဈေ ရာဂေါ မာနသန္တိ ဝုဇ္ဈော။
''စိတ္တံ မနော မာနသ''န္တိ[၄] ဇ္ဈေ စိတ္တံ။ ''အပ္ပတ္တမာနသော သေခေါ၊ ကာလံ
ကယိရာ ဇနေ သုတာ''တိ[၅] ဇ္ဈေ အရဟတ္တံ။ ဇုဓာပိ အရဟတ္တမေဝ အဓိပ္ပေတံ။
တေန အပ္ပတ္တအရဟတ္တသာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

အနုတ္တရာနန္တိ သေဋ္ဌံ၊ အသဒိသန္တိ အတ္ထော။ စတူဟိ ယောဂေဟိ ခေမံ
အနုပဒ္ဒုတန္တိ **ယောဂက္ခေမံ၊** အရဟတ္တမေဝ အဓိပ္ပေတံ။ **ပတ္ထယမာနသာ**တိ
ဒ္ဝေ ပတ္ထနာ တဏှာပတ္ထနာ ကုသလစ္ဆန္ဒပတ္ထနာ စ။ ''ပတ္ထယမာနသာ ဟိ
ဇပ္ပိတာနိ၊ ပဝေဓိတံ ဝါပိ ပကပ္ပိတေသူ''တိ ဇ္ဈေ[၆] တဏှာပတ္ထနာ။

''ဆိန္နံ ပါဝိမတော သောတံ၊ ဝိဒ္ဓဿံ ဝိနဋ္ဌိကတံ။
ပါမောဇ္ဇမဟုလာ ဟောထ၊ ခေမံ ပတ္ထေထ ဘိက္ခဝေါ''တိ[၇]—

ဇ္ဈေ ကတ္တုကမ္မတာကုသလစ္ဆန္ဒပတ္ထနာ၊ အယမေဝ ဇုဓာဓိပ္ပေတာ။ တေန
ပတ္ထယမာနသာတိ တံ ယောဂက္ခေမံ ဂန္တုကာမသာ တန္နိန္နသာ တပ္ပေါဏသာ
တပ္ပဇ္ဈာဝရသာတိ အတ္ထော။ **ဝိဟရတော**တိ ကေ ဇုရိယာပထဒုက္ခံ အညေန
ဇုရိယာပထေန ဝိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ အပရိပတန္တံ အတ္တဘာဝံ ဟရတော။ အထ ဝါ

၁-သံ ပ-၁၂-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-အံ ၁-၂၃၂-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-သံ ၁-၁၁၃၊ ဝ ၃-၂၀-ဝိဇ္ဇေသု။
၄-အဘိ ၁-၂၇-ဝိဇ္ဇေ။ ၅-သံ ၁-၁၂၂-ဝိဇ္ဇေ။
၆-ခု ၁-၄၁၉၊ ခု ၇-၂၄၅-ဝိဇ္ဇေသု။ ၇-မ ၁-၂၀၉-ဝိဇ္ဇေ။

"သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ အဓိမုစ္စန္တော သဒ္ဓါယ ဝိဟရတိ"တိအာဒိနာ နိဒ္ဒေသနယေန စေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **အဒ္ဓုတ္တိကန္တိ** နိယကဇ္ဈတ္တသင်္ခါတေ အဇ္ဈတ္တေ ဘဝံ အဇ္ဈတ္တိကံ။ **အဂ်ံ**ဿ ကာရဏံ။ **ဇူတိ ကရိတ္ဝာ**တိ ဇဝံ ကတ္ဝာ။ **နာအည် ဧကဂ်္ဂိ သမနုပဿာမီ**တိ ဇေတ္ထ အယံ သင်္ခေပတ္ထော—ဘိက္ခဝေ အဇ္ဈတ္တံ အတ္တနော သန္တာနေ သမုဋ္ဌိတံ ကာရဏာဿ ကတ္ဝာ အည်ံ ဧကကာရဏမ္ပိ နသမနုပဿာမိ ယံ ဧဝံ ဗဟူပကာရံ၊ **ယထယိဒံ ယောနိသော မနသိကာရော**တိ ဥပါယမနသိကာရော ပထမနသိကာရော အနိစ္စာဒီသု အနိစ္စာဒိနယေနေဝ မနသိကာရော၊ အနိစ္စာနုလောမိကေန ဝါ စိတ္တဿ အာဝဇ္ဇနာ အန္ဓာဝဇ္ဇနာ အာဘောဂေါ သမန္နာဟာရော မနသိကာရော၊ အယံ ယောနိသော မနသိကာရော။

ဇူဒါနိ ယောနိသော မနသိကာရဿ အာနုဘာဝံ ဒဿေတုံ "**ယောနိသော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု မနသိ ကရောန္တော အကုသလံ ပဇဟတိ၊ ကုသလံ ဘာဝေတီ**"တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ယောနိသော မနသိ ကရောန္တော**တိ "ဇူဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ၊ အယံ ဒုက္ခသမုဒယော အရိယသစ္စံ၊ အယံ ဒုက္ခနိရောဓော အရိယသစ္စံ၊ အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စ"န္တိ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ယောနိသော မနသိကာရံ ပဝတ္တေန္တော။

တတြာယံ အတ္ထဝိဘာဝနာ—ယဒိပိ ဇူဒံ သုတ္တံ အဝိသေသေန သေက္ခပုဂ္ဂလဝသေန အာဂတံ၊ စတုမဂ္ဂသာဓာရဏဝသေန ပန သင်္ခေပေနေဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထယိဿာမ။ ယော စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနိကော ယောဂါဝစရော "တဏှာဝဇ္ဇာ တေဘူမကာ ခန္ဓာ ဒုက္ခံ၊ တဏှာ သမုဒယော၊ ဥဘိန္နံ အပ္ပဝတ္တိ နိရောဓော၊ နိရောဓသမ္ပာပကော မဂ္ဂေါ"တိ ဇဝံ ပုဗ္ဗေ ဇဝ အာစရိယသန္တိကေ ဥဂ္ဂဟိတစတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနော၊ သော အပရေန သမယေန ဝိပဿနာမဂ္ဂံ သမာရုဠ္ဎော သမာနော တေဘူမကေ ခန္ဓေ "ဇူဒံ ဒုက္ခ"န္တိ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ၊ ဥပါယေန ပထေန သမန္နာဟရတိ ဧဝံ ဝိပဿတိ စ။ ဝိပဿနာ ဟိ ဇူဓ မနသိကာရသီသေန ဝုတ္တာ။ ယာ ပနာယံ တဿ ဒုက္ခဿ သမုဋ္ဌာပိကာ ပုရိမဘဝိကာ တဏှာ၊ အယံ ဒုက္ခသမုဒယောတိ ယောနိသော မနသိကရောတိ။ ယသ္မာ ပန ဇူဒံ ဒုက္ခံ အယဉ္စ သမုဒယော ဇူဒံ ဒွာနံ ပတ္တာ နိရုဇ္ဈန်ိန ပဝတ္တန်ိ၊ တသ္မာ ယဒိဒံ နိဗ္ဗာနံ နာမ၊ အယံ ဒုက္ခနိရောဓောတိ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ။ နိရောဓသမ္ပာပကံ အင်္ဂဝိကံ မဂ္ဂံ "အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ"တိ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ၊ ဥပါယေန ပထေန သမန္နာဟရတိ ဧဝံ ဝိပဿတိ စ။

တတြာယံ ဥပါယော—အဘိနိဝေသော နာမ ခန္ဓေ ဟောတိ၊ နံ ဝိဝဋ္ဋေ၊ တသ္မာ အယမတ္ထော—"ဇုမသ္မိံ ကာယေ ပထဝီဓာတု အာပေါဓာတူ"တိ-အာဒိနာ နယေန စတ္တာရိ မဟာဘူတာနိ တဒနုသာရေန ဥပါဒါရူပါနိ စ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ "အယံ ရူပက္ခန္ဓော"တိ ဝဝတ္ထပေတိ၊ တံ ဝဝတ္ထာပယတော ဥပ္ပန္နေ တဒါရမ္မဏေ စိတ္တစေတသိကဓမ္မေ "ဇုမေ စတ္တာရော အရူပက္ခန္ဓာ"တိ ဝဝတ္ထ-ပေတိ၊ တတော "ဇုမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဒုက္ခ"န္တိ ဝဝတ္ထပေတိ။ တေ ပန သင်္ခေပတော နာမဉ္စ ရူပဉ္စာတိ ဒွေ ဘာဂါ ဟောန္တိ၊ ဇုဒဉ္စ နာမရူပံ သဟေတု သပ္ပစ္စယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ အယံ အဝိဇ္ဇာဘဝတဏှာဒိကော ဟေတု၊ အယံ အာဟာရာ-ဒိကော ပစ္စယောတိ ဟေတုပ္ပစ္စယေ ဝဝတ္ထပေတိ။ သော တေသံ ပစ္စယာနဉ္စ ပစ္စယုပ္ပန္နာနဉ္စ ယာထာဝသရသလက္ခဏံ ဝဝတ္ထပေတ္ဝာ "ဇုမေ ဓမ္မာ အဟုတ္ဝာ ဘဝန္တိ၊ ဟုတ္ဝာ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တသ္မာ အနိစ္စာ"တိ အနိစ္စလက္ခဏံ အာရောပေတိ၊ "ဥဒယဗ္ဗယပဋိပီဠိတတ္တာ ဒုက္ခာ"တိ ဒုက္ခလက္ခဏံ အာရောပေတိ၊ "အဝသ-ဝတ္တနတော အနတ္တာ"တိ အနတ္တလက္ခဏံ အာရောပေတိ။

ဧဝံ တိလက္ခဏာနိ အာရောပေတ္ဝာ ဝိပဿနာ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏပ္ပတ္တိယာ ဥပ္ပန္နေ ဩဘာသာဒိကေ ဝိပဿနုပက္ကိလေသေ'အမဂ္ဂေါ'တိ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏမေဝ "အရိယမဂ္ဂသ ဥပါယဘူတော ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂေါ"တိ မဂ္ဂါမဂ်ံ ဝဝတ္ထပေတ္ဝာ ပုန ဥဒယဗ္ဗယဉာဏံ ပဋိပါဋိယာ ဘင်္ဂဉာဏာဒိနိ စ ဥပ္ပါဒေန္တော သောတာပတ္တိ-မဂ္ဂါဒယော ပါပုဏာတိ။ တသ္မိံ ခဏေ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ကေပ္ပဋိဝေဓေနေဝ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ကောဘိသမယေန အဘိသမေတိ။ တတ္ထ ဒုက္ခံ ပရိညာပဋိဝေဓေန ပဋိဝိဇ္ဈန္တော,သမုဒယံ ပဟာနပဋိဝေဓေန ပဋိဝိဇ္ဈန္တော သမ္ဗံ အကုသလံ ပဇဟတိ၊ နိရောဓံ သစ္ဆိကိရိယာပဋိဝေဓေန ပဋိဝိဇ္ဈန္တော, မဂ်ံ ဘာဝနာပဋိဝေဓေန ပဋိဝိဇ္ဈန္တော, သမ္ဗံ ကုသလံ ဘာဝေတိ။ အရိယမဂ္ဂေါ ဟိ နိပ္ပရိယာယတော ကုစ္ဆိတသလနာဒိအတ္ထေန ကုသလော၊ တသ္မိဉ္စ ဘာဝိတေ သဗ္ဗေပိ ကုသလာ အနဝဇ္ဇဓမ္မာ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ ယောနိသော မနသိ ကရောန္တော အကုသလံ ပဇဟတိ၊ ကုသလံ ဘာဝေတိ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ "ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ၊ အယံ ဒုက္ခသမုဒယောတိ ယောနိသော မနသိ ကရောတိ"တိအာဒိ၂။ အပရမ္ပိ ဝုတ္တံ "ယောနိသော မနသိ-ကာရသမ္ပန္နဿတံ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ပါဋိကင်္ခံ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ်ံ ဘာဝေဿတိ၊ အရိယံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ်ံ ဗဟုလီကရိဿတီ"တိ ၃။

၁-ဒီ ၂-၂၃၄-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-မ ၁-၁၁-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-သံ ၃-၂၄-ဝိဇ္ဇေ။

ယောနိသော မနသိကာရောတိ ဂါထာယ အယံ သင်္ခေပတ္ထော—သိက္ခတိ, သိက္ခာပဒါနိ တဿ အတ္ထိ, သိက္ခနသီလောတိ ဝါ **သေခေါ**။ သံသာရေ ဘယံ ဋ္ဌကွတိတိ **ဘိက္ခု**။ တဿ သေခဿ ဘိက္ခုနော **ဥတ္တမတ္ထဿ** အရဟတ္တဿ **မတ္ထိယာ** အဓိဂမာယ ယထာ ယောနိသော မနသိကာရော၊ ဧဝံ **ဗဟုကာရော** ဗဟူပကာရော အညော ကောစိ ဓမ္မော နတ္ထိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ယောနိသော ဥပါယေန မနသိကာရံ ပုရက္ခတ္တာ **ပဒဟံ** စတုဗ္ဗိဓသမ္မပ္ပဓာန-ဝသေန ပဒဟန္တော **ခယံ ဒုက္ခဿ ပါပုဏော** သံကိလေသဝဋ္ဋဒုက္ခဿ ပရိက္ခယံ ပရိယောသာနံ နိဗ္ဗာနံ ပါပုဏော အဓိဂစ္ဆေယျ၊ တသ္မာ ယောနိသော မနသိ-ကာရော ဗဟုကာရောတိ။

ဆဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဒုတိယသေခသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇။ သတ္တမေ **ဗာဟိရန္တိ** အဗ္ဘန္တရသန္တာနတော ဗဟိ ဘဝံ။ **ကလျာဏ-မိတ္တတာ**တိ ယဿ သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နော အဃဿ ဃာတာ ဟိတဿ ဝိဓာတာ သဗ္ဗာကာရေန ဥပကာရကော မိတ္တော ဟောတိ၊ သော ပုဂ္ဂလော ကလျာဏမိတ္တော၊ တဿ ဘာဝေါ ကလျာဏမိတ္တတာ။ တတြာယံ ကလျာဏ-မိတ္တော ပကတိယာ သဒ္ဓါသမ္ပန္နော ဟောတိ သီလသမ္ပန္နော သုတသမ္ပန္နော စာဂသမ္ပန္နော ဝိရိယသမ္ပန္နော သတိသမ္ပန္နော သမာဓိသမ္ပန္နော ပညာသမ္ပန္နော။ တတ္ထ သဒ္ဓါသမ္ပတ္တိယာ သဒ္ဒဟတိ တထာဂတဿ ဗောဓိံ၊ တေန သမ္မာ-သမ္ဗောဓိဟေတုဘူတံ သတ္တေသု ဟိတသုခေသိတံ[1] န ပရိစ္စဇတိ၊ သီလ-သမ္ပတ္တိယာ သဗြဟ္မစာရိနံ ပိယော ဟောတိ ဂရု စ ဘာဝနိယော စောဒကော ပါပဂရဟိ ဝတ္တာ ဝစနက္ခမော၊ သုတသမ္ပတ္တိယာ ခန္ဓာယတနသစ္စပဋိစ္စသမုပ္ပါဒါ-ဒိကာနံ ဂမ္ဘီရာနံ ကထာနံ ကတ္တာ ဟောတိ၊ စာဂသမ္ပတ္တိယာ အပ္ပိစ္ဆော ဟောတိ သန္တုဋ္ဌော ပဝိဝိတ္တော အသံသဋ္ဌော၊ ဝိရိယသမ္ပတ္တိယာ အတ္တနော ပရေသံ စ ဟိတပဋိပတ္တိယံ အာရဒ္ဓဝိရိယော ဟောတိ၊ သတိသမ္ပတ္တိယာ ဥပဋ္ဌိတသတိ ဟောတိ ပရမေန သတိနေပက္ကေန သမန္နာဂတော စိရကတမ္ပိ စိရဘာသိတမ္ပိ သရိတာ အနုဿရိတာ၊ သမာဓိသမ္ပတ္တိယာ အဝိက္ခိတ္တော ဟောတိ သမာဟိတော ဧကဂ္ဂစိတ္တော၊ ပညာသမ္ပတ္တိယာ အဝိပရိတံ ပဇာနာတိ။

၁-ဟိတေသိတံ (သီ)

သော သတိယာ ကုသလာကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဂတိယော သမန္နေသန္တော ပညာယ သတ္ထာနံ ဟိတသုခံ ယထာဘူတံ ဇာနိတ္ထာ သမာဓိနာ တတ္ထ အဗျဂ္ဂစိတ္တော ဟုတ္ဝာ ဝိရိယေန သတ္တေ အဟိတတော နိသေဓေတ္ဝာ ကေန္တ-ဟိတေ နိယောဇေတိ။ တေနေဝါဟ—

“ပိယော ဂရု ဘာဝနိယော၊ ဝတ္တာ စ ဝစနက္ခမော။
ဂမ္ဘီရဉ္စ ကထံ ကတ္တာ၊ နော စာဋ္ဌာနေ နိယောဇကော”တိ[1]။

ကလျာဏမိတ္တော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အကုသလံ ပဇဟတိ၊ ကုသလံ ဘာဝေတီတိ ကလျာဏမိတ္တော ပုဂ္ဂလော ကလျာဏမိတ္တံ နိဿာယ ကမ္မဿ-ကတာဉ္ဉာံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဥပ္ပန္နံ သဒ္ဓံ ဖာတိံ ကရောတိ၊ သဒ္ဓါဇာတော ဥပသင်္ကမတိ၊ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဓမ္မံ သုဏာတိ၊ တံ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ တထာဂတေ သဒ္ဓံ ပဋိလဘတိ၊ တေန သဒ္ဓါပဋိလာဘေန ဃရာဝါသံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနုတိဋ္ဌတိ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ သမ္ပာဒေတိ၊ ယထာဗလံ ဒုတဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တတိ၊ ဒဿကထာဝတ္ထုလာဘီ ဟောတိ၊ အာရဒ္ဓဝီရိယော ဝိဟရတိ ဥပဋ္ဌိ-တဿတိ သမ္ဗောနော ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ ဗောဓိပက္ခိယာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာ-နုယောဂမနုယုတ္တော၊ နုစိရဿေဝ ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကာပေတ္ဝာ အရိယမဂ္ဂါ-ဓိဂမေန သဗ္ဗံ အကုသလံ သမုစ္ဆိန္ဒတိ၊ သဗ္ဗဉ္စ ကုသလံ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂမေန္တော ဝဓေတိ။ ဝုတ္တဉ္ချေတံ—

“ကလျာဏမိတ္တဿေတံ မေဃိယ ဘိက္ခုနော ပါဋိကင်္ခံ ကလျာဏ-သဟာယဿ ကလျာဏသမ္ဗဝက်ဿ ‘ယံ သီလဝါ ဘဝိဿတိ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော ဝိဟရိဿတိ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော၊ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒါယ သိက္ခိဿတီ သိက္ခာပဒေသု’။

ကလျာဏမိတ္တဿေတံ။ပ။ ကလျာဏသမ္ဗဝက်ဿ ‘ယံ ယာယံ ကထာ အဘိသလ္လေခိကာ စေတောဝိဝရဏသပ္ပါယာ ကေန္တ-နိဗ္ဗိဒါယ။ပ။ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ၊ သေယ္ယထိဒံ? အပ္ပိစ္ဆကထာ သန္တုဋ္ဌိကထာ ပဝိဝေကကထာ အသံသဂ္ဂကထာ ဝီရိယာရမ္ဘကထာ သီလကထာ သမာဓိကထာ။ပ။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကထာ။ ဧဝရူပါယ ကထာယ နိကာမလာဘီ ဘဝိဿတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရ-လာဘီ’။

၁-ခု ၁၀-၁၄၂၊ ခု ၁၁-၃၅၆-ပိဋ္ဌေသု။

ကလျာဏမိတ္တသေတံ။ပ။ ကလျာဏသမ္မဝက်သ ‘ယံ အာရဒ္ဓ-ဝိရိယော ဝိဟရိသတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ ထာမဝါ ဒဠ္ဍပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသု’။

ကလျာဏမိတ္တသေတံ။ပ။ ကလျာဏသမ္မဝက်သ ‘ယံ ပဉ္ဉဝါ ဘဝိသတိ ဥဒယတ္ထဂါမိနိယာ ပညာယ သမန္နာဂတော အရိယာယ နိဗ္ဗေဓိကာယ သမ္မာ ဒုက္ခက္ခယဂါမိနိယာ’တိ”၁။

ဧဝံ သကလဝဋ္ဋဒုက္ခပရိမုစ္စနနိမိတ္တံ ကလျာဏမိတ္တတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တေနေဝါဟ—

“မမံ ဟိ အာနန္ဒ ကလျာဏမိတ္တံ အာဂမ္မ ဇာတိဓမ္မာ သတ္တာ ဇာတိယာ ပရိမုစ္စန္တိ၊ ဇရာဓမ္မာ သတ္တာ ဇရာယ ပရိမုစ္စန္တိ”တိအာဒိ၂။

တေန ဝုတ္တံ “ကလျာဏမိတ္တော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အကုသလံ ပဇဟတိ၊ ကုသလံ ဘာဝေတီ”တိ။

ဂါထာယ **သပ္ပတိဿော**တိ ပတိသဝသမ္ပါတေန သဟ ပတိဿနာတိ သပ္ပတိဿော၊ ကလျာဏမိတ္တသ ဩဝါဒံ သိရသာ သမ္ပဋိစ္ဆကော သုဗ္ဗစောတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ ဟိတသုခေ ပတိဋ္ဌာပနေန ပတိ ဇာသေတီတိ ပတိဿော၊ ဩဝါဒဒါယကော။ ဂရုအာဒရယောဂေန တေန ပတိဿန သဟ ဝတ္တတီတိ သပ္ပတိဿော၊ ဂရူသု ဂရုစိတ္တီကာရဗဟုလော။ **သဂါရဝေါ**တိ ဆဗ္ဗိဓေနပိ ဂါရဝေန ယုတ္တော။ **ကရံ မိတ္တာနံ ဝစနန္တိ** ကလျာဏမိတ္တာနံ ဩဝါဒံ ကရောန္တော ယထောဝါဒံ ပဋိပဇ္ဇန္တော။ **သမ္မဇာနော**တိ သတ္တဋ္ဌာနိယေန သမ္မဇညေန သမန္နာဂတော။ **ပတိဿတော**တိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဖာတိံ ဂမေတုံ သမတ္ထာယ သတိယာ ပတိဿတော သတော၏ကာရီ။ **အနုပုဗ္ဗေနာ**တိ သီလာဒိ-ဝိသုဒ္ဓိပဋိပါဋိယာ, တတ္ထ စ ဝိပဿနာပဋိပါဋိယာ စေဝ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ စ။ **သမ္မဿံယောဇနက္ခယန္တိ** ကာမရာဂသံယောဇနာဒိနံ သဗ္ဗေသံ သံယောဇနာနံ ခေပနတော သမ္မဿံယောဇနက္ခယသင်္ခါတဿ အရိယမဂ္ဂဿ ပရိယောသာန-ဘူတံ အရဟတ္တံ, တဿ အာရမ္မဏဘူတံ နိဗ္ဗာနမေဝ ဝါ။ **ပါပုဏော** အဓိဂစ္ဆေယျာတိ အတ္ထော။ ဣတိ ဣမေသု ဒ္ဝီသု သုတ္တေသု အရိယမဂ္ဂါဓိဂမဿ သတ္ထာရာ ပဓာနင်္ဂံ နာမ ဂဟိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

သတ္တမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ခု ၁-၁၂၀-ဥဒါနေ။　　၂-သံ ၁-၈၈-ဖိဋ္ဌေ။

ဂ-သံဃဘေဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၈။ အဋ္ဌမေ **ကေဓမ္မော**တိ ကတရောယံ သုတ္တန်ကွေပေါ? အဋ္ဌုပ္ပတ္တိကော။ တတြာယံ သင်္ခေပကထာ—ဒေဝဒတ္တော ဟိ အဇာတသတ္တုံ ဒုဂ္ဂဟဏံ ဂါဟာ-ပေတွာ တဿ ပိတရံ ရာဇာနံ ဗိမ္ဗိသာရံ တေန မာရာပေတွာပိ အဘိမာရေ ပယောဇေတွာပိ သိလာပဝိဇ္ဈနေန လောဟိတုပ္ပါဒကမ္မံ ကတွာပိ နတာဝတာ ပါကဋော ဇာတော၊ နာဋဂါရိရံ ဝိသဇ္ဇေတွာ ပန ပါကဋော ဇာတော။ အထ မဟာဇနော "ဝေရုပမ္ဘိ နာမ ပါပံ ဂဟေတွာ ရာဇာ ဝိစရတီ"တိ ကောလာဟလံ အကာသိ၊ မဟာယောသော အဟောသိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ အတ္တနာ ဒိယမာနာနိ ပဉ္စ ထာလိပါကသတာနိ ပစ္ဆိန္နာပေသိ၊ ဥပဋ္ဌာနမ္ပိသ နာဂမာသိ။ နာဂရာပိ ကုလံ ဥပဂတသ ကဋ္ဌဆ္ဆုဘတ္တမ္ပိသ နာဒံသု။ သော ပရိဟီနလာဘသက္ကာရော ကောဟညေန ဇီဝိတုကာမော သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉ္စ ဝတ္ထူနိ ယာစိတွာ "အလံ ဒေဝဒတ္တ ယော ဇနဿ တိ၊ သော အာရညိကော ဟောတူ"တိအာဒိနာ[၁] ဘဂဝတာ ပဋိက္ခိတ္တော တေဟိ ပဉ္စဟိ ဝတ္ထူဟိ ဗာလံ လူခပ္ပသန္နံ ဇနံ သညာပေန္တော ပဉ္စသတေ ဝဇ္ဇိပုတ္တကေ သလာကံ ဂါဟာပေတွာ သံဃံ ဘိန္ဒိတွာဝ တေ အာဒါယ ဂယာသီသံ အဂမာသိ။ အထ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ သတ္ထု အာဏာယ တတ္ထ ဂန္ဆာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ တေ အရိယဖလေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ အာနယိ[၂]သု။ ယေ ပနသ္မ သံဃဘေဒါယ ပရက္ကမန္တသ္မ လဒ္ဓိ ရောစေတွာ တထေဝ ပဂ္ဂယှ ဋ္ဌိတာ သံဃေ ဘိဇ္ဇန္တေ ဘိန္နေ စ[၂] သမနုညာ အဟေသုံ၊ တေသံ တံ ဒိဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ အဟောသိ။

ဒေဝဒတ္တောပိ နစိရသ္မေဝ ရောဂါဘိဘူတော ဗာဠ္ဟဂိလာနော မရဏ-ကာလေ "သတ္ထာရံ ဝန္ဒိဿာမီ"တိ မဉ္စကသိဝိကာယ နိယမာနော ဇေတဝန-ပေါက္ခရဏိတီရေ ဌပိတော ပထဝိယာ ဝိဝရေ ဒိန္နေ ပတိတွာ အဝီစိမ္ဟိ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ယောဇနသတိကော စဿ အတ္တဘာဝေါ အဟောသိ ကပ္ပဋ္ဌိယော[၃] တာလက္ခန္ဓပရိမာဏောဟိ အယသူလေဟိ ဝိနိဝိဒ္ဓေါ။ ဒေဝဒတ္တပက္ခိကာနံ စ ပဉ္စမတ္တာနိ ကုလသတာနိ တဿ လဒ္ဓိယံ ဋ္ဌိတာနိ သဟ ဗန္ဓဝေဟိ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တာနိ။ ဇေဒိဝသံ ဘိက္ခူ။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ "အာဝုသော ဒေဝဒတ္တေန သံဃံ ဘိန္ဒန္တေန ဘာရိယံ ကမ္မံ ကတ"န္တိ။ အထ သတ္ထာ ဓမ္မသဘံ ဥပဂန္တွာ "ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "ဣမာယ နာမာ"တိ ဝုတ္တေ သံဃဘေဒေ အာဒီနဝံ

၁-စီ ၁-၂၆၄၊ စီ ၄-၃၅၉-ဝိဋ္ဌေသု။ ၂-ဘေဒိတေ စ (သျာ၊က) ၃-ကပ္ပဋ္ဌိယော (သျာ၊က)

ဒဿနေန္တော ဣမံ သုတ္တံ အဘာသိ။ ကေစိ ပန ဘဏန္တိ "ဒေဝဒတ္တသ္သ တပ္ပက္ခိကာနံ စ တထာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တဘာဝံ ဒိသ္ဝာ သံဃဘေဒေ အာဒီနဝံ ဒဿေန္တော ဘဂဝါ အတ္တနော အစ္ဆာသယေနေဝ ဣမံ သုတ္တံ ဒေသေသီ''တိ။

တတ္ထ **ကေဓမ္မော**တိ ကော အကုသလော မဟာသာဝဇ္ဇဓမ္မော။ **လော-ကေ**တိ သတ္တလောကေ။ **ဥပဂ္ဂမာနော ဥပဂ္ဂတီ**တိ ထ္ဍေ ဘေဒသံဝတ္တနိကေသု ဘဏ္ဍနာဒီသု သံဃေ ဥပဂ္ဂန္ဆေသုပိ "ဓမ္မော အဓမ္မော"တိအာဒိသု အဠာရသ-ဘေဒကရဝတ္ထူသု ယသ္မာ ကသ္မာစိ ဒိဗ္ဗနဝသေန ဝေါဟရန္တေသုပိ တတ္ထ ရုစိဇနနတ္ထံ အနုသာဝေန္တေသုပိ အနုသာဝေတ္ဝာ သလာကာယ ဂါဟိတာယပိ သံဃဘေဒေါ ဥပဂ္ဂမာနော နာမ ဟောတိ၊ သလာကာယ ပန ဂါဟိတာယ စတ္ထာရော ဝါ အတိရေကာ ဝါ ယဒါ အာဝေဏိကံ ဥဒ္ဒေသံ ဝါ သံဃကမ္မံ ဝါ ကရောန္တိ၊ တဒါ သံဃဘေဒေါ ဥပဂ္ဂတီ နာမ။ ကတေ ပန တသ္မိံ သံဃဘေဒေါ ဥပဂ္ဂန္ဆော နာမ။ ကမ္မံ ဥဒ္ဒေသော ဝေါဟာရော အနုသာဝနာ သလာကဂ္ဂါ-ဟောတိ ဇ္ဈမေသု ဟိ ပဠုသု သံဃသ္သ ဘေဒကာရကေသု ကမ္မံ ဝါ ဥဒ္ဒေသော ဝါ ပမာဏံ၊ ဝေါဟာရာနုသာဝနသလာကဂ္ဂါဟာ ပန ပုဗ္ဗ-ဘာဂါတိ။

မဟုဇနာဟိတာယာတိအာဒိသု မဟာဇနသ္သ ဗျာနမဂ္ဂါဒိသမ္ပတ္တိနိဝါရကေန အဟိတာယ၊ သဂ္ဂသမ္ပတ္တိနိဝါရကေန အသုခါယ၊ အပါယူပပတ္တိဟေတုဘာဝေန အနတ္ထာယ။ အကုသလဓမ္မဝသေန ဝါ အဟိတာယ၊ ဟိတမတ္တသ္သပိ အဘာဝါ သုဂတိယမ္ပိ နိဗ္ဗတ္တနကကာယိကစေတသိကဒုက္ခာယ ဥပဂ္ဂတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဒေဝမနုဿာန**န္တိ ဣဒံ "မဟုနော ဇနဿာ"တိ ဝုတ္တေသု ဥက္ကဋ္ဌပုဂ္ဂလ-နိဒ္ဒေသော။ အပရော နယော—**မဟုဇနာဟိတာယာ**တိ မဟုဇနဿ မဟတော သတ္တကာယဿ အဟိတတ္ထာယ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကအနတ္ထာယာတိ အတ္ထော။ **အသုခါယာ**တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကအသုခတ္ထာယ၊ ဒုဝိဓဒုက္ခတ္ထာယာတိ အတ္ထော။ **အနတ္ထာယာ**တိ ပရမတ္ထပဋိက္ခေပါယ။ နိဗ္ဗာနံ ဟိ ပရမတ္ထော၊ တတော ဥတ္တရိံ အတ္ထော နတ္ထိ။ **အဟိတာယာ**တိ မဂ္ဂပဋိက္ခေပါယ။ နိဗ္ဗာန-သမ္ပာပကမဂ္ဂတော ဟိ ဥတ္တရိံ ဟိတံ နာမ နတ္ထိ။ **ဒုက္ခာယာ**တိ အရိယသုခ-ဝိရာဓနေန ဝဋ္ဋဒုက္ခတာယ။ ယေ ဟိ အရိယသုခတော ဝိရဒ္ဓါ တံ အဓိဂန္တုံ အဘဗ္ဗာ၊ တေ ဝဋ္ဋဒုက္ခေ ပရိဿ္သမန္တိ၊ အရိယသုခတော စ ဥတ္တရိံ သုခံ နာမ နတ္ထိ။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ "အယံ သမာဓိ ပစ္စုပ္ပန္နသုခေါ စေဝ အာယတိဉ္စ သုခ-ဝိပါကော"တိ ၁။

၁-ဒီ ၃-၂၃၄၊ အံ ၂-၂၀-ဝိဇ္ဇေသု။

ဇာဒါနိ "သံဃဘေဒေါ"တိ သရူပတော ဒသေတ္ဝာ တသ္မ အဟိတာဒီနံ ကေန္တဟေတုဘာဝံ ပကာသေတုံ "**သံဃေ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ဘိန္နေ**"တိအာဒိ-မာဟ။ တတ္ထ **ဘိန္နေ**တိ နိမိတ္တတ္ထေ ဘုမ္မံ ယထာ "အဓနာနံ ဓနေ အနုပ္ပဒိယ-မာနေ"တိ၁၊ ဘေဒဟေတူတိ အတ္ထော။ **အညမညံ ဘက္ခနာနိ**တိ စတုန္နံ ပရိ-သာနံ တပ္ပက္ခိကာနဉ္စ "ဧသော ဓမ္မော, နေသော ဓမ္မော"တိ အညမညံ ဝိဝဒနာနိ။ ဘက္ခနံ ဟိ ကလဟသ ပုဗ္ဗဘာဂေါ။ **ပရိဘာသာ**တိ "ဇာဒဉ္ဇိဒဉ္ဇ ဝေါ အနတ္ထံ ကရိဿာမာ"တိ ဘယုပ္ပါဒနဝသေန တဇ္ဇနာ။ **ပရိက္ခေပါ**တိ ဇာတိ-အာဒိဝသေန ပရိတော ခေပါ၊ ဒသဟိ အက္ကောသဝတ္ထူဟိ ခုံသနဝမ္ဘနာ။ **ပရိစ္ဆဇနာ**တိ ဥက္ခေပနိယကမ္မကရဏာဒိဝသေန နိဿာရဏာ။ **တတ္ထာ**တိ တသ္မိံ သံဃဘေဒေ, တန္နိမိတ္တေ ဝါ ဘက္ခနာဒိကေ။ **အပ္ပဿန္နာ**တိ ရတနတ္တယ-ဂုဏာနံ အနဘိညာ။ **နာ ပသီဒန္တိ**တိ "ဓမ္မစာရိနော သမစာရိနော"တိအာဒိနာ ယ္ဟာယံ ဘိက္ခူသု ပသာဒနာကာရော၊ တထာ နာ ပသီဒန္တိ၊ တေသံ ဝါသောတဗ္ဗံ သဒ္ဓါတဗ္ဗံ နာ မညန္တိ။ တထာ စ ဓမ္မေ သတ္ထရိ စ အပ္ပသန္နာဝ ဟောန္တိ။ **ဧကစ္စာနံ အညထတ္တာနိ** ပုထုဇ္ဇနာနံ အဝိရဠ္ဠသဒ္ဓါနံ ပသာဒညထတ္တံ။

ဂါထာယံ **အာပါယိကော**တိအာဒိသု အပါယေ နိဗ္ဗတ္တနာရဟတာယ အာပါယိကော။ တတ္ထပိ အဝီစိသဒိ်ါတေ မဟာနိရယေ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ **နေရယိ-ကော**။ ဧကံ အန္တရကပ္ပံ ပရိပုဏ္ဏမေဝ ကတ္ဝာ တတ္ထ တိဋ္ဌတီတိ **ကပ္ပဋ္ဌော**။ သံဃဘေဒသဒိ်ါတေ ဝဋ္ဋေ ရတောတိ **ဝဋ္ဋရတော**။ အဓမ္မိယတာယ **အဓမ္မော**။ ဘေဒကရဝတ္ထူဟိ သံဃဘေဒသဒိ်ါတေ ဧဝ စ အဓမ္မေ ဋ္ဌိတောတိ **အဓမ္မဋ္ဌော**။ **ယောဂက္ခေမာ ပဓံသတီ**တိ ယောဂက္ခေမတော ဟိတတော ပဓံသတိ ပရိဟာ-ယတိ၂၊ စတူဟိ ဝါ ယောဂေဟိ အနုပဒ္ဒုတတ္တာ ယောဂက္ခေမံ နာမ အရဟတ္တံ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ တတော ပနဿ ဓံသနေ ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ ဒိဋ္ဌိသိလ-သာမညတော သံဟတဋ္ဌေန **သံဃံ**, တတော ဧဝ ကေကမ္မာဒိဝိဓာနယောဂေန **သမဂ္ဂံ** သဟိတံ။ **ဘေတ္ဝာနာ**တိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တလက္ခဏေန သံဃဘေဒေန ဘိန္နိတ္ဝာ။ **ကပ္ပန္တိ** အာယုကပ္ပံ။ သော ပနေတ္ထ အန္တရကပ္ပေါဝ။ **နိရယမှိ**တိ အဝီစိမဟာနိရယမှိ။

အဋ္ဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဒိ ၃-၅၄-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ယောဂက္ခေမတောတိ တတော ဓံသေတိ ပရိဟာယတိ (သျာ)
ယောဂက္ခေမာတိ ဟိတတော ဝိဓံသတိ ပရိဟာယတိ (က)

၉-သံဃသာမဂ္ဂိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉။ နဝမေ **ကေဓမ္မော**တိ ကေ၁ ကုသလဓမ္မော အနဝဇ္ဇဓမ္မော။ "အယံ ဓမ္မော, နာယံ ဓမ္မော"တိအာဒိနာ သစေ သံဃေ ဝိဝါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ တတ္ထ ဓမ္မကာမေန ဝိညုနာ ဇုတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခိတဗ္ဗံ "ဌာနံ ခေါ ပနေတံ ဝိဇ္ဇတိ၊ ယဒိဒံ ဝိဝါဒေါ ဝဓုမာနော သံဃရာဇိယာ ဝါ သံဃဘေဒါယ ဝါ သံဝတ္တေယျာ"တိ။ သစေ တံ အဓိကရဏံ အတ္တနာ ပဋိဟညာ ဒ္ဒိတော၁ အဂ္ဂိံ အက္ကန္တေန ဝိယ သဟသာ တတော ဩရမိတဗ္ဗံ။ အထ ပရေဟိ တံ ပဋိဟိတံ သယံ စေတံ သက္ကောတိ ဝူပသမေတုံ၊ ဥဿာဟဇာတော ဟုတ္ဝာ ဒုရဓိ ဂန္ဒာ တထာ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ယထာ တံ ဝူပသမ္မတိ။ သစေ ပန သယံ န သက္ကောတိ၊ သော စ ဝိဝါဒေါ ဥပရုပရိ ဝဓုတော၀၊ န ဝူပသမ္မတိ။ ယေ တတ္ထ ပတိရူပါ သိက္ခာကာမာ သဗြဟ္မစာရိနော၁၊ တေ ဥဿာဟေတ္ဝာ ယေန ဓမ္မေန ယေန ဝိနယေန ယေန သတ္ထုသာသနေန တံ အဓိကရဏံ ယထာ ဝူပသမ္မတိ၊ တထာ ဝူပသမေတဗ္ဗံ။ ဧဝံ ဝူပသမေန္တေသ ယော သံဃသာမဂ္ဂိကရော ကုသလော ဓမ္မော၊ အယမေတ္ထ ကေဓမ္မောတိ အဓိပ္ပေတော။ သော ဟိ ဥဘတောပက္ခိယာနံ ဒွေဠှကဇာတာနံ ဘိက္ခူနံ, တေသံ အနုဝတ္တနဝသေန ဒ္ဒိတာနံ ဘိက္ခုနိနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ တေသံ အာရက္ခဒေဝတာနံ ယာဝဒေဝ ဗြဟ္မာနမ္ပိ ဥပဇ္ဈာနာရဟံ အဟိတံ ဒုက္ခာဝဟံ သံကိလေသဓမ္မံ အပနေတ္ဝာ မဟတော ပုညရာသိဿ ကုသလာဘိသန္ဒဿ ဟေတုဘာဝတော သဒေဝကဿ လောကဿ ဟိတသုခါဝဟော ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ **"ကေဓမ္မော ဘိက္ခဝေ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ မဟတ္ထနဟိတာယာ"**တိအာဒိ။ တဿတ္ထော အနန္တရသုတ္တေ ဝုတ္တ-ဝိပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ **သံဃသာမဂ္ဂီ**တိ သံဃဿ သမဂ္ဂဘာဝေါ ဘေဒါဘာဝေါ ကေကမ္မတာ ကုဋ္ဌေသတာ စ။

ဂါထာယံ **သုခါ သံဃဿ သာမဂ္ဂီ**တိ သုခဿ ပစ္စယဘာဝတော သာမဂ္ဂိ သုခါတိ ဝုတ္တာ ယထာ "သုခေါ ဗုဒ္ဓါနမုပ္ပါဒေါ"တိ[2]။ **သမဂ္ဂါနဉ္စနုဂ္ဂဟော**တိ သမဂ္ဂါနံ သာမဂ္ဂိအနုမောဒနေန အနုဂ္ဂဟံ သာမဂ္ဂိအနုရူပံ၊ ယထာ တေ သာမဂ္ဂိံ န ဝိဇဟန္တိ၊ တထာ ဂဟဏံ ဒ္ဒပနံ အနုဗလပ္ပဒါနန္တိ အတ္ထော။ **သံဃံ သမဂ္ဂံ ကတ္ဝာနာ**တိ ဘိန္နံ သံဃံ ရာဇိပတ္တံ ဝါ သမဂ္ဂံ သဟိတံ ကတ္ဝာ။ **ကပ္ပန္တိ** အာယုကပ္ပမေဝ။ **သဂ္ဂမ္ဟိ မောဒတီ**တိ ကာမာဝစရဒေဝလောကေ

၁-ခု ၁-၄၂-ပိဋ္ဌေ၊

အညေ ဒေဝေ ဒဿဟိ ဌာနေဟိ အဘိဘဝိတ္ဝာ ဒိဗ္ဗသုခံ အနုဘဝန္တော ဇုန္ဆိတနိပ္ဖတ္တိယာဝ မောဒတိ ပမောဒတိ လလတိ ကီဠတီတိ။

နဝမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ပဒုဒ္ဓစိတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀။ ဒဿမဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယေဝ။ ကေဒိဝသံ ကိရ ဘိက္ခူ။ ဓမ္မသဘာယံ သန္နိသိန္နာ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ "အာဝုသော ဇုဓေကစ္ဆော ဗဟုံ ပုညကမ္မံ ကရောတိ၊ ကေစ္ဆော ဗဟုံ ပါပကမ္မံ၊ ကေစ္ဆော ဥဘယဝေါမိဿကံ ကရောတိ၊ တတ္ထ ဝေါမိဿကာရိနော ကိဒိသော အဘိသမ္ပရာယော"တိ။ အထ သတ္ထာ ဓမ္မသဘံ ဥပဂန္ဆာ ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသိန္နော တံ ကထံ သုတ္ဝာ "ဘိက္ခဝေ မရဏာသန္နကာလေ သံကိလိဋ္ဌစိတ္တာသ ဒုဂ္ဂတိ ပါဋိကင်္ခါ"တိ ဒဿေန္တော ဇုမာယ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ ဇုဒံ သုတ္တံ ဒေသေသိ။

တတ္ထ **ဇုဓာ**တိ ဒေသာပဒေသေ နိပါတော။ သွာယံ ကတ္ထစိ ပဒေသံ ဥပါဒါယ ဝုစ္စတိ "ဇုဓေဝ တိဋ္ဌမာနသ္သ၊ ဒေဝဘူတသ္သ မေ သတော"တိအာဒီသု[1]။ ကတ္ထစိ သာသနံ ဥပါဒါယ "ဇုဓေဝ ဘိက္ခဝေ သမဏော ဇုဓ ဒုတိယော သမဏော"တိအာဒီသု[2]။ ကတ္ထစိ ပဒပူရဏမတ္တေ "ဇုဓာဟံ ဘိက္ခဝေ ဘုတ္တာဝီ အသိံ ပဝါရိတော"တိအာဒီသု[3]။ ကတ္ထစိ လောကံ ဥပါဒါယ ဝုစ္စတိ "ဇုဓ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတီ"တိအာဒီသု[4]။ ဇုဓာပိ လောကေ ဒေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ကေစ္ဆ**န္တိ ကေံ၊ အညတရန္တိ အတ္ထော။ **ပုဂ္ဂလ**န္တိ သတ္တံ။ သော ဟိ ယထာပစ္စယံ ကုသလာကုသလာနံ တဒ္ဒိပါကာနဉ္စ ပူရဏတော မရဏဝသေန ဂလနတော စ ပုဂ္ဂလောတိ ဝုစ္စတိ။ **ပဒုဒ္ဓစိတ္တ**န္တိ ပဒေါသေန အာဃာတေန ဒုဋ္ဌစိတ္တံ။ အထ ဝါ **ပဒုဒ္ဓစိတ္တ**န္တိ ဒေါသေန ရာဂါဒိနာ ပဒူသိတစိတ္တံ။ ဏ္ဍေ စ **ကေစ္ဆ**န္တိ ဇုဒံ ပဒုဋ္ဌစိတ္တာသ ပုဂ္ဂလဿ ဝိသေသနံ။ ယဿ ဟိ ပဋိသန္ဓိဒါယကကမ္မံ သြကာသမကာသိ၊ သော တထာ ဝုတ္တော။ ယဿ စ အကုသလပ္ပဝတ္တိတော စိတ္တံ နိဝတ္တေတွာ ကုသလဝသေန သြတာရေတုံ နသက္ကာ၊ ဧဝံ အာသန္နမရဏော။ **ဝေ**န္တိ ဇုဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗာကာရံ ဒဿေတိ။ **စေတသာ**တိ အတ္တနော စိတ္တေန စေတော-ပရိယဉ္ဉာဏေန။ **စေတော**တိ တဿ ပုဂ္ဂလဿ စိတ္တံ။ **ပရိစ္ဆာ**တိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ

၁-ဒီ ၂-၂၂၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၉၂၊ အံ ၁-၅၆၀-ပိဋ္ဌေသု။
၃-မ ၁-၁၆-ပိဋ္ဌေ။ ၄-အံ ၁-၁၆၉၊ မ ၁-၂၆၃-ပိဋ္ဌေသု။

ပဇာနာမိ။ နနု စ ယထာကမ္မုပဂဉ္ဈာသာယံ ဝိသယောတိ? သစ္စမေတံ၊ တဒါ ပဝတ္တမာနအကုသလစိတ္တဝသေန ပနေတံ ဝုတ္တံ။

ဣမမ္ဟိ စာယံ သမယေတိ ဣမသ္မိံ ကာလေ, ဣမာယံ ဝါ ပစ္ဆယသာမဂ္ဂိယံ၊ အယံ ပုဂ္ဂလော ဇဝနဝီထိယာ အပရဘာဂေ ကာလံ ကရေယျ စေတိ အတ္ထော။ နဟိ ဇဝနက္ခဏော ကာလံကိရိယာ အတ္ထိ။ **ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေတိ** ယထာ အာဘတံ ကိဉ္စိ အာဟရိတ္ဝာ ဌပိတံ၊ ဧဝံ အတ္တာနော ကမ္မုနာ နိက္ခိတ္တော နိရယေ ဌပိတော ဧဝါတိ အတ္ထော။ **ကာယဿ ဘေဒါ**တိ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓပရိစ္စာဂါ။ **ပရံ မရဏာ**တိ တဒနန္တရံ အဘိနိဗ္ဗတ္တက္ခန္ဓဂ္ဂဟဏော။ အထ ဝါ **ကာယဿ ဘေဒါ**တိ ဇီဝိတိန္ဒြိယဿ ဥပစ္ဆေဒါ။ **ပရံ မရဏာ**တိ စုတိတော ဥဒ္ဓံ။

အပါယန္တိအာဒိ သမ္ဗံ နိရယသေဝ ဝေဝစနံ၂။ နိရယော ဟိ အယ-သမ်ိတာ သုခါ အပေတောတိ **အပါယော၊** သဂ္ဂမောက္ခဟေတုဘူတာ ဝါ ပုညသမ္မတာ အယာ အပေတောတိပိ အပါယော။ ဒုက္ခဿ ဂတိ ပဋိသရဏန္တိ **ဒုဂ္ဂတိ၊** ဒေါသဗဟုလတ္တာ ဝါ ဒုဋ္ဌေန ကမ္မုနာ နိဗ္ဗတ္တာ ဂတိတိပိ ဒုဂ္ဂတိ။ ဝိဝသာ နိပတန္တိ ဇေ္ဈ ဒုက္ကဋကမ္မကာရိနော, ဝိနသန္တာ ဝါ ဇေ္ဈ နိပတန္တိ သမ္ဘိဇ္ဇမာနင်ပစ္စင်္ဂါတိ **ဝိနိပါတော**။ နတ္ထိ ဇေ္ဈ အဿာဒသညိတော အယောတိ နိရဿာဒဋ္ဌေန **နိရယော**။ အထ ဝါ အပါယဂ္ဂဟဏေန တိရစ္ဆာန-ယောနိ ဝုစ္စတိ။ တိရစ္ဆာနယောနိ ဟိ အပါယော သုဂတိတော အပေတတ္တာ၊ န ဒုဂ္ဂတိ မဟေသက္ခာနံ နာဂရာဇာဒိနံ သမ္ဘဝတော။ ဒုဂ္ဂတိဂ္ဂဟဏေန ပေတ္တိ-ဝိသယော။ သော ဟိ အပါယော စေဝ ဒုဂ္ဂတိ စ သုဂတိတော အပေတတ္တာ ဒုက္ခဿ စ ဂတိဘူတတ္တာ၊ န ဝိနိပါတော အသုရသဒိသံ အဝိနိပါတတ္တာ။ ဝိနိပါတဂ္ဂဟဏေန အသုရကာယော။ သော ဟိ ယထာဝုတ္တေန အတ္ထေန အပါယော စေဝ ဒုဂ္ဂတိ စ၊ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိသမုဿယေဟိ ဝိနိပတိတတ္တာ ဝိနိပါ-တောတိ စ ဝုစ္စတိ။ နိရယဂ္ဂဟဏေန အဝီစိအာဒိအနေကပ္ပကာရော နိရယော၀ ဝုစ္စတိ။ ဣဓ ပန သမ္ဘဝဒေဟိဝိ နိရယော၁ ဝုတ္တော။ **ဥပပဇ္ဇန္တီ**တိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှန္တိ။

ဂါထာသု ပဌမဂါထာ သင်္ဂီတိကာလေ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ ဌပိတာ။ **ဥတ္တာနာ**တိ ပုဗ္ဗကာလကိရိယာ။ ဉာဏပုဗ္ဗကံ ဟိ ဗျာကရဏံ။ ဟေတုအတ္ထော ဝါ တ္ဝာသဒ္ဒေါ ယထာ "သီဟံ ဒိသ္ဝာ ဘယံ ဟောတိ"တိ၊ ဇာနနဟေတုတိ

၁-ဝိသေသောတိ (သီ)　　၂-နိရယဿ ဝေဝစနမေဝ (သီ)

အတ္ထော။ **ဗုဒ္ဓေါ ဘိက္ခူနံ သန္တိကေ**တိ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ အတ္တနော သန္တိကေ ဘိက္ခူနံ ဧတံ ပရတော ဒ္ဝိဟိ ဂါထာဟိ ဝုစ္စမာနံ အတ္ထံ ဗျာကာသိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဒသမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တတိယဝဂ္ဂ

၁-ပသန္နစိတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၁။ တတိယဝဂ္ဂသ္သ ပဌမေ **ပသန္နစိတ္တာနီ**တိ ရတနတ္တယသဒ္ဓါယ ကမ္မဖလသဒ္ဓါယ စ ပသန္နမာနသံ။ **သုဂတီ**နီတိ သုန္ဒရံ ဂတိံ, သုခသ္သ ဝါဂတိန္တိ သုဂတိံ။ **သဂ္ဂ**န္တိ ရူပါဒိသမ္ပတ္တိဟိ သုဋ္ဌု အဂ္ဂန္တိ **သဂ္ဂံ။ လောက**န္တိ လောကိယန္တိ ဇ္ဈေ ပုညပါပဖလာနိ, လုဇ္ဇနဋ္ဌေနေဝ ဝါ လောကံ။ ဇ္ဈေ စ သုဂတိဂ္ဂဟဏေန မနုဿဂတိပိ သင်္ဂယ္ဟတိ၊ သဂ္ဂဂ္ဂဟဏေန ဒေဝဂတိ ဧဝ။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

ပဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-မေတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၂။ ဒုတိယေ **မာ ဘိက္ခဝေ ပုညာနီ**တ္တိ ဇ္ဈေ **မာ**တိ ပဋိသေဓေ နိပါတော။ **ပုည**သဒ္ဒေါ "ကုသလာနံ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာနံ သမာဒါနဟေတု ဧဝမိဒံ ပုညံ ပဝဍ္ဎတီ"တိအာဒီသု[1] ပုညဖလေ အာဂတော။ "အဝိဇ္ဇာဂတောယံ ဘိက္ခဝေ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပုညဉ္စေ သင်္ခါရံ အဘိသင်္ခရောတီ"တိအာဒီသု[2] ကာမရူပါဝစရသုစရိတေ။ "ပုညူပဓံ ဘဝတိ ဝိညာဏ"န္တိအာဒီသု[3] သုဂတိဝိသေသဘူတေ ဥပပတ္တိဘဝေ။ "တိဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု၊ သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု၊ ဘာဝနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထူ"တိအာဒီသု[4] ကုသလစေတနာယံ။ ဣမ ပန တေဘူမကကုသလခမ္မေ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဘာယိ**ဏ္ဍာတိ ဇ္ဈေ ဒုဝိဓံ ဘယံ ဉာဏဘယံ သာရဇ္ဇဘယန္တိ။ တတ္ထ "ယေပိ တေ ဘိက္ခဝေ ဒေဝါ ဒိဃာယုကာ ဝဏ္ဏဝန္တော သုခဗဟုလာ ဥစ္စေသု ဝိမာနေသု

၁-ဒီ ၃-၄၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၁-၃၁၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ခု ၁-၂၃၀အံ ၃-၇၂-ပိဋ္ဌေသု။

စိရဋ္ဌိတိကာ၊ တေဝိ တထာဂတဿ ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ ယေဘုယ္ယေန ဘယံ သံဝေဂံ သန္ဓာသံ အာပဇ္ဇန္တိ'' တိအာဒိသု ၁ အာဂတံ ဥဏှာဘယံ။ ''အဟုဒေဝ ဘယံ၊ အဟု ဆမ္ဘိတတ္တံ၊ အဟု လောမဟံသော''တိအာဒိသု ၂ အာဂတံ သာရဇ္ဇာဘယံ။ ဧၛာဝိ သာရဇ္ဇာဘယမေဝ။ အယဥ္ပေတ္ထ အတ္ထော—ဘိက္ခဝေ ဒီဃရတ္တံ ကာယဝစီသံယမော ဝတ္တပဋိဝတ္တပူရဏံ ကောသနံ ကေသေယျ ဧၛန္ဒြိယဒမော ဓုတဓမ္မေဟိ စိတ္တဿ နိဂ္ဂဟော သတိသမ္ဗဇ္ဈံ ကမ္မဋ္ဌာနာနုယော-ဂဝသေန ဝိရိယာရမ္ဘော တိ ဧဝမာဒီနိ ယာနိ ဘိက္ခုနော နိရန္တရံ ပဝတ္တေတဗ္ဗာနိ ပုညာနိ၊ တေဟိ မာ ဘာယိတ္ထ၊ မာ ဘယံ သန္ဓာသံ အာပဇ္ဇိတ္ထ၊ ကေစ္ဈဿ ဒိဋ္ဌမမ္မသုခဿ ဥပရောဓဘယေန သမ္မရာယိကနိဗ္ဗာနသုခဒါယကေဟိ ပုညေဟိ မာ ဘာယိတ္ထာတိ။ နိဿဋ္ဌေ ဟိ ဧၛံ သာမိဝစနံ။

ဧၛဒါနိ တတော အဘာယိတဗ္ဗဘာဝေ ကာရဏံ ဒဿေန္တော ''**သုခဿေ-တ**''န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သုခ**သဒ္ဒေါ ''သုခေါ ဗုဒ္ဓါနံ ဥပ္ပါဒေါ၊ သုခါ ဝိရာဂတာ လောကေ''တိအာဒိသု ၃ သုခမူလေ အာဂတော။ ''ယသ္မာ စ ခေါ မဟာလိ ရူပံ သုခံ သုခါနုပတိတံ သုခါဝဏ္ဏန္တ''န္တိအာဒိသု ၄ သုခါ-ရမ္မဏော။ ''ယာဝဇ္ဇိဒံ ဘိက္ခဝေ နု သုကရံ ဒုက္ခာနေန ပါပုဏိတုံ ယာဝ သုခါ သဂ္ဂါ''တိအာဒိသု ၅ သုခပစ္စယဋ္ဌာနေ။ ''သုခေါ ပုညဿ ဥစ္စယော''တိ-အာဒိသု ၆ သုခဟေတုမှိ။ ''ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရာ ဧတေ ဓမ္မာ''တိအာဒိသု ၇ အဗျာပဇ္ဈေ။ ''နိဗ္ဗာနံ ပရမံ သုခ''န္တိအာဒိသု ၈ နိဗ္ဗာနေ။ ''သုခဿ စ ပဟာ-နာ''တိအာဒိသု ၉ သုခဝေဒနာယံ။ ''အဒုက္ခမသုခံ သန္တံ၊ သုခမိစ္စေဝ ဘာသိ-တ''န္တိအာဒိသု ၁၀ ဥပေက္ခာဝေဒနာယံ။ ''ဒ္ဝေပိ မယာ အာနန္ဒ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေန သုခါ ဝေဒနာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ''တိအာဒိသု ၁၁ ဧၛဋ္ဌသုခေ။ ''သုခေါ ဝိပါကော ပုညာန''န္တိအာဒိသု ၁၂ ဧၛဋ္ဌဝိပါကေ။ ဧၛာဝိ ဧၛဋ္ဌဝိပါကေ ဧဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **ဧၛဋ္ဌဿာ**တိအာဒိသု သေတဗ္ဗတော အနိဋ္ဌပဋိက္ခေပတော စ ဧၛဋ္ဌဿ၊ ကမနီယတော မနသ္မိံ စ ကမနတော ပဝိသနတော ၁၃ **ကန္တဿ၊** ပိယာယိတဗ္ဗတော သန္တပ္ပနတော စ **ဝိယဿ၊** မာနနီယတော မနသ္မ ပဝဍ္ဎန-တော စ **မနာပဿာ**တိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ယဒိဒံ ပုညာနီ**တိ ''ပုညာနီ''-တိ ယဒိဒံ ဝစနံ၊ ဧတံ သုခဿ ဧၛဋ္ဌဿ ဝိပါကဿ အဓိဝစနံ နာမံ၊ သုခမေဝ

၁-အံ ၁-၃၄ ၂-ဝိ၊ဋ္ဌ။　　၂-ဒိ ၂-၁၉၃-ဝိဋ္ဌေ၊　　၃-ခု ၁-၄၂-ဝိဋ္ဌေ။
၄-သံ ၂-၅၇-ဝိဋ္ဌေ။　　၅-မ ၃-၂၁၀-ဝိဋ္ဌေ၊　　၆-ခု ၁-၃၀-ဝိဋ္ဌေ။
၇-မ ၁-၄၉-ဝိဋ္ဌေ။　　၈-ခု ၁-၄၃၊မ ၂-၁၇၆-ဝိဋ္ဌေသု။　　၉-ခု ၈-၂၄၄-ဝိဋ္ဌေ။
၁၀-သံ ၂-၄၀၉၊ခု ၁-၂၂၇-ဝိဋ္ဌေသု။　　၁၁-မ ၂-၆၀-ဝိဋ္ဌေ။　　၁၂-ခု ၁၀-၁၉၉-ဝိဋ္ဌေ။
၁၃-ဟဋ္ဌိသရဏာတော (သီ)

တံ ယဒိဒံ ပုညန္တိ ဖလေန ကာရဏဿ အဘေဒူပစာရံ ဝဒတိ။ တေန ကာဏ်ပစိတာနံ် ပုညာနံ အဝသံဘာဝိဖလံ သုတ္ဝာ အပ္ပမတ္တေန သက္ကစ္စံ ပုညာနိ ကာတဗ္ဗာနိတိ ပုညကိရိယာယံ နိယောဇေတိ၊ အာဒရဇ္ဇနေသံ တတ္ထ ဥပ္ပါဒေတိ။

ဇာဒါနိ အတ္တနာ သုနေတ္တကာလေ ကတေန ပုညကမ္မေန ဒိဃရတ္တံ ပစ္စနု-ဘူဘံ ဘဝန္တရပဋိဆန္ဒနံ ဥဋ္ဌာရတမံ ပုညဝိပါကံ ဥဒါဟရိတ္ဝာ တမတ္ထံ ပါကဋံ ကရောန္တော **"အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟ"**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဘိ-ဇာနာမိ**တိ အဘိဝိသိဋ္ဌေန ဉာဏေန ဇာနာမိ၊ ပစ္စက္ခတော ဇာနာမီ။ **ဒီဃရတ္တ**န္တိ စိရကာလံ။ **ပုညာန**န္တိ ဒါနာဒိကုသလဓမ္မာနံ။ **သတ္တ ဝဿာနိ**တိ သတ္တ သံဝစ္ဆရာနိ။ **မေတ္တစိတ္တ**န္တိ မိဇ္ဇတီတိ မေတ္တာ၊ သိနိယ္ဟတီတိ အတ္ထော။ မိတ္တေ ဘဝါ, မိတ္တဿ ဝါ ဧသာ ပဝတ္တိတိပိ မေတ္တာ။ လက္ခဏာဒိတော ပန ဟိတာ-ကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ၊ ဟိတူပသံဟာရရသာ၊ အာဃာတပဋိနိယပစ္စုပဋ္ဌာနာ၊ သတ္တာနံ မနာပဘာဝဒဿနပဒဋ္ဌာနာ။ ဗျာပါဒူပသမော ဇေဋ္ဌကော ဧတိဿာ သမ္ပတ္တိ၊ သိနေဟာဿမ္ပဓေါ ဝိပတ္တိ။ သာ ဧတဿ အတ္ထီတိ မေတ္တစိတ္တံ။ **ဘာဝေတ္ဝာ**တိ မေတ္တာသဟဂတံ စိတ္တံ, စိတ္တသီသေန သမာဓိ ဝုတ္တောတိ မေတ္တာသမာဓိံ မေတ္တာဗြဟ္မဝိဟာရံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ စေဝ ဝမေတ္ဝာ စ။ **သတ္တ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ**တိ သတ္တ မဟာကပ္ပေ။ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋဂဟဏေနေဝ ဟိ သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယိဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယိနောပိ ဂဟိတာ။ **ဇုမံ လောက**န္တိ ကာမလောကံ။ **သံဝဋ္ဋမာနေ သုဒ**န္တိ သံဝဋ္ဋမာနေ။ **သုဒ**န္တိ နိပါတမတ္တံ၊ ဝိနသ္သမာနေတိ အတ္ထော။ "သံဝတ္တမာနေ သုဒ"န္တိ စ ပဌန္တိ။ **ကပ္ပေ**တိ ကာလေ။ ကပ္ပသီသေန ဟိ ကာလော ဝုတ္တော။ ကာလေ ဒိယမာနေ ကပ္ပေါ်ိ ဒိယတေဝ။ ယထာဟ—

"ကာလော ဃသတိ ဘူတာနိ၊ သဗ္ဗာနေဝ သဟတ္တနာ"တိ၂။

"အာဘဿရူပဂေါ ဟောမီ"တိ ဝုတ္တတ္တာ တေဇောသံဝဋ္ဋဝသေနေတ္ထ ကပ္ပ-ဝုဋ္ဌာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **အာဘဿရူပဂေါ**တိ တတ္ထ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဝသေန အာဘ-ဿရဗြဟ္မလောကံ ဥပဂန္တွာမိတိ အာဘဿရူပဂေါ ဟောမိ။ **ဝိဝဋ္ဋမာနေ**တိ သဏ္ဌဟမာနေ၊ ဇာယမာနေတိ အတ္ထော။ **သုညံ ဗြဟ္မဝိမာနံ ဥပပဇ္ဇာမီ**တိ ကဿစိ သတ္တဿ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တဿ အဘာဝတော သုညံ၊ ယံ ပဌမဇ္ဈာနဘူမိ-သင်္ခါတံ ဗြဟ္မဝိမာနံ အာဒိတော နိဗ္ဗတ္တံ၊ တံ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဝသေန ဥပပဇ္ဇာမိ ဥပေမိ။ **ဗြဟ္မာ**တိ ကာမာဝစရသတ္တော်ိ သေဋ္ဌဋ္ဌေန တထာ တထာ ဗြူဟိတ-ဂုဏတာယ ဗြဟ္မဝိဟာရတော နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌေန စ ဗြဟ္မာ။ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇဗြဟ္မပုရောဟိ-တေဟိ မဟန္တော ဗြဟ္မာတိ **မဟာဗြဟ္မာ**။ တတော ဧဝံ တေ အဘိဘဝိတ္ဝာ

၁-သဗ္ဗောဝိ (က) ၂-ခု ၅-၆ဂ-ဝိဋ္ဌေ။

ဌိတတ္တာ **အဘိဘူ**။ တေဟိ ကေနစိ ဂုဏ္ဍေန နံ အဘိဘူတောတိ **အနဘိ-ဘူတော**။ **အညဒတ္ထု**။တိ ကေံသဝစနေ နိပါတော။ **ဒဿော**တိ ဒဿန-သီလော၊ သော အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ ဒဿနသမတ္ထော၊ အဘိညာဏေန ပဿိတဗ္ဗံ ပဿာမိတိ အတ္ထော။ သေသပြဟ္မာနံ ဇုဠ္ဍိပါဒဘာဝနာဗလေန အတ္တနော စိတ္တဿ မမ ဝသေ ဝတ္တေမိတိ **ဝသဝတ္တီ** ဟောမိတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ တဒါ ကိရ ဗောဓိသတ္တော အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘီပိ သမာနော တထာ သတ္တဟိတံ အတ္တနော ပါရမိပရိပူရဏတ္ထံ ဩလောကေန္တော[1] တာသု ဇေ ဒ္ဝိသု ဈာနဘူမိသု နိကန္တိံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ မေတ္တာဗြဟ္မဝိဟာရဝသေန အပရာပရံ သံသရိ။ တေန ဝုတ္တံ **"သတ္တဝဿာနိ။ပ။ ဝသဝတ္တီ"**တိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ ရူပါဝစရပုဉ္ဇဿ ဝိပါကမဟန္တတံ ပကာသေတ္ဝာ ဣဒါနိ ကာမာဝစရပုဉ္ဇဿာပိ တံ[2] ဒဿေန္တော **"ဆတ္တိံသကွတ္ထု"**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သဏ္ဌော အဟောသိ**န္တိ ဆတ္တိံသ ဝါရေ အညတ္ထ အနုပပဇ္ဇိတ္ဝာ နိရန္တရံ သဏ္ဌော ဒေဝါနမိန္ဒော တာဝတိံသဒေဝရာဇာ အဟောသိံ။ **ရာဇာ အဟော-သိ**န္တိအာဒိသု စတ္ဂူဟိ အနွယဓမ္မေဟိ စတ္ဂူဟိ စ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ လောကံ ရဉ္ဇေတီတိ **ရာဇာ**။ စက္ကရတနံ ဝတ္တေတိ, စတ္ဂူဟိ သမ္ပတ္တိစက္ကေဟိ ဝတ္တတိ, တေဟိ စ ပရံ ဝတ္တေတိ, ပရဟိတာယ စ ဣရိယာပထစက္ကာနံ ဝတ္တော ဇောသ္မိံ အတ္ထိတိ **စက္ကဝတ္တီ**။ **ရာဇာ**တိ စေတ္ထ သာမညံ၊ **စက္ကဝတ္တီ**တိ ဝိသေသံ။ ဓမ္မေန စရတီတိ **ဓမ္မိကော**။ ဉာယေန သမေန ဝတ္တတီတိ အတ္ထော။ ဓမ္မေနေဝ ရဇ္ဇံ လဘိတ္ဝာ ရာဇာ ဇာတောတိ **ဓမ္မရာဇာ**။ ပရဟိတဓမ္မစရဏေန ဝါ **ဓမ္မိကော၊** အတ္တဟိတဓမ္မစရဏေန **ဓမ္မရာဇာ**။ စတုရန္တာယ ဣဿရောတိ **စာတုရန္တော၊** စတုသမုဒ္ဒန္တာယ စတုဒ္ဒီပပရိဘူသိတာယ စ ပထဝိယာ ဣဿရောတိ အတ္ထော။ အဏ္ဍတ္ထံ ကောပါဒိပစ္စတ္ထိကေ, ဗဟိဒ္ဓါ စ သဗ္ဗရာဇာနော အဒဏ္ဍေန အသတ္ထေန ဝိဇေသိတိ **ဝိဇိတာဝီ**။ ဇနပဒေ ထာဝရဘာဝံ ဓုဝဘာဝံ ပတ္တော၊ နံ သက္ကာ ကေနစိ တတော စာလေတုံ၊ ဇနပဒေါ ဝါ တမ္ဟိ ထာဝရိယပ္ပတ္တော အနုယုတ္တော သကမ္မနိရတော အစလော အသမ္ပဝေဓိတိ **ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တော**။

စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယကရတနန္တိ ဣမေဟိ သတ္တဟိ ရတနေဟိ သမုပေတောတိ **သတ္တရတန-သမန္နာဂတော**။ တေသု ဟိ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ စက္ကရတနေန အဇိတံ ဇိနာတိ၊ ဟတ္ထိအဿရတနေဟိ ဝိဇိတေ သုခေနေဝ အနုဝိစရတိ၊ ပရိဏာယကရတနေန ဝိဇိတမနုရက္ခတိ၊ သေသေဟိ ဥပဘောဂသုခမနုဘဝတိ။ ပဌမေန စသ

၁-ဩလောကေတ္ဝာ (က)　　၂-ဝိပါကမဟန္တတံ (သီ၊ သျာ)

ဥဿာဟသတ္တိယောဂေါ၊ ပစ္ဆိမေန မန္တသတ္တိယောဂေါ၊ ဟတ္ထိအဿဟပတိ-ရတနေဟိ ပဘူသတ္တိယောဂေါ သုပရိပုဏ္ဏော ဟောတိ၊ ဇာတ္တိမဏိရတနေဟိ တိဝိဓသတ္တိယောဂဖလံ။ သော ဇာတ္တိမဏိရတနေဟိ ပရိဘောဂ်သုခမနု-ဘဝတိ၊ သေသေဟိ ဥပဘောဂသုခံ ၂။ ဝိသေသတော စဿ ပုရိမာနိ တီဏိ အဒေါသကုသလမူလဇနိတကမ္မာနုဘာဝေန သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဇ္ဈိမာနိ အလောဘ-ကုသလမူလဇနိတကမ္မာနုဘာဝေန၊ ပစ္ဆိမမေကံ အမောဟကုသလမူလဇနိတ-ကမ္မာနုဘာဝေနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ပဒေသရဇ္ဇဿာ**တိ ခုဒ္ဒကရဇ္ဇဿ။

တေဒဟော သိတိ အတ္တနော သမ္ပတ္တိယော ပစ္စဝေက္ခန္တဿ ပစ္ဆိမေ စက္က-ဝတ္တိကာလေ ဧတံ "ကိဿ နု ခေါ မေ ဇာဒံ ကမ္မဿ ဖလ"န္တိအာဒိကံ အဟောသိ။ သမ္ပတ္တကမေဝ တသ္မိံ တသ္မိမ္ပိ ဘဝေ တေဒဟောသိယေဝ။ တတ္ထာယံ စက္ကဝတ္တိကာလဝသေန ယောဇနာ။ **ဝံမဟိဒ္ဓိကော**တိ မဏိရတန-ဟတ္ထိရတနာဒိပဗုခါယ ကောသဝါဟနသမ္ပတ္တိယာ ဇနပဒတ္ထာဝရိယပ္ပတ္တိယာ စ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကော။ **ဝံမဟာနုဘာဝေါ**တိ စက္ကရတနာဒိသမန္နာဂမေန ကဿစိပိ ပိဋ္ဌိ အကရောန္တော၀ သမ္ပရာဇူဟိ သိရသာ သမ္ပဋိစ္ဆိတသာသနဝေဟာသ-ဂမနာဒိဟိ ဧဝံမဟာနုဘာဝေါ။ **ဒါနဿာ**တိ အန္နာဒိဒေယျဓမ္မပရိစ္စာဂဿ။ **ဒမဿာ**တိ စက္ခာဒိဇ္ဈန္တြိယဒမနဿ စေဝ သမာဓာနဝသေန ရာဂါဒိကိလေသ-ဒမနဿ စ။ **သံယမဿာ**တိ ကာယဝစီသံယမဿ။ တတ္ထ ယံ သမာဓာနဝသေန ကိလေသဒမနံ၊ တံ ဘာဝနာမယံ ပုညံ၊ တဒုဘယ ခေါ မေတ္တာဗြဟ္မဝိဟာရဘူတံ ဇာဓာမိပ္ပေတံ။ တသ္မိံ စ ဥပစာရပ္ပနာဘေဒေန ဒုဝိဓေ ယံ အပ္ပနာပ္ပတ္တံ၊ တေနဿ ယထာဝုတ္တာသု ဒ္ဝီသု ဈာနဘူမီသု ဥပပတ္တိ အဟောသိ။ ဇာတရေန တိဝိဓေနာပိ ယထာရဟံ ပတ္တစက္ကဝတ္တိအာဒိဘာဝေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဇာတိ ဘဂဝါ အတ္တာနံ ကာယသက္ခိံ ကတ္ဝာ ပုညာနံ ဝိပါကမဟန္တတံ ပကာသေတ္ဝာ ဇာဒါနိ တမေဝတ္ထံ ဂါထာဗန္ဓေန ဒဿေန္တော **"ပုညမေဝါ"**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပုညမေဝ သော သိက္ခေယျာ**တိ ယော အတ္ထကာမော ကုလပုတ္တော၊ သော ပုဇ္ဇဖလနိဗ္ဗတ္တနတော အတ္တနော သန္တာနံ ပုနနတော စ "ပုည"န္တိ လဒ္ဓနာမံ ဘိဝိဓံ ကုသလမေဝ သိက္ခေယျ နိဝေသေယျ ဥပစိနေယျ ပသဝေယျာတိ အတ္ထော။ **အာယတဂ္ဂ**န္တိ ဝိပုလဖလတာယ ဥဠာရဖလတာယ အာယတဂ္ဂံ၊ ဝိယမနာပဖလတာယ ဝါ အာယတိ[၃] ဥတ္တမန္တိ အာယတဂ္ဂံ၊ အာယေန ဝါ ယောနိသောမနသိကာရာဒိပ္ပစ္စယေန ဥဠာရတမေန အဂ္ဂန္တိ

၁-ဘောဂ (သျာ) ၂-ဇာသရိယသုခံ (သျာ) ၃-အာယတိ (သီ)

အာယတဂ္ဂံ။ တကာရော ပဒသန္ဓိကရော။ အထ ဝါ အာယေန ပုညဖလေန အဂ္ဂံ ပဓာနန္တိ အာယတဂ္ဂံ။ တတော ဧဝ **သုခုဒြယံ** သုခဝိပါကန္တိ အတ္ထော။

ကတမံ ပန တံ ပုညံ၊ ကထဉ္စ နံ သိက္ခေယျာတိ အာဟ **"ဒါနဉ္ဉ သမစရိယဉ္ဉ၊ မေတ္တာစိတ္တဉ္ဉ ဘာဝယေ"**တိ။ တတ္ထ **သမစရိယ**န္တိ ကာယဝိသမာဒိနံ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ ကာယသမာဒိစရိတံ၊ သုဝိသုဒ္ဓံ သီလန္တိ အတ္ထော။ **ဘာဝယေ**တိ အတ္တနော သန္တာနေ ဥပ္ပါဒေယျ ဝဍ္ဎေယျ။ **ဧတေ ဓမ္မေ**တိ ဧတေ ဒါနာဒိကေ သုစရိတ-ဓမ္မေ။ **သုခသမုဒ္ဒယေ**တိ သုခါနိသံသေ၊ အာနိသံသဖလမ္ပိ နေသံ သုခမေဝါတိ ဒဿေတိ။ **အဗျာပဇ္ဈံ သုခံ လောက**န္တိ ကာမဓာတ္ဝာဒိဗျာပါဒဝိရဟိတတ္တာ အဗျာပဇ္ဈံ နိဒ္ဒုက္ခံ၊ ပရပီဠာဘာဝေ ပန ဝတ္တာမ္ပံ နတ္ထိ။ ဗျာနသမာပတ္တိဝသေန သုခဗဟုလတ္တာ သုခံ၊ ဧကန္တသုခဿ ဗြဟ္မလောကံ ဗျာနပုညာနံ၊ ဇုတရပုညာနံ ပန တဒညံ သမ္ပတ္တိဘဝသဒိသံ တံ သုခံ လောကံ **ပဏ္ဍိတော** သပ္ပညော **ဥပပဇ္ဇတီ**တိ ဥပေတိ။ ဇုတိ ဇုမသ္မိံ သုတ္တေ ဂါထာသု စ ဝဋ္ဋသမ္ပတ္တိ ဧဝ ကထိတာ။

ဒုတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဥဘယတ္ထသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃။ တတိယေ **ဘာဒိတော**တိ ဥပ္ပါဒိတော စ ဝယိတော စ။ **ဗဟူလီ-ကတော**တိ ပုနပ္ပုနံ ကတော။ **အတ္ထော**တိ ဟိတံ။ တံ ဟိ အရဏိယတော ဥပဂန္တုမတော အတ္ထောတိ ဝုစ္စတိ။ **သမဓိဂယ္ဟ တိဋ္ဌတီ**တိ သမ္မာ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ အဝိဇဟိတ္ဝာ ဝတ္တတိ။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မိက**န္တိ ဒိဋ္ဌဓမ္မော ဝုစ္စတိ ပစ္စက္ခဘူတော အတ္တဘာဝေါ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ ဘဝံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ၊ ဣဓလောကပရိယာပန္နန္တိ အတ္ထော။ **သမ္ပရာယိက**န္တိ ဓမ္မဝသေန သမ္ပရေတဗ္ဗတော သမ္ပရာယော၊ ပရလောကော၊ သမ္ပရာယေ ဘဝံ သမ္ပရာယိကံ၊ ပရလောကပရိယာပန္နန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ကော ပနေသ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော နာမ အတ္ထော၊ ကော ဝါ သမ္ပရာယိကောတိ? သခ်ေပေန တာဝ ယံ ဣဓလောကသုခံ၊ ယဉ္စေတရဟိ ဣဓလောကသုခါဝဟံ၊ အယံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော အတ္ထော။ သေယ္ယထိဒံ? ဂဟဋ္ဌာနံ တာဝ ဣဓ ယံ ကိဉ္စိ ဝိတ္တူပကရဏံ, အနာကုလကမ္မန္တာ, အာရောဂျသံဝိဓာနံ, ဝတ္ထုဝိသဒကိရိယာ-ယောဂဝိဟိတာနိ သိပ္ပါယတနဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနာနိ, သဂ်ဟိတပရိဇနတာတိ ဧဝမာဒိ။ ပဗ္ဗဇိတာနံ ပန ယေ ဣမေ ဇီဝိတပရိက္ခာရာ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာန-ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာ၊ တေသံ အကိစ္ဆလာဘော, တတ္ထ စ သဒ်ိယ

ပဋိသေဝနာ, သမ္ဓိယ ပရိဝဇ္ဇနာ, ဝဏ္ဏဝိသဒကိရိယာ, အပ္ပိစ္ဆတာ, သန္တုဋ္ဌိ, ပဝိဝေကော, အသံသဂ္ဂါတိ ဧဝမာဒိ။ ပတိရူပဒေသဝါသသပ္ပုရိသူပနိဿယ-သဒ္ဓမ္မသဝနယောနိသောမနသိကာရာဒယော ပန ဉာယေသံ သာဓာရဏာ ဉာယာနုရူပါ စာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အပ္ပမာဒေါတိ ဇေဋ္ဌ အပ္ပမာဒေါ ပမာဒပဋိပက္ခတော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကော ပနေသ ပမာဒေါ နာမ? ပမဇ္ဇနာကာရော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

> “တတ္ထ ကတမော ပမာဒေါ၊ ကာယဒုစ္စရိတေ ဝါ ဝစီဒုစ္စရိတေ ဝါ မနောဒုစ္စရိတေ ဝါ ပဉ္စသု ဝါ ကာမဂုဏေသု စိတ္တဿ ဝေါဿဂ္ဂေါ ဝေါဿဂ္ဂါနုပ္ပါဒနံ ကုသလာနံ ဝါ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာယ အသက္ကစ္စ-ကိရိယတာ အသာတစ္စကိရိယတာ အနဋ္ဌိတကိရိယတာ[၁] ဩလီန-ဝုတ္တိတာ နိက္ခိတ္တဆန္ဒတာ နိက္ခိတ္တဓုရတာ အနာသေဝနာ အဘာဝနာ အဗဟုလီကမ္မံ အနဓိဋ္ဌာနံ အနနုယောဂေါ ပမာဒေါ၊ ယော ဧဝရူပေါ ပမာဒေါ ပမဇ္ဇနာ ပမဇ္ဇိတတ္တံ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပမာဒေါ”တိ[၂]။

တသ္မာ ဝုတ္တပဋိပက္ခတော အပ္ပမာဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အတ္ထတော ဟိ သော သတိယာ အဝိပ္ပဝါသော၊ နိစ္စံ ဥပဋ္ဌိတသတိယာ ဧတံ နာမံ။ အပရေ ပန “သတိသမ္ပဇညယောဂေန ပဝတ္တာ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာ အပ္ပမာဒေါ”တိ ဝဒန္တိ။

“ဘာဝိတော ဗဟူလီကတော”တိ ဝုတ္တံ၊ ကထံ ပနာယံ အပ္ပမာဒေါ ဘာဝေ-တဗ္ဗောတိ? န အပ္ပမာဒဘာဝနာ နာမ ဝိသုံ ဧကဘာဝနာ အတ္ထိ။ ယာ ဟိ ကာစိ ပုညကိရိယာ ကုသလကိရိယာ၊ သဗ္ဗာ သာ အပ္ပမာဒဘာဝနာတ္တေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝိသေသတော ပန ဝိဝဋ္ဋူပနိဿယံ သရဏဂမနံ ကာယိကဝါစ-သိကသံဝရဉ္စ ဥပါဒါယ သဗ္ဗာ သီလဘာဝနာ သဗ္ဗာ သမာဓိဘာဝနာ သဗ္ဗာ ပညာဘာဝနာ သဗ္ဗာ ကုသလဘာဝနာ အနဝဇ္ဇဘာဝနာ အပ္ပမာဒဘာဝနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ “အပ္ပမာဒေါ”တိ ဟိ ဣဒံ မဟန္တံ အတ္ထံ ဒီပေတိ၊ မဟန္တံ အတ္ထံ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ။ သကလမ္ပိ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ အာဟရိတ္ဝာ အပ္ပမာဒ-ပဒဿ အတ္ထံ ကတ္ဝာ ကထေန္တော ဓမ္မကထိကော “အတိတ္ထေန ပက္ခန္ဒော”တိ န ဝတ္တဗ္ဗော။ ကသ္မာ? အပ္ပမာဒပဒဿ မဟန္တဘာဝတော။ တထာ ဟိ သမ္မာ-သမ္ဗုဒ္ဓေါ ကုသိနာရာယံ ယမကသာလာနမန္တရေ ပရိနိဗ္ဗာနသမယေ နိပန္နော အဘိသမ္ဗောဓိတော ပဋ္ဌာယ ပဉ္စစတ္တာလီသာယ ဝဿသု အတ္တနော ဘာသိတံ

၁-အနဋ္ဌိတကိရိယတာ (က) ၂-အဘိ ၂-၃၆၃-ပိဌေ။

ဓမ္မံ ဇကေန ပဒေန သင်္ဂဟေတ္ဝာ ဒဿေန္တော "အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထာ"တိ ဘိက္ခူနံ ဩဝါဒမဒါသိ။ တထာ စ ဝုတ္တံ—

"သေယ္ယထာပိ ဘိက္ခဝေ ယာနိ ကာနိစိ ဇင်္ဃလာနံ ပါဏာနံ ပဒဇာတာနိ၊ သမ္ဗာနိ တာနိ ဟတ္ထိပဒေ သမောဝေနံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဟတ္ထိပဒံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ ယဒိဒံ မဟန္တတ္တေန။ ဧဝမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေ ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ သဗ္ဗေ အပ္ပမာဒ-မူလကာ အပ္ပမာဒသမောသရဏာ၊ အပ္ပမာဒေါ တေသံ ဓမ္မာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတီ"တိ။

ဂါထာသု **အပ္ပမာဒံ ပသံသန္တီ**တိ ဒါနာဒိပုညကိရိယာသု အပ္ပမာဒံ အပ္ပမဇ္ဇနံ ပဏ္ဍိတာ သပ္ပညာ ဗုဒ္ဓါဒယော ပသံသန္တိ ဝဏ္ဏေန္တိ ထောမေန္တိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ **အပ္ပမတ္တော ဥဘော အတ္ထေ အဓိဂဏှာတိ ပဏ္ဍိတော**။ ကေ ပန တေ ဥဘော အတ္ထာတိ အာဟ "ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ စ ယော အတ္ထော၊ ယော စတ္ထော သမ္ပရာယိကော"တိ၊ ဧဝမေတ္ထ ပဒယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဤဓာပိ **ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ စ ယော အတ္ထော**တိ ဂဟဋ္ဌသ တာဝ "အနဝဇ္ဇာနိ ကမ္မာနိ၊ အနာကုလာ စ ကမ္မန္တာ"တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တော ကသိဂေါရက္ခာဒိဝိဓိနာ လဒ္ဓဗ္ဗော အတ္ထော၊ ပဗ္ဗဇိတသ္သ ပန အဝိပ္ပဋိသာရာဒိအတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ယော စတ္ထော သမ္ပရာယိကော**တိ ပန ဥဘယေသမ္ပိ ဓမ္မစရိယာဝ ပုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အတ္ထာဘိသမယာ**တိ ဒုဝိဓေသပိ အတ္ထသ ဟိတသ ပဋိလာဘာ၊ လဒ္ဓဗ္ဗေန သမိတိ သင်္ဂတိ သမောဓာနန္တိ သမယော၊ လာဘော။ သမယော ဧဝ **အဘိ-သမယော၊** အဘိမုခဘာဝေန ဝါ သမယော အဘိသမယောတိ ဧဝမေတ္ထ အဘိသမယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ မိတိသမ္ဗန္ဓတ္ထာ **ဓီရော**။ တတိယေန စေတ္ထ အတ္ထသဒ္ဒေန ပရိယတ္ထသ နိဗ္ဗာနသ္သာပိ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ သုဝိညေယ္ယမေဝ။ ဤတိ ဤမသ္မိံ သုတ္တေ ဝဋ္ဋသမ္ပတ္တိ ဧဝ ကထိတာ။ ဂါထာယံ ပန ဝိဝဋ္ဋသ္သပိ သင်္ဂဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ—

"အပ္ပမာဒေါ အမတပဒံ၊ ပမာဒေါ မစ္စုနော ပဒံ။
အပ္ပမတ္တာ န မီယန္တိ၊ ယေ ပမတ္တာ ယထာ မတာ။

ဧဝံ ဝိသေသတော ဥတ္တွာ၊ အပ္ပမာဒမ္ပိ ပဏ္ဍိတာ။
အပ္ပမာဒေ ပမောဒန္တိ၊ အရိယာနံ ဂေါစရေ ရတာ။

၁-မ ၁-၂၄၂-ဖိဋ္ဌေ။

တေ ဗျာယိနော သာတတိကာ၊ နိစ္စံ ဒဠ္ဍပရက္ကမာ။
ဖုသန္တိ ဓီရာ နိဗ္ဗာနံ၊ ယောဂက္ခေမံ အနုတ္တရ”န္တိ ။

တသ္မာ “အတ္ထာဘိသမယာ”တိ ဣဒ္ထေ လောကုတ္တရတ္ထဝသေနပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-အဒ္ဒိပုဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၄။ စတုတ္ထေ **ကေပုဂ္ဂလသ္မာ**တိ ဣဒ္ထေ **ပုဂ္ဂလော**တိ အယံ ဝေါဟာရကထာ။ ဗုဒ္ဓသ္မ ဟိ ဘဂဝတော ဒုဝိဓာ ဒေသနာ သမ္မုတိဒေသနာ စ ပရမတ္ထဒေသနာ စာတိ။ တတ္ထ ‘‘ပုဂ္ဂလော သတ္တော ဣတ္ထီ ပုရိသော ခတ္တိယော ဗြာဟ္မဏော ဒေဝေါ မာရော”တိ ဧဝရူပါ **သမ္မုတိဒေသနာ**။ “အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ ခန္ဓာ ဓာတု အာယတနာ သတိပဋ္ဌာနာ”တိ ဧဝရူပါ **ပရမတ္ထဒေသနာ**။ တတ္ထ ဘဂဝါ ယေ သမ္မုတိဝသေန ဒေသနံ သုတ္ဝာ ဝိသေသမဓိဂန္တုံ သမတ္ထာ၊ နေသံ သမ္မုတိဒေသနံ ဒေသေတိ။ ယေ ပန ပရမတ္ထဝသေန ဒေသနံ သုတ္ဝာ ဝိသေသမဓိဂန္တုံ သမတ္ထာ၊ တေသံ ပရမတ္ထဒေသနံ ဒေသေတိ။

တတ္ထာယံ ဥပမာ—ယထာ ဟိ ဒေသဘာသာကုသလော တိဏ္ဏံ ဝေဒါနံ အတ္ထသံဝဏ္ဏနကော အာစရိယော ယေ ဒမိဋ္ဌဘာသာယ ဝုတ္တေ အတ္ထံ ဇာနန္တိ၊ တေသံ ဒမိဋ္ဌဘာသာယ အာစိက္ခတိ။ ယေ အန္ဓကဘာသာဒိသု အညတရာယ၊ တေသံ တာယ တာယ ဘာသာယ။ ဧဝံ တေ မာဏဝကာ ဆေကံ ဗျတ္တံ အာစရိယမာဂမ္မ ခိပ္ပမေဝ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏ္ဟန္တိ။ တတ္ထ အာစရိယော ဝိယ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ၊ တယော ဝေဒါ ဝိယ ကထေတဗ္ဗဘာဝေ ဋ္ဌတွာနိ တီဏိ ပိဋကာနိ၊ ဒေသဘာသာကောသလ္လမိဝ သမ္မုတိပရမတ္ထကောသလ္လံ၊ နာနာဒေသဘာသာ မာဏဝကာ ဝိယ သမ္မုတိပရမတ္ထဝသေန ပဋိဝိဇ္ဈနသမတ္ထာ ဝေနေယျာ၊ အာစရိယသ္မ ဒမိဋ္ဌဘာသာဒိအာစိက္ခနံ ဝိယ ဘဂဝတော သမ္မုတိပရမတ္ထ-ဝသေန ဒေသနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အာဟ စေတ္ထ—

‘‘ဒုဝေ သစ္စာနိ အက္ခာသိ၊ သမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝဒတံ ဝရော။
သမ္မုတိံ ပရမတ္ထဉ္စ၊ တတိယံ နူပလဗ္ဘတိ။

၁-ခု ၁-၁၆-ပိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။

သင်္ကေတဝစနံ သစ္စံ၊ လောကသမ္မုတိကာရဏာ[1]။
ပရမတ္ထဝစနံ သစ္စံ၊ ဓမ္မာနံ ဘူတကာရဏာ[2]။

တသ္မာ ဝေါဟာရကုသလဿ၊ လောကနာထဿ သတ္ထုနော။
သမ္မုတိံ ဝေါဟရန္တဿ၊ မုသာဝါဒေါ န ဇာယတီ”တိ[3]။

အပိစ အဋ္ဌကထာယံ ဘဂဝါ ပုဂ္ဂလကထံ ကထေတိ—-ဟိရောတ္တပ္ပ-ဒီပနတ္ထံ ကမ္မဿကတာဒီပနတ္ထံ ပစ္စတ္တပုရိသကာရဒီပနတ္ထံ အာနန္တရိယ-ဒီပနတ္ထံ ဗြဟ္မဝိဟာရဒီပနတ္ထံ ပုဗ္ဗေနိဝါသဒီပနတ္ထံ ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိဒီပနတ္ထံ လောကသမ္မုတိယာ အပဟာနတ္ထံ စာတိ။ “ခန္ဓဓာတုအာယတနာနိ ဟိရိယန္တိ ဩတ္တပ္ပန္တီ”တိ ဟိ ဝုတ္တေ မဟာဇနော န ဇာနာတိ၊ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ၊ ပဋိသတ္တု ဝါ[4] ဟောတိ “ကိမိဒံ ခန္ဓဓာတုအာယတနာနိ ဟိရိယန္တိ ဩတ္တပ္ပန္တိ နာမာ”တိ။ “ဣတ္ထိ ဟိရိယတိ ဩတ္တပ္ပတိ၊ ပုရိသော ခတ္တိယော ဗြာဟ္မဏော ဒေဝေါ မာရော”တိ ပန ဝုတ္တေ ဇာနာတိ၊ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ၊ န ပဋိ-သတ္တု ဝါ ဟောတိ။ တသ္မာ ဘဂဝါ **ဟိရောတ္တပ္ပဒီပနတ္ထံ** ပုဂ္ဂလကထံ ကထေတိ။

“ခန္ဓာ ကမ္မဿကာ၊ ဓာတုယော အာယတနာနိ”တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ တသ္မာ **ကမ္မဿကတာဒီပနတ္ထံ** ပုဂ္ဂလကထံ ကထေတိ။

“ဝေဠုဝနာဒယော မဟာဝိဟာရာ ခန္ဓေဟိ ကာရာပိတာ၊ ဓာတူဟိ အာယ-တနေဟိ”တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ တထာ “ခန္ဓာ မာတရံ ဇီဝိတာ ဝေါရော-ပေန္တိ၊ ပိတရံ၊ အရဟန္တံ၊ ရုဟိရုပ္ပါဒကမ္မံ၊ သံဃဘေဒကမ္မံ ကရောန္တိ၊ ဓာတုယော အာယတနာနိ”တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ “ခန္ဓာ မေတ္တာယန္တိ၊ ဓာတုယော အာယတနာနိ”တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယေ၊ “ခန္ဓာ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရန္တိ၊ ဓာတုယော အာယတနာနိ”တိ ဝုတ္တေပိ ဧသေဝ နယော။ တသ္မာ ဘဂဝါ **ပစ္စတ္တပုရိသကာရဒီပနတ္ထံ အာနန္တရိယဒီပနတ္ထံ ဗြဟ္မဝိဟာရဒီပနတ္ထံ ပုဗ္ဗေ-နိဝါသဒီပနတ္ထဉ္စ** ပုဂ္ဂလကထံ ကထေတိ။

“ခန္ဓာ ဒါနံ ပဋိဂ္ဂဏ္ဟန္တိ၊ ဓာတုယော အာယတနာနိ”တိ ဝုတ္တေပိ မဟာ-ဇနော န ဇာနာတိ၊ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ၊ ပဋိသတ္တု ဝါ ဟောတိ “ကိမိဒံ ခန္ဓာ ဓာတုယော အာယတနာနိ ပဋိဂ္ဂဏ္ဟန္တိ နာမာ”တိ။ “ပုဂ္ဂလာ ပဋိဂ္ဂ-ဏ္ဟန္တိ”တိ ပန ဝုတ္တေ ဇာနာတိ၊ န သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇတိ၊ န ပဋိသတ္တု ဝါ ဟောတိ။ တသ္မာ ဘဂဝါ **ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိဒီပနတ္ထံ** ပုဂ္ဂလကထံ ကထေတိ။

၁-လောကသမ္မုတိကာရဏံ (သျာ)　　၂-ဘူတကာရဏံ (သျာ)
၃-ဝေါဟာရော အရိယော၀ သောတိ (သျာ)　　၄-ပဋိသတ္တု (က)

လောကသမ္မုတိဉ္စ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော နာ ပဇဟန္တိ၊ လောကသမညာယ လောကနိရုတ္တိယာ လောကာဘိလာပေ ဌိတာယေဝ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ တသ္မာ ဘဂဝါ **လောကသမ္မုတိယာ အပဟာနတ္ထံ** ပုဂ္ဂလကထံ ကထေတိ။ သော ဇာခါပိ လောကဝေါဟာရဝသေန ဒေသေတဗ္ဗမတ္ထံ ဒသ္သေန္တော "ကေဝဋ္ဋ-လဿာ"တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ကေဝဋ္ဋလဿာ**တိ ကေသတ္တာသ။ **ကပ္ပန္တိ** မဟာကပ္ပံ။ ယဒိပိ အစ္ဆန္တ-သံယောဂေ ဇုဒံ ဥပယောဂဝစနံ၊ ယတ္ထ ပန သတ္တာနံ သန္ဓာဝနံ သံသရဏံ သမ္ဘဝတိ၊ တသ္မ ဝသေန ဂဟေတဗ္ဗံ။ **အဋ္ဌကာ်လော**တိ အဋ္ဌဘာဂေါ။ "အဋ္ဌခလော"တိပိ ပဌန္တိ၊ အဋ္ဌသန္ဓယောတိ အတ္ထော။ **အဋ္ဌပုဗ္ဗော**တိ အဋ္ဌ-သမူဟော။ **အဋ္ဌရာသီ**တိ တသ္သေဝ ဝေဝစနံ။ ကေစိ ပန "ကဋိပ္ပမာဏတော ဟေဋ္ဌာ သမူဟော ကာ်လော နာမ၊ တတော ဥပရိ ယာဝ တာလပ္ပမာဏံ ပုဗ္ဗော၊ တတော ဥပရိ ရာသီ"တိ ဝဒန္တိ။ တံ တေသံ မတိမတ္တံ။ သဗ္ဗမေတံ သမူဟသ္သေဝ ပရိယာယဝစနံ ဝေပုလ္လသ္သေဝ ဥပမာဘာဝေန အာဟဋ္ဌတ္တာ။

သစေ သံဟာရကော အဿာတိ အဂိပွကိရဏဝသေန သံဟရိတ္တာ ဌပေတာ ကောစိ ယဒိ သိယာတိ ပရိကပ္ပနဝသေန ဝဒတိ။ **သမ္ဖတ္တ နိရသေယျာ**တိ တထာ ကေနစိ သမ္ဖတ္တ တံ အဋ္ဌကာ်လံ အန္တရဓာနာဘာဝေန ပုတိဘာဝံ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏဘူ အဟုတ္ဝာ သစေ နိရသေယျာတိ ပရိကပ္ပနဝသေနေဝ ဝဒတိ။ အယံ ဟေတ္ထ အတ္ထော—ဘိက္ခဝေ ကေသ သတ္တာသ ကမ္မကိလေသေဟိ အပရာပရိယပ္ပတ္တိဝသေန ကေ မဟာကပ္ပံ သန္ဓာဝန္တာသ သံသရန္တာသ ဧဝံ မဟာ-အဋ္ဌသဂ္ဃယော ဘဝေယ္ယု၊ အာရောဟပရိဏာဟေဟိ ယတ္တကော်ယံ ဝေပုလ္ล-ပတ္တတော။ သစေ ပနာသ ကောစိ သံဟရိတ္တာ ဌပေတာ ဘဝေယ္ယု၊ သမ္ဖတ္တ တံ သစေ အဂိနာသန္တိ တိဋ္ဌေယျာတိ။ အယဉ္စ နယော နိဗ္ဗုတပဒီပေ ဝိယ ဘိဇ္ဇနသဘာဝေ ကဋ္ဌေဝရနိက္ခေပရဟိတေ ဩပပါတိကတ္တဘာဝေ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အနဋ္ဌကေ စ ခုဒ္ဒကတ္တဘာဝေ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ ဝုတ္တော။ ကေစိ ပန "ပရိကပ္ပန-ဝသေန ဇာမသ္သ နယသ္သ အာဟဋ္ဌတ္တာ တေသမ္ပိ ယဒိ သိယာ အဋ္ဌကာ်လော၊ တေနာပိ သဟေဝ အယံ အဋ္ဌပုဗ္ဗပရိမာဏော ဝုတ္တော"တိ ဝဒန္တိ။ အပရေ ပန "နယိဒမေဝံ လဒ္ဓမာနသ္သေဝ အဋ္ဌပုဗ္ဗသ္သ ဝသေန သဗ္ဗညုတညာဏေန ပရိစ္ဆိန္နတ္တာ ဇာမသ္သ ပရိမာဏသ္သ ဝုတ္တတ္တာ။ တသ္မာ ဝုတ္တနယေနေဝ အတ္ထော ဂဟေတဗ္ဗော"တိ။

၁-အဋ္ဌစလောတိပိ (သီ၊ က)

၈၂ထာသု **မဟေသိနာ**ဘိ မဟန္တေ သီလက္ခန္ဓာဒယော သေတိ ၈ဝေ-သတိတိ မဟေသိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ "ဣတိ ဝုတ္တံ မဟေသိနာ"တိ စ ဘ၈ဝါ "ဒသဗလသမန္နာ၈တော ဘိက္ခဝေ တထာ၈တော"တိအာဒိသု ဝိယ အတ္ထာနံ အညံ ဝိယ ကတွာ ဒသေတိ။ **ဝေပုလ္လော**တိ ရာဇ၈ဟံ ပ၌ဝါရေတွာ ဌိတေသု ပဗ္ဗသု ပဗ္ဗတေသု ဝိပုလဘာ၀တော ဝေပုလ္လောတိ လဒ္ဓနာမော၊ တတော ဇဝ **မဟာ၊** ဌိတဒိသာဘာ၈၀သေန **ဥတ္တရော ဂိရိ္ဃကူဋသ**။ **ဂိရိဗ္ဘဇေ**တိ ဂိရိဗ္ဘဇ-ပုရနာမကဿ ရာဇ၈ဟသ္သ သမီပေ။

ဇော၀တာ ဘ၈၀ါ "ဇောကေနာပိ ကာလေန အနုပဋိပန္နဘ၀မူလဿ အပရိညာတ၀ဏ္ဏုကဿ ပုထုဇ္ဇနဿ အယမီဒိသီ ကဋ္ဌသိ၀ဏ္ဏုနာ"တိ ၀ဋ္ဋေ အာဒီနံ၀ံ ဒသေတွာ ဇ္ဈာနိ ယေသံ အရိယသစ္စာနံ အနနုဗောဓာ အပ္ပဋိ၀ေဓာ အန္ဓပုထုဇ္ဇနဿ ဧ၀ံ ကဋ္ဌသိ၀ဏ္ဏုနာ၊ တာနိ အရိယသစ္စာနိ ဒိဋ္ဌ၀တော အရိယ-ပုဂ္ဂလဿ အယံ နတ္ထိတိ ဒသေန္တော **"ယတော စ အရိယသစ္စာနီ"**တိ-အာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ယတော**တိ ယဒါ။ **အရိယသစ္စာနီ**တိ အရဏီယတော အရိယာနိ, အ၀ိတထဘာ၀၀သေန သစ္စာနိ စာတိ အရိယသစ္စာနိ၊ အရိယဘာ၀ကရာနိ ၀ါ သစ္စာနိ အရိယသစ္စာနိ၊ အရိယေဟိ ၀ါ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ ပဋိ၀ိဇ္ဈိတဗ္ဗာနိ သစ္စာနိ အရိယသစ္စာနိ။ အထ ၀ါ အရိယဿ သစ္စာနိ အရိယသစ္စာနိ။ သဒေ၀ကေန ဟိ လောကေန သရဏ္ဍန္တိ အရဏီယတော အရိယော ဘ၈၀ါ၊ တေန သယမ္ဘုဉာဏေန ဒိဋ္ဌတ္တာ တဿ သစ္စာနိတိ အရိယသစ္စာနိ။ **သမ္မပ္ပညာယ ပဿတီ**တိ သမ္မာ ဟေတုနာ ဉာယေန ၀ိပဿနာပညာသဟိတာယ မဂ္ဂပညာယ ပရိညာပဟာနသစ္ဆိကိရိယာဘာ၀နာဘိသမယ၀သေန ပဿတိ။ **ဒုက္ခန္တိအာဒိ** အရိယသစ္စာနံ သရူပဒဿနံ။ တတ္ထ အနေကူပဒ္ဒ၀ါဓိဋ္ဌာနတာယ ကုစ္ဆိတ-ဘာ၀တော ဗာလဇနပရိကပ္ပိတဓ၀သုဘသုခတ္တ၀ိရဟေန တုစ္ဆဘာ၀တော စ **ဒုက္ခံ**။ ဒုက္ခံ သမုပ္ပဒ္ဒတိ ဧတေနာတိ **ဒုက္ခသမုပ္ပါဒေါ**၊ ဒုက္ခသမုဒယော။ ဒုက္ခံ အတိက္ကမတိ ဧတေန အာရမ္မဏပ္ပဋိသင်္ခါနေန, ဩ ၀ါတိ **ဒုက္ခဿ အတိက္ကမော**၊ နိဗ္ဗာနံ။ အာရကတ္တာ ကိလေသေဟိ အရဏီယတော စ **အရိယော**။ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိနံ အင်္ဂါနံ အင်္ဂဘူတံ **အင်္ဂီ**ကော။ မာရေန္တော ကိလေသေ ဂဏ္ဆတိ, နိဗ္ဗာနတ္ထိကေဟိ မဂ္ဂိယတိ, သယံ ၀ါ နိဗ္ဗာနံ မဂ္ဂတီတိ **မဂ္ဂေါ**။ တတော ဧ၀ ဒုက္ခဿ ဥပသမံ နိရောဓံ ဂဏ္ဆတီတိ **ဒုက္ခူပသမဂါမိ**။ ယတော သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိတိ သမ္ဗန္ဓော။

၁-ခန္ဓေ (က)

သ သတ္တက္ခတ္တုံ ပရမံ၊ သန္ဓာဝိတ္ဝာန ပဥ္ဉလောတိ သော ဧဝံ စတုသစ္စ-ဒဿာဝိ အရိယပုဂ္ဂလော သောတာပန္နော သဗ္ဗမုဒ္ဓိန္ဒြိယော သမာနော သတ္တဝါရပရမံယေဝ ဘဝါဒိသု အပရာပရိယဝေဒနိယ သန္ဓာဝိတ္ဝာ သံသရိတ္ဝာ။ ကေဗိဇ္ဈိ ကောလံကောလော သတ္တက္ခတ္တုပရမောတိ ဇာန္တြိယာနံ တိက္ခမဇ္ဈိမ-မုဒုဘာဝေန တယော ဟိ သောတာပန္နာ။ တေသု သဗ္ဗမုဒ္ဓိန္ဒြိယဿ ဝသေနိဒံ ဝုတ္တံ "သ သတ္တက္ခတ္တုံ ပရမံ၊ သန္ဓာဝိတ္ဝာနာ"တိ။ **ဒုက္ခဿန္တကရော ဟောတီ**တိ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ အန္တကရော ပရိယောသာနကရော ဟောတိ။ ကထံ? **သဗ္ဗ-သံယောဇနက္ခယာ** အနုပုဗ္ဗေန အဂ္ဂမဂ္ဂံ အဓိဂန္ဆာ နိရဝသေသာနံ သံယော-ဇနာနံ ခေပနာတိ အရဟတ္တဖလေနေဝ ဒေသနာယ ကူဋံ ဂဏှိ။

စတုတ္ထသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-မုသာဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၅။ ပဋ္ဌမေ **ကေဓမံ် အတိတသာ**တိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဘဂဝတော ဘိက္ခု-သံဃသ္သ စ မဟာလာဘသက္ကာရော ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ တိတ္ထိယာနံ ပရိဟာယိ။ တေ ဟတလာဘသက္ကာရာ နိပ္ပဘာ နိတ္တေဇာ ဇာသာပကတာ စိဉ္တေသုံ "ဟိ တ္ဝံ ဘဂိနိ၊ သမဏံ ဂေါတမံ အဘူတေန အဗ္ဘာ-စိက္ခသ္သူ"တိ။ သာ ဘဂဝန္တံ စတုပရိသမဇ္ဈေ ဓမ္မံ ဒေသေန္တံ ဥပဂန္ဆာ အဘူတေန အဗ္ဘာစိက္ခိတ္ဝာ သက္ကေနသာ အဘူတဘာဝေ ပကာသိတေ မဟာဇနေန "ဓိ ကာဠကဏ္ဏီ"တိ ဝိဟာရတော နိက္ကမ္မ ပထဝိယာ ဝိဝရေ ဒိန္နေ အဝီစိဇာလာနံ ဇုန္ဓနံ ဟုတ္ဝာဝ အဝီစိနိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဘိယ္ယော-သော မတ္တာယ တိတ္ထိယာနံ လာဘသက္ကာရော ပရိဟာယိ။ ဘိက္ခူ။ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ "အာဝုသော စိဉ္တမာဏဝိကာ ဧဝံ ဥဠာရဂုဏာ အဂ္ဂဒက္ခိ-ဏေယ္ယံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘူတေန အက္ကောသိတ္ဝာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တာ"တိ။ သတ္ထာ အာဂန္ဆာ "ကာယ နုတ္ထ ဘိက္ခဝေ တေရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ"တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ "ဣမာယ နာမာ"တိ ဝုတ္တေ "န ဘိက္ခဝေ ဣဒါနေဝ၊ ပုဗ္ဗေပိ သာ မံ အဘူတေန အက္ကောသိတ္ဝာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တာယေဝါ"တိ မဟာပဒုမ-ဇာတကမ္ပိ ဝိတ္ထာရေတ္ဝာ ဥပရိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမိဿာ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ "ကေဓမံ် အတိတသာ"တိ ဣဒံ သုံတ္တံ ဒေသေသိ။

တတ္ထ **ကေဓမ်ဿ**ကေ ဝစိသစ္ဆသဒ္ဒါတိ ဓမ္မံ။ **အတိတသာ**တိ ယာ သာ အဋ္ဌ အနရိယဝေါဟာရေ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ အဋ္ဌသ္မိံ အရိယဝေါဟာရေသု ပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ

"သစ္စံ ဘဏေ နာလိက''န္တိ အရိယေဟိ ဌပိတာ မရိယာဒါ၊ တံ အတိက္ကမိတ္ဘာ ဋ္ဌိတဿ။ ပုရိသော ဧဝ ပုဂ္ဂလောတိ **ပုရိသပုဂ္ဂလော၊** တဿ။ **အာကရဏီယ**န္တိ ကာတုံ အသက္ကုဏေယျံ။ သမ္မဇာနမုသာဝါဒိ ဟိ ပုဂ္ဂလော ကိဉ္စိ ပါပကမ်ံ ကတ္ဘာ ''ဣဒံ နာမ တယာ ကတ''န္တိ ဝုတ္တေ ''န မယာ ကတ''န္တိ မုသာဝါဒေနေဝ ပရိဟရိဿတီ ၁။ ဧဝဉ္ဟိ ပဋိပဇ္ဇန္တော ကိဉ္စိ ပါပကမ်ံ ကရောတိယေဝ၊ နာ တတ္ထ လဇ္ဇတိ သစ္စမရိယာဒဒါယ သမတိက္ကန္တတ္တာ။ တေန ဝုတ္တံ "ကတမံ ဧကဓမ်ံ၊ ယဒိဒံ ဘိက္ခဝေ သမ္မဇာနမုသာဝါဒေါ''တိ။

ဂါထာယံ မုသာဝါဒိဿာတိ မုသာ အဘူတံ အတစ္ဆံ ပရေသံ ဝိညာပနဝသေန ဝဒနသီလဿ။ ယဿ ဒသသု ဝစနေသု ကေမ္ပိ သစ္စံ နတ္ထိ၊ ဧဝရူပေ ဝတ္ထုမ္ဟိမေဝ နတ္ထိ။ **ဇာန္တုနော**တိ သတ္တာ သဗ္ဗော ဟိ ဇာယနဋ္ဌေန "ဇန္တု။''တိ ဝုစ္စတိ။ **ဒိတိယ္ပာပရလောကဿာ**တိ ဝိဿဋ္ဌပရလောကဿ။ ဤဒိသော ဟိ မနုဿသမ္ပတ္တိ ဒေဝလောကသမ္ပတ္တိ အဝဿာနေ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိတိ ဣမာ တိသော်ပိ သမ္ပတ္တိယော နာ ပဿတိ။ **နတ္ထိ ပါပ**န္တိ တဿ တာဒိသဿ ဣဒံ နာမ ပါပံ နာ ကတ္တာဗ္ဗန္တိ နတ္ထိတိ။

ပဋ္ဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၆။ ဆဋ္ဌေ **ဧဝဉ္ဟေ**တိ ဣတ္ထေ **ဧဝ**န္တိ ဥပမာကာရေ နိပါတော၊ **ဧ**တိ ပရိကပ္ပနေ။ **သတ္တာ**တိ ရူပါဒိသု သတ္တာ ဝိသတ္တာ။ **ဇာနေယ္ယု**န္တိ ဗုဇ္ဈေယျုံ။ **ဒါနသံဝိဘာဂဿာ**တိ ယာယ ဟိ စေတနာယ အန္ဓာဒိဒေယျမ်ံ သံဟရိတ္ဘာ အနုကမ္ပာပူဇာသု အညတရဝသေန ပရေသံ ဒိယတိ၊ တံ ဒါနံ။ ယာယ ပန အတ္တနာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗဘာဝေန ဂဟိတဝတ္ထုသ္မ ကေဒေသော သံဝိဘဇိတ္ဘာ ဒိယတိ၊ အယံ သံဝိဘာဂေါ။ **ဝိပါက**န္တိ ဖလံ။ **ယထာဟံ ဇာနာမီ**တိ ယထာ အဟံ ဇာနာမိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—တိရစ္ဆာနဂတသ္မိ ဒါနံ ဒတ္ဘာ အတ္တဘာဝသတေ ပဝတ္တသုခဝိပစ္စနဝသေန သတဂုဏာ ဒက္ခိဏာ ဟောတိတိ ဧဝမာဒိနာ ဘိက္ခဝေ ယေန ပကာရေန အဟံ ဒါနသ္မ သံဝိဘာဂဿ စ ဝိပါကံ ကမ္မဝိပါကံ ဉာဏဗလေန ပစ္စက္ခတော ဇာနာမိ၊ ဧဝံ ဣမေ သတ္တာ ယဒိ ဇာနေယျုန္တိ။ **နာ အဒတ္ဘာ ဘုဉ္ဇေယျု**န္တိ ယံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗယုတ္တကံ အတ္တနော

၁-ပရိဟာပေတိ (သီ)

အတ္ထိ၊ တတော ပရေသံ နာ အဒတ္ဝာ မစ္ဆရိယစိတ္တေန စ တဏှာလောဘဝသေန စ ဘုဉ္ဇေယျုံ၊ ဒတ္ဝာဝ ဘုဉ္ဇေယျုံ။ **နာ စ နေသံ မစ္ဆေရမလံ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌေယျာ**တိ အတ္ထနော သမ္ပတ္တိနံ ပရေဟိ သာဓာရဏဘာဝါသဟနလက္ခဏံ စိတ္တသ္သ ပဘဿရဘာဝဒူသကာနံ ဥပက္ကိလေသဘူတာနံ ကဏှဓမ္မာနံ အညတရံ မစ္ဆေရမလံ။ အထ ဝါ ယထာဝုတ္တမစ္ဆေရဘ္ဂေဝ အညမ္ပိ ဒါနန္တရာယကရံ ဇာသာ-လောဘဒေါသာဒိမလဉ္စ နေသံ သတ္တာနံ စိတ္တံ ယထာ ဒါနစေတနာ နပဝတ္တတိ၊ နာ ဝါ သုပရိသုဒ္ဓါ ဟောတိ၊ ဧဝံ ပရိယာဒါယ ပရိတော ဂဟေတ္ဝာ အဘိဘဝိတ္ဝာ နာ တိဋ္ဌေယျ။ ကော ဟိ သမ္မဒေဝ ဒါနဖလံ ဇာနန္တော အတ္တနော စိတ္တေ မစ္ဆေရမလဿ သြကာသံ ဒဒေယျ။

ယော ဝိ နေသံ အဿ စရိမော အာလောပေါတိ နေသံ သတ္တာနံ ယော သမ္ဘပန္နိမကော အာလောပေါ သိယာ။ **စရိမံ ကမ္မန္တိ** တသ္သေဝ ဝေဝစနံ။ ဇာဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဇာမေ သတ္တာ ပကတိယာ ယတ္တကေဟိ အာလောပေဟိ သယံ ယာပေယျုံ၊ တေသု ဧကမေဝ အာလောပံ အတ္တနော အတ္ထာယ ဒတ္ဝေတ္ဝာ တဒညေ သမ္ဗေ အာလောပေ အာဂတာဂတာနံ အတ္ထိကာနံ ဒတ္ဝာ ယော ဥပိတော အာလောပေါ အဿ၊ သော ဇာဓ စရိမော အာလောပေါ နာမ။ **တတော ပိ နာ အသံဝိဘဇိတ္ဝာ ဘုဉ္ဇေယျုံ၊ သစေ နေသံ ပဋိဂ္ဂါဟကာ အဿူ**တိ နေသံ သတ္တာနံ ပဋိဂ္ဂါဟကာ ယဒိ သိယုံ၊ တတော ပိ ယထာဝုတ္တစရိမာလောပတော ပိ သံဝိဘဇိတ္ဝာဝ ဧကေဒေသံ ဒတ္ဝာဝ ဘုဉ္ဇေယျုံ၊ ယထာဟံ ဒါနသံဝိဘာဂသ္သ ဝိပါကံ ပစ္စက္ခတော ဇာနာမိ၊ ဧဝံ ယဒိ ဇာနေ-ယျန္တိ။ **ယသ္မာ စ ခေါ**တိအာဒိနာ ကမ္မဖလဿ အပ္ပစ္စက္ခဘာဝတော ဧဝမေ-တေ သတ္တာ ဒါနသံဝိဘာဂေသု နာ ပဝတ္တန္တိတိ ယထာဓိပ္ပေတမတ္ထံ ကာရ-ဏေန သမ္ပဋိပါဒေတိ။ ဧတေနေဝ တေသံ တဒညပုညေသု စ အပ္ပဋိပတ္တိယာ, အပုညေသု စ ပဋိပတ္တိယာ ကာရဏံ ဒဿိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဂါထာသု **ယထာဝုတ္တံ မဟေသိနာ**တိ မဟေသိနာ ဘဂဝတာ "တိရစ္ဆာန-ဂတေ ဒါနံ ဒတ္ဝာ သတဂုဏာ ဒက္ခိဏာ ပါဋိဂ်ိတမ္ဗာ"တိအာဒိနာ, ဇာဓေဝ ဝါ "ဧဝဉ္ဉေ သတ္တာ ဇာနေယျ"န္တိအာဒိနာ ယထာဝုတ္တံ၊ ဉာဏစာရေန တံ ယထာဝုတ္တံ စိတ္တံ ဉာတန္တိ အတ္ထော။ **ဝိပါကံ သံဝိဘာဂဿာ**တိ သံဝိဘာဂဿဝိ ဝိပါကံ၊ ကော ပန ဝါဒေါ ဒါနဿ။ **ယထာ ဟောတိ မဟပ္ဖလန္တိ** ယထာ သော ဝိပါကော မဟန္တံ ဖလံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဇာဓေ သတ္တာ ယဒိ ဇာနေယျုန္တိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိနေယျ မစ္ဆေရမလန္တိ** မစ္ဆရိယမလံ အပနေတ္ဝာ ကမ္မဖလသဒ္ဓါယ

ရတနတ္တယသဒ္ဓါယ စ ဝိသေသတော ပသန္နေန စိတ္တေန ယေသု ကိလေသေဟိ အာရကတ္တာ အရိယေသု သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နေသု ဒိန္နံ အပ္ပကမ္ပိ ဒါနံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ၊ တေသု ယုတ္တကာလေန **ဒဒ္ဓုံ** ဒဒေယ္ယုံ။

မဟပ္ဖလဘာဝကရဏတော ဒက္ခိဏံ အရဟန္တိတိ ဒက္ခိဏေယ္ယာ၊ သမ္မာပဋိပန္နာ၊ တေသု **ဒက္ခိဏေယ္ယေသု။ ဒက္ခိဏံ** ပရလောကံ သဒ္ဒဟိတ္ဝာ ဒါတဗ္ဗံ ဒေယ္ယဓမ္မံ ယထာ တံ ဒါနံ ဟောတိ မဟာဒါနံ၊ ဧဝံ ဒတ္ဝာ။ အထ ဝါ ဗဟုနော အန္နံ ဒတ္ဝာ၊ ကထံ ပန အန္နံ ဒါတဗ္ဗန္တိ အာဟ "ဒက္ခိဏေယ္ယေသု ဒက္ခိဏာ"န္တိ။ **ဇုတော မနုဿတ္တာ** မနုဿတ္တဘာဝတော **စုတာ** ပဋိသန္ဓိဝသေန **သဂ္ဂံ ဂန္ဆန္တိ ဒါယကာ။ ကာမကာမိနော**တိ ကာမေတဗ္ဗာနံ ဥဋ္ဌာရာနံ ဒေဝဘောဂါနံ ပဋိလဒ္ဓရူပဝိဘဝေန ကမ္မုနာ ဥပဂမနေ သာဓုကာရိတာယ ကာမကာမိနော သဗ္ဗကာမသမဂ္ဂိနော **မောဒန္တိ** ယထာရုစိ ပရိစာရေန္တိတိ အတ္ထော။

ဆဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-မေတ္တာဘာဝနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၇။ သတ္တမေ **ယာနီ ကာနိစိ**တိ အနဝသေသပရိယာဒါနံ။ **ဩပမိကာနိ ပုညကိရိယဝတ္ထူ**နိတိ တေသံ နိယမနံ။ တတ္ထ ဥပမိ ဝုစ္စန္တိ ခန္ဓာ၊ ဥပမိဿ ကရဏံ သိလံ ဧတေသံ, ဥပမိပ္ပယောဇနာနိ ဝါ **ဩပမိကာနိ**။ သမ္ပတ္တိဘဝေ အတ္တဘာဝဇနကာနိ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိဝိပါကဒါယကာနိ။ **ပုညကိရိယဝတ္ထူ**နိတိ ပုညကိရိယာ စ တာ တေသံ တေသံ ဖလာနိသံသာနံ ဝတ္ထူနိ စာတိ ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ။ တာနိ ပန သင်္ခေပတော ဒါနမယံ သီလမယံ ဘာဝနာမယန္တိ တိဝိဓာနိ ဟောန္တိ။ တတ္ထ ယံ ဝတ္တုံ၊ တံ ပရတော တိကနိပါတဝဏ္ဏနာယံ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ **မေတ္တာယ ဧေတော ဝိမုတ္တိယာ**တိ မေတ္တာဘာဝနာဝသေန ပဋိလဒ္ဓတိကစတုက္ကဈာနသမာပတ္တိယာ။ "မေတ္တာ"တိ ဟိ ဝုတ္တေ ဥပစာရေ၊ ဝိ လဇ္ဇတိ အပ္ပနာဝိ၊ "စေတောဝိမုတ္တိ"တိ ပန ဝုတ္တေ အပ္ပနာဈာနမေဝ လဇ္ဇတိ။ တံ ဟိ နိဝရဏာဒိပစ္စနိကဓမ္မတော စိတ္တံ သုဋ္ဌု ဝိမုတ္တိဘာဝေန စေတောဝိမုတ္တိတိ ဝုစ္စတိ။ **ကလံ နာဃတိ္တ သောဠသိန္တိ** မေတ္တာဗြဟ္မဝိဟာရဿ သောဠသဘာဂံ ဩပမိကာနိ ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ န အဃန္တိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—မေတ္တာယ စေတောဝိမုတ္တိယာ ယော ဝိပါကော၊ တံ သောဠသ ကောဋ္ဌာသေ ကတ္ဝာ

တတော ကေံ ပုန သောဋ္ဌသ ကောဋ္ဌာသေ ကတ္ဝာ တတ္ထ ယော ကေ-ကောဋ္ဌာသော၊ နံ တံ အညာနိ ဩပမိကာနိ ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ အဿန္တိ။ **အဓိဂ္ဂဟေတ္ဝာ**တိ အဘိဘဝိတ္ဝာ။ **ဘာသတေ**တိ ဥပက္ကိလေသဝိသုဒ္ဓိယာ ဒီပေတိ။ **တပတေ**တိ တတော ဧဝ အနဝသေသေ ပဋိပက္ခဓမ္မေ သန္တာပေတိ။ **ဝိရောစတိ**တိ ဉာဏယသမုဂ္ဂိယာ ဝိရောစတိ။ မတ္ထာ ဟိ စေတောဝိမုတ္တိ စန္ဒာလောက-သဒိသာ ဝိဂတူပက္ကိလေသာ ဇုတ္တာ ဝိယ ဒီပေတိ၊ အာတပေါ ဝိယ အန္ဓကာရံ ပစ္စနီကဓမ္မေ ဝိဓမန္တီ တပတိ၊ ဩသဓိတာရကာ ဝိယ ဝိဇ္ဇောတမာနာ ဝိရောစတိ စ။

သေယျထာပီတိ ဩပမ္မဒဿနတ္ထေ နိပါတော။ **တာရကရူပါနန္တိ** ဇောတိနံ။ **စန္ဒိယာ**တိ စန္ဒသ အယန္တိ စန္ဒိ၊ တဿာ စန္ဒိယာ၊ ပဘာယ ဇုတ္တာယာတိ အတ္ထော။ **ဝဿာန**န္တိ ဝဿာနံ ဗဟုဝသေန လဒ္ဓဝေါဟာရဿ ဥတုနော။ **ပစ္ဆိမေ မာသေ**တိ ကတ္တိကမာသေ။ **သရဒသမယေ**တိ သရဒကာလေ။ အဿယုဇကတ္တိကမာသာ ဟိ လောကေ "သရဒဥတု"တိ ဝုစ္စန္တိ။ **ဝိဒ္ဓေ**တိ ဥဇ္ဇိဒ္ဓေ၊ မေဃဝိဂမေန ဒူရီဘူတေတိ အတ္ထော။ တေနေဝါဟ **"ဝိဂတဝလာဟကေ"**တိ။ **ဒေဝေ**တိ အာကာသေ။ **နဘံ အဗ္ဘုဿက္ကမာနော**တိ ဥဒယဋ္ဌာနတော အာကာသံ ဥလ္လဃ်န္တော။ **တမဂတ**န္တိ တမံ။ **အဘိဝိဟစ္စာ**တိ အဘိဟန္တွာ ဝိဓမိတ္ဝာ။ **ဩသဓိတာရကာ**တိ ဥဿန္နာ ပဘာ ဇောယ ဓိယတိ၊ ဩသဓိနံ ဝါ အနုဗလပ္ပဒါယိကတ္တာ ဩသဓိတိ လဒ္ဓနာမာ တာရကာ။

ဇော်ဟ—ကသ္မာ ပန ဘဂဝတာ သမာနေပိ ဩပမိကဘာဝေ[၁] မတ္တာ ဇုတရေဟိ ဩပမိကပုညေဟိ ဝိသေသေတ္ဝာ ဝုတ္တာတိ? ဝုစ္စတေ—သေဋ္ဌဋ္ဌေန နိဒ္ဒေါသဘာဝေန စ သတ္တေသု သုပ္ပဋိပတ္တိဘာဝတော။ သေဋ္ဌာ ဟိ ဇေတ္ဌာ ဝိဟာရာ၊ သမ္ဗသတ္တေသု သမ္မာပဋိပတ္တိဘူတာနိ ယဒိဒံ မတ္တာစ္ဆာနာနိ။ ယထာ စ ဗြဟ္မာနော နိဒ္ဒေါသစိတ္တာ ဝိဟရန္တိ၊ ဧဝံ ဧကေဟိ သမန္နာဂတာ ယောဂိနော ဗြဟ္မသမာဝ ဟုတ္ဝာ ဝိဟရန္တိ။ တထာ ဟိမေ "ဗြဟ္မဝိဟာရာ"တိ ဝုစ္စန္တိ။ ဇုတိ သေဋ္ဌဋ္ဌေန နိဒ္ဒေါသဘာဝေန စ သတ္တေသု သုပ္ပဋိပတ္တိဘာဝတော မတ္တာဝ ဇုတရေဟိ ဩပမိကပုညေဟိ ဝိသေသေတ္ဝာ ဝုတ္တာ။

ဧဝမ်ိ ကသ္မာ မတ္တာဝ ဧဝံ ဝိသေသေတ္ဝာ ဝုတ္တာ? ဇုတရေသံ ဗြဟ္မဝိဟာရာနံ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော ဒါနာဒီနံ သဗ္ဗေသံ ကလျာဏဓမ္မာနံ ပရိပူရိကတ္တာ စ။

၁-သာသဝဘာဝေ (သီ၊ သျာ)

အယံ ဟိ သတ္ထေသု ဟိတာကာရပ္ပဝတ္တိလက္ခဏာ မေတ္တာ၊ ဟိတူပသံဟာရ-ရသာ၊ အာဃာတပဋိနယပစ္စုပဋ္ဌာနာ။ ယဒိ အနောမိသော ဘာဝိတာ ဗဟုလီ-ကတာ၊ အထ သုခေနေဝ ကံရုဏာဒိဘာဝနာ သမ္ပဇ္ဇန္တိ မေတ္တာ ဇုတရေသံ ဗြဟ္မဝိဟာရာနံ အမ်ိဳဋ္ဌာနံ။ တထာ ဟိ သတ္ထေသု ဟိတစ္ဆာသယတာယ သတိ နေသံ ဒုက္ခာသဟနတာ[1], သမ္ပတ္တိဝိသေသာနံ စိရဋ္ဌိတိကာမတာ[2], ပက္ခပါတာဘာဝေန သဗ္ဗတ္ထ သမပ္ပဝတ္တစိတ္တတာ စ သုခေနေဝ ဇုတ္ပါန္တိ။ ဧဝဉ္ဆ သကလလောကဟိတသုခဝိဓာနာဓိမုတ္တာ မဟာဗောဓိသတ္တာ "ဇုမဿ ဒါတဗ္ဗံ၊ ဇုမဿ န ဒါတဗ္ဗ"န္တိ ဥတ္တမဝိစယဝသေန ဝိဘာဂံ အကတ္ဝာ သဗ္ဗသတ္တာနံ နိရဝသေသသုခနိဒါနံ[3] ဒါနံ ဒေန္တိ၊ ဟိတသုခတ္ထမေဝ နေသံ သီလံ သမာဒိယန္တိ၊ သီလပရိပူရဏတ္ထံ နေက္ခမ္မံ ဘဇန္တိ၊ တေသံ ဟိတသုခေသု အသမ္မောဟတ္ထာယ ပညံ ပရိယောဒပေန္တိ၊ ဟိတသုခါဘိ-ဝုနတ္ထမေဝ ဒဋ္ဌံ ဝိရိယမာရဘန္တိ၊ ဥတ္တမဝိရိယဝသေန ဝိရဘာဝံ ပတ္တာပိ သတ္တာနံ နာနုပ္ပကာရံ ဟိတစ္ဆာသယေနေဝ အပရာဓံ ခမန္တိ၊ "ဇုဒံ ဝေါ ဒဿာမ, ကရိဿာမာ"တိအာဒိနာ ကတံ ပဋိညာတံ နဝိသံဝါဒေန္တိ၊ တေသံ ဟိတသုခါ-ယေဝ အစလာဓိဋ္ဌာနာ[4] ဟောန္တိ။ တေသု အစလာယ မေတ္တာယ ပုဗ္ဗကာရိနော ဟိတစ္ဆာသယေနေဝ နေသံ ဝိပ္ပကာရေ ဥဒါသီနာ ဟောန္တိ၊ ပုဗ္ဗကာရိတာယပိ နု ပစ္စုပကာရမာသိသန္တိတိ။ ဧဝံ တေ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ ယာဝ ဒဿ-ဗလစတုဝေသာရဇ္ဇဆအသာဓာရဏဉာဏအဋ္ဌာရသာဝေဏိကဗုဒ္ဓဓမ္မပဋိဘေဒေ သဗ္ဗေပိ ကလ္လာဏဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ။ ဧဝံ ဒါနာဒီနံ သဗ္ဗေသံ ကလ္လာဏဓမ္မာနံ ပါရိပူရိကာ မေတ္တာတိ စ ဇုမဿ ဝိသေသဿ ဒဿနတ္ထံ သာ ဇုတရေဟိ ဝိသေသေတ္ဝာ ဝုတ္တာ။

အပိစ မေတ္တာယ ဇုတရေဟိ ဩပမိကပုညေဟိ မဟာနုဘာဝတာ ဝေလာမ-သုတ္တေန ဒီပေတဗ္ဗာ။ တတ္ထ ဟိ ယထာ နာမ မဟတာ ဝေလာမဿ ဒါနတော ဧကဿ သောတာပန္နဿ ဒါနံ မဟပ္ဖလတရံ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ သောတာပန္နသတ-တော ဧကဿ သကဒါဂါမိဿ ဒါနံ။ပ။ ပစ္ဆိကဗုဒ္ဓသတတော ဘဂဝတော၊ တတောပိ ဗုဒ္ဓပုမုခဿ သံဃဿ ဒါနံ၊ တတောပိ စာတုဒ္ဒိသဿ သံဃဿ ဝိဟာရဒါနံ၊ တတောပိ သရဏဂမနံ၊ တတောပိ သီလသမာဒါနံ၊ တတောပိ ဂဒ္ဓ။ဟနမတ္တံ[5] ကာလံ မေတ္တာဘာဝနာ မဟပ္ဖလတရာ ဝုတ္တာ။ ယထာဟ—

၁-ဒုက္ခာပနယနတာ (က)　　၂-စိရဋ္ဌိတိကတာ (က)　　၃-နိရဝသေသမုခေန (က)
၄-သစ္ဆာမိဋ္ဌာနာ (သျာ)　　၅-ဂဒ္ဓ။ဟနမတ္တမ္ပိ (သီ)

"ယံ ဂဟပတိ ဝေလာမော ဗြာဟ္မဏော ဒါနံ အဒါသိ မဟာဒါနံ။ ယော စေကံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နံ ဘောဇေယျ၊ ဇာဒံ တတော မဟပ္ဖလတရံ။ ယော စ သတံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နံ ဘောဇေယျ။ပ။ သုရာမေရယမဇ္ဇပ္ပမာဒ-ဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိံ။ ယော စ အန္တမသော ဂဒ္ဒူဟနမတ္တမ္ပိ မေတ္တစိတ္တံ ဘာဝေယျ၊ ဇာဒံ တတော မဟပ္ဖလတရ"န္တိ[1]။

မဟဂ္ဂတပုညဘာဝေန ပနဿာ ပရိတ္တပုညတော သာတိသယတာယ ဝတ္တမ္ပမေဝ နတ္ထိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ "ယံ ပမာဏကတံ ကမ္မံ၊ နံ တံ တတြာဝ-သိဿတိ၊ နံ တံ တတြာဝတိဋ္ဌတီ"တိ[2]။ ကာမာဝစရကမ္မံ ဟိ ပမာဏကတံ နာမ၊ မဟဂ္ဂတကမ္မံ ပန ပမာဏံ အတိက္ကမိတ္ဝာ ဩမိသကာနောမိသကဖရဏ-ဝသေန ဝဠိတ္ဝာ ကတတ္တာ အပ္ပမာဏကတံ နာမ။ ကာမာဝစရကမ္မံ တဿ မဟဂ္ဂတကမ္မဿ အန္တရာ လဂ္ဂိတုံ ဝါ တံ ကမ္မံ အဘိဘဝိတ္ဝာ အတ္တနော ဝိပါကဿ ဩကာသံ ဂဟေတ္ဝာ ဌာတုံ ဝါ နံ သက္ကောတိ၊ အထ ခေါ မဟဂ္ဂတ-ကမ္မမေဝ တံ ပရိတ္တကမ္မံ မဟောဃော ဝိယ ပရိတ္တံ ဥဒကံ အဘိဘဝိတ္ဝာ အတ္တနော ဩကာသံ ဂဟေတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ၊ တဿ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟိတ္ဝာ သယမေဝ ဗြဟ္မသဟဗ္ယတံ ဥပနေတိတိ အယံ ဟိ တဿ အတ္ထောတိ။

ဂါထာသု **ယော**တိ ယော ကောစိ ဂဟဋ္ဌော ဝါ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ။ **မေတ္တန်**ဿ မေတ္တာစ္စာနံ။ **အပ္ပမာဏ**န္တိ ဘာဝနာဝသေန အာရမ္မဏဝသေန စ အပ္ပမာဏံ။ အသုဘဘာဝနာဒယော ဝိယ ဟိ အာရမ္မဏေ ဧကဒေသဂ္ဂဟဏံ အကတ္ဝာ အနဝသေသဖရဏဝသေန အနောမိသောဖရဏဝသေန စ အပ္ပမာဏာ-ရမ္မဏတာယ ပဂုဏဘာဝနာဝသေန[3] အပ္ပမာဏံ။ **တနူ သံယောဇနာ ဟော**န္တီတိ မေတ္တာစ္စာနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ သမ္မသိတ္ဝာ ဟေဋ္ဌိမေ အရိယမဂ္ဂေ အဓိဂန္တွန်ဿ သုခေနေဝ ပဋိဃသံယောဇနာဒယော ပဟီယမာနာ တနူ ဟောန္တိ။ တေနာဟ "ပဿတော ဥပဓိက္ခယ"န္တိ။ "ဥပဓိက္ခယော"တိ ဟိ နိဗ္ဗာနံ ဝုစ္စတိ၊ တဉ္စဿ သစ္ဆိကိရိယာဘိသမယဝသေန မဂ္ဂဉ္စာနေန ပဿတိ။ အထ ဝါ **တနူ သံယောဇနာ ဟော**န္တီတိ မေတ္တာစ္စာနပဒဋ္ဌာနာယ ဝိပဿနာယ အနုက္ကမေန ဥပဓိက္ခယသင်္ခါတံ အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ တံ ပဿတော ပဂေဝ ဒဿဝိ သံယောဇနာ တနူ ဟောန္တိ၊ ပဟီယန္တိတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ **တနူ သံယောဇနာ ဟော**န္တီတိ ပဋိဃော စေဝ ပဋိဃသမ္ပယုတ္တသံယောဇနာ စ တနုကာ ဟောန္တိ။ **ပဿတော ဥပဓိက္ခယ**န္တိ တေသံယေဝ ကိလေသူပဓိနံ

၁-အံ ၃-၁၉၆-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဒိ ၁-၂၃၅၊ သံ ၂-၅၀၆-ပိဋ္ဌေသု။ ၃-ဖရဏဘာဝနာဝသေန (က)

ခယသမ်ိတံ မေတ္တံ အဓိဂမဝသေန ပဿန္တာသာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဧဝံ ကိလေသပ္ပဟာနံ နိဗ္ဗာနာဓိဂမဉ္စ မေတ္တာဘာဝနာယ သိခါပ္ပတ္တမာန-သံသံ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ အညေ အာနိသံသေ ဒဿေတုံ **"ကမ္မိ ဧစေ"**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဒုဋ္ဌစိတ္တော**တိ မေတ္တာဗလေန သုဋ္ဌု ဝိက္ခမ္ဘိတ-ဗျာပါဒတာယ ဗျာပါဒေန အဒူသိတစိတ္တော။ **မေတ္တာယတီ**တိ ဟိတဖရဏ-ဝသေန မေတ္တံ ကရောတိ။ **ကုသလော**တိ အတိသယေန ကုသလဝါ မဟာ-ပုညော၊ ပဋိဃာဒိအနတ္ထဝိဂမေန ဝါ ခေမီ။ **တေနာ**တိ တေန မေတ္တာယိတေန။ **သဗ္ဗေ စ ပါဏော**ဘိ စသဒ္ဒေါ ဗျတိရေကေ။ **မနုသာနုကမ္မုန်**ဿိ စိတ္တေန အနု-ကမ္မန္တော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ကေသတ္တဝိသယာပိ တာဝ မေတ္တာ မဟာ-ကုသလရာသိ၊ သဗ္ဗေ ပန ပါဏော အတ္တနော ပိယပုတ္တံ ဝိယ ဟိတဖရဏေန မနသာ အနုကမ္မန္တော ပဟူတံ ဗဟုံ အနပ္ပကံ အပရိယန္တံ စတုသဋ္ဌိမဟာကပ္ပေပိ အတ္တနော ဝိပါကပ္ပဗန္ဓံ ပဝတ္တေတုံ သမတ္ထံ ဥဋ္ဌာရပုညံ အရိယော ပရိသုဒ္ဓ-စိတ္တော ပုဂ္ဂလော ပကရောတိ နိပ္ဖါဒေတိ။

သတ္တသင်္ခုန်ဿိ သတ္တသမ်ိတေန သင်္ခေန သမန္နာဂတံ ဘရိတံ၊ သတ္တေဟိ အဝိရဉ္ဇံ အာကိဏ္ဏမနုသန်ဿ အတ္ထော။ **ဝိဇိတ္ဝာ**တိ အဒေင်္ခန အသတ္ထေန ဓမ္မေနေဝ ဝိဇိနိတ္ဝာ။ **ရာဇိသယော**တိ ဇာသိသဒိသာ ဓမ္မိကရာဇာနော။ **ယဇမာ-နာ**တိ ဒါနာနိ ဒဒမာနာ။ **အနုပရိယဂါ**တိ ဝိစရိ်သု။

အဿမေဓန်ဿိအာဒိသု ပေါရာဏကရာဇကာလေ ကိရ သဿမေဓံ ပုရိသ-မေဓံ သမ္မာပါသံ ဝါစာပေယျန်ဿ စတ္တာရိ သင်္ဂဟဝတ္ထူနိ အဟေသုံ၊ ယေဟိ ရာဇာနော လောကံ သင်္ဂဏှိ်သု။ တတ္ထ နိပ္ဖန္နသဿတော ဒဿမဘာဂဂ္ဃဟဏံ **သဿမေဓံ** နာမ၊ သဿသမ္ပာဒနေ မေဓာဝိတာတိ အတ္ထော။ မဟာယောဓာနံ ဆမာသိကံ ဘတ္တဝေတနာနုပ္ပဒါနံ **ပုရိသမေဓံ** နာမ၊ ပုရိသသင်္ဂဏှနေ မေဓာ-ဝိတာတိ အတ္ထော။ ဒလိဒ္ဒမနုဿာနံ ပေါတ္ထကေ လေခံ ဂဟေတ္ဝာ တိဏ်ိ ဝဿာနိ ဝိနာ ဝနိ်ယာ သဟဿဒ္ဓိသဟဿမတ္တာနာနုပ္ပဒါနံ **သမ္မာပါသံ** နာမ။ တံ ဟိ သမ္မာ မနုဿေ ပါသေတိ ဟဒယေ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဝိယ ဌပေတိ၊ တသ္မာ "သမ္မာပါသ"န်ိ ဝုစ္စတိ။ "တာတ မာတုလာ"တိအာဒိနာ ပန သင်္ကဝါစ်ယ သင်္ဂဟံ **ဝါစာပေယျံ** နာမ၊ ပေယျဝစ်ံ ပိယဝါစတာတိ အတ္ထော။ ဧဝံ စတ္ဂူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ သင်္ဂဟိတံ ရဇ္ဇံ ဣဒ္ဓဖ္ဖေဝ ဟောတိ ဖိတဉ္စ ပဟူတအန္နပါနံ ခေမံ နိရုဗ္ဘဒံ။ မနုဿာ မုဒါ မောဒမာနာ ဥရေ ပုတ္တေ နစ်ေနာ အပါရုတာဃရာ

ဝိဟာရန္တိ၊ ဇာဒံ ဃရဒ္ဒါရေသု အဂ္ဂဠာနံ အဘာဝတော **"နိဂ္ဂဠ"**န္တိ ဝုစ္စတိ။ အယံ ပေါရာဏိကာ ပဝေဏိ၊ အယံ ပေါရာဏိကာ ပကတိ။

အပရဘာဂေ ပန သြက္ကာကရာဇကာလေ ဗြာဟ္မဏာ ဇာမာနိ စတ္တာရိ သင်္ဂဟဝတ္ထူနိ ဇာမဒ္ဓ ရဋ္ဌသမ္ပတ္တိံ ပရိဝတ္တေန္တာ ဥဒ္ဒမ္မလံ ကတ္ဝာ အဿမေဓံ ပုရိသမေဓန္တိအာဒိကေ ပဒ္ဓ ယညေ နာမ အကံသု။ ဝုတ္တဉ္ဉေတံ ဘဂဝတာ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလံ တေ–

"တေသံ အာသိ ဝိပလ္လာသော၊ ဒိသ္ဝာန အဇာတော အဇံ။ပ။
တေ တတ္ထ မန္တေ ဂန္ထေတ္ဝာ၊ သြက္ကာကံ တဒုပါဂမု"န္တိ [၁]။

တတ္ထ အဿမေတ္ထ မေဓန္တိ ဗာဓေန္တိတိ **အဿမေဓော၊** ဒ္ဝိဟိ ပရိယညေ-ဟိ ယဇိတဗ္ဗဿ ဧကဒိသတိယူပဿ ကေသိံ ပန္ဆိမဒိဝသေ ဧဝ၂ သတ္တနဝုတိ-ပဒ္ဓပသုသတဃာတဘီသနဿ ဌပေတ္ဝာ ဘူမိဒ္ဓ ပုရိသေ စ အဝသေသသဗ္ဗ-ဝိဘဝဒက္ခိဏာဿ ယညသ္သေတံ အဓိဝစနံ။ ပုရိသမေတ္ထ မေဓန္တိ ဗာဓေန္တိတိ **ပုရိသမေဓော၊** စတူဟိ ပရိယညေဟိ ယဇိတဗ္ဗဿ သဒ္ဒိံ ဘူမိယာ အဿမေဓေ ဝုတ္တဝိဘဝဒက္ခိဏာဿ ယညသ္သေတံ အဓိဝစနံ။ သမ္မမေတ္ထ ပါသန္တိ ဒိပန္တိတိ **သမ္မာပါသော၊** ယုဂစ္ဆိဂ္ဂဠေ ပဝေသနဒဏ္ဍကာသဒ္ဒါတံ သမ္ဗံ ဒိဝိတ္ဝာ တဿ ပတိတောကာသေ ဝေဒိံ ကတ္ဝာ သံဟာရိမေဟိ ယူပါဒိဟိ သရဿတိနဒိယာ နိမုဂ္ဂေါကာသတော ပဘုတိ ပဋိလောမံ ဂစ္ဆန္တေန ယဇိတဗ္ဗဿ သဿ-ယာဂဿေတံ [၃] အဓိဝစနံ။ ဝါဇမေတ္ထ ပိဝန္တိတိ **ဝါဇပေယျော။** ဧကေန ပရိယညေန သတ္တရသဟိ ပသုဟိ ယဇိတဗ္ဗဿ ဗဋ္ဋဝယူပဿ သတ္တရသက-ဒက္ခိဏာဿ [၄] ယညသ္သေတံ အဓိဝစနံ။ နတ္ထိ ဧတ္ထ အဂ္ဂဠောတိ **နိရ္ဂဠော။** နဝဟိ ပရိယညေဟိ ယဇိတဗ္ဗဿ သဒ္ဒိံ ဘူမိယာ ပုရိသေဟိ စ အဿမေဓေ ဝုတ္တဝိဘဝဒက္ခိဏာဿ သမ္ဗမေဓပရိယာယနာမဿ အဿမေဓဝိကပ္ပသ္သေတံ အဓိဝစနံ။

စန္ဒပ္ပဘာတိ စန္ဒပ္ပဘာယ။ **တာရဂဏာဝ သဗ္ဗေ**တိ ယထာ သဗ္ဗေပိ တာရ-ဂဏာ စန္ဒိမသောဘာယ သောဠသိမ္ပိ ကလံ နာဂ္ဃန္တိ၊ ဧဝံ တေ အဿမေဓ-ဒယော ယညာ မေတ္တာစိတ္တာဿ ဝုတ္တလက္ခဏေန သုဘာဝိတဿ သောဠသိမ္ပိ ကလံ နာနုဘဝန္တိ နာပါပုဏန္တိ၊ နာဂ္ဃန္တိတိ အတ္ထော။

၁-ခု ၁-၃၄၄-ပိဋ္ဌေ။

၂-မဇ္ဈိမဒိဝသေ ဧဝ (သီ၊ သျာ၊ က) အံ-ဋ္ဌ ၃-၁၉၄၊ ဘံ-ဋ္ဌ ၁-၁၃၄-ပိဋ္ဌေသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

၃-ယညယာဂဿေတံ (သျာ)၊ ယာတြာယာဂဿေတံ (က)၊
သမ္ဗယာဂဿေတံ (အံ-ဋ္ဌ ၂-၃၀၂-ပိဋ္ဌေ) ၄-သတ္တရသကသတ္တရသကဒက္ခိဏာဿ (သီ၊သျာ)

ဇုဒါနိ အပရေပိ ဒ်ဒ္ဓမ်ိဳကသမ္မရာယိကေ မေတ္တာဘာဝနာယ အာနိသံသေ ဒသေတုံ "**ယော နု ဟန်ဒီ**"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ယော**တိ မေတ္တာဗြဟ္မ-ဝိဟာရဘာဝနာနုယုတ္တော ပုဂ္ဂလော။ **နု ဟန်ဒီ**တိ တေနေဝ မေတ္တာဘာ-ဝနာနုဘာဝေန ဒုရဝိက္ခမ်ိတဗ္ဗာပါဒတာယ နု ကဋ္ဌိ သတ္တံ ဟိ ံသတိ, လေဋ္ဌု-ဒဏ္ဍာဒိဟိ နု ဝိဗာဓေတိ ဝါ။ **နု ဃာတေတီ**တိ ပရံ သမာဒပေတွာ နု သတ္တေ ဟနာပေတိ နု ဝိဗာဓာပေတိ စ။ **နု ဇိနာတီ**တိ သာရမ္ဘဝိဂ္ဂါဟိက-ကထာဒိဝသေန နု ကဋ္ဌိ ဇိနာတိ သာရမ္ဘသေဝ အဘာဝတော၊ ဇာနိကရဏ-ဝသေန ဝါ အဋ္ဌကရဏာဒိနာ နု ကဋ္ဌိ ဇိနာတိ။ **နု ဇာပယေ**တိ ပရေပိ ပယောဇေတွာ ပရေသံ ဓနဇာနိ ံ နု ကာရာပေယျ။ **မေတ္တံသော**တိ မေတ္တာ-မယစိတ္တကောဋ္ဌာသော၊ မေတ္တာယ ဝါ အံသော အဝိဇဟနဋ္ဌေန အဝယဝ-ဘူတော်တိ မေတ္တံသော။ **သမ္ဗဘူတေသူ**တိ သမ္ဗသတ္တေသု။ တတော ဧဝ **ဝေရံ တသ နု ကေနစိ**တိ အကုသလဝေရံ် တသ ကေနစိပိ ကာရဏေန နတ္ထိ၊ ပုဂ္ဂလဝေရသဒ်ိတော ဝိရောဓော ကေနစိ ပုရိသေန သဒ်ိ ံ တသ မေတ္တာ-ဝိဟာရိသ နတ္ထိတိ။

ဝေမေတသ်ိ ံ ကေကနိပါတေ ပဋိပါဋိယာ တေရသသု သုတ္တေသု သိက္ခာ-သုတ္တဒ္ဝယေ စာတိ ပန္နရသသု သုတ္တေသု ဝိဝဋ်ံ ကထိတံ၊ နိဝရဏသုတ်ံ သံယောဇနသုတ်ံ အပ္ပမာဒသုတ်ံ အဒ်ိဿဒ္ဓယသုတ်ံ တေသု ဧတ္ထသုတ္တေသု ဝဋ်ံ ဝဋ်ံ ကထိတံ၊ ဣတရေသု ပန ဝဋ်ံ မေဝ ကထိတ်ံ။

သတ်ံ မသုတ်ံ ဝဏ္ဏနာ နိဒ်ိ တာ။

ပရမတ်ထဒီပနိယာ ခုဒ္ဒကနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဣတိဝုတ်ကသ

၂-ဒုကနိပါတ

၁-ပဌမဝဂ္ဂ

၁-ဒုက္ခဝိဟာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၈။ ဒုကနိပါတသ ပဌမေ **ဒ္ဝီဟီတိ** ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ။ **ဧမေ့ဟီတိ** ပရိစ္ဆိန္နဓမ္မနိဒဿနံ။ **ဒ္ဝီဟိ ဧမေ့ဟီတိ** ဒ္ဝီဟိ အကုသလဓမ္မေဟိ။ **သမန္နာဂတောတိ** ယုတ္တောဂေ။ **ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ**တိ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ။ **ဒုက္ခံ ဝိဟရတီ**တိ စတူသုပိ ဣရိယာပထေသု ကိလေသဒုက္ခေန စေဝ ကာယိကစေတသိကဒုက္ခေန စ ဒုက္ခံ ဝိဟရတိ။ **သဝိဃာတ**န္တိ စိတ္တူပဃာတေန စေဝ ကာယူပဃာတေန စ သဝိဃာတံ။ **သဥ္ပါယာသ**န္တိ ကိလေသူပါယာသေန စေဝ သရီရခေဒေန စ ဗလဝအာယာသဝသေန သဥ်ပါယာသံ။ **သပရိဠာဟ**န္တိ ကိလေသပရိဠာဟေန စေဝ ကာယပရိဠာဟေန စ သပရိဠာဟံ။ **ကာယသ ဘေဒါ**တိ ဥပါဒိန္နက္ခန္ဓပရိစ္စာဂါ။ **ပရံ မရဏာ**တိ တဒနန္တရံ အဘိနိပ္ဖတ္တိက္ခဏေ။ အထ ဝါ **ကာယသ ဘေဒါ**တိ ဇီဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒါ။ **ပရံ မရဏာ**တိ စုတိတော ဥဒ္ဓံ။ **ဒုဂ္ဂတိ ပါဋိကင်္ခါ**တိ ဒုဂ္ဂတိသင်္ခါတာနံ စတုန်နံ အပါယာနံ အညတရာ ဂတိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ၊ အဝဿံဘာဝိနီတိ အတ္ထော။

အဂုတ္တဒ္ဝါရောတိ အပိဟိတဒ္ဝါရော။ ကတ္ထ ပန အဂုတ္တဒ္ဝါရောတိ အာဟ **"ဣန္ဒြိယေသု"**တိ။ တေန မနစ္ဆဋ္ဌာနံ ဣန္ဒြိယာနံ အသံဝရမာဟ။ ပဋိဂဟဏပရိဘောဂဝသေန ဘောဇနေ မတ္တံ နာ ဇာနာတိတိ **ဘောဇနေ အမတ္တညူ**။ **"ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဝါရတာယ ဘောဇနေ အမတ္တညုတာယာ"**တိပိ ပဌန္တိ။

ကထံ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဝါရတာ, ကထံ ဝါ ဂုတ္တဒ္ဝါရတာတိ? ကိဉ္စာပိ ဟိ စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရော ဝါ အသံဝရော ဝါ နတ္ထိ။ နာ ဟိ စက္ခုပသာဒံ နိဿာယ သတိ ဝါ မုဋ္ဌဿစ္စံ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အပိစ ယဒါ ရူပါရမ္မဏံ စက္ခုဿ အာပါထံ အာဂစ္ဆတိ၊ တဒါ ဘဝင်္ဂေ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ နိရုဇ္ဈေ ကိရိယာမနောဓာတု အာဝဇ္ဇနကိစ္စံ သာဓေယမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ နိရုဇ္ဈတိ၊ တတော စက္ခုဝိညာဏံ ဒဿနကိစ္စံ, တတော ဝိပါကမနောဓာတု သမ္ပဋိစ္ဆနကိစ္စံ, တတော ဝိပါကာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု သန္တီရဏကိစ္စံ, တတော ကိရိယာဟေတုကမနောဝိညာဏဓာတု ဝေါဋ္ဌပ္ပနကိစ္စံ သာဓေယမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ နိရုဇ္ဈတိ၊ တဒနန္တရံ ဇဝနံ ဇဝတိ။ တထာဝိ နေဝ ဘဝင်္ဂသမယေ, နာ အာဝဇ္ဇနာဒီနံ

အညတရသမယေ သံဝရော ဝါ အသံဝရော ဝါ အတ္ထိ၊ ဇဝနက္ခဏော ပန သစေ ဒုဿီလျံ ဝါ မုဋ္ဌဿစ္စံ ဝါ အညာဏံ ဝါ အက္ခန္တိ ဝါ ကောသဇ္ဇံ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အသံဝရော ဟောတိ။ ဧဝံ ဟောန္တောပိ သော "စက္ခုဒ္ဒါရေ အသံ-ဝရော"တိ ဝုစ္စတိ၊ ကသ္မာ? ယသ္မာ တသ္မိံ သတိ ဒ္ဝါရမ္မိ အဂုတ္တံ ဟောတိ ဘဝင်္ဂမ္မိ အာဝဇ္ဇနာဒီနိ ဝိထိစိတ္တာနိပိ။ ယထာ ကိံ? ယထာ နဂရဿ စတူသု ဒ္ဝါရေသု အသံဝုတေသု ကိဉ္စာပိ အန္တောဃရဒ္ဝါရကောဋ္ဌကဂတ္တာဒယော သုသံဝုတာ၊ တထာပိ အန္တောနဂရေ သဗ္ဗံ ဘဏ္ဍံ အရက္ခိတံ အဂေါပိတမေဝ ဟောတိ။ နဂရ-ဒ္ဝါရေဟိ ပဝိသိတ္ဝာ စောရာ ယဒိစ္ဆကံ၊ တံ ဟရေယျုံ။ ဧဝမေဝ ဇဝနေ ဒုဿီလျာ-ဒီသု ဥပ္ပန္နေသု တသ္မိံ အသံဝရေ သတိဒ္ဝါရမ္မိ အဂုတ္တံ ဟောတိ၊ ဘဝင်္ဂမ္မိ အာဝဇ္ဇနာဒီနိ ဝိထိစိတ္တာနိပိ။ တသ္မိံ ပန အသတိ ဇဝနေ သီလာဒီသု ဥပ္ပန္နေသု ဒ္ဝါရမ္မိ ဂုတ္တံ ဟောတိ ဘဝင်္ဂမ္မိ အာဝဇ္ဇနာဒီနိ ဝိထိစိတ္တာနိပိ။ ယထာ ကိံ? ယထာ နဂရဒ္ဝါရေသု သံဝုတေသု ကိဉ္စာပိ အန္တောဃရဒ္ဝါရာဒယော အသံဝုတာ၊ တထာပိ အန္တောနဂရေ သဗ္ဗံ ဘဏ္ဍံ သုရက္ခိတံ သုဂေါပိတမေဝ ဟောတိ။ နဂရဒ္ဝါရေသု ဟိ ဝိဟိတေသု စောရာနံ ပဝေသော နတ္ထိ။ ဧဝမေဝ ဇဝနေ သီလာဒီသု ဥပ္ပန္နေသု ဒ္ဝါရမ္မိ ဂုတ္တံ ဟောတိ ဘဝင်္ဂမ္မိ အာဝဇ္ဇနာဒီနိ ဝိထိ-စိတ္တာနိပိ။ တသ္မာ ဇဝနက္ခဏော ဥပ္ပဇ္ဇမာနောပိ "စက္ခုဒ္ဒါရေ သံဝရော"တိ ဝုစ္စတိ။ သေသဒ္ဝါရေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧဝံ ဣန္ဒြိယေသု အဂုတ္တဒ္ဝါရတာ ဂုတ္ত-ဒ္ဝါရတာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ကထံ ပန ဘောဇနေ အမတ္တညူ၊ ကထံ ဝါ မတ္တညူတိ? ယော ဟိ ပုဂ္ဂလော မဟိစ္ဆော ဟုတ္ဝာ ပဋိဂ္ဂဟဏော မတ္တံ နဇာနာတိ။ မဟိစ္ဆပုဂ္ဂလော ဟိ ယထာ နာမ ကစ္ဆပုဋဝါဏိဇော ပိဋ္ဌနဘက္ခကံ ဟတ္ထေန ဂဟေတ္ဝာ ဥစ္ဆင်္ဂေပိ ပက္ခိပိ-တဗ္ဗယုတ္တကံ ပက္ခိပိတ္ဝာ မဟာဇနသ္မ ပဿန္တဿေဝ "အသုကံ ဂဏှထ၊ အသုကံ ဂဏှထာ"တိ မုခေန ဥဋ္ဌေါသေတိ၊ ဧဝမေဝ အပ္ပမတ္တကမ္မိ အတ္တနော သီလံ ဝါ ဂန္ထံ ဝါ ဓုတင်္ဂဂုဏံ ဝါ အန္တမသော အရညဝါသမတ္တကမ္မိ မဟာဇနသ္မ ဇာနန္တဿေဝ သမ္ဘာဝေတိ၊ သမ္ဘာဝေတ္ဝာ စ ပန သကဋ္ဌေဟိပိ ဥပနိတေ ပစ္ဆယေ "အလ"န္တိ အဝတ္ဝာ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ တယော ဟိ ပုရေတုံ နသ္ဘာ အဂ္ဂိ ဥပါဒါနေန, သမုဒ္ဒေါ ဥဒကေန, မဟိစ္ဆော ပစ္ဆယေဟိတိ။

အဂ္ဂိဘ္ဘန္တော သမုဒ္ဒေါ စ၊ မဟိစ္ဆော စာပိ ပုဂ္ဂလော။
ဗဟုကေ ပစ္ဆယေ ဒိန္နေ[၁]၊ တယောပေတေ နပူရယေတိ [၂]။

၁-ဗဟုကေဟိ ပစ္ဆယေဟိ (သျာ)၊ ဗဟုကေ ပစ္ဆယေ ဒေန္တေ (က)

၂-နပူရိယာတိ (က) မ-ဋ္ဌ ၂-၄၅၊ အဘိ-ဋ္ဌ ၂-၄၅၅၊ အံ-ဋ္ဌ ၁-၅၇-ပိဋ္ဌေသုပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

မဟိစ္ဆပုဂ္ဂလော ဟိ ဝိဇာတမာတုယာဝိ မနံ ဂဏှိတုံ န သက္ကောတိ။ ဧဝံရူပေါ ဟိ အနုပ္ပန္နံ လာဘံ န ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဥပ္ပန္နလာဘတော စ ပရိဟာယတိ။ ဧဝံ တာဝ ပဋိဂ္ဂဟဏော အမတ္တညူ ဟောတိ။ ယော ပန ဓမ္မေန သမေန လဒ္ဓမ္ပိ အာဟာရံ ဂဓိတော မုစ္ဆိတော အဇ္ဈောပန္နော[1] အနာဒီနဝဒဿာဝိ အနိဿရဏပညော အာဟရတ္ထကအလသာဒူကတတ္ထဝဋ္ဋကကာကမာသကဘုတ္တဝမိတကမြာဟ္မဏာနံ အညတရော ဝိယ အယောနိသော အနုပါယေန ယာဝဒတ္ထံ ဥဒရာဝဒေဟကံ ပရိဘုဉ္ဇိတ္ဝာ သေယျသုခံ ပဿသုခံ မိဒ္ဓသုခံ အနုယုတ္တော ဝိဟရတိ၊ အယံ ပရိဘောဂေ အမတ္တညူ နာမ။

ယော ပန “ယဒိဝိ ဒေယျဓမ္မော ဗဟု ဟောတိ၊ ဒါယကော အပ္ပံ ဒါတုကာမော၊ ဒါယကဿ ဝသေန အပ္ပံ ဂဏှာတိ။ ဒေယျဓမ္မော အပ္ပေါ, ဒါယကော ဗဟုံ ဒါတုကာမော၊ ဒေယျဓမ္မဿ ဝသေန အပ္ပံ ဂဏှာတိ။ ဒေယျဓမ္မော ဗဟု, ဒါယကောဝိ ဗဟုံ ဒါတုကာမော၊ အတ္တနော ထာမံ ဉတ္ဝာ ပမာဏယုတ္တမေဝ ဂဏှာတိ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တဿ ပဋိဂ္ဂဟဏော ပမာဏဇာနနဿ စေဝ, “ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော အာဟာရံ အာဟာရေတိ၊ နေဝ ဒဝါယ၊ နာ မဒါယာ”တိအာဒိနာဝါ “လဒ္ဓဒ္ဗ ပိဏ္ဍပါတံ အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈောပန္နော အာဒီနဝဒဿာဝိ နိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတိ”တိ စ အာဒိနာနယေန ဝုတ္တဿ ပစ္စဝေက္ခဏဿ ပဋိသင်္ခါနပညာယ ဇာနိတ္ဝာ အာဟာရပရိဘုဉ္ဇနသင်္ခါတဿ ပရိဘောဂေ ပမာဏဇာနနဿ စ ဝသေန ဘောဇနေ မတ္တညူ ဟောတိ၊ အယံ ဘောဇနေ မတ္တညူ နာမ။ ဧဝံ ဘောဇနေ အမတ္တညူတာ မတ္တညူတာ စ ဟောတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဂါထာသု ပန **စက္ခု**နွှဲအာဒီသု စက္ခတိတိ စက္ခု၊ ရူပံ အဿာဒေတိ၊ သမဝိသမံ အာစိက္ခနွှဲ ဝိယ ဟောတိတိ ဝါ အတ္ထော။ သုဏာတီတိ **သောတံ**။ ဃာယတိတိ **ဃာန**ံ။ ဇိဝိတနိမိတ္တံ အာဟာရရသော ဇိဝိတံ၊ တံ အဂ္ဂဟိယတိတိ **ဇိဝှါ**။ ကုစ္ဆိတာနံ အာယောတိ **ကာယော**။ မနတေ ဝိဇာနာတီတိ **မနော**။ ပေါရာဏာ ပနာဟု မုနာတီတိ **မနော**၊ နာဠိယာ မိနမာနော ဝိယ မဟာတုလာယ ဓာရယမာနော ဝိယ စ အာရမ္မဏံ ဝိဇာနာတီတိ အတ္ထော။ ဧဝံ တာဝေတ္ထ ပဒတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဘာဝတ္ထတော ပန ဒုဝိဓံ စက္ခု၊ မံသစက္ခု၊ စ ပညာစက္ခု၊ စ။ တေသု ဗုဒ္ဓစက္ခု သမန္တစက္ခု၊ ဉာဏစက္ခု၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ဓမ္မစက္ခုတိ ပဉ္စဝိဓံ **ပညာစက္ခု**။ တတ္ထ “အဒ္ဒသံ

၁-အဇ္ဈာပန္နော (သျာ) ၂-အာဘိ ၁-၂၆ ၂-ဝိဒ္ဓေ။

ခေါ အဟံ ဘိက္ခဝေ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ လောကံ ဝေါလောကေန္တော”တိ ဣဒံ ဗုဒ္ဓစက္ခု နာမ။ “သမန္တစက္ခု ဝုစ္စတိ သဗ္ဗညုတညာဏ”န္တိ ဣဒံ သမန္တစက္ခု နာမ။ “စက္ခုံ ဥဒပါဒိ”တိ ဣဒံ ဉာဏစက္ခု နာမ။ “အဒ္ဒသံ ခေါ အဟံ ဘိက္ခဝေ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန”တိ ဣဒံ ဒိဗ္ဗစက္ခု နာမ။ “ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ”တိ ဣဒံ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂတ္တယသမ္ပိတံ ဓမ္မစက္ခု နာမ။

မံသစက္ခုပိ ဒုဝိဓံ သသမ္ဘာရစက္ခု ပသာဒစက္ခု။တိ။ တတ္ထ ယွာယံ အက္ခိကူပကေ ပတိဋ္ဌိတော ဟေဋ္ဌာ အက္ခိကူပကဋ္ဌိကေန, ဥပရိ ဘမုကဋ္ဌိကေန, ဥဘတော အက္ခိ-ကူဋ္ဌေဟိ, အန္တော မဏ္ဍလုဂ်ေန, ဗဟိဒ္ဓါ အက္ခိလောမေဟိ ပရိစ္ဆိန္နော မံသပိဏ္ဍော၊ သန်ဳပတော စတသ္သော ဓာတုယော ဝဏ္ဏော ဂန္ဓော ရသော ဩဇာ သမ္ဘဝေါ သဏ္ဌာနံ ဇီဝိတံ ဘာဝေါ ကာယပသာဒေါ စက္ခုပသာဒေါတိ စုဒ္ဒသ သမ္ဘာရာ၊ ဝိဏ္ဍာရတော စတသ္သော ဓာတုယော တံနိဿိတာ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသဩဇာသဏ္ဌာန-သမ္ဘဝါတိ ဇုမာနိ ဒသ စတုသမုဋ္ဌာနိကဏာ စတ္တာလီသံ ဟောန္တိ၊ ဇီဝိတံ ဘာဝေါ ကာယပသာဒေါ စက္ခုပသာဒေါတိ စတ္တာရိ ကေန္တကမ္မသမုဋ္ဌာနေ-ဝါတိ ဇုမေသံ စတုစတ္တာလီသာယ ရူပါနံ ဝသေန စတုစတ္တာလီသ သမ္ဘာရာ၊ ယံ လောကော “သေတံ ဝဏ္ဏံ ပုထုလံ ဝိသဒံ ဝိပုလံ စက္ခု။”တိ သဇ္ဇာနန္တော နာ စက္ခုံ သဇ္ဇာနာတိ၊ ဝဏ္ဏံ စက္ခုတော သဇ္ဇာနာတိ၊ ယော မံသပိဏ္ဍော အက္ခိကူပကေ ပတိဋ္ဌိတော နာရုသုတ္တကေန မဏ္ဍလုဂ်ေန အာဗဒ္ဓေါ၊ ယဏ္ဍ သေတမို့ အဏ္ဍိ ကဏ္ဟမို့ လောဟိတကမို့ ပထဝီပိ အာပေါပိ တေဇောပိ ဝါယောပိ၊ ယံ သေမှသဒိသဏ္ဌာ သေတံ၊ ပိဏ္ဍုသဒိသဏ္ဌာ ကဏ္ဟံ၊ ရုဟိရသဒိသဏ္ဌာ လောဟိတကံ၊ ပထဝသဒိသဏ္ဌာ ပဏ္ဍုံ၊ အာပသဒိသဏ္ဌာ ပဿရတိ၊ တေဇသဒိသဏ္ဌာ ပရိဍဟတိ၊ ဝါယုသဒိသဏ္ဌာ သမ္ဘမတိ၊ ဣဒံ သသမ္ဘာရစက္ခု နာမ။ ယော ပန ဏ္ဍေ သိတော ဏ္ဍေ ပဋိဗဒ္ဓေါ စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ ပသာဒေါ၊ ဣဒံ ပသာဒစက္ခု နာမ။ ဣဒံ ဟိ စက္ခုဝိညာဏာဒီနံ ယထာရဟံ ဝဏ္ဍုဒ္ဓါရဘာဝေန ပဝတ္တတိ။

သောတာဒိသုပိ သောတံ ဒိဗ္ဗသောတံ မံသသောတန္တိ ဒုဝိဓံ။ ဏ္ဍေ “ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ ဝိသုဒ္ဓါယ အတိက္ကန္တမာနုသိကာယ ဥဘော သဒ္ဒေ သုဏာတီ”တိ ဣဒံ ဒိဗ္ဗသောတံ နာမ။ မံသသောတံ ပန သသမ္ဘာရသောတံ ပသာဒသောတန္တိ ဒုဝိဓန္တိအာဒိ သဗ္ဗံ စက္ခုမှိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တထာ ဃာနဇိဝှါ။ ကာယော ပန စောပနကာယော ကရဇကာယော သမူဟကာယော ပသာဒကာယောတိအာဒိနာ ဗဟုဝိဓော။ တတ္ထ—

၁-မ ၁-၂၂၅-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-ခု ဂ-၉၃-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-သံ ၃-၃၆၉၊ ဝိ ၃-၁၄-ဝိဇ္ဇေသု။
၄-မ ၁-၂၂၇-ဝိဇ္ဇေ။ ၅-မ ၂-၃၄၆၊ ဝိ ၃-၁၆-ဝိဇ္ဇေသု။

"ကာယေန သံဝုတာ ဓိရာ၊ အထော ဝါစာယ သံဝုတာ"တိ၁—

အယံ စောပနကာယော နာမ။ "ဇာမမ္ပာ ကာယာ အညံ ကာယံ အဘိနိမ္မိနာ-တီ"တိ၂ အယံ ကရဇကာယော နာမ။ သမ္ဖဟကာယော ပန ဝိညာဏာဒိ-သမ္ဖဟဝသေန အနေကဝိဓော အာဂတော။ တထာ ဟိ "ဆ ဇာမေ အာဝုသော ဝိညာဏကာယာ"တိအာဒိသု၃ ဝိညာဏသမ္ဖဟော ဝုတ္တော။ "ဆ ဖဿ-ကာယာ"တိအာဒိသု၄ ဖဿာဒိသမ္ဖဟော။ တထာ "ကာယပဿဒ္ဓိ ကာယ-လဟုတာ"တိအာဒိသု၅ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒယော။ "ဇာဓေကစ္စော ပထဝိကာယံ အနိစ္စတော အနုပသတိ၊ အာပေါကာယံ တေဇောကာယံ ဝါယောကာယံ ကေသကာယံ လောမကာယ"န္တိအာဒိသု၆ ပထဝါဒိသမ္ဖဟော။ "ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတ္ဝာ"တိ၇ အယံ ပသာဒကာယော။ ဇာဓာဝိ ပသာဒကာယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ သော ဟိ ကာယဝိညာဏာဒိနံ ယထာရဟံ ဝတ္ထုဒ္ဒါရဘာဝေန ပဝတ္တတိ။ မနောတိ ပန ကိဉ္စာပိ သဗ္ဗံ ဝိညာဏံ ဝုစ္စတိ၊ တထာပိ ဒ္ဝါရဘာဝသ ဇာဓာမိပ္ပေတတ္တာ ဒ္ဝါရဘူတံ သာဝဇ္ဇနံ ဘဝင်္ဂံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တောနိ ယသ ဒ္ဝါရာနိ၊ အဂုတ္တာနိ စ ဘိက္ခုနောတိ ယသ ဘိက္ခုနော တောနိ မနစ္ဆဋ္ဌာနိ ဒ္ဝါရာနိ သတိဝေါသဋ္ဌေန ပမာဒံ အာပန္နတ္တာ သတိကဝါ-ဋ္ဌေန အပိဟိတာနိ။ **ဘောဇနမ္ဟိ။ပ။ အမိဂစ္ဆတိ**တိ သော ဘိက္ခု ဝုတ္တနယေန ဘောဇနေ အမတ္တညူ ဇာန္ဒြိယေသု စ သံဝရရဟိတော ဒိဋ္ဌမ္မိကဿ ရောဂါ-ဒိဝသေန, သမ္ပရာယိကဿ ဒုဂ္ဂတိပရိယာပန္နံ ကာယဒုက္ခံ ရာဂါဒိကိလေသသန္တာပ-ဝသေန, ဇာစ္စာဝိဃာတဝသေန စ စေတောဒုက္ခန္တိ သဗ္ဗထာပိ ဒုက္ခမေဝ အမိဂစ္ဆတိ ပါပုဏာတိ။ ယသ္မာ စေတဒေဝံ၊ တသ္မာ ဒုဝိဓေနပိ ဒုက္ခဂ္ဂါနာ ဇာဓလောကေ စ ပရလောကေ စ ဒုယ္ဘမာနေန ကာယေန ဒုယ္ဘမာနေန စေတသာ ဒိဝါ ဝါ ယဒိ ဝါ ရတ္တိံ နိစ္စကာလမေဝ တာဒိသော ပုဂ္ဂလော ဒုက္ခမေဝ ဝိဟရတိ၊ နာ တသ သုခဝိဟာရသ သမ္ဘဝေါ၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခာနတိက္ကမေ ပန ဝတ္တဗ္ဗမေဝ နတ္ထိတိ။

ပဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ခု ၁-၄၇-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-ဒိ ၁-၇၃၊ ခု ၉-၃၀၉-ဝိဇ္ဇေသု။
၃-မ ၁-၆၆-ဝိဇ္ဇေ။ ၄-ဒိ ၃-၂၀၂၊ မ ၁-၆၄-ဝိဇ္ဇေသု။
၅-အဘိ ၁-၃၄-ဝိဇ္ဇေ။ ၆-ခု ၉-၄၀၆-ဝိဇ္ဇေ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ။
၇-အံ ၁-၁၁၁-ဝိဇ္ဇေ။

၂-သုခဝိဟာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၉။ ဒုတိယေ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။
ဒုတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တပနီယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၀။ တတိယေ **တပနီယာ**တိ ဒုဓ ဧစဝ သမ္ပရာယေ စ တပန္တိ ဝိဗာဓေန္တိ ဝိဟေဌေန္တီတိ တပနီယာ။ တပနံ ဝါ ဒုက္ခံ ဒိဋ္ဌေ ဧစဝ ဓမ္မေ အာဘိသမ္ပရာယေ စ တဿ ဥပ္ပါဒနေန ဧစဝ အနုဗလပ္ပဒါနေန စ ဟိတာတိ တပနီယာ။ အထ ဝါ တပန္တိ တေနာတိ တပနံ၊ ပန္ဆာနုတာပေါ၊ ဝိပ္ပဋိသာရောတိ အတ္ထော၊ တဿ ဟေတုဘာဝတော ဟိတာတိ တပနီယာ။ **အကတကလ္ယာဏော**တိ အကတံ ကလ္ယာဏံ ဘဒ္ဒကံ ပုညံ ဧတေနာတိ အကတကလ္ယာဏော။ သေသ-ပဒဒွယံ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ ပုညံ ဟိ ပဝတ္တိဟိတတာယ အာယတိံ သုခ-တာယ စ ဘဒ္ဒကဋ္ဌေန **ကလ္ယာဏန္တိ** စ ကုစ္ဆိတသလနာဒိအတ္ထေန **ကုသလန္တိ** စ ဒုက္ခဘီရုနံ သံသာရဘီရုနဉ္စ ရက္ခနဋ္ဌေန **ဘီရုတ္တာဏန္တိ** စ ဝုစ္စတိ။ **ကတ-ပါပေါ**တိ ကတံ ဥပစိတံ ပါပံ ဧတေနာတိ ကတပါပေါ။ သေသပဒဒွယံ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ အကုသလကမ္မံ ဟိ လာမကဋ္ဌေန **ပါပ**န္တိ စ အတ္တနော ပဝတ္တိကွဏော ဝိပါကကွဏော စ ဃောရသဘာဝတာယ **လုဒ္ဓ**န္တိ စ ကိလေသေဟိ ဒူသိတဘာဝေန **ကိဒ္ဒိသ**န္တိ စ ဝုစ္စတိ။ ဧတိ ဘဂဝါ "ဒ္ဝေ ဓမ္မာ တပနီယာ"တိ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနေန ဥဒ္ဒိသိတွာ အကတံ ကုသလံ ဓမ္မံ ကတ္တု အကုသလံ ဓမ္မံ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနေန နိဒ္ဒိသိ။ ဧဒါနိ တေသံ တပနီယဘာဝံ ဒဿေန္တော "**သော အကတံ မေ ကလ္ယာဏန္တိ ဝိ တပ္ပတိ၊ ကတံ မေ ပါပန္တိ ဝိ တပ္ပတိ**"တိ အာဟ။ စိတ္တသန္တာသေန တပ္ပတိ အနုတပ္ပတိ အနုသောစတီတိ အတ္ထော။

ဂါထာသု ဒုဋ္ဌု စရိတံ, ကိလေသပူတိကတ္တာ ဝါ ဒုဋ္ဌံ စရိတန္တိ **ဒုစ္စရိတံ**၊ ကာယေန ဒုစ္စရိတံ, ကာယတော ဝါ ပဝတ္တံ ဒုစ္စရိတံ **ကာယဒုစ္စရိတံ**။ ဧဝံ **ဝစီမနောဒုစ္စရိတာနိ**ပိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။ ဧဓမာနိ စ ကာယဒုစ္စရိတာဒီနိ ကမ္မပထ-ပ္ပတ္တာနိ အဓိပ္ပေတာနိတိ ယံ နု ကမ္မပထပ္ပတ္တံ အကုသလဇာတံ၊ တံ သန္ဓာယဟ "**ယဉ္စည်း ဒေါသသဠိတ**"န္တိ။ တဿတ္ထော—ယမ္ပိ စ အညံ ကမ္မပထဘာဝံ အပ္ပတ္တာတ္တာ နိပ္ပရိယာယေန ကာယကမ္မာဒိသဒ်ံ နု လဘတိ၊ ရာဂါဒိကိလေသ-သံသဋ္ဌတ္တာ ဒေါသသဟိတံ အကုသလံ၊ တမ္ပိ ကတ္တာတိ အတ္ထော။ **နိရယ**န္တိ နိရတိအတ္ထေန နိရဿာဒဋ္ဌေန ဝါ နိရယန္တိ လဒ္ဓနာမံ သဗ္ဗမ္ပိ ဒုဂ္ဂတိံ၊

အယသမ်ိဳတသုခပ္ပဋိက္ခေပေန ဝါ သဗ္ဗတ္ထ သုဂတိဒုဂ္ဂတီသု နိရယဒုက္ခံ။ **သော** တာဒိသော ပုဂ္ဂလော ဥပဂန္ဆတိတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ထ္ထေ စ ကာယဒုစ္စရိတသ္သ တပနိယဘာဝေ နန္ဒော ယက္ခော နန္ဒော မာဏဝကော နန္ဒော ဂေါဃာတကော ဒွေ ဘာတိကာတိ ဧတေသံ ဝတ္ထု။နိ ကထေတဗ္ဗာနိ—တေ ကိရ ဂါဝိံ ဝဓိတ္ဝာ မံသံ ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ အကံသု။ တတော ကနိဋ္ဌော ဇေဋ္ဌံ အာဟ "မယ့ံ ဒါရကာ ဗဟူ၊ ဇူမာနိ မေ အန္တာနိ ဒေဟီ"တိ။ အထ နံ ဇေဋ္ဌော "သဗ္ဗံ မံသံ ဒွေဓာ ဝိဘတ္တံ၊ ပုန ကိမဂ္ဂဟေသိ"တိ ပဟရိတ္ဝာ ဇိဝိတက္ခယံ ပါပေသိ။ နိဝတ္တိတ္ဝာ စ နံ သြလောကေန္တော မတံ ဒိသ္ဝာ "ဘာရိယံ ဝတ မယာ ကတံ၊ သ္ဝာဟံ အကာရဏေနေဝ နံ မာရေ-သိ"နွိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေသိ။ အထဿ ဗလဝပ္ပဋိဿာရော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော ဌိတဋ္ဌာနေပိ နိသိန္နဋ္ဌာနေပိ တဒေဝ ကမ္မံ အာဝဇ္ဇေတိ၊ စိတ္တဿာဒံ န လဘတိ၊ အသိတပီတခါယိတမိဿ သရိရေ သြေံ န ဖရတိ၊ အဋ္ဌိစမ္မမတ္တမေဝ အဟောသိ။ အထ နံ ဧကော ထေရော ပုစ္ဆိ "ဥပါသက တွံ အတိဝိယ ကိသော အဋ္ဌိစမ္မ-မတ္တောဝ ဇာတော၊ ကိဒိသော တေ ရောဂေါ၊ ဥဒါဟု အတ္ထိ ကိဉ္စိ တပနိယံ ကမ္မံ ကတ"နွိ။ သော "အာမ ဘန္တေ"တိ သဗ္ဗံ အာရောစေသိ။ အထဿ သော "ဘာရိယံ တေ ဥပါသက ကမ္မံ ကတံ၊ အနုပရာဓဋ္ဌာနေ အပရဒ္ဓ"နွိ အာဟ။ သော တေနေဝ ကမ္မုနာ ကာလံ ကတ္ဝာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဝစီဒုစ္စရိ-တဿ ပန သုပ္ပဗုဒ္ဓသက္ကကောကာလိကစ္ဆမာဏဝိကာဒီနံ ဝတ္ထု။နိ ကထေ-တဗ္ဗာနိ၊ မနောဒုစ္စရိတဿ ဥက္ကလဇယဘညာဒီနံ။

တတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-အတပနိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၁။ စတုတ္ထေ တတိယေ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

စတုတ္ထသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပဌမသီလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၂။ ပဉ္စမေ **ပါပကေန စ သီလေနာ**တိ ပါပကံ နာမ သီလံ သီလဘေဒ-ကရော အသံဝရောတိ ဝဒန္တိ။ တတ္ထ ယဒိ အသံဝရော အသီလမေဝ တံဒုသီလျဘာဝတော၊ ကထံ သီလန္တိ ဝုစ္စတိ? တတ္ထာယံ အဓိပ္ပါယော

သိယာ—ယထာ နာမ လောကေ အဒိဋ္ဌံ "ဒိဋ္ဌ"န္တိ ဝုစ္စတိ, အသီလဝါ "သီလဝါ"တိ၊ ဧဝမိဓာပိ အသီလမ္ပိ အသံဝရောပိ "သီလ"န္တိ ဝေါဟရိယတိ။ အထ ဝါ "ကတမေ စ ထပတိ အကုသလာ သီလာ၊ အကုသလံ ကာယကမ္မံ အကုသလံ ဝစီကမ္မံ ပါပကော အာဇီဝေါ"တိ၁ ဝစနတော အကုသလ-ဓမ္မေသုပိ အတ္ထေဝ သီလသမညာ၊ တသ္မာ ပရိစယဝသေန သဘာဝသိဒ္ဓိ ဝိယ ပကတိဘူတော သဗ္ဗော သမာစာရော "သီလ"န္တိ ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ ယံ အကော-သလ္လသမ္ဘူတဋ္ဌေန အကုသလံ လာမကံ၊ တံ သန္ဓာယာဟ "ပါပကေန စ သီလေနာ"တိ။ **ပါဝိကာယ စ ဒိဋ္ဌိယာ**တိ သဗ္ဗာပိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော ပါဝိကာဝ၊ ဝိသေသတော ပန အဟေတုကဒိဋ္ဌိ အကိရိယဒိဋ္ဌိ နတ္ထိကဒိဋ္ဌိတိ ဣမာ တိဝိဓာ ဒိဋ္ဌိယော ပါဝိကတရာ။ တတ္ထ ပါပကေန သီလေန သမန္နာဂတော ပုဂ္ဂလော ပယောဂဝိပန္နော ဟောတိ၊ ပါဝိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော အာသယ-ဝိပန္နော ဟောတိ၊ ဧဝံ ပယောဂါသယဝိပန္နော ပုဂ္ဂလော နိရယူပဂေါ ဟောတိယေဝ။ တေန ဝုတ္တံ "ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒ္ဝီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာ-ဂတော ပုဂ္ဂလော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော၊ ဧဝံ နိရယေ"တိ။ ဏ္ဍေ စ "ဒ္ဝီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော"တိ ဣဒံ လက္ခဏဝစနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ န တန္တိနိဒ္ဒေသော။ ယထာ တံ လောကေ "ယဒိမေ ဗျာဓိတာ သိယုံ၊ ဣမေသံ ဣဒံ ဘေသဇ္ဇံ ဒါတဗ္ဗ"န္တိ။ အညေသုပိ ဤဒိသေသု ဌာနေသု ဧသေဝ နယော။ **ဒုပ္ပညော**တိ နိပ္ပညော။

ပဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဒုတိယသီလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၃။ ဆဋ္ဌေ **ဘဒ္ဒကေန စ သီလေနာ**တိ ကာယသုစရိတာဒိစတုပါရိသုဒ္ဓိ-သီလေန။ တံ ဟိ အခဏ္ဍာဒိသိလဘာဝေန သယဉ္စ ကလ္ယာဏံ, သမထဝိပဿနာ-ဒိကလ္ယာဏဂုဏာဝဟဉ္စာတိ "ဘဒ္ဒက"န္တိ ဝုစ္စတိ။ **ဘဒ္ဒိကာယ စ ဒိဋ္ဌိယာ**တိ ကမ္မဿကတာဉာဏေန စေဝ ကမ္မပထသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ စ။ တတ္ထ ဘဒ္ဒကေန သီလေန ပယောဂသမ္ပန္နော ဟောတိ၊ ဘဒ္ဒိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ အာသယသမ္ပန္နော။ ဣတိ ပယောဂါသယသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သဂ္ဂူပဂေါ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဒ္ဝီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ပုဂ္ဂလော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော၊ ဧဝံ သဂ္ဂေ"တိ။ **သဗ္ဗညော**တိ ပညဝါ။ သေသံ သုဝိညေယ္မေဝ။

ဆဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-မ ၂-၂၁၇-ဖိဋ္ဌေ။

၇-အာတာဝီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄။ သတ္တမေ **အနာတာဝီ**တိ ကိလေသာနံ အာတာပနဋ္ဌေန အာတာ-ပေါ၊ ဝိရိယံ၊ သော ဧတဿ အတ္ထီတိ အာတာဝီ၊ န အာတာဝီ အနာတာဝီ၊ သမ္မပ္ပဓာနဝိရိယဟိတော ကုသီတော တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သြတ္တာပေါ ဝုစ္စတိ ပါပုတြာသော၊ သော ဧတဿ အတ္ထီတိ သြတ္တာဝီ၊ န သြတ္တာဝီ **အနောတ္တာဝီ၊** သြတ္တာပရဟိတော။ အထ ဝါ အာတာပပ္ပဋိပက္ခော အနာတာပေါ၊ ကောသဇ္ဇံ၊ သော အဿ အတ္ထီတိ အနာတာဝီ။ ယံ "န သြတ္တပတိ သြတ္တပိတမ္ပေန၊ န သြတ္တပတိ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ"တိ ဧဝံ ဝုတ္တံ၊ တံ အနောတ္တပံ အနောတ္တာပေါ၊ သော အဿ အတ္ထီတိ အနောတ္တာဝီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတမ္ပေါ။

အဘမ္ပေါတိ အနရဟော။ **သမ္ပေါဓာယာ**တိ အရိယမဂ္ဂတ္ထာယ။ **နိမ္ပာ-နာယာ**တိ ကိလေသာနံ အစ္စန္တံ ဂူပသမာယ အမတမဟာနိမ္ပာနာယ။ **အနုတ္တရဿ ယောဂက္ခေမဿာ**တိ အရဟတ္တဖလဿ။ တံ ဟိ ဥတ္တရိတရဿ အဘာဝတော အနုတ္တရံ၊ စတူဟိ ယောဂေဟိ အနုပဒ္ဒုတတ္တာ ခေမံ နိဗ္ဘယန္တိ ယောဂက္ခေမန္တိ စ ဝုစ္စတိ။ **အဓိဂမာယာ**တိ ပတ္တိယာ။ **အာတာဝီ**တိ ဝိရိယဝါ။ သော ဟိ "အာရဒ္ဓဝိရိယော ဝိဟရတိ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ ထာမဝါ ဒဠ္ဟပရက္ကမော အနိက္ခိတ္တဓုရော ကုသလေသု ဓမ္မေသူ"တိ[1] ဧဝံ ဝုတ္တေန ဝိရိယာရမ္ဘေန သမန္နာဂတော ကိလေသာနံ အစ္စန္တ-မေဝ အာတာပနသီလောတိ အာတာဝီ။ **သြတ္တာဝီ**တိ "ယံ သြတ္တပတိ သြတ္တပိ-တမ္ပေန၊ သြတ္တပတိ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ"တိ[2] ဧဝံ ဝုတ္တေန သြတ္တပ္ပေန သမန္နာဂတတ္တာ သြတ္တပနသီလောတိ သြတ္တာပီ။ အယံ ဟိ သြတ္တာဝီတိ ဝုတ္တော။ တဒဝိနာဘာဝတော ဟိရိယာ စ သမန္နာဂတော ဧဝ ဟောတီတိ ဟိရောတ္တပ္ပသမ္ပန္နော အကုသတ္တေပိ ဝဇ္ဇေ ဘယဒဿာဝီ သိလေသု ပရိပူရကာရီ ဟောတိ။ ဣစ္ဆဿ သိလသမ္ပဒါ ဒဿိတာ။ အာတာဝိတိ ဣမိနာ နယေနဿ ကိလေသပရိတာပိတာဒီပနေန သမထဝိပဿနာဘာဝနာနုယုတ္ တာ ဒဿိတာ။ ယထာဝုတ္တဿ ဝိရိယံ သဒ္ဓါသတိသမာဓိပညာဟိ ဝိနာ နဟောတီတိ ဝိမုတ္တိပရိပါစကာနိ သဒ္ဓါပဉ္စမာနိ ဣန္ဒြိယာနိ အတ္ထတော ဝုတ္တာ-နေဝ ဟောန္တိ။ တေသု စ သိဒ္ဓေသု အနိစ္စေ အနိစ္စသညာ အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ ပဟာနသညာ ဝိရာဂသညာ နိရောဓသညာတိ ဆ နိဗ္ဗေ-ဓဘာဂိယာ သညာ သိဒ္ဓါ ဧဝါတိ။ ဧဝံ ဣမေဟိ ဒ္ဝီဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတဿ

၁-ဒီ ၃-၂၂၃-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အဘိ ၁-၂ ၂-ပိဋ္ဌေ။

လောကိယာနံ သိလသမာဓိပညာနံ သိဒ္ဓနတော မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာဓိဂမဿ ဘဗ္ဗတံ ဒဿေန္တော "**အာတာဝီ စ ဧဝါ။ပ။ အဓိဂမာယာ**"တိ အာဟ။

ဂါထာသု **ကုသီတော**တိ မိစ္ဆာဝိတက္ကမဟုလတာယ ကာမဗျာပါဒဝိဟိံသာဝိတက္ကသမ်ိတေဟိ ကုစ္ဆိတေဟိ ပါပမမ္မေဟိ သိတော သမ္မန္နော ယုတ္တောတိ ကုသီတော၊ ကုစ္ဆိတံ ဝါ သီဒတိ သမ္မာပဒ္ဒိပတ္တိတော အဝသီဒတီတိ ကုသီတော ဒကာရဿ တကာရံ ကတ္ဝာ။ **ဟီနဝီရိယော**တိ နိဒ္ဓိရိယော၊ စတ္ဂုသုပိ ဇုရိယာပထေသု ဝီရိယကရဏာရဟိတော။ အနုဿာဟသံဟနနသဘာဝဿ စိတ္တာလသိယဿ ထိနဿ, အသတ္တိဝိဃာတသဘာဝဿ ကာယာလသိယဿ မိဒ္ဓဿ စ အဘိဘုယ္ယဝုတ္တိယာ **ထိနမိဒ္ဓမဟုလော**။ ပါပဓုရဆန္နလက္ခဏာယ ဟိရိယာ အဘာဝေန တပ္ပဋိပက္ခေန အဟိရိကေန သမန္နာဂတတ္တာ စ **အဟိရိကော**။ ဟိရောတ္တပ္ပဝိရိယာနံ အဘာဝေနေဝ သမ္မာပဋိပတ္တိယံ နတ္ထိ ဇေဿ အာဒရောတိ **အနာဒရော**။ ဥဘယထာပိ တထာ ဓမ္မပုဂ္ဂလေန ဒုဝိဓကိရိယာကရဏေန အနာဒရော။ **ပုဒ္ဓါနံ်** ဖုသိတုံ။ **သမ္မာဓိမုတ္တိမ်** သမ္မာဓိသမ်ိတံ ဥတ္တမံ အရဟတ္တံ အဓိဂန္တုံ အာဘဗ္ဘောတိ အတ္ထော။

သတိမာတိ စိရကတစိရဘာသိတာနံ အနုဿရဏေ သမတ္ထဿ သတိနေပက္ကဿ ဘာဝေန[1] စတုသတိပဋ္ဌာနယောဂေန သတိမာ။ **နိပကော**တိ သတ္တဋ္ဌာနိယသမ္ဖဇညသမ်ိတေန စေဝ ကမ္မဋ္ဌာနပရိဟရဏာပညာသမ်ိတေန စ နေပက္ကေန သမန္နာဂတတ္တာ နိပကော။ **ဗျာယီ**တိ အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနေန လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနေန စာတိ ဒ္ဝိဟိဝိ ဗျာနေဟိ ဗျာယီ။ **အပ္ပမတ္တော**တိ "ဒိဝသံ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတ်"တိ ၂-အာဒိနာ နယေန ကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာယ အပ္ပမတ္တော။ **သံယောဇနံ ဇာတိဇရာယ ဆေတ္တာ**တိ ဇာတိယာ စေဝ ဇရာယ စ သတ္တော သံယောဇေတိတိ သံယောဇနန္တိ လဒ္ဓနာမံ ကာမရာဂါဒိကံ ဒသဝိဓမ္ပိ ကိလေသဇာတံ အနုသယသမုဂ္ဃါတဝသေန မူလတော ဆိန္ဒိတ္တာ။ အထ ဝါ **သံယောဇနံ ဇာတိဇရာယ ဆေတ္တာ**တိ ဇာတိဇရာယ သံယောဇနံ ဆိန္ဒိတ္တာ။ ယဿ ဟိ သံယောဇနာနိ အစ္ဆိန္နာနိ၊ တဿ ဇာတိဇရာယ အဘ္ဗော၁ေါ အသမုဂ္ဃါတော၁။ ယဿ ပန တာနိ ဆိန္နာနိ၊ တဿ ဇာတိဇရာပိ ဆိန္နာ၁ ကာရဏဿ သမုဂ္ဃါတိတတ္တာ။ တသ္မာ သံယောဇနံ ဆိန္နန္တော ဧ၀ ဇာတိဇရာပိ ဆိန္နတိ။ တေန ဝုတ္တံ "သံယောဇနံ

၁-သတိနေပက္ကသ သဗ္ဘာဝေန (သျာ)　　၂-အဘိ ၂-၂၅၅-ပိဋ္ဌေ။

ဇာတိဇရာယ ဆေတ္ဝာ”တိ။ **ဇာဓေဝ သမ္မာဒိမနုဿ္သရံ ဖုသေ**တိ ဇာမသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ အဂ္ဂမဂ္ဂံ အရဟတ္တံ ဝါ ဖုသေ ပါပုဏေယျ။

သတ္တမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ပဌမနကုဟနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၅။ အဋ္ဌမေ **နယိဒ**န္တိ ထေဏ နဇာတိ ပဋိသေဓေ နိပါတော၊ တဿ “ဝုဿတီ”တိ ဇာမိနာ သမ္ဗန္ဓော၊ ယကာရော ပဒသန္ဓိကရော။ **ဇာဒံ**သဒ္ဒေါ “ကေ-မိဒါဟံ ဘိက္ခဝေ သမယံ ဥက္ကဋ္ဌာယံ ဝိဟရာမိ သုဘဂဝနေ သာလရာဇမူလေ”တိ-အာဒီသု ၁ နိပါတမတ္တံ။ “ဇာဒံ ခေါ တံ ဘိက္ခဝေ အပ္ပမတ္တကံ ဩရမတ္တကံ သီလမတ္တက”န္တိအာဒီသု ၂ ယထာဝုတ္တော အာသန္နပစ္စက္ခေ အာဂတော။

“ဇာဒံ ဟိ တံ ဇေတဝနံ၊ ဇာသိသံဃနိသေဝိတံ။
အာဝုဏ္ဆံ ဓမ္မရာဇေန၊ ပိတိသဉ္ဇနနံ မမာ”တိ—

အာဒီသု ၃ ဝက္ခမာနေ အာသန္နပစ္စက္ခေ။ ဇာဓာပိ ဝက္ခမာနေယေဝ အာသန္န-ပစ္စက္ခေ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဖြဟ္မစရိယ-သဒ္ဒေါ—

“‘ကိံ တေ ဝတံ ကိံ ပန ဖြဟ္မစရိယံ၊
ကိသ သုစိဏ္ဏသ အယံ ဝိပါကော။
ဇုဒ္ဓိ ဇုတိ ဗလဝိရိယူပပတ္တိ၊
ဇာဒဉ္ဇ တေ နာဂ မဟာဝိမာနံ။

အဟဉ္ဇ ဘရိယာ စ မနုဿလောကေ၊
သဒ္ဓါ ဥဘော ဒါနပတိ အဟုမှာ။
ဩပါနဘူတံ မေ ဃရံ တဒါသိ၊
သန္တပ္ပိတာ သမဏဖြာဟ္မဏာ စ။

တံ မေ ဝတံ တံ ပန ဖြဟ္မစရိယံ၊
တဿ သုစိဏ္ဏသ အယံ ဝိပါကော။
ဇုဒ္ဓိ ဇုတိ ဗလဝိရိယူပပတ္တိ၊
ဇာဒဉ္ဇ မေ ဓိရ မဟာဝိမာန”န္တိ ၄—

၁-မ ၁-၄၀၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဒီ ၁-၁၁-ပိဋ္ဌေ။ ၃-သံ ၁-၃၁-ပိဋ္ဌေ။ ၄-ခ ၆-၃၀၃-ပိဋ္ဌေ။

ဣမသ္မိံ ပုဏ္ဏကဇာတကေ ဒါနေ အာဂတော။

"ကေန ပါဏိ ကာမဒဒေါ၊ ကေန ပါဏိ မဓုသဝေါ။
ကေန တေ ဗြဟ္မစရိယေန၊ ပုညံ ပါဏိမှိ ဣဇ္ဈတိ။
တေန ပါဏိ ကာမဒဒေါ၊ တေန ပါဏိ မဓုသဝေါ။
တေန မေ ဗြဟ္မစရိယေန၊ ပုညံ ပါဏိမှိ ဣဇ္ဈတိ"တိ[၁]—

ဣမသ္မိံ အက်ိုရပေတဝတ္ထုသ္မိံ ဝေယျာဝစ္စေ။ "ဣဒံ ခေါ တံ ဘိက္ခဝေ တိတ္တိရိယံ နာမ ဗြဟ္မစရိယံ အဟောသိ"တိ၂ ဣမသ္မိံ တိတ္တိရဇာတကေ ပဉ္စသိက္ခာပဒသီလေ။ "တံ ခေါ ပန ပဉ္စသိခ ဗြဟ္မစရိယံ နေဝ နိဗ္ဗိဒါယ နာ ဝိရာဂါယ။ပ။ ယာဝဒေဝ ဗြဟ္မလောကူပပတ္တိယာ"တိ[၃] ဣမသ္မိံ မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ္တေ ဗြဟ္မဝိဟာရေ။ "ပရေ အဗြဟ္မစာရီ ဘဝိဿန္တိ၊ မယမေတ္ထ ဗြဟ္မစာရိနော ဘဝိဿာမာ"တိ[၄] သလ္လေခသုတ္တေ မေထုနဝိရတိယံ။

"မယဉ္ဇ ဘရိယာ နာတိက္ကမာမ၊
အမှေ စ ဘရိယာ နာတိက္ကမန္တိ။
အညတြ တာဟိ ဗြဟ္မစရိယံ စရာမ၊
တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ နာ မီယရေ"တိ[၅]—

မဟာဓမ္မပါလဇာတကေ သဒါရသန္တောသေ။ "အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ သာရိပုတ္တ စတုရဂ်သမန္နာဂတံ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတာ၆၊ တပဿီ သုဒံ ဟောမီ"တိ[၇] လောမဟံသသုတ္တေ ဝိရိယေ။

"ဟိနေန ဗြဟ္မစရိယေန၊ ခတ္တိယေ ဥပပဇ္ဇတိ။
မဇ္ဈိမေန စ ဒေဝတ္တံ၊ ဥတ္တမေန ဝိသုဇ္ဈတိ"တိ[၈]—

နိမိဇာတကေ အတ္ထဒဿနဝသေန ကတေ အဒ္ဓဂိကဥပေါသထေ။ "ဣဒံ ခေါ ပန ပဉ္စသိခ ဗြဟ္မစရိယံ ဧကန္တနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ။ပ။ အယမေဝ အရိယော အဒ္ဓဂိကော မဂ္ဂေါ"တိ[၉] မဟာဂေါဝိန္ဒသုတ္တေယေဝ အရိယမဂ္ဂေ။ "တယိဒံ ဗြဟ္မစရိယံ ဣဒ္ဓဥ္စေဝ ဖိတဉ္စ ဝိတ္ထာရိကံ ဗာဟုဇညံ ပုထုဘူတံ ယာဝ ဒေဝမနုဿေဟိ သုပ္ပကာသိတ"န္တိ[၉] ပါသာဒိကသုတ္တေ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟေ သကလသ္မိံ သာသနေ။ ဣဓာပိ အရိယမဂ္ဂေ သာသနေ စ ဝတ္တတိ။

၁-ခ ၂-၁၅၆-ပိဌေ။　　၂-ဝ ၄-၃၁၁-ပိဌေ။　　၃-ဒီ ၂-၂၀၁-ပိဌေ။　　၄-မ ၁-၅၁-ပိဌေ။
၅-ခ ၅-၂၃၄-ပိဌေ။　　၆-စရိတ္ထာ (က)　　၇-မ ၁-၁၁၀-ပိဌေ။　　၈-ခ ၅-၁၈၃-ပိဌေ။
၉-ဒီ ၃-၁၀၂-ပိဌေ။

ဝုဿတီတိ ဝဿိယတိ၊ စရိယတိတိ အတ္ထော။ **ဇနကုဟနတ္ထေန** “အဟော အယျော သီလဝါ ဝတ္တသမ္ပန္နော အပ္ပိစ္ဆော သန္တုဋ္ဌော မဟိဒ္ဓိကော မဟာ-နုဘာဝေါ”တိအာဒိနာ ဇနဿ သတ္တလောကဿ ဝိမှာပနတ္ထံ။ **ဇနလပနတ္ထေန** “ဝေရူပဿ နာမ အယျဿ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ ဘဝိဿတီ”တိ ပဿန္နစိတ္တော်ဟိ “ကေနတ္ထော၊ ကိံ အာဟရိယတူ”တိ မနုဿေဟိ ဝဒါပနတ္ထံ။ **လာဘသက္ကာရ-သိလောကာနိသံသတ္ထေန** ယွာယံ “အာကခ်ေယျ စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ‘လာဘီ အဿံ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာန’န္တိ၊ သီလေ-သွေဝဿ ပရိပူရကာရီ”တိ ၁ သီလာနိသံသဘာဝေန ဝုတ္တော စတုပစ္စယ-လာဘော၊ ယော စ စတုန္နံ ပစ္စယာနံ သက္ကစ္စဒါနသခ်ီတော အာဒရဗဟုမာန-ဂရုကရဏာသခ်ီတော စ သက္ကာရော၊ ယော စ “သီလသမ္ပန္နော ဗဟုဿုတော သုတဓရော အာရဒ္ဓဝီရိယော”တိအာဒိနာ နယေန ဥဂ္ဂတထုတိယောသ-သခ်ီတော သိလောကော ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တာနံ ဒိဋ္ဌမမ်ိကော အာနိသံသော၊ တဒတ္ထံ။ **ဇာတိ မံ ဇနော ဇာနာတူ**တိ “ဧဝံ ဗြဟ္မစရိယဝါသေ သတိ ‘အယံ သီလဝါ ကလျာဏဓမ္မော’တိအာဒိနာ မံ ဇနော ဇာနာတု သမ္ဘာဝေတူ”တိ အတ္တနော သန္တဂုဏဝသေန သမ္ဘာဝနတ္ထမ်ိ န ဇာတံ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီတိ သမ္မန္နော။

ကေစိ ပန “**ဇနကုဟနတ္ထေန** ပါဝိစ္ဆဿ ဇာစ္ဆာပကတဿ သတော သာမန္တ-ဇပ္ပနဇ္ဈရိယာပထနိဿိတပစ္စယပဋိသေဝနသခ်ီတေန တိဝိဓေန ကုဟနဝတ္ထုနာ ကုဟနဘာဝေန ဇနဿ ဝိမှာပနတ္ထံ။ **ဇနလပနတ္ထေန** ပါဝိစ္ဆဿေဝ သတော ပစ္စယတ္ထံ ပရိကထောဘာဿာဒိဝသေန လပနဘာဝေန ဥပလာပနဘာဝေန ဝါ ဇနဿ လပနတ္ထံ။ **လာဘသက္ကာရသိလောကာနိသံသတ္ထေန** ပါဝိစ္ဆဿေဝ သတော လာဘာဒိဂရုတာယ၂ လာဘသက္ကာရသိလောကသခ်ီတဿ အာနိသံ-သဒ္ဒဿ နိပ္ဖါဒနတ္ထံ။ **ဇာတိ မံ ဇနော ဇာနာတူ**တိ ပါဝိစ္ဆဿေဝ သတော အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝနာမိပ္ပါယေန ‘ဇာတိ ဧဝံ မံ ဇနော ဇာနာတူ’တိ န ဇာဒံ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတီ”တိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထံ ဝဒန္တိ။ ပုရိမောယေဝ ပန အတ္ထော သာရတရော။

အထ ခေါတိ ဏ္ဍေ **အထာ**တိ အညာဒေ္ဍ နိပါတော၊ **ခေါ**တိ အဝဓာရဏေ။ တေန.ကုဟနာဒိတော အညာဒတ္ထာယေဝ ပန ဇာဒံ ဘိက္ခဝေ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿ-တီတိ ဒဿေတိ။ ဇာဒါနိ တံ ပယောဇနံ? ဒဿေန္တော “**သံဝရတ္ထေ**ဝ

၁-မ ၁-၃၉-ဝိဒ္ဓေ။ ၂-လာဘာဒိဝသေန ဂရုတာယ (က) ၃-ပယောဂံ (သီ၊ သျာ)

ပဟာနတ္ထိန္ဓော”တိ အာဟ။ တတ္ထ ပဇ္ဇဝိဓော သံဝရော ပါကိမောက္ခသံဝရော သတိသံဝရော ဉာဏသံဝရော ခန္တိသံဝရော ဝီရိယသံဝရောတိ။

တတ္ထ “ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတော ဟောတိ သမုပေတော”တိ ဟိ အာဒိနာ[1] နယေန အာဂတော အယံ **ပါတိမောက္ခသံဝရော** နာမ၊ ယော သီလသံဝရောတိ စ ပဝုစ္စတိ။ “ရက္ခတိ စက္ခုန္ဒြိယံ၊စက္ခုန္ဒြိယေ သံဝရံ အာပဇ္ဇတီ”တိ[2] အာဂတော အယံ **သတိသံဝရော**။

“ယာနိ သောတာနိ လောကသ္မိံ (အဇိတာတိ ဘဂဝါ)၊
သတိ တေသံ နိဝါရဏံ။
သောတာနံ သံဝရံ ဗြူမိ၊
ပညာယေတေ ပိဓိယရေ”တိ[3]—

အာဂတော အယံ **ဉာဏသံဝရော**။ “ခမော ဟောတိ သီတဿ ဥဏှဿာ”တိ အာဒိနာ[4] နယေန အာဂတော အယံ **ခန္တိသံဝရော**။“ဥပ္ပန္နံ ကာမဝိတက္ကံ နာဓိ-ဝါသေတီ”တိအာဒိနာ[5] နယေန အာဂတော အယံ **ဝီရိယသံဝရော**။ အတ္ထတော ပန ပါဏာတိပါတာဒီနံ ပဇဟနဝသေန ဝတ္ထုပဋိဝတ္ထာနံ ကရဏဝသေန စ ပဝတ္တာ စေတနာ ဝိရတိယော စ။ သခ်ေပတော သဗ္ဗော ကာယဝစီသံယ-မော၊ ဝိတ္ထာရတော သတ္တန္နံ အာပတ္တိက္ခန္ဓာနံ အဝီတိက္ကမော သီလသံဝရော။ သတိ ဧဝ သတိသံဝရော၊သတိပဗာနာ ဝါ ကုသလာ ခန္ဓာ။ ဉာဏမေဝ ဉာဏ-သံဝရော။ အဓိဝါသနဝသေန အဒေါသော,အဒေါသပဗာနာ ဝါ တထာ ပဝတ္တာ ကုသလာ ခန္ဓာ ခန္တိသံဝရော၊ ပညာတိ ဧကေ။ ကာမဝိတက္ကာဒီနံ အနဓိ-ဝါသနဝသေန[6] ပဝတ္တံ ဝီရိယမေဝ ဝီရိယသံဝရော။ တေသု ပဌမော ကာယဒုစ္စရိ-တာဒိဒုဿီလျဿ သံဝရဏတော သံဝရော၊ ဒုတိယော မုဋ္ဌဿစ္စဿ၊ တတိ-ယော အညာဏဿ၊စတုတ္ထော အက္ခန္တိယာ၊ပဉ္စမော ကောသဇ္ဇဿ သံဝရဏ-တော ပိဒဟနတော သံဝရောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝမေတဿ သံဝရဿ အတ္ထာယ သံဝရတ္ထံ၊ သံဝရနိပ္ဖါဒနတ္ထန္တိ အတ္ထော။

ပဟာနမ္ပိ ပဇ္ဇဝိဓံ တဒင်္ဂပ္ပဟာနံ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနံ သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ-ပ္ပဟာနံ နိဿရဏပ္ပဟာနန္တိ။ တတ္ထ ယံ ဝတ္တုမ်ံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဧကဂနိပါတေ ပဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာယံ ဝုတ္တမေဝ။ တဿ ပန ပဇ္ဇဝိဓဿပိ တထာ တထာ

၁-အာဘိ ၂-၂၅၅-ဝိဘ။　　၂-ဒီ ၁-၆၆၊မ ၁-၂၃၈၊ သံ ၂-၃၈၄၊ အံ ၁-၁၁၁-ဝိဘာဒိသု။
၃-ခု ၁-၄၃၄-ဝိဘ။　　၄-မ ၁-၁၃၊ အံ ၂-၄၃၁၊ အံ ၃-၃၄၁-ဝိဘသု။
၅-မ ၁-၁၄၊ အံ ၂-၄၃၂၊ အံ ၃-၃၄၂-ဝိဘသု။　　၆-အဓိဝါသနဝသေန (သီ၊ သျာ)

ရာဂါဒိကိလေသာနံ ပဋိနိဿဇ္ဇနဋ္ဌေန သမတိက္ကမနဋ္ဌေန ဝါ ပဟာနသ
ဘာဝေါ ပဟာနံ၊ ပဟာနသာဓနတ္ထာနိ အတ္ထော။ တတ္ထ သံဝရေန ကိလေ-
သာနံ စိတ္တသန္တာနေ ပဝေသနနိဝါရဏံ၊ ပဟာနေန ပဝေသနနိဝါရဏဿ
သမ္ပတ္တိတော စာတိ ဝဒန္တိ။ ဉာဏယေနာပိ ပန ယထာရဟံ ဉာဏံ သမ္ဗန္ဓတိတိ
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သိလာဒိဓမ္မာ ဧဝ ဟိ သံဝရဏတော သံဝရော၊ ပဇဟနတော ပဟာ-
နန္တိ။

ဂါထာသု **အနီတိဟ**န္တိ ဤတိယော ဝုစ္စန္တိ ဥပဒ္ဒဝါ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ စ သမ္ပရာယိ-
ကာ စ၊ ဤတိယော ဟနတိ ဝိနာသေတိ ပဇဟတီတိ ဤတိဟံ၊ အနု ဤတိဟန္တိ
အနီတိဟံ၊ သာသနပြဟ္မစရိယံ မဂ္ဂပြဟ္မစရိယဉ္စ။ အထ ဝါ ဤတိဟိ အနံတ္ထေဟိ
သဒ္ဒိံ ဟနန္တိ ဂစ္ဆန္တိ ပဝတ္တန္တိတိ ဤတိဟာ၊ တဏ္ဟာဒိဥပက္လိလေသာ။ နတ္ထိ
တ္ထေ ဤတိဟာတိ **အနီတိဟံ**။ ဤတိဟာ ဝါ ယထာဝုတ္တေနဋ္ဌေန တိတ္ထိယ-
သမယာ၊ တပ္ပဋိပက္ခတော ဇုဒ္ဓံ အနီတိဟံ။ "အနိတိဟ"န္တိပိ ပါဌော။ တဿ-
တ္ထော—"ဇုတိဟာယ"န္တိ [1]ဓမ္မသ္သ အနေကံသဂ္ဂါဟဘာဝတော [2] ဝိစိကိစ္ဆာ
ဇုတိဟံ နာမ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓပဝေဒိတတ္တာ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇနာနံ နိက္ကဉ်-
ဘာဝသာဓနတော နတ္ထိ တ္ထေ ဇုတိဟန္တိ **အနီတိဟံ**၊ အပရပ္ပစ္စယန္တိ အတ္ထော။
ဝုတ္တဉ္ဥေတံ "ပစ္စက္ခံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ"တိ "အတက္ကာဝစရော"တိ စ။
ဂါထာသုခတ္ထံ ပန "အနိတိဟ"န္တိ ဒိဃံ ကတ္ဝာ ပဌန္တိ။

နိဗ္ဗာနသမ်ိတံ သြဂံ ပတိဋ္ဌံ ပါရံ ဂစ္ဆတီတိ **နိဗ္ဗာနောဂဓဂါမိ**၊ ဝိမုတ္တိရ-
သတ္တာ ကေန္တေနေဝ နိဗ္ဗာနသမ္ပာပကောတိ အတ္ထော။ တံ နိဗ္ဗာနောဂဓဂါမိနံ
ဗြဟ္မစရိယံ။ **သော**တိ ယော သော သမတိံသ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ သဗ္ဗ-
ကိလေသေ ဘိန္ဒိတ္ဝာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သော ဘဂဝါ
အဒ္ဒဿယိ ဒေသေသိ။ နိဗ္ဗာနောဂဓေါတိ ဝါ အရိယမဂ္ဂေါ ဝုစ္စတိ တေန ဝိနာ
နိဗ္ဗာနောဂါဟနဿ အသမ္ဘဝတော တဿ စ နိဗ္ဗာနံ အနာလမ္ဗိတ္ဝာ
အပ္ပဝတ္တနတော၊ တဉ္စ တံ ကေန္တံ ဂစ္ဆတီတိ နိဗ္ဗာနောဂဓဂါမိ။ အထ ဝါ
နိဗ္ဗာနောဂဓဂါမိနန္တိ နိဗ္ဗာနဿ အန္တောဂါမိနံ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယံ၊ နိဗ္ဗာနံ
အာရမ္မဏံ ကရိတ္ဝာ တဿ အန္တော ဓဝ ဝတ္တတိ ပဝတ္တတီတိ။ **မဟတ္တေဟိ**တိ
မဟာအာဘုမေဟိ ဥဠာရဂုဏေဟိ။ မဟန္တံ နိဗ္ဗာနံ, မဟန္တေ ဝါ သိလက္ခ-
န္ဓာဒိကေ ဓမ္မေ နိဿိတ္တာ ဂဝေသန္တိတိ မဟေသိနော၊ ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ။ တေဟိ
အနုယာတော ပဋိပန္နော။ **ယထာ ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတ**န္တိ ယထာ အဘိညေယျာဒိ-
ဓမ္မေ အဘိညေယျာဒိဘာဝေနေဝ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန မယာ ဒေသိတံ၊ ဧဝံ ယေ

၁-ဇုတိဟန္တိ (က) ၂-အနေကသဘာဝတော (သျာ)

ဧတံ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယံ တဒတ္ထံ သာသနဗြဟ္မစရိယဉ္စ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပ-
ရာယိကတ္ထေဟိ ယထာရဟံ အနုသာသန္တိသ သတ္ထု၊ မယံ သာသနကာရိနော
သြဝါဒပဋိကရာ သကလဿ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ အန္တံ ပရိယန္တံ အပ္ပဝတ္တိံ ကရိဿန္တိ၊
ဒုက္ခဿ ဝါ အန္တံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရိဿန္တိတိ။

အဋ္ဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဒုတိယနကုဟနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၆။ နဝမေ **အာဘိညတ္ထန္တိ** ကုသလာဒိဝိဘာဂေန ခန္ဓာဒိဝိဘာဂေန စ သမ္ဗ-
ဓမ္မေ အဘိဝိသိဋ္ဌေန ဉာဏေန အဝိပရီတတော ဇာနနတ္ထံ။ **ပရိညတ္ထန္တိ** တေ-
ဘူမကဓမ္မေ "ဣဒံ ဒုက္ခ"န္တိအာဒိနာ ပရိဇာနနတ္ထံ သမတိက္ကမနတ္ထဉ္စ။ တတ္ထ
အဘိညေယျအဘိဇာနနာ စတုသစ္စဝိသယာ။ ပရိညေယျပရိဇာနနာ ပန
ယဒိပိ ဒုက္ခသစ္စဝိသယာ၊ ပဟာနသစ္ဆိကိရိယာဘာဝနာဘိသမယေဟိ ပန ဝိနာ
န ပဝတ္တတိတိ ပဟာနာဒယောပိ ဣဓ ဂဟိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ အနန္တရ-
သုတ္တေ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။

နဝမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-သောမနဿသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၇။ ဒသမေ **သုခသောမနဿဗဟုလော**တိ ဣတ္ထေ **သုခ**န္တိ ကာယိကံ သုခံ၊
သောမနဿန္တိ စေတသိကံ။ တဿာ ယဿ ကာယိကံ စေတသိကဉ္စ သုခံ
အဘိက္ခဏံ ပဝတ္တတိ၊ သော သုခသောမနဿဗဟုလောတိ ဝုစ္စတေ။ **ယောနီ**တိ
"စတသ္သော ခေါ ဣမာ သာရိပုတ္တ ယောနိယော"တိအာဒီသု[၂] ခန္ဓကောဋ္ဌာ-
သော ယောနိတိ အာဂတော။ "ယောနိ ဟေသာ ဘူမိဇ·ဖလဿ အဓိဂမာ-
ယာ"တိအာဒီသု[၃] ကာရဏံ။

"နာ စာဟံ ဗြာဟ္မဏံ ဗြူမိ၊ ယောနိံ မတ္တိသမ္ဘဝ"န္တိ[၄] စ။

"တမေနံ ကမ္မဇာ ဝါတာ နိဗ္ဗတ္တိတ္ထာ[၅] ဥဒ္ဓံပါဒံ အဓောသိရံ သမ္ပရိဝတ္တေတ္ထာ
မာတု ယောနိမုခေ သမ္ပဋ္ဌပါဒေန္တိ"တိ စ အာဒီသု ပဿာဝမဂ္ဂေါ။ ဣဓ ပန

၁-ပရိညာ ပန ပရိဇာနနာ (သျာ၊ က) ၂-မ ၁-၁၀၅-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၃-၁၀၂-ဝိဋ္ဌေ။
၄-မ ၂-၄၁၀၊ ခု ၁-၇၀-၃၇၆-ဝိဋ္ဌေသု။ ၅-ဥဗ္ဗတ္တေတ္ထာ (သီ)

ကာရဏံ အဓိပ္ပေတံ။ **အဿာ**တိ အနေန။ **အာရဒ္ဓါ**တိ ပဋ္ဌပိတာ ပဂ္ဂဟိတာ ပရိပုဏ္ဏာ သမ္ပာဒိတာ ဝါ။

အာသဝါနံ ခယာယာတိ ဣဿ အာသဝန္တိတိ အာသဝါ၊ စက္ခုတောပိ။ပ။ မနတောပိ သဝန္တိ ပဝတ္တန္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဓမ္မတော ယာဝ ဂေါတြဘု, သြကာသတော ယာဝ ဘဝဂ္ဂါ သဝန္တိတိ ဝါ အာသဝါ၊ ဧတေ ဓမ္မေ ဧတံ စ သြကာသံ အန္တော ကရိတ္ဝာ ပဝတ္တန္တိတိ အတ္ထော။ အန္တောကရဏတ္ထော ဟိ အယံ အာကာရော။ စိရပါရိဝါသိယဋ္ဌေန မဒိရာဒယော အာသဝါ ဝိယာတိပိ အာသဝါ။ လောကေ ဟိ စိရပါရိဝါသိကာ မဒိရာဒယော အာသဝါတိ ဝုစ္စန္တိ။ ယဒိ စ စိရပါရိဝါသိယဋ္ဌေန အာသဝါ၊ ဧတေ ဧဝ ဘဝိတုံ အရဟန္တိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ''ပုရိမာ ဘိက္ခဝေ ကောဋိ န ပညာယတိ အဝိဇ္ဇာယ၊ ဣတော ပုဗ္ဗေ အဝိဇ္ဇာ နာဟောသီ''တိအာဒိ[၁]။ အာယတံ သံသာရဒုက္ခံ သဝန္တိ ပသဝန္တိတိပိ အာသဝါ။ ပုရိမာနိ စေတ္ထ နိဗ္ဗစနာနိ ယတ္ထ ကိလေသာ အာသဝါတိ အာဂတာ၊ တတ္ထ ယုဇ္ဇန္တိ၊ ပန္ဆိမံ ကမ္မေပိ။ နာ ကေဝလဉ္စ ကမ္မကိလေသာ ဧဝ အာသဝါ၊ အပိစ ခေါ နာနုပ္ပကာရာ ဥပဒ္ဒဝါပိ။ အဘိဓမ္မေ ဟိ ''စတ္တာရော အာသဝါ ကာမာသဝေါ ဘဝါသဝေါ ဒိဋ္ဌာသဝေါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ''တိ[၂] ကာမရာဂါ-ဒယော ကိလေသာ အာသဝါတိ အာဂတာ။ သုတ္တေပိ ''နာဟံ စုန္ဒ ဒိဋ္ဌ-ဓမ္မိကာနံယေဝ အာသဝါနံ သံဝရာယ ဓမ္မံ ဒေသေမီ''တိ[၃] ဇ္ဈာ ဝိဝါဒမူလဘူတာ ကိလေသာ အာသဝါတိ အာဂတာ။

> ''ယေန ဒေဝူပပတ္တိဿ၊ ဂန္ဓဗ္ဗော ဝါ ဝိဟင်္ဂမော။
> ယက္ခတ္တံ ယေန ဂစ္ဆေယ္ယ၊ မနုဿတ္တဉ္စ အဗ္ဗဇေ။
> တေ မယ္ဟံ အာသဝါ ခီဏာ၊ ဝိဒ္ဓသ္တာ ဝိနဠီကတာ''တိ[၄]—

ဇ္ဈာ တေဘူမကံ ကမ္မံ အဝသေသာ စ အကုသလာ ဓမ္မာ။ ''ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ အာသဝါနံ သံဝရာယ သမ္ပရာယိကာနံ အာသဝါနံ ပဋိဃာတာယာ''တိ[၅] ဇ္ဈာ ပရူပဃာတဝိဖ္ဖဋိသာရဝဓဗန္ဓာဒယော ဧဝ အပါယဒုက္ခဘူတာ နာနုပ္ပ-ကာရာ ဥပဒ္ဒဝါ စ။

တေ ပနေတေ အာသဝါ ဝိနယေ ''ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာနံ အာသဝါနံ သံဝရာယ, သမ္ပရာယိကာနံ အာသဝါနံ ပဋိဃာတာယာ''တိ[၅] ဒွေဓာ အာဂတာ။ သဋ္ဌာယတနေ ''တယောမေ အာဝုသော အာသဝါ ကာမာသဝေါ ဘဝါသဝေါ

၁-အံ ၃-၃၄၆-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-အဘိ ၁-၂၂၁-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-ဒီ ၃-၁၀၇-ဝိဇ္ဇေ။
၄-အံ ၁-၃၄၈-ဝိဇ္ဇေ။ ၅-ဝိ ၁-၂၄-ဝိဇ္ဇေ။

အဝိဇ္ဇာသဝေါ”တိ တိဓာ အာဂတာ။ တထာ အညေသု သုတ္တန္တေသု။ အဘိဓမ္မေ တေယေဝ ဒ်ဳဒ်ာသဝေန သဒ္ဒိ စတုဓာ အာဂတာ။ နိဒ္ဒေမိကပရိယာယေ ပန “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အာသဝါနိရယဂမနီယာ၊ အတ္ထိ အာသဝါတိရစ္ဆာနယောနိဂမနီယာ၊ အတ္ထိ အာသဝါ ပေတ္တိဝိသယဂမနီယာ၊ အတ္ထိ အာသဝါ မနုဿလောကဂမနီယာ၊ အတ္ထိ အာသဝါ ဒေဝလောကဂမနီယာ”တိ[1] ပဋ္ဌဓာ အာဂတာ။ ကမ္မဓာရေဝ စေတ္ထ အာသဝါတိ အဓိပ္ပေတံ။ ဆက္ကနိပါတေ “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ သံဝရာ ပဟာတဗ္ဗာ”တိအာဒိနာ[2] နယေန ဆဓာ အာဂတာ။ သဗ္ဗာသဝပရိယာယေ တေယေဝ ဒဿနပဟာတဗ္ဗေဟိ မေမှေဟိ သဒ္ဒိ သတ္တဓာ အာဂတာ။ ဣဓ ပန အဘိဓမ္မပရိယာယေန စတ္တာရော အာသဝါ အဓိပ္ပေတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ခယာယာတိ ဣတ္ထေ ပန “ယော အာသဝါနံ ခယော ဝယော ဘေဒေါ ပရိဘေဒေါ အနိစ္စတာ အန္တရဓာန”န္တိ အာသဝါနံ သရသဘေဒေါ အာသဝါနံ ခယောတိ ဝုတ္တော။ “ဇာနတော အဟံ ဘိက္ခဝေ ပဿတော အာသဝါနံ ခယံ ဝဒါမိ”တိ[3] ဣတ္ထေ အာသဝါနံ ဒိဏ္ဏာကာရော နတ္ထိဘာဝေါ အစ္ဆန္နံ အသမုပ္ပါဒေါ အာသဝက္ခယောကိ ဝုတ္တော။

“သေခဿ သိက္ခမာနဿ၊ ဥဇုမဂ္ဂါနုသာရိနော။
ခယသ္မိံ ပဌမံ ဉာဏံ၊ တတော အညာ အနန္တရာ”တိ[4]—

ဣတ္ထေ အရိယမဂ္ဂေါ အာသဝက္ခယောတိ ဝုတ္တော။ “အာသဝါနံ ခယာ သမဏော ဟောတိ”တိ[5] ဣတ္ထေ ဖလံ။

“ပရဝဇ္ဇာနုပဿိဿ၊ နိစ္စံ ဥဩာနသညိနော။
အာသဝါ တဿ ဝဓုန္တိ၊ အာရာ သော အာသဝက္ခယာ”တိ[6]—

ဣတ္ထေ နိဗ္ဗာနံ။ ဣဓ ပန ဖလံ သန္ဓာယ “အာသဝါနံ ခယာယာ”တိ ဝုတ္တံ၊ အရဟတ္တဖလတ္ထာယာတိ အတ္ထော။

သံဝေဇနီယေသု ဌာနေသုတိ သံဝေဂဇနကေသု ဇာတိအာဒိသု သံဝေဂဝတ္ထုသု။ ဇာတိ, ဇရာ, ဗျာဓိ, မရဏံ, အပါယဒုက္ခံ, အတီတေ ဝဋ္ဋမူလကံ ဒုက္ခံ, အနာဂတေ ဝဋ္ဋမူလကံ ဒုက္ခံ, ပစ္စုပ္ပန္နေ အာဟာရပရိယေဋ္ဌိမူလကံ ဒုက္ခန္တိ ဣမာနိ ဟိ သံဝေဂဝတ္ထူနိ သံဝေဇနီယဋ္ဌာနာနိ နာမ။ အပိစ “အာဒိတ္တော လောကသန္နိဝါသော ဥယျုတ္တော ပယာတော ကုမ္မဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော၊ ဥပနီယတိ လောကော အဒ္ဓုဝေါ၊ အတာဏော လောကော အနဘိဿရော၊

၁-သံ ၂-၄၅၀-ပိဌေ။　၂-အံ ၂-၃၆၂-ပိဌေ။　၃-အံ ၂-၃၄၀-ပိဌေ။　၄-မ ၁-၉-ပိဌေ။
၅-ခု ၁-၂၃၁-ပိဌေ။　　၆-မ ၁-၃၅၃-ပိဌေ။　　၇-ခု ၁-၅၀-ပိဌေ ဓမ္မပဒေ။

အဿကော လောကော၊ သဗ္ဗံ ပဟာယ ဂမနိယံ၊ ဥိနော လောကော အတိတ္တော တဏှာဒါသော”တိ ဧဝမာဒိနိ ၁ စေတ္ထ သံဝေဇနိယဋ္ဌာနာနိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ **သံဝေဇနေနာ**တိ ဇာတိအာဒိသံဝေဂဝတ္ထူနိ ပဋိစ္စ ဥပ္ပန္နဘယသင်္ခါတေန သံဝေဇနေန။ အတ္ထတော ပန သဟောတ္တပ္ပဉာဏံ သံဝေဂေါ နာမ။

သံဝိဂ္ဂဿာတိ ဂဇ္ဈောဂ္ကန္တိကာဒိဝသေန အနေကဝိဓေဟိ ဇာတိအာဒိ-ဒုက္ခေဟိ သံဝေဂဇာတဿ။ “သံဝေဇိတ္ဝာ”တိ စ ပဒဿိန်။ **ယောနိသော ပဓာနေနာ**တိ ဥပါယပဓာနေန၊ သမ္မာဝါယာမေနာတိ အတ္ထော။ သော ဟိ ယထာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပဟီယန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧဝံ ပဒဟနတော ဥတ္တမဘာဝသာဓနတော စ “ပဓာန”န္တိ ဝုစ္စတိ။ တတ္ထ သံဝေဂေန ဘဝါဒိသု ကိဉ္စိ တာဏံ လေဏံ ပဋိသရဏံ အပဿန္တော တတ္ထ အနောလိယန္တော အလဂ္ဂမာနသော တပ္ပဋိပက္ခေန စ ဝိနိဝတ္တိတဝိသညိတော အညဒတ္ထု နိဗ္ဗာနနိန္နော ဟောတိ နိဗ္ဗာနပေါဏော နိဗ္ဗာနပဗ္ဘာရော။ သော ကလျာဏမိတ္တသန္နိဿယေန ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလော ဝိသုဒ္ဓါသယ-ပ္ပယောဂေါ သမထဝိပဿနာသု ယုတ္တပ္ပယုတ္တော သဗ္ဗသ္မိမ္ပိ သင်္ခါရဂတေ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဝိရဇ္ဇတိ၊ ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကာပေတိ။ တတ္ထ ယဒိဒံ ယောနိသောမန-သိကာရဗဟုလော ဝိသုဒ္ဓါသယပ္ပယောဂေါ သမထဝိပဿနာသု ယုတ္တပ္ပ-ယုတ္တော၊ တေနဿ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ သုခသောမနဿဗဟုလတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယံ ပနာယံ သမထေ ပတိဋ္ဌိတော ဝိပဿနာယ ယုတ္တပ္ပယုတ္တော သဗ္ဗသ္မိမ္ပိ သင်္ခါရဂတေ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဝိရဇ္ဇတိ၊ ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကာပေတိ၊ တေနဿ ယောနိ အာရဒ္ဓါ အာသဝါနံ ခယာယာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဂါထာသု **သံဝိဇ္ဇေထေါ**တိ သံဝိဇ္ဇေယျ ဧဝ သံဝေဂံ ကရေယျ ဧဝ။ “သံဝိဇ္ဇိတ္ဝာနာ”တိ စ ပဒဿိန်။ ဝုတ္တနယေန သံဝိဂ္ဂေါ ဟုတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **ပဏ္ဍိတော**တိ သပ္ပညော၊ တိဟေတုကပဋိသန္ဓိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ပညာယ သမေက္ခိယာ**တိ သံဝေဂဝတ္ထူနိ ၂ သံဝိဇ္ဇနဝသေန ပညာယ သမ္မာ အဝေက္ခိယ။ အထ ဝါ ပညာယ သမ္မာ အဝေက္ခိတ္ဝာတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

ဒသမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဇုတိ ပရမတ္ထဒီပနိယာ ဇုတိဝုတ္တကဋ္ဌကထာယ

ဒုကနိပါတော

ပဌမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ခု ၉-၁၂၁-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-သံဝေဂဝတ္ထူဟိ (သီ)

၂-ဒုတိယဝဂ္ဂ

၁-ဝိတက္ကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၈။ ဒုတိယဝဂ္ဂသ္သ ပဌမေ **တထာဂတံ ဘိက္ခဝေတိ** ဇေတ္ထ **တထာဂတ**-သဒ္ဒေါ တာဝ သတ္ထဝေါဟာရသမ္မာသမ္မုဒ္ဒါဒိသု ဒိဿတိ။ တထာ ဟေသ "ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ"တိအာဒိသု သတ္ထဝေါဟာရေ။

"တထာဂတံ ဒေဝမနုဿပူဇိတံ၊
ဗုဒ္ဓံ နမဿာမ သုဝတ္ထိ ဟောတု"တိ ၂—

အာဒိသု သမ္မာသမ္မုဒ္ဒေ။

"တထာဂတံ ဒေဝမနုဿပူဇိတံ၊
ဓမ္မံ နမဿာမ သုဝတ္ထိ ဟောတု"တိ ၂—

အာဒိသု ဓမ္မေ။

"တထာဂတံ ဒေဝမနုဿပူဇိတံ၊
သံဃံ နမဿာမ သုဝတ္ထိ ဟောတု"တိ ?—

အာဒိသု သံဃေ။ ဧတ္ထ ပန သမ္မာသမ္မုဒ္ဒေ။ တသ္မာ တထာဂတန္တိ ဇေတ္ထ အဋ္ဌဟိ ကာရဏေဟိ ဘဂဝါ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတိ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? တထာ အာဂတောတိ တထာဂတော၊ တထာ ဂတောတိ တထာဂတော၊ တထလက္ခဏံ အာဂတောတိ တထာဂတော၊ တထဓမ္မေ ယာထာဝတော အဘိသမ္မုဒ္ဓေါတိ တထာဂတော၊ တထဒဿိတာယ တထာဂတော၊ တထ-ဝါဒိတာယ တထာဂတော၊ တထာကာရိတာယ တထာဂတော၊ အဘိဘဝန-ဋ္ဌေန တထာဂတောတိ။

ကထံ ဘဂဝါ **တထာ အာဂတောတိ တထာဂတော**? ယထာ ယေန အဘိ-နိဟာရေန ဒါနပါရမိံ ပူရေတ္ဝာ သီလ၊ နေက္ခမ္မ၊ ပညာ၊ ဝီရိယ၊ ခန္တိ၊ သစ္စ၊ အဓိဋ္ဌာန၊ မေတ္တာ၊ ဥပေက္ခာပါရမိံ ပူရေတ္ဝာ ဇာတိယာ ဒဿ ပါရမိယော ဒဿ ဥပပါရမိယော ဒဿ ပရမတ္ထပါရမိယောတိ သမတိံသ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ အင်္ဂပရိစ္စာဂံ အတ္ထပရိစ္စာဂံ ဓနပရိစ္စာဂံ ဒါရပရိစ္စာဂံ ရဇ္ဇပရိစ္စာဂန္တိ ဇာတာနိ ပဉ္စ မဟာပရိစ္စာဂါနိ ပရိစ္စဇိတ္ဝာ ယထာ ဝိပဿိအာဒယော သမ္မာသမ္မုဒ္ဓါ

၁-ဒီ ၁-၂၆-ပိဋ္ဌေ။　　၂-ခ ၁-၇-ပိဋ္ဌေ။　　၃-ခ ၁-၈-ပိဋ္ဌေ။

အာဂတာ၊ တထာ အမ္ဟာကံ ဘဂဝါ အာဂတောတိ တထာဂတော။ ယထာဟ—

“ယထေဝ လောကမ္ဟိ ဝိပဿီအာဒယော၊
သမ္ဗညှဘာဝံ မုနယော ဇုဓာဂတာ။
တထာ အယံ သက္ယမုနီပိ အာဂတော၊
တထာဂတော ဝုစ္စတိ တေန စက္ခုမာ”တိ။

ဧဝံ တထာ အာဂတောတိ တထာဂတော။ (၁)

ကထံ **တထာ ဂတောတိ တထာဂတော**? ယထာ သမ္ဗတိဇာတာဝ ဝိပဿီအာဒယော သမေဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာယ ဥတ္တရာဘိမုခါ သတ္တပဒဝီတိဟာရေန ဂတာ၊ တထာ အမ္ဟာကံ ဘဂဝါပိ ဂတောတိ တထာ-ဂတော။ ယထာဟု—

“မုဟုတ္တဇာတော၀ ဂဝံပတိ ယထာ၊
သမေဟိ ပါဒေဟိ ဖုသိ ဝသုန္ဓရံ။
သော ဝိက္ကမိ သတ္တ ပဒါနိ ဂေါတမော၊
သေတဉ္ဆ ဆတ္တံ အနုဓာရယုံ မရူ။

ဂန္ဓာန သော သတ္တ ပဒါနိ ဂေါတမော၊
ဒိသာ ဝိလောကေသိ သမာ သမန္တာ။
အဋ္ဌင်္ဂပေတံ ဂိရမဒ္ဒုဒိရယိ၊
သီဟော ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဋ္ဌေ”တိ။

ဧဝံ တထာ ဂတောတိ တထာဂတော။ (၂)

ကထံ **တထလက္ခဏံ အာဂတောတိ တထာဂတော**? သဗ္ဗေသံ ရူပါရူပဓမ္မာနံ သလက္ခဏံ သာမညလက္ခဏံ တထံ အဝိတထံ ဉာဏဂတိယာ အာဂတော အဝိရဇ္ဈိတ္ဝာ ပတ္တော အနုဗုဒ္ဓေါတိ တထာဂတော။ ယထာဟ—

“သဗ္ဗေသံ ပန ဓမ္မာနံ၊ သကသာမညလက္ခဏံ။
တထမေဝါဂတော ယသ္မာ၊ တသ္မာ နာထော တထာဂတော”တိ။

ဧဝံ တထလက္ခဏံ အာဂတောတိ တထာဂတော။ (၃)

ကထံ **တထဓမ္မေ ယာထာဝတော အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ တထာဂတော**? တထဓမ္မာ နာမ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ။ ယထာဟ “စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ

တထာနိ အဝိတထာနိ အနညထာနိ၊ ကတမာနိ စတ္တာရိ၊ ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယ-သစ္စန္တိ ဘိက္ခဝေ တထမေတံ အဝိတထမေတံ အနညထမေတ”န္တိ ဝိတ္ထာရော။ တာနိ စ ဘဂဝါ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ တသ္မာဝိ တထာနံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာ တထာဂတောဝ။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္ထော ဟိ ထ္ထေ ဂတသဒ္ဒေါ။ ဧဝံ တထဓမ္မေ ယာထာဝတော အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ တထာဂတောဝ။ (၄)

ကထံ **တထဒဿိတာယ တထာဂတော**? ယံ သဒေဝကေ လောကေ။ပ။ သဒေဝမနုဿာယ ပဇာယ အပရိမာဏာသု လောကဓာတူသု အပရိမာဏာနံ သတ္တာနံ စက္ခုဒ္ဒါရေ အာပါထမာဂစ္ဆန္တံ ရူပါရမ္မဏံ နာမ အတ္ထိ၊ တံ ဘဂဝါ သဗ္ဗာကာရတော ဇာနာတိ ပဿတိ။ ဧဝံ ဇာနတာ ပဿတာ စာနေန တံ ဣဋ္ဌာဒိဝသေန ဝါ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတေသု လဗ္ဘမာနပဒဝသေန ဝါ “ကတမံ တံ ရူပံ ရူပါယတနံ၊ ယံ ရူပံ စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ ဝဏ္ဏနိဘာသနိဒ္ဒေသနံ သပ္ပဋိဃံ နိလံ ပီတက”န္တိအာဒိနာ ၂ နယေန အနေကေဟိ နာမေဟိ တေရသဟိ ဝါရေဟိ ဒွေပညာသာယ နယေဟိ ဝိဘဇ္ဇမာနံ တထမေဝ ဟောတိ၊ ဝိတထံ နတ္ထိ။ သေ နယော သောတဒ္ဓါရာဒိသု အာပါထမာဂစ္ဆန္တေသု သဒ္ဒါဒိသု။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ ဘဂဝတာ—

> “ယံ ဘိက္ခဝေ သဒေဝကဿ လောကဿ။ပ။ သဒေဝမနုဿာယ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ၊ တမဟံ ဇာနာမိ။ပ။ တမဟံ အဗ္ဘညာသိံ၊ တံ တထာဂတဿ ဝိဒိတံ၊ တံ တထာဂတော န ဥပဋ္ဌာသီ”တိ?။

ဧဝံ တထဒဿိတာယ တထာဂတော။ ထ္ထေ တထဒဿိအတ္ထေ တထာဂတောတိ ပဒဿ သမ္ဗန္ဓေါ ဓေဒိတဗ္ဗော။ (၅)

ကထံ **တထဝါဒိတာယ တထာဂတော**? ယံ ရတ္တိံ ဘဂဝါ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ ယဉ္စ ရတ္တိံ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယိ၊ ထ္ထေန္တရေ ပဉ္စစတ္တာလီသဝဿပရိမာဏကာလေ ယံ ဘဂဝတာ ဘာသိတံ သုတ္တဂေယျာဒိ၊ သဗ္ဗံ တံ ပရိသုဒ္ဓံ ပရိပုဏ္ဏံ ရာဂမဒါဒိနိမ္မဒနံ ဧကသဒိသံ တထံ အဝိတထံ။ တေနာဟ—

> “ယဉ္စ ဘုန္တေ ရတ္တိံ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတိ၊ ယဉ္စ ရတ္တိံ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊

၁-သံ ၃-၇၇၉-ဝိဇ္ဇေ။　　၂-အာဒိ ၂-၁၆ ၂-ဝိဇ္ဇေ။　　၃-အံ ၁-၃၃၃-ဝိဇ္ဇေ။

ယံ တေသ္မိံ အန္တရေ ဘာသတိ လပတိ နိဒ္ဒါသတိ၊ သဗ္ဗံ တံ တထေဝ ဟောတိ နော အညထာ။ တသ္မာ 'တထာဂတော'တိ ဝုစ္စတီ"တိ ။

ဂဒအတ္ထော ဟိ ဇ္ဈေ ဂတသဒ္ဒေါ။ ဧဝံ တထဝါဒိတာယ တထာဂတော။ အပိစ အာဂဒနံ အာဂဒေါ၊ ဝစနန္တိ အတ္ထော။ တထော အဝိပရီတော အာဂဒေါ အဿာတိ ဒကာရဿ တကာရံ ကတ္ဝာ တထာဂတောတိ ဧဝမ္မတ္ထ ပဒသိဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ (၆)

ကထံ **တထာကာရိတာယ တထာဂတော**? ဘဂဝတော ဟိ ဝါစာယ ကာယော အနုလောမေတိ၊ ကာယသ္သပိ ဝါစာ။ တသ္မာ ယထာဝါဒိ တထာ-ကာရီ, ယထာကာရီ တထာဝါဒိ စ ဟောတိ။ ဧဝံဘူတဿ စဿ ယထာ ဝါစာ၊ ကာယောပိ တထာ ဂတော ပဝတ္တော၊ ယထာ စ ကာယော၊ ဝါစာပိ တ.ထာ ဂတာတိ တထာဂတော။ တေနာဟ "ယထာဝါဒိ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော တထာကာရီ၊ ယထာကာရီ တထာဝါဒိ။ ဇာတိ ယထာဝါဒိ တထာကာရီ၊ ယထာကာရီ တထာဝါဒိ။ တသ္မာ 'တထာဂတော'တိ ဝုစ္စတီ"တိ ။ ဧဝံ တထာ-ကာရိတာယ တထာဂတော။ (၇)

ကထံ **အဘိဘဝနဋ္ဌေန တထာဂတော**? ယသ္မာ ဘဂဝါ ဥပရိ ဘဝဂ္ဂံ ဟေဋ္ဌာ အဝီစိံ ပရိယန္တံ ကရိတ္ဝာ တိရိယံ အပရိမာဏာသု လောကဓာတူသု သဗ္ဗသတ္တေ အဘိဘဝတိ သီလေနပိ သမာဓိနာပိ ပညာယပိ ဝိမုတ္တိယာပိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿ-နေနပိ၊ န တသ် တုလာ ဝါ ပမာဏံ ဝါ အတ္ထိ၊ အထ ခေါ အတုလော အပ္ပမေယ္ယော အနုတ္တရော ဒေဝါနံ အတိဒေဝေါ သက္ကာနံ အတိသက္ကော ဗြဟ္မာနံ အတိဗြဟ္မာ သဗ္ဗသတ္တုတ္တမော၊ တသ္မာ တထာဂတော။ တေနာဟ—

> "သဒေဝကေ ဘိက္ခဝေ လောကေ။ပ။ မနုဿာယ တထာဂတော အဘိဘူ အနဘိဘူတော အညဒတ္ထု ဒသော ဝသဝတ္တီ၊ တသ္မာ 'တထာဂတော'တိ ဝုစ္စတီ"တိ ။

တတြာယံ ပဒသိဒ္ဓိ—အဂဒေါ ဝိယ အဂဒေါ၊ ဒေသနာဝိလာသော စေဝ ပုညဿယော စ။ တေန ဟေသ မဟာနုဘာဝေါ ဘိသက္ကော ဝိယ ဒိဗ္ဗာဂဒေန သပ္ပေ, သဗ္ဗပရပ္ပဝါဒိနော သဒေဝကဿ လောကံ အဘိဘဝတိ။ ဇာတိ သဗ္ဗလောကာဘိဘဝနေ တထော အဝိပရီတော ယထာဝုတ္တော အဂဒေါ ဇေဿာတိ ဒကာရဿ တကာရံ ကတ္ဝာ တထာဂတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝံ အဘိဘဝနဋ္ဌေန တထာဂတော။ (၈)

၁-ဒီ ၃-၁၁၁၊ အံ ၁-၃၃၂-ဖိဋ္ဌေသု။

အပိစ တထာယ ဂတောတိ တထာဂတော၊ တထံ ဂတောတိ တထာ-ဂတော။ တတ္ထ သကလလောကံ တီရဏပရိညာယ တထာယ ဂတော အဝဂတောတိ တထာဂတော၊ လောကသမုဒယံ ပဟာနပရိညာယ တထာယ ဂတော အတီတောတိ တထာဂတော၊ လောကနိရောဓံ သစ္ဆိကိရိယာယ တထာယ ဂတော အဓိဂတောတိ တထာဂတော။ လောကနိရောဓဂါမိနိံ ပဋိပဒံ တထံ[1] ဂတော ပဋိပန္နောတိ တထာဂတော။ ဝုတ္တဉ္ဉေတံ ဘဂဝတာ—

“လောကော ဘိက္ခဝေ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ လောကသ္မာ တထာဂတော ဝိသံယုတ္တောဝ။ လောကသမုဒယော ဘိက္ခဝေ တထာ-ဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ လောကသမုဒယော တထာဂတဿ ပဟီ-နော။ လောကနိရောဓော ဘိက္ခဝေ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ လောကနိရောဓော တထာဂတဿ သစ္ဆိကတော။ လောကနိရော-ဂါမိနီ ပဋိပဒါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ၊ လောက-နိရောဂဂါမိနီ ပဋိပဒါ တထာဂတဿ ဘာဝိတာ။ ယံ ဘိက္ခဝေ သဒေဝကဿ။ပ။ သဗ္ဗံ တံ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ။ တသ္မာ ‘တထာဂတော’တိ ဝုစ္စတီ”တိ[2]။

အပရေဟိပိ အင်္ဂဟိ ကာရဏေဟိ ဘဂဝါ တထာဂတော—တထာယ အာဂတောတိ တထာဂတော၊ တထာယ ဂတောတိ တထာဂတော၊ တထာနိ အာဂတောတိ တထာဂတော၊ တထာ ဂတောတိ တထာဂတော၊ တထာ-ဝိဓောတိ တထာဂတော၊ တထာပဝတ္တိကောတိ[3] တထာဂတော၊ တထေဟိ အဂတောတိ တထာဂတော၊ တထာ ဂတဘာဝေန တထာဂတောတိ။

ကထံ **တထာယ အာဂတောတိ တထာဂတော**? ယာ သာ ဘဂဝတာ သုမေဓဘူတေန ဒီပင်္ကရဒသဗလဿ ပါဒမူလေ—

“မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊ ဟေတု သတ္ထာရဒဿနံ။
ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဂုဏသမ္ပတ္တိ၊ အဓိကာရော စ ဆန္ဒတာ။
အင်္ဂဓမ္မသမောဓာနာ၊ အဘိနီဟာရော သမိဒ္ဓတိ”တိ[4]—

ဧဝံ ဝုတ္တံ အင်္ဂဂ်သမန္နာဂတံ အဘိနီဟာရံ သမ္ပာဒေန္တေန “အဟံ သဒေဝကံ လောကံ တိဏ္ဏော တာရေဿာမိ၊ မုတ္တော မောစေဿာမိ၊ ဒန္တော ဒမေဿာမိ၊ အဿတ္ထော အဿာသေဿာမိ၊ ပရိနိဗ္ဗုတော ပရိနိဗ္ဗာပေဿာမိ၊ သုဒ္ဓါ

၁-ဘာဝနာယ တထာယ (သီ၊သျာ)
၂-တထာ ပဝတ္တိတောတိ (က)
၃-အံ ၁-၃၃၁-ဝိဋ္ဌေ။
၄-ခု ၄-၃၁၁-ဝိဋ္ဌေ။

သောဓေဿာမိ၊ ဗုဒ္ဓေါ ဗောဓေဿာမီ”တိ မဟာပဒီညာ[1] ပဝတ္တိတာ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

“ကိံ မေ ကေန တိဏ္ဏေန၊ ပုရိသေန ထာမဒဿိနာ။
သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏိတွာ၊ သန္တာရေဿံ သဒေဝကံ။
ဇာမိနာ မေ အဓိကာရေန၊ ကတေန ပုရိသုတ္တမေ။
သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏိတွာ၊ တာရေမိ ဇနတံ ဗဟုံ။
သံသာရသောတံ ဆိန္နိတွာ၊ ဝိဒ္ဓံသေတွာ တယော ဘဝေ။
ဓမ္မနာဝံ သမာရုယှ၊ သန္တာရေဿံ သဒေဝကံ။
ကိံ မေ အညာတဝေသေန၊ ဓမ္မံ သစ္ဆိကတေနိဓ။
သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏိတွာ၊ ဗုဒ္ဓေါ ဟေဿံ သဒေဝကေ”တိ[2]။

တံ ပနေတံ မဟာပဒီညံ သကလဿပိ ဗုဒ္ဓကရဓမ္မသမုဒါယဿ ပဝိစယ-ပစ္စဝေက္ခဏသမာဒါနာနံ ကာရဏဘူတံ အဝိသံဝါဒေန္တော လောကနာထော ယသ္မာ မဟာကပ္ပါနံ သတသဟဿာဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ သက္ကစ္စံ နိရန္တရံ နိရဝသေသတော ဒါနပါရမိအာဒယော သမတိံသ ပါရမိယော ပူရေတွာ အင်္ဂပရိစ္စာဂါဒယော ပဉ္စ မဟာပရိစ္စာဂေ ပရိစ္စဇိတွာ သစ္စာဓိဋ္ဌာနာဒီနိ စတ္တာရိ အဓိဋ္ဌာနာနိ ပရိဖြူ။ ဟေတ္ထာ ပုညဉ္ဇဏသမ္ဘာရေ သမ္ဘရိတွာ ပုဗ္ဗယောဂပုဗ္ဗစရိယ-ဓမ္မက္ခာနဉ္ဇတ္ထစရိယာဒယော ဥက္ကံသာပေတွာ ဗုဒ္ဓိစရိယံ ပရမကောဋိံ ပါပေတွာ အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိ၊ တသ္မာ တဿဝ သာ မဟာပဒီညာ တထာ အဝိတထာ အနညထာ၊ နဲ တဿ ဝါလဂ္ဂမတ္တမ္ပိ ဝိတထံ အတ္ထိ။ တထာ ဟိ ဒိပက်ရော ဒဿဗလော ကောဏ္ဍညော မဂ်လော[3]။ပ။ ကဿပေါ ဘဂဝါတိ ဇာမေ စတုဝိသတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ပဋိပါဋိယာ ဥပ္ပန္နာ “ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ”တိ နံ ဗျာကရိံသု။ ဧဝံ စတုဝိသတိယာ ဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကေ လဒ္ဓဗျာကရဏော ယေ တေ ကတာဘိနိဟာရေဟိ ဗောဓိသတ္တေဟိ လဒ္ဓဗ္ဗာ အာနိသံသာ၊ တေ လဘိတွာဝ အာဂတောတိ တာယ ယထာဝုတ္တာယ မဟာ-ပဒီညာယ တထာယ အာဂတောတိ တထာဂတော။ ဧဝံ တထာယ အာဂတောတိ တထာဂတော။ (၁)

ကထံ **တထာယ ဂတောတိ တထာဂတော**? ယာယံ မဟာကရုဏာ လောကနာထသ၊ ယာယ မဟာဒုက္ခသမ္ဘာဓပ္ပဋိပန္နံ သတ္တနိကာယံ ဒိသွာ

၁-ဝေါဟာရေ ပဒီညာ (သီ)၊ ဝေါဟာရပဒီညာ (သျာ)
၂-ခဲ့ ၄-၃၁၀-ပိဋ္ဌေ ဗုဒ္ဓဝံသေ။ ၃-သုမင်္ဂလော (သီ၊ သျာ)

"တဿ နတ္ထညော ကောစိ ပဋိသရဏံ၊ အဟမေဝ နံ ဇာတော သံသာရဒုက္ခ-တော မုတ္တော မောစေဿာမီ"တိ သမုဿာဟိတမာနသော မဟာဘိနိဟာရံ အကာသိ။ ကတ္ဟာ စ ယထာပဏိဓာနံ သကလလောကဟိတသမ္ပာဒနာယ ဉဿုက္ကမာပန္နော အတ္တနော ကာယဇီဝိတနိရပေက္ခော ပရေသံ သောတ-ပထဂမနမတ္တေနပိ စိတ္တုတြာသသမုပ္ပါဒိကာ အတိဒုက္ကရာ ဒုက္ကရစရိယာ သမာ-စရန္တော ယထာ မဟာဗောဓိသတ္တာနံ ပဋိပတ္တိ ဟာနဘာဂိယာ သံကိလေသ-ဘာဂိယာ ဌိတိဘာဂိယာ ဝါန ဟောတိ၊ အထ ခေါ ဉတ္တရိ ဝိသေသဘာဂိယာဝ ဟောတိ၊ တထာ ပဋိပဇ္ဇမာနော အနုပုဗ္ဗေန နိရဝသေသေ ဗောဓိသမ္ဘာရေ သမာနေတ္ဝာ အဘိသမ္ဗောဓိံ ပါပုဏိ။ တတော ပရဉ္စ တာယေဝ မဟာကရုဏာယ သဉ္ဇောဒိတမာနသော ပဝိဝေကရတိံ ပရမဉ္စ သန္တံ ဝိမောက္ခသုခံ ပဟာယ ဗာလဇနဗဟုလေ လောကေ တေဟိ သမုပ္ပါဒိတံ သမ္မာနာဝမာနဝိပ္ပကာရံ အဂဏေတ္ဝာ ဝေနေယျဇနဝိနယနေန နိရဝသေသံ ဗုဒ္ဓကိစ္စံ နိဋ္ဌပေသိ။ တတြ ယော ဘဂဝတော သတ္တေသု မဟာကရုဏာယ သမောက္ကမနာကာရော၊ သော ပရတော အာဝိ ဘဝိဿတိ။ ယထာ ဗုဒ္ဓဘူ-တဿ လောကနာထဿ သတ္တေသု မဟာကရုဏာ၊ ဧဝံ ဗောဓိသတ္တဘူတဿပိ မဟာဘိနိဟာရကာလာဒိသူတိ သဗ္ဗတ္ထ သဗ္ဗဒါ စ ကေသဒိသတာယ တထာဝ သာ အဝိတထာ အနညထာ။ တသ္မာ တီသုပိ အဝတ္ထာသု သဗ္ဗသတ္တေသု သမာနရသာယ တထာယ မဟာကရုဏာယ သကလလောကဟိတာယ ဂတော ပဋိပန္နောတိ တထာဂတော။ ဧဝံ တထာယ ဂတောတိ တထာ-ဂတော။ (၂)

ကထံ **တထာနိ အာဂဏတောတိ တထာဂတော**? တထာနိ နာမ စတ္တာရိ အရိယမဂ္ဂညာဏာနိ။ တာနိ ဟိ "ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ အယံ ဒုက္ခသမုဒယော၊ အယံ ဒုက္ခ-နိရောဓော၊ အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ"တိ ဧဝံ သဗ္ဗညေယျသင်္ခါဟကာနံ ပဝတ္တိနိဝတ္တိတဒုဘယဟေတုဘူတာနံ စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ, ဒုက္ခဿ ပိဠနဋ္ဌော သင်္ခတဋ္ဌော သန္တာပဋ္ဌော ဝိပရိဏာမဋ္ဌော၊ သမုဒယဿ အာယူဟနဋ္ဌော နိဒါနဋ္ဌော သံယောဂဋ္ဌော ပလိဗောဓဋ္ဌော၊ နိရောဓဿ နိဿရဏဋ္ဌော ဝိဝေကဋ္ဌော အသင်္ခတဋ္ဌော အမတဋ္ဌော၊ မဂ္ဂဿ နိယျာနဋ္ဌော ဟေတ္ဝဋ္ဌော ဒဿနဋ္ဌော အဓိပတေယျဋ္ဌောတိအာဒိနံ တဒ္ဒီပကာဂဂါနဉ္စ ယထာဘူတသဘာ-ဝါဝဗောဓဝိဗန္ဓကဿ သံကိလေသပက္ခဿ သမုစ္ဆိန္ဒနေန ပဋိလဒ္ဓါယ တတ္ထ အသမ္မောဟာဘိသမယသင်္ခါတာယ အဝိပရီတာကာရပ္ပဝတ္တိယာ ဓမ္မာနံ သဘာ-ဝသရသလက္ခဏဿ အဝိသံဝါဒနတော တထာနိ အဝိတထာနိ အနညထာနိ၊

တာနိ ဘဂဝါ အနညနေယျော သယမေဝ အာဂတော အဓိဂတော၊ တသ္မာ တထာနိ အာဂတောတိ တထာဂတော။

ယထာ စ မဂ္ဂညာဏာနိ၊ ဧဝံ ဘဂဝတော တီသု ကာလေသု အပ္ပဋိဟတ-ညာဏာနိ စတုပဋိသမ္ဘိဒါညာဏာနိ စတုဝေသာရဇ္ဇညာဏာနိ ပဉ္စဂတိပရိစ္ဆေဒ-ညာဏာနိ ဆအသာဓာရဏညာဏာနိ သတ္တမောဇ္ဈင်္ဂဝိဘာဝနညာဏာနိ အဋ္ဌ-မဂ္ဂင်္ဂဝိဘာဝနညာဏာနိ နဝါနုပုဗ္ဗဝိဟာရသမာပတ္တိညာဏာနိ ဒသဗလညာဏာနိ စ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာနိ။

တတြာယံ ဝိဘာဝနာ—ယံ ဟိ ကိဉ္စိ အပရိမာဏာသု လောကဓာတူသု အပရိမာဏာနံ သတ္တာနံ ဟိနာဒိဘေဒဘိန္နာနံ ဟိနာဒိဘေဒဘိန္နာသု အတီ-တာသု ခန္ဓာယတနဓာတူသု သဘာဝကိစ္စာဒိ အဝတ္ထာဝိသေသာဒိ ခန္ဓပဋိဗဒ္ဓ-နာမဂေါတ္တာဒိ စ ဇာနိတဗ္ဗံ။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓေသု စ အတီသုခုမတိရောဟိတဝိဒူရ-ဒေသေသု ရူပဓမ္မေသု ယော တံတံပစ္စယဝိသေသေဟိ သဒ္ဓိံ ပစ္စယုပ္ပန္နာနံ ဝတ္ထုသဏ္ဌာနဂန္ဓရသဖဿာဒိဝိသေသော၊ တတ္ထ သဗ္ဗညေ၀ ဟတ္ထတလေ ဌပိတ-အာမလကော ဝိယ ပစ္စက္ခတော အသင်္ကိလိဋ္ဌတံ ဘဂဝတော ညာဏံ ပဝတ္တတိ၊ တထာ အနာဂတာသု ပစ္စုပ္ပန္နာသု စာတိ ဇာမာနိ တီသု ကာလေသု အပ္ပဋိဟတညာဏာနိ နာမ။ ယထာဟ—

> “အတီတံသေ ဗုဒ္ဓသ ဘဂဝတော အပ္ပဋိဟတံ ညာဏံ၊ အနာဂတံ-သေ ဗုဒ္ဓသ ဘဂဝတော အပ္ပဋိဟတံ ညာဏံ၊ ပစ္စုပ္ပန္နံသေ ဗုဒ္ဓသ ဘဂဝတော အပ္ပဋိဟတံ ညာဏ”န္တိ[1]။

တာနိ ပနေတာနိ တတ္ထ တတ္ထ ဓမ္မာနံ သဘာဝသရသလက္ခဏသ အဝိသံဝါ-ဒနတော တထာနိ အဝိတထာနိ အနညထာနိ၊ တာနိ ဘဂဝါ သယမ္ဘူညာဏေန အဓိဂဆ္ဆိ။ ဧဝံ တထာနိ အာဂတောတိ တထာဂတော။

တထာ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ပဋိဘာနပဋိ-သမ္ဘိဒါတိ စတသ္သော ပဋိသမ္ဘိဒါ။ တတ္ထ အတ္ထပဘေဒသ သလ္လက္ခဏ-ဝိဘာဝနဝဝတ္ထာနကရဏသမတ္ထံ အတ္ထေ ပဘေဒဂတံ ညာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ။ ဓမ္မပဘေဒသ သလ္လက္ခဏဝိဘာဝနဝဝတ္ထာနကရဏသမတ္ထံ ဓမ္မေ ပဘေဒဂတံ ညာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ။ နိရုတ္တိပဘေဒသ သလ္လက္ခဏဝိဘာဝနဝဝတ္ထာန-ကရဏသမတ္ထံ နိရုတ္တာဘိလာပေ ပဘေဒဂတံ ညာဏံ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ။

၁-ခု၉-၃၇၆-ပိဋ္ဌေ။

ပဋိဘာနပဘေဒဿ သံလ္လက္ခဏဝိဘာဝနဝဏ္ဏနကရဏသမတ္ထံ ပဋိဘာနေ ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ။ ဝုတ္တဉ္ဉေတံ—

> "အတ္ထေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဓမ္မေ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တတြ ဓမ္မနိရုတ္တာဘိလာပေ ဉာဏံ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဉာဏေသု ဉာဏံ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ ၁။

တတ္ထ စ ဟေတုအနုသာရေန အရဏီယတော အဓိဂန္တွဗ္ဗတော စ သင်္ခေ-ပတော ဟေတုဖလံ အတ္ထော နာမ။ ပဘေဒတော ပန ယံကိဉ္စိ ပစ္စယုပ္ပန္နံ နိဗ္ဗာနံ ဘာသိတတ္ထော ဝိပါကော ကိရိယာတိ ဒ္ဝေမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ အတ္ထော၊ တံ အတ္ထံ ပစ္စဝေက္ခန္တသ္သ တဿိံ အတ္ထေ ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ။ ဓမ္မောတိ သင်္ခေပတော ပစ္စယော။ သော ဟိ ယသ္မာ တံ တံ အတ္ထံ ဝိဒဟတိ ပဝတ္တေတိ စေဝ ပါပေတိ စ၊ တသ္မာ ဓမ္မောတိ ဝုစ္စတိ။ ပဘေဒတော ပန ယော ကောစိ ဖလနိဗ္ဗတ္တကော ဟေတု အရိယမဂ္ဂေါ ဘာသိတံ ကုသလံ အကုသလန္တိ ဒ္ဝေမေ ပဉ္စ ဓမ္မာ ဓမ္မောဝ၊ တံ ဓမ္မံ ပစ္စဝေက္ခန္တသ္သ တဿိံ ဓမ္မေ ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

> "ဒုက္ခေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဒုက္ခသမုဒယေ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိ-သမ္ဘိဒါ၊ ဒုက္ခနိရောဓေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ ၂။

အထ ဝါ ဟေတုမ္ဟိ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဟေတုဖလေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ။ ယေ ဓမ္မာ ဇာတာ ဘူတာ သင်္ခတာ နိဗ္ဗတ္တာ အဘိနိဗ္ဗတ္တာ ပါတုဘူတာ၊ ဒ္ဝေမေသု ဓမ္မေသု ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ။ ယမ္ဟာ ဓမ္မာ တေ ဓမ္မာ ဇာတာ ဘူတာ သင်္ခတာ နိဗ္ဗတ္တာ အဘိနိဗ္ဗတ္တာ ပါတုဘူတာ၊ တေသု ဓမ္မေသု ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ။ ဇရာမရဏေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဇရာမရဏသမုဒယေ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ။ ဇရာမရဏနိရောဓေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဇရာမရဏနိရောဓဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ။ ဇာတိယာ, ဘဝေ, ဥပါဒါနေ, တဏှာယ, ဝေဒနာယ, ဖဿေ, သဠာယတနေ, နာမရူပေ, ဝိညာဏေ, သင်္ခါရေသု ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သင်္ခါရသမုဒယေ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ။ သင်္ခါရနိရောဓေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ၊ သင်္ခါရနိရောဓ-ဂါမိနိယာ ပဋိပဒါယ ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ။

၁-အာဘိ ၂-၃၀၇-ဖိဋ္ဌေ။

"ဣဓ ဘိက္ခု ဓမ္မံ ဇာနာတိ သုတ္တံ ဂေယျံ။ပ။ ဝေဒလ္လံ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ။ သော တဿ တဿေဝ ဘာသိတဿ အတ္ထံ ဇာနာတိ 'အယံ ဣမဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော၊ အယံ ဣမဿ ဘာသိတဿ အတ္ထော'တိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ။

ကတမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ယသ္မိံ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ သောမနဿသဟဂတံ ဉာဏသမ္ပယုတ္တံ ရူပါရမ္မဏံ ဝါ။ပ။ ဓမ္မာရမ္မဏံ ဝါ ယံ ယံ ဝါ ပနာရဗ္ဘ၊ တသ္မိံ သမယေ ဖဿော ဟောတိ။ပ။ အဝိက္ခေပေါ ဟောတိ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ။ ဣမေသု ဓမ္မေသု ဉာဏံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ၊ တေသံ ဝိပါကေ ဉာဏံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ"တိ အာဒိ[၁] ဝိတ္ထာရော။

တသ္မိံ အတ္ထေ စ ဓမ္မေ စ သဘာဝနိရုတ္တိ အဗျဘိစာရဝေါဟာရော အဘိလာပေါ၊ တသ္မိံ သဘာဝနိရုတ္တာဘိလာပေ မာဂဓိကာယ သဗ္ဗသတ္တာနံ မူလဘာသာယ "အယံ သဘာဝနိရုတ္တိ, အယံ နု သဘာဝနိရုတ္တိ"တိ ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ။ ယထာဝုတ္တေသု တေသု ဉာဏေသု ဂေါစရကိစ္စာဒိဝသေန ဝိတ္ထာရတော ပဝတ္တံ သဗ္ဗမ္ပိ ဉာဏမာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ တသ္မိံ ဉာဏေ ပဘေဒဂတံ ဉာဏံ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါ။ ဣတိ ဣမာနိ စတ္တာရိ ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏာနိ သယမေဝ ဘဂဝတာ အဓိဂတာနိ အတ္ထဓမ္မာဒိကေ တသ္မိံ တသ္မိံ အတ္တနော ဝိသယေ အဝိသံဝါဒနဝသေန အဝိပရီတာကာရပ္ပဝတ္တိယာ တထာနိ အဝိတထာနိ အနညထာနိ။ ဧဝမ္ပိ ဘဂဝါ တထာနိ အာဂတောတိ တထာဂတော။

တထာ ယံ ကိဉ္စိ ဥယျံ နာမ၊ သဗ္ဗံ တံ ဘဂဝတာ သဗ္ဗာကာရေန ဉာတံ ဒိဋ္ဌံ အဓိဂတံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ။ တထာ ဟိဿ အဘိညေယျာ ဓမ္မာ အဘိညေယျတော ဗုဒ္ဓါ၊ ပရိညေယျာ ဓမ္မာ ပရိညေယျတော ဗုဒ္ဓါ၊ ပဟာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗတော ဗုဒ္ဓါ၊ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ ဓမ္မာ သစ္ဆိကာတဗ္ဗတော ဗုဒ္ဓါ၊ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဓမ္မာ ဘာဝေတဗ္ဗတော ဗုဒ္ဓါ၊ ယတော နံ ကောစိ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ မာရော ဝါ ဗြဟ္မာ ဝါ "ဣမေ နာမ တေ ဓမ္မာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ"တိ သဟ ဓမ္မေန အနုယုဉ္ဇိတုံ သမတ္ထော နတ္ထိ။

ယံ ကိဉ္စိ ပဟာတဗ္ဗံ နာမ၊ သဗ္ဗံ တံ ဘဂဝတာ အနဝသေသတော ဗောဓိမူလေယေဝ ပဟီနံ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မံ၊ နု တဿ ပဟာနာယ ဥတ္တရိ ကရဏီယံ

၁-အဘိ ၂-၃၀၈-၃၀၉-ဝိဇ္ဇေသု။

အတ္ထိ။ တထာ ဟိသ လောဘဒေါသမောဟဝိပရိတမနသိကာရ အဟိရိကာ-
နောတ္တပ္ပထိနမိဒ္ဓကောဓူပနာဟမက္ခပလာသဇ္ဈသာမ္ဆရိယမာယာသာဒ္ဒေယျ-
ထမ္ဘသာရမ္ဘမာနာတိမာနမဒပမာဒတိဝိဓကုသလမူလဒုစ္စရိတဝိသမသညာမ-
လ[1]ဝိတက္ကပပ္ဉသေနာတဏှာစတုဗ္ဗိဓဝိပရိယေသအာသဝဂန္ထ ဩဃယောဂါ-
ဂတိတဏှုပါဒါနပဋ္ဌာဘိနန္ဒနနိဝရဏစေတောခိလစေတသောဝိနိဗန္ဓ ဆဝိဝါဒ-
မူလသတ္တာနုသယအဋ္ဌမိစ္ဆတ္တနဝအာဃာတဝတ္ထုတဏှာမူလကဒဿ အကုသလ-
ကမ္မပထကေဝိသတိအနေသနဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတအဋ္ဌသတတဏှာဝိစရိတာဒိပဗေဘေဒံ
ဒိယမုကိလေသသဟသံ သဟ ဝါသနာယ ပဟိနံ သမုစ္ဆိန္နံ သမူဟတံ၊ ယတော
နံ ကောစိ သမဏော ဝါ။ပ။ ဗြဟ္မာ ဝါ "ဣမေ နာမ တေ ကိလေသာ
အပဟီနာ"တိ သဟ ဓမ္မေန အနုယုဇ္ဇိတုံ သမတ္ထော နတ္ထိ။

ယေ စိမေ ဘဂဝတာ ကမ္မဝိပါကကိလေသူပဝါဒအာဏာဝိတိက္ကမပဗေဒါ
အန္တရာယိကာ ဓမ္မာ ဝုတ္တာ၊အလမေဝ တေ ကေန္တေန အန္တရာယာယ၊ ယတော
နံ ကောစိ သမဏော ဝါ။ပ။ ဗြဟ္မာ ဝါ "နာလံ တေ ပဋိသေဝတော
အန္တရာယာယာ"တိ သဟ ဓမ္မေန အနုယုဇ္ဇိတုံ သမတ္ထော နတ္ထိ။

ယော စ ဘဂဝတာ နိရဝသောဝဒ္ဒုကွနိဿရဏာယ သိလသမာဓိပညာ-
သင်္ဂဟော သတ္တကောဋ္ဌာသိကော သတ္တတိ သပဗေဘေဒေါ အရိယမဂ္ဂပုဗ္ဗင်္ဂမော
အနုတ္တရော နိယျာနဓမ္မော ဒေသိတော၊ သော ကေန္တေနေဝ နိယျာတိ
ပဋိပန္နဿ ဝဒ္ဒုကွတော[2]၊ ယတော နံ ကောစိ သမဏော ဝါ။ပ။ ဗြဟ္မာ ဝါ
"နိယျာနဓမ္မော တယာ ဒေသိတော နံ နိယျာတီ"တိ သဟ ဓမ္မေန အနုယုဇ္ဇိတုံ
သမတ္ထော နတ္ထိ။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ—"သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ တေ ပဋိဇာနတော ဣမေ
ဓမ္မာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ"တိ? ဝိတ္ထာရော။ ဧဝမေတာနိ အတ္တနော ဉာဏပဗာဟန-
ဒေသနာဝိသေသာနံ အဝိတထဘာဝါဝဗောဓနတော အဝိပရီတာကာရပ္ပ-
ဝတ္တာနိ ဘဂဝတော စတုဝေသာရဇ္ဇဉာဏာနိ တထာနိ အဝိတထာနိ အနည-
ထာနိ။ ဧဝမိ ဘဂဝါ တထာနိ အာဂတောတိ တထာဂတော။

တထာ နိရယဂတိ တိရစ္ဆာနဂတိ ပေတဂတိ မနုဿဂတိ ဒေဝဂတိတိ ပဉ္စ
ဂတိယော။ တာသု သဗ္ဗေဝါဒယော အင်္ဂ မဟာနိရယာ, ကုက္ကုဠာဒယော
သောဋ္ဌသ ဉဿဒနိရယာ, လောကန္တရိကနိရယော စာတိ သဗ္ဗေပိမေ ဧကန္တ-
ဒုက္ခတာယ နိရဿာဒဋ္ဌေန နိရယာ စ, သကကမ္မုနာ ဂန္တွဗ္ဗတော ဂတိ စာတိ

၁-ဝိသမဝိပရီတသညာမလ (က)

၂-ပဋိပန္နဿ ဝဒ္ဒုကွတော မောကွာယ ဟောတိ (ဉဒါန-ဋ္ဌ ၁၂၃-ပိဋ္ဌေ)　　၃-မ ၁-၁၀၃-ပိဋ္ဌေ။

နိရယဂတိ။တိဗ္ဗန္ဓကာရသီတနရကာပိ ဧတေသွေဝ အန္တောဂဓာ။ကိမိကိဋ္ဌပဋ္ဌဂ်-သရိသပပက္ခိသောဏသိဂ်ါလာဒယော တိရိယံ အဋ္ဌိတာဘာဝေန တိရစ္ဆာနာနာမ၊ တေ ဧဝ ဂတိတိ **တိရစ္ဆာနဂတိ**။ ခုပ္ပိပါသိတပရဒတ္တာ။ပဇိဝိနိဒ္ဓါမတဏှိကာဒယော ဒုက္ခဗဟုလတာယ ပကဋ္ဌသုခတော ဇာတာ ဝိဂတာတိ ပေတာ၊ တေ ဧဝ ဂတိတိ **ပေတဂတိ**။ ကာလကဉ္ဇိကာဒိအသုရာပိ ဧတေသွေဝ အန္တောဂဓာ။ ပရိတ္တာဒိပဝါသိဟိ သဒ္ဓိံ ဇမ္ဗုဒီပါဒိစတုမဟာဒီပဝါသိနော မနသော ဥဿန္နတာယ မနုဿာ၊ တေ ဧဝ ဂတိတိ **မနုဿဂတိ**။ စာတု-မဟာရာဇိကတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ နေဝသညာနာသညာယတနူပဂါတိ ဇာမေ ဆဇ္ဈိသတိ ဒေဝနိကာယာ ဒိဗ္ဗန္တိ အတ္တနော ဇာဒ္ဓါနုဘာဝေန ကီဠန္တိ ဇောတေန္တိ စာတိ ဒေဝါ၊ တေ ဧဝ ဂတိတိ **ဒေဝဂတိ**။

တာ ပနေတာ ဂတိယော ယသ္မာ တံတံကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ ဥပပတ္တိဘဝဝိသေ-သော၊ တသ္မာ အတ္ထတော ဝိပါကက္ခန္ဓာ ကဋ္ဌတ္တာ စ ရူပံ။ တတ္ထ "အယံ နာမ ဂတိ ဇာမိနာ နာမ ကမ္မုနာ ဇာယတိ၊ တသ ကမ္မသ ပစ္စယဝိသေသေဟိ ဧဝံ ဝိဘာဂဘိန္နတ္တာ ဝိသုံ ဧတေ သတ္တနိကာယာ ဧဝံ ဝိဘာဂဘိန္နာ"တိ ယထာသကံဟေတုဖလဝိဘာဂပရိစ္ဆိန္နနဝသေန ဌာနသော ဟေတုသော ဘဂ-ဝတော ဉာဏံ ပဝတ္တတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

> "ပဋ္ဌ ခေါ ဇာမာ သာရိပုတ္တ ဂတိယော၊ ကတမာ ပဋ္ဌ၊ နိရ-ယော တိရစ္ဆာနယောနိ ပေတ္တိဝိသယော မနုဿာ ဒေဝါ။ နိရယဋ္ဌာဟံ သာရိပုတ္တ ပဇာနာမိ နိရယဂါမိဋ္ဌ မဂ္ဂံ နိရယဂါမိနိဋ္ဌ ပဋိပဒံ၊ ယထာ ပဋိပန္နော စ ကာယသ္သ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ တဋ္ဌ ပဇာနာမိ"တိ-အာဒိ ၂။

တာနိ ပနေတာနိ ဘဂဝတော ဉာဏာနိ တသ္မိံ တသ္မိံ ဝိသယေ အဝိပရိ-တာကာရပ္ပဝတ္တိယာ အဝိသံဝါဒနတော တထာနိ အဝိတထာနိ အနညထာနိ။ ဧဝမ္ပိ ဘဂဝါ တထာနိ အာဂတောတိ တထာဂတော။

တထာ ယံ သတ္တာနံ ဣဒ္ဓါဒိယောဂဝိကလဘာဝါဝဗောဓေန အပ္ပရဇက္ခ-မဟာရဇက္ခတာဒိဝိသေသဝိဘာဝနံ ပညာသာယ အာကာရေဟိ ပဝတ္တံ ဘဂဝတော ဇ္ဈာသယပရောပရိယတ္တာဉာဏံ။ ဝုတ္တဉ္ဥေတံ—"သဒ္ဓါ ပုဂ္ဂလော အပ္ပရဇက္ခော၊ အသဒ္ဓါ ပုဂ္ဂလော မဟာရဇက္ခော"တိ ဝိတ္ထာရော[၃]။

၁-ဇောသု (က) ၂-မ ၁-၁၀၆-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-ခု ၉-၁၁၆-ဝိဇ္ဇေ။

ယဉ္စ "အယံ ပုဂ္ဂလော အပ္ပရဇက္ခော၊ အယံ သဿတဒိဋ္ဌိကော၊ အယံ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကော၊ အယံ အနုလောမိကာယံ ခန္တိယံ ဌိတော၊ အယံ ယထာဘူတ-ဉာဏေ ဌိတော၊ အယံ ကာမာသယော, န နေက္ခမ္မာဒိအာသယော၊ အယံ နေက္ခမ္မာသယော, န ကာမာဒိအာသယော"တိအာဒိနာ "ဣမဿ ကာမ-ရာဂေါ အတိဝိယ ထာမဂတော, န ပဋိဃာဒိကော၊ ဣမဿ ပဋိဃော အတိဝိယ ထာမဂတော, န ကာမရာဂါဒိကော"တိအာဒိနာ "ဣမဿ ပုညာဘိသင်္ခါရော အဓိကော, န အပုညာဘိသင်္ခါရော န အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ ဣမဿ အပုညာဘိသင်္ခါရော အဓိကော, န ပုညာဘိသင်္ခါရော န အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော၊ ဣမဿ အာနေဉ္ဇာဘိသင်္ခါရော အဓိကော, န ပုညာဘိသင်္ခါရော န အပုညာဘိ-သင်္ခါရော။ ဣမဿ ကာယသုစရိတံ အဓိကံ, ဣမဿ ဝစီသုစရိတံ၊ ဣမဿ မနောသုစရိတံ။ အယံ ဟိနာဓိမုတ္တိကော၊ အယံ ပဏီတာဓိမုတ္တိကော၊ အယံ ကမ္မာဝရဏေန သမန္နာဂတော၊ အယံ ကိလေသာဝရဏေန သမန္နာဂတော၊ အယံ ဝိပါကာဝရဏေန သမန္နာဂတော၊ အယံ န ကမ္မာဝရဏေန သမန္နာ-ဂတော၊ န ကိလေသာဝရဏေန၊ န ဝိပါကာဝရဏေန သမန္နာဂတော"တိ-အာဒိနာ စ သတ္တာနံ အာသယာဒိနံ ယထာဘူတံ ဝိဘာဝနာကာရပ္ပဝတ္တိံ ဘဂဝတော အာသယာနုသယဉာဏံ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—

"ဣဓ တထာဂတော သတ္တာနံ အာသယံ ဇာနာတိ၊ အနုသယံ ဇာနာတိ၊ စရိတံ ဇာနာတိ၊ အဓိမုတ္တိံ ဇာနာတိ၊ ဘဗ္ဗာဘဗ္ဗေ သတ္တေ ဇာနာတိ"တိအာဒိ[1]။

ယဉ္စ ဥပရိမဟေဋ္ဌိမပုရတ္ထိမပစ္ဆိမကာယေဟိ ဒက္ခိဏဝါမအက္ခိကဏ္ဏသောတ-နာသိကာသောတအံသကူပသဟတ္ထပါဒေဟိ အင်္ဂလင်္ဂလံ နေရေဟိ လောမ-လောမကူပေဟိ စ အင်္ဂိက္ခန္ဓ။ ဒကဓာရာပဝတ္တနံ အနညသာဓာရဏံ ဝိဝိဓဝိကုဗ္ဗနိ-ဒ္ဓိနိမ္မာပနကံ ဘဂဝတော ယမကပါဋိဟာရိယဉာဏံ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—

"ဣဓ တထာဂတော ယမကပါဋိဟာရိယံ ကရောတိ အသာဓာရဏံ သာဝကေဟိ၊ ဥပရိမကာယတော အင်္ဂိက္ခန္ဓော ပဝတ္တတိ၊ ဟေဋ္ဌိမ-ကာယတော ဥဒကဓာရာ ပဝတ္တတိ။ ဟေဋ္ဌိမကာယတော အင်္ဂိက္ခန္ဓော ပဝတ္တတိ၊ ဥပရိမကာယတော ဥဒကဓာရာ ပဝတ္တတိ"တိအာဒိ[2]။

၁-ခု ၉-၁၁၇-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၉-၁၂၀-ပိဋ္ဌေ။

ယဉ္စ ရာဂါဒိဟိ ဇာတိအာဒိဟိ စ အနေကေဟိ ဒုက္ခဓမ္မေဟိ ဥပဒ္ဒုတံ သတ္တနိကာယံ တတော နိဟရိတုကာမတာဝသေန နာနာနယေဟိ ပဝတ္တာသ ဘဂဝတော မဟာကရုဏောက္ကမနဿ ပစ္စယဘူတံ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိ-ဉ္ဇံ။ ယထာဟ—

"ကတမံ တထာဂတဿ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိဉ္ဇံ၊ ဗဟုကေဟိ အာကာရေဟိ ပဿန္တော နံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တော နံ သတ္တေသု မဟာကရုဏာ ဩက္ကမတိ၊ အာဒိတ္တော လောကသန္နိဝါသောတိ ပဿန္တော နံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တော နံ သတ္တေသု မဟာကရုဏာ ဩက္ကမတိ"တိ—

အာဒိနာ[1] ကြေနနဝုတိယာ အာကာရေဟိ ဝိဘဇနံ ကတ္တံ။

ယံ ပန ယာဝတာ ဓမ္မဓာတု၊ ယတ္တကံ ဉာတဗ္ဗံ သဒ္ဓံတာသဒ္ဓံတာဒိ၊ တဿ သဗ္ဗဿ ပရောပဒေသေန ဝိနာ သဗ္ဗာကာရတော ပဋိဇာနနသမတ္ထံ အာဂန္ဓိ-မတ္တပဋိဗဒ္ဓဝုတ္တိ အနညသာဓာရဏံ ဘဂဝတော ဉာဏံ သဗ္ဗဇ္ဇုတဉာဏံ, တတ္ထာဝရဏာ-ဘာဝတော၀ နိဿင်္ကပ္ပဝုတ္တိ ဥပါဒါယ အနာဝရဏဉာဏန္တိ စ ဝုစ္စတိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ။ ဝိတ္ထာရော ပန ပရတော အာဝိ ဘဝိဿတိ။

ဧဝမေတာနိ ဘဂဝတော ဆ အသာဓာရဏဉာဏာနိ အဝိပရီတာကာရပ္ပ-ဝတ္တိယာ ယထာသကံဝိသယသ အဝိသံဝါဒနတော တထာနိ, အဝိတထာနိ အနညထာနိ။ ဧဝမ်ပိ ဘဂဝါ တထာနိ အာဂတောတိ တထာဂတော။

တထာ "သတ္တိမေ ဘိက္ခဝေ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဓမ္မဝိစယ-သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဝိရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂါ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂါ"တိ[2] ဧဝံ သရူပတော ယာယံ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ လိနဒ္ဓစ္ဆပတိဋ္ဌာနာယူဟနကာမသုခတ္တ-ကိလမထာနုယောဂဥဠ္ဠာဒသဿတာဘိနိဝေသာဒီနံ အနေကေသံ ဥပဒ္ဒဝါနံ ပဋိပက္ခဘူတာ သတိအာဒိဘေဒါ ဓမ္မသာမဂ္ဂိ၊ ယာယ အရိယသာဝကော ဗုဇ္ဈတိ၊ ကိလေသနိဒ္ဒါယ ဥဋ္ဌဟတိ၊ စတ္တာရိ ဝါ သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ နိဗ္ဗာနမေဝ ဝါ သန္ဆိကရောတိ၊ သာ ဓမ္မသာမဂ္ဂိ "ဗောဓိ"တိ ဝုစ္စတိ၊တဿာ ဗောဓိယာ အင်္ဂါတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ။ အရိယသာဝကော ဝါ ယထာဝုတ္တာယ ဓမ္မသာမဂ္ဂိယာ ဗုဇ္ဈတီတိ ကတ္ဝာ "ဗောဓိ"တိ ဝုစ္စတိ၊ တဿ ဗောဓိဿ အင်္ဂါတိ ဗောဇ္ဈင်္ဂါတိ ဧဝံ

၁-ခု ၉-၁၂၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၉-၃၀၂၊ သံ ၃-၆၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။

သာမညလက္ခဏတော, ဥပဒ္ဒာနလက္ခဏော သတိသမ္မောစ္ဆ၎င်္ဂါ၊ ပဝိစယ-လက္ခဏော ဓမ္မဝိစယသမ္မောစ္ဆ၎င်္ဂါ၊ ပဂ္ဂဟလက္ခဏော ဝီရိယသမ္မောစ္ဆ၎င်္ဂါ၊ ဖရဏလက္ခဏော ပီတိသမ္မောစ္ဆ၎င်္ဂါ၊ ဥပသမလက္ခဏော ပဿဒ္ဓိသမ္မောစ္ဆ၎င်္ဂါ၊ အဝိက္ခေပလက္ခဏော သမာဓိသမ္မောစ္ဆ၎င်္ဂါ၊ ပဋိသင်္ခါနလက္ခဏော ဥပေက္ခာ-သမ္မောစ္ဆ၎င်္ဂါတိ ဧဝံ **ဝိသေသလက္ခဏတော**, "တတ္ထ ကတမော သတိ-သမ္မောစ္ဆ၎င်္ဂါ၊ ဣဓ ဘိက္ခု သတိမာ ဟောတိ ပရမေန သတိနေပက္ကေန သမန္နာဂတော၊ စိရကတမ္ပိ စိရဘာသိတမ္ပိ သရိတာ ဟောတိ အနုဿ-ရိတာ"တိအာဒိနာ[1] သတ္တန္နံ ဗောစ္ဈင်္ဂါနံ အညမညူပကာရဝသေန **ဧကဋ္ဌေ ပဝတ္တိဒဿနတော**, "တတ္ထ ကတမော သတိသမ္မောစ္ဆ၎င်္ဂါ၊ အတ္ထိ အစ္ဆတ္တံ ဓမ္မေသု သတိ၊ အတ္ထိ ဗဟိဒ္ဓါ ဓမ္မေသု သတီ"တိအာဒိနာ[2] တေသံ **ဝိသယဝိဘာဝနာ-ပဝတ္တိဒဿနတော**, "တတ္ထ ကတမော သတိသမ္မောစ္ဆ၎င်္ဂါ၊ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သတိသမ္မောစ္ဆင်္ဂံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတံ ဝိရာဂနိဿိတံ နိရောဓနိဿိတံ ဝေါသဂ္ဂပရိဏာမိ"န္တိအာဒိနာ[3] **ဘာဝနာဝိဓိဒဿနတော**, "တတ္ထ ကတမေ သတ္တ ဗောစ္ဈင်္ဂါ၊ ဣဓ ဘိက္ခု ယသ္မိံ သမယေ လောကုတ္တရံ ဈာနံ ဘာဝေတိ။ပ။ တသ္မိံ သမယေ သတ္တ ဗောစ္ဈင်္ဂါ ဟောန္တိ သတိသမ္မောစ္ဆ၎င်္ဂါ။ပ။ ဥပေက္ခာ-သမ္မောစ္ဆ၎င်္ဂါ။ တတ္ထ ကတမော သကိသမ္မောစ္ဆ၎င်္ဂါ၊ ယာ သတိ အနုဿတိ"တိ-အာဒိနာ[4] **ဆနုတိယာ နယသဟဿဝိဘာဂဇေဟိ**တိ ဧဝံ နာနာကာရတော ပဝတ္တာနိ ဘဂဝတော ဗောစ္ဈင်္ဂဝိဘာဝနဉ္စာနိ တသ္မ တသ္မ အတ္ထသ္မ အဝိသံဝါဒနတော တထာနိ အဝိတထာနိ အနညထာနိ။ ဧဝမ္ပိ ဘဂဝါ တထာနိ အာဂတောတိ တထာဂတော။

တထာ "တတ္ထ ကတမံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ၊ အယမေဝ အရိယော အင်္ဂီကော မဂ္ဂေါ၊ သေယ္ယထိဒံ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ။ပ။ သမ္မာသမာဓိ"တိ[5] ဧဝံ **သရူပတော**, သဗ္ဘကိလေသေဟိ အာရကတ္တာ အရိယဘာဝကရတ္တာ အရိယဖလပဋိလာဘကရတ္တာ စ အရိယော၊ အရိယာနံ အင်္ဂဝိဓတ္တာ နိဗ္ဗာနာ-မိဂမာယ ကေန္တကာရဏတ္တာ စ အင်္ဂီကော၊ ကိလေသေ မာရေန္တော ဂစ္ဆတိ, အတ္ထိကေဟိ မဂ္ဂီယတိ, သယံ ဝါ နိဗ္ဗာနံ မဂ္ဂယတီတိ မဂ္ဂေါတိ ဧဝံ **သာမည-လက္ခဏတော**, "သမ္မာဒဿနလက္ခဏာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာအဘိနိရောပန-လက္ခဏော သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ၊ သမ္မာပရိဂ္ဂဟလက္ခဏော သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာ-သမုဋ္ဌာပနလက္ခဏော သမ္မာကမ္မန္တော၊ သမ္မာဝေါဒါနလက္ခဏော သမ္မာ-အာဇီဝေါ၊ သမ္မာပဂ္ဂဟလက္ခဏော သမ္မာဝါယာမော၊ သမ္မာဥပဋ္ဌာနလက္ခဏော

၁-အာဘိ ၂-၂၃၆-ပိဋ္ဌေ။　၂-အာဘိ ၂-၂၃၈-ပိဋ္ဌေ။　၃-အာဘိ ၂-၂၄၀-ပိဋ္ဌေ။　၄-အာဘိ ၂-၁၁၀-ပိဋ္ဌေ။

သမ္မာသတိ၊ သမ္မာအဝိက္ခေပလက္ခဏော သမ္မာသမာဓိ”တိ ဧဝံ **ဝိသေသ-လက္ခဏတော**, သမ္မာဒိဋ္ဌိ တာဝ အညေဟိပိ အတ္တနော ပစ္စနိကကိလေသေဟိ သဒ္ဓိံ မိဿီဘာဝိဋ္ဌံ ပဇဟတိ၊ နိဗ္ဗာနံ အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ တပ္ပဋိဿာဒက-မောဟဝိဓမနေန အသမ္မောဟတော သမ္မယုတ္တဓမ္မေ စ ပသီဒတိ၊ တထာ သမ္မာ-သင်္ကပ္ပါဒယောပိ မိဿီဘာသင်္ကပ္ပါဒိနိ ပဇဟန္တိ၊ နိရောဓ္ဆေ အာရမ္မဏံ ကရောန္တိ၊ သဟဇာတဓမ္မာနံ သမ္မာအဘိနိရောပနပရိဂ္ဂဟဏသမုဋ္ဌာပနဝေါဒါနပဂ္ဂဟ-ဥပဋ္ဌာနသမာဒဟနာနိ စ ကရောန္တိတိ ဧဝံ **ကိစ္စဝိဘာဂဇတော**, သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပုဗ္ဗဘာဂေ နာနက္ခဏာ ဝိသုံ ဒုက္ခာဒိအာရမ္မဏာ ဟုတ္ဝာ မဂ္ဂကာလေ ဧကက္ခဏာ နိဗ္ဗာနမေဝ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ကိစ္စတော “ဒုက္ခေ ဉာဏ”န္တိ-အာဒိနိ စတ္တာရိ နာမာနိ လဘတိ။ သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒယောပိ ပုဗ္ဗဘာဂေ နာနက္ခဏာ နာနာရမ္မဏာ၊ မဂ္ဂကာလေ ဧကက္ခဏာ ကောရမ္မဏာ၊ တေသု သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ကိစ္စတော “နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပေါ”တိအာဒိနိ တီဏိ နာမာနိ လဘတိ၊ သမ္မာဝါစာဒယော တယော ပုဗ္ဗဘာဂေ “မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ”တိ-အာဒိဝိဘာဂါ ဝိရတိယောပိ စေတနာယောပိ ဟုတ္ဝာ မဂ္ဂက္ခဏေ ဝိရတိယောဝ၊ သမ္မာဝါယာမသတိယော ကိစ္စတော သမ္မပ္ပဓာနသတိပဋ္ဌာနဝသေန စတ္တာရိ နာမာနိ လဘန္တိ၊ သမ္မာသမာဓိ ပန မဂ္ဂက္ခဏေဝိ ပဌမဇ္ဈာနာဒိဝသေန နာနာ ဧဝါတိ ဧဝံ ပုဗ္ဗဘာဂါပရဘာဂေသု **ပဝတ္တိဝိဘာဂဇတော**, “ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဘာဝေတိ ဝိဝေကနိဿိတ”န္တိ[1] အာဒိနာ **ဘာဝနာဝိဓိတော**, “တတ္ထ ကတမော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ၊ ဣဓ ဘိက္ခု ယသ္မိံ သမယေ လောကုတ္တရံ ဈာနံ ဘာဝေတိ။ပ။ ဒုက္ခပရိဇာနံ ဒန္ဓာဘိညံ၊ တသ္မိံ သမယေ အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဟောတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ”တိအာဒိနာ[2] **စတုရာသီတိယာ နယ-သဟဿဝိဘာဂဇဟီ**တိ ဧဝံ အနေကာကာရတော ပဝတ္တာနိ ဘဂဝတော အရိယမဂ္ဂဝိဘာဝနဉာဏာနိ အတ္ထသ အဝိသံဝါဒနတော သဗ္ဗာနိပိ တထာနိ အဝိတထာနိ အနညထာနိ။ ဧဝမိ ဘဂဝါ တထာနိ အာဂတောတိ တထာဂတော။

တထာ ပဌမဇ္ဈာနသမာပတ္တိယာ စ နိရောဓသမာပတ္တိတိ ဧတောသု အနုပဋိ-ပါဋိယာ ဝိဟရိတဗ္ဗဋ္ဌေန သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗဋ္ဌေန စ, အနုပုဗ္ဗဝိဟာရသမာပတ္တိသု သမ္ပာဒနပစ္စဝေက္ခဏာဒိဝသေန ယထာရဟံ သမ္ပယောဂဝသေန စ ပဝတ္တာနိ ဘဂဝတော ဉာဏာနိ တဒတ္ထသိဒ္ဓိယာ တထာနိ အဝိတထာနိ အနညထာနိ။ ဧဝမိ ဘဂဝါ တထာနိ အာဂတောတိ တထာဂတော။ တထာ “ဣဒံ ဣမသ

၁-အဘိ ၂-၂၄၅-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-အဘိ ၂-၂၄၈-ဝိဋ္ဌေ။

ဌာနံ, ဣဒံ အဋ္ဌာန"န္တိ အဝိပရိတံ တဿ တဿ ဖလဿ ကာရဏာကာရဏ-
ဇာနနံ၊ တေသံ တေသံ သတ္တာနံ အတီတာဒိဘေဒဘိန္နဿ ကမ္မသမာဒါနဿ
အနဝသေသတော ယထာဘူတံ ဝိပါကန္တရဇာနနံ၊ အာယူဟနက္ခဏေယေဝ
တဿ တဿ သတ္တဿ "အယံ နိရယဂါမိနီ ပဋိပဒါ။ပ။ အယံ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ
ပဋိပဒါ"တိ ယာထာဝတော သာသဝါနာသဝကမ္မဝိဘာဂဇာနနံ၊ခန္ဓာယတနာနံ
ဥပါဒိန္နာနုပါဒိန္နာဒိအနေကသဘာဝံ နာနာသဘာဝံ စ တဿ လောကဿ
"ဣမာယ နာမ ဓာတုယာ ဥဿန္နတ္တာ ဣမသ္မိံ ဓမ္မပ္ပဗေန္ဓေ အယံ ဝိသေသော
ဇာယတီ"တိအာဒိနာ နယေန ယထာဘူတံ ဓာတုနာနတ္တဇာနနံ၊ သန္ဓါဒိ-
ဣန္ဒြိယာနံ တိက္ခမုဒုတာဇာနနံ၊ သံကိလေသာဒိဟိ သဒ္ဓိံ ဈာနဝိမောက္ခာဒိ-
ဇာနနံ၊ သတ္တာနံ အပရိမာဏာသု ဇာတီသု တပ္ပဋိဗန္ဓေန သဒ္ဓိံ အနဝသေ-
သတော ပုဗ္ဗေနိဝုတ္ထက္ခန္ဓသန္တာနဇာနနံ၊ ဟိနာဒိဝိဘာဂေဟိ သဒ္ဓိံ စုတိပဋိသန္ဓိ-
ဇာနနံ၊ "ဣဒံ ဒုက္ခ"န္တိအာဒိနာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ စတုသစ္စဇာနနန္တိ
ဣမာနိ ဘဂဝတော ဒသဗလဉာဏာနိ အဝိရဇ္ဈိတ္ဝာ ယထာသကံဝိသယာဝ-
ဂါဟနတော ယထာဓိပ္ပေတတ္ထသာဓနတော စ ယထာဘူတဝုတ္တိယာ တထာနိ
အဝိတထာနိ အနညထာနိ။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ—

"ဣဓ တထာဂတော ဌာနဉ္စ ဌာနတော အဋ္ဌာနဉ္စ အဋ္ဌာနတော
ယထာဘူတံ ပဇာနာတီ"တိအာဒိ[၁]။

ဧဝမ္ပိ ဘဂဝါ တထာနိ အာဂတောတိ တထာဂတော။

ယထာ စေတေသမ္ပိ ဉာဏာနံ ဝသေန၊ ဧဝံ ယထာဝုတ္တာနံ သတိပဋ္ဌာန-
သမ္မပ္ပဓာနာဒိဝိဘာဝနဉာဏာဒိအနန္တာပရိမေယျဘေဒါနံ အနညသာဓာရ-
ဏာနံ ပညာဝိသေသာနံ ဝသေန ဘဂဝါ တထာနိ ဉာဏာနိ အာဂတော အဓိ-
ဂတောတိ တထာဂတော၊ ဧဝမ္ပိ တထာနိ အာဂတောတိ တထာဂတော။ (၃)

ကထံ တထာ ဂတောတိ တထာဂတော? ယာ တာ ဘဂဝတော အတီ-
ဇာတိအာဒိသမ္ဘောဓိမမ္ဘဝိနယပညာပနအနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတုယော၊ တာ
တထာ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ယဒတ္ထံ တာ လောကနာထေန အဘိပတ္ထိတာ
ပဝတ္တိတာ စ၊ တဒတ္ထသ ကေန္တိသိဒ္ဓိယာ အဝိသံဝါဒနတော အဝိပရီတတ္ထ-
ဝုတ္တိယာ တထာ အဝိတထာ အနညထာ။ တထာ ဟိ အယံ ဘဂဝါ ဗောဓိ-
သတ္တဘူတော သမတိံသပါရမိပရိပူရဏာဒိကံ ဝုတ္တပ္ပကာရံ သမ္ဘဝဒ္ဓတ္တာဟေတုံ

၁-အာဘိ ၂-၃၄၈၊ အံ ၃-၂၀၃-ပိဋ္ဌေသု။

သမ္မာဒေတ္ထာ တုသိတပုရေ ဋ္ဌိတော ဗုဒ္ဓကောလာဟလံ သုတ္ထာ ဒသသဟဿ-စက္ကဝါဠဒေဝတာဟိ ကေတော သန္နိပတိတာဟိ ဥပသင်္ကမိတ္ထာ—

"ကာလော ခေါ တေ မဟာဝီရ၊ ဥပ္ပဇ္ဇ မာတုကုစ္ဆိယံ။
သဒေဝကံ တာရယန္တော၊ ဗုဇ္ဈဿု အမတံ ပဒ"န္တိ ၂—

အာယာစိတော ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗနိမိတ္တော ပဒ္မ မဟာဝိလောကနာနိ ဝိလောကေတ္ထာ "ဇာဒါနိ အဟံ မနုဿယောနိယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိဿာမီ"တိ အာသာဠ္ဠိ-ပုဏ္ဏမာယံ သကျရာဇကုလေ မဟာမာယာယ ဒေဝိယာ ကုစ္ဆိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတ္ထာ ဒသ မာသေ ဒေဝမနုဿေဟိ မဟတော ပရိဟာရေန ပရိဟရိယ-မာနော ဝိသာခပုဏ္ဏမာယံ ပစ္စူသသမယေ အဘိဇာတိံ ပါပုဏိ။

အဘိဇာတိကွဏေ ပနဿ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏကွဏေ ဝိယ **ဒွတ္တိံသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ** ပါတုရဟေသုံ၊ အယံ ဒသသဟဿီလောကဓာတု သံကမ္ပိ သမ္ပကမ္ပိ သမ္ပဝေဓိ၊ ဒသသု စက္ကဝါဠသဟဿေသု အပရိမာဏော ဩဘာသော ဖရိ၊ တဿ တံ သိရိံ ဒဋ္ဌုကာမာ ဝိယ အန္ဓာ စက္ခူနိ ပဋိလဘိံသု၊ ဗဓိရာ သဒ္ဒံ သုဏိံသု၊ မူဂါ သမာလပိံသု၊ ခုဇ္ဇာ ဥဇုဂတ္တာ အဟေသုံ၊ ပင်္ဂုလာ ပဒသာ ဂမနံ ပဋိလဘိံသု၊ ဗန္ဓနဂတာ သဗ္ဗသတ္တာ အန္တဗန္ဓနာဒီဟိ မုစ္စိံသု၊ သဗ္ဗနရကေသု အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ၊ ပေတ္တိဝိသယေ ခုပ္ပိပါသာ ဝူပသမိ၊ တိရစ္ဆာနာနံ ဘယံ နာဟောသိ၊ သဗ္ဗသတ္တာနံ ရောဂေါ ဝူပသမိ၊ သဗ္ဗသတ္တာ ပိယံဝဒါ အဟေသုံ၊ မဓုရေနာ-ကာရေန အဿာ ဟသိံသု၊ ဝါရဏာ ဂဇ္ဇိံသု၊ သဗ္ဗတူရိယာနိ သကသကန်ဒ္ဓာဒံ မုဉ္ဆိံသု၊ အဃဋ္ဋိတာနိ ဧဝ မနုဿာနံ ဟတ္ထူပဂါဒိနိ အာဘရဏာနိ မဓုရေနာ-ကာရေန သဒ္ဒံ မုဉ္ဆိံသု၊ သဗ္ဗဒိသာ ဝိပ္ပသန္နာ အဟေသုံ၊ သတ္တာနံ သုခံ ဥပ္ပါဒယ-မာနော မုဒုသီတလဝါတော ဝါယိ၊ အကာလမေဃော ဝဿိ၊ ပထဝီတောပိ ဥဒကံ ဥဿိဉ္စိတ္ထာ ဝိဿန္ဒိ၊ ပက္ခိနော အာကာသဂမနံ ဝိဇဟိံသု၊ နဒီယော အသန္ဒမာနာ အဋ္ဌံသု၊ မဟာသမုဒ္ဒေ မဓုရံ ဥဒကံ အဟောသိ၊ ဥပက္ကိလေသ-ဝိနိမုတ္တော သူရိယော ဒိပ္ပမာနေ ဧဝ အာကာသဂတော သဗ္ဗော ဇောတိယော ဇောတိံသု၊ ဌပေတ္ထာ အရူပါဝစရေ ဒေဝေ အဝသေသော သဗ္ဗေ ဒေဝါ သဗ္ဗေ စ နေရယိကာ ဒိဿမာနရူပါ အဟေသုံ၊ တရကုဋ္ဋကဝါဠသေလာဒယော အနာဝရဏာဘူတာ အဟေသုံ၊ သတ္တာနံ စုတူပပါတာ နာဟေသုံ၊ သဗ္ဗံ အနိဋ္ဌဂန္ဓံ အဘိဘဝိတ္ထာ ဒိဗ္ဗဂန္ဓော ပဝါယိ၊ သဗ္ဗေ ဖလူပဂါ ရုက္ခာ ဖလဓရာ သမ္ပဇ္ဇိံသု၊ မဟာသမုဒ္ဒေါ သဗ္ဗတ္ထကမေဝ ပဒ္မဝဏ္ဏော ဟိ ပဒုမေဟိ သဉ္ဆန္နတလော အဟောသိ၊

၁-ကာလောယံ (သီ) ၂-ခု ၄-၃၀၅-ဝတ္ထေ။

ထလဇလဇောဒိနိ သဗ္ဗပုပ္ဖါနိ ပုပ္ဖိံသု၊ ရက္ခာနံ ခန္ဓေသု ခန္ဓပဒုမာနိ, သာခါသု သာခါပဒုမာနိ, လတာသု လတာပဒုမာနိ ပုပ္ဖိံသု၊ မဟိတလသိလာတလာနိ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ဥပရူပရိ သတ္တ သတ္တ ဟုတ္ဝာ ဒဏ္ဍပဒုမာနိ နာဂမ နိက္ခမိံသု၊ အာကာသေ ဩလမ္ဗကပဒုမာနိ နိဗ္ဗတ္တိံသု၊ သမန္တာ ပုပ္ဖဝဿံ ဝဿိ၊ အာကာသေ ဒိဗ္ဗတူရိယာနိ ဝဇ္ဇိံသု၊ သကလဒသသဟဿိလောကဓာတု ဝန္ဒေတ္ဝာ ဝိသဉ္ဇမာလာဂုဠံ ဝိယ, ဥပ္ပိဠေတ္ဝာ ပဝတ္တမာလာကလာပေါ ဝိယ, အလင်္ကတပဋိယတ္တံ မာလာသနံ ဝိယ စ ကေမာလာမာလိနိ ဝိပ္ဖုရန္တော၁ဒ္ဓဗိဇနိ ပုပ္ဖရူပဂန္ဓပရိဝါသိတာ ပရမသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ အဟောသိ၊ တာနိ စ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ဥပရိ အဓိဂတာနံ အနေကေသံ ဝိသေသာဓိဂမာနံ နိမိတ္တဘူတာနိ ဧဝ အဟေသုံ။ ဧဝံ အနေကစ္ဆရိယပါတုဘာဝါ အယံ အဘိဇာတိ ယဒတ္ထံ တေန အဘိပတ္ထိတာ၊ တဿာ အဘိသမ္ဗောဓိယာ ကေန္တသိဒ္ဓိယာ တထာဝ အဟောသိ အဝိတထာ အနညထာ။

တထာ ယေ ပုဒ္ဓဝေနေယျာ ဗောဓနေယျမန္တဝါ၊ တေ သမ္ဗေါ အနဝ-ဿသတော သယမေဝ ဘဂဝတာ ဝိနိတာ၂။ ယေ စ သာဝကဝေနေယျာ ဓမ္မဝေနေယျာ စ၊ တေပိသာဝကာဒိဟိ ဝိနိတာ ဝိနယံ ဂန္ထန္တိ ဂမိဿန္တိ စာတိ ယဒတ္ထံ ဘဂဝတာ အဘိသမ္ဗောဓိ အဘိပတ္ထိတာ၊ တဒတ္ထသိဒ္ဓိယာ ကေန္တသိဒ္ဓိယာ အဘိသမ္ဗောဓိ တထာ အဝိတထာ အနညထာ။

အပိစ ယသ္မာ ယသ္မာ ဥယျုဓမ္မသ္မာ ယော ယော သဘာဝေါ ပုဒ္ဓိ-တမ္ဗော၊ သော သော ဟတ္ထိတလေ ဌပိတအာမလကံ ဝိယ အာဝဇ္ဇန-မတ္တပဋိဗဒ္ဓေန အတ္တနော ဉာဏေန အဝိပရီတံ အနဝသေသတော ဘဂဝတာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဧဝမိဿ အဘိသမ္ဗောဓိ တထာ အဝိတထာ အနညထာ။

တထာ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ တထာ တထာ ဒေသေတမ္ဗပကာရံ, တေသံ တေသဉ္စ သတ္တာနံ အာသယာနုသယစရိယာဓိမုတ္တိံ သမ္ဗဒေ-ဩလောကေတ္ဝာ ဓမ္မတံ အဝိဇဟန္တော်နဝ ပညတ္တိနယံ ဝေါဟာရမတ္တံ အန-တိဓာဝန္တော်နဝ စ ဓမ္မတံ ဝိဘာဝေန္တော်န ယထာပရာဓံ ယထာဗျာသယံ ယထာဓမ္မဉ္စ အနုသာသန္တော်န ဘဂဝတာ ဝေနေယျာ ဝိနိတာ အရိယာဘူမိံ သမ္ပာပိတာတိ ဓမ္မဝိနယပညာပနာဝိဿ တဒတ္ထသိဒ္ဓိယာ ယထာဘူတဂုတ္တိယာ စ တထာ အဝိတထာ အနညထာ။

၁-သတပတ္ထာ (သျာ၊ က)　　၂-ဝိနိတာယေဝ (သျာ)

ဇာတိဂုတ္တိက-၌ ၉

တထာ ယာ သာ ဘဂဝတာ အနုပ္ပတ္တာ[1] ပထဝိယာဒိဖဿဝေဒနာဒိရူပါ-
ရူပသဘာဝနိမုတ္တာ[2] လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဘာဝါဘာဝတော လောကသဘာဝါတိတာ
တမသာ ဝိသံသဋ္ဌတ္တာ ကေနစိ အနောဘာသနိယာ လောကသဘာဝါ-
ဘာဝတော ဇဝ ဂတိအာဒိဘာဝရဟိတာ အပ္ပတိဋ္ဌာ အနာရမ္မဏာ အမတ-
မဟာနိဗ္ဗာနဓာတု ခန္ဓသန္ဓိတာနံ ဥပါဒိနံ လေသမတ္တာသာဝိ[3] အဘာဝတော
"အနုပါဒိသေသာ"တိဝိ ဝုစ္စတိ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ——

"အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ တဒါယတနံ၊ ယတ္ထ နေဝ ပထဝီ န အာပေါ န
တေဇော န ဝါယော န အာကာသာနဉ္စာယတနံ န ဝိညာဏဉ္စာယ-
တနံ န အာကိဉ္စညာယတနံ န နေဝသညာနာသညာယတနံ နာယံ
လောကော န ပရော လောကော န စ ဥဘော စန္ဒိမသူရိယာ။
တမဟံ ဘိက္ခဝေ နေဝ အာဂတိံ ဝဒါမိ န ဂတိံ န ဌိတိံ န စုတိံ
န ဥပပတ္တိံ၊ အပ္ပတိဋ္ဌံ အပ္ပဝတ္တံ အနာရမ္မဏမေဝေတံ၊ ဧသေဝန္တော
ဒုက္ခဿာ"တိ[4]။

သာ သဗ္ဗေသမွိ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာနံ အတ္ထင်္ဂမော၊ သဗ္ဗသင်္ခါရာနံ သမထော၊
သဗ္ဗူပဓိနံ ပဋိနိဿဂ္ဂေါ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာနံ ဝူပသမော၊ သဗ္ဗာလယာနံ သမုဃ္ဃါတော၊
သဗ္ဗဝဋ္ဋာနံ ဥပစ္ဆေဒေါ၊ အစ္စန္တသန္တိလက္ခဏာတိ ယထာဝုတ္တသဘာဝဿ
ကဒါစိဝိ အဝိသံဝါဒနတော တထာ အဝိတထာ အနညထာ။ ဧဝမေတာ
အဘိဇာတိအာဒိကာ တထာ ဂတော ဥပဂတော အဓိဂတော ပဋိပန္နော
ပတ္တောတိ တထာဂတော။ ဧဝံ ဘဂဝါ တထာ ဂတောတိ တထာဂတော။ (၄)

ကထံ **တထာဝိဓောတိ တထာဂတော**? ယထာဝိဓာ ပုရိမကာ သမ္မာ-
သမ္ဗုဒ္ဓါ၊ အယမွိ ဘဂဝါ တထာဝိဓော။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ယထာဝိဓာ တေ
ဘဂဝန္တော မဂ္ဂသီလေန ဖလသီလေန သဗ္ဗေနပိ လောကိယလောကုတ္တရ-
သီလေန၊ မဂ္ဂသမာဓိနာ ဖလသမာဓိနာ သဗ္ဗေနပိ လောကိယလောကုတ္တရ-
သမာဓိနာ၊ မဂ္ဂပညာယ ဖလပညာယ သဗ္ဗာယပိ လောကိယလောကုတ္တရ-
ပညာယ၊ ဒေဝသိကံ ဝဋ္ဋဗ္ဘိတဗ္ဗေဟိ စတုဝီသတိကောဋိသတသဟဿသမာ-
ပတ္တိဝိဟာရေဟိ၊ တဒင်္ဂဝိမုတ္တိယာ ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိယာ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိယာ ပဋိပ္ပ-
သဒ္ဓိဝိမုတ္တိယာ နိဿရဏဝိမုတ္တိယာတိ သခ်ေပတော၊ ဝိတ္ထာရတော ပန
အနန္တာပရိမာဏဘေဒေဟိ အစိန္တေယျာနုဘာဝေဟိ သကလသဗ္ဗညုဂုဏေဟိ၊

၁-အနုပ္ပတ္တာ သောပါဒိအာဒိကာ (သီ)၊ အနုပ္ပတ္တာ သဥပါဒိအာဒိကာ (သျာ)
၂-ပထဝိဖဿဝေဒနာဒိ....(သီ)၊ ဖဿဝေဒနာဒိ....(သျာ)
၃-ကိလေသမတ္တသ်ာဝိ (သီ၊သျာ) ၄-ခု ၁-၁၇၇-ဝိဋ္ဌေ။

အယမ္ပိ အမ္မာကံ ဘဂဝါ တဿာဝိဓေဝ။ သဗ္ဗေသံ ဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ အာယုဝေမတ္တံ သရီရပ္ပမာဏဝေမတ္တံ ကုလဝေမတ္တံ ဒုက္ကရစရိယာဝေမတ္တံ ရဿီဝေမတ္တာနံ ဣမေဟိ ပဉ္စဟိ ဝေမတ္တေဟိ သိယာ ဝေမတ္တံ၊ န ပန သိလဝိသုဒ္ဓိအာဒီသု ဝိသုဒ္ဓိသု သမထဝိပဿနာပဋိပတ္တိယံ အတ္တနာ ပဋိဝိဒ္ဓဂုဏော သု ကိဉ္စိ နာနာကရဏံ အတ္ထိ၊ အထ ခေါ မဇ္ဈေ ဘိန္နသုဝဏ္ဏံ ဝိယ အညံမညံ နိဗ္ဗိသေသာ တေ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော။ တသ္မာ ယထာဝိဓာ ပုရိမကာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ။ အယမ္ပိ ဘဂဝါ တထာဝိဓော။ ဧဝံ တထာဝိဓောတိ တထာဂတော။ ဝိဓတ္ထော စေတ္ထ ဂတသဒ္ဒေါ။ တထာ ဟိ လောကိယာ ဝိဓယုတ္တဂတာသဒ္ဒေ ပကာရတ္ထေ ဝဒန္တိ။ (၅)

ကထံ **တထာပဝတ္တိကောတိ**[1] **တထာဂတော**? အနညသာဓာရဏော ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန သမန္နာဂတတ္တာ အတ္တပဋိသမ္ဘိဒါဒိနံ ဥက္ကံသပါရမိပ္ပတ္တိယာ အနာဝရဏဉာဏပဋိလာဘေန စ ဘဂဝတော ကာယပ္ပဝတ္တိယာဒိနံ ဂတ္ထစိပဋိဃာတာဘာဝတော ယထာရုစိ တထာ ဂတံ ဂတိ ဂမနံ ကာယဝစီစိတ္တပ္ပဝတ္တိ ဧတေသာတိ တထာဂတော။ ဧဝံ တထာပဝတ္တိကောတိ တထာဂတော။ (၆)

ကထံ **တထေဟိ အဂတောတိ တထာဂတော**? ဗောဓိသမ္ဘာရသမ္ဘရဏော တပ္ပဋိပက္ခပ္ပဝတ္တိသဒ္ဒါတံ နတ္ထိ ဧတသ္သ ဂတန္တိ အဂတော။ သော ပနသ္သ အဂဘာဘာဝေါ မဇ္ဈေရဒါနပါရမိအာဒီသု အဝိပရိတံ အာဒိနဝါနိသံသပစ္စဝေက္ခဏာဒိနယပ္ပဝတ္တေဟိ ဉာဏေဟိတိ တထေဟိ ဉာဏေဟိ အဂတောတိ တထာဂတော။

အထ ဝါ ကိလေသာဘိသင်္ခါရပ္ပဝတ္တိသင်္ခါတံ ခန္ဓပ္ပဝတ္တိသင်္ခါတမေဝ ဝါ ပဉ္စသုပိ ဂတီသု ဂတံ ဂမနံ ဧတသ္သ နတ္ထိတိ အဂတော။ သဉ္ဇာတိဒေသအနုပါဒိဒေသနိဗ္ဗာနုပ္ပတ္တိယာ သွာယမသ္သ အဂတဘာဝေါ တထေဟိ အရိယမဂ္ဂဉာဏေဟိတိ ဧဝမ္ပိ ဘဂဝါ တထေဟိ အဂတောတိ တထာဂတော။ (၇)

ကထံ **တထာဂတဘာဝေန တထာဂတော**? တထာဂတဘာဝေနာပိ စ တထာဂတသ္သ သဒ္ဒဿဝေန၊ အတ္ထိတာယာတိ အတ္ထော။ ကော ပနေသ တထာဂတော၊ ယဿ အတ္ထိတာယ ဘဂဝါ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတိတိ? သဒ္ဓမ္မော။ သဒ္ဓမ္မော ဟိ အရိယမဂ္ဂေါ တာဝ ယထာ ယုဂနဒ္ဓသမထဝိပဿနာဗလေန အနဝသေသကိလေသပက္ခံ သမုဟနန္တေန သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနဝသေန ဂန္တ္ဗံ

၁-တထာ ပဝတ္တိတောတိ (က)

တထာ ဂတောဂ။ ဖလဓမ္မော ယထာ အတ္တနော မဂ္ဂါနုရူပံ ပဋိပဇ္ဇသဒ္ဓိပဇာနဝသေန ဂန္တွာပိ၊ တထာ ဂတော ပဝတ္တောဂ။ နိဗ္ဗာနဓမ္မော ပန ယထာ ဂတော ပညာယ ပဋိဝိဒ္ဓေါ သကလဝဋ္ဋဒုက္ခဝူပသမာယ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဇုဒ္ဓါဒိဟိ တထာ ဂတော သစ္ဆိကတောတိ တထာဂတောဂ။ ပရိယတ္တိဓမ္မောပိ ယထာ ပုရိမဇုဒ္ဓေဟိ သုတ္တဂေယျာဒိဝသေန ပဝတ္တိအာဒိပဂကာသနဝသေန စ ဝေနေယျာနံ အာသယာဒိအနုရူပံ ပဝတ္တိတော၊ အမှာကမ္ပိ ဘဂဝတာ တထာ ဂတော ဂဒိတော[1] ပဝတ္တိတောတိ ဝါ တထာဂတောဂ။ ယထာ ဘဂဝတာ ဒေသိတော၊ တထာ ဘဂဝတော သာဝကေဟိ ဂတော အဝဂတောတိ တထာဂတောဂ။ ဧဝံ သဗ္ဗောပိ သဒ္ဓမ္မော တထာဂတောဂ။ တေနာဟ သင်္ဃော ဒေဝါနမိန္ဒော "တထာဂတံ ဒေဝမနုဿဟူဇိတံ၊ ဓမ္မံ နမဿာမ သုဝတ္ထိ ဟောတူ"တိ ၂။ သွာဿ အတ္ထိတိ ဘဂဝါ တထာဂတောဂ။

ယထာ စ ဓမ္မော၊ ဧဝံ အရိယသံဃောပိ ယထာ အတ္တဟိတာယ ပရဟိတာယ စ ပဋိပန္နော ဟိ သုဝိသုဒ္ဓံ ပုဗ္ဗဘာဂသမထဝိပဿနာပဋိပဒံ ပုရက္ခတ္တာ တေန တေန မဂ္ဂေန ဂန္တွာပိ၊ တံ တံ တထာ ဂတောတိ တထာဂတောဂ။ယထာ ဝါ ဘဂဝတာ သစ္ဆိကတ္တာ စ တထာဂတောဂ။တေနာဟ သင်္ဃော ဒေဝရာဇာ "တထာဂတံ ဒေဝမနုဿဟူဇိတံ၊ သံဃံ နမဿာမ သုဝတ္ထိ ဟောတူ"တိ ၂။သွာဿ သာဝကာဘူတော အတ္ထိတိ ဘဂဝါ တထာဂတောဂ။ ဧဝံ တထာဂတဘာဝေန တထာဂတောဂ။(ဂ)

ဇုဒ္ဓမ္ပိ တထာဂတဿ တထာဂတဘာဝဒီပနေ မုခမတ္တကမေဝ၊ သဗ္ဗာကာရေန ပန တထာဂတောဝ ဘထာဂတဿ တထာဂတဘာဝံ ဝဏ္ဏေယျ။ ဇုဒ်ဟိ တထာဂတပဒံ မဟတ္ထံ မဟာဂတိကံ မဟာဝိသယံ၊ တဿ အပ္ပမာဒပဒဿ ဝိယ တေပိဋကမ္ပိ ဇုဒ္ဓဝစနံ ယုတ္တိတော အတ္ထဘာဝေန[2] အာဟရန္တော "အတိတ္ထေန ဓမ္မကထိကော ပက္ခန္ဒော"တိ နဝတ္ထုဗ္ဗောတိ။

တတ္ထေတံ ဝုစ္စတိ—

"ယထေဝ လောကေ ပုရိမာ မဟေသိနော၊
သဗ္ဗညုဘာဝံ မုနယော ဇုဓာဂတာ။
တထာ အယံ သက္ကမုနိပိ အာဂတော၊
တထာဂတော ဝုစ္စတိ တေန စက္ခုမာ။

၁-ဂဒိတော အဝဂတော (က) ၂-ခု ၁-၇-၃၁၅-ပိဋ္ဌေသု။

၃-အတ္ထိဘာဝေန (သီ)

ပဟာယ ကာမာဒိမလေ အသေသတော၊
သမာဓိဉ္စေဟိ ယထာ ဂတော ဇိနာ။
ပုရာတနာ သက္ကမုနိ ဇုတိန္ဓရော၊
တထာ ဂတော တေန တထာဂတော မတော။

တထဉ္ဉ ဓာတာယတနာဒိလက္ခဏံ၊
သဘာဝသာမညဝိဘာဂဘေဒတော။
သယမ္ဘုဉာဏေန ဇိနောယမာဂတော၊
တထာဂတော ဝုစ္စတိ သက္ကပုင်္ဂဝေါ။

တထာနိ သစ္စာနိ သမန္တစက္ခုနာ၊
တထာ ဇ္ဈဒပ္ပစ္စယတာ စ သဗ္ဗသော။
အနညနေယျာ နယတော ဝိဘာဝိတာ၊
တထာ ဂတော တေန ဇိနော တထာဂတော။

အနေကဘေဒါသုပိ လောကဓာတုသု၊
ဇိနသ ရူပါယတနာဒိဂေါစရေ။
ဝိစိတ္တဘေဒေ တထမေဝ ဒဿနံ၊
တထာဂတော တေန သမန္တလောစနော။

ယတော စ ဓမ္မံ တထမေဝ ဘာသတိ၊
ကရောတိ ဝါစာယနုရူပမတ္တနော။
ဂုဏေဟိ လောကံ အဘိဘုယျိရိယတိ၊
တထာဂတော တေနပိ လောကနာယကော။

တထာ ပရိညာယ တထာယ သဗ္ဗသော၊
အဝေဒိ လောကံ ပဘဝံ အတိက္ကမိ။
ဂတော စ ပစ္စက္ခကိရိယာယ နိဗ္ဗုတိံ၊
အရိယမဂ္ဂဉ္စ[1] ဂတော တထာဂတော။

တထာ ပဋိညာယ တထာယ သဗ္ဗသော၊
ဟိတာယ လောကဿ ယတောယမာဂတော။
တထာယ နာထော ကရုဏာယ သဗ္ဗဒါ၊
ဂတော စ တေနာပိ ဇိနော တထာဂတော။

၁-သဒါရိယမဂ္ဂဉ္စ (သီ)

တထာနိ ဉာဏာနိ ယတော်ယမာဂတော၊
ယထာသဘာဝံ ဝိသယာဝဗောဓတော။
တထာဘိဇာတိပဉ်ဘုတိ တထာဂတော၊
တဒတ္ထသမ္ဘာဒနတော တထာဂတော။

ယထာဝိဓာ တေ ပုရိမာ မဟေသိနော၊
တထာဝိဓောယမ်ပိ တထာ ယထာရုစိ။
ပဝတ္တဝါစာ တနုစိတ္တာဘာဝတော၊
တထာဂတော ဝုစ္စတိ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော။

သမ္ဗောဓိသမ္ဘာရိပကွတော ပုရေ၊
ဂတံ နု သံသာရဂတမ်ပိ တာဿ ဝါ။
နု စတ္ထိ နာထဿ ဘဝန်္တဒဿိနော၊
တထေဟိ တသ္မာ အဂတော တထာဂတော။

တထာဂတော ဓမ္မဝရော မဟေသိနာ၊
ယထာ ပဟာတဗ္ဗမလံ ပဟီယတိ။
တထာဂတော အရိယဂဏော ဝိနာယကော၊
တထာဂတော တေန သမင်္ဂီဘာဝတော”တိ။

အရဟန်္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓန်္တိ ဇေတ္ထ **အရဟာ**တိ ပဒဿ အတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တောယေဝ။ သမ္မာ သာမဉ္စ သဗ္ဗဓမ္မာနံ ဗုဒ္ဓတ္တာ **သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ**။ ယံကိဉ္စိ ဥယျုနာမ၊ တဿ သဗ္ဗဿပိ သဗ္ဗာကာရတော အဝိပရီတတော သယမေဝ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဇ္ဈမိနာဿ ပရောပဒေသရဟိတဿ သဗ္ဗာကာရေန သဗ္ဗဓမ္မာဝဗောဓနသမတ္ထဿ အာဂမိပဋိဗဒ္ဓဝုတ္တိနော အနာ-ဝရဏဉာဏဿိတဿ သဗ္ဗညုတညာဏဿ အဓိဂမော ဒဿိတော။

နနု စ သဗ္ဗညုတညာဏတော အညံ အနာဝရဏံ၊ အညထာ ဆ အသာ-ဓာရဏာနိ ဉာဏာနိ ဗုဒ္ဓဉာဏာနိတိ ဝစနံ ဝိရုဇ္ဈေယျာတိ? န ဝိရုဇ္ဈတိ ဝိသယပ္ပဝတ္တိဘေဒဝသေန အညေဟိ အသာဓာရဏဘာဝဒဿနတ္ထံ ကေသဝဉာဏဿ ဒ္ဝိဓာ ဝုတ္တတ္တာ။ ကေမေဝ ဟိ တံ ဉာဏံ အနဝသေသသခ်ဳတာသခ်ုတ-သမ္မုတိဓမ္မဝိသယတာယ သဗ္ဗညုတညာဏံ, တတ္ထ စ အာဝရဏာဘာဝတော နိဿင်္ကစာရမုပါဒါယ အနာဝရဏဉာဏန်္တိ ဝုတ္တံ။ ယထာဟ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ—

"သမ္ဗံ သန်္ဓတာသန်္ဓံ အနဝသေသံ ဇာနာတီတိ သမ္ဗညူတညာဏံ၊ တထ အာဝရဏံ နတ္ထီတိ အနာဝရဏညာဏ"န္တိ အာဒိ[1]။

တသ္မာ နတ္ထိ နေသံ အတ္ထတော ဘေဒေါ၊ ကေန္တေနေဝံ ဝေမိန္တိတဗ္ဗံ။ အညထာ သမ္ဗညူတာနာဝရဏညာဏာနံ သာဓာရဏတာ[2] အသမ္ဘေမ္မာရမ္မဏ-တာ စ အာပဇ္ဇေယ္ယ။ န ဟိ ဘဂဝတော ညာဏဿ အဇာမတ္တာမိ အာဝရဏံ အတ္ထိ၊ အနာဝရဏညာဏဿ စ အသမ္ဘေမ္မာရမ္မဏဘာဝေ ယတ္ထ တံ န ပဝတ္တတိ၊ တတ္ထာဝရဏသဒ္ဒါဝတော အနာဝရဏဘာဝေါယေဝ န သိယာ။ အထ ဝါ ပန ဟောတု အညမေဝ အနာဝရဏံ သမ္ဗညူတညာဏတော၊ ဣဓ ပန သမ္ဗတ္ထ အပ္ပဋိဟတဝုတ္တိတာယ အနာဝရဏညာဏန္တိ သမ္ဗညူတညာဏမေဝ အဓိပ္ပေတံ၊ တသ္မေဝါဓိဂမေန ဘဂဝါ သမ္ဗညူ သမ္ဗဝိဒူ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဝုစ္စတိ၊ န သကိ်ံယေဝ သမ္ဗဓမ္မာဝဗောဓတော။ တထာ စ ဝုတ္တံ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ—

"ဝိမောက္ခန္တိကမေတံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ ဗောဓိယာ မူလေ သဟ သမ္ဗညူတညာဏဿ ပဋိလာဘာ သစ္ဆိကာ ပညတ္တိ ယဒိဒံ ဗုဒ္ဓေါ"တိ[3]။

သမ္ဗဓမ္မာဝဗောဓနသမတ္ထညာဏသမဓိဂမေန ဟိ ဘဂဝတော သန္တာနေ အနဝသေသဓမ္မေ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ သမတ္ထတာ အဟောသိတိ။

ဣဒ္ဓာဟ—ကိ်ံ ပနိဒံ ညာဏံ ပဝတ္တမာနံ သကိ်ံယေဝ သမ္ဗသ္မိံ ဝိသယေ ပဝတ္တတိ၊ ဥဒါဟု ကမေနာတိ။ ကိဉ္စေတ္ထ—ယဒိ တာဝ သကိ်ံယေဝ သမ္ဗသ္မိံ ဝိ:သယေ ပဝတ္တတိ၊ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နအဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဒိဘေဒဘိန္နာနံ သန်္ခတဓမ္မာနံ အသန်္ခတသမ္မုတိဓမ္မာနဉ္စ ကေဏ္ဍ ဥပဋ္ဌာနေ ဒူရတော စိတ္တပဋ်ံ ပေက္ခန္တာဿ ဝိယ ဝိသယဝိဘာဂေနာဝဗောဓော န သိယာ၊ တထာ စ သတိ "သမ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ"တိ ဝိပဿနာနံ အနတ္တာကာရေန ဝိယ သမ္ဗဓမ္မာ အနိရူပိတရူပေန ဘဂဝတော ညာဏဿ ဝိသယာ ဟောန္တိ အာပဇ္ဇတိ။ ယေပိ "သမ္ဗညေ ယျဓမ္မာနံ ဒ္ဝိတလက္ခဏဝိသယံ ဝိကပ္ပရဟိတံ သမ္ဗကာလံ ဗုဒ္ဓါနံ ညာဏံ ပဝတ္တတိ၊ တေန တေ သမ္ဗဝိဒူတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဧဝဉ္စ ကတ္ဝာ—

'စရံ သမာဟိတော နာဂေါ၊ တိဋ္ဌန္တောပိ သမာဟိတော'တိ—

ဣဒမ္ပိ ဝစနံ သုဝုတ္တံ ဟောတိ"တိ ဝဒန္တိ၊ တေသမ္ပိ ဝုတ္တဒေါသာနာတိဝတ္တိ၊ ဒ္ဝိတလက္ခဏာရမ္မဏတာဃ စ အတီတာနာဂတသမ္မုတိဓမ္မာနံ တဒဘာဝတော

၁-ခု ၉-၁၂၅-ပိဋ္ဌေ။　　၂-သာဝရဏာဘာ (က) ဥဒါန-ဋ္ဌ ၁၂၈-ပိဋ္ဌေ ပဿိတဗ္ဗံ။
၃-ခု ၇-၁၆၂-ပိဋ္ဌာဒီသု။

ကေဒေသဝိသယမေဝ ဘဂဝတော ဉာဏံ သိယာ။ တသ္မာ သကိ့ံယေဝ ဉာဏံ ပဝတ္တတိတိ နာ ယုဇ္ဇတိ။

အထ ကမေန သဗ္ဗသ္မိံ ဝိသယေ ဉာဏံ ပဝတ္တတိတိ? ဧဝမ့ိ နာ ယုဇ္ဇတိ။ နာ ဟိ ဇာတိဘူမိသဘာဝါဒိဝသေန ဒိသာဒေသကာလာဒိဝသေန စ အနေကဘေဒ-ဘိန္နေ ဥေယျေ ကမေန ဂယ္ဟမာနေ တသ အနဝသေသပဋိဝေဓော သမ္ဘဝတိ အပရိယန္တဘာဝတော ဥေယျသ။ ယေ ပန "အတ္ထသ အဝိသံဝါဒနတော ဥေယျသ ကေဒေသံ ပစ္စက္ခံ ကတွာ သေသေပိ ဓေန္တိ အဓိမုစ္စိတ္ဝာ ဝဝတ္ထာပနေန သဗ္ဗညူ ဘဂဝါ၊ တဉ္စ ဉာဏံ နာ အနုမာနိကံ သံသယာဘာဝတော။ သံသယာ-နုပ္ပဒ္ဓံ ဟိ လောကေ အနုမာနဉာဏ"န္တိ ဝဒန္တိ၊ တေသမ့ိ နာ ယုတ္တံ၊ သဗ္ဗသ ဟိ အပစ္စက္ခဘာဝေ အတ္ထသ အဝိသံဝါဒနေနာ ဥေယျသ ကေဒေသံ ပစ္စက္ခံ ကတွာ သေသေပိ ဓေန္တိ အဓိမုစ္စိတ္ဝာ ဝဝတ္ထာပနသ အသမ္ဘဝတော။ ယံ ဟိ တံ သေသံ၊ တံ အပစ္စက္ခန္တိ။ အထ တမ့ိ ပစ္စက္ခံ၊ တသ သေသဘာဝေါ ပန နာ သိယာတိ သဗ္ဗမေတံ အကာရဏံ။ ကသ္မာ? အဝိသယဝိစာရဘာဝတော[1]။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ ဘဂဝတာ—

"ဗုဒ္ဓဝိသယော ဘိက္ခဝေ အစိန္တေယ္ယော နာ စိန္တေတဗ္ဗော၊ ယော စိန္တေယ္ယ၊ ဥမ္မာဒသ ဝိဃာတသ ဘာဂီ အဿာ"တိ[2]။

ဇာဒံ ပနေတ္ထ သန္နိဋ္ဌာနံ—ယံကိဉ္စိ ဘဂဝတာ ဉာတံ့ ဇာနိတံ သကလမေက-ဒေသော ဝါ၊ တတ္ထ အပ္ပဋိဟတဝုတ္တိတာယ ပစ္စက္ခတော ဉာဏံ ပဝတ္တတိ၊ နိစ္စသမာဓာနဉ္စ ဝိက္ခေပါဘာဝတော၊ ဉာတံ့ ဇာနိတသ သကလသ အဝိသယ-ဘာဝတော[3] တသ အာဂမိပဋိဗဒ္ဓဝုတ္တိတာ နာ သိယာ၊ ဧကဿေနဝ သာ ဇာနိတမ္ဘာ "သဗ္ဗေ ဓမ္မာ ဗုဒ္ဓသ ဘဂဝတော အာဝဇ္ဇနပဋိဗဒ္ဓါ အာဂမိပဋိဗဒ္ဓါ မနသိကာရပဋိဗဒ္ဓါ စိတ္တုပ္ပါဒပဋိဗဒ္ဓါ"တိ[4] ဝစနတော။ အတီတာနာဂတဝိသယမ့ိ ဘဂဝတော ဉာဏံ အနုမာနာဂမနတက္ကဂ္ဂဟဏဝိရဟိတတ္တာ ပစ္စက္ခမေဝ။

နနု စ တေသ့ိမ့ိ ပက္ခေ ယဒါ သကလံ ဉာတံ့ ဇာနိတံ၊ တဒါ သကိမေဝ သကလဝိသယတာယ[5] အနိရူပိတရူပေန ဘဂဝတော ဉာဏံ ပဝတ္တေယျာတိ ဝုတ္တဒေါသာနာတိဝတ္တိယေဝါတိ? နာ, တသ ဝိသေဓိတတ္တာ။ ဝိသေဓိတော ဟိ သော ဗုဒ္ဓဝိသယော အစိန္တေယျောတိ။ အညထာ ပစုရဇနဉာဏသမဝုတ္တိ-တာယ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ ဉာဏသ အစိန္တေယျတာ နာ သိယာ၊ တသ္မာ

၁-အဝိသယဝိဓာနဘာဝတော (က) ၂-အံ ၁-၃၉၂-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-အဝိသယဘာဝေ (သီ)
၄-ခု ၇-၁၃၉၊ ခု ဂ-၁၇၆၊ ခု ၉-၃၇-ဝိဋ္ဌေသု။ ၅-သကလဝိသယံ (သျာ)

သကလဓမ္မာရမ္မဏာမိ တံ ကေဓမ္မာရမ္မဏံ ဝိယ သုဝဝတ္ထာပိတေယေဝ တေ ဓမ္မေ ကတ္ဝာ ပဝတ္တိတိ ဇာဒမေတ္ထ အစိန္တေယျံ။ ယာဝတကံ ဥယျံ၊ တာဝတကံ ဉာဏံ၊ ယာဝတကံ ဉာဏံ၊ တာဝတကံ ဥယျံ၊ ဥယျပရိယန္တိကံ ဉာဏံ၊ ဉာဏပရိယန္တိကံ ဥယျန္တိ ဧဝမေကဒ္ဓံ ဝိသုံ ဝိသုံ သကိံ ကမေန စ ဇာန္တွာနုရူပံ သမ္မာ သာမဉ္ဉ သဗ္ဗဓမ္မာနံ ဗုဒ္ဓတ္တာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ။ တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ။

ဒွေ ဝိတက္ကာတိ ဒွေ သမ္မာ ဝိတက္ကာ။ တတ္ထ ဝိတက္ကေန္တိ ဧတေန, သယံ ဝါ ဝိတက္ကေတိ, ဝိတက္ကနမတ္တမေဝ ဝါတိ ဝိတက္ကော။ သွာယံ အာရမ္မဏာဘိနိရောပနလက္ခဏော၊ အာဟနနပရိယာဟနနရသော၊ အာရမ္မဏေ စိတ္တသ အာနယနပစ္စုပဋ္ဌာနော။ ဝိသယဘေဒေန ပန တံ ဒ္ဝိဓာ ကတ္ဝာ ဝုတ္တံ "ဒွေ ဝိတက္ကာ"တိ။ **သမ္မဒါဓရဏ္ဍီ**တိ သမံ သမ္မာ စ ဥဒ္ဓမုဒ္ဓံ မရိယာဒါယ စရဏ္တိ။ မရိယာဒဏ္ဍော ဟိ အယမာကာရော၊ တေန စ ယောဂေန "တထာဂတံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ"န္တိ ဇာဒံ သာမိအတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ။ ဇာဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—တထာဂတသ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသ အတ္တနော ဝိသယေ သမံ သမ္မာ စ အညမညံ မရိယာဒံ အနတိက္ကမန္တာ ဥဒ္ဓမုဒ္ဓံ ဗဟုလံ အဘိဏှံ စရဏ္တိ ပဝတ္တန္တီတိ။

ကော ပန နေသံ ဝိသယော၊ ကာ ဝါ မရိယာဒါ၊ ကထဉ္စ တံ အနတိက္ကမိတ္ဝာ တေ ဥဒ္ဓမုဒ္ဓံ ဗဟုလံ အဘိဏှံ နိစ္စံ ပဝတ္တန္တီတိ? ဝုစ္စတေ— ခေမဝိတက္ကော ပဝိဝေကဝိတက္ကောတိ ဇာမေ ဒွေ ဝိတက္ကာယေဝ။ တေသု **ခေမဝိတက္ကော** တာဝ ဘဂဝတော ဝိသေသေန ကရုဏာသမ္ပယုတ္တော၊ မေတ္တာမုဒိတာသမ္ပယုတ္တောပိ လဗ္ဘတေဝ၊ တသ္မာ သော မဟာကရုဏာသမာပတ္တိယာ မေတ္တာဒိသမာပတ္တိယာ စ ပုဗ္ဗင်္ဂမော သမ္ပယုတ္တော စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပဝိဝေကဝိတက္ကော** ပန ဖလသမာပတ္တိယာ ပုဗ္ဗင်္ဂမော သမ္ပယုတ္တော စ၊ ဒိဗ္ဗ-ဝိဟာရာဒိဝသေနာပိ လဗ္ဘတေဝ။ ဇာတိ နေသံ ဝိတက္ကော ဝိသယော၊ တသ္မာ ကေသ္မိံ သန္တာနေ ဗဟုလံ ပဝတ္တမာနာနမ္ပိ ကာလေန ကာလံ သဝိသယသ္မိံ-ယေဝ စရဏ္တော နတ္ထိ မရိယာဒါ, န သင်္ကရေန ဝုတ္တိ။

တတ္ထ ခေမဝိတက္ကော ဘဂဝတော ကရုဏောက္ကမနာဒိနာ ဝိဘာဝေတဗ္ဗော၊ ပဝိဝေကဝိတက္ကော သမာပတ္တိဟိ။ တတြာယံ ဝိဘာဝနာ—"အယံ လောကော သန္တာပဇာတော ဒုက္ခပရေတော"တိအာဒိနာ ရာဂဂ္ဂိအာဒီဟိ လောကသန္နိ-ဝါသဿ အာဒိတ္တတာဒိအာကာရဒဿနေဟိ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိယာ ပုဗ္ဗ-ဘာဂေ, သမာပတ္တိယမ္ပိ ပဌမဇ္ဈာနဝသေန ဝတ္တဗ္ဗော။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ [၁]—

၁-ခု ၉-၁၂-ပိဋ္ဌေ။

"ဗဟူဟိ အာကာရေဟိ ပဿန္တာနံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ သတ္ထေသု မဟာကရုဏာ ဩက္ကမတိ၊ အာဒိတ္တော လောကသန္နိဝါသော ပဿန္တာနံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ သတ္ထေသု မဟာကရုဏာ ဩက္ကမတိ။ ဥယျုတ္တော၊ ပယာတော၊ ကုမ္မဂ္ဂပဋိပန္နော၊ ဥပနိယတိ လောကော အဒ္ဓုဝေါ၊ အတာဏော လောကော အနဘိဿရော၊ အဿကော လောကော၊ သဗ္ဗံ ပဟာယ ဂမနီယံ၊ ဥိနော လောကော အတိတ္တော တဏှာဒါသော။

အတာယနော လောကသန္နိဝါသော၊ အလေဏော၊ အသရဏော၊ အသရဏီဘူတော၊ ဥဒ္ဓတော လောကော အဂူပဿန္တော၊ သသလ္လော လောကသန္နိဝါသော ဝိဒ္ဓါ ပုထုသလ္လေဟိ၊ အဝိဇ္ဇန္ဓကာရာဝရဏော ကိလေသပဋိစ္ဆာဒိကော၊ အဝိဇ္ဇာဂတော လောကသန္နိဝါသော အဏ္ဍာဘူတော ပရိယောနဒ္ဓါ တန္တာကုလကဇာတော ကုလာဂဏ္ဌိကဇာတော မုဋ္ဌပဗ္ဗဇာဘူတော အပါယံ ဒုဂ္ဂတိ ဝိနိပါတံ သံသာရံ နာတိဝတ္တတိ ပဿန္တာနံ၊ အဝိဇ္ဇာဝိသဒေါသသံလိတ္တော ကိလေသကလလီဘူတော၊ ရာဂဒေါသမောဟဇဋာဇဋိတော။

တဏှာသံဃာဋပဋိမုက္ကော၊ တဏှာဇာလေန ဩတ္ထဋော၊ တဏှာသောတေန ဝုယ္ဘတိ၊ တဏှာသံယောဇနေန သံယုတ္တော၊ တဏှာနုသယေန အနုသဋော၊ တဏှာသန္တာပေန သန္တပ္ပတိ၊ တဏှာပရိဋ္ဌာဟေန ပရိဍယ္ဘတိ။

ဒိဋ္ဌိသံဃာဋပဋိမုက္ကော၊ ဒိဋ္ဌိဇာလေန ဩတ္ထဋော၊ ဒိဋ္ဌိသောတေန ဝုယ္ဘတိ၊ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနေန သံယုတ္တော၊ ဒိဋ္ဌာနုသယေန အနုသဋော၊ ဒိဋ္ဌိသန္တာပေန သန္တပ္ပတိ၊ ဒိဋ္ဌိပရိဋ္ဌာဟေန ပရိဍယ္ဘတိ။

ဇာတိယာ အနုဂတော၊ ဇရာယ အနုသဋော၊ ဗျာဓိနာ အဘိဘူတော၊ မရဏေန အဿာဟတော၊ ဒုက္ခေ ပတိဋ္ဌိတော။

တဏှာယ ဩဋ္ဌိတော၊ ဇရာပါကာရပရိက္ခိတ္တော၊ မစ္စုပါသပရိက္ခိတ္တော၊ မဟာဗန္ဓနဗဒ္ဓေါ လောကသန္နိဝါသော၊ ရာဂဗန္ဓနေန ဒေါသမောဟဗန္ဓနေန မာနဒိဋ္ဌိကိလေသဒုစ္စရိတဗန္ဓနေန ဗဒ္ဓေါ၊ မဟာသမ္ဗာဓပဋိပန္နော၊ မဟာပလိဃေခေန ပလိဃုဒ္ဓေါ၊ မဟာပပါတေ ပတိတော၊ မဟာကန္တာရပဋိပန္နော၊ မဟာသံသာရပဋိပန္နော၊ မဟာဝိဒုဂ္ဂေ သမ္မရိဝတ္တတိ၊ မဟာပလိပေ ပလိပန္နော။

အဇ္ဈာဟတော လောကသန္နိဝါသော၊ အာဒိတ္တော လောက-
သန္နိဝါသော ရာဂဂ္ဂိနာ ဒေါသဂ္ဂိနာ မောဟဂ္ဂိနာ ဇာတိယာ။ပ။
ဥပါယာသေဟိ၊ ဥန္နီတကော လောကသန္နိဝါသော ဟညတိ နိစ္စ-
မတာဏော ပတ္တဒဏ္ဍော တက္ကရော၊ ဝဇ္ဇမန္ဓနမဒ္ဓေါ အာဃာတန-
ပစ္စုပဋ္ဌိတော၊ အနာထော လောကသန္နိဝါသော ပရမကာရုညတံ
ပတ္တော၊ ဒုက္ခာဘိတုန္နော စိရရတ္တပီဠိတော၊ နိစ္စဂဓိတော နိစ္စ
ဝိပါသိတော။

အန္ဓော အစက္ခုကော၊ ဟတနေတ္တော အပရိဏာယကော၊
ဝိပထပက္ခန္နော အဒ္ဓုသာပရဒ္ဓေါ၊ မဟောဃပက္ခန္နော။

ဒ္ဝိဟိ ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ ပရိယုဋ္ဌိတော၊ တီဟိ ဒုစ္စရိတေဟိ ဝိပ္ပဋိပန္နော၊
စတူဟိ ယောဂေဟိ ယောဇိတော၊ စတူဟိ ဂန္ထေဟိ ဂန္ထိတော၊
စတူဟိ ဥပါဒါနေဟိ ဥပါဒိယတိ၊ ပဉ္စဂတိသမာရုဋ္ဌော၊ ပဉ္စဟိ
ကာမဂုဏေဟိ ရဇ္ဇတိ၊ ပဉ္စဟိ နိဝရဏေဟိ ဩတ္ထဋော၊ ဆဟိ
ဝိဝါဒမူလေဟိ ဝိဝဒတိ၊ ဆဟိ တဏှာကာယေဟိ ရဇ္ဇတိ၊ ဆဟိ
ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ ပရိယုဋ္ဌိတော၊ သတ္တဟိ အနုသယေဟိ အနုသဋော၊
သတ္တဟိ သံယောဇနေဟိ သံယုတ္တော၊ သတ္တဟိ မာနေဟိ ဥန္နတော[1]၊
အဋ္ဌဟိ လောကဓမ္မေဟိ သမ္မူဠှော၊ အဋ္ဌဟိ မိစ္ဆတ္တေဟိ နိယတော၊
အဋ္ဌဟိ ပုရိသဒေါသေဟိ ဒုဿတိ၊ နဝဟိ အာဃာတဝတ္ထုဟိ
အာဃာတိတော၊ နဝဟိ မာနေဟိ ဥန္နတော၊ နဝဟိ တဏှာ-
မူလကေဟိ ဓမ္မေဟိ ရဇ္ဇတိ၊ ဒသဟိ ကိလေသဝတ္ထုဟိ ကိလိဿတိ၊
ဒသဟိ အာဃာတဝတ္ထုဟိ အာဃာတိတော၊ ဒသဟိ အကုသလ-
ကမ္မပထေဟိ သမန္နာဂတော၊ ဒသဟိ သံယောဇနေဟိ သံယုတ္တော၊
ဒသဟိ မိစ္ဆတ္တေဟိ နိယတော၊ ဒသဝတ္ထုကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာ-
ဂတော၊ ဒသဝတ္ထုကာယ အန္တဂ္ဂါဟိကာယ ဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော၊
အဋ္ဌသတတဏှာပပဉ္စေဟိ ပပဉ္စိတော၊ ဒ္ဝါသဋ္ဌိယာ ဒိဋ္ဌိဂတေဟိ
ပရိယုဋ္ဌိတော လောကသန္နိဝါသောတိ သမ္ပသန္နာနံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂ-
ဝန္တာနံ သတ္တေသု မဟာကရုဏာ သြက္ကမတိ။

အဟဉ္စမ္ပိ တိဏ္ဏော၊ လောကော စ အတိဏ္ဏော။ အဟဉ္စမ္ပိ
မုတ္တော၊ လောကော စ အမုတ္တော။ အဟဉ္စမ္ပိ ဒန္တော၊ လောကော

၁-ဥန္နတော (သျာ၊က)

စ အဒန္တော။ အဟဉ္ဆမ္မိ သန္တော၊ လောကော စ အသန္တော။ အဟဉ္ဆမ္မိ အသဿတော၊ လောကော စ အနသ္သတော။ အဟဉ္ဆမ္မိ ပရိနိဗ္ဗုတော၊ လောကော စ အပရိနိဗ္ဗုတော။ ပဟောမိ ခွါဟံ တိတ္ထော တာရေတုံ၊ မုတ္တော မောစေတုံ၊ ဒန္တော ဒမေတုံ၊ သန္တော သမေတုံ၊ အသဿတော အသသာသေတုံ၊ ပရိနိဗ္ဗုတော ပရေ စ ပရိနိဗ္ဗာပေတုန္တိ ပသန္နာနံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ သတ္တော သု မဟာကရုဏာ သြက္ကမတီ”တိ။

ဇမိနာဝ နယေန ဘဂဝတော သတ္တော သု မေတ္တာသြက္ကမနဉ္စ ဝိဘာဝေတဗ္ဗံ။ ကရုဏာဝိသယသ ဟိ ဒုက္ခသ ပဋိပက္ခဘူတံ သုခံ သတ္တော သု ဉပသံဟရန္တိ မေတ္တာပိ ပဝတ္တတိတိ ဇမ အဗျာပါဒအဝိဟိံသာဝိတက္ကာ ခေမဝိတက္ကော။ ပဝိဝေကဝိတက္ကော ပန နေက္ခမ္မဝိတက္ကောယေဝ၊ တသ ဒိဗ္ဗဝိဟာရ-အရိယဝိဟာရေသု ပုဗ္ဗဘာဂသ ပဌမဇ္ဈာနသ ပစ္စဝေက္ခဏာယ စ ဝသေန ပဝတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တတ္ထ ယေ တေ ဘဂဝတော ဒေဝသိကံ ဝဋ္ဋနကဝသေန စတုဝိသတိကောဋိသတသဟဿသင်္ခါ သမာပတ္တိဝိဟာရာ၊ ယေသံ ပုရေစရဏ-ဘာဝေန ပဝတ္တံ သမာဓိစရိယာနုဂတံ ဉာဏစရိယာနုဂတံ ဉာဏံ စတုဝိသတိ-ကောဋိသတသဟဿသမာပတ္တိသဉ္ဆာရိမဟာဝဇ္ဇိရဉာဏန္တိ ဝုစ္စတိ၊ တေသံ ဝသေန ဘဂဝတော ပဝိဝေကဝိတက္ကသ ဗဟုလံ ပဝတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အယဉ္ဆ အတ္ထော မဟာသစ္စကသုတ္တေနပိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝုတ္တဉ္ဆိ တတ္ထ ဘဂဝတာ—

> “သော ခေါ အဟံ အဂ္ဂိဝေဿန တသ္မိံ ယေဝ ပုရိမသ္မိံ သမာဓိ-နိမိတ္တေ အဇ္ဈတ္တမေဝ စိတ္တံ သဏ္ဌပေမိ၊ သန္နိသာဒေမိ၊ ယေန သုဒံ နိစ္စကပ္ပံ ဝိဟရာမီ”တိ[1]။

ဇုဒံ ဟိ ဘဂဝါ “သမဏော ဂေါတမော အဘိရူပေါ ပါသာဒိကော၊ သုဖုသိတံ ဒန္တာဝရဏံ၊ ဇိဝှါတနုကာ၊ မဓုရံ ဝစနံ၊ တေန ပရိသံ ရဉ္ဇေန္တော မညေ ဝိစရတိ၊ စိတ္တေ ပနဿ ကေဂ္ဂတာ နတ္ထိ၊ ယော ဧဝံ သဉ္ဉတ္တိဗဟုလော စရတိ”တိ သစ္စကေန နိဂဏ္ဌပုတ္တေန ဝိတ်ဏ္ဏိတေ အဝသံ သဟော၀ံ စောရံ ဂဏှန္တော ဝိယ “နု အဂ္ဂိဝေဿန တထာဂတော ပရိသံ ရဉ္ဇေန္တော သဉ္ဉတ္တိဗဟုလော ဝိစရတိ၊ စက္ကဝါဠပရိယန္တောယပိ ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ အသလ္လီနော အနု-ပလိတ္တော ကေတ္တံ ကေဝိဟာရိသုညတာဖလသမာပတ္တိဖလံ အနုယုတ္တော”တိ ဒဿေတုံ အာဟရိ။

၁-မ ၁-၃၁၆-ဝိဋ္ဌေ။

ဘဂဝါ ဟိ ယသ္မိ ံ ခဏေ ပရိသာ သာဓုကာရံ ဒေတိ၊ ဓမ္မံ ဝါ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ တသ္မိ ံ ခဏေ ပုဗ္ဗဘာဂေန ကာလံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဖလသမာပတ္တိ ံ အဿာသဝါရေ ပဿာသဝါရေ သမာပဇ္ဇတိ၊ သာဓုကာရသဒ္ဒနိဿ္သေ အဝိစ္ဆိန္နေယေဝ ဓမ္မပစ္စဝေက္ခဏာယ စ ပရိယောသာနေ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ ဋ္ဌိတဋ္ဌာနတော ပဋ္ဌာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ ဘဝင်ပရိဝါသော လဟုကော၊ အဿာသ-ဝါရေ ပဿာသဝါရေ သမာပတ္တိယော သမာပဇ္ဇန်။ ဧဝံ ယထာဝုတ္တသမာ-ပတ္တိနံ သပုဗ္ဗဘာဂါနံ ဝသေန ဘဂဝတော ခေမဝိတက္ကသ ပဝိဝေကဝိတက္ကသ စ ဗဟုလပ္ပဝတ္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတ္ထ ယသ ဗျာပါဒဝိဟိ ံသာဝိတက္ကာဒိသံကိလေသပ္ပဟာနသ အဗျာ-ပါဒဝိတက္ကသ အဝိဟိ ံသာဝိတက္ကသ စ အာနုဘာဝေန ကုတောစိပိ ဘယာ-ဘာဝတော တံသမင်္ဂီ ခေမပ္ပတ္တော စ ဝိဟရတိ၊ တတော စ သဗ္ဗသ္မိ သဗ္ဗဒါပိ ခေမမေဝ ဟောတီ အာဘယမေဝ။ တသ္မာ ဒုဝိဓောပိ ဥဘယေသံ ခေမင်္ကရောတိ **ခေမဝိတက္ကော**။ ယသ ပန ကာမဝိတက္ကာဒိသံကိလေသ-ပဟာနသ နေက္ခမ္မဝိတက္ကသ အာနုဘာဝေန ကာယဝိဝေကော စိတ္တ-ဝိဝေကော ဥပဓိဝိဝေကောတိ တိဝိဓော, တဒင်္ဂဝိဝေကော ဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေကော သမုစ္ဆေဒဝိဝေကော ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကော နိဿရဏဝိဝေကောတိ ပဉ္စဝိဓော စ ဝိဝေကော ပါရိပူရိ ံ ဂစ္ဆတိ၊ သော ယထာရဟံ အာရမ္မဏတော သမ္ပ-ယောဂတော စ ပဝိဝေကသဟဂတော ဝိတက္ကော တိ **ပဝိဝေကဝိတက္ကော**။ ဧတေ စ ဒ္ဝေ ဝိတက္ကာ ဧဝံ ဝိဘတ္တဝိသယာပိ သမာနာ အာဒိကမ္မိကာနံ အညမညူပကာရာယ သမ္ပဇ္ဇန်။ ယထာ ဟိ ခေမဝိတက္ကသ ပဝိဝေကဝိတက္ကော အနုပ္ပန္နသ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နသ ဘိယ္ယောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယ ဟောတိ၊ ဧဝံ ပဝိဝေကဝိတက္ကသပိ ခေမဝိတက္ကော။ နှ ဟိ ဝူပကဋ္ဌကာယစိတ္တာနမန္တရေန မေတ္တာဝိဟာရဒယော သမ္ပဇ္ဇန်ိ ဗျာပါဒါဒိပ္ပဟာနေန စ ဝိနာ စိတ္တ-ဝိဝေကာဒိနံ အသမ္ပဇ္ဇဝေါယေဝါတိ[၁] အညမညသ ဗဟုပကာရတာ ဧတေ ဓမ္မာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဘဂဝတော ပန သဗ္ဗသော ပဟီနသံကိလေသသ လောက-ဟိတတ္ထာယ ဧဝံ ခေမဝိတက္ကော စ ပဝိဝေကဝိတက္ကော စ အဿာသဝါရ-မတ္တေပိ ဟိတသုခမာဝဟန်ိယေဝါတိ။ ခေမော စ ဝိတက္ကော ပဝိဝေကော စ ဝိတက္ကောတိ သမ္ဗန်ိတဗ္ဗံ။

ဧဝံ ဥဒ္ဒိဋ္ဌေ ဒ္ဝေ ဝိတက္ကေ နိဒ္ဒိသိတုံ "**အဗျာပဇ္ဈာဂုမော**"တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ အဗျာပဇ္ဈနံ ကသ္မာ အဒုက္ခနံ အဗျာပဇ္ဈော၊ သော အာရမိတဗ္ဗတော

၁-အသမ္ဘဝတောယေဝါတိ (သီ၊ သျာ)

အာရာမော တေသောတိ အဗျာပဇ္ဈာရာမော။ အဗျာပဇ္ဈေ ရတော သေဝန-ဝသေန နိရတောတိ **အဗျာပဇ္ဈရတော။ သေဝါ**တိ သော ဧဝ။ **ဇာရိယာ-ယာ**ဘိ ကိရိယာယ၊ ကာယဝစီပယောဂေနာတိ အတ္ထော။ **နာ ကဇ္ဇီ ဗျာဗာဓေ-ဓီ**တိ ဟိနာဒိသု ကဇ္ဇီပိ သတ္တံ့ တဏှာတသာဒိယောဂတော တသံ ဝါ တဒ-ဘာဝတော ပဟီနသဗ္ဗကိလေသဝိပ္ပန္နိတတ္တာ ထာဝရံ ဝါ နာဗာဓေမိ နာ ဒုက္ခာ-ဓေပေမိ။ ကရဏဇ္ဈာသယော ဘဂဝါ မဟာကရဏာသမာပတ္တိဗဟုလော အတ္တနော ပရမရစိတကရဏဇ္ဈာသယာနုရူပမေဝမာဟ။ တေန အဝိဟိံသာဝိတက္ကံ့ အဗျာ-ပါဒဝိတက္ကဉ္စ ဒသေတိ။ ဇာဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—အဟံ ဇာမာယ ဇာရိယာယ ဇာမာယ ပဋိပတ္တိယာ ဧဝံ သမ္မာ ပဋိပဇ္ဇန္တော ဧဝံ သမာပတ္တိဝိဟာရေဟိ ဝိဟ-ရန္တော ဧဝံ ပုညတ္ထိကေဟိ ကတာနိ သက္ကာရဂရုကာရမာနနဝန္ဒနပူဇနာနိ အဓိဝါသေန္တော သတ္တေသု နာ ကဇ္ဇီ ဗျာဗာဓေမိ၊ အဝိစ ခေါ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာ-ယိကပရမတ္ထပ္ပဘေဒံ ဟိတသုခမေဝ နေသံ ပရိဗြူဟေမီ'တိ။

ယံ အာကုသလံ၊ တံ ပဟီနန္တိ ယံ ဒိယမ္ဟကိလေသသဟဿဘေဒံ အညဉ္စ တံ-သမ္ပယုတ္တံ့ အနန္တပ္ပဘေဒံ အာကုသလံ၊ တံ သဗ္ဗံ ဗောဓိမူလေယေဝ မယံ့ ပဟီနံ သမူဟတန္တိ။ ဇာမိနာ ပဝိဝေကေသု မုဒ္ဓဘူတေန[1] သဒ္ဓိံ နိဿရဏဝိဝေကေန သမုစ္ဆေဒပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကေ[2] ဒသေတိ။ ကေစိ ပနေတ္ထ တဒင်္ဂဝိက္ခမ္ဘနဝိဝေ-ကေပိ ဥဒ္ဓရန္တိ။ အာဂမနိယပဋိပဒါယ ဟိ သဒ္ဓိံ ဘဂဝတာ အတ္တနော ကိလေ-သက္ခယော ဇာဓ ဝုတ္တောတိ။

ဇာတိ ဘဂဝါ အပရိမိတကပ္ပပရိစိတံ အတ္တနော ပဝိဝေကဇ္ဈာသယံ သဒ္ဓိံ နိဿရဏဇ္ဈာသယေန ဇာဒါနိ မတ္ထကံ ပါပေတွာ ဌိတော တမဇ္ဈာသယံ ဖလသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ အတ္တနော ကိလေသပ္ပဟာနပစ္စဝေက္ခဏမုခေန ဝိဘာဝေတိ။ ယဒတ္ထံ့ ပနေတ္ထ သတ္ထာ ဇာမေ ဒွေ ဝိတက္ကေ ဥဒ္ဓရိ၊ ဇာဒါနိ တမတ္ထံ့ ဒသေန္တော "**တသ္မာတိဟ ဘိက္ခဝေ**"တိအာဒိမာဟ။ ဘဂဝါ ဟိ ဇာမသ ဝိတက္ကဒ္ဝယသ အတ္တနော ဗဟုလသမုဒါစာရဒဿနမုခေနေဝ တတ္ထ ဘိက္ခူ နိဝေသေတုံ ဇာမံ ဒေသနံ အာရဒ္ဓါ။

တတ္ထ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ အဗျာပဇ္ဈပဝိဝေကာဘိရတသ မေ ခေမ-ပဝိဝေကဝိတက္ကာယေဝ ဗဟုလံ ပဝတ္တန္တိ၊ တသ္မာ။ **တိဟာ**တိ နိပါတမတ္တံ့။

၁-ပဝိဝေကေ သမ္ဗဒ္ဓဘူတေန (သီ)၊ ပဝိဝေကေ သမုဒ္ဓဘူတေ (သျာ)

၂-သမုစ္ဆေဒပ္ပဟာနပ္ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိဝေကေ (က)

အဗျာပဇ္ဈာရာမာ ဝိဟရထာတိ သဗ္ဗသတ္တေသု မေတ္တာဝိဟာရေန ကရုဏာဝိဟာရေန စ အဘိရမန္တာ ဝိဟရထ။ တေန ဗျာပါဒဿ တဒေကဋ္ဌကိလေသာနဉ္စ ဒူရီကရဏမာဟ။ **တေသံ ဝေါ**တိ ဇေဋ္ဌ **ဝေါ**တိ နိပါတမတ္တံ။ **ပဓိဝေကာရာမာ ဝိဟရထာ**တိ ကာယဒ္ဒိဝိဝေကဇ္ဈာဝ တဒင်္ဂဒ္ဒိဝိဝေကဇ္ဈာတိ သဒ္ဒဝိဝေကေ အာရမိတမ္ဘဋ္ဌာနံ ကတ္ဝာ ဝိဟရထ။ **ဇုမာယ မယ**န္တိအာဒိ ယထာ နေသံ ခေမဝိတက္ကသ္သ ပဝတ္တနာကာရဒဿနံ၊ ဧဝံ **ကိ ံ အကုသလ**န္တိအာဒိ ပဝိဝေကဝိတက္ကသ္သ ပဝတ္တနာကာရဒဿနံ။ တတ္ထ ယထာ အနဝဇ္ဇဓမ္မေ ပရိပူရေတုကာမေန ကိ ံကုသလဂဝေသိနာ ဟုတ္ဝာ ကုသလဓမ္မပရိယေသနာ ကာတဗ္ဗာဝ၊ သာဝဇ္ဇဓမ္မေ ပဇဟိတုကာမေနာပိ အကုသလပရိယေသနာ ကာတဗ္ဗာတိ၁ အာဟ **“ကိ ံ အကုသလ”**န္တိအာဒိ။ အဘိညာပုဗ္ဗိကာ ဟိ ပရိညာပဟာနသစ္ဆိကိရိယာဘာဝနာ။ တတ္ထ **ကိ ံ အကုသလ**န္တိ အကုသလံ နာမ ကိ ံ၊ သဘာဝတော ကိမသ္သ လက္ခဏံ၊ ကာနိ ဝါ ရသပစ္စုပဋ္ဌာနပဒဋ္ဌာနာနီတိ အကုသလသ္သ သဘာဝကိစ္စာဒိတော ပစ္စဝေက္ခဏာဝိဓိ ံ ဒသ္သေတိ။ အာဒိကမ္မိကဝသေန စေသ ဝိတက္ကော အာဂတော၊ **ကိ ံ အပ္ပဟိနံ ကိ ံ ပဇဟာမာ**တိ ဇုဒံ ပဒဒ္ဒယံ သေက္ခဝသေန။ တသ္မာ **ကိ ံ အပ္ပဟိန**န္တိ ကာမရာဂသံယောဇနာဒိသု အကုသလေသု ကိ ံ အကုသလံ အမ္မာကံ မဂ္ဂေန အသမုစ္ဆိန္နံ။ **ကိ ံ ပဇဟာမာ**တိ ကိ ံ အကုသလံ သမုဂ္ဃါတေမ။ အထ ဝါ **ကိ ံ ပဇဟာမာ**တိ ဝိတိက္ကမပရိယုဋ္ဌာနာနုသယေသု ကိ ံဝိဘာဂံ အကုသလံ ဇုဒါနိ မယံ ပဇဟာမာတိ အတ္ထော။ ကေစိ ပန “ကိ ံ အပ္ပဟိန”န္တိ ပဌန္တိ၊ တေသံ ဒိဋ္ဌိသံယောဇနာဒိဝသေန အနေကဘေဒေသု အကုသလေသု ကိ ံ ကတမံ အကုသလံ ကေန ကတမေန ပကာရေန ကတမေန ဝါ မဂ္ဂေန အမ္မာကံ အပ္ပဟိနန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဂါထာသု **ဗုဒ္ဓ**န္တိ စတုန္နံ အရိယသစ္စာနံ အဝိပရီတံ သယမ္ဘုဉာဏေန ဗုဇ္ဈတ္တာ ပဋိဝိဇ္ဈတ္တာ ဗုဒ္ဓံ သစ္ဆိကိရိယတ္တာသ ဉေယျသ အဘာဝတော။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ—

“အဘိညေယ္ယေ အဘိညာတံ၊ ဘာဝေတဗ္ဗ ံ ဘာဝိတံ။
ပဟာတဗ္ဗံ ပဟီနံ မေ၊ တသ္မာ ဗုဒ္ဓောသ္မိ ဗြာဟ္မဏာ”တိ ၂။

ဌပေတ္ဝာ မဟာဗောဓိသတ္တံ အညေဟိ သဟိတုံ ဝဟိတုံ အသက္ကုဏေယျတ္တာ အသယ္ဟသ္သ သကလသ္သ ဗောဓိသမ္ဘာရသ္သ မဟာကရုဏာဓိကာရဏသ္သ စ သဟနတော ဝဟနတော, တထာ အညေဟိ သဟိတုံ အဘိဘဝိတုံ ဒုက္ကရတ္တာ

၁-နံ ကာတဗ္ဗာတိ (သီ၊ သျာ)　　၂-ခု ၁-၃၆၈၊ မ ၂-၁၅ ၂-ဝိဇ္ဇေသု။

အသယ္ဟာနံ ပဇ္ဇန္ဓံ မာရာနံ သဟနတော အဘိဘဝနတော, အာသယ္ဟာနုသယ-စရိယာဓိမုတ္တိအာဒိဝိဘာဂါဝဗောဓေန ယထာရဟံ ဝေနေယျာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိက-သမ္ပရာယိကပရမတ္ထေဟိ အနုသာသနသမ္ဘဝတော အသယ္ဟာသ ဗုဒ္ဓ-ကိစ္စသ သဟနတော ဝဟနတော,တတ္ထ ဝါ သာဓုကာရိဘာဝတော **အာသယ္ဟ-သာဟိနံ။ သမုဒါစရန္တီ** နာန္တိ ထေ္ထ နာန္တိ နိပါတမတ္တံ၊ နံ တထာဂတန္တိ ဝါ အတ္ထော။

သကပရသန္တာနေသု တမသမ္ဘိတံ မောဟန္ဓကာရံ နုဒိ ဒိဝိတိ **တမော-နုဒေါ။** ပါရံ နိဗ္ဗာနံ ဂတောတိ **ပါရဂေတာ။** အထ ဝါ "မုတ္တော မောစေယျ"န္တိ-အာဒိနာ နယေန ပဝတ္တိတသ မဟာဘိနိဟာရသ သကလသ ဝါ သံသာရ-ဒုက္ခသ သမ္ဘညျဂဏာနံ ပါရံ ပရိယန္တံ ဂတောတိ **ပါရဂေတာ၊** တံ တမောနုဒံ ပါရဂတံ။ တတော ဧဝ **ပတ္တိပတ္တံ** ဗုဒ္ဓံ၊ သီလာဒိ ဒသဗလညာဏာဒိဉ္စ သမ္မာ-သမ္ဗုဒ္ဓေဟိ ပတ္တဗ္ဗံ သဗ္ဗံ ပတ္တန္တိ အတ္ထော။ **ဝသိမန္တိ** ဈာနာဒီသု အာကင်္ခါပဋိ-ဗဒ္ဓေါ ပရမော အာဝဇ္ဇနာဒိဝသိဘာဝေါ, အရိယိဒ္ဓိသင်္ခါတော အနညသာဓာရ-ဏော စိတ္တဝသိဘာဝေါ စ အသ အတ္ထိတိ **ဝသိမာ၊** တံ ဝသိမံ၊ ဝသိနန္တိ အတ္ထော။ သဗ္ဗေသံ ကာမာသဝါဒိနံ အဘာဝေန **အနာသဝံ။** ကာယဝိသမာဒိ-ကသ ဝိသမသ ဝန္တတ္တာ ဝါ ဝိသသင်္ခါတံ သဗ္ဗံ ကိလေသမလံ တရိတ္တာ ဝါ ဝိသံ သကလဝဋ္ဋဒုက္ခံ သယံ တရိတ္တာ တာရဏတော **ဝိသန္တရော**[1]၊ တံ ဝိသန္တရံ။ တဏှာဒယော အရဟတ္တဖလေ နိဗ္ဗာနေ ဝါ **ဝိမုတ္တိ၊** ဉာဏယမ်ပိ ဂမနတော မောနသင်္ခါတေန ဉာဏေန ကာယမောနေယျာဒီဟိ ဝါ သာတိသယံ သမန္ဓာ-ဂတတ္တာ **မုနီ**။ **မုနိ**တိ ဟိ အဂါရိယမုနိ အနဂါရိယမုနိ သေက္ခမုနိ အသေက္ခမုနိ ပစ္စေကမုနိ မုနိမုနိတိ အနေကဝိဓာ မုနယော။ တတ္ထ ဂိဟိ အာဂတဖလော ဝိညာတသာသနော အဂါရိယမုနိ၊ တထာရူပေါ ပဗ္ဗဇိတော အနဂါရိယမုနိ၊ သတ္တ သေက္ခာ သေက္ခမုနိ၊ ခီဏာသဝေါ အသေက္ခမုနိ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ ပစ္စေက-မုနိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ မုနိမုနိတိ။ အယမေဝ ဇ္ဈာမိပ္ပေတော။ အာယတိ် ပုနဗ္ဘဝါဘာဝတော အန္တိမံ ပစ္ဆိမံ ဒေဟံ ကာယံ ဓာရေတီတိ **အန္တိမဒေဟ-ဓာရီ၊** တံ အန္တိမဒေဟဓာရိ်။ ကိလေသမာရာဒိနံ သမ္မဒေဝ ပရိစ္စတ္တတ္တာ **မာရဇိဟံ။** တတော ဧဝ ဇရာဟေတုသမုဒ္ဃာဒတော အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန-ပ္ပတ္တိဝသေန ပါကဋဇရာဒိသမ္ဘဇရာယ **ပါရဂုံ။** ဇရာသီသေန စေတ္ထ ဇာတိ-မရဏသောကာဒိနံ ပါရဂမနံ ဝုတ္တန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တံ ဧဝံဘူတံ တထာဂတံ ဒုဝေ ဝိတက္ကာ သမုဒါစရန္တိ ပြုမိတိ သမ္ဗန္ဓော။

၁-ဝေဿန္တရော (သီ)

ဇာတိ ဘဂဝါ ပဌမဂါထာယ ဝိတက္ကဒ္ဌယံ ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ တတော ဒုတိယ-ဂါထာယ ပဝိဝေကဝိတက္ကံ ဒဿေတ္ဝာ ဇာဒါနိ ခေမဝိတက္ကံ ဒဿေတုံ "**သေလေ ယထာ**"တိ တတိယဂါထမာဟ။ တတ္ထ **သေလေ ယထာ ပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိဋ္ဌိတော**တိ သေလေ သိလာမယေ ဧကဂ္ဃနပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိ ယထာ ဋ္ဌိတော။ န ဟိ တတ္ထ ဋ္ဌိတဿ ဥဒ္ဓံ ဂိဝုဂ္ခိပနပသာရဏာဒိကိစ္စံ အတ္ထိ။ **တထူပမ**န္တိ တပ္ပဋိဘာဂံ သေလပဗ္ဗတူပမံ။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော—ယထာ သေလပဗ္ဗတမုဒ္ဓနိ ဋ္ဌိတော စက္ခုမာ ပုရိ-သော သမန္တတော ဇနတံ ပဿေယျ၊ ဧဝမေဝ သုမေဓော သုန္ဒရပညော သဗ္ဗညု-တညာဏေန သမန္တစက္ခု ဘဂဝါ ဓမ္မမယံ ပညာမယံ ပါသာဒမာရုယှ သယံ အပေတသောကော သောကာဝတိဏ္ဏံ ဇာတိဇရာဘိဘူတဉ္စ ဇနတံ သတ္ထကာယံ အဝေက္ခတိ ဥပဓာရယတိ ဥပပရိက္ခတိ။ အယံ ပနေတ္ထ အဓိပ္ပါယော—ယထာ ဟိ ပဗ္ဗတပါဒေ သမန္တာ မဟန္တံ ခေတ္တံ ကတ္ဝာ တတ္ထ ကေဒါရပါဠိသု ကုဋိယော ကတ္ဝာ ရတ္တိံ အဂ္ဂိံ ဇာလေယျ၊ စတုရင်္သမန္နာဂတဉ္စ အန္ဓကာရံ ဘဝေယျ၊ အထဿ ပဗ္ဗတဿ မတ္ထကေ ဌတ္ဝာ စက္ခုမတော ပုရိသဿ ဘူမိပဒေသံ ဩလောကယတော နေဝ ခေတ္တံ, န ကေဒါရပါဠိယော, န ကုဋိယော, န တတ္ထ သယိတမနုဿာ ပညာယေယျုံ၊ ကုဋိသု ပန အဂ္ဂိဇာလမတ္တမေဝ ပညာယေယျ၊ ဧဝံ ဓမ္မမယံ ပါသာဒမာရုယှ သတ္ထကာယံ ဩလောကယတော တထာဂတဿ ယေ တေ အကတကလျာဏာ သတ္တာ၊ တေ ကေဝိဟာရေ ဒက္ခိဏပဿေ နိသိန္နာဝိ ဗုဒ္ဓဉာဏဿ အာပါထံ နာဂစ္ဆန္တိ၊ ရတ္တိံ ဓိတ္တသရာ ဝိယ ဟောန္တိ။ ယေ ပန ကတကလျာဏာ ဝေနေယျပုဂ္ဂလာ၊ တေ ဇေဿ ဒူရေပိ ဋ္ဌိတာ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ သော အဂ္ဂိ ဝိယ ဟိမဝန္တပဗ္ဗတော ဝိယ စ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

"ဒူရေ သန္တော ပကာသေန္တိ၊ ဟိမဝန္တောဝ ပဗ္ဗတော။
အသန္တေတ္ထ န ဒိဿန္တိ၊ ရတ္တိံ ဓိတ္တာ ယထာ သရာ"တိ။

ဇေမေတသ္မိံ သုတ္တေ ဂါထာသု စ ဘဂဝါ အတ္တာနံ ပရံ ဝိယ ကတ္ဝာ ဒဿေသိ။

ပဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒေသနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၉။ ဒုတိယေ **ပရိယာယေနာ**တိ ဇေတ္ထ **ပရိယာယ**သဒ္ဒေါ "မဂ္ဂပိဋ္ဌိက-ပရိယာယော တ္ဝေဝ နံ ဓာရေဟိ"တိအာဒီသု ၂ ဒေသနာယံ အာဂတော။ "အတ္ထိ

၁-ခ ၁-၅၆၊ ခ ၁၀-၁၂-ပိဋ္ဌေသု။　　၂-မ ၁-၁၆၁-ပိဋ္ဌေ။

ဆွေသ ဗြာဟ္မဏာ ပရိယာယေဝ၊ ယေန မံ ပရိယာယေန သမ္မာ ဝဒမာနော ဝဒေယျ အကိရိယဝါဒေါ သမဏော ဂေါတမော"တိအာဒိသု[၁] ကာရဏော။ "ကဿ နု ခေါ အာနန္ဒ အဇ္ဇ ပရိယာယော ဘိက္ခုနိယော သြဝဒိတု"န္တိအာဒိသု[၂] ဝါရော။ ဇာဓ ပန ဝါရေပိ ကာရဏေဝိ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ ဘိက္ခဝေ တထာဂတသ ဆွေ ဓမ္မဒေသနာ ယထာရဟံ ကာရဏေန ဘဝန္တိ ဝါရေန ဝါတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ ဘဂဝါ ဟိ ဝေနေယျဖ္လာသယာနုရူပံ ကဒါစိ "ဇာမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ဇာမေ ဓမ္မာ အကုသလာ။ ဇာမေ ဓမ္မာ သာဝဇ္ဇာ၊ ဇာမေ ဓမ္မာ အနဝဇ္ဇာ။ ဇာမေ သေဝိတဗ္ဗာ၊ ဇာမေ နု သေဝိတဗ္ဗာ"တိအာဒိနာ ကုသလာကုသလဓမ္မေ ဝိဘဇန္တော ကုသလဓမ္မေဟိ အကုသလဓမ္မေ အသင်္ကရတော ပညာပေန္တော **"ပါပံ ပါပကတော ပဿထာ"**တိ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ ကဒါစိ "ပါဏာတိပါတော ဘိက္ခဝေ အာသေဝိတော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော နိရယသံဝတ္တနိကော တိရစ္ဆာနယောနိသံဝတ္တနိကော ပေတ္တိဝိသယသံဝတ္တနိကော၊ ယော သဗ္ဗ-လဟုကော ပါဏာတိပါတော၊ သော အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိကော"တိအာဒိနာ[၃] အာဒီနဝံ ပကာသေန္တော ပါပတော နိဗ္ဗိဒါဒိဟိ နိယောဇေန္တော **"နိဗ္ဗိန္ဒထ ဝိရဇ္ဇထာ"**တိ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။

ဘဝန္တိတိ ဟောန္တိ ပဝတ္တန္တိ။ **ပါပံ ပါပကတော ပဿထာ**တိ သဗ္ဗံ ပါပဓမ္မံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အာယတိဉ္စ အဟိတဒုက္ခာဝဟတော လာမကတော ပဿထ။ **တတ္ထ နိဗ္ဗိန္ဒထာ**တိ တသ္မိံ ပါပဓမ္မေ "အစ္ဆန္တိကာနိစ္စတော လာမကဋ္ဌေန ပါပံ, အကောသလ္လသမ္ဘူတဋ္ဌေန အကုသလံ၊ ပကတိပဘဿရဿ ပဿဒ္ဓဿ စ စိတ္တဿ ပဘဿရာဒိဘာဝဝိနာသနတော သံကိလေသိကံ၊ ပုနပ္ပုနံ ဘဝဒုက္ခ-နိဗ္ဗတ္တနတော ပေါနောဘဝိကံ၊ သဟေဝ ဒရထေဟိ ပရိဠာဟေဟိ ဝတ္တနတော သဒရထံ၊ ဒုက္ခဿေဝ ဝိပစ္စနတော ဒုက္ခဝိပါကံ၊ အပရိမာဏမ္ပိ ကာလံ အနာ-ဂတေ ဇာတိဇရာမရဏနိဗ္ဗတ္တနတော အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏိယံ၊သဗ္ဗဟိတ-သုခဝိဒ္ဓံသနသမတ္ထ"န္တိအာဒိနာ နယေန နာနာဝိဓေ အာဒီနဝေ, တဿ စ ပဟာနေ အာနိသံသေ သမ္မပညာယ ပဿန္တော နိဗ္ဗိန္ဒထ နိဗ္ဗေဒံ အာပဇ္ဇထ။ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော စ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ အရိယမဂ္ဂါဓိဂမေန ပါပတော ဝိရဇ္ဇထ စေဝ ဝိမုစ္စထ စ။ မဂ္ဂေန ဝါ သမုစ္ဆေဒဝိရာဂဝသေန ဝိရဇ္ဇထ၊ တတော ဖလေန ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိဝသေန ဝိမုစ္စထ။ အထ ဝါ **ပါပ**န္တိ လာမကတော ပါပံ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ယံ အနိစ္စဒုက္ခာဒိဘာဝေန ကုစ္ဆိတံ အရိယေဟိ

၁-ဝိ ၁-၂၊ အံ ၃-၁၉-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-မ ၃-၃၁၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အံ ၃-၇၇-ပိဋ္ဌေ။

ဇဂုဆ္ဆနိယံ ဝန္နဒုက္ခံ ပါပေတိတိ ပါပံ။ ကိံ ပန တံ? တေဘူမကမမ္မဇာတံ။ ယထာ-ဝုတ္တေန အတ္ထေန ပါပကတော ဒိဿာ တတ္ထ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော ရောဂတော ဂဏ္ဍတော သလ္လတော အဃတော အာဗာဓတောတိအာဒိနာ ဝိပဿနံ ဝဓေန္တော[1] နိဗ္ဗိန္ဒထ။ **အယံ ဒုတိယာ**တိ ယာထာဝတော အဟိတာနတ္ထဝိဘာဝနံ ပဋိမံ ဥပါဒါယ တတော ဝိဝေစနံ အယံ ဒုတိယာ ဓမ္မဒေသနာ။

ဂါထာသု **ဗုဒ္ဓဿာ**တိ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓဿ။ **သဗ္ဗဘူတာနုကမ္ပိနော**တိ သဗ္ဗေပိ သတ္တေ မဟာကရုဏာယ အနုကမ္ပနသဘာဝဿ။ **ပရိယာယဝစန**န္တိ ပရိယာ-ယေန ကထနံ ဒေသနံ။ **ပဿာ**တိ ပရိသံ အာလပတိ၊ ပရိသဇ္ဇကံ ဝါ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ ကေစိ ပနာဟု "အတ္တာနမေဝ သန္ဓာယ ဘဂဝါ 'ပဿာ'တိ အဝေါ-စာ"တိ။ **တတ္ထာ**တိ တသ္မိံ ပါပကေ **ဝိရဇ္ဇထ** ရာဂံ ပဇဟထာတိ အတ္ထော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဒုတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဝိဇ္ဇာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၀။ တတိယေ **ပုဗ္ဗဏ်ှော**တိ သဟဇာတဝသေန ဥပနိဿယဝသေန စာတိ ဒ္ဝိဟိ အာကာရေဟိ ပုဗ္ဗဏ်ှော ပုရဿရာ ပဓာနကာရဏံ။ န ဟိ အဝိဇ္ဇာယ ဝိနာ အကုသလုပ္ပတ္တိ အတ္ထိ။ **သမာပတ္တိယာ**တိ သမာပဇ္ဇနာယ သဘာဝပဋိလာဘာယ၊ ပဝတ္တိယာတိ အတ္ထော။ တတ္ထ အကုသလပ္ပဝတ္တိယာ အာဒီနဝပ္ပဋိစ္ဆာဒ-နေန အယောနိသောမနသိကာရဿ ပစ္စယဘာဝေန အပ္ပဟီနဘာဝေန စ အကုသလဓမ္မာနံ ဥပနိဿယဘာဝေါ ဒိဿတိ။ ( )[2]

ဧဝံ ဗျာဓိမရဏာဒိဒုက္ခဿ အဓိဋ္ဌာနဘာဝတော သဗ္ဗာပိ ဂတိယော ဇုဂုဗ္ဘီယော။ အထ ဝါ ရာဂါဒိကိလေသေဟိ ဒူသိတာ ဂတိယော ကာယဝစီစတ္တာနံ ပဝတ္တိယောတိ ဒုဂ္ဂတိယော၊ ကာယဝစီမနောဒုစ္စရိတာနိ။ **အသ္မိ လောကေ**တိ ဇုဂုဗ္ဘ လောကေ မနုဿဂတိယံ ဝါ။ **ပရမ္ဟိ စာ**တိ တတော အညာသု ဂတီသု။ **အဝိဇ္ဇာမူလိကာ သင်္ခါ**တိ တာ သဗ္ဗာပိ ဒုစ္စရိတဿ ဝိပတ္တိယော ဝုတ္တနယေန အဝိဇ္ဇာပုဗ္ဗင်္ဂမတ္တာ အဝိဇ္ဇာမူလိကာ ဧဝ။ **ဇုဏ္ဏာလောဘသမုဿယာ**တိ အသ-မတ္တဝိသယပရိယေသနလက္ခဏာယ ဇုဏ္ဏာယ, သမတ္တဝိသယလုဇ္ဇနလက္ခဏေန လောဘေန စ သမုဿိတာ ဥပစိတာတိ ဇုဏ္ဏာလောဘသမုဿယာ။

၁-ပဝတ္တေန္တော (က)　　၂-( )ဇ္ဈေန္တရေ ဝါကျာနိ ဥနာနိ ဝိယ ဒိဿန္တိ။

ယတောတိ ယသ္မာ အဝိဇ္ဇာဟေတု အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတော ဟုတ္ဝာ။ **ပါဓိစ္ဆော**တိ အဝိဇ္ဇာယ ပဋိစ္ဆာဒိတတ္တာ ပါဓိစ္ဆတာယ အာဒီနဝေ အပသ္သန္တော အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝနဝသေန ကောဟညာဒိနိ ကရောန္တော ပါပိစ္ဆော၊ လောဘေနဝ အတြိစ္ဆတာပိ ဂဟိတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ **အနာဒရော**တိ လောကာမိပတိနော ဩတ္တပ္ပဿ အဘာဝေန သဗြဟ္မစာရိသု အာဒရရဟိတော။ **တတော**တိ တသ္မာ အဝိဇ္ဇာပါဓိစ္ဆတာအဟိရိကာနောတ္တပ္ပဟေတု။ **ပသဝတီ**တိ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဘေဒံ ပါပံ ဥပစိနတိ။ **အပါယံ တေန ဂစ္ဆတီ**တိ တေန တထာ ပသုတေန ပါပေန နိရယာဒိဘေဒံ အပါယံ ဂစ္ဆတိ ဥပပဇ္ဇတိ။

တသ္မာတိ ယသ္မာ ဧတေ ဧဝံ သဗ္ဗဒုစ္စရိတမူလဘူတာ သဗ္ဗဒုဂ္ဂတိပရိက္ကိလေသေ-ဟေတုဘူတာ စ အဝိဇ္ဇာဒယော၊ တသ္မာ ဇုစ္ဆိဉ္ဆု လောဘဉ္ဆု အဝိဇ္ဇဉ္ဆု စသဒ္ဒေန အဟိရိကာနောတ္တပ္ပဉ္ဆု **ဝိရာဇယံ** သမုစ္ဆေဒဝသေန ပဇဟံ။ ကထံ ဝိရာဇေတိတိ အာဟ **ဝိဇ်ံ ဥပ္ပါဒယန္တိ**၊ ဝိပဿနာပဋိပါဋိယာ စ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ စ ဥဿက္ကိတ္ဝာ အရဟတ္တမဂ္ဂဝိဇ်ံ အတ္တနော သန္တာနေ ဥပ္ပါဒယန္တော။ **သဗ္ဗာ ဒုဂ္ဂတိယော**တိ သဗ္ဗာပိ ဒုစ္စရိတသမ်ိဘာ ဒုဂ္ဂတိယော, ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ ဝါ အဓိဋ္ဌာန-ဘာဝတော ဒုက္ခာ သဗ္ဗာ ပဇ္ဇတိ ဂတိယော **ဇဟေ** ပဇဟေယျ သမတိက္ကမေယျ။ ကိလေသဝဋ္ဋပဟာနေနေဝ ဟိ ကမ္မဝဋ္ဋံ ဝိပါကဝဋ္ဋဉ္စ ပဟီနံ ဟောတိတိ။

တတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဌမဘာဏဝါရဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ပညာပရိဟီနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၁။ စတုတ္ထေ **သုပရိဟီနာ**တိ သုဋ္ဌု ပရိဟီနာ။ **ယေ အရိယာယ ပညာယ ပရိဟီနာ**တိ ယေ သတ္တာ ပဉ္စန္နံ ခန္ဓာနံ ဥဒယဗ္ဗယပဋိဝေဓနေန စတုသစ္စပဋိဝေဓ-နေန စ ကိလေသေဟိ အာရကာ ဋ္ဌိတတ္တာ အရိယာယ ပရိသုဒ္ဓါယ ဝိပဿနာ-ပညာယ စ မဂ္ဂပညာယ စ ပရိဟီနာ၊ တေ လောကိယလောကုတ္တရာဟိ သမ္ပတ္တီဟိ အတိဝိယ ပရိဟီနာ မဟာဇာနိကာ။ ကေ ပန တေတိ? ယေ ကမ္မာ-ဝရဏေန သမန္နာဂတာ။ တေ ဟိ မိစ္ဆတ္တနိယတဘာဝတော ကေန္တေန ပရိဟီနာ အပရိပုဏ္ဏာ မဟာဇာနိကာ။ တေနာဟ **"ဒုဋ္ဌိ ပါဋိကံ"**တိ။ ဝိပါကာဝရဏသမ်ိဂီနောပိ ပရိဟီနာ။ အထ ဝါ သုက္ကပက္ခေ အပရိဟီနာ နာမ

၁-သဗ္ဗဒုဋ္ဌိပဘဝသံကိလေသ (သျာ)

တိဝိဓာဝရဏဝိရဟိတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ ကမ္မဿကတညာဏေန စ သမန္နာဂတာ။ သေသံ ဝုတ္တနယာနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဂါထာသု **ပညာယာ**တိ နိဿက္ကဝစနံ၊ ဝိပဿနာညာဏတော မဂ္ဂညာဏတော စ ပရိဟာနေနာတိ။ သာမိဝစနံ ဝါ ဧတံ၊ ယထာဝုတ္တညာဏဿ ပရိဟာနေနာတိ၊ ဥပ္ပါဒေတဗ္ဗဿ အနုပ္ပါဒနမေဝ စေတ္ထ ပရိဟာနံ။ **နိဝိဋ္ဌံ နာမရူပသ္မိန္တိ** နာမရူပေ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကေ "ဧတံ မမာ"တိအာဒိနာ တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန အဘိနိဝိဋ္ဌံ အလ္လောသိတံ၊ တတော ဧဝ **ဇာဒံ သစ္စန္တိ မညတိ**တိ "ဇာဒမေဝ သစ္စံ မောဃ-မည"န္တိ မညတိ။ "သဒေဝကေ လောကေ"တိ ဝိဘတ္တိ ပရိဏာမေတဗ္ဗာ။

ဧဝံ ပဌမဂါထာယ သံကိလေသပက္ခံ ဒဿေတွာ ဇာဒါနိ ယဿာ အနုပ္ပတ္တိယာ နာမရူပသ္မိံ မညနာဘိနိဝေသေဟိ ကိလေသဝဋ္ဋံ ဝတ္တတိ၊ တဿာ ဥပ္ပတ္တိယာ ဝဋ္ဋဿ ဥပစ္ဆေဒေါတိ ပညာယ အာနုဘာဝံ ပကာသေန္တော "**ပညာ ဟိ သေဋ္ဌာ လောကသ္မိ**"န္တိ ဂါထမာဟ။

တတ္ထ **လောကသ္မိန္တိ** သင်္ခါရလောကသ္မိံ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိယ သတ္ထေသု, သင်္ခါရေသု ပညာသဒိသော ဓမ္မော နတ္ထိ။ ပညုတ္တရာ ဟိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ ပညာယ စ သိဒ္ဓါယ သဗ္ဗေ အနဝဇ္ဇဓမ္မာ သိဒ္ဓါ ဧဝ ဟောန္တိ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ "သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပဟောတီ"တိအာဒိ[1]။ ယာ ပနေတ္ထ ပညာ အဓိပ္ပေတာ၊ သာ သေဋ္ဌာတိ ထောမိတာ။ ယထာ စ သာ ပဝတ္တတိ၊ တံ ဒဿေတုံ "**ယာယံ နိဗ္ဗေဓဂါမိနီ**"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထော—ယာ အယံ ပညာ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ အပဒါလိတပုဗ္ဗံ လောဘက္ခန္ဓာဒိံ နိဗ္ဗိဒ္ဓန္တိ ပဒါလေန္တိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိတိ နိဗ္ဗေဓဂါမိနီ၊ ယာယ စ တသ္မိံ တသ္မိံ ဘဝယောနိဂတိဝိညာဏ-ဋ္ဌိတိသတ္တာဝါသေသု သတ္တနိကာယေသု ခန္ဓာနံ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တိသင်္ခါတာယ ဇာတိယာ တံနိမိတ္တဿ စ ကမ္မဘဝဿ ပရိက္ခယံ ပရိယောသာနံ နိဗ္ဗာနံ အရ-ဟတ္တဖ္လ သမ္မာ အဝိပရိတံ ဇာနာတိ သစ္ဆိကရောတိ၊ အယံ သဟဝိပဿနာ မဂ္ဂပညာ သေဋ္ဌာ လောကသ္မိန္တိ။

ဇာဒါနိ ယထာဝုတ္တပညာနုဘာဝသမ္ပန္နေ ဒိဏ္ဏာသဝေ အဘိတ္ထဝန္တော "**တေသံ ဒေဝါ မနုဿာ စာ**"တိ ဩသာနဂါထမာဟ။ တဿတ္ထော—တေသံ စတူသု အရိယသစ္စေသု ပရိညာဒီနံ သောဋ္ဌသန္နံ ကိစ္စာနံ နိဋ္ဌိတတ္တာ စတုသစ္စ-သမ္မောဓေန **သမ္ဗုဒ္ဓါနံ**, သတိဝေပုလ္လပ္ပတ္တိယာ **သတိမတံ**, ဝုတ္တနယေန သမုဂ္ဃါ-တိတသမ္မောဟတ္တာ ပညာဝေပုလ္လပ္ပတ္တိယာ **ဟာသပညာနံ**, ပုဗ္ဗဘာဂေ ဝါ

၁-မ ၃-၁၂၀၊ သံ ၃-၂-ဖိဋ္ဌေသု။

သိလာဒိပါရိဟ္ဂရိတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိကိရိယာယ ဟာသဝေဒတုဋ္ဌ-ပါမောဇ္ဇဗဟုလတာယ **ဟာသပညာနံ**,သဗ္ဗသော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနတ္တာ **အာနိသံသရီရဓာရီနံ** ဒိဏ္ဏာသဝါနံ ဒေဝါ မနုဿာ စ **ဒိဟယန္တီ** ပိယာ ဟောန္တိ၊ တဇ္ဇာဝံ အဓိဂန္တုံ ဇနဆန္ဒိ “အဟော ပညာနုဘာဝေါ၊ အဟော ဝတ မယမ္ပိ ဒေဿာ ဧဝံ နိတ္တိဏ္ဏာသဗ္ဗဒုက္ခာ ဘဝေယျာမာ”တိ။

စတုတ္ထသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-သုက္ခမူသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၂။ ပဌမေ **သုက္ခာ**တိ နဝဏ္ဏသုက္ခတာယ သုက္ခာ၊ သုက္ခဘာဝါယ ပန ပရမဝေါဒါနာယ သံဝတ္တန္တီတိ နိပ္ပတ္တိသုက္ခတာယ သုက္ခာ။ သရသေနပိ သဗ္ဗေ ကုသလာ ဓမ္မာ သုက္ခာ ဧဝ ကဏ္ဍဘာဝပဋိပက္ခတော။ တေသံ ဟိ ဥပ္ပတ္တိယာ စိတ္တံ ပဘဿရံ ဟောတိ ပရိသုဒ္ဓံ။ **ဓမ္မာ**တိ ကုသလာ ဓမ္မာ။ **လောက**န္တိ သတ္တလောကံ။ **ပါလေန္တီ**တိ အာဓာရသန္ဓာရဏေန[1] မရိယာဒံ ဌပေန္တာ ရက္ခန္တိ။ **ဟိရီ ၈ ဩတ္တပ္ပဉ္စာ**တိ ဇေဋ္ဌ ဟိရိယတိ ဟိရိယိတဗ္ဗေန, ဟိရိယန္တိ ဧတေနာတိ ဝါ ဟိရိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ “ယံ ဟိရိယတိ ဟိရိယိတဗ္ဗေန၊ ဟိရိယတိ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဟိရိ”တိ[2]။ ဩတ္တပ္ပတိ ဩတ္တပ္ပိတဗ္ဗေန, ဩတ္တပ္ပန္တိ ဧတေနာတိ ဝါ ဩတ္တပ္ပံ။ ဝုတ္တမ္ပိစေတံ “ယံ ဩတ္တပ္ပတိ ဩတ္တပ္ပိတဗ္ဗေန၊ ဩတ္တပ္ပတိ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ၊ ဣဒံ ဝုစ္စတိ ဩတ္တပ္ပ”န္တိ[3]။

တတ္ထ အစ္ဆတ္တသမုဋ္ဌာနာ ဟိရိ၊ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနံ ဩတ္တပ္ပံ။ အတ္တာဓိပတေယျာ ဟိရိ၊ လောကာဓိပတေယ္ယံ ဩတ္တပ္ပံ။ လဇ္ဇာသဘာဝသဏ္ဌိတာ ဟိရိ၊ ဘယသဘာဝသဏ္ဌိတံ ဩတ္တပ္ပံ။ သပ္ပတိဿဝလက္ခဏာ ဟိရိ၊ ဝဇ္ဇဘီရုက-ဘယဒဿာဝိလက္ခဏံ ဩတ္တပ္ပံ။

တတ္ထ အစ္ဆတ္တသမုဋ္ဌာနံ ဟိရိံ စတူဟိ ကာရဏေဟိ သမုဋ္ဌာပေတိ ဇာတိံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ, ဝယံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ, သူရဘာဝံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ, ဗာဟုသစ္စံ ပစ္စ-ဝေက္ခိတ္ဝာ။ ကထံ?“ပါပကရဏံ နာမေတံ နု ဇာတိသမ္ပန္နာနံ ကမ္မံ၊ ဟိနဇစ္စာနံ ကေဝဋ္ဋာဒီနံ ကမ္မံ၊ မာဒိသဿ ဇာတိသမ္ပန္နဿ ဣဒံ ကမ္မံ ကာတုံ နု ယုတ္တ”န္တိ ဧဝံ တာဝ ဇာတိံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ပါဏာတိပါတာဒိပါပကမ္မံ အကရောန္တော

၁-အာဓာရဏဿသန္ဓာရဏေန (သီ)၊ အာစာရသန္ဓာရဏေန (က) ၂-အဘိ ၁-၂၂-ဝိဋ္ဌေ။

ဟိရိ် သမုဋ္ဌာပေတိ။ တထာ “ပါပကရဏံ နာမေတံ ဒဟရေဟိ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ၊ မာဒိသဿ ဝယေ ဋ္ဌိတဿ ဣဒံ ကမ္မံ ကာတုံ န ယုတ္တ”န္တိ ဧဝံ ဝယံ ပစ္စဝေက္ခိ-တ္ဝာ ပါဏာတိပါတာဒိပါပကမ္မံ အကရောန္တော ဟိရိ် သမုဋ္ဌာပေတိ။ တထာ “ပါပကရဏံ နာမေတံ ဒုဗ္ဘလဇာတိကာနံ ကမ္မံ၊မာဒိသဿ သူရဘာဝသမ္ပန္နဿ ဣဒံ ကမ္မံ ကာတုံ န ယုတ္တ”န္တိ ဧဝံ သူရဘာဝံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ပါဏာတိပါတာ-ဒိပါပကမ္မံ အကရောန္တော ဟိရိ် သမုဋ္ဌာပေတိ။ တထာ “ပါပကရဏံ နာမေတံ အန္ဓဗာလာနံ ကမ္မံ၊ နာ ပဏ္ဍိတာနံ၊ မာဒိသဿ ပဏ္ဍိတဿ ဗဟုဿုတဿ ဣဒံ ကမ္မံ ကာတုံ န ယုတ္တ”န္တိ ဧဝံ ဗာဟုသစ္စံ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ပါဏာတိပါတာ-ဒိပါပကမ္မံ အကရောန္တော ဟိရိ် သမုဋ္ဌာပေတိ။ ဧဝံ အတ္တာနုဝါဒသမုဋ္ဌာနံ ဟိရိ် စတူဟိ ကာရဏေဟိ သမုဋ္ဌာပေတိ။ သမုဋ္ဌာပေတ္ဝာ စ ပန အတ္တာနော စိတ္တေ ဟိရိ် ပဝေသေတ္ဝာ ပါပကမ္မံ နာ ကရောတိ။ ဧဝံ ဟိရိ အတ္တာနုဝါဒသမုဋ္ဌာနာ နာမ ဟောတိ။

ကထံ သြတ္တပ္ပံ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနံ နာမ? “သစေ တုံ ပါပကမ္မံ ကရိဿသိ၊ စတူသု ပရိသာသု ဂရဟပ္ပတ္တော ဘဝိဿသိ။

ဂရဟိသန္တိ တံ ဝိညူ၊ အသ်စိ် နာဂရိကော ယထာ။
ဝဇ္ဇီတော သီလဝန္တေဟိ၊ ကထံ ဘိက္ခု ကရိဿသီ”တိ—

ပစ္စဝေက္ခန္တော ဟိ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌိတေန သြတ္တပ္ပေန ပါပကမ္မံ နာ ကရောတိ။ ဧဝံ သြတ္တပ္ပံ ဗဟိဒ္ဓါသမုဋ္ဌာနံ နာမ ဟောတိ။

ကထံ ဟိရိ အတ္တာဓိပတေယျာ နာမ? ဣဓေကစ္စော ကုလပုတ္တော အတ္တာနံ အဓိပတိ် ဇေဋ္ဌကံ ကတ္ဝာ “မာဒိသဿ သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတဿ ဗဟုဿုတဿ ဓုတဝါဒိဿ နာ ယုတ္တံ ပါပကမ္မံ ကာတု”န္တိ ပါပကမ္မံ နာ ကရောတိ။ ဧဝံ ဟိရိ အတ္တာဓိပတေယျာ နာမ ဟောတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

“သော အတ္တာနံယေဝ အဓိပတိ် ကရိတ္ဝာ အကုသလံ ပဇ-ဟတိ၊ ကုသလံ ဘာဝေတိ၊ သာဝဇ္ဇံ ပဇဟတိ၊ အနဝဇ္ဇံ ဘာဝေတိ၊ သုဒ္ဓမတ္တာနံ ပရိဟရတီ”တိ။

ကထံ သြတ္တပ္ပံ လောကာဓိပတေယျံ နာမ? ဣဓေကစ္စော ကုလပုတ္တော လောကံ အဓိပတိ် ဇေဋ္ဌကံ ကတ္ဝာ ပါပကမ္မံ နာ ကရောတိ။ ယထာဟ—

“မဟာ ခေါ ပနာယံ လောကသန္နိဝါသော၊ မဟန္တသ်ိ် ခေါ ပန လောကသန္နိဝါသေ သန္တိ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဣဒ္ဓိမန္တော ဒိဗ္ဗစက္ခုကာ

၁-အံ ၁-၁၄၆-ပိဌေ။

ပရစိတ္တဝိဒုနော၊ တေ ဒုရတောပိ ပဿန္တိ၊ အာသန္နာပိ နဒိဿန္တိ၊ စေတသာပိ စိတ္တံ ပဇာနန္တိ၊ တေပိ မံ ဧဝံ ဇာနိဿန္တိ 'ပဿထ ဘော ဇုမံ ကုလပုတ္တံ၊ သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဝေါကိဏ္ဏော ဝိဟရတိ ပါပကေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီ'တိ။ သန္တိ ဒေဝတာ ဇုဒ္ဓိမန္တိနိယော ဒိဗ္ဗစက္ခုကာ ပရစိတ္တ-ဝိဒုနိယော၊ တာ ဒုရတောပိ ပဿန္တိ၊ အာသန္နာပိ နဒိဿန္တိ၊ စေတသာပိ စိတ္တံ ပဇာနန္တိ၊ တာပိ မံ ဧဝံ ဇာနိဿန္တိ 'ပဿထ ဘော ဇုမံ ကုလပုတ္တံ၊ သဒ္ဓါ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော သမာနော ဝေါကိဏ္ဏော ဝိဟရတိ ပါပကေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီ'တိ။ သော လောကံယေဝ အဓိပတိံ ကတ္ဝာ အကုသလံ ပဇဟတီ''တိ ၁။

ဧဝံ လောကာဓိပတေယျံ သြတ္တပ္ပံ။

လဇ္ဇာသဘာဝသင်္ဂါတာတိ ဇ္ဈေ လဇ္ဇာတိ လဇ္ဇနာကာရော၊ တေန သဘာဝေန သင်္ဂါတာ ဟိရီ။ ဘယန္တိ အပါယဘယံ၊ တေန သဘာဝေန သင်္ဂါတံ သြတ္တပ္ပံ။ တဒုဘယံ ပါပပရိဝဇ္ဇနေ ပါကဋံ ဟောတိ။ တဇ္ဈ ယထာ ဒ္ဝီသု အယောဂုဠေသု ဂေါ သီတလော ဘဝေယျ ဂုထမက္ခိတော၊ ဂေါ ဥက္ခော အာဒိတ္တော။ တေသု ယထာ သီတလံ ဂုထမက္ခိတတ္တာ ဇိဂုစ္ဆန္တော ဝိညူဇာတိကော န ဂဏှာတိ၊ ဇုတရံ ဒါဟဘယေန၊ ဧဝံ ပဏ္ဍိတော လဇ္ဇာယ ဇိဂုစ္ဆန္တော ပါပံ န ကရောတိ၊ သြတ္တပ္ပေန အပါယဘီတော ပါပံ န ကရောတိ။ ဧဝံ လဇ္ဇာသဘာဝသင်္ဂါတာ ဟိရိ၊ ဘယသဘာဝသင်္ဂါတံ သြတ္တပ္ပံ။

ကထံ သပ္ပတိဿဝလက္ခဏာ ဟိရိ၊ ဝဇ္ဇဘီရုကဘယဒဿာဝိလက္ခဏံ သြတ္တပ္ပံ? ကေစ္ဆော ဟိ ဇာတိမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာ သတ္ထုမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာ ဒါယဇ္ဇမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာ သဗြဟ္မစာရိမဟတ္တပစ္စဝေက္ခဏာတိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ တဇ္ဈ ဂါရဝေန သပ္ပတိဿဝလက္ခဏံ ဟိရိ သမုဋ္ဌာပေတ္ဝာ ပါပံ န ကရောတိ၊ ကေစ္ဆော အတ္တာနုဝါဒဘယံ ပရာနုဝါဒဘယံ ဒဏ္ဍာဘယံ ဒုဂ္ဂတိဘယန္တိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ ဝဇ္ဇတော ဘာယန္တော ဝဇ္ဇဘီရုကဘယ-ဒဿာဝိလက္ခဏံ သြတ္တပ္ပံ သမုဋ္ဌာပေတ္ဝာ ပါပံ န ကရောတိ။ ဇ္ဈေ စ အဋ္ဌတ္တ-သမုဋ္ဌာနာဒိတာ ဟိရောတ္တပ္ပါနံ တဇ္ဈ တဇ္ဈ ပါကဋဘာဝေန ဝုတ္တာ၊ န ပန နေသံ ကဒါစိ အညမညဝိပ္ပယောဂေါ။ န ဟိ လဇ္ဇနံ နိဿယံ, ပါပဘယံ ဝါ အလဇ္ဇနံ အတ္ထိတိ ၂။

၁-အံ ၁-၁၄၆-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-န ဟိ လဇ္ဇာ နာ ဘယံ နိဿယံ ဝါ အလဇ္ဇနံ အတ္ထိတိ(သီ)

ဣမေ ဧစ ဘိက္ခဝေ ဒွေ သုက္ကာ ဓမ္မာ လောကံ နပါလေယျနွိ ဘိက္ခဝေ ဣမေ ဒွေ အနဝဇ္ဇဓမ္မာ ယဒိ လောကံ နရက္ခေယျုံ၊ လောကပါလကာ ယဒိ နဘဝေယျုံ။ **နယိဓ ပညာယေထ မာတာ**တိ ဣဓ ဣမသ္မိံ လောကေ ဇနိကာ မာတာ "အယံ မေ မာတာ"တိ ဂရုစိတ္တီကာရဝသေန နပညာယေထ၊ "အယံ မာတာ"တိ နလဇ္ဇေယျ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **မာတုဆ္ဆာ**တိ မာတုဘဂိနိ။ **မာတုလာနီ**တိ မာတုလဘရိယာ။ **ဂရုနွှ**နွိ မဟာပိတုစူဠပိတု-ဇေဋ္ဌဘာတုအာဒိနံ ဂရုဋ္ဌာနိယာနံ။ **သဿ္ဿာ**နွိ သက်ရံ, မရိယာဒဘေဒံ ဝါ။ **ယထာ အဇေဋ္ဌကာ**တိအာဒိဟိ ဥပမံ ဒသ္သေတိ။ ဧတေ ဟိ သတ္တာ "အယံ မေ မာတာ"တိ ဝါ "မာတုဆ္ဆာ"တိ ဝါ ဂရုစိတ္တီကာရဝသေန နဇာနန္တိ၊ ယံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ ဥပ္ပန္နာ၊ တတ္ထပိ ဝိပ္ပဋိပဇ္ဇန္တိ။ တသ္မာ ဥပမံ အာဟရန္တော အဇေဋ္ဌ-ကာဒယော အာဟရိ။ အယဉ္ပေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော—ယထာ အဇေဋ္ဌကာဒယော တိရစ္ဆာနာ ဟိရောတ္တပ္ပရဟိတာ မာတာဒိသည်ံ အကတ္ဝာ ဘိန္နမရိယာဒါ သဗ္ဗတ္ထ သမ္ဘေဒေန ဝတ္တန္တိ၊ ဧဝမယံ မနုဿလောကော ယဒိ လောက-ပါလကဓမ္မာ နဘဝေယျုံ၊ သဗ္ဗတ္ထ သမ္ဘေဒေန ဝတ္တေယျ။ ယသ္မာ ပနိမေ လောကပါလကဓမ္မာ လောကံ ပါလေန္တိ၊ တသ္မာ နတ္ထိ သမ္ဘေဒေါတိ။

ဂါထာသု **ယေသံ ဧစ ဟိရီသြတ္တပ္ပန္တိ** ဧစတိ နိပါတမတ္တံ၊ ယေသံ သတ္တာနံ ဟိရီ စ သြတ္တပ္ပဉ္စ သဗ္ဗဒါဝ သဗ္ဗကာလမေဝ နဝိဇ္ဇတိ နဥပလဗ္ဘတိ။ **ဝေါက္ကိဏ္ဏာ သုက္ကမူလာ ဇေ**တိ ဇေ သတ္တာ ကုသလမူလုပစ္ဆေဒါဝဟသာပိ ကမ္မဿ ကရဏတော ကုသလကမ္မာနံ ပတိဋ္ဌာနဘူတာနံ ဟိရောတ္တပ္ပါနမေဝ ဝါ အဘာဝတော ကုသလတော ဝေါက္ကမိတ္ဝာ အပသက္ကိတ္ဝာ ဋိတတ္တာ ဝေါက္ကိဏ္ဏာ သုက္ကမူလာ, ပုနပ္ပုနံ ဇာယနမီယနသဘာဝတ္တာ ဇာတိမရဏဂါမိနော သံသာရံ နာတိဝတ္တန္တိ အတ္ထော။

ယေသဉ္စ ဟိရီသြတ္တပ္ပန္တိ ယေသံ ပန ပရိသုဒ္ဓမတိနံ သတ္တာနံ ဟိရိ စ သြတ္တပ္ပဉ္စာတိ ဣမေ ဓမ္မာ သဒါ သဗ္ဗကာလံ ရတ္တိန္ဒိဝံ နဝမဇ္ဈိမတ္ထေရကာလေသု သမ္မာ ဥပဂမ္မ ဋိတာ ပါပါ ဇိဂုစ္ဆန္တော ဘာယန္တော တဒင်္ဂါဒိဝသေန ပါပံ ပဇဟန္တော။ **ဝိရူဠှဖြဟ္မစရိယာ**တိ သာသနပြဟ္မစရိယေ မဂ္ဂပြဟ္မစရိယေ စ ဝိရူဠှံ အာပန္နာ, အဂ္ဂမဂ္ဂါဓိဂမေန သဗ္ဗသော သန္တကိလေသတာယ သန္တဂုဏတာယ ဝါ **သန္တော**, ပုနဗ္ဘဝသ ခေဝိတတ္တာ **ဒိဏပုနဗ္ဘဝါ**[1] ဟောန္တိ။

ပဉ္စမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဒိဏာ အပုနဗ္ဘဝါ (သီ)

၆-အဇာတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၃။ ဆဋ္ဌေ **အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ**တိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ကေဒိဝသံ ကိရ ဘဂဝတာ အဓနကပရိယာယေန သံသာရေ အာဒီနဝံ ပကာသေတ္ဝာ တဒုပသမနာဒိ-ဝသေန နိဗ္ဗာနပဋိသံယုတ္တာယ ဓမ္မဒေသနာယ ကတာယ ဘိက္ခူနံ ဇေဒဟောသိ "အယံ သံသာရော ဘဂဝတာ အဝိဇ္ဇာဒိဟိ ကာရဏေဟိ သဟေတုကော ဝုတ္တော၊ နိဗ္ဗာနဿ ပန တဒုပသမဿ နာ ကိဉ္စိ ကာရဏံ ဝုတ္တံ၊ တယိဒံ အဟေ-တုကံ ကထံ သစ္ဆိကဋ္ဌပရမတ္ထေန ဥပလဗ္ဘတီ"တိ။ အထ ဘဂဝါ တေသံ ဘိက္ခူနံ ဝိမတိဝိဓမနတ္ထဉ္စေဝ, "ဣဓ သမဏာပြာဟ္မဏာနံ 'နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာန'န္တိ ဝါစာဝတ္ထုမတ္တ-မေဝ[1]၊ နတ္ထိ ဟိ ပရမတ္ထတော နိဗ္ဗာနံ နာမ အနုပလဗ္ဘမာနသဘာဝတ္တာ" တိ လောကာယတိကာဒယော ဝိယ ဝိပ္ပဋိပန္နာနံ ဗဟိဒ္ဓါ စ ပုထုဒ္ဇနတိကာနံ မိစ္ဆာဝါဒဘဉ္ဇနတ္ထဉ္စ, အမတမဟာနိဗ္ဗာနဿ ပရမတ္ထတော အတ္ထိဘာဝ-ဒီပနတ္ထံ [2]တဿ စ နိဿရဏဘာဝါဒိအာနုဘာဝဝန္တ[3]တာဒီပနတ္ထံ[4] ဝိတိဝေဝေန ဥဒါနဝသေန ဣဒံ သုတ္တံ အဘာသိ။ တထာ ဟိ ဣဒံ သုတ္တံ ဥဒါနေဝိ[5] သင်္ဂီတံ။

တတ္ထ **အတ္ထီ**တိ ဝိဇ္ဇတိ ပရမတ္ထတော ဥပလဗ္ဘတိ။ **အဇာတံ အဘူတံ အကတံ အသင်္ခတ**န္တိ သဗ္ဗာနိပိ ပဒါနိ အညမညဝေဝစနာနိ။ အထ ဝါ ဝေဒနာဒယော ဝိယ ဟေတုပစ္စယသမဝါယသမ္ဘိတာယ ကာရဏာသာမဂ္ဂိယာ နာ ဇာတံ နာ နိဗ္ဗတ္တန္တိ **အဇာတံ**။ ကာရဏေန ဝိနာ သယမေဝ နာ ဘူတံ နာ ပါတုဘူတံ နာ ဥပ္ပန္နန္တိ **အဘူတံ**။ ဇေဝံ အဇာတတ္တာ အဘူတတ္တာ စ ယေန ကေနစိ ကာရဏေန နာ ကတန္တိ **အကတံ**။ ဇာတဘူတကတသဘာဝေါ စ နာမရူပါဒိနံ သင်္ခတမ္မာနံ ဟောတိ၊ နာ အသင်္ခတသဘာဝဿ နိဗ္ဗာနဿာတိ ဒဿနတ္ထံ **အသင်္ခတ**န္တိ ဝုတ္တံ။ ပဋိလောမတော ဝါ သမေစ္စ သမ္ဘုယ္ဟ ပစ္စယေဟိ ကတန္တိ သင်္ခတံ၊ တထာ နာ သင်္ခတံ, သင်္ခတလက္ခဏရဟိတန္တိ စ **အသင်္ခတ**န္တိ ဇေဝံ အနေကေဟိ ကာရဏေဟိ နိဗ္ဗတ္တိတဘာဝေ ပဋိသိဒ္ဓေ "သိယာ နု ခေါ ကေ-နေဝ ကာရဏေန ကတ"န္တိ အာသင်္ကာယံ "နာ ကေနစိ ကတ"န္တိ ဒဿနတ္ထံ "**အကတ**"န္တိ ဝုတ္တံ။ ဇေဝံ အပ္ပစ္စယမ္ပိ သမာနံ "သယမေဝ နု ခေါ ဣဒံ ဘူတံ ပါတုဘူတ"န္တိ အာသင်္ကာယံ တန္နိဝတ္တနတ္ထံ "**အဘူတ**"န္တိ ဝုတ္တံ။ အယဉ္စ တေသ အသင်္ခတာကတာဘူတဘာဝေါ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အဇာတိမတ္တာတိ ဒဿေတုံ "**အဇာတ**"န္တိ ဝုတ္တန္တိ။ ဇေမေတေသံ စတုန္နမ္ပိ ပဒါနံ သာတ္ထကဘာဝေါ ဇေဒိတဗ္ဗော။

၁-ဝါစာမတ္တမေဝ (သီ)၊ တထာ ဝုတ္တမတ္တမေဝ (သျာ)
၂-....အာနုဘာဝဝန္တတံ (သီ)၊ ....အာနုဘာဝသံတေဇိတံ (က)
၃-အတ္ထိဘာဝဒီပနံ (က)
၄-ခု ၁-၁၇၈-ပိဋ္ဌေ။

ဣတိ ဘဂဝါ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အဇာတံ အဘူတံ အကတံ အသင်္ခတ"န္တိ ပရမတ္ထတော နိဗ္ဗာနဿ အတ္ထိဘာဝံ ဝတ္ဝာ တတ္ထ ဟေတုံ ဒဿေန္တော "**နော စေတံ ဘိက္ခဝေ**"တိအာဒိမာဟ။ တဿာယံ သင်္ခေပေါ—ဘိက္ခဝေ ယဒိ အဇာတာဒိသဘာဝါ အသင်္ခတာ ဓာတု နာ အဘဝိဿ နာ သိယာ၊ ဣဓ လောကေ ဇာတာဒိသဘာဝဿ ရူပါဒိက္ခန္ဓပဉ္စကသင်္ခါတဿ သင်္ခါရဂတဿ နိဿရဏံ အနဝဿဝသဝန္တူပသမော နာ ပညာယေယျ နာ ဥပလဗ္ဘေယျ နာ သမ္ပဇဝေယျ။ နိဗ္ဗာနံ ဟိ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ပဝတ္တမာနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော အရိယမဂ္ဂဓမ္မာ အနဝဿဝသတော ကိလေသေ သမုစ္ဆိန္ဒန္တိ၊ တေနေတ္ထ သဗ္ဗဿပိ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ အပ္ပဝတ္တိ အပဂမော နိဿရဏံ ပညာယတိ။

ဧဝံ ဗျတိရေကဝသေန နိဗ္ဗာနဿ အတ္ထိဘာဝံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အန္ဝယဝသေနပိ တံ ဒဿေတုံ "**ယသ္မာ စ ခေါ**"တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ တံ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။ ဏ္ဍေ စ ယသ္မာ "အပစ္စယာ ဓမ္မာ၊ အသင်္ခတာ ဓမ္မာ[1]။ အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ တဒါယတနံ၊ ယတ္ထ နေဝ ပထဝီ[2]။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဋ္ဌာနံ ဒုဒ္ဒသံ ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ[3]။ အသင်္ခတဉ္စ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမိ အသင်္ခတဂါမိနိဉ္စ ပဋိပဒ"န္တိအာဒိဟိ၄ ဘဂဝနေကေဟိ သုတ္တပဒေဟိ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အဇာတ"န္တိ ဣမိနာပိ သုတ္တေန နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရမတ္ထတော သဒ္ဓါဝေါ သဗ္ဗလောကံ အနုကမ္ပမာနေန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ဒေသိတော၊ တသ္မာ နာ ပဋိက္ခိပိတဗ္ဗံ။ တတ္ထ အပ္ပစ္စက္ခကာရိနမ္ပိ ဝိညူနံ ကမ်ိ ဝါ ဝိမတိ ဝါ နတ္ထိ ဧဝ။ ယေ ပန အဗုဒ္ဓိပုဂ္ဂလာ၊ တေသံ ဝိမတိဝိနောဒနတ္ထံ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပါယနိဒ္ဒါရဏမုခေန ယုတ္တိဝိစာရဏာ—ယထာ ပရိညေယျတာယ သဉ္ဇာရာနံ ကာမာနံ ရူပါနဉ္စ ပဋိပက္ခဘူတံ တဒ္ဗိဓုရသဘာဝံ နိဿရဏံ ပညာယတိ၊ ဧဝံ တံသဘာဝါနံ သဗ္ဗေသံ သခ်ိတဓမ္မာနံ ပဋိပက္ခဘူတေန တဒ္ဗိဓုရသဘာဝေန နိဿရဏေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ယဉ္ဆေတံ နိဿရဏံ၊ သာ အသင်္ခတာ ဓာတု။ ကိဉ္စ ဘိယျော—သခ်ိတဓမ္မာရမ္မဏံ ဝိပဿနာဉာဏံ အပိ အနုလောမဉာဏံ ကိလေသေ သမုစ္ဆေဒဝသေန ပဇဟိတုံ နာ သက္ကောတိ၊ တထာ သမ္မာတိသစ္စာရမ္မဏံ ပဌမဇ္ဈာနာဒိသု ဉာဏံ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေနေဝ ကိလေသေ ပဇဟတိ၊ နာ သမုစ္ဆေဒဝသေန။ ဣတိ သခ်ိတဓမ္မာရမ္မဏာသဲ သမ္မာတိသစ္စာရမ္မဏာသဲ စ ဉာဏာသဲ ကိလေသာနံ သမုစ္ဆေဒပဟာနေ အသမတ္ထဘာဝတော တေသံ သမုစ္ဆေဒပဟာနကရဿ အရိယမဂ္ဂဉာဏဿ တဒဘာယဝိပရိတသဘာဝေန အာရမ္မဏေန

၁-အာဘိ ၁-၄-ပိဋ္ဌေ၊　　၂-ခု ၁-၁၇၇-ပိဋ္ဌေ။
၃-ဝိ ၃-၅၊ မ ၁-၂၂၄-ပိဋ္ဌေသု။　　၄-သံ ၂-၅၃၅-ပိဋ္ဌေ။

ဘဝိတမ့်၊ သာ အသခ််တာ ဓာတု။ တထာ "အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အဇာတံ အဘူတံ အကတံ အသခ််တ"န္တိ ဇုဒံ နိဗ္ဗာနသ္မ ပရမတ္ထတော အတ္ထိဘာဝဇောတကဝစနံ အဝိပရီတတ္ထံ ဘဂဝတာ ဘာသိတတ္တာ။ ယံ ဟိ ဘဂဝတာ ဘာသိတံ၊ တံ အဝိပရီတတ္ထံ ပရမတ္ထန္တိ ယထာ တံ "သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ၊ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ"တိ [၁]။ တထာ နိဗ္ဗာနသ္မဒ္ဓေါ ကတ္ထစိ ဝိသယေ ယထာဘူတပရမတ္ထဝိသယော ဥပစာရဝုတ္တိသဒ္ဒာဝဝတော သေယျထာပိ သီဟသဒ္ဒေါ။ အထ ဝါ အတ္ထေဝ ပရမတ္ထတော အသခ််တာ ဓာတု ဇုတရတ္ထိပရိတဝိနိမုတ္တသဘာဝတ္တာ သေယျထာပိ ပထဝီဓာတု ဝေဒနာတိ။ ဧဝမာဒိဟိ နယေဟိ ယုတ္တိတောပိ အသခ််တာယ ဓာတုယာ ပရမတ္ထတော အတ္ထိဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဂါထာသု **ဇာတ**န္တိ ဇာယနဋ္ဌေန ဇာတံ၊ ဇာတိလက္ခဏပ္ပတ္တန္တိ အတ္ထော။ **ဘူတ**န္တိ ဘဝနဋ္ဌေန ဘူတံ၊ အဟုတ္ဝာ သမ္ဘူတန္တိ အတ္ထော။ **သမုပ္ပန္န**န္တိ သဟိတဘာဝေန ဥပ္ပန္နံ၊ သဟိတေဟိ ဓမ္မေဟိ စ ဥပ္ပန္နန္တိ အတ္ထော။ **ကတ**န္တိ ကာရဏာဘူတေဟိ ပစ္စယေဟိ နိဗ္ဗတ္တိတံ။ **သခ််တ**န္တိ တေဟိယေဝ သုမေစ္စ သမ္ဘုယျ ကတန္တိ သခ််တံ၊ သဗ္ဗမေတံ ပစ္စယနိဗ္ဗတ္တသ္မ အဓိဝစနံ။ နိစ္စသာရာဒိဝိရဟိတတော **အဒ္ဓုဝံ**။ ဇရာယ မရဏေန စ ကေနဋ္ဌေနေဝ သဃ်ဋ္ဌိတံ သံသဋ္ဌန္တိ **ဇရာမရဏာသဃ်ဋ္ဌံ**။ "ဇရာမရဏာသဃ်ဋ္ဌ"န္တိပိ ပဋ္ဌန္တိ၊ ဇရာယ မရဏေန စ ဥပဒ္ဒုတံ ဝိဋ္ဌတန္တိ အတ္ထော။ အက္ခိရောဂါဒိနံ အနေကေသံ ရောဂါနံ နိဋ္ဌံ ကုလာဝကန္တိ **ရောဂနိဋ္ဌံ** [၂]။ သရသတော ဥပက္ကမတော စ ပဘင်္ဂုပရမသိလတာယ [၃] **ပဘင်္ဂုရံ** [၄]။

စတုဗ္ဗိဓော အာဟာရော စ တဏှာသင်္ခါတာ နေတ္တိ စ ပဘဝေါ သမုဋ္ဌာနံ ဧတဿာတိ **အာဟာရနေတ္တိပဘဝံ**။ သဗ္ဗောပိ ဝါ ပစ္စယော အာဟာရော၊ ဇုဓ ပန တဏှာယ နေတ္တိဂုဟဏေန ဂဟိတတ္တာ တဏှာဝဇ္ဇာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တသ္မာ အာဟာရော စ နေတ္တိ စ ပဘဝေါ ဧတဿာတိ အာဟာရနေတ္တိပဘဝံ။ အာဟာရော ဧဝ ဝါ နယနဋ္ဌေန ပဝတ္တနဋ္ဌေန နေတ္တိတိ ဧဝမ္ပိ အာဟာရနေတ္တိပဘဝံ။ **နာလံ တဒဘိနန္ဒိတု**န္တိ တံ ဥပါဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကံ ဧဝံ ပစ္စယာဓီနဝုတ္တိကံ, တတော ဧဝ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ စ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ အဘိနန္ဒိတုံ အသာဒေတုံ န ယုတ္တံ။

၁-ခု ၁-၅၃၊ ခု ဂ-၁၂၀-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-ဇရာမရဏာသဃ်ဋ္ဌန္တိပိ (သီ၊ သျာ)
၃-ရောဂနိဋ္ဌံ (သီ) ၄-ပဘင်္ဂုပဂမနသိလတာယ (သီ၊ က)
၅-ပဘင်္ဂုနံ (သျာ၊ က)

တဿ နိဿရဏာန္တိ "ဇာတံ ဘူတ"န္တိအာဒိနာ ဝုတ္တဿ တဿ သင်္ခာယဿ နိဿရဏံ နိက္ကမော[1] အနုပသန္တသဘာဝဿ ရာဂါဒိကိလေသဿ သဗ္ဗ-သင်္ခါရဿ စ အဘာဝေန တဒုပသမဘာဝေန ပသတ္ထဘာဝေန စ **သန္တံ၊** တက္ကဉ္စာဿ အဂေါစရဘာဝတော **အတက္ကာဝစရံ၊** နိစ္စဋ္ဌေန **ဓုဝံ၊** တတော ဧဝ **အဇာတံ အသမုပ္ပန္နံ၊** သောကဟေတူနံ အဘာဝတော **အသောကံ၊** ဝိဂတ-ရာဂါဒိရဇတ္တာ **ဝိရဇံ၊** သံသာရဒုက္ခဋ္ဌိတေဟိ[2] ပဋိပက္ခတ္တာ **ပဒံ၊** ဇာတိ-အာဒိဒုက္ခဓမ္မာနံ နိရောဓဟေတုတာယ **နိရောဓော ဒုက္ခဓမ္မာနံ၊** သဗ္ဗသင်္ခါရာနံ ဥပသမဟေတုတာယ **သန်္ခါရူပသမော၊** တတော ဧဝ အစ္ဆန္နသုခတာယ **သုခော**တိ သဗ္ဗပဒေဟိ အမတမဟာနိဗ္ဗာနမေဝ ထောမေတိ။ ဧဝံ ဘဂဝါ ပဌမဂါထာယ ဗျတိရေကဝသေန, ဒုတိယဂါထာယ အန္ဝယဝသေန စ နိဗ္ဗာနံ ဝိဘာဝေသိ။

ဆဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-နိဗ္ဗာနဓာတုသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၄။ သတ္တမေ **ဒွေမာ**တိ ဒွေ ဇုမာ။ **ဝါနံ** ဝုစ္စတိ တဏှာ၊ နိက္ခန္တံ ဝါနတော, နတ္ထိ ဝါ ဧတ္ထ ဝါနံ, ဇုမသ္မိံ ဝါ အဓိဂတေ ဝါနဿ အဘာဝေါတိ နိဗ္ဗာနံ၊ တဒေဝ နိဿတ္တနိဇ္ဇီဝဋ္ဌေန သဘာဝဓာရဏဋ္ဌေန စ ဓာတု၊ တေ **နိဗ္ဗာန-ဓာတု**။ ယဒိပိ တဿာ ပရမတ္ထတော ဘေဒေါ နတ္ထိ၊ ပရိယာယေန ပန ပညာယတီတိ တံ ပရိယာယဘေဒံ သန္ဓာယ "ဒွေမာ ဘိက္ခဝေ နိဗ္ဗာန-ဓာတုယော"တိ ဝတ္ဝာ ယထာဓိပ္ပေတပုဂ္ဂလဘေဒံ ဒဿေတုံ "**သဥပါဒိသေသာ**"တိ-အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ တဏှာဒိဟိ ဖလဘာဝေန ဥပါဒိယတီတိ ဥပါဒိ၊ ခန္ဓပဉ္စကံ။ ဥပါဒိယေဝ သေသောတိ ဥပါဒိသေသော၊ သဟ ဥပါဒိသေသေနာတိ **သဥပါဒိသေသာ**။ တဒဘာဝတော **အနုပါဒိသေသာ**။

အရဟန္တိ အာရကကိလေသော၊ ဒူရကိလေသောတိ အတ္ထော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ—

"ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရဟံ ဟောတိ၊ အာရကာဿ ဟောန္တိ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သံကိလေသိကာ ပေါနောဗ္ဘဝိကာ

၁-နိဋ္ဌမော (သီ၊ သျာ)　　၂-သံသာရဒုက္ခာတီတေဟိ (သျာ)

သဒ္ဒရာ ဒုက္ခဝိပါကာ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏိယာ၊ ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု အရဟံ ဟောတီ”တိ [၁]။

ဒိဏ္ဏာသဝေါတိ ကာမာသဝါဒယော စတ္တာရော ပိ အာသဝါ အရဟတော ဒိဏ္ဏာ သမုစ္ဆိန္နာ ပဟီနာ ပဋိပဿဒ္ဓါ အဘဗ္ဗုပ္ပတ္တိကာ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာတိ ဒိဏ္ဏာသဝေါ။ **ဝုသိတဝါ**တိ ဂရုသံဝါသေပိ အရိယမဂ္ဂေပိ ဒဿသု အရိယဝါသေသုပိ ဝသိ ပရိဝသိ ပရိဝုဋ္ဌော ဝုဋ္ဌဝါသော စိဏ္ဏစရဏော်တိ ဝုသိတဝါ။ **ကတကရဏီယော**တိ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကံ ဥပါဒါယ သတ္တ သေခါ စတူဟိ မဂ္ဂေဟိ ကရဏီယံ ကရောန်တော် နာမ၊ ခီဏာသဝဿ သဗ္ဗကရဏီယာနိ ကတာနိ ပရိယောသိတာနိ၊ နတ္ထိ ဥတ္တရိံ ကရဏီယံ ဒုက္ခက္ခယာဓိဂမာယာတိ **ကတကရဏီယော**။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“တဿ သမ္မာ ဝိမုတ္တသ၊ သန္တ်စိတ္တသ် ဘိက္ခုနော။
ကတဿ ပဋိစယော နတ္ထိ၊ ကရဏီယံ န ဝိဇ္ဇတီ”တိ [၂]။

ဩဟိတဘာရောတိ တယော ဘာရာ ခန္ဓဘာရော ကိလေသဘာရော အဘိသင်္ခါရဘာရောတိ၊ တဿိမေ တယောပိ ဘာရာ ဩဟိတာ ဩရောပိတာ နိက္ခိတ္တာ ပါတိတာတိ ဩဟိတဘာရော။ **အနုပုတ္တသဒ္ဒော**တိ အနုပုတ္တာသဒ္ဒော အနုပုတ္တော သဒ္ဒော်တိ၊ သကတ္ထေ်၊ သကတ္ထေန် ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ ကကာရဿ ဒကာရော ကတော။ အနုပုတ္တော သဒ္ဒော်တော ဇေတေနာတိ အနုပုတ္တသဒ္ဒော၊ သဒ္ဒော်တိ စ အရဟတ္တံ ဝေဒိတမ်ပိ။ တံ ဟိ အတ္တာ[၁]ပနိဗန္ဓဋ္ဌေန[၂] အတ္တနော အဝိဇဟနဋ္ဌေန အတ္တနော ပရမတ္ထေန စ အတ္တနော အတ္ထတ္တာ သကတ္ထော ဟောတိ။ **ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော**တိ ကာမရာဂသံယောဇနံ ပဋိဃသံယောဇနံ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ၊ ဘဝရာဂ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ အဝိဇ္ဇာသံယောဇနန်တိ ဣမာနိ သဗ္ဗေ ဘဝေသု, ဘဝံ ဝါ ဘဝေန သံယောဇေန်တိ ဥပနိဗန္ဓန်တိ ဘဝသံယောဇနာနိ နာမ၊ တာနိ အရဟတော ပရိက္ခီဏာနိ ပဟီနာနိ ဉာဏဂ္ဂိနာ ဒဍ္ဎာနီတိ ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော။ **သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော**တိ ဧတ္ထ **သမ္မဒညာ**တိ သမ္မာ အညာယ၊ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ခန္ဓာနံ ခန္ဓဋ္ဌံ, အာယတနာနံ အာယတနဋ္ဌံ, ဓာတူနံ သုညဋ္ဌံ, ဒုက္ခဿ ပီဠနဋ္ဌံ, သမုဒယဿ ပဘဝဋ္ဌံ, နိရောဓဿ သန္တဋ္ဌံ, မဂ္ဂဿ ဒဿနဋ္ဌံ, “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ”တိ ဧဝမာဒိဘေဒံ ဝါ သမ္မာ ယထာဘူတံ အညာယ ဇာနိတ္ဝာ တီရယိတ္ဝာ တုလယိတ္ဝာ ဝိဘာဝေတ္ဝာ ဝိဘူတံ ကတ္ဝာ။ **ဝိမုတ္တော**တိ ဒွေ

၁-မ ၁-၃၄၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-အံ ၂-၃၃၃၊ ဝိ ၃-၂၇၂-ပိဋ္ဌေသု။

၃-အတ္တာ။ပနိဗန္ဓနေန (သီ)၊ အတ္တာပဋိဗဒ္ဓဋ္ဌေန (သျာ)

ဝိမုတ္တိယော စိတ္တသ ဓ ဝိမုတ္တိ နိဗ္ဗာနန္တု။ အရဟာ ဟိ သဗ္ဗကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ စိတ္တဝိမုတ္တိယာဝိ ဝိမုတ္တော၊ နိဗ္ဗာနေပိ ဝိမုတ္တောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "သမ္မဒညာ ဝိမုတ္တော"တိ။

တဿ တိဋ္ဌန္တေဝ ပဋိဗြူယာနီတိ တဿ အရဟတော စရိမဘဝဟေတု-ဘူတံ ကမ္မံ ယာဝ နဒီယတိ၊ တာဝ တိဋ္ဌန္တီယေဝ စက္ခာဒီနိ ပဋိဗြူယာနိ။ **အဝိဃာတတ္ထာ**တိ အနုပ္ပါဒနိရောဓဝသေန အနိရုဒ္ဓတ္ထာ။ **မနာပါမနာပန္တိ** ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌံ ရူပါဒိဂေါစရံ။ **ပစ္စနုဘောတီ**တိ ဝိန္ဒတိ ပဋိလဘတိ။ **သုခဒုက္ခံ ပဋိသံဝေဒေတီ**တိ ဝိပါကဘူတံ သုခဉ္စ ဒုက္ခဉ္စ ပဋိသံဝေဒေတိ တေဟိ ဒွါရေဟိ ပဋိလဘတိ။

တ္ထောဝတာ ဥပါဒိသေသံ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ သဥပါဒိသေသံ နိဗ္ဗာနဓာတုံ ဒဿေတုံ "**တဿ ယော**"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **တဿာ**တိ တဿ သဥပါဒိ-သေသဿ သတော အရဟတော။ **ယော ရာဂက္ခယော**တိ ရာဂဿ ခယော ဒိဏ္ဏာကာရော အဘာဝေါ အစ္စန္တမနုပ္ပါဒေါ။ သေ နယော သေသေသုပိ။ တ္ထောဝတာ ရာဂါဒိက္ခယော သဥပါဒိသေသာ နိဗ္ဗာနဓာတူတိ ဒဿိတံ ဟောတိ။

ဣဓေဝါတိ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ။ **သမ္ဗေဒယိတာနီ**တိ သုခါဒယော သဗ္ဗာ အဗျာကတဝေဒနာ၊ ကုသလာကုသလဝေဒနာ ပန ပုဗ္ဗေယေဝ ပဟီနာတိ။ **အနဘိနန္ဒိတာနီ**တိ တဏှာဒိဟိ နာ အဘိနန္ဒိတာနိ။ **သီတိဘဝိဿန္တီ**တိ အစ္ဆန္ဒ-ဝူပသမေန သဗ္ဗိရဒရထပရိဠာဟဿဒ္ဓိယာ သီတလီ ဘဝိဿန္တိ၊ အပ္ပဋိသန္ဓိက-နိရောဓေန နိရုဇ္ဈိဿန္တီတိ အတ္ထော။ နာ ကေဝလံ ဝေဒယိတာနိယေဝ၊ သဗ္ဗေပိ ပန ခိဏာသဝဿာနေ ပဒ္ဓက္ခန္ဓာ နိရုဇ္ဈိဿန္တိ၊ ဝေဒယိတသီသေန ဒေသနာ ကတာ။

ဂါထာသု **စက္ခုံ မတာ**တိ ဗုဒ္ဓစက္ခု ဓမ္မစက္ခု ဒိဗ္ဗစက္ခု ပညာစက္ခု သမန္တစက္ခူတိ ပဉ္စဟိ စက္ခူဟိ စက္ခုမတာ။ **အနိဿိတေနာ**တိ တဏှာဒိဋ္ဌိနိဿယဝသေန ကဉ္စိ ဓမ္မံ အနိဿိတေန၊ ရာဂဗန္ဓနာဒီဟိ ဝါ အဗဒ္ဓေန။ **တာဒိနာ**တိ ဆဋ္ဌာဠေက္ခာ-ဝသေန သဗ္ဗတ္ထ ဣဋ္ဌာဒိသု ဧကသဘာဝတာသင်္ခါတေန တာဒိလက္ခဏေန တာဒိနာ။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ**တိ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဘဝါ ဝတ္တမာနာ။ **ဘဝနေတ္တိ-သင်္ခယာ**တိ ဘဝနေတ္တိယာ တဏှာယ ပရိက္ခယာ။ **သမ္မာဟိကာ**တိ သမ္မာယေ ခန္ဓဘေဒတော ပရဘာဝေ ဘဝါ။ **ယနီ**တိ ယသ္မိံ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနေ။ **ဘဝါနီ**တိ လိင်္ဂဝိပလ္လာသေန ဝုတ္တံ၊ ဥပပတ္တိဘဝါ သဗ္ဗသော အနဝသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ နာ ပဝတ္တန္တိ။

ဇေတိ တေ ဧဝံ ဝိမုတ္တစိတ္တာ။ **ဓမ္မသာရာဓိဂံမာ**တိ ဝိမုတ္တိသာရတ္တာ ဇာမဿ ဓမ္မဝိနယဿ, ဓမ္မေသု သာရဘူတဿ အရဟတ္တဿ အဓိဂမနတော။ **ခယေ**တိ ရာဂါဒိကွယဘူတေ နိဗ္ဗာနေ **ရတာ** အဘိရတာ။ အထ ဝါ နိစ္စဘာဝတော သေဋ္ဌဘာဝတော စ ဓမ္မေသု သာရန္တိ ဓမ္မသာရံ၊ နိဗ္ဗာနံ။ ဝုတ္တဉ္ဉေတံ "ဝိရာဂေါ သေဋ္ဌော ဓမ္မာနံ၂၊ ဝိရာဂေါ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတီ"တိ[၃] စ။ တဿ ဓမ္မသာရဿ အဓိဂမဟေတု ခယေ သဗ္ဗသင်္ခါရပရိက္ခယေ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနေ ရတာ။ **ပဟံသူ**တိ ပဇဟိံသု။ **ဇေတေ** နိပ့ါတမတ္တံ[၄]။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

သတ္တမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ပဋိသလ္လာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၅။ အဋ္ဌမေ **ပဋိသလ္လာနာရာမာ**တိ တေဟိ တေဟိ သတ္တသင်္ခါရေဟိ ပဋိနိဝတ္တိတ္တာ သလ္လာနံ ပဋိသလ္လာနံ၊ ကေဝိဟာရော ကေမန္တသေဝိတာ၊ ကာယဝိဝေကော တိ အတ္ထော။ တံ ပဋိသလ္လာနံ ရမန္တိ ရောစန္တိတိ ပဋိ-သလ္လာနာရာမာ။ "ပဋိသလ္လာနာရာမာ"တိပိ ပါဠော၊ ယထာ ဝုတ္တံ ပဋိသလ္လာနံ အာရမိတဗ္ဗတော အာရာမော ဧတေသန္တိ ပဋိသလ္လာနာရာမာ။ **ဝိဟာရဏာ**တိ ဧဝံဘူတာ ဟုတ္ဝာ ဝိဟရဏာတိ အတ္ထော။ ပဋိသလ္လာနေ ရတာ နိရတာ သမ္မဒိတာတိ **ပဋိသလ္လာနရတာ**။ ဇော်ဝတာ ဇာဂရိယာနုယောဂေါ, တဿ နိမိတ္တဘူတာ ဝူပကဋ္ဌကာယတာ စ ဒဿိတာ။ ဇာဂရိယာနုယောဂေါ သီလသံဝရော ဇုန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဝါရတာ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ သတိသမ္ပ-ဇညန္တိ ဇုမေဟိ ဓမ္မေဟိ ဝိနာ န ဝတ္တတိတိ တေပိ ဇုဓ အတ္ထတော ဝုတ္တာ ဧဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အဏ္ဍတ္တံ စေတောသမထမနုယုတ္တာတိ အတ္တနော စိတ္တသမထေ အနုယုတ္တာ။ အဏ္ဍတ္တံ အတ္တနောတိ စ တေံ ကေတ္ထံ၊ ဗျဥ္ဇနမေဝ နာနံ။ ဘုမ္မတ္ထေ စေတံ သမထန္တိ အနုသဋ္ဌယော၁ေန ဥပယောဂဝစနံ။ **အနိဂုကတဏ္ဍုနာ**တိ ဗဟိ အနိဟတတဏ္ဍုနာ, အဝိနာသိတတဏ္ဍုနာ ဝါ။ နိဟရဏံ ဝိနာသော ဝါတိ ဇုဒံ နိရာကတံ နာမ "ထမ္ဘံ နိရံကတ္ဝာ နိဝါတဝုတ္တိ"တိအာဒိသု[၅] ဝိယ။ **ဝိပဿနာယ သမန္နာဂတာ**တိ သတ္တဝိဓာယ အနုပဿနာယ ယုတ္တာ။ သတ္တဝိဓာ အနုပဿနာ

၁-သဘာဝဓမ္မေသု (က်)
၄-နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တာ (က)
၂-ခု ၁-၅၂-ဝိဇ္ဇေ။
၃-ခု ၁-၂၅၄၊ အံ ၁-၃၄၃-ဝိဇ္ဇေသု။
၅-ခု ၁-၃၂၇-ဝိဇ္ဇေ။

နာမ အနိစ္စာနုပဿနာ ဒုက္ခာနုပဿနာ အနတ္တာနုပဿနာ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာ ဝိရာဂါနုပဿနာ နိရောဓာနုပဿနာ ပဋိနိဿဂ္ဂါနုပဿနာ စ၊ တာ ဝိသုဒ္ဓိ-မဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတာဝ။

ဗြဟ္မဟေတာရော သုညာဂါရာနန္တိ ဝမေ့တာရော သုညာဂါရာနံ။ ဏ္ဍေ စ "သုညာဂါရာန"န္တိ ယံကိဉ္စိ ဝိဝိတ္တံ ဘာဝနာနုယောဂသ အနုစ္ဆဝိကဋ္ဌာနံ။ သမထဝိပဿနာဝသေန ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ ရတ္တိန္ဒိဝံ သုညာဂါရံ ပဝိသိတ္ဝာ ဘာဝနာနုယောဂဝသေန နိသီဒမာနာ ဘိက္ခု။ "ဗြဟ္မဟေတာရော သုညာဂါရာ-န"န္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကေဘုမိကာဒိပါသာဒေပိ ပန ဝါသံ ကုရုမာနာ စျာယိနော သုညာဂါရာနံ ဗြဟ္မဟေတာရောတ္တေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဏ္ဍေ စ ယာ "ပဋိသလ္လာနရာမာ ဘိက္ခဝေ ဝိဟရထ ပဋိသလ္လာနရတာ"တိ ဝုပကဋ္ဌကာယတာ ဝိဟိတာ၊ သာ ပရိသုဒ္ဓသီလဿ၊ န အသီလဿ အဝိသုဒ္ဓ-သီလဿ ဝါ တဿ ရူပါရမ္မဏာဒိတော စိတ္တဝိနိဝတ္တနဿေဝ အဘာဝတောတိ အတ္ထတော သီလဝိသုဒ္ဓိ ဒဿိတာတိ ဝုတ္တောဝါယမတ္ထော။ "အဇ္ဈတ္တံ စေတော-သမထမနုယုတ္တာ အနိရာကတဇ္ဈာနာ"တိ ပဒဿယေန သမာဓိဘာဝနာ၊ "ဝိပဿနာယ သမန္နာဂတာ"တိ ဥဒိနာ ပညာဘာဝနာ ဝိဟိတာတိ လော-ကိယာ တိဿော သိက္ခာ ဒဿိတာ။

ဤဒါနိ တာသု ပတိဋ္ဌိတဿ အဝဿံဘာဝိဖလံ ဒဿေတုံ "**ပဋိသလ္လာန-ရာမာန**"န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဗြဟ္မဟေတာနန္တိ** ဝမေ့တာနံ။ **ဒိန္နံ ဖလာနန္တိ** တတိယစတုတ္ထဖလာနံ။ **ပါဋိကင်္ခံ**န္တိ ဤစ္ဆိတဗ္ဗံ အဝဿံဘာဝိ။ **အညာ**တိ အရဟတ္တံ။ တံ ဟိ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂဉ္ဈာနေဟိ ဉာတမရိယာဒံ အနတိက္ကမိတ္ဝာ ဇာနနတော, ပရိပုဏ္ဏဇာနနတ္တာ ဥပရိ ဇာနနကိစ္စာဘာဝတော စ "အညာ"တိ ဝုစ္စတိ။ **သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ**တိ သတိ ဝါ ကိလေသူပါဒိသေသေ, ပဟာတုံ အသက္ကုဏေယျေ သတိ။ ဉာဏေ ဟိ အပရိပက္ကေ ယေ တေန ပရိပက္ကေန ပဟာတဗ္ဗကိလေသာ၊ တေ န ပဟီယန္တိ။ တံ သန္ဓာယာဟ "သတိ ဝါ ဥပါဒိသေသေ"တိ။ သတိ စ ကိလေသေ ခန္ဓာဘိသင်္ခါရာ တိဋ္ဌန္တိ ဧဝ။ ဤတိ ဤမသ္မိံ သုတ္တေ အနာဂါမိဖလံ အရဟတ္တန္တိ ဒွေ ဓမ္မာ ဒဿိတာ။ ယထာ စေတ္ထ၊ ဧဝံ ဤတော ပရေသု ဒ္ဝိသု သုတ္တေသု။

ဂါထာသု **ယေ သန္တိ စိတ္တာ**တိ ယေ ယောဂါဝစရာ တဒင်္ဂဝသေန ဝိက္ခမ္ဘန-ဝသေန စ သမိတကိလေသတာယ သန္တစိတ္တာ။ နေပက္ကံ ဝုစ္စတိ ပညာ၊ တာယ သမန္နာဂတတ္တာ **နိပကာ**။ ဤမိနာ တေသံ ကမ္မဋ္ဌာနပရိဟရဏာဉာဏံ ဒဿေတိ။

သတိမန္တော စ ဗျာယိနောတိ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု ကမ္မဋ္ဌာနာဝိဇဟနဟေတု-ဘူတာယ သတိယာ သတိမန္တော, အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနလက္ခဏေန ဗျာနေန ဗျာယိနော။ **သမ္မာ ဓမ္မံ ဝိပဿန္တိ၊ ကာမေသု အနပေက္ခိနော**တိ ပုဗ္ဗေယေဝ "အဋ္ဌိကင်္ကလူပမာ ကာမာ"တိအာဒိနာ ဝတ္ထုကာမေသု ကိလေသကာမေ-သု စ အာဒီနဝပစ္စဝေက္ခဏေန အနပေက္ခိနော အနတ္ထိကာ တေ ပဟာယ အဓိဂတံ ဥပစာရသမာဓိံ အပ္ပနာသမာဓိံ ဝါ ပါဒကံ ကတ္ဝာ နာမရူပံ တသ္သ ပစ္စယေ စ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ ကလာပသမ္မသနာဒိက္ကမေန သမ္မာ အဝိပရီတံ ပဇ္ဇကွန္ဓဓမ္မံ အနိစ္စာဒိတော ဝိပဿန္တိ။

အပ္ပမာဒရတာတိ ဝုတ္တပ္ပကာရာယ သမထဝိပဿနာဘာဝနာယ အပ္ပ-မဇ္ဇနေ ရတာ အဘိရတာ တတ္ထ အပ္ပမာဒေနေဝ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဝိတိနာမေန္တော။ **သန္တော**တိ သမာနော။ "သတ္တာ"တိပိ ပါဠ္ဍေ၊ ပုဂ္ဂလာတိ အတ္ထော။ **ပမာဒေ ဘယဒဿိနော**တိ နိရယူပပတ္တိအာဒိကံ ပမာဒေ ဘယံ ပဿန္တော။ **အဘဗ္ဗာ ပရိဟာနာယာ**တိ တေ ဓေဂ္ဂပါသမထဝိပဿနာဓမ္မေဟိ မဂ္ဂဖလေဟိ ဝါ ပရိဟာနာယ အဘဗ္ဗာ။ သမထဝိပဿနာတော ဟိ သမ္ပတ္တတော နာ ပရိဟာယန္တိ၊ ဇုတရာနိ စ အပ္ပတ္တာနိ ပါပုဏန္တိ။ **နိဗ္ဗာနဿေဝ သန္တိကေ**တိ နိဗ္ဗာနဿ စ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနဿ စ သန္တိကေ ဓေဝ၊ နာ စိရဿေဝ နံ အဓိဂမိဿန္တိတိ။

အဋ္ဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-သိက္ခာနိသံသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၆။ နဝမေ **သိက္ခာနိသံသာ**တိ ဇေဋ္ဌ သိက္ခိတဗ္ဗာတိ သိက္ခာ၊ သာ တိဝိဓာ အဓိသီလသိက္ခာ အဓိစိတ္တသိက္ခာ အဓိပညာသိက္ခာတိ။ တိဝိဓာပိ စေသာ သိက္ခာ အာနိသံသာ ဇေတသံ, နာ လာဘသက္ကာရသိလောကာတိ သိက္ခာ-နိသံသာ။ **ဝိဟာရဏာ**တိ သိက္ခာနိသံသာ ဟုတ္ဝာ ဝိဟာရဏ၊ တီသု သိက္ခာသု အာနိသံသဒဿာဝိနော ဟုတ္ဝာ တာဟိ သိက္ခာဟိ လဒ္ဓဗ္ဗံ အာနိသံသမေဝ သမ္ပသ္သန္တော ဝိဟရဏာတိ အတ္ထော။ **ပညုတ္တာ**တိ တာသု သိက္ခာသု ယာ အဓိပညာသိက္ခာသင်္ခါတာ ပညာ၊ သာ ဥတ္တရာ ပဓာနာ ဝိသိဋ္ဌာ ဇေတသန္တိ ပညုတ္တာ။ ယေ ဟိ သိက္ခာနိသံသာ ဝိဟရန္တိ၊ တေ ပညုတ္တာ ဘဝန္တိတိ။

၁-မ ၁-၁၀၂၊ ဗိ၂-၁၇၅-ပိဋ္ဌေသု။

ဝိမုတ္တိသာရာတိ အရဟတ္တဖလသမ်ိဟိတာ ဝိမုတ္တိ သာရံ ဧတေသန္တိ ဝိမုတ္တိသာရာ၊ ယထာဝုတ္တံ ဝိမုတ္တိံ ယေဝ သာရတော ဂဟေတ္ဝာ ဌိတာတိ အတ္ထော။ ယေ ဟိ သိက္ခာနိသံသာ ပညတ္တာရာ စ၊ နာ တေ ဘဝိသေသံ ပတ္ထေန္တိ၊ အပိစ ခေါ ဝိဘဝံ အာကင်္ခန္တာ ဝိမုတ္တိံ ယေဝ သာရတော ပစ္စေန္တိ။ **သတာဓိပတေယျာ**တိ ဇေဋ္ဌကကရဏ္ဍဇေန သတိ အဓိပတေယျံ ဧတေသန္တိ သတာဓိပတေယျာ အဓိပတိ ဧဝ အဓိပတေယျန္တိ ကတ္ဝာ၊ စတူသု သတိပဋ္ဌာနေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတစိတ္တာ ကာယာနုပဿနာဒိမုခေန သမထဝိပဿနာဘာဝနာနုယုတ္တာတိ အတ္ထော။

အထ ဝါ **သိက္ခာနိသံသာ**တိ ဘိက္ခဝေ ဧဝရူပေ ဒုလ္လဘက္ခဏပဋိလာဘေ တိဝိဓသိက္ခာသိက္ခနမေဝ အာနိသံသံ ကတ္ဝာ ဝိဟရထ၊ ဧဝံ ဝိဟရန္တာ စ **ပညတ္တာရာ** ပညာယ ဥတ္တရာ လောကုတ္တရပညာယ သမန္နာဂတာ ဟုတ္ဝာ ဝိဟရထ၊ ဧဝံဘူတာ စ **ဝိမုတ္တိသာရာ** နိဗ္ဗာနသာရာ အနညသာရာ ဝိဟရထ၊ တထာဘာဝဿ စာယံ ဥပါယော၊ ယံ **သတာဓိပတေယျာ** ဝိဟရထ၊ သတိ-ပဋ္ဌာနဘာဝနာယ ယုတ္တပ္ပယုတ္တာ ဟောထ၊ သမ္မတ္တ ဝါ သတာရက္ခေန စေတသာ ဝိဟရထာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ ဘဂဝါ တီသု သိက္ခာသု ဘိက္ခူ နိယောဇေန္တော ယထာ တာ သိက္ခိတဗ္ဗာ၊ ယေန စ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ၊ တံ သခ်ေပေနေဝ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇမာနာနံ ဖလဝိသေသဒဿနေန တဿာ ပဋိပတ္တိယာ အမောဃဘာဝံ ပကာသေန္တော **"သိက္ခာနိသံသာန"**န္တိအာဒိမာဟ။ တံ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။

ဂါထာသု **ပရိပုဏ္ဏသိက္ခန္တိ** အဂ္ဂဖလပ္ပတ္တိယာ ပရိသုဒ္ဓသိက္ခံ၊ အသေက္ခန္တိ အတ္ထော။ **အပဟာနဓမ္မန္တိ** ဣဒ္ဓိ ပဟာနဓမ္မာ ဝုစ္စန္တိ ကုပ္ပါ ဝိမုတ္တိယော။ ပဟာန-ဓမ္မောတိ ဟိ ဟာနဓမ္မော ကုပ္ပဓမ္မော။ နာ ပဟာနဓမ္မောတိ အပဟာနဓမ္မော၊ အကုပ္ပဓမ္မော။ "အပ္ပဟာနဓမ္မော"တိပိ ပါဋိ၊ သော ဧဝ အတ္ထော။ ခယော ဧဝ အန္တောတိ ခယန္တော၊ ဇာတိယာ ခယန္တော ဇာတိခယန္တော၊ နိဗ္ဗာနံ။ ခယော ဝါ မရဏံ၊ ဇာတိခယန္တော နိဗ္ဗာနမေဝ၊ တဿ ဒိဋ္ဌတ္တာ **ဇာတိခယန္တ-ဒဿီ**။

တဿာတိ ယဿ သိက္ခာပါရိပူရိယာ အယံ ဧဒၶာပါရဂ်ိမနပရိယော-သာနော အာနိသံသော၊ တဿ။ **သဒ္ဓါ**တိ သမ္ပကာလံ။ **ဗျာနရတာ**တိ လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနေ အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာနေတိ ဒုဝိဓေပိ ဗျာနေ ရတာ၊ တတော

၁-ပဇ္ဇေန္တိ (သီ၊ သျာ)

၉၀ **သမာဟိတာ။ မာရံ သသေနံ အဘိဘုယျာ**တိ ကိလေသသေနာယ အနဒ္ဓ-သေနာယ[1] စ သသေနံ အနဝသိဋ္ဌံ စတုဗ္ဗိဓမ္ပိ မာရံ အဘိဘဝိတ္ဝာ။ ဒေဝပုတ္တ-မာရသ္သပိ ဟိ ဂဏမာရဏော သဟာယဘာဝူပဂမနတော ကိလေသာ "သေနာ"တိ ဝုစ္စန္တိ။ တထာ ရောဂါဒယော အနဒ္ဓာ[2] မစ္စုမာရသ္သ။ ယထာဟ—

"ကာမာ တေ ပဌမာ သေနာ၊ ဒုတိယာ အရတိ ဝုစ္စတိ။
တတိယာ ခုပ္ပိပါသာ တေ၊ စတုတ္ထီ တဏှာ ပဝုစ္စတိ။

ပဉ္စမီ ထိနမိဒ္ဓံ တေ၊ ဆဋ္ဌာ ဘီရု ပဝုစ္စတိ။
သတ္တမီ ဝိစိကိစ္ဆာ တေ၊ မက္ခော ထမ္ဘော စ အဋ္ဌမော။

လာဘော သိလောကော သက္ကာရော၊မိစ္ဆာလဒ္ဓါ စ ယော ယသော။
ယော စတ္တာနံ သမုက္ကံသေ၊ ပရေ စ အဝဇာနတိ။

သော နမုစိ တေ သေနာ၊ ကဏှသာဘိပ္ပဟာရိနီ။
န နံ အသူရော ဇိနာတိ၊ ဇေတ္ဝာ စ လဘတေ သုခ"န္တိ ?။

ယထာ စာဟ—

"အဇ္ဇေဝ ကိစ္စမာတပ္ပံ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။
န ဟိ နော သင်္ဂံ တေန၊ မဟာသေနေန မစ္စုနာ"တိ[3]။

ဘဝထ ဇာတိမရဏသ္သ ပါရဂါတိ ဇာတိယာ မရဏသ္သ စ ပါရဂါမိနော နိဗ္ဗာနဂါမိနော ဘဝထာတိ။

နဝမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဇာဂရိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၇။ ဒသမေ **ဇာဂရော**တိ ဇာဂရဏကော ဝိဂတနိဒ္ဒေါ ဇာဂရိယံ အနု-ယုတ္တော၊ ရတ္တိန္ဒိဝံ ကမ္မဋ္ဌာနမနသိကာရေ ယုတ္တပ္ပယုတ္တော တိ အတ္ထော။ ဝုတ္တ-ဉ္ဉေတံ—

"ကထဉ္ဟိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ ဇာဂရိယာနုယောဂမနု-ယုတ္တော ဟောတိ၊ ဣဓ ဘိက္ခု ဒိဝသံ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီ-ယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ၊ ရတ္တိယာ ပဌမံ ယာမံ

၁-အနဒ္ဓသေနာယ (သီ၊က)
၃-ခု ၁-၃၄၂၊ ခ ၇-၇၃-ပိဋ္ဌေသု။

၂-အနဒ္ဓာ (သီ၊က)
၄-မ ၃-၂၃၃၊ ခ ၆-၁၅၉-ပိဋ္ဌေသု။

စက်မေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ၊ ရတ္တိယာ မဇ္ဈိမံ ယာမံ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သီဟသေယ္ယံ ကပ္ပေတိ ပါဒေ ပါဒံ အစ္စာဓာယ သတော သမ္ပဇာနော ဥဋ္ဌာနသညံ မနသိ ကရိတ္ဝာ၊ ရတ္တိယာ ပစ္ဆိမံ ယာမံ ပစ္စုဋ္ဌာယ စက်မေန နိသဇ္ဇာယ အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဧဝံ ဘိက္ခု ပုဗ္ဗ-ရတ္တာပရရတ္တံ ဇာဂရိယာနုယောဂမနုယုတ္တော ဟောတီ''တိ ။

စသဒ္ဒေါ သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော၊ တေန ဝက္ခမာနေ သတာဒိဘာဝေ သမ္ပိဏ္ဍေတိ။ **အဿာ**တိ သိယာ၊ ဘဝေယျာတိ အတ္ထော။ "ဇာဂရော စ ဘိက္ခု ဝိဟရေယျာ"တိ စ ပဒဒ္ဒန်။ သမ္ဗတ္ထ သမ္ဗဒါ စ ကမ္မဋ္ဌာနာဝိဇဟနဝသေန သတိအဝိပ္ပဝါသေန **သတော။ သမ္ပဇာနော**တိ သတ္တဋ္ဌာနိယသ္သ စတုဗ္ဗိဓဿဝိ သမ္ပဇညဿ ဝသေန သမ္ပဇာနော။ **သမာဟိတော**တိ ဥပစာရသမာဓိနာ အပ္ပနာသမာဓိနာ စ သမာဟိတော ဧကဂ္ဂစိတ္တော။ **ပမုဒိတော**တိ ပဋိပတ္တိယာ အာနိသံသဒဿနေန ဥတ္တရုတ္တရိ ဝိသေသာဓိဂမေန ဝိရိယာရမ္ဘဿ စ အမောဃဘာဝဒဿနေန ပမုဒိတော ပါမောဇ္ဇဗဟုလော။ **ဝိပ္ပသန္နော**တိ တတော ဧဝ ပဋိပတ္တိဘူတာသု တီသု သိက္ခာသု ပဋိပတ္တိဒေသကေ စ သတ္ထရိ သဒ္ဓါဗဟုလတာယ သုဋ္ဌု ပသန္နော။ သမ္ဗတ္ထ အဿာတိ သမ္ဓန္ဓော ဝိဟရေယျာတိ ဝါ။

တတ္ထ ကာလဝိပဿီ စ ကုသလေသု ဓမ္မေသူတိ တသ္မိံ ကာလေ ဝိပဿကော၊ တတ္ထ ဝါ ကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂေ ကာလဝိပဿီ ကာလာနုရူပံ ဝိပဿကော။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ? ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ ကလာပသမ္မသနာဒိဝသေန သမ္မသန္တော အာဝါသာဒိကေ သတ္တ အသပ္ပါယေ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ သပ္ပါယေ သေဝန္တော အနုရာဓေါသာနံ အနာပဇ္ဇိတ္ဝာ ပဟိတတ္တော စိတ္တသ္သ သမာဟိတာကာရံ သလ္လက္ခေန္တော သက္ကစ္စံ နိရန္တရံ အနိစ္စာနုပဿနာဒိံ ပဝတ္တေန္တော ယသ္မိံ ကာလေ ဝိပဿနာစိတ္တံ လိနံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ဓမ္မဝိစယဝိရိယပီတိသမ္ဗါတေသု, ယသ္မိံ ပန ကာလေ စိတ္တံ ဥဒ္ဓတံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ပဿဒ္ဓိသမာဓိဥပေက္ခာ-သမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု ကုသလေသု အနဝဇ္ဇေသု ဗောဇ္ဈင်္ဂဓမ္မေသူတိ ဧဝံ တတ္ထ တသ္မိံ တသ္မိံ ကာလေ, တသ္မိံ ဝါ ကမ္မဋ္ဌာနာနုယောဂေ ကာလာနုရူပံ ဝိပဿကော အဿာတိ။ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ပန သမ္ဗတ္ထေဝ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ "သတိဉ္စ ခွါဟံ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗတ္ထိကံ ဝဒါမီ"တိ ၂။ တ္ထောဝတာ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာယ ဒေသနာယ ဇာဂရိယံ ဒဿေတ္ဝာ ယေဟိ ဓမ္မေဟိ ဇာဂရိယာနုယောဂေါ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ တေ ပကာသေတိ။

၁-အဘိ ၂-၂၅၈-ဝိဇ္ဇေ။　　၂-သံ ၃-၁၀၀၊ ခု ၁၁-၃၇-ဝိဇ္ဇေသု။

ဧဝံ ဘဂဝါ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ ဘိက္ခုနော သခ်ိပေနေဝ သဒ္ဓိံ ဥပကာရက-မမ္မေဟိ သမ္မသနစာရံ[၁] ဒဿေတ္ဝာ ဇုဒါနိ တထာ ပဋိပဇ္ဇန္တဿ ပဋိပတ္တိယာ အဝဏ္ဏဘာဝံ ဒဿေန္တော **"ဇာဂရဿ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော"** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဇာဂရိယာနုယောဂေ သတိသမ္ပဇညသမာဒါနာနိ သမ္ဘတ္ထကာနိ သမ္ဘောဒပသာဒါဝဟာနိ၊ တတ္ထ ကာလဝိပဿနာ နာမ ဝိပဿနာယ ဂဗ္ဘဂ္ဂဟဏံ ပရိပါကဂတံ။ ဥပက္ကိလေသဝိမုတ္တော ဟိ ဝိထိပဋိပန္နေ ဝိပဿနာ-ဉာဏေ တိက္ခေ သူရေ ဝဟန္တေ ယောဂိနော ဥဋ္ဌာရံ ပါမောဇ္ဇံ ပဿာဒေါ စ ဟောတိ၊ တေဟိ စ ဝိသေသာဓိဂမဿ သန္တိကေယေဝ။ ဝုတ္တဉ္ဉေတံ—

"ယတော ယတော သမ္မသတိ၊ ခန္ဓာနံ ဥဒယဗ္ဗယံ။
လဘတီ ပီတိပါမောဇ္ဇံ၊ အမတံ တံ ဝိဇာနတံ။

ပါမောဇ္ဇမဟုလော ဘိက္ခု၊ ပဿန္ဒော ဗုဒ္ဓသာသနေ။
အဓိဂစ္ဆေ ပဒံ သန္တံ၊ သင်္ခါရူပသမံ သုခ"န္တိ[၂]။

ဂါထာသု **ဇာဂရန္တော သုဏာထေတန္တိ** တေံ မမ ဝစနံ ဂေန္တွေနေဝ ပမာဒနိဒ္ဒါယ အဝိဇ္ဇာနိဒ္ဒါယ ပဗောဓေနတ္ထံ[၃] ဇာဂရန္တော သတိသမ္ပဇညာဒိဓမ္မ-သမာယောဂေန ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော သုဏာထ။ **ယေ သုတ္တာ တေ ပဗုဇ္ဈထာ**တိ ယေ ယထာဝုတ္တနိဒ္ဒါယ သုတ္တာ သုပနံ ဥပဂတာ၊ တေ တုမ္ဟေ ဇာဂရိယာနုယောဂဒသေန ဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂေ သက်ခိတ္တော ဝိပဿနံ ဥဿု-ဂ္ဂါပေန္တော အပ္ပမာဒပဋိပတ္တိယာ တတော ပဗုဇ္ဈထ။ အထ ဝါ **ဇာဂရန္တော**တိ ဇာဂရနိမိတ္တော[၄]။ "သုဏာထေတ"န္တိ ဣဏ္ဍေ "တေ"န္တိ ဝုတ္တံ၊ ကိံ တံ ဝစနန္တိ အာဟ "ယေ သုတ္တာ တေ ပဗုဇ္ဈထာ"တိအာဒိ။ တတ္ထ **ယေ သုတ္တာ**တိ ယေ ကိလေသ-နိဒ္ဒါယ သုတ္တာ၊ တေ တုမ္ဟေ အရိယမဂ္ဂပဋိဗောဓေန ပဗုဇ္ဈထ။ **သုတ္တာ ဇာဂရိတံ သေယ္ယော**တိ ဣဒံ ပဗောဓသ္မိံ ကာရဏဝစနံ။ ယသ္မာ ယထာ-ဝုတ္တသုပတော ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဇာဂရိတံ[၅] ဇာဂရဏံ အတ္ထကာမဿ ကုလ-ပုတ္တဿ သေယ္ယော ပါသံသတရော ဟိတသုခါဝဟော၊ တသ္မာ ပဗုဇ္ဈထ။ **နတ္ထိ ဇာဂရတော ဘယ**န္တိ ဣဒံ တတ္ထ အာနိသံသဒဿနံ။ ယော ဟိ သဒ္ဓါဒိဟိ ဇာဂရဏဝမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ဇာဂရော ဇဂ္ဂတိ၊ ပမာဒနိဒ္ဒံ န ဥပဂစ္ဆတိ၊ တဿ အတ္ထာနုဝါဒဘယံ ပရာနုဝါဒဘယံ ဒဏ္ဍဘယံ ဒုဂ္ဂတိဘယံ ဇာတိ-အာဒိနိမိတ္တံ သမ္ဘဝိ ဝဋ္ဋဘယံ နတ္ထိ။

၁-သမ္မသနဇ္ဈာနံ (သီ)၊ သမ္မသနဝါရံ (သျာ) ၂-ခု ၁-၆၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-သမ္ဘောဓနတ္ထံ (က)
၄-ဇာဂရနိမိတ္တံ (သီ၊ သျာ) ၅-ဇာဂရိယံ (က)

ကာလေနာတိ အာဝါသသပ္ပါယာဒိနံ လဒ္ဓကာလေန။ **သော**တိ နိပါတ-မတ္တံ။ **သမ္မာ ဓမ္မံ ပရိဒီပံသမာနော**တိ ဝိပဿနာယ အာရမ္မဏဘူတံ တေဘူမကဓမ္မံ သမ္မာ ဉာယေန ယထာ နိဗ္ဗိန္ဒနဝိရဇ္ဇနာဒယော သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဧဝံ ပရိတော ဝိမံသန္တော၊ သဗ္ဗာကာရေန ဝိပဿန္တော်တိ အတ္ထော။ **ကောဒ်-ဘူတော**တိ ကော သဒ္ဒော ဟုတ္ဝာ ဥဒေတိတိ ကောဒိ၊ သမာဓိ။ သော ကောဒိ ဘူတော ဇာတော ဥပ္ပန္နော တေသော်တိ ကောဒိဘူတော။ အဂ္ဂိအာဟိတာဒိသဒ္ဒါနံ ဝိယ ထ္ထေ ဘူတသဒ္ဒဿ ပရဝစနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ကောဒိ ဝါ ဘူတော ပတ္ထော်တိ ကောဒိဘူတော။ ထ္ထေ စ ကောဒိတိ မဂ္ဂသမာဓိ အဓိပ္ပေတော၊ "သမာဟိတော"တိ ထ္ထေ ပန ပါဒကဇ္ဈာနသမာဓိနာ သဒ္ဓိံ ဝိပဿနာသမာဓိ။ အထ ဝါ **ကာလေနာ**တိ မဂ္ဂပဋိဝေဓကာလေန။ **သမ္မာ ဓမ္မံ ပရိဒီပံသမာနော**တိ သမ္မဒေဝ စတုသစ္စဓမ္မံ ပရိညာဘိသမယာဒိဝသေန ဝိမံသန္တော၊ ကောဘိသမယေန အဘိသမေန္တော။ **ကောဒိဘူတော**တိ ကော သဒ္ဒော အသဟာယော ဝါ ဟုတ္ဝာ ဥဒေတိတိ ကောဒိ၊ စတု-ကိစ္စသာဓကော သမ္မပ္ပဓာနော။ သော ကောဒိ ဘူတော ဇာတော်တိ သဗ္ဗံ ပုရိမသဒိသမေဝ။ **ဝိဟနေ တမံ သော**တိ သော ဧဝံဘူတော အရိယသာဝကော အရဟတ္တမဂ္ဂေန အဝိဇ္ဇာတမံ အနဝသေသတော ဝိဟနေယျ သမုစ္ဆိန္ဒေယျ။

ဣတိ ဘဂဝါ ပဋိပတ္တိယာ အမော်ဃဘာဝံ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ တတ္ထ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ နိယောဇေန္တော **"တသ္မာ ဟ ဧဝေ"**တိ ဩသာနဂါထမာဟ။ တတ္ထ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ ဇာဂရတော သတိအဝိပ္ပဝါသာဒိနာ သမထဝိပဿနာဘာဝနာ ပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ၊ အနုက္ကမေန အရိယမဂ္ဂေါ ပါတုဘဝတိ၊ တတော စဿ သဗ္ဗံ ဝဋ္ဋဘယံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ။ **ဟ ဧဝေ**တိ ဧကံသေန ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဝါ။ **ဘဇေထာ**တိ ဘဇေယျ။ ဧဝံ ဇာဂရိယံ ဘဇန္တော စ အာတာပိဘာဝါဒိဂုဏယုတ္တော ဘိက္ခု သံယောဇနာနိ ဘိန္ဒိတ္ဝာ အဂ္ဂဖလဉ္စာသမ်ိတံ **အနုဿရံ** ဥတ္တရရဟိတံ **သမ္မောဓိံ ဖုသေ** ပါပုဏေယျ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဒဿမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-အာပါယိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၈။ ကောဒသမေ **အာပါယိကာ**တိ အပါယေ နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ အာပါ-ယိကာ။ တတ္ထာပိ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိဿန္တိ **နေရယိကာ။ ဣဒမပ္ပဟာယာ**တိ ဣဒံ ဣဒါနိ ဝက္ခမာနံ ဒုဝိဓံ ပါပသမာစာရံ အပ္ပဇဟိတ္ဝာ၊ တထာပဋိပတ္တိ-တထာပဂ္ဂဟဏဝသေန ပဝတ္တံ ဝါစံ စိတ္တံ ဒိဋ္ဌိဉ္စ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတ္ဝာတိ အတ္ထော။

အဗြဟ္မစာရီတိ ဗြဟ္မသေဋ္ဌံ စရတီတိ ဗြဟ္မစာရီ၊ ဗြဟ္မာ ဝါ သေဋ္ဌော အာစာရော တေသ အတ္ထီတိ ဗြဟ္မစာရီ၊ နှ ဗြဟ္မစာရီတိ အဗြဟ္မစာရီ၊ ဗြဟ္မစာရိပဋိ-ရူပကော ဒုဿီလော်တိ အတ္ထော။ **ဗြဟ္မစာရိပဋိညော**တိ "ဗြဟ္မစာရီ အဟ"န္တိ ဧဝံပဋိညော။ **ပရိပုဏ္ဏာ**နီ အခဏ္ဍာဒိဘာဝေန အဝိကလံ။ **ပရိသုဒ္ဓာ**နီ ဥပက္ကိ-လေသာဘာဝေန ပရိသုဒ္ဓံ။ **အမူလကေနာ**တိ ဒိဋ္ဌာဒိမူလဝိရဟိတေန၊ ဒိဋ္ဌံ သုတံ ပရိသင်္ကိတန္တိ ဣမေဟိ စောဒနာမူလေဟိ ဝဇ္ဇိတေန။ **အဗြဟ္မစရိယေန** အသေဋ္ဌစရိယေန။**အနုဒ္ဓံသေတီ**တိ"ပရိသုဒ္ဓေါ အယ"န္တိ ဇာနန္တော၀ ပါရာဇိက-ဝတ္ထုနော မံသေတိ ပမံသေတိ၊ စောဒေတိ အက္ကောသတိ ဝါ။

ဂါထာသု **အာဂူတဝါဒီ**တိ ပရသ္သ ဒေါသံ အဒိသ္သာဝ အာဂူတေန တုဿေန မုသာဝါဒံ ကတ္ဝာ ပရံ အဇ္ဈာစိက္ခန္တော။ **ကတ္ဝာ**တိ ယော ဝါ ပန ပါပကမ္မံ ကတ္ဝာ "နာဟံ ဧတံ ကရောမီ"တိ အာဟ။**ဥဘောဝိ တေ ပေစ္စ သမာ ဘဝန္တီ**တိ တေ ဥဘောပိ ဇနာ ဣတော ပရလောကံ ဂန္တ္ဝာ နိရယံ ဥပဂမနတော ဂတိယာ သမာနာ ဘဝန္တိ။ တတ္ထ ဂတိယေဝ နေသံ ပရိဿန္နာ၊ နှ ပန အာယု။ ဗဟုံ ဟိ ပါပံ ကတ္ဝာ စိရံ နိရယေ ပစ္စတိ၊ ပရိတ္တံ ကတ္ဝာ အပ္ပမတ္တကမေဝ ကာလံ။ ယသ္မာ ပန တေသံ ဥဘိန္နမ္ပိ ကမ္မံ လာမကမေဝ။ တေန ဝုတ္တံ **"နိဟီနကမ္မာ မနုဇာ ပရဏ္ဍာ"**တိ။ "ပရဏ္ဍာ"တိ ပန ပဒဿ ပုရတော[1] "ပေစ္စာ"တိ ပဒေန သမ္ဗန္ဓော—ပရဏ္ဍ ပေစ္စ ဣတော ဂန္တ္ဝာ တေ နိဟီနကမ္မာ သမာ ဘဝန္တိ်တိ။

ဧဝံ ဘဂဝါ အာဂူတဇ္ဈာနဝသေန ဘူတဒေါသပဋိစ္ဆာဒနဝသေန စ ပဝတ္တသ္သ မုသာဝါဒသ္သ ဝိပါကံ ဒသ္သေတ္ဝာ ဣဒါနိ တသ္မိံ ဌာနေ နိသိန္နာနံ ဗဟူနံ ပါပဘိက္ခူနံ ဒုစ္စရိတကမ္မသ္သ ဝိပါကဒသ္သနေန သံဝေဇေနတ္ထံ ဒ္ဝေ ဂါထာ အဘာသိ။ တတ္ထ **ကာသာဝကဏ္ဌော**တိ ကသာဝရသဝိတတ္တာ ကာသာဝေန ဝတ္ထေန ပလိဝေဋ္ဌိတကဏ္ဌော။ **ပါပဓမ္မော**တိ လာမကဓမ္မော။ **အသညတော**တိ ကာယာဒီဟိ သညမရဟိတော။ **ပါပါ**တိ တထာရူပါ ပါပပုဂ္ဂလာ ပါပေဟိ ကမ္မေဟိ ဥပပဇ္ဇိတ္ဝာ[2] "တသ္မ ကာယော်ပိ အာဒိတ္တော သမ္ပဇ္ဇလိတော သဇောတိဘူတော၊ သံဃာဋိပိ အာဒိတ္တာ"တိအာဒိနာ[3] လက္ခဏသံယုတ္တေ ဝုတ္တနယေန မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝန္တီ်ယေဝ။

တတိယဂါထာယ အယံ သင်္ခေပတ္ထော—**ယဉ္ဉေ ဘူဉ္ဇေယ္ယ ဒုဿီလော** နိသိ-လပုဂ္ဂလော ကာယာဒီဟိ အသညတော ရဋ္ဌဝါသီဟိ သဒ္ဓါယ ဒိန္နံ ယံ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ "သမဏောမှိ"တိ ပဋိဇာနန္တော ဂဟေတ္ဝာ ဘုဉ္ဇေယ္ယ၊ တတော အာဒိတ္တော အင်္ဂါဝယ္ဟော အယောဂုဠော၀ ဘုတ္တော သေယျော သုန္ဒရတရော၊ ကိံ ကာရဏာ?

၁-ပရတော (သီ၊ သျာ) ၂-ဥပပဇ္ဇိတ္ဝာ (သီ၊ က) ၃-သံ ၁-၄၅၁၊ ဝိ ၁-၁၄၈-ဝိဇ္ဇေသု။

တပ္ပစ္စယာ ဟိဿ ဧကော၀ အတ္တဘာ၀ေါ ဗျာယေယျ၊ ဒုဿီလော ပန ဟုတ္ဝာ သဒ္ဓါဒေယ္ယံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ အနေကာနိပိ ဇာတိသတာနိ နိရယေ ဥပပဇ္ဇေယျာတိ[1]။

ကောဒသမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ဒိဋ္ဌဂတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၉။ ဒုါဒသမေ **ဒိဿိ ဒိဋ္ဌဂတေဟိ**တိ ဒ္ဌေ ဒိဋ္ဌယော၀ ဒိဋ္ဌဂတာနိ "ဂူထဂတံ မုတ္တဂတ"န္တိအာဒိသု[2] ဝိယ။ ဂဟိတာကာရသုညတာယ ၀ါ ဒိဋ္ဌိနံ ဂတမတ္တာနိတိ ဒိဋ္ဌဂတာနိ၇၊ တေဟိ ဒိဋ္ဌဂတေဟိ။ **ပရိယုဋ္ဌိတာ**တိ အဘိဘူတာ ပလိဗုဒ္ဓါ ၀ါ။ ပလိဗောဓတ္ထော ၀ါဝိ ဟိ ပရိယုဋ္ဌာနသဒ္ဒေါ "စောရာ မဂ္ဂေ ပရိယုဋ္ဌိံသူ"တိ-အာဒိသု၇ ဝိယ။ **ဒေ၀ါ**တိ ဥပပတ္တိဒေ၀ါ။ တေ ဟိ ဒိဗ္ဗန္တိ ဥဋ္ဌာရတမေဟိ ကာမဂုဏေဟိ ဗျာနာဒိဟိ စ ကီဠန္တိ, ဇုဒ္ဓါနုဘာ၀ေန ၀ါ ယထိစ္ဆိတမတ္တံ ဂစ္ဆန္တိ အဓိဂစ္ဆန္တိတိ စ ဒေ၀ါတိ ဝုစ္စန္တိ။ မနသာ ဥဿန္နတ္တာ မနုဿာ၊ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသ-၀သေန စေတံ ဝုတ္တံ ယထာ "သတ္ထာ ဒေ၀မနုဿာန"န္တိ။ **သြလီယန္တိ ဧကေ**တိ "သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာ"တိ ဘ၀ေသု သြလီယနာဘိနိ၀ေသ-ဘူတေန သဿတဘာ၀ေန ဧကစ္စေ ဒေ၀ါ မနုဿာ စ အ၀လီယန္တိ အဋ္ဌိယန္တိ သင်္ကောစံ အာပဇ္ဇန္တိ၊ န တတော နိဿရန္တိ။ **အတိ၀ါ၀န္တိ**တိ ပရမတ္ထတော ဘိန္နသဘာ၀ါနမ္ပိ သဘာ၀မမ္မာနံ ယ္ဝာယံ ဟေတုဖလဘာ၀ေန သမ္ဗန္ဓော၊ တံ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ နာနတ္တနယသိပိ ဂဟဏေန တတ္ထ တတ္ထေ၀ ဓာ၀န္တိ၊ တသ္မာ "ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ အတ္တာ စ လောကော စ, န ဟောတိ ပရံ မရဏာ"တိ ဥစ္ဆေဒေ ၀ါ ဘ၀နိရောဓပဋိပတ္တိယာ ပဋိက္ခေပမမ္မတံ အတိ၀ါ၀န္တိ အတိက္ကမန္တိ။ **စက္ခု-မန္တော စ ပဿန္တိ**တိ စသဒ္ဒေါ ဗျတိရေကေ။ ပုဗ္ဗယောဂသမ္ပတ္တိယာ ဉာဏပရိ-ပါကေန ပညာစက္ခုမန္တော ပန ဒေ၀မနုဿာ တေနေ၀ ပညာစက္ခုနာ သဿတံ ဥစ္ဆေဒဉ္စ အန္တ၀န္တံ အနုပဂမ္မ မဇ္ဈိမပဋိပတ္တိဒဿနေန ပစ္ခက္ခံ ကရောန္တိ။ တေ ဟိ "နာမရူပမတ္တမိဒံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ၊ တသ္မာ န သဿတံ၊ နာပိ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ"တိ အဝိပရီတတော ပဿန္တိ။

ဧ၀ံ သြလီယနာဒိကေ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနေန ဥဒ္ဒိသိတံ "**ကထဉ္စ ဘိက္ခ၀ေ**"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဘ၀ါ**တိ ကာမဘ၀ေါ ရူပဘ၀ေါ အရူပဘ၀ေါ၊ အပရေပိ တယော ဘ၀ါ သညီဘ၀ေါ အသညီဘ၀ေါ နေ၀သညီနာသညီဘ၀ေါ၊ အပရေပိ

၁-ဥဗ္ဘဇ္ဇေယျာတိ (သျာ)
၃-ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာနိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ (သီ)

၂-အံ ၃-၁၀၁-ဝိဇ္ဇေ။
၄-ဝိ ၄-၄၃၁-ဝိဇ္ဇေ။

တယော ဘဝါ ကေဝါကာရဘဝေါ စတုဝေါကာရဘဝေါ ပဉ္စဝေါကာရ-ဘဝေါတိ။ ဧတေဟိ ဘဝေဟိ အာရမ္မဏေ အဘိနန္ဒန္တီတိ **ဘဝါရာမာ**။ ဘဝေသု ရတာ အဘိရတာတိ **ဘဝရတာ**။ ဘဝေသု သုဋ္ဌု မုဒိတာတိ **ဘဝသမ္မုဒိတာ**။ **ဘဝနိရောဓာယာ**တိ တေသံ ဘဝါနံ အစ္စန္တနိရောဓာယ အနုပ္ပါဒနတ္ထာယ။ **ဓမ္မေ ဒေသိယမာနေ**တိ တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ နိယျာနိကဓမ္မေ ဝုစ္စမာနေ။ **န ပက္ခန္ဒတီ**တိ သဿတာဘိနိဝိဋ္ဌတ္တာ သဒ္ဓိတ္တာမတ္တာ နပဝိသတိ နဩဂါဟတိ။ **န ပသီဒတီ**တိ ပသာဒံ နာပဇ္ဇတိ နတံ သဒ္ဒဟတိ။ **န သန္တိဋ္ဌတီ**တိ တသံ ဒေသနာယံ နတိဋ္ဌတိ နာဓိမုစ္စတိ။ ဧဝံ သဿတတော အဘိနိဝိသနေန ဘဝေသု ဩလိယန္တိ။

အဋ္ဌိယမာနာတိ ဘဝေဇရာရောဂမရဏာဒီနိ ဝဓဗန္ဓနဇ္ဈောဒနာဒီနိ စ ဒိဿာ သံဝိဇ္ဇနေန တေဟိ သမဂိဘာဝေန ဘဝေန ပိဋ္ဌိယမာနာ ဒုက္ခာဝိယမာနာ။ **ဟရာယမာနာ**တိ လဇ္ဇမာနာ။ **ဇိဂုစ္ဆမာနာ**တိ ပဋိကူလတော ဒဟန္တာ။ **ဝိဘဝန္တိ** ဉဇ္ဈေဒံ။ **အဘိနန္ဒန္တီ**တိ တဏှာဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒနာဟိ အဇ္ဈောသာယ နန္ဒန္တိ။ **ယတော ကိရ ဘော**တိအာဒိ တေသံ အဘိနန္ဒနာကာရဒဿနံ။ တတ္ထ **ယတော**တိ ယဒါ။**ဘော**တိ အာလပနံ။ **အယံ အတ္တာ**တိ ကာရကာဒိဘာဝေန အတ္တနာ ပရိကပ္ပိတံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **ဥစ္ဆိဇ္ဇတီ**တိ ဥပစ္ဆိဇ္ဇတိ။ **ဝိနဿတီ**တိ န ဒိဿတိ၊ ဝိနာသံ အဘာဝံ ဂစ္ဆတိ။ **န ဟောတိ ပရံ မရဏာ**တိ မရဏေန ဥဒ္ဓံ န ဘဝတိ။ **ဧတံ သန္တံ**နိ္တ ယဒေတံ အတ္တနော ဥစ္ဆေဒါဒိ၊ ဧတံ သဗ္ဗဘဝ-ဝူပသမတော သဗ္ဗသန္တာဘဝူပသမတော စ **သန္တံ၊** သန္တတ္တာ ဧဝ **ပဏီတံ၊** တစ္ဆာဝိပရိတဘာဝတော **ယာထာဝံ**။ တတ္ထ "သန္တံ ပဏီတ"နိ္တ ဣဒံ ဒွယံ တဏှာဘိနန္ဒနာယ ဝဒန္တိ၊ "ယာထာဝ"နိ္တ ဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒနာယ။ **ဧဝ**နိ္တ ဧဝံ ယထာဝုတ္တဥစ္ဆေဒါဘိနိဝေသနေန။

ဘူတနိ္တ ခန္ဓပဉ္စကံ။ တံ ဟိ ပစ္ဆယသမ္ဘာ။တတ္တာ ပရမတ္ထတော ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ စ ဘူတနိ္တ ဝုစ္စတိ။ တေနာဟ "ဘူတမိဒံ ဘိက္ခဝေ သမနုပဿထာ"တိ။ **ဘူတ-တော** အဝိပရိတသဘာဝတော သလက္ခဏတော သာမညလက္ခဏတော စ ပဿတိ။ ဣဒံ ဟိ ခန္ဓပဉ္စကံ နာမရူပမတ္တံ။ တတ္ထ "ဣမေ ပထဝီအာဒယော ဓမ္မာ ရူပံ၊ ဣမေ ဖဿာဒယော ဓမ္မာ နာမံ၊ ဣမာနိ နေသံ လက္ခဏာဒီနိ၊ ဣမေ နေသံ အဝိဇ္ဇာဒယော ပစ္ဆယာ"တိ ဧဝံ သပစ္ဆယနာမရူပဒဿနဝသေန စေဝ, "သဗ္ဗေပိမေ ဓမ္မာ အဟုတ္ဝာ သမ္ဘောနိ္တ၊ ဟုတ္ဝာ ပဋိဝေနိ္တ၊ တသ္မာ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စတ္တာ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခတ္တာ အနတ္တာ"တိ ဧဝံ အနိစ္စာနုပဿနာဒိဝသေန စ

ပဿတိတိ အတ္ထော။တ္ထောဝတာ တရဏဝိပဿနာပရိယောသာနာ ဝိပဿနာ-ဘူမိ ဒဿိတာ။**နိဗ္ဗိဒါယာ**တိ ဘူတသင်္ခါတသ တေဘူမကဓမ္မဇာတသ နိဗ္ဗိန္ဒ-နတ္ထာယ၊ တေန ဗလဝဝိပဿနံ ဒဿေတိ။ **ဝိရာဂါယာ**တိ ဝိရာဂတ္ထံ ဝိရဇ္ဇ-နတ္ထံ၊ ဣမိနာ မဂ္ဂံ ဒဿေတိ။ **နိရောဓာယာ**တိ နိရုဇ္ဈနတ္ထံ၊ ဣမိနာပိ မဂ္ဂမေဝ ဒဿေတိ။ **နိရောဓာယာ**တိ ဝါ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိနိရောဓေန သဒ္ဓိံ အနုပါဒိသေသ-နိဗ္ဗာနံ ဒဿေတိ။ **ဇံ ဓေါ ဘိက္ခဝေ စက္ခုမန္တော ပဿန္တိ**တိ ဇံ ဝေါ ပညာ-စက္ခုမန္တော သပုဗ္ဗဘာဂေန မဂ္ဂပညာစက္ခုနာ စတုသစ္စမဗ္ဗံ ပဿန္တိ။

ဂါထာသု **ယေ ဘူတံ ဘူတတော ဒိသ္ဝာ**တိ ယေ အရိယသာဝကာ ဘူတံ ခန္ဓပဉ္စကံ ဘူတတော အဝိပရီတသဘာဝတော ဝိပဿနာပညာသဟိတာယ မဂ္ဂပညာယ ဒိသ္ဝာ။ ဇတေန ပရိညာဘိသမယံ ဒဿေတိ။ **ဘူတသ္သ စ အတိက္ကမ-န္တိ** ဘာဝနာဘိသမယံ။ အရိယမဂ္ဂေါ ဟိ ဘူတံ အတိက္ကမတိ ဇတေနာတိ "ဘူတသ္သ အတိက္ကမော"တိ ဝုတ္တော။ **ယထာဘူတေ**တိ အဝိပရီတသဘာဝေ နိဗ္ဗာနေ။ **ဝိမုစ္စန္တီ** အဓိမုစ္စန္တိ၊ ဇတေန သဒ္ဓိကိရိယာဘိသမယံ ဒဿေတိ။ **ဘဝ-တဏှာပရိက္ခယာ**တိ ဘဝတဏှာယ သဗ္ဗသော ခေပနာ သမုစ္ဆိန္နနတော၊ ဇတေန သမုဒယပ္ပဟာနံ ဒဿေတိ။

သဝေ[၁] **ဘူတပရိညော သော**တိ ဇတ္ထေ ပန သဝေတိ ၂ နိပါတမတ္တံ။ သော ဘူတပရိညော ဘူတသ္သ အတိက္ကမနူပါယေန မဂ္ဂေန ဘဝတဏှာပရိက္ခယာ ပရိညာတက္ခန္ဓော တတော ဇဝ ယထာဘူတေ နိဗ္ဗာနေ အဓိမုတ္တော။ **ဘဝါ-ဘဝေ**တိ ခုဒ္ဒကေ စေဝ မဟန္တေ စ, ဥစ္စေဒါဒိဒဿနေ ဝါ **ဝိတတဏှော** ဘိန္နကိလေသော **ဘိက္ခု၊ ဘူတသ္သ** ဥပါဒါနက္ခန္ဓသင်္ခါတသ အတ္တဘာဝဿ **ဝိဘဝါ** အာယတိံ အနုပ္ပါဒါ **ပုနဗ္ဘဝံ နာဒိယ္ဆတိ၊** အပညတ္တိကဘာဝမေဝ ဂစ္ဆတီတိ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ဒဿနံ နိဋ္ဌာပေသိ။

ဣတိ ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ ကောဒဿမေ ဝဋ္ဋံ ကထိတံ၊ တတိယစတုတ္ထပဉ္စမေသု ပရိ-ယောသာနသုတ္တေ စ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတံ၊ သေသေသု ဝိဝဋ္ဋမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဒွါဒသမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပရမတ္ထဒီပနိယာ ခုဒ္ဒကနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဣတိဝုတ္တကဿ

ဒုကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-သဓေ (သျာ၊က)　　၂-သဓေတိ (သျာ၊က)

၃—တိကနိပါတ

၁-ပဌမဝဂ္ဂ

၁-မူလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၀။ တိကနိပါတသ ပဌမေ **တီဏီ**တိ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ။ **ဇ္ဈမာနီ**တိ အဘိမုခီကရဏံ။ **အကုသလမူလာနီ**တိ ပရိစ္ဆိန္နဓမ္မနိဒ္ဒေသနံ။ တတ္ထ အကုသလာနိ စ တာနိ မူလာနိ စာတိ အကုသလမူလာနိ။ အထ ဝါ အကုသလာနံ ဟေတု-ပစ္စယပဘဝဇနကသမုဋ္ဌာပကနိဗ္ဗတ္တကဋ္ဌေန မူလာနိ စာတိ အကုသလမူလာနိ၊ အကုသလဓမ္မာနံ ကာရဏာနိတိ အတ္ထော။ ကာရဏံ ဟိ ယထာ ဟိနောတိ ဇေတ္ဆာ ဖလံ ပဝတ္တတီတိ ဟေတု၊ ပဋိစ္စ ဇေတ္ဆာ ဇေတီတိ ပစ္စယော၊ ပဘဝတီ ဇေတ္ဆာတိ ပဘဝေါ၊ အတ္တနော ဖလံ ဇနေတီတိ ဇနကံ၊ သမုဋ္ဌာပေတီတိ သမုဋ္ဌာပကံ၊ နိဗ္ဗတ္တေတီတိ နိဗ္ဗတ္တကန္တိ စ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ ပတိဋ္ဌဋ္ဌေန မူလန္တိ၊ တဿာ **အကုသလမူလာနီ**တိ အကုသလာနံ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝသာဓနာနိ၊ ကာရဏာနိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ကေစိ ပန “သာလိအာဒီနံ သာလိဗီဇာဒီနိ ဝိယ မဏိပ္ပဘာဒီနံ မဏိဝဏ္ဏာ-ဒယော ဝိယ စ အကုသလာနံ အကုသလဘာဝသာဓကော လောဘာဒီနံ မူလဋ္ဌော”တိ ဝဒန္တိ။ ဧဝံ သန္တေ အကုသလစိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပေသု တေသံ ဟေတုပစ္စယဘာဝေါ န သိယာ။ န ဟိ တာနိ တေသံ အကုသလဘာဝံ သာဓေန္တိ၊ န စ ပစ္စယာ န ဟောန္တိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

> “ဟေတူ ဟေတုသမ္ပယုတ္တကာနံ ဓမ္မာနံ တံသမုဋ္ဌာနာနဉ္စ ရူပါနံ ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော”တိ[1]။

အဟေတုကဿ စ မောဟဿ အကုသလဘာဝေါ န သိယာ အကုသလ-ဘာဝသာဓကဿ မူလန္တိ့ရဿ အဘာဝတော။ အထာပိ သိယာ လောဘာဒီနံ သဘာဝသိဒ္ဓေါ အကုသလာဒိဘာဝေါ။ တံသမ္ပယုတ္တာနံ ပန လောဘာဒိပဋိ-ဗဒ္ဓေါတိ။ ဧဝမ္ပိ ယထာ လောဘာဒီနံ၊ ဧဝံ အလောဘာဒီနမ္ပိ သဘာဝသိဒ္ဓေါ ကုသလာဒိဘာဝေါတိ အလောဘာဒယော ကုသလာ ဧဝ သိယုံ, န အဗျာကတာ၊ န စ ဟောန္တိ။ တဿာ ယထာ သမ္ပယုတ္တေသု၊ ဧဝံ မူလေသုပိ ကုသလာဒိဘာဝေါ ပရိယေသိတဗ္ဗော။ယောနိသောမနသိကာရာဒိကော ဝိယ ဟိ ကုသလဘာဝဿ,

---

၁-အဘိ ဂ-၁-ဋီ။

အယောနိသောမနသိကာရာဒိကော အကုသလဘာဝသ ကာရဏာန္တိ ဂဟေ-
တဗ္ဗံ။ ဧဝံ အကုသလဘာဝသာဓနဝသေန လောဘာဒီနံ မူလဋ္ဌံ ဒဂ္ဂဟေတွာ
သုပ္ပတိဋ္ဌိတဘာဝသာဓနဝသေန ဂယ္ဟမာနေ နကောစိ ဒေါသော။ လဒ္ဓဟေတု-
ပစ္စယာ ဟိ ဓမ္မာ ဝိရူဠ္ဟမူလာ ဝိယ ပါဒပါ ထိရာ ဟောန္တိ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ၊
ဟေတုရဟိတာ ပန တိလဗီဇကာဒိသေဝါလာ ဝိယ နာ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာတိ
ဟေတုအာဒိအတ္ထေန အကုသလာနံ ဥပကာရကတ္တာ မူလာနိတိ အကုသလ-
မူလာနိ။ ယသ္မာ ပန မူလေန မုတ္တော အကုသလစိတ္တုပ္ပါဒေါ နတ္ထိ၊ တသ္မာ
တီဟိ မူလေဟိ သဗ္ဗော အကုသလရာသိ ပရိယာဒိယိတ္ဝာ ဒဿိတောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

တာနိ အကုသလမူလာနိ သရူပတော ဒဿေတုံ **“လောဘော အကုသလ-
မူလ”**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ လောဘာဒီသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။
တတ္ထ ပန တတိယမဂ္ဂဝဇ္ဈာ လောဘာဒယော အာဂတာ၊ ဇ္ဈာန ပန အနဝသေ-
သာတိ အယမေဝ ဝိသေသော။

ဂါထာယံ **ပါပစေတသန္တိ** အကုသလဓမ္မသမာယောဂတော လာမကစိတ္တံ။
ဟိံသန္တိတိ အတ္တနော ပဝတ္တိကဇ္ဈေ အာယတိ ံ ဝိပါကဇ္ဈေ စ ဝိဗာဓေန္တိ။
အတ္တသမ္ဘ။တာတိ အတ္တနိ ဇာတာ။ **တစသာရန္တိ** ဂဏ္ဌိတံ၊ ဝေဋ္ဌေန္တိ အတ္ထော။
သမ္ဖလန္တိ အတ္တနော ဖလံ။ ဇ္ဈံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ခဒိရသီသပါဒယော ဝိယ
အန္တောသာရော အဟုတ္ဝာ ဗဟိသာရတာယ တစသာရန္တိ လဒ္ဓနာမံ ဝေဋ္ဌေ-
အာဒိ ံ ယထာ အတ္တသမ္ဘ။တမေဝ ဖလံ ဟိ ံသတိ ဝိနာသေတိ၊ ဧဝမေဝ
အန္တော သီလာဒိသာရရဟိတံ လာမကစိတ္တံ ပုဂ္ဂလံ အတ္တသမ္ဘ။တာယေဝ
လောဘာဒယော ဝိနာသေန္တိတိ။

ပဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဓာတုသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၁။ ဒုတိယေ **ဓာတုယော**တိ အတ္တနော ဖလဿ သဘာဝဿ စ ဓာရဏ-
ဋ္ဌေန ဓာတုယော။ ယဉ္ဟေတ္ထ ဖလနိဗ္ဗတ္တကံ၊ တံ အတ္တနော ဖလဿ သဘာဝဿ
စ, ဇ္ဈတရံ သဘာဝသေဝ ဓာရဏဋ္ဌေန ဓာတု။ **ရူပဓာတု**တိ ရူပဘဝေါ။
ဓာတုယာ အာဂတဋ္ဌာနေ ဘဝေန ပရိစ္ဆိန္နတ္တံ၊ ဘဝဿ အာဂတဋ္ဌာနေ
ဓာတုယာ ပရိစ္ဆိန္နတဗ္ဘန္တိ ဇ္ဈာ ဘဝေန ပရိစ္ဆေဒေါ ကထိတော။ တသ္မာ—

"ကတမေ ဓမ္မာ ရူပါဝစရာ၊ ဟေဋ္ဌတော ဖြဟ္မလောကံ ပရိယန္တံ ကရိတ္ဝာ ဥပရိတော အကနိဋ္ဌေ ဒေဝေ အန္တော ကရိတ္ဝာ ထြောဝစရာ ထြေ ပရိယာပန္နာ ခန္ဓာဝတုအာယတနာ၊ ဇုမေ ဓမ္မာ ရူပါ-ဝစရာ"တိ[၁]—

ဒေံ ဝုတ္တာ ရူပါဝစရဓမ္မာ ရူပဓာတု။ **အရူပဓာတူ**တိ အရူပဘဝေါ။ ဇုဓာဝိ ဘဝေန ပရိန္ဆေဒေါ ကထိတောတိ—

"ကတမေ ဓမ္မာ အရူပါဝစရာ၊ ဟေဋ္ဌတော အာကာသာနဉ္စာ-ယတနူပဂေ ဒေဝေ အန္တော ကရိတ္ဝာ ဥပရိတော နေဝသညာ-နာသညာယတနူပဂေ ဒေဝေ အန္တော ကရိတ္ဝာ ထြောဝစရာ ထြေ ပရိယာပန္နာ ခန္ဓာဝတုအာယတနာ၊ ဇုမေ ဓမ္မာ အရူပါ-ဝစရာ"တိ[၂]—

ဒေံ ဝုတ္တာ အရူပါဝစရဓမ္မာ အရူပဓာတု။ **နိရောဓာတူ**တိ နိဗ္ဗာနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

အပရော နယော—ရူပသဟိတာ ရူပပဋိဗဒ္ဓါ ဓမ္မပ္ပဝတ္တိ **ရူပဓာတု၊** ပဉ္စ-ဝေါကာရဘဝေါ ကေဝေါကာရဘဝေါ စ၊ တေန သကလော ကာမဘဝေါ ရူပဘဝေါ စ သင်္ဂဟိတော။ ရူပရဟိတာ ဓမ္မပ္ပဝတ္တိ **အရူပဓာတု၊** စတု-ဝေါကာရဘဝေါ၊ တေန အရူပဘဝေါ သင်္ဂဟိတော။ ဇုတိ ဒ္ဝိဟိ ပဒေဟိ တယော ဘဝါ သဗ္ဗာ သံသာရပ္ပဝတ္တိ ဒဿိတာ။ တတိယပဒေန ပန အသခ်္ခတဓာတု-ယေဝ သင်္ဂဟိတာတိ မဂ္ဂဖလာနိ ဇုဓ တိကဝိနိမုတ္တဓမ္မာ နာမ ဇာတာ။ ကေစိ ပန "ရူပဓာတူတိ ရူပသဘာဝါ ဓမ္မာ၊ အရူပဓာတူတိ အရူပသဘာဝါ ဓမ္မာတိ ပဒဒွယေန အနဝသေသတော ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဂဟိတာ"တိ, "ရူပတဏှာယ ဝိသယဘူတာ ဓမ္မာ ရူပဓာတု၊ အရူပတဏှာယ ဝိသယဘူတာ အရူပဓာတူ"တိ စ ဝဒန္တိ၊ တံ သဗ္ဗံ ဇုဓ နာဓိပ္ပေတံ။ တသ္မာ ဝုတ္တနယေနေဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဂါထာသု **ရူပဓာတုံ ပရိညာယာ**တိ ရူပပဋိဗဒ္ဓဓမ္မပဝတ္တိံ ဉာတပရိညာဒိဟိ တီဟိ ပရိညာဟိ ပရိဇာနိတ္ဝာ။ **အာရုပ္ပေသု အသဏ္ဌိတာ**တိ အရူပါဝစရဓမ္မေသု ဘဝရာဂဝသေန ဘဝဒိဋ္ဌိဝသေန စ နာ ပတိဋ္ဌိတာ အနလ္လီနာ။ "အရူပေသု အသဏ္ဌိတာ"တိ စ ပဌန်္တိ၊ သော ဧဝ အတ္ထော။ ထြောဝတာ တေဘူမကဓမ္မာနံ ပရိညာ ဝုတ္တာ။ **နိရောဓေ ယေ ဝိမုစ္စန်္တိ**တိ ယေ နိဗ္ဗာနေ အာရမ္မဏဘူတေ

၁-အဘိ ၁-၂၅၃-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-အဘိ ၁-၂၅၄-ဝိဇ္ဇေ။

အဂ္ဂမဂ္ဂဖလဝသေန သမုစ္ဆေဒပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဟိ အနဝသေသကိလေသတော ဝိမုစ္စန္တိ။
တေ ဇနာ မစ္ဆုဟာယိနောတိ တေ ဒိဏ္ဏာသဝဇနာ မရဏံ သမတိတာ။

ဧဝံ ဓာတုတ္တယသမတိက္ကမေန အမတာဓိဂမံ ဒဿေတွာ "အယ္ဖ ပဋိပဒါ မယာ ဂတမဂ္ဂေါ စ တုမှာကံ ဒဿိတော"တိ တတ္ထ နေသံ ဥဿာဟံ ဇနေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ။ တတ္ထ **ကာယေနာ**တိ နာမကာယေန မဂ္ဂဖလေဟိ။ **ဖုသယိတ္ထာ**တိ ပတ္တာ။ **နိဗ္ဗုဓိန္တိ** ခန္ဓာဒိသဗ္ဘာဝဓိရဟိတံ။ **ဥပဓိပဋိနိဿဂ္ဂန္တိ** တေသံယေဝ စ ဥပဓိနံ ပဋိနိဿဇ္ဇနကာရဏံ။ နိဗ္ဗာနဿ ဟိ မဂ္ဂဉ္ဈာနသမ္ပယုတ္တကိရိယာယ သမ္ဘဝေ ဥပဓယော ပဋိနိဿဋ္ဌာ ဟောန္တိတိ တံ တေသံ ပဋိနိဿဇ္ဇနကာရဏံ။ **သန္တိကတ္ထာ**တိ ကာလေန ကာလံ ဖလသမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနေန အတ္တာပစ္စက္ခံ ကတ္ဝာ **အနာသဝေါ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ**တမေဝ **အသောကံ ဝိရဇံ** နိဗ္ဗာနပဒံ ဒေသေတိ၊ တသ္မာ တဒဓိဂမာယ ဥဿုက္ကံ ကာတဗ္ဗန္တိ။

ဒုတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ပဌမဝေဒနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၂။ တတိယေ **ဝေဒနာ**တိ အာရမ္မဏရသံ ဝေဒိယန္တိ အနုဘဝန္တိတိ ဝေဒနာ။ တာ ဝိဘာဂတော ဒဿေတုံ "**သုခါ ဝေဒနာ**"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သုခ**သဒ္ဒေါ အတ္ထုဒ္ဓါရဝသေန[1] ဟေဋ္ဌာ[2] ဝုတ္တောယေဝ။ **ဒုက္ခ**သဒ္ဒေါ ပန "ဇာတိပိ ဒုက္ခာ"တိအာဒီသု[3] ဒုက္ခဝတ္ထုသ္မိံ အာဂတော။ "ယသ္မာ စ ခေါ မဟာလိ ရူပံ ဒုက္ခံ ဒုက္ခာနုပတိတံ ဒုက္ခာဝက္ကန္တ"န္တိအာဒီသု[4] ဒုက္ခာရမ္မဏေ။ "ဒုက္ခော ပါပဿ ဥစ္စယော"တိအာဒီသု[5] ဒုက္ခပစ္စယေ။ "ယာဝဇ္ဇိဒံ ဘိက္ခဝေ နာ သုကရာ အက္ခာနေန ပါပုဏိတုံ, ယာဝ ဒုက္ခာ နိရယာ"တိအာဒီသု[6] ဒုက္ခပစ္စယဋ္ဌာနေ။ "သုခဿ စ ပဟာနာ ဒုက္ခဿ စ ပဟာနာ"တိအာဒီသု[7] ဒုက္ခဝေဒနာယံ။ ဣဓာပိ ဒုက္ခဝေဒနာယမေဝ။

ဝစနတ္ထတော ပန သုခယတီတိ **သုခါ**။ ဒုက္ခယတီတိ **ဒုက္ခာ**။ န ဒုက္ခာ နာ သုခါတိ **အဒုက္ခမသုခါ**၊ မကာရော ပဒသန္ဓိဝသေန ဝုတ္တော။ တာသု ဣဋ္ဌာနုဘဝနလက္ခဏာ သုခါ၊ အနိဋ္ဌာနုဘဝနလက္ခဏာ ဒုက္ခာ၊ ဥဘယဝိပရီတာနုဘဝနလက္ခဏာ အဒုက္ခမသုခါ။ တသ္မာ သုခဒုက္ခဝေဒနာနံ ဥပ္ပတ္တိ

၁-ဝတ္ထုဒ္ဓါရဝသေန(သီ၊သျာ) ၂-ဣတိဝုတ္တ-ဋ္ဌ ၇၁-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-ဒီ ၂-၂၄၃၊ အဘိ ၂-၁၀၄-ဝိဋ္ဌာဒီသု။
၄-သံ ၂-၅၈-ဝိဋ္ဌေ။ ၅-ခု ၁-၃၀-ဝိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။ ၆-မ ၃-၂၀၅-ဝိဋ္ဌေ၊
၇-ဒီ ၁-၇၁၊အဘိ ၁-၄၅-ဝိဋ္ဌေသု။

ပါကဋာ၊ နု အဒုက္ခမသုခါယ။ ယဒါ ဟိ သုခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သကလသရိရံ ခါ-
ဘေန္တံ မဒ္ဒန္တံ ဖရမာနံ သတဓောတသပ္ပိံ ခါဒါပေန္တိ ဝိယ သတပါကတေလံ
မက္ခေန္တိ ဝိယ ဃဋ္ဋသဟဿေန ပရိဋ္ဋာဟံ နိဗ္ဗာပယမာနံ ဝိယ စ
"အဟော သုခံ အဟော သုခ"န္တိ ဝါစံ နိစ္ဆာရယမာနမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယဒါ
ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သကလသရိရံ ခေါဘေန္တံ မဒ္ဒန္တံ ဖရမာနံ တတ္တဖာလံ[1] ပဝေ-
သေန္တံ ဝိယ ဝိလီနတမ္ဗလောဟံ အာသိဉ္စန္တံ ဝိယ စ "အဟော ဒုက္ခံ အဟော
ဒုက္ခ"န္တိ ဝိပ္ပလာပေန္တမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဇာတိ သုခဒုက္ခဝေဒနာနံ ဥပ္ပတ္တိ ပါကဋာ။

အဒုက္ခမသုခါ ပန ဒုဗ္ဗိဇာနာ ဒုဒ္ဒီပနာ အန္ဓကာရာ အဝိဘူတာ၊ သာ သုခ-
ဒုက္ခာနံ အပဂမေ သာတာသာတပဋိပက္ခဝသေန မဇ္ဈတ္တာကာရဘူတာ နယ-
တော ဂဏ္ဟန္တသဝေ ပါကဋာ ဟောတိ။ ယထာ ကိံ? ယထာ ပုဗ္ဗာပရံ[2]
သပံသုကေ ပဒေသေ ဥပစရိတမဂ္ဂဝသေန ပိဋ္ဌပါသာဏော မိဂေန ဂတမဂ္ဂေါ၊
ဧဝံ ဇာဋ္ဌာနိဋ္ဌာရမ္မဏောသု သုခဒုက္ခာနုဘဝနေနပိ မဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာနုဘဝန-
ဘာဝေန[3] ဝိညာယတိ။ မဇ္ဈတ္တာရမ္မဏဂ္ဂဟဏံ ပိဋ္ဌပါသာဏဂဂမနံ ဝိယ ဇာဋ္ဌာ-
နိဋ္ဌာရမ္မဏဂ္ဂဟဏာဘာဝတော။ ယဉ္စ တတြာနုဘဝနံ၊ သာ အဒုက္ခမသုခါတိ။

ဧဝမေတ္ထ သုခဒုက္ခအဒုက္ခမသုခဘာဝေန တိဓာ ဝုတ္တာပိ ကတ္ထစိ သုခဒုက္ခ-
ဘာဝေန ဒ္ဝိဓာ ဝုတ္တာ။ ယထာဟ "ဒ္ဝေပိ မယာ အာနန္ဒ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ
ပရိယာယေန သုခါ ဝေဒနာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ"တိ[4]။ ကတ္ထစိ တိသောပိ ဝိသုံ
ဝိသုံ သုခဒုက္ခအဒုက္ခမသုခဘာဝေန "သုခါ ဝေဒနာ ဌိတိသုခါ ဝိပရိဏာမ-
ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ဌိတိဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမသုခါ၊ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ
ဉာဏသုခါ အညာဏဒုက္ခာ"တိ[5]။ ကတ္ထစိ သဗ္ဗာပိ ဒုက္ခဘာဝေန။ ဝုတ္တံ ဟေတံ
"ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ ဒုက္ခသ္မိန္တိ ဝဒါမိ"တိ[6]။

တတ္ထ သိယာ—ယဒိ တိသောဝ ဝေဒနာ ယထာ ဇာဓ ဝုတ္တာ၊ အညေသု စ
ဒေဿေသု သုတ္တေသု အဘိဓမ္မေ စ ဧဝံ အဝတ္ဝာ ကသ္မာ ဧဝံ ဝုတ္တံ "ယံ ကိဉ္စိ
ဝေဒယိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ ဒုက္ခသ္မိန္တိ ဝဒါမိ"တိ, "ဒ္ဝေပိ မယာ အာနန္ဒ ဝေဒနာ
ဝုတ္တာ"တိ စ? သန္တာယဘာသိတမေတံ၊ တသ္မာ သာ ပရိယာယဒေသနာ။
ဝုတ္တဉ္ဧတံ ဘဂဝတာ—

"သဒ္ဓါရာနိစ္စတံ အာနန္ဒ မယာ သန္တာယ ဘာသိတံ သဒ္ဓါရဝိပရိ-
ဏာမတံ၊ 'ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ ဒုက္ခသ္မိ'န္တိ"။

၁-တတ္ထကပါလံ (သီ၊ သျာ) ၂-ပုဗ္ဗာပရေ (က) ၃-မဇ္ဈတ္တာရမ္မဏာနုဘဝနဘာဝေါ (?)
၄-မ ၂-၆၀-ပိဋ္ဌေ။ ၅-မ ၁-၃၇၇-ပိဋ္ဌေ။ ၆-သံ ၂-၄၁၇-ပိဋ္ဌေ။

"ဒွေပိ မယာ အာနန္ဒ ဝေဒနာ ဝုတ္တာ ပရိယာယေနာ"တိ၁ စ။

ထ္ထေ ဟိ သုခါ အဒုက္ခမသုခါတိ ဇ္ဈမာသံ ဒ္ဝိန္နံ ဝေဒနာနံ နိပ္ပရိယာယေန ဒုက္ခဘာဝေါ နတ္ထိ၊ ဝေနေယျဇ္ဈာသယေန ပန တတ္ထ နိစ္ဆန္နဒဿနတ္ထံ ပရိ-ယာယေန ဒုက္ခဘာဝေါ ဝုတ္တောတိ သာ တာဒိသီ ပရိယာယဒေသနာ၊ အယံ ပန ဝေဒနတ္တယဒေသနာ သဘာဝကထာတိ ကတ္ဝာ နိပ္ပရိယာယဒေသနာတိ အယမေတ္ထ အာစရိယာနံ သမာနကထာ ၂။

ဝိတဏ္ဍဝါဒီ ပနာဟ "ဒုက္ခတာဒ္ဝယဝစနတော ပရိယာယဒေသနာဝ ဝေဒနတ္တယဒေသနာ"တိ။ သော "မာ ဟေဝ"န္တိဿ ဝစနီယော၊ ယသ္မာ ဘဂဝတာ သဗ္ဗာသံ ဝေဒနာနံ ဒုက္ခဘာဝေါ အဓိပ္ပါယဝသေန ဝုတ္တော "သင်္ခါ-ရာနိစ္စတံ အာနန္ဒ မယာ သန္ဓာယ ဘာသိတံ သင်္ခါရဝိပရိဏာမတံ 'ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒယိတံ၊ သဗ္ဗံ တံ ဒုက္ခသ္မို'န္တိ။ ယဒိ ပနေတ္ထ ဝေဒနတ္တယဒေသနာ ပရိယာယ-ဒေသနာ သိယာ၊ "ဣဒံ မယာ သန္ဓာယ ဘာသိတံ တိဿော ဝေဒနာ"တိ ဝတ္တုမ္ပိ သိယာ၊ န ပနေတံ ဝုတ္တံ။

အဝိစာယမေဝ ဝတ္တုမ္ပေါ "ကော ပနာဝုသော ဝေဒနတ္တယဒေသနာယ အဓိပ္ပါယော"တိ။ သစေ ဝဒေယျ "မုဒုကာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ သုခါ၊ အဓိမတ္တာ ဒုက္ခာ၊ မဇ္ဈိမာ အဒုက္ခမသုခါတိ ဝေနေယျဇ္ဈာသယေန ဝုတ္တာ။ တာသု ဟိ နာ သတ္တာနံ သုခါဒိဝဓိ"တိ။ သော ဝတ္တုမ္ပေါ—ကော ပနာဝုသော ဒုက္ခဝေဒနာယ သဘာဝေါ၊ ယေန "သဗ္ဗာ ဝေဒနာ ဒုက္ခာ"တိ ဝုစ္စေယျုံ။ ယဒိ ယာယ ဥပ္ပန္နာယ သတ္တာ ဝိယောဂမေဝ ဣစ္ဆန္တိ၊ သော ဒုက္ခဝေဒနာယ သဘာဝေါ။ ယာယ စ ပန ဥပ္ပန္နာယ သတ္တာ အဝိယောဂမေဝ ဣစ္ဆန္တိ၊ ယာယ နာ ဥဘယံ ဣစ္ဆန္တိ၊ သာ ကထံ ဒုက္ခဝေဒနာ သိယာ။ အထ ယာ အတ္တနော နိဿယဿ ဥပဃာတကာရီ၊ သာ ဒုက္ခာ။ ယာ အနုဂ္ဂဟကာရီ၊ သာ ကထံ ဒုက္ခာ သိယာ။ အထ ပန ယဒရိယာ ဒုက္ခတော ပဿန္တိ၊ သော ဒုက္ခဝေဒနာယ သဘာဝေါ၊ သင်္ခါရဒုက္ခတာယ ဝေဒနံ အရိယာ ဒုက္ခတော ပဿန္တိ၊ သာ စ အဘိဏှသဘာဝါတိ ကထံ တာသံ ဝေဒနာနံ မုဒုမဇ္ဈိမာ-ဓိမတ္တာဒုက္ခဘာဝေါ သိယာ။ယဒိ စ သင်္ခါရဒုက္ခတာယ ဧဝ ဝေဒနာနံ ဒုက္ခဘာဝေါ သိယာ၊ "တိဿော ဣမာ ဘိက္ခဝေ ဒုက္ခတာယော ဒုက္ခဒုက္ခတာ ဝိပရိဏာမ-ဒုက္ခတာ သင်္ခါရဒုက္ခတာ"တိ၃ အယံ ဒုက္ခတာနံ ဝိဘာဂဒေသနာ နိပ္ပယောဇနာ သိယာ။ တထာ စ သတိ သုတ္တမေဝ ပဋိဗာဟိတံ သိယာ၊ ပုရိမေသု စ တိသု

၁-သံ ၂-၎၁၇-ဝိဇ္ဇေ။　　၂-သမာနတ္ထကထာ (သီ၊ သျာ)　　၃-ဒီ ၃-၁၈၁-ဝိဇ္ဇေ။

ဣတိဝုတ္တက-ဋ္ဌ ၁၂

ရူပါဝစရဈ္ဈာနေသု မုဒုကာ ဒုက္ခာ ဝေဒနာတိ အာပဇ္ဇတိ သုခဝေဒနာဝစန-
တော။ စတုတ္ထဈ္ဈာနေ အရူပဈ္ဈာနေသု စ မဇ္ဈိမာ, အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ-
ဝစနတော။ဧဝံ သန္တေ ပုရိမာ တိဿော ရူပါဝစရသမာပတ္တိယော စတုတ္ထဈ္ဈာန-
သမာပတ္တိယာ အရူပသမာပတ္တိဟိ စ သန္တတရာတိ အာပဇ္ဇတိ၊ ကထံ ဝါ သန္တ-
တရပ္ပကီတတရာသု သမာပတ္တိသု ဒုက္ခဝေဒနာယ အဓိကဘာဝေါ ယုဇ္ဇတိ။
တသ္မာ ဝေဒနတ္တယဒေသနာယ ပရိယာယဒေသနာဘာဝေါ နု ယုတ္တောတိ။

ယံ ပန ဝုတ္တံ "ဒုက္ခေ သုခန္တိ သညာဝိပလ္လာသော"တိ၁၊ တံ ကထန္တိ? ဝိပရိ-
ဏာမဒုက္ခတာယ သင်္ခါရဒုက္ခတာယ စ ယထာဘူတာနဝဗောဓေန ယာ
ဇေန္တိတော သုခသညာ, ယာ စ ဒုက္ခနိမိတ္တေ သုခနိမိတ္တသညာ၊ တံ သန္ဓာယ
ဝုတ္တံ။ ဧဝမ်ိ "သုခါ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ ဒုက္ခတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ"တိ၂ ဇာဒံ ပန ကထန္တိ?
ဇာဒံ ပန ဝိပရိဏာမဒဿနေ၃ သန္တိယောဇနတ္ထံ ဝုတ္တံ တသ တတ္ထ ဝိရာဂုပ္ပတ္တိ-
ယာ ဥပါယဘာဝတော သုခဝေဒနာယ ဗဟုဒုက္ခာနုဂတဘာဝတော စ။ တထာ
ဟိ ဒုက္ခဿ ဟေတုဘာဝတော အနေကေဟိ ဒုက္ခဓမ္မေဟိ အနုဗန္ဓတ္တာ စ
ပဏ္ဍိတာ သုခမ်ိ.ဒုက္ခမိစ္စေဝ ပဋိပန္နာ။

ဧဝမ်ိ နတ္ထေဝ သုခါ ဝေဒနာ, သုခဟေတူနံ နိယမာဘာဝတော။ ယေ ဟိ
သုခဝေဒနာယ ဟေတုသမ္ဘတာ ဃာသစ္ဆာဒနာဒယော၊ တေ ဧဝ အဓိမတ္တံ
အကာလေ စ ပဋိသေဝိယမာနာ ဒုက္ခဝေဒနာယ ဟေတုဘာဝမာပဇ္ဇန္တိ။
နု စ ယေနေဝ ဟေတုနာ သုခံ၊ တေနေဝ ဒုက္ခန္တိ ယုတ္တံ ဝတ္တုံ။ တသ္မာ
နု တေ သုခဟေတူ၊ ဒုက္ခန္တရာပဂမေ ပန အဝိညူနံ သုခသညာ ယထာ
စိရတရံ ဌာနာဒိဇရိယာပထသမ်ိ ဟုတ္ဝာ တဒညဇရိယာပထသမာယောဂေ
မဟန္တမ္ပ ဘာရံ ဝဟတော ဘာရနိက္ခေပေ စေဝ ဂုပသမေ စ၊ တသ္မာ
နတ္ထေဝ သုခန္တိ? တယိဒံ သမ္မဒေဝ သုခဟေတုံ အပရိညာယ တသ နိယမာ-
ဘာဝပရိကပ္ပနံ။ အာရမ္မဏမတ္တမေဝ ဟိ ကေဝလံ သုခဟေတုံ မနသိ-
ကတ္ဝာ ဧဝံ ဝုတ္တံ၊ အဇ္ဈတ္တိကသရိရသ အဝတ္ထာဝိသေသံ သမုဒိတံ ပန ဇေဋ္ဌ
တဒုဘယံ သုခါဒိဟေတူတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယာဒိသမ္ပ တဒုဘယံ သုခဝေဒနာယ
ဟေတု၊ တာဒိသံ နု ကဒါစိပိ ဒုက္ခဝေဒနာယ ဟေတု ဟောတိတိ ဝတ္ထိတာ
ဧဝ သုခါဒိဟေတု။ ယထာ နာမ တေဇောဓာတု သာလိယဝဂ္ဂကသဿာဒိနံ
ယာဒိသမဝတ္ထန္တရံ ပတ္ဝာ သာတမဒုရဘာဝဟေတု ဟောတိ၊ နု တာဒိသမေဝ
ပတ္ဝာ ကဒါစိပိ အသာတအမဒုရဘာဝဟေတု ဟောတိ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၁-အံ ၁-၃၆၁၊ ခု ၉-၂၇၃-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-ခု ၁-၂၂၇-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ဝိပရိဏာမဒဿနေန (သီ)

ဒုက္ခာပဂမေဝ ကဒါစိ သုခဝေဒနန္တိရံ ဥပလဗ္ဘတိ။ တတ္ထ သုခေယေဝ သုခသညာ၊ န ဒုက္ခာပဂမမတ္တေ ယထာ အဒွါနဂမနပရိဿမကိလန္တဿ သမ္မာဟနေ ဇုရိယာပထပရိဝတ္တနေ စ၊ အညထာ ကာလန္တရေပိ ပရိဿမာပဂမေ တာဒိသီ သုခသညာ သိယာ။ ဒုက္ခာပဂမမတ္တေ ပန သုခန္တိ ပရိကပ္ပနာ ဝေဒနာဝိသေသဿ အနုပလဗ္ဘမာနတ္တာ။ ကေန္တေနဝ စေတံ ဧဝံ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ယတော ပဏီတပ္ပဏီတာနိယေဝ အာရမ္မဏာနိ မဟတာ အာယာသေန သတ္တာ အဘိပတ္ထယန္တိ၊ န စ နေသံ ယေန ကေနစိ ယထာလဒ္ဓမတ္တေန ပစ္စယေန ပတိကာရံ ကာတုံ သက္ကာ တက္ခဏေ[1]ဝ။ ဝေဒနာပစ္စယာ ဟိ တဏှာဥပါဒိ၊ တထာဘာဝေ စ[2] သုဂန္ဓမဓုရသုခသမ္ဖဿာဒိဝတ္ထူနံ ဇုတရိတရဘာဝေန သုခဝိသေသသညာ ဇာယမာနာ ကတမဿ ဒုက္ခဝိသေသဿ အပဂမနေ ဃာနဇိဝှါကာယဒွါရေသု, သောတဒွါရေ စ ဒိဗ္ဗသင်္ခါတသဒ်ဒသပ္ဖဋိကတူရိယသဒ္ဒါဝေခါရဏေ။ တသ္မာ န ဒုက္ခဝေဒနာယမေဝ[3] ဒုက္ခန္တိရာပဂမေ သုခသညာ, နာပိ ကေဝလေ ဒုက္ခာပဂမမတ္တေတိ အာဂမတော ယုတ္တိတောပိ ဝဝတ္ထိတာ တိဿော ဝေဒနာတိ ဘဂဝတော ဝေဒနတ္တယဒေသနာ နိတ္ထာယေဝ၊ န နေယျတ္ထာတိ သညာပေတဗ္ဗံ။ ဧဝဉ္ဧတံ ဥပေတိ, ဇုရွေတံ ကုသလံ၊ နော စေ, ကမ္မံ ကတ္တာ ဥယျောဇေတဗ္ဗော "ဂန္ဆ ယထာသုခ"န္တိ။

ဧဝမေတာ အညမညပဋိပက္ခသဘာဝဝဝတ္ထိတလက္ခဏာ ဧဝ တိဿော ဝေဒနာ ဘဂဝတာ ဒေသိတာ၊ တဿ ခေါ ဝိပဿနာကမ္မိကာနံ ယောဂါဝစရာနံ ဝေဒနာမုခေန အရူပကမ္မဋ္ဌာနဒဿနတ္ထံ။ ဒုဝိဓံ ဟိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ အရူပကမ္မဋ္ဌာနန္တိ။ တတ္ထ ဘဂဝါ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေန္တော သင်္ခေပမနသိကာရဝသေန ဝါ ဝိတ္ထာရမနသိကာရဝသေန ဝါ စတုဓာတုဝဝတ္ထာနာဒိဝသေန ဝါ ကထေတိ၊ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ပန ကထေန္တော ဖဿဝသေန ဝါ ဝေဒနာဝသေန ဝါ စိတ္တဝသေန ဝါ ကထေတိ။ ကေစ္စာသ ဟိ အာပါထဂတေ အာရမ္မဏေ အာဝဇ္ဇတော တတ္ထ စိတ္တစေတသိကာနံ ပဋမာဘိနိပါတော ဖဿော တံ အာရမ္မဏံ ဖုသန္တော ဥပဋ္ဌမာနော ပါကဋော ဟောတိ၊ ကေစ္စာသ တံ အာရမ္မဏံ အနုဘဝန္တိ ဥပဋ္ဌမာနာ ဝေဒနာ ပါကဋာ ဟောတိ၊ ကေစ္စာသ တံ အာရမ္မဏံ ဝိဇာနန္တိ ဥပဋ္ဌမာနံ ဝိညာဏံ ပါကဋံ ဟောတိ။ ဇုတိ တေသံ တေသံ ပုဂ္ဂလာနံ အဇ္ဈာသယေန ယထာပါကဋံ ဖဿာဒိမုခေန တိဓာ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတိ။

၁-တက္ခဏေဝ စေ (သျာ) ၂-တက္ခာ၊ ဒုက္ခာမိကာဘာဝေ စ (က)
၃-သုခဝေဒနာယမေဝ (က)

တတ္ထ ယဿ ဖဿော ပါကဋော ဟောတိ၊ သော၀ိ “န ကေ၀လံ ဖဿော၀ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေန သဒ္ဓိံ တဒေ၀ အာရမ္မဏံ အနုဘ၀မာနာ ၀ေဒနာ၀ိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သဉ္ဇာနမာနာ သညာ၀ိ၊ စေတယမာနာ စေတနာ၀ိ၊ ၀ိဇာနမာနံ ၀ိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ ဖဿပဉ္စမကေယော၀ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။ ယဿ ၀ေဒနာ ပါကဋာ ဟောတိ၊ သော၀ိ “န ကေ၀လံ ၀ေဒနာ၀ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တာယ သဒ္ဓိံ ဖုသမာနော ဖဿော၀ိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သဉ္ဇာနမာနာ သညာ၀ိ၊ စေတယမာနာ စေတနာ၀ိ၊ ၀ိဇာနမာနံ ၀ိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ ဖဿပဉ္စမကေယော၀ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။ ယဿ ၀ိညာဏံ ပါကဋံ ဟောတိ၊ သော၀ိ “န ကေ၀လံ ၀ိညာဏမေ၀ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေန သဒ္ဓိံ တဒေ၀ါရမ္မဏံ ဖုသမာနော ဖဿော၀ိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အနုဘ၀မာနာ ၀ေဒနာ၀ိ၊ သဉ္ဇာနမာနာ သညာ၀ိ၊ စေတယမာနာ စေတနာ၀ိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ”တိ ဖဿပဉ္စမ-ကေယော၀ ပရိဂ္ဂဏှာတိ။

သော “ဣမေ ဖဿပဉ္စမကာ ဓမ္မာ ကိ်နိဿိတာ”တိ ဥပဓာရေန္တော “၀တ္ထုနိဿိတာ”တိ ပဇာနာတိ။ ၀တ္ထု နာမ ကရဇကာယော။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “ဣဒဉ္စ ပန မေ ၀ိညာဏံ ဏ္ဍေသိတံ ဏ္ဍေပဋိဗဒ္ဓ”န္တိ။ သော အတ္ထတော ဘူတာ စေ၀ ဥပါဒါရူပါနိ စ။ ဧ၀မေတ္ထ ၀တ္ထု ရူပံ၊ ဖဿပဉ္စမကာ နာမန္တိ နာမရူပမတ္တမေ၀ ပဿတိ။ ရူပံ စေတ္ထ ရူပက္ခန္ဓော၊ နာမံ စတ္တာရော အရူပိနော ခန္ဓာတိ ပဉ္စက္ခန္ဓမတ္တံ ဟောတိ။ နာမရူပ၀ိနိမုတ္တာ ဟိ ပဉ္စက္ခန္ဓာ, ပဉ္စက္ခန္ဓ၀ိနိမုတ္တံ ၀ါ နာမရူပံ နတ္ထိ။ သော “ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ကိ်ဟေတုကာ”တိ ဥပပရိက္ခန္တော “အ၀ိဇ္ဇာဒိဟေတုကာ”တိ၊ တတော “ပစ္စယော စေ၀ ပစ္စယုပ္ပန္နဉ္စ ဣဒံ၊ အညော သတ္တော ၀ါ ပုဂ္ဂလော ၀ါ နတ္ထိ၊ သုဒ္ဓသင်္ခါရ-ပုဉ္ဇမတ္တမေ၀ါ”တိ သပ္ပစ္စယနာမရူပ၀ဝေန တီလက္ခဏံ အာရောပေတ္ဝာ ၀ိပဿနာပဋိပါဋိယာ “အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာ”တိ သမ္မသန္တော ၀ိစရတိ။ သော “အဇ္ဇ အဇ္ဇာ”တိ ပဋိ၀ေ၀ံ အာကခ်မာနော တထာရူပေ သမယေ ဥတုသပ္ပါယံ ပုဂ္ဂလသပ္ပါယံ ဘောဇနသပ္ပါယံ ဓမ္မဿ၀နသပ္ပါယံ ၀ါ လဘိတ္ဝာ ဧကပလ္လင်္ကေန နိသိန္နော၀ ၀ိပဿနံ မတ္ထကံ ပါပေတ္ဝာ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာတိ။ ဧ၀ံ ဣမေသံ တိဏ္ဏံ ဇနာနံ ယာ၀ အရဟတ္တာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ၀ေဒိတမ်ံ။ ဣဓ ပန ဘဂ၀ါ ၀ေဒနာ-၀သေန ပုဗ္ဗနကာနံ အစ္ဆာသယေန အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေန္တော ၀ေဒနာ-၀သေန ကထေသိ။ တတ္ထ—

“လက္ခဏဉ္စ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ဥပ္ပတ္တိ အနုသယော တထာ။
ဌာနံ ပ၀တ္တိကာလော စ၊ ဣန္ဒြိယဉ္စ ဒွိ၀ေဒိတာ”တိ—

၁-ဒီ ၁-၇၂၊ မ ၂-၂၀၉-ဝိဇ္ဇေသု။

ဣဒံ ပကိဏ္ဏကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ—တတ္ထ **လက္ခဏံ** ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။ **အဓိဋ္ဌာနန္တိ** ဖဿော။ "ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ"တိ ဟိ ဝစနတော ဖဿော ဝေဒနာယ အဓိဋ္ဌာနံ။ တထာ ဟိ သော ဝေဒနာဓိဋ္ဌာနဘာဝတော နိစ္စမ္မဂါဝိဉ္ဇပမာယ ဉပမိတော။ တတ္ထ သုခဝေဒနိယော ဖဿော သုခါယ ဝေဒနာယ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ဒုက္ခဝေဒနိယော ဖဿော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယော ဖဿော အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ အဓိဋ္ဌာနံ၊ အာသန္နကာရဏန္တိ အတ္ထော။ ဝေဒနာ ကဿ ပဒဋ္ဌာနံ? "ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ"တိ ဝစနတော တဏှာယ ပဒဋ္ဌာနံ အဘိပတ္ထနိယဘာဝတော။ သုခါ ဝေဒနာ တာဝ တဏှာယ ပဒဋ္ဌာနံ ဟောတု၊ ဇုတရာ ပန ကထန္တိ? ဝုစ္စတေ—သုခသမင်္ဂိပိ တာဝ တံသဒိသံ တတော ဝါ ဥတ္တရိတရံ သုခံ အဘိပတ္ထေတိ၊ ကိမင်္ဂံ ပန ဒုက္ခသမင်္ဂီ-ဘူတော။ အဒုက္ခမသုခါ စ သန္တဘာဝေန သုခမိစ္စေဝ ဝုစ္စတိတိ တိသော်ပိ ဝေဒနာ တဏှာယ ပဒဋ္ဌာနံ။

ဥပဓ္ပတ္တီတိ ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ။ ဇဋ္ဌာရမ္မဏဘူတာ ဟိ သတ္တသန္ဓါရာ သုခ-ဝေဒနာယ ဥပ္ပတ္တိကာရဏံ၊ တေ ဧဝ အနိဋ္ဌာရမ္မဏဘူတာ ဒုက္ခဝေဒနာယ၊ မဇ္ဈတ္တာရမ္မဏဘူတာ အဒုက္ခမသုခါယ။ ဝိပါကတော တဒါကာရဂ္ဂဟဏတော စေတ္ထ ဇဋ္ဌာနိဋ္ဌတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အနုသယောတိ ဇဂမာသု တိသု ဝေဒနာသု သုခါယ ဝေဒနာယ ရာဂါ-နုသယော အနုသေတိ၊ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ပဋိဃာနုသယော၊ အဒုက္ခ-မသုခါယ ဝေဒနာယ အဝိဇ္ဇာနုသယော အနုသေတိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

> "သုခါယ ခေါ အာဝုသော ဝိသာခ ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယော အနုသေတီ"တိအာဒိ[1]။

ဒိဋ္ဌိမာနာနုသယာ စေတ္ထ ရာဂပက္ခိယာ ကာတဗ္ဗာ။ သုခါဘိနန္ဒနေန ဟိ ဒိဋ္ဌိဂတိကာ "သဿတ"န္တိအာဒိနာ သက္ကာယေ အဘိနိဝိသန္တိ၊ မာနဇာတိကာ စ မာနံ ဇပ္ပေန္တိ "သေယျောဟမသ္မိ"တိအာဒိနာ။ ဝိစိကိစ္ဆာနုသယော ပန အဝိဇ္ဇာပက္ခိကော ကာတဗ္ဗော။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်္ဂေ[2] "ဝေဒနာပစ္စယာ ဝိစိကိစ္ဆာ"တိ။ အနုသယာနဉ္စ တတ္ထ တတ္ထ သန္တာနေ အပ္ပဟီနဘာဝေန ထာမဂမနံ။ တသ္မာ "သုခါယ ဝေဒနာယ ရာဂါနုသယော အနုသေတိ"တိ မဂ္ဂေန အပ္ပဟီနတ္တာ အနုရူပကာရဏာလာဘေ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟော ရာဂေါ တတ္ထ သယိတော ဝိယ ဟောတိတိ အတ္ထော။ ဧသ နယော သေသေသုပိ။

၁-မ ၁-၃၇၈-ဝိဇ္ဇေ။　　၂-အဘိ ၂-၁၇၄-ဝိဇ္ဇေ။

ဌာနန်ဿိ ကာယော စိတ္တဿ ဝေဒနာယ ဌာနံ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—"ယံ တသ္မိံ သမယေ ကာယိကံ သုခံ ကာယသမ္ဖဿဇံ သာတံ သုခံ ဝေဒယိတံ၁။ ယံ တသ္မိံ သမယေ စေတသိကံ သုခံ စေတောသမ္ဖဿဇံ သာတံ သုခံ ဝေဒယိတ"န္တိ၂ စ။

ပဝတ္တိကာလောတိ ပဝတ္တိကဿော ပဝတ္တနာကလနဋ္ဌော။ ပဝတ္တိကဿေန ဟိ သုခဒုက္ခဝေဒနာနံ သုခဒုက္ခဘာဝေါ ဝဝတ္ထိတော။ ယထာဟ—

> "သုခါ ခေါ အာဝုသော ဝိသာခ ဝေဒနာ ဋ္ဌိတိသုခါ ဝိပရိဏာမဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခာ ခေါ အာဝုသော ဝိသာခ ဝေဒနာ ဋ္ဌိတိဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမသုခါ"တိ၃။

သုခါယ ဝေဒနာယ အတ္ထိဘာဝေါ သုခံ၊ နတ္ထိဘာဝေါ ဒုက္ခံ။ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ အတ္ထိဘာဝေါ ဒုက္ခံ၊ နတ္ထိဘာဝေါ သုခန္တိ အတ္ထော။ အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ ပဝတ္တနာကလနံ ပဝတ္တိယာ အာကလနံ၄ အနာကလနဋ္ဌေ ဇာနနံ အဇာနနဋ္ဌေ သုခဒုက္ခဘာဝဝဝတ္ထာနံ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

> "အဒုက္ခမသုခါ ခေါ အာဝုသော ဝိသာခ ဝေဒနာ ဉာဏသုခါ အညာဏဒုက္ခာ"တိ၅။

ဒုက္ခါယန္တိ တော ဟိ သုခါဒယော တိသော ဝေဒနာ သုခိန္ဒြိယံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ သောမနဿိန္ဒြိယံ ဒေါမနဿိန္ဒြိယံ ဥပေက္ခိန္ဒြိယန္တိ အဓိပတေယျဋ္ဌေန ဣန္ဒြိယတော ပဋ္ဌာဝ ဝိဘတ္တာ။ ကာယိကံ ဟိ သာတံ သုခိန္ဒြိယန္တိ ဝုတ္တံ၊ အသာတံ ဒုက္ခိန္ဒြိယန္တိ။ မာနသံ ပန သာတံ သောမနဿိန္ဒြိယန္တိ ဝုတ္တံ၊ အသာတံ ဒေါမနဿိန္ဒြိယန္တိ။ ဒုဝိဓမ္ပိ နေဝ သာတံ နာသာတံ ဥပေက္ခိန္ဒြိယန္တိ။ ကိံ ပနေတ္ထ ကာရဏံ—ယထာ ကာယိကစေတသိကာ သုခဒုက္ခဝေဒနာ "သုခိန္ဒြိယံ သောမနဿိန္ဒြိယံ ဒုက္ခိန္ဒြိယံ ဒေါမနဿိန္ဒြိယ"န္တိ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဝုတ္တာ၊နု ဧဝံ အဒုက္ခမသုခါတိ?ဘေဒါဘာဝတော။ ယထေဝ ဟိ အနုဂ္ဂဟသဘာဝါ ဗာဓကသဘာဝါ စ သုခဒုက္ခဝေဒနာ အညထာ ကာယဿ အနုဂ္ဂဟံ ဗာဓကဋ္ဌ၅ ကရောန္တိ, စိတ္တဿ စ အညထာ၊ နု ဧဝံ အဒုက္ခမသုခါ၊ တသ္မာ ဘေဒါဘာဝတော ဝိဘဇိတ္ဝာ နု ဝုတ္တာ။

ဒ္ဝိဓာဒိတာတိ သဗ္ဗာပိ ဟိ ဝေဒနာ ဝေဒယိတဋ္ဌေန ကေဝိဓာပိ နိဿယဘေဒေန ဒုဝိဓာ ကာယိကာ စေတသိကာတိ၊ သုခါ ဒုက္ခာ အဒုက္ခမသုခါတိ တိဝိဓာ၊

၁-အဘိ ၁-၁၀၇-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-အဘိ ၁-၁၁၁-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-မ ၁-၃၇၇-ဝိဋ္ဌေ။
၄-အကလနံ (သျာ) ၅-ပါဂဋ္ဌ (သီ၊ သျာ)

စတုယောနိဝသေန စတုဗ္ဗိဓာ၊ ဇုန္ဒြိယဝသေန ဂတိဝသေန စ ပဉ္စဓိဓာ၊ ဒွါရ-ဝသေန စ အာရမ္မဏဝသေန စ ဆဗ္ဗိဓာ၊ သတ္တဝိညာဏဓာတုယောဂေန သတ္တဝိဓာ၊ အဋ္ဌလောကဓမ္မပစ္ဆယတာယ အဋ္ဌဝိဓာ၊ သုခါဒိနံ ပစ္စေကံ အတိတာဒိဝိဘာဂေန နဝဝိဓာ၊တာ ဧဝ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါဘေဒေန အဋ္ဌာရသဝိဓာ၊ တထာ ရူပါဒိသု ဆသု အာရမ္မဏေသု ဧကေကသ္မိံ သုခါဒိဝသေန တိသေသာ တိသေသာ ကတ္ဝာ။ ရူပါရမ္မဏသ္မိံ ဟိ သုခါဝိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒုက္ခာပိ အဒုက္ခမသုခါပိ၊ ဧဝံ ဇာတရေသုပိ။ အထ ဝါ အဋ္ဌာရသမနောပဝိစာရဝသေန အဋ္ဌာရသ။ ဝုတ္တံ ဟိ—

> “စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ သောမနဿဋ္ဌာနိယံ ရူပံ ဥပဝိစရတိ၊ ဒေါမနဿဋ္ဌာနိယံ၊ ဥပေက္ခာဋ္ဌာနိယံ ရူပံ ဥပဝိစရတိ၊ သောတေန သဒ္ဒံ။ပ။မနသာ ဓမ္မံ ဝိညာယ သောမနဿဋ္ဌာနိယံ ဓမ္မံ ဥပဝိစရတိ၊ ဒေါမနဿဋ္ဌာနိယံ၊ ဥပေက္ခာဋ္ဌာနိယံ ဓမ္မံ ဥပဝိစရတိ”တိ ၁။

ဧဝံ အဋ္ဌာရသဝိဓာ ဟောန္တိ။ တထာ ဆ ဧဟဿိတာနိ သောမနဿာနိ၊ ဆ ဧဟဿိတာနိ ဒေါမနဿာနိ၊ ဆ ဧဟဿိတာ ဥပေက္ခာ၊ တထာ နေက္ခမ္မသိတာ သောမနဿာဒယောတိ ဧဝံ ဆတ္တိံသဝိဓာ။ အတီတေ ဆတ္တိံသ, အနာဂတေ ဆတ္တိံသ, ပစ္စုပ္ပန္နေ ဆတ္တိံသာတိ အဋ္ဌုတ္တရသတမိဒံ ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတ္ထ ဒ္ဝိဓာဒိတာ ဝေဒိတမ္ဗာတိ။

ပကိဏ္ဏကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂါထာသု **သမာဟိတော**တိ ဥပစာရပ္ပနာဘေဒေန သမာဓိနာ သမာဟိတော။ တေန သမထဘာဝနာနုယောဂံ ဒဿေတိ။ **သမ္မဇ္ဇာနော**တိ သာတ္ထကသမ္မဇ္ဇညာဒိနာ စတုဗ္ဗိဓေန သမ္မဇ္ဇညေန သမ္မဇ္ဇာနော။ တေန ဝိပဿနာနုယောဂံ ဒဿေတိ။ **သတော**တိ သတောကာရီ။ တေန သမထဝိပဿနာနယေန ဓမ္မာ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂန္ထန္တိ။ တေန သမန္နာဂတတ္တံ ဒဿေတိ။ **ဝေဒနာ စ ပဇာ-နာတီ**တိ “ဣမာ ဝေဒနာ, ဧတ္တကာ ဝေဒနာ”တိ သဘာဝတော ဝိဘာဂတော “အနိစ္စာ ဒုက္ခာ ဝိပရိဏာမဓမ္မာ”တိ အနိစ္စာဒိလက္ခဏတော စ ပုဗ္ဗဘာဂေ တိဟိ ပရိညာဟိ ပရိဇာနန္တော ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ အရိယမဂ္ဂေန ပရိညာပဋ္ဌေဝေန ပဇာနာတိ။ **ဝေဒနာနဉ္စ သမ္ဘဝံ**န္တိ သမုဒယသစ္စံ။ **ယတ္ထ ဧတာ နိရုဇ္ဈန္တီ**တိ ဧတ္ထာဝတာ ဝေဒနာ ယတ္ထ နိရုဇ္ဈန္တိ၊ တံ နိရောဓသစ္စံ။ **ခယဂါမိန**န္တိ ဝေဒနာနံ ခယဂါမိနံ အရိယမဂ္ဂဉ္စ ပဇာနာတိတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝေဒနာနံ ခယာ**တိ ဧဝံ စတ္တာရိ

၁-အံ ၁-၁၇၇-ပိဌေ။

သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈန္တေန အရိယမဂ္ဂေန ဝေဒနာနံ အနုပ္ပါဒနိရောဓာ။ **နိဿာတော ပရိနိဗ္ဗုတော**တိ နိတ္တဏှော ပဟီနတဏှော ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာ-နေန စ ပရိနိဗ္ဗုတော ဟောတိ။

တတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဒုတိယဝေဒနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၃။ စတုတ္ထေ **ဒုက္ခတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ**တိ သုခဝေဒနာ ဝိပရိဏာမဒုက္ခဝသေန ဒုက္ခာတိ ဉာဏစက္ခုနာ ပဿိတဗ္ဗာ။ **သလ္လတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ**တိ ဒုန္နီဟရဏဋ္ဌေန အန္တောတုဒနဋ္ဌေန ပိဋ္ဋနဋ္ဌေန ဒုက္ခဒုက္ခဘာဝေန ဒုက္ခဝေဒနာ သလ္လန္တိ ပဿိ-တဗ္ဗာ။ **အနိစ္စတော**တိ ဟုတ္ဝာ အဘာဝတော ဥဒယဗ္ဗယဝန္တတော တာဝ-ကာလိကတော နိစ္စပဋိပက္ခတော စ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ အနိစ္စာတိ ပဿိတဗ္ဗာ။ ကာမဉ္စေတ္ထ သဗ္ဗာပိ ဝေဒနာ အနိစ္စတော ပဿိတဗ္ဗာ၊ အနိစ္စဒဿနတော ပန သာတိသဃံ ဝိရာဂနိမိတ္တံ ဒုက္ခဒဿနန္တိ ဣမမတ္ထံ ဒဿေန္တော သတ္ထာ "သုခါ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ ဒုက္ခတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ သလ္လတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ"တိ အာဟ။ အထ ဝါ ယတ္ထ ပုထုဇ္ဇနာ သုခါဘိနိဝေသိနော၊ တတ္ထ နိဗ္ဗေဒဇနနတ္ထံ တထာ ဝုတ္တံ။ တေနဿာ သဒ္ဓိရ-ဒုက္ခတာယ ဒုက္ခဘာဝေါ ဒဿိတော။ ယဒနိစ္စံ၊ တံ ဒုက္ခန္တိ ဝိပရိဏာမ-ဒုက္ခတာယ "သုခါ ဘိက္ခဝေ ဝေဒနာ ဒုက္ခတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ"တိ ဝတ္ဝာ "သုခါပိ တာဝ ဒေဝိသိ, ဒုက္ခာ နု ခေါ ကိဒိသိ"တိ စိန္တေန္တာနံ ဒုက္ခဒုက္ခတာယ "ဒုက္ခာ ဝေဒနာ သလ္လတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ"တိ အာဟ၊ ဣတရာ ပန သဒ္ဓိရဒုက္ခတာယ ဧဝ ဒုက္ခာတိ ဒဿေန္တော "အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ အနိစ္စတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ"တိ အာဟ။

ဣတ္ထေ စ "သုခါ ဝေဒနာ ဒုက္ခတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ"တိ ဧတေန ရာဂဿ သမုဋ္ဌါတန္တ-ပါယော ဒဿိတော။ သုခဝေဒနာယ ဟိ ရာဂါနုသယော အနုသေတိ။ "ဒုက္ခာ ဝေဒနာ သလ္လတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ"တိ ဧတေန ဒေါသဿ သမုဋ္ဌါတန္တပါယော ဒဿိ-တော။ ဒုက္ခဝေဒနာယ ဟိ ပဋိဃာနုသယော အနုသေတိ။ "အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ အနိစ္စတော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ"တိ ဧတေန မောဟဿ သမုဋ္ဌါတန္တပါယော ဒဿိတော။ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာယ ဟိ အဝိဇ္ဇာနုသယော အနုသေတိ။

၁-သာတိသယမနိစ္ဆေန (သီ၊ ဣဗ္ဘာ)

တထာ ပဌမေန တဏှာသံကိလေသဿ ပဟာနံ ဒဿိတံ တဿ သုခဿဝ-ဒဟေတုကတ္တာ၊ ဒုတိယေန ဒုစ္စရိတသံကိလေသဿ ပဟာနံ။ ယထာဘူတံ ဟိ ဒုက္ခံ အပရိဇာနန္တာ တဿ ပရိဟရဏတ္ထံ ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ။ တတိယေန ဒိဋ္ဌိ-သံကိလေသဿ ပဟာနံ အနိစ္စတော ပဿန္တဿ ဒိဋ္ဌိသံကိလေသာဘာဝတော အဝိဇ္ဇာနိမိတ္တတ္တာ ဒိဋ္ဌိသံကိလေသဿ၊ အဝိဇ္ဇာနိမိတ္တဿ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ။ ပဌမေန ဝါ ဝိပရိဏာမဒုက္ခပရိညာ၊ ဒုတိယေန ဒုက္ခဒုက္ခပရိညာ၊ တတိယေန သင်္ခါရဒုက္ခပရိညာ။ ပဌမေန ဝါ ဇာတိဘာရမ္မဏပရိညာ၊ ဒုတိယေန အနိဋ္ဌာရမ္မဏ-ပရိညာ၊ တတိယေန မဇ္ဈတ္တာရမ္မဏပရိညာ။ ဝိရတ္တေသု ဟိ တဒါရမ္မဏဓမ္မေသု အာရမ္မဏာနိပိ ဝိရတ္တာနေဝ ဟောန္တိတိ။ ပဌမေန ဝါ ရာဂပဟာနပရိကိတ္တနေန ဒုက္ခာနုပဿနာယ အပ္ပဏိဟိတဝိမောက္ခော ဒီပိတော ဟောတိ၊ ဒုတိယေန ဒေါသပဟာနပရိကိတ္တနေန အနိမိတ္တာနုပဿနာယ အနိမိတ္တဝိမောက္ခော၊ တတိယေန မောဟပဟာနပရိကိတ္တနေန အနတ္တာနုပဿနာယ သုညတ-ဝိမောက္ခော ဒီပိတော ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ယတောတိ ယဒါ, ယသ္မာ ဝါ။ **အရိယော**တိ ကိလေသေဟိ အာရကာ ဋ္ဌတော ပရိသုဒ္ဓေါ။ **သမ္မဒ္ဒသော**တိ သမ္မာသံ ဝေဒနာနံ စတုန္နမ္ပိ ဝါ သစ္စာနံ အဝိပရီတဒဿာဝိ။ **အဋ္ဌိဿ တက္ကရော** ဝေဒနာမူလကံ တဏှံ အဂ္ဂမဂ္ဂေန ဆိန္ဒိ၊ အနဝသေသတော သမုဒ္ဓရိန္ဒိ။ **ဝိဝတ္တယိ သံယောဇနာနီ** ဒဿဝိဓံ သံယောဇနံ ပရိဝတ္တယိ၊ နိမ္မူလမကာသိ။ **သမ္မာ**တိ ဟေတုနာ ကာရဏေန။ **မာနာဘိ-သမယာ**တိ မာနဿ ဒဿနာဘိသမယာ, ပဟာနာဘိသမယာ ဝါ။ အရဟတ္တ-မဂ္ဂေါ ဟိ ကိစ္စဝသေန မာနံ ပဇဟတိ၊ အယမဿ ဒဿနာဘိသမယော။ တေန ဒိဋ္ဌော ပန သော တာဝဒေဝ ပဟီယတိ ဒိဋ္ဌဝိသေန ဒိဋ္ဌသစ္စာနံ ဇိဝိတံ ဝိယ၊ အယမဿ ပဟာနာဘိသမယော။ **အန္တမကာသိ ဒုက္ခဿာ**တိ ဧဝံ အရဟတ္တ-မဂ္ဂေန မာနဿ ဒိဋ္ဌတ္တာ ပဟီနတ္တာ စ သမ္ဘဿဝ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ ကောဋိသင်္ခါတံ အန္တံ ပရိစ္ဆေဒံ ပရိဝဋုမံ အကာသိ၊ အန္တိမသမုဿယမတ္တာဝသေသံ ဒုက္ခမ-ကာသိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဂါထာသု **ယော**တိ ယော အရိယသာဝကော။ **အဒ္ဓါ**တိ အဒ္ဓဿ၊ သုခ-ဝေဒနံ ဒုက္ခတော ပဿိတိ အတ္ထော။ သုခဝေဒနာ ဟိ ဝိသမိဿံ ဝိယ ဘောဇနံ ပရိဘောဂကာလေ အဿာဒံ ဒဒမာနာ ဝိပရိဏာမကာလေ ဒုက္ခာယေဝါတိ။ **ဒုက္ခမဒ္ဒက္ခိ သလ္လတော**တိ ယထာ သလ္လံ သရီရံ အနုပဝိသန္တမ္ပိ ပဝိဋ္ဌမ္ပိ ဥဒ္ဓရိယမာနမ္ပိ ပိဋ္ဌမေဝ ဇနေတိ၊ ဧဝံ ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ ဋ္ဌိတိပဗ္ဘာဝါ ဘိဇ္ဇမာနာပိ ဝိပရိဏာမေယေဝါတိ တံ သလ္လတော ဝိပဿိတိ ဝုတ္တံ။

ဂါထာသု **ယော**တိ ယော အရိယသာဝကော။ **အဒ္ဓါ**တိ အဒ္ဓဿ၊ သုခ-ဝေဒနံ ဒုက္ခတော ပဿိတိ အတ္ထော။ သုခဝေဒနာ ဟိ ဝိသမိဿံ ဝိယ ဘောဇနံ ပရိဘောဂကာလေ အဿာဒံ ဒဒမာနာ ဝိပရိဏာမကာလေ ဒုက္ခာယေဝါတိ။ **ဒုက္ခမဒ္ဒက္ခိ သလ္လတော**တိ ယထာ သလ္လံ သရီရံ အနုပဝိသန္တမ္ပိ ပဝိဋ္ဌမ္ပိ ဥဒ္ဓရိယမာနမ္ပိ ပိဋ္ဌမေဝ ဇနေတိ၊ ဧဝံ ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာပိ ဋ္ဌိတိပဗ္ဘာဝါ ဘိဇ္ဇမာနာပိ ဝိပရိဏာမေယေဝါတိ တံ သလ္လတော ဝိပဿိတိ ဝုတ္တံ။

အဒ္ဒက္ခိ နံ အနိစ္စတောတိ သုခဒုက္ခတော သဏ္ဌသဘာဝတာယ သန္တိတရဇာတိ-ကမ္မံ နံ အဒုက္ခမသုခံ အနိစ္စန္တိကတာယ အနိစ္စတော ပသိ။

သ ဧဝ သမ္မဒ္ဒသောတိ သော ဧဝံ တိသ္သန္နံ ဝေဒနာနံ သမ္မဒေဝ ဒုက္ခာဒိတော ဒဿာဝိ။ **ယတော**တိ ယသ္မာ။ **တတ္ထာ**တိ ဝေဒနာယံ။ **ဝိမုစ္စတီ**တိ သမုစ္ဆေဒ-ဝိမုတ္တိဝသေန ဝိမုစ္စတိ။ ဇာဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယသ္မာ သုခါဒိနိ ဒုက္ခာဒိတော အဒ္ဒသ၊ တသ္မာ တတ္ထ ဝေဒနာယ တပ္ပဋိဗဒ္ဓဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနေန သမုစ္ဆေဒ-ဝသေန ဝိမုစ္စတိ။ ယံသဒ္ဒေ ဟိ ဝုတ္တေ တံသဒ္ဒေါ အာဟရိတ္ဝာ ဝတ္တမ္မော။ အထ ဝါ **ယတော**တိ ကာယဝါစာစိတ္တေဟိ သံယတော ယတတ္တော၊ ယတတိ ပဒဟတီတိ ဝါ ယတော၊ အာယတတိတိ အတ္ထော။ **အဘိညာဝေါသိတော**တိ ဝေဒနာမုခေန စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနံ ဘာဝေတ္ဝာ ဆဋ္ဌာဘိညာယ[1] ပရိယောသိ-တော ကတကိစ္စော။ **သန္တော**တိ ရာဂါဒိကိလေသာပသမေန သန္တေါ။ **ယောဂါတိဂေါ**တိ ကာမယောဂါဒိ[2] စတုဗ္ဗိဓမ္မိ ယောဂံ အတိက္ကန္တော။ ဥဘယဟိတမုနနတော **မုနိ**တိ။

စတုတ္ထသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပဉ္စမဧသနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၄။ ပဉ္စမေ **ဧသနာ**တိ ဂဝေသနာ ပရိယေသနာ မဂ္ဂနာ။ တာ ဝိဘာ-ဂတော ဒဿေတုံ "**ကာမဧသနာ**"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ကာမဧသနာ**တိ ကာမာနံ ဧသနာ၊ ကာမသမ္ပါတာ ဝါ ဧသနာ ကာမဧသနာ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

> "တတ္ထ ကတမာ ကာမဧသနာ၊ ယော ကာမေသု ကာမစ္ဆန္ဒော ကာမရာဂေါ ကာမနန္ဒီ ကာမတဏှာ ကာမဒိဋ္ဌိ ကာမဝိတက္ကော ကာမမုစ္ဆာ ကာမဇ္ဈောသာနံ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ကာမဧသနာ"တိ၂။

တသ္မာ ကာမရာဂေါ ကာမဧသနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဘဝဧသနာယဓိ** ဧသေဝ နယော။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

> "တတ္ထ ကတမာ ဘဝဧသနာ၊ ယော ဘဝေသု ဘဝစ္ဆန္ဒော။ပ။ ဘဝဇ္ဈောသာနံ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဘဝဧသနာ"တိ၂။

တသ္မာ ဘဝဧသနရာဂေါ ရူပါရူပဘဝပတ္ထနာ ဘဝဧသနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဗြဟ္မစရိယသ္သ ဧသနာ **ဗြဟ္မစရိယဧသနာ**။ ယထာဟ—

၁-ဆဋ္ဌာဘိညာယ (သီ၊ သျာ) ၂-အာဘိ ၂-၃၁၁-ဝိဇ္ဇေ။

"တတ္ထ ကတမာ ဇြဟ္မစရိယေသနာ၊ သဿတော လောကော တိ ဝါ အသဿတော လောကော တိ ဝါ အန္တဝါ လောကော တိ ဝါ အနန္တဝါ လောကော တိ ဝါ တံ ဇီဝံ တံ သရီရန္တိ ဝါ အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရန္တိ ဝါ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာတိ ဝါ ယာ ဧဝရူပါ ဒိဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတံ ဒိဋ္ဌိဟနံ ဒိဋ္ဌိကန္တာရော ဒိဋ္ဌိဝိသူကာယိကံ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ဖန္ဒိတံ ဒိဋ္ဌိသညောဇနံ ဂါဟော ပတိဋ္ဌာဟော အဘိနိဝေသော ပရာမာသော ကုမ္မဂ္ဂေါ မိစ္ဆာပထော မိစ္ဆတ္တံ တိတ္ထာယတနံ ဝိပရိယေသဂ္ဂါဟော၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဇြဟ္မစရိယေသနာ"တိ [1]။

တသ္မာ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္မတသဿ ဇြဟ္မစရိယဿ သေနာ ဒိဋ္ဌိဇြဟ္မစရိယေသနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာတိ။ ဇာတောဝတာ ရာဂဒိဋ္ဌိယော သေနာတိ ဒဿိတာ ဟောန္တိ။ န ကေဝလဉ္စ ရာဂဒိဋ္ဌိယောဝ သေနာ၊ တဒေကဋ္ဌံ ကမ္မမ္ပိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

"တတ္ထ ကတမာ ကာမေသနာ၊ ကာမရာဂေါ တဒေကဋ္ဌံ အကုသလံ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ မနောကမ္မံ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ကာမေသနာ။ တတ္ထ ကတမာ ဘဝေသနာ၊ ဘဝရာဂေါ တဒေကဋ္ဌံ အကုသလံ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ မနောကမ္မံ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဘဝေသနာ။ တတ္ထ ကတမာ ဇြဟ္မစရိယေသနာ၊ အန္တဂ္ဂါဟိကာ ဒိဋ္ဌိ တဒေကဋ္ဌံ အကုသလံ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ မနောကမ္မံ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဇြဟ္မစရိယေသနာ"တိ [2]။

ဧဝမေတာ တိသော သေနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဂါထာသု သမ္ဘဝန္တိ ဇာတေ သေနာနံ ဥပ္ပတ္တိဟေတုဘူတာ အဝိဇ္ဇာဒယော တဏှာ စာတိ **သမ္ဘဝေါ၊** သမုဒယောတိ အတ္ထော။ **ယတ္ထ စေတာ နိရုဇ္ဈန္တီ**တိ ဇြဟ္မစရိယေသနာ ပဌမမဂ္ဂေန နိရုဇ္ဈတိ၊ ကာမေသနာ အနာဂါမိမဂ္ဂေန၊ ဘဝေသနာ အရဟတ္တမဂ္ဂေန နိရုဇ္ဈတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ပဉ္စမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-အဘိ ၂-၃၈၁-ပိဋ္ဌေ။

၆-ဒုတိယဧသနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၅။ ဆဋ္ဌေ **ဖြဟ္မစရိယေသနာ သဟာ**တိ ဖြဟ္မစရိယေသနာယ သဒ္ဒိ။ ဝိဘတ္တိလောပေန ဟိ အယံ နိဒ္ဒေသော၊ ကရဏတ္ထေ ဝါ ဧတံ ပစ္စတ္တဝစနံ။ ဇာဒိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ဖြဟ္မစရိယေသနာယ သဒ္ဒိ ကာမေသနာ ဘဝေသနာတိ တိဿော ဧသနာ"တိ။ တာသု ဖြဟ္မစရိယေသနံ သရူပတော ဒဿေတုံ "**ဇာတိသင်္ခပရာမာသော၊ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ သမူဿယာ**"တိ ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထော— ဇာတိ ဧဝံ သင်္ခံ ပရာမာသော **ဇာတိသင်္ခပရာမာသော**။ ဇာဒမေဝ သင်္ခံ, မောဃမညန္တိ ဒိဋ္ဌိယာ ပဝတ္တိအာကာရံ ဒဿေတိ။ ဒိဋ္ဌိယော ဧဝ သဗ္ဗာနတ္ထဟေတုဘာဝတော **ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ**။ ဝုတ္တံ ဟေတံ "မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပရမာဟံ ဘိက္ခဝေ ဝဇ္ဇံ ဝဒါမီ"တိ[1]။ တာ ဧဝ စ ဥပရူပရိ ဝမုမာနာ လောဘာဒိကိလေသ-သမုဿယေန စ **သမူဿယာ၊** "ဇာဒမေဝ သင်္ခံ, မောဃမည"န္တိ မိစ္ဆာဘိ-နိဝိသမာနာ သဗ္ဗာနတ္ထဟေတုဘူတာ ကိလေသဒုက္ခံ။ပစယဟေတုဘူတာ စ ဒိဋ္ဌိယော ဖြဟ္မစရိယေသနာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧတေန ပဝတ္တိအာကာရတော နိဗ္ဗတ္တိတော စ ဖြဟ္မစရိယေသနာ ဒဿိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သဗ္ဗရာဂဝိရတ္တာသာတိ သဗ္ဗေဟိ ကာမရာဂဘဝရာဂေဟိ ဝိရတ္တာသ။ တတော ဧဝ တဏှာဒယသင်္ခါတေ နိဗ္ဗာနေ ဝိမုတ္တတ္တာ **တဏှာဒယဝိမုတ္တိနော** အရဟတော။ **ဧသနာ ပဋိနိဿဋ္ဌာ**တိ ကာမေသနာ ဘဝေသနာ စ သဗ္ဗသော နိဿဋ္ဌာ ပဟီနာ။ **ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ သမူဟတာ**တိ ဖြဟ္မစရိယေသနာသင်္ခါတာ ဒိဋ္ဌိဋ္ဌာနာ စ ပဌမမဂ္ဂေနေဝ သမုဋ္ဌါတိတာ။ **ဧသနာနံ ခယာ**တိ ဧဝမေတာသံ တိဿန္နံ ဧသနာနံ ခယာ အနုပ္ပါဒနိရောဓာ ဘိန္နကိလေသတ္တာ **ဘိက္ခူ**တိ စ သဗ္ဗသော အာသဝဘာဝါ **နိရာသော**တိ စ ဒိဋ္ဌေကဋ္ဌသ ဝိစိကိစ္ဆာကထံ-ကထာသလ္လသ ပဟီနတ္တာ **အကထံကထီ**တိ စ ဝုစ္စတိတိ။

ဆဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-၈-အာသဝသုတ္တဒွယဝဏ္ဏနာ

၅၆-၅၇။ သတ္တမေ **ကာမာသဝေါ**တိ ကာမေသု အာသဝေါ, ကာမ-သင်္ခါတော ဝါ အာသဝေါ ကာမာသဝေါ၊ အတ္ထတော ပန ကာမရာဂေါ ရူပါဒိအဘိရတိ စ[2] ကာမာသဝေါ။ ရူပါရူပဘဝေသု ဆန္ဒရာဂေါ ဘာနနိကန္တိ

၁-အံ ၁-၃၅-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-ရူပါဒိအဘိရုစိ စ (က)

သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတော ရာဂေါ ဘဝပတ္ထနာ စ **ဘဝါသဝေါ**။ အဝိဇ္ဇာဝ **အဝိဇ္ဇာသဝေါ**။

အာသဝါနဉ္စ သမ္ဘဝန္တိ ထြေ အယောနိသောမနသိကာရော အဝိဇ္ဇာဒယော စ ကိလေသာ အာသဝါနံ သမ္ဘဝေါ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

"အယောနိသော ဘိက္ခဝေ မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နာ စေဝ အာသဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဥပ္ပန္နာ စ အာသဝါ ပဝဍ္ဎန္တိ"တိ၁,

"အဝိဇ္ဇာ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ အန္ဝဒေဝ အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပ"န္တိ၂ စ။

မဂ္ဂဉ္စ ခယဂါမိနန္တိ အာသဝါနံ ခယဂါမိနံ အရိယမဂ္ဂဉ္စ။ တတ္ထ ကာမာသဝေါ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ပဟီယတိ၊ ဘဝါသဝေါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ စ အရဟတ္တမဂ္ဂေန။ ကာမုပါဒါနံ ဝိယ ကာမာသဝေါဝိ အဂ္ဂမဂ္ဂဝဇ္ဈောတိ စ ဝဒန္တိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အဋ္ဌမေ အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ။

သတ္တမအဋ္ဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-တက္ကာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၈။ နဝမေ တက္ကာယနဋ္ဌေန **တက္ကာ**၊ ရူပါဒိဝိသယံ တသတီတိ ဝါ **တက္ကာ**။ ဣဒါနိ တံ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဒဿေတုံ "**ကာမတက္ကာ**"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပဉ္စကာမဂုဏိကော ရာဂေါ **ကာမတက္ကာ**။ ရူပါရူပဘဝေသု ဆန္ဒရာဂေါ **ဘာနနိကန္တိ** သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတော ရာဂေါ ဘဝဝသေန၃ ပတ္ထနာ စ **ဘဝတက္ကာ**။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဟဂတော ရာဂေါ **ဝိဘဝတက္ကာ**။ အပိစ ပစ္ဆိမတက္ကာဒ္ဒယံ ဒ္ဝေတ္ဝာ သေသာ သဗ္ဗာပိ တက္ကာ ကာမတက္ကာ ဧဝ။ ယထာဟ—

"တတ္ထ ကတမာ ဘဝတက္ကာ၊ သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတော၄ ရာဂေါ သာရာဂေါ စိတ္တဿ သာရာဂေါ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဘဝတက္ကာ။ တတ္ထ ကတမာ ဝိဘဝတက္ကာ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဟဂတော ရာဂေါ သာရာဂေါ စိတ္တဿ သာရာဂေါ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဝိဘဝတက္ကာ၊ အဝသေသာ တက္ကာ ကာမတက္ကာ"တိ၅။

၁-မ ၁-၉-ဝိဇ္ဇေ။　　၂-ခ ၁-၂၁၈-ဝိဇ္ဇေ။　　၃-ဘဝရာဂဝသေန (သျာ)
၄-ဘဝဒိဋ္ဌိသဟဂတော (ပါဠိယံ)　　၅-အဘိ ၂-၃၇၉-ဝိဇ္ဇေ။

သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတော ရာဂေါ ဘဝပတ္ထနာ စ **ဘဝါသဝေါ**။ အဝိဇ္ဇာဝ **အဝိဇ္ဇာသဝေါ**။

အာသဝါနဉ္စ သမ္ဘဝန္တိ ထြေ အယောနိသောမနသိကာရော အဝိဇ္ဇာဒယော စ ကိလေသာ အာသဝါနံ သမ္ဘဝေါ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

"အယောနိသော ဘိက္ခဝေ မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နာ စေဝ အာသဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဥပ္ပန္နာ စ အာသဝါ ပဝဍ္ဎန္တိ"တိ၁,

"အဝိဇ္ဇာ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ အန္ဝဒေဝ အဟိရိကံ အနောတ္တပ္ပ"န္တိ၂ စ။

မဂ္ဂဉ္စ ခယဂါမိနန္တိ အာသဝါနံ ခယဂါမိနံ အရိယမဂ္ဂဉ္စ။ တတ္ထ ကာမာသဝေါ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ပဟီယတိ၊ ဘဝါသဝေါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ စ အရဟတ္တမဂ္ဂေန။ ကာမုပါဒါနံ ဝိယ ကာမာသဝေါပိ အဂ္ဂမဂ္ဂဝဇ္ဈောတိ စ ဝဒန္တိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ အဋ္ဌမေ အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ။

သတ္တမအဋ္ဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-တဏှာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၈။ နဝမေ တဏှာယနဋ္ဌေန **တဏှာ**၊ ရူပါဒိဝိသယံ တသတိတိ ဝါ **တဏှာ**။ ဇ္ဈဒါနိ တံ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဒဿေတုံ "**ကာမတဏှာ**"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ပဉ္စကာမဂုဏိကော ရာဂေါ **ကာမတဏှာ**။ ရူပါရူပဘဝေသု ဆန္ဒရာဂေါ **ဘဝတဏှာ**။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဟဂတော ရာဂေါ **ဝိဘဝတဏှာ**။ အပိစ ပဋ္ဌိမတဏှာဒွယံ ဌပေတ္ဝာ သေသာ သဗ္ဗာပိ တဏှာ ကာမတဏှာ ဧဝ။ ယထာဟ—

"တတ္ထ ကတမာ ဘဝတဏှာ၊ သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတော၄ ရာဂေါ သာရာဂေါ စိတ္တဿ သာရာဂေါ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဘဝတဏှာ။ တတ္ထ ကတမာ ဝိဘဝတဏှာ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသဟဂတော ရာဂေါ သာရာဂေါ စိတ္တဿ သာရာဂေါ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဝိဘဝတဏှာ၊ အဝသေသာ တဏှာ ကာမတဏှာ"တိ၅။

၁-မ ၁-၉-ပိဋ္ဌေ။　　၂-ခ ၁-၂၁၈-ပိဋ္ဌေ။　　၃-ဘဏ္ဍာဂဝသေန (သျာ)
၄-ဘဝဒိဋ္ဌိသဟဂတော (ပါဠိယံ)　　၅-အဘိ ၂-၃၇၉-ပိဋ္ဌေ။

ဒဿေတုံ "**ယေ စ တဏှံ ပဟန္တွာနာ**"တိ ဂါထမာဟ။ သာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တ-နယတ္တာ သုဝိညေယ္ယာဝ။

နဝမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-မာရဓေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၉။ ဒဿမဿ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ကေဒိဝသံ ကိရ သတ္ထာ သေက္ခဗဟုလာယ ပရိသာယ ပရိဝုတော နိသိန္နော တေသံ အဇ္ဈာသယံ ဩလောကေတ္ဝာ ဥပရိ ဝိသေသာဓိဂမာယ ဥဿာဟံ ဇနေတုံ အသေက္ခဘူမိံ ထောမေန္တော ဣဒံ သုတ္တံ အဘာသိ။ တတ္ထ **အတိက္ကမ္မာ**တိအာဒိသု အယံ သဒ္ဒပတ္ထော—**အတိက္ကမ္မ** အတိက္ကမိတ္ဝာ အဘိဘဝိတ္ဝာ။ **မာရဓေယ္ယံ** မာရဿ ဝိသယံ ဣဿရိယဋ္ဌာနံ။ **အာဒိဗ္ဗော၀** ယဏာ အာဒိစ္စော အဇ္ဇာဒိဥပ္ပတ္တိလေသဝိမုတ္တော အတ္တနော ဣဿိယာ အာနုဘာဝေန တေဇသာတိ တိဟိ ဂဏှေဟိ သမန္နာဂတော နဘံ အဇ္ဈာသယ္ကမာနော[1] သဗ္ဗံ အာကာသဂတံ တမံ အတိက္ကမ္မ အတိက္ကမိတ္ဝာ အဘိဘဝိတ္ဝာ ဝိဓမိတ္ဝာ **ဝိရောစတိ** သြဘာသတိ တပတိ၊ ဝေမေဝ ဒိဏ္ဏာ-သဝေါ ဘိက္ခု တိဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော သဗ္ဗပတ္တိလေသဝိမုတ္တော မာရဓေယျသမ်ိတံ တေဘူမကဓမ္မပ္ပဝတ္တံ အဘိဘဝိတ္ဝာ ဝိရောစတီတိ။

အသေက္ခေနာတိ ထေ္ထ သိက္ခာသု ဇာတာတိ သေက္ခာ၊ သတ္တန္နံ သေက္ခာနံ ဇေတိ ဝါ သေက္ခာ၊ အပရိယောသိတသိက္ခတ္တာ သယမေဝ သိက္ခန္တိ ဝါ သေက္ခာ၊ မဂ္ဂဓမ္မာ ဟေဋ္ဌိမဖလတ္တယဓမ္မာ စ။ အဂ္ဂဖလမ္မာ ပန ဥပရိ သိက္ခိ-တဗ္ဗာဘာဝေန န သေက္ခာတိ **အသေက္ခာ**။ ယတ္ထ ဟိ သေက္ခဘာဝါသင်္ကာ အတ္ထိ၊ တတ္ထာယံ ပဋိသေဓေတိ လောကိယဓမ္မေသု နိဗ္ဗာနေ စ အသေက္ခဘာဝါနာ-ပတ္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ သီလသမာဓိပညာသမ်ိတာ ဟိ သိက္ခာ အတ္တနော ပဋိပက္ခကိလေ-သေဟိ ဝိပ္ပယုတ္တာ ပရိသုဒ္ဓါ ဥပက္လိလေသာနံ အာရမ္မဏဘာဝမ္ပိ အနုပဂမနတော သာတိသယံ သိက္ခာတိ ဝတ္တုံ ယုတ္တာ အဋ္ဌသုပိ မဂ္ဂဖလေသု ဝိဇ္ဇန္တိ၊ တသ္မာ စတုမဂ္ဂဟေဋ္ဌိမဖလတ္တယဓမ္မာ ဝိယ အရဟတ္တဖလဓမ္မာပိ "တာသု သိက္ခာသု ဇာတာ"တိ စ, တံသိက္ခာသမင်္ဂိနော အရဟတော ဣတရေသံ ဝိယ သေက္ခတ္တာ သတိ "သေက္ခဿ ဓေတေ"တိ စ, "သိက္ခာ သီလံ ဓေတေသ"န္တိ စ သေက္ခာတိ အာသင်္ကာ သိယုန္တိ တဒါသင်္ကာနိဝတ္တနတ္ထံ အသေက္ခာတိ ယထာဝုတ္တ-သေက္ခဘာဝပ္ပဋိသေဓံ ကတ္ဝာ ဝုတ္တံ။ အရဟတ္တဖလေ ပဝတ္တမာနာ ဟိ သိက္ခာ

---

[1] အဇ္ဈာသုကမာနော (သီ)

ပရိနိဋ္ဌိတကိစ္စတ္တာ နာ သိက္ခာကိစ္စံ ကရောန္တိ၊ ကေဝလံ သိက္ခာဖလဘာဝေန ပဝတ္တန္တိ။ တသ္မာ တာ နာ သိက္ခာဝစနံ အရဟန္တိ၊ နာပိ တံသမင်္ဂိနော သေက္ခ-ဝစနံ၊ နာ စ တံသမ္ပယုတ္တဓမ္မာ သိက္ခနသီလာ။ "သိက္ခာသု ဇာတာ"တိ ဧဝမာဒိ-အတ္ထေဟိ အဂ္ဂဖလဓမ္မာ သေက္ခာ နာ ဟောန္တိ။ ဟေဋ္ဌိမဖလေသု ပန သိက္ခာ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌပဿနာဒီနံ ဥပနိဿယဘာဝတော သိက္ခာကိစ္စံ ကရောန္တိတိ သိက္ခာဝစနံ အရဟန္တိ၊ တံသမင်္ဂိနော စ သေက္ခဝစနံ၊ တံသမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာ စ သိက္ခနသီလာ။ သေက္ခဓမ္မာ ယထာဝုတ္တေဟိ အတ္ထေဟိ သေက္ခာ ဟောန္တိယေဝ။

အထ ဝါ သေက္ခာတိ အပရိယောသိတသိက္ခာနံ ဝစနန္တိ အသေက္ခာတိ ပဒံ ပရိယောသိတသိက္ခာနံ ဒဿနန္တိ နာ လောကိယဓမ္မနိဗ္ဗာနာနံ အသေက္ခဘာဝါ-ပတ္တိ။ ဝုမိုပုတ္တာ သေက္ခာ အသေက္ခာ စ သေက္ခဓမ္မေသု ဧဝ ကေသဉ္စိ ဝုမိုပုတ္တာနံ အသေက္ခတာ အာပဇ္ဇတီတိ အရဟတ္တမဂ္ဂဓမ္မာ ဝုမိုပုတ္တာ, ယထာဝုတ္တေဟိ စ အတ္ထေဟိ သေက္ခာတိ ကတ္ဝာ အသေက္ခာ အာပန္နာတိ စေ? တံ နာ၊ သဒိသေသု တဗ္ဗောဟာရတော။ အရဟတ္တမဂ္ဂတော ဟိ နိန္နာနာကရဏံ အရဟတ္တဖလံ ဌပေတ္ဝာ ပရိညာဒိကိစ္စကရဏံ ဝိပါကဘာဝဉ္စ၊ တသ္မာ တေ ဧဝ သေက္ခာ ဓမ္မာ အရဟတ္တဖလဘာဝံ အာပန္နာတိ သက္ကာ ဝတ္တုံ။ ကုသလသုခတော စ ဝိပါကသုခံ သန္တတရတာယ ပဏီတတရန္တိ ဝုမိုပုတ္တာဝ တေ ဓမ္မာ ဟောန္တိတိ "အသေက္ခာ"တိ ဝုစ္စန္တိ။

တေ ပန အသေက္ခဓမ္မေ ခန္ဓဝသေန ဇုဓ တိဓာ ဝိဘဇိတ္ဝာ တေဟိ သမန္နာဂမေန ဒိဏ္ဏာသဝဿ အာနုဘာဝံ ဝိဘာဝေန္တော ဘဂဝါ "**အသေက္ခေန သီလက္ခန္ဓေန**"တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သီလ**သဒ္ဒဿ အတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တော။ **ခန္ဓ**သဒ္ဒေါ ပန ရာသိမှိ ပညတ္တိယံ ရုဋ္ဌိယံ ဂုဏေတိ ဗဟူသု အတ္ထေသု ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော။ တထာ ဟိ "အသခ်ေယျော အပ္ပမေယျော မဟာဥဒကက္ခန္ဓော-ဘ္ဝေ သင်္ခံ ဂစ္ဆတီ"တိအာဒီသု ရာသိမှိ အာဂတော။ "အဒ္ဓသာ ခေါ ဘဂဝါ မဟန္တံ ဒါရုက္ခန္ဓံ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ သောတေန ဝုယ္ဖမာန"န္တိ-အာဒီသု ပညတ္တိယံ။ "စိတ္တံ မနော မာနသံ ဟဒယံ ပဏ္ဍရံ မနော မနာယတနံ ဝိညာဏံ ဝိညာဏက္ခန္ဓော"တိအာဒီသု ရုဋ္ဌိယံ။ "နု ခေါ အာဝုသော ဝိသာခ အရိယေန အဋ္ဌင်္ဂိကေန မဂ္ဂေန တယော ခန္ဓာ သင်္ဂဟိတာ၊ တိဟိ စ ခေါ

၁-အံ ၁-၃၆၆၊ အံ ၂-၂၉၆-ဝိဇ္ဇေသု။ ၂-သံ ၂-၃၈၁-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-အဘိ ၁-၂၇-ဝိဇ္ဇေ။

အာဝုသော ဝိသာခ ခန္ဓေဟိ အရိယော အင်္ဂဂိကော မဂ္ဂေါ သင်္ဂဟိတော”တိ-အာဒိသု ဂဏော။ ဣမာဝိ ဂဏောယေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တသ္မာ အသေက္ခေန သီလ-သမာဓိတေန ဂဏောနာတိ အတ္ထော။ **သမန္နာဂတော**တိ သမ္ပယုတ္တော သမင်္ဂီဘူတော။ သမာဒဟတိ ဧတေန, သယံ ဝါ သမာဒဟတိ, သမာဓာနမေဝ ဝါတိ **သမာဓိ**။ ပကာရေဟိ ဇာနာတိ ယထာသဘာဝံ ပဋိဝိဇ္ဈတီတိ **ပညာ**။ သီလမေဝ ခန္ဓော **သီလက္ခန္ဓော**။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။

တတ္ထ အဂ္ဂဖလဘူတာ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တော သမ္မာအာဇီဝေါ စ သဘာဝေနေဝ အသေက္ခော သီလက္ခန္ဓော နာမ၊ တထာ သမ္မာသမာဓိ အသေက္ခော သမာဓိက္ခန္ဓော။ တဒုပကာရကတော ပန သမ္မာဝါယာမသမ္မာ-သတိယော သမာဓိက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆန္တိ။ တထာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အသေက္ခော ပညာက္ခန္ဓော။ တဒုပကာရကတော သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပညာက္ခန္ဓေ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတီတိ ဝေမေတ္ထ အဋ္ဌပိ အရဟတ္တဖလမေဝ တီဟိ ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟေတ္ဝာ ဒဿိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ယဿ စေတေ သုဘာဝိတာကိ ယေန အရဟတာ ဧတေ သီလာဒယော အသေက္ခမမ္ပိ ခန္ဓာ သုဘာဝိတာ သုဋ္ဌု ဝဍ္ဎိတာ၊ သော အာဒိဿွာဝ ဝိရောစတီတိ သမ္ဗန္ဓော။ ‘‘ယဿ စေတေ”တိပိ ပဌန်။ တေသံ စသဒ္ဒေါ နိပါတမတ္တံ။ ဧဝမေတသ္မိံ ဝဂ္ဂေ ပဌမသုတ္တေ ဝဏ္ဏံ၊ ပရိယောသာနသုတ္တေ ဝိဝဏ္ဏံ၊ ဣတရေသု ဝဏ္ဏဝိဝဏ္ဏံ ကထိတံ။

ဒဿမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဌမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဒုတိယဝဂ္ဂ

၁-ပုညကိရိယဝတ္ထုသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၀။ ဒုတိယဝဂ္ဂသ္သ ပဌမေ **ပုညကိရိယဝတ္ထု**နိ်တိ ပုဉ္ဇဘာဝဖလံ နိဿတ္တော်, အတ္တနော သန္တာနံ ပုနန်္တိ ဝါ ပုညာနိ၊ ပုညာနိ စ တာနိ ဟေတုပစ္စ-ယေဟိ ကတ္တဗ္ဗတော ကိရိယာ စာတိ ပုညကိရိယာ၊ တာ ဧဝ စ တေသံ တေသံ

၁-မ ၁-၇၅၅-ပိဋ္ဌေ။

အာနိသံသာနံ ဝတ္ထုဘာဝတော ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ။ **ဒါနမယန္တိ** အနုပစ္ဆိန္နဘဝမူလဿ အနုဂ္ဂဟဝသေန ပူဇာဝသေန ဝါ အတ္တနော ဒေယျဓမ္မဿ ပရေသံ ပရိစ္စာဂစေတနာ ဒီယတိ ဧတာယာတိ ဒါနံ၊ ဒါနမေဝ ဒါနမယံ။ စိဝရာဒိသု ဟိ စတူသု ပစ္စယေသု အန္နာဒိသု ဝါ ဒဿသု ဒါနဝတ္ထူသု ရူပါဒိသု ဝါ ဆသု အာရမ္မဏေသု တံ တံ ဒေန္တဿ တေသံ ဥပ္ပါဒနတော ပဋ္ဌာယ ပုဗ္ဗဘာဂေ ပရိစ္စာဂကာလေ ပစ္ဆာ သောမနဿစိတ္တေန အနုဿရဏေ စာတိ တီသု ကာလေသု ဝတ္တနယေန ပဝတ္တစေတနာ ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု နာမ။

သီလမယန္တိ နိစ္စသီလဥပေါသထနိယမာဒိဝသေန ပဉ္စ အဋ္ဌ ဒသ ဝါ သီလာနိ သမာဒိယန္တဿ သီလပူရဏတ္ထံ ပဗ္ဗဇိဿာမိတိ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တဿ ပဗ္ဗဇန္တဿ မနောရထံ မတ္ထကံ ပါပေတ္ဝာ "ပဗ္ဗဇိတော ဝတမ္ဟိ သာဓု သုဋ္ဌု"တိ အာဝဇ္ဇေန္တဿ သန္ဓါယ ပါတိမောက္ခံ ပရိပူရေန္တဿ ပညာယ စိဝရာဒိကေ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ သတိယာ အာပါထဂတေသု ရူပါဒီသု စက္ခုဒ္ဒါရာဒီနိ သံဝရန္တဿ ဝိရိယေန အာဇီဝံ သောဓေန္တဿ စ ပဝတ္တာ စေတနာ သီလတိတိ သီလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု နာမ။

တထာ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ[1] ဝုတ္တေန ဝိပဿနာမဂ္ဂေန စက္ခုံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တဿ သောတံ၊ ဃာနံ၊ ဇိဝှံ၊ ကာယံ၊ မနံ။ ရူပေ။ပ။ ဓမ္မေ။ စက္ခုဝိညာဏံ။ပ။ မနောဝိညာဏံ။ စက္ခုသမ္ဖဿံ။ပ။ မနောသမ္ဖဿံ။ စက္ခုသမ္ဖဿဇံ ဝေဒနံ။ပ။ မနောသမ္ဖဿဇံ ဝေဒနံ။ ရူပသညံ။ပ။ ဓမ္မသညံ။ ဇရာမရဏံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တဿ ယာ စေတနာ၊ ယာ စ ပထဝီကသိဏာဒီသု အဋ္ဌတိံသာယ အာရမ္မဏေသု ပဝတ္တာ ဘာနစေတနာ၊ ယာ စ အနဝဇ္ဇေသု ကမ္မာယတနသိပ္ပါယတနဝိဇ္ဇာဌာနေသု ပရိစယမနသိကာရာဒိဝသေန ပဝတ္တာ စေတနာ၊ သဗ္ဗာ ဘာဝေတိ ဧတာယာတိ **ဘာဝနာမယံ၊** ဝုတ္တနယေန ပုညကိရိယဝတ္ထု စာတိ။

ကေမေကတ္ထေတ္ထ ယထာရဟံ ပုဗ္ဗဘာဂတော ပဋ္ဌာယ ကာယေန ကရောန္တဿ ကာယကမ္မံ ဟောတိ၊ တဒတ္ထံ ဝါစံ နိစ္ဆာရေန္တဿ ဝစီကမ္မံ၊ ကာယဒ်ံ ဝါစဒ်ဉ္စ အစောပေတ္ဝာ မနသာ စိန္တေန္တဿ မနောကမ္မံ။ အန္နာဒိနိ ဒေန္တဿ စာပိ "အန္နဒါနာဒိနိ[2] ဒေမီ"တိ ဝါ ဒါနပါရမိံ အာဝဇ္ဇေတ္ဝာ ဝါ ဒါနကာလေ ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု ဟောတိ။ ဝတ္တာသိသေ ဌတ္ဝာ ဒဒတော သီလမယံ၊

၁-ခု ၉-၅၁-ပိဋ္ဌေ၊ ၂-အန္နပါနာဒိနိ (က)

ခယတော ဝယတော ကံမူတော သမ္မသနံ ပဋ္ဌပေတွာ ဒဒတော ဘာဝနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု ဟောတိ။

အပရာနိပိ သတ္တ ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ အပစိတိသဟဂတံ ပုညကိရိယဝတ္ထု ဝေယျာဝစ္စသဟဂတံ ပတ္တိအနုပ္ပဒါနံ အဇ္ဈနုမောဒနံ ဒေသနာမယံ သဝန-မယံ ဒိဋ္ဌုဇုကံ ပုညကိရိယဝတ္ထူတိ။ သရဏဂမနမ္ပိ ဟိ ဒိဋ္ဌုဇုကတေနေဝ သင်္ဂယ်တိ။ ယံ ပနေတ္ထ ဝတ္တမ္ပံ၊ တံ ပရတော အာဝိ ဘဝိဿတိ။

တတ္ထ ဝုမုတရံ ဒိသွာ ပစ္စုဂ္ဂမနပတ္တိစိဝရပဋိဂ္ဂဟဏာဘိဝါဒနမဂ္ဂသမ္ပဒါ-နာဒိဝသေန **အပစာယနသဟဂတံ** ဝေဒိတမ္ပံ။ ဝုမုတရာနံ ဝတ္တပဋိပတ္တိကရဏ-ဝသေန, ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌံ ဘိက္ခုံ ဒိသွာ ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ ဂါမေ ဘိက္ခံ သမ္မာဒေတ္ဝာ ဥပသံဟရဏဝသေန, "ဂစ္ဆ ဘိက္ခု။နံ ပတ္တံ အာဟရာ"တိ သုတ္ဝာ ဝေဂေန ဂန္ဒွာ ပတ္တာဟရဏာဒိဝသေန စ **ဝေယျာဝစ္စသဟဂတံ** ဝေဒိတမ္ပံ။ စတ္တာရော ပစ္စယေ ဒတ္ဝာ ပုပ္ဖဂန္ဓာဒိဟိ ရတနတ္တယဿ ပူဇံ ကတ္ဝာ အညံ ဝါ တာဒိသံ ပုညံ ကတ္ဝာ "သမ္ဖသတ္တာနံ ပတ္တိ ဟောတူ"တိ ပရိဏာမဝသေန **ပတ္တိ-အနုပ္ပဒါနံ** ဝေဒိတမ္ပံ။ တထာ ပရေဟိ ဒိန္နာယ ပတ္တိယာ ကေဝလံ ဝါ ပရေဟိ ကတံ ပုညံ "သာဓု သုဋ္ဌု။"တိ အနုမောဒနဝသေန **အဇ္ဈနုမောဒနံ** ဝေဒိတမ္ပံ။ အတ္တနော ပဂုဏ္ဏဝမ္ပံ အပစ္စာသီသန္တော ဟိတဇ္ဈာသယေန ပရေသံ ဒေသေတိ။ ဣဒံ **ဒေသနာမယံ** ပုညကိရိယဝတ္ထု နာမ။ ယံ ပန ဧကော "ဧဝံ မံ ဓမ္မကထိကော‌တိ ဇာနိဿန္တိ"တိ ဣစ္ဆာယ ဌတ္ဝာ လာဘသက္ကာရ-သိလောကသန္နိဿိတော ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တံ န မဟပ္ဖလံ ဟောတိ။ "အဒ္ဓါ အယံ အတ္တဟိတပရဟိတာနံ ပဋိပဇ္ဇနုပါယော"တိ ယောနိသောမနသိကာရ-ပုရေစာရိကဟိတဖရဏေန မုဒုစိတ္တေန ဓမ္မံ သုဏာတိ၊ ဣဒံ **သဝနမယံ** ပုညကိရိယဝတ္ထု ဟောတိ။ ယံ ပနေကော "ဣတိ မံ သဒ္ဓေါတိ ဇာနိဿန္တိ"တိ သုဏာတိ၊ တံ န မဟပ္ဖလံ ဟောတိ။ ဒိဋ္ဌိယာ ဥဇုဂမနံ **ဒိဋ္ဌုဇုကံ**[1]၊ "အတ္ထိ ဒိန္နံ"န္တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာသု သမ္မာဒိဋ္ဌိသု ဇေဋံ အဓိဝစနံ။ ဣဒံ ဟိ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဝါ ပန္ဆာဘာဂေ ဝါ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တမ္ပိ ဥဇုကရဏကာလေ ဉာဏသမ္ပယုတ္တမေဝ ဟောတိ။ အပရေ ပနာဟု "ဝိဇာနနပဇာနနဝသေန ဒဿနံ ဒိဋ္ဌိ ကုသလဿ ဝိညာဏံ ကမ္မဿကတာဉာဏာဒိ စ သမ္မာဒိဋ္ဌိသု"န္တိ။ တတ္ထ ကုသလေန ဝိညာဏေန ဉာဏသ အနုပ္ပါဒေဝိ အတ္ထနာ ကတ-ပုညာနုဿရဏဝဏ္ဏာရဟဝဏ္ဏနာဒိနံ သင်္ဂဟော၊ ကမ္မဿကတာဉာဏေန

၁-ဒိဋ္ဌုဇုကတံ (သီ)

ကမ္မပထသမ္မာဒိဋ္ဌိယာ။ ဇုတရံ ပန ဒိဋ္ဌိဇုဂတံ သဗ္ဗေသံ နိယမလက္ခဏံ။ ယံ ဟိ ကိဉ္စိ ပုညံ ကရောန္တသ ဒိဋ္ဌိယာ ဥဇုဘာဝေနေဝ တံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ။

ဇုမေသံ ပန သတ္တန္နံ ပုညကိရိယဝတ္ထူနံ ပုရိမေဟိ တီဟိ ဒါနမယာဒီဟိ ပုညကိရိယဝတ္ထူဟိ သင်္ဂဟော။ တတ္ထ ဟိ အပစာယနဝေယ္ယာဝစ္စာနိ သီလမယေ၊ ပတ္တိအနုပ္ပဒါနအဇ္ဈနုမောဒနာနိ ဒါနမယေ၊ ဓမ္မဒေသနာသဝနာနိ ဘာဝနာမယေ၊ ဒိဋ္ဌိဇုဂတံ တီသုပိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

“တီဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ၊ ကတမာနိ တီဏိ၊ ဒါနမယံ။ပ။ ဘာဝနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထူ”တိ။

ဇတ္ထေ စ အဒ္ဒန္နံ ကာမာဝစရကုသလစေတနာနံ ဝသေန တိဏ္ဏမ္ပိ ပုညကိရိယဝတ္ထူနံ ပဝတ္တိ ဟောတိ။ ယထာ ဟိ ပဂုဏံ ဓမ္မံ ပရိဝတ္တေန္တသ္သ ကေစ္ဆေ အနုသန္ဓိံ အသလ္လက္ခေန္တသ္သေဝ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧဝံ ပဂုဏံ သမထဝိပဿနာဘာဝနံ အနုယုဉ္ဇန္တသ္သ အန္တရန္တရာ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေနာပိ မနသိကာရော ပဝတ္တတိ။ သဗ္ဗံ တံ ပန မဟဂ္ဂတကုသလစေတနာနံ ဝသေန ဘာဝနာမယမေဝ ပုညကိရိယဝတ္ထု ဟောတိ၊ န ဇုတရာနိ။ ဂါထာယ အတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တော-ယေဝ။

ပဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-စက္ခုသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၁။ ဒုတိယေ **စက္ခူနီ**တိ စက္ခုန္တိ စက္ခူနိ၊ သမဝိသမံ အာစိက္ခန္တာနိ ဝိယ ပဝတ္တန္တိတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ စက္ခုနဋ္ဌေန စက္ခူနိ။ ကိမိဒံ စက္ခုနံ နာမ? အဿာဒနံ။ တထာ ဟိ ဝဒန္တိ “မဓုံ စက္ခတိ ဗျဉ္ဇနံ စက္ခတီ”တိ။ ဇုမာနိ စ အာရမ္မဏရသံ အနုဘဝန္တာနိ အဿာဒေန္တာနိ ဝိယ ဟောန္တိတိ စက္ခုနဋ္ဌေန စက္ခူနိ။ တာနိ ပန သဒ္ဒေဝတော ဒ္ဝေ စက္ခူနိ ဉာဏစက္ခု၊ မံသစက္ခု စာတိ။ တေသု **မံသစက္ခု** ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။ **ဉာဏစက္ခု** ဒိဗ္ဗစက္ခု၊ ပညာစက္ခူတိ ဇုဓ ဒ္ဝိဓာ ကတ္ဝာ ဝုတ္တံ။

၁-အံ ၃-၂၂-ပိဋ္ဌေ။

တတ္ထ **ဒိဗ္ဗစက္ခု**။တိ ဒိဗ္ဗသဒိသတ္တာ ဒိဗ္ဗံ။ ဒေဝတာနံ ဟိ သုစရိတကမ္မနိဗ္ဗတ္တံ ပိတ္တသေမ္ဘရုဟိရာဒီဟိ အပလိဗုဒ္ဓံ ဥပက္လိလေသပိမုတ္တတာယ ဒူရေပိ အာရမ္မဏ-ဂ္ဂဟဏသမတ္ထံ ဒိဗ္ဗံ ပသာဒစက္ခု ဟောတိ။ ဇုဒ္ဓောပိ ဝိရိယဘာဝနာဗလနိဗ္ဗတ္တံ ဉာဏစက္ခု တာဒိသမေဝါတိ ဒိဗ္ဗသဒိသတ္တာ ဒိဗ္ဗံ၊ ဒိဗ္ဗဝိဟာရဝသေန ပဋိလဒ္ဓတ္တာ အတ္ထနော စ ဒိဗ္ဗဝိဟာရသန္နိဿိတတ္တာ အာလောကပရိဂ္ဂဟေန မဟာဇုတိကတ္တာ တိရောကုဋ္ဋာဒိဂတရူပဒဿနေန မဟာဂတိကတ္တာပိ ဒိဗ္ဗံ။ တံ သဗ္ဗံ သဒ္ဒသတ္ထာ-နုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဒဿနဋ္ဌေန စက္ခုကိစ္စကရဏေန စက္ခုမိဝါတိပိ စက္ခု၊ ဒိဗ္ဗဉ္စ တံ စက္ခု စာတိ ဒိဗ္ဗစက္ခု။

ပဇာနာတီတိ **ပညာ**။ ကိံ ပဇာနာတိ? စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ "ဣဒံ ဒုက္ခ"န္တိအာဒိနာ။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ—

> "ပဇာနာတီတိ ခေါ အာဝုသော တသ္မာ ပညာတိ ဝုစ္စတိ၊ ကိဉ္စ ပဇာနာတိ၊ ဣဒံ ဒုက္ခ"န္တိအာဒိ[1]။

အဋ္ဌကထာယံ ပန "ပညာပနဝသေန ပညာ၊ ကိန္တိ ပညာပေတိ? အနိစ္စန္တိ ပညာပေတိ၊ ဒုက္ခန္တိ ပညာပေတိ၊ အနတ္တာတိ ပညာပေတိ"တိ ဝုတ္တံ။ သာ ပနာယံ လက္ခဏာဒိတော ယထာသဘာဝပဋိဝေဓလက္ခဏာ, အက္ခလိတပဋိ-ဝေဓလက္ခဏာ ဝါ ကုသလိသာသဒိတ္ထဥသုပဋိဝေဓော ဝိယ၊ ဝိသယော-ဘာသနရသာ ပဒီပေါ ဝိယ၊ အသမ္မောဟပစ္စုပဋ္ဌာနာ အရညဂတသုဒေသ-ကော ဝိယ။ ဝိသေသတော ပနေတ္ထ အာသဝက္ခယဉာဏသမ္ပယုတ္တာ ပညာ စတုသစ္စဒဿနဋ္ဌေန **ပညာစက္ခု**။တိ အဓိပ္ပေတာ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "စက္ခုံ ဥဒပါဒိ၊ ဉာဏံ ဥဒပါဒိ၊ ပညာ ဥဒပါဒိ၊ ဝိဇ္ဇာ ဥဒပါဒိ၊ အာလောကော ဥဒပါဒိ"တိ[၂]။

တေသု စ မံသစက္ခု ပရိတ္တံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု မဟဂ္ဂတံ၊ ဇုတရံ အပ္ပမာဏံ။ မံသစက္ခု ရူပံ၊ ဇုတရာနိ အရူပါနိ။ မံသစက္ခု ဒိဗ္ဗစက္ခု စ လောကိယာနိ သာသဝါနိ ရူပဝိသယာနိ၊ ဇုတရံ လောကုတ္တရံ အနာသဝံ စတုသစ္စဝိသယံ။ မံသစက္ခု အဗျာကတံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု သိယာ ကုသလံ သိယာ အဗျာကတံ၊ တထာ ပညာစက္ခု။ မံသစက္ခု ကာမာဝစရံ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ရူပါဝစရံ၊ ဇုတရံ လောကုတ္တရန္တိ ဧဝမာဒိ[ဒ]ဝိဘာဂါ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဂါထာသု **အနုတ္တရန္တိ** ပညာစက္ခုံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ တံ ဟိ အာသဝက္ခယ-ဉာဏဘာဝတော အနုတ္တရံ။ **အက္ခာသိ ပုရိသုတ္တမော**တိ ပုရိသာနံ ဥတ္တမော

၁-မ ၁-ခုဖဖ-ဒိဋ္ဌေ။　　၂-သံ ၃-၃၇၀၊ ဝိ ၃-၁၅-ဒိဋ္ဌေသု။　　၃-ဧဝမာဒိနာ (သီ)

အဂ္ဂေါ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဒေသေသိ။ **ဥပ္ပါဒေါ**တိ မံသစက္ခုသဲ့ ပဝတ္တိ။ **မဂ္ဂေါ**တိ ဥပါယော, ဒိဗ္ဗစက္ခုသဲ့ ကာရဏံ။ ပကတိစက္ခုမတော ဧဝ ဟိ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ယသ္မာ ကသိဏာလောကံ ဝဍ္ဎေတွာ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏသဲ့ ဥပ္ပါဒနံ၊ သော စ ကသိဏမဏ္ဍလေ ဥဂ္ဂဟနိမိတ္တေန ဝိနာ နတ္ထိတိ။ **ယတော**တိ ယဒါ။ **ဉာဏန္တိ** အာသဝက္ခယဉာဏံ။ တေနေဝါဟ ‘‘**ပညာစက္ခု၊ အနုတ္တရ**’’န္တိ။ **ယဿ စက္ခုဿ ပဋိလာဘာ**တိ ယဿ အရိယဿ ပညာစက္ခုဿ ဥပ္ပတ္တိယာ ဘာဝနာယ သဗ္ဗသ္မာ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော ပမုစ္စတိ ပရိမုစ္စတီတိ။

ဒုတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဇုန္ဒြိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၂။ တတိယေ **ဇုန္ဒြိယာနီ**တိ အဓိပတေယျဋ္ဌေန ဇုန္ဒြိယာနိ။ ယာနိ ဟိ သဟဇာတဓမ္မေသု ဇုဿရာ ဝိယ ဟုတ္ဝာ တေဟိ အနုဝတ္တိတဗ္ဗာနိ၊ တာနိ ဇုန္ဒြိယာနိ နာမ။ အဝိစ ဇုန္ဒြော ဘဂဝါ ဓမ္မိဿရော ပရမေန စိတ္တိဿရိယေန သမန္နာဂတော၊ တေန ဇုန္ဒြေန သဗ္ဗပဌမံ ဒိဋ္ဌတ္တာ အဓိဂတတ္တာ ပရေသဉ္စ ဒိဋ္ဌတ္တာ ဒေသိတတ္တာ ဝိဟိတတ္တာ ဂေါစရဘာဝနာသေဝနာဟိ ဒိဋ္ဌတ္တာ စ ဇုန္ဒြိယာနိ။ ဇုန္ဒြံ ဝါ မဂ္ဂါဓိဂမဿ ဥပနိဿယဘူတံ ပုညကမ္မံ၊ တဿ လိင်္ဂါနိတိ ဇုန္ဒြိယာနိ။ **အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယ**န္တိ “အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ အနညာတံ အနဓိဂတံ အမတပဒံ စတုသစ္စမ္ဗမေဝ ဝါ ဇာနိဿာမီ’’တိ ပဋိပန္နဿ ဇုမိနာ ပုဗ္ဗဘာဂေန ဥပ္ပန္နံ ဇုန္ဒြိယံ၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂပညာယေတံ အဓိဝစနံ။ **အညိန္ဒြိယ**န္တိ အာဇာနနဇုန္ဒြိယံ။ တတြာယံ ဝစနတ္ထော—အာဇာနာတိ ပဌမမဂ္ဂဉ္ဇေန ဒိဋ္ဌမရိယာဒံ အနတိက္ကမိတ္ဝာဝ ဇာနာတီတိ အညာ။ ယထေဝ ဟိ ပဌမမဂ္ဂပညာ ဒုက္ခာဒီသု ပရိညာဘိသမယာဒိဝသေန ပဝတ္တာတိ၊ တထေဝ အယမ္ပိ ပဝတ္တာတီတိ အညာ စ သာ ယထာဝုတ္တေနဋ္ဌေန ဇုန္ဒြိယဉ္စာတိ အညိန္ဒြိယံ။ အာဇာနနဋ္ဌေနေဝ အညဿ ဝါ အရိယပုဂ္ဂလဿ ဇုန္ဒြိယန္တိ အညိန္ဒြိယံ၊ သောတာပတ္တိဖလတော ပဋ္ဌာယ ဆသု ဌာနေသု ဉာဏသ္ဓေတံ အဓိဝစနံ။ **အညာတာဝိန္ဒြိယ**န္တိ အညာတာဝိနော စတ္တာသု သစ္စေသု နိဋ္ဌိတဉာဏကိစ္စဿ ခီဏာသဝဿ ဥပ္ပဇ္ဇနတော ဇုန္ဒြိယဋ္ဌသမ္ဖဝတော စ အညာတာဝိန္ဒြိယံ။ ဏ္ဍ စ ပဌမပန္ဓိမာနိ ပဌမမဂ္ဂစတုဏ္ဍဖလဝသေန ကေဋ္ဌာနိကာနိ၊ ဇုတရံ ဇုတရ-မဂ္ဂဖလဝသေန ဆဋ္ဌာနိကန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဂါထာသု **သိက္ခမာနဿာ**တိ အဓိသီလသိက္ခာဒယော သိက္ခမာနဿ ဘာဝေန္တဿ။ **ဥဇုမဂ္ဂါနုသာရိနော**တိ ဥဇုမဂ္ဂေါ ဝုစ္စတိ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အန္တဒ္ဒယ-ဝိဝဇ္ဇိတတ္တာ တဿ အနုသဲရဏတော ဥဇုမဂ္ဂါနုသာရိနော၊ ပဋိပါဋိယာ မဂ္ဂေ ဥပ္ပါဒေန္တဿာတိ အတ္ထော။ **ခယသ္မိ**န္တိ အနဝသေသကိလေသာနံ ခေပနတော ခယသင်္ခါတေ အဂ္ဂမဂ္ဂေ ဉာဏံ ပဌမံ ပုရေယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **တတော အညာ အနန္တရာ**တိ တတော မဂ္ဂဉာဏတော အနန္တရာ အရဟတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အထ ဝါ **ဥဇုမဂ္ဂါနုသာရိနော**တိ လိနုဒ္ဓစ္စပတိဋ္ဌာနာယူဟနာဒိကေ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ သမထ-ဝိပဿနံ ယုဂနဒ္ဓံ ကတ္ဝာ ဘာဝနာဝသေန ပဝတ္တံ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂံ အနုသရန္တဿ အနုဂန္ဆန္တဿ ပဋိပဇ္ဇန္တဿ ဂေါတြဘုဉာဏာနန္တရံ ဒိဋ္ဌေကဋ္ဌာနံ ကိလေသာနံ ခေပနတော ခယသ္မိံ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေ ပဌမံ ဉာဏံ အနုညာတညဿာမိ-တိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **တတော အညာ အနန္တရာ**တိ တတော ပဌမဉာဏတော အနန္တရာ အနန္တရတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ အဂ္ဂမဂ္ဂါ အညာ အညိန္ဒြိယံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

တတော အညာ ဝိမုတ္တိသာတိ တတော အညာ အညိန္ဒြိယတော ပန္ဆာ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာနန္တရာ အရဟတ္တဖလေန ပညာဝိမုတ္တိယာ အညာတာ-ဝိန္ဒြိယေန ဝိမုတ္တသ္မာ။ **ဉာဏံ ဝေ ဟေတံ တာဒိနော**တိ အရဟတ္တဖလုပ္ပတ္တိတော ဥတ္တရကာလေ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာဒိသု တာဒိလက္ခဏပ္ပတ္တသ္မာ ဒိဋ္ဌာသဝဿ ပန္နဝေက္ခဏဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကထံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ အာဟ **"အကုပ္ပါ မေ ဝိမုတ္တီ"**တိ။ တသ္မာ အကုပ္ပဘာဝဿ ကာရဏံ ဒဿေတိ **"ဘဝသံယောဇနက္ခယာ"**တိ။

ဣဒါနိ တာဒိသံ ဒိဋ္ဌာသဝံ ထောမေန္တော **"သ ဝေ ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နော"**တိ တတိယံ ဂါထမာဟ။ တတ္ထ **ဣန္ဒြိယသမ္ပန္နော**တိ ယထာဝုတ္တေဟိ တီဟိ လောကုတ္တရိန္ဒြိယေဟိ သမန္နာဂတော၊ သုဒ္ဓေဟိပိ ဝါ ပဋိပဿဒ္ဓိလဒ္ဓေဟိ သဒ္ဓါဒိဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ သမန္နာဂတော ပရိပုဏ္ဏော၊ တတော ဧဝ စက္ခာဒီဟိ သုဒ္ဓ၊ ဝုပသန္တေဟိ နိဗ္ဗိသေဝနေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ သမန္နာဂတော။ တေနာဟ **"သန္တေ"**တိ၊ သဗ္ဗကိလေသပရိဋ္ဌာဟဝုပသမေန ဥပသန္တေဟိ အတ္ထော။ **သန္တိပဒေ ရတော**တိ နိဗ္ဗာနေ အဘိရတော အဓိမုတ္တော။ ဏ္ဍေ စ "ဣန္ဒြိယ-သမ္ပန္နော"တိ ဧတေန ဘာဝိတမဂ္ဂတာ ပရိညာတကိန္တာ စသ ဒဿိတာ၊ "သန္တေ"တိ ဧတေန ပဟီနကိလေသတာ၊ "သန္တိပဒေ ရတော"တိ ဧတေန သစ္ဆိကတနိရောဓတာတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

တတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-အဒ္ဓါသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၃။ စတုတ္ထေ **အဒ္ဓါ**တိ ကာလော။ **အတီတော အဒ္ဓါ**တိအာဒီသု ဒ္ဝေ ပရိယာယာ သုတ္တန္တပရိယာယော အဘိဓမ္မပရိယာယော စ။ တတ္ထ သုတ္တန္တ-ပရိယာယေန ပဋိသန္ဓိတော ပုဗ္ဗေ အတီတော အဒ္ဓါ နာမ၊ စုတိတော ပစ္ဆာ အနာဂတော အဒ္ဓါ နာမ၊ သဟ စုတိပဋိသန္ဓိဟိ တဒန္တရံ ပစ္ဆုပ္ပန္နော အဒ္ဓါ နာမ။ အဘိဓမ္မပရိယာယေန ဥပ္ပါဒေါ ဌိတိ ဘင်္ဂေါတိ ဇာတေ တယော ခဏော ပတ္ဝာ နိရုဒ္ဓဓမ္မော အတီတော အဒ္ဓါ နာမ၊ တယောပိ ခဏော အသမ္ပတ္တာ အနာဂတော အဒ္ဓါ နာမ၊ ခဏတ္တယသမင်္ဂီနော ပစ္ဆုပ္ပန္နော အဒ္ဓါ နာမ။

အပရော နယော—အယံ ဟိ အတီတာဒိဝိဘာဂေါ အဒ္ဓါသန္တိသမယ-ခဏဝသေန စတုဓာ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တေသု အဒ္ဓါဝိဘာဂေါ ဝုတ္တော၊ သန္တတိ-ဝသေန သဘာဂါ ကေဉ္စိသမုဒ္ဒါနာ ကောဟာရသမုဒ္ဒါနာ စ ပုဗ္ဗာပရိယ-ဝသေန ဝတ္တမာနာပိ ပစ္ဆုပ္ပန္နာ၊ တတော ပုဗ္ဗေ ဝိသဘာဂဥတုအာဟာရသမု-ဒ္ဒါနာ အတီတာ၊ ပစ္ဆာ အနာဂတာ။ စိတ္တဇာ ကေဝိထိကေဇဝနကေသမာပတ္တိ-သမုဒ္ဒါနာ ပစ္ဆုပ္ပန္နာ နာမ၊ တတော ပုဗ္ဗေ အတီတာ၊ ပစ္ဆာ အနာဂတာ။ ကမ္မသမုဒ္ဒါနာနံ ပါဋိယေက္ကံ သန္တတိဝသေန အတီတာဒိဘေဒေါ နတ္ထိ၊ တေသံ-ယေဝ ပန ဥတုအာဟာရစိတ္တသမုဒ္ဒါနာနံ ဥပ္ပတ္တိမ္ဟကဝသေန[၁] တာသ အတီတာ-ဒိဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သမယဝသေန ဧကမုဟုတ္တပုဗ္ဗဏှသာယန္ဟရတ္တိဒိဝါဒိသု သမယေသု သန္တာနဝသေန ပဝတ္တမာနာ တံတံသမယေ ပစ္ဆုပ္ပန္နာ နာမ၊ တတော ပုဗ္ဗေ အတီတာ၊ ပစ္ဆာ အနာဂတာ။ အယံ တာဝ ရူပဓမ္မေသု နယော။ အရူပဓမ္မေသု ပန ခဏဝသေန ဥပ္ပါဒါဒိကွဏတ္တယပရိယာပန္နာ ပစ္ဆုပ္ပန္နာ၊ တတော ပုဗ္ဗေ အတီတာ၊ ပစ္ဆာ အနာဂတာ။ အပိစ အတိက္ကန္တဟေတုပစ္စယ-ကိစ္စာ အတီတာ၊ နိဋ္ဌိတဟေတုကိစ္စာ အနိဋ္ဌိတပစ္စယကိစ္စာ ပစ္ဆုပ္ပန္နာ၊ ဥဘယ-ကိစ္စံ အသမ္ပတ္တာ အနာဂတာ။ အတ္ထနော ဝါ ကိစ္စကွဏော ပစ္ဆုပ္ပန္နာ၊ တတော ပုဗ္ဗေ အတီတာ၊ ပစ္ဆာ အနာဂတာ[၂]။ ဣတ္ထံ စ ခဏာဒိကထာဝ နိပ္ပရိယာယာ၊ သေသာ ပရိယာယာ။ အယံ ဟိ အတီတာဒိဘေဒေါ နာမ ဓမ္မာနံ ဟောတိ၊ န ကာလဿ။ အတီတာဒိဘေဒေ ပန ဓမ္မေ ဥပါဒါယ ပရမတ္ထတော အဝိဇ္ဇ-မာနောပိ ကာလော ဇုဓ တေနေဝ ဝေါဟာရေန အတီတော တိအာဒိနာ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-ဥပ္ပတ္တိဝသေန (က)

၂-ပုဗ္ဗေ အနာဂတာ၊ ပစ္ဆာ အတီတာ (သျာ၊ က) အဘိ-ဋ္ဌ ၂-ဂ-ဝိဇ္ဇေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

ဂါထာသု **အက္ခေယ္ယသညိနော**တိ ထြေ အက္ခာယတိ ကထိယတိ ပညာပေ-တီတိ အက္ခေယ္ယံ၊ ကထာဝတ္ထု၊ အတ္ထတော ရူပါဒယော ပဉ္စက္ခန္ဓာ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

"အတီတံ ဝါ အဒ္ဓါနံ အာရဗ္ဘ ကထံ ကထေယ္ယ၊ အနာဂတံ ဝါ။ ပ။ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဝါ အဒ္ဓါနံ အာရဗ္ဘ ကထံ ကထေယ္ယာ"တိ[1]။

တထာ—

"ယံ ဘိက္ခဝေ ရူပံ အတီတံ နိရုဒ္ဓံ ဝိပရိဏတံ၊ 'အဟောသိ'တိ တဿ သဒ္ဓါ၊ 'အဟောသိ'တိ တဿ သမညာ၊ 'အဟောသိ'တိ တဿ ပညတ္တိ၊ နတ္ထိ တဿ သဒ္ဓါ အတ္ထိတိ၊ နတ္ထိ တဿ သဒ္ဓါ ဘဝိသ-တီ"တိ[2]—

ဧဝံ ဝုတ္တေန နိရုတ္တိပထသုတ္တေနဝိ ထြေ အတ္ထော ဒီပေတဗ္ဗော။ ဧဝံ ကထာ-ဝတ္ထုဘာဝေန အက္ခေယ္ယသဒ္ဓါတေ ခန္ဓပဉ္စကေ အဟန္တိ စ မမန္တိ စ ဒေဝေါတိ စ မနုဿောတိ စ ဇာတ္တိတိ စ ပုရိသောတိ စ အာဒိနာ ပဝတ္တာသညာဝသေန အက္ခေယ္ယသညိနော၊ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု သတ္တပုဂ္ဂလာဒိသညိနောတိ အတ္ထော။ **အက္ခေယ္ယသ္မိံ** တဏှာဒိဋ္ဌိဟဝသေန **ပတိဋ္ဌိတာ၊** ရာဂါဒိဝသေန ဝါ အဒ္ဓဟာကာရေဟိ ပတိဋ္ဌိတာ။ ရတ္တော ဟိ ရာဂဝသေန ပတိဋ္ဌိတော ဟောတိ၊ ဒုဋ္ဌော ဒေါသဝသေန၊ မူဠှော မောဟဝသေန၊ ပရာမဋ္ဌော ဒိဋ္ဌိဝသေန၊ ထာမဂတော အနုသယဝသေန၊ ဝိနိဗန္ဓေါ မာနဝသေန၊ အနိဋ္ဌင်္ဂတော ဝိစိ-ကိစ္ဆာဝသေန၊ ဝိက္ခေပဂတော ဥဒ္ဓစ္စဝသေန ပတိဋ္ဌိတော ဟောတီတိ။

အက္ခေယ္ယံ အပရိညာယာတိ တံ အက္ခေယ္ယံ တေဘူမကဓမ္မေ တီဟိ ပရိညာ-ဟိ အပရိဇာနိတ္ဝာ တဿ အပရိဇာနနဟေတု။ **ယောဂမာယန္တိ မစ္စုနော**တိ မရဏဿ ယောဂံ တေန သံယောဂံ ဥပဂစ္ဆန္တိ၊ နဝိသံယောဂန္တိ အတ္ထော။

အထ ဝါ **ယောဂ**န္တိ ဥပါယံ၊ တေန ယောဇိတံ ပဿာရိတံ မာရသေနဋ္ဌာနိယံ အနတ္ထဇာလံ ကိလေသဇာလဉ္စ ဥပဂစ္ဆန္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ—

"နဟိ နော သင်္ကံ တေန၊ မဟာသေနေန မစ္စုနော"တိ[3]။

ထြော၀တာ ဝဋ္ဋံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဝိဝဋ္ဋံ ဒဿေတုံ "**အက္ခေယ္ယဉ္စ ပရိညာ-ယာ**"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **စ**သဒ္ဒေါ ဗျတိရေကေ၊ တေန အက္ခေယ္ယ-ပရိဇာနနေန လဒ္ဓဗ္ဗံ ဝက္ခမာနမေဝ ဝိသေသံ ဇောတေတိ။ **ပရိညာယာ**တိ

၁-ဒီ ၃-၁၀၄-ပိဋ္ဌေ။　၂-သံ ၂-၅၉-ပိဋ္ဌေ။　၃-မ ၃-၂၂၆၊ ခု၆-၁၄၉၊ ခု ၁၀-၁၂၀-ပိဋ္ဌေသု။

ဝိပဿဲနာသဟိတာယ မဂ္ဂပညာယ ဒုက္ခန္တိ ပရိစ္ဆိဒ္ဒ ဇာနိတ္ဝာ၊ တပ္ပဋိဗဒ္ဓ-
ကိလေသပဟာနေန ဝါ တံ သမတိက္ကမိတ္ဝာ တိသန္နမ္ပိ ပရိညာနံ ကိစ္စံ မတ္ထကံ
ပါပေတ္ဝာ။ **အက္ခာတာရံ နာ မညတိ**တိ သဗ္ဗသော မညနာနံ ပဟီနတ္တာ
ဒိဏ္ဍာသဝေါ အက္ခာတာရံ နာ မညတိ၊ ကာရကာဒိသဘာဝံ ကိဠ္ဍိ အတ္တာနံ နာ
ပစ္စေတိတိ အတ္ထော။ **ဖုဋ္ဌော ဝိမောက္ခော မနသာ၊ သန္တိပဒမနုတ္တရန္တိ**
ယသ္မာ သဗ္ဗသခ်ံတဝိမုတ္တတ္တာ “ဝိမောက္ခော”တိ သဗ္ဗကိလေသသန္တာပဝူပ-
သမနဋ္ဌာနတာယ “သန္တိပဒ”န္တိ လဒ္ဓနာမော နိဗ္ဗာနဓမ္မော ဖုဋ္ဌော ဖုသိတော
ပတ္တော၊ တသ္မာ အက္ခာတာရံ နာ မညတီတိ။ အထ ဝါ“ပရိညာယာ”တိ ပဒေန
ဒုက္ခသစ္စဿ ပရိညာဘိသမယံ သမုဒယသစ္စဿ ပဟာနာဘိသမယဉ္စ ဝတ္ဝာ
ဣဒါနိ“ဖုဋ္ဌော ဝိမောက္ခော မနသာ၊ သန္တိပဒမနုတ္တရ”န္တိ ဣမိနာ မဂ္ဂနိရောဓာနံ.
ဘာဝနာသစ္ဆိကိရိယာဘိသမယံ ဝဒတိ။ တဿတ္ထော—သမုစ္ဆေဒဝသေန
သဗ္ဗကိလေသေဟိ ဝိမုစ္စတိတိ **ဝိမောက္ခော၊** အရိယမဂ္ဂေါ။ သော ပနဿ
မဂ္ဂစိတ္တေန ဖုဋ္ဌော ဖုသိတော ဘာဝိတော၊ တေနေဝ အနုတ္တရံ သန္တိပဒံ
နိဗ္ဗာနံ ဖုဋ္ဌံ ဖုသိတံ သစ္ဆိကတန္တိ။

အက္ခေယ္ယသမ္ပန္နောတိ အက္ခေယ္ယနိမိတ္တံ ဝိဝိဓာဟိ ဝိပတ္တိဟိ ဥပဒ္ဒုတော
လောကေ ပဟီနဝိပလ္လာသတာယ တတော သုပရိမုတ္တော အက္ခေယ္ယပရိညာဘိ-
နိဗ္ဗတ္တာဟိ သမ္ပတ္တိဟိ သမ္ပန္နော သမန္နာဂတော။ **သခ်ါယ သေဓီ**တိ ပညာ-
ဝေပုလ္လပ္ပတ္တိယာ စိဝရာဒိပစ္စယေ သခ်ါယ ပရိတုလေတ္ဝာဝ သေဝနသီလော၊
သခ်ါတမေဝ္မတ္တာ စ အာပါထဂတံ သဗ္ဗမ္ပိ ဝိသယံ ဆဋ္ဌိပေက္ခာဝသေန သခ်ါယ
သေဝနသီလော။ **ဓမ္မဋ္ဌော**တိ အသေက္ခဓမ္မေသု နိဗ္ဗာနဓမ္မေ ဇေဝ ဝါ ဋ္ဌိတော။
ဝေဒဂူတိ ဝေဒိတဗ္ဗဿ စတုသစ္စဿ ပါရင်္ဂတတ္တာ ဝေဒဂူ။ ဒေဝဂဏော အရဟာ
ဘဝါဒိသု ကတ္ထစိ အာယတိ[1] ပုနဗ္ဘဝါဘာဝတော မနုဿဒေဝါတိ သခ်္ဈံ
န ဥပေတိ၊ အပညတ္တိကဘာဝမေဝ ဂစ္ဆတီတိ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနေန ဒေသနံ
နိဋ္ဌာပေသိ။

စတုတ္ထသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဒုစ္စရိတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၄။ ပဉ္စမေ ဒုဋ္ဌု စရိတာနိ, ဒုဋ္ဌာနိ ဝါ စရိတာနိ **ဒုစ္စရိတာနိ**။ ကာယေန
ဒုစ္စရိတံ, ကာယတော ဝါ ပဝတ္တံ ဒုစ္စရိတံ **ကာယဒုစ္စရိတံ**။ သေသေသုပိ ဧသေဝ

၁-အာယတိ (သီ)

နယော။ ဇ္ဈမာနိ စ ဒုစ္စရိတာနိ ပညတ္တိယာ ဝါ ကထေတဗ္ဗာနိ ကမ္မပထေဟိ ဝါ။ တတ္ထ ပညတ္တိယာ တာဝ ကာယဒ္ဒါရေ ပညတ္တသိက္ခာပဒဿ ဝိတိက္ကမော ကာယဒုစ္စရိတံ၊ ဝစီဒ္ဒါရေ ပညတ္တသိက္ခာပဒဿ ဝိတိက္ကမော ဝစီဒုစ္စရိတံ၊ ဥဘယတ္ထ ပညတ္တဿ ဝိတိက္ကမော မနောဒုစ္စရိတန္တိ အယံ ပညတ္တိကထာ။ ပါဏာတိပါတာဒယော ပန တိဿော စေတနာ ကာယဒ္ဒါရေပိ ဝစီဒ္ဒါရေပိ ဥပ္ပန္နာ[1] ကာယဒုစ္စရိတံ၊ တထာ စတဿော မုသာဝါဒါဒိစေတနာ ဝစီဒုစ္စရိတံ၊ အဘိဇ္ဈာ ဗျာပါဒေါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိ တယော စေတနာသမ္ပယုတ္တာ မနော-ဒုစ္စရိတန္တိ အယံ ကမ္မပထကထာ။

ဂါထာယံ ကမ္မပထပ္ပတ္တောယေဝ ပါပဓမ္မော ကာယဒုစ္စရိတာဒိဘာဝေန ဝုတ္တောတိ တဒညံ ပါပဓမ္မံ သင်္ကိတုံ "**ယဉ္စညံ ဒေါသသဒ္ဒိတ**"န္တိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဒေါသသဒ္ဒိတန္တိ** ရာဂါဒိကိလေသသံဟိတံ။ သေသံ သုဝိညေယ္မေဝ။

ပဏ္ဍမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-သုစရိတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၅။ ဆဋ္ဌေ သုဋ္ဌု စရိတာနိ, သုန္ဒရာနိ ဝါ စရိတာနိ **သုစရိတာနိ**။ ကာယေန သုစရိတံ, ကာယတော ဝါ ပဝတ္တံ သုစရိတံ **ကာယသုစရိတံ**။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဇ္ဈဝေပိ ပန ပညတ္တိဝသေန ကမ္မပထဝသေန စာတိ ဒုဝိဓော ကထော။ တတ္ထ ကာယဒ္ဒါရေ ပညတ္တသိက္ခာပဒဿ အဝိတိက္ကမော ကာယသုစရိတံ၊ ဝစီဒ္ဒါရေ ပညတ္တသိက္ခာပဒဿ အဝိတိက္ကမော ဝစီသုစရိတံ၊ ဥဘယတ္ထ ပညတ္တဿ အဝိတိက္ကမော မနောသုစရိတန္တိ အယံ ပညတ္တိကထာ။ ပါဏာတိပါတာဒီဟိ ပန ဝိရမန္တဿ ဥပ္ပန္နာ တိဿော စေတနာပိ ဝိရတိ-ယောပိ ကာယသုစရိတံ၊ မုသာဝါဒါဒီဟိ ဝိရမန္တဿ စတဿော စေတနာပိ ဝိရတိယောပိ ဝစီသုစရိတံ၊ အနဘိဇ္ဈာ အဗျာပါဒေါ သမ္မာဒိဋ္ဌိတိ တယော စေတနာသမ္ပယုတ္တာ မနောသုစရိတန္တိ အယံ ကမ္မပထကထာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဆဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ကာယဒ္ဒါရေ ဥပ္ပန္နာ (သီ)　ဒီ-ဋ္ဌ ၃-၁၆၇-ပိဋ္ဌေပိ ပဿိတဗ္ဗံ။

၇-သောစေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၆။ သတ္တမေ **သောစေယျာနီ**တိ သုစိဘာဝါ။ **ကာယသောစေယျန်** ကာယသုစရိတံ၊ ဝစီမနောသောစေယျာနိဝိ ဝစီမနောသုစရိတာနေဝ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ "တတ္ထ ကတမံ ကာယသောစေယ်ျ၊ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ"တိ-အာဒိ"။

၈ါထာယံ သမုဋ္ဌာဒဝသေန ပဟီနသဗ္ဗကာယဒုစ္စရိတတ္တာ ကာယေန သုစိတိ **ကာယသုစိ။ သောစေယျသမ္ပန္နန်** ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိကိလေသတ္တာ သုပရိ-သုဒ္ဓါယ သောစေယျသမ္ပတ္တိယာ ဥပေတံ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

သတ္တမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-မောနေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၇။ အဋ္ဌမေ **မောနေယျာနီ**တိ ဏ္ဍေ ဇုဓလောကပရလောကံ အတ္တဟိတ-ပရဟိတဥ္စ မုနာတီတိ မုနိ၊ ကလျာဏပုထုဇ္ဇနေန သဒ္ဓိံ သတ္တ သေက္ခာ အရဟာ စ။ ဇုဓ ပန အရဟာဝ အဓိပ္ပေတော။ မုနိနော ဘာဝါတိ **မောနေ-ယျာနိ၊** အရဟတော ကာယဝစီမနောသမာစာရာ။

အထ ဝါ မုနိဘာဝကရာ မောနေယျပဋိပဒါဓမ္မာ မောနေယျာနိ။ တေသမယံ ဝိတ္ထာရော—

> "တတ္ထ ကတမံ ကာယမောနေယ်ျ၊ တိဝိဓကာယဒုစ္စရိတသ ပဟာနံ ကာယမောနေယ်ျ၊ တိဝိဓံ ကာယသုစရိတံ ကာယမော-နေယ်ျ၊ ကာယာရမ္မဏေ ဉာဏံ ကာယမောနေယ်ျ၊ ကာယပရိညာ ကာယမောနေယ်ျ၊ ပရိညာသဟဂတော မဂ္ဂေါ ကာယမောနေယ်ျ၊ ကာယသ္မိံ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ ကာယမောနေယ်ျ၊ ကာယသဓိ်ရ-နိရောဓာ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပတ္တိ ကာယမောနေယ်ျ။
>
> တတ္ထ ကတမံ ဝစီမောနေယ်ျ၊ စတုဒ္ဒိဓဝစီဒုစ္စရိတသ ပဟာနံ ဝစီမောနေယ်ျ၊ စတုဒ္ဒိဓံ ဝစီသုစရိတံ၊ ဝါစာရမ္မဏေ ဉာဏံ၊ ဝါစာ-ပရိညာ၊ ပရိညာသဟဂတော မဂ္ဂေါ၊ ဝါစာယ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ၊ ဝစီသဓိ်ရနိရောဓာ ဒုတိယဇ္ဈာနသမာပတ္တိ ဝစီမောနေယ်ျ။

၁-အံ ၁-၂၇၅-ဝိဇ္ဇေ အတ္ထတော သမာနံ။

တတ္ထ ကတမံ မနောမောနေယ္ယံ၊ တိဝိဓမနောဒုစ္စရိတဿ ပဟာနံ မနောမောနေယ္ယံ၊ တိဝိဓံ မနောသုစရိတံ၊ မနာရမ္မဏေ ဉာဏံ၊ မနောပရိညာ၊ ပရိညာသဟဂတော မဂ္ဂေါ၊ မနသ္မိံ ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနံ၊ စိတ္တသမ်ါရနိရောဓာ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိ မနော-မောနေယ္ယ" န္တိ ၁။

နိန္နာတပါပကန္တိ၂ အဂ္ဂမဂ္ဂဇလေန၃ သုဋ္ဌု ဝိက္ခာလိတပါပမလံ။

အဋ္ဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ပဌမရာဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၎ဂ။ နဝမေ **ယဿ ကဿစီ**တိ အနိယမိတဝစနံ၊ တသ္မာ ယဿ ကဿစိ ပုဂ္ဂလဿ ဂဟဋ္ဌဿ ဝါ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ။ **ရာဂေါ အပ္ပဟီနော**တိ ရဇ္ဇနဋ္ဌေန ရာဂေါ သမုဒ္ဆေဒဝသေန နုပဟီနော၊ မဂ္ဂေန အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတံ နာပါဒိတော။ ဒေါသမောဟေသုပိ ဧသေဝ နယော။ တတ္ထ အပါယဂမနီယာ ရာဂဒေါသ-မောဟာ ပဌမမဂ္ဂေန၊ သြဠာရိကာ ကာမရာဂဒေါသာ ဒုတိယမဂ္ဂေန၊ တေယေဝ အနဝသေသာ တတိယမဂ္ဂေန၊ ဘဝရာဂေါ အဝသိဋ္ဌမောဟော စ စတုတ္ထမဂ္ဂေန ပဟီယန္တိ။ ဧဝမေတေသု ပဟီယန္တေသု တဒေကဋ္ဌတော သဗ္ဗေပိ ကိလေသာ ပဟီယန္တေဝ။ ဧဝမေတေ ရာဂါဒယော ယဿ ကဿစိ ဘိက္ခုဿ ဝါ ဘိက္ခုနိယာ ဝါ ဥပါသကဿ ဝါ ဥပါသိကာယ ဝါ မဂ္ဂေန အပ္ပဟီနာ။ **ဗန္ဓေါ မာရဿာ**တိ ကိလေသမာရေန ဗန္ဓေါတိ ဝုစ္စတိ။ ယဒဂ္ဂေန စ ကိလေသ-မာရေန ဗန္ဓေါ၊ တဒဂ္ဂေန အဘိသမ်ါရမာရာဒီဟိပိ ဗန္ဓေါယေဝ ဟောတိ။ **ပဋိမုက္ကဿ မာရပါသော**တိ ပဋိမုက္ကော အဿ အနေန အပ္ပဟီနကိလေ-သေန ပုဂ္ဂလေန တာယေဝ အပ္ပဟီနကိလေသတာယ မာရပါသသမ်ီတော ကိလေသော အတ္တနော စိတ္တသန္တာနေ ပဋိမုက္ကော ပဝေသိတော၊တေန သယံ ဗန္ဓာဝိတောတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ ပဋိမုက္ကော အဿ ဘဝေယ္ယ မာရပါသော။ သုက္ကပက္ခေ **ဩမုက္ကဿာ**တိ အဝမုက္ကော မောစိတော အပနီတော အဿ။ သေသံ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဧဝံ ဂါထာ သုက္ကပက္ခဝသေနေဝ အာဂတာ။ တတြာယံ သင်္ခေပတ္ထော— **ယဿ** အရိယပုဂ္ဂလဿ ရာဂဒေါသာဝိဇ္ဇာ **ဝိရာဇိတာ** အဂ္ဂမဂ္ဂေန နိရောဓိတာ၊

၁-ခဲ့ ၇-၄၅၊ ခု ဂ-၇၃-ပိဋ္ဌေသု။　၂-နိဒ္ဒေါတပါပကန္တိ (သီ၊သျာ)　၃-အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ္ဂဇလေန (သျာ)

တံ ဘာဝိတကာယသီလစိတ္တပညတာယ ဘာဝိတတ္တေသု အရဟန္တေသု **အညတရံ** အဗ္ဘန္တရံ ကေ **မြဟ္မဘူတံ** မြဟ္မံ ဝါ သေဋ္ဌံ အရဟတ္တဖလံ ပတ္တံ, ယထာ အညေ ခီဏာသဝါ ပုဗ္ဗူပနိဿယသမ္ပတ္တိသမန္နာဂတာ ဟုတ္ဝာ အာဂတာ၊ ယထာ စ တေ အန္တိဝယရဟိတာယ သီလသမာဓိပညာဂုန္နသဟဂတာယ မစ္ဆိမာယ ပဋိပဒါယ နိဗ္ဗာနံ ဂတာ အဓိဂတာ၊ ယထာ ဝါ တေ ခန္ဓာဒီနံ တထလက္ခဏံ ယာထာဝတော ပဋိဝိဇ္ဈိ သု၊ယထာ စ တေ တထဓမ္မေ ဒုက္ခာဒယော အဝိပရီတတော အဗ္ဘညိ သု၊ ရူပါဒိကေ စ ဝိသယေ ယထာ တေ ဒိဋ္ဌမတ္တာဒိ-ဝသေနေဝ ပသီ သု၊ ယထာ ဝါ ပန တေ အဋ္ဌ အနရိယဝေါဟာရေ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ အရိယဝေါဟာရဝသေနေဝ ပဝတ္တဝါစာ, ဝါစာနုရူပဉ္စ ပဝတ္တကာယာ, ကာယာနုရူပဉ္စ ပဝတ္တဝါစာ၊ တထာ အယမ္ပိ အရိယပုဂ္ဂလော တိ **တထာဂတံ** စတုသစ္စပုဋ္ဌတာယ **ဗုဒ္ဓံ** ပုဂ္ဂလဝေရံ ကိလေသဝေရံ အတ္တာနုဝါဒါဒိဘယဉ္စ အတိက္ကန္တန္တိ **ဝေရဘယာတီတံ** သမ္ဗေသံ ကိလေသာဘိသင်္ခါရာဒီနံ ပဟီနတ္တာ **သမ္ဗုဗ္ဘာယိနံ** ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ **အာဟု** ကထေန္တိ ကိတ္တေန္တိတိ။

နဝမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဒုတိယရာဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၉။ ဒသမေ အတရိတိ တိက္ကော၊ နတိက္ကော **အတိက္ကော**[1]။ **သမုဒ္ဒေ**[2]ဟိ သံသာရသမုဒ္ဒံ, စက္ခာယတနာဒိသမုဒ္ဒံ ဝါ။ တဒုဘယမ္ပိ ဒုပ္ပူရဏဋ္ဌေန သမုဒ္ဒေါ ဝိယာတိ သမုဒ္ဒံ။ အထ ဝါ သမုဒ္ဒနဋ္ဌေန သမုဒ္ဒံ၊ ကိလေသဝသနေန သတ္တ-သန္တာနသ္မိ ကိလေသသဒနတော တိ[3] အတ္ထော။ **သဒိသံ**[4]ဟိ ကောဓူပါယာသဝိဓိဟိ သဒိသံ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ "ဝိဓိဘယန္တိ ခေါ ဘိက္ခု ကောဓူပါယာသသေတံ အဓိဝစန"န္တိ[5]။ **သာဝဋ္ဋ**[6]ဟိ ပဉ္စကာမဂုဏာဝဋ္ဋေဟိ သဟ အာဝဋ္ဋံ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ "အာဝဋ္ဋဘယန္တိ ခေါ ဘိက္ခု ပဉ္စန္နေတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစန"န္တိ[7]။ **သဂဟံ သရက္ခသ**[8]ဟိ အတ္တနော ဂေါစရဂတာနံ အနတ္ထဇနနတော စက္ခုမကရမဏ္ဍ-ကဿပရက္ခသသဒိသေဟိ ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလေဟိ သဟိတံ။ တထာ စာဟ "သဂဟံ သရက္ခသန္တိ ခေါ ဘိက္ခု မာတုဂါမသ္မေတံ အဓိဝစန"န္တိ[9]။ **အတရိတိ** မဂ္ဂပညာနာဝေါဟ ယထာဝုတ္တံ သမုဒ္ဒံ ဥတ္တရိ။ **တိက္ကော**တိ နိတ္တိက္ကော။

၁-န အတရိတိ အတိက္ကော (သီ)၊ နအတရိတိ နတိက္ကော (သျာ) ၂-ကိလေသသရဏတောတိ (သီ)
၃-ခ ၁-၂၇၁၊ မ ၂-၁၂၄-ပိဋ္ဌေသု အတ္ထတော သမာနံ။
၄-ခ ၁-၂၇၁၊ မ ၂-၁၂၄၊ အံ ၁-၄၄၀-ပိဋ္ဌေသု။ ၅-ခ ၁-၂၇၁-ပိဋ္ဌေ။

ပါရဂံတေဘတိ တဿ သမုဒ္ဒဿ ပါရံ ပရတီရံ နိရောဓံ ဥပဂတေဘော။ **ထလေ တိဋ္ဌတီတိ** တတော ဧဝံ သံသာရမဟောဃံ ကာမာဒိမဟောဃဉ္စ အတိက္ကမိတ္ဝာ ထလေ ပရတီရေ နိဗ္ဗာနေ ဗာဟိတပါပပြာဟ္မဏော တိဋ္ဌတီတိ ဝုစ္စတိ။

ဣမာပိ ဂါထာ သုက္ကပက္ခဝသေနေဝ အာဂတာ။တတ္ထ **ဥိမိဘယန္တိ** ယထာဝုတ္တ-ဥိမိဘယံ၊ ဘာယိတမ့ဲ တေသ္မာတိ တံ ဥိမိ ဘယံ[1]။ **ဒုတ္တရန္တိ** ဒုရတိက္ကမံ။ **အစ္ဆတာရီတိ** အတိက္ကမိ။

သင်္ဂါတိဂေါတိ ရာဂါဒိနံ ပဉ္စန္နံ သင်္ဂါနံ အတိက္ကန်တာ ပဟီနတ္တာ သင်္ဂါတိဂေါ။ **အတ္ထင်္ဂတော သော နံ ပမာဏမေတီတိ** သော ဝေံဘူတော အရဟာ ရာဂါဒိနံ ပမာဏကရဓမ္မာနံ အစ္ဆန္တမေဝ အတ္ထံ ဂတတ္တာ အတ္ထင်္ဂတော၊ တတော ဧဝ သီလာဒိဓမ္မက္ခန္ဓပါရိပူရိယာ စ "ဧဒိသော သီလေန သမာဓိနာ ပညာယာ"တိ ကေနစိ ပမိဏိတုံ ဒ သက္ကုဏေယျော ပမာဏံ နတေ၊ အထ ဝါ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနသင်္ခါတံ အတ္ထံ ဂတော သော အရဟာ "ဣမာယ နာမ ဂတိယာ ဌိတော၊ ဧဒိသော စ နာမဂေါတ္တေနာ"တိ ပမိဏိတုံ အသက္ကုဏေယျ-တာယ ပမာဏံ နတေ နဥပဂစ္ဆတိ၊ တတော ဧဝ **အမောဟယိ မစ္စုရာဇံ**၊ တေန အနုဗန္ဓိတုံ အသက္ကုဏေယျောတိ ဝဒါမိတိ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတုယာဝ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ ပဌမပဉ္ဇမဆဋ္ဌေသု ဝဋ္ဋံ ကထိတံ၊ ဒုတိယသတ္တမအဋ္ဌမေသု ဝိဝဋ္ဋံ၊ သေသေသု ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဒသမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတိယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-တတိယဝဂ္ဂ

၁-မိန္ဆာဒိဋ္ဌကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၀။ တတိယဝဂ္ဂသ္သ ပဌမေ **ဒိဋ္ဌာ မယာ**တိ မယာ ဒိဋ္ဌာ၊ မမ သမန္န-စက္ခုနာ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ စာတိ ဒွီဟိပိ စက္ခူဟိ ဒိဋ္ဌာ ပစ္ခက္ခတော ဝိဒိတာ။ တေန အနုသဝါဒိံ ပဋိက္ခိပတိ၊ အယဉ္စ အတ္ထော ဣဒါနေဝ ပါဋိယံ အာဂမိဿတိ။ **ကာယဒုစ္စရိတေန သမန္နာဂတာ**တိ ကာယဒုစ္စရိတေန သမင်္ဂီဘူတာ။ **အရိယာနံ ဥပဝါဒကာ**တိ ဗုဒ္ဓါဒိနံ အရိယာနံ အန္တမသော ဂိဟိသောတာပန္နာနမ္ပိ ဂုဏ-ပရိဓံသနေန အဘူတဗ္ဘာက္ခာနေန ဥပဝါဒကာ အက္ကောသကာ ဂရဟကာ။

---

[1] ဒ-တံ ဥိမိဘယံ (သီ-က)

မိဆ္ဆာဒိဋ္ဌိကာတိ ဝိပရီတဒဿနာ။ **မိဆ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ**တိ မိစ္ဆာဒဿန-ဟေတု သမာဒိန္နနာနာဝိဓကမ္မာ၊ ယေ စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမူလကေသု ကာယကမ္မာ-ဒီသု အညေပိ သမာဒပေန္တိ။ ဣတ္ထ စ ဝစီမနောဒုစ္စရိတဂ္ဂဟဏေနေဝ အရိ-ယူပဝါဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသု ဂဟိတာသု ပုနဝစနံ မဟာသာဝဇ္ဇဘာဝဒဿနတ္ထံ နေသံ။မဟာသာဝဇ္ဇော ဟိ အရိယူပဝါဒေါ အာနန္တရိယသဒိသော။ယထာဟ—

> “သေယျထာပိ သာရိပုတ္တ ဘိက္ခု သီလသမ္ပန္နော သမာဓိသမ္ပန္နော ပညာသမ္ပန္နော ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အညံ အာရာဓေယျ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ သာရိပုတ္တ ဝဒါမိ၊ တံ ဝါစံ အပ္ပဟာယ တံ စိတ္တံ အပ္ပဟာယ တံ ဒိဋ္ဌိ အပ္ပဋိနိဿဇ္ဇိတ္ဝာ ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယော’’တိ[1]။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတော စ မဟာသာဝဇ္ဇတရံ နာမ အညံ နတ္ထိ။ ယထာဟ—

> “နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ဧကဓမ္မမ္ပိ သမနုပဿာမိ၊ ယံ ဧဝံ မဟာ-သာဝဇ္ဇတရံ ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပရမာနိ ဘိက္ခဝေ ဝဇ္ဇာနီ’’တိ[2]။

တံ ဧဝါ ပနာတိအာဒိ ယထာဝုတ္တသ အတ္ထသ အတ္တပစ္စက္ခဘာဝံ ဒဋ္ဌတရံ ကတ္ဝာ ဒဿေတုံ အာရဒ္ဓံ။ တမ္ပိ သုဝိညေယ္ယမေဝ။

ဂါထာသု **မိစ္ဆာ မနံ ပဏိဓာယာ**တိ အဘိဇ္ဈာဒိနံ ဝသေန စိတ္တံ အယော-နိသော ဌပေတ္ဝာ။ **မိစ္ဆာ ဝါစဉ္စ ဘာသိယာ**တိ[3] မိစ္ဆာ မုသာဝါဒါဒိဝသေန ဝါစံ ဘာသိတ္ဝာ။ **မိစ္ဆာ ကမ္မာနိ ကတ္ဝာနာ**တိ ပါဏာတိပါတာဒိဝသေန ကာယကမ္မာနိ ကတ္ဝာ။ အထ ဝါ **မိစ္ဆာ မနံ ပဏိဓာယာ**တိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဝသေန စိတ္တံ ဝိပရိတံ ဌပေတ္ဝာ။ သေသပဒဒ္ဝယေပိ ဧသေဝ နယော။ ဇာဒါနိသ တထာ ဒုစ္စရိတစရဏေ ကာရဏံ ဒဿေတိ **အပ္ပဿုတော**တိ၊ အတ္တနော ပရေသဉ္စ ဟိတာဝဟေန သုတေန ဝိရဟိတော်တိ အတ္ထော။ **အပုညကရော**တိ တတော ဧဝ အရိယဓမ္မဿ အကောဝိဒတာယ ကိဗ္ဗိသကာရီ ပါပဓမ္မော။ **အပ္ပသ္မိံ ဇာဓ-ဇိဝိတေ**တိ ဇာဓ မနုဿလောကေ ဇိဝိတေ အတိပရိတ္တေ။ တထာ စာဟ “ယော စိရံ ဇီဝတိ၊ သော ဝဿသတံ အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော”တိ[4], “အပ္ပမာယု မနုဿာ-နံ”န္တိ[5] စ။ တဿာ ဗဟုဿုတော သပ္ပညော သီဃံ ပုညာနိ ကတ္ဝာ သဂ္ဂူပဂေါ

၁-မ ၁-၁၀ ၂-ပိဒ္ဒေ။ ၂-အံ ၁-၃၅-ဝိဇ္ဇေ။

၃-မိစ္ဆာ ဝါစံ အဘာသိယာတိ (သီ၊ သျာ၊ က)

၄-ဒီ ၂-၄၅၊ သံ ၁-၁၀၉-ဝိဒ္ဒေသု။ ၅-သံ ၁-၁၀၉၊ ခ ၇-၃၄-ဝိဒ္ဒေသု။

နိဗ္ဗာနပတိဋ္ဌော ဝါ ဟောတိ။ ယော ပန အပ္ပဿုတော အပုညကရော၊ ကာယဿ ဘေဒါ ဒုပ္ပညော နိရယံ သော ဥပပဇ္ဇတိတ်။

ပဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သမ္မာဒိဋ္ဌိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၁။ ဒုတိယေ ပဌမသုတ္တေ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒုတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-နိဿရဏိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၂။ တတိယေ **နိဿရဏိယာ**တိ[1] နိဿရဏပဋိသံယုတ္တာ။ **ဓာတုယော**တိ သတ္တသုညသဘာဝါ။ **ကာမာန**န္တိ ကိလေသကာမာနဉ္စေဝ ဝတ္ထုကာမာနဉ္စ။ အထ ဝါ **ကာမာန**န္တိ ကိလေသကာမာနံ။ ကိလေသကာမတော ဟိ နိဿရဏာ ဝတ္ထုကာမေဟိပိ နိဿရဏံယေဝ ဟောတိ, န အညထာ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

> “န တေ ကာမာ ယာနိ စိတ္တာနိ လောကေ၊
> သင်္ကပ္ပရာဂေါ ပုရိသဿ ကာမော။
> တိဋ္ဌန္တိ စိတ္တာနိ တထေဝ လောကေ၊
> အထေတ္ထ ဓီရာ ဝိနယန္တိ ဆန္ဒ”န္တိ[2]။

နိဿရဏာနန္တိ အပဂမော။ **နေက္ခမ္မ**န္တိ ပဌမဇ္ဈာနံ၊ ဝိသေသတော တံ အသုဘာရမ္မဏံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယော ပန တံ ဈာနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ သင်္ခါရေ သမ္မသိတ္ဝာ တတိယမဂ္ဂံ ပတ္ဝာ အနာဂါမိမဂ္ဂေန နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိ၊ တဿ စိတ္တံ အစ္ဆန္ဒမေဝ ကာမေဟိ နိဿဋ္ဌန္တိ ဣဒံ ဥက္ကဋ္ဌတော ကာမာနံ နိဿရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ရူပါန**န္တိ ရူပဓမ္မာနံ၊ ဝိသေသေန သဒ္ဒိံ အာရမ္မဏဟေတုကသလဝိပါကကိရိယာဘေဒတော သတ္တဝိဓံ ရူပါဝစရဓမ္မာနံ။ **အာရုပ္ပ**န္တိ အရူပါဝစရဇ္ဈာနံ။ ကေစိ ပန “ကာမာန”န္တိ ပဒဿ “သတ္တဝိဓံ ကာမာဝစရဓမ္မာန”န္တိ အတ္ထံ ဝဒန္တိ၊ “နေက္ခမ္မ”န္တိ စ “ပဉ္စ ရူပါဝစရဇ္ဈာနာနီ”တိ။ တံ

၁-နိဿာရဏီယာတိ (သျာ)　　၂-အံ ၂-၁၅၉-ဝိဋ္ဌေ။

အဋ္ဌကထာသု နတ္ထိ၊ န ယုဇ္ဇတိ စ။ **ဘူတန္တိ** ဇာတံ။ **သန်္ဓတန္တိ** သမေစ္စ သမ္ဘုယ္ဘ ပစ္စယေဟိ ကတံ။ **ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နန္တိ** ကာရဏတော နိဗ္ဗတ္တံ့။ တိဟိဝိ ပဒေဟိ တေဘူမကေ ဓမ္မေ အနဝသေသတော ပရိယာဒိယတိ။ **နိရောဓော**တိ နိဗ္ဗာနံ။ ဇွေ စ ပဌမာယ ဓာတုယာ ကာမပရိညာ ဝုတ္တာ၊ ဒုတိယာယ ရူပပရိညာ၊ တတိယာယ သဗ္ဗသန်္ဓတပရိညာ သဗ္ဗဘဝသမတိက္ကမော ဝုတ္တော။

ဂါထာသု **ကာမနိဿရဏံ ဥတ္တာ**တိ "ဣဒံ ကာမနိဿရဏံ, ဧဝဋ္ဌ ကာမတော နိဿရဏ"န္တိ ဇာနိတ္တာ။ အတိက္ကမတိ ဧတေနာတိ အတိက္ကမော၊ အတိက္ကမနူပါယော၊ တံ **အတိက္ကမံ** အာရုပ္ပံ ဥတ္တာ။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ သမန္တိ ဝူပသမန္တိ ဇွေါတိ **သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော၊** နိဗ္ဗာနံ၊ တံ **ဖုသံ** ဖုသန္တော။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

တတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-သန္တတရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၃။ စတုတ္ထေ **ရူပေဟီ**တိ ရူပါဝစရဓမ္မေဟိ။ **သန္တတရာ**တိ အတိသယေန သန္တာ။ ရူပါဝစရဓမ္မာ ဟိ ကိလေသဝိက္ခမ္ဘနတော ဝိတက္ကာဒိဩဠာရိကင်္ဂပ္ပဟာနတော သမာဓိဘူမိဘာဝတော စ သန္တာ နာမ၊ အာရုပ္ပါ ပန တေဟိဝိ အင်္ဂသန္တတာယ စေဝ အာရမ္မဏသန္တတာယ စ အတိသယေန သန္တာဝုတ္တိကာ၊ တေန သန္တတရာတိ ဝုတ္တာ။ **နိရောဓော**တိ နိဗ္ဗာနံ။ သင်္ခါရာဝသေသသုခုမဘာဝပ္ပတ္တိတောပိ ဟိ စတုတ္ထာရုပ္ပတော ဖလသမာပတ္တိယောဝ သန္တတရာ ကိလေသဒရထပဋိပဿဒ္ဓိတော နိဗ္ဗာနာရမ္မဏတော စ၊ ကိမင်္ဂံ ပန သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော နိဗ္ဗာနံ။တေန ဝုတ္တံ "အာရုပ္ပေဟိ နိရောဓော သန္တတရော"တိ။

ဂါထာသု **ရူပူပဓါ**တိ ရူပဘဝူပဓါ။ ရူပဘဝေါ ဟိ ဇာဓ ရူပန္တိ ဝုတ္တော "ရူပူပပတ္တိယာ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ"တိအာဒီသု ဝိယ။ **အရူပဋ္ဌာယိနော**တိ အရူပါဝစရာ။ **နိရောဓံ အပ္ပဇာနန္တာ၊ အာဂန္တာရော ပုနဗ္ဘဝန္တိ** ဧတေန ရူပါရူပါဝစရဓမ္မေဟိ နိရောဓသ္မ သန္တဘာဝမေဝ ဒသ္သေတိ။ **အရူပေသု အသဏ္ဌိတာ**တိ အရူပရာဂေန အရူပဘဝေသု အပ္ပတိဋ္ဌဟန္တာ၊ တေဝိ ပရိဇာနန္တာတိ အတ္ထော။ **နိရောဓေ ယေ ဝိမုစ္စန္တိ**တိ ဇွေ **ယေ**တိ နိပါတမတ္တံ့။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

စတုတ္ထသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ပုတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၄။ ပဆ္ဌမေ **ပုတ္တော**တိ အတြဇော ဩရသပုတ္တော, ဒိန္နကာဒယောပိ ဝါ။ **သန္တော**တိ ဘဝန္တော။ **သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိ**န္တိ ဇာမသ္မိံ လောကေ ဥပလဗ္ဘ-မာနာ။ အတ္ထိဘာဝေန သန္တော၊ ပါကဋဘာဝေန ဝိဇ္ဇမာနာ။ **အတိ-ဇာတေ**တိ အတ္တနော ဂုဏေဟိ မာတာပိတရော အတိက္ကမိတ္ဝာ ဇာတော၊ တေဟိ အဓိကဂုဏောတိ အတ္ထော။ **အနုဇာတေ**တိ ဂုဏေဟိ မာတာပိတူနံ အနုရူပေါ ဟုတ္ဝာ ဇာတော၊ တေဟိ သမာနဂုဏောတိ အတ္ထော။ **အဝ-ဇာတေ**တိ ဂုဏေဟိ မာတာပိတူနံ အဓမော[1] ဟုတ္ဝာ ဇာတော၊ တေဟိ ဟီနဂုဏောတိ အတ္ထော။ယေဟိ ပန ဂုဏေဟိ ယုတ္တော မာတာပိတူနံ အဓိကော သမော ဟီနောတိ စ အဓိပ္ပေတော၊တေ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဒဿေတုံ“**ကထဉ္ဉ ဘိက္ခဝေ ပုတ္တော အတိဇာတေ ဟောတီ**”တိ ကထေတုကမ္မတာယ ပုစ္ဆံ ကတ္ဝာ “**ဣဓ ဘိက္ခဝေ ပုတ္တသာ**”တိအာဒိနာ နိဒ္ဒေသော အာရဒ္ဓေါ။

တတ္ထ **နာ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာ**တိအာဒီသု **ဗုဒ္ဓေါ**တိ သဗ္ဗဓမ္မေသု အပ္ပဋိဟတ-ဉာဏနိမိတ္တာနုတ္တရဝိမောက္ခာဓိဂမပရိဘာဝိတံ ခန္ဓသန္တာနံ, သဗ္ဗညုတညာဏ-ပဒဋ္ဌာနံ ဝါ သစ္ဆာဘိသမ္ဗောဓိံ ဥပါဒါယ ပညတ္တိကော သတ္တာတိသယော ဗုဒ္ဓေါ။ ယထာဟ—

> “ဗုဒ္ဓေါတိ ယော သော ဘဂဝါ သယမ္ဘူ။ အနာစရိယကော ပုဗ္ဗေ အနနုဿုတေသု ဓမ္မေသု သာမံ သစ္ဆာနိ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိ၊ တတ္ထ စ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော၊ ဗလေသု စ ဝသီဘာဝ”န္တိ၂။

အယံ တာဝ အတ္ထတော ဗုဒ္ဓဝိဘာဝနာ။

ဗျဉ္ဇနတော ပန သဝါသနာယ ကိလေသနိဒ္ဒါယ အစ္ဆန္တဝိဂမေန ဗုဒ္ဓဝါ ပဋိဗုဒ္ဓဝါတိ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုဒ္ဓိယာ ဝါ ဝိကသိတဘာဝေန ဗုဒ္ဓဝါ ဝိဗုဒ္ဓဝါတိ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုဇ္ဈိတာတိ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗောဓေတာတိ ဗုဒ္ဓေါတိ ဧဝမာဒိနာ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ယထာဟ—

> “ဗုဇ္ဈိတာ သစ္စာနီတိ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗောဓေတာ ပဇာယာတိ ဗုဒ္ဓေါ၊ သဗ္ဗညုတာယ ဗုဒ္ဓေါ၊ သဗ္ဗဒဿာဝိတာယ ဗုဒ္ဓေါ၊ အနညနေယျ-တာယ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဝိသဝိတာယ[2] ဗုဒ္ဓေါ၊ ဒိဏ္ဏာသဝသံသိတေန ဗုဒ္ဓေါ၊ နိရုပက္ကိလေသသံသိတေန ဗုဒ္ဓေါ၊ ဧကန္တဝိတရာဂဝါတိ ဗုဒ္ဓေါ၊

၁-အဝမော (သီ)၊ အသမော (သျာ၊ က)　　၂-ခု ဂ-၁၉၇၊ ခု၉-၁၂၂-ပိဋ္ဌေသု။

၂-ဝိကသိတတာယ (က)

ကေန္တိဝိတဒေါသောတိ ဗုဒ္ဓေါ၊ ကေန္တိဝိတမောဟောတိ ဗုဒ္ဓေါ၊ ကေန္တိနိက္ကိလေသောတိ ဗုဒ္ဓေါ၊ ကောယနမဂ်ံ ဂတောတိ ဗုဒ္ဓေါ၊ ကော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ ဗုဒ္ဓေါ၊ အဗုဒ္ဓိဝိဟတတ္တာ ဗုဒ္ဓိပဋိလာဘာတိ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုဒ္ဓေါတိ စေတံ နာမံ နမာတရာကတံ၊ နပိတရာ ကတံ၊ နဘာတရာ ကတံ၊ နဘဂိနိယာ ကတံ၊ နမိတ္တာမစ္စေဟိ ကတံ၊ နဉာတိသာလောဟိတေဟိ ကတံ၊ နသမဏဗြာဟ္မဏေဟိ ကတံ၊ နဒေဝတာဟိ ကတံ၊ အထ ခေါ ဝိမောက္ခန္တိကမေတံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ ဗောဓိယာ မူလေ သဟ သမ္ဗညုတညာဏာသန ပဋိလာဘာ သစ္ဆိကာ ပညတ္တိ၊ ယဒိဒံ ဗုဒ္ဓေါ”တိ[1]။

ဟိ°သတိတိ **သရဏံ၊** သမ္ဗံ အနတ္ထံ အပါယဒုက္ခံ သမ္ဗံ သံသာရဒုက္ခံ ဟိ°သတိ ဝိနာသေတိ ဝိဒ္ဓံသေတိတိ အတ္ထော။ **သရဏံ ဂတာ**တိ “ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ အမှာကံ သရဏံ ဂတိ ပရာယဏံ ပဋိသရဏံ အဃသ္သ ဟန္တာ ဟိတဿ ဝိဓာတာ”တိ ဇာနိနာ အဓိပ္ပါယေန ဗုဒ္ဓံ ဘဂဝန္တံ·ဂစ္ဆာမ ဘဇာမ သေဝါမ ပယိရုပါသာမ၊ ဧဝံ ဝါဇာနာမ ဗုဇ္ဈာမာတိ ဧဝံ ဂတာ ဥပဂတာ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာ။ တပ္ပဋိက္ခေပေန နဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာ။

ဓမ္မံ သရဏံ ဂတာတိ အဓိဂတမဂ္ဂေ သစ္ဆိကတနိရောဓေ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇမာနေ စတူသု အပါယေသု အပတမာနေ ကတ္ဝာ ဓာရေတီတိ ဓမ္မော။ သော အတ္ထတော အရိယမဂ္ဂေါ စေဝ နိဗ္ဗာနဉ္စ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

> “ယာဝတာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သင်္ခတာ၊ အရိယော အင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ”တိ၂ ဝိတ္ထာရော။

နကေဝလဉ္စ အရိယမဂ္ဂနိဗ္ဗာနာနိ ဧဝ၊ အပိစ ခေါ အရိယဖလေဟိ သဒ္ဓိံ ပရိယတ္တိဓမ္မော စ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ဆတ္တမာဏဝကဝိမာနေ—

> “ရာဂဝိရာဂမနေဇမသောကံ၊
> ဓမ္မမသင်္ခတမပ္ပဋိကူလံ။
> မဓုရမိမံ ပဂုဏံ သုဝိဘတ္တံ၊
> ဓမ္မမိမံ သရဏတ္ထမုပေဟိ”တိ၃။

တတ္ထ ဟိ **ရာဂဝိရာဂေါ**တိ မဂ္ဂေါ ကထိတော၊ **အနေဇမသောကန္တိ** ဖလံ၊ **ဓမ္မမသင်္ခတန္တိ** နိဗ္ဗာနံ၊ **အပ္ပဋိကူလံ မဓုရမိမံ ပဂုဏံ သုဝိဘတ္တန္တိ** ပဋိပတ္တိယေန

၁-ခု ဂ-၁၉၇၊ ခု၉-၁၇၂-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-အံ ၁-၃၄၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ခု ၂-၇၆-ပိဋ္ဌေ။

ဝိဘတ္တာ သဗ္ဗဓမ္မကွန္ဓာ ကထိတာ။ တံ ဓမ္မံ ဝုတ္တနယေန သရဏန္တိ ဂတာ ဓမ္မံ သရဏံ ဂတာ။ တပ္ပဋိက္ခေပေန နဓမ္မံ သရဏံ ဂတာ။

ဒိဋ္ဌိသီလသမ္ပန္နာတေန သံဟတောတိ သံဃော။ သော အတ္ထတော အင်္ဂအရိယပုဂ္ဂလသမူဟော။ ဝုတ္တဉ္ဉေတံ တသ္မိံ ဇဝ ဝိမာနေ—

"ယတ္ထ စ ဒိန္နမဟပ္ဖလမာဟု၊
စတူသု သုစီသု ပုရိသယုဂေသု။
အင်္ဂ စ ပုဂ္ဂလ ဓမ္မဒသာ တေ၊
သံဃမိမံ သရဏတ္ထမုပေဟီ"တိ[1]။

တံ သံဃံ ဝုတ္တနယေန သရဏန္တိ ဂတာ သံဃံ သရဏံ ဂတာ။ တပ္ပဋိက္ခေပေန နသံဃံ သရဏံ ဂတာတိ။

ဣတ္ထေ စ သရဏဂမနကောသလ္လတ္ထံ သရဏံ သရဏဂမနံ ယော စ သရဏံ ဂန္ဆတိ သရဏဂမနပ္ပဘေဒေါ ဖလံ သံကိလေသော ဘေဒေါ ဝေါဒါနန္တိ အယံ ၀၆၂ ဝေဒိတဗ္ဗော။

တတ္ထ ပဒတ္ထတော တာဝ ဒီသတိတိ **သရဏံ**၊ သရဏဂတာနံ တေနေဝ သရဏဂမနေန ဘယံ သန္တာသံ ဒုက္ခံ ဒုဂ္ဂတိံ ပရိကိလေသံ ဟနတိ ဝိနာသေတိတိ အတ္ထော၊ ရတနတ္တယသေတံ အဓိဝစနံ။ အထ ဝါ ဟိတေ ပဝတ္တနေန အဟိတာ နိဝတ္တနေန စ သတ္တာနံ ဘယံ ဟိံသတိတိ ဗုဒ္ဓေါ သရဏံ၊ ဘဝကန္တာရတော ဥတ္တာရဏေန အဿာသဒါနေန စ ဓမ္မော၊ အပ္ပကာနမ္ပိ ကာရာနံ ဝိပုလဖလပဋိလာဘကရဏေန သံဃော။ တသ္မာ ဗုဓိနာပိ ပရိယာယေန ရတနတ္တယံ သရဏံ။ တပ္ပသာဒတဂ္ဂရုတာဟိ ဝိဟတကိလေသော တပ္ပရာယဏတာကာရပ္ပဝတ္တော စိတ္တုပ္ပါဒေါ **သရဏဂမနံ**။ တံသမင်္ဂိသတ္တော **သရဏံ ဂန္ဆတိ**၊ ဝုတ္တပ္ပကာရေန စိတ္တုပ္ပါဒေန "တောနိ မေ တိဏ္ဏံ ရတနာနံ သရဏံ၊ တောနိ ပရာယဏ"န္တိ ဧဝံ ဥပေတိတိ အတ္ထော။ ဧဝံ တာဝ သရဏံ သရဏဂမနံ ယော စ သရဏံ ဂန္ဆတိတိ ဗုဒံ တယံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပဘေဒတော ပန ဒုဝိဓံ သရဏဂမနံ လောကိယံ လောကုတ္တရဉ္စ။ တတ္ထ လောကုတ္တရံ ဒိဋ္ဌသစ္စာနံ မဂ္ဂင်္ဂဏေ သရဏဂမနုပက္ကိလေသသမုစ္ဆေဒေန အာရမ္မဏတော နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ ဟုတ္ဝာ ကိစ္စတော သကလေပိ ရတနတ္တယေ ဗုဇ္ဈတိ၊ လောကိယံ ပုထုဇ္ဇနာနံ သရဏဂမနုပက္ကိလေသဝိဂ္ဂမနေန အာရမ္မဏတော ဗုဒ္ဓါဒိဂုဏာရမ္မဏံ ဟုတ္ဝာ ဗုဇ္ဈတိ။ တံ အတ္ထတော ဗုဒ္ဓါဒိသု ဝတ္ထု။သု

၁–ခု ၂-၇၆-ဝိဇ္ဇေ။　　၂–အယံ ဝိဓော (သီ၊ သျာ)

သဒ္ဓါပဋိလာဘော၊ သဒ္ဓါမူလိကာ စ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဒသသု ပုညကိရိယဝတ္ထူသု ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မန္တိ ဝုစ္စတိ။

တယိဒံ စတုဓာ ပဝတ္တတိ အတ္တသန္နိယျာတနေန တပ္ပရာယဏတာယ သိသ-ဘာဝူပဂမနေန ပဏိပါတေနာတိ။ တတ္ထ **အတ္တသန္နိယျာတနံ** နာမ "အဇ္ဇ အာဒိံ ကတ္ဝာ အဟံ အတ္ထာနံ ဗုဒ္ဓသနိယျာတေမိ၊ ဓမ္မသ၊ သံဃသ္သာ"တိ ဧဝံ ဗုဒ္ဓါဒိနံ အတ္တပရိစ္စဇနံ။ **တပ္ပရာယဏံ** နာမ "အဇ္ဇ အာဒိံ ကတ္ဝာ အဟံ ဗုဒ္ဓပရာယဏော, ဓမ္မပရာယဏော, သံဃပရာယဏော ဇာတိ မံ ဓာရေဟီ"တိ ဧဝံ တပ္ပဋိသရဏ-ဘာဝေါ တပ္ပရာယဏတာ။ **သိသဘာဝူပဂမနံ** နာမ "အဇ္ဇ အာဒိံ ကတ္ဝာ အဟံ ဗုဒ္ဓသ အန္တေဝါသိကော၊ ဓမ္မသ၊ သံဃသ္သ ဇာတိ မံ ဓာရေတူ"တိ ဧဝံ သိသဘာဝသဲ ဥပဂမနံ။ **ပဏိပါတော** နာမ "အဇ္ဇ အာဒိံ ကတ္ဝာ အဟံ အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနအဉ္ဇလိကမ္မသာမီစိကမ္မံ ဗုဒ္ဓါဒိနံ ဧဝ တိဏ္ဏံ ဝတ္ထူနံ ကရောမိ ဇာတိ မံ ဓာရေတူ"တိ ဧဝံ ဗုဒ္ဓါဒိသု ပရမနိပစ္စကာရော။ ဇာမေသံ ဟိ စတုန္နံ အာကာရာနံ အညတရံ ကရောန္တေန ဂဟိတံ ဧဝ ဟောတိ သရဏဂမနံ။

အပိစ "ဘဂဝတော အတ္တာနံ ပရိစ္စာဓိ၊ ဓမ္မသ၊ သံဃသ အတ္တာနံ ပရိစ္စာဓိ၊ ဇီဝိတံ ပရိစ္စာဓိ၊ ပရိစ္စတ္တော ဧဝ မေ အတ္တာ ဇီဝိတဉ္စ၊ ဇီဝိတ-ပရိယန္တိကံ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ ဗုဒ္ဓေါ မေ သရဏံ တာဏံ လေဏ"န္တိ ဧဝမ်ိဳ အတ္တသန္နိယျာတနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ "သတ္ထာရဉ္စ ဝတာဟံ ပသေယ်ံ၊ ဘဂဝန္တမေဝ ပသေယ်ံ၊သုဂတဉ္စ ဝတာဟံ ပသေယ်ံ၊ဘဂဝန္တမေဝ ပသေယ်ံ၊သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဉ္စ ဝတာဟံ ပသေယ်ံ၊ ဘဂဝန္တမေဝ ပသေယျ"န္တိ[1] ဧဝံ မဟာကသ္သပတ္ထေရသ သရဏဂမနံ ဝိယ သိသဘာဝူပဂမနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

"သော အဟံ ဝိစရိသ္သာမိ၊ ဂါမာ ဂါမံ ပုရာ ပုရံ။
နမသ္သမာနော သမ္ဗုဒ္ဓံ၊ ဓမ္မသ္သ စ သုဓမ္မတ"န္တိ ၂—

ဧဝံ အာဠဝကာဒိနံ သရဏဂမနံ ဝိယ တပ္ပရာယဏတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ "အထ ခေါ ဗြဟ္မာယု ဗြာဟ္မဏော ဥဠာယသနာ ကေသံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ကရိတ္ဝာ ဘဂဝ-တော ပါဒေသု သိရသာ နိပတိတ္ဝာ ဘဂဝတော ပါဒါနိ မုခေန စ ပရိစုမ္ဗတိ၊ ပါဏိဟိ စ ပရိသမ္ဗာဟတိ၊ နာမဉ္စ သာဝေတိ 'ဗြဟ္မာယု အဟံ ဘော ဂေါတမ ဗြာဟ္မဏော၊ ဗြဟ္မာယု အဟံ ဘော ဂေါတမ ဗြာဟ္မဏော'တိ"[2] ဧဝံ ပဏိ-ပါတော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

၁-သံ ၁-၄၁၉-ဖိဒ္ဓေ။ ၂-သံ ၁-၂၁၇၊ ခု ၁-၃၀၇-ဖိဒ္ဓေသု။ ၃-မ ၂-၃၄၅-ဖိဒ္ဓေ။

သော ပနေသ ဉာတိဘယာစရိယဒက္ခိဏေယျဝသေန စတုဇ္ဇိဓော ဟောတိ။ တတ္ထ ဒက္ခိဏေယျပဏိပါတေန သရဏဂမနံ ဟောတိ၊ န ဇုတရေဟိ။ သေဋ္ဌ-ဝသေနေဝ ဟိ သရဏံ ဂယ္ဟတိ၊ သေဋ္ဌဝသေန ဘိဇ္ဇတိ။ တသ္မာ ယော "အယမေဝ လောကေ သဗ္ဗသတ္တုတ္တမော အဂ္ဂဒက္ခိဏေယ္ယော"တိ ဝန္ဒတိ၊ တေနေဝ သရဏံ ဂဟိတံ ဟောတိ၊ န ဉာတိဘယာစရိယသညာယ ဝန္ဒနွေန။ ဧဝံ ဂဟိတသရဏသ ဥပါသကသ ဝါ ဥပါသိကာယ ဝါ အညတိတ္ထိယေသု ပဗ္ဗဇိတမ္ပိ "ဉာတကော မေ အယ"န္တိ ဝန္ဒတော သရဏံ န ဘိဇ္ဇတိ၊ ပဂေဝ အပဗ္ဗဇိတံ။ တထာ ရာဇာနံ ဘယေန ဝန္ဒတော။ သော ဟိ ရဋ္ဌပ္ပဗိတတ္တာ အဝန္ဒိယမာနော အနတ္ထမ္ပိ ကရေယျာတိ။ တထာ ယံကိဉ္စိ သိပ္ပံ သိက္ခာပကံ တိတ္ထိယမ္ပိ "အာစရိယော မေ အယ"န္တိ ဝန္ဒတောဝိ န ဘိဇ္ဇတိ။ ဧဝံ သရဏ-ဂမနသ္မိံ ပဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣတ္ထေ စ လောကုတ္တရသ္မိံ သရဏဂမနသ္မိံ စတ္တာရိ သာမညဖလာနိ ဝိပါက-ဖလံ၊ သဗ္ဗဒုက္ခက္ခယော အာနိသံသဖလံ။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ—

"ယော စ ဗုဒ္ဓဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ သံဃဉ္စ သရဏံ ဂတော။
စတ္တာရိ အရိယသ္စာနိ၊ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။

ဒုက္ခံ ဒုက္ခသမုပ္ပါဒံ၊ ဒုက္ခဿ စ အတိက္ကမံ။
အရိယံ စဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ၊ ဒုက္ခူပသမဂါမိနံ။

တေ ခေါ သရဏံ ဂမံ၊ တေ သရဏမုတ္တမံ။
တေ သရဏမာဂမ္မ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စတီ"တိ[၁]။

အဝိစ နိစ္စတော အနုပဂမနာဒိနိဝိ တေသဉ္ဇ အာနိသံသဖလံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

"အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊ ယံ ဒိဋ္ဌိ သမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော ကဉ္စိ သင်္ခါရံ နိစ္စတော ဥပဂစ္ဆေယ္ယ၊ သုခတော ဥပဂစ္ဆေယ္ယ၊ ကဉ္စိ ဓမ္မံ အတ္တတော ဥပဂစ္ဆေယ္ယ။ မာတရံ ဇီဝိတာ ဝောရောပေယ္ယ၊ ပိတရံ ဇီဝိတာ ဝောရောပေယ္ယ၊ အရဟန္တံ ဇီဝိတာ ဝောရောပေယ္ယ၊ ဒုဋ္ဌ-စိတ္တော တထာဂတဿ လောဟိတံ ဥပ္ပါဒေယ္ယ၊ သံဃံ ဘိန္ဒေယ္ယ၊ အညံ သတ္ထာရံ ဥဒ္ဒိသေယ္ယ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ"တိ[၂]။

၁-ခ ၁-၎၂-ပိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။ ၂-အနုပဂမနာဒိဝသေနပေတဿ (ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၂၀၈၊ အံ-ဋ္ဌ ၂-၁၉-ပိဋ္ဌေသု)
၃-မ ၃-၁၀၉၊ အံ ၁-၂၉၊ အဘိ ၂-၃၄၈-ပိဋ္ဌေသု။

လောကိယသ္သ ပန သရဏဂမနသ္သ ဘဝသမ္ပဒါဝိ ဘောဂသမ္ပဒါဝိ ဖလမေဝ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

"ယေကေစိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာသေ၊
နတေ ဂမိဿန္တိ အပါယဘူမိ[1]ံ။
ပဟာယ မာနုသံ ဒေဟံ၊
ဒေဝကာယံ ပရိပူရေဿန္တိ"တိ[2]။

အပရမ္ပိ ဝုတ္တံ—

"အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အသီတိယာ ဒေဝတာသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ ယေနာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေနုပသင်္ကမိ။ပ။ ကေမန္တံ ဒ္ဝိတံ ခေါ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ အာယသ္မာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော တေဒေဝေါစ 'သာဓု ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဗုဒ္ဓံ သရဏဂမနံ ဟောတိ။ ဗုဒ္ဓံ သရဏဂမနဟေတု ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဧဝမိဧကစ္စေ သတ္တာ ကာယသ္သ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ တေ အညေ ဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန ဒိဗ္ဗေန သုခေန ဒိဗ္ဗေန ယသေန ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယ္ယေန ဒိဗ္ဗေဟိ ရူပေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ သဒ္ဒေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ရသေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ။ပ။ ဓမ္မံ၊ သံဃံ။ပ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ"တိ[3]။

ဝေလာမသုတ္တာဒိဝသေနပိ[4] သရဏဂမနသ္သ ဖလဝိသေသော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝံ သရဏဂမနသ္သ ဖလံ ဝေဒိတမ္ပံ။

လောကိယသရဏဂမနံ စေတ္ထ တီသု ဝတ္ထူသု အညာဏသံသယမိစ္ဆာဉာဏာဒိဟိ သံကိလိဿတိ၊ န မဟာဇုတိကံ ဟောတိ န မဟာဝိပ္ဖါရံ။ လောကုတ္တရသ္သ ပန သံကိလေသော နတ္ထိ။ လောကိယသ္သ စ သရဏဂမနသ္သ ဒုဝိဓော ဘေဒေါ သာဝဇ္ဇော အနဝဇ္ဇော စ။ တတ္ထ သာဝဇ္ဇော အညသတ္ထာရာဒိသု အတ္တသန္နိယျာတနာဒိဟိ ဟောတိ၊ သော အနိဋ္ဌဖလော။ အနဝဇ္ဇော ကာလကိရိယာယ၊ သော အဝိပါကတ္တာ အဖလော။ လောကုတ္တရသ္သ ပန နေဝတ္ထိ ဘေဒေါ။ ဘဝန္တရေပိ ဟိ အရိယသာဝကော အညံ သတ္ထာရံ နဥဒ္ဒိသတိတိ ဧဝံ သရဏဂမနသ္သ သံကိလေသော စ ဘေဒေါ စ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-အပါယံ (သီ) ၂-သံ ၁-၂၅-ပိဋ္ဌေ။ ၃-သံ ၂-၄၆၃-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၄-အံ ၃-၁၉၅-ပိဋ္ဌေ။

ဝေဒါနုမွိ စ လောကိယသေ၀။ ယသ ဟိ သံကိလေသော၊ တသေ၀ တတော ဝေဒါနေန ဘ၀ိတမ့်။ လောကုတ္တရံ ပန နိစ္စဝေဒါနမေ၀ါတိ။

ပါဏာတိပါတာတိ တ္ထေ ပါဏသ သရသေနေ၀ ပတနသဘာ၀သ အန္တရာ ဧ၀ အတိပါတနံ အတိပါတော၊ သဏိကံ ပတိတုံ အဒတ္ဝာ သီဃံ ပါတနန္တိ အတ္ထော။ အတိက္ကမ့ ၀ါ သတ္ထာဒိဟိ အဘိဘ၀ိတ္ဝာ ပါတနံ အတိ-ပါတော၊ ပါဏဃာတော၀ါ ၀ုတ္တံ ဟော၀ါတိ။ **ပါဏော**တိ စေတ္ထ ခန္ဓသန္တာနေ၁၊ ယော သတ္တောတိ ဝေါဟရီယတိ၊ ပရမတ္ထတော ရူပါရူပဓ်ိ၀ိတိန္ဒြိယံ။ ရူပဓ်ိ၀ိ-တိန္ဒြိယေ ဟိ ၀ိကော၀ိတေ ဇ္ဈတရမ့ိ တံသမ္ဗန္ဓတာယ ၀ိနသတိတိ။ တသ့ိ ပန ပါဏော ပါဏသညိနော ဇ်ိ၀ိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒကဥပက္ကမသမုဋ္ဌာပိကာ ကာယ-၀စီဒွါရာနံ အညတရဒွါရပ္ပ၀တ္တာ ၀ဓကစေတနာ **ပါဏာတိပါတော**။ ယာယ ဟိ စေတနာယ ပ၀တ္တမာနသ ဇ်ိ၀ိတိန္ဒြိယသ နိသယဘူတေသု ဥပက္ကမ-ကရဏဟေတုကမဟာဘူတပစ္စယ ဥပဒ္ဒုနကမဟာဘူတာ ပုရိမသဒိသာ န ဥပဒ္ဒုန္တိ၊ ၀ိသဒိသာ ဧ၀ ဥပဒ္ဒုန္တိ၊ သာ တာဒိသပ္ပယောဂသမုဋ္ဌာပိကာ စေတနာ ပါဏာတိပါတော။ လဒ္ဓူပက္ကမာနိ ဟိ ဘူတာနိ ပုရိမဘူတာနိ ၀ိယ န ၀ိသဒါနိတိ သမာနဇ ဘိယာနံ ကာရဏာနိ န ဟော်တိ။ “ကာယ-၀စီဒွါရာနံ အညတရဒွါရပ္ပ၀တ္တာ”တိ ဣဒံ မနောဒွါရေ ပ၀တ္တာယ ၀ဓက-စေတနာယ ပါဏာတိပါတတာသမ္ဘ၀ဒသနံ။ ကုလမ့သုတ္တေပိ ဟိ “ဣမေ-ကစ္စော သမဏော၀ါ ဗြာဟ္မဏော၀ါ ဣဒ္ဓိမာ စေတော၀သိပ္ပတ္တော အညိသာ ကုစ္ဆိဂတံ ဂဗ္ဘံ ပါပကေန မနသာ အနုပေက္ခိတာ၁ ဟောတီ”တိ ဝိဇ္ဇာမယိဒ္ဓိ အဓိပ္ပေတာ။ သာ စ ၀စီဒွါရံ မုဉ္စိတ္ဝာ န သက္ကာ နိဗ္ဗတ္တေတုန္တိ ၀စီဒွါရ၀သေ-နေ၀ နိပ္ပဇ္ဇတိ။ ယေ ပန ‘‘ဘာ၀နာမယိဒ္ဓိ တတ္ထ အဓိပ္ပေတာ’’တိ ဝဒန္တိ၊ တေသံ ၀ါဒေါ ကုသလတ္တိကဝေဒနတ္တိကဝိတက္ကတ္တိကဘူမန္တရေဟိ ဝိရုဇ္ဈတိ။

သ္ဝာယံ ပါဏာတိပါတော ဂုဏရဟိတေသု တိရစ္ဆာနဂတာဒိသု ခုဒ္ဒကေ ပါဏေ အပ္ပသာ၀ဇ္ဇော၊ မဟာသရီရေ မဟာသာ၀ဇ္ဇော။ ကသ္မာ? ပယောဂ-မဟန္တတာယ။ ပယောဂသမတ္တေပိ ၀တ္ထုမဟန္တတာဒိဟိ မဟာသာ၀ဇ္ဇော၊ ဂုဏ၀န္တေသု မနုဿာဒိသ့ိ အပ္ပဂုဏေ ပါဏေ အပ္ပသာ၀ဇ္ဇော၊ မဟာဂုဏေ မဟာသာ၀ဇ္ဇော။ သရီရဂုဏာနံ ပန သမဘာ၀ေ သတိ ကိလေသာနံ ဥပက္ကမာနဉ္စ မုဒုတာယ အပ္ပသာ၀ဇ္ဇော၊ တိဗ္ဗတာယ မဟာသာ၀ဇ္ဇော။

ဧတ္ထ စ ပယောဂ၀တ္ထုမဟန္တတာဒိဟိ မဟာသာ၀ဇ္ဇတာ တေဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဒ္ဒုမာနာယ စေတနာယ ဗလ၀ဘာ၀တော ၀ေဒိတဗ္ဗာ။ ယထာဓိပ္ပေတသ

၁-အနုပေက္ခကော (အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၁၃၁-ပိဋ္ဌေ၊ ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၄၀-ပိဋ္ဌေပိ ပသိတဗ္ဗံ)

ပယောဂဿ သဟသာ နိပ္ဖါဒနဝသေန သကိစ္စသာဓိကာယ[1] ဗဟုကွတ္တုံ ပဝတ္တ-
ဇဝနေဟိ လဒ္ဓါသေဝနာယ စ သန္နိဋ္ဌာပကစေတနာယ[2] ပယောဂဿ မဟန္တ-
ဘာဝေါ။ သတိပိ ကဒါစိ ခုဒ္ဒကေ စေဝ မဟန္တေ စ ပါဏေ ပယောဂဿ
သမဘာဝေ မဟန္တံ ဟနန္တဿ စေတနာ တိဗ္ဗတရာ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဝတ္ထုမဟန္တ-
တာပိ စေတနာယ ဗလဝဘာဝဿ ကာရဏံ။ ဇာတိ ဥဘယမ္ပေတံ စေတနာ-
ဗလဝဘာဝေနေဝ မဟာသာဝဇ္ဇဟာယ ဟေတု ဟောတိ။ တထာ ဟန္တ္ဗဿ
မဟာဂုဏဘာဝေ တတ္ထ ပဝတ္တဥပကာရစေတနာ ဝိယ ခေတ္တာဝိသေသနိပ္ဖတ္တိယာ
အပကာရစေတနာပိ ဗလဝတိ တိဗ္ဗတရာ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ တဿ မဟာ-
သာဝဇ္ဇတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တသ္မာ ပယောဂဝတ္ထုအာဒိပစ္စယာနံ အမဟတ္တေပိ
ဂုဏမဟန္တတာဒိပစ္စယေဟိ စေတနာယ ဗလဝဘာဝဝသေနေဝ မဟာ-
သာဝဇ္ဇတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တဿ ပါဏောာ, ပါဏသညိတာ, ဝဓကစိတ္တံ, ဥပက္ကမော, တေန မရဏန္တိ
ပဉ္စ သမ္ဘာရာ။ ပဉ္စသမ္ဘာရယုတ္တော ပါဏာတိပါတောတိ ပဉ္စသမ္ဘာရာ-
ဝိနိမုတ္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တေသု ပါဏသညိတာဝဓကစိတ္တာနိ ပုဗ္ဗဘာဂိယာနိပိ
ဟောန္တိ၊ ဥပက္ကမော ဝဓကစေတနာသမုဋ္ဌာပိတော။ တဿ ဆ ပယောဂါ—
သာဟတ္ထိကော အာဏတ္တိကော နိဿဂ္ဂိယော ထာဝရော ဝိဇ္ဇာမယော
ဣဒ္ဓိမယောတိ။ တေသု သဟတ္ထေန နိဗ္ဗတ္တော သာဟတ္ထိကော။ ပရေသံ
အာဏာပနဝသေန ပဝတ္တော အာဏတ္တိကော။ ဥသုသတ္တိအာဒိနံ နိဿဇ္ဇ-
နဝသေန ပဝတ္တော နိဿဂ္ဂိယော။ ဩပါတခဏနာဒိဝသေန ပဝတ္တော
ထာဝရော။ အာထဗ္ဗဏိကာဒိနံ ဝိယ မန္တပရိဇပ္ပနပယောဂေါ ဝိဇ္ဇာမယော။
ဒါဠှာကောဋ္ဋနာဒိနံ ဝိယ ကမ္မဝိပါကဇိဒ္ဓိမယော။

ဏ္ဍောဟ—ခဏော ခဏော နိရုဇ္ဈနသဘာဝေသု သင်္ခါရေသု ကော ဟန္တာ၊
ကော ဝါ ဟညတိ။ ယဒိ စိတ္တစေတသိကသန္တာနော၊ သော အရူပိတာယ နု
ဆေဒနဘေဒနာဒိဝသေန ဝိကောပနသမတ္ထော, နာပိ ဝိကောပနိယော။ အထ
ရူပသန္တာနော၊ သော အစေတနတာယ ကဋ္ဌကလိင်္ဂရူပမောတိ နု တတ္ထ
ဆေဒနာဒိနာ ပါဏာတိပါတော လဇ္ဇတိ ယထာ မတသရီရေ။ ပယောဂေါပိ
ပါဏာတိပါတသ ယထာဝုတ္တော ပဟရဏပ္ပဟာရာဒိကော အတိတေသု
သင်္ခါရေသု ဘဝေယျ အနာဂတေသု ပစ္စုပ္ပန္နေသု ဝါ။ တတ္ထ နု တာဝ
အတိတေသု အနာဂတေသု စ သမ္ဘဝတိ တေသံ အဝိဇ္ဇမာနသဘာဝတ္တာ၊

၁-ကိစ္စသာဓိကာယ (သီ၊ သျာ)

၂-သန္နိဋ္ဌာပကစေတနာယ ဝသေန (မ ၁-သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တဋ္ဌိကာယံ၊ ဒီ ၁-ပြဟ္မဇာလသုတ္တဋ္ဌိကာယဋ္ဌ)

ပစ္ဆုပ္ပန္နေသု စ သဒ္ဓါရာနံ ခဏိကတ္တာ သရသေနဝ နိရုဇ္ဈနသဘာဝတာယ ဝိနာသာဘိမုခေသု နိပ္ပယောဇနော ပယောဂေါ သိယာ၊ ဝိနာသဿ စ ကာရဏရဟိတတ္တာ န ပဟရဏပဟာရာဒိပ္ပယောဂဟေတုကံ မရဏံ၊ နိရိဟတ္တာ စ သဒ္ဓါရာနံ ကဿ သော ပယောဂေါ၊ ခဏိကဘာဝေန ဝဓာမိပ္ပါယသမကာလမေဝ ဘိဇ္ဇနကဿ ယာဝ ကိရိယာပရိယောသာနကာလမနဝဋ္ဌာန-တော ကဿ ဝါ ပါဏာတိပါတော[1] ကမ္မဗန္ဓောတိ?

ဝုစ္စတေ—ယထာဝုတ္တဝဓကစေတနာသမင်္ဂိ သဒ္ဓါရာနံ ပုဗ္ဗော သတ္တ-သဒ္ဓါတော ဟန္တာ။ တေန ပဝတ္တိတဝဓပ္ပယောဂနိမိတ္တံ အပဂတုဿာဝိညာဏ-ဇီဝိတိန္ဒြိယော မတောတိ ဝေါဟာရဿ ဝတ္ထုဘူတော ယထာဝုတ္တဝဓပ္ပ-ယောဂါကရဏော ပုဗ္ဗေ ဝိယ ဥဒ္ဓံ ပဝတ္တနာရဟော ရူပါရူပဓမ္မပုဗ္ဗော ဟညတိ၊ စိတ္တစေတသိကသန္တာနော ဧဝ ဝါ။ ဝဓပ္ပယောဂါဝိသယဘာဝေပိ တဿ ပဗ္ဗဝေါကာရဘာဝေ ရူပသန္တာနာဓိနဝုတ္တိတာယ ဘူတရူပေသု ကတပ္ပယောဂ-ဝသေန ဇီဝိတိန္ဒြိယဝိစ္ဆေဒေန သောပိ ဝိစ္ဆိဇ္ဇတိတိ န ပါဏာတိပါတသ အသမ္ဘဝေါ၊ နာပိ အဟေတုကော၊ န စ ပယောဂေါ နိပ္ပယောဇနော။ ပစ္ဆုပ္ပန္နေသု သဒ္ဓါရေသု ဂ ပ္ပယောဂဝသေန တဒနန္တရံ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟသသ သဒ္ဓါရကလာပသ တထာ အနုပ္ပတ္တိတော ခဏိကာနဉ္စ သဒ္ဓါရာနံ ခဏိက-မရဏသဲ့ ဋ္ဌ မရဏဘာဝေန အနဓိပ္ပေတတ္တာ သန္တတိမရဏသ စ ယထာ-ဝုတ္တနယေန သဟေတုကဘာဝတော န အဟေတုကံ မရဏံ၊ နိရိဟကေသုပိ သဒ္ဓါရေသု ယထာပစ္စယံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ အတ္တိဘာဝမတ္တေနေဝ အတ္တနော အတ္တနော အနုရူပဖလုပ္ပါဒနနိယတာနိ ကာရဏာနိယေဝ ကရောန္တိတိ ဝုစ္စတိ[2]၊ ယထာ ပဒီပေါ ပကာသေတိတိ၊ တထေဝ ဃာတကဝေါဟာရော။ န စ ကေဝလဿ ဝဓာမိပ္ပါယသဟဘုနော စိတ္တစေတသိကက်လာပဿ ပါဏာတိပါတော ဋ္ဌာနိတော၊ သန္တာနဝသေန ဝတ္တမာနသေဝ ပန ဋ္ဌာနိတောတိ အတ္ထော ပါဏာတိပါတေန ကမ္မဗန္ဓော။ သန္တာနဝသေန ဝတ္တမာနာနဉ္စ ပဒီပါဒိနံ အတ္ထကိရိယာသိဒ္ဓိ ဒိဿတိတိ။ အယဉ္စ ဝိစာရဏာ အဒိန္နာဒါနာဒီသုပိ ယထာသမ္ဘဝံ ဝိဘာဝေတဗ္ဗာ။ တသ္မာ **ပါဏာတိပါတာ**။ န ပဋိဝိရတာတိ **အပ္ပဋိဝိရတာ**။

အဒိန္နဿ အာဒါနံ **အဒိန္နာဒါနံ**၊ ပရဿ ဟရဏံ ထေယ္ယံ စောရိကာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ **အဒိန္နဿ** ပရပရိဂ္ဂဟိတံ၊ ယတ္ထ ပရော ယထာကာမ-ကာရိတံ အာပဇ္ဇန္တော အဒဏ္ဍာရဟော အနုပဝဒ္ဇော စ ဟောတိ၊ တသ္မိံ

၁-ပါဏာတိပါတေန (က)　　၂-ဝုစ္စန္တိ (သီ)

ပရပရိဂ္ဂဟိတေ ပရပရိဂ္ဂဟိတသညိနော တဒါဒါယကဥပက္ကမသမုဒ္ဒါဝိကာ ထေယျစေတနာ အဒိန္နာဒါနံ။ တံ ဟိနေ ပရသန္တကေ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ၊ ပဏီတေ မဟာသာဝဇ္ဇံ။ ကသ္မာ? ဝတ္ထုပဏီတတာယ။ တထာ ခုဒ္ဒကေ ပရသန္တကေ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ၊ မဟန္တေ မဟာသာဝဇ္ဇံ။ ကသ္မာ? ဝတ္ထုမဟန္တတာယ ပယောဂ-မဟန္တတာယ စ။ ဝတ္ထုသမတ္တေ ပန သတိ ဂဏာဓိကာနံ သန္တကေ ဝတ္ထုသ္မိံ မဟာသာဝဇ္ဇံ၊ တံတံဂဏာဓိကံ ဥပါဒါယ တတော တတော ဟိနဂဏာသ သန္တကေ ဝတ္ထုသ္မိံ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ။ ဝတ္ထုဂဏာနံ ပန သမဘာဝေ သတိ ကိလေ-သာနံ ပယောဂသ စ မုဒုဘာဝေ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ၊ တိဗ္ဗဘာဝေ မဟာသာဝဇ္ဇံ။

တသ ပန္ဆ သမ္ဘာရာ—ပရပရိဂ္ဂဟိတံ ပရပရိဂ္ဂဟိတသညိတာ ထေယျစိတ္တံ ဥပက္ကမော တေန ဟရဏန္တိ။ ဆ ပယောဂါ သာဟတ္ထိကာဒယော၀။ တေ စ ခေါ ယထာနုရူပံ ထေယျာ၀ဟာရော ပသယ္ဟာ၀ဟာရော ပရိကပ္ပါ၀ဟာရော ပဋိစ္ဆန္နာ၀ဟာရော ကုသာ၀ဟာရောတိ ဇ္ဈမေသံ အ၀ဟာရာနံ ၀သေန ပ၀တ္တာ။ ထေ စ မန္တပရိဇပ္ပနေန ပရသန္တကဟရဏံ ဝိဇ္ဇာမယော ပယောဂေါ၊ ဝိနာ မန္တေန တာဒိသေနု ဇ္ဈဒ္ဓါနုဘာ၀သိဒ္ဓေန ကာယ၀စီပယောဂေန ပရသန္တကာသ အာကဍ္ဎနံ ဇ္ဈဒ္ဓိမယော ပယောဂေါတိ ၀ေဒိတဗ္ဗော။

ကာမေသုတိ မေထုနသမာစာရေသု။ **မိစ္ဆာစာရော**တိ ကေန္တိန္ဒ်ိတော လာမကာစာရော။ လက္ခဏတော ပန အသဒ္ဓမ္မာဓိပ္ပါယေန ကာယဒ္ဝါရပ္ပ၀တ္တာ အင်မနိယဒ္ဓာနဝိတိက္ကမစေတနာ **ကာမေသု မိစ္ဆာစာရော**။ တတ္ထ အင်မနိ-ယဒ္ဓာနံ နာမ ပုရိသာနံ တာ၀ မာတုရက္ခိတာဒယော ဒသ, ဓနက္ခိတာဒယော ဒသာတိ ဝိသတိ ဇ္ဈတ္ထိယော၊ ဇ္ဈတ္ထိသု ပန ဒ္ဝိန္နံ သာရက္ခသပရိဒဏ္ဍာနံ, ဒသန္နမ္ပိ ဓနက္ခိတာဒိနန္တိ ဒ္ဝါဒသန္နံ ဇ္ဈတ္ထိနံ အညပုရိသာ။ သ္မာယံ မိစ္ဆာစာရော သိလာဒိဂုဏရဟိတေ အင်မနိယဒ္ဓာနေ အပ္ပသာ၀ဇ္ဇော၊ သိလာဒိဂုဏသမ္ပန္နေ မဟာသာ၀ဇ္ဇော။ ဂုဏရဟိတေပိ စ အဘိဘ၀ိတ္ဝာ မိစ္ဆာ စရန္တသ မဟာ-သာ၀ဇ္ဇော၊ ဥဘိန္နံ သမာနစ္ဆန္ဒတာယ အပ္ပသာ၀ဇ္ဇော။ သမာနစ္ဆန္ဒဘာ၀ေပိ ကိလေသာနံ ဥပက္ကမာနုဇ္ဈ မုဒုတာယ အပ္ပသာ၀ဇ္ဇော၊ တိဗ္ဗတာယ မဟာ-သာ၀ဇ္ဇော။ တသ စတ္ထာရော သ္မာရာ—အင်မနိယ၀တ္ထု, တသ္မိံ သေ၀နစိတ္တံ, သေ၀နပယောဂေါ, မဂ္ဂေနမဂ္ဂပ္ပဋိပတ္တိအဓိ၀ါသနန္တိ။ တတ္ထ အတ္တနော ရုစိယာ ပ၀တ္တိတသ တယော, ဗလက္ကာရေန ပ၀တ္တိတသ တယောတိ အန၀သေသဂ္ဂ-ဟဏေန စတ္ထာရော ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ အတ္ထသိဒ္ဓိ ပန တီဟေ၀။ ဧကော ပယောဂေါ သာဟတ္ထိကော၀။

မုသာတိ ဝိသံဝါဒနပုရေက္ခာရဿ အတ္ထဘဉ္ဇကော ကာယဝစီပယောဂေါ၊ ဝိသံဝါဒနာဓိပ္ပါယေန ပနဿ ပရဝိသံဝါဒကကာယဝစီပယောဂသမုဋ္ဌာပိကာ စေတနာ **မုသာဝါဒေါ**။ အပရော နယော—**မုသာ**တိ အဘူတံ ဝတ္ထု၊ **ဝါဒေါ**တိ တဿ ဘူတတော တစ္ဆတော ဝိညာပနံ။ တသ္မာ အတထံ ဝတ္ထုံ တထတော ပရံ ဝိညာပေတုကာမဿ တထာဝိညာပနပယောဂသမုဋ္ဌာပိကာ စေတနာ **မုသာဝါဒေါ**။

သော ယမတ္ထံ ဘဉ္ဇတိ၊ တဿ အပွတာယ အပွသာဝဇ္ဇော၊ မဟန္တတာယ မဟာသာဝဇ္ဇော။ အပိစ ဂဟဋ္ဌာနံ အတ္တနော သန္တကံ အဒါတုကာမတာယ နတ္ထိတိ အာဒိနယပွဝတ္ထော အပွသာဝဇ္ဇော၊ သက္ခိနာ ဟုတ္ဝာ အတ္ထဘဉ္ဇနဝသေန ဝုတ္တော မဟာသာဝဇ္ဇော။ ပဗ္ဗဇိတာနံ အပွကမွိ တေလံ ဝါ သပ္ပိံ ဝါ လဘိတ္ဝာ ဟသာမိပွါယေန "အဇ္ဇ ဂါမေ တေလံ နဒီ မညေ သန္ဒတီ"တိ ပုရဏကထာ-နယေန ပဝတ္တော အပွသာဝဇ္ဇော၊ အဒိဋ္ဌယေဝ ပန "ဒိဋ္ဌ"န္တိ အာဒိနာ နယေန ဝဒန္တာနံ မဟာသာဝဇ္ဇော။ တထာ ယဿ အတ္ထံ ဘဉ္ဇတိ၊ တဿ အပွဂဏ္ဌာတာယ အပွသာဝဇ္ဇော၊ မဟာဂဏ္ဌာတာယ မဟာသာဝဇ္ဇော။ ကိလေသာနံ မုဒုတိဗ္ဗတာဝသေန စ အပွသာဝဇ္ဇမဟာသာဝဇ္ဇတာ လဗ္ဘတေဝ။

တဿ စတ္တာရော သမ္ဘာရာ—အတထံ ဝတ္ထု၊ ဝိသံဝါဒနစိတ္တံ, တဇ္ဇော ဝါယာမော, ပရဿ တဒတ္ထဝိဇာနနန္တိ။ ဝိသံဝါဒနာဓိပ္ပါယေန ဟိ ပယောဂေ ကတေပိ ပရေန တသ္မိံ အတ္ထေ အဝိညာတေ ဝိသံဝါဒနဿ အသိဒ္ဓနတော ပရဿ တဒတ္ထဝိဇာနနမွိ ဇေကော သမ္ဘာရော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ကေစိ ပန "အဘူတဝစနံ, ဝိသံဝါဒနစိတ္တံ, ပရဿ တဒတ္ထဝိဇာနနန္တိ တယော သမ္ဘာရာ"တိ ဝဒန္တိ။ သစေ ပန ပရော ဒန္ဓတာယ ဝိစာရေတ္ဝာ တမတ္ထံ ဇာနာတိ၊ သန္နိဋ္ဌာ-ပကစေတနာယ ပဝတ္တတ္တာ ကိရိယာသမုဋ္ဌာပကစေတနာကွဏောယေဝ မုသာ-ဝါဒကမ္မုနာ ဗဇ္ဈတိ။

သူရာတိ ပိဋ္ဌသုရာ ပူဝသုရာ သြဒနသုရာ ကိဏ္ဏပက္ခိတ္တာ သမ္ဘာရသံယုတ္တာတိ ပဉ္စ သုရာ။ **မေရယ**န္တိ ပုပ္ဖါသဝေါ ဖလာသဝေါ မဓွာသဝေါ ဂုဠာသဝေါ သမ္ဘာရသံယုတ္တောတိ ပဉ္စ အာသဝါ။ တဒုဘယမွိ မဒနီယဋ္ဌေန **မဒ္ဒံ**။ ယာယ စေတနာယ တံ ပိဝတိ၊ သာ ပမာဒကာရုဏတ္တာ **ပမာဒဋ္ဌာနံ**။ လက္ခဏတော ပန ယထာဝုတ္တာသု သုရာမေရယသဒ္ဒါတာသု မဇ္ဇသဒ္ဒေ ဗိဇတော ပဋ္ဌာယ မဒဝသေန ကာယဒ္ဝါရပွဝတ္တာ ပမာဒစေတနာ **သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနံ**။ တဿ မဇ္ဇဘာဝေါ,ပါတုကမျတာစိတ္တံ,တဇ္ဇော ဝါယာမော, အဇ္ဈောဟရဏန္တိ စတ္တာရော သမ္ဘာရာ။ အကုသလစိတ္တေနေဝ စဿ ပါတဗ္ဗတော ဇကဋ္ဌေန

သာဝဇ္ဇဘာဝေါ။ အရိယသာဝကာနံ ပန ဝတ္ထုံ အဇာနန္တာနမ္ပိ မုခံ န ပဝိသတိ၊ ပဂေဝ ဇာနန္တာနံ။ အမုပသတမတ္တာသု[1] ပါနံ အပ္ပသာဝဇ္ဇံ၊ အဒ္ဓါဠ္ဍကမတ္တာသု ပါနံ တတော မဟန္တံ မဟာသာဝဇ္ဇံ၊ ကာယသဉ္စာလနသမတ္ထံ ဗဟုံ ပိဝိတ္ဝာ ဂါမဃာတကာဒိကမ္မံ ကရောန္တသ မဟာသာဝဇ္ဇမေဝ။ ပါပကမ္မံ ဟိ ပါဏာတိ-ပါတံ ပတ္ဝာ ဒိဏ္ဏာသဝေ မဟာသာဝဇ္ဇံ၊ အဒိန္နာဒါနံ ပတ္ဝာ ဒိဏ္ဏာသဝသ သန္တကေ မဟာသာဝဇ္ဇံ၊ မိစ္ဆာစာရံ ပတ္ဝာ ဒိဏ္ဏာသဝါယ ဘိက္ခုနိယာ ပိဟိက္ကမေ၊ မုသာဝါဒံ ပတ္ဝာ မုသာဝါဒေန သံဃဘေဒေ၊ သုရာပါနံ ပတ္ဝာ ကာယသဉ္စာလနသမတ္ထံ ဗဟုံ ပိဝိတ္ဝာ ဂါမဃာတကာဒိကမ္မံ မဟာသာဝဇ္ဇံ။ သဗ္ဗေဟိပိ စေတေဟိ မုသာဝါဒေန သံဃဘေဒေါဝ မဟာသာဝဇ္ဇော။ တံ ဟိ ကတ္ဝာ ကပ္ပံ နိရယေ ပစ္စတိ။

ဇဒါနိ ဇေတသု သဘာဝတော အာရမ္မဏတော ဝေဒနတော မူလတော ကမ္မတော ဖလတောတိ ဆဟိ အာကာရေဟိ ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ **သဘာဝတော** ပါဏာတိပါတာဒယော သဗ္ဗေပိ စေတနာသဘာဝါဝ။ **အာရမ္မဏတော** ပါဏာတိပါတော ဇီဝိတိန္ဒြိယာရမ္မဏတော သဒ္ဒါရာရမ္မဏော၊ အဒိန္နာဒါနံ သတ္တာရမ္မဏံ ဝါ သဒ္ဒါရာရမ္မဏံ ဝါ၊ မိစ္ဆာစာရော ဖောဋ္ဌဗ္ဗဝသေန သဒ္ဒါရာရမ္မဏော၊ သတ္တာရမ္မဏောတိ ဧကေ။ မုသာဝါဒေါ သတ္တာရမ္မဏော ဝါ သဒ္ဒါရာရမ္မဏော ဝါ၊ သုရာပါနံ သဒ္ဒါရာရမ္မဏံ။ **ဝေဒနတော** ပါဏာတိပါတော ဒုက္ခဝေဒနော၊ အဒိန္နာဒါနံ တိဝေဒနံ၊ မိစ္ဆာစာရော သုခမစ္ဆတ္တဝသေန ဒ္ဝိဝေဒနော၊ တထာ သုရာပါနံ။ သန္နိဋ္ဌာပကစိတ္တေန ပန ဉာဏယုတ္တော မစ္ဆတ္တဝေဒနံ န ဟောတိ။ မုသာဝါဒေါ တိဝေဒနော။ **မူလတော** ပါဏာတိပါတော ဒေါသမောဟဝသေန ဒ္ဝိမူလကော၊ အဒိန္နာဒါနံ မုသာဝါဒေါ စ ဒေါသ-မောဟဝသေန ဝါ လောဘမောဟဝသေန ဝါ၊ မိစ္ဆာစာရော သုရာပါနံ စ လောဘမောဟဝသေန ဒ္ဝိမူလံ။ **ကမ္မတော** မုသာဝါဒေါယေဝေတ္ထ ဝစီကမ္မံ၊ သေသံ စတုဒ္ဒြဓမ္မိ ကာယကမ္မမေဝ။ **ဖလတော** သဗ္ဗေပိ အပါယူပပတ္တိဖလာ စေဝ သုဂတိယမ္ပိ အပ္ပါယုကတာဒိနာနာဝိဓအနိဋ္ဌဖလာ စာတိ ဝေမေတ္တ သဘာဝါဒိတော ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

အပ္ပဋိဝိရတာတိ သမာဒါနဝိရတိယာ သမ္ပတ္တဝိရတိယာ စ အဘာဝေန နာ ပဋိဝိရတာ။ **ဒုဿီလ္ယာ**တိ တတော ဧဝ ပဘုသိလမတ္တာသာပိ အဘာဝေန နိဿီလာ။ **ပါပဓမ္မာ**တိ လာမကဓမ္မာ ဟီနာစာရာ။ **ပါဏာတိပါတာ**

၁-အပ္ပကာသု ပသတမတ္တာသု (သီ)၊ အပ္ပကမတ္တာသု (သျာ)

ပဠိဝိရတောတိ သိက္ခာပဒသမာဒါနေန ပါဏာတိပါတတော ဝိရတော၊ အာရကာ ဋ္ဌတော။ သေ နယော သေသေသုပိ။

ဣဓဝိ ပါဏာတိပါတာဝေရမဏိအာဒိနံ သဘာဝတော အာရမ္မဏတော ဝေဒနတော မူလတော ကမ္မတော သမာဒါနတော ဘေဒတော ဖလတော စ ဝိညာတမ္ပေါ ဝိနိစ္ဆယော။ တတ္ထ **သဘာဝတော** ပဉ္စဝိ စေတနာယေဝ ဟောန္တိ ဝိရတိယောပိ၊ ဝိရတိဝသေန ပန ဒေသနာ အာဂတာ။ ယာ ပါဏာတိပါတာ ဝိရမန္တသ “ယာ တသ္မိံ သမယေ ပါဏာတိပါတာ အာရတိ ဝိရတိ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တာ ကုသလစိတ္တသမ္ပယုတ္တာ ဝိရတိ၊ သာ ပဘေဒတော တိဝိဓာ သမ္ပတ္တဝိရတိ သမာဒါနဝိရတိ သမုစ္ဆေဒဝိရတိတိ။ တတ္ထ အသမာဒိန္နသိက္ခာပဒါနံ အတ္တနော ဇာတိဝယဗာဟုသစ္စာဒီနိ ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ “အယုတ္တမေတံ အမှာကံ ကာတု”န္တိ သမ္ပတ္တဝတ္ထုံ အဝိတိက္ကမန္တာနံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဝိရတိ **သမ္ပတ္တဝိရတိ** နာမ။ သမာဒိန္နသိက္ခာပဒါနံ သိက္ခာပဒသမာဒါနေ တဒုတ္တရိ စ အတ္တနော ဇီဝိတမ္ပိ ပရိစ္စဇိတ္ဝာ ဝတ္ထုံ အဝိတိက္ကမန္တာနံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဝိရတိ **သမာဒါနဝိရတိ** နာမ။ အရိယမဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာ ပန ဝိ ိ **သမုစ္ဆေဒဝိရတိ** နာမ၊ ယသ္မာ ဥပ္ပတ္တိတော ပဋ္ဌာယ အရိယပုဂ္ဂလာနံ “ပါဏံ ဃာတေဿာမာ”တိ စိတ္တမ္ပိ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တာသု သမာဒါနဝိရတိ ဧဣဝိပ္ပေါတာ။

အာရမ္မဏတော ပါဏာတိပါတာဒိနံ အာရမ္မဏာနေဝ ဧတေသံ အာရမ္မဏာနိ။ ဝိတိက္ကမိတပုဗ္ဗတောယေဝ ဟိ ဝိရတိ နာမ ဟောတိ။ ယထာ ပန နိဗ္ဗာနာရမ္မဏော အရိယမဂ္ဂေါ ကိလေသေ ပဇဟတိ၊ ဧဝံ ဇီဝိတိန္ဒြိယာဒိ-အာရမ္မဏာယေဝ ဧတေ ကုသလဓမ္မာ ပါဏာတိပါတာဒိနိ ဒုဿီလျာနိ ပဇဟန္တိ။ **ဝေဒနတော** သပ္ပဝိ သုခဝေဒနာဝ။

မူလတော ဉာဏသမ္ပယုတ္တစိတ္တေန ဝိရမန္တသ အလောဘအဒေါသအမောဟဝသေန တိမူလာ ဟောန္တိ၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေန ဝိရမန္တသ အလောဘ-အဒေါသဝသေန ဒ္ဝိမူလာ။ **ကမ္မတော** မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ ဝစီကမ္မံ၊ သေသာ ကာယကမ္မံ။ **သမာဒါနတော** အညသ္မ ဂရုဋ္ဌာနိယသ သန္တိကေ တံ အလဘန္တသ္မေန သယမေဝ ဝါ ပဉ္စသီလာနိ ကေစ္ဆိ ပါဋိယေက္ကံ ဝါ သမာဒိယန္တသ္မေန သမာဒိန္နာနိ ဟောန္တိ။ **ဘေဒတော** ဂဟဋ္ဌာနံ ယံ ယံ ဝိတိက္ကန္တံ၊ တံ တဒေဝ ဘိဇ္ဇတိ၊ ဧကတရံ န ဘိဇ္ဇတိ။ ကသ္မာ? ဂဟဋ္ဌာ ဟိ အနိဗ္ဗဒ္ဓသီလာ ဟောန္တိ၊ ယံ ယံ သက္ကောန္တိ၊ တံ တဒေဝ ရက္ခန္တိ။ ပဗ္ဗဇိတာနံ ပန ကေသ္မိံ ဝိတိက္ကန္တေ သပ္ပာနိ ဘိဇ္ဇန္တိတိ။

ဖလတောတိ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိယာ စေတ္ထ အဂ််ပစ္စဂ််သမ္ဗန္ဓတာ အာရောဟပရိဏာဟသမ္ဗတ္တိ ဇဝနသမ္ဗတ္တိ သုပ္ပတိဋ္ဌတပါဒတာ စာရုတာ မုဒုတာ သုစိတာ သုရတာ မဟဗ္ဗလတာ ဝိသဒ္ဒဝစနတာ သတ္ထာနံ ပိယမနာပတာ အဘိဇ္ဈပရိသတာ အစ္ဆဇ္ဇိတာ ဒုပ္ပဓံသိယတာ ပရူပက္ကမေန အမရဏာတာ မဟာပရိဝါရကာ သုဝဏ္ဏတာ သုသဏ္ဌာနတာ အပ္ပါဗာဓတာ အသောကတာ ပိယမနာပေဟိ အဝိပ္ပယောဂေါ ဒီဃာယုကတာတိ ဧဝမာဒိနိ ဖလာနိ။

အဒိန္နာဒါနာ ဝေရမဏိယာ မဟာဓနဓညတာ အနန္တဘောဂတာ ထိရ-ဘောဂတာ ဇာတ္တိတာနံ ဘောဂါနံ ဓိပ်ပံ ပဋိလာဘော ရာဇာဒိဟိ အသာဓာရဏဘောဂတာ ဥဋ္ဌာရဘောဂတာ တတ္ထ တတ္ထ ဇေဋ္ဌကဘာဝေါ နတ္ထိ-ဘာဝသ အဇာနနတာ သုခဝိဟာရိတာတိ ဧဝမာဒိနိ။

အဗြဟ္မစရိယာ ဝေရမဏိယာ ဝိဂတပစ္စတ္ထိကတာ သဗ္ဗသတ္တာနံ ပိယမနာ-ပတာ အန္ဓပါနဝတ္ထစ္ဆာဒနာဒီနံ လာဘိတာ သုခသုပနတာ သုခပဋိဗုဇ္ဈနတာ အပါယဘယဝိမောက္ခော ဇာတ္တိဘာဝနပုံသကဘာဝေါနံ အဘဗ္ဗတာ အက္ကော-ဓနတာ သစ္စကာရိတာ[၁] အမက်ံတာ အာရာဓနသုခတာ ပရိပုဏ္ဏိန္ဒြိယတာ ပရိပုဏ္ဏလက္ခဏတာ နိရာသင်္ကတာ အပ္ပေါသုက္ကတာ သုခဝိဟာရိတာ အကုတောဘယတာ ပိယဝိပ္ပယောဂါဘာဝေါတိ ဧဝမာဒိနိ။ ယသ္မာ ပန မိစ္ဆာစာရာဝေရမဏိယာ ဖလာနိပိ ဇဏ္ဍေဝ အန္တောဂဓာနိ၊ တသ္မာ[၂]။

မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိယာ ဝိပ္ပသန္နိန္ဒြိယတာ ဝိသဒ္ဒမဓုရဘာဏိတာ သမ-သိတသုဒ္ဓဒန္တတာ နာတိထူလတာ နာတိကိသတာ နာတိရဿတာ နာတိ-ဒီဃတာ သုခသမ္ဖဿတာ[၃] ဥပ္ပလဂန္ဓမုခတာ သုဿူသကပရိသတာ အာဒေယျ-ဝစနတာ ကမလဒလသဒိသမုဒုလောဟိတတနုဇိဝှတာ အလိနတာ အနုဒ္ဓတ-တာတိ ဧဝမာဒိနိ။

သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနာ ဝေရမဏိယာ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု ကိစ္စကရဏီယေသု အပ္ပမာဒတာ ဉာဏဝန္တတာ သဒါ ဥပဋ္ဌိတသတိတာ ဥပ္ပန္နေသု ကိစ္စကရဏီယေသု ဌာနုပ္ပတ္တိကပဋိဘာနဝန္တတာ အနလသတာ အဇဋ္ဌတာ အနုမ္မတ္တတာ[၄] အစ္ဆဇ္ဇိတာ အသာရဇ္ဇိတာ အနိသုကိတာ အမစ္ဆရိတာ သစ္စဝါဒိတာ အပိသုဏအဖရုသအသမ္ဖပ္ပလာပဝါဒိတာ ကတ-ညုတာ ကတဝေဒိတာ စာဂဝန္တတာ[၅] သီလဝန္တတာ ဥဇုကတာ အက္ကောဓနတာ

၁-သက္ကစ္စကာရိတာ (သီ)
၂-တသ္မာ အဗြဟ္မစရိယာ ဝေရမဏိယာ (သီ၊ သျာ)
၃-သုခသမ္ဖာသတာ (သျာ)
၄-အမ္မဂတာ (သီ၊ သျာ)
၅-ဘောဂဝန္တတာ (သီ၊သျာ)

ဟိရောတ္တပ္ပသမ္ပန္နတာ ဥဇုဒိဋ္ဌိတာ မဟန္တတာ ပဏ္ဍိတတာ အတ္ထာနတ္ထကုသလတာတိ ဧဝမာဒိနိ ဖလာနိ။ ဧဝမေတ္ထ ပါဏာတိပါတာဝေရမဏိအာဒိနမ္ပိ သဘာဝါဒိတော ဝိနိစ္ဆယော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သီလဝါတိ ယထာဝုတ္တပဉ္စသီလဝသေန သီလဝါ။ **ကလ္ယာဏဓမ္မော**တိ သုန္ဒရဓမ္မော၊ သရဏဂမနပရိဒီပိတာယ ဒိဋ္ဌိသမ္ပတ္တိယာ သမ္ပန္နပညောတိ အတ္ထော။ ယော ပန ပုတ္တော မာတာပိတူသု အဿဒ္ဓေသု ဒုဿီလေသု စ သယမ္ပိ တာဒိသော၊ သောပိ အဝဇ္ဇတောယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ အဿဒ္ဓိယာဒယော ဟိ ဣဓ အဝဇ္ဇာ ဘဘာဝသ လက္ခဏံ ဝုတ္တာ၊ တေ စ တသ္မိံ သံဝိဇ္ဇန္တိ။ မာတာပိတရော ပန ဥပါဒါယ ပုတ္တသ အတိဇာတာဒိဘာဝေါ ဝုစ္စတိတိ။

ယော ဟောတိ ကုလဂန္ဓနောဘိ ကုလစ္ဆေဒကော ကုလဝိနာသကော။ ဆေဒနတ္ထော ဟိ ဣဓ ဂန္ဓသဒ္ဒေါ "ဥပ္ပလဂန္ဓပစ္စတ္ထိကာ"တိအာဒီသု[1] ဝိယ။ ကေစိ ပန "ကုလဓံသနော"တိ ပဌန္တိ၊ သော ဧဝတ္ထော။

ဧတေ ဒေါ ပုတ္တာ လောကသ္မိန္တိ ဧတေ အတိဇာတာဒယော တယော ပုတ္တာ ဧဝ ဣမသ္မိံ သတ္တလောကေ ပုတ္တာ နာမ၊ န ဣတော ဝိနိမုတ္တာ အတ္ထိ။ ဣမေသု ပန **ယေ ဘဝန္တိ ဥပါသကာ** ယေ သရဏဂမနသမ္ပတ္တိယာ ဥပါသကာ ဘဝန္တိ ကမ္မဿကတာဉာဏေန ကမ္မဿ ကောဝိဒါ၊ တေ စ ပဏ္ဍိတာ ပညဝန္တော၊ ပဉ္စသီလဒသသီလေန **သမ္ပန္နာ** ပရိပုဏ္ဏာ၊ ယာစကာနံ ဝစနံ ဇာနန္တိ တေသံ မုခါကာရဒဿနေနေဝ အဓိပ္ပါယပူရဏတောတိ **ဝဒညူ**၊ တေသံ ဝါ "ဒေဟိ"တိ ဝစနံ သုတ္ဝာ "ဣမေ ပုဗ္ဗေ ဒါနံ အဒတ္ဝာ ဒေံဘူတာ၊ မယာ ပန ဒေံ န ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ တေသံ ပရိစ္ဆာဒေန တဒတ္ထံ ဇာနန္တိတိ ဝဒညူ၊ ပဏ္ဍိတာနံ ဝါ ကမ္မဿကတာဒိဒီပကံ ဝစနံ ဇာနန္တိတိ ဝဒညူ။ "ပဒညူ"တိ စ ပဌန္တိ၊ ပဒါနိယာ ပရိစ္ဆာဂသီလာတိ အတ္ထော။ တတော ဧဝ ဝိဂတမစ္ဆေရမလတ္တာ **ဝိတမစ္ဆေရာ**။ **အဇ္ဈာဃနာ**တိ အဇ္ဈသန္နိတာ ဃနာ, ဃနမေဃပဋိလာ ဝါ **မုတ္တော စေတသာ** ဝိယ ဥပါသကာဒိပရိသာသု ခတ္တိယာဒိပရိသာသု စ **ဝိရောစရေ** ဝိရောစန္တိ၊ သောဘန္တိတိ အတ္ထော။

ပဉ္စမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဝိ ၁-၄၁-ဝိဋ္ဌေ။

၆-အဝဋ္ဋိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၅။ ဆဋ္ဌေ **အဝဋ္ဋိကသမေါ**တိ အဝဋ္ဋိကမေဃသမော။ ကေစ္စော ဟိ မေဃော သတပဋ္ဋလသဟဿပဋ္ဋလော ဟုတ္ဝာ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ထနန္တော ဂဇ္ဇန္တော ဝိဇ္ဇောတန္တော ကေံ ဥဒကဗိန္ဒုမ္ပိ အပါတေတ္ဝာ ဝိဂစ္ဆတိ၊ တထူပမော ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော တိ ဒဿေန္တော အာဟ "အဝဋ္ဋိကသမော"တိ။ **ပဒေသဝဿီ**တိ ကေ-ဒေသဝဿီမေဃသမော။ ပဒေသဝဿီ ဝိယာတိ ဟိ ပဒေသဝဿီ။ ကေစ္စော ကေသို်ယေဝ ဌာနေ ဋ္ဌိတေသု မနုဿေသု ယထာ ကေစ္စေ တေမေန္တိ၊ ကေစ္စေ နု တေမေန္တိ၊ ဧဝံ မန္ဒံ ဝဿတိ၊ တထူပမံ ကေစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဒဿေတိ "ပဒေသဝဿီ"တိ။ **သမ္ဗဇ္ဈာဘိဝဿီ**တိ သမ္ဗဇ္ဈိ်ံ ပထဝိပမ္ဗတသမုဒ္ဒါဒိကေ ဇဂတိပ္ပဒေသေ အဘိဝဿိ-မေဃသမော။ ကေစ္စော ဟိ သကလစက္ကဝါဠဂဗ္ဘံ ပတ္ထရိတ္ဝာ သမ္ဗဇ္ဈကမေဝ အဘိဝဿတိ၊ တံ စာတုဒ္ဒီပိကမဟာမေဃံ ကေစ္စဿ ပုဂ္ဂလဿ ဥပမံ ကတ္ဝာ ဝုတ္တံ "သမ္ဗဇ္ဈာဘိဝဿီ"တိ။

သမ္ဗေသာနန္တိ သမ္ဗေသံ၊ အယမေဝ ဝါ ပါဠ္ဍော။ **နဒါတာ ဟောတီ**တိ အဒါနသီလော ဟောတိ၊ ထဒ္ဓမစ္ဆရိတာယ နကဿစိ ကိဉ္စိ ဒေတီတိ အတ္ထော။ ဇုဒါနိ ဒါနသဒ္ဒံ ခေတ္တံ ဒေယျဓမ္မဉ္စ ဝိဘာဝေန ဒဿေတုံ "**သမဏဗြာဟ္မဏာ**"တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ သမိတပါပသမဏာ စေဝ ပမ္ဗဇ္ဇိတတ္တာ သမဏာ စ ဗာဟိတ-ပါပဗြာဟ္မဏာ စေဝ ဇာတိမတ္တဗြာဟ္မဏာ စ ဇုဓ "သမဏဗြာဟ္မဏာ"တိ အဓိပ္ပေတာ။ **ကပဏာ** နာမ ဒုဂ္ဂတာ ဒလိဒ္ဒမနုဿာ။ **အဒ္ဓိကာ** နာမ ပထာဝိနော ပရိဗ္ဗယဝိဟီနာ။ **ဝနိဗ္ဗကာ** နာမ ယေ "ဇုဋ္ဌံ ဒေထ ကန္တံ မနာပံ ကာလေန အနဝဇ္ဇံ ဥဒဂ္ဂစိတ္တာ ပသန္နစိတ္တာ၊ ဧဝံ ဒေန္တော ဂစ္ဆထ သုဂတိ်၊ ဂစ္ဆထ ဗြဟ္မလော-က"န္တိ အာဒိနာ နယေန ဒါနေ နိယောဇေန္တော ဒါနသဒ္ဒံ ဝဏ္ဏေ ထောမေန္တော ဝိစရန္တိ။ **ယာစကာ** နာမ ယေ ကေဝလံ "မုဋ္ဌိမတ္တံ ဒေထ၊ ပသတမတ္တံ ဒေထ၊ သရာဝမတ္တံ ဒေထာ"တိ အပ္ပကမ္ပိ ယာစမာနာ ဝိစရန္တိ။ တတ္ထ သမဏဗြာဟ္မ-ဏဂဟဏေန ဂဏဓေတ္တံ ဥပကာရိခေတ္တဉ္စ ဒဿေတိ၊ ကပဏာဒိဂ္ဂဟဏေန ကရဏာခေတ္တံ။ **အန္နန္တိ** ယံကိဉ္စိ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ။ **ပါန**န္တိ အမ္ဗပါနာဒိပါနံ။ **ဝတ္ထ**န္တိ နိဝါသနပါရုပနာဒိအစ္ဆာဒနံ။ **ယာန**န္တိ ရထဝယ္ဟာဒိ အန္တမသော ဥပါ-ဟနံ ဥပါဒါယ ဂမနသာဓနံ။ **မာလာ**တိ ဂန္ထိတာဂန္ထိတဘေဒံ သဗ္ဗံ ပုပ္ဖံ။ **ဂန္ဓ**န္တိ ယံကိဉ္စိ ဂန္ဓဇာတံ ပိသိတံ အပိသိတံ ဂန္ဓံ။ပကရဏဉ္စ။ **ဝိလေပန**န္တိ ဆဝိရာဂ-ကရဏံ။ **သေယျာ**တိ မဉ္စပိဋ္ဌာဒိ စေဝ ပါဝါရကောဇဝါဒိ စ သယိတဗ္ဗဝတ္ထု။ သေယျဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ အာသနမ္ပိ ဂဟိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ **အာဝသထ**န္တိ ဝါတာတ-ပါဒိပရိဿယဝိနောဒနံ ပတိဿယံ။ **ပဒီပေယျ**န္တိ ဒီပကပလ္လိကာဒိပဒီပူပကရဏံ။

ဧဝံ ဧဓါ ဘိက္ခဝေတိ ဝိဇ္ဇမာနေပိ ဒေယျဓမ္မေ ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ ဧဝံ ဒါတဗ္ဗ-ဝတ္ထုံ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ အဒေန္တော ပုဂ္ဂလော အဝသိကမေဃသဒိသော ဟောတီ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဘိက္ခဝေ ယထာ သော မေဃော သတပဒ္မလသဟဿ-ပဒ္မလော ဟုတ္ဝာ ဥဒ္ဓဟိတ္ဝာ နံ ကိဠိ ဝသိ ဝိဂစ္ဆတိ၊ ဧဝမေဝ ယော ဥဋ္ဌာရံ ဝိဟုလံ စ ဘောဂံ သံဟရိတ္ဝာ ဂေဟံ အာဝသန္တော ကဿစိ ကဉ္ဇ္ဇုမတ္တံ ဘိက္ခံ ဝါ ဥဋ္ဌဂ်ကမတ္တံ ယာဂုံ ဝါ အဒတ္ဝာ ဝိဂစ္ဆတိ၊ ဝိဝသော မစ္ဆဝသံ ဂစ္ဆတိ၊ သော အဝဋ္ဌိကသမော နာမ ဟောတိတိ။ ဣမိနာ နယေန သေသေသုပိ နိဂမနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣမေသု စ တီသု ပုဂ္ဂလေသု ပဌမော ကေဝလေနဝ ဂရဟိတဗ္ဗော၊ ဒုတိယော ပသံသနိယော၊ တတိယော ပသံသနိယတရော။ ပဌမော ဝါ ကေန္တေနဝ သဗ္ဗနိဟီနော၊ ဒုတိယော မဇ္ဈိမော၊ တတိယော ဥတ္တမောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဂါထာသု **သမဏော**တိ ဥပယောဂဝသေန ဗဟုဝစနံ၊ တထာ သေသေသုပိ။ **လဒ္ဓါနာ**တိ လဘိတ္ဝာ၊သမဏော ဒက္ခိဏေယျော ပဝါရေတ္ဝာ ပုဉ္ဉေန သံဝိဘဇတိ။ **အန္နံ ပါနဉ္စ ဘောဇနန္တိ** အန္နံ ဂါ ပါနံ ဝါ အညံ ဝါ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗယုတ္တကံ ဘောဇနံ၊ တံ နသံဝိဘဇတိ။ အယံ ဟေတ္ထ သခ်ေပတ္ထော—ယော အတ္ထိကဘာဝေန ဥပဂတေ သမ္ပဋိဂ္ဂါဟကေ လဘိတ္ဝာ အန္နာဒိနာ သံဝိဘာဂမတ္တမ္ပိ နကရောတိ၊ ကိံ သော အညံ ဒါနံ ဒဿတိ၊ **တံ** ဧဝရူပံ ထဒ္ဓမနွှရိယံ **ပုရိသဒမ်** နိဟိန-ပုဂ္ဂလံ ပဏ္ဍိတာ **အဝဋ္ဌိကသမောတိ အာဟု** ကထယန္တိတိ။

ကေစ္ဆာနံ န ဒဒါတိတိ ဝိဇ္ဇမာနေပိ မဟတိ ဒါတဗ္ဗဓမ္မေ ဧကော်သံ သတ္ထာနံ တေသု ကောဓဝသေန ဝါ, ဒေယျဓမ္မေ လောဘဝသေန ဝါ နဒဒါတိ။ **ဧကစ္ဆာနံ ပဓေန္တိ**တိ ဧကော်သံယေဝ ပန ဒဒါတိ။ **မေဓာဝိနော**တိ ပညဝန္တော ပဏ္ဍိတာ ဇနာ။

သုဘိက္ခဝါစောတိ ယော ဥပဂတာနံ ယာစကာနံ "အန္နံ ဒေထ၊ ပါနံ ဒေထာ"တိအာဒိနာ တံ တံ ဒါပေတိ၊ သော သုလဘဘိက္ခတာယ သုဘိက္ခာ ဝါစာ ဧတဿာတိ သုဘိက္ခဝါစော။ "သုဘိက္ခဝသီ"တိပိ ပဌန္တိ။ ယထာ လောကော သုဘိက္ခော ဟောတိ၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထာဘိဝသိတမဟာ-ဇနော သုဘိက္ခဝသီ နာမ ဟောတိ။ဧဝမယမ္ပိ မဟာဒါနေဟိ သဗ္ဗတ္ထာဘိဝသိ သုဘိက္ခဝသီတိ။ **အာမောဒမာနော ပကိရေတီ**တိ တုဋ္ဌဟဋ္ဌမာနသော သဟတ္ထေန ဒါနံ ဒေန္တော ပဋိဂ္ဂါဟကခေတ္တေ ဒေယျဓမ္မံ ပကိရေန္တော ဝိယ ဟောတိ၊ ဝါစာယပိ **"ဒေထ ဒေထာ"တိ ဘာသတိ**။

ဇာဒါနိ နံ သုဘိက္ခဝသိတဘာဝံ ဒသေ့တုံ "**ယထာဒိ မေ့ယော**"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။တတြာယံ သဒ္ဒေါပတ္ထော—ယထာ မဟာမေ့ယော ပဌမံ မန္ဒနိဿြိသေန ထနယိတ္ထာ ပုန သကလနဒိကန္ဒရာနိ ဧကနိန္နာဒံ ကရောန္တော ဂဇ္ဇယိတ္ထာ ပဝဿတိ၊ သဗ္ဗတ္ထကမေဝ ဝါရိနာ ဥဒကေန ထလံ နိန္နဥ္စ အဘိသန္ဒန္တော ပူရေတိ ဧကောဃံ ကရောတိ၊ **ဧဝမေဝ** ဇာဓ ဇာမသ္မိံ သတ္တလောကေ ကေစ္ဆော ဥဋ္ဌာရပုဂ္ဂလော သဗ္ဗသမတာယ သော မဟာမေ့ယော ဝိယ ဝဿိတဗ္ဗတ္တာ **တာဒိသော** ယထာ ဓနံ **ဥဋ္ဌာနာဓိဂတံ** အတ္တနော ဥဋ္ဌာနဝိရိယဘိန်ဗတ္တံ ဟောတိ၊ ဧဝံ အနလသော ဟုတ္ဝာ တဉ္စ **ဓမ္မေန** ဥယေန **သံဟရိတ္ဝာ** တန်ဗတ္တေန အန္ဓေန ပါနေန အညေန စ ဒေယျဓမ္မေန **ပတ္တေ** သမ္ပတ္တေ **ဝနိဗ္ဗကေ သမ္မာ** သမ္မဒေဝ ဒေသကာလာနုရူပဉ္စေဝ ဇာနာနုရူပဉ္စ **တပ္ပေတိ** သမ္ပဝါရေတီတိ။

ဆဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သုခပတ္ထနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၆။ သတ္တမေ **သုခါနိ**တိ သုခနိမိတ္တာနိ။ **ပတ္ထယမာနော**တိ ဇာနမာနော အာကင်္ခမာနော။ **သီလ**န္တိ ဂဟဋ္ဌသီလံ ပဗ္ဗဇိတသီလဉ္စ။ ဂဟဋ္ဌော စေ, ဂဟဋ္ဌ-သီလံ၊ ပဗ္ဗဇိတော စေ, စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလန္တိ အဓိပ္ပါယော။ **ရက္ခေယျာ**တိ သမာဒိယိတ္ထာ အဓိတိဋ္ဌမန္တော သမ္မဒေဝ ဂေါပေယျ။ **ပဿံသာ မေ အာဂန္တု**တိ "မမ ကလ္လာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အာဂန္တု"တိ ဇာနန္တော ပဋိဇာနာတိ သပ္ပညော သီလံ ရက္ခေယျ။ သီလဝတော ဟိ ဂဟဋ္ဌသ္သ တာဝ "အသုကော အသုကကုလသ္သ ပုတ္တော သီလဝါ ကလ္လာဏဓမ္မော သဒ္ဒေါ ပသန္နော ဒါယကော ကာရကော"တိအာဒိနာ ပရိသမဇ္ဈေ ကလ္လာဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တိ၊ ပဗ္ဗဇိတသ္သ "အသုကော နာမ ဘိက္ခု သီလဝါ ဝတ္တသမ္ပန္နော သောရတော သုခသံဝါသော သဂါရဝေါ သပ္ပတိဿော"တိ-အာဒိနာ။ပ။ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တိတိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

"ပုန စပရံ ဂဟပတယော သီလဝတော သီလသမ္ပန္နသ္သ ကလ္လာ-ဏော ကိတ္တိသဒ္ဒေါ အဗ္ဘုဂ္ဂန္တိ"တိ[1]။

၁-အံ ၂-၂၁၁၊ ခု၁-၁၈၅၊ ဗိ ၃-၃၂၂-ဗိဇ္ဇေသု။

တထာ—

"အာကင်္ခေယ္ယ စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု 'သဗ္ဗဟ္မစာရိနံ ပိယော စသံ မနာပေါ၊ ဂရု စ ဘာဝနိယော စာ'တိ၊ သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ"တိ အာဒိ။

ဘောဂါ မေ ဥပဗ္ဗန္တု။ တိ ဏ္ဍေ ဂဟဋ္ဌဿ တာဝ သီလဝတော ကလ္လာဏ-ဓမ္မဿ ယေန ယေန သိပ္ပဋ္ဌာနေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ ယဒိ ကသိယာ ယဒိ ဝဏိဇ္ဇာယ ယဒိ ရာဇပေါရိသေန၊ တံ တံ ယထာကာလံ ယထာဝိဓိဒ္ဓ အတိဝိယ အပ္ပမတ္တာဘာဝတော အထဿ အနုပ္ပန္နာ စေဝ ဘောဂါ ဥပဗ္ဗန္တိ၊ ဥပ္ပန္နာ စ ဘောဂါ ဖာတိံ ဂမိဿန္တိ။ ပဗ္ဗဇိတဿ ပန သီလာစာရသမ္ပန္နဿ အပ္ပမာဒဝိဟာရိဿ သတော သီလသမ္ပန္နဿ သီလသမ္ပဒါယ အပ္ပိစ္ဆတာဒိ-ဂုဏော စ ပဿန္နာ မနုဿာ ဥဋ္ဌာရဋ္ဌာရေ ပစ္စယေ အာဟရန္တိ၊ ဧဝမဿ အနုပ္ပန္နာ စေဝ ဘောဂါ ဥပဗ္ဗန္တိ၊ ဥပ္ပန္နာ စ ထိရာ ဟောန္တိ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ—

"ပုန စပရံ ဂဟပတယော သီလဝါ သီလသမ္ပန္နော အပ္ပမာဒါ-ဓိကရဏံ မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓံ အဓိဂစ္ဆတီ"တိ ၂။

တထာ—

"အာကင်္ခေယ္ယ စေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု 'လာဘီ အသံ စီဝရပိဏ္ဍပါတ-သေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာန'န္တိ၊ သီလေသွေဝဿ ပရိပူရကာရီ"တိ ၁ စ။

သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဂါထာသု **ပတ္ထယာနော**တိ ပတ္ထယန္တော။ **တယော သုခေ**တိ တီဏိ သုခါနိ။ **ဒိဋ္ဌလာဘန္တိ** ဓနလာဘံ၊ ဘောဂုပ္ပတ္တိန္တိ အတ္ထော။ ဝိသေသတော စေတ္ထ ပသံသာယ စေတသိကသုခံ, ဘောဂေဟိ ကာယိကသုခံ, ဇူတရေန ဥပပတ္တိသုခံ၊ တထာ ပဌမေန ဒိဋ္ဌမင်္ဂလသုခံ, တတိယေန သမ္ပရာယသုခံ, ဒုတိ-ယေန ဉာဘယသုခံ ဂဟိတန္တိ ဓေဒိတမ္ပံ။

ဇူဒါနိ ပသံသာဒိကာရဏာဿ သီလဿ ဝိယ ပသံသာဒီနမ္ပိ ဝိသေသ-ကာရဏံ ပါပမိတ္တပရိဝဇ္ဇနံ ကလ္လာဏမိတ္တသေဝနဉ္စ အာဒီနဝါနိသံသေဟိ သဒ္ဓိံ ဒဿေန္တော "**အာကရောန္တော**"တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သက်ိယော**တိ ပါပသ္မိံ ပရိသက်ိတမ္ပေါ "အဒ္ဓါ ဇူမိနာ ပါပံ ကတံ ဝါ ကရိဿတိ ဝါ၊ တထာ

၁-မ ၁-၃၉-ပိဋ္ဌေ။　　၂-အံ ၂-၂၂၁၊ ခု ၁-၁၈၅၊ ဗိ ၃-၃၂၂-ပိဋ္ဌေသု။

ဟေသ ပါပဟုရိသေဟိ သဒ္ဓိံ သဗ္ဘရတိ”တိ။ **အဿာ**တိ ဇာမသ္သ ပါပဇန-သေဝိနော ပုဂ္ဂလဿ ဥပရိ, အဿ ဝါ ပုဂ္ဂလဿ **အဝဏ္ဏော** အဘူတောဝိ ပါပဇနသေဝိတာယ **ရူဟတိ** ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇတိ ပတ္ထရတိ။ **အဿာ**တိ ဝါ ဘုမ္မတ္ထေ သာမိဝစနံ၊ တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေတိ အတ္ထော။ **သ ဧဝ တာဒိသကော ဟောတီ**တိ ယော ယာဒိသံ ပါပမိတ္တံ ဝါ ကလ္လာဏမိတ္တံ ဝါ ဘဇတိ ဥပသေဝတိ စ၊ သော ပုဂ္ဂလော ဘူမိဘာဂဝသေန ဥဒကံ ဝိယ တာဒိသော၀ ဟောတိ၊ ပါပဓမ္မော ကလ္လာဏဓမ္မော ဝါ ဟောတိ။ ကသ္မာ? **သဟ၀ါသော ဟိ တာဒိသော** ယသ္မာ သဟ၀ါသော သံသဂ္ဂေါ ဥပရာဂေါ ဝိယ ဖလိက-မဏိသု ပုရိသဥပနိဿယဘူတံ ပုဂ္ဂလာကာရံ ဂဟာပေတိ၊ တသ္မာ ပါပပုဂ္ဂ-လေန သဟ ဝါသော န ကာတဗ္ဗောတိ အဓိပ္ပါယော။

သေ၀မာနော သေ၀မာနန္တိ ပရံ ပကတိသုဒ္ဓံ ပုဂ္ဂလံ ဂ်ာလေန ကာလံ အတ္တာနံ သေ၀မာနံ သေ၀မာနော ဘဇမာနော ပါပပုဂ္ဂလော၊ တေန ဝါ သေဝိယမာနော။ **သမ္ဖုဋ္ဌော သမ္ဖုသ**န္တိ တေန ပကတိသုဒ္ဓေန ပုဂ္ဂလေန သဟ-ဝါသေန သံသဂ္ဂေန သမ္ဖုဋ္ဌော ပါပပုဂ္ဂလော သယမ္ပိ တထာ တံ ဖုသန္တော။ **သရော ဒိဒ္ဓေါ ကလာပံ ဝါ**တိ ယထာ နာမ သရော ဝိသေန ဒိဒ္ဓေါ လိတ္တော သရကလာပကတော သရသမ္ဘဟသဒ္ဓါတံ သရကလာပံ အတ္တနော ဖုဋ္ဌံ အလိတ္တမ္ပိ ဥပလိမ္ပတိ၊ ဧဝံ ပါပေန **ဥပလေပဘယာ ဗီရော**တိ ဗိတိသမ္ပန္နတ္တာ ဗီရော ပဏ္ဍိတပုရိသော ပါပသဟာယော န ဘ၀ေယျ။

ပူတိမစ္ဆံ ကုသဂ္ဂေနာတိ ယထာ ကုစ္ဆိတဘာ၀ေန ပူတိဘူတံ မစ္ဆံ ကုသ-တိဏဂ္ဂေန ယော ပုရိသော **ဥပနယ္ဟတိ** ပုဋ္ဌဗန္ဓ၀သေန ဗန္ဓတိ၊ တဿ တေ ကုသာ အပူတိကာပိ ပူတိမစ္ဆသမ္ဖန္ဓေန ပူတိ ဒုဂ္ဂန္ဓမေ၀ ဝါယန္တိ။ **ဧဝံ ဗာလူပ-သေ၀နာ**တိ ဧဝံသမ္ပဒါ ဗာလဇနူပသေ၀နာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ **ဧဝံ ဗီရူပသေ၀နာ**တိ ယထာ အသုရဘိနောပိ ပတ္တာ တဂရသမ္ဖန္ဓေန သုရဘိ ဝါယန္တိ၊ ဧဝံ ပဏ္ဍိတူပ-သေ၀နာ ပကတိယာ အသီလ၀တော သီလသမာဒါနာဒိ၀သေန သီလဂန္ဓ-၀ါယနဿ ကာရဏံ ဟောတိ။

တသ္မာတိ ယသ္မာ အကလ္လာဏမိတ္တသေ၀နာယ ကလ္လာဏမိတ္တသေ၀နာယ စ အယံ ဒေဒိသော အာဒီနဝေါ အာနိသံသော စ၊ တသ္မာ **ပတ္တပုဋသေ၀**[1] ပလာသပုဋသဿ ဝိယ ဒုဂ္ဂန္ဓသုဂန္ဓ၀တ္ထုသံသဂ္ဂေန အသာရုသာရုဇနသန္နိဿ-ယေန စ။ **ဥတ္တာ သမ္မာကမတ္တာနော**တိ အတ္တနော ဒုက္ခုဒ္ဒြိယံ သုခုဒ္ဒြိယံ စ

၁-ပလာသပုဋသေ၀ (က)

ဖလနိပ္ဖတ္တိံ ဥတ္တာ ဇာနိတ္တာ **အာသန္နေ** ပါပမိတ္တေ န ဥပသေဝေယျ၊ **သန္နေ** ဥပသန္တေ ဝန္တဒေါသေ ပသတ္ထေ ဝါ ပဏ္ဍိတေ သေဝေယျ။ တထာ ဟိ **အာသန္နော နိရယံ နေတိ၊ သန္တော ပါပေန္တိ သုဂတိန္တိ**။ ဧတံ ဘဂဝါ ပဌမဂါထာယ ယထာဝုတ္တာနိ တီဏိ သုခနိမိတ္တာနိ ဒဿေတွာ တတော ပရာဟိ ပဇ္ဇဟိ ဂါထာဟိ ပဋိပက္ခပရိဝဇ္ဇနေန သဒ္ဓိံ ပသံသာသုခဿ အာဂမနံ ဒဿေတွာ ဩသာနဂါထာယ တိဏ္ဏမ္ပိ သုခါနံ အာဂမနကာရဏေန သဒ္ဓိံ ဩသာန-သုခံ ဒဿေတိ။

သတ္တမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ဘိဒုရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၇။ အဋ္ဌမေ **ဘိဒုရာယန္တိ** ဘိဒုရော အယံ။ **ကာယော**တိ ရူပကာယော။ သော ဟိ အဂ်ပစ္စင်္ဂါနံ ကေ ာဒိနဋ္ဌေ သမူဟဋ္ဌေန၊ ဧဝံ ကုစ္ဆိတာနံ ဇေဂုစ္ဆာနံ အာယော ဥပ္ပတ္တိဒေသောတိပိ ကာယော။ တတြာယံ ဝစနတ္ထော—အာယန္တိ ထ္ထောတိ အာယော။ ကေ အာယန္တိ? ကုစ္ဆိတာ ကေသာဒယော။ ဧတေ ကုစ္ဆိတာနံ အာယောတိပိ ကာယော။ အတ္ထတော ပန စတုသန္တတိဝဿေန ပဝတ္တမာနာနံ ဘူတုပါဒါယဓမ္မာနံ ပုဉ္ဇော။ ဧဒံ ဝုတ္တံ ဖဟာတိ—ဘိက္ခဝေ အယံ စတုမဟာဘူတမယော ရူပကာယော ဘိဒုရော ဘေဒနသီလော ဘေဒန-သဘာဝေါ ခဏေ ခဏေ ဝိဒ္ဒံသနသဘာဝေါတိ။ "ဘိန္နရာယ"န္တိပိ ပါဌော၊ သော ဧဝတ္ထော။ **ဝိညာဏန္တိ** တေဘူမကံ ကုသလာဒိဘေဒံ။ ဝစနတ္ထော ပန—တံ တံ အာရမ္မဏံ ဝိဇာနာတီတိ ဝိညာဏံ။ ယံ ဟိ သဉ္ဇာနနပဇာနနဝိဓုရံ အာရမ္မဏ-ဝိဇာနနံ ဥပလဒ္ဓိ၊ တံ ဝိညာဏံ။ **ဝိဈာဓမ္မန္တိ** ဝိရုဇ္ဈနဓမ္မံ၊ ပလုဇ္ဇနသဘာဝန္တိ အတ္ထော။ **သဗ္ဗေ ဥပဓီတိ** ခန္ဓူပဓိ ကိလေသူပဓိ အဘိသင်္ခါရူပဓိ ပဉ္စကာမဂုဏူ-ပဓိတိ ဧတေ "ဥပဓိယတီ ထ္ထေ ဒုက္ခ"န္တိ ဥပဓိသညိတာ သဗ္ဗေပိ ဥပါဒါနက္ခန္ဓ-ကိလေသာဘိသင်္ခါရပဉ္စကာမဂုဏဓမ္မာ ဟုတ္ဝာ အဘာဝဋ္ဌေန **အနိစ္စာ**၊ ဥဒယဗ္ဗ-ယပ္ပဋိပီဠနဋ္ဌေန **ဒုက္ခာ**၊ ဇရာယ မရဏေန စာတိ ဒ္ဝိဓာ ဝိပရိဏာမေတဗ္ဗ-သဘာဝတာယ ပကတိဝိဇဟနဋ္ဌေန **ဝိပရိဏာမဓမ္မာ**။ ဧဝမေတ္ထ အနိစ္စ-ဒဿနသုခတာယ ရူပဓမ္မေ ဝိညာဏဉ္စ ဝိသုံ ဂဟေတ္ဝာ ပုန ဥပဓိဝိဘာဂေန သဗ္ဗေပိ တေဘူမကဓမ္မေ ဧကတ္ထံ ဂဟေတ္ဝာ အနိစ္စဒုက္ခာနုပဿနာမုခေန တထာ-ဗုဒ္ဓေနကာနံ ပုဂ္ဂလာနံ အဏ္ဏာဿယေန သမ္မသနစာရော ကထိတော။ ကာမံ

စေတ္ထ လက္ခဏဒ္ဝယမေဝ ပါဠိယံ အာဂတံ၊ "ယံ ဒုက္ခံ၊ တဒနတ္တာ"တိ ပန ဝစနတော ဒုက္ခလက္ခဏေနေဝ အနတ္တလက္ခဏမ္ပိ ဒဿိတမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဂါထာယံ **ဥပဓီသု ဘယံ ဒိသွာ**တိ ဥပဓိသု၂ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏဝသေန ဘယံ ဒိသွာ၊ တေသံ ဘာယိတဗ္ဗတံ ပသိတ္ဝာ။ ဇာမိနာ ဗလဝဝိပဿနံ ဒဿေတိ။ ဘယတုပဋ္ဌာနဉာဏမေဝ ဟိ ဝိဘဇိတ္ဝာ ဝိသေသဝသေန အာဒီ-နဝါနုပဿနာ နိဗ္ဗိဒါနုပဿနာတိ စ ဝုစ္စတိ။ **ဇာတိမရဏမစ္စဂါ**တိ ဧဝံ သမ္မသန္တော ဝိပဿနာဉာဏံ မဂ္ဂေန ဃဋ္ဋေတ္ဝာ မဂ္ဂပရမ္မုခာယ အရဟတ္တံ ပတ္တော ဇာတိမရဏံ အတိတော နာမ ဟောတိ။ ကထံ? **သမ္မတ္တာ ပရိမံ သန္တိ**န္တိ ပရိမံ ဥတ္တမံ အနုတ္တရံ သန္တိံ သဗ္ဗသင်္ခါရူပသမံ နိဗ္ဗာနံ အဓိဂန္တွာ။ ဝံဘူတော စ **ကာလံ ကင်္ခတိ ဘာဝိတတ္တော**တိ စတုန္နံ အရိယမဂ္ဂါနံ· ဝသေန ဘာဝနာဘိသမယနိပ္ဖတ္တိယာ ဘာဝိတကာယသီလစိတ္တပညတ္တာ ဘာဝိတတ္တော မရဏံ ဇိဝိတဉ္စ အနဘိနန္ဒန္တော ကေဝလံ အတ္တနော ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနကာလံ ကင်္ခတိ ဥဒိက္ခတိ၊ န တဿ ကတ္ထစိ ပတ္ထနာ ဟောတီတိ။ တေနာဟ—

"နာဘိနန္ဒာမိ မရဏံ၊ နာဘိနန္ဒာမိ ဇိဝိတံ။
ကာလဉ္စ ပဋိကင်္ခါမိ၊ နိဗ္ဗိသံ ဘတကော ယထာ"တိ ၃။

အဋ္ဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဓာတုသောသံသန္ဒနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၈။ နဝမေ **ဓာတုသော**တိ ဓာတုတော။ ဓာတူတိ စ အဇ္ဈာသယဓာတု အဇ္ဈာသယသဘာဝေါ အဓိပ္ပေတော၊ ယော အဓိမုတ္တိတိပိ ဝုစ္စတိ။ **သံသန္ဒန္တီ**တိ တာယ ဓာတုသဘာဂတာယ ယထာဓာတု ယထာအဇ္ဈာသယံ အလ္လီယန္တီ ကတော ဟောန္တိ။ **သမေန္တီ**တိ တာယ ဧဝ သမာနဇ္ဈာသယတာယ ကေစိတ္တာ ဟုတ္ဝာ သမာဂန္ဆန္တိ အညမညံ ဘဇန္တိ ဥပသင်္ကမန္တိ၊ အတ္တနော ရုစိဘာဝခန္တိ-ဒိဋ္ဌိယော ဝါ တတ္ထ တတ္ထ သမေ ကရောန္တာ ပဝတ္တန္တိ။ **ဟီနာဓိမုတ္တိကာ**တိ ဟီနေ ကာမဂုဏာဒိကေ အဓိမုတ္တိ ဧတေသန္တိ ဟီနာဓိမုတ္တိကာ၊ ဟီနဇ္ဈာသယာ။ **ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ**တိ ကလျာဏေ နေက္ခမ္မာဒိကေ အဓိမုတ္တိ ဧတေသန္တိ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ၊ ပဏီတဇ္ဈာသယာ။ သဧ ဟိ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ နု

၁-သံ ၂-၁၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-တီသု ဥပဓိသု (သီ၊ သျာ) ၃-ခု ၂-၃၀၇-ပိဋ္ဌေ ထေရဂါထာယံ။

သီလဝန္တော၊ အန္တေဝါသိကသဒ္ဒိဝိဟာရိကာ စ သီလဝန္တော၊ တေ အာစရိ-
ယုပဇ္ဈာယေပိ နု ဥပသင်္ကမန္တိ၊ အတ္တနော သဒ္ဒိသေ သာရုပ္ပဘိက္ခူ။ယေဝ
ဥပသင်္ကမန္တိ။ သစေ ပန အာစရိယုပဇ္ဈာယာ သီလဝန္တော၊ ဇုတရေ နု သီလ-
ဝန္တော၊ တေပိ နု အာစရိယုပဇ္ဈာယေ ဥပသင်္ကမန္တိ၊ အတ္တနော သဒ္ဒိသေ
ဟိနာဓိမုတ္တိကေယေဝ ဥပသင်္ကမန္တိ။ ဧဝံ ဥပသင်္ကမနံ ပန နု ကေဝလံ တေရဟိ
ဧဝ၊ အထ ခေါ အတိတာနာဂတေပိ ဒဿေန္တော **"အတီတမ္ပိ ဘိက္ခဝေ"**တိ-
အာဒိမာဟ။ သခိ်ပတော သံကိလေသမေမ္ပေသု အဘိနိဝိဋ္ဌာ ဟိနာဓိမုတ္တိကာ၊
ဝေါဒါနမေမ္ပေသု အဘိနိဝိဋ္ဌာ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ။

ဇုဒံ ပန ဒုဿီလာနံ ဒုဿီလသေဝနမေဝ, သီလဝန္တာနံ သီလဝန္တသေဝနမေဝ,
ဒုပ္ပညာနံ ဒုပ္ပညသေဝနမေဝ, ပညဝန္တာနံ ပညဝန္တသေဝနမေဝ ကော နိယာ-
မေတိတိ? အဇ္ဈာသယဓာတု နိယာမေတိ။ သမ္ဗဟုလာ ကိရ ဘိက္ခူ။ ကေသ္မိ
ဂါမေ ဘိက္ခာစာရံ စရန္တိ၊ တေ မနုဿာ ဗဟုံ ဘတ္တံ အာဟရိတ္ဝာ ပတ္တာနံ
ပူရေတ္ဝာ "ယထာသဘာဂံ ပရိဘုဉ္ဇထာ"တိ ဝတ္ဝာ ဥယျောဇေသုံ။ ဘိက္ခူ။
အာဟံသု "အာဝုသော မနုဿာ ဓာတုသံယုတ္တကမ္မေ ပယောဇေန္တိ"တိ။ ဧဝံ
အဇ္ဈာသယဓာတု နိယာမေတိတိ။ ဓာတုသံယုတ္တေန အယမတ္ထော ဒီပေ-
တဗ္ဗော—ဂိဇ္ဈကူဋပဗ္ဗတသ္မိံ ဟိ ဂိလာနသေယျာယ နိပန္နော ဘဂဝါ အာရက္ခ-
ဋ္ဌာယ ပရိဝါရေတ္ဝာ ဝသန္တေသု သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာဒီသု ကေမေကံ
အတ္တနော ပရိသာယ သဒ္ဒိံ စင်္ကမန္တံ ဩလောကေတ္ဝာ ဘိက္ခူ။ အာမန္တေသိ
"ပဿထ နော တုမ္ဟေ ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တံ သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဒိံ
စင်္ကမန္တန္တိ။ ဧဝံ ဘန္တေ။ သမ္ဗေ ခေါ တေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ မဟာပညာ"တိ
သမ္ဗံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။

ဂါထာသု **သံသဂ္ဂါ**တိ သံကိလေသတော သဟဝါသာဒိဝသေန သမာ-
ယောဂတော၊ အထ ဝါ ဒဿနသံသဂ္ဂေါ သဝနသံသဂ္ဂေါ သမုလ္လာပသံသဂ္ဂေါ
သမ္ဘောဂသံသဂ္ဂေါ ကာယသံသဂ္ဂေါတိ ဧဝံ ပဉ္စဝိဓေ သံသဂ္ဂေ ယတော
ကုတောစိ သံသဂ္ဂတော။ **ဝနထော ဇာတော**တိ ကိလေသော ဥပ္ပန္နော
မဂ္ဂေန အသမုဟတော။ **အသံသဂ္ဂေန ဆိဒ္ဒ**တိ သံသဂ္ဂပဋိက္ခေပေန ကာယ-
ဝိဝေကာဒိနာ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဆိဒ္ဒိတ္ဝာ ပုန အစ္ဆန္နာသံသဂ္ဂေန သမုစ္ဆေဒဝိဝေကေန
ဆိဒ္ဒတိ ပဟီယတိ။ ဧတ္တာဝတာ သခိ်ပတော ဟိနာဓိမုတ္တိယာ သမုဒယော
အတ္ထင်္ဂမော စ ဒဿိတော ဟောတိ။

၁-သံ ၃-၃၆၉-ပိဋ္ဌေ။

ယသ္မာ ပန တေ သံသဂ္ဂါ တေ စ ကိလေသာ ကောသဇ္ဇဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ စေဝ ဝဍ္ဎန္တိ စ၊ နံ ဝိရိယာရမ္ဘဝသေန၊ တသ္မာ ဟီနာဓိမုတ္တိကေ ကုသီတပုဂ္ဂလေ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ ကလျာဏာဓိမုတ္တိကေ အာရဒ္ဓဝီရိယေ သေဝန္တေန အသံသဂ္ဂေန သံသဂ္ဂဇော ဝနထော ဆိန္နိတဗ္ဗောတိ ယထာဝုတ္တမတ္ထံ ဝိတ္ထာရတော ဒဿေန္တော ကုသီတသေဝနာယ တာဝ အာဒီနဝံ ပကာသေတုံ “**ပရိတ္တံ ဒါရု**”န္တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ပရိတ္တံ ဒါရုန္တိ** ခုဒ္ဒကံ ကဋ္ဌမယံ ကုလ္လံ။ **ယထာ သီဒေ မဟာဏ္ဏဝေတိ** ယထာ ခုဒ္ဒကံ ကုလ္လံ အာရုဟိတ္ဝာ မဟာသမုဒ္ဒံ တရိတုကာမော တီရံ အပ္ပတ္ဝာ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေယေဝ သီဒေယျ၊ ပတိတ္ဝာ မစ္ဆကစ္ဆပဘက္ခော ဘဝေယျ။ **ဧဝံ ကုသီတံ အာဂမ္မ၊ သာဓုဇီဝိဝိ သီဒတီ**တိ ဧဝမေဝ ကုသီတံ ဝိရိယာရမ္ဘရဟိတံ ကိလေသဝသိကံ ပုဂ္ဂလံ နိဿာယ တေန ကတသံသဂ္ဂေါ သာဓုဇီဝိဝိ ပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါ ပရိသုဒ္ဓသီလောပိ သမာနော ဟီနသံသဂ္ဂတော ဥပ္ပန္နေဟိ ကာမဝိတက္ကာဒီဟိ ခဇ္ဇမာနော ပါရံ ဂန္တုံ အသမတ္ထော သံသာရဏ္ဏဝေယေဝ သီဒတိ။ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ ဧဝံ အနတ္ထာဝဟော ကုသီတသံသဂ္ဂေါ၊ တသ္မာ တံ အာဂမ္မ အာလသိယာနုယောဂေန ကုစ္ဆိတံ သီဒတီတိ **ကုသီတံ**, တတော ဧဝ **ဟီနဝီရိယံ** နိဗ္ဗီရိယံ အကလျာဏမိတ္တံ **ပရိဝဇ္ဇယျ**။ ကေန္တေနေဝ ပန ကာယဝိဝေကာဒိနံ စေဝ တဒင်္ဂဝိဝေကာဒိနဉ္စ ဝသေန **ပဝိဝိတ္တော**ဟိ, တတော ဧဝ ကိလေသေဟိ အာရကတ္တာ **အရိယော**ဟိ ပရိသုဒ္ဓေါဟိ, နိဗ္ဗာနံ ပဋိပေသိတတ္တာဘာဝတော **ပဟိတတ္တော**ဟိ အာရမ္မဏလက္ခဏူပနိဇ္ဈာနာနံ ဝသေန ဈာယနတော **ဈာယီ**ဟိ သမ္ဘကာလံ ပဂ္ဂဟိတဝီရိယတာယ **အာရဒ္ဓဝီရိယော**ဟိ **ပဏ္ဍိတော**ဟိ သပ္ပညေဟိ-ယော၀ သဟ အာဝသေယျ သံဝသေယျာတိ။

နဝမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ပရိဟာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၉။ ဒဿမေ **ပရိဟာနာယ သံဝတ္တန္တီ**တိ အဝုဋ္ဌိယာ ဘဝန္တိ၊ မဂ္ဂါဓိဂမဿ ပရိပန္ထာယ ဟောန္တိ။ အဓိဂတဿ ပန မဂ္ဂဿ ပရိဟာနိ နာမ နတ္ထိ။ “တယော ဓမ္မာ”တိ ဓမ္မာဓိဋ္ဌာနဝသေန ဥဒ္ဒိဋ္ဌဓမ္မေ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာယ ဒေသနာယ ဝိဘင်္ဂေန္တော “**ဣဓ ဘိက္ခဝေ သေခါ ဘိက္ခူ**”တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ ကမ်ံ အာရဓိတဗ္ဗတော အာရာဓော ဇေဿာတိ **ကမ္မာရာမော**။ ကမ္မေ ရတောတိ **ကမ္မရတော**။ ကမ္မာရာမတံ ကမ္မာဘိရတိံ အနုယုတ္တော

ပယုတ္တောတိ **ကမ္မာရာမတမနုယုတ္တော**။ တတ္ထ ကမ္မံ နာမ ဣတိကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ၊ သေယ္ယထိဒံ? စိဝရဝိစာရဏံ စိဝရကရဏံ ဥပတ္ထမ္ဘနံ ပတ္တတ္ထဝိကံ အံသဗန္ဓနံ ကာယဗန္ဓနံ ဓမကရဏံ အာဓာရကံ ပါဒကထလိကံ သမ္မဇ္ဇနီတိ ဧဝမာဒိနံ ဥပ-ကရဏာနံ ကရဏံ၊ ယဿ ဝိဟာရေ ခတ္တုဖုလ္လာဒိပဋိသန်္ဓရဏံ။ ကေစ္ဈာ ဟိ တောနိ ကရောန္တော သကလဒိဝသံ တောနေဝ ကရောတိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ ယော ပန တေသံ ကရဏဝေလာယမေဝ တောနိ ကရောတိ၊ ဥဒ္ဓေသ-ဝေလာယံ ဥဒ္ဒေသံ ဂဏှာတိ၊ သဇ္ဈာယဝေလာယံ သဇ္ဈာယတိ၊ စေတိယင်္ဃ-ဝတ္တာဒိကရဏဝေလာယံ စေတိယင်္ဃဝတ္တာဒီနိ ကရောတိ၊ မနသိကာရ-ဝေလာယံ မနသိကာရံ ကရောတိ သဗ္ဗတ္ထကကမ္မဋ္ဌာနေ ဝါ ပါရိဟာရိယ-ကမ္မဋ္ဌာနေ ဝါ၊န သော ကမ္မာရာမော နာမ။ တဿ တံ—

> "ယာနိ ခေါ ပန တာနိ သဗ္ဗြဟ္မစာရီနံ ဥစ္စာဝစာနိ ကိ'ကရဏီ-ယာနိ၊ တတ္ထ ဒက္ခော ဟောတိ အနလသော တတြုပါယာယ ဝီမံသာယ သမန္နာဂတော၊ အလံ ကာတုံ အလံ သံဝိဓာတု"န္တိ[1]—

အာဒိနာ သတ္ထာရာ အနုဿာတကရဏမေဝ ဟောတိ။

ဘဿာရာမောတိ ယော ဘဂဝတာ ပဋိက္ခိတ္တရာဇကထာဒိဝသေန ရတ္တိန္ဒိဝံ ဝိတိနာမေတိ၊ အယံ ဘဿေ ပရိယန္တကာရီ နာမ ဟောတိတိ ဘဿာရာမော နာမ။ ယော ပန ရတ္တိမ္ပိ ဒိဝါပိ ဓမ္မံ ကထေတိ၊ ပဋိ ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ အယံ အပ္ပဘဿော ဘဿေ ပရိယန္တကာရီယေဝ။ ကသ္မာ? "သန္နိပတိတာနံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒ္ဝယံ ကရဏီယံ ဓမ္မီ ဝါ ကထာ, အရိယော ဝါ တုဏှီဘာဝေါ"တိ၂ ဝုတ္တဝိဓိ'ယေဝ ပဋိပန္နောတိ။

နိဒ္ဒါရာမောတိ ယော ယာဝဒတ္ထံ ဥဒရာဝဒေဟကံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ သေယ္ယသုခံ ပဿသုခံ မိဒ္ဓသုခံ အနုယုဉ္ဇတိ၊ ယော စ ဂန္ဓဗ္ဗော ဝိ နိသိန္နောဝိ နိသိန္နောဝိ ဌိတောဝိ ထိနမိဒ္ဓါဘိဘူတော နိဒ္ဒါယတိ၊ အယံ နိဒ္ဒါရာမော နာမ။ ယဿ ပန ကရဇ-ကာယဂေလညေန စိတ္တံ ဘဝင်္ဂံ သြတရတိ၊ နာယံ နိဒ္ဒါရာမော။ တေနေ-ဝါဟ—

> "အဘိဇာနာမိ ခေါ ပနာဟံ အဂ္ဂိဝေဿန ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ ပစ္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော စတုဂ္ဂုဏံ သင်္ဃာဋိံ ပညာပေတ္ဝာ ဒက္ခိဏေန ပဿေန သတော သမ္ပဇာနော နိဒ္ဒံ သြက္ကမိတာ"တိ[2]။

၁-ဒီ ၃-၂၂၂၊ အံ ၃-၂၇၈-ဖိဋ္ဌေသု။　　၂-မ ၁-၂၁၇-ဖိဋ္ဌေ။　　၃-မ ၁-၃၁၆-ဖိဋ္ဌေ။

ထြေ စ ပုထုဇ္ဇနကလျာဏကောပိ သေခေါတ္ထေ၀ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ တသ္မာ တသ သဗ္ဗသ္မိပိ ဝိသေသာဓိဂမသ္မ ဇာတရေသံ ဥပရိ ဝိသေသာဓိဂမသ္မ စ ပရိဟာနာယ ၀တ္တန္တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သုက္ကပက္ခသ္မ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန အတ္ထ-ဝိဘာ၀နာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဂါထာသု **ဥဒ္ဓတော**တိ စိတ္တဝိက္ခေပကရေန ဥဒ္ဓစ္စေန ဥဒ္ဓတော အဂူပ-သန္တော။ **အပ္ပကိစ္စသာ**တိ အနုညာတသ္မိ ဝုတ္တပ္ပကာရသ္မ ကိစ္စသ္မ ယုတ္တ-ပ္ပယုတ္တကာလေယေ၀ ကရဏတော အပ္ပကိစ္စော အသ္မ ဘ၀ေယျ။ **အပ္ပဓိဋ္ဌေါ**တိ "ဒိ၀သံ စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယာ"တိအာဒိနာ ဝုတ္တဇာဂရိယာနုယောဂေန နိဋ္ဌါ-ရဟိတော အသ္မ။ **အနုဒ္ဓတော**တိ ဘဿာရာမတာယ ဥပဂဇ္ဈနကစိတ္တဝိက္ခေပသ္မ အဘဿာရာမော ဟုတ္ဝာ ပရိ၀ဇ္ဇနေန န ဥဒ္ဓတော ဂူပသန္တစိတ္တော၊ သမာဟိ-တောတိ အတ္ထော။ သေသံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယတ္တာ သုဝိညေယ္မေ၀။ ဇာတိ ဇာမသ္မိံ ၀ဂ္ဂေ ပဌမဒုတိယပဉ္စမဆဋ္ဌသတ္တမအဋ္ဌမန၀မေသု သတ္တသု ၀ဋ်ံ ကထိတံ၊ ဇာတရေသု ၀ဋ္ဋဝိ၀ဋ်ံ။

ဒသမသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တတိယ၀ဂ္ဂ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စတုက္ကနိပါတ

၁-စိတ္တသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၈၀။ စတုက္ကနိပါတသ္မ ပဌမေ **အကုသလစိတ္တာ**တိ အကောသလ္လသမ္ဘူတာ ဝိတက္ကာ၊ မိစ္ဆာဝိတက္ကာတိ အတ္ထော။ **အနဝဉ္ဇာပဋိသံယုတ္တော**တိ ထြေ **အနဝဉ္ဇာ**တိ အနဝဉ္ဇာ ပရေဟိ အတ္တနော အဟိဋ္ဌတာ အပရိဘူတတာ၊ "အဟော ၀တ မံ ပရေ နာ အ၀ဇာနေယျု"န္တိ ဧ၀ံ ပ၀တ္တော ဇာန္ဆာစာရော၊ တာယ အနဝဉ္ဇာယာ ပဋိသံယုတ္တော သံသဋ္ဌော, တံ ၀ါ အာရဗ္ဘ ပ၀တ္တော အနဝဉ္ဇာပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော။ တသ္မာ "ကထံ နု ခေါ မံ ပရေ ဂဟဋ္ဌာ စေ၀ ပဗ္ဗဇိတာ စ နာ ဩရကတော ဒဟေယျု"န္တိ သမ္ဟာ၀နာ-ကမျတာယ ဇာန္ဆာစာရေ ဌတွာ ပ၀တ္တိတဝိတက္ကသ္မေတံ အဓိ၀စနံ။ **လာဘ-သက္ကာရသိလောကပဋိသံယုတ္တော**တိ စီ၀ရာဒိလာဘေန စေ၀ သက္ကာရေန စ

ကိတ္တိသဒ္ဒေန စ အာရမ္မကကရဏဝသေန ပဋိသံယုတ္တော။ **ပရာနုဒ္ဒယတာပဋိသံယုတ္တော**တိ ပရေသု အနုဒ္ဒယတာပတိရူပကေန ဂေဟသိတပေမေန ပဋိသံယုတ္တော။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—

"သံသဒ္ဒော ဝိဟရတိ ရာဇူဟိ ရာဇမဟာမတ္တေဟိ ဗြာဟ္မဏေဟိ ဂဟပတိကေဟိ တိတ္ထိယေဟိ တိတ္ထိယသာဝကေဟိ သဟနန္ဒိ သဟသောကိ သုခိတေသု သုခိတော ဒုက္ခိတေသု ဒုက္ခိတော၊ ဥပ္ပန္နေသု ကိစ္စကရဏီယေသု အတ္တနာဝ ယောဂံ [1] အာပဇ္ဇတီ"တိ [2]။

ဂါထာသု အနဝဇ္ဇတ္ထိယာ ပဋိသံယုတ္တော ပုဂ္ဂလော **အနဝဇ္ဇတ္ထိသံယုတ္တော**။ လာဘသက္ကာရေ ဂါရဝေါ တေသဿ, နာ ဓမ္မေတိ **လာဘသက္ကာရဂါရဝေါ**။ သုခဒုက္ခေသု အမာ သဟ ဘဝါတိ [3] အမစ္စာ၊ သဟာယသဒ္ဒိသာ ဥပဋ္ဌာကာ။ တေဟိ ဂေဟသိတပေမဝသေန သဟ နန္ဒနသီလော **သဟနန္ဒီ အမစ္စေဟိ**၊ ဣမိနာ ပရာနုဒ္ဒယတာပဋိသံယုတ္တံ ဝိတက္ကံ ဒဿေတိ။ **အာရာ သံယောဇနာ**ဒိယာတိ ဣမေဟိ တီဟိ ဝိတက္ကေဟိ အဘိဘူတော ပုဂ္ဂလော သံယောဇနာဒယတော အရဟတ္တတော ဒူရေ၊ တသ္မာ တံ ဒုလ္လဘန္တိ အတ္ထော။

ပုတ္တပသုနာ ပုတ္တေ စ ပသဝေါ စ။ ပုတ္တသဒ္ဒေန စေတ္ထ ဒါရာဒယော, ပသုသဒ္ဒေန အဿမဟိံသခေတ္တဝတ္ထာဒယော စ သင်္ဂဟိတာ။ **ဝိဝါဟေ**တိ ဝိဝါဟကာရာပနေ။ ဣမိနာ အာဝါဟော်ပိ သင်္ဂဟိတော။ **သံဟာရနီ**တိ [4] ပရိဂ္ဂဟာနိ၊ ပရိက္ခာရသင်္ဂဟာနိတိ အတ္ထော။ "သန္ထဝါနိ"တိ စ ပဌန္တိ၊ မိတ္တသန္ထဝါနိတိ အတ္ထော။ သမ္ဗတ္ထ ဟိတ္ဝာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဘဗ္ဗော သော တာဒိသော ဘိက္ခူ**တိ သော ယထာဝုတ္တံ သမ္ပဒံ ပပဉ္စံ ပရိစ္ဆိတ္ဝာ ယထာ သတ္ထာရာ ဝုတ္တာယ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ၊ တထာ ပသိတမ္ဗတော တာဒိသော သံသာရေ ဘယံ ဣက္ခတိတိ **ဘိက္ခု၊ ဥတ္တမံ သမ္မာဓိ**ံ အရဟတ္တံ ပတ္တုံ အရဟတိ။

ပဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သက္ကာရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၁။ ဒုတိယေ **သက္ကာရေနာ**တိ သက္ကာရေန ဟေတုဘူတေန၊ အထ ဝါ **သက္ကာရေနာ**တိ သက္ကာရဟေတုနာ, သက္ကာရဟေတုကေန ဝါ။ သက္ကာရံ ဟိ

၁-အတ္တနော ဝေါယောဂံ (သီ)၊ အတ္တနော ယောဂံ (သျာ)　　၂-သံ ၂-၁၀-၃၈၅၊ ဇာတိ ၂-၃၇၁-ဝိဇ္ဇေသု။
၃-ဂတာတိ (က)　　၄-သင်္ဂဟာနိတိ (သီ၊ သျာ)

နိဿာယ ဇာမေကစ္ဆေ ပဂ္ဂလာ ပါဝိစ္ဆာ ဇာစ္ဆာပကတာ ဇာစ္ဆာစာရေ ဌတ္ဝာ ''သက္ကာရံ နိဗ္ဗတ္တေဿာမာ''တိ အနေကဝိဟိတံ အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇိတ္ဝာ ဇာတော စုတာ အပါယေသု နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ အပရေ ယထာသက္ကာရံ လဘိတ္ဝာ တန္နိမိတ္တံ မာနမဒမတ္တရိယာဒိဝသေန ပမာဒံ အာပဇ္ဇိတ္ဝာ ဇာတော စုတာ အပါယေသု နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ''သက္ကာရေန အဘိဘူတာ ပရိယာဒိန္နစိတ္တာ''တိ။ တတ္ထ **အဘိဘူတာ**တိ အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌာ။ **ပရိယာဒိန္နစိတ္တာ**တိ ခေပိတစိတ္တာ၊ ဇာတ္ဆာစာရေန မာနမဒါဒိနာ စ ခယံ ပါပိတကုသလစိတ္တာ။ အထ ဝါ **ပရိယာဒိန္နစိတ္တာ**တိ ပရိတော အာဒိန္နစိတ္တာ၊ ဝုတ္ထပုဂ္ဂလရေန အကုသလကောဋ္ဌာသေန ယထာ ကုသလစိတ္တာသ ဥပ္ပတ္တိဝါရော နာ ဟောတိ၊ ဧဝံ သမန္နာတော ဂဟိတစိတ္တာသန္တာနာတိ အတ္ထော။ **အသက္ကာရေနာ**တိ ဟီဠေတ္ဝာ ပရိဘဝိတ္ဝာ ပရေဟိ အတ္တနိ ပဝတ္တိတေန အသက္ကာရေန ဟေတုနာ, အသက္ကာရဟေတုကေန ဝါ မာနာဒိနာ။ **သက္ကာရေန စ အသက္ကာရေန စာ**တိ ကေဟိစိ ပဝတ္တိတေန သက္ကာရေန ကေဟိစိ ပဝတ္တိတေန အသက္ကာရေန စ။ ယေ ဟိ ကေဟိစိ ပဌမံ သက္ကတာ ဟုတ္ဝာ တေဟိယေဝ အသာရဘာဝံ ဉတ္ဝာ ပစ္ဆာ အသက္ကတာ ဟောန္တိ၊ တာဒိသေ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ''သက္ကာရေန စ အသက္ကာရေန စာ''တိ။

ဇာတ္ထေ သက္ကာရေန အဘိဘူတာ ဒေဝဒတ္တာဒယော နိဒဿေတဗ္ဗာ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

"ဖလံ ဝေ ကဒလိ'ံ ဟန္တိ၊ ဖလံ ဝေဠုံ ဖလံ နဠံ။
သက္ကာရော ကာပုရိသံ ဟန္တိ၊ ဂဗ္ဘော အဿတရိ'ံ ယထာ"တိ[၂]။

သာဓုနံ ဥပရိ ကတေန အသက္ကာရေန အဘိဘူတာ ဒဏ္ဍကီရာဇကာလိင်္ဂရာဇမစ္ဆရာဇာဒယော နိဒဿေတဗ္ဗာ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

"ကိသံ ဟိ ဝဏ္ဏံ အဝကိရိယ ဒဏ္ဍကီ၊
ဥစ္ဆိန္နမူလော သဇနော သရဋ္ဌော။
ကုက္ကုဠနာမေ နိရယမ္ပိ ပစ္စတိ၊
တဿ ဖုလိင်္ဂါနိ ပတန္တိ ကာယေ။

၁-အဿဒ္ဓါဒိဘာဝံ (သီ)　　၂-သံ ၁-၁၅၆၊ အံ ၁-၃၈၅၊ ဝိ ၄-၃၄၆-ဝိဋ္ဌေသု။

ယော သညတေ ပဗ္ဗဇိတေ အဝဇ္ဇယိ၊
ဓမ္မံ ဘဏန္တေ သမဏော အဒ္ဒသကော။
တံ နာဒ္ဒိကေရံ သုနခါ ပရတ္ထ၊
သင်္ဃမ္မ ခါဒန္တိ ဝိဖန္ဒမာနံ[1]။
ဥပဟစ္စ မနံ မဇ္ဈော၊ မာတင်္သိ ယသသိနေ။
သပါရိသဇ္ဇော ဥစ္ဆိန္နော၊ မဇ္ဈာရညံ တဒါ အဟူ''တိ[2]။

သက္ကာရေန စ အသက္ကာရေန စ အဘိဘူတာ အညတိတ္ထိယာ နာဋပုတ္တာဒယော နိဒဿေတဗ္ဗာ။

ဂါထာသု **ဥဘယန္တိ** ဥဘယေန သက္ကာရေန စ အသက္ကာရေန စ။ **သမာဓိန ဝိကမ္ပတီတိ** န စလတိ၊ ကေဂ္ဂဘာဝေန[3] တိဋ္ဌတိ။ ကဿ ပန န စလတီတိ အာဟ ''အပ္ပမာဒဝိဟာရိနော''တိ[4]။ ယော ပမာဒကရဓမ္မာနံ[5] ရာဂါဒီနံ သုဋ္ဌု ပဟီနတ္တာ အပ္ပမာဒဝိဟာရိ အရဟာ၊ တဿ။ သော ဟိ လောကဓမ္မေဟိ န ဝိကမ္ပတိ။ **သုခုမဒိဋ္ဌိပဿဒ္ဓိ**ကန္တိ ဖလသမာပတ္တိအတ္ထံ သုခုမာယ ဒိဋ္ဌိယာ ပညာယ အဘိဏှံ ပဝတ္တဝိပဿနတ္တာ သုခုမဒိဋ္ဌိဝိပဿဒ္ဓိကံ။ **ဥပါဒါနက္ခယာရာမန္တိ** စတုန္နံ ဥပါဒါနာနံ ခယံ ပရိယောသာနဘူတံ အရဟတ္တဖလံ အာရမိတဗ္ဗံ တေသာတိ ဥပါဒါနက္ခယာရာမံ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဒုတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ဒေဝသဒ္ဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၂။ တတိယေ **ဒေဝေ**သူတိ ဌပေတွာ အရူပါဝစရဒေဝေ စေဝ အသညဒေဝေ စ တဒညေသု ဥပပတ္တိဒေဝေသု။ **ဒေဝသဒ္ဒါ**တိ ဒေဝါနံ ဝိတိသမုဒါဟာရသဒ္ဒါ။ **နိဆ္ဆရန္တီ**တိ အညမညံ အာလာပသလ္လာပဝသေန ပဝတ္တန္တိ။ **သမယာ သမယံ ဥပါဒါယာ**တိ သမယတော သမယံ ပဋိစ္စ။ ဧဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယသ္မိံ ကာလေ ဌိတာ တေ ဒေဝါ တံ ကာလံ အာဂမ္မ နံ ပဿိဿန္တိ၊ တတော တံ သမယံ သမ္ပတ္တံ အာဂမ္မာတိ။ ''သမယံ သမယံ ဥပါဒါယာ''တိ စ ကေစိ ပဌန္တိ၊

၁-ခု ဖ-ဂ-ဝိဇ္ဈေ ဇာတကေ။　　၂-ခု ဖ-ဇာ-ဝိဇ္ဈေ ဇာတကေ။
၃-ကေဂ္ဂဘာဏေ (သီ)၊ ကေဂ္ဂဘာဝေါဝ (သျာ)　　၄-အပ္ပမာဏဝိဟာရိနောတိ (သီ)
၅-ပမာဏကရဓမ္မာနံ (သီ)

တေသံ တံ တံ သမယံ ပဋိစ္စဿတိ အတ္ထော။ **ယသ္မိံ သမယေ**တိ ယဒါ "အဋ္ဌကက်-လူပမာ ကာမာ"တိအာဒိနာ ၁ "သမ္မာဓော ဃရာဝါသော"တိအာဒိနာ ၂ စ ကာမေသု ဃရာဝါသေ စ အာဒီနဝါ, တပ္ပဋိပက္ခတော နေက္ခမ္မေ အာနိသံသာ စ သုဒိဋ္ဌာ ဟောန္တိ၊ တသ္မိံ သမယေ။ တဒါ ဟိဿ ကေန္တေန ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စိတ္တံ နမတိ။ **အရိယသာဝကော**တိ အရိယဿ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော သာဝကော, သာဝကဘာဝံ ဥပဂန္တုကာမော, အရိယသာဝကော ဝါ အဝဿံဘာဝိ။ အန္တိမ-ဘဝိကံ သာဝကဗောဓိသတ္တံ သန္ဓာယ အယမာရမ္ဘော။ **ကေသမဿုံ ဩဟာရေ-တ္ဝာ**တိ ကေသေ စ မဿုံ စ ဩဟာရေတ္ဝာ အပနေတ္ဝာ။ **ကာသာယာနိ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆာဒေတ္ဝာ**တိ ကာသာယေန ရတ္တတာယ ကာသာယာနိ ဖြဟ္မစရိယံ စရန္တော်နံ အနုစ္ဆဝိကာနိ ဝတ္ထာနိ နိဝါသေတ္ဝာ စေဝ ပါရုပိတ္ဝာ စ။ **အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စေတေတီ**တိ အဂါရဿ ဃရာ နိက္ခမိတ္ဝာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇေယျန္တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စေတေတိ ပကပ္ပေတိ၊ ပဗ္ဗဇိတိတိ အတ္ထော။ ဣတ္ထေ စ ယသ္မာ အဂါရဿ ဟိတံ ကသိဝဏိဇ္ဇာဒိကမ္မံ အဂါရိယန္တိ ဝုစ္စတိ၊ တဉ္စ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ အနဂါရိယန္တိ ဉာတဗ္ဗာ။

မာရေနာတိ ကိလေသမာရေန။ **သင်္ဂါမာယ စေတေတီ**တိ ယုဇ္ဈနတ္ထာယ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတိ၊ မာရံ အဘိဝိဇေတုံ သန္ဓယ္ဟတိ။ ယသ္မာ ပန ဝေရှုပဿ ပဋိပဇ္ဇနကပုဂ္ဂလဿ ဒေဝပုတ္တမာရောပိ အန္တရာယာယ ဥပက္ကမတိ၊ တသ္မာ တဿပိ ဝသေန မာရေနာတိ ဣတ္ထေ ဒေဝပုတ္တမာရေနာတိပိ အတ္ထော ဝေဒိ-တဗ္ဗော။ တဿာပိ အယံ ဣစ္ဆာဝိဃာတံ ကရိဿတေဝါတိ။ ယသ္မာ ပန ပဗ္ဗ-ဇိတဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ခုရဂ္ဂတော ဝါ ပဋ္ဌာယ သီလာနိ သမာဒိယန္တော ပရိသောဓေန္တော သမထဝိပဿနာသု ကမ္မံ ကရောန္တော ယထာရဟံ တဒင်္ဂပ္ပ-ဟာနဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနာနံ ဝသေန ကိလေသမာရံ ပရိပါတေတိ နာမ၊ န ယုဇ္ဈတိ နာမ သမ္မဟာရဿ အဘာဝတော၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ "မာရေန သဒ္ဓိံ သင်္ဂါမာယ စေတေတီ"တိ။

သတ္တန္နံတိ ကောဋ္ဌာသတော သတ္တန္နံ၊ ပဘေဒတော ပန တေ သတ္တတိံသ ဟောန္တိ။ ကထံ? စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါတိ။ ဧဝံ ပဘေဒတော သတ္တတိံသဝိဓောပိ သတိပဋ္ဌာနာဒိကောဋ္ဌာသတော သတ္တေဝ ဟောန္တိတိ ဝုတ္တံ "သတ္တန္နံ"တိ။ **ဗောဓိပက္ခိယာနံ** ဗုဇ္ဈနဋ္ဌေန ဗောဓိတိ လဒ္ဓနာမဿ အရိယပုဂ္ဂလဿ မဂ္ဂဉာဏသ္သေဝ ဝါ ပက္ခေ ဘဝါနံ

၁-မ ၁-၁၀၂၊ ၀ ၂-၁၇၅-ဝိဋ္ဌေသု။ ၂-ဒီ ၁-၅၉၊ သံ ၁-၄၁၉-ဝိဋ္ဌေသု။

ဗောဓိပက္ခိယာနံ[1]၊ ဗောဓိကောဋ္ဌာသိယာနန္တိ အတ္ထော။ "ဗောဓိပက္ခိကာန"န္တိပိ ပါဌော၊ ဗောဓိပက္ခဝန္တာနံ, ဗောဓိပက္ခေ ဝါ နိယုတ္တာနန္တိ အတ္ထော။ **ဘာဝနာနုယောဂမနုယုတ္တော**တိ ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကာပေတ္ဝာ အရိယမဂ္ဂ-ဘာဝနာနုယောဂမနုယုတ္တော။ ဝိပဿနာကမ္မဏော ဟိ သတိပဋ္ဌာနာဒယော ပရိယာယေန ဗောဓိပက္ခိယာ နာမ၊ မဂ္ဂကမ္မဏောယေဝ ပန တေ နိပ္ပရိယာယေန ဗောဓိပက္ခိယာ နာမ ဟောန္တိ။

အာသဝါနံ ခယာတိ ကာမာသဝါဒိနံ သဗ္ဗေသံ အာသဝါနံ ခယာ။ အာသဝေသု ဟိ ဒိဏ္ဏေသု သဗ္ဗေ ကိလေသာ ဒိဏ္ဏာယေဝ ဟောန္တိ။ တေန အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ဝုတ္တော ဟောတိ။ **အနာသဝ**န္တိ အာသဝဝိရဟိတံ။ **စေတောဝိမုတ္တိံ ပညာဝိမုတ္တိန္တိ** ဣဓ စေတောဝစနေန အရဟတ္တဖလသမာဓိ၊ ပညာဝစနေန တံသမ္ပယုတ္တာ စ ပညာ ဝုတ္တာ။ တတ္ထ သမာဓိ ရာဂတော ဝိမုတ္တတ္တာ စေတောဝိမုတ္တိ၊ ပညာ အဓိမောက္ခာယ ဝိမုတ္တတ္တာ ပညာဝိမုတ္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ ဘဂဝတာ—

> "ယော ဟိဿ ဘိက္ခဝေ သမာဓိ၊ တဒဿ သမာဓိန္ဒြိယံ။ ယာ ဟိဿ ဘိက္ခဝေ ပညာ၊ တဒဿ ပညိန္ဒြိယံ။ ဣတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ရာဂဝိရာဂါ စေတောဝိမုတ္တိ၊ အဓိမောက္ခာဝိရာဂါ ပညာဝိမုတ္တိ"တိ[2]။

အပိစေတ္ထ သမထဖလံ စေတောဝိမုတ္တိ, ဝိပဿနာဖလံ ပညာဝိမုတ္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ**တိ ဣမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ။ **သယံ အဘိညာ သစ္ဆိကတ္ဝာ**တိ အတ္တနာယေဝ အဘိဝိသိဋ္ဌာယ ပညာယ ပစ္စက္ခံ ကတ္ဝာ အပရပ္ပစ္စယေန ဉတ္ဝာ။ **ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ**တိ ပါပုဏိတ္ဝာ သမ္ပာဒေတ္ဝာ ဝိဟရတိ။ **တမေဝ သင်္ခါမသိသံ အဘိဝဒိယ အဏ္ဍာဝဿတီ**တိ မာရံ အဘိ-ဝဒိနိတ္ဝာ ဝိဇိတဝိဇယတ္ထာ တေန ကတသင်္ခါမသဒ္ဒါတဿ[3] အရိယမဂ္ဂဿ သိသဘူတံ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိဣဿရိယဋ္ဌာနံ အဘိဘဝန္တော အာဝသတိ၊ သမာပဇ္ဇတိ ဣစ္ဆေဝ အတ္ထော။ ဣမေ စ ဒေဝသဒ္ဒါ ဒိဋ္ဌသစ္စေသု ဒေဝေသု ပဝတ္တန္တိ၊ ဝိသေသတော သုဒ္ဓါဝါသဒေဝေသူတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဂါထာသု **မဟန္တ**န္တိ သိလာဒိဂုဏမဟတ္တေန မဟန္တံ။ **ဝိတသာရဒ**န္တိ သာရဇ္ဇကရာနံ ကိလေသာနံ အဘာဝေန ဝိဂတသာရဇ္ဇံ အပဂတမက်ံဘာဝံ။ **ပုရိသဿဇညာ**တိ အဿာဒိသု အဿာဇာနိယာဒယော ဝိယ ပုရိသေသု

၁-ဗောဓိဘာဂိယာနံ (က)　　၂-သံ ၃-၁၉၅-ပိဋ္ဌေ။　　၃-ကတသင်္ခါမာဝစရသဒ္ဒါတဿ (က)

အာဇာနိယဘူတ ဥတ္တမပုရိသ။ **ဒုဋ္ဌယမဋ္ဌဘူ**တိ ပစုရဇနေဟိ ဇေတုံ အသက္ကု-ဏေယျံ ကိလေသဝါဟိနိံ အဘိဘဝိ အဖ္ဖောတ္ထရိ။ "အဇ္ဇယိ"တိပိ ပဌန္တိ၊ အဇိနိတိ အတ္ထော။ **ဇေတ္တာန မစ္စုံ၊ နော ဝေနံ၊ ဝိမောက္ခေန အနာဝရန္တိ** လောကတ္တယာဘိဗျာပနတော ဒိယမုသဟဿဒိဝိဘာဂတော စ ဝိပုလတ္တာ အညေဟိ အာဝရိတုံ ပဋိသေဓေတုံ အသက္ကုဏေယျတ္တာ စ အနာဝရံ မစ္စုံ၊ နော မာရဿ သေနံ ဝိမောက္ခေန အရိယမဂ္ဂေန ဇေတ္တာ ယော တုံ ဒုဇ္ဇယံ အဇယိ၊ တဿ နမော တေ ပုရိသာဇညာတိ သမ္ဗန္ဓော။

ဋ္ဌတိတိ ဝုတ္တပ္ပကာရေန။ **ဟိ**ဋ္ဌတိ နိပါတမတ္တံ။ ဧတံ **ပတ္တမာန**သံ အဓိ-ဂတာရဟတ္တံ ဒီဏာသဝံ **ဒေဝတာ နမဿန္တိ**တိ ဝုတ္တမေဝတ္ထံ နိဂမနဝသေန ဒဿေတိ။ အထ ဝါ **ဋ္ဌ**တိတိ ဋ္ဌမိနာ ကာရဏေန။ ကိံ ပန ဧတံ ကာရဏံ? နမုစိသေနာဝိဇယေန ပတ္တမာနသတ္တာ။ ဋ္ဌမိနာ ကာရဏေန တံ ဒေဝတာ နမဿန္တိတိ အတ္ထော။ ဋ္ဌဒါနိ တံ ကာရဏံ ဖလတော ဒဿေတုံ **"တဋ္ဌိ တဿ နပဿန္တိ၊ ယေန မစ္စုဝသံ ဝဇေ"**တိ ဝုတ္တံ။ တဿတ္ထော—ယသ္မာ တဿ ပုရိသာဇညဿ ပဏိဓာယ ဂဝေသန္တာပိ ဒေဝါ အဏုမတ္တမ္ပိ တံ ကာရဏံ န ပဿန္တိ၊ ယေန သော မစ္စုံ၊ နော မရဏဿ ဝသံ ဝဇေ ဥပဂစ္ဆေယျ၊ တသ္မာ တံ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါ နမဿန္တိတိ။

တတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ပဒုမနိဓိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၃။ စတုတ္ထေ **ယဒါ**တိ ယသ္မိံ ကာလေ။ **ဒေဝေါ**တိ ဥပပတ္တိဒေဝေါ။ တယော ဟိ ဒေဝါ သမ္မုတိဒေဝါ ဥပပတ္တိဒေဝေါ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါတိ။ တေသု **သမ္မုတိဒေဝါ** နာမ ရာဇာနော ခတ္တိယာ။ **ဥပပတ္တိဒေဝါ** နာမ စာတုမဟာ-ရာဇိကတော ပဋ္ဌာယ တဒုပရိဒေဝါ။ **ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါ** နာမ ဒီဏာသဝါ။ ဋ္ဌမ ပန ကာမာဝစရဒေဝေါ အဓိပ္ပေတော။ တေန ဝုတ္တံ "ဒေဝေါတိ ဥပပတ္တိဒေဝေါ"တိ။ **ဒေဝကာယာ**တိ ဒေဝသမူဟတော, ဒေဝဋ္ဌာနတော ဝါ။ ဒေဝလောကတောတိ အတ္ထော။ သမူဟနိဝါသဝါစကော ဟိ အယံ ကာယသဒ္ဒေါ။ **စဝနဓမ္မော**တိ မရဏဓမ္မော၊ အာယုက္ခယေန ဝါ ပုညက္ခယေန ဝါ ဥပဋ္ဌိတမရဏောတိ အတ္ထော။

၁-မနောဘုနော (က်)

ပဉ္စဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ပါတုဘဝန္တီတိ အဿ ဥပဋ္ဌိတမရဏဿ ဒေဝပုတ္တဿ ပဉ္စ မရဏဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပကာသာနိ ဝါ ဟောန္တိ။ **မာလာဓိလာဃယန္တီ**တိ တေန ပိဋ္ဌိတမာလာ မဏ္ဍနိကသမယေ အာတပေ ဒိတ္တာ ဝိယ မိလာတာ ဝိဟတသောဘာ ဟောန္တိ။

ဝတ္ထာနိ ကိလိဿန္တီတိ သရဒသမယေ ဝိဂတဝလာဟကေ အာကာသေ အဗ္ဘုဿက္ကမာနဗာလသူရိယသဒိသပဘာနိ နာနာဝိရာဂဝဏ္ဏာနိ တေန နိဝတ္ထပါရုတဝတ္ထာနိ တံ ခဏံယေဝ ကဒ္ဒမေ ခိပိတ္ဝာ မဒ္ဒိတာနိ ဝိယ ဝိဟတပဘာနိ မလိနာနိ ဟောန္တိ။

ကဏ္ဍေဟိ သေဒါ မုစ္စန္တီတိ သုပရိသုဒ္ဓေတိမဏိ ဝိယ သုသိက္ခိတသိပ္ပါစရိယရစိတသုဝဏ္ဏပဋိမာ ဝိယ စ ပုဗ္ဗေ သေဒမလဇလ္လိကာရဟိတသရိရဿ တသ္မိံ ခဏေ ဥဘောဟိ ကဏ္ဍေဟိ သေဒဓာရာ သန္ဒန္တိ ပဿ္သရန္တိ။ န ကေဝလဉ္စ ကဏ္ဍေဟိယေဝ၊ သကလသရိရတောပိ[1]ပနဿ သေဒဇလကဏ္ဍိကာ မုစ္စတိယေဝ၊ ယေန အာမုတ္တမုတ္တာဇာလဂဝစ္ဆိတော ဝိယ တဿ ကာယော ဟောတိ။

ကာယေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏိယံ ဩက္ကမတီတိ ပုဗ္ဗေ ပဋိသန္ဓိတော ပဋ္ဌာယ ယထာနုဘာဝံ ဇေယျာဇနံ ဒ္ဝိယျောဇနံ ယာဝ ဒ္ဝါဒသယျောဇနမတ္တမ္ပိ ပဒေသံ အာဘာယ ဖရိတ္ဝာ ဝိဇ္ဇောတမာနော ကာယော ဟောတိ ခဏ္ဍိစ္စပါလိစ္ဆာဒိဝိရဟိတော၊ န သိတံ န ဥဏှံ ဥပဃာတကံ၊ ဒေဝဓိတာ သောဋ္ဌသဝသုဒ္ဒေသိကာ ဝိယ ဟောတိ၊ ဒေဝပုတ္တော ဝိသတိဝသုဒ္ဒေသိကော ဝိယ၊ တံ ခဏံယေဝ နိပ္ပဘေ နိတ္တေဇေ ကာယေ ဝိရူပဘာဝေါ အနုပဝိသတိ သဏ္ဌာတိ။

သကေ ဒေဝေါ ဒေဝါသနေ နာဘိရမတီတိ အတ္တနော အနုရာဂဏေဟိ သဒ္ဓိံ ကီဋနုပရိစရဏကဒိဗ္ဗာသနေ န ရမတိ၊ န စိတ္တသုခံ လဘတိ။ တသ္မာ ကိရ မနုဿဂဏနာယ သတ္တဟိ ဒိဝသေဟိ မရဏံ ဘဝိဿတီတိ ဇာနမာနိ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ပါတုဘဝန္တိ။ သော တေသံ ဥပ္ပတ္တိယာ "ဝေရူပါယ နာမ သမ္ဘတ္တိယာ ဝိနာ ဘဝိဿာမီ"တိ ဗလဝသောကာဘိဘူတော ဟောတိ၊ တေနဿ ကာယေ မဟာပရိဒ္ဒါဟော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေန သဗ္ဗတော ဂတ္တေဟိ သေဒါ မုစ္စန္တိ။ စိရတရံ ကာလံ အပရိစိတဒုက္ခော တံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော ကေစ္စော "ဒယ္ဟာမိ ဒယ္ဟာမီ"တိ ကန္ဒန္တော ပရိဒေဝန္တော ကတ္ထစိ အဿာဒံ အလဘန္တော ဝိဇ္ဈန္တော ဝိလပန္တော[2] တဟိံ တဟိံ အာဟိဏ္ဍတိ၊ ကေစ္စော သတိံ

၁-သကလသရီရမ္ပိ (သီ၊ က)　　၂-ဝိဇ္ဈန္တော နိဿသန္တော (သီ)၊ ဝိဇ္ဈန္တော ဝိဿသေန္တော (သျာ)

ဥပဋ္ဌပေတွာ ကာယဝါစာဟိ ဝိကာရံ အကရောန္တောဝိ ဝိယဝိပ္ပယောဂဒုက္ခံ အသဟန္တော ဝိဟညမာနော ဝိစရတိ။

ဇုမာနိ ပန ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ယထာ လောကေ မဟာပုညာနံ ရာဇရာဇမဟာ-မတ္တာဒီနံယေဝ ဥက္ကာပါတဘူမိစာလစန္ဒဂ္ဂါဟာဒီနိ နိမိတ္တာနိ ပညာယန္တိ၊ နသဗ္ဗေသံ၊ ဧဝမေဝ မဟေသက္ခဒေဝါနံယေဝ ပညာယတိ။ ဥပ္ပန္နာနိ စ တာနိ "ဇုမာနိ မရဏသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ နာမာ"တိ ကေစိ ဒေဝါဇာနန္တိ၊ နသဗ္ဗေ။ တတ္ထ ယော မန္ဒေန ကုသလကမ္မေန နိဗ္ဗတ္တော၊ သော "ဇဒါနိ ကော ဇာနာတိ 'ကုဟိံ နိဗ္ဗတ္တိဿာမီ'တိ" ဘာယတိ။ ယော ပန မဟာပုညော၊ သော "ဗဟုံ မယာ ဒါနံ ဒိန္နံ၊ သီလံ ရက္ခိတံ၊ ပုညံ ဥပစိတံ၊ ဇုတော စုတဿ မေ သုဂတိယေဝ ပါဋိကင်္ခီ"တိ နာ ဘာယတိ နာ ဝိကမ္ပတိ။ ဧဝံ ဥပဋ္ဌိတပုဗ္ဗနိမိတ္တံ ပန တံ ဂဟေတ္ဝာ ဒေဝတာ နန္ဒနဝနံ ပဝေသေန္တိ၊ သဗ္ဗဒေဝလောကေသု နန္ဒနဝနံ အတ္ထိယေဝ။

တိဟိ ဝါစာဟိ အနုမောဒေန္တိတိ ဇုဒါနိ ဝုစ္စမာနေဟိ တီဟိ ဝစနေဟိ အနုမောဒေန္တိ၊ မောဒံ ပမောဒံ ဥပ္ပါဒေန္တိ၊ အဿာသေန္တိ၊ အဘိဝဒနဝသေန[1] ဝါ တံခဏာနုရူပံ ပမောဒံ ကရောန္တိ။ ကေစိ ပန "အနုမောဒေန္တိ"တိ ပဒဿ "ဩဝဒန္တိ"တိ ဝဒန္တိ။ **ဇုတော**တိ ဒေဝလောကတော။ **ဘော**တိ အာလပနံ။ **သုဂတိ**န္တိ သုန္ဒရဂတိံ၊ မနုဿလောကံ သန္ဓာယ ဝဒန္တိ။ **ဂစ္ဆာ**တိ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂ-ဟဏဝသေန ဥပေဟိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေတိ ဧဝံ တဒါ တေဟိ ဒေဝေဟိ တဿ "ဇုတော ဘော သုဂတိံ ဂစ္ဆာ"တိအာဒိနာ ဝတ္တမ္ဗဝစနေ ဘဂဝတာ ဝုတ္တေ **အညတရော** နာမဂေါတ္တေန အပါကဋော တဿံ ပရိသာယံ နိသိန္နော အနုသန္ဓိကုသလော ဧကော ဘိက္ခု "ဧတေ သုဂတိအာဒယော ဘဂဝတာ အဝိသေသတော ဝုတ္တာ အဝိဘူတာ၊ ဟန္ဒ တေ ဝိဘူတတရေ ကာရာပေဿာမီ"တိ ဧတံ "ကိံ နု ခေါ ဘန္တေ"တိအာဒိဝစနံ အဝေါစ။ သဒ္ဓါဒိဂုဏဝိသေသပဋိလာဘကာရဏတော ဒေဝူပပတ္တိဟေတုတော စ မနုဿတ္တံ ဒေဝါနံ အဘိသမ္ဘတန္တိ အာဟ **"မနုဿတ္တံ ခေါ ဘိက္ခု ဒေဝါနံ သုဂတိဂမနသဒ္ဒါတ"**န္တိ။

သုဂတိဂမနသဒ္ဒါတန္တိ "သုဂတိဂမန"န္တိ သမ္မာ ကထိတံ၊ ဝဏ္ဏိတံ ထောမိ-တန္တိ အတ္ထော။ **ယံ မနုဿဘူတော**တိ ဇတ္ထု **ယ**န္တိ ကိရိယာပရာမသနံ၊ တေန **ပဋိလဘတီ**တိ ဇတ္ထု ပဋိလဘနကိရိယာ အာမသီယတိ၊ ယော သဒ္ဓါပဋိ-လာဘောတိ အတ္ထော။ **မနုဿဘူတော**တိ မနုဿေသု ဥပ္ပန္နော, မနုဿဘာဝံ

၁–အာသိတဝသေန (သီ၊ သျာ)

ဝါ ပတ္ထော။ ယသ္မာ ဒေဝလောကေ ဥပ္ပန္နာနံ တထာဂတသ္သ ဓမ္မဒေသနာ ယေဘုယ္ယေန ဒုလ္လဘာ သဝနာယ၊ န တထာ မနုဿာနံ၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ "မနုဿ-ဘူတော"တိ။ **တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ**တိ တထာဂတေန ဘဂဝတာ ဒေသိတေ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟေ သာသနေ။ တံ ဟိ ဓမ္မတော အနပေတတ္တာ ဓမ္မော စ, အာသယာနုရူပံ ဝိနေယျာနံ ဝိနယနတော ဝိနယော စာတိ ဓမ္မ-ဝိနယော၊ ဥပနိဿယသမ္ပတ္တိယာ ဝါ ဓမ္မတော အနပေတတ္တာ ဓမ္မံ အပ္ပရဇက္ခ-ဇာတိကံ ဝိနေတီတိ ဓမ္မဝိနယော။ ဓမ္မေနေဝ ဝါ ဝိနယော, န ဒဏ္ဍာသတ္ထေဟီတိ ဓမ္မဝိနယော၊ ဓမ္မယုတ္တော ဝါ ဝိနယောတိ ဓမ္မဝိနယော၊ ဓမ္မာယ ဝါ သဟ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာယ[1] ဝိနယောတိ ဓမ္မဝိနယော၊ မဟာကရုဏာသမ္ဘဥ္ဇုတ-ဉာဏာဒိဓမ္မတော ဝါ ပဝတ္တော ဝိနယောတိ ဓမ္မဝိနယော၊ ဓမ္မော ဝါ ဘဂဝါ ဓမ္မဘူတော ဓမ္မကာယော ဓမ္မသာမီ၊ တသ္သ ဓမ္မဿ ဝိနယော, န တက္ကိယာနန္တိ[2] ဓမ္မဝိနယော၊ ဓမ္မေ ဝါ မဂ္ဂဖလေ နိပ္ပါဒေတဗ္ဗဝိသယဘူတေ ဝါ ပဝတ္တော ဝိနယောတိ ဓမ္မဝိနယောတိ ဝုစ္စတိ။ တသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ။

သဒ္ဓံ ပဋိလဘတီတိ "သ္စာက္စာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော"တိအာဒိနာ သဒ္ဓံ ဥပ္ပါဒေတိ။ သဒ္ဓေါ ဟိ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပဋိပဇ္ဇမာနော ဒိဋ္ဌ-ဓမ္မိကသမ္ပရာယိကပရမတ္ထေ အာရာဓေသတိ။ **သုလဒ္ဓလာဘသန်္ဒါတန္တိ** ဏ္ဍေ ယထာ ဟိရညသုဝဏ္ဏခေတ္တဝတ္ထာဒိလာဘော သတ္တာနံ ဥပဘောဂသုခံ အာဝဟတိ၊ ခုပ္ပိပါသာဒိဒုက္ခံ ပဋိဗာဟတိ၊ ဓနဒါလိဒ္ဒိယံ ဝူပသမေတိ၊ မုတ္တာဒိ-ရတနပဋိလာဘဟေတု ဟောတိ၊ လောကသန္တတိဉ္စ အာဝဟတိ၊ ဧဝံ လောကိယလောကုတ္တရာ သဒ္ဓါဝိ ယထာသမ္ဘဝံ လောကိယလောကုတ္တရံ ဝိပါကသုခမာဝဟတိ၊ သဒ္ဓါဓုရေန ပဋိပန္နာနံ ဗာဟိဗရာဒိဒုက္ခံ ပဋိ-ဗာဟတိ၊ ဂုဏာဒိလိဒ္ဒိယံ ဝူပသမေတိ၊ သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂါဒိရတနပဋိလာဘဟေတု ဟောတိ၊ လောကသန္တတိဉ္စ အာဝဟတိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

"သဒ္ဓေါ သိလေန သမ္ပန္နော၊ ယသော ဘောဂသမပ္ပိတော။
ယံ ယံ ပဒေသံ ဘဇတိ၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ ပူဇိတော"တိ[3]။

ဧဝံ သဒ္ဓါပဋိလာဘဿ သုလဒ္ဓလာဘတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ယသ္မာ ပနာယံ သဒ္ဓါပဋိလာဘော အနုဂါမိကော အနညသာဓာရဏော သဗ္ဗသမ္ပတ္တိဟေတု, လောကိယဿ စ ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိဓနလာဘဿ ကာရဏံ။ သဒ္ဓေါယေဝ ဟိ ဒါနာဒိနိ ပုညာနိ ကတ္ဝာ ဥဋ္ဌာရုဋ္ဌာရဝိတ္တာ॥ပကရဏာနိ အဓိဂစ္ဆတိ၊ တေဟိ စ

၁-ဓမ္မဿ ဝါ ယထာ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာယ (သျာ)　　၂-တိတ္ထိယာနန္တိ (က)

၃-ခု ၁-၅၆-ဝိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။

အတ္တနော ပရေသဉ္စ အတ္ထမေဝ သမ္ပာဒေတိ။ အဿဒ္ဓဿ ပန တာနိ အနတ္ထာဝဟာနိ ဟောန္တိ ဇာဓ စေဝ သမ္ပရာယေ စာတိ ဧဝမ်ိ သဒ္ဓါယ သုလဒ္ဓ-လာဘတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တထာ ဟိ—

"သဒ္ဓါ ဗန္ဓတိ ပါထေယျံ"၊
"သဒ္ဓါ ဒုတိယာ ပုရိသဿ ဟောတီ"တိ ၁ စ၊
"သဒ္ဓိဓ ဝိတ္တံ ပုရိသဿ သေဋ္ဌ"န္တိ ၂ စ၊
"သဒ္ဓါဟတ္ထော မဟာနာဂေါ"တိ ၃ စ၊
"သဒ္ဓါ ဗီဇံ တပေါ ဝုဋ္ဌိ"တိ ၄ စ၊
"သဒ္ဓေသိကော ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော"တိ ၅ စ၊
"သဒ္ဓါယ တရတိ ဩဃ"န္တိ ၆ စ—

အနေကေသု ဌာနေသု အနေကေဟိ ကာရဏေဟိ သဒ္ဓါ သံဝဏ္ဏိတာ။

ဇဒါနိ ယာယ သဒ္ဓါယ သာသနေ ကုသလဓမ္မေသု သုပ္ပတိဋ္ဌိတော နာမ ဟောတိ နိယာမောက္ကန္တိယာ၊ တံ သဒ္ဓံ ဒဿေတုံ **"သာ ဧဒါ ပနဿာ"**တိ-အာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အဿာ**တိ ဇာမဿ ဘဝေယျာတိ အတ္ထော။ **နိဝိဋ္ဌာ**တိ **အာ**ဘိနိဝိဋ္ဌာ စိတ္တသန္တာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ။ **မူလဇာတာ**တိ ဇာတမူလာ။ ကိံ ပန သဒ္ဓါယ မူလံ နာမ? သဒ္ဓေယျဝတ္ထုသ္မိံ ဩကပ္ပနဟေတုဘူတော ဥပါယာမနသိ-ကာရော။ အပိစ သပ္ပုရိသသေဝနာ သဒ္ဓမ္မဿဝနံ ယောနိသောမနသိကာရော ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပတ္တိတိ စတ္တာရိ သောတာပတ္တိယင်္ဂါနိ မူလာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ **ပတိဋ္ဌိတာ**တိ အရိယမဂ္ဂါဓိဂမေန ကေနစိ အကမ္ပနိယဘာဝေန အဝဋ္ဌိတာ။ တေနေဝါဟ "ဒဠ္ဟာ အသံဟာရိယာ"တိ။ **ဒဠ္ဟာ**တိ ထိရာ။ **အသံဟာရိယာ**တိ ကေနစိ သံဟရိတုံ ဝါ ဟာပေတုံ ဝါ အပနေတုံ ဝါ အသက္ကုဏေယျာ။ ဇုတိ တေ ဒေဝါ တဿ သောတာပတ္တိမဂ္ဂသမင်္ဂိဓံ အာသီသန္တာ ဧဝံ ဝဒန္တိ။ အတ္တနော ဒေဝလောကေ ကာမသုခူပဘောဂါရဟမေဝ ဟိ အရိယပုဂ္ဂလံ တေ ဇာနန္တိ။ တေနာဟ "ဧဟိ ဒေဝ ပုနပ္ပုနံ"န္တိ။

ဂါထာသု ပုညကွဳယမရဏမ္ပိ ဇိဝိတိန္ဒြိယုပစ္ဆေဒေနေဝ ဟောတိတိ အာဟ **"စဝတိ? အာယုသန်ဓာ"**တိ။ **အနုမောဒတ**န္တိ အနုမောဒန္တာနံ။ **မနုဿာနံ**

၁-သံ ၁-၄၁-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၁-၃၉၊ ခု ၁-၃၀၆-ဝိဋ္ဌေသု။
၃-အံ ၂-၃၀၄၊ ခု ၂-၃၁၈-ဝိဋ္ဌေသု။ ၄-သံ ၁-၁၇၅၊ ခု ၁-၂၉၁-ဝိဋ္ဌေသု။
၅-အံ ၂-၄၀၀-ဝိဋ္ဌေ။ ၆-သံ ၁-၂၁၇-ဝိဋ္ဌေ။ ၇-စဝန္တိ (သီ၊ သျာ)

သဟဗျတန္တိ မနုဿေဟိ သဟဘာဝံ။ သဟ ဗျေတိတိ သဟဗျော၊ သဟ-ပဝတ္တေနကော၊ တဿ ဘာဝေါ သဟဗျတာ။ **နိဝိဋ္ဌာသာ**တိ နိဝိဋ္ဌာ ဘဝေယျ။ **ယာဝဇီဝန္တိ** ယာဝ ဇီဝိတပ္ပဝတ္တိယာ၊ ယာဝ ပရိနိဗ္ဗာနာတိ အတ္ထော။

အပ္ပမာဏန္တိ သက္ကစ္စံ ဗဟုံ ဥဠာရံ ဗဟုကတ္တုံ စ ကရဏဝသေန ပမာဏ-ရဟိတံ။ **နိရုပဓိ**န္တိ ကိလေသူပဓိရဟိတံ၊ သုဝိသုဒ္ဓံ နိမ္မလန္တိ အတ္ထော။ ယသ္မာ ပန တေ ဒေဝါ မဟဂ္ဂတကုသလံ န ဇာနန္တိ ကာမလောကသမတိက္ကမနတော၊ ကာမာဝစရပုညမေဝ ဇာနန္တိ၊ တသ္မာ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော—"ဇာတော ဒေဝလောကတော စုတော မနုဿေသု ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ ဝိညုတံ ပတ္တော ကာယဒုစ္စရိတဘာဒိံ သဗ္ဗံ ဒုစ္စရိတံ ပဟာယ ကာယသုစရိတဘာဒိံ သဗ္ဗံ သုစရိတံ ဥဠာရံ ဝိပုလံ ဥပစိနိတ္ဝာ အရိယမဂ္ဂေန အာဂတသဒ္ဓေါ ဘဝါဟိ"တိ။ ယသ္မာ ပန လောကုတ္တရေသု ပဌမမဂ္ဂံ ဒုတိယမဂ္ဂမ္ပိ ဝါ ဇာနန္တိ အတ္ထနော ဒေဝလောကူပပတ္တိယာ အနတိဝတ္တနတော၊ တသ္မာ တေသမ္ပိ ဝသေန "အပ္ပ-မာဏံ နိရုပဓိ"န္တိပဒါနံ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော—ပမာဏကရာနံ ဒိဋ္ဌေကဋ္ဌ-ဩဠာရိကကာမရာဂါဒိကိလေသာနံ ဥပစ္ဆေဒေန **အပ္ပမာဏံ**၊ သဗ္ဗမဘာဝတော ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟာသု ခန္ဓာပမိသု တံနိမ္မတ္တကအဘိသင်္ခါရူပမိသု တံတံမဂ္ဂဝဇ္ဈ-ကိလေသူပမိသု စ ပဟာနေန တေသံ အနိမ္မတ္တနတော နိရုပဓိသင်္ခါတနိဗ္ဗာန-သန္နိဿိတတ္တာ စ **နိရုပဓိ**တိ။

ဧဝံ အစ္ဆန္ဒမေဝ အပါယဒွါရပိဓာယကံ ကမ္မံ ဒသ္သေတ္ဝာ ဣဒါနိ သဂ္ဂသမ္ပတ္တိ-နိဗ္ဗတ္တကကမ္မံ[1] ဒသ္သေတုံ "**တတော ဩပမိက**"န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဩပမိက**န္တိ ဥပမိဝေပက္ကံ၊ အတ္တဘာဝသမ္ပတ္တိယာ စေဝ ဘောဂသမ္ပတ္တိယာ စ နိဗ္ဗတ္တကန္တိ အတ္ထော။ **ဥပမီ**တိ ဟိ အတ္တဘာဝေါ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ "သန္တေကစ္စာနိ ပါပကာနိ ကမ္မသမာဒါနာနိ ဥပမိသမ္ပတ္တိပဋိဗာဟိတာနိ[2] နဝိပစ္စန္တီ"တိ[3]။ ကာမဂုဏာဝိ။ ယထာဟ "ဥပမိဟိ နရဿ သောစနာ"တိ[4]။ တတြာယံ ဝစနတ္ထော—ဥပမိယတိ ဇ္ဈေ သုခဒုက္ခန္တိ ဥပမိ၊ အတ္တဘာဝေါ ကာမဂုဏာ စ။ ဥပမိကရဏံ သီလံ တေသ, ဥပမိံ ဝါ အရဟတိတိ ဩပမိကံ၊ ပုညံ၊ တံ ဗဟုံ ဥဠာရံ ကတ္ဝာ။ ကထံ? **ဒါနေန**။ ဒါနံ ဟိ ဣတရေဟိ သုကရန္တိ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ ဒါနေနာတိ ဝါ ပဒေန အာဘယဒါနမ္ပိ ဝုတ္တံ၊ န အာမိသဒါန-မေဝါတိ သီလသာဝိ သဂ်ဟော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယသ္မာ ပန တေ ဒေဝါ အသုရ-ကာယဟာနိံ ဇေနေ့နေဝ ဒေဝကာယပါရိပူရိဉ္စ ဣစ္ဆန္တိ၊ တသ္မာ တသ

၁-သဗ္ဗသမ္ပတ္တိနိဗ္ဗတ္တကကမ္မံ (သီ)　　၂-ဥပမိသမ္ပတ္တိပဋိဗာဟကာနိ (ပါဋိယံ)

၃-အာဘိ ၂-၇၅-ဝိဋ္ဌေ။　　၄-သံ ၁-၆-ဝိဋ္ဌေ။

ဥပါယံ ဒဿေန္တော **"အညေပိ မစ္ဆေ သဒ္ဒမေမ့၊ ဗြဟ္မစရိယေ နိဝေသယာ"**တိ ဓမ္မဒါနေ နိယောဇေန္တိ။ **ယဒါ** ပိဋ္ဌိတိ ယသ္မိံ ကာလေ ဒေဝါ ဒေဝံ စဝန္တံ ပိဋ္ဌိ ဝိဇာနေယျုံ၊ တဒါ ဇုမာယ ယထာဝုတ္တာယ အနုကမ္ပာယ ဒုက္ခာ-ပနယနကမ္မတာယ "ဒေဝ ဇုမေ ဒေဝကာယေ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပဇ္ဇနဝသေန **ဖော** အာဂန္ဆာဟိ"တိ စ အနုမောဒေန္တိ။

စတုတ္ထသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-မဟာနာမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၄။ ပဉ္စမေ **လောကေ**တိ ဇာတေ တယော လောကာ သတ္တလောကော သင်္ခါရလောကော ဩကာသလောကောတိ။ တေသု ဇုန္ဒြိယဗဒ္ဓါနံ ရူပဓမ္မာနံ အရူပဓမ္မာနံ ရူပါရူပဓမ္မာနဉ္စ သန္တာနဝသေန ဝတ္တမာနာနံ သမူဟော သတ္တ-လောကော၊ ပထဝီပဗ္ဘတာဒိဘေဒေါ ဩကာသလောကော၊ ဥဘယေပိ ခန္ဓာ သင်္ခါရလောကော။ တေသု သတ္တလောကော ဇုဓ အဓိပ္ပေတော။ တသ္မာ **လောကေ**တိ သတ္တလောကေ။ တတ္ထာပိ နဒေဝလောကေ နဗြဟ္မလောကေ၊ မနုဿလောကေ။ မနုဿလောကေပိ နအညသ္မိံ စက္ကဝါဠေ၊ ဇုမသ္မိံယေဝ စက္က-ဝါဠေ။ တတြာပိ နသဗ္ဗဉ္ဉာနေသု၊ "ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဂဇင်္ဂလံ နာမ နိဂမော၊ တဿ အပရေန မဟာသာလာ၊ တတော ပရံ ပစ္ဆိန္နာ မာ ဇနပဒါ၊ သြရတော မဇ္ဈေ။ ပုရတ္ထိမဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ သလ္လဝတီ နာမ နဒီ၊ တတော ပရံ ပစ္ဆိန္နာ မာ ဇနပဒါ၊ သြရတော မဇ္ဈေ။ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ သေတကဏ္ဏိကံ နာမ နိဂမော၊ တတော ပရံ ပစ္ဆိန္နာ မာ ဇနပဒါ၊ သြရတော မဇ္ဈေ။ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ ထူဏံ နာမ ဗြာဟ္မဏဂါမော၊ တတော ပရံ ပစ္ဆိန္နာ မာ ဇနပဒါ၊ သြရတော မဇ္ဈေ။ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ဥသီရဒ္ဓဇော နာမ ပဗ္ဗတော၊ တတော ပရံ ပစ္ဆိန္နာ မာ ဇနပဒါ၊ သြရတော မဇ္ဈေ" တိ ဧဝံ ပရိစ္ဆိန္နေ အာယာမတော တိယောဇနသတေ ဝိတ္ထာရတော အဓုတေယျယောဇနသတေ ပရိက္ခေပတော နဝယောဇနသတေ မဏ္ဍိမဒေသေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ တထာဂတော။ နာ ကေဝလဉ္စ တထာဂတောဝ၊ ပစ္ဆေက-ဗုဒ္ဓါ အဂ္ဂသာဝကာ အသီတိမဟာထေရာ ဗုဒ္ဓမာတာ ဗုဒ္ဓပိတာ စက္ကဝတ္တိရာဇာ အညေ စ သာရပ္ပတ္တာ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ ဇေတ္ထေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဇုဓ ပန တထာ-ဂတဝါရေယေဝ သဗ္ဗတ္ထကဝသေန အယံ နယော လဗ္ဘတိ၊ ဇုတရေသု ကေဒေသဝသေန။

ဥပဓိမာနာ ဥပဓိန်တိ ဣဒံ ပန ဥဘယမ္ပိ ဝိပ္ပကတဝစနမေဝ၊ ဥပဓိန်ဝာ ဗဟုဇနဟိတတ္ထာယ ဥပ္ပဇ္ဇန်၊ နာ အညေန ကာရဏေနာတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝရူပံ ဟေတ္ထ သဒ္ဒလက္ခဏံ နာ သက္ကာ အညေန သဒ္ဒလက္ခဏေန ပဋိဗာဟိတုံ။

အပိစ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော နာမ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နာမ ဥပ္ပန္နော နာမာတိ အယံ ပဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တထာဂတော ဟိ မဟာဘိနိဟာရံ ကရောန္တော ဗုဒ္ဓကရေ ဓမ္မေ ပရိယေသန္တော ပါရမိယော ပူရေန္တော ပဒ္မ မဟာပရိစ္စာဂေ ပရိစ္စဇန္တော ဉာတတ္ထစရိယံ စရန္တော လောကတ္ထစရိယံ ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယံ ကောဋိံ ပါပေန္တော ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ တုသိတဘဝနေ တိဋ္ဌန္တော တတော ဩတရိတ္ဝာ စရိမ-ဘဝေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှန္တော အဂါရမဇ္ဈေ ဝသန္တော အဘိနိက္ခမန္တော မဟာ-ပဓာနံ ပဒဟန္တော ပရိပက္ကဉာဏော ဗောဓိမဏ္ဍံ အာရုယှ မာရဗလံ ဝိဓေမေန္တော ပဌမယာမေ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရန္တော မဇ္ဈိမယာမေ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ ဝိသောဓေန္တော ပစ္ဆိမယာမေ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေ ဉာဏံ ဩတာရေတ္ဝာ အနေကာကာရံ သဗ္ဗ-သင်္ခါရေ သမ္မသိတ္ဝာ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တော ယာဝ အနာဂါမိဖလံ သစ္ဆိကရောန္တော်ပိ **ဥပ္ပဇ္ဇမာနော** ဝေ နာမ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂကာလေ **ဥပ္ပဇ္ဇတိ** နာမ၊ အရဟတ္တဖလကာလေ ပန **ဥပ္ပန္နော** နာမ။ ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ သာဝကာနံ ဝိယ နာ ပဋိ-ပါဋိယာ ဇုဒ္ဓိဝိဓဉာဏာဒိနံ ဥပ္ပါဒနကိစ္စံ အတ္ထိ၊ သဗ္ဗေ ပန အရဟတ္တမဂ္ဂေန သကလော်ပိ ဗုဒ္ဓဂုဏရာသိ အာဂတော်ဝ နာမ ဟောတိ။ တသ္မာ တေ နိဗ္ဗတ္တသဗ္ဗ-ကိစ္စတ္တာ အရဟတ္တဖလကာလေ ဥပ္ပန္နာ နာမ ဟောန္တိ။ ဣဓ အရဟတ္တဖလကာလံ သန္ဓာယ "ဥပ္ပဇ္ဇတိ"တိ ဝုတ္တော။ ဥပ္ပန္နော ဟောတီတိ အယံ ဟေတ္ထ အတ္ထော။

သာဝကော်ပိ ဓိဏာသဝေါ သာဝကဗောဓိယာ ဟေတုဘူတေ ပုညသမ္ဘာရေ သမ္ဘရန္တော ဗုဒ္ဓယောဂံ ဗုဒ္ဓစရိယံ ဂတပစ္စာဂတဝတ္တံ ပူရေန္တော စရိမဘဝေ နိဗ္ဗတ္တန္တော အနုက္ကမေန ဝိညုတံ ပတ္တော သံသာရေ အာဒီနဝံ ဒိသွာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စေတယမာနော ပဗ္ဗဇ္ဇံ မတ္ထကံ ပါပေတ္ဝာ သီလာဒိနိ ပရိပူရေန္တော ဓုတဓမ္မေ သမာဒါယ ဝတ္တမာနော ဇာဂရိယံ အနုယုဉ္ဇန္တော ဉာဏာနိ နိဗ္ဗတ္တေန္တော ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ ဟေဋ္ဌိမမဂ္ဂေ အဓိဂစ္ဆန္တော်ပိ **ဥပ္ပဇ္ဇမာနော** ဝေ နာမ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂကာလေ **ဥပ္ပဇ္ဇတိ** နာမ၊ အရဟတ္တဖလကာလေ ပန **ဥပ္ပန္နော** နာမ။ သေက္ခော ပန ပုဗ္ဗူပနိဿယတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဂေါတြဘုဉာဏာ **ဥပ္ပဇ္ဇမာနော** နာမ၊ ပဌမမဂ္ဂကာလေ **ဥပ္ပဇ္ဇတိ** နာမ၊ ပဌမဖလကာလတော ပဋ္ဌာယ **ဥပ္ပန္နော** နာမ။ ဧတ္တာဝတာ "တယောမေ ဘိက္ခဝေ ပုဂ္ဂလာ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ"တိ ပဒါနံ အတ္ထော ဝုတ္တော ဟောတိ။

ဇာဒါနိ **မဟုဇနဟိတာယာ**တိအာဒီသု **မဟုဇနဟိတာယာ**တိ မဲဟာ-ဇနသ ဟိတတ္ထာယ။ **မဟုဇနသုခါယာ**တိ မဟာဇနသ သုခတ္ထာယ။ **လောကာနုကမ္ပာယာ**တိ သတ္တလောကသ အနုကမ်ံ ပဋ္ဌိစ္စ။ ကတရသတ္တ-လောကသာတိ? ယော တထာဂတသ ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ ဓမ်ံ ပဋ္ဌိဝိဈတိ အမတပါနံ ပိဝတိ၊ တသ။ ဘဂဝတော ဟိ ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနသုတ္တန္တဒေသနာယ အညာတကောဏ္ဍညပ္ပမုခါ အဋ္ဌာရသ ဗြဟ္မကောဋိယော ဓမ်ံ ပဋ္ဌိဝိဈိံသု။ ဧဝံ ယာဝ သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကဝိနယနာ ဓမ်ံ ပဋ္ဌိဒ္ဓသတ္တာနံ ဂဏနာ နတ္ထိ၊ မဟာ-သမယသုတ္တန္တဒေသနာယံ မဂ်လသုတ္တ၊ စူဠရာဟုလောဝါဒ၊ သမစိတ္တဒေသနာ-ယန္တိ ဇာမေသု စတူသု ဌာနေသု အဘိသမယံ ပတ္တသတ္တာနံ ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။ ဧဝမေတသ အပရိမာဏသ သတ္တလောကသ အနုကမ္ပာယ။ သာဝကသ ပန အရဟတော သေက္ခသ စ လောကာနုကမ္ပာယ ဥပ္ပတ္တိ ဓမ္မသေနာပတိအာဒိဟိ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကာဒိဟိ စ ဒေသိတဒေသနာယ ပဋ္ဌိဝေပုတ္တသတ္တာနံ ဝသေန, အပရဘာဂေ စ မဟာမဟိန္ဒတ္ထေရာဒိဟိ ဒေသိတဒေသနာယ ပဋ္ဌိဝိဒ္ဓသစ္စာနံ ဝသေန, ယာဝဇ္ဇတနာ ဇာတော ပရံ အနာဂတေ စ သာသနံ နိဿာယ သဂ္ဂမောက္ခမဂ္ဂေသု ပတိဋ္ဌဟန္တာနံ ဝသေနပိ အယမတ္ထော ဝိဘာဝေတဗ္ဗော။

အပိစ **မဟုဇနဟိတာယာ**တိ ဗဟုဇနသ ဟိတတ္ထာယ၊ နေသံ ပညာ-သမ္ပတ္တိယာ[၁] ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာယိကဟိတူပဒေသကောတိ၊ **မဟုဇနသုခါယာ**တိ ဗဟုဇနသ သုခတ္ထာယ၊ စာဂသမ္ပတ္တိယာ ဥပကရဏသုခသမ္ပဒါယကောတိ။ **လောကာနုကမ္ပာယာ**တိ လောကသ အနုကမ္ပနတ္ထာယ၊ မေတ္တာကရုဏာ-သမ္ပတ္တိယာ မာတာပိတရော ဝိယ လောကသ ရက္ခိတာ ဂေါပိတာတိ။ **အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ** ဣဓ ဒေဝမနုဿဂဟဏေန ဘဗ္ဗပုဂ္ဂလေ ဝေနေယျသတ္တေ ဧဝ ဂဟေတ္ဝာ တေသံ နိဗ္ဗာနမဂ္ဂဖလာဓိဂမာယ တထာဂတသ ဥပ္ပတ္တိ ဒဿိတာ ပဌမဝါရေ၊ ဒုတိယတတိယဝါရေသု ပန အရဟတော သေက္ခသ စ ဝသေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ တတ္ထ **အတ္ထာယာ**တိ ဣမိနာ ပရမတ္ထာယ၊ နိဗ္ဗာနာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဟိတာယာ**တိ တံသမ္ပာပကမဂ္ဂ-တ္ထာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ နိဗ္ဗာနသမ္ပာပကမဂ္ဂတော ဟိ ဥတ္တရိံ ဟိတံ နာမ နတ္ထိ။ **သုခါယာ**တိ ဖလသမာပတ္တိသုခတ္ထာယာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ တတော ဥတ္တရိ သုခါဘာဝတော။ ဝုတ္တံ ဟောတိ "အယံ သမာဓိ ပစ္စုပ္ပန္နသုခေါ စေဝ အာယတိဉ္စ သုခဝိပါကော"တိ၂။

၁-ပုညာနံ သမ္ပတ္တိယာ (က) ၂-ဒီ ၃-၂၃၄၊ အံ ၂-၂၀၊ အဘိ ၂-၃၄၇-ပိဋ္ဌေသု။

တထာဂတောတိအာဒိနံ ပဒါနံ အတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တော။ **ဝိဇ္ဇာစရဏ-သမ္ပန္နော**တိအာဒိသု တိသ္သောပိ ဝိဇ္ဇာ ဘယဘေရဝေ[1] အာဂတနယေန၊ ဆပိ ဝိဇ္ဇာ ဆဠဘိညာဝသေန၊ အဋ္ဌပိ ဝိဇ္ဇာ အမ္ဗဋ္ဌသုတ္တေ အာဂတာတိ[2] ဝိဇ္ဇာဟိ သီလသံဝရာဒီဟိ ပန္နရသဟိ စရဏဓမ္မေဟိ စ အနညသာဓာရဏေဟိ သမ္ပန္နော သမန္နာဂတောတိ **ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော**။ သောဘနဂမနတ္တာ, သုန္ဒရံ ဌာနံ ဂတတ္တာ, သမ္မာ ဂတတ္တာ, သမ္မာ ဂဒတ္တာ စ **သုဂတော**။ သမ္ဗဒၶာ ဝိဒိတ-လောကတ္တာ **လောကဝိဒူ**။ နတ္ထိ ဧတေသ ဥတ္တရော တိ **အနုတ္တရော**။ ပုရိသဒမ္မေ ပုရိသဝေနေယ္ယေ သာရေတိ ဝိနေတီတိ **ပုရိသဒမ္မသာရထိ**။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာ-ယိကပရမတ္ထေဟိ ယထာရဟံ အနုသာသတီတိ **သတ္ထာ**။ သမ္ဗဇ္ဈတိ နေယျသ သမ္ဗုဇ္ဈကာရေန သယမ္ပဇာဏာတီတိ ဗုဒ္ဓတ္တာ **ဗုဒ္ဓေါ**ဘိ အယမေတ္ထ သဒ္ဒေပေါ၊ ဝိတ္ထာရော ပန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂတော[3] ဂဟေတဗ္ဗော။

သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိ။ ပ။ ပရိယောသာနကလ္ယာဏန္တိ သော ဘဂဝါ သတ္ထေသု ကာရုညံ ပဋိစ္စ ဟိတ္ဝာပိ အနုတ္တရံ ဝိဝေကသုခံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ တဿ ခေါ အပံ ဝါ ဗဟုံ ဝါ ဒေသေန္တော အာဒိကလ္ယာဏာဒိပဂဘာရမေဝ ဒေသေတိ။ ကထံ? ကေဂါထာပိ ဟိ သမန္တဘဒ္ဒကတ္တာ ဓမ္မသ ပဌမပါဒေန အာဒိကလ္ယာဏာ၊ ဒုတိယတတိယေဟိ မဇ္ဈေကလ္ယာဏာ၊ ပစ္ဆိမေန ပရိယော-သာနကလ္ယာဏာ။ ကောနုသန္ဓိကံ သုတ္တံ နိဒါနေန အာဒိကလ္ယာဏံ၊ နိဂမနေန ပရိယောသာနကလ္ယာဏံ၊ သေသေန မဇ္ဈေကလ္ယာဏံ။ နာနာနုသန္ဓိကံ သုတ္တံ ပဌမေန အနုသန္ဓိနာ အာဒိကလ္ယာဏံ၊ ပစ္ဆိမေန ပရိယောသာနကလ္ယာဏံ၊ သေသေဟိ မဇ္ဈေကလ္ယာဏံ။ သကလောပိ ဝါ သာသနဓမ္မော အတ္တနော အတ္ထဘူတေန သီလေန အာဒိကလ္ယာဏော၊ သမထဝိပဿနာမဂ္ဂဖလေဟိ မဇ္ဈေကလ္ယာဏော၊ နိဗ္ဗာနေန ပရိယောသာနကလ္ယာဏော။ သီလသမာ-ဓိဟိ ဝါ အာဒိကလ္ယာဏော၊ ဝိပဿနာမဂ္ဂေဟိ မဇ္ဈေကလ္ယာဏော၊ ဖလနိဗ္ဗာနေဟိ ပရိယောသာနကလ္ယာဏော။ ဗုဒ္ဓသုဗုဒ္ဓတာယ ဝါ အာဒိ-ကလ္ယာဏော၊ ဓမ္မသုဓမ္မတာယ မဇ္ဈေကလ္ယာဏော၊ သံဃသုပ္ပဋိပတ္တိယာ ပရိယောသာနကလ္ယာဏော။ တံ သုတ္ဝာ တထတ္တာယ ပဋိပန္နေန အဓိ-ဂန္တဗ္ဗာယ အာဘိသမ္ဘောဓိယာ ဝါ အာဒိကလ္ယာဏော၊ ပစ္စေကဗောဓိယာ မဇ္ဈေကလ္ယာဏော၊ သာဝကဗောဓိယာ ပရိယောသာနကလ္ယာဏော။ သုယျ-မာနော စေသ နိဝရဏဝိက္ခမ္ဘနတော သဝနေနပိ ကလ္ယာဏမေဝ အာဝဟတီတိ အာဒိကလ္ယာဏော၊ ပဋိပဇ္ဇိယမာနော သမထဝိပဿနာသုခါဝဟနတော

၁-မ ၁-၂၀-ပိဋ္ဌေ။　　၂-အာဂတာဟိ (သီ၊က)　　၃-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၁၉၆-ပိဋ္ဌေ။

ပဋိပတ္တိယာပိ သုခမေဝ အာဝဟတီတိ မဇ္ဈေကလျာဏော၊ တထာပဋိပန္နော စ ပဋိပတ္တိဖလေ နိဋ္ဌိတေ တာဒိဘာဝါဝဟနတော ပဋိပတ္တိဖလေနပိ ကလျာဏမေဝ အာဝဟတီတိ ပရိယောသာနကလျာဏော။ နာထပုဘာဝတ္ထာ စ ပဘာဝသုဒ္ဓိယာ အာဒိကလျာဏော၊ အတ္ထသုဒ္ဓိယာ[1] မဇ္ဈေကလျာဏော၊ ကိစ္စသုဒ္ဓိယာ ပရိယောသာနကလျာဏော။ တေန ဝုတ္တံ "သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိ။ပ။ ပရိယောသာနကလျာဏ"န္တိ။

ယံ ပန ဘဂဝါ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော သာသနပြဟ္မစရိယံ မဂ္ဂပြဟ္မစရိယဉ္စ ပကာသေတိ၊ နာနာနယေဟိ ဒီပေတိ၊ တံ ယထာနုရူပံ အတ္ထသမ္ပတ္တိယာ **သာတ္ထံ၊** ဗျဉ္ဇနသမ္ပတ္တိယာ **သဗ္ယဉ္ဇနံ**။ သက်ာသနပကာသနဝိဝရဏဝိဘဇန-ဥတ္တာနိကရဏပညတ္တိအတ္ထပဒသမာယောဂတော သာတ္ထံ၊ အက္ခရပဒဗျဉ္ဇနာကာရနိရုတ္တိနိဒ္ဒေသသမ္ပတ္တိယာ သဗ္ယဉ္ဇနံ။ အတ္ထဂမ္ဘီရတာပဋိဝေဓဂမ္ဘီရတာဟိ ဝါ သာတ္ထံ၊ ဓမ္မဂမ္ဘီရတာဒေသနာဂမ္ဘီရတာဟိ သဗ္ယဉ္ဇနံ။ အတ္ထပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါဝိသယတော ဝါ သာတ္ထံ၊ ဓမ္မနိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါဝိသယတော သဗ္ယဉ္ဇနံ။ ပဋိဘာနဝေဒနိယတော ပရိကမ္မကဇနပ္ပသာဒကန္တိ[2] သာတ္ထံ၊ သဒ္ဓေယျတော လောကိယဇနပ္ပသာဒကန္တိ သဗ္ယဉ္ဇနံ။ ဂမ္ဘီရာဓိပ္ပါယတော သာတ္ထံ၊ ဥတ္တာနပဒတော သဗ္ယဉ္ဇနံ။ ဥပနေတဗ္ဗဿ အဘာဝတော သကလပရိပုဏ္ဏဘာဝေန **ကေဝလပရိပုဏ္ဏံ၊** အပနေတဗ္ဗဿ အဘာဝတော နိဒ္ဒေါသဘာဝေန **ပရိသုဒ္ဓံ၊** အပိစ ပဋိပတ္တိယာ အဓိဂမဗျတ္တိတော **သာတ္ထံ၊** ပရိယတ္တိယာ အာဂမဗျတ္တိတော **သဗ္ယဉ္ဇနံ၊** သီလာဒိပဉ္စဓမ္မက္ခန္ဓပါရိပူရိယာ **ပရိပုဏ္ဏံ၊** နိရုပက္လိလေသတော်ာ နိတ္ထရဏတ္ထာယ ပဝတ္တိတော လောကာမိသနိရပေက္ခတော စ **ပရိသုဒ္ဓံ၊** သိက္ခတ္တယပရိဂ္ဂဟိတတ္တာ ဗြဟ္မဘူတေဟိ သေဋ္ဌေဟိ စရိတဗ္ဗတော တေသံ စရိယဘာဝတော စ **ဗြဟ္မစရိယံ**။ တသ္မာ "သာတ္ထံ သဗ္ယဉ္ဇနံ။ပ။ ပကာသေတိ"တိ ဝုစ္စတိ။ **ပဌမော**တိ ဂဏနာနုပုဗ္ဗတော သဗ္ဗလောကုတ္တမဘာဝတော စ ပဌမော ပုဂ္ဂလော။

တသ္သေဝ သတ္ထု သာဝကောတိ တသ္သေဝ ယထာဝုတ္တဂုဏဿ သတ္ထု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဓမ္မဒေသနာယ သဝနန္တေ ဇာတော ဓမ္မသေနာပတိသဒိသော သာဝကော၊ န ပုရဏာဒိ ဝိယ ပဋိညာမတ္တေန သတ္ထု သာဝကော။ **ပါဠိ-ပဒေါ**တိ ပဋိပဒါသဒ္ဒါတေန အရိယမဂ္ဂေန အရိယာယ ဇာတိယာ ဇာတော ဘဝေါတိ ပါဋိပဒေါ၊ အနိဋ္ဌိတပဋိပတ္တိကိစ္စော၊ ပဋိပဇ္ဇမာနော်တိ အတ္ထော။ သုတ္တဂေယျာဒိ ပရိယတ္တိဓမ္မော ဗဟုံ သုတော ဧတေနာတိ **ဗဟုဿုတော**။

၁-အတ္ထသုဒ္ဓိယာ (သီ၊ ဋ္ဌ)　　၂-သရိကမ္မကဇနပ္ပသာဒကန္တိ (က)

ပါဘိမောက္ခသံဝရဒိသီလေန စေဝ အာရညိကင်္ဂါဒိဓုတင်္ဂဝတေဟိ စ ဥပပန္နော သမ္ပန္နော သမန္နာဂတောတိ **သီလဝတူပပန္နော**။ ဇူတိ ဘဂဝါ "လောကာနုကမ္ပာ နာမ ဟိတဇ္ဈာသယေန ဓမ္မဒေသနာ၊ သာ စ ဇူမေသု ဧဝ တိသု ပုဂ္ဂလေသု ပဋိဗဒ္ဓါ"တိ ဒဿေတိ။ သေသံ သုဝိညေယ္မေဝ။

ဂါထာသု **တဿန္ဒယော**တိ တဿေဝ သတ္တ္ဿ ပဋိပတ္တိယာ ဓမ္မဒေသနာယ စ အနုဂမနေန တဿန္ဒယော အနုဇာတော။ အဝိဇ္ဇန္ဓကာရံ ဝိဓမိတ္ဝာ သပရသန္တာနေသု ဓမ္မာလောကသင်္ခါတာယ ပဘာယ ကရဏတော **ပဘင်္ကရာ**။ **ဓမ္မမုဒီရယန္တာ**တိ စတုသစ္စဓမ်ံ ကထေန္တာ။**အပါပုရန်္တိ**[1]တိ ဥဿဒေန်္တိ။ **အမတဿ** နိဗ္ဗာနဿ။ **ဒွါရံ** အရိယမဂ္ဂံ။ **ယော ဂါ**တိ ကာမယောဂါဒိတော။ **သဏ္ဌဝါဟေနာ**တိ ဝေနေယျသတ္တဝါဟနတော ဘဝကန္တာရနိတ္ထရဏတော သဏ္ဌဝါဟော၊ ဘဂဝါ၊ တေန သဏ္ဌဝါဟေန။ **သုဒေသိတံ မဂ္ဂမနုဂ္ဂမန်္တိ**[2] တေန သမ္မာ ဒေသိတံ အရိယမဂ္ဂံ တဿ ဒေသနာနုသာရေန အနုဂန္တုန်္တိ ပဋိပဇ္ဇန်္တိ။ **ဇူဧဝါ**ဘိ ဇူမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ။ သေသံ ဥတ္တာနမေဝ။

ပဉ္စမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-အသုဘာနုပဿီသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၅။ ဆဋ္ဌေ **အသုဘာနုပဿီ**တိ အသုဘံ[3] အနုပဿနာ ဒွတ္တိံသာကာရဝသေန စေဝ ဥဒ္ဓုမာတကာဒိသု ဂဟိတနိမိတ္တဿ ဥပသံဟရဏဝသေန စ ကာယသ္မိံ အသုဘံ အသုဘာကာရံ အနုပဿကာ ဟုတ္ဝာ ဝိဟရထ။ **အာနာပါနဿတီ**တိ အာနာပါနေ သတိ၊ တံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တာ သတိ၊ အဿာသပဿာသပရိဂ္ဂါဟိကာ သတီတိ အတ္ထော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ "အာနန္တိ အဿာသော၊ နော ပဿာသော။ ပါနန္တိ ပဿာသော၊ နော အဿာသော"တိ-အာဒိ[4]။

ဧဝါတိ တုမှာကံ။ **အန္ဓဗန္ဓနန်္တိ** ဇူဓ ဂေါစရဇ္ဈတ္တံ အဓိပ္ပေတံ။ **ပရိမုခန်္တိ** အဘိမုခံ။ **သုပဋ္ဌိတာ**တိ သုဋ္ဌု ဥပဋ္ဌိတာ။ ဇူဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—အာနာပါနဿတိ စ တုမှာကံ ကမ္မဋ္ဌာနာဘိမုခံ သုဋ္ဌု ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတူတိ။ အထ ဝါ **ပရိမုခ**န်္တိ ပရိဂ္ဂဟိတနိယျာနံ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ။ "ပရိတိ ပရိဂ္ဂဟဋ္ဌော၊ မုခန်္တိ

၁-အပါပုရေန်္တိ (က)
၂-အသုဘန်္တိ (သီ၊ သျာ)
၃-မဂ္ဂမနုဂ္ဂမန်္တိ (က)
၄-ခု ၉-၁၇၀-ပိဋ္ဌေ။

နိယျာနဋ္ဌော၊ သတိတိ ဥပဋ္ဌာနဋ္ဌော၊ တေန ဝုစ္စတိ ပရိမုခံ သတိ”န္တိ ။ ဇာမိနာ စတုသတိပဋ္ဌာနသောဋသပ္ပဘေဒါ အာနာပါနသတိကမ္မဋ္ဌာနဘာဝနာ ဒဿိတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။

ဧဝံ သခ်ေပနေဝ ရာဂစရိတဝိတက္ကစရိတာနံ သပ္ပါယံ ပဋိက္ကုလမနသိကာရကာယာနုပဿနာဝသေန သမထကမ္မဋ္ဌာနံ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနဉ္စ ဥပဒိသိတွာ၂ ဇာဒါနိ သုဒ္ဓဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာနမေဝ ဒဿေန္တော **“သမ္မသန်ါရေသု အနိစ္စာနုပဿိနော ဝိဟရထာ”**တိ အာဟ။တတ္ထ အနိစ္စံ အနိစ္စလက္ခဏံ အနိစ္စာနုပဿနာ အနိစ္စာနုပဿိတိ ဇာနံ စတုက္ကံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟုတ္ဝာ အဘာဝတော ဥဒယဗ္ဗယယောဂတော တာဝကာလိကတော နိစ္စပဋိက္ခေပတော စ ခန္ဓပဉ္စကံ **အနိစ္စံ** နာမ။ တဿ ယော ဟုတ္ဝာ အဘာဝါကာရော၊ တံ **အနိစ္စလက္ခဏံ** နာမ။ တံ အာရဗ္ဘ ပဝတ္တာ ဝိပဿနာ **အနိစ္စာနုပဿနာ**။ တံ အနိစ္စန္တိ ဝိပဿကော **အနိစ္စာနုပဿိ**။ ဧတ္ထ စ ကောဒဿဝိဓော အသုဘကထာ ပဌမဇ္ဈာနံ ပါပေတ္ဝာ, သောဋသဝတ္ထုကာ စ အာနာပါနကထာ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ ပါပေတ္ဝာ, ဝိပဿနာကထာ စ ဝိတ္ထာရတော ဝတ္တဗ္ဗာ၊ သာ ပန သဗ္ဗာကာရတော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ၃ ကထိတာတိ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဇာဒါနိ အသုဘာနုပဿနာဒိဟိ နိပ္ဖါဒေတဗ္ဗံ ဖလဝိသေသံ ဒဿေတုံ **“အသုဘာနုပဿိန”**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သုဘာယ ဓာတုယာ**တိ သုဘဘာဝေ၊ သုဘနိမိတ္တေတိ အတ္ထော။ **ရာဂါနုသယော**တိ သုဘာရမ္မဏေ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟော ကာမရာဂါနုသယော။ သော ကေသာဒီသု ဥဒ္ဓုမာတကာဒီသု ဝါ အသုဘာနုပဿိနံ အသုဘနိမိတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ တတ္ထ ပဌမဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ တံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ အဓိဂတေန အနာဂါမိမဂ္ဂေန **ပဟီယတိ၊** သဗ္ဗသော သမုစ္ဆိန္နိယတီတိ အတ္ထော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ “အသုဘာ ဘာဝေတဗ္ဗာ ကာမရာဂဿ ပဟာနာယာ”တိ[၄]။ **ဗျာပါရော**တိ ဗဟိဒ္ဓါဝတ္ထုကတ္တာ အနတ္ထာဝဟတ္တာ စ ဗာဟိရာ ဗဟိဘူတာ။ **ဝိတက္ကာသယာ**တိ ကာမသင်္ကပ္ပါဒိမိစ္ဆာဝိတက္ကာ။ တေ ဟိ အပ္ပဟီနာ အာသယာနုဂတာ သတိ ပစ္စယသမဝါယေ ဥပ္ပဇ္ဇနတော ဝိတက္ကာသယာတိ ဝုတ္တာ။ ကာမဝိတက္ကော စေတ္ထ ကာမရာဂဋ္ဌဟဏေန ဂဟိတော ဧဝါတိ တဒဝသေသာ ဝိတက္ကာ ဧဝ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဝိဃာတပက္ခိကာ**တိ ဒုက္ခဘာဂိယာ, ဇာန္တာဝိဃာတနိဗ္ဗတ္တနကာ ဝါ။ **တေ န**

၁-ခ ဧ-၁၇၄-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-ဥဒ္ဒိသိတွာ (သီ)
၃-ဝိသုဒ္ဓိ ၂-၂၇၆-ဝိဇ္ဇေ။ ၄-အံ ၃-၁၆၉၊ ခု ၁-၁၂၀-ဝိဇ္ဇေသု။

ဖောန်္ဒီတိ တေ ပဟီယန္တိ။ ဗျာပါဒဝိတက္ကော ဝိဟိံသာဝိတက္ကော ဉာတိ-ဝိတက္ကော ဇနပဒဝိတက္ကော အမရာဝိတက္ကော အနဝညတ္တိပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော လာဘသက္ကာရသိလောကပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော ပရာနုဒ္ဒယတာ-ပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကောတိ အဋ္ဌ ကာမဝိတက္ကေန သဒ္ဓိံ နဝဝိဓာ မဟာဝိတက္ကာ အာနာပါနဿတိသမာဓိနာ တန္နိဿိတာယ စ ဝိပဿနာယ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဝိက္ခမ္ဘိတာ၊ တံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ အဓိဂတေန အရိယမဂ္ဂေန ယထာရဟံ အန-ဝသေသတော ပဟီယန္တိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ “အာနာပါနဿတိ ဘာဝေတဗ္ဗာ ဝိတက္ကုပစ္ဆေဒါယာ”တိ[1]။

ယာ အဝိဇ္ဇာ၊ သာ ပဟီယတီတိ ယာ သစ္ခသဘာဝပဋိစ္ဆာဒိနီ သဗ္ဗာနတ္ထ-ကာရီ သကလဿ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ မူလဘူတာ အဝိဇ္ဇာ၊ သာ အနိစ္စာနုပဿိနံ ဝိဟရတံ သမုစ္ဆိန္ဒတိ။ ဣဒံ ကိရ ဘဂဝတာ အနိစ္စာကာရတော ဝုဋ္ဌိတဿ သုက္ခဝိပဿကဒိဋ္ဌာသဝဿ ဝသေန ဝုတ္တံ။ တဿာယံ သင်္ခေပတ္ထော—တေဘူမကေသု သဗ္ဗသင်္ခါရေသု အနိစ္စာဒိတော သမ္မသနံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ ဝိပဿနွာနံ ယဒါ အနိစ္စန္တိ ပဝတ္တမာနာ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ မဂ္ဂေန ဃဋိယတိ၊ အနုက္ကမေန အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တေသံ အနိစ္စာနုပဿိနံ ဝိဟရတံ အဝိဇ္ဇာ အနဝသေသတော ပဟီယတိ၊ အရဟတ္တမဂ္ဂဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ **အနိစ္စာ-နုပဿိနံ ဝိဟရတ**န္တိ ဣဒံ အနိစ္စလက္ခဏဿ တေသံ ပါကဋဘာဝတော ဋ္ဌတရဿ လက္ခဏဒွယဿ ဂဟဏေ ဥပါယဘာဝတော ဝါ ဝုတ္တံ၊ န ပန ဧကဿေဝ လက္ခဏဿ အနုပဿိတဗ္ဗတော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ “ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ၊ ယံ ဒုက္ခံ တဒနတ္တာ”တိ[2]။ အပရမ္ပိ ဝုတ္တံ “အနိစ္စသညိနော ဟိ မေဃိယ အနတ္တသညာ သဏ္ဌာတိ၊ အနတ္တသညီ အသ္မိမာနသမုဂ္ဃါတံ ပါပုဏာတီ”တိ[3]။

ဂါထာသု **အာနာပါနေ ပဋိဿတော**တိ အာနာပါနနိမိတ္တသ္မိံ ပဋိ ပဋိ သတော၊ ဥပဋ္ဌိတသတိတိ အတ္ထော။ **ပဿ**န္တိ အာသဝက္ခယဉာဏစက္ခုနာ သင်္ခါရုပသမံ နိဗ္ဗာနံ ပဿန္တော။ **အာတာပီ သဗ္ဗဒါ**တိ အန္တရာဝေါသာနံ အနာပဇ္ဇိတ္ဝာ အသုဘာနုပဿနာဒိသု သတတံ အာတာပီ ယုတ္တပ္ပယုတ္တော၊ တတော ဧဝ **ယတော** ဝါယမမာနော, နိယတော ဝါ သမ္မတ္တနိယာမေန **တဋ္ဌ** သဗ္ဗသင်္ခါရသမထေ နိဗ္ဗာနေ အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိယာ ဝိမုစ္စတိ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဆဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-အံ ၃-၁၆၉၊ ခု ၁-၁၂၀-ဝိဇ္ဇေသု။　　၂-သံ ၂-၁၉-ဝိဇ္ဇေ။

၇-ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၆။ သတ္တမေ **ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နသာ**တိ ဣဓ ဓမ္မော နာမ နဝဝိဓော လောကုတ္တရဓမ္မော၊ တသ္မ ဓမ္မသ္မ အနုဓမ္မော သီလဝိသုဒ္ဓိအာဒိ ပုဗ္ဗဘာဂ-ပဋိပဒါဓမ္မော၊ တံ ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပန္နသ္မ အဓိဂန္တုံ ပဋိပဇ္ဇမာနသ္မ။ **အယမနု-ဓမ္မော ဟောတီ**တိ အယံ အနုစ္ဆဝိကသဘာဝေါ ပတိရူပသဘာဝေါ ဟောတိ။ **ဧဝယျာကရဏာယာ**တိ ကထနာယ။ **ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နောယန္တိ ယန္တိ** ကရ-ဏတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယေန အနုဓမ္မေန တံ ဓမ္မာနုဓမ္မံ ပဋိပန္နောတိ ဗျာကရမာနော သမ္မဒေဝ ဗျာကရောန္တော နာမ သိယာ၊ နတ္ထေ-နဒါနိံ ဝိညူဟိ ဂရဟိတဗ္ဗော သိယာတိ။ **ယန္တိ** ဝါ ကိရိယာပရာမသနံ၊ တေနေတံ ဒဿေတိ “ယဒိဒံ ဓမ္မဿဝ ဘာသနံ, ဓမ္မဝိတက္ကဿဝ စ ဝိတက္ကနံ တဒုဘယာ-ဘာဝေ ဉာဏုပေက္ခာယ၊ အယံ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပန္နသ္မ ဘိက္ခုနော တထာရူပေါ အယန္တိ ကထနာယာနုရူပဟေတု အနုစ္ဆဝိကကာရဏံ။ **ဘာသမာနော ဓမ္မံ-ယေဝ ဘာသေယျာ**တိ ကထေန္တော စေ ဒသကထာဝတ္ထုဓမ္မံယေဝ ကထေယျ၊ န တပ္ပဋိပက္ခမဟိစ္ဆတာဒိအဓမ္မံ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

> “ယာယံ ကထာ အဘိသလ္လေခိကာ စေတောဝိဝရဏသပ္ပါယာ ကေန္တိနိဗ္ဗိဒါယ ဝိရာဂါယ နိရောဓာယ ဥပသမာယ အဘိညာယ သမ္ဗောဓာယ နိဗ္ဗာနာယ သံဝတ္တတိ။ သေယ္ယထိဒံ၊ အပ္ပိစ္ဆကထာ သန္တုဋ္ဌိကထာ ပဝိဝေကကထာ အသံသဂ္ဂကထာ ဝီရိယာရမ္ဘကထာ သီလကထာ သမာဓိကထာ ပညာကထာ ဝိမုတ္တိကထာ ဝိမုတ္တိ-ဉာဏဒဿနကထာ၊ ဧဝရူပါယ ကထာယ နိကာမလာဘီ ဟောတိ အကိစ္ဆလာဘီ အကသိရလာဘီ”တိ။

အဘိသလ္လေခိကာယ ကထာယ လာဘီ ဧဝ ဟိ တံ ဘာသေယျ။ ဧတေန ကလ္ယာဏမိတ္တသမ္ပဒါ ဒဿိတာ။

ဓမ္မဝိတက္ကန် နေက္ခမ္မဝိတက္ကာဒိံ ဓမ္မတော အနပေတံ ဝိတက္ကယတော “သီလာဒိပဋိပဒံ ပရိပူရေဿာမီ”တိ ဥပရူပရိ ဥဿာဟော အဘိဝဍ္ဎိသတိ။ သော ပန ဝိတက္ကော သီလာဒိနံ အနုပကာရဓမ္မေ ဝဇ္ဇေတ္ဝာ ဥပကာရဓမ္မေ အနုဗြူဟနဝသေန ဟာနဘာဂိယဘာဝံ အပနေတ္ဝာ ဌိတိဘာဂိယဘာဝေပိ အဌတ္ဝာ ဝိသေသဘာဂိယတံ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယတံ စ ပါပနဝသေန ပဝတ္တိယာ အနေကပ္ပဘေဒေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **နော အဓမ္မဝိတက္ကန်** ကာမဝိတက္ကံ နော

၁-အံ ၃-၁၆၈၊ ခု ၁-၁၁၉-ပိဋ္ဌေသု။

ဝိတက္ကေယျာတိ အတ္ထော။ **တဒုဘယံ ဝါ ပနာ**တိ ယဒေတံ ပရေသံ အနုဂ္ဂဟဏတ္ထံ ဓမ္မဘာသနံ အတ္တနော အနုဂ္ဂဟဏတ္ထံ ဓမ္မဝိတက္ကနဉ္စ ဝုတ္တံ။ အထ ဝါ ပန တံ ဥဘယံ **အာဘိနိဝေဿတွာ** အပဋိပဇ္ဇိတ္ဝာ အကတ္ဝာ။ **ဥပေက္ခကော**တိ တထာပဋိပတ္တိယံ ဥဒါသီနော သမထဝိပဿနာဘာဝနမေဝ အနုဗြူဟန္တော ဝိဟရေယျ၊ သမထပဋိပတ္တိယံ ဝါ ဥပေက္ခကော ဟုတ္ဝာ ဝိပဿနာယမေဝ ကမ္မံ ကရောန္တော ဝိဟရေယျ။ ဝိပဿနာမို ဥဿုက္ကာပေတ္ဝာ တတ္ထပိ သန်ဩရုပေက္ခာဉာဏဝသေန ဥပေက္ခကော ယာဝ ဝိပဿနာဉာဏံ မဂ္ဂေန ဃဋီယတိ၊ တာဝ ယထာ တံ တိက္ခံ သူရံ ပဿန္ဒံ ဟုတ္ဝာ ဝဟတိ၊ တထာ ဝိဟရေယျ သတော သမ္ပဇာနော‌တိ။

ဂါထာသု သမထဝိပဿနာဓမ္မော အာရမိတဗ္ဗဋ္ဌေန အာရာမော ဇေဿာတိ **ဓမ္မာရာမော**။ တသ္မိံယေဝ ဓမ္မေ ရတော‌တိ **ဓမ္မရတော**။ တသ္မေဝ ဓမ္မသ္မ ပုနပ္ပုနံ ဝိစိန္တနတော **ဓမ်ံ အနုဝိစိန္တယံ** တံ ဓမ်ံ အာဝဇ္ဇေန္တော၊ မနသိ ကရောန္တော‌တိ အတ္ထော။ **အနုဿရန်**္တိ တမေဝ ဓမ်ံ ဥပရူပရိဘာဝနာဝသေန အနုဿရန္တော။ အထ ဝါ ဝိမုတ္တာယတနသိသေ ဌတ္ဝာ ပရေသံ ဒေသနာဝသေန သီလာဒိဓမ္မော အာရမိတဗ္ဗဋ္ဌေန အာရာမော ဇေဿာတိ **ဓမ္မာရာမော**။ တထေဝ တသ္မိံ ဓမ္မေ ရတော အဘိရတော‌တိ **ဓမ္မရတော**။ တေသံယေဝ သီလာဒိဓမ္မာနံ ဂတိယော သမန္ဝေသန္တော ကာမဝိတက္ကာဒိနံ သြကာသံ အဒတ္ဝာ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပါဒိဓမ်ံယေဝ အနုဝိစိန္တနတော **ဓမ်ံ အနုဝိစိန္တယံ**။ တဒုဘယံ ဝါ ပန သြဋ္ဌာရိကတော ဒဟန္တော အဏ္ဏုပေက္ခိတ္ဝာ သမထဝိပဿနာဓမ္မမေဝ ဥပရူပရိ ဘာဝနာဝသေန အနုဿရန္တော အနုဗြူဟနဝသေန ပဝတ္တေန္တော။ **သဒ္ဓမ္မော**တိ သတ္တတိံသပဗောဓိပက္ခိယဓမ္မော နဝဝိဓလောကုတ္တရဓမ္မော **စ နံ ပရိဟာယတီ**၊ နံ စိရသေဝ တံ အဓိဂစ္ဆတီတိ အတ္ထော။

ဣဒါနိ တသ် အနုဿရဏာကာရံ ဒဿေန္တော **"စရံ ဝါ"**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **စရံ ဝါ**တိ ဘိက္ခာစာရဝသေန စင်္ကမနဝသေန စ စရန္တော ဝါ။ **ယဒိ ဝါ တိဋ္ဌန်**္တိ တိဋ္ဌန္တော ဝါ **နိသိန္နော** ဝါ။ **ဥဒ ဝါ သယန်**္တိ သယန္တော ဝါ။ ဧဝံ စတူသုပိ ဣရိယာပထေသု။ **အဏ္ဍကံ သမယံ စိတ္တန်**္တိ ယထာဝုတ္တေ ကမ္မဋ္ဌာနသင်္ခါတေ ဂေါစရဇ္ဈတ္တေ အတ္တနော စိတ္တံ ရာဂါဒိကိလေသာနံ ဝူပသမနဝသေန ပဇဟနဝသေန သမယံ သမေန္တော။ **သန်္ဓိမေဝါဓိဂစ္ဆတီ**တိ အစ္ဆန္တသန်္ဓိံ နိဗ္ဗာနမေဝ ပါပုဏာတီတိ။

သတ္တမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-အန္ဓကရဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၇။ အဒ္ဓမေ **အကုသလဝိတက္ကာ**တိ အကောသလ္လသမ္ဘူတာ ဝိတက္ကာ။ **အန္ဓကရဏာ**တိအာဒီသု ယသ သယံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တံ ယထာဘူတ-ဒဿနနိဝါရဏေန အန္ဓံ ကရောန္တိတိ **အန္ဓကရဏာ။** နာ ပညာစက္ခုံ ကရောန္တိတိ **အစက္ခုကရဏာ။** အညာဏံ ကရောန္တိတိ **အညာဏ-ကရဏာ။ ပညာနိရောဓိကာ**တိ ကမ္မဿကတာပညာ ဈာနပညာ ဝိပဿနာ-ပညာတိ ဒုမာ တိသော ပဲညာ အပ္ပဝတ္တိကရဏေန နိရောဓေန္တိတိ ပညာနိရောဓိကာ။ အနိဋ္ဌဖလဒါယကတ္တာ ဒုက္ခသမ်ိတသ ဝိဃာတသ ပက္ခေ ဝတ္တန္တိတိ **ဝိဃာတပက္ခိကာ။** ကိလေသနိဗ္ဗာနံ နာ သံဝတ္တယန္တိတိ **အနိဗ္ဗာန-သံဝတ္တနိကာ။**

ကာမဝိတက္ကောတိ ကာမပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော။ သော ဟိ ကိလေသကာမသဟိတော ဟုတ္ဝာ ဝတ္ထုကာမေသု ပဝတ္တတိ။ ဗျာပါဒပဋိ-သံယုတ္တော ဝိတက္ကော **ဗျာပါဒဝိတက္ကော။** ဝိဟိံသာပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော **ဝိဟိံသာဝိတက္ကော။** ဇာမေ ဒွေ စ သတ္တေသုပိ သမ်ိရေသုပိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ကာမ-ဝိတက္ကော ဟိ ပိယမနာပေ သတ္တေ ဝါ သမ်ိရေ ဝါ ဝိတက္ကေန္တသ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဗျာပါဒဝိတက္ကော အပ္ပိယေ အမနာပေ သတ္တေ ဝါ သမ်ိရေ ဝါ ကုဇ္ဈန္တာ သြလောကနကာလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ နာသနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဝိဟိံသာ-ဝိတက္ကော သမ်ိရေသု နာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သမ်ိရာ ဒုက္ခာပေတဗ္ဗာ နာမ နတ္ထိ၊ "ဇာမေ သတ္တာ ဟညန္တု ဝါ ဗဇ္ဈန္တု ဝါ ဥစ္ဆိဇ္ဇန္တု ဝါ ဝိနသ္သန္တု ဝါ မာ ဝါ အဟေသု" န္တိ စိန္တေနကာလေ ပန သတ္တေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ဇာမေယေဝ ပန ကာမသက်ပ္ပါဒယော။ အတ္ထတော ဟိ ကာမဝိတက္ကာဒိနံ ကာမသက်ပ္ပါဒိနဉ္စ နာနာကရဏံ နတ္ထိ၊ တံသမ္ပယုတ္တာ ပန သညာဒယော ကာမသညာဒယော။ ကာမဓာတုအာဒိနံ ပန ယသ္မာ ပါဠိယံ—

> "ကာမပဋိသံယုတ္တော တက္ကော ဝိတက္ကော။ပ။ မိစ္ဆာသက်ပ္ပေါ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ကာမဓာတု၊ သဗ္ဗေပိ အကုသလာ ဓမ္မာ ကာမဓာတု။ ဗျာပါဒပဋိသံယုတ္တော တက္ကော ဝိတက္ကော။ပ။မိစ္ဆာသက်ပ္ပေါ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဗျာပါဒဓာတု။ ဒဿသု ၁ အာဃာတဝတ္ထူသု စိတ္တသ အာဃာတော ပဋိဃာတော။ပ။ အနတ္တမနတာ စိတ္တသ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဗျာပါဒဓာတု။ ဝိဟိံသာပဋိသံယုတ္တော တက္ကော ဝိတက္ကော

၁-နဝသု (သီ)

မိန္ဆာသက်ပွေါ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဝိဟိံသာဓာတု၊ ဇုဓေကစ္ခော ပါဏိနာ ဝါ လေဋ္ဌုနာ ဝါ ဒဏ္ဍေန ဝါ သတ္ထေန ဝါ ရဇ္ဇုယာ ဝါ အညတရညတရေန သတ္တေ ဝိဟေဌေတိ၊ အယံ ဝိဟိံသာဓာတု”တိ[1]—

အာဂတတ္တာ ဝိသေသော လဒ္ဓတိ။

တတ္ထ ဒွေ ကထာ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကာ စ အသင်္ဂိန္နာ စ။ တတ္ထ ကာမဓာတုယာ ဂဟိတာယ ဇုတရာ ဒွေပိ ဂဟိတာ နာမ ဟောန္တိ။ တတော ပန နိဟရိတ္ဝာ အယံ ဗျာပါဒဓာတု, အယံ ဝိဟိံသာဓာတုတိ ဒဿေတိတိ အယံ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကာ နာမ။ ကာမဓာတုံ ကထေန္တော ပန ဘဂဝါ ဗျာပါဒဓာတုံ ဗျာပါဒဓာတုဉ္စာနေ, ဝိဟိံသာဓာတုံ ဝိဟိံသာဓာတုဉ္စာနေ ဌပေတ္ဝာဝ အဝသေသံ ကာမဓာတု နာမာတိ ကထေသိတိ အယံ အသင်္ဂိန္နကထာ နာမ။

သုက္ကပက္ခေ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ နေက္ခမ္မပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော **နေက္ခမ္မဝိတက္ကော**။ သော အသုဘပုဗ္ဗဘာဂေ ကာမာဝစရော ဟောတိ၊ အသုဘဈာနေ ရူပါဝစရော၊ တံ ဈာနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂဖလကာလေ လောကုတ္တရော။ အဗျာပါဒပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော **အဗျာပါဒဝိတက္ကော**။ သော မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂေ ကာမာဝစရော ဟောတိ၊ မေတ္တာဈာနေ ရူပါဝစရော၊ တံ ဈာနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂဖလကာလေ လောကုတ္တရော။ အဝိဟိံသာပဋိသံယုတ္တော ဝိတက္ကော **အဝိဟိံသာဝိတက္ကော**။ သော ကရုဏာပုဗ္ဗဘာဂေ ကာမာဝစရော၊ ကရုဏာဈာနေ ရူပါဝစရော၊တံ ဈာနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ ဥပ္ပန္နမဂ္ဂဖလကာလေ လောကုတ္တရော။ ယဒါ ပန အလောဘော သီသံ ဟောတိ၊ တဒါ ဇုတရေ ဒွေ တဒန္ဓာယိကာ ဟောန္တိ။ ယဒါ မေတ္တာ သီသံ ဟောတိ၊ တဒါ ဇုတရေ ဒွေ တဒန္ဓာယိကာ ဟောန္တိ။ ယဒါ ကရုဏာ သီသံ ဟောတိ၊ တဒါ ဇုတရေ ဒွေ တဒန္ဓာယိကာ ဟောန္တိ။

ဇုမေယ်ဝ ပန နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပါဒယော။ အတ္ထတော ဟိ နေက္ခမ္မဝိတက္ကာဒိနံ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပါဒိနဉ္စ နာနာကရဏံ နတ္ထိ၊ တံသမယုတ္တာ ပန သညာဒယော နေက္ခမ္မသညာဒယော။ နေက္ခမ္မဓာတုအာဒိနံ ပန ယသ္မာ ပါဠိယံ—

“နေက္ခမ္မပဋိသံယုတ္တော တက္ကော ဝိတက္ကော သင်္ကပ္ပေါ၊ အယံ ဝုစ္စတိ နေက္ခမ္မဓာတု။ သဗ္ဗေပိ ကုသလာ ဓမ္မာ နေက္ခမ္မဓာတု။ အဗျာပါဒပဋိသံယုတ္တော တက္ကော ဝိတက္ကော သင်္ကပ္ပေါ၊ အယံ ဝုစ္စတိ အဗျာပါဒဓာတု။ ယာ သတ္တေသု မေတ္တိ မေတ္တာယနာ

၁-အဘိ ၂-၈၈-၃၇၇-ဝိဇ္ဇေသု။

မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ အဗျာပါဒဓာတု။ အဝိဟိံ-
သာပဋိသံယုတ္တော တက္ကော ဝိတက္ကော သက်ပ္ပေါ၊ အယံ ဝုစ္စတိ
အဝိဟိံသာဓာတု။ ယာ သတ္တေသု ကရုဏာ ကရုဏာယနာ
ကရုဏာစေတောဝိမုတ္တိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ အဝိဟိံသာဓာတု”တိ[၁]—

အာဂတတ္တာ ဝိသေသော လဗ္ဘတိ။ ဇာဓာပိ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကာ အသမ္ဘိန္နာတိ
ဒွေ ကထာ ဝုတ္တာနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသံ သုဝိညေယ္ယမေဝ။

ဂါထာသု **ဝိတက္ကယေ**တိ ဝိတက္ကေယျ။ **နိရာကရေ**တိ အတ္တနော သန္တာနတော
နိဟရေယျ။ ဝိနောဒေယျ၊ ပဇဟေယျာတိ အတ္ထော။ **သဓေ ဝိတက္ကာနိ ဝိစာရိတာနိ၊
သမေတိ ဝုဋ္ဌိဝ ရဇံ သမုဟတ**န္တိ ယထာ နာမ ဂိမ္ဟာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ ပထဝိယံ
သမုဟတံ သမန္တာတော ဥဋ္ဌိတံ ရဇံ မဟတော အကာလမေဃသ္သ ဝဿတော
ဝုဋ္ဌိ ဌာနသော ဝူပသမေတိ၊ ဧဝမေဝ သော ယောဂါဝစရော ဝိတက္ကာနိ
မိဿာဝိတက္ကေ စ ဝိစာရိတာနိ တံသမ္ပယုတ္တာဝိစာရေ စ သမေတိ ဝူပသမေတိ
သမုစ္ဆိန္ဒတိ။ တထာဘူတော စ **ဝိတက္ကူပသမေန စေတသာ** သဗ္ဗေသံ မိဿာ-
ဝိတက္ကာနံ ဥပသမနတော ဝိတက္ကူပသမေန အရိယမဂ္ဂစိတ္တေန **ဇာဓေဝ** ဒိဋ္ဌေဝ
ဓမ္မေ **သန္တိပဒံ** နိဗ္ဗာနံ **သမဓိဂတော** ဟောတီတိ။

၉-အန္တရာမလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၈။ နဝမေ **အန္တရာမလာ**တိ ဧတ္ထ **အန္တရာ**သဒ္ဒေါ—

“နဒီတီရေသု သဏ္ဌာနေ၊ သဘာသု ရထိယာသု စ။
ဇနာ သင်္ဂမ္မ မန္တေန္တိ၊ မဒ္ဓု တဒ္ဓု ကိမန္တရ”န္တိ—

အာဒီသု[၂] ကာရဏေ အာဂတော။ “အဒ္ဓသာ မံ ဘန္တေ အညတရာ ဇာတိ
ဝိဇ္ဇန္တရိကာယ ဘာဇနံ ဓောဝန္တိ”တိအာဒီသု[၃] ဓာတုယံ။ “အပိစာယံ တပေါဒါ
ဇိန္နံ မဟာနိရယာနံ အန္တရိကာယ အာဂစ္ဆတီ”တိအာဒီသု[၄] ဝိဝရေ။

“ဝိတဝတ္ထေ ဝိတဓေဇေ၊ ဝိတာလင်္ကာရဘူသိတေ။
ဝိတန္တရာဟိ ဝဂ္ဂူဟိ၊ အပိဋ္ဌန္ဓာဝ သောဘသီ”တိ—

၁-အဘိ ၂-၈၈-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၁-၂၀၃-ဝိဋ္ဌေ။
၃-မ၂-၁၁၂-ဝိဋ္ဌေ။ ၄-ဝိ ၁-၁၄၉-ဝိဋ္ဌေ။

အာဒိသုံ[၁] ဥတ္တရိသာဋကေ[၂]။ "ယဿန္တရတော နု သန္တိ ကောပါ"တိအာဒိသု[၃] စိတ္တေ။ ဣဓဝိပိ စိတ္တေ ဧဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တသ္မာ အန္တရေ စိတ္တေ ဘဝါ**အန္ဓရာ**။ယသ္မိံ သန္တာနေ ဥပ္ပန္နော၊တဿ မလိနဘာဝကရဏတော **မလာ**။ တတ္ထ မလံ နာမ ဒုဝိဓံ သရီရမလံ စိတ္တမလန္တိ။ တေသု သရီရမလံ သေဒဇလ္လိကာဒိ သရီရေ နိဿိတ္တံ, တတ္ထ လဂ္ဂံ အာဂန္တုကရဇော့၊ တံ ဥဒကေနပိ နိဟရိတုံ၊ န တထာ သံကိလေသိကံ။ စိတ္တမလံ ပန ရာဂါဒိသံကိလေသိကံ၊ တံ အရိယ-မဂ္ဂေဟေဝ နိဟရိတုံ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ပေါရာဏေဟိ—

"ရူပေန သံကိလိဋ္ဌေန[၄]၊ သံကိလိသန္တိ မာဏဝါ။
ရူပေ သုဒ္ဓေ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ အနက္ခာတံ မဟေသိနာ။
စိတ္တေန သံကိလိဋ္ဌေန၊ သံကိလိသန္တိ မာဏဝါ။
စိတ္တေ သုဒ္ဓေ ဝိသုဇ္ဈန္တိ၊ ဣတိ ဝုတ္တံ မဟေသိနာ"တိ[၅]။

တေနာဟ ဘဂဝါ "စိတ္တသံကိလေသာ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သံကိလိသန္တိ၊ စိတ္တဝေါဒါနာ ဝိသုဇ္ဈန္တိ"တိ[၆]။ တသ္မာ ဘဂဝါ ဣဓဝိပိ စိတ္တမလဝိသောဓနာယ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော "တယော‌မေ ဘိက္ခဝေ အန္ဓရာမလာ"တိ အာဟ။

ယထာ စေတေ လောဘာဒယော သတ္တာနံ စိတ္တေ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ မလိနဘာဝ-ကရာ နာနုပ္ပကာရသံကိလေသဝိဓာယကာတိ အန္ဓရာမလာ၊ ဧဝံ ဧကေတော ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ဧကေတော သယိတ္ဝာ ဩတာရဂဝေသီ အမိတ္တသတ္တော့ ဝိယ စိတ္တေ ဧဝ[၇] ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ သတ္တာနံ နာနာဝိဓအနတ္ထာဝဟာ နာနုပ္ပကာရဒုက္ခနိဗ္ဗတ္တကာတိ ဒဿေန္တော "**အန္ဓရာ‌အမိတ္တာ**"တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ မိတ္တပဋိပက္ခတော **အမိတ္တာ**၊ သပတ္တကိစ္စကရဏတော **သပတ္တာ**၊ ဟိံသနတော **ဝဓကာ**၊ ဥဇု-ဝိပစ္စနီကတော **ပစ္စတ္ထိကာ**။

တတ္ထ ဒ္ဝိဟိ အာကာရေဟိ လောဘာဒိနံ အမိတ္တာဒိဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဧဝရိပုဂ္ဂလော ဟိ အန္တရံ လဘမာနော အတ္တနော ဝေရိဿ သတ္ထေန ဝါ သိသံ ပါတေတိ၊ ဥပါယေန ဝါ မဟန္တံ အနတ္ထံ ဥပ္ပါဒေတိ။ ဣမေ စ လောဘာဒယော ပညာသိရပါတနေန ယောနိသမ္မဒ္ဓိပါဒနေန စ တာဒိသံ တတော ဗလဝတရံ အနတ္ထံ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ။ ကထံ? စက္ခုဒ္ဒါရသ္မိံ ဟိ ဣဋ္ဌာဒိသု အာရမ္မဏေသု အာပါထ-ဂတေသု ယထာရဟံ တာနိ အာရဗ္ဘ လောဘာဒယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တ္ထောဝတာဿ

၁-ခု ၂-၅၂-ဝိဇ္ဇေ ဝိမာနဝတ္ထုသ္မိံ။　၂-ဥတ္တရသာဋကေ (သီ)　၃-ခ ၁-၁၀၀-ဝိဇ္ဇေ ဥဒါနေ။
၄-ရူပမ္ဟိ သံကိလိဋ္ဌမ္ဟိ (သျာ၊က)　　၅-ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၃၃၈၊ မ-ဋ္ဌ ၁-၂၃၇-ဝိဇ္ဇေသုပိ။
၆-သံ ၂-၁၂၃-ဝိဇ္ဇေ။　　၇-သတ္တေ ဧဝ (သျာ)

ပညာသိရံ ပါတိတံ နာမ ဟောတိ။ သောတဒ္ဓါရာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧဝံ တာဝ ပညာသိရပါတနတော အမိတ္တာဒိသဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ လောဘာဒယော ပန ကဲမ္မနိဒါနာ ဟုတ္ဝာ အတ္တဇာဒိဘေဒါ စတသော ယောနိယော ဥပနေန္တိ၊ တသ ယောနိဥပဂမနမူလကာနိ ပဗ္ဗဝိသတိ မဟာ-ဘယာနိ ဒွတ္တိံသ ကမ္မကရဏာနိ စ အာဂတာနေဝ ဟောန္တိ။ ဧဝံ ယောနိ-သမ္ပဋိပါဒနတော ပိ နေသံ အမိတ္တာဒိသဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဇာတိ လောဘာ-ဒယော အမိတ္တာဒိသဒိသတာယ စိတ္တသမ္ပန္နာ။ တတာယ စ “အန္တရာအမိတ္တာ”တိ-အာဒိနာ ဝုတ္တာ။ အပိစ အမိတ္တေဟိ ကာတုံ အသက္ကုဏေယျံ၊ လောဘာဒယော ကရောန္တိ၊ အမိတ္တာဒိဘာဝေါ စ လောဘာဒိဟိ ဇာယတိတိ တေသံ အမိတ္တာ-ဒိဘာဝေါ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

> “ဒိသော ဒိသံ ယန္တံ ကယိရာ၊ ဝေရိ ဝါ ပန ဝေရိနံ။
> မိစ္ဆာပဏိဟိတံ စိတ္တံ၊ ပါပိယော နံ တတော ကရေ”တိ[1]။

ဂါထာသု အတ္တနော ပရေသဉ္စ အနတ္ထံ ဇနေတိတိ **အနတ္ထဇနနော**။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

> “ယဒပိ လုဒ္ဓေါ အဘိသန်ဓေတိ ကာယေန ဝါစာယ မနသာ၊ တဒပိ အကုသလံ။ ယဒပိ လုဒ္ဓေါ လောဘေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ပရဿ အသတာ ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေတိ ဝဓေန ဝါ ဗန္ဓေန ဝါ ဇာနိယာ ဝါ ဂရဟာယ ဝါ ပဗ္ဗာဇနာယ ဝါ ဗလဝမ္ဟိ ဗလတ္ထော ဇာတိ၊ တဒ့ပိ အကုသလံ။ ဇာတိဿမေ လောဘဇာ လောဘနိဒါနာ လောဘသမုဒယာ လောဘပစ္စယာ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တီ”တိ[2]။

အပရမ္ပိ ဝုတ္တံ—

> “ရတ္တော ခေါ ဗြာဟ္မဏ ရာဂေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော အတ္တဗျာဗာဓာယပိ စေတေတိ၊ ပရဗျာဗာဓာယပိ စေတေတိ၊ ဥဘယဗျာဗာဓာယပိ စေတေတိ၊ စေတသိကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတီ”တိအာဒိ[3]။

စိတ္တုပ္ပကောပနောတိ စိတ္တသင်္ခါဘနော။ လောဘော ဟိ လောဘနိယေ ဝတ္ထုသ္မိံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော စိတ္တံ ခောဘေန္တော ပကောပေန္တော ဝိပရိဏာမေန္တော

၁-ခု ၁-၁၉-၁၂၃-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-အံ ၁-၂၀၂-ပိဋ္ဌေ။ ၃-အံ ၁-၁၅၆-ပိဋ္ဌေ။

ဝိကာရံ အာပါဒေန္တော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပသာဒါဒိဝသေန[1] ပဝတ္တိတုံ နဒေတိ။ **ဘယမန္တရတော ဇာတံ၊ တံ ဇနော နာဝဗုဇ္ဈတီ**တိ တံ လောဘသဒ္ဓါတံ အန္တရတော အဇ္ဈန္တရေ အတ္တနော စိတ္တေယေဝ ဇာတံ အနုဏ္ဍနနစိတ္တပ္ပ-ကောပနာဒိံ ဘယံ ဘယဟေတုံ အယံ ဗာလမဟာဇနော နာဝဗုဇ္ဈတိ နဇာနာတိတိ။

လုဒ္ဓေါ အတ္ထံ နဇာနာတီတိ အတ္တတ္ထပရတ္ထာဒိဘေဒံ အတ္ထံ ဟိတံ လုဒ္ဓပုဂ္ဂလော ယထာဘူတံ နဇာနာတိ။ **ဓမ္မံ နပဿတီ**တိ ဒသကုသလ-ကမ္မပထဓမ္မမ္ပိ လုဒ္ဓေါ လောဘေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော နပဿတိ ပစ္စက္ခတော နဇာနာတိ၊ ပဂေဝ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

> ‘‘ရတ္တော ခေါ ဗြာဟ္မဏ ရာဂေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္န-စိတ္တော အတ္တတ္ထမ္ပိ ယထာဘူတံ နပဇာနာတိ၊ ပရတ္ထမ္ပိ ယထာဘူတံ နပဇာနာတိ၊ ဥဘယတ္ထမ္ပိ ယထာဘူတံ နပဇာနာတိ’’တိအာဒိ[2]။

အန္ဓတမန္တိ အန္ဓဘာဝကရံ တမံ။ **ယန္တိ** ယတ္ထ။ ဘုမ္မတ္ထေ ဟိ ဧတံ ပစ္စတ္တဝစနံ၊ ယသ္မိံ ကာလေ လောဘော သဟတေ အဘိဘဝတိ နရံ၊ အန္ဓတမံ တဒါ ဟောတီတိ။ **ယန္တိ** ဝါ ကာရဏဝစနံ၊ ယသ္မာ လောဘော ဥပ္ပဇ္ဇမာနော နရံ သဟတေ အဘိဘဝတိ၊ တသ္မာ အန္ဓတမံ တဒါ ဟောတီတိ ယောဇနာ ယ-တ-သဒ္ဒါနံ ဧကန္တသမ္ဗန္ဓဘာဝတော။ အထ ဝါ **ယန္တိ** ကိရိယာပရာမသနံ၊ ‘‘လောဘော သဟတေ’’တိ ဧတ္ထ ယဒေတံ လောဘသ္သ သဟနံ အဘိဘဝနံ ဝုတ္တံ၊ ဧတံ အန္ဓဘာဝကရဿ တမဿ ဂမနံ ဥပ္ပါဒေါတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ ယံ နရံ လောဘော သဟတေ အဘိဘဝတိ၊ တဿ အန္ဓတမံ တဒါ ဟောတိ၊ တတော စ လုဒ္ဓေါ အတ္ထံ နဇာနာတိ၊ လုဒ္ဓေါ ဓမ္မံ နပဿတီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ယော စ လောဘံ ပဟန္ဒ္ဝါနာတိ ယော ပုဗ္ဗဘာဂေ တဒင်္ဂဝသေန ဝိက္ခမ္ဘန-ဝသေန စ ယထာရဟံ သမထဝိပဿနာဟိ လောဘံ ပဇဟိတ္ဝာ တထာ ပဇဟနဟေတု **လောဘနေယျေ** ဒိဗ္ဗေပိ ရူပါဒိကေ ဥပဋ္ဌိတေ နာ လုဇ္ဈတိ၊ ဗလဝဝိပဿနာနုဘာဝေန **လောဘော ပဟီယတေ တမ္မာ**ထိ တသ္မာ အရိယ-ပုဂ္ဂလော အရိယမဂ္ဂေန လောဘော ပဟီယတိ ပဇဟီယတိ၊ အစ္စန္တမေဝ ပရိစ္စ-ဇိယတိ။ ယထာ ကိ[3]? **ဥဒဗိန္ဒု**[4]**ဝေါ ပေါက္ခရာ**တိ ပဒုမိနိပဏ္ဏာတော ဥဒကဗိန္ဒု၊ ဝိယ။ သေသဂါထာနမ္ပိ ဣမိနာ နယေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-သမာဒါနာဒိဝသေန (က)　　၂-အံ ၁-၁၅၇-ပိဋ္ဌေ။

တထာ ဒေါသဿ—

"ယဒါ ဒုဋ္ဌော အဘိသန်ရောတိ ကာယေန ဝါစာယ မနသာ၊ တဒါ အကုသလံ။ ယဒါ ဒုဋ္ဌော ဒေါသေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော ပရဿ အသတာ ဒုက္ခံ ဥပ္ပါဒေတိ ဝဓေန ဝါ ဗန္ဓေန ဝါ ဇာနိယာ ဝါ ဂရဟာယ ဝါ ပဗ္ဗာဇနာယ ဝါ ဗလဝမ္ဟိ ဗလတ္ထော ဇာတိ၊ တဒါ အကုသလံ။ ဇာတိသမေ ဒေါသဇာ ဒေါသနိဒါနာ ဒေါသသမုဒယာ ဒေါသပစ္စယာ အနေကေ ပါပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ သမ္ဘဝန္တီ"တိ [၁]။

တထာ—

"ဒုဋ္ဌော ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဒေါသေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော အတ္တာနမ္ပိ ဇီဝိတာ ဝောရောပေတိ၊ ပရမ္ပိ ဇီဝိတာ ဝောရောပေတိ၊ ဥဘယမ္ပိ ဇီဝိတာ ဝောရောပေတိ၊ စေတသိကမ္ပိ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ ပဋိသံဝေဒေတီ"တိ [၂]။

တထာ—

"ဒုဋ္ဌော ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဒေါသေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော အတ္တဃာတံ နု ပဇာနာတိ၊ ပရဃာတံ နု ပဇာနာတိ၊ ဥဘယဃာတံ နု ပဇာနာတီ"တိ [၃]—

အာဒိသုတ္တပဒါနုသာရေန အနုဏ္ဍနနတာ အတ္ထဟာနိဟေတုတာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တထာ မောဟဿ "ယဒါ မူဠ္ဟော အဘိသန်ရောတိ ကာယေန ဝါစာယ မနသာ"တိအာဒိနာ [၄], "မူဠ္ဟော ခေါ ဗြာဟ္မဏ မောဟေန အဘိဘူတော ပရိယာဒိန္နစိတ္တော အတ္တဃာတမ္ပိ ဇီဝိတာ ဝောရောပေတိ"တိအာဒိနာ [၅], "အတ္တဃာတံ နု ပဇာနာတီ"တိအာဒိနာ [၆] စ အာဂတသုတ္တပဒါနုသာရေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တာလပက္ကံ ဗန္ဓနာတိ တာလဖလံ ဝိယ ဥသုမုပ္ပါဒေန ဝဏ္ဏတော, တံတိယမဂ္ဂဉ္ဏုပ္ပါဒေန တသ္သ စိတ္တတော ဒေါသော ပဟီယတိ၊ ပရိစ္ဆိဇ္ဇိယတိတိ အတ္ထော။ **မောဟံ ဝိဟန္တီ သော သမ္ဘဒ္ဓီ** သော အရိယပုဂ္ဂလော

---

[၁] အံ ၁-၂၀၂-ဝိဇ္ဇေ။ [၂] အံ ၁-၁၅၈-ဝိဇ္ဇေ။

သင္ဗံ အနဝသေသံ မောဟံ စတုတ္ထမဂ္ဂေန ဝိဟန္တိ ဝိဓမတိ သမုစ္ဆိန္ဒတိ။ **အာဒိစ္စောဒယံ တမန္တိ** အာဒိစ္စော ဝိယ ဥဒယံ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တော တမံ အန္ဓကာရံ။

နဝမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဒေဝဒတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၉။ ဒသမေ **တီဟိ ဘိက္ခဝေ အသဒ္ဓမ္မေဟိ** အဘိဘူတောတိ ကာ ဥပ္ပတ္တိ? ဒေဝဒတ္တော ဟိ အဝိစိမဟာနိရယံ ပဝိဋ္ဌော ဒေဝဒတ္တပက္ခိယာ အညတိတ္ထိယာ စ "သမဏေန ဂေါတမေန အဘိသပိတော ဒေဝဒတ္တော ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌော"တိ အဇ္ဈာဟိံသု။ တံ သုတ္ဝာ သာသနေ အနဘိပ္ပသန္နာ မနုဿာ "သိယာ နု ခေါ တေဒေဝံ၊ ယထာ ဣမေ ဘဏန္တီ"တိ အာသင်္ကံ ဥပ္ပါဒေသုံ။ တံ ပဝတ္တိံ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ။ အထ ဘဂဝါ "န ဘိက္ခဝေ တထာဂတာ ကဿစိ အဘိသပံ ဒေန္တိ၊ တသ္မာ နု ဒေဝဒတ္တော မယာ အဘိသပိတော၊ အတ္တနော ကမ္မေနေဝ နိရယံ ပဝိဋ္ဌော"တိ ဝတ္ဝာ တေသံ မိဿာဂါဟံ ပဋိသေဓေန္တော ဣမာယ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိယာ ဣဒံ သုတ္တံ အဘာသိ။

တတ္ထ **အသဒ္ဓမ္မေဟီ**တိ အသတံ ဓမ္မေဟိ, အသန္တေဟိ ဝါ ဓမ္မေဟိ။ **အတေကိန္တော**တိ ဗုဒ္ဓေဟိဝိ အနိဝတ္တနိယတ္တာ အဝိစိနိမ္မတ္တိယာ တိကိစ္ဆာဘာဝတော အတေကိန္တော၊ အတိကိစ္ဆနိယောတိ အတ္ထော။ အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝနာမိပ္ပါယေန ပဝတ္တာ ပါပါ ဣစ္ဆာ တေသံတိ ပါပိစ္ဆော၊ တသ္သ ဘာဝေါ **ပါပိစ္ဆတာ၊** တာယ။ "အဟံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမိ၊ သံဃံ ပရိဟရိဿာမီ"တိ တသ္သ ဣစ္ဆာ ဥပ္ပန္နာ။ ကောကာလိကာဒယော ပါပါ လာမကာ မိတ္တာ တေသံတိ ပါပမိတ္တော၊ တသ္သ ဘာဝေါ **ပါပမိတ္တတာ၊** တာယ။ **ဥတ္တရိကရဏီယေ**တိ စတုသစ္စဘာဝနာယ ဥတ္တရိကရဏီယေ အဓိဂန္တုမ္ဘေ မဂ္ဂဖလေ အနဓိဂတေ သတိ ဧဝ၊ တံ အနဓိဂန္တွာတိ အတ္ထော။ **သြရမတ္တကေနာ**တိ အပ္ပမတ္တကေန စာနာဘိညာမတ္တေန။ **ဝိသေသာဓိဂမေနာ**တိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မာဓိဂမေန။ **အန္တရာ**တိ ဝေမဇ္ဈေ။ **ဝေါသာနံ အာပါဒီ**တိ အကတကိစ္စောဝ သမာနော "ကတကိစ္စောမှိ"တိ မညမာနော သမဏဓမ္မတော ဝိဂမံ[1] အာပဇ္ဇိ။ ဣတိ ဘဂဝါ ဣမိနာ သုတ္တေန ဝိသေသတော ပုထုဇ္ဇနဘာဝေ အာဒီနဝံ ပကာသေသိ—ဘာရိယော ပုထုဇ္ဇနဘာဝေါ၊ ယတြ ဟိ နာမ

၁-ဝိနာသံ (သီ၊ သျာ)

ဈာနာဘိညာပရိယောသာနာ သမ္ပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတွာဝိ အနေကာနတ္ထာဝဟံ နာနာဝိဓံ ဒုက္ခဟေတုံ အသန္တာဂဏာသမ္ဘာဝနံ အသပ္ပုရိသသံသဂ္ဂံ အာလသိ-ယာနုယောဂဉ္စ အဝဇာနော အဝိစိမှိ ကပ္ပဋ္ဌိယံ အတေကိစ္ဆံ ကိဗ္ဗိသံ ပသဝိသတိတိ။

ဂါထာသု **မာ**တိ ပဋိသေဓေ နိပါတော။ **ဇာတူ**တိ ဇေဋ္ဌသေန။ **ကောစိ**တိ သဗ္ဗသင်္ဂါဟကဝစနံ။ **လောကသ္မိ**န္တိ သတ္တလောကေ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ဣမသ္မိံ သတ္တလောကေ ကောစိ ပုဂ္ဂလော ဇေဋ္ဌသေန ပါပိစ္ဆော မာ ဟောတူ"တိ။ **တဒမိနာပိ ဇာနာထ၊ ပါပိစ္ဆာနံ ယထာ ဂတိ**တိ ပါပိစ္ဆာနံ ပုဂ္ဂလာနံ ယထာ ဂတိ ယာဒိသိ နိပ္ဖတ္တိ, ယာဒိသော အဘိသမ္ပရာယော၊ တံ ဣမိနာပိ ကာရဏေန ဇာနာထာတိ ဒေဝဒတ္တံ နိဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။ **ပဏ္ဍိတော**တိ **သမညာတော**တိ ပရိယတ္တိဗာဟုသစ္စေန ပဏ္ဍိတောတိ ညာတော။ **ဘာဝိတတ္တော**တိ **သမ္ဗတော**တိ ဈာနာဘိညာဟိ ဘာဝိတစိတ္တောတိ သမ္ဘာဝိတော။ တထာ ဟိ သော ပုဗ္ဗေ "မဟိဒ္ဓိကော ဂေါမိပုတ္တော၊ မဟာနုဘာဝေါ ဂေါမိပုတ္တော"တိ ဓမ္မသေနာ-ပတိနာပိ ပသံသိတော အဟောသိ။ **ဇလံ ယသသာ အဒ္ဒာ၊ ဒေဝဒတ္တော**တိ **ဝိဿုတော**တိ အတ္တနော ကိတ္တိယာ ပရိဝါရေန ဇလန္တော ဝိယ ဩဘာသေန္တော ဝိယ ဌိတော ဒေဝဒတ္တောတိ ဧဝံ ဝိဿုတော ပါကဋော အဟောသိ။ **"မေ သုတ"**န္တိပိ ပါဌော၊ မယာ သုတံ သုတမတ္တံ၊ ကတိပါဟေနေဝ အတထာ-ဘူတတ္တာ[1] တဿ တံ ပဏ္ဍိစ္စာဒိ သဝနမတ္တမေဝါတိ အတ္ထော။

သော သမာနမနုဗိဇ္ဈော[2]**၊ အာသဇ္ဇ နံ တထာဂတ**န္တိ သော ဧဝံဘူတော ဒေဝဒတ္တော "ဗုဒ္ဓေါပိ သက္ယပုတ္တော, အဟမ္ပိ သက္ယပုတ္တော၊ ဗုဒ္ဓေါပိ သမဏော, အဟမ္ပိ သမဏော၊ ဗုဒ္ဓေါပိ ဇုဇ္ဈိမာ, အဟမ္ပိ ဇုဇ္ဈိမာ၊ ဗုဒ္ဓေါပိ ဒိဗ္ဗစက္ခုကော, အဟမ္ပိ ဒိဗ္ဗစက္ခုကော၊ ဗုဒ္ဓေါပိ ဒိဗ္ဗသောတကော, အဟမ္ပိ ဒိဗ္ဗသောတကော၊ ဗုဒ္ဓေါပိ စေတောပရိယဉ္ဉာဏလာဘီ, အဟမ္ပိ စေတောပရိယဉ္ဉာဏလာဘီ၊ ဗုဒ္ဓေါပိ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေ ဓမ္မေ ဇာနာတိ, အဟမ္ပိ တေ ဇာနာမိ"တိ အတ္တနော ပမာဏံ အဇာနိတ္ဝာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အတ္တနာ သမသမဋ္ဌပနေန သမာနံ[3] အာပဇ္ဇန္တော "ဣဒါနာဟံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမိ၊ ဘိက္ခုသံဃံ ပရိဟရိဿာမီ"တိ အဘိမာရုပယောဇနာ တထာဂတံ အာသဇ္ဇ အာသာဒေတွာ ဝိဟေဋ္ဌေတွာ။ "ပမာဒမနုဇိနော"တိပိ[4] ပဌန္တိ။ တဿတ္ထော "ဝုတ္တနယေန ပမာဒံ အာပဇ္ဇန္တော

၁-တထာ ဘူတတ္တာ (သီ၊ သျာ) ၂-ပမာဒမနုစိဏ္ဏော (သျာ)၊ ပမာဏမနုစိဏ္ဏော (က)
၃-သမာနတံ (သီ)၊ ပမာဒံ (သျာ) ၄-ပမာဒမနုဟီနောတိပိ (သီ)

ပမာဒံ နိဿာယ ဘဂဝတာ သဒ္ဓိံ ယုဂဂ္ဂါဟစိတ္တုပ္ပါဒေန သဟေဝ ဈာနာဘိညာဟိ အနုဇ္ဈနော ပရိဟီနော''တိ။ **အဝိဓိနိရယံ ပတ္တော၊ စတုဒ္ဒါရံ ဘယာနကန္တိ** ဇာလာနံ တတ္ထ ဥပ္ပန္နသတ္တာနံ ဝါ နိရန္တရတာယ ''အဝိဓိ''တိ လဒ္ဓနာမံ စတူသု ပသ္သေသု စတုမဟာဒ္ဒါရယောဂေန စတုဒ္ဒါရံ အတိဘယာနကံ မဟာနိရယံ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဝသေန ပတ္တော။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ—

''စတုက္ကဏ္ဏော စတုဒ္ဒါရော၊ ဝိဘတ္တော ဘာဂသော မိတော။
အယောပါကာရပရိယန္တော၊ အယသာ ပဋိကုဇ္ဈိတော။

တဿ အယောမယာ ဘူမိ၊ ဇလိတာ တေဇသာ ယုတာ။
သမန္တာ ယောဇနသတံ၊ ဖရိတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ သဗ္ဗဒါ''တိ[1]။

အဒုဋ္ဌဿာတိ အဒုဋ္ဌစိတ္တဿ။ **ဒုဇ္ဇော**တိ ဒုသ္သေယ္ယံ။ **တမေဝ ပါပံ ဖုသတီ**တိ တမေဝ အဒုဋ္ဌဒုဿိံ ပါပပုဂ္ဂလံ ပါပံ နိဟိနံ ပါပဖလံ ဖုသတိ ပါပုဏာတိ အဘိဘဝတိ။ **ဓေသ္မော**တိ ဝိပုလဘာဝေန ဂမ္ဘီရဘာဝေန စ ဘိံသာပေန္တော ဝိယ၊ ဝိပုလဂမ္ဘီရော‌တိ အတ္ထော။ **ဝါဒေနာ**တိ ဒေါသေန။ **ဝိဘိံသတီ**တိ ဗာဓတိ အာသာဒေတိ။ **ဝါဒေါ တမ္ပိ နံ ရုဟတီ**တိ တသ္မိံ တထာဂတေ ပရေန အာရောပိယမာနော ဒေါသော နံ ရုဟတိ နံ တိဋ္ဌတိ ဝိသကုမ္ဘော ဝိယ သမုဒ္ဒဿ၊ နံ တဿ ဝိကာရံ ဇနေတီတိ အတ္ထော။

ဧဝံ ဆဟိ ဂါထာဟိ ပါပိစ္ဆတာဒိဿမန္ဒာဂတဿ နိရယူပဂဘာဝဒဿနေန ဒုက္ခတော အပရိမုတ္တတံ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ တပ္ပဋိပက္ခမ္မသမန္ဒာဂတဿ ဒုက္ခက္ခယံ ဒဿေန္တော ''**တာဒိသံ ဗိက္ခ**''န္တိ ဩသာနဂါထမာဟ။ တဿ-တ္ထော—**ယဿ** သမ္မာ ပဋိပန္နဿ **မဂ္ဂါနုဂေါ** ပဋိပတ္တိမဂ္ဂံ အနုဂတော သမ္မာ ပဋိပန္နော အပ္ပိစ္ဆတာဒိဂုဏသမန္ဒာဂမေန သကလဝဋ္ဋဒုက္ခဿ **ခယံ** ပရိ-ယောသာနံ ပါပုဏေယျ၊ တာဒိသံ ဗုဒ္ဓံ ဝါ ဗုဒ္ဓသာဝကံ ဝါ **ပဏ္ဍိတော** သပ္ပညော အတ္တနော **ဗိက္ခုံ ကုဗ္ဗထ** တေန မေတ္တိကံ ကရေယျ၊ **တဉ္စ သေဝေယျ** တမေဝ ပယိရုပါသေယျာတိ။

ဣတိ ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ ဆဋ္ဌသတ္တာမသုတ္တေသု ဝိဝဋ္ဋံ ကထိတံ၊ ဣတရေသု ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတံ။

ဒသမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။
စတုတ္ထဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

---

[1] မ ၃-၂၀၅၊ အံ ၁-၁၄၀၊ ခု ၂-၂၀၄၊ ခု ၆-၆၀-ဝိဇ္ဇေသု။

၅-ပဉ္စမဝဂ္ဂ

၁-အဂ္ဂပ္ပသာဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၀။ ပဉ္စမဝဂ္ဂသ္သ ပဌမေ အဂ္ဂပ္ပသာဒါတိ ဣတ္ထေ အယံ အဂ္ဂသဒ္ဒေါ အာဒိကောဋ္ဌကောဋ္ဌာသသေဋ္ဌသု ဒိဿတိ။ တထာ ဟေသ "အဇ္ဇတဂ္ဂေ သမ္မ ဒေါဝါရိက အာဝရာမိ ဒွါရံ နိဂဏ္ဌာနံ နိဂဏ္ဌီနံ[1]။ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ"န္တိ[2] စ အာဒီသု အာဒိမှိ ဒိဿတိ။ "တေနေဝ အင်္ဂလဂ္ဂေန တံ အင်္ဂလဂ္ဂံ ပရာမသေယျ[3]။ ဥဒ္ဓံဂံ ဝေဋ္ဌဂ"န္တိ စ အာဒီသု ကောဋ္ဌိယံ။ "အဇ္ဇိလဂ္ဂံ ဝါ မဒ္ဒရဂ္ဂံ ဝါ တိတ္ထကဂ္ဂံ ဝါ[4]။ အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဝိဟာရဂ္ဂေန ဝါ ပရိဝေဏဂ္ဂေန ဝါ ဘာဇေတု"န္တိ[5] စ အာဒီသု ကောဋ္ဌာသေ။ "အယံ ဇုမေသံ စတုန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ အဂ္ဂေါ စ သေဋ္ဌော စ ဥတ္တမော စ ပဝရော စ[6]။ အဂ္ဂေါဟမသ္မိ လောကဿာ"တိ စ အာဒီသု[7] သေဋ္ဌေ။ သ္မာယမိဓဝိသေဋ္ဌယေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တသ္မာ အဂ္ဂေသု သေဋ္ဌေသု ပဿာဒါ, အဂ္ဂဘူတာ သေဋ္ဌဘူတာ ဝါ ပဿာဒါ အဂ္ဂပ္ပသာဒါတိ အတ္ထော။

ပုရိမသ္မိံ စ အတ္ထေ အဂ္ဂသဒ္ဒေန ဗုဒ္ဓါဒိရတနတ္တယံ ဝုစ္စတိ။ တေသု ဘဂဝါ တာဝ အသဒိသတ္တေန ဂုဏဝိသိဋ္ဌတ္တေန အသမသမတ္တေန စ အဂ္ဂေါ။ သော ဟိ မဟာဘိနိဟာရံ ဒသန္နံ ပါရမိနံ ပဝိစယဋ္ဌ အာဒိံ ကတ္ဝာ တေဟိ ဗောဓိသမ္ဘာရဂုဏေဟိ စေဝ ဗုဒ္ဓဂုဏေဟိ စ သေသဇနေဟိ အသဒိသော တိ အသဒိသတ္တေန အဂ္ဂေါ။ ယေ စသ္သ ဂုဏာ မဟာကရုဏာဒယော၊ တေ သေသသတ္တာနံ ဂုဏေဟိ ဝိသိဋ္ဌာတိ ဂုဏဝိသိဋ္ဌတ္တေနပိ သဗ္ဗသတ္တုတ္တမတာယ အဂ္ဂေါ။ ယေ ပန ပုရိမကာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ သဗ္ဗသတ္တေဟိ အသမာ၊ တေဟိ သဒ္ဓိံ အယမေဝ ရူပကာယဂုဏေဟိ စေဝ ဓမ္မကာယဂုဏေဟိ စ သမောတိ အသမသမတ္တေနပိ အဂ္ဂေါ။ တထာ ဒုလ္လဘပါတုဘာဝတော အစ္ဆရိယမနုဿဘာဝတော ဗဟုဇနဟိတသုခါဝဟတော အဒုတိယအသဟာယာဒိဘာဝတော စ ဘဂဝါ လောကေ အဂ္ဂေါတိ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ—

"ကေဝုဂ္ဂလဿ ဘိက္ခဝေ ပါတုဘာဝေါ ဒုလ္လဘော လောကသ္မိံ၊ ကတမဿ ကေဝုဂ္ဂလဿ၊ တထာဂတဿ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ"။

၁-မ ၂-၄၃-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-ဒီ ၁-၈၀၊ ၀ ၁-၇-ဝိဇ္ဇေသု။ ၃-အဘိ ၄-၂၃၇-ဝိဇ္ဇေ။
၄-သံ ၃-၁၃၀-ဝိဇ္ဇေ။ ၅-ဝိ ၄-၃၁၇-ဝိဇ္ဇေ။
၆-အံ ၁-၄၀၈-ဝိဇ္ဇေ။ ၇-ဒီ ၂-၁၃၊ မ ၃-၁၆၄-ဝိဇ္ဇေသု။

"ကေပုဂ္ဂလော ဘိက္ခဝေ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ အန္ဓရိယမနုဿော"။

"ကေပုဂ္ဂလော ဘိက္ခဝေ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ"။

"ကေပုဂ္ဂလော ဘိက္ခဝေ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဒုတိယော အသဟာယော အပ္ပဋိမော အပ္ပဋိသမော အပ္ပဋိ-ဘာဂေါ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော အသမော အသမသမော ဒွိပဒါနံ အဂ္ဂေါ။ ကတမော ကေပုဂ္ဂလော၊ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာ-သမ္ဗုဒ္ဓေါ"တိ[1]။

ဓမ္မသံဃာပိ အဥ္ဉဓမ္မသံဃေဟိ အသဒိသဉ္စေန ဝိသိဋ္ဌဂုဏတာယ ဒုလ္လဘ-ပါတုဘာဝါဒိနာ စ အဂ္ဂါ။ တထာ ဟိ တေသံ သွာက္ခာတတာဒိသုပ္ပဋိပန္နတာဒိ-ဂုဏဝိသေသေဟိ အဥ္ဉဓမ္မသံဃာ သဒိသာ အပ္ပတရနိဟီနာ ဝါ နတ္ထိ၊ ကုတော သေဋ္ဌာ။ သယမေဝ စ ပန တေဟိ ဝိသိဋ္ဌဂုဏတာယ သေဋ္ဌာ။ တထာ ဒုလ္လဘုပ္ပါဒအန္ဓရိယဘာဝဗဟုဇနဟိတသုခါဝဟာ အဒုတိယအသဟာယာဒိ-သဘာဝါ စ တေ။ ယဒဂ္ဂေန ဟိ ဘဂဝါ ဒုလ္လဘပါတုဘာဝေါ၊ တဒဂ္ဂေန ဓမ္မသံဃာပိတိ။ အန္ဓရိယာဒိဘာဝေပိ ဧသေဝ နယော။ ဧဝံ အဂ္ဂေသု သေဋ္ဌေသု ဥတ္တမေသု ပဝရေသု ဂုဏဝိသိဋ္ဌေသု ပသာဒါတိ **အဂ္ဂပ္ပသာဒါ**။

ဒုတိယသ္မိံ ပန အတ္ထေ ယထာဝုတ္တေသု အဂ္ဂေသု ဗုဒ္ဓါဒီသု ဥပ္ပတ္တိယာ အဂ္ဂဘူတာ ပသာဒါ အဂ္ဂပ္ပသာဒါ။ ယေ ပန အရိယမဂ္ဂေန အာဂတာ အဝေစ္စပ္ပသာဒါ၊ တေ ကေန္တေနေဝ အဂ္ဂဘူတာ ပသာဒါတိ အဂ္ဂပ္ပသာဒါ။ ယထာဟ "ဣဓ ဘိက္ခဝေ အရိယသာဝကော ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာ-ဂတော ဟောတိ"တိအာဒိ[2]။ အဂ္ဂဝိပါကတ္တာဝိ စေတေ အဂ္ဂပ္ပသာဒါ။ ဝုတ္တံ ဟိ "အဂ္ဂေ ခေါ ပန ပသန္နာနံ အဂ္ဂေါ ဝိပါကော"တိ။

ယာဝတာတိ ယတ္တကာ။ **သတ္တာ**တိ ပါဏိနော။ **အဗျာ**ဒါတိ အပါဒကာ။ **ဒွိပဒါ**တိ ဒွိပါဒကာ။ သေသပဒဒွယေပိ ဧသေဝ နယော။ ဝါ-သဒ္ဒေါ သမုစ္စယတ္ထော၊ န ဝိကပ္ပတ္ထော။ ယထာ "အနုပ္ပန္နော ဝါ ကာမာသဝေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပ္ပန္နော ဝါ ကာမာသဝေါ ပဝဍ္ဎတီ"တိ[3] တ္ထေ အနုပ္ပန္နော စ ဥပ္ပန္နော စာတိ အတ္ထော၊ ယထာ စ "ဘူတာနံ ဝါ သတ္တာနံ ဒ္ဝိတိယာ သမ္ဘဝေသီနံ ဝါ

၁-အံ ၁-၂၁-ဝိဒ္ဓေ။　　၂-သံ ခု-၃၄၁-ဝိဒ္ဓေ။　　၃-မ ၁-၉-ဝိဒ္ဓေ။

အနုဂ္ဂဟာယာ”တိ ဌာ ထြေ ဘုတာနံ စ သမ္ပတ္တေသိနံ စာတိ အတ္ထော၊ ယထာ စ “အဂ္ဂိတော ဝါ ဥဒကတော ဝါ မိထုဘေဒတော ဝါ”တိ၂ ထြေ အဂ္ဂိတော စ ဥဒကတော စ မိထုဘေဒတော စာတိ အတ္ထော၊ ဧဝံ “အပဒါ ဝါ။ပ။ အဂ္ဂ-မက္ခာယတိ”တိ ထြောပိ အပဒါ စ ဒ္ဝိပဒါ စာတိ သမ္ပိဏ္ဏနဝသေန အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တေန ဝုတ္တံ “ဝါ-သဒ္ဒေါ သမုစ္စယတ္ထော၊ နာ ဝိကပ္ပတ္ထော”တိ။

ရူပိနောတိ ရူပဝန္တော။ နာ ရူပိနောတိ **အရူပိနော**။ **သညီနော**တိ သညာ-ဝန္တော။ နာ သညိနောတိ **အသညီနော**။ **နေဝသညီနာသညီနော** နာမ ဘဝဂ္ဂပရိယာပန္နာ။ ထြောဝတာ စ ကာမဘဝေါ ရူပဘဝေါ အရူပဘဝေါ ကေဝေါကာရဘဝေါ စတုဝေါကာရဘဝေါ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါ သညီဘဝေါ အသညီဘဝေါ နေဝသညီနာသညီဘဝေါတိ နဝဝိဓေပိ ဘဝေ သတ္တေ အနဝ-သေသတော ပရိယာဒိယိတ္ဝာ ဒဿေသိ ဓမ္မရာဇာ။ ထြေ ဟိ ရူပိဂ္ဂဟဏေန ကာမဘဝေါ ရူပဘဝေါ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါ ကေဝေါကာရဘဝေါ စ ဒဿိတော၊ အရူပိဂ္ဂဟဏေန အရူပဘဝေါ စတုဝေါကာရဘဝေါ စ ဒဿိတော။ သညီဘဝါဒယော ပန သရူပေနေဝ ဒဿိတာ။ အပဒါဒိဂ္ဂဟဏေန ကာမဘဝ-ပဉ္စဝေါကာရဘဝသညီဘဝါနံ ကေဒေသော ဒဿိတောတိ။

ကသ္မာ ပနေတ္ထ ယဲထာ အဒုတိယသုတ္တေ၇ “ဒ္ဝိပဒါနံ အဂ္ဂေါ”တိ ဒ္ဝိပဒါနံ ဂဟဏမေဝ အကတ္ဝာ အပဒါဒိဂ္ဂဟဏံ ကတန္တိ? ဝုစ္စတေ— အဒုတိယသုတ္တေ တာဝ သေဋ္ဌတရဝသေန ဒ္ဝိပဒဂ္ဂဟဏမေဝ ကတံ။ ဣမသ္မိံ ဟိ လောကေ သေဋ္ဌော နာမ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော အပဒစတုပ္ပဒဗဟုပ္ပဒေသု နာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဒ္ဝိပဒေသု-ယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကတရေသု ဒ္ဝိပဒေသု? မနုဿေသု စေဝ ဒေဝေသု စ။ မနုဿေသု ဥပ္ပဇ္ဇမာနော သကလလောကံ ဝသေ ဝတ္တေတုံ သမတ္ထော ဗုဒ္ဓေါ ဟုတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။အဂ်ုတ္တရဋ္ဌကထာယံ၎ ပန “တိသဟဿိမဟာသဟဿိလောက-ဓာတုံ ဝသေ ဝတ္တေတုံ သမတ္ထော”တိ ဝုတ္တံ။ ဒေဝေသု ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဒသ-သဟဿီလောကဓာတုံ ဝသေ ဝတ္တနကော မဟာဗြဟ္မာ ဟုတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သော တသ္မဲ ကပ္ပိယကာရကော ဝါ အာရာမိကော ဝါ သမ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတိ တတောပိ သေဋ္ဌတရဝသေနေသ “ဒ္ဝိပဒါနံ အဂ္ဂေါ”တိ တတ္ထ ဝုတ္တော၊ ဣဓ ပန အနဝ-သေသပရိယာဒါနဝသေန ဧဝံ ဝုတ္တံ။ ယာဝတ္တကာ ဟိ သတ္တာ အတ္တဘာဝ-ပရိယာပန္နာ အပဒါ ဝါ။ပ။ နေဝသညီနာသညီနော ဝါ၊ တထာဂတော

၁-မ ၁-၃ ၂၇၊ သံ ၁-၂ ၅၄-ဝိဇ္ဇေသု။ ၂-ဒိ ၂-၇၄၊ ခ ၁-၁၈၇၊ ဝိ ၃-၃ ၂၄-ဝိဇ္ဇေသု။
၃-ဒုတိယသုတ္တေ (သီ၊ သျာ၊ က)အံ ၁-၂၂-ဝိဇ္ဇေ ပဿိတဗ္ဗံ။ ၄-အံ-ဋ္ဌ ၁-၉၀-ဝိဇ္ဇေ။

တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိတိ။ နိဒ္ဓါရဏေ စေတံ သာမိဝစနံ၊ မကာရော ပဒသန္ဓိကရော။ အဂ္ဂေါ အက္ခာယတိတိ ပဒိဘာဂေါ။

အဂ္ဂေါ ဓိပါကော ဟောတီတိ အဂ္ဂေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ ပသန္နာနံ ယော ပသာဒေါ၊ သော အဂ္ဂေါ သေဋ္ဌော ဥတ္တမော ကောဋိဘူတော ဝါ၊ တသ္မာ တသ္မိ ဓိပါကောပိ အဂ္ဂေါ သေဋ္ဌော ဥတ္တမော ကောဋိဘူတော ဥဠာရတမော ပဏီတတမော ဟောတိ။ သော ပန ပသာဒေါ ဒုဝိဓော လောကိယ-လောကုတ္တရဘေဒတော။ တေသု လောကိယသ္သ တာဝ—

"ယေ ကေစိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာသေ၊ န တေ ဂမိဿန္တိ အပါယဘူမိ'။
ပဟာယ မာနုသံ ဒေဟံ၊ ဒေဝကာယံ ပရိပူရေဿန္တိ'ာ။

ဗုဒ္ဓေါတိ ကိတ္တယန္တာသ၊ ကာယေ ဘဝတိ ယာ ဗိတိ ၂။
ဝရမေဝ ဟိ သာ ဗိတိ၊ ကသိဏောနပိ ဇမ္ဗုဒီပသ္သ။

သတံ ဟတ္ထိ သတံ အဿာ၊ သတံ အဿတရီ ရထာ။
သတံ ကညာသဟဿာနိ၊ အာမုက္ကမဏိကုဏ္ဍလာ။
ဧကဿ ပဒဝိတိဟာရဿ၊ ကလံ နာဂ္ဃန္တိ သောဠသိ'၃။

သာဓု ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဗုဒ္ဓံ သရဏဂမနံ ဟောတိ၊ ဗုဒ္ဓံ သရဏဂမနဟေတု ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဧဝမိဧကစ္စေ သတ္တာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိ' သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ တေ အညေ ဒေဝေ ဒဿဟိ ဌာနေဟိ အဓိကဿန္တိ ဒိဗ္ဗေန အာယုနာ ဒိဗ္ဗေန ဝဏ္ဏေန ဒိဗ္ဗေန သုခေန ဒိဗ္ဗေန ယသေန ဒိဗ္ဗေန အာဓိပတေယ္ယေန ဒိဗ္ဗေဟိ ရူပေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ သဒ္ဒေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ဂန္ဓေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ရသေဟိ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟိ"တိ[၄]—

ဧဝမာဒိနံ သုတ္တပဒါနံ ဝသေန ပသာဒဿ ဖလဝိသေသယောဂေါ ဝေဒိ-တဗ္ဗော။ တသ္မာ သော အပါယဒုက္ခဝိနိဝတ္တနေန သဒ္ဓိံ သမ္ပတ္တိဘဝေသု သုခဝိပါကဒါယကောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ လောကုတ္တရော ပန သာမညဖလဝိပါက-ဒါယကော ဝန္ဒဒုက္ခဝိနိဝတ္တကော စ။ သဗ္ဗောပိ စာယံ ပသာဒေါ ပရမ္မုခာယ ဝန္ဒဒုက္ခံ ဝိနိဝတ္တေတိယေဝ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

၁-ဒီ ၂-၂၀၄၊ သံ ၁-၂၅-ဝိဒ္ဓေသု။　　၂-ယသ္သ ကာယေ ဘဝတိ ဗိတိ (သီ၊ သျာ)
၃-သံ ၁-၂၁၃၊ ဝိ ၄-၃၀၃-ဝိဒ္ဓေသု။　　၄-သံ ၂-၄၇၁-ဝိဒ္ဓေ။

ယသ္မိံ ဘိက္ခဝေ သမယေ အရိယသာဝကော အတ္တနော သဒ္ဓံ အနုဿရတိ၊ နေဝဿ တသ္မိံ သမယေ ရာဂပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ န ဒေါသပရိယုဋ္ဌိတံ၊ န မောဟပရိယုဋ္ဌိတံ စိတ္တံ ဟောတိ၊ ဥဇုဂတမေဝဿ တသ္မိံ သမယေ စိတ္တံ ဟောတိ။ ဥဇုဂတစိတ္တဿ ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ၊ ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ။ပ။ နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတီ''တိ။

ဓမ္မာတိ သဘာဝဓမ္မာ။ **သဒ္ဓါ**တိ သမေစ္စ သမ္ဘုယျ ပစ္စယေဟိ ကတာတိ သဒ္ဓါတာ၊ သပ္ပစ္စယဓမ္မာ။ ဟေတူဟိ ပစ္စယေဟိ စ နံ ကေဟိစိ ကတာတိ **အာသဒ္ဓါတာ၊** အပ္ပစ္စယနိဗ္ဗာနံ။ သဒ္ဓါတာနံ ပဋိယောဂိဘာဝေန "အာသဒ္ဓါတာ''တိ ပုထုဝစနံ။ **ဝိရာဂါ ဓေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတီ**တိ ဓေသံ သဒ္ဓါတာသဒ္ဓါတဓမ္မာနံ ယော ဝိရာဂသဒ္ဓါတော အာသဒ္ဓါတဓမ္မော၊ သော သဘာဝေနေဝ သဏှသုခုမ-ဘာဝတော သန္တိတရုပက်ိတတရဘာဝတော ဂမ္ဘီရာဒိဘာဝတော မဒနိမ္မ-ဒနာဒိဘာဝတော စ အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဥတ္တမံ ပဝရန္တိ ဝုစ္စတိ။ **ယဒိဒ**န္တိ နိပါတော၊ ယော အယန္တိ အတ္ထော။ **မဒနိမ္မဒနော**တိအာဒီနိ သဗ္ဗာနိ နိဗ္ဗာနဝေဝစနာနိ-ယေဝ။ တထာ ဟိ တံ အာဂမ္မ မာနမဒပုရိသမဒါဒိကော သဗ္ဗော မဒေါ နိမ္မဒီယတိ ပမဇ္ဇီယတိ၂၊ ကာမဝိပါသာဒိကာ သဗ္ဗာ ဝိပါသာ ဝိနီယန္တိ၊ ကာမာလယာဒိကာ သဗ္ဗေပိ အာလယာ သမုဂ္ဃါတီယန္တိ၊ သဗ္ဗေပိ ကမ္မဝဋ္ဋ-ကိလေသဝဋ္ဋဝိပါကဝဋ္ဋာ ဥပစ္ဆိဇ္ဇန္တိ၊ အဋ္ဌသတဘေဒါ သဗ္ဗာပိ တဏှာ ခီယတိ၊ သဗ္ဗေပိ ကိလေသာ ဝိရဇ္ဇန္တိ၊ သဗ္ဗံ ဒုက္ခံ နိရုဇ္ဈတိ၊ တသ္မာ မဒနိမ္မဒနော။ပ။ နိရောဓေတိ ဝုစ္စတိ။ ယာ ပနေသာ တဏှာ ဘဝေန ဘဝံ, ဖလေန ကမ္မံ ဝိနတိ သံသိဗ္ဗတီတိ ကတ္ဝာ ဝါနန္တိ ဝုစ္စတိ၊ တံ ဝါနံ ဇဋ္ဌေ နတ္ထိ, ဇေသ္ဌေ ဝါ အဓိကတေ အရိယပုဂ္ဂလဿ နတ္ထီတိ **နိဗ္ဗာနံ**။

အဋ္ဌေါ ဝိပါကော ဟောတီတိ ဇဋ္ဌောဝိ—

"ယေ ကေစိ ဓမ္မံ သရဏံ ဂတာသေ။ပ။[၃]

ဓမ္မောတိ ကိတ္တယန္တဿ၊ ကာယေ ဘဝတိ ယာ ဝိတိ။ပ။

သာဓု ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဓမ္မံ သရဏဂမနံ ဟောတိ၊ ဓမ္မံ သရဏ-ဂမနဟေတု ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ ဧဝမိဓေကစ္စေ။ပ။ ဒိဗ္ဗေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေ-ဟိ"တိ၄—

၁-အံ ၂-၂၅၄-၂၇၉-ပိဋ္ဌေသု။ (ထောကံ ဝိသဒိသံ)
၂-ဒီ ၂-၂၀၄၊ သံ ၁-၂၅-ပိဋ္ဌေသု တန္နိဿိတပါဋိ။
၂-သမ္မဒ္ဒိယတိ (က)
၄-သံ ၂-၄၆၇-ပိဋ္ဌေ။

ဧဝမာဒိနံ သုတ္တပဒါနံ ဝသေန ဓမ္မေ ပသာဒသ ဖလဝိသေသယောဂေါ ဝေဒိတမ္ပေါ။ ဧဝမေတ္ထ အသံ်တဓမ္မဝသေနေဝ အဂ္ဂဘာဝေါ အာဂတော၊ သမ္ဗသံ်တနိသရဏာဒသနတ္ထံ အရိယမဂ္ဂဝသေနဝိ အယမတ္ထော လဒ္ဓတေဝ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

"ယာဝတာ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မာ သံ်တာ၊ အရိယော အဋ္ဌင်ိကော မဂ္ဂေါ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ"တိ။

"မဂ္ဂါနဋ္ဌင်ိကော သေဋ္ဌော"တိ စ[1]။

သံဃာ ဝါ ဂဏာ ဝါတိ ဇနသမူဟသံ်ါတာ ယာဝတာ လောကေ သံဃာ ဝါ ဂဏာ ဝါ။ **တထာဂတသာဝကသံဃော**တိ အဋ္ဌအရိယပုဂ္ဂလသမူဟသံ်ါတော ဒိဋ္ဌိသီလသာမညေ့န သံဟတော တထာဂတသ သာဝကသံဃော။ **တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ**တိ အတ္တနော သီလသမာဓိပညာဝိမုတ္တိအာဒိဂုဏဝိသေသေန တေသံ သံဃာနံ အဂ္ဂေါ သေဋ္ဌော ဥတ္တမော ပဝရောတိ ဝုစ္စတိ။ **ယဒိဒန္တိ** ယာနိ ဇုမာနိ။ **စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနီ**တိ ယုဂဋ္ဌဝသေန ပဌမမဂ္ဂဋ္ဌော ပဌမဖလဋ္ဌောတိ ဇုဒမေကံ ယုဂံ၊ ယာဝ စတုတ္ထမဂ္ဂဋ္ဌော စတုတ္ထဖလဋ္ဌောတိ ဇုဒမေကံ ယုဂဋ္ဌန္တိ ဧဝံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ။ **အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ**တိ ပုရိသပုဂ္ဂလဝသေန ဧကော ပဌမမဂ္ဂဋ္ဌော ဧကော ပဌမဖလဋ္ဌောတိ ဇုမိနာ နယေန အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ။ တတ္ထ စ ပုရိသောတိ ဝါ ပုဂ္ဂလောတိ ဝါ ကတ္ထာနိ ဧတောနိ ပဒါနိ၊ ဝေနေယျဝသေန ပနေဝံ ဝုတ္တံ။ **သေ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော**တိ ယာနိမာနိ ယုဂဝသေန စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ၊ ပါဋိဝသေန ဝါ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ၊ သေ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော။

အာဟုနေယျောတိအာဒိသု အာနေတွာ ဟုနိတဗ္ဗန္တိ အာဟုနံ၊ ဒူရတောပိ အာဂန္တွာ သီလဝန္တေသု ဒါတဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ စတုန္နံ ပစ္စယာနမေတံ အဓိဝစနံ။ မဟပ္ဖလဘာဝကရဏတော ဝါ အာဟုနံ ပဋိဂ္ဂဟေတုံ ယုတ္တောတိ အာဟုနေယျော။ အထ ဝါ ဒူရတောပိ အာဂန္တွာ သဗ္ဗံ သာပတေယျမ်ပိ တတ္ထ ဟုနိတဗ္ဗံ, သက္ကာဒိနမ်ပိ[2] အာဟဝနံ အရဟတီတိ ဝါ အာဟဝနီယော။ ယော စာယံ ဗြာဟ္မဏာနံ အာဟဝနီယော နာမ အဂ္ဂိ၊ ယတ္ထ ဟုတံ မဟပ္ဖလန္တိ တေသံ လဒ္ဓိ၊ သော ဧစ ဟုတသ္မ မဟပ္ဖလတာယ အာဟဝနီယော၊ သံဃောဝ အာဟဝနီယော။ သံဃေ ဟုတဥ္ဒိ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ။ ယထာဟ—

၁-အံ ၁-၃၄၃-ပိဋ္ဌေ။　　၂-ခ ၁-၅၂-ပိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။　　၃-သက္ကာရာဒိနမ်ပိ (သီ၊ ဋ္ဌ၊ က)

"ယော စ ဝဿသတံ ဇန္တု၊ အဂ္ဂိံ ပရိစရေ ဝနေ။
ဧကဉ္စ ဘာဝိတတ္တာနံ၊ မုဟုတ္တမပိ ပူဇယေ။
သာ ဧဝ ပူဇနာ သေယ္ယော၊ ယဉ္စေ ဝဿသတံ ဟုတ"န္တိ ။

တယိဒံ နိကာယန္တရေ "အာဟဝနီယော"တိ ပဒံ ဇာဝ "အာဟုနေယ္ယော"တိ ဇာမိနာ ပဒေန အတ္ထတော ဧကံ၊ ဗျဉ္ဇနတော ပန ကိဉ္စိမတ္တမေဝ နာနံ၊ တသ္မာ ဧဝမတ္ထဝဏ္ဏနာ ကတာ။

ပါဟုနေယ္ယောတိ ဣဍ္ဎေ ပန ပါဟုနံ ဝုစ္စတိ ဒိသာဝိဒိသတော အာဂတာနံ ပိယမနာပါနံ ဉာတိမိတ္တာနံ အတ္ထာယ သက္ကာရေန ပဋိယတ္တံ အာဂန္တုကဒါနံ၊ တမ္မိ ဒ္ဌပေတ္ဝာ တေ တထာရူပေ ပါဟုနကေ သံဃသေဝ ဒါတုံ ယုတ္တံ။ တထာ ဟေသ ကေဟဉ္စိန္တရေပိ ဒိဿတိ အဇ္ဈောကိဏ္ဏော့။ အယံ ပနေတ္ထ ပဒတ္ထော— "ပိယမနာပတ္တကရေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော"တိ ဧဝံ ပါဟုနမဿ ဒါတုံ ယုတ္တံ, ပါဟုနဉ္စ ပဋိဂ္ဂဟေတုံ ယုတ္တောတိ ပါဟုနေယ္ယော။ ယေသံ ပန ပါဟဝနီယောတိ ပါဋိ၊ တေသံ ယသ္မာ သံဃော ပုဗ္ဗကာရံ အရဟတိ၊ တသ္မာ သံဃော သဗ္ဗပဌမံ အာနေတ္ဝာ ဣဍ္ဎေ ဟုနိတဗ္ဗန္တိ ပါဟဝနီယော၊ သဗ္ဗပွကာရေန ဝါ အာဟဝနံ အရဟတီတိ ပါဟဝနီယော။ သွာယမိဓ တေနေဝ အတ္ထေန ပါဟုနေယ္ယောတိ ဝုစ္စတိ။

"ဒက္ခိဏာ"တိ ပရလောကံ သဒ္ဒဟိတ္ဝာ ဒါတဗ္ဗဒါနံ၊ တံ ဒက္ခိဏံ အရဟတိ, ဒက္ခိဏာယ ဝါ ဟိတော မဟပ္ဖလဘာဝကရဏေန ဝိသောဓနတောတိ **ဒက္ခိဏေယ္ယော**။ ဥဘော ဟတ္ထေ သိရသိ ပတိဋ္ဌပေတ္ဝာ သဗ္ဗလောကေန ကရိယမာနံ အဉ္ဇလိကမ္မံ အရဟတီတိ **အဉ္ဇလိကရဏီယော**။ **အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ**တိ သဗ္ဗလောကဿ အသဒိသံ ပုညဝိရူဟနဋ္ဌာနံ။ ယထာ ဟိ ရတ္တသာလိနံ ဝါ ယဝါနံ ဝါ ဝိရူဟနဋ္ဌာနံ "ရတ္တသာလိက္ခေတ္တံ ယဝက္ခေတ္တ"န္တိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ သံဃော သဗ္ဗေဝကဿ လောကဿ ပုညဝိရူဟနဋ္ဌာနံ။ သံဃံ နိဿာယ ဟိ လောကဿ နာနပ္ပကာရဟိတသုခနိဗ္ဗတ္တကာနိ ပုညာနိ ဝိရူဟန္တိ၊ တသ္မာ သံဃော အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။ ဇာခေါ—

"ယေ ကေစိ သံဃံ သရဏံ ဂတာသေ။ပ။[1]
သံဃောတိ ကိတ္တယန္တာသ၊ ကာယေ ဘဝတိ ယာ ဝိတိ။ပ။

၁-ခ ၁-၂၉-ဝိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။ ၂-ရညော သာလိက္ခေတ္တံ ရညော ယဝက္ခေတ္တန္တိ (ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၁၄-ဝိဋ္ဌေ)
၃-ဒီ ၂-၂၀၄၊ သံ ၁-၂၅-ဝိဋ္ဌေသု တန္နိဿိတပါဋိ။

သာဓု ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ သံဃံ သရဏာဂမနံ ဟောတိ၊ သံဃံ သရဏာ-
ဂမနဟေတု ခေါ ဒေဝါနမိန္ဒ။ပ။ ဒိဋ္ဌေဟိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗေဟီ”တိ ၁—

အာဒိနံ သုတ္တပဒါနံ ဝသေန သံဃေ ပသာဒဿ ဖလဝိသေသယောဂေါ၊ တေနဿ အဂ္ဂတာ အဂ္ဂဝိပါကတာ စ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တထာ အနုတ္တရိယပဋိ-လာဘော သတ္တမဘဝါဒိတော ပဋ္ဌာယ ဝဋ္ဋဒုက္ခသမုဿ္ဆေဒေါ အနုတ္တရသုခါဓိ-ဂမောတိ ဧဝမာဒိဥ္စာရဖလနိပ္ဖါဒနဝသေန အဂ္ဂဝိပါကတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဂါထာသု **အဂ္ဂတော**တိ အဂ္ဂေ ရတနတ္တယေ, အဂ္ဂဘာဝတော ဝါ ပသန္နာနံ။ **အဂ္ဂံ ဓမ္မန်** အဂ္ဂသဘာဝံ ဗုဒ္ဓသုဗုဒ္ဓတံ ဓမ္မသုဓမ္မတံ သံဃသုပ္ပဋိပတ္တိ်, ရတနတ္တ-ယဿ အနညသာဓာရဏံ ဉတ္တမသဘာဝံ, ဒသဗလာဒိသွာဂုဏတတာဒိသုပ္ပဋိ-ပန္နတာဒိဂုဏသဘာဝံ ဝါ **ဒိဇာနတံ** ဝိဇာနန္တာနံ။ ဧဝံ သာဓာရဏတော အဂ္ဂ-ပ္ပသာဒဝတ္ထုံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ အသာဓာရဏတော တံ ဝိဘာဝေန ဒဿေတုံ “**အဂ္ဂေ ဗုဒ္ဓေ**”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ပသန္နာနန်** အဝေစ္စပ္ပသာဒေန ဣတရ-ပ္ပသာဒေန စ ပသန္နာနံ အမိမုတ္တာနံ။ **ဝိရာဂူပသမေ**တိ ဝိရာဂေ ဥပသမေ စ၊ သမ္မဿ ရာဂဿ သဗ္ဗေသံ ကိလေသာနံ အစ္စန္တဝိရာဂဟေတုဘူတေ အစ္စန္တ-ဥပသမဟေတုဘူတေ စာတိ အတ္ထော။ **သုခေ**တိ ဝဋ္ဋဒုက္ခက္ခယဘာဝေန သန္တိ-ရူပသမသုခဘာဝေန စ သုခေ။

အဂ္ဂသ္မိ် ဒါနံ ဒဒတန် အဂ္ဂေ ရတနတ္တယေ ဒါနံ ဒေန္တာနံ ဒေယျဓမ္မံ ပရိစ္စဇန္တာနံ။ တတ္ထ ဓရမာနံ ဘဂဝန္တံ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟန္တာ ပူဇေန္တာ သက္ကရောန္တာ ပရိနိဗ္ဗုတဉ္စ ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿ ဓာတုစေတိယာဒိကေ ဥပဋ္ဌဟန္တာ ပူဇေန္တာ သက္ကရောန္တာ ဗုဒ္ဓေ ဒါနံ ဒဒန်ဿ နာမ။ “ဓမ္မံ ပူဇေဿာမာ”တိ ဓမ္မဓရေ ပုဂ္ဂလေ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟန္တာ ပူဇေန္တာ သက္ကရောန္တာ ဓမ္မဉ္စ စိရဋ္ဌိတိကံ ကရောန္တာ ဓမ္မေ ဒါနံ ဒဒန်ဿ နာမ။ တထာ အရိယသံဃံ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟန္တာ ပူဇေန္တာ သက္ကရောန္တာ တံ ဥဒ္ဒိဿ ဣတရသ္မိမ္ပိ တထာ ပဋိပဇ္ဇန္တာ သံဃေ ဒါနံ ဒဒန်ဿ နာမ။ **အဂ္ဂံ ပုညံ ပဝဒန္တီ**တိ ဧဝံ ရတနတ္တယေ ပသန္နေန စေတသာ ဥဋ္ဌာရံ ပရိစ္စာဂံ ဥဋ္ဌာရဉ္စ ပူဇာသက္ကာရံ ပဝတ္တေန္တာနံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ အဂ္ဂံ ဥဋ္ဌာရံ ကုသလံ ဥပစိယတိ။ ဣဒါနိ တသ္သ ပုညဿ အဂ္ဂဝိပါကတာယ အဂ္ဂဘာဝံ ဒဿေတုံ “**အဂ္ဂံ အာယူ**”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အဂ္ဂံ အာယူ**တိ ဒိဗ္ဗံ ဝါ မာနုသံ ဝါ အဂ္ဂံ ဥဋ္ဌာရတမံ အာယု။ **ပဝဒန္တီ**တိ ဥပရူပရိ ဗြူဟတိ။ **ဝဏ္ဏော**တိ ရူပသမ္ပဒါ။

၁-သံ ၂-၄၆၉-ပိဋ္ဌေ။

ယသောတိ ပရိဝါရသမ္ပဒါ။ **ကိတ္တိ**တိ ထုတိယောသော။ **သုခ**န္တိ ကာယိကံ စေတသိကဉ္စ သုခံ။ **ဗလ**န္တိ ကာယဗလံ ဉာဏဗလဉ္စ။

အဂ္ဂဿ ဒါတာတိ အဂ္ဂဿ ရတနတ္တယဿ ဒါတာ၊ အထ ဝါ အဂ္ဂဿ ဒေယျဓမ္မဿ ဒါနံ ဥဋ္ဌာရံ ကတ္တာ တတ္ထ ပုညံ ပဝတ္တေတာ။ **အဂ္ဂဓမ္မသမာဟိ-တော**တိ အဂ္ဂေန ပသာဒဓမ္မေန ဒါနာဒိဓမ္မေန စ သမာဟိတော သမန္နာဂတော အစလပ္ပသာဒယုတ္တော၊ တဿ ဝါဝိပါကဘူတေဟိ ဗဟုဇနဿ ပိယမနာ-ပတာဒိဓမ္မေဟိ ယုတ္တော။ **အဂ္ဂပ္ပတ္တော ပမောဒတီ**တိ ယတ္ထ ယတ္ထ သတ္တနိကာယေ ဥပ္ပန္နော၊ တတ္ထ တတ္ထ အဂ္ဂဘာဝံ သေဋ္ဌဘာဝံ အဓိဂတော, အဂ္ဂဘာဝံ ဝါ လောကုတ္တရမဂ္ဂဖလံ အဓိဂတော ပမောဒတိ အဘိရမတိ ပရိတုဿတီတိ။

ပဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဇိဝိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၁။ ဒုတိယံ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိဝသေန ဒေသိတံ။ ကေသို ဟိ သမယေ ဘဂဝတိ ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နိဂ္ရောဓာရာမေ ဝိဟရန္တေ ဘိက္ခူ။ အာဂန္တုကဘိက္ခူနံ သေနာ-သနာနိ ပညာပေန္တော ပတ္တစီဝရာနိ ပဋိသာမေန္တော သာမဏေရာ စ လာဘ-ဘာဇနီယဋ္ဌာနေ သမ္ပတ္တသမ္ပတ္တာနံ လာဘံ ဂဏှန္တော ဥစ္စာသဒ္ဒါ မဟာသဒ္ဒါ အဟောသုံ။ တံ သုတ္ဝာ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ။ ပဏာမေသိ။ တေ ကိရ သဗ္ဗေဝ နဝါ အဓုနာဂတာ ဇုမံ ဓမ္မဝိနယံ။ တံ ဥတ္တာ မဟာဗြဟ္မာ အာဂန္တွာ "အဘိနန္ဒတု ဘန္တေ ဘဂဝါ ဘိက္ခုသံဃ"န္တိ တေသံ ပဏာမိတဘိက္ခူနံ အနုဂဏှနံ ယာစိ။ ဘဂဝါ တဿ ဩကာသံ အကာသိ။ အထ မဟာဗြဟ္မာ "ကတာဝ-ကာသော ခေါ္မ ဘဂဝတာ"တိ ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတ္ဝာ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ ပက္ကာမိ။ အထ ဘဂဝါ "ဘိက္ခုသံဃော အာဂစ္ဆတု"တိ အာနန္ဒတ္ထေရဿ အာကာရံ ဒဿေသိ။ အထ တေ ဘိက္ခူ အာနန္ဒတ္ထေရေန ပက္ကောသိတာ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ သာရဇ္ဇမာနရူပါ ကေမန္တံ နိသီဒိံသု။ ဘဂဝါ တေသံ သပ္ပါယဒေသနံ ဝိမံသန္တော "ဇုမေ အာမိသဟေတု ပဏာမိတာ၊ ပိဏ္ဍိယာ-လောပဓမ္မဒေသနာ နော သံ သပ္ပါယာ"တိ စိန္တေတ္ဝာ **"အန္တရိဒံ ဘိက္ခဝေ"**တိ ဇုမံ ဒေသနံ ဒေသေသိ။

တတြာယံ **အန္တေ**သဒ္ဒေါ "သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ပုဗ္ဗန္တ-ကပ္ပိကာ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိနော"တိအာဒိသု[1] ဂေါဒ္ဒါသေ အာဂတော။ "အန္တ-မကာသိ ဒုက္ခဿ၊ အန္တဝါ အယံ လောကော ပရိဝဋ္ဋမော"တိအာဒိသု[2] ပရိဏ္ဍေဒေ။ "ဟရိတန္တံ ဝါ ပထန္တံ ဝါ သေလန္တံ ဝါ"တိအာဒိသု[3] မရိယာ-ဒါယံ။ "အန္တံ အန္တဂဏ္ဌာ"တိအာဒိသု[4] သရိရာဝယဝေ။ "စရန္တိ လောကေ[5] ပရိဝါ-ရဆန္နာ၊ အန္တေ၊ အသုဒ္ဓါ ဗဟိ သောဘမာနာ"တိအာဒိသု[6] စိတ္တေ။ "အပေ-ကစ္ဆာနိ ဥပ္ပလာနိ ဝါ ပဒုမာနိ ဝါ ပုဏ္ဍရိကာနိ ဝါ ဥဒကေ ဇာတာနိ ဥဒကေ သံဝဍ္ဎာနိ ဥဒကာနုဂ္ဂတာနိ အန္တေ နိမုဂ္ဂပေါသီနိ"တိအာဒိသု[7] အဗ္ဘန္တရေ။

"မိဂါနံ ကောဋ္ဌကော အန္တေ၊ ပဏ္ဍိနံ ပန ဝါယသော။
ရေဏ္ဍော အန္တေ ရုက္ခာနံ၊ တယော အန္တေ သမာဂတာ"တိ—

အာဒိသု[8] လာမကေ။ ဣဓာပိ လာမကေ ဧဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တသ္မာ **အန္တိမံ ဘိက္ခဝေ ဇိဝိကာနန္တိ** ဘိက္ခဝေ ဣဒံ ဇိဝိကာနံ အန္တံ ပစ္ဆိမံ လာမကံ၊ သဗ္ဗ-နိဟီနံ ဇိဝိတန္တိ အတ္ထော။ **ယဒိဒံ ဝိဏ္ဏော်လ္ဟ**န္တိ ယံ ဣဒံ ပိဏ္ဍပရိယေသနေန ဘိက္ခာစရိယာယ ဇိဝိကံ ကပ္ပေန္တေသ ဇိဝိတံ။ အယံ ပနေတ္ထ ပဒတ္ထော— ပိဏ္ဍာယ ဥလတိတိ ပိဏ္ဍောလော၊ တသ္သ ဟ်မံ ပိဏ္ဍော်လ္ဟံ။ ပိဏ္ဍပရိယေ-သနေန ဇိဝိကာတိ အတ္ထော။

အဘိသာပေါတိ အက္ကောသော။ ကုပိတာ ဟိ မနုဿာ အတ္တနော ပစ္စတ္ထိကံ "ပိလောတိကခဏ္ဍံ နိဝါသေတ္ဝာ ကပါလဟတ္ထော ပိဏ္ဍံ ပရိယေသမာနော စရေယျာသီ"တိ အက္ကောသန္တိ။ အထ ဝါ "ကိံ တုယ္ဟံ အကာတဗ္ဗံ[9] အတ္ထိ၊ ယော တွံ ဧဝံ ဗလဝိရိယူပပန္နော ပိ ဟိရောတ္တပ္ပံ ပဟာယ ကပဏော ပိဏ္ဍောလော ဝိစရသိ ပတ္တပါဏီ"တိ ဧဝမ္ပိ အက္ကောသန္တိယေဝ။ **တဋ္ဌ ဧဝါ ဧတေန္တိ** တံ ဧတံ အဘိသပမ္ပိ သမာနံ ပိဏ္ဍောလ္ဟံ။ **ကုလပုတ္တာ ဥပေန္တိ အတ္ထဝသိကာ**တိ မမ သာသနေ ဇာတိကုလပုတ္တာ စ အာစာရကုလပုတ္တာ စ အတ္ထဝသိကာ ကာရ-ဏဝသိကာ ဟုတ္ဝာ ကာရဏဝသံ ပဋိစ္စ ဥပေန္တိ ဥပဂစ္ဆန္တိ။

ရုဇာဘိနိတာတိအာဒိသု ယေ ရညော သန္တိကံ ခါဒိတ္ဝာ ရညာ ဗန္ဓနာဂါရေ ဗန္ဓာပိတာ ပလာယိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တေ ရညာ ဗန္ဓနံ အဘိနိတတ္တာ **ရုဇာဘိ-နိတာ** နာမ။ ယေ ပန စောရေဟိ အဒ္ဓဝိယံ ဂဟေတ္ဝာ ဧကစ္ဆေသု

၁-ဒီ ၁-၁၂-ဝိဋ္ဌေ။　　၂-ဒီ ၁-၂၁-ဝိဋ္ဌေ။　　၃-မ ၁-၂၄၆-ဝိဋ္ဌေ။
၄-ဒီ ၂-၂၃၄၊ ခု ၁-၂-ဝိဋ္ဌေသု။　　၅-ဟေကေ(သီ၊သျာ၊က)　　၆-သံ ၁-၇၉၊ခု ၇-၁၅၅-ဝိဋ္ဌေသု။
၇-ဒီ ၂-၃၁၊ သံ ၁-၁၄၀၊ ဝိ ၃-၉-ဝိဋ္ဌေသု။　　၈-ခုံ ၅-၉၀-ဝိဋ္ဌေ။　　၉-အက္ကောသိတဗ္ဗံ(က)

မာရိယမာနေသု ဧကစ္ဆေ "မယံ သာမိ တုမ္ဟေဟိ ဝိဿဋ္ဌာ ဧဟံ အနစ္ဆာဝသိတ္ထာ ပဗ္ဗဇိဿာမ၊ တတ္ထ ဟတ္ထ ယံ ယံ ဗုဒ္ဓပူဇာဒိပုညံ ကရိဿာမ၊ တတော တတော တုမှာကံ ပတ္တိံ ဒဿာမာ''တိ တေဟိ ဝိဿဋ္ဌာ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တေ **စောရာဘိနိတာ** နာမ စောရေဟိ မာရေတဗ္ဗတံ အာဘိနိတတ္တာ။ ယေ ပန ဇုဏှံ ဂဟေတ္ထာ ပဋိ-ဒါတုံ အသက္ကောန္တာ ပလာယိတ္ထာ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ တေ **ဇုဏှဒုာ** နာမ။ တဋ္ဌ ခေါ ဧတံ ပိဏ္ဍောလုံ ကုလပုတ္တာ မမ သာသနေ နေဝ ရာဇာဘိနိတာ။ပ။ နအာဇိဝိ-ကာပကတာ ဥပေန္တိ၊ အပိစ ခေါ "ဩတိဏ္ဏမှာ ဇာတိယာ။ပ။ပညာယေထာ"တိ ဥပေန္တိတိ ပဒသမ္ဗန္ဓော။

တတ္ထ **ဩတိဏ္ဏမှာ**တိ ဩတိဏ္ဏာ အမှာ။ **ဇာတိယာ**တိအာဒိသု တမှိ တမှိ သတ္တနိကာယေ ခန္ဓာနံ ပဌမာဘိနိဗ္ဗတ္တိံ **ဇာတိ၊** ပရိပါကော **ဇရာ၊** ဘေဒေါ **မရဏံ။** ဤတိရောဂဘောဂသိလဒိဋ္ဌိဗျသနေဟိ ဖုဋ္ဌဿ သန္တာပေါ အန္တော နိဒ္ဓာနံ **သောကော၊** တေဟိ ဖုဋ္ဌဿ ဝစီဝိပ္ပလာပေါ **ပရိဒေဝေါ။** အနိဋ္ဌဖောဋ္ဌဗ္ဗ-ပဋိဟတကာယဿ ကာယပီဠနံ **ဒုက္ခံ၊** အာဃာတဝတ္ထူသု ဥပဟတစိတ္တဿ စေတောပီဠနံ **ဒေါမနဿံ။** ဤတိဗျသနာဒီဟိ ဧဝံ ဖုဋ္ဌဿ ပရိဒေဝနပိ အဓိဝါသေတုံ အသမတ္ထဿ စိတ္တသန္တာပဿမုဋ္ဌိတော ဘုသော အာယာသော **ဥပါယာသော။** ဧတေဟိ ဇာတိအာဒီဟိ ဩတိဏ္ဏာ **ဒုက္ခေါတိဏ္ဏာ၊** တေဟိ ဇာတိအာဒိဒုက္ခေဟိ အန္တော အနုပဝိဋ္ဌာ။ **ဒုက္ခပရေတာ**တိ တေဟိ ဒုက္ခဒုက္ခ-ဝတ္ထူဟိ အဘိဘူတာ။ ဇာတိအာဒယော ဟိ ဒုက္ခဿ ဝတ္ထုဘာဝတော ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခဘာဝတော စ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသာ ဒုက္ခာတိ။ **အပ္ပေါ နာမ။ပ။ ပညာယေထာ**တိ ဧကမဿ သကလဿ ဝဋ္ဋဒုက္ခရာသိဿ ပရိဇ္ဈေဒကရဏံ ဩသာနကိရိယာ အပိ နာမ ပညာယေယျ။

သော စ ဟောတိ အဘိဏှာလုတိ ဇုဒံ ယော ကုလပုတ္တော "ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿာမိ"တိ ပုဗ္ဗေ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတ္ထာ ပဗ္ဗဇိတော အပရဘာဂေ တံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ တထာရူပံ ကာတုံ နသက္ကောတိ၊ တံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အဘိဏှာလုတိ** ပရဘဏ္ဍာနံ အဘိဇ္ဈာယိတာ။ **တိဒ္ဒဿာရုဂေါတိ** ဗလဝရာဂေါ။ **ဗျာပန္န-စိတ္တော**တိ ဗျာပါဒေန ပူတိဘူတစိတ္တော ဝိပန္နစိတ္တော။ **ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပေါ**တိ တိခိဏာသိင်္ခေါ ဝိယ စိတ္တဂေါစရော ပရေသံ ဥပဃာတဝသေန ဒုဋ္ဌစိတ္တော။ **မုဋ္ဌဿတီ**တိ ဘတ္တနိဒ္ဒိတ္ထကာလော ဝိယ မံသနိဒ္ဒိတ္ထသုနခေါ ဝိယ စ နဋ္ဌဿတိ၊ ဗုဓ ကတံ ဇဏ္ဍေ န သရတိ။ **အသမ္ပဇာနော**တိ နိပ္ပညော ခန္ဓာဒိပရိဇ္ဈေဒ-ရဟိတော။ **အသမာဟိတော**တိ စိတ္တသောတေ ဗန္ဓနာဝါ ဝိယ အသဏ္ဌိတော။ **ဝိဘ္ဘန္တစိတ္တော**တိ ပန္ထောရုဇ္ဇမိဂေါ ဝိယ ဘန္တမနော။ **ပါကတိန္ဒြိယော**တိ ယထာ

ဂိဟိ သံဝရာဘာဝေန ပရိဂ္ဂဟပရိဇနေ ဩလောကေန္တိ အသံဝုတိန္ဒြိယာ၊ ဧဝံ အသံဝုတိန္ဒြိယော ဟောတိ။

ဆဝါလာတန္တိ ဆဝါနံ ဒဟုဠ္ဍာနေ အလာတံ။ **ဥဘတောပဒိတ္တံ မဇ္ဈေဂူထဓဂတန္တိ** ပမာဏေန အဠဂ်လမတ္တံ ဥဘတော ဒ္ဝိသု ကောဋိသု အာဒိတ္တံ မဇ္ဈေဂူထမက္ခိတံ။ **နေဝ ဂါမေတိ** သစေ ဟိ တံ ယုဂနဂ်လဂေါပါနသိပက္ခ-ပါသကာဒိနံ အတ္ထာယ ဥပနေတုံ သက္ကာ အဿ၊ ဂါမေ ကဠဉ္စိ ဖရေယျ။ သစေ ခေတ္တကုဋိယာ ကဠဉ္စိ ရမဏ္ဍကာဒိနံ အတ္ထာယ ဥပနေတုံ သက္ကာ အဿ၊ အရညေ ကဠဉ္စိံ ဖရေယျ။ ယသ္မာ ပန ဥဘယတ္ထာဝိ န သက္ကာ၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ **တထူပမာဟ**န္တိ တထူပမံ ဆဝါလာတသဒိသံ အဟံ ဣမံ ယထာဝုတ္တပုဂ္ဂလံ ဝဒါမိ။ **ဂိဟိဘောဂါ စ ပရိဟီနောတိ** ယော အဂါရေ ဝသန္တေဟိ ဂိဟိဟိ ဒါယဇ္ဇေ ဘာဇိယမာနေ အညထာ စ ဘောဂေါ လဒ္ဓမ္ပေါ အဿ၊ တတော စ ပရိဟီနော။ **သာမညတ္ထဉ္စာ**တိ အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ သြဝါဒဒ္ဒတ္တာ ပရိယတ္တိ-ပဋိဝေဓဝသေန ပတ္တမ္ပံ သာမညတ္ထဉ္စ နာ ပရိပူရေတိ။ ဣမံ ပန ဥပမံ သတ္ထာ နာ ဒုဿီလဿ ဝသေန အာဟရိ၊ ပရိသုဒ္ဓသီလဿ ပန အလဿဿ အဘိဇ္ဈာဒိဟိ ဒေါသေဟိ ဒူသိတစိတ္တဿ ပုဂ္ဂလဿ ဝသေန အာဟရိတိ ဝေဒိတမ္ပံ။

ဂါထာသု **ဂိဟိဘောဂါ**တိ ကာမသုခသမ္ပေါဂတော[1]။ **ပရိဟီနော**တိ ဇိနော။ **သာမညတ္ထ**န္တိ ပဋိဝေဓဗာဟုသစ္စေဝ ပရိယတ္တိဗာဟုသစ္စဉ္စ။ တာဒိ-သော ဟိ အသုတံ သောတုံ သုတံ ပရိယောဒါပေတုံ န သက္ကောတိ အလသ-ဘာဝတော။ ဒုဒ္ဒ္ဒ ဘဂေါတိ **ဒုဒ္ဒ်ဂေါ**၊ အလက္ခိကော ကာဠကဏ္ဏိပုရိသော။ **ပရိမံသမာနော**တိ ဝိနသမာနော။ **ပကိရေတီ**တိ ဝိကိရေတိ ဝိဒ္ဓံသေတိ။ သမ္ဗမေတံ ဘာဝိနော သာမညတ္ထသ အနုပ္ပါဒနမေဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ **ဆဝါ-လာတံဝ နသ္သတီ**တိ သော တာဒိသော ပုဂ္ဂလော ယထာဝုတ္တံ ဆဝါလာတံ ဝိယ ကသ္သစိ အနုပယုဇ္ဇမာနော ဧဝ နသ္သတိ ဥဘတော ပရိဘဋ္ဌဘာဝတော။ ဧဝံ "ကာယဝါစာဟိ အကတဝိတိက္ကမော ဝိ စိတ္တံ အဝိသောဓေန္တော နသ္သတိ၊ ပဂေဝ ကတဝိတိက္ကမော ဒုဿီလော"တိ တဿ အပါယဒုက္ခဘာဂိဘာဝဒဿ-နေန ဒုဿီလေ အာဒီနဝံ ဒဿေတ္ဝာ တတော သဂ္ဂေ ဝိဓေဓေတုကာမော **"ကာသာဝကဏ္ဏော"**တိအာဒိနာ ဂါထာဒ္ဒယမာဟ။ တဿတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တော ဧဝ။

ဒုတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ကာမသုခုပဘောဂတော (သီ၊သျာ)

၃-သယံဒါဋိကဇာတ်ကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၂။ တတိယေ **သယံဒါဋိကဇာတ်ကေ** စိဝရကောဋိယံ။ **ဂဟေတွာ**တိ ပရာမသိတွာ။ **အနုမန္ဒေါ အဿာ**တိ အနုဂတော ဘဝေယျ။ ဇာဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—"ဘိက္ခဝေ ဇာမေကစ္စော ဘိက္ခု အတ္တနော ဟတ္ထေန မယာ ပါရုတသဿ သုဂတမဟာစီဝရဿ ကတ္ထော ပရာမသန္တော ဝိယ မံ အနုဂစ္ဆယျ၊ ဧဝံ မယ့ံ အာသန္နတရော ဟုတ္ဝာ ဝိဟရေယျာ"တိ။ **ပါဒေ ပါဒံ နိက္ခိပန္တော**တိ ဂစ္ဆန္တဿ မမ ပါဒေ ပါဒံ နိက္ခိတ္တဋ္ဌာနေ ပါဒုဒ္ဓါရဏာနန္တရံ အတ္တနော ပါဒံ နိက္ခိပန္တော။ ဥဘယေနာပိ "ဌာနဂမနာဒီသု အဝိဇဟန္တော သဗ္ဗကာလံ မယ့ံ သမီပေ ဧဝ ဝိဟရေယျ စေပိ"တိ ဒဿေတိ။ **သော အာရကာဝ မယ့ံ, အဟဉ္စ တဿာ**တိ သော ဘိက္ခု မယာ ဝုတ္တံ ပဋိပဒံ အပူရေန္တော မမ ဒူရေယေဝ၊ အဟဉ္စ တဿ ဒူရေယေဝ။ ဧတေန မံသစက္ခုနာ တထာဂတဒဿနံ ရူပကာယသမောဓာနံ စ အကာရဏံ၊ ဉာဏစက္ခုနာဝ ဒဿနံ ဓမ္မကာယသမောဓာနမေဝ စ ပမာဏန္တိ ဒဿေတိ။ တေနေဝါဟ "ဓမ္မံ ဟိ သော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု န ပဿတိ၊ ဓမ္မံ အပဿန္တော န မံ ပဿတီ"တိ။ တတ္ထ ဓမ္မော နာမ နဝဝိဓော လောကုတ္တရဓမ္မော၊ သော စ အဘိဇ္ဈာဒီဟိ ဒူသိတစိတ္တော နသက္ကာ ပဿိတုံ၊ တသ္မာ ဓမ္မသ အဒဿနတော ဓမ္မကာယဉ္စ န ပဿတီတိ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ—

> "ကိံ တေ ဝက္ကလိ ဣမိနာ ပူတိကာယေန ဒိဋ္ဌေန၊ ယော ခေါ ဝက္ကလိ ဓမ္မံ ပဿတိ၊ သော မံ ပဿတိ။ ယော မံ ပဿတိ၊ သော ဓမ္မံ ပဿတီ"တိ [၁]၊
>
> "ဓမ္မ ဘန္တေ ဒြဟ္မ ဘန္တေ"တိ [၂] စ
>
> "ဓမ္မကာယော ဣတိပိ, ဒြဟ္မကာယော ဣတိပိ"တိ [၃] စ အာဒိ။

ယောဇနသတေတိ ယောဇနသတေ ပဒေသေ၊ ယောဇနသတမတ္ထကေတိ အတ္ထော။ သေသံ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အရိယမဂ္ဂါဓိဂမဝသေန စသ အနဘိဇ္ဈာလုအာဒိဘာဝေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

ဂါထာသု **မဟိဿာ**တိ ကာမေသု တိဗ္ဗသာရာဂကာယ မဟာဇနဿ။ **ဝိယာတဝေါ**တိ ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပတာယ သတ္တေသု အာဃာတဝသေန မဟိဿ-တာယ ဇနဿ ဇီဝိတာလာဘေန စ ဝိယာတဝေါ။ **ဇေဘုဂေါ**တိ ဇေဘုယ္ဟိတာယ

၁-သံ ၂-၉၈-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၁၇၇၊ ခု၉-၃၇၅-ပိဋ္ဌေသု။ ၃-ဒီ ၃-၆၉-ပိဋ္ဌေ။

တဏ္ဟာယ ဒါသော ဝိယ ဟုတ္ဝာ တံ အနုဂစ္ဆန္တော။ ရာဂါဒိကိလေသပရိဋ္ဋာ-ဟာဘိဘဝေန **အနိဗ္ဗုတော**။ ရူပါဒိဝိသယာနံ အဘိကင်္ခနေန [၁] **ဂိဒ္ဓေါ**။ **ပဿ ယာဝဉ္စ အာရကာ**တိ အနေဇဿ နိဗ္ဗုတဿ ဝိတဂေဓဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သြကာသဝသေန သမိပေဝိ သမာနော မဟိဿော ဝိယာတဝေါ ဇောနဂေါ အနိဗ္ဗုတော ဂိဒ္ဓေါ ဗာလပုထုဇ္ဇနော ဓမ္မသဘာဝတော ယတ္တကံ ဒူရေ၊ တဿ သော ဒူရဘာဝေါ ပဿ၊ ဝတ္တုမ်ိ နု သုကရန္တိ အတ္ထော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ--—

"နဘဉ္စ ဒူရေ ပထဝီ စ ဒူရေ၊
ပါရံ သမုဒ္ဒဿ တထာဟု ဒူရေ။
တတော ဟဝေ ဒူရတရံ ဝဒန္တိ၊
သတဉ္စ ဓမ္မော အသတဉ္စ ရာဇာ"တိ ၂။

ဓမ္မမဘိညာယာတိ စတုသစ္စဓမ္မံ အဘိညာယ အညာယ ဉာတတီရဏ-ပရိညာဟိ ယထာရဟံ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဇာနိတ္ဝာ။ **ဓမ္မမညာယာ**တိ တမေဝ ဓမ္မံ အပရဘာဂေ မဂ္ဂဉာဏေန ပရိညာဒိဝသေန ယထာမရိယာဒံ ဇာနိတ္ဝာ။ **ပဟ္ဟိတော**တိ ပဋိဝေဓဗာဟုသစ္စေန ပဟ္ဟိတော။ **ရဟဒေါ နိဝါတေ စာ**တိ နိဝါတဋ္ဌာနေ ရဟဒေါ ဝိယ **အနေဇော** ကိလေသစလနရဟိတော ဥပ-သမ္မတိ၊ ယထာ သော ရဟဒေါ နိဝါတဋ္ဌာနေ ဝါတေန အနဇ္ဈာဟတော သန္နိသိန္နော၀ ဟောတိ၊ ဧဝံ အယမ်ပိ သဗ္ဗထာပိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓကိလေသော ကိလေသစလနရဟိတော အရဟတ္တဖလသမာဓိနာ ဝူပသမ္မတိ၊ သဗ္ဗကာလံ ဥပသန္တသဘာဝေါ ဟောတိ။ **အနေဇော**တိ သော ဧဝံ အနေဇာဒိသ-ဘာဝေါ အရဟာ အနေဇာဒိသဘာဝဿ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သြကာသတော ဒူရေပိ သမာနော ဓမ္မသဘာဝတော အဒူရေ သန္တိကေ ဇေါတိ။

တတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-အဂ်ိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၃။ စတုတ္ထေ အနုဒဟနဋ္ဌေန အဂ်ိ၊ ရာဂေါ ဧဝ အဂ်ိ ရာဂဂ်ိ။ ရာဂေါ ဟိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော သတ္တေ အနုဒဟတိ ဈာပေတိ၊ တသ္မာ "အဂ်ိ"တိ ဝုစ္စတိ။ ဇုတရေသုပိ ဒ္ဝိသု ဧသေဝ နယော။ တတ္ထ ယထာ အဂ်ိ ယဒေဝ ဣန္ဓနံ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တံ နိဒဟတိ၊ မဟာပရိဋ္ဋာဟော စ ဟောတိ၊

၁-အာဘိသင်္ခရိန (က)　　၂-အံ ၁-၃၆၀၊ ခုဒ္ဓ-၁၇၇-ပိဋ္ဌေသု။

ဧဝမိမေပိ ရာဂါဒယော ယသ္မိံ သန္တာနေ သယံ ဥပ္ပန္နာ၊ တံ နိဒဟန္တိ၊ မဟာ-ပရိဠာဟာ စ ဟောန္တိ ဒုန္နိဗ္ဗာပယာ။ တေသု ရာဂပရိဠာဟေန သန္တတ္တ-ဟဒယာနံ ဇုဏ္ဍိတာလာဘဒုက္ခေန မရဏပ္ပတ္တာနံ သတ္တာနံ ပမာဏံ နတ္ထိ။ အယံ တာဝ ရာဂသ္သ အနုဒဟနတာ။ ဒေါသဿ ပန အနုဒဟနတာယ ဝိသေသတော မနောပဒေါသိကာ ဒေဝါ, မောဟဿ အနုဒဟနတ်ာယ ဒိဋ္ဌာပဒေါသိကာ ဒေဝါ စ နိဒဿနံ။ မောဟဝသေန ဟိ တေသံ သတိသမ္မောသော ဟောတိ၊ တသ္မာ ဒိဋ္ဌာဝသေန အာဟာရဝေလံ အတိဝတ္တေန္တာ ကာလံ ကရောန္တိ။ အယံ တာဝ ရာဂါဒိနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော အနုဒဟနဘာဝေါ။ သမ္ပရာယိကော ပန နိရယာဒီသု နိဗ္ဗတ္တာပနဝသေန ဃောရတရော ဒုရဓိဝါသော စ။ အယဉ္ဆ အတ္ထော အာဒိတ္တပရိယာယေန ဝိဘာဝေတဗ္ဗော။

ဂါထာသု **ကာမေသု မုစ္ဆိတေ**တိ ဝတ္ထုကာမေသု ပါတဗျတာဝသေန မုစ္ဆံ ဗာလုံပမာဒံ မိစ္ဆာစာရံ အာပန္နေ။ **ဗျာပန္နေ**တိ ဗျာပန္နစိတ္တေ ဒဟတိတိ သမ္ဗန္ဓော။ **နရေ ပါဏာတိပါတိနော**တိ ဇာဒံ ဒေါသဂ္ဂိသ။ **အရိယဓမ္မေ အကောဝိဒေ**တိ ယေ ခန္ဓာယတနာဒီသု သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာယ မနသိကာရရဟိတာ အရိယဓမ္မသ္မ အကုသလာ၊ တေ သမ္မောဟေန အဘိဘူတာ ဝိသေသေန သမ္မူဠှာ နာမာတိ ဝုတ္တာ။ **ဇေ အဲဂ္ဂိ အဇာနန္တာ**တိ "ဇေ ရာဂဂ္ဂိအာဒယော ဇာဓ စေဝ သမ္ပရာယေ စ အနုဒဟန္တိ" တိ အဇာနန္တာ ပရိညာဘိသမယဝသေန ပဟာ-နာဘိသမယဝသေန စ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈန္တာ။ **သဏ္ဌာယာဘိရတာ**တိ သဏ္ဌာယေ ဥပါ-ဒါနက္ခန္ဓပဉ္စကေ တဏှာဒိဋ္ဌိမာနနန္ဒနာဘိရတာ။ **ဝနုယန္တီ**တိ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပဇ္ဇနေန ဝမုယန္တိ အာစိနန္တိ။ **နိရယ**န္တိ အဋ္ဌဝိဓံ မဟာနိရယံ, သောဠသဝိဓံ ဥဿဒနိရယန္တိ သဗ္ဗမိဒံ နိရယံ။ **တိရစ္ဆာနဉ္စ ယောနိယော**တိ တိရစ္ဆာနယောနိယော စ။ **အသုရ**န္တိ အသုရကာယံ ပေတ္တိဝိသယဉ္စ ဝမုယန္တိတိ သမ္ဗန္ဓော။

ဇော်ဝတာ ရာဂဂ္ဂိအာဒိနံ ဇာဓ စေဝ သမ္ပရာယေ စ အနုဒဟနဘာဝဒဿန-မုခေန ဝဋ္ဋံ ဒဿေတွာ ဇာဒါနိ နေသံ နိဗ္ဗာပနေန ဝိဝဋ္ဋံ ဒဿေတုံ "**ယေ စ ရတ္တိန္ဒိဝါ**"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ယုတ္တာ**တိ ဘာဝနာနုယောဂဝသေန ယုတ္တာ။ ကတ္ထ? **သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာသနေ**။ တေန အညသာသနေ ရာဂဂ္ဂိအာဒိနံ နိဗ္ဗာပနာ-ဘာဝံ ဒဿေတိ။ တထာ ဟိ အနညသာဓာရဏံ တေသံ နိဗ္ဗာပနဝိဓိံ အသုဘကမ္မဋ္ဌာနံ သင်္ခေပေနေဝ ဒဿေန္တော—

> "တေ နိဗ္ဗာပေန္တိ ရာဂဂ္ဂိံ၊ နိစ္စံ အသုဘသညိနော။
> ဒေါသဂ္ဂိံ ပန မေတ္တာယ၊ နိဗ္ဗာပေန္တိ နရုတ္တမာ။
> မောဟဂ္ဂိံ ပန ပညာယ၊ ယာယံ နိဗ္ဗေဓဂါမိနိ"တိ—

အာဟ။ တတ္ထ **အာသဘသညိနော**တိ ဒွတ္တိံသာကာရဝသေန စေဝ ဥဒ္ဓုမာတကာဒိဝသေန စ အသုဘဘာဝနာနုယောဂေန အသုဘသညိနော။ **မေတ္တာယာ**တိ "သော မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ကေ ဒိသံ ဖရိတ္ဝာ ဝိဟရတီ"တိ ဝုတ္တာယ မေတ္တာဘာဝနာယ။ ဣတ္ထေ စ အသုဘဈာနပ္ပဟ ပါဒကံ ကတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တိတအနာဂါမိမဂ္ဂေန ရာဂဂ်ဒေါသဂ်ိနံ နိဗ္ဗာပနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ပညာ-ယာ**တိ ဝိပဿနာပညာသဟိတာယ မဂ္ဂပညာယ။ တေနေဝါဟ "ယာယံ နိဗ္ဗေဓဂါမိနီ"တိ။ သာ ဟိ ကိလေသက္ခန်ံ ဝိနိဝိဇ္ဈန်ိ ဂန္ဆတိ ပဝတ္တတိတိ **နိဗ္ဗေဓဂါမိနီ**တိ ဝုစ္စတိ။ **အသေသံ ပရိနိဗ္ဗန်ိ**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂေန အသေသံ ရာဂဂ်ိအာဒိံ နိဗ္ဗာပေတ္ဝာ သဥပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ဌိတာ ပညာ-ဝေပုလ္လပတ္တိယာ **နိပကာ** ပုဗ္ဗေဝ သမ္မပ္ပဓာနေန သဗ္ဗသော ကောသဇ္ဇံ သုပ္ပဟိနတ္တာ ဖလသမာပတ္တိသမာပဇ္ဇနေန အကိလာသုဘာဝေန စ **ဂတ္တိန္ဒြိယ-မတန္ဒီတာ** စရိမကစိတ္တနိရောဓေန အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ အသေသံ ပရိနိဗ္ဗန်ိ၊ တတော စ **အသေသံ** နိဿေသံ **ဝဋ္ဋဒုက္ခံ အစ္စုဂ်ိ** အတိက္ကမံသု။

ဧဝံ ယေ ရာဂဂ်ိအာဒိကေ နိဗ္ဗာပေန်ိ၊ တေသံ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနေန နိဗ္ဗုတိံ ဒသ္သေတ္ဝာ ဣဒါနိ ပဋိဝိဒ္ဓဂုဏေဟိ ထောမေန္တော သြသာနဂါထ-မာဟ။ တတ္ထ **အရိယဒ္ဒသာ**တိ အရိယေဟိ ဒုဒ္ဒါဒိဟိ ပသိတဗ္ဗံ, ကိလေသေဟိ ဝါ အာရကတ္တာ အရိယံ နိဗ္ဗာနံ, အရိယံ စတုသစ္စမေဝ ဝါ ဒိဋ္ဌဝန္တောတိ အရိယဒ္ဒသာ။ ဝေဒသ မဂ္ဂဉာဏသ, တေန ဝါ ဝေဒေန သံသာရသ ပရိယောသာနံ ဂတာတိ **ဝေဒဂူ**နာ။ **သမ္မဒညာယာ**တိ သမ္မဒေဝ သဗ္ဗံ အာဇာနိတဗ္ဗံ ကုသလာဒိံ ခန္ဓာဒိဿ ဇာနိတ္ဝာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

စတုတ္ထသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဥပဝိရိကွသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၄။ ပဿမေ **တထာ တထာ**တိ တေန တေန ပကာရေန။ **ဥပဝိရိကွေ-ယျာ**တိ ဝိမံသေယျ ပရိတုလေယျ သမ္မသေယျ ဝါ။ **ယထာ ယထာ'သ ဥပဝိရိကွတော**တိ ယထာ ယထာ အသဲ ဘိကွ္ခုနော ဥပဝိရိကွန်ံသ။ **ဗဟိဒ္ဓါ စသ ဝိညာဏံ အဝိက္ခိတ္တံ အဝိသဋန်ံ** ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါဒိအာရမ္မဏေ ဥပ္ပဇ္ဇနကံဝိက္ခေပါဘာဝတော အဝိက္ခိတ္တံ သမာဟိတံ၊ တတော ဧဝ အဝိသဋံ

၁-အံ ၁-၁၀၄-၁၉၂-ဝိဇ္ဇေသု။

သိယာ။ ဇာဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဘိက္ခဝေ ယေန ယေန ပကာရေန ဇာမသ အာရဒ္ဓဝိပဿကဿ ဘိက္ခုနော ဥပပရိက္ခတော သဒ္ဒါရေ သမ္မသန္တဿ ပုဗ္ဗေ သမာဟိတာကာရသလ္လက္ခဏဝသေန သမထနိမိတ္တံ[1] ဂဟေတ္ဝာ သက္ကစ္စံ နိရန္တရံ သမ္မသနဉာဏံ ပဝတ္တေန္တဿ အတ္တနော ဝိပဿနာစိတ္တံ ကမ္မဋ္ဌာနတော ဗဟိဒ္ဓါ ရူပါဒိအာရမ္မဏေ ဥပ္ပဇ္ဇနကံ န သိယာ၊ အစ္ဆာရဒ္ဓဝိရိယတာယ ဥဒ္ဓစ္စပက္ခိယံ န သိယာ၊ တေန တေန ပကာရေန ဘိက္ခု ဥပပရိက္ခေယျ ပရိ-တုလေယျာတိ။ **အစ္ဆတ္တံ အသင်္ဂ္ဟိတန္တိ** ယသ္မာ ဝိရိယေ မန္ဒံ ဝဟန္တေ သမာဓိသ ဗလဝဘာဝတော ကောသဇ္ဇာဘိဘဝေန အစ္ဆတ္တံ ဂေါစရဇ္ဈတ္တသဒ္ဒါတေ ကမ္မဋ္ဌာနာရမ္မဏေ သင်္ကော်စဝသေန ဋ္ဌိတတ္တာ သင်္ဂ္ဟိတံ နာမ ဟောတိ၊ ဝိရိယ-သမတာယ ပန ယောဇိတာယ အသင်္ဂ္ဟိတံ ဟောတိ ဝိထိ[2] ပဋိပန္နံ။ တသ္မာ ယထာ ယထာသ္သ ဥပပရိက္ခတော ဝိညာဏံ အစ္ဆတ္တံ အသင်္ဂ္ဟိတံ အဿ ဝိထိ-ပဋိပန္နံ သိယာ၊ တထာ တထာ ဥပပရိက္ခေယျ။ **အနုပါဒါယ နိ ပရိတဿေ-ယျာ**တိ ယထာ ယထာဿ ဥပပရိက္ခတော "ဧတံ မမ, ဧသော မေ အတ္တာ"တိ တဏှာဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟဝသေန ရူပါဒိသု ကဉ္စိ သဒ္ဒါရံ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ တတော ဧဝ တဏှာဒိဋ္ဌိဂ္ဂါဟဝသေန နိ ပရိတဿေယျ၊ တထာ တထာ ဥပပရိက္ခေယျာတိ သမ္မန္နော။ ကထံ ပန ဥပပရိက္ခတော တိဝိဓမ္မေတံ သိယာတိ? ဥဒ္ဓစ္စပက္ခိယေ ကောသဇ္ဇပက္ခိယေ စ ဓမ္မေ ဝဇ္ဇေန္တော ဝိရိယသမတံ ယောဇေတ္ဝာ ပုဗ္ဗေဝ ဝိပဿနုပက္လိလေသေဟိ စိတ္တံ ဝိသောဓေတ္ဝာ ယထာ သမ္မဒေဝ ဝိပဿနာ-ဉာဏံ ဝိပဿနာဝိထိံ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ တထာ သမ္မသတော။

ဇာတိ ဘဂဝါ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနိကဿ ဘိက္ခုနော အနုက္ကမေန ပဋိပဒါ-ဉာဏဒဿနဝိသုဒ္ဓိယာ အာရဒ္ဓါယ အစ္ဆာရဒ္ဓဝိရိယအတိသိထိလဝိရိယဝိပဿနု-ပက္လိလေသေဟိ စိတ္တဿ ဝိသောဓနူပါယံ ဒဿေတ္ဝာ ဇာဒါနိ တထာ ဝိသော-ဓိတေ ဝိပဿနာဉာဏေ န စိရဿေဝ ဝိပဿနံ မဂ္ဂေန ဃဋ္ဋေတ္ဝာ သကလ-ဝဋ္ဋဒုက္ခသမတိက္ကမာယ သံဝတ္တန္တိတိ ဒဿေန္တော **"မဟိဒ္ဓါ[3] ဘိက္ခဝေ ဝိညာဏေ"**တိအာဒိမာဟ၊ တံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ယံ ပန ဝုတ္တံ **"အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏဒုက္ခသမုဒယသမ္ဘဝေါ န ဟောတိ"**တိ၊ တဿတ္ထော—ဧဝံ ဝိပဿနံ မဂ္ဂေန ဃဋ္ဋေတ္ဝာ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ အဂ္ဂမဂ္ဂေန အနဝသေသတော ကိလေသေသု ခီဏေသု အာယတိံ အနာဂတေ ဇာတိဇရာမရဏာသကလဝဋ္ဋ-ဒုက္ခသမုဒယသဒ္ဒါတေ သမ္ဘဝေါ ဥပ္ပါဒေါ စ န ဟောတိ၊ ဇာတိသဒ္ဒါတော ဝါ ဒုက္ခသမုဒယော ဇရာမရဏသဒ္ဒါတေ ဒုက္ခသမ္ဘဝေါ စ န ဟောတိ။

၁-ပဝတ္တိစိတ္တံ (က) ၂-ဗဟိဒ္ဓါ စသ (သီ)

ဂါထာယံ **သတ္တသင်္ပဟိနဿာ**တိ တဏှာသင်္ခါ ဒိဋ္ဌိသင်္ခါ မာနသင်္ခါ ကောဓသင်္ခါ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါ ကိလေသသင်္ခါ ဒုစ္စရိတသင်္ခါတိ ဤမေသံ သတ္တန္နံ သင်္ခါနံ ပဟီနတ္တာ သတ္တသင်္ပဟိနဿ။ ကေစိ ပန "သတ္တာနုသယာ ဧဝ သတ္တ သင်္ခါ"တိ ဝဒန္တိ။ **နေတ္တိဆိန္နဿာ**တိ ဆိန္နဘဝနေတ္တိကဿ။ **ဝိက္ခီဏောဇာတိသံသာရော**တိ ပုနပ္ပုနံ ဇာယနဝသေန ပဝတ္တိယာ ဇာတိဟေတုကတ္တာ စ ဇာတိဘူတော သံသာရောတိ ဇာတိသံသာရော၊ သော ဘဝနေတ္တိယာ ဆိန္နတ္တာ ဝိက္ခီဏောဝ ပရိက္ခီဏောဝ၊ တတော ဧဝ **နတ္ထိ တဿ ပုနဗ္ဘဝေါ**တိ။

ပဉ္စမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ကာမူပပတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၅။ ဆဋ္ဌေ **ကာမူပပတ္တိယော**တိ ကာမပဋိလာဘာ ကာမပဋိသေဝနာဝါ။ **ပစ္စုပဋ္ဌိတကာမာ**တိ နိဗ္ဗတ္တကာမာ နိဗ္ဗတ္တိရမ္မကာ ယထာ တံ မနုဿာ။ မနုဿာ ဟိ နိဗ္ဗတ္တဝတ္ထုသ္မိံ ဝသံ ဝတ္တေန္တိ၊ ယတ္ထ ပဋိဗ္ဗစ္ဈတ္တာ ဟောန္တိ၊ သတမ္ပိ သဟဿမ္ပိ ဒတ္ဝာ တမေဝ မာတုဂါမံ အာနေတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တဘောဂံ ဘုဉ္ဇန္တိ။ ကေစ္ဧ စ ဒေဝါ။ စာတုမဟာရာဇိကတော ပဋ္ဌာယ ဟိ စတုဒေဝလောကဝါသိနော နိဗ္ဗတ္တဝတ္ထုသ္မိံ ယေဝ ဝသံ ဝတ္တေန္တိ။ ပဉ္စသိခဝတ္ထု စေတ္ထ နိဒဿနံ။ တထာ ကေစ္ဧ အာပါယိကေ နေရယိကေ ဌပေတ္ဝာ သေသအပါယသတ္တာဝိ နိဗ္ဗတ္တဝတ္ထုသ္မိံ ယေဝ ဝသံ ဝတ္တေန္တိ။ မစ္ဆာ ဟိ အတ္တနော မစ္ဆိယာ၊ ကစ္ဆပေါ ကစ္ဆပိယာတိ ဧဝံ သဗ္ဗေပိ တိရစ္ဆာနာ ပေတာ ဝိနိပါတိကာ စ။ တသ္မာ နေရယိကေ ဌပေတ္ဝာ သေသအပါယသတ္တေ ဥပါဒါယ ယာဝ တုသိတကာယာ ဤမေ သတ္တာ ပစ္စုပ္ပဋ္ဌိတကာမာ နာမ။ **နိမ္မာနရတိနော**တိ သယံ နိမ္မိတေ နိမ္မာနေ ရတိ ဧတေသန္တိ နိမ္မာနရတိနော။ တေ ဟိ နိလဗိတာဒိဝသေန ယာဒိသံ ယာဒိသံ ရူပံ ဣစ္ဆန္တိ၊ တာဒိသံ တာဒိသံ နိမ္မိနိတ္ဝာ ရမန္တိ အာယသ္မတော အနုရုဒ္ဓသ္သ ပုရတော မနာပကာယိကာ ဒေဝတာ ဝိယ။ **ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနော**တိ ပရေဟိ နိမ္မိတေ ကာမေ ဝသံ ဝတ္တေန္တိတိ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိနော။ တေသံ ဟိ မနံ ဥတ္ဝာ ပရေ ယထာရုစိတံ ကာမဘောဂံ နိမ္မိနန္တိ၊ တေ တတ္ထ ဝသံ ဝတ္တေန္တိ။ ကထံ တေ ပရဿ မနံ ဇာနန္တိတိ? ပကတိသေဝနာဝသေန[1]။ ယထာ ဟိ ကုသလော သူဒေါ ရညော ဘုဉ္ဇန္တဿ ယံ ယံ ရုစ္စတိ၊ တံ တံ ဇာနာတိ၊ ဧဝံ ပကတိယာ အဘိရုစိတာရမ္မကံ ဥတ္ဝာ တာဒိသေယေဝ နိမ္မိနန္တိ၊ တေ တတ္ထ

၁-ပတိသေဝနာဝသေန(သီ)

ဝသံ ဝတ္တေန္တိ၊ မေထုနသေဝနာဒိဝသေန ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ ကေစိ ပန “ဟသိတမတ္တေန ဩလောကိတမတ္တေန အာလိဂိတမတ္တေန ဟတ္ထဂ္ဂဟဏမတ္တေန စ တေသံ ကာမကိစ္စံ ဇာယ္ဈတီ”တိ ဝဒန္တိ၊ တံ အဋ္ဌကထာယံ “တေံ ပန နတ္ထီ”တိ ပဋိက္ခိတ္တံ။ န ဟိ ကာယေန အဖုသန္တသ္သ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ကာမကိစ္စံ သာဓေတိ။ ဆန္နမ္ပိ ကာမာဝစရဒေဝါနံ ကာမာ ပါကတိကာ ဧဝ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

“ဆ ဧတေ ကာမာဝစရာ၊ သံဗ္ဓကာမသမိဒ္ဓိနော။
သဗ္ဗေသံ ဧကသဒ္ဒါတံ၊ အာယု ဘဝတိ ကိတ္တက”န္တိ။

ဂါထာသု **ယေ စဉ္ဇေ**တိ ယေ ယထာဝုတ္တဒေဝေဟိ အညေ စ ကာမဘောဂိနော မနုဿာ စေဝ ကေစ္ဆေ အပါယူပဂါ စ၊ သဗ္ဗေ တေ။ **ဇုတ္ထိဘာဝညထာဘာဝန္တိ** ဇုမံ ယထာပဋိလဒ္ဓဘာဝဉ္စေဝ, ဥပပတ္တိဘဝန္တရသဒ္ဒါတံ ဇုတော အညထာဘာဝဉ္စာတိ ဒ္ဝိပ္ပဘေဒံ သံသာရံ **နာတိဝတ္တရေ**န အတိက္ကမန္တိ။ **သဗ္ဗေ ပရိစ္စဇေ ကာမေ**တိ ဒိဗ္ဗာဒိဘေဒေ သဗ္ဗေပိ ကာမေ ဝတ္ထုကာမေ စ ကိလေသကာမေ စ ပရိစ္စဇေယျ။ ကိလေသကာမေ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ပဇဟန္တော်ယေဝ ဟိ ဝတ္ထုကာမေ ပရိစ္စဇတိ နာမ။ **ဝိယရူပသာဒတာဒိတန္တိ** ဝိယရူပေသု ရူပါဒိသု သုခဝေဒနသာဒေန ဂမိတံ ဂိဒ္ဓိံ။ **ဆတ္ဝာ သေဘံ ဒုရန္ဘယန္တိ** အညေဟိ ဒုရန္ဘယံ ဒုရတိက္ကမံ တက္ကာသေဘံ အရဟတ္တမဂ္ဂေန သမုစ္ဆိန္နဒ္ဓတ္ဝာ။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝါတိ။

ဆဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ကာမယောဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၆။ သတ္တမေ **ကာမယောဂယုတ္တော**တိ ပဉ္စကာမဂုဏိကော ရာဂေါ ကာမယောဂေါ၊ တေန ယုတ္တော ကာမယောဂယုတ္တော၊ အသမုစ္ဆိန္နကာမရာဂသေတံ အဓိဝစနံ။ ရူပါရူပဘဝေသု ဆန္ဒရာဂေါ ဘဝယောဂေါ၊ တထာ ဗျာနနိကန္တိ သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတော စ ရာဂေါ၊ တေန ယုတ္တော **ဘဝယောဂယုတ္တော၊** အပဂဟိနဘဝရာဂေါတိ အတ္ထော။ **အဝိဇ္ဇာ**တိ ဒြဟ္မလောကေ ဋ္ဌတောပိ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဝသေန ဇုမံ မနုဿလောကံ အာဂမနသီလော။ တေနေဝါဟ **“အာဂန္တာ ဇုတ္ထတ္တ”**န္တိ။ မနုဿတ္တဘာဝသဒ္ဒါတံ ဇုတ္ထဘာဝံ

၁-အဘိ ၂-၄၁၉-ပိဋ္ဌေ။

အာဂမနဓမ္မော၊ မနုဿေသု ဥပပဇ္ဇနသီလော’တိ အတ္ထော။ ကာမဇ္ဈေတ္ထ ကာမ-ယောဂေါ ဇာတ္ထတ္တံ အာဂမနဿ ကာရဏံ၊ ယော ပန ကာမယောဂယုတ္တော၊ သော ကေန္တေန ဘဝယောဂယုတ္တောဝိ ဟောတိတိ ဒဿနတ္ထံ “ကာမယောဂ-ယုတ္တော ဘိက္ခဝေ ဘဝယောဂယုတ္တော”တိ ဥဘယမ္ပိ ကေဠံ ကတွာ ဝုတ္တံ။

ကာမယောဂဝိသံယုတ္တောတိ ဇာတေ အသုဘဇ္ဈာနမ္ပိ ကာမယောဂဝိသံ-ယောဂေါ၊ တံ ပါဒကံ ကတွာ အဓိဂတော အနာဂါမိမဂ္ဂေါ ဧကေန္တေနေဝ ကာမယောဂဝိသံယောဂေါ နာမ၊ တသ္မာ တတိယမဂ္ဂဖလေ ဌိတော အရိယ-ပုဂ္ဂလော “ကာမယောဂဝိသံယုတ္တော”တိ ဝုစ္စတေ။ ယသ္မာ ပန ရူပါရူပဘဝေသု ဆန္ဒရာဂေါ အနာဂါမိမဂ္ဂေန န ပဟီယတိ၊ တသ္မာ သော အပ္ပဟီနဘဝ-ယောဂတ္တာ “ဘဝယောဂယုတ္တော”တိ ဝုတ္တော။ **အနာဂါမီ**တိ ကာမလောကံ ပဋိသန္ဓိဂ္ဟဏဝသေန အနာဂမနတော အနာဂါမိ။ ကာမယောဂဝိသံယောဂ-ဝသေနေဝ ဟိ သဒ္ဓိံ အနဝသေသဩရမ္ဘာဂိယသံယောဇနသမုဒ္ဃါတေန အဈ္ဈတ္တသံယောဇနာဘာဝသိဒ္ဓိတော ဇာတ္ထတ္တံ အနာဂန္တွာ ဟောတိ၊ တတ္ထ ပရိ-နိဗ္ဗာယီ အနာဝတ္တိဓမ္မော။ ယသ္မ ပန အနဝသေသံ ဘဝယောဂေါ ပဟီနော၊ တသ္မ အဝိဇ္ဇာယောဂါဒိအဝသိဋ္ဌကိလေသာပိ တဒေကဋ္ဌဘာဝတော ပဟီနာ ဧဝ ဟောန္တိတိ သော ပရိက္ခီဏဘဝသံယောဇနော “အရဟံ ခီဏာသဝေါ”တိ ဝုစ္စတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ကာမယောဂဝိသံယုတ္တော ဘိက္ခဝေ ဘဝယောဂ-ဝိသံယုတ္တော အရဟံ ဟောတိ ခီဏာသဝေါ”တိ။ တတ္ထ စ ကာမယောဂဝိသံ-ယောဂေါ အနာဂါမိ စတုတ္ထဇ္ဈာနသ သုခဒုက္ခသောမနဿဒောမနဿုပဟာနံ ဝိယ, တတိယမဂ္ဂသ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာသီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇနပရိက္ခယော ဝိယ စ စတုတ္ထမဂ္ဂသ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထံ ဝုတ္တောတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ပဌမပဒေန သောတာ-ပန္နသကဒါဂါမိဟိ သဒ္ဓိံ သဗ္ဗော ပုထုဇ္ဇနော ဂဟိတော၊ ဒုတိယပဒေန ပန သဗ္ဗော အနာဂါမိ၊ တတိယပဒေန အရဟာတိ အရဟတ္တနိကူဋေန ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။

ဂါထာသု **ဥဘယန္တိ** ဥဘယေန၊ ကာမယောဂေန ဘဝယောဂေန စ သံယုတ္တာတိ အတ္ထော။ **သတ္တာ ဂန္ဓန္တိ သံသာရန္တိ** ပုထုဇ္ဇနာ သောတာပန္နာ သကဒါဂါမိနောတိ ဣမေ တိဝိဓာ သတ္တာ ကာမယောဂဘဝယောဂါနံ အပ္ပဟီနတ္တာ ဂန္ဆန္တိ သံသာရန္တိ၊ တတော ဧဝ ဇာတိမရဏာဂါမိနော ဟောန္တိ။ တတ္ထ ကေဗိဒ္ဓိ ကောလံကောလော သတ္တက္ခတ္တုပရမောတိ တီသု သောတာ-ပန္နေသု သဗ္ဗမုဒု သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ သော အဋ္ဌမံ ဘဝံ န နိဗ္ဗတ္တေတိ၊

အတ္တနော ပရိစ္ဆိန္နဇာတိဝသေန ပန သံသရတိ၊ တထာ ဋီကရေပိ။ သကဒါဂါမိသုပိ ယော ဋီက သကဒါဂါမိမဂ္ဂံ ပတ္တော ဒေဝလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္တော ပုန ဋီက နိဗ္ဗတ္တတိ၊ သော အတ္တနော ပရိစ္ဆိန္နဇာတိဝသေနေဝ သံသရတိ။ ယေ ပန သကဒါဂါမိနော ဝေါမိဿကနယေန ဝိနော တတ္ထ တတ္ထ ဒေဝေသုယေဝ မနုဿေသုယေဝ ဝါ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ တေ ဥပရိမဂ္ဂါဓိဂမာယ ယာဝ ဋီန္ဒြိယပရိပါကာ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပဇ္ဇနတော သံသရန္တိယေဝ။ ပုထုဇ္ဇနေ ပန ဝတ္တုမ္ပမေဝ နတ္ထိ သဗ္ဗဘဝသံယောဇနာနံ အပရိက္ခီဏတ္တာ။ တေန ဝုတ္တံ—

“ကာမယောဂေန သံယုတ္တာ၊ ဘဝယောဂေန စူဘယံ။
သတ္တာ ဂစ္ဆန္တိ သံသာရံ၊ ဇာတိမရဏာဂါမိနော”တိ။

ကာမေ ပဟာန္ဒွာနာတိ ကာမရာဂသဒ္ဒါတေ ကိလေသကာမေ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ပဇဟိတ္တာ။ **ဆိန္နသံသယာ**တိ သမုစ္ဆိန္နကင်္ခါ၊ တဉ္စ ခေါ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေနေဝ။ ဝဏ္ဏဘဏနတ္ထံ ပန စတုတ္ထမဂ္ဂသ္သ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ အရဟန္တော ဟိ ဋီက “ဆိန္နသံသယာ”တိ အဓိပ္ပေတာ။ တေနေဝါဟ **“ဒိဏ္ဏမာနပုနဗ္ဘဝါ”**တိ။ သဗ္ဗသော ဒိဏ္ဏော နဝဝိဓောပိ မာနော အာယတိံ ပုနဗ္ဘဝေါ စ ဇေတသ္သ ဒိဏ္ဏမာနပုနဗ္ဘဝါ။ မာနဂ္ဂဟဏေန စေတ္ထ တဒေကဋ္ဌတာယ လက္ခဏဝသေန ဝါ သဗ္ဗော စတုတ္ထမဂ္ဂဝဇ္ဈော ကိလေသော ဂဟိတောတိ။ ဒိဏ္ဏမာနတာယ စ သဉ္ဉာဒိဘေသာ နိဗ္ဗာနဓာတု ဝုတ္တာ ဟောတိ၊ ဒိဏ္ဏပုနဗ္ဘဝတာယ အနုပါဒိဘေသာ။ သေသံ သုဝိညေယ္ယမေဝ။

သတ္တမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ကလျာဏသီလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၇။ အဋ္ဌမေ **ကလျာဏသီလော**တိ သုန္ဒရသီလော ပသတ္ထသီလော[1] ပရိပုဏ္ဏသီလော။ တတ္ထ သီလပါရိပူရိ ဒ္ဝီဟိ ကာရဏေဟိ ဟောတိ သမ္ဓဒေဝ သီလဝိပတ္တိယာ အာဒီနဝဒဿနေန, သီလသမ္ပတ္တိယာ စ အာနိသံသဒဿနေန။ ဋီက ပန သဗ္ဗပရိဗန္ဓဝိပ္ပမုတ္တသ္သ သဗ္ဗာကာရပရိပုဏ္ဏသ္သ မဂ္ဂသီလသ္သ ဖလသီလသ္သ စ ဝသေန ကလျာဏတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ကလျာဏဓမ္မော**တိ သဗ္ဗေ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ အဓိပ္ပေတာ၊ တသ္မာ ကလျာဏာ သတိပဋ္ဌာနာဒိဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ ဇေဿာတိ ကလျာဏဓမ္မော။ **ကလျာဏပညော**တိ စ

၁-သမ္ပန္နသီလော (သီ၊ သျာ)

မဂ္ဂဖလပညာဝသေနေဝ ကလျာဏပညော။ လောကုတ္တရာ ဧဝ ဟိ သီလာဒိ-ဓမ္မာ ကေန္တကလျာဏာ နာမ အကုပ္ပသဘာဝတ္တာ။ ကေစိ ပန "စတုပါရိ-သုဒ္ဓိသီလဝသေန ကလျာဏသီလော၊ ဝိပဿနာမဂ္ဂဓမ္မဝသေန ကလျာဏ-ဓမ္မော၊ မဂ္ဂဖလပညာဝသေန ကလျာဏပညော"တိ ဝဒန္တိ။ အသော္ဘာ ဧဝ တေ သီလဓမ္မပညာတိ ဧကော။ အပရေ ပန ဘဏန္တိ—သောတာပန္နသကဒါ-ဂါမိနံ မဂ္ဂဖလသီလံ ကလျာဏသီလံ နာမ၊ တသ္မာ "ကလျာဏသီလော"တိ ဣမိနာ သောတာပန္နော သကဒါဂါမိ စ ဂဟိတာ ဟောန္တိ။ တေ ဟိ သီလေသု ပရိပူရကာရိနော နာမ။ အနာဂါမိမဂ္ဂဖလဓမ္မာ အဂ္ဂမဂ္ဂဓမ္မာ စ ကလျာဏဓမ္မာ နာမ။ တတ္ထ ဟိ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ။ တသ္မာ "ကလျာဏဓမ္မော"တိ ဣမိနာ တတိယမဂ္ဂဋ္ဌတော ပဋ္ဌာယ တယော အရိယာ ဂဟိတာ ဟောန္တိ။ ပညာကိစ္စသ မတ္ထကပ္ပတ္တိယာ အဂ္ဂဖလေ ပညာ ကလျာဏပညာ နာမ၊ တသ္မာ ပညာဝေပုလ္လပ္ပတ္တော အရဟာ "ကလျာဏပညော"တိ ဝုတ္တော။ ဧဝမေဝ ပုဂ္ဂလော ဂဟိတော ဟောန္တီတိ။ ကိံ ဣမိနာ ပပဉ္စေန၊ အဂ္ဂမဂ္ဂဖလဓမ္မာ ဣဓ ကလျာဏသီလာ-ဒယော ဝုတ္တာတိ အယမမ္ဟာကံ ခန္တိ။ ဓမ္မဝိဘာဂေန ဟိ အယံ ပုဂ္ဂလဝိဘာဂေါ၊ န ဓမ္မဝိဘာဂေါတိ။

ကေဝလီတိ ဏ္ဍေ ကေဝလံ ဝုစ္စတိ ကေနစိ အဝေါမိဿကတာယ သဗ္ဗသမ္ဘတဝိဝိတ္တံ နိဗ္ဗာနံ၊ တဿ အဓိဂတတ္တာ အရဟာ ကေဝလီ။ အထ ဝါ ပဟာနဘာဝနာပါရိပူရိယာ ပရိယောသာနအနဝဇ္ဇဓမ္မပါရိပူရိယာ စ ကလျာ-ဏကဇ္ဇေန အဗျာသေကသုခတာယ စ ကေဝလံ အရဟတ္တံ၊ တဒဓိဂမေန ကေဝလီ ဒိဏ္ဏာသဝေါ။ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဝါသံ ဝသိတ္တာ ပရိယောသာပေတ္တာ ဌိတောတိ **ဝုသိတဝေါ**။ ဥတ္တမေဟိ အဂ္ဂဂုတေဟိ ဝါ ဒေသေတ္တဓမ္မေဟိ သမန္နာ-ဂတတ္တာ "**ဥတ္တမပုရိသော**"တိ ဝုစ္စတိ။

သီလဝါဘိ ဏ္ဍေ ကေနဋ္ဌေန သီလံ? သီလနဋ္ဌေန သီလံ။ ကိမိဒံ သီလနံ နာမ? သမာဓာနံ၊ သုသီလျဝသေန ကာယကမ္မာဒီနံ အဝိပ္ပကိဏ္ဏတာတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ ဥပဓာရဏံ၊ စျာနာဒိကုသလဓမ္မာနံ ပတိဋ္ဌာနဝသေန အာဓာရဘာဝေါတိ အတ္ထော။ တသ္မာ သီလတိ, သီလေတီတိ ဝါ သီလံ။ အယံ တာဝ သဒ္ဒလက္ခဏနယေန သီလဋ္ဌော။ အပရေ ပန "သိရဋ္ဌော သီလဋ္ဌော၊ သိတလဋ္ဌော သီလဋ္ဌော၊ သိဝဋ္ဌော သီလဋ္ဌော"တိ နိရုတ္တိနယေန အတ္ထံ ဝဏ္ဏ-ယန္တိ။ တယိဒံ ပါရိပူရိတော အတိသယတော ဝါ သီလံ အဿ အတ္ထီတိ **သီလဝါ**၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလဝသေန သီလသမ္ပန္နောတိ အတ္ထော။ တတ္ထ ယံ

ဇေဋ္ဌကသီလံ၊ တံ ဝိတ္ထာရေတ္ဝာ ဒသေတုံ **"ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော"**တိ-အာဒိ ဝုတ္တန္တိ ကေစ္စာနံ အာစရိယာနံ အဓိပ္ပါယော။

အပရေန ပန ဘဏန္တိ—ဥဘယတ္ထာပိ ပါတိမောက္ခသံဝရော ဘဂဝတာ ဝုတ္တော။ ပါတိမောက္ခသံဝရော ဇဝ ဟိ သီလံ၊ ဇာတရေသု ဇာန္တြိယသံဝရော ဆဒ္ဒါရရက္ခဏမတ္တမေဝ၊ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိ ဓမ္မေန ပစ္စယုပ္ပါဒနမတ္တမေဝ၊ ပစ္စယ-သန္နိဿိတံ ပဋိလဒ္ဓပစ္စယေ "ဇာဒမတ္ထ"န္တိ ပစ္စဝေက္ခဏမတ္တမေဝ။ နိပ္ပရိယာယေန ပါတိမောက္ခသံဝရောဝ သီလံ။ ယဿ သော ဘိန္နော၊ သော သီသစ္ဆိန္နော ပုရိသော ဝိယ ဟတ္ထပါဒေ "သေသာနိ ရက္ခိဿတီ"တိ နဝတ္တဗ္ဗော။ ယဿ ပန သော အရောဂေါ၊ အစ္ဆိန္နသီသော ဝိယ ပုရိသော တာနိ ပုန ပါကတိကာနိ ကတ္ဝာ ရက္ခိတုံ သက္ကောတိ။ တဿာ **သီလဝါ**တိ ဇာမိနာ ပါတိမောက္ခသီလမေဝ ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ တံ ဝိတ္ထာရေတုံ **"ပါတိမောက္ခ-သံဝရသံဝုတော"**တိအာဒိ ဝုတ္တန္တိ။

တတ္ထ **ပါတိမောက္ခ**န္တိ သိက္ခာပဒသီလံ။ တံ ဟိ ယော နံ ပါတိ ရက္ခတိ၊ တံ မောက္ခေတိ မောစေတိ အာပါယိကာဒိဟိ ဒုက္ခေဟီတိ ပါတိမောက္ခံ။ သံဝရဏံ သံဝရော၊ ကာယဝါစာဟိ အဝိတိက္ကမော။ ပါတိမောက္ခမေဝ သံဝရော ပါတိ-မောက္ခသံဝရော၊ တေန သံဝုတော ဝိဟိတကာယဝါစောတိ **ပါတိမောက္ခ-သံဝရသံဝုတော**၊ ဇာဒမဿ တသ္မိံ သီလေ ပတိဋ္ဌိတဘာဝပရိဒီပနံ။ **ဝိဟရတီ**တိ တဒနုရူပဝိဟာရသမင်္ဂီဘာဝပရိဒီပနံ။ **အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော**တိ ဟေဋ္ဌာ ပါတိမောက္ခသံဝရဿ, ဥပရိ ဝိသေသာနုယောဂဿ စ ဥပကာရကဓမ္မပရိဒီပနံ။ **အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ**တိ ပါတိမောက္ခသီလတော အစဝန-ဓမ္မတာပရိဒီပနံ။ **သမာဒါယာ**တိ သိက္ခာပဒါနံ အနဝသေသတော အာဒါန-ပရိဒီပနံ။ **သိက္ခတီ**တိ သိက္ခာယ သမင်္ဂီဘာဝပရိဒီပနံ။ **သိက္ခာပဒေသု**တိ သိက္ခိတဗ္ဗဓမ္မပရိဒီပနံ။

အပရော နယော—ကိလေသာနံ ဗလဝဘာဝတော ပါပကိရိယာယ သုကရဘာဝတော ပုညကိရိယာယ စ ဒုက္ကရဘာဝတော ဗဟုက္ခတ္တုံ အပါယေသု ပတနသီလော‌တိ ပါတိ၊ ပုထုဇ္ဇနော။ အနိစ္စတာယ ဝါ ဘဝါဒိသု ကမ္မ-ဝေဂက္ခိတ္တော ဃဋ္ဋိယန်တော် ဝိယ အနဝဋ္ဌာနေန ပရိဘ္ဘမနတော ဂမနသီလော‌တိ ပါတိ၊ မရဏဝသေန ဝါ တမှိ တမှိ သတ္တနိကာယေ အတ္တဘာဝသ ပါတန-သီလော‌တိ ပါတိ၊ သတ္တသန္တာနော, စိတ္တမေဝ ဝါ။ တံ ပါတိနံ သံသာရ-ဒုက္ခတော မောက္ခေတီတိ ပါတိမောက္ခော[1]။ စိတ္တသ ဟိ ဝိမောက္ခေန သတ္တော

၁-ပါတိမောက္ခံ (သီ)

ဝိမုတ္တော။ "စိတ္တဝေါဒါနာ ဝိသုဒ္ဓိန္တိ"တိ၁ "အနုပါဒါယ အာသဝေဟိ စိတ္တံ ဝိမုတ္တ"န္တိ၂ စ ဝုတ္တံ။ အထ ဝါ အဝိဇ္ဇာဒိနာ ဟေတုနာ၃ သံသာရေ ပတတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတီတိ ပါတိ။ "အဝိဇ္ဇာနိဝရဏာနံ သတ္တာနံ တဏှာသံယောဇနာနံ သန္ဓာဝတံ သံသရတ"န္တိ၄ ဟိ ဝုတ္တံ။ တဿ ပါတိနော သတ္တဿ တဏှာဒိ-သံကိလေသတ္တယတော မောက္ခော ဇေတနာတိ ပါတိမောက္ခော။ "ကဏ္ဍ-ကာလော"တိအာဒိနံ၅ ဝိယဿ သမာသသိဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

အထ ဝါ ပါတေတိ ဝိနိပါတေတိ ဒုက္ခေတိ ပါတိ၊ စိတ္တံ။ ဝုတ္တံ ဟိ "စိတ္တေန နီယတိ လောကော၊ စိတ္တေန ပရိကဿတီ"တိ၆။ တဿ ပါတိနော မောက္ခော ဇေတနာတိ ပါတိမောက္ခော၊ ပတတိ ဝါ ဇေတန အပါယဒုက္ခေ သံသာရ-ဒုက္ခေ စာတိ ပါတိ၊ တဏှာဒိသံကိလေသော။ ဝုတ္တံ ဟိ "တဏှာ ဇနေတိ ပုရိသံ၇၊ တဏှာဒုတိယော ပုရိသော"တိ၈ စ အာဒိ။ တတော ပါတိတော မောက္ခောတိ ပါတိမောက္ခော။ အထ ဝါ ပတတိ ဂစ္ဆာတိ ပါတိ၊ ဆ အဇ္ဈတ္တိကာနိ ဗာဟိရာနိ စ အာယတနာနိ။ ဝုတ္တံ ဟိ "ဆသု လောကော သမုပ္ပန္နော၊ ဆသု ကုဇ္ဇတိ သန္ဆဝ"န္တိ၉။ တတော ဆအဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာယတနသမ်ိတတော ပါတိတော မောက္ခောတိ ပါတိမောက္ခော။ အထ ဝါ ပါတော ဝိနိပါတော အသ အဋ္ဌိတိ ပါတိ၊ သံသာရော။ တတော မောက္ခောတိ ပါတိမောက္ခော။ အထ ဝါ သဗ္ဗ-လောကာဓိပတိဘာဝတော ဓမ္မိဿရော ဘဂဝါ ပတိတိ ဝုစ္စတိ၊ မုစ္စတိ ဇေတနာတိ မောက္ခော၊ ပတိနော မောက္ခော တန ပညတ္တတ္တာတိ ပတိ-မောက္ခော၊ ပတိမောက္ခော ဧဝ ပါတိမောက္ခော။ သဗ္ဗဂဏာနံ ဝါ မူလ-ဘာဝတော ဥတ္တမဋ္ဌေန ပတိ စ သော ယထာဝုတ္တဋ္ဌေန မောက္ခော စာတိ ပတိမောက္ခော၊ ပတိမောက္ခော ဧဝ ပါတိမောက္ခော။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ "ပါတိမောက္ခန္တိ မုခမေတံ ပမုခမေတ"န္တိ၁၀ ဝိတ္ထာရော။

အထ ဝါ ပတ္ထတိ ပကာရော၊ အတီတိ အစ္ဆန္တေ္ထ နိပါတော။ တသ္မာ ပကာရေဟိ အစ္ဆန်ံ မောက္ခေတီတိ ပါတိမောက္ခော။ ဣဒံ ဟိ သီလံ သယံ တဒင်္ဂဝသေန, သမာဓိသဟိတံ ပညာသဟိတဉ္စ ဝိက္ခမ္ဘနဝသေန သမုစ္ဆေဒဝသေန စ အစ္ဆန်ံ မောက္ခေတီ မောစေတီတိ ပါတိမောက္ခံ။ ပတိ ပတိ မောက္ခောတိ

၁-သံ ၂-၁၂၃-ဝိဋ္ဌေ။　　၂-မ ၂-၁၆၈-ဝိဋ္ဌေ။
၃-အဝိဇ္ဇာနိဒါနဟေတုနာ (သျာ)　　၄-သံ ၁-၃၈၇၊ သံ ၃-၁၉၉-ဝိဋ္ဌေသု။
၅-တဏှာကာလောတိအာဒီနံ (သျာ)　　၆-သံ ၁-၃၆-ဝိဋ္ဌေ။
၇-သံ ၁-၃၄-ဝိဋ္ဌေ။　　၈-ခု ၁-၂၀၁-၂၆၈၊ ခု ၈-၂၁၁-ဝိဋ္ဌေသု။
၉-သံ ၁-၃၈-ဝိဋ္ဌေ။　　၁၀-ဝိ ၃-၁၄၁-ဝိဋ္ဌေ။

ဂါ ပတိမောက္ခော၊ တမှာ တမှာ ဝိတိက္ကမိတဗ္ဗဒေါသတော ပတိ ပစ္စေကံ မောက္ခောတိ အတ္ထော။ ပတိမောက္ခော ဧဝ ပါတိမောက္ခော။ မောက္ခောတိ ဝါ နိဗ္ဗာနံ၊ တဿ မောက္ခဿ ပဋိဗိမ္ဗဘူတန္တိ ပတိမောက္ခံ။ ပါတိမောက္ခ-သီလသံဝရော ဟိ သူရိယဿ အရဏ္ဍဂုဏံ ဝိယ နိဗ္ဗာနဿ ဥဒယဘူတော တပ္ပဋိဘာဂေါ ဝိယ ဟောတိ ယထာရဟံ ကိလေသနိဗ္ဗာပနတောတိ ပတိ-မောက္ခံ၊ ပတိမောက္ခံ ဧဝ ပါတိမောက္ခံ။ အထ ဝါ မောက္ခံ ပတိ ဝတ္တတိ မောက္ခာဘိမုခန္တိ ပတိမောက္ခံ၊ ပတိမောက္ခမေဝ ပါတိမောက္ခန္တိ ဧဝံ တာဝေတ္ထ ပါတိမောက္ခသဒ္ဒဿ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သံဝရတိ ပိဒဟတိ တေနာတိ **သံဝရော**၊ ပါတိမောက္ခမေဝ သံဝရောတိ **ပါတိမောက္ခသံဝရော**။ အတ္ထတော ပန တတော တတော ဝိတိက္ကမိတဗ္ဗတော ဝိရတိယော စေတနာ ဝါ၊ တေန ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတော သမန္နာ-ဂတော **ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော**တိ ဝုတ္တော။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ဝိဘင်္ဂေ—

> “ဣမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတော ဟောတိ သမုပေ-တော ဥပဂတော သမုပဂတော သမ္ပန္နော သမန္နာဂတော၊ တေန ဝုစ္စတိ ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော”တိ[1]။

ဝိဟရတီတိ ဣရိယာပထဝိဟာရေန ဝိဟရတိ ဣရိယတိ ဝတ္တတိ။ **အာစာရ-ဂေါစရသမ္ပန္နော**တိ ဝေဠုဒါနာဒိမိဿာဇီဝဿ ကာယပါဂဗ္ဘိယာဒိနံ စ အကရ-ဏေန သဗ္ဘသော အနာစာရံ ဝဇ္ဇေတွာ “ကာယိကော အဝိတိက္ကမော ဝါစ-သိကော အဝိတိက္ကမော”တိ ဧဝံ ဝုတ္တာဘိက္ခုသာရုပ္ပအာစာရသမ္ပတ္တိယာ ဝေသိ-ယာဒိအဂေါစရံ ဝဇ္ဇေတွာ ပိဏ္ဍပါတာဒိအတ္ထံ ဥပသင်္ကမိတုံ ယုတ္တဋ္ဌာနသင်္ခါတ-ဂေါစရေန စ သမ္ပန္နတ္တာ အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော။ အပိစ ယော ဘိက္ခု သတ္ထရိ သဂါရဝေါ သပ္ပတိဿော သဗြဟ္မစာရီသု သဂါရဝေါ သပ္ပတိဿော ဟိရောတ္တပ္ပသမ္ပန္နော သုနိဝတ္ထော သုပါရုတော ပါသာဒိကေန အဘိက္ကန္တေန ပဋိက္ကန္တေန အာလောကိတေန ဝိလောကိတေန သမိဉ္ဇိတေန ပသာရိတေန သြကိဏ္ဏစက္ခု ဣရိယာပထသမ္ပန္နော ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဝါရော ဘောဇနေ မတ္တညူ ဇာဂရိယာနုယုတ္တော သတိသမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော အပ္ပိစ္ဆော သန္တုဋ္ဌော ပဝိဝိတ္တော အသံသဋ္ဌော အာဘိသမာစာရိကေသု သက္ကစ္စကာရီ ဂရုစိတ္တီကာရ-ဗဟုလော ဝိဟရတိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ အာစာရသမ္ပန္နော။

၁-အဘိ ၂-၂၅၅-ဝိဇ္ဇေ။

ဂေါစရော ပန ဥပနိဿယဂေါစရော အာရက္ခဂေါစရော ဥပနိဗန္ဓ-ဂေါစရောတိ တိဝိဓော။ တတ္ထ ဒဿကထာဝတ္ထုဂုဏသမန္နာဂတော ဝုတ္တလက္ခ-ဏော ကလျာဏမိတ္တော ယံ နိဿာယ အသုတံ သုဏာတိ၊ သုတံ ပရိယောဒ-ပေတိ၊ ကခံ ဝိတရတိ၊ ဒိဋ္ဌိံ ဥဇုကံ ကရောတိ၊ စိတ္တံ ပသာဒေတိ၊ ယဿ စ အန္ဝ-သိက္ခန္တော သဒ္ဓါယ ဝဏ္ဏတိ၊ သီလေန, သုတေန, စာဂေန, ပညာယ ဝဏ္ဏတော၊ အယံ **ဥပနိဿယဂေါစရော**။ ယော ဘိက္ခု အန္တရဃရံ ပဝိဋ္ဌော ဝိထိံ ပဋိပန္နော ဩကိဏ္ဏဝိသုစက္ခု ယုဂမတ္တဒဿာဝီ သံဝုတော ဂစ္ဆတိ၊ နာ ဟတ္ထိံ ဩလောကေန္တော, နာ အဿံ, နာ ရထံ, နာ ပတ္တိံ, နာ ဇဏ္ဍိံ, နာ ပုရိသံ ဩလောကေန္တော, နာ ဥဒ္ဓံ ဩလောကေန္တော, နာ အဓော ဩလောကေန္တော, နာ ဒိသာဝိဒိသာ ပေက္ခမာ-နော ဂစ္ဆတိ၊ အယံ **အာရက္ခဂေါစရော**။ **ဥပနိဗန္ဓဂေါစရော** ပန စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ ယတ္ထ ဘိက္ခု အတ္တနော စိတ္တံ ဥပနိဗန္ဓတိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ—

> "ကော စ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခုနော ဂေါစရော သကော ပေတ္တိကော ဝိသယော၊ ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ"တိ[1]။

ဇုတိ ယထာဝုတ္တာယ အာစာရသမ္ပတ္တိယာ ဇုမာယ စ ဂေါစရသမ္ပတ္တိယာ သမန္နာဂတတ္တာ **အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော**။

အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီတိ အပ္ပမတ္တကေသု အဏုပ္ပမာ-ဏေသု အသဉ္ဆိစ္စ အာပန္နသေခိယအကုသလစိတ္တုပ္ပါဒါဒိဘေဒေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿနသီလော။ ယော ဟိ ဘိက္ခု ပရမာဏုမတ္တံ ဝဇ္ဇံ အဒ္ဒသဒ္ဓိယောဇန-သတသဟဿုဗ္ဗေဓသိနေရုပဗ္ဗတရာဇသဒိသံ ကတ္ဝာ ပဿတိ၊ ယောပိ ဘိက္ခု သဗ္ဗလဟုကံ ဒုဿီလျကမတ္တံ ပါရာဇိကသဒိသံ ကတ္ဝာ ပဿတိ၊ အယံ အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ နာမ။ **သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာ-ပဒေသူ**တိ ယံ ကိဉ္စိ သိက္ခာပဒေသု သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ တံ သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ အနဝသေသံ သမာဒိယိတ္ဝာ သိက္ခတိ ဝတ္တတိ၊ ပူရေတိတိ အတ္ထော။ **ဇုတိ ကလျာဏသီလော**တိ ဇုမိနာ ပကာရေန ကလျာဏသီလော သမာနော[2]။ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနဝသေန ဟိ နိဒ္ဒိဋ္ဌံ သီလံ "ဧဝံ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကလျာဏသီလော ဟောတီ"တိ ဝုဘ္ဘပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနဝသေနေဝ နိဂမေတ္ဝာ "ကလျာဏဓမ္မော"တိ ဇ္ဈေ ဝုတ္တဓမ္မေ နိဒ္ဒိသိတုကာမေန "တေသံ ဓမ္မာနံ ဇုဒံ သီလံ အဓိဋ္ဌာန"န္တိ ဒသ္သေတုံ ပုန "ဇုတိ ကလျာဏသီလော"တိ ဝုတ္တံ။ **သတ္တန္နံ ဗောဓိပက္ခိယာနန္တိ**-အာဒိ သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္ထမေဝ။ ပုန **ကလျာဏသီလော**တိအာဒိ နိဂမနံ။

၁-သံ ၃-၁၂၈-ဝိဇ္ဇေ။　　၂-ကလျာဏသီလသမ္ပန္နော (က)

ဂါထာသု **ဒုက္ကဋန်** ဒုဋ္ဌု ကတံ၊ ဒုစ္စရိတန်္ဟိ အတ္ထော။ **ဟိရိမနော** ဟိရိမန်္တံ ဟိဠဲသမ္ပန်္နံ၊ သဗ္ဗသော ပါပပဝတ္တိယာ ဇိဂုစ္ဆနသဘာဝန်္ဟိ အတ္ထော။ **ဟိရိမနော**ဝါ ဟိဠသဘိတစိတ္တံ။ ဟိရိဂုဟဏောနေဝ စေတ္ထ သြတ္တပ္ပမ္ပိ ဂဟိတန်္ဟိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟိဠရာတ္တပ္ပဂုဟဏောန စ သဗ္ဗသော ဒုစ္စရိတာဘာဝဿ ဟေတုံ ဒဿေန္တော ကလျာဏသီလတံ ဟေတုတော ဝိဘာဝေတိ။ **သမ္မာဒိ**တိ အဓိယဉ္ဇကံ၊ တံ ဂန္ဆန်္ဟိ ဘဇန်္ဟိတိ **သမ္မောဒိဂါမိနော၊** ဗောဓိပက္ခိကာတိ အတ္ထော။ **အနုဿဒန်္ဟိ** ရာဂုဿဒါဒိရဟိတံ။ "တထာဝိဓ"န်္ဟိပိ ပဋ္ဌန်္ဟိ။ "ဗောဓိပက္ခိကာနံ ဓမ္မာနံ ဘာဝနာနုယောဂမနုယုတ္တော"တိ ယထာ ယထာ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တံ၊ တထာဝိဓံ တာဒိသန်္ဟိ အတ္ထော။ **ဒုက္ခဿာ**တိ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ, ဝဋ္ဋဒုက္ခဟေတုနော ဝါ။ **ဇုဓေဝ ခယမတ္တွေနော**တိ အာသဝက္ခယာဓိဂမေန အတ္တနော ဝဋ္ဋဒုက္ခဟေတုနော သမုဒယပက္ခိယဿ ကိလေသဂဏဿ ဇုဓေဝ ဇုမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ခယံ အနုပ္ပါဒံ ပဇာနာတိ၊ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿေဝ ဝါ ဇုဓေဝ စရိမကစိတ္တနိရောဓေန ခယံ ဒိဏဘာဝံ ပဇာနာတိ။ **တေဟိ ဓမ္မေဟိ သမ္ပန္နန်္ဟိ** တေဟိ ယထာဝုတ္တသီလာဒိ-ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတံ။ **အသိတ**န်္ဟိ တဏှာဒိဋ္ဌိနိဿယာနံ ပဟီနတ္တာ အသိတံ၊ ကတ္ထစိ အနိဿိတံ။ **သဗ္ဗလောကဿာ**တိ သဗ္ဗသ္မိံ သတ္တလောကေ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

အဋ္ဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဒါနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၈။ နဝမေ **ဒါန**န်္ဟိ ဒါတဗ္ဗံ၊ သဝတ္ထုကာ ဝါ စေတနာ ဒါနံ၊ သမ္ပတ္တိ-ပရိစ္စာဂသေတံ အဓိဝစနံ။ **အာမိသဒါန**န်္ဟိ စတ္တာရော ပစ္စယာ ဒေယျဘာဝ-ဝသေန အာမိသဒါနံ နာမ။ တေ ဟိ တဏှာဒိဟိ အာမသိတဗ္ဗတော အာမိ-သန်္ဟိ ဝုစ္စန်္ဟိ။ တေသံ ဝါ ပရိစ္စာဂစေတနာ အာမိသဒါနံ။ **ဓမ္မဒါန**န်္ဟိ ဇုဓေကစ္စော "ဇုမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ဇုမေ ဓမ္မာ အကုသလာ။ ဇုမေ ဓမ္မာ သာဝဇ္ဇာ၊ ဇုမေ ဓမ္မာ အနဝဇ္ဇာ။ ဇုမေ ဝိညုဂရဟိတာ၊ ဇုမေ ဝိညုပ္ပသတ္ထာ။ ဇုမေ သမတ္တာ သမာဒိန္နာ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တန်္ဟိ၊ ဇုမေ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တန်္ဟိ"တိ ကုသလာကုသလကမ္မပထေ ဝိဘဇန်္တော ကမ္မကမ္မ-ဝိပါကေ ဇုဓလောကပရလောကေ ပစ္စက္ခတော ဒဿေန်္တော ဝိယ ပါကဋံ ကရောန်္တော အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ နိဝတ္တာပေန်္တော ကုသလေသု ဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာပေန်္တော ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ ဇုဒံ ဓမ္မဒါနံ။ ယော ပန "ဇုမေ ဓမ္မာ

အဘိညေယျာ၊ ဣမေ ပရိညေယျာ၊ ဣမေ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ဣမေ သစ္ဆိကာတဗ္ဗာ၊ ဣမေ ဘာဝေတဗ္ဗာ”တိ သစ္စာနိ ဝိဘာဝေန္တော အမတာမိဂမာယ ပဋိပတ္တိမ္ပံ ဒေသေတိ၊ ဣဒံ သိခါပ္ပတ္တံ ဓမ္မဒါနံ နာမ။ **တေဒဂ္ဂန္တိ** တေံ အဂ္ဂံ။ **ယဒိဒန္တိ** ယံ ဣဒံ ဓမ္မဒါနံ ဝုတ္တံ၊ တေံ ဣမေသု ဒ္ဝီသု ဒါနေသု အဂ္ဂံ သေဋ္ဌံ ဥတ္တမံ။ ဝိဝဋ္ဋဂါမိဓမ္မဒါနံ ဟိ နိဿာယ သဗ္ဗာနတ္ထတော[1] ပရိမုစ္စတိ၊ သကလံ ဝဋ္ဋဒုက္ခံ အတိက္ကမတိ။ လောကိယံ ပန ဓမ္မဒါနံ သဗ္ဗေသံ ဒါနာနံ နိဒါနံ သဗ္ဗသမ္ပတ္တီနံ မူလံ။ တေနာဟ—

“သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ၊ သဗ္ဗရသံ ဓမ္မရသော ဇိနာတိ။
သဗ္ဗရတိံ ဓမ္မရတိ ဇိနာတိ၊ တဏှက္ခယော သဗ္ဗဒုက္ခံ ဇိနာတိ”တိ ၂။

အဘယဒါနမေတ္ထ ဓမ္မဒါနေနေဝ သင်္ဂဟိတန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

သာဓာရဏဘောဂိတာဓိပ္ပါယေန အတ္ထနာ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗတော စတုပစ္စယတော သယမေဝ အဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ပရေသံ သံဝိဘဇနံ **အာမိသသံဝိဘာဂေါ**။ သာဓာရဏဘောဂိတာဓိပ္ပါယေနေဝ အတ္ထနာ ဝိဒိတသ အဓိဂတသ ဓမ္မသ အပ္ပေါသုက္ကော အဟုတ္ဝာ ပရေသံ ဥပဒေသော **ဓမ္မသံဝိဘာဂေါ**။ စတ္ဂိဟိ ပစ္စယေဟိ စတ္ဂိဟိ စ သင်္ဂဟဝတ္ထုဟိ ပရေသံ အနုဂ္ဂဏှနံ အနုကမ္ပနံ **အာမိသာနုဂ္ဂဟော**။ ဝုတ္တနယေနေဝ ဓမ္မေန ပရေသံ အနုဂ္ဂဏှနံ အနုကမ္ပနံ **ဓမ္မာနုဂ္ဂဟော**။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဂါထာသု **ယမာဟု ဒါနံ ပရမန္တိ** ယံ ဒါနံ စိတ္တခေတ္တဒေယျဓမ္မာနံ ဥဠာရဘာဝေန ပရမံ ဥတ္တမံ, ဘောဂသမ္ပတ္တိအာဒီနံ ဝါ ပူရဏတော ဖလနတော, ပရသ္သ ဝါ လောဘမစ္ဆရိယာဒိကသ္သ ပဋိပက္ခသ္သ မဒ္ဒနတော ဟိံသနတော “ပရမ”န္တိ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော အာဟု။ **အနုတ္ထုရန္တိ** ယံ ဒါနံ စေတနာဒိသမ္ပတ္တိယာ သာတိသယပဝတ္တိယာ အဂ္ဂဘာဝေန အဂ္ဂပိပါကတ္တာ စ ဥတ္တရရဟိတံ အနုတ္တရဘာဝသာဓနံ စာတိ အာဟု။ **ယံ သံဝိဘာဂန္တိ** တ္ထောပိ “ပရမံ အနုတ္တရ”န္တိ ပဒဒ္ဝယံ အာနေတ္ဝာ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **အဝတ္ထုယီ**တိ ကိတ္တယိ၊ “ဘောဇနံ ဘိက္ခဝေ ဒဒမာနော ဒါယကော ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ ပဉ္စ ဌာနာနိ ဒေတိ”တိအာဒိနာ,[2] “ဧဝံ စေ ဘိက္ခဝေ သတ္တာ ဇာနေယျုံ ဒါနသံဝိဘာဂသ္သ ဝိပါက”န္တိ အာဒိနာ[3] စ ပသံသယိ။ ယထာ ပန ဒါနံ သံဝိဘာဂေါ စ ပရမံ အနုတ္တရံ စ ဟောတိ၊ တံ ဒသ္သေတုံ “**အဂ္ဂန္တိ**”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **အဂ္ဂန္တိ** သိလာဒိဂုဏဝိသေသယောဂေန သေဋ္ဌေ အနုတ္တရေ ပုညက္ခေတ္တေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ အရိယသံဃေ စ။

၁-သဗ္ဗဝန္တတော (က)　　၂-ခ ၁-၆၄-ဝိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။　　၃-အံ ၂-၄၅-ဝိဋ္ဌေ။　　၄-ခ ၁-၂၀၇-ဝိဋ္ဌေ။

ပဿန္နစိတ္တောတိ ကမ္မဖလသဒ္ဓါယ ရတနတ္တယသဒ္ဓါယ စ စိတ္တံ ပသာဒေန္တော သြကပ္ပေန္တော။ စိတ္တသမ္ပတ္တိယာ ဟိ ခေတ္တသမ္ပတ္တိယာ စ ပရိတ္တေပိ ဒေယျဓမ္မေ ဒါနံ မဟာနုဘာဝံ ဟောတိ မဟာဇုတိကံ မဟာဝိပ္ဖါရံ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

“နတ္ထိ စိတ္တေ ပသန္နမ္ဟိ၊ အပ္ပကာ နာမ ဒက္ခိဏာ။
တထာဂတေ ဝါ သမ္ဘုဇ္ဇေ၊ အထ ဝါ တာသ သာဝကေ”တိ။

ဝိညူတိ သပ္ပညော။ **ပဇာန**န္တိ သမ္မဒေဝ ဒါနဖလံ ဒါနာနိသံသံ ပဇာနန္တော။ **ကော နု ယဇေထ ကာလေ**တိ ယုတ္တပ္ပတ္တကာလေ ကော နာမ ဒါနံ နု ဒဒေယျ။ သဒ္ဓါ ဒေယျဓမ္မော ပဋိဂ္ဂါဟကာတိ ဇုမေသံ တိဏ္ဏံ သမ္ဘုခိဘူတကာလေယေဝ ဟိ ဒါနံ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ နာ အညထာ၊ ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ ဝါ ဒါတုံ ယုတ္တကာလေ။

ဧဝံ ပဌမဂါထာယ အာမိသဒါနသံဝိဘာဂါနုဂ္ဂဟေ ဒဿေတ္ဝာ ဒုတိယဂါထာယ ဓမ္မဒါနသံဝိဘာဂါနုဂ္ဂဟေ ဒဿေတုံ “**ယေ စေဝ ဘာသန္တိ**”တိ ဒုတိယဂါထာမာဟ။ တတ္ထ **ဥဘယ**န္တိ “ဘာသန္တိ သုဏန္တိ”တိ ဝုတ္တာ ဒေသကာ ပဋိဂ္ဂါဟကာတိ ဥဘယံ။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော—ယေ **သုဂတဿ** ဘဂဝတော **သာသနေ** သဒ္ဓမ္မေ **ပဿန္နစိတ္တာ** ဝိမုတ္တာယတနသိသေ ဌတ္ဝာ ဒေသေန္တိ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ စ၊ တေသံ ဒေသကပဋိဂ္ဂါဟကာနံ သော ဓမ္မဒါနဓမ္မသံဝိဘာဂဓမ္မာနုဂ္ဂဟသဒ္ဓါတော **အတ္ထော** ပရိမတ္ထသာဓနတော **ပရမော** တက္ကာသံကိလေသာဒိသမ္ဘသံကိလေသမလဝိသောဓနေန **ဝိသုဒ္ဓိ**တိ။ ကိဒိသာနံ? **ယေ အပ္ပမတ္တာ သုဂတဿ သာသနေ**။ ယေ စ—

“သဗ္ဗပါပဿ အကရဏံ၊ ကုသလဿ ဥပသမ္ပဒါ။
သစိတ္တပရိယောဒပနံ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓါန သာသန”န္တိ ၂—

သင်္ခေပတော ဧဝံ ပကာသိတေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သာသနေ သြဝါဒေ အနုသိဋ္ဌိယံ အပ္ပမတ္တာ အဓိသီလသိက္ခာဒယော သက္ကစ္စံ သမ္မာဒေန္တိ၊ တေသံ **ဝိသုဒ္ဓိတိ၊** အရဟတ္တဖလဝိသုဒ္ဓိယာ အတိဝိယ ဝေါဒါယတီတိ။

နဝမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-တေဝိဇ္ဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၉။ ဒဿမေ **ဧမ္မေနာ**တိ ဉာယေန၊ သမ္မာပဋိပတ္တိသင်္ခါတေန ဟေတုနာ ကာရဏေန။ ယာယ ဟိ ပဋိပဒါယ တေဝိဇ္ဇော ဟောတိ၊ သာ ပဋိပဒါ ဇုဓ

၁-ခု ၂-၆၆၊ ခု ၁၀-၁၁၇-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-ဒီ ၂-၄၂၊ ခု ၁-၄၁-ပိဋ္ဌေသု။

ဓမ္မေဟတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကာ ပန သာ ပဋိပဒါတိ? စရဏသမ္ပဒါ စ ဝိဇ္ဇာသမ္ပဒါ စ။ **တေဝိဇ္ဇာနံ** ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏာဒီဟိ တီဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ သမန္နာဂတံ။ **ဗြာဟ္မဏာနန္တိ** ဗာဟိတပါပဗြာဟ္မဏာ။ **ပညာပေမီတိ** "ဗြာဟ္မဏော"တိ ဇာနာပေမိ ပတိဋ္ဌပေမိ။ **နာညံ လဝိတလာပနမတ္ထေနာတိ** အညံ ဇာတ်မတ္ထဗြာဟ္မဏံ အဇ္ဈာဒီဟိ လဝိတမတ္တဝိပ္ပလပနမတ္ထေန ဗြာဟ္မဏံ နာ ပညာပေမီတိ။ အထ ဝါ **လဝိတလာပနမတ္ထေနာတိ** မန္တာနံ အတ္ထေနအတ္ထာပနမတ္ထေန။ ဥဘယထာပိ ယံ ပန ဗြာဟ္မဏာ သာမဝေဒါဒိဝေဒတ္တယအတ္ထေနေန တေဝိဇ္ဇံ ဗြာဟ္မဏံ ဝဒန္တိ၊ တံ ပဋိက္ခိပတိ။ ဘဂဝတာ ဟိ "ပရမတ္ထတော အတေဝိဇ္ဇံ ဗြာဟ္မဏံယေဝ စေတော ဘောဝါဒိနော အဓိဇ္စာနိဝုတာ 'တေဝိဇ္ဇော ဗြာဟ္မဏော'တိ ဝဒန္တိ၊ ဧဝံ ပန တေဝိဇ္ဇော ဗြာဟ္မဏော ဟောတီ"တိ ဒဿနတ္ထံ တထာ ဗုဇ္ဈနကာနံ ပုဂ္ဂလာနံ အဇ္ဈာသယေန အယံ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။

တတ္ထ ယသ္မာ ဝိဇ္ဇာသမ္ပန္နော စရဏသမ္ပန္နောယေဝ ဟောတိ စရဏသမ္ပဒါယ ဝိနာ ဝိဇ္ဇာသမ္ပတ္တိယာ အဘာဝတော၊ တသ္မာ စရဏသမ္ပဒံ အန္တောဂဓံ ကတ္ဝာ ဝိဇ္ဇာသီသေနေဝ ဗြာဟ္မဏံ ပညာပေတုကာမော "**စရဏေနာဟံ ဘိက္ခဝေ တေဝိဇ္ဇံ ဗြာဟ္မဏံ ပညာပေမီ**"တိ ဒေသနံ သမုဋ္ဌာပေတ္ဝာ "**ကထဉ္စာဟံ ဘိက္ခဝေ စရဏေန တေဝိဇ္ဇံ ဗြာဟ္မဏံ ပညာပေမီ**"တိ ကထေတုကမ္မတာယ ပုစ္ဆံ ကတ္ဝာ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာယ ဒေသနာယ ဝိဇ္ဇတ္တယံ ဝိဘဇန္တော "**ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု**"တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **အနေကဝိဟိတန္တိ** အနေကဝိဓံ, အနေကေဟိ ဝါ ပကာရေဟိ ပဝတ္တိတံ၊ သံဝဏ္ဏိတန္တိ အတ္ထော။ **ပုဗ္ဗေနိဝါသန္တိ** သမနုပဿနာတိတဘဝံ အာဒိံ ကတ္ဝာ တတ္ထ တတ္ထ နိဝုတ္ထက္ခန္ဓသန္တာနံ။ **နိဝုတ္ထိ**န္တိ အဇ္ဈာဝုတ္ထံ အနုဘူတံ, အတ္တနော သန္တာနေ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ နိရုဒ္ဓံ၊ နိဝုတ္ထဓမ္မံ ဝါ နိဝုတ္ထံ, ဂေါစရနိဝါသေန နိဝုတ္ထံ၊ အတ္တနော ဝိညာဏေန ဝိညာတံ, ပရဝိညာဏဝိညာတမ္ပိ ဝါ ဆိန္နဝဋ္ဋုပကာနုဿရဏာဒီသု။ **အနုဿရတီ**တိ "ကေမ္ပိ ဇာတိံ ဒ္ဝေပိ ဇာတိယော"တိ ဧဝံ ဇာတိပဋိပါဋိဝသေန အနုဂန္တွာ သရတိ၊ အနုဒေဝ ဝါ သရတိ၊ စိတ္တေ အာဘိန္နာမိတေ ပရိကမ္မသမန္တရံ သရတိ။

သေယျထိဒန္တိ အာရဒ္ဓပုကာရဒဿနတ္ထေ နိပါတော။ တေနေဝ ယ္ဟာယံ ပုဗ္ဗေနိဝါသော အာရဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ တဿ ပကာရံ ဒဿေန္တော "**ကေမ္ပိ ဇာတိ**"န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ကေမ္ပိ ဇာတိ**န္တိ ကေမ္ပိ ပဋိသန္ဓိမူလကံ စုတိပရိယောသာနံ ကောဘဝပရိယာပန္နံ ခန္ဓသန္တာနံ။ သေနယော **ဒ္ဝေပိ ဇာတိယော**တိအာဒိသု။ **အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ**တိအာဒိသု ပန ပရိဟာယမာနော ကပ္ပေါ

သံဝဋ္ဋကပ္ပေါ၊ ဝဗုမာနော ဝိဝဋ္ဋကပ္ပေါ။ တတ္ထ သံဝဋ္ဋေန သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယိ ဂဟိတော ဟောတိ တမ္မူလကတ္တာ၊ ဝိဝဋ္ဋေန စ ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယိ။ ဧဝံ ဟိ သတိ ယာန် တာန် "စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ ကပ္ပဿ အသင်္ခ်ယျာနိ၊ ကတမာနိ စတ္တာရိ။ သံဝဋ္ဋော သံဝဋ္ဋဋ္ဌာယိ ဝိဝဋ္ဋော ဝိဝဋ္ဋဋ္ဌာယီ"တိ ဝုတ္တာနိ စတ္တာရိ အသင်္ခ်ယျာနိ၊ တာနိ ပရိဂ္ဂဟိတာနိ ဟောန္တိ။

တတ္ထ တယော သံဝဋ္ဋာ တေဇောသံဝဋ္ဋော အာပေါသံဝဋ္ဋော ဝါယော-သံဝဋ္ဋောတိ။ တိသ္သော သံဝဋ္ဋသီမာ အာဘဿရာ သုဘကိဏ္ဏာ ဝေဟပ္ဖလာတိ။ ယဒါ ကပ္ပေါ တေဇေန သံဝဋ္ဋတိ၊ အာဘဿရတော ဟေဋ္ဌာ အဂ္ဂိနာ ဍယ္ဟတိ။ ယဒါ ဥဒကေန သံဝဋ္ဋတိ၊ သုဘကိဏ္ဏတော ဟေဋ္ဌာ ဥဒကေန ဝိလီယတိ။ ယဒါ ဝါတေန သံဝဋ္ဋတိ၊ ဝေဟပ္ဖလတော ဟေဋ္ဌာ ဝါတေန ဝိဒ္ဓံသီယတိ။ ဝိတ္ထာရတော ပန ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠံ ကတော ဝိနဿတိ။ ဇာတိ ဇေရ္ဈပေါ အယံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရန္တော ဘိက္ခု အနေကေပိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အနေကေပိ ဝိဝဋ္ဋ-ကပ္ပေ အနေကေပိ သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ အနုဿရတိ။ ကထံ? **အမုတြာသိန္တိ** အာဒိနာ နယေန။

တတ္ထ **အမုတြာသိန္တိ** အမုမိ သံဝဋ္ဋကပ္ပေ အမုမိ ဘဝေ ဝါ ယောနိယာ ဝါ ဂတိယာ ဝါ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယာ ဝါ သတ္တာဝါသေ ဝါ သတ္တနိကာယေ ဝါ အဟမဟောသိ"။ **ဧဝံနာမော**တိ တိသ္သော ဝါ ဖုဿော ဝါ။ **ဧဝံဂေါတ္တော**တိ ဂေါတမော ဝါ ကဿပေါ ဝါ။ **ဧဝံဝဏ္ဏော**တိ သြဒါတော ဝါ၂ သာမော ဝါ။ **ဧဝမာဟာရော**ဘိ သာလိမံသောဒနာဟာရော ဝါ ပဝတ္တဖလဘောဇနော ဝါ။ **ဧဝံသုခဒုက္ခပဋိသံဝေဒီ**ဘိ အနေကပ္ပကာရာနံ ကာယိကစေတသိကာနံ သာမိသနိရာမိသာဒိပဘေဒါနံ ဝါ သုခဒုက္ခာနံ ပဋိသံဝေဒီ။ **ဧဝမာယုပရိ-ယန္တော**ဘိ ဧဝံ ဝဿသတပရိမာဏာယုပရိယန္တော ဝါ စတုရာသီတိ-ကပ္ပသတသဟဿပရိမာဏာယုပရိယန္တော ဝါ။ **သော တတော စုတော အမုတြ ဥဒပါဒိန္တိ** သောဟံ တတော ဘဝတော ဘဝေါ ယောနိတော ဂတိတော ဝိညာဏဋ္ဌိတိတော သတ္တာဝါသတော သတ္တနိကာယတော ဝါ စုတော ပုန အမုကသ္မိံ နာမ ဘဝေ ယောနိယာ ဂတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယာ သတ္တာဝါသေ သတ္တနိကာယေ ဝါ ဥဒပါဒိံ"။ **တတြာပါသိ**န္တိ အထ တတြပိ ဘဝေ ယောနိယာ ဂတိယာ ဝိညာဏဋ္ဌိတိယာ သတ္တာဝါသေ သတ္တနိကာယေ ဝါ ပုန အဟောသိံ"။ **ဧဝံနာမော**တိအာဒိ ဝုတ္တနယမေဝ။

၁-အံ ၁-၄၆၀-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-ကာဇ္ဇော ဝါ(က)

အထ ဝါ ယသ္မာ "အမုတြာသိ"နွိ့ ဣဒံ အနုပုဗ္ဗေန အာရောဟန္တသ္သ အတ္တနော အဘိနိဟာရာနုရူပံ ယထာဗလံ သဲရဏ်ံ၊ "သော တတော စုတော"တိ ပဋိနဝတ္တန္တသ္သ ပစ္စဝေက္ခဏ်ံ၊ တသ္မာ "ဣဓူပပန္နော"တိ ဣမိသ္သာ ဣဓူပပတ္တိယာ အနန္တရံ "အမုတြ ဥဒပါဒိ"နွိ့ ဝုတ္တံ။ **တတြာပါသိ**နွိ့ တတြပိ ဘဝေ။ပ။ သတ္တ-နိကာယေ ဝါ အာသိ"။ **ဝံနာမော**တိ ဒတ္ထော ဝါ မိတ္ထော ဝါ၊ **ဝံဂေါတ္တော**တိ ဝါသေဋ္ဌော ဝါ ကဿပေါ ဝါ။ **ဝံဝဏ္ဏော**တိ ကာဠော ဝါ သြဒါတော ဝါ။ **ဝံမာဟာရောဘိ** သုခဟာရော ဝါ သာလိသြဒနာဒိအာဟာရော ဝါ။ **ဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ**တိ ဒိဗ္ဗသုခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဝါ မာနုသသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ ဝါ။ **ဝံမာယုပရိယန္တော**တိ ဝံ တံတံပရမာယုပရိယန္တော။ **သော တတော စုတော**ဘိ သောဘံ တတော ဘဝါဒိတော စုတော။ **ဣဓူပပန္နော**တိ ဣမ ဣမသ္မိံ စရိမဘဝေ မနုဿော ဟုတ္ဝာ ဥပပန္နော နိဗ္ဗတ္တော။

ဣတိတိ ဝံ။ **သာကာရံ သဥ္ဇဋ္ဌေသ**နွိ့ နာမဂေါတ္တာဒိဝသေန သဥ္ဇဋ္ဌေသံ၊ ဝဏ္ဏာဒိဝသေန သာကာရံ။ နာမဂေါတ္တေန ဟိ သတ္တာ "တိဿော ဂေါတ-မော"တိ ဥဋ္ဌိသိယနွိ့၊ ဝဏ္ဏာဒိဟိ "သာမော သြဒါတော"တိ နာနတ္တတော ပညာယနွိ့။ တသ္မာ နာမဂေါတ္တံ ဥဋ္ဌေသော၊ ဣတရေ အာကာရာ။ **အယမသ္သ ပဌမာ ဇာတိ အဓိဂတာ**တိ အယံ ဣမိနာ ဘိက္ခုနာ ပဌမံ အဓိဂမဝသေန ပဌမာ, ဝိဒိတကရဏ်ဋ္ဌေန ဇာတိ အဓိဂတာ သစ္ဆိကတာ ဟောတိ။ ကိံ ပနာယံ ဝိဒိတံ ကရောတိ? ပုဗ္ဗေနိဝါသံ။ **အဇာတိ**တိ တသ္သေဝ ပုဗ္ဗေနိဝါသသ္သ အဝိဒိတ-ကရဏ်ဋ္ဌေန တသ္သ ပဋိစ္ဆာဒကမောဟော ဝုစ္စတိ။ **တမော**တိ သ္မေဝ မောဟော ပဋိစ္ဆာဒကဋ္ဌေန တမောတိ ဝုစ္စတိ။ **အာလောကော**တိ သာ ဧဝ ဇာတိ သြဘာသကရဏ်ဋ္ဌေန အာလောကော။ ဏ္ဍေ စ ဇာတိ အဓိဂတာတိ အယံ အတ္ထော၊ သေသံ ပသံသာဝစနံ။ ယောဇနာ ပနေတ္ထ—အယံ ခေါ တေန ဘိက္ခုနာ ဇာတိ အဓိဂတာ၊ တသ္သ အဓိဂတဇာတိယာ အဇာတိ ဇာဟတာ၊ ဝိနဋ္ဌာတိ အတ္ထော။ ကသ္မာ? ယသ္မာ ဇာတိ ဥပ္ပန္နာတိ။ သေသပဒဋ္ဌယေပိ ဧသေဝ နယော။

ယထာ တန် ဏ္ဍေ **ယထာ**တိ သြပမ္မတ္ထေ၊ **တန်** နိပါတမတ္တံ။ သတိယာ အဝိပ္ပဝါသေန **အပ္ပမတ္တာသု**။ ဝိရိယာဘာဝေန **အာတာပိနော**။ ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ အနပေက္ခတာယ **ပဟိတတ္တာသု**၊ ပေသိတစိတ္တာသုတာတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယထာ အပ္ပမတ္တာသု အာတာပိနော ပဟိတတ္တာသု ဝိဟရတော အဇိဇ္ဇာ ဝိဟညေ့ယျ, ဇိဇ္ဇာ ဥပ္ပဇ္ဇေ့ယျ၊ တမော ဝိဟညေ့ယျ, အာလောကော ဥပ္ပဇ္ဇေ့ယျ၊ ဧဝမေဝ တသ္သ ဘိက္ခုနော အဇိဇ္ဇာ ဝိဟတော,

---

၁-တသ္မာ ဇိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ (သီ၊က) ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၁၃၁၊ မ-ဋ္ဌ ၁-၁၃၀-ဝိဋ္ဌေသု ပသိတဗ္ဗံ။

ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ၊ တမော ဝိဟတော, အာလောကော ဥပ္ပန္နော၊ တဿ ပဓာနာ-နုယောဂဿ အနုရူပမေဝ ဖလံ လဘိတ္ထာ ဝိဟရတီတိ။

ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာတိ ထြေ ယံ ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။ **ဝိသုဒ္ဓေနာ**တိ စုတူပပါတဒဿနေန ဒိဋ္ဌဝိသုဒ္ဓိဟေတုဘာဝတော ဝိသုဒ္ဓံ။ ယော ဟိ စုတ်မတ္တ-မေဝ ပဿတိ နဥပပါတံ၊ သော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ။ ယော ဥပပါတမတ္တမေဝ ပဿတိ နစုတိံ၊ သော နဝသတ္တပါတုဘာဝဒိဋ္ဌိံ ဂဏှာတိ။ ယော ပန တဒုဘယံ ပဿတိ၊ သော ယသ္မာ ဒုဝိဓမ္ပိ တံ ဒိဋ္ဌိဂတံ အတိဝတ္တတိ၊ တသ္မာဿ တံ ဒဿနံ ဝိဋ္ဌဝိသုဒ္ဓိဟေတု ဟောတိ၊ တဒုဘယမ္မာယံ ဗုဒ္ဓပုတ္တော ပဿတီတိ။ တေန ဝုတ္တံ "စုတူပပါတဒဿနေန ဒိဋ္ဌဝိသုဒ္ဓိဟေတုဘာဝတော ဝိသုဒ္ဓ"န္တိ။ ကောဒဿ-ဥပက္ကိလေသဝိရဟတော ဝါ **ဝိသုဒ္ဓံ**။ ယထာဟ "ဝိစိကိစ္ဆာ စိတ္တသ ဥပက္ကိ-လေသောတိ ဇုတိ ဝိဒိတ္ထာ ဝိစ်ကိစ္ဆံ စိတ္တသ ဥပက္ကိလေသံ ပဇဟိ'၊ အမနသိကာရော။ပ။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ဆမ္ဘိတတ္တံ၊ ဥပ္ပိလ္လံ'၊ ဒုဋ္ဌုလ္လံ၊ အစ္ဆာရဒ္ဓဝိရိ-ယံ၊ အတိလီနဝိရိယံ၊ အာဘောပ္ပါ၊ နာနတ္တသညာ၊ အတိနိဇ္ဈာယိတတ္တံ ရူပါနံ စိတ္တသ ဥပက္ကိလေသော"တိ ၂ ဧဝံ ဝုတ္တေဟိ ကောဒဿဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ အနုပက္ကိ လိဋ္ဌတ္တာ **ဝိသုဒ္ဓံ**။ မနုဿူပစာရံ အတိက္ကမိတ္တာ ရူပဒဿနေန **အတိက္ကန္တ-မာနုသကံ**၊ မံသစက္ခုံ ဝါ အတိက္ကန္တတ္တာ အတိက္ကန္တမာနုသကံ။ တေန ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ ဝိသုဒ္ဓေန အတိက္ကန္တမာနုသကေန။ **သတ္တေ ပဿတီ**တိ မနုဿမံသ-စက္ခုနာ ဝိယ သတ္တေ ပဿတိ ဒက္ခတိ ဩလောကေတီ။

စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေတိ ထြေ စုတိက္ခဏေ ဥပပတ္တိက္ခဏေ ဝါ ဒိဗ္ဗ-စက္ခုနာပိ ဒဋ္ဌုံ နသက္ကာ။ ယေ ပန အာသန္နစုတိကာ ဇုဒါနိ စဝိဿန္တိ၊ တေ စဝမာနာ။ ယေ စ ဂဟိတပဋိသန္ဓိကာ သမ္ပတိနိဗ္ဗတ္တာ ဝါ၊ တေ ဥပပဇ္ဇမာနာတိ အဓိပ္ပေတာ။ တေ ဧဝရူပေ စဝမာနေ ဥပပဇ္ဇမာနေ စ ပဿတိတိ ဒဿေတိ။ **ဟီနေ**တိ မောဟနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ ဟီနာနံ ဇာတိကုလဘောဂါဒီနံ ဝသေန ဟီဠိတေ ပရိဘူတေ။ **ပဏီတေ**တိ အမောဟနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ တဗ္ဗိပရီတေ။ **သုဝဏ္ဏေ**ဘိ အဒေါသနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ ဇဋ္ဌကန္တေမနာပဝဏ္ဏယုတ္တေ။ **ဒုဗ္ဗဏ္ဏေ**တိ ဒေါသနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ အနိဋ္ဌကန္တာမနာပဝဏ္ဏယုတ္တေ။ အဘိရူပေ ဝိရူပေတိပိ အတ္ထော။ **သုဂတေ**တိ သုဂတိဂတေ၊ အလောဘနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ ဝါ အမော-မဟန္တေန။ **ဒုဂ္ဂတေ**ဘိ ဒုဂ္ဂတိဂတေ၊ လောဘနိဿန္ဒယုတ္တတ္တာ ဝါ ဒလိဒ္ဒေ အပ္ပန္နပါနဘောဇနေ။ **ယထာကမ္မူပဂေ**တိ ယံ ယံ ကမ္မံ ဥပစိတံ၊ တေန တေန

၁-ဥဒိလ္လံ (သီ၊ သျာ) ၂-မ ၃-၁၉၉-ဝိဇ္ဇေ။

ဥပဂတော။ တတ္ထ ပုရိမေဟိ "စဝမာနေ"တိအာဒီဟိ ဒိဗ္ဗစက္ခုကိစ္စံ ဝုတ္တံ၊ ဇုမိနာပန ပဒေန ယထာဂမ္မ။ပဂညာဏကိစ္စံ။

တသ္မာ စ ညာဏသ္မ အယံ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော——ဇုဓ ဘိက္ခု ဟေဋ္ဌာ နိရယာဘိမုခံ အာလောကံ ဝဓေတ္ဝာ နေရယိကေ သတ္တေ ပဿတိ မဟန္တံ ဒုက္ခံ အနုဘဝမာနေ၊ ဇုဒံ ဒဿနံ ဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏကိစ္စမေဝ။ သော စ ဧဝံ မနသိ ကရောတိ "ကိံ နု ခေါ ကမ္မံ ကတ္ဝာ ဇုမေ သတ္တာ ဧတံ ဒုက္ခံ အနုဘဝန္တီ"တိ၊ အထသ္မ "ဇုဒံ နာမ ကတ္ဝာ"တိ တံကမ္မာရမ္မဏံ ညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တထာ ဥပရိ ဒေဝလောကာဘိမုခံ အာလောကံ ဝဓေတ္ဝာ နန္ဒနဝနမိသကဝနဖာရုသကဝနာဒိသု သတ္တေ ပဿတိ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝမာနေ၊ ဇုဒမ္ပိ ဒဿနံ ဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏကိစ္စမေဝ။ သော ဧဝံ မနသိ ကရောတိ "ကိံ နု ခေါ ကမ္မံ ကတ္ဝာ ဇုမေ သတ္တာ ဧတံ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တီ"တိ၊ အထသ္မ "ဇုဒံ နာမ ကတ္ဝာ"တိ တံကမ္မာရမ္မဏံ ညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဇုဒံ ယထာကမ္မ။ပဂညာဏံ နာမ။ ဇုမသ္မ ဝိသုံ ပရိကမ္မံ နာမ နတ္ထိ။ ယထာ စိမသ္မ၊ ဧဝံ အနာဂတံသညာဏသ္မပိ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုပ၊ါဒကာနေဝ ဟိ ဇုမာနိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ သဟေဝ ဇုဇ္ဈန္တိ။ **ကာယဒုစ္စရိတေနာ**တိအာဒိသု ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဇုဓ **ဝိဇ္ဇာ**တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏဝိဇ္ဇာ။ **အဝိဇ္ဇာ**တိ သတ္တာနံ စုတိပဋိသန္ဓိဆာဒိကာ အဝိဇ္ဇာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

တဘိယဝါရေ **ဝိဇ္ဇာ**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂညာဏဝိဇ္ဇာ။ **အဝိဇ္ဇာ**တိ စတုသစ္စပဋိစ္ဆာဒိကာ အဝိဇ္ဇာ။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ သုဝိညေယ္ယမေဝ။ **ဧဝံ ခေါ**တိအာဒိ နိဂမနံ။

ဂါထာသု အယံ သင်္ခေပတ္ထော——**ယော** ယထာဝုတ္တံ **ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အဝေတိ** အဝဂစ္ဆတိ၊ဝုတ္တနယေန ပါကဋံ ကတ္ဝာ ဇာနာတိ။ "ယောဝေဒီ"တိပိ ပါဠ္ဍော၊ ယော အဝေဒိ ဝိဒိတံ ကတ္ဝာ ဋ္ဌိတောတိ အတ္ထော။ ဆဇ္ဈိသတိဒေဝလောကသ္မိဉ္စိ သဂ္ဂံ စတုဗ္ဗိဓံ အပါယဉ္စ ဝုတ္တနယေနေဝ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ပဿတိ။ **အထောတိ** တတော ပရံ ဇာတိက္ခယသ္မိဉ္စိတံ အရဟတ္တံ နိဗ္ဗာနမေဝ ဝါ ပတ္ထော အဓိဂတော၊ တတော ဧဝ **အာသဝါနံ** အာဂိဝိသိဋ္ဌာယ မဂ္ဂပညာယ ဇာနိတဗ္ဗံ စတုသစ္စမ္မံ ဇာနိတ္ဝာ ကိစ္စဝေါသာနေန **ဝေါသိတော** နိဋ္ဌာနပ္ပတ္တော မောနေယျဓမ္မသမန္နာဂမေန **မုနိ** ဒိဏ္ဏာသဝေါ ယသ္မာ **တောဟိ** ယထာဝုတ္တာဟိ **တီဟိ ဝိဇ္ဇာဟိ** သမန္နာဂတတ္တာ တတော တတိယဝိဇ္ဇာယ သဗ္ဗထာ ဗာဟိတပါပတ္တာ စ **တေဝိဇ္ဇော ဗြာဟ္မဏော** နာမ ဟောတိ၊ တသ္မာ တမေဝ အဟံ တေဝိဇ္ဇံ

ဗြာဟ္မဏံ ဝဒါမိ၊ အညံ ပန လဝိတလ်ဝပနံ ယဇုအာဒိမန္တ္တပဒါနံ အစ္ဆာပနပရံ **ဇေတဝိဇ်ံ** ဗြာဟ္မဏံ နု ဝဒါမိ၊ တေဝိဇ္ဇောတိ တံ နု ကထေမိတိ။

ဇာတိ ဇုမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ ဒုတိယသုတ္တေ ဝဋ္ဋံ ကထိဘံ၊ ပဉ္စမအဒ္ဒမဒသမသုတ္တေသု ဝိဝဋ္ဋံ ကထိတံ၊ ဇာတရေသု ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဒသမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဉ္စမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပရမတ္ထဒီပနိယာ ခုဒ္ဒကနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဇာတိဝတ္ထုကဿ

တိကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-စတုက္ကနိပါတ

၁-ဗြာဟ္မဏဓမ္မယာဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၀။ စတုက္ကနိပါတသ ပဌမေ **အဟ**န္တိ အတ္တနိဒ္ဒေသော။ယော ဟိ ပရောနှ ဟောတိ၊ သော နိယကဇ္ဈတ္တသဒ္ဒါတော အတ္တာ “အဟ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ **အသ္မီ**တိ ပဋိဇာနနာ။ ယော ပရမတ္ထဗြာဟ္မဏဘာဝေါ “အဟ”န္တိ ဝုစ္စမာနော၊ တသ္သ အတ္တနိ အတ္ထိဘာဝံ ပဋိဇာနန္တော ဟိ သတ္ထာ “အသ္မီ”တိ အဝေါစ။ “အဟမသ္မီ”တိ စ ယထာ “အဟမသ္မိ ဗြဟ္မာ မဟာဗြဟ္မာ၊ သေယ္ယောဟမသ္မီ”တိ စ အပ္ပဟီန-ဒိဋ္ဌိမာနဒုသယာ ပုထုဇ္ဇနာ အတ္တနော ဒိဋ္ဌိမာနမညနာဘိနိဝေသဝသေန အဘိဝဒန္တိ၊ န ဧဝံ ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗသော ပန ပဟီနဒိဋ္ဌိမာနာနုသယော ဘဂဝါ သမညံ အနဘိဓာဝန္တော လောကသမညာနုရောဓေန ဝေနေယျသန္တာနေသု မမံ ပတိဋ္ဌပေန္တော ကေဝလံ တာဒိသဿ ဂုဏဿ အတ္တနိ ဝိဇ္ဇမာနတံ ပဋိဇာနန္တော “**အဟမသ္မီ**”တိ အာဟ။ **ဗြာဟ္မဏော**တိ ဗာဟိတပါပတ္တာ ဗြဟ္မဿ စ အဏာနတော ဗြာဟ္မဏော။ အယံ ဟေတ္ထ အတ္ထော—ဘိက္ခဝေ အဟံ ပရမတ္ထတော ဗြာဟ္မဏောသ္မီတိ။ ဘဂဝါ ဟိ သဗ္ဗာကာရပရိပုဏ္ဏဿ ဒါနသံယမာဒိဝတ-သမာဒါနဿ နိရဝသေသာယ တပစရိယာယ ပါရံ ဂတော သမ္မဒေဝ ဝုသိတ-ဗြဟ္မစရိယဝါသော သကလဝေဒန္တဂူ သုဝိသုဒ္ဓဝိဇ္ဇာစရဏော သဗ္ဗထာ နိန္နာတ-ပါပမလော အနုတ္တရဿ အရိယမဂ္ဂသမ္ပတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏဿ ဝတ္တာ ပဝတ္တာ၊ သုပရိသုဒ္ဓဿ စ သာသနဗြဟ္မစရိယဿ ပဝေဒေတာ၊ တသ္မာ သဗ္ဗသော ဗာဟိတပါပတ္တာ ဗြဟ္မဿ စ အဏာနတော ကထနတော ပရမတ္ထေန ဗြာဟ္မ-ဏောတိ ဝုစ္စတိ။

ဣတိ ဘဂဝါ သဒေဝကေ လောကေ အတ္တနော အနုတ္တရံ ဗြာဟ္မဏဘာဝံ ပဝေဒေတ္ဝာ[၁] ယာနိ တာနိ ဗြာဟ္မဏဒါနာဒီနိ ဆ ကမ္မာနိ ဗြာဟ္မဏဿ ပညာပေန္တိ၊ တေသမ္ပိ သုပရိသုဒ္ဓါနံ ဥက္ကံသတော အတ္တနိ သံဝိဇ္ဇမာနတံ ဒဿေတုံ “**ယာ စ ယော ဂေါ**”တိ အာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ယာ စ ယော ဂေါ**တိ ယာ စေဟိ ယုတ္တော။ ယာ စ္ဆီတိ ယာ စာ၊ ယာ စကာ၊ တေ ပနေတ္ထ ဝေနေယျာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တေ ဟိ “ဒေသေတု ဘဂ္ဂေ

၁-ဇောတေတ္ဝာ (က)

ဘဂဝါ ဓမ္မံ၊ဒေသေတု သုဂတော ဓမ္မ”န္တိ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဓမ္မဒေသနံ ယာစန္တိ။ ဘဂဝါ စ တေသံ ဇ္ဈာနာဘိဉာတံ အကာရောန္တော ယထာရုစိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဓမ္မဒါနံ ဒေတိတိ ယာစယောဂေါ၊ သဒါ သဗ္ဗကာလံ တေဟိ အဝိရဟိတော။ အထ ဝါ **ယာစယောဂေါ**ဘိ ယာစနယောဂ္ဂေါ၊ အဓိပ္ပါယ-ပူရဏတော ယာစိတုံ ယုတ္တောတိ အတ္ထော။ “ယာဇယောဂေါ”တိပိ ပါဠော။ တဿ ယာဇော ဝုစ္စတိ မဟာဒါနံ၊ ယိဋ္ဌန္တိ အတ္ထော။ ဇ္ဈဓ ပန ဓမ္မဒါနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ယာဇေ နိယုတ္တောတိ ယာဇယောဂေါ။ **သဒါ**တိ သဗ္ဗဒါ၊ အနဝရတပ္ပဝတ္တသဒ္ဓမ္မ-မဟာဒါနောတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ ယာဇေန ယောဇေတီတိပိ **ယာဇ-ယောဂေါ**။ တိဝိဓဒါနသဒ္ဓါတေန ယာဇေန သတ္တေ ယထာရဟံ ယောဇေတိ၊ တတ္ထ ဒါနေ နိယောဇေတီတိ အတ္ထော။ “ယာဇယောဂေါ သတတ”န္တိပိ ပဌန္တိ။ **ပယတပါဏီ**တိ ပရိသုဒ္ဓဟတ္ထော။ ယော ဟိ ဒါနာဓိမုတ္တော အာမိသဒါနံ ဒေန္တော ဉ့ဏ္ဍစ္ဆံ သဟတ္ထေန ဒေယျဓမ္မံ ဒါတုံ သဒါ ဓောတဟတ္ထောယေဝ ဟောတိ၊ သော ‘‘ပယတပါဏီ’’တိ ဝုစ္စတိ။ ဘဂဝါပိ ဓမ္မဒါနာဓိမုတ္တော သဏ္ဍစ္ဆံ သဗ္ဗကာလံ ဓမ္မဒါနေ ယုတ္တပ္ပယုတ္တောတိ ကတ္ဝာ ဝုတ္တံ “ပယတပါဏီ”တိ။ ‘‘သဒါ’’တိ စ ပဒံ ဇ္ဈဓိနာဝိ သဒ္ဒိံ ယောဇေတဗ္ဗံ “သဒါ ပယတပါဏီ”တိ။ အဝိဘာဂေန ဟိ သတ္ထာ ဝေနေယျလောကဿ သဒ္ဓမ္မဒါနံ သဒါ သဗ္ဗကာလံ ပဝတ္တေန္တော တတ္ထ ယုတ္တပ္ပယုတ္တော ဟုတ္ဝာ ဝိဟရတိ။

အပရော နယော—ယောဂေါ ဝုစ္စတိ ဘာဝနာ။ ယထာဟ “ယောဂါ ဝေ ဇာယတေ ဘူရိ”တိ[1]။ တသ္မာ **ယာဇယောဂေါ**တိ ယာဇဘာဝနံ ပရိစ္စာဂ-ဘာဝနံ အနုယုတ္တောတိ အတ္ထော။ ဘဂဝါ ဟိ အဘိသမ္ဘောဓိတော ပုဗ္ဗေ ဗောဓိသတ္တဘူတောပိ ကရုဏာဿမုဿာဟိတော အနဝသေသတော ဒါနံ ပရိ-ဗြူဟေန္တော တတ္ထ ဥက္ကံသပါရမိပ္ပတ္တော ဟုတ္ဝာ အဘိသမ္ဘောဓိံ ပါပုဏိ၊ ဗုဒ္ဓေါ ဟုတ္ဝာပိ တိဝိဓံ ဒါနံ ပရိဗြူဟေသိ ဝိသေသတော ဓမ္မဒါနံ၊ ပရေပိ တတ္ထ နိယော-ဇေသိ။ တထာ ဟိ သော ဝေနေယျယာစကာနံ ကဿစိ သရဏာနိ အဒါသိ၊ ကဿစိ ပဉ္စ သီလာနိ, ကဿစိ ဒသ သီလာနိ, ကဿစိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ, ကဿစိ ဓုတင်္ဂမ္မေ, ကဿစိ စတ္တာရိ ဈာနာနိ, ကဿစိ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော, ကဿစိ ပဉ္စာဘိညာယော, စတ္တာရော မဂ္ဂေ, စတ္တာရိ သာမညဖလာနိ, တိသော ဝိဇ္ဇာ, စတသော ပဋိသမ္ဘိဒါတိ ဝေမာဒိလောကိယလောကုတ္တရဘေဒံ ဂုဏဓနံ ဓမ္မ-ဒါနဝသေန ယထာဓိပ္ပါယံ ဒေန္တော ပရေ စ “ဒေထာ”တိ နိယောဇေန္တော ပရိစ္စာဂဘာဝနံ ပရိဗြူဟေသိ။ တေန ဝုတ္တံ “ပရိစ္စာဂဘာဝနံ အနုယုတ္တော”တိ။

၁-ခု ၁-၅၃-ဝိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။

ပယတပါဏီတိ ဝါ အာယတပါဏိ၊ ဟတ္ထဂတံ ကိန္တို့ ဒါတုံ "ဟေ ဂဏှာ"တိ ပသာရိတဟတ္ထော ဝိယ အာစရိယမုဋ္ဌိံ အကတ္ဝာ သဒ္ဓမ္မဒါနေ ယုတ္တ-ပ္ပယုတ္တောတိ အတ္ထော။ **ပယတပါဏီ**တိ ဝါ ဥဿာဟိတဟတ္ထော၊ အာမိသဒါနံ ဒါတုံ ဥဿာဟိတဟတ္ထော ဝိယ ဓမ္မဒါနေ ကတုဿာဟောတိ အတ္ထော။ **အန်္ကိမဒေဟဓရော**တိ ဗြဟ္မစရိယဝါသေန ဗြာဟ္မဏကရဏာနံ ဓမ္မာနံ ပါရိပူရိယာ ပစ္ဆိမတ္တဘာဝဓာရီ။ အဝုသိတဝတော ဟိ ဝသလဂရဏာနံ ဓမ္မာနံ အပ္ပဟာနေန ဝသလာဒိသမညာ ဂတိ အာယတိံ ဂဗ္ဘသေယျာ သိယာ။ တေန ဘဂဝါ အတ္တနော အစ္ဆန္နဝုသိတဗြာဟ္မဏဘာဝံ ဒသေတိ။ **အနုတ္တရော ဘိသက္ကော သလ္လကတ္တော**တိ ဒုတ္တိကိစ္ဆသ ဝန္နဒုက္ခရောဂသ တိကိစ္ဆနတော ဥတ္တမော ဘိသက္ကော၊ အညေဟိ အနုဒ္ဓရဏီယာနံ ရာဂါဒိသလ္လာနံ ကန္တနတော သမုဒ္ဓေဒဝသေန သမုဒ္ဓရဏတော ဥတ္တမော သလ္လကန္တနဝေဒ္ဓော။ ဣမိနာ နိပ္ပရိယာယတော ဗြာဟ္မဏကရဏာနံ ဓမ္မာနံ အတ္တနိ ပတိဋ္ဌိတာနံ ပရသန္တိယံ ပတိဋ္ဌာပနေန ပရေသမ္ပိ ဗြာဟ္မဏကရဏမာဟ။

တဿ မေ တုမ္ဟေ ပုတ္တာတိ တဿ ဇေဋ္ဌပဿ မမ တုမ္ဟေ ဘိက္ခဝေ ပုတ္တာ အတြဇာ ဟောထ။ **ဩရသာ**တိ ဥရသိ သမ္ဘူတာ။ ယထာ ဟိ သတ္ထာနံ ဩရသပုတ္တာ အတြဇာ ဝိသေသေန ပိတုသန္တကဿ ဒါယဇ္ဇဿ ဘာဂိနော ဟောန္တိ၊ ဇေဝမေတေပိ အရိယပုဂ္ဂလာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဓမ္မဿဝနန္တေ အရိယာယ ဇာတိယာ ဇာတာ၊ တဿ သန္တကဿ ဝိမုတ္တိသုခဿ အရိယဓမ္မရတနဿ စ ကံသဘာဂိယတာယ ဩရသာ။ အထ ဝါ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနာနုဘာဝေန အရိယဘူမိံ ဩက္ကမမာနာ ဩက္ကန္တာ စ အရိယသာဝကာ သတ္ထု ဥရေ ဝါယာမ-ဇနိတာဘိဇာတိတာယ နိပ္ပရိယာယေန "ဩရသပုတ္တာ"တိ ဝတ္တုဗ္ဗတံ အရဟန္တိ။ တထာ ဟိ တေ ဘဂဝတော အာသယာနုသယစရိယာဓိမုတ္တိအာဒိဩလောကနေန ဝဋ္ဋာနုစိန္တနေန စ ဟဒယေ ကတ္ဝာ ဝဋ္ဋတော နိဝါရေတ္ဝာ အနဝဋ္ဌ ပတိဋ္ဌပေန္တေန သီလာဒိဓမ္မသရိရပေါသနေန သံဝဍ္ဎိတာ။ **မုခတော ဇာတာ**တိ မုခတော ဇာတာယ ဓမ္မဒေသနာယ အရိယာယ ဇာတိယာ ဇာတတ္တာ မုခတော ဇာတာ။ အထ ဝါ အနညသာဓာရဏတော သဗ္ဗဿ ကုသလဓမ္မဿ မုခတော ပါတိမောက္ခတော ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာသမ္ဘိတတော ဝိမောက္ခမုခတော ဝါ အရိယမဂ္ဂဇာတိယာ ဇာတာတိပိ မုခတော ဇာတာ။ သိက္ခတ္တယသင်္ဂဟော သာသနဓမ္မေ အရိယမဂ္ဂဓမ္မေ ဝါ ဇာတာတိ **ဓမ္မဇာ**။ တေနေဝ ဓမ္မေန နိမ္မိတာ မာပိတာတိ **ဓမ္မနိမ္မိတာ**။ သတိဓမ္မဝိစယာဒိ**ဓမ္မဒါယာဒါ**၊ နှ

လာဘသက္ကာရာဒိ**အာမိသဒါယာဒါ၊** ဓမ္မဒါယာဒါ, နော အာမိသဒါယာဒါ ဟောထာတိ အတ္ထော။

တတ္ထ ဓမ္မော ဒုဝိဓော နိပ္ပရိယာယဓမ္မော ပရိယာယဓမ္မောတိ။ အာမိသမ္ပိ ဒုဝိဓံ နိပ္ပရိယာယာမိသံ ပရိယာယာမိသန္တိ။ ကထံ? မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနပ္ပဘေဒေါ ဟိ နဝဝိဓော လောကုတ္တရဓမ္မော နိပ္ပရိယာယဓမ္မော နိဗ္ဗတ္တိတဓမ္မောယေဝ၊ နာ ကေနစိ ပရိယာယေန ကာရဏေန ဝါ လေသေန ဝါ ဓမ္မော။ ယံ ပနိဒံ ဝိဝဋ္ဋူပနိဿိတံ ကုသလံ၊ သေယျထိဒံ? ဇာတေကစ္စော ဝိဝဋ်ံ ပတ္ထေန္တော ဒါနံ ဒေတိ၊ သီလံ သမာဒိယတိ၊ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ၊ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ဝတ္ထုပူဇံ ကရောတိ၊ ဓမ္မံ သုဏာတိ၊ ဒေသေတိ၊ ဈာနသမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဧဝံ ကရောန္တော အနုပုဗ္ဗေန နိပ္ပရိယာယံ အမတံ နိဗ္ဗာနံ ပဋိလဘတိ၊ အယံ ပရိယာယဓမ္မော။ တထာ စိဝရဒယော စတ္တာရော ပစ္စယာ နိပ္ပရိယာယာမိသမေဝ၊ နာ အညေန ပရိယာယေန ဝါ ကာရဏေန ဝါ လေသေန ဝါ အာမိသံ။ ယံ ပနိဒံ ဝဋ္ဋဂါမိကုသလံ၊ သေယျထိဒံ? ဇာတေကစ္စော ဝဋ်ံ ပတ္ထေန္တော သမ္ပတ္တိဘဝံ ဇာနာတော ဒါနံ ဒေတိ။ပ။ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဧဝံ ကရောန္တော အနုပုဗ္ဗေန ဒေဝမနုဿသမ္ပတ္တိယော ပဋိလဘတိ၊ ဇာဒံ ပရိယာယာမိသံ နာမ။

တတ္ထ နိပ္ပရိယာယဓမ္မောပိ ဘဂဝတောယေဝ သန္တကော။ ဘဂဝတာ ဟိ ကထိတတ္တာ ဘိက္ခူ မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနိ အမိဂန္ဆန္တိ။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ—

> "သော ဟိ ဗြာဟ္မဏ ဘဂဝါ အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပါဒေတာ၊ အသဉ္ဇာတဿ မဂ္ဂဿ သဉ္ဇနေတာ။ပ။ မဂ္ဂါနုဂါ စ ပနေတရဟိ သာဝကာ ဝိဟရန္တိ ပစ္ဆာ သမန္နာဂတာ"တိ[1]။
>
> "သော ဟာဝုသော ဘဂဝါ ဇာနံ ဇာနာတိ၊ ပသံ ပသတိ စက္ခုဘူတော ဉာဏဘူတော ဓမ္မဘူတော ဗြဟ္မဘူတော ဝတ္တာ ပဝတ္တာ အတ္ထဿ နိန္နေတာ အမတဿ ဒါတာ ဓမ္မဿာမိ တထာဂတော"တိ[2] စ။

ပရိယာယဓမ္မောပိ ဘဂဝတောယေဝ သန္တကော။ ဘဂဝတာ ဟိ ကထိတတ္တာ ဧဝ ဇာနန္တိ "ဝိဝဋ်ံ ပတ္ထေတွာ ဒါနံ ဒေန္တော။ပ။ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေန္တော အနုက္ကမေန အမတံ နိဗ္ဗာနံ ပဋိလဘတိ"တိ။ နိပ္ပရိယာယာမိသမ္ပိ

---

[1] မ-ဋ ၃-၅၉၊ ခု ဂ-၁၇၅-ဖိဋ္ဌေသု။ [2] မ ၁-၁၅၇၊ မ ၃-၂၃၅-ဖိဋ္ဌေသု။

ဘဂဝတောယေဝ သန္ဓာကံ။ ဘဂဝတာ ဟိ အနုညာတာတ္တာယေဝ ဘိက္ခူဟိ ဇိဝကဝတ္ထုံ အာဒိံ ကတ္ဝာ ပဏီတစိဝရံ လဒ္ဓံ။ ယထာဟ—

"အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂဟပတိစိဝရံ၊ ယော ဋ္ဌဉ္ဆတိ၊ ပံသုကူလိကော ဟောတု၊ ယော ဋ္ဌဉ္ဆတိ၊ ဂဟပတိစိဝရံ သာဒိယတု၊ ဋ္ဌတရိတရေနပါဟံ ဘိက္ခဝေ သန္ဓာဋိံ ယေဝ ဝဏ္ဏေမီ"တိ[1]။

ဧဝံ ဋ္ဌတရေပိ ပစ္ဆယာ ဘဂဝတာ အနုညာတတ္တာ ဧဝ ဘိက္ခူဟိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ လဒ္ဓါ။ပရိယာယာမိသမ္မိ ဘဂဝတောယေဝ သန္ဓာကံ။ ဘဂဝတာ ဟိ ကထိတတ္တာ ဧဝ ဇာနန္တိ "သမ္မတ္တိဘဝံ ပတ္ထေန္တော ဒါနံ ဒတ္ဝာ သီလံ။ပ။ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ အနုက္ကမေန ပရိယာယာမိသံ ဒိဗ္ဗသမ္မတ္တိံ မနုဿသမ္မတ္တိံ စ ပဋိလဘတီ"တိ။ယဒေဝ ယသ္မာ နိပ္ပရိယာယဓမ္မောပိ ပရိယာယဓမ္မောပိ နိပ္ပရိယာယာမိသမ္မိ ပရိယာယာမိသမ္မိ ဘဂဝတောယေဝ သန္ဓာကံ၊ တသ္မာ တတ္ထ အတ္တနော သာမိဘာဝံ ဒသ္သေန္တော တတ္ထ စ ယံ သေဋ္ဌတရံ အစ္ဆန္တဟိတသုခါဝဟံ၊ တတ္ထေဝ နေ နိယောဇေန္တော ဧဝမာဟ"တသ္မ မေ တုမ္ဟေ ပုတ္တာ ဩရသာ။ပ။ နော အာမိသဒါယာဒါ"တိ။

ဋ္ဌတိ ဘဂဝါ ပရိပုဏ္ဏဝတသမာဒါနံ တပစရိယံ သမ္မဒေဝ ဝုသိတဗြဟ္မစရိယံ သုဝိသုဒ္ဓဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ အနဝသေသဝေဒန္တဂူပါရဂုံ ဗာဟိတသဗ္ဗပါပံ သတတံ ယာစယောဂံ သဒေဝကေ လောကေ အနတ္တရဒက္ခိဏေယျဘာဝပ္ပတ္တံ အတ္တနော ပရမတ္ထဗြာဟ္မဏဘာဝံ အရိယသာဝကာနဉ္စ အတ္တနော ဩရသပုတ္တာဒိဘာဝံ ပဝေဒေသိ။ ဘဂဝါ ဟိ "သီဟောတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတသ္သေတံ အဓိဝစနံ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿာ"တိ[2] ဇ္ဈေ သီဟသဒိသံ, "ပုရိသော မဂ္ဂကုသလော်တိ ခေါ တိဿ တထာဂတသ္သေတံ အဓိဝစန"န္တိ[3] ဇ္ဈေ မဂ္ဂဒေသကပုရိသသဒိသံ, "ရာဇာဟမသ္မိ သေလာ"တိ[4] ဇ္ဈေ ရာဇသဒိသံ, "ဘိသက္ကော သလ္လကတ္တော်တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတသ္သေတံ အဓိဝစန"န္တိ[5] ဇ္ဈေ ဝေဇ္ဇသဒိသံ, "ဗြာဟ္မဏော်တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ တထာဂတသ္သေတံ အဓိဝစန"န္တိ[6] ဇ္ဈေ ဗြာဟ္မဏသဒိသံ အတ္တာနံ ကထေသိ၊ ဋ္ဌာဝ ဗြာဟ္မဏသဒိသံ ကတ္ဝာ ကထေသိ။

ဋ္ဌဒါနိ ယေဟိ ဒါနာဒီဟိ ယုတ္တာသ ဋ္ဌတော ဗာဟိရကဗြာဟ္မဏသ ဗြာဟ္မဏကိစ္စံ ပရိပုဏ္ဏံ မညန္တိ၊ တေဟိ အတ္တနော ဒါနာဒီနံ အဂ္ဂသေဋ္ဌဘာဝံ ပကာသေတုံ "**ဒွေမာနိ ဘိက္ခဝေ ဒါနာနိ**"တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။တတ္ထ **ယာဂါ**တိ

၁-ဓိ ၃-၁၉၂-ပိဌေ။　　၂-အံ ၂-၁၀၇-ပိဌေ။　　၃-သံ ၂-၈၉-ပိဌေ။
၄-မ ၂-၃၅၂၊ခု၁-၃၆၈-ပိဌေသု။　　၅-မ ၃-၄၇-ပိဌေ။　　၆-အံ ၃-၁၅၃-ပိဌေ။

မဟာယညော၊ မဟာဒါနာနိတိ အတ္ထော၊ ယာနိ "ယိဋ္ဌာနိ"တိပိ ဝုစ္စန္တိ။ တတ္ထ ဝေလာမဒါနဝေဿန္တရဒါနမဟာဝိဇိတယညသဒိသာ **အာမိသယာဂါ** ဝေဒိ-တဗ္ဗာ၊ မဟာသမယသုတ္တမင်္ဂလသုတ္တစူဠရာဟုလောဝါဒသုတ္တသမစိတ္တသုတ္တ-ဒေသနာဒယော **ဓမ္မယာဂါ**။သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဂါထာယံ **အယဇိ**တိ အဒါသိ။ **အမဆ္ဆရီ**တိ သဗ္ဗမဆ္ဆရိယာနံ ဗောဓိမူလေ-ယေဝ သုပ္ပဟိနတ္တာ မစ္ဆေရရဟိတော၀။ **သဗ္ဗဘူတာနုကမ္ပီ**တိ မဟာကရုဏာယ သဗ္ဗသတ္တေ ဝိယပုတ္တံ ဝိယ အနုဂ္ဂဏှနသီလော။ဝုတ္တံ ဟေတံ—

"ဝဓကေ ဒေဝဒတ္တေ စ၊ စောရေ အင်္ဂုလိမာလကေ။
ဓနပါလေ ရာဟုလေ စေဝ၊ သမစိတ္တော မဟာမုနီ"တိ ၁။

သေသံ သုဝိညေယ္ယမေဝ။

ပဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သုလဘသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၁။ ဒုတိယေ **အပ္ပါနိ**တိ ပရိတ္တာနိ။ **သုလဘာနိ**တိ သုခေန လဒ္ဓဗ္ဗာနိ၊ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝါသက္ကာဟောတိ လဒ္ဓုံ။**အနဝဇ္ဇာနိ**တိ ဝဇ္ဇရဟိတာနိ နိဒ္ဒေါသာနိ အာဂမနသုဒ္ဓိတော ကာယမဏ္ဍနာဒိကိလေသဝတ္ထုဘာဝါဘာဝတော စ။ တတ္ထ သုလဘတာယ ပရိယေသနဒုက္ခဿ အဘာဝေါ ဒဿိတော၊ အပ္ပတာယ ပရိ-ဟရဏဒုက္ခဿပိ အဘာဝေါ ဒဿိတော၊ အနဝဇ္ဇတာယ အဂရဟိတဗ္ဘတာယ ဘိက္ခုသာရုပ္ပဘာဝေါ ဒဿိတော ဟောတိ။ အပ္ပတာယ ဝါ ပရိတ္တာဿဿ အဝတ္ထုတာ၊ သုလဘတာယ ဂေဓာယ အဝတ္ထုတာ၂၊ အနဝဇ္ဇတာယ အာဒီနဝဝသေန နိဿရဏပညာယ ဝတ္ထုတာ ဒဿိတာ ဟောတိ။ အပ္ပတာယ ဝါ လာဘေန န သောမနဿ ဇနယန္တိ၊ သုလဘတာယ အလာဘေန န ဒေါမနဿံ ဇနယန္တိ၊ အနဝဇ္ဇတာယ ဝိပ္ပဋိသာရနိမိတ္တံ အညာဏုပေက္ခံ န ဇနယန္တိ အဝိပ္ပဋိသာရဝတ္ထုဘာဝတော။

ပံသုကူလန္တိ ရထိကာသုသာနသင်္ကာရကူဋာဒိသု ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပံသူနံ ဥပရိ ဋ္ဌိတတ္တာ အဇ္ဈုဂ္ဂတဋ္ဌေန ပံသုကူလံ ဝိယာတိ ပံသုကူလံ၊ ပံသု ဝိယ ကုစ္ဆိတဘာဝံ ဥလတိ ဂစ္ဆတီတိ ပံသုကူလန္တိ ဧဝံ လဒ္ဓနာမံ ရထိကာဒိသု ပတိတနန္တကာနိ ဥစ္ဆိနိတ္တာ ကတစီဝရံ။ **ဒိဂ္ဃိယာလောပေါ**တိ ဇဃ်ဝိဂ္ဂိယာ

၁-ခု၃-၅၁၊ ခု ၁၁-၃၉၆-ပိဋ္ဌေသု။ ၂-လောဘာဒိအဝတ္ထုတာ (က)

ဗလေန စရိတ္ဝာ ဃရေ ဃရေ အာလောပမတ္တံ ကတ္ဝာ လဒ္ဓဘောဇနံ။ **ရုက္ခ-မူလန္တိ** ဝိဝေကာနုရူပံ ယံကိဉ္စိ ရုက္ခသမီပံ။ **ပူတိမုတ္တန္တိ** ယံကိဉ္စိ ဂေါမုတ္တံ။ ယထာ ဟိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောပိ ကာယော ပူတိကာယောဝ၊ ဧဝံ အဘိနဝမ္ပိ မုတ္တံ ပူတိ-မုတ္တမေဝ။ တတ္ထ ကေစိ ဂေါမုတ္တဘာဝိတံ ဟရိတကီခဏ္ဍံ "ပူတိမုတ္တ"န္တိ ဝဒန္တိ၊ ပူတိဘာဝေန အာပဏာဒိတောဝ ဝိဿဋ္ဌံ ဆဒ္ဒိတံ အပရိဂ္ဂဟိတံ ယံကိဉ္စိ ဘေသဇ္ဇံ ပူတိမုတ္တန္တိ အဓိပ္ပေတန္တိ အပရေ။

ယတော ခေါတိ ပစ္စတ္တေ နိဿက္ကဝစနံ၊ ယံ ခေါတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တေန "တုဋ္ဌော ဟောတီ"တိ ဝုတ္တကိရိယံ ပရာမသတိ။ **တုဋ္ဌော**တိ သန္တုဋ္ဌော။ **ဋ္ဌဒမဿာဟ**န္တိ ယ္ဟာယံ စတုဇ္ဇိဓေန ယထာဝုတ္တေန ပစ္စယေန အပ္ပေန သုလ-ဘေန သန္တောသော၊ ဋ္ဌံ ဋ္ဌမဿ ဘိက္ခုနော သီလသံဝရာဒိသု အညတရံ၊ ကေံ သာမညဉ်ံ သမဏဘာဝကာရဏန္တိ အဟံ ဝဒါမိ။ သန္တုဋ္ဌဿ ဟိ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ သုပရိပုဏ္ဏံ ဟောတိ၊ သမထဝိပဿနာ စ ဘာဝနာပါရိ-ပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ။ အထ ဝါ သာမညံ နာမ အရိယမဂ္ဂေါ။ တဿ သန်ဵပတော ဒ္ဝေ အင်္ဂါနိ ဗာဟိရံ အဏ္ဍတ္တိကန္တိ။ တတ္ထ ဗာဟိရံ သပ္ပုရိသူပနိဿယော သဒ္ဓမ္မဿ-ဝနဉ္စ၊ အဏ္ဍတ္တိကံ ပန ယောနိသော မနသိကာရော ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ စ။ တေသု ယသ္မာ ယထာရဟံ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိဘူတာ တဿာ မူလဘူတာ စေတေ ဓမ္မာ၊ ယဒိဒံ အပ္ပိစ္ဆတာ သန္တုဋ္ဌိတာ ပဝိဝိတ္တတာ အသံသဋ္ဌတာ အာရဒ္ဓဝိရိယ-တာတိ ဧဝမာဒယော၊ တသ္မာ ဝုတ္တံ "ဋ္ဌဒမဿာဟံ အညတရံ သာမညဉ်ံ္ဘ ဝဒါမိ"တိ။

ဂါထာသု **သေနာသနမာရဇ္ဈာ**တိ ဝိဟာရာဒိံ မဇ္ဈိဒ္ဓာဒိဇ္ဈ သေနာသနံ နိဿာယ။ **စီဝရံ ပါနဘောဇနန္တိ** နိဝါသနာဒိစီဝရံ အမ္ဗပါနကာဒိပါနံ ခါဒနီယဘောဇနီယာဒိဘုဇ္ဇိတဗ္ဗဝတ္ထုဇ္ဇ အာရဇ္ဈာတိ သမ္ဗန္ဓော။ **ဝိဿာတော** ဝိဟတဘာဝေါ[1] စေတောဒုက္ခံ နဟောတီတိ ယောဇနာ။ အယံ ဟေတ္ထ သန်ဵပတ္ထော—"အသုကသ္မိံ နာမ အာဝါသေ ပစ္စယာ သုလဘာ"တိ လဘိ-တဗ္ဗဘာနဂမနေန ဝါ "မယ္ဟံ ပါပုဏာတိ နံ တုယ္ဟ"န္တိ ဝိဝါဒါပဇ္ဇနေန ဝါ နဝကမ္မကရဏာဒိဝသေန ဝါ သေနာသနာဒီနိ ပရိယေသန္တာနံ အသန္တုဋ္ဌာနံ ဋ္ဌိတလာဘာဒိနာ ယော ဝိဿာတော စိတ္တဿ ဟောတိ၊ သော တတ္ထ သန္တုဋ္ဌဿ နဟောတီတိ။ **ဒိဿာ နပ္ပဋိဟညီ**တိ သန္တုဋ္ဌိယာ စာတုဋ္ဌိသာ-ဘာဝေန ဒိဿာ နပ္ပဋိဟန္တိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

၁-ဝိဿာတဘာဝေါ(က)

"စာတုဒ္ဒိသော အပ္ပဋိဃော စ ဟောတိ၊
သန္တုဿမာနော ဇာတရိတရေနာ"တိ ။

ယဿ ဟိ "အသုကဋ္ဌာနံ နာမ ဂတော စိဝရာဒီနိ လဘိဿာမီ"တိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဒိသာ ပဋိဟညတိ နာမ။ ယဿ ပန ဧဝံ နဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဒိသာ နပဋိဟညတိ နာမ။ **ဓမ္မာ**တိ ပဋိပတ္တိဓမ္မာ။ **သာမညဿာနုလောမိကာ**တိ သမဏဓမ္မဿ သမထဝိပဿနာဘာဝနာယ အရိယမဂ္ဂဿဝ ဝါ အနုလ္လဝိကာ အပ္ပိစ္ဆတာဒယော။ **အဓိဂ္ဂဟိတာ**တိ သဗ္ဗေ တေ တုဋ္ဌစိတ္တာဿ သန္တုဋ္ဌစိတ္တေန ဘိက္ခုနာ အဓိဂ္ဂဟိတာ ပဋိပက္ခဓမ္မေ အဘိဘဝိတ္ဝာ ဂဟိတာ ဟောန္တိ အဘ္ဘန္တရဂတာ၊ န ဗာဟိရဂတာတိ။

ဒုတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-အာသဝက္ခယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၂။ တတိယေ **ဇာနတော**တိ ဇာနန္တဿ။ **ပဿတော**တိ ပဿန္တဿ။ ယဒိပိ ဇုမာနိ ဒ္ဝေပိ ပဒါနိ ကေတ္ထာနိ၊ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာနံ၊ ဧဝံ သန္တေပိ "ဇာန-တော"တိ ဉာဏလက္ခဏံ ဥပါဒါယ ပုဂ္ဂလံ နိဒ္ဒိသတိ။ ဇာနနလက္ခဏံ ဟိ ဉာဏံ။ "ပဿတော"တိ ဉာဏပဘာဝံ[၂] ဥပါဒါယ။ ဒဿနပဘာဝံ ဟိ ဥပါဒါယ ဉာဏသမင်္ဂိ ပုဂ္ဂလော စက္ခုမာ ဝိယ ပုဂ္ဂလော စက္ခုနာ ရူပါနိ, ဉာဏေန ဝိဝဋ္ဋေ ဓမ္မေ ပဿတိ။ အထ ဝါ **ဇာနတော**တိ အနုဗောဓ-ဉာဏေန ဇာနတော။ **ပဿတော**တိ ပဋိဝေဓဉာဏေန ပဿတော။ ပဋိလောမ-တော ဝါ ဒဿနမဂ္ဂေန ပဿတော၊ ဘာဝနာမဂ္ဂေန ဇာနတော။ ကေစိ ပန "ဉာတတီရဏပဟာနပရိညာဟိ ဇာနတော၊ သီခါပတ္တာဝိပဿနာယ ပဿ-တော"တိ ဝဒန္တိ။ အထ ဝါ ဒုက္ခံ ပရိညာဘိသမယေန ဇာနတော၊ နိရောဓံ သစ္ဆိကိရိယာဘိသမယေန ပဿတော။ တဒုဘယေ စ သတိ ပဟာနဘာဝနာ-ဘိသမယာ သိဒ္ဓါ ဧဝ ဟောန္တိ တိ စတုသစ္စာဘိသမယော ဝုတ္တော ဟောတိ။ ယဒါ စေတ္ထ ဝိပဿနာဉာဏံ အဓိပ္ပေတံ၊ တဒါ "ဇာနတော ပဿတော"တိ ပဒါနံ ဟေတုအတ္ထဒီပနတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ယဒါ ပန မဂ္ဂဉာဏံ အဓိပ္ပေတံ၊ တဒါ မဂ္ဂကိစ္စတ္ထဒီပနတာ။

၁-ခ ၁-၂၀၆၊ ခ ဂ-၂၄၀-ဝိဇ္ဇေသု။ ၂-ဉာဏသဘာဝံ (က)

အာသဝါနံ ခယန္တိ “ဇာနတော အဟံ ဘိက္ခဝေ ပဿတော အာသဝါနံ ခယံ ဝဒါမိ”တိ[1] ဝေမာဂတေ သဗ္ဗာသဝသံဝရပရိယာယေ “အာသဝါနံ ခယာ အနာသဝံ စေတောဝိမုတ္တိ”န္တိအာဒိသု[2] စ သုတ္တပဒေသု အာသဝါနံ ပဟာနံ အစ္ဆန္ဒကွယော အသမုပ္ပါဒေါ ဒီဏာကာရော နတ္ထိဘာဝေါ “အာသဝက္ခ-ယော”တိ ဝုတ္တော။ “အာသဝါနံ ခယာ သမဏော ဟောတီ”တိအာဒိသု[3] ဖလံ။

“ပရဝဇ္ဇာနုပဿိဿ၊ နိစ္စံ ဥဒ္ဓါနသညိနော။
အာသဝါ တဿ ဝဍ္ဎန္တိ၊ အာရာ သော အာသဝက္ခယာ”တိ—

အာဒိသု[4] နိဒ္ဒါနံ။

“သေခဿ သိက္ခမာနဿ၊ ဥဇုမဂ္ဂါနုသာရိနော။
ခယသ္မိံ ပဌမံ ဉာဏံ၊ တတော အညာ အနန္တရာ။
တတော အညာဝိမုတ္တဿ၊ ဉာဏံ ဝေ ဟောတိ တာဒိနော”တိ[5]—

ဝေမာဂတေ ဣန္ဒြိယသုတ္တေ ဣမ စ မဂ္ဂေါ “အာသဝက္ခယော”တိ ဝုတ္တော။ တသ္မာ ယထာဝုတ္တနယေန ဇာနန္တဿ ပဿန္တဿ အဟံ အရိယမဂ္ဂါဓိဂမံ ဝဒါဒိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **နော အဇာနတော နော အပဿတော**တိ ယော ပန နံ ဇာနာတိ နံ ပဿတိ၊ တဿ နော ဝဒါမီတိ အတ္ထော။ ဧတေန ယေ အဇာနတော အပဿတောပိ သံသာရသုဒ္ဓိံ ဝဒန္တိ၊ တေ ပဋိက္ခိပတိ။ ပုရိမေန ဝါ ပဒဿယေန ဥပါယော ဝုတ္တော၊ ဣမိနာ အနုပါယပဋိသေဓော။ သခ်ေပေန စေတ္ထ ဉာဏံ အာသဝက္ခယကရံ၊ သေသံ တဿ ပရိက္ခာရောတိ ဒဿေတိ။

ဣဒါနိ ယံ ဇာနတော ယံ ပဿတော အာသဝက္ခယော ဟောတိ၊ တံ ဒဿေတုံ “**ကိဉ္စ ဘိက္ခဝေ ဇာနတော**”တိ ပုန္ဆံ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ ဇာနနာ ဗဟုဝိဓာ။ ဒဗ္ဗဇာတိကော ဧဝ ဟိ ကောစိ ဘိက္ခု ဆတ္တံ ကာတုံ ဇာနာတိ၊ ကောစိ စိဝရာဒိနံ အညတရံ၊ တဿ ဤဒိသာနိ ကမ္မာနိ ဝတ္တာသိသေ ဌတ္ဝာ ကရောန္တဿ သာ ဇာနနာ “မဂ္ဂဖလာနံ ပဒဋ္ဌာနံ နော ဟောတိ”တိ နော ဝတ္တုမ္ပိ ယော ပန သာသနေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ဝေဇ္ဇကမ္မာဒီနိ ကာတုံ ဇာနာတိ၊ တဿေဝံ ဇာနတော အာသဝါ ဝဍ္ဎန္တိယေဝ။ တသ္မာ ယံ ဇာနတော ယံ ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတိ၊ တဒေဝ ဒဿေန္တော အာဟ “**ဣဒံ ဒုက္ခ**”န္တိ-အာဒိ။ တတ္ထ ယံ ဝတ္တုံ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ယောနိသော-မနသိကာရသုတ္တေ သခ်ေပတော ဝုတ္တမေဝ။

၁-မ ၁-၉၊ သံ ၂-၁၂၄၊ သံ ၃-၃၈၀-ဝိဇ္ဇေသု။　　၂-မ ၁-၃၅၁-ဝိဇ္ဇေ။
၃-ခု ၁-၅၀-ဝိဇ္ဇေ ဧမ္မဟေဒေ။　　၄-အံ ၁-၂၃၂၊ ခုဒ္ဒ ၁-၂၃၁-ဝိဇ္ဇေသု။

တတ္ထ ပန “ယောနိသော ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု မနသိ ကရောန္တော အကုသလံ ပဇဟတိ၊ ကုသလံ ဘာဝေတီ”တိ ဣ အာဂတတ္တာ “ဇာဒံ ဒုက္ခန္တိ ယောနိသော မနသိ ကရောတီ”တိအာဒိနာ အတ္ထဝိဘာဝနာ ကတာ။ ဇာဓ “ဇာဒံ ဒုက္ခန္တိ ဘိက္ခဝေ ဇာနတော ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတီ”တိ ဤ အာဂတတ္တာ “ဇာဒံ ဒုက္ခန္တိ ပရိညာပဋိဝေဓဝသေန ပရိညာဘိသမယဝသေန မဂ္ဂဉ္ဈာနံ ဇာနတော ပဿတော အာသဝါနံ ခယော ဟောတီ”တိအာဒိနာ နယေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ အာသဝေသု စ ပဌမမဂ္ဂေန ဒိဋ္ဌာသဝေါ ခီယတိ၊ တတိယမဂ္ဂေန ကာမာသဝေါ၊ စတုတ္ထမဂ္ဂေန ဘဝါသဝေါ အဝိဇ္ဇာသဝေါ စ ခီယတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဂါထာသု **ဒိမုတ္တိဉာဏန္တိ** ဝိမုတ္တိယံ နိဗ္ဗာနေ ဖလေ စ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ။ **ဥတ္တမန္တိ** ဥတ္တမမမ္မာရမ္မဏတ္တာ ဥတ္တမံ။ **ခယေ ဉာဏန္တိ** အာသဝါနံ သံယောဇနာနုဇ္ဈ ခယေ ခယကရေ အရိယမဂ္ဂေ ဉာဏံ။ “ခီဏာ သံယောဇနာ ဇာတိ ဉာဏ”န္တိ ဇာဓာဝိ အာနေတ္ဝာ သမ္ဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ တေန ပဟီနကိလေသပစ္စဝေက္ခဏံ ဒဿေတိ။ ဧဝမေတ္ထ စတ္တာရိပိ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏာနိ ဝုတ္တာနိ ဟောန္တိ။ အဝသိဋ္ဌကိလေသပစ္စဝေက္ခဏာ ဟိ ဇာဓ နတ္ထိ အရဟတ္တဖလာဓိဂမဿ အဓိပ္ပေတတ္တာ။ ယထာ စေတ္ထ ဇာနတော ပဿတောတိ နိဗ္ဗာနာဓိဂမေန[၃] သမ္မာဒိဋ္ဌိကိစ္စံ အဓိကံ ကတ္ဝာ ဝုတ္တံ၊ ဧဝံ သမ္မပ္ပဓာနကိစ္စမ္ပိ အဓိကမေဝ ဇာန္တိတဗ္ဗန္တိ ဒဿေန္တော “**နာ တွေဝိဒံ ဇာသီတေနာ**”တိ ဩသာနဂါထမာဟ။

တတ္ထ နာ **တွေဝိဒ**န္တိ နာ တု ဧဝ ဇာဒံ။ **တူ**သဒ္ဒေါ နိပါတမတ္တံ။ **ဗာလေနမဝိဇာနတာ**တိ မကာရော ပဒသန္ဓိကရော။ အယံ ဟေတ္ထ သဒ္ဒေါပတ္ထော—ဇာဒံ သေက္ခမဂ္ဂေန အသေက္ခမဂ္ဂေန စ ပတ္တဗ္ဗံ အဘိဈာကာယဂန္ထာဒိသဗ္ဗဂန္ထာနံ ပမောစနံ ပမောစနသဿ နိမိတ္တဘူတံ နိဗ္ဗာနံ “ဇာဒံ ဒုက္ခ”န္တိအာဒိနာ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ယထာဘူတံ **အဝိဇာနတာ** တတော ဧဝ **ဗာလေန** အဝိဒ္ဒသုနာ ယထာ အဓိဂန္တုံ နသက္ကာ၊ ဧဝံ **ဇာသီတေန** နိဗ္ဗိရိယေနာပိ၊ တသ္မာ တဒဓိဂမာယ အာရဒ္ဓဝီရိယေန ဘဝိတဗ္ဗန္တိ။တေနာဟ ဘဂဝါ“အာရဒ္ဓဝီရိယဿာယံ ဓမ္မော,နော ကုသီတဿ”၄။

“အာရမ္ဘထ နိက္ကမထ၊ ယုဉ္ဇထ ဗုဒ္ဓသာသနေ။
ဓုနာထ မစ္စုနော သေနံ၊ နဠာဂါရံဝ ကုဉ္ဇရော”တိ၅။

တတိယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ခု ၁-၂၀၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၉၊ သံ ၂-၁ ၂၄၊ သံ ၃-၃၈၀-ပိဋ္ဌေသု။ ၃-နိဗ္ဗာနာဓိဂမေ(သျာ)
၄-ဒီ ၃-၂၄၉-ပိဋ္ဌေ။ ၅-သံ ၁-၁၅၈၊ ခု ၁၀-၃၅၊ ခု ၁၁-၂၃၈-ပိဋ္ဌေသု။

၄-သမဏဗြာဟ္မဏသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၃။ စတုတ္ထေ **ယေ ဟိ ကေစိ**တိ ယေ ကေစိ။ **ဇုဒ်ံ ဒုက္ခန္တိ ယထာဘူတံ နပ္ပဇာနန္တီ**တိ "ဇုဒံ ဒုက္ခံ၊ တ္ထေကံ ဒုက္ခံ၊ န ဇုဘော ဘိယ္ယော"တိ အဝိပရီတံ သဘာဝသရသလက္ခဏတော ဝိပဿနာပညာသဟိတာယ မဂ္ဂပညာယ ဒုက္ခ-သစ္စံ နဇာနန္တိ နပဋိဝိဇ္ဈန္တိ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **နမေတေ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒီသု အယံ သင်္ခေပတ္ထော—ဘိက္ခဝေ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနံ အနနုယုတ္တာ ပဗ္ဗဇ္ဇာမတ္တသမဏာ စေဝ ဇာတိမတ္တဗြာဟ္မဏာ စ နမယာ တေ သမိတ-ပါပသမဏေသု သမဏောတိ, ဗာဟိတပါပဗြာဟ္မဏေသု ဗြာဟ္မဏောတိ စ သမ္မတာ အနုညာတာ။ ကသ္မာ? သမဏကရဏာနံ ဗြာဟ္မဏကရဏာနဉ္စ ဓမ္မာနံ အဘာဝတောတိ။ တေနေဝါဟ "နစပန တေ အာယသ္မန္တော"တိ-အာဒိ။ တတ္ထ **သာမညတ္ထ**န္တိ သာမညသဒ္ဒါတံ အတ္ထံ၊ စတ္တာရိ သာမညဖလာ-နိတိ အတ္ထော။ **ဗြဟ္မညတ္ထ**န္တိ တသေဝ ဝေဝစနံ။ အပရေ ပန "သာမညတ္ထန္တိ စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂါ၊ ဗြဟ္မညတ္ထန္တိ စတ္တာရိ အရိယဖလာနီ"တိ ဝဒန္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနယမေဝ။သုက္ကပက္ခော ဥတ္တာဝိပရိယာယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ဂါထာသု အပုဗ္ဗံ နတ္ထိ။

စတုတ္ထသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-သီလသမ္မုန္နသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၄။ ပဉ္စမေ **သီလသမ္မုန္နာ**တိ ဣတ္ထေ သီလံ နာမ ဒိဏ္ဏာသဝါနံ လောကိ-ယလောကုတ္တရသီလံ၊ တေန သမ္မုန္နာ သမန္နာဂတာတိ သီလသမ္မုန္နာ။ **သမာဓိ-ပညာသု**ပိ ဧသေဝ နယော။ **ဝိမုတ္တိ** ပန ဖလဝိမုတ္တိယေဝ၊ **ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ** ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ။ ဧဝမေတ္ထ သီလာဒယော တယော လောကိယလောကုတ္တရာ၊ ဝိမုတ္တိ လောကုတ္တရာဝ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ လောကိယမေဝ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကသမ္ပရာ-ယိကပရမတ္ထေဟိ ယထာရဟံ ပရေ ဩဝဒန္တိ အနုသာသန္တိတိ **ဩဝါဒကာ**။ **ဝိညာပကာ**တိ ကမ္မာနိ ကမ္မဖလာနိ စ ဝိညာပကာ၊ တတ္ထ စ "ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ဣမေ ဓမ္မာ အကုသလာ။ ဣမေ ဓမ္မာ သာဝဇ္ဇာ၊ ဣမေ ဓမ္မာ အန-ဝဇ္ဇာ"တိအာဒိနာ ကုသလာဒိဝိဘာဂတော ခန္ဓာဒိဝိဘာဂတော သလက္ခဏ-တော .သာမညလက္ခဏတောတိ ဝိဝိဓေဟိ[1] နယေဟိ ဓမ္မာနံ ဉာပကာ

၁-သာမညလက္ခဏတော တိဝိဓေဟိ (သီ၊ သျာ)

အဝဗောဓကာ။ **သန္နိဿကာ**တိ တေယော ဓမ္မေ ဟတ္ထေန ဂဟေတ္ဝာ ဝိယ ပရဿ ပစ္စက္ခတော ဒဿေတာရော။ **သမာဒပကာ**တိ ယံ သီလာဒိ ယေဟိ အသမာဒိန္နံ၊ တဿ သမာဒါပေတာရော၊ တတ္ထ တေ ပတိဋ္ဌာပေတာရော။ **သမုတ္တေဇကာ**တိ ဧဝံ ကုသလဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌိတာနံ ဥပရိ အဓိစိတ္တာနုယောဂေ နိယောဇနဝသေန စိတ္တဿ သမ္မာ ဥတ္တေဇကာ၊ ယထာ ဝိသေသာဓိဂမော ဟောတိ၊ ဧဝံ နိသာမနဝသေန တေဇကာ[1]။ **သမ္မဟံသကာ**တိ တောသံ ယထာ-လဒ္ဓေဟိ ဥပရိလဒ္ဓဗ္ဗေဟိ စ ဂုဏဝိသေသေဟိ စိတ္တဿ သမ္မာ ပဟံသကာ၊ လဒ္ဓဿာဒဝသေန သုဋ္ဌု တောသကာ။ **အလံသမက္ခာတာရော**တိ အလံ ပရိယတ္တံ ယထာဝုတ္တံ အပရိဟာပေတ္ဝာ သမ္မဒေဝ အနုဂ္ဂဟာဓိပ္ပါယေန အက္ခာတာရော။

အထ ဝါ **သန္နိဿကာ**တိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တာ ပဝတ္တိနိဝတ္တိယော[2] သဘာဝ-သရသလက္ခဏတော သမ္မဒေဝ ဒဿေတာရော။ **သမာဒပကာ**တိ စိတ္တေ ပတိဋ္ဌာပနဝသေန တဿေဝ အတ္ထဿ ဂါဟာပကာ။ **သမုတ္တေဇကာ**တိ တဒတ္ထဂ္ဂဟဏေ ဥဿာဟဇနနေန သမ္မဒေဝ ဝေါဒပကာ[1] ဇောတကာ ဝါ။ **သမ္မဟံသကာ**တိ တဒတ္ထပဋိပတ္တိယံ[2] အာနိသံသဒဿနေန သမ္မဒေဝ ပဟံသကာ တောသကာ။ **အလံသမက္ခာတာရော**တိ သမတ္ထာ ဟုတ္ဝာ ဝုတ္တနယေန သမက္ခာတာရော။ **သဒ္ဓမ္မဿာ**တိ ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မဿ, တိဝိဓဿာဝိ ဝါ သဒ္ဓမ္မဿ ဒေသေတာရော။

ဒဿနမ္ပဟန္တိ ဒဿနမ္ပိ အဟံ။ တံ ပနေတံ စက္ခုဒဿနံ ဉာဏဒဿနန္တိ ဒုဝိဓံ။ တတ္ထ ပသန္နေဟိ စက္ခူဟိ အရိယာနံ ဩလောကနံ စက္ခုဒဿနံ နာမ။ အရိယဘာဝကရာနံ ပန မမ္မာနံ အရိယဘာဝဿ စ ဝိပဿနာမဂ္ဂဖလေဟိ အဓိဂမော ဉာဏဒဿနံ နာမ။ ဇုမသ္မိံ ပနတ္ထေ စက္ခုဒဿနံ အဓိပ္ပေတံ။ အရိယာနံ ဟိ ပသန္နေဟိ စက္ခူဟိ ဩလောကနမ္ပိ သတ္ထာနံ ဗဟူပကာရမေဝ။ **သဝနန္တိ** "အသုကော နာမ ဒိဏ္ဏာသဝေါ အသုကသ္မိံ နာမ ရဋ္ဌေ ဝါ ဇနပဒေ ဝါ ဂါမေ ဝါ နိဂမေ ဝါ ဝိဟာရေ ဝါ လေဏေ ဝါ ဝသတီ"တိ ကထေန္တာနံ သောတေန သဝနံ၊ တေမ္ပိ ဗဟူပကာရမေဝ။ **ဥပသင်္ကမန**န္တိ "ဒါနံ ဝါ ဒဿာမိ၊ ပဉ္ဉံ ဝါ ပုစ္ဆိဿာမိ၊ ဓမ္မံ ဝါ သောဿာမိ၊ သက္ကာရံ ဝါ ကရိဿာ-မိ"တိ ဧဝရူပေန စိတ္တေန အရိယာနံ ဥပသင်္ကမနံ။ **ပယိရုပါသန**န္တိ ပဉ္ဉ-ပယိရုပါသနံ[3]၊ အရိယာနံ ဂုဏေ သုတ္ဝာ တေ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ နိမန္တေတ္ဝာ

၁-ဝေါဒပကာ (သီ၊ သျာ)
၂-တဒတ္ထံ ပဋိပတ္တိယံ (သီ၊ သျာ)
၂-ပဝတ္တိတော (က)
၄-ပဉ္ဇေန ပယိရုပါသနံ (က)

ဒါနံ ဝါ ဒတ္ဝာ ဝတ္ထုံ ဝါ ကတ္ဝာ "ကိံ ဘဒ္ဒေ ကုသလ"န္တိအာဒိနာ နယေန ပဋိပုစ္ဆနန္တိ အတ္ထော။ ဝေယျာဝစ္စာဒိကရဏံ ပယိရုပါသနံယေဝ။ **အနုဿရဏ္ဏန္တိ** ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေသု နိသိန္နဿ "ဣဒါနိ အရိယာ ဂုမ္ဗလေဏမတ္ထကပါဒိသု စျာနဝိပဿနာမဂ္ဂဖလသုခေဟိ ဝိတိနာမေန္တိ"တိ တေသံ ဒိဗ္ဗဝိဟာရာဒိဂုဏ-ဝိသေသာရမ္မဏံ အနုဿရဏံ။ ယော ဝါ တေသံ သန္တိကာ သြဝါဒေါ လဒ္ဓေါ ဟောတိ၊ တံ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ "ဣမသ္မိံ ဌာနေ သီလံ ကထိတံ၊ ဣမသ္မိံ သမာဓိ၊ ဣမသ္မိံ ဝိပဿနာ၊ ဣမသ္မိံ မဂ္ဂေါ၊ ဣမသ္မိံ ဖလ"န္တိ ဧဝံ အနုဿရဏံ။

အနုပဋ္ဌဏ္ဏန္တိ အရိယေသု စိတ္တံ ပသာဒေတ္ဝာ ဃရာ နိက္ခမ္မ တေသံ သန္တိကေ ပဋ္ဌဏံ။ အရိယေသု ဟိ စိတ္တံ ပသာဒေတ္ဝာ တေသံယေဝ သန္တိကေ ပဋ္ဌဇိတ္ဝာ တေသံယေဝ သြဝါဒါနုသာသနိံ ပစ္ဆာသိသမာနဿ စရတောပိ ပဋ္ဌဇ္ဇာ အနုပဋ္ဌဇ္ဇာ နာမ၊ အညေသံ သန္တိကေ သြဝါဒါနုသာသနိံ ပစ္ဆာသိသမာနဿ စရတောပိ ပဋ္ဌဇ္ဇာ အနုပဋ္ဌဇ္ဇာ နာမ၊ အရိယေသု ပသာဒေန အညတ္ထ ပဋ္ဌဇိတ္ဝာ အရိယာနံ သန္တိကေ သြဝါဒါနုသာသနိံ ပစ္ဆာသိသမာနဿ စရဘောပိ ပဋ္ဌဇ္ဇာ အနုပဋ္ဌဇ္ဇာဝ။ အညေသု ပန ပသာဒေန အညေသံယေဝ သန္တိကေ ပဋ္ဌဇိတ္ဝာ အညေသံယေဝ သြဝါဒါနုသာသနိံ ပစ္ဆာသိသမာနဿ စရတော[1] ပဋ္ဌဇ္ဇာ အနုပဋ္ဌဇ္ဇာ နာမ န ဟောတိ။ ဂုတ္တိနယေန ပဋိဇိတေသုပန မဟာကဿပတ္ထေရဿ တာဝ အနုပဋ္ဌဏံ ပဋိဇိတာ သတသဟဿမတ္တာ အဟေသုံ၊ တထာ ထေရဿေဝ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ စန္ဒဂုတ္တတ္ထေရဿ၊ တဿာပိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ သုရိယဂုတ္တတ္ထေရဿ၊ တဿာပိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ အဿဂုတ္တတ္ထေရဿ၊ တဿာပိ သဒ္ဓိဝိဟာရိကဿ ယောနကမ္မရက္ခိတတ္ထေရဿ။ တဿ ပန သဒ္ဓိဝိဟာရိကော အသောကရညော ကနိဋ္ဌဘာတာ တိဿတ္ထေရော နာမ အဟောသိ၊ တဿ အနုပဋ္ဌဏံ ပဋိဇိတာ အမ္ဗတေယျကောဋိသမ်ိ အဟေသုံ။ ဒီပဝံသာဒကမဟာမဟိန္ဒတ္ထေရဿ ပန အနုပဋ္ဌဇိတာနံ ဂဏနပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ၊ ယာဝဇ္ဇဒိဝသာ လင်္ကာဒီပေ သတ္တရိ ပသာဒေန ပဋိဇန္တာ မဟာမဟိန္ဒတ္ထေရဿေဝ အနုပဋ္ဌဇ္ဇန္တိ နာမ။

ဣဒါနိ ယေန ကာရဏေန တေသံ အရိယာနံ ဒဿနာဒိ ဗဟူပကာရန္တိ ဝုတ္တံ၊ တံ ဒဿေတုံ "**တထာ ရူပေ**"တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တထာ ရူပေ**တိ တာဒိသေ သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နေ အရိယေ။ ယသ္မာ ဒဿနသဝနာနုဿရဏာနိ ဥပသင်္ကမနပယိရုပါသနဉ္စာနာနိ၊ တသ္မာ တာနိ အနာမသိတ္ဝာ ဥပသင်္ကမန-ပယိရုပါသနာနိယေဝ ဒဿေတုံ "**သဝေတာ ဘဇေတာ ပယိရုပါသတော**"တိ

၁-စရတောပိ (သျာ)၊ အညတ္ထ (က)

ဝုတ္တံ။ ဒဿနသဝနာနုဿရဏာတော ဟိ အရိယေသု ဥပ္ပန္နသဒ္ဓေါ တေ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပယိရုပါသိတ္ဝာ ပဉ္ဉံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ လဒ္ဓသဝနာနုတ္တရိယော အပရိဟီရေ သိလာဒိဂုဏော ပရိပူရေသတီတိ။ တထာ ဟိ ဝုတ္တံ "သဒ္ဓါဇာတော ဥပသင်္-မတိ၊ ဥပသင်္ကမန္တော ပယိရုပါသတီ"တိအာဒိ။

တတ္ထ **သေဝတော**တိ ဝတ္တုပဋိဝတ္တုကရဏဝသေန ကာလေန ကာလံ ဥပ-သင်္ကမတော။ **ဘဇတော**တိ သမ္မိယာယနဘတ္တိဝသေန ဘဇတော။ **ပယိရုပါသတော**တိ ပဉ္ဉပုစ္ဆနေန ပဋိပတ္တိအနုကရဏေန စ ပယိရုပါသတောတိ တိက္ခံ ပဒါနံ အတ္ထဝိဘာဂေါ ဒိပေတဗ္ဗော။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနဿ ပါရိပူရိ ကေနဝိသတိမဿ ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏဿ ဥပ္ပတ္တိယာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဝေရူပါစတေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူတိအာဒိသု ယေ ယထာဝုတ္တဂုဏာသမန္နာ-ဂမေန ဝေရူပါဒေါသာ ဘိန္နသဗ္ဘကိလေသာ ဘိက္ခူ၊ တေ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာဒိဟိတေသု သတ္တာနံ နိယောဇနဝသေန အနုသာသနတော **သတ္ထာရော**တိပိ ဝုစ္စန္တိ၊ ဇာတိ-ကန္တာရာဒိနိတ္ထရဏတော **သတ္ထဝါဟာ**တိပိ၊ ရာဂါဒိရဏာနံ ဇဟနတော ဇဟာပနတော စ **ရဏဇ္ဇဟာ**တိပိ၊ အဝိဇ္ဇာတမဿ ဝိနောဒနတော ဝိနောဒါပန-တော စ **တမောနုဒါ**တိပိ၊ သပရသန္တာနေသု ပညာအာလောကပညာဩကာ-သပညာပဇ္ဇောတာနံ ကရဏေန နိဗ္ဗတ္တနေန **အာလောကာဒိကရာ**တိပိ၊ တထာ ဉာဏုတ္တာဉာဏပ်ဘာဝမ္မုတ္တာဝမ္မပ္ပဘာနံ ဓာရဏေန ကရဏေန စ **ဥတ္တာဝေရာ**တိပိ၊ **ပဘင်္ကရာ**တိပိ၊ အာရကတ္တာ ကိလေသေဟိ, အနယေ နံ ဋ္ဌိယနတော, အယေ စ ဋ္ဌိယနတော, ပရေသံ တထာဘာဝဟေတုဘာဝတော သဒေဝကေန လောကေန အရဏီယတော **အရိယာ**တိပိ၊ ပညာစက္ခုဓမ္မစက္ခူနံ သာတိသယပဋိလာဘေန **စက္ခုမန္တော**တိပိ ဝုစ္စန္တိ။

ဂါထာသု **ပါမောဇ္ဇကရဏံ ဌာနံ**သ္မိ နိရာမိသသ ပမောဒသ နိဗ္ဗတ္တကံ ဌာနံ ကာရဏံ။ **တေ**သ္မိ ဋ္ဌါနိ ဝတ္တုမိဒဿနံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **ဗိဇာနတ**သ္မိ သံကိလေသဝေါဒါနေ ယာထာဝတော ဇာနနဿ နံ။ **ဘာဝိတတ္တာ**နသ္မိ ဘာဝိ-တသဘာဝါနံ၊ ကာယဘာဝနာဒိဟိ ဘာဝိတသန္တာနာနသ္မိ အတ္ထော။ **ဓမ္မ-ဋ္ဌိ**နသ္မိ မိဿာဇီဝံ ပဟာယ ဓမ္မေန ဉာယေန ဇီဝိကကပ္ပနတော, ဓမ္မေန ဝါ ဉာယေန အတ္တဘာဝဿ ပဝတ္တနတော၂, သမာပတ္တိဗဟုလတာယ ဝါ အဂ္ဂဖလ-ဓမ္မေန ဇီဝနတော ဓမ္မဇီဝိနံ။ အယံ ဟေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော—ယဒိဒံ ဘာဝိတတ္တာနံ ပရိနိဋ္ဌိတသမာဓိပညာဘာဝနာနံ တတော ဧဝ ဓမ္မဇီဝိနံ အရိယာနံ

၁-မ ၂-၁၄၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဝဟနတော (သျာ)

ဒဿနံ၊ ဧတံ အဝိပ္ပဋိသာရနိမိတ္တာနံ သီလာဒီနံ ပါရိပူရိဟေတုဘာဝတော ဝိဇာနတံ သပ္ပညဇာတိကာနံ ဧကန္တေနေဝ ပီတိပါမောဇ္ဇကာရဏန္တိ။

ဣဒါနိ တံ တဿ ကာရဏဘာဝံ ဒဿေတုံ **“ဧတ ဇောတယန္တီ”**တိ ဩသာနဂါထာဒွယမာဟ။ တတ္ထ **ဧတ**တိ ဧတေ ဘာဝိတတ္တာ ဓမ္မဇိဝိနော အရိယာ။ **ဇောတယန္တီ**တိ ပကာသယန္တိ။ **ဘာသယန္တီ**တိ သဒ္ဓမ္မောဘာသေန လောကံ ပဘာသယန္တိ၊ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိတိ အတ္ထော။ **ယေသ**န္တိ ယေသံ အရိယာနံ။ **သာသန**န္တိ ဩဝါဒံ။ **သမ္မဒညာယာ**တိ ပုဗ္ဗဘာဂဉ္ဈာဏေဟိ သမ္မဒေဝ ဇာနိတ္ဝာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

ပဉ္စမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-တက္ကပ္ပါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၅။ ဆဋ္ဌေ **တက္ကပ္ပါဒါ**တိ ဏ္ဍေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဧတေသူတိ ဥပ္ပါဒါ။ ကာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? တက္ကာ။ တက္ကာယ ဥပ္ပါဒါ တက္ကုပ္ပါဒါ၊ တက္ကာဝတ္ထူနိ တက္ကာ-ကာရဏာနိတိ အတ္ထော။ **ယတ္ထာ**တိ ယေသု နိမိတ္တဘူတေသု။ **ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ**တိ ဥပ္ပဇ္ဇနသီလာ။ **စိဝရဟေတူ**တိ “ကတ္ထ ဒ် မနာပံ စိဝရံ လဘိဿာမိ”တိ စိဝရ-ကာရဏာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ဏ္ဍုတိဘဝါဘဝ-ဟေတူ**တိ ဏ္ဍေ ပန **ဏ္ဍု**တိတိ နိဒဿနတ္ထေ နိပါတော။ ယထာ စိဝရာဒိဟေတု၊ ဧဝံ ဘဝါဘဝဟေတုပိတိ အတ္ထော။ **ဘဝါဘဝါ**တိ စေတ္ထ ပဏီတပဋိကာနိ သပ္ပိနဝနီတာဒီနိ အဓိပ္ပေတာနိ ဘဝတိ အာရောဂျံ ဧတေနာတိ ကတ္ဝာ။ “သမ္ပတ္တိဘဝေသု ပဏီတပဋိကတတရော ဘဝါဘဝေါ”တိပိ ဝဒန္တိ။ ဘဝေါတိ ဝါ သမ္ပတ္တိ၊ အဘဝေါတိ ဝိပတ္တိ။ ဘဝေါတိ ဝုမှိ၊ အဘဝေါတိ ဟာနိ။ တံ နိမိတ္တဿ တက္ကာ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ ဝုတ္တံ “ဘဝါဘဝဟေတု ဝါ”တိ။

ဂါထာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္ထာ ဧဝ။ အပိစ **တက္ကာဒုတိယော**တိ တက္ကာသဟာ-ယော။ အယံ ဟိ သတ္တော အနမတဂ္ဂေ သံသာရဝဋ္ဋေ သံသရန္တော နု ဧကေ-ကော ဝ သံသရတိ၊ တက္ကံ ပန ဒုတိယိကံ သဟာယိကံ လဘိတ္ဝာ ဝ သံသရတိ။ တထာ ဟိ တံ ပပါတပါတံ အစိန္တေတ္ဝာ မဧဂဏ္ဍနကလုဒ္ဓကံ ဝိယ အနေကာ-ဒိနဝါကုလေသုပိ ဘဝေသု အာနိသံသမေဝ ဒဿေန္တိ အနတ္ထဇာလေ သာ ပရိဇ္ဈာမာပေတိ။ **တေမာဒိနဝံ ဥတ္တာ**တိ ဧတံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေသု

၁-ဏ္ဍေ (သီ၊ သျာ၊ က) ဒီ-ဋ္ဌ ဒ္- ၂၀၄၊ အံ-ဋ္ဌ ၂-၂၅၆-ပိဋ္ဌေသု ပဿိတဗ္ဗံ။

ခန္ဓေသု ဇာတ္ထဘာဝညထာဘာဝသညိတံ အာဒိနဝံ ဇာနိတ္ဝာ။ **တဏှံ ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝ**န္တိ "တဏှာ စာယံ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ သမ္ဘဝေါ ပဘဝေါ ကာရဏ"န္တိ ဇာနိတ္ဝာ။ တ္ထောဝတာ စ ကေဿ ဘိက္ခုနော ဝိပဿနံ ဝဎ္ဎေတ္ဝာ အရဟတ္တုပ္ပတ္တိ ဒဿိတာ။ ဇာဒါနိ တံ ဒိဏ္ဏာဿဝံ ထောမေန္တော "**ဝီတတဏှော**"တိ-အာဒိမာဟ။ ယံ ပနေတ္ထ အဝုတ္တံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

ဆဋ္ဌသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သဗြဟ္မကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၆။ သတ္တမေ **သဗြဟ္မကာနီ**တိ သသေဋ္ဌကာနိ။ **ယေသ**န္တိ ယေသံ ကုလာနံ။ **ပုတ္တာန**န္တိ ပုတ္တေဟိ။ ပုဗ္ဗေတသဒ္ဒယောဂေန ဟိ ဇာဒံ ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ။ **အဏ္ဍာဝါရေ**တိ သကေ ဃရေ။ **ပုဗ္ဗေတာ ဟောန္တီ**တိ ယံ ဃရေ အတ္ထိ၊ တေန ပဋိဇဂ္ဂိတာ မနာပေန စေဝ ကာယိကဝါစသိကေန စ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောန္တိ။ ဇာတိ မာတာပိတုပုဗ္ဗင်္ဂမာနိ ကုလာနိ "သဗြဟ္မကာနိ"တိ ပသံသိတ္ဝာ ဥပရိပိ နေသံ ပသံသနိယတံ ဒဿေန္တော "**သပုဗ္ဗဒေဝတာနီ**"တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ဗြဟ္မာ**တိအာဒီနိ တေသံ ဗြဟ္မာဒိဘာဝသာဓနတ္ထံ ဝုတ္တာနိ။ တတြာ-ယမတ္ထဝိဘာဝနာ—**ဗြဟ္မာ**တိ သေဋ္ဌာဓိဝစနံ။ ယထာ ဟိ ဗြဟ္မုနော စတသ္သော ဘာဝနာ အဝိဇဟိတာ ဟောန္တိ မေတ္တာ ကရုဏာ မုဒိတာ ဥပေက္ခာတိ၊ ဧဝံ မာတာပိတူနံ ပုတ္တေသု စတသ္သော ဘာဝနာ အဝိဇဟိတာ ဟောန္တိ။ တာ တသ္မိံ တသ္မိံ ကာလေ ဝေဒိတဗ္ဗာ—ကုဇ္ဈိဂတသ္မိံ ဟိ ဒါရကေ "ကဒါ နု ခေါ ပုတ္တကံ အရောဂံ ပရိပုဏ္ဏာယတ္တံ ပသိဿာမာ"တိ မာတာပိတူနံ မေတ္တာစိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယဒါ ပနေသ မန္ဒော ဥတ္တာနသေယျကော ဥကာဟိ ဝါ မက်ံလေဟိ[၁] ဝါ ဒဋ္ဌော ဒုက္ခသေယျာယ ဝါ ပိဋ္ဌိတော ပရောဒတိ ဝိရဝတိ၊ တဒါဿ သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ မာတာပိတူနံ ကာရုညံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အာဓာဝိတ္ဝာ ဝိဓာဝိတ္ဝာ ကီဠနကာလေ ပန လောဘနိယဝယသ္မိံ ဝါ ဌိတကာလေ ဒါရကံ သြလောကေတ္ဝာ မာတာပိတူနံ စိတ္တံ သပ္ပိမဏ္ဍေ ပက္ခိတ္တသတဝိဟတကပ္ပါသပိစုပဋ္ဌလံ ဝိယ မုဒုကံ အာမောဒိတံ ပမောဒိတံ၊ တဒါ နေသံ မုဒိတာ လဇ္ဇတိ။ ယဒါ ပန တေသံ ပုတ္တော ဒါရဘရဏံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတ္ဝာ ပါဋိယေက္ကံ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသတိ၊ တဒါ မာတာ-ပိတူနံ "သက္ကောတိ ဒါနိ နော ပုတ္တကော အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဇီဝိတု"န္တိ

၁-မက်ံဏောဟိ (သီ၊ သျာ)

မဏ္ဍတ္တာဘာဝေါ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ တသ္မိံ ကာလေ ဥပေက္ခာ လဒ္ဓတိ။ ဧဝံ မာတာပိတူနံ ပုတ္တေသု ယထာကာလံ စတုဗ္ဗိဓသိဝိ ဗြဟ္မဝိဟာရသ လဒ္ဓန-တော ဗြဟ္မသဒိသဝုတ္တိတာယ ဝုတ္တံ "ဗြဟ္မာတိ ဘိက္ခဝေ မာတာပိတူနံ ဧတံ အဓိဝစန"န္တိ။

ပုဗ္ဗဒေဝတာတိ ထ္ထေ ဒေဝါ နာမ တိဝိဓာ သမ္မုတိဒေဝါ ဥပပတ္တိဒေဝါ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါတိ။ တေသု သမ္မုတိဒေဝါ နာမ ရာဇာနော ခတ္တိယာ။ တေ ဟိ "ဒေဝေါ,ဒေဝီ"တိ လောကေ ဝေါဟရိယန္တိ၊ ဒေဝါ ဝိယ လောကသ နိဂ္ဂဟာ-နုဂ္ဂဟသမတ္ထာ စ ဟောန္တိ။ ဥပပတ္တိဒေဝါ နာမ စာတုမဟာရာဇိကတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ဘဝဂ္ဂါ ဥပ္ပန္နာ သတ္တာ။ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါ နာမ ခီဏာသဝါ သမ္မာကိလေသဝိသုဒ္ဓိတော။ တတြာယံ ဝစနထ္ထော—ဒိဗ္ဗန္တိ ကီဠန္တိ လဒ္ဓန္တိ ဇောတန္တိ ပဋိပက္ခံ ဇယန္တိ ဝါတိ ဒေဝါ။ တေသု သမ္မသေဋ္ဌာ ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါ။ ယထာ တေ ဗာလဇနေဟိ ကတံ အပရာဓံ အဂဏေတ္ဝာ ဧကဉ္ဇနေဝ တေသံ အနတ္ထဟာနိံ အတ္ထာပဂတ္တိဉ္စ အာကင်္ခန္တာဝ ယထာဝုတ္တဗြဟ္မဝိဟာရယောဂေန အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ ဒက္ခိဏေယျတာယ စ တေသံ ကာရာနံ မဟပ္ဖလတံ မဟာနိသံသတဉ္စ အာဝဟန္တိ၊ ဧဝမေဝ မာတာပိတရောပိ ပုတ္တာနံ အပရာဓံ အဂဏေတ္ဝာ ဧကဉ္ဇနေဝ တေသံ အနတ္ထဟာနိံ အတ္ထာပဂတ္တိဉ္စ အာကင်္ခန္တာ ဝုတ္တနယေနေဝ စတုဗ္ဗိဓသိဝိ ဗြဟ္မဝိဟာရသ လဒ္ဓန္တော အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ပဋိပဇ္ဇန္တာ ပရမဒက္ခိဏေယျာ ဟုတ္ဝာ အတ္တနော ကတာနံ ကာရာနံ မဟပ္ဖလတံ မဟာနိသံသတဉ္စ အာဝဟန္တိ။ သမ္မဒေဝေဟိ စ ပဌမံ တေသံ ဥပကာရဝန္တတာယ တေ အာဒိတောယေဝ ဒေဝါ။ တေသံ ဟိ ဝသေန တေ ပဌမံ အညေ ဒေဝေ "ဒေဝါ"တိ ဇာနန္တိ အာရာဓေန္တိ ပယိရုပါ-သန္တိ၊ အာရာဓနဝိဓိံ ဥတ္ဝာ တထာ ပဋိပဇ္ဇန္တာ တသာ ပဋိပတ္တိယာ ဖလံ အဓိဂစ္ဆန္တိ၊ တသ္မာ တေ ပန္နာဒေဝါ နာမ။ တေန ဝုတ္တံ "ပုဗ္ဗဒေဝတာတိ ဘိက္ခဝေ မာတာပိတူနံ ဧတံ အဓိဝစန"န္တိ။

ပုဗ္ဗာစရိယာတိ ပဌမအာစရိယာ။ မာတာပိတရော ဟိ ပုတ္တေ သိက္ခာ-ပေန္တာ အတိတရုက္ခကာလတော ပဋ္ဌာယ "ဧဝံ နိသီဒ၊ ဧဝံ ဂစ္ဆ၊ ဧဝံ တိဋ္ဌ၊ ဧဝံ သယ၊ ဧဝံ ခါဒ၊ ဧဝံ ဘုဉ္ဇ၊ အယံ တေ 'တာတာ'တိ ဝတ္တဗ္ဗော၊ အယံ 'ဘာတိကာ'တိ၊ အယံ 'ဘဂိနီ'တိ၊ ဣဒံ နာမ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣဒံ န ဝဋ္ဋတိ၊ အသုကံ နာမ ဥပသင်္ကမိတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ အသုကံ နာမ န ဝဋ္ဋတိ"တိ ဂါဟေန္တိ သိက္ခာပေန္တိ။ အပရဘာဂေ အညေ အာစရိယာပိ သိပ္ပံ မုဒ္ဒံ ဂဏနန္တိ ဧဝမာဒိံ သိက္ခာပေန္တိ၊ အညေ သရဏာနိ ဒေန္တိ၊ သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေန္တိ၊

ပဗ္ဗာဇေန္တိ၊ ဓမ္မံ ဥဂ္ဂဏှာပေန္တိ၊ ဥပသမ္မာဒေန္တိ၊ သောတာပတ္တိမဂ္ဂါဒိနိ ပါပေန္တိ။ ဇာတိ သဗ္ဗေပိ တေ ပစ္ဆာအာစရိယာ နာမ။ မာတာပိတရော ပန သဗ္ဗပဌမံ။ တေနာဟ "ပုဗ္ဗာစရိယာတိ ဘိက္ခဝေ မာတာပိတူနံ ဧတံ အဓိဝစန"န္တိ။

အာဟုနေယျာတိ အာနေတွာ ဟုနိတဗ္ဗန္တိ အာဟုနံ၊ ဒူရတောပိ အာနေတွာ ဖလပိသေသံ အာကင်္ခန္တေန ဂဏှဝန္တေသု ဒါတဗ္ဗာနံ အန္နပါနဝတ္ထုဆ္ဆာဒနာဒီနံ ဧတံ နာမံ၊ ဥပကာရခေတ္တတာယ တံ အာဟုနံ အရဟန္တိတိ အာဟုနေယျာ။ တေန ဝုတ္တံ "အာဟုနေယျာတိ ဘိက္ခဝေ မာတာပိတူနံ ဧတံ အဓိဝစန"န္တိ။

ဇာဒါနိ တေသံ ဗြဟ္မာဒိဘာဝေ ကာရဏံ ဒဿေတုံ "**တံ ကိဿ ဟေတု? ဗဟုကာရာ**"တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ **တံ ကိဿ ဟေတူ**တိ တံ မာတာပိတူနံ ဗြဟ္မာဒိအဓိဝစနံ ကေန ကာရဏေနာတိ စေတိ အတ္ထော။ **ဗဟုကာရာ**တိ ဗဟူပကာရာ။ **အာပါဒကာ**တိ ဇိဝိတဿ အာပါဒကာ ပါလကာ။ ပုတ္တာနံ ဟိ မာတာပိတူဟိ ဇိဝိတံ အာပါဒိတံ ပါလိတံ ဃဋိတံ အနုပ္ပဗန္ဓေန ပဝတ္တိတံ သမ္ဘာဒိတံ။ **ပေါသကာ**တိ ဟတ္ထပါဒေ ဝဍ္ဎေတွာ ဟဒယလောဟိတံ ပါယေတွာ ပေါသေတာရော။ **ဣမဿ လောကဿ ဒဿေတာရော**တိ ပုတ္တာနံ ဣမဿ္မိံ လောကေ ဣဿာနိဿရိယမဏ္ဍဒဿနံ နာမ မာတာပိတရော နိဿာယ ဇာတန္တိ တေနသံ ဣမဿ လောကဿ ဒဿေတာရော နာမ။ ဣတိ တေသံ ဗဟုကာရတ္တံ ဗြဟ္မာဒိဘာဝဿ ကာရဏံ ဒဿိတံ၊ ယေန ပုတ္တော မာတာပိတူနံ လောကိယေန ဥပကာရေန ကေနစိ ပရိယာယေန ပရိယန္တံ ပဋိကာရံ ကာတုံ နသမတ္ထောယေဝ။ သစေ ဟိ ပုတ္တော "မာတာပိတူနံ ဥပကာရဿ ပစ္စုပကာရံ ကရိဿာမီ"တိ ဥဋ္ဌာယ သမုဋ္ဌာယ ဝါယမန္တော ဒက္ခိဏောဒကံ အံသကူဋေ မာတရံ, ဣတရဿိံ ပိတရံ ဌပေတွာ ဝဿသတာယုကော သကလံ ဝဿသတမ္ပိ ပရိဟရေယျ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဒနနှာပနသမ္ဗာဟနာဒီဟိ စ ယဏာရုစိ ဥပဋ္ဌဟန္တော ဝေသံ မုတ္တကရိသမ္ပိ အဇိဂုစ္ဆန္တော၊ န ဏော်ဝတာ ပုတ္တေန မာတာပိတူနံ ပဋိကာရော ကတော ဟောတိ အညတြ သဒ္ဓါဒိဂုဏသမ္ပဒါယ ဝိသေသေ ပတိဋ္ဌာပနာ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ဘဂဝတာ—

> "ဒ္ဝိန္နာဟံ ဘိက္ခဝေ န သုပ္ပဋိကာရံ ဝဒါမိ။ ကတမေသံ ဒ္ဝိန္နံ၊ မာတု စ ပိတု စ။ ဧကေန ဘိက္ခဝေ အံသေန မာတရံ ပရိဟရေယျ၊ ဧကေန အံသေန ပိတရံ ပရိဟရေယျ ဝဿသတာယုကော ဝဿသတဇိဝိ၊ သော စ နေသံ ဥစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဒနနှာပနသမ္ဗာဟနေန၊ တေ စ တတ္ထေဝ မုတ္တကရိသံ စဇေယျုံ၊ န တွေဝ ဘိက္ခဝေ မာတာပိတူနံ

ကတံ ဝါ ဟောတိ ပဋိကတံ ဝါ။ ဣမိဿာ စ ဘိက္ခဝေ မဟာ-ပထဝိယာ ပဟူတရတ္တရတနာယ[1] မာတာပိတရော ဣဿရိယာဓိပစ္စေ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာပေယျ၊ န တွေဝ ဘိက္ခဝေ မာတာပိတူနံ ကတံ ဝါ ဟောတိ ပဋိကတံ ဝါ။ တံ ကိဿ ဟေတု၊ ဗဟုကာရာ ဘိက္ခဝေ မာတာပိတရော ပုတ္တာနံ အာပါဒကာ ပေါသကာ ဣမဿ လော-ကဿ ဒဿေတာရော။

ယော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ မာတာပိတရော အဿဒ္ဓေ သဒ္ဓါသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ နိဝေသေတိ ပတိဋ္ဌာပေတိ။ ဒုဿီလေ သီလသမ္ပဒါယ၊ မစ္ဆရိနော စာဂသမ္ပဒါယ၊ ဒုပ္ပညေ ပညာသမ္ပဒါယ သမာဒပေတိ နိဝေသေတိ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ တ္တောဝတာ ခေါ ဘိက္ခဝေ မာတာပိတူနံ ကတဉ္ဉု ဟောတိ ပဋိကတဉ္ဉု”တိ[2]။

တထာ—

“မာတာပိတုဥပဋ္ဌာနံ၊ ပုတ္တဒါရဿ သင်္ဂဟော”တိ[?]။

“မာတာပိတုဥပဋ္ဌာနံ ဘိက္ခဝေ ပဏ္ဍိတပညတ္တ”န္တိ စ—

ဧဝမာဒိနိ မာတာပိတူနံ ပုတ္တဿ ဗဟုပကာရဘာဝသာဓကာနိ သုတ္တာနိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ။

ဂါထာသု **ဝုဋ္ဌရေတိ** ဝုဋ္ဌန္တိ ကထိယန္တိ။ **ပဇာယ အနုကမ္ပကာ**တိ ပရေသံ ပါဏံ ဆိန္ဒိတ္ဝာပိ အတ္တနော သန္တကံ ယံကိဉ္စိ စဇိတ္ဝာပိ အတ္တနော ပဇံ ပဋိဇဂ္ဂန္တိ ဂေါပယန္တိ၊ တသ္မာ ပဇာယ အတ္တနော ပုတ္တာနံ အနုကမ္ပကာ အနုဂ္ဂါဟကာ။

နမဿေယျာတိ သာယံ ပါတံ ဥပဋ္ဌာနံ ဂန္ဓာ “ဣဒံ မယှံ ဥတ္တမံ ပုညကွေ-တ္တ”န္တိ နမက္ကာရံ ကရေယျ။ **သက္ကရေယျာ**တိ သက္ကာရေန ပဋိမာနေယျ။ ဣဒါနိ တံ သက္ကာရံ ဒဿေန္တော “**အန္နေနာ**”တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အန္နေ-နာ**တိ ယာဂုဘတ္တခါဒနီယေန။ **ပါနေနာ**တိ အဋ္ဌဝိဓပါနေန။ **ဝတ္ထေနာ**တိ နိဝါသနပါရုပနေန။ **သယနေနာ**တိ မဉ္စပီဌဘိသိဗိမ္ဗောဟနာဒိနာ သယနေန။ **ဥဿာဒနေနာ**တိ ဒုဂ္ဂန္ဓံ ပဋိဝိနောဒေတ္ဝာ သုဂန္ဓကရဏ္ဍုဿာဒနေန။**နှာပနေနာ**တိ သီတကာလေ ဥဏ္ဟောဒကေန, ဥဏှကာလေ သီတောဒကေန ဂတ္တာနိ ပရိသိဉ္စိ-တ္ဝာ နှာပနေန။ **ပါဒါနံ ဓောဝနေန စာ**တိ ဥဏ္ဟောဒကသီတောဒကေဟိ ပါဒဓောဝနေန စေဝ တေလမက္ခနေန စ။

၁-ဗဟူတသတ္တရတနာယ (သီ၊ သျာ)　　၂-ပဋိကတဉ္ဉု အတိကတဉ္ဉာတိ (သီ၊ သျာ) အံ ၁-၆၃-ပိဋ္ဌေ။ ၃-ခု ၁-၄-၃၁၉-ပိဋ္ဌေသု။

တာယ နံ ပါရိစရိယာယာတိ ဣတ္ထေ နာ၏ နိပါတမတ္တံ၊ ယထာဝုတ္တပရိ-စရဏေန။ အထ ဝါ **ပါရိစရိယာယာ**တိ ဘရဏကိစ္စကရဏကုလဝံသပတိဋ္ဌာ-ပနာဒိနာ ပဗ္ဗဝိဓဉပဋ္ဌာနေန။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

“ပဗ္ဗဟိ ခေါ ဂဟပတိပုတ္တ ဌာနေဟိ ပုတ္တေန ပုရတ္ထိမာ ဒိသာ မာတာပိတရော ပစ္စုပဋ္ဌာတဗ္ဗာ ‘ဘတော နေ၁ ဘရိဿာမိ၊ ကိစ္စံ နေသံ ကရိဿာမိ၊ ကုလဝံသံ ဌပေဿာမိ၊ ဒါယဇ္ဇံ ပဋိပဇ္ဇိဿာမိ။ အထ ဝါ ပန နေသံ ပေတာနံ ကာလကတာနံ ဒက္ခိဏမနုပ္ပ-ဒဿာမီ’တိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဂဟပတိပုတ္တ ပဗ္ဗဟိ ဌာနေဟိ ပုတ္တေန ပုရတ္ထိမာ ဒိသာ မာတာပိတရော ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ပဗ္ဗဟိ ဌာနေဟိ ပုတ္တံ အနုကမ္မန္တိ၊ ပါပါ နိဝါရေန္တိ၊ ကလ္လာဏေ နိဝေသေန္တိ၊ သိပ္ပံ သိက္ခာပေန္တိ၊ ပတိရူပေန ဒါရေန သံယောဇေန္တိ၊ သမယေ ဒါယဇ္ဇံ နိယျာဒေန္တီ”တိ ၂။

အပိစ ယော မာတာပိတရော တီသု ဝတ္ထူသု အဘိပ္ပသန္နေ ကတ္ဝာ သိလေသု ဝါ ပတိဋ္ဌာပေတ္ဝာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဝါ နိယောဇေတ္ဝာ ဥပဋ္ဌဟတိ၊ အယံ မာတာပိတုဥပဋ္ဌာကာနံ အဂ္ဂေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သာ ပနာယံ ပါရိစရိယာ ပုတ္တသဉ္ဉာယလောကဟိတသုခါဝဟာတိ ဒဿေန္တော **“ဣဓေဝ နံ ပသံသန္တိ၊ ပေစ္စ သဂ္ဂေ ပမောဒတီ”**တိ အာဟ။ တတ္ထ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ လောကေ။ မာတာပိတုဥပဋ္ဌာကံ ဟိ ပုဂ္ဂလံ ပဏ္ဍိတမနုဿာ တတ္ထ ပါရိစရိယာယ ပသံသန္တိ ဝဏ္ဏေန္တိ ထောမေန္တိ၊ တသ္မာ စ ဒိဋ္ဌာနုဂတိံ အာပဇ္ဇန္တာ သယမ္ပိ အတ္တနော မာတာပိတူသု တထာ ပဋိပဇ္ဇန္တာ မဟန္တံ ပုညံ ပသဝန္တိ။ **ပေစ္စာ**တိ ပရလောကံ ဂန္တွာ သဂ္ဂေ ဋ္ဌိတော မာတာပိတုပဋ္ဌာကော ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိဟိ မောဒတိ ပမောဒတီတိ အာဘိနန္ဒတိတိ။

သတ္တမသုတ္တံ ဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-မဟုကာရသုတ္တံ ဝဏ္ဏနာ

၁၀၇။ အဋ္ဌမေ **ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ**တိ ဗြာဟ္မဏာ စေဝ ဂဟပတိကာ စ။ ဌပေတ္ဝာ ဗြာဟ္မဏော ယေ ကေစိ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသန္တာ ဣဓ ဂဟပတိကာတိ

၁-နေသံ (သျာ၊ က)

၂-ဒီ ၃-၁၅၄-ပိဋ္ဌေ။

ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ယေ**တိ အနိယမတော နိဒ္ဒိဋ္ဌပရာမသနံ။ **ဧ၀ါ**တိ[1] ဥပယောဂ-ဗဟု၀စနံ။ အယံ ဟေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော—ဘိက္ခ၀ေ တုမှာကံ ဗဟူပကာရာ ဗြာဟ္မဏာဂဟပတိကာ၊ ယေ ဗြာဟ္မဏာ စ၀ေ သေသအဂါရိကာ စ "တုမှေ ၀ေ အမှာကံ ပုညက္ခေတ္တံ၊ ယတ္ထ မယံ ဥဒ္ဓဂ်ိကံ ဒက္ခိဏံ ပတိဋ္ဌာပေမ သော-၀ဂ်ိကံ သုခဝိပါကံ သဂ္ဂသံ၀တ္တနိက"န္တိ စိ၀ရာဒီဟိ ပစ္စယေဟိ ပတိဥပဋ္ဌိတာတိ။

ဧ၀ံ "အာမိသဒါနေန အာမိသသံဝိဘာဂေန အာမိသာနုဂ္ဂဟေန ဂဟဋ္ဌာ ဘိက္ခူနံ ဥပကာရ၀န္တော"တိ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ ဓမ္မဒါနေန ဓမ္မသံဝိဘာဂေန ဓမ္မာနုဂ္ဂဟေန ဘိက္ခူနမ်ိ တေသံ ဥပကာရ၀န္တံ ဒဿေတုံ "**တုမှေဝိ ဘိက္ခ၀ေ**"တိအာဒိ ၀ုတ္တံ၊ တံ ၀ုတ္တနယမေ၀။

ဣမိနာ ကိံ ကထိတံ? ပိဏ္ဍာပစာယနံ နာမ ကထိတံ။ အယံ ဟေတ္ထ အဓိပ္ပါယော—ဘိက္ခ၀ေ ယသ္မာ ဣမေ ဗြာဟ္မဏာဂဟပတိကာ နေ၀ တုမှာကံ ဉာတကာ, န မိတ္တာ၊ န ဣဏံ ၀ါ ဓာရေန္တိ၊ အထ ခေါ "ဣမေ သမဏာ သမ္မဂ္ဂတာ သမ္မာ ပဋိပန္နာ၊ ဇေ္ဌ နော ကာရာ မဟပ္ဖလာ ဘ၀ိဿန္တိ မဟာနိ-သံသာ"တိ ဖလ၀ိသေသံ အာကင်္ခန္တော တုမှေ စိ၀ရာဒီဟိ ဥပဋ္ဌဟန္တိ။ တသ္မာ တံ တေသံ အဓိပ္ပါယံ ပရိပူရေန္တော အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထ၊ ဓမ္မဒေသနာ၀ိ ၀ေါ ကာရကာနံယေ၀ သောဘတိ၊ အာဒေယျာ စ ဟောတိ၊ နဣတရေသန္တိ ဧ၀ံ သမ္မာပဋိပတ္တိယံ အပ္ပမာဒေါ ကရဏီယော‌တိ။

ဧ၀မိဒံ ဘိက္ခ၀ေတိအာဒိသု အယံ သင်္ခေပတ္ထော—ဘိက္ခ၀ေ ဧ၀ံ ဣမိနာ ၀ုတ္တပ္ပကာရေန ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတေဟိ အာမိသဒါနဓမ္မဒါန၀သေန အညမညံ သန္ဓိဿာယ[2] ကာမာဒိ၀သေန စတုဋ္ဌမ်ဿပိ ဩဃဿနိတ္ထရဏတ္ထာယ သက-လဿပိ ၀ဋ္ဋဒုက္ခဿ သမ္မဒေ၀ ပရိယောသာနကရဏာယ ဥပေါသထသီလ-နိယမာဒိ၀သေန စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလာဒိ၀သေန ၀ါ ဣဒံ သာသနဗြဟ္မစရိယံ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဉ္စ ၀ုဿတိ စရိယတိတိ။

ဂါထာသု **သာဂါရာ**တိ ဂဟဋ္ဌာ။ **အနဂါရာ**တိ ပရိစ္စတ္တအဂါရာ ပဗ္ဗဇိတာ။ **ဥဘော အညောညနိဿိတာ**တိ တေ ဥဘောပိ အညမညသန္နိဿိတာ။ သာဂါရာ ဟိ အနဂါရာနံ ဓမ္မဒါနသန္နိဿိတာ၊ အနဂါရာ စ သာဂါရာနံ ပစ္စယဒါနသန္နိဿိတာ။ **အာရာဓယန္တီ**တိ သာဓေန္တိ သမ္ပာဒေန္တိ။ **သဒ္ဓမ္မ**န္တိ ပဋိပတ္တိသဒ္ဓမ္မံ ပဋိ၀ေဓသဒ္ဓမ္မဉ္စ။ တတ္ထ ယံ ဥတ္တာနံ၊ တံ ဒဿေန္တော အာဟ

၁-တေတိ (သီ၊ သျာ၊က)　　၂-နိဿာယ (က)

"ယောဂက္ခေမံ အနုတ္တရ"န္တိ၊ အရဟတ္တံ နိဗ္ဗာနဉ္စ။ **သာဂါရေသု**တိ သာဂါရေဟိ၊ နိသက္ကေ ဇုဒံ ဘုမ္မဝစနံ၊ သာဂါရာနံ ဝါ သန္တိကေ။ **ပစ္ဈယန္တိ** ဝတ္ထာဝသေသံ ဒုဝိဓံ ပစ္စယံ ပိဏ္ဍပါတံ ဘေသဇ္ဇဉ္စ။ **ပရိဿယဝိနောဒနန္တိ** ဥတုပရိဿယာဒိပရိဿယဟရဏံ ဝိဟာရာဒိအာဝသထံ။ **သုဂတန္တိ** သမ္မာ ပဋိပန္နံ ကလ္လာဏပုထုဇ္ဇနေန သဒ္ဓိံ အဋ္ဌဝိဓံ အရိယပုဂ္ဂလံ။ သာဝကော ဟိ ဇုဓ သုဂတောတိ အဓိပ္ပေတော။ **ဃရမေသိနော**တိ ဃရံ သေနော၊ ဂေဟဋ္ဌာ ဃရာဝါသံ ဝသန္တာ ဘောဂူပကရဏာနိ စေဝ ဂဟဋ္ဌသိလာဒိနိ စ[1] သေနသိလာတိ အတ္ထော။ **သဒ္ဒဟာနော အရဟတ**န္တိ အရဟန္တာနံ အရိယာနံ ဝစနံ, တေသံ ဝါ သမ္မာပဋိပတ္တိံ သဒ္ဒဟန္တာ။ "အဒ္ဓါ ဇုမေ သမ္မာ ပဋိပန္နာ၊ ယထာ ဇုမေ ကထေန္တိ၊ တထာ ပဋိပဇ္ဇန္တာနံ သာ ပဋိပတ္တိ သဂ္ဂမောက္ခသမ္ပတ္တိယာ သံဝတ္တတီ"တိ အဘိသဒ္ဒဟန္တာတိ အတ္ထော။ "သဒ္ဒဟန္တာ"တိပိ[2] ပါဌော။ **အရိယပညာယာ**တိ သုဝိသုဒ္ဓပညာယ။ **ဗျာယိနော**တိ အာရမ္မဏလက္ခဏူပနိဇ္ဈာနဝသေန ဒုဝိဓေနပိ ဗျာနေန ဗျာယိနော။

ဇုဓ ဓမ္မံ စရိတ္ဝာနာတိ ဇုမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ, ဇုမသ္မိံ ဝါ သာသနေ လောကိယလောကုတ္တရသုခဿ မဂ္ဂဘူတံ သီလာဒိဓမ္မံ ပဋိပဇ္ဇိတ္ဝာ ယာဝ ပရိနိဗ္ဗာနံ နု ပါပုဏန္တိ၊ တာဝဒေဝ သုဂတိဂါမိနော။ **နန္ဒိနော**တိ ပိတိသောမနဿယောဂေန နန္ဒနသိလာ။ ကေစိ ပန "ဓမ္မံ စရိတ္ဝာန မဂ္ဂန္တိ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ ပါပုဏိတ္ဝာ"တိ ဝဒန္တိ။ **ဒေဝလောကသ္မိ**န္တိ ဆဇ္ဇဓေပိ ကာမာဝစရဒေဝလောကေ။ **မောဒန္တိ ကာမကာမိနော**တိ ယထိစ္ဆိတဝတ္ထုနိပ္ဖတ္တိတော ကာမကာမိနော ကာမဝန္တော ဟုတ္ဝာ ပမောဒန္တိတိ။

အဋ္ဌမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ကုဟသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၈။ နဝမေ **ကုဟာ**တိ သာမန္တဇပ္ပနာဒိနာ ကုဟနဝတ္ထုနာ ကုဟကာ၊ အသန္တဂုဏသမ္ဘာဝနိဿိတာယ ကောဟညံ ကတ္ဝာ ပရေသံ ဝိမှာပကာတိ အတ္ထော။ **ထဒ္ဓါ**တိ ကောဓေန စ မာနေန စ ထဒ္ဓမာနသာ။ "ကောဓနော ဟောတိ ဥပါယာသဗဟုလော၊ အပ္ပမ္ပိ ဝုတ္တော သမာနော အဘိသဇ္ဇတိ ကုပ္ပတိ ဗျာပဇ္ဇတိ ပတိတ္ထိယတိ"တိ[3] ဧဝံ ဝုတ္တေန ကောဓေန စ, "ဒုဗ္ဘစော ဟောတိ

၁-ဘောဂူပကရဏာနံ စေဝ ဂဟဋ္ဌသိလာဒိနံ စ (သျာ)

၂-သဒ္ဓါတာတိပိ (သီ)၊ သဒ္ဒါတာတိပိ (သျာ) ၃-အံ ၁-၁၂၂၊ အဘိ ၃-၁၃၃-ပိဋ္ဌေသု။

ဒေါဝစဿကရဏ္ဍေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော အက္ခမော အပ္ပဒက္ခိဏ္ဍဂ္ဂါဟီ အနုသာသနီ"န္တိ[1] ဧဝံ ဝုတ္တေန ဒေါဝစဿေန စ, "ဇာတိမဒေါ ဂေါတ္တမဒေါ သိပ္ပမဒေါ[2] အာရောဂျမဒေါ ယောဗ္ဗနမဒေါ ဇီဝိတမဒေါ"တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေန ဇာတိမဒါဒိဘေဒေန မဒေန စ ဂရုကာတဗ္ဗေသု ဂရူသု ပရမနိပစ္စကာရံ အကတ္ဝာ အယောသလာကံ ဂိလိတ္ဝာ ဌိတာ ဝိယ အနောနတာ ဟုတ္ဝာ ဝိစရဏကာ။ **လပါ**တိ ဥပလာပကာ မိန္ဆာဇီဝဝသေန ကုလသဂ်ါဟကာ၊ ပစ္စယတ္ထံ ပယုတ္တဝါစာဝသေန နိပ္ပေသိကတာဝသေန စ လပကာတိ ဝါ အတ္ထော။

သိင်္ဂီတိ "တတ္ထ ကတမံ သိင်္ဂံ၊ ယံ သိင်္ဂံ သိင်္ဂါရတာ စာတုရတာ စာတုရိယံ ပရိက္ခတ္တာတာ ပါရိက္ခတ္တိယ"န္တိ[3] ဧဝံ ဝုတ္တေဟိ သိင်္ဂသဒိသေဟိ ပါကဋကိလေသေဟိ သမန္နာဂတာ။ **ဥန္ဒုဋ္ဌာ**တိ ဥဂ္ဂတနဋ္ဌာ၊ နဋ္ဌသဒိသံ တုန္ဆ-မာနံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဝိစရဏကာ။ **အသမာဟိတာ**တိ စိတ္တေကဂ္ဂတာမတ္တသာပိ အလာဘိနော။ **နု မေ တေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ**။ **မာမကာ**တိ တေ မယှံ ဘိက္ခူ။ မမ သန္တကာ နု ဟောန္တိ။ မေတိ[4] ဣဒံ ပဒံ အတ္တာနံ ဥဒ္ဒိဿ ပဗ္ဗဇိတတ္တာ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ ပန တေ ကုဟနာဒိယောဂတော နု သမ္မာ ပဋိပန္နာ၊ တသ္မာ "နု မာမကာ"တိ ဝုတ္တာ။ **အပဂတာ**တိ ယဒိပိ တေ မမ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတာ၊ ယထာနုသိဋ္ဌံ ပန အပ္ပဋိပဇ္ဇနတော အပဂတာ ဧဝ ဣမသ္မာ ဓမ္မ-ဝိနယာ၊ ဣတော ဝေ သုဝိဒိရဝိဒိရေ ဋိတာတိ ဒဿေတိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

> "နဘဉ္ဇ ဒိရေ ပထဝိ စ ဒိရေ၊
> ပါရံ သမုဒ္ဒဿ တဒါဟု ဒိရေ။
> တတော ဟဝေ ဒိရတရံ ဝဒန္တိ၊
> သတဉ္ဇ ဓမ္မံ အသတဉ္ဇ ရာဇာ"တိ[5]။

ဝုဋ္ဌိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇန္တီတိ သိလာဒိဂုဏေဟိ ဝဍ္ဎနဝသေန ဝုဋ္ဌိံ၊ တတ္ထ နိစ္စလဘာဝေန ဝိရူဠှိံ၊ သဗ္ဗတ္ထ ပတ္ထဋဘာဝေန သိလာဒိဓမ္မက္ခန္ဓပါရိ-ပူရိယာ ဝေပုလ္လံ။ နု စ တေ ကုဟာဒိသဘာဝါ ဘိက္ခူ။ အာပဇ္ဇန္တိ၊ နု စ ပါပုဏန္တိတိ အတ္ထော။ **တေ ခေါ မေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခူ**။ **မာမကာ**တိ ဣမာဝိ မေတိ အတ္တာနံ ဥဒ္ဒိဿ ပဗ္ဗဇိတတ္တာ ဝဒတိ[6]၊ သမ္မာ ပဋိပန္နတ္တာ ပန "မာမကာ"တိ အာဟ။ ဝုတ္တဝိပရိယာယေန သုက္ကပက္ခော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ

၁-မ ၁-၁၃၃-ပိဒ္ဓေ။　　၂-လိင်္ဂမဒေါ (သျာ၊ က)　　၃-အဘိ ၂-၃၅၉-ပိဒ္ဓေ။
၄-အဘိ ၂-၃၆၄-ပိဒ္ဓေ။　　၅-မယှန္တိ (သီ၊ သျာ၊ က)
၆-အံ ၁-၃၆၀၊ ခ ၆-၁၃၇-ပိဒ္ဓေသု　　၇-ဝုတ္တံ (က)

ယာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂါ ဝိရူဟန္တိ နာမ၊ အရဟတ္တဖလေ ပန သမ္ပတ္တေ ဝိရူဠိံ ဝေပုလ္လံ အာပန္နာ နာမ။ ဂါထာ သုဝိညေယ္ယာ ဧဝ။

နဝမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-နံဒိသေတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၉။ ဒသမေ **သေယ္ယထာပိ**တိ ဩပမ္မဒဿနတ္ထေ နိပါတော၊ ယထာ နာမာတိ အတ္ထော။ **နဒီယာ သောတေန** ဩဂုယ္ဟေယ္ယာ**ဝ**တိ သီဃသောတာယ ဟာရဟာရိနိယာ နဒိယာ ဥဒကဝေဂေန ဟေဋ္ဌတော ဝုယ္ဟေယ္ယ အဓော ဟရိယေထ။ **ဝိယ ရူပသာတ ရူပေနာ**တိ ဝိယသဘာဝေန သာတသဘာ-ဝေန စ ကာရဏဘူတေန၊ တသံ နဒိယံ တသာ ဝါ ပရတီရေ မဏိသုဝဏ္ဏာဒိ အညံ ဝါ ပိယဝတ္ထု ဝိတ္တူပကရဏံ အတ္ထိ၊ တံ ဂဟေသာမီတိ နဒိယံ ပတိတ္ဝာ သောတေန အဝကဍ္ဎေယ္ယ။ **ကိဉ္စာ**ပိတိ အနုဇာနနအသမ္ပာဝနတ္ထေ နိပါတော။ ကိံ အနုဇာနာတိ၊ ကိံ န သမ္ပာဝေတိ? တေန ပုရိသေန အဓိပ္ပေတသ ပိယဝတ္ထုသ တတ္ထ အတ္ထိဘာဝံ အနုဇာနာတိ၊ တထာဂမနံ ပန အာဒီနဝ-ဝန္တတာယ န သမ္ပာဝေတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—အမ္ဟော ပုရိသ ယဒိပိ တယာ အဓိပ္ပေတံ ပိယဝတ္ထု တတ္ထ ဥပလဇ္ဘတိ၊ ဧဝံ ဂမနေ ပန အယမာဒီ-နဝေါ၊ ယံ တွံ ဟေဋ္ဌာ ရဟဒံ ပတ္ဝာ မရဏံ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ ပါပုဏေ-ယ္ယာသီတိ။

အတ္ထိ စေတ္ထ ဟေဋ္ဌာ ရဟဒေါတိ ဧတိသ္သာ နဒိယာ ဟေဋ္ဌာ အနုသောတ-ဘာဂေ အတိဝိယ ဂမ္ဘီရဝိတ္ထတော ဧကော မဟာသရော အတ္ထိ။ သော စ သမန္တတော ဝါတာဘိဃာတသမုဋ္ဌိတာဟိ မဏိမယပဗ္ဗတကူဋသန္နိဘာဟိ မဟာတီဟိ ဩမိဟိ ဝိစီဟိ **သဋိမိ**၊ ဝိသမေသု ဘူမိပဒေသေသု သဝေဂံ အနုပက္ခန္ဒန္တော ဇာမိဿာ တာဝ နဒိယာ မဟောဃေန တဟိံ တဟိံ အာဝဋ္ဋမာနဝိပုလဇလတာယ ဗလဝါမုခသဒိသေဟိ[1] သဟ အာဝဋ္ဋေဟိတိ **သာဝဋ္ဋေ၊** တံ ရဟဒံ ဩတိဏ္ဏသတ္တေယေဝ အတ္တနော နိဗန္ဓဝါမိသဂေါစရေ[2] ကတ္ဝာ အဇ္ဈာဝသန္တော အတိဝိယ ဘယာနကဒဿနေန ဃောရစေတသာ ဒကရက္ခသေန **သဂဟော သရက္ခသော၊** စဏ္ဍမုခမကရာဒိနာ ဝါ **သဂဟော၊** ယထာဝုတ္တရက္ခသေန **သရက္ခသော**။

၁-ဝဋ္ဋဝါမုခသဒိသေဟိ (သီ၊ သျာ) ၂-နိဗန္ဓာဝိတဂေါစရေ'(က)

ယန္တိ ဧဝံ သပ္ပဋိဘယံ ယံ ရဟဒံ။ **အမ္ဟာ ပုရိသာ**တိ အာလပနံ။ **မရဏံ ဝါ နိဂစ္ဆသီ**တိ တာဟိ ဝါ ဥမိဟိ အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌော, တေသု ဝါ အာဝဋ္ဋေသု နိပတိတော သိသံ ဥက္ခိပိတုံ အသက္ကောန္တော တေသံ ဝါ စက္ကမစ္ဆမကရာဒိနံ မုခေ နိပတိတော တဿ ဝါဒကရက္ခသဿ ဟတ္ထံ ဂတော မရဏံ ဝါ ဂမိဿသိ၊ အထ ဝါ ပန အာယုသေသေ သတိ တတော မုစ္စိတ္ဝာ အပဂစ္ဆန္တော တေဟိ ဥမိအာဒီဟိ ဇနိတဃဋ္ဋိတဝသေန မရဏမတ္တံ မရဏပ္ပမာဏံ ဒုက္ခံ နိဂစ္ဆသိ။ **ပဋိသောတံ ဝါယမေယျာ**တိ သော ပုဗ္ဗေ အနုသောတံ ဝုယ္ဟမာနော တဿ ပုရိသဿ ဝစနံ သုတ္ဝာ "အနတ္ထော ကိရ မေ ဥပဋ္ဌိတော၊ မစ္ဆုမုခေ ကိရဟံ ပရိဝတ္တာမီ"တိ ဥပ္ပန္နဗလဝဘယော သမ္ဘမန္တော ဒိဂုဏံ ကတ္ဝာ ဥဿာဟံ ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ ဝါယမေယျ တရေယျ၊ န စိရေနေဝ တီရံ သမ္ပာပုဏေယျ။

အတ္ထသ ဝိညာပနာယာတိ စတုသစ္စပဋိဝေဓာနုကူလဿ အတ္ထဿ သမ္ဘောဓနာယ ဥပမာ ကတာ။ **အယံ စေတ္ထ**[1] **အတ္ထော**တိ အယမေဝ ဋီကာနိဒ္ဒိဋ္ဌော ဝုစ္စမာနော ဋီက မယာ အဓိပ္ပေတော ဥပမေယျတ္ထော၊ ယဿ ဝိညာပနာယ ဥပမာ အာဟဋာ။

တဏှာယေတံ အဓိဝစနန္တိ ဣတ္ထေ စတူဟိ အာကာရေဟိ တဏှာယ သောတံသဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ အနုဂ္ဂမပရိဝုဠှတော အနုပ္ပဗန္ဓတော သြသိဒါ-ပနတော ဒုရတ္တရဏတော စ။ ယထာ ဟိ ဥပရိ မဟာမေဃေ အဘိပ္ပ-ဝုဋ္ဌေ ဥဒကံ ပဗ္ဗတကန္ဒရပဒရသာခါယော ပူရေတ္ဝာ တတော ဘဿိတ္ဝာ ကုသုဇ္ဇ္ဟေ ပူရေတ္ဝာ တတော ဘဿိတ္ဝာ ကုန္နဒိယော ပူရေတ္ဝာ တတော မဟာနဒိယော ပက္ခန္ဒိတ္ဝာ ဧကောဃံ ဟုတ္ဝာ ပဝတ္တမာနံ "နဒီသောတော"တိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝမေဝ အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာဒိဝသေန အနေကဘေဒေသု ရူပါဒိသု အာရမ္မဏေသု လောဘော ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ အနုဂ္ဂမေန ပရိဝုဠှံ ဂစ္ဆန္တော "တဏှာသောတော"တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာ စ နဒီသောတော အာဂမနတော ယာဝ သမုဒ္ဒပ္ပတ္တိ၊ တာဝ သတိ ဝိစ္ဆေဒပစ္စယာဘာဝေ အဝိစ္ဆိဒ္ဒမာနော အနုပ္ပဗန္ဓေန ပဝတ္တတိ၊ ဧဝံ တဏှာသောတောပိ အာဂမနတော ပဋ္ဌာယ အသတိ ဝိစ္ဆေဒ-ပစ္စယေ အဝိစ္ဆိဒ္ဒမာနော အပါယသမုဒ္ဒါဘိမုခေါ အနုပ္ပဗန္ဓေန ပဝတ္တတိ။ ယထာ ပန နဒီသောတော တဒန္တောဂဓေ သတ္တေ သြသီဒါပေတိ၊ သိသံ ဥက္ခိပိတုံ န ဒေတိ၊ မရဏံ ဝါ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ ပါပေတိ၊ ဧဝံ တဏှာ-သောတောပိ အတ္တနော သောတန္တောဂတေ သတ္တေ သြသီဒါပေတိ၊

၁-အယံ စေတ္ထော (သျာ)

ပညာသီသံ ဥက္ခိပိတုံ နဒေတိ၊ ကုသလမူလဆ္ဆေဒနေန သံကိလေသမဗ္ဗ-
သမာပဇ္ဇနေန စ မရဏံ ဝါ မရဏမတ္တံ ဝါ ဒုက္ခံ ပါပေတိ။

ယထာ စ နဒိယာ သောတော မဟောဃဘာဝေန ပဝတ္တမာနော ဥဠုမ္ပံ ဝါ နာဝံ ဝါ ဗန္ဓိတုံ နေတုံ စ ဆေကံ ပုရိသံ နိဿာယ ပရတီရံ ဂန္တုံ အဇ္ဈာသယံ ကတ္ဝာ တဇ္ဇံ ဝါယာမံ ကရောန္တေန တရိတဗ္ဗော၊ န ယေန ဝါ တေန ဝါတိ ဒုရုတ္တရော၊ ဧဝံ တဏှာသောတော်ပိ ကာမောဃဘဝေါဃဘူတော သိလသံဝရံ ပူရေတုံ သမထဝိပဿနာသု ကမ္မံ ကာတုံ "နိပကေန အရဟတ္တံ ပါပုဏိဿာမီ"တိ အဇ္ဈာသယံ သမုဋ္ဌာပေတ္ဝာ ကလျာဏမိတ္တေ နိဿာယ သမထဝိပဿနာနာဝံ အဘိရုဟိတ္ဝာ သမ္မာဝါယာမံ ကရောန္တေန တရိတဗ္ဗော၊ န ယေန ဝါ တေန ဝါတိ ဒုရုတ္တရော။ ဧဝံ အနုက္ကမပရိဝုဠိတော အနုပ္ပဗန္ဓတော ဩသီဒါပနတော ဒုရုတ္တရဏတော်တိ စတူဟိ အာကာရေဟိ တဏှာယ နဒီသောတသဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိယရူပံ သာတရူပန္တိ ဝိယဇာတိကံ ဝိယသဘာဝံ ဝိယရူပံ၊ မဓုရဇာတိကံ မဓုရသဘာဝံ သာတရူပံ၊ ဇဋ္ဌသဘာဝန္တိ အတ္ထော။ **ဆန္နေတ**န္တိ ဆန္နံ ဇေတံ။ **အဇ္ဈတ္တိကာန**န္တိ ဇေတ္ထ "ဧဝံ မယံ အတ္တာတိ ဂဟဏံ ဂမိဿာမာ"တိ ဇာနမိနာ ဝိယ အဓိပ္ပါယေန အတ္တာနံ အဓိကာရံ ကတ္ဝာ ပဝတ္တာနိတိ အဇ္ဈတ္တိကာနိ။ တတ္ထ ဂေါစရရူပတ္တံ နိယကဇ္ဈတ္တံ ဝိသယဇ္ဈတ္တံ အဇ္ဈတ္တဇ္ဈတ္တန္တိ စတုဇ္ဇိဓံ အဇ္ဈတ္တံ။ တေသု "အဇ္ဈတ္တရတော သမာဟိတော"တိ ဧဝမာဒိသု ဝုတ္တံ ဇာဒံ **ဂေါစရရူပံ** နာမ။ "အဇ္ဈတ္တံ သမ္မသာဒန"န္တိ အာဂတံ ဇာဒံ **နိယကရူပံ** နာမ။ "သဗ္ဗနိမိတ္တာနံ အမနသိကာရာ အဇ္ဈတ္တံ သုညတံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီ"တိ ဧဝမာဂတံ ဇာဒံ **ဝိသယရူပံ** နာမ။ "အဇ္ဈတ္တိကာ ဓမ္မာ၊ ဗာဟိရာ ဓမ္မာ"တိ ဇေတ္ထ ဝုတ္တံ အဇ္ဈတ္တံ **အဇ္ဈတ္တရူပံ** နာမ။ ဇာဓာပိ တေဒေဝ အဓိပ္ပေတံ၊ တသ္မာ အဇ္ဈတ္တာနိယေဝ အဇ္ဈတ္တိကာနိ။ အထ ဝါ ယထာဝုတ္တေနေဝ အတ္ထေန "အဇ္ဈတ္တာ ဓမ္မာ၊ ဗဟိဒ္ဓါ ဓမ္မာ"တိအာဒိသု ဝိယ တေသု အဇ္ဈတ္တေသု ဘဝါနိ အဇ္ဈတ္တိကာနိ၊ စက္ခာဒီနိ။ တေသံ အဇ္ဈတ္တိကာနံ။

အာယတနာနန္တိ ဇေတ္ထ အာယတနတော, အာယာနံ တနနတော, အာယ-တသ္သံ စ နယနတော အာယတနာနိတိ။ စက္ခာဒိသု ဟိ တံတံဒ္ဓါရဝတ္ထုကာ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ သကေန သကေန အနုဘဝနာဒိနာ ကိစ္စေန အာယတန္တိ ဥဋ္ဌဟန္တိ ဃဋ္ဋန္တိ ဝါယမန္တိ၊ တေ စ အာယဘူတေ ဓမ္မေ တောနိ တနောန္တိ၅

၁-ခု ၁-၆၅-ပိဋ္ဌေ။ ၂-ဒီ ၁-၇၀၊ အဘိ ၁-၄၄-ပိဋ္ဌာဒီသု။
၃-မ ၃-၁၅၃-ပိဋ္ဌေ။ ၄-အဘိ ၁-၃-ပိဋ္ဌေ။ ၅-အာယတန္တိ (သီ၊ သျာ)

ဝိတ္ထာရေန္တိ၊ ယဉ္စ အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ ပဝတ္တံ အတိဝိယ အာယတံ ဝဋ္ဋဒုက္ခံ၊ တံ နယန္တိ ပဝတ္တေန္တိ။ ဧတိ သဗ္ဗထာပိမေ ဓမ္မာ အာယတနတော, အာယာနံ တနနတော, အာယတဿ စ နယနတော အာယတနာနီတိ ဝုစ္စန္တိ။ အပိစ နိဝါသဋ္ဌာနဋ္ဌေန အာကရဋ္ဌေန သမောသရဏဋ္ဌာနဋ္ဌေန သဉ္ဇာတိဒေသဋ္ဌေန ကာရဏဋ္ဌေန စ အာယတနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တထာ ဟိ လောကေ "ဧသရာယတနံ ဒေဝါယတန"န္တိအာဒီသု နိဝါသဋ္ဌာနံ အာယတနန္တိ ဝုစ္စတိ။ "သုဝဏ္ဏာယတနံ ရဇတာယတန"န္တိအာဒီသု အာကရော။ သာသနေ ပန "မနောရမေ အာယတနေ၊ သေဝန္တိ နံ ဝိဟင်္ဂမာ"တိအာဒီသု သမောသရဏဋ္ဌာနံ။ "ဒက္ခိဏာပထော ဂုန္နံ အာယတန"န္တိအာဒီသု[1] သဉ္ဇာတိဒေသော။ "တတြ တတြဝ သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတိ သတိ သတိအာယတနေ"တိအာဒီသု[2] ကာရဏံ အာယတနန္တိ ဝုစ္စတိ။ စက္ခာဒီသု စ တေ တေ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ နိဝသန္တိ တဒါယတ္တ-ဝုတ္တိတာယာတိ စက္ခာဒယော တေသံ နိဝါသဋ္ဌာနံ။ တတ္ထ စ တေ အာကိဏ္ဏာ တန္နိသိတတ္တာတိ တေ နေသံ အာကရော၊ သမောသရဏဋ္ဌာနဉ္စ တတ္ထ ဝတ္ထုဒ္ဒါရဘာဝေန သမောသရဏတော၊ သဉ္ဇာတိဒေသော စ တန္နိဿယ-ဘာဝေန တေသံ တတ္ထေဝ ဥပ္ပတ္တိတော၊ ကာရဏဉ္စ တဒဘာဝေ တေသံ အဘာဝတောတိ။ ဧတိ နိဝါသဋ္ဌာနဋ္ဌေန အာကရဋ္ဌေန သမောသရဏဋ္ဌာန-ဋ္ဌေန သဉ္ဇာတိဒေသဋ္ဌေန ကာရဏဋ္ဌေနာတိ ဧမေဟိ ကာရဏေဟိ စက္ခာဒီနိ အာယတနာနီတိ ဝုစ္စန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဆန္နေတံ အဗ္ဘတ္တိကာနံ အာယတနာန"န္တိ။

ယဒိပိ ရူပါဒယောပိ[3] ဓမ္မာ "ရူပံ လောကေ ပိယရူပံ သာတရူပံ၊ ဇွေသာ တဏှာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတီ"တိ တဏှာဝတ္ထုဘာဝတော ပိယရူပသာတရူပ-ဘာဝေန ဝုတ္တာ၊ စက္ခာဒိကေ ပန မုဋ္ဌိတ္ဝာ အတ္တဘာဝပညတ္တိယာ အဘာဝ-တော "မမ စက္ခု၊ မမ သောတ"န္တိအာဒိနာ အဓိကသိနေဟဝတ္ထုဘာဝေန[4] စက္ခာဒယော သာတိသယံ ပိယရူပံ သာတရူပန္တိ နိဒ္ဒေသံ အရဟန္တိတိ ဒဿေတုံ "ပိယရူပံ သာတရူပန္တိ ဧဝါ ဘိက္ခဝေ ဆန္နေတံ အဗ္ဘတ္တိကာနံ အာယတနာနံ အဓိဝစန"န္တိ ဝုတ္တံ။

ဩရမ္ဘာဂိယာနန္တိ ဇွေ ဩရံ ဝုစ္စတိ ကာမဓာတု၊ တပ္ပရိယာပန္နာ ဩရမ္ဘာဂါ၊ ပစ္စယဘာဝေန တေသံ ဟိတာတိ ဩရမ္ဘာဂိယာ။ ယဿ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ တံ ပုဂ္ဂလံ ဝဋ္ဋသ္မိံ သံယောဇေန္တိ ဗန္ဓန္တိတိ သံယောဇနာနိ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိစိကိစ္ဆာသီလဗ္ဗတပရာမာသကာမရာဂပျာပါဒါနံ ဧတံ အဓိဝစနံ

၁-အံ ၂-၃၆-ပိဋ္ဌေ။
၂-ယဒိ ပိယရူပါဒယောပိ (သီ)
၃-မ ၃-၁၃၈၊ အံ ၁-၂၅၆-ပိဋ္ဌေသု။
၄-အဓိကသိနေဟဝတ္ထုဘာဝတော (သီ၊ သျာ)

တေ ဟိ ကာမဘဝူပဂါနံ သဒ္ဓါရာနံ ပစ္စယာ ဟုတ္ဝာ ရူပါရူပဓာတုတော ဟေဋ္ဌာဘာဝေန နိဟီနဘာဝေန သြရမ္ဘာဂဘူတေန ကာမဘဝေန သတ္တေ သံယောဇေန္တိ။ တေနေဝ တေသံ ဟေဋ္ဌာရဟဒသဒ္ဒိသတာ ဒိဝိတာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ **ဥမိဘယန္တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ကောဓုပါယာသဿေတံ အဓိဝစနန္တိ** ဘာယတိ တေသ္မာတိ ဘယံ၊ ဥမိ ဇဝ ဘယန္တိ ဥမိဘယံ။ ကုဗ္ဗနဋ္ဌေန ကောဓော၊ သ္မေဝ စိတ္တာသ သရီရသ် စ အဘိပ္ပမဒ္ဒနုပဇေဓနုပ္ပါဒနေန ဒဋ္ဌံ အာယာသနဋ္ဌေန ဥပါယာသော။

ဇ္ဈေ စ အနေကဝါရံ ပဝတ္တိတ္ဝာ အတ္တနာ သမဇေတံ[1] သတ္တံ အဇ္ဈောတ္ထရိတ္ဝာ သီသံ ဥက္ခိပိတုံ အဒတ္ဝာ အနယဗျသနာပါဒနေန ကောဓုပါယာသသဿ ဥမိသဒိသတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တထာ ကာမဂုဏာနံ ကိလေသာဘိဘူတေ သတ္တေ ဇ္ဈတော စ ဇ္ဈော, ဇ္ဈော စ ဇ္ဈတောတိ ဇဝံ မနာပိယရူပါဒိဝိသယသဒ္ဓါတေ အတ္တနိ သံသာရေတ္ဝာ ယထာ တတော ဗဟိဘူတေ နေက္ခမ္မေ စိတ္တမ္ပိ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဇဝံ အာဝဇ္ဇေတ္ဝာ ဗျသနာပါဒနေန အာဝဇ္ဇသဒိသတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ယထာ ပန ဂဟရက္ခသော ပိ အာရက္ခရဟိတံ အတ္တနော ဂေါစရဘူမိဂတံ ပုရိသံ အဘိဘုယျ ဂဟေတ္ဝာ အဂေါစရေ ဋ္ဌိတမ္ပိ ရက္ခသမာယာယ ဂေါစရံ နေတ္ဝာ ဘေရဝရူပဒဿနာဒိနာ အဝသံ အတ္တနော ဥပကာရံ ကာတုံ အသမတ္ထံ ကတ္ဝာ အန္ဓာဝိသိတ္ဝာ ဝဏ္ဏဗလဘောဂယသသုခေဟိပိ ဝိယောဇေန္တော မဟန္တံ အနယဗျသနံ အာပါဒေတိ၊ ဇဝံ မာတုဂါမောပိ ယောနိသောမနသိကာရရဟိတံ အဝိရပုရိသံ ဇ္ဈတ္ထိကုတ္တဘူတေဟိ အတ္တနော ဟာဝဘာဝဝိလာသေဟိ[2] အဘိဘုယျ ဂဟေတ္ဝာ ဝိရဇ္ဈာတိယမ္ပိ အတ္တနော ရူပါဒိဟိ ပလောဘနဝသေန ဇ္ဈတ္ထိမာယာယ အန္ဓာဝိသိတ္ဝာ အဝသံ အတ္တနော ဥပကာရဓမ္မေ သိလာဒယော သမ္ပာဒေတုံ အသမတ္ထံ ကရောန္တော ဂုဏဝဏ္ဏာဒိဟိ ဝိယောဇေတ္ဝာ မဟန္တံ အနယဗျသနံ အာပါဒေတိ၊ ဇဝံ မာတုဂါမဿ ဂဟရက္ခသဿဒိသတာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ တေန ဝုတ္တံ “အာဝဋ္ဋန္တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဇ္ဇိတံ ကာမဂုဏာနံ အဓိဝစနံ၊ ဂဟရက္ခသောတိ ခေါ ဘိက္ခဝေ မာတုဂါမဿေတံ အဓိဝစန”န္တိ။

ပဋိသောတော်တိ ခေါ ဘိက္ခဝေ နေက္ခမ္မဿေတံ အဓိဝစနန္တိ ဇ္ဈေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ သဟ ဥပစာရေန ပဌမဇ္ဈာနံ ဝိပဿနာပညာ စ နိဗ္ဗာနဉ္စ နေက္ခမ္မံ နာမ၊ သဗ္ဗေပိ ကုသလာ ဓမ္မာ နေက္ခမ္မံ နာမ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

၁-သမဇေဂံ (သျာ) ၂-ဟာသဘာဝဝိလာသေဟိ (သျာ၊က)

"ပဗ္ဗဇ္ဇာ ပဌမံ ဈာနံ၊ နိဗ္ဗာနဉ္စ ဝိပဿနာ။
သမ္ဗောဓိ ကုသလာ ဓမ္မာ၊ နေက္ခမ္မန္တိ ပဝုစ္စရေ"တိ။

ဣမေသံ ပန ပဗ္ဗဇ္ဇာဒီနံ တဏ္ဍာသောတဲသ ပဋိလောမတော ပဋိသောတ-သဒိသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အဝိသေသေန ဟိ ဓမ္မဝိနယော နေက္ခမ္မံ, တဿ အဓိဋ္ဌာနံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ၊ ဓမ္မဝိနယော စ တဏ္ဍာသောတဿ ပဋိသောတံ ဝုစ္စတိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

"ပဋိသောတဂါမိံ နိပုဏံ၊ ဂမ္ဘီရံ ဒုဒ္ဒသံ အဏုံ။
ရာဂရတ္တာ န ဒက္ခန္တိ၊ တမောခန္ဓေန အာဝုတာ"တိ[1]။

ဝိရိယာရမ္ဘသာတိ စတုဗ္ဗိဓသမ္မပ္ပဓာနဝိရိယဿ။ တဿ ကာမောဃာဒိ-ဘေဒတဏ္ဍာသောတသန္တရဏဿ ဟတ္ထေဟိ ပါဒေဟိ စတုရင်္ဂနဒီသောတ-သန္တရဏဝါယာမဿ သဒိသတာ ပါကဋာယေဝ။ တထာ နဒီသောတဿ တီရေ ဋ္ဌိတဿ စက္ခုမတော ပုရိသဿ ကာမာဒိံ စတုဗ္ဗိဓမ္ပိ ဩဃံ တရိတ္ဝာ တဿ ပရတီရဘူတေ နိဗ္ဗာနထလေ ဋ္ဌိတဿ ပဗ္ဗတဟိ စက္ခူဟိ စက္ခုမတော ဘဂဝတော သဒိသဘာဝေါ။ တေန ဝုတ္တံ "စက္ခုမာ ပုရိသော။ပ။ သမ္မာ-သမ္ဗုဒ္ဓဿာ"တိ။

တတြိဒံ ဩပမ္မသံသန္ဒနံ—နဒီသောတော ဝိယ အနုပုဗ္ဗဓန္ဓဝသေန ပဝတ္တ-မာနော တဏ္ဍာသောတော၊ တေန ဝုယ္ဟမာနော ပုရိသော ဝိယ အနုမတဂ္ဂေ သံသာရဝဋ္ဋေ ပရိဗ္ဘမနတော တဏ္ဍာသောတေန ဝုယ္ဟမာနော သတ္တော၊ တဿ တတ္ထ ဝိယရူပဿာတရူပဝတ္ထုဿိဒ် အဘိနိဝေသော ဝိယ ဣမဿ စက္ခာ-ဒိသု အဘိနိဝေသော၊ သဉ်ဇိသာဝဋ္ဋသဂဟရက္ခသော ဟေဋ္ဌာရဟဒေါ ဝိယ ကောဓုပါယာသပဗ္ဗကာမဂုဏမာတုဂါမသမာဂုလော ပဗ္ဗောရမ္ဘာဂိယသံ-ယောဇနသမူဟော၊ တမတ္ထံ ယထာဘူတံ ဝိဒိတ္ဝာ တဿ နဒီသောတဿ ပရတီရေ ဋ္ဌိတော စက္ခုမာ ပုရိသော ဝိယ သကလံ သံသာရာဒိနဝံ သမ္ဗဉ္ဇဉ္ဇေယျဓမ္မံ ယထာဘူတံ ဝိဒိတ္ဝာ တဏ္ဍာသောတဿ ပရတီရဘူတေ နိဗ္ဗာနထလေ ဋ္ဌိတော သမန္တစက္ခု ဘဂဝါ၊ တဿ ပုရိသဿ တသ္မိံ နဒီယာ သောတေန ဝုယ္ဟ-မာနေ ပုရိသေ အနုကမ္ပာယ ရဟဒဿ ရဟဒါဒိနဝဿ စ အာစိက္ခနံ ဝိယ တဏ္ဍာသောတေန ဝုယ္ဟမာနဿ သတ္တဿ[2] မဟာကရုဏာယ ဘဂ-ဝတော တဏ္ဍာဒိနံ တဒါဒိနဝဿ စ ဝိဘာဝနာ၊ တဿ ဝစနံ အသဒ္ဒဟိတ္ဝာ

၁-ဒီ ၂-၃၁၊ မ ၁-၂၂၄၊ သံ ၁-၁၃၈-ဝိတ္ထေသု။　　၂-ဝုယ္ဟမာနေ ပုရိသေ (သီ)

အနုသောတဂါမိနော တသ္သ ပုရိသသ္သ တသ္မိံ ရဟဒေ မရဏပ္ပတ္တိမရဏ-
မတ္တဒုက္ခပ္ပတ္တိယော ဝိယ ဘဂဝတော ဝစနံ အသမ္မဋ္ဌန္တသ္သ အပါယုပ္ပတ္တိ,
သုဂတိယံ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိ စ၊ တသ္သ ပန ဝစနံ သဒ္ဒဟိတ္ဝာ ဟတ္ထေဟိ စ
ပါဒေဟိ စ ဝါယာမကရဏံ ဝိယ တေန စ ဝါယာမေန ပရတီရံ ပတ္ဝာ
သုခေန ယထိစ္ဆိတဋ္ဌာနဂမနံ ဝိယ ဘဂဝတော ဝစနံ သမ္မဋ္ဌတ္တာ တဿာဒိသု
အာဒိနဝံ ပဿိတ္ဝာ တဿာသောတသ္သ ပဋိသောတပဗ္ဗဇ္ဇာဒိနေက္ခမ္မဝသေန
ဝိရိယာရမ္ဘော, အာရဒ္ဓဝိရိယသ္သ စ တေနေဝ ဝိရိယာရမ္ဘေန တဿာသော-
တာတိက္ကမနံ, နိဗ္ဗာနတီရံ ပတ္ဝာ အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိဝသေန ယထာရုစိ
သုခဝိဟာရောတိ။

ဂါထာသု **သဟာဝိ ဒုက္ခေန ဇဟေယ္ယ ကာမေ**တိ ဗျာနမဂ္ဂါမိဂမတ္ထံ
သမထဝိပဿနာနုယောဂံ ကရောန္တော ဘိက္ခု ယဒိပိ တေသံ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ
ကိလေသေန ကသိရေန သမ္ဖုဋ္ဌတိ၊ န သုခေန ဝိထိံ ဩတရတိ ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝနာယ
ကိလေသာနံ ဗလဝဘာဝတော, ဇှာန်္နဿုယာနံ ဝါ အတိက္ကဘာဝတော၊ တထာ
သတိ သဟာဝိ ဒုက္ခေန ဇဟေယ္ယ ကာမေ၊ ပဌမဇ္ဈာနေန ဝိက္ခမ္ဘေန္တော
တတိယမဂ္ဂေန သမုစ္ဆိန္ဒန္တော ကိလေသကာမေ ပဇဟေယ္ယ။ ဇတေန ဒုက္ခပဋိ-
ပဒေ ဗျာနမဂ္ဂေ ဒသေတိ။

ယောဂက္ခေမံ အာယတိံ ပတ္ထယာနောတိ အနာဂါမိတံ အရဟတ္တံ
ဇုဏ္ဍန္တော အာကခ်ံမာနော။ အယံ ဟေတ္ထ အဓိပ္ပါယော—ယဒိပိ ဇတေရဟိ
ကိလေသေန ကသိရေန ဗျာနပုရိမမဂ္ဂေ အဓိဂစ္ဆာမိ၊ ဇုမေ ပန နိဿာယ ဥပရိ
အရဟတ္တံ အဓိဂန္တ္ဝာ ကတကိစ္စော ပဟီနသဗ္ဗဒုက္ခော ဘဝိဿာမီတိ သဟာဝိ
ဒုက္ခေန ဗျာနာဒိဟိ ကာမေ ပဇဟေယ္ယာတိ။ အထ ဝါ ယော ကာမဝိတက္က-
ဗဟုလော ပုဂ္ဂလော ကလျာဏမိတ္တာဿ ဝသေန ပဗ္ဗဇ္ဇံ သိလဝိသောဓနံ
ဗျာနာဒိနံ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပတ္တိံ ဝါ ပဋိပဇ္ဇန္တော ကိလေသေန အဿုမုခေါ
ရောဒမာနော တံ ဝိတက္ကံ ဝိက္ခမ္ဘေတိ၊ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “သဟာဝိ ဒုက္ခေန
ဇဟေယ္ယ ကာမေ”တိ။ သော ဟိ ကိလေသေနဝိ ကာမေ ပဇဟန္တော ဗျာနံ
နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ တံ ဗျာနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ ဝိပဿန္တော အနုက္ကမေန အရဟတ္တေ
ပတိဋ္ဌဟေယ္ယ။ တေန ဝုတ္တံ “ယောဂက္ခေမံ အာယတိံ ပတ္ထယာနော”တိ။

သမ္မပ္ပဇာနောတိ ဝိပဿနာသဟိတာယ မဂ္ဂပညာယ သမ္မဒေဝ ပဇာ-
နန္တော။ **သုဝိမုတ္တစိတ္တော**တိ တသ္သ အရိယမဂ္ဂါဓိဂမသ္သ အနန္တရံ ဖလဝိမုတ္တိယာ
သုဋ္ဌု ဝိမုတ္တစိတ္တော။ **ဝိမုတ္တိယာ ဖဿယေ တတ္ထ တတ္ထာ**တိ တသ္မိံ တသ္မိံ

မဂ္ဂဖလာမိဂမနကာလေ ဝိမုတ္တိ° နိဗ္ဗာနံ ဖဿယေ ဖုသေယျ ပါပုဏေယျ အဓိ-ဂစ္ဆေယျ သစ္ဆိကရေယျ။ ဥပယောဂတ္ထေ ဟိ "ဝိမုတ္တိယာ"တိ ဣဒံ သာမိဝစနံ။ ဝိမုတ္တိယာ ဝါ အာရမ္မဏဘူတာယ တတ္ထ တတ္ထ တံတံဖလသမာပတ္တိကာလေ အတ္တနော ဖလစိတ္တံ ဖဿယေ ဖုသေယျ ပါပုဏေယျ၊ နိဗ္ဗာနောဂဓာယ ဖလသမာပတ္တိယာ ဝိဟရေယျာတိ အတ္ထော။ **သ ဝေဒဂူ**တိ သော ဝေဒသမ်ပိ-တေန မဂ္ဂဉ္ဈာနေန စတုန္နံ သစ္စာနံ ဂတတ္တာ ပဋိဝိဒ္ဓတ္တာ ဝေဒဂူ။ **လောက-န္တဂူ**တိ ခန္ဓလောကဿ ပရိယန္တံ ဂတော။ သေသံ သုဝိညေယ္ယမေဝ။

ဒသမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-စရသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၀။ ကောဒသမေ **စရတော**တိ ဂစ္ဆန္တဿ, စင်္ကမန္တဿ ဝါ။ **ဥပ္ပဇ္ဇ**တိ **ကာမဝိတက္ကော ဝါ**တိ ဝတ္ထုကာမေသု အဝိတရာဂတာယ တာဒိသေ ပစ္စယေ ကာမပဋိသံယုတ္တော ဝါ ဝိတက္ကော ဥပ္ပဇ္ဇတိ စေ, ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **ဗျာပါဒဝိ-တက္ကော ဝါ ဝိဟိ°သာဝိတက္ကော ဝါ**တိ အာဃာတနိမိတ္တဗျာပါဒပဋိသံယုတ္တော ဝါ ဝိတက္ကော, လေဿ္ဟဒဏ္ဍာဒိဟိ ပရဝိဟေဌနဝသေန ဝိဟိ°သာပဋိသံယုတ္တော ဝါ ဝိတက္ကော ဥပ္ပဇ္ဇတိ စေတိ သမ္ဗန္ဓော။ **အဓိဝါသေတိ**တိ တံ ယထာဝုတ္တံ ကာမဝိတက္ကာဒိ° ယထာပစ္စယံ အတ္တနော စိတ္တေ ဥပ္ပန္နံ "ဗုတိပါယံ ဝိတက္ကော ပါပကော၊ ဗုတိဝိ အကုသလော၊ ဗုတိဝိ သာဝဇ္ဇော၊ သော စ ခေါ အတ္တဗျာ-ဗာဓာယဝိ သံဝတ္တတိ"တိအာဒိနာ နယေန ပစ္စဝေက္ခဏာယ အဘာဝတော **အဓိဝါသေတိ** အတ္တနော စိတ္တံ အာရောပေတ္ဝာ ဝါသေတိ စေ၊ အဓိဝါသေန္တော-ယေဝ စ **နပ္ပဇဟတိ** တဒင်္ဂါဒိပ္ပဟာနဝသေန နာ ပဋိနိဿဇ္ဇတိ၊ တတော ဧဝ **နာ ဝိနောဒေတိ** အတ္တနော စိတ္တသန္တာနတော နာ နုဒတိ နာ နိဟရတိ၊ တထာ အဝိနောဒနတော **နာ ဗျန္တီကရောတိ** နာ ဝိဂတန္တံ ကရောတိ။ အာတာဝီ ပဟိ-တတ္တော ယထာ တေသံ အန္တောဝိ နာဝသိဿတိ အန္တမသော ဘင်္ဂမတ္တမ်ပိ၊ ဧဝံ ကရောတိ၊ အယံ ပန တထာ နာ ကရောတိတိ အတ္ထော။ တထာဘူတော၁ဝ **နာ အနဘာဝံ ဂမေတိ** အနု အနု အဘာဝံ နာ ဂမေတိ။ နာ ပဇဟတိ စေ, နာ ဝိနော-ဒေတိ စေတိအာဒိနာ စေ-သဒ္ဒိ ယောဇေတ္ဝာ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

စရန္တိ စရန္တော။ **ဧဝံဘူတော**တိ ဧဝံ ကာမဝိတက္ကာဒိပါပဝိတက္ကေဟိ သမင်္ဂီဘူတော။ **အနာတာဝီ အနောတ္တာဝီတိ**[1] ကိလေသာနံ အာတာပနသ

၁-အနောတ္တပ္ပီတိ (သီ၊ သျာ၊ က)

ဝိရိယသဲ့ အဘာဝေန အနာတာပီ၊ ပါပုတြာသအာတာပနပရိတာပနလက္ခ-
ဏာသ သြတ္တာပ္ပသ အဘာဝေန အနောတ္တာပီ။ **သတတံ သမိတန္တိ** သဗ္ဗကာလံ
နိရန္တရံ။ **ကုသီတော ဟီနဝီရိယော**တိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ ပရိဟာယိတ္တာ
အကုသလပက္ခေ ကုစ္ဆိတံ သီဒနတော ကောသဇ္ဇသမန္နာဂမေန စ ကုသီတော,
သမ္မပ္ပဓာနဝိရိယာဘာဝေန ဟီနဝီရိယော ဝိရိယဝိရဟိတောတိ ဝုစ္စတိ
ကထိယတိ။ **ဒ္ဝိတသာ**တိ ဂမနံ ဥပစ္ဆိန္နဒ္ဓာ တိဋ္ဌတော။ သယနဇ္ဈရိယာပထသ
ဝိသေသတော ကောသဇ္ဇပက္ခိကတ္တာ ယထာ တံသမင်္ဂိနော ဝိတက္ကာ
သမ္ဘဝန္တိ၊ တံ ဒဿေတုံ **"ဇာဂရဿာ"**တိ ဝုတ္တံ။

သုက္ကပက္ခေ **တန္ဒြေ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု နာဓိဝါသေတီ**တိ အာရဒ္ဓဝီရိယဿာဝိ
ဝိဟရတော အနာဒိမတိ သံသာရေ စိရကာလဘာဝိတေန တထာရူပပ္ပစ္စယ-
သမာယောဂေန သတိသမ္မောသေန ဝါ ကာမဝိတက္ကာဒိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စေ၊ တံ ဘိက္ခု
အတ္တနော စိတ္တံ အာရောပေတ္တာ နု ဝါသေတိ စေ၊ အဇ္ဈတ္တရေ နု ဝါသေတိ
စေတိ[၁] အတ္ထော။ အနဓိဝါသေန္တော ကိံ ကရောတိတိ? **ပဇဟတိ** ဆဍ္ဍေတိ။ ကိံ
ကစဝရံ ဝိယ ပဋိကေန? နု ဟိ၊ အပိစ ခေါ တံ **ဝိနောဒေတိ** နုဒတိ နီဟရတိ။
ကိံ ဗလိဗဒ္ဒံ ဝိယ ပတောဒေန? နု ဟိ၊ အထ ခေါ နံ **ဗျန္တီကရောတိ** ဝိဂတန္တံ
ကရောတိ။ ယထာ တေသံ အန္တောပိ နာဝသိသတိ အန္တမသော ဘင်္ဂမတ္တမ္ပိ၊
တထာ တေ ကရောတိ။ ကထံ ပန တေ တထာ ကရောတိ? **အနဘာဝံ ဂမေတီ**
အနု အနု အဘာဝံ ဂမေတိ၊ ဝိက္ခမ္ဘနပ္ပဟာနေန ယထာ သုဝိက္ခမ္ဘိတာ ဟောန္တိ၊
တထာ နေ ကရောတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဧဝံဘူတောတိအာဒိသု ဧဝံ ကာမဝိတက္ကာဒိနံ အနဓိဝါသနေန သုဝိသုဒ္ဓါ-
သယော သမာနော တာယ စ အာသယသမ္ပတ္တိယာ တန္နိမိတ္တာယ စ ပယောဂ-
သမ္ပတ္တိယာ ပရိသုဒ္ဓသီလော ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒ္ဝါရော ဘောဇနေ မတ္တညူ သတိ-
သမ္ပဇညေန သမန္နာဂတော ဇာဂရိယံ အနုယုတ္တော တဒဂ်ါဒိဝသေန ကိလေ-
သာနံ အာတာပနလက္ခဏေန ဝိရိယေန သမန္နာဂတတ္တာ **အာတာပီ** သမ္ပဇာနော
ပါပုတြာသေန သမန္နာဂတတ္တာ **သြတ္တာပီ သတတံ** ရတ္တိန္ဒိဝံ **သမိတံ** နိရန္တရံ
သမထဝိပဿနာဘာဝနာနုယောဂဝသေန စတုဩဃသမ္မပ္ပဓာနသိဒ္ဓိယာ **အာရဒ္ဓ-
ဝီရိယော ပဟိတတ္တော** နိဗ္ဗာနံ ပဋ္ဌပေသိတစိတ္တော**တိ ဝုစ္စတိ** ကထိယတီတိ
အတ္ထော။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။

၁-နာဓိဝါသေတိ စေတိ (က)

ဂါထာသု **ဧဟနိသိတန္တိ** ဣဓေဟဝါသိဟိ အပရိစ္စတ္တာတ္တာ ဧဟဝါသိနံ သဘာဝတ္တာ ဧဟမမ္မတ္တာ ဝါ ဧဟံ ဝုစ္စတိ ဝတ္ထုကာမော၊ အထ ဝါ ဧဟပဋိဗဒ္ဓဘာဝတော ကိလေသကာမာနံ နိဝါသဋ္ဌာနဘာဝတော တံဝတ္ထုကတ္တာ ဝါ ကာမဝိတက္ကာဒိ ဧဟနိသိတံ နာမ။ **ဣမဉ္စာဟံ ပဋိပန္နော**တိ ယသ္မာ အရိယမဂ္ဂသ္သ ဥပ္ပထဘာဝတော အဘိဇ္ဈာဒယော တဒေကဋ္ဌမ္ပိ စ ကုမ္မဂ္ဂေါ၊ တသ္မာ ကာမဝိတက္ကာဒိဗဟုလော ပုဂ္ဂလော ကုမ္မဂ္ဂံ ပဋိပန္နော နာမ။ **မောဟနေယ္ယသု မုဆ္ဆိတော**တိ မောဟသံဝတ္တနိယေသု ရူပါဒိသု မုစ္ဆိတော သမ္မတ္တော အဇ္ဈောပန္နော။ **သမ္မောဓိန္တိ** အရိယမဂ္ဂဉာဏံ။ **မုဋ္ဌါ**နွိ ဖုသိတုံ ပတ္တုံ **သော တာဒိသော** မိဆ္ဆာသင်္ကပ္ပဂေါစရော အဘဗ္ဗော၊ နာ ကဒါစိ တုံ ပါပုဏာတီတိ အတ္ထော။

ဝိတက္ကံ သမယိတ္ထာနာတိ ယထာဝုတ္တံ မိဆ္ဆာဝိတက္ကံ ပဋိသမ်ါနဘာဝနာဗလေဟိ ဝူပသမေတ္ဝာ။ **ဝိတက္ကူပသမေ ရတော**တိ နဝန္နမ္ပိ မဟာဝိတက္ကာနံ အစ္ဆန္နဝူပသမဘူတေ အရဟတ္တေ နိဗ္ဗာနေ ဇေဝ ဝါ အဇ္ဈာသယေန ရတော အဘိရတော။ **ဘဗ္ဗော သော တာဒိသော**တိ သော ယထာဝုတ္တော သမ္မာပဋိပဇ္ဇမာနော ပုဂ္ဂလော ပုဗ္ဗဘာဂေ သမထဝိပဿနာဗလေန သဗ္ဗဝိတက္ကေ ယထာရဟံ တဒင်္ဂါဒိဝသေန ဝူပသမေတ္ဝာ ဌိတော၊ ဝိပဿနံ ဥဿုက္ကာပေတ္ဝာ မဂ္ဂပဋိပါဋိယာ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏသင်္ခါတံ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတဉ္စ အနုတ္တရံ သမ္ဗောဓိံ ဖုဋ္ဌုံ အဓိဂန္တုံ ဘဗ္ဗော သမတ္ထော တိ။

ကောဒသမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-သမ္မန္နသီလသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၁။ ဒွါဒသမေ **သမ္မန္နသီလာ**တိ ဏ္ဌေ တိဝိဓံ သမ္မန္နံ ပရိပုဏ္ဏသမ်ဂီမဒုရဝသေန။ တေသု——

"သမ္မန္နံ သာလိကေဒါရံ၊ သုဝါ ဘုဉ္ဇန္တိ ကောသိယ။
ပဋိဂေဒေမိ တေ ဗြဟ္မေ၊ နာ နေ ဝါရေတုမုသဟေ"တိ[1]——

ဏ္ဌေ ပရိပုဏ္ဏဏ္ဌော သမ္မန္နသဒ္ဒေါ။ "ဏ္ဍမိနာ ပါတိမောက္ခသံဝရေန ဥပေတော ဟောတိ သမုပေတော ဥပဂတော သမုပဂတော သမ္မန္နော သမန္နာဂတော"တိ[2] ဏ္ဌေ သမဂ်ီဘာဝဏ္ဌော သမ္မန္နသဒ္ဒေါ။ "ဏ္ဍမိသာ ဘန္တေ မဟာပထဝီယာ

၁-ခု ၅-၂ ၇၆-ဖဋ္ဌေ။　　၂-အဘိ ၂-၂၅၅-ဖဋ္ဌေ။

ဟေဋ္ဌိမတလံ သမ္ပန္နံ၊ သေယျထာပိ ခုဒ္ဒမဓုံ အနီလကံ၊ ဧဝမသ်ာဒ”န္တိ ထြေ မဓုရထြော သမ္ပန္နသဒ္ဒေါ။ ဇုဓ ပန ပရိပုဏ္ဏထြေပိ သမဂ်ိဘာဝေပိ ဝဋ္ဋတိ၊ တသ္မာ **သမ္ပန္နသီလာ**တိ ပရိပုဏ္ဏသီလာ ဟုတ္ဝာတိပိ, သီလသမဂ်ိနော ဟုတ္ဝာတိပိ ဧဝမေထြ အထြော ဝေဒိတဗ္ဗော။

တထြ “ပရိပုဏ္ဏသီလာ”တိ ဇုမိနာ အထြေန ခေတ္တဒေါသဝိဂမေန ခေတ္တ-ပါရိပူရိ ဝိယ ပရိပုဏ္ဏံ နာမ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ခေတ္တဒေါသဝိဂမေန ခေတ္တပါရိပူရိ ဝိယ သီလဒေါသဝိဂမေန သီလပါရိပူရိ ဝုတ္တာ”တိ။ “သီလ-သမဂ်ိနော”တိ ဇုမိနာ ပန အထြေန သီလေန သမဂ်ိဘူတာ သမောဓာနဂတာ သမန္နာဂတာ ဟုတ္ဝာ ဝိဟရထာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တထြ ဒ္ဝိဟိ ကာရဏေဟိ သမ္ပန္နသီလတာ ဟောတိ သီလဝိပတ္တိယာ အာဒီနဝဒဿနေန, သီလသမ္ပတ္တိယာ အာနိသံသဒဿနေန စ။ တဒုဘယမ္ပိ **ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ**၂ ဝုတ္တနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တထြ “သမ်္ပန္နသီလာ”တိ ထြောဝတာ ကိရ ဘဂဝါ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ “ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတာ”တိ ဇုမိနာ ဇေဋ္ဌကသီလံ ဒသ္သေတိတိအာဒိနာ ထြေ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေဝ။ **ကိမသ္သ ဥတ္တရိ ကရဏီယန္တိ** ဧဝံ သမ္ပန္နသီလာနံ ဝိဟရတံ တုမှာကံ ကိန္တိ သိယာ ဥတ္တရိ ကာတဗ္ဗံ၊ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗန္တိ စေတိ အထြော။

ဧဝံ “သမ္ပန္နသီလာ ဘိက္ခဝေ ဝိဟရထာ”တိအာဒိနာ သမ္ဗာဒနူပါယေန သဒ္ဓိံ သီလသမ္ပဒါယ ဘိက္ခူ။ နိယောဇေန္တော အနေကပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနံ ကတ္ဝာ ဒေသနံ အာရဘိတ္ဝာ ဇုဒါနိ ယသ္မာ ကေပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနဝသေန ပဝတ္တိတာပိ ဘဂဝတော ဒေသနာ အနေကပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနာဝ ဟောတိ သဗ္ဗသာဓာရဏာတ္တာ၊ တသ္မာ တံ ကေပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာနဝသေန ဒသ္သေန္တော **“စရတော စေဝိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု၊ နော”**တိအာဒိမာဟ။

တထြ အဘိဏှာယတိ ဧတာယာတိ **အာဘိဏှာ၊** ပရဘာဂ္ဂာဘိဏှာယန-လက္ခဏာသ လောဘဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဗျာပဇ္ဇတိ ပူတိဘာဝတိ စိတ္တံ ဧတေနာတိ **ဗျာပါဒေါ၊** “အနတ္ထံ မေ အစရီ”တိအာဒိနယပ္ပဝတ္တာသ ကောန-ဝိသတိအာဃာတဝတ္ထုဝိသယာသ ဒေါဿဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဥဘိန္နမ္ပိ “တထြ ကတမော ကာမဿန္ဒော၊ ယော ကာမေသု ကာမဿန္ဒော ကာမဿ္မေဟော ကာမပိပါသာ ကာမပရိဠာဟော ကာမမုစ္ဆာ ကာမဇ္ဈောသာန”န္တိ?, တထာ “လောဘော လုဇ္ဈနာ လုဇ္ဈိတတ္တံ သာရာဂေါ သာရဇ္ဇနာ သာရဇ္ဇိတတ္တံ အဘိဏှာ လောဘော အကုသလမူလ”န္တိအာဒိနာ၇, “ဒေါသော ဒုဿနာ

၁-ဝိ ၁-၈-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၄၈-ဝိဋ္ဌေ။ ၃-အဘိ ၁-၂၃၂-ဝိဋ္ဌေ။ ၄-အဘိ ၁-၉၄-ဝိဋ္ဌေ။

ဒုဿီတတ္တံ ဗျာပတ္တိ ဗျာပဇ္ဇနာ ဗျာပဇ္ဇိတတ္တံ ဝိရောဓော ပဋိဝိရောဓော စက္ကိက္ကံ အသုရောပေါ အနတ္တမနတာ စိတ္တဿာ"တိအာဒိနာ[၁] စ ဝိတ္ထာရော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဝိဂတော ဟောတီ**တိ အယဉ္စ အဘိဇ္ဈာ အယဉ္စ ဗျာပါဒေါ ဝိဂတော ဟောတိ အပဂတော၊ ပဟီနော ဟောတီတိ အတ္ထော။ တ္ထောဝတာ ကာမဆ္ဆန္ဒနီဝရဏဿ စ ဗျာပါဒနီဝရဏဿ စ ပဟာနံ ဒဿိတံ ဟောတိ။

ထိနမိဒ္ဓန္တိ ထိနဉ္စေဝ မိဒ္ဓဉ္စ။ တေသု စိတ္တဿ အကမ္မညတာ ထိနံ၊ အာလသိယဿေတံ အဓိဝစနံ၊ ဝေဒနာဒီနံ တိဏ္ဏံ ခန္ဓာနံ အကမ္မညတာ မိဒ္ဓံ၊ ပစလာယိကဘာဝဿေတံ အဓိဝစနံ။ ဥဘိန္နမ္ပိ "တတ္ထ ကတမံ ထိနံ၊ ယာ စိတ္တဿ အကလ္လတာ အကမ္မညတာ ဩလီယနာ သလ္လီယနာ။ တတ္ထ ကတမံ မိဒ္ဓံ၊ ယာ ကာယဿ အကလ္လတာ အကမ္မညတာ ဩနာဟော ပရိယောနာဟော"တိအာဒိနာ[၂] နယေန ဝိတ္ထာရော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စန္တိ ဥဒ္ဓစ္စဉ္စေဝ ကုက္ကုစ္စဉ္စ။ တတ္ထ ဥဒ္ဓစ္စံ နာမ စိတ္တဿ ဥဒ္ဓတာကာရော၊ ကုက္ကုစ္စံ နာမ အကတကလ္ယာဏာဒိဿ ကတပါပဿ တပ္ပစ္စယာ ဝိပ္ပဋိသာရော။ ဥဘိန္နမ္ပိ "တတ္ထ ကတမံ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ယံ စိတ္တဿ ဥဒ္ဓစ္စံ အဝူပသမော စေတသော ဝိက္ခေပေါ ဘန္တတ္တံ စိတ္တဿာ"တိအာဒိနာ[၂] ဝိတ္ထာရော။ "အကတံ ဝတ မေ ကလ္ယာဏံ၊ အကတံ ကုသလံ၊ အကတံ ဘီရုတ္တာနံ၊ ကတံ ပါပံ၊ ကတံ လုဒ္ဒံ၊ ကတံ ကိဗ္ဗိသ"န္တိအာဒိနာ[၃] ပဝတ္တိအာကာရော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဝိစိကိစ္ဆာတိ ဗုဒ္ဓါဒိသု သံသယော။ တဿာ "သတ္ထရိ ကင်္ခတိ ဝိစိကိစ္ဆတိ နာမိမုစ္စတိ န သမ္မသိဒတိ"တိအာဒိနာ[၄], "တတ္ထ ကတမာ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ယာ ကင်္ခါ ကင်္ခါယနာ ကင်္ခါယိတတ္တံ ဝိမတိ ဝိစိကိစ္ဆာ ဒ္ဝေဠှကံ ဒ္ဝေဓာပထော သံသယော အနေကံသဂ္ဂါဟော အာသပ္ပနာ ပရိသပ္ပနာ အပရိယောဂါဟနာ ဆမ္ဘိတတ္တံ စိတ္တဿ မနောဝိလေခေါ"တိအာဒိနာ[၅] စ နယေန ဝိတ္ထာရော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဧတ္ထ စ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒဒိဋ္ဌိနံ ဝိဂမဝသေန စ ပဟာနဝသေန စ တေသံ ဝိက္ခမ္ဘနမေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ[၆]။ ယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ—

"သော အဘိဇ္ဈံ လောကေ ပဟာယ ဝိဂတာဘိဇ္ဈေန စေတသာ ဝိဟရတိ၊ အဘိဇ္ဈာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဗျာပါဒပဒေါသံ ပဟာယ အဗျာပန္နစိတ္တော ဝိဟရတိ၊ ဗျာပါဒပဒေါသာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ထိနမိဒ္ဓံ ပဟာယ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓေါ ဝိဟရတိ အာလောကသညီ

၁-အဘိ ၁-၁၀၁-၂၄၄-ပိဋ္ဌေသု။　၂-အဘိ ၁-၂၃၃-ပိဋ္ဌေ။　၃-မ ၃-၂၀၃၊၃ ၁၀-၁၅၅-ပိဋ္ဌေသု။
၄-အဘိ ၂-၃၇၉-ပိဋ္ဌေ။　၅-အဘိ ၁-၂၀၈-ပိဋ္ဌေ။　၆-အဓိပ္ပေတံ (သီ၊ သျာ)

သတော သမ္ပဇာနော၊ထိနမိဒ္ဓါ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟာယ အနုဒ္ဓတော ဝိဟရတိ အစ္ဆတ္တံ ဥပသန္တစိတ္တော၊ ဥဒ္ဓစ္စ-ကုက္ကုစ္စာ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ။ ဝိစိကိစ္ဆံ ပဟာယ တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော ဝိဟရတိ အကထံကထိ ကုသလေသု ဓမ္မေသု၊ ဝိစိကိစ္ဆာယ စိတ္တံ ပရိသောဓေတိ”တိ[1]။

တတ္ထ ယထာ နိဝရဏာနံ ပဟာနံ ဟောတိ၊ တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကထံ စ နေသံ ပဟာနံ ဟောတိ? **ကာမစ္ဆန္ဒဿ** တာဝ အသုဘနိမိတ္တေ ယောနိသောမနသိ-ကာရေန ပဟာနံ ဟောတိ၊ သုဘနိမိတ္တေ အယောနိသောမနသိကာရေနဿ ဥပ္ပတ္တိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

> “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ သုဘနိမိတ္တံ၊ တတ္ထ အယောနိသောမနသိ-ကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆ-န္ဒဿ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဘိယ္ယောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယာ”တိ[2]။

ဧဝံ သုဘနိမိတ္တေ အယောနိသောမနသိကာရေန ဥပ္ပဇ္ဇနဿ ကာမစ္ဆန္ဒဿ တပ္ပဋိပက္ခတော အသုဘနိမိတ္တေ ယောနိသောမနသိကာရေန ပဟာနံ ဟောတိ။ တတ္ထ အသုဘနိမိတ္တံ နာမ အသုဘမိဒံ အသုဘာရမ္မဏမိဒံ၊ ယောနိသောမနသိ-ကာရော နာမ ဥပါယမနသိကာရော ပထမနသိကာရော အနိစ္စေ အနိစ္စန္တိ ဝါ ဒုက္ခေ ဒုက္ခန္တိ ဝါ အနတ္တနိ အနတ္တာတိ ဝါ အသုဘေ အသုဘန္တိ ဝါ မနသိ-ကာရော။ တံ တတ္ထ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ကာမစ္ဆန္ဒော ပဟီယတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

> “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အသုဘနိမိတ္တံ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရ-ဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ အနုပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ပဟာနာယာ”တိ[3]။

အပိစ ဆ ဓမ္မာ ကာမစ္ဆန္ဒဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ အသုဘနိမိတ္တာဿ ဥဂ္ဂဟော အသုဘဘာဝနာနုယောဂေါ ဇုဂုစ္ဆိယေသု ဂုတ္တဒ္ဝါရတာ ဘောဇနေ မတ္တညုတာ ကလျာဏမိတ္တတာ သပ္ပါယကထာတိ။ ဒဿ ဝိဓံ ဟိ အသုဘနိမိတ္တံ ဥဂ္ဂဏှန္တဿပိ ကာမစ္ဆန္ဒော ပဟီယတိ၊ ဘာဝေန္တဿပိ၊ ဇုဂုစ္ဆိယေသု ပိဟိတ-ဒ္ဝါရဿပိ၊ စတုန္နံ ပဉ္စန္နံ အာလောပါနံ ဩကာသေ သတိ ဥဒကံ ဝိဝိတ္တာ ယာပနသီလတာယ ဘောဇနေ မတ္တညုနောပိ။ တေန ဝုတ္တံ—

၁-အဘိ ၂-၂၅၁-ပိဋ္ဌေ။ ၂-သံ ၃-၉၀-ပိဋ္ဌေ။ ၃-သံ ၃-၉၃-ပိဋ္ဌေ။

"စတ္တာရော ပန္ထ အာလောပေ၊ အဘုတ္ဝာ ဥဒကံ ဝိဝေ။
အလံ ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ပဟိတတ္တာသ ဘိက္ခုနော"တိ ၁။

အသုဘကမ္မိကတိသတ္ထေရသဒိသေ ကလျာဏမိတ္တေ သေဝန္တသပိ ကာမန္ဆန္ဒော ပဟီယတိ၊ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု ဒသအသုဘနိဿိတသပ္ပါယ-ကထာယပိ ပဟီယတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဆ ဓမ္မာ ကာမန္ဆန္ဒဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တီ"တိ။

ပဋိဃနိမိတ္တေ အယောနိသောမနသိကာရေန **ဗျာပါဒဿ** ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ တတ္ထ ပဋိဃမ္ပိ ပဋိဃနိမိတ္တံ၊ ပဋိဃာရမ္မဏမ္ပိ ပဋိဃနိမိတ္တံ။ အယောနိသောမနသိကာရော သမ္ဗတ္ထ ကေလက္ခဏော ဓေ။ တံ တသ္မိံ နိမိတ္တေ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ဗျာပါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

"အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ပဋိဃနိမိတ္တံ၊ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရ-ဗဟုလီကာရော၊အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ဥပ္ပါ-ဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ဘိယ္ယောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာ-ယာ"တိ ၂။

မေတ္တာယ ပန စေတောဝိမုတ္တိယာ ယောနိသောမနသိကာရေနဿ ပဟာနံ ဟောတိ။တတ္ထ"မေတ္တာ"တိ ဝုတ္တေ အပ္ပနာပိ ဥပစာရောပိ ဝဋ္ဋတိ၊ "စေတော-ဝိမုတ္တိ"တိ ပန အပ္ပနာဝ။ ယောနိသောမနသိကာရော ဝုတ္တလက္ခဏောဝ။ တံ တတ္ထ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ဗျာပါဒေါ ပဟီယတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

"အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ တတ္ထ ယောနိသော-မနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ အနုပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဗျာပါဒဿ ပဟာနာ-ယာ"တိ ၃။

အပိစ ဆ ဓမ္မာ ဗျာပါဒဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ မေတ္တာနိမိတ္တဿ ဥဂ္ဂဟော မေတ္တာဘာဝနာ ကမ္မဿကတာပစ္စဝေက္ခဏာ ပဋိသန္ဓိနဗဟုလ-တာ ကလျာဏမိတ္တတာ သပ္ပါယကထာတိ။ ဩဓိသကာနောဓိသက-ဒိသာဖရဏာနံ ဟိ အညတရဝသေန မေတ္တံ ဥဂ္ဂဏှန္တဿပိ ဗျာပါဒေါ ပဟီယတိ၊ ဩဓိသော အနောဓိသော ဒိသာဖရဏဝသေန မေတ္တံ ဘာဝေန္တဿပိ ဗျာပါဒေါ ပဟီယတိ၊ "တ္ဝံ စေတသ ကုဒ္ဓေါ ကိံ ကရိဿသိ၊ ကိမဿ

၁-ခု ၂-၃၄၃-ဝိဒ္ဓေ။　　၂-သံ ၃-၉၁-ဝိဒ္ဓေ။　　၃-သံ ၃-၉၃-ဝိဒ္ဓေ။

သိလာဒိနိ ဝိနာသေတုံ သက္ခိဿသိ၊ နနု တုံ အတ္တနော ကမ္မေန အာဂန္ဆာ အတ္တနော ကမ္မေနေဝ ဂမိဿသိ၊ ပရဿ ကုဏ္ဌနံ နာမ ဝိဟစ္ဆိကဂ်ါရတတ္တာ-အယသလာကဂ္ဂထာဒိနိ ဂဟေတ္ဝာ ပရံ ပဟရိတုကာမတာ ဝိယ ဟောတိ။ သော်ပိ တဝ ကုဒ္ဓေါ ကိံ ကရိဿတိ၊ ကိံ တေ သိလာဒိနိ ဝိနာသေတုံ သက္ခိဿတိ၊ သေ အတ္တနော ကမ္မေန အာဂန္ဆာ အတ္တနော ကမ္မေနေဝ ဂမိဿတိ၊ အပ္ပဋိဆိတပဟေဏကံ ဝိယ ပဋိဝါတံ ခိတ္တရဇော်မုဋ္ဌိ ဝိယ စ တေသေဝ သေ ကောဓော မတ္ထကေ ပတိဿတိ”တိ ဧဝံ အတ္တနော စ ပရဿ စာတိ ဥဘယေသံ ကမ္မဿကတံ ပစ္စဝေက္ခတောပိ, ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ ပဋိသင်္ခါနေ ဋ္ဌိတဿပိ, အဿဂုတ္တထ္ထေရဿဒိသေ မေတ္တာဘာဝနာရတေ ကလျာဏမိတ္တေ သေဝန္တဿသာပိ ဗျာပါဒေါ ပဟီယတိ၊ ဋ္ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု မေတ္တာနိဿိတ-သပ္ပါယကထာယပိ ပဟီယတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဆ ဓမ္မာ ဗျာပါဒဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တီ”တိ။

အရတိအာဒီသု အယောနိသောမနသိကာရေန **ထိနမိဒ္ဓဿ** ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ **အရတိ** နာမ ဥက္ကဏ္ဌိတတာ၊ **တန္ဒီ** နာမ ကာယာလသိယံ၊ **ဝိဇမ္ဘိတာ** နာမ ကာယဝိနမနာ၊ **ဘတ္တသမ္မဒေါ** နာမ ဘတ္တမုန္ဆာ ဘတ္တပရိဠာဟော၊ **စေတသော လီနတ္တံ** နာမ စိတ္တဿ လီနာကာရော။ ဣမေသု အရတိအာဒီသု အယောနိသောမနသိကာရံ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ထိနမိဒ္ဓံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ—

> “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အရတိ တန္ဒီ ဝိဇမ္ဘိတာ ဘတ္တသမ္မဒေါ စေတသော လီနတ္တံ၊ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ဘိယ္ယောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယာ”တိ[1]။

အာရမ္ဘဝတုအာဒီသု ပန ယောနိသောမနသိကာရေန ထိနမိဒ္ဓဿ ပဟာနံ ဟောတိ။ **အာရမ္ဘဝတု** နာမ ပဌမာရမ္ဘဝီရိယံ၊ **နိက္ကမဝတု** နာမ ကောသဇ္ဇတော နိက္ခန္တတာယ တတော ဗလဝတရံ၊ **ပရက္ကမဝတု** နာမ ပရံ ပရံ ဌာနံ အက္ကမနတော တတောပိ ဗလဝတရံ။ဣမသ္မိံ တိပိဋကေ ဝိရိယေ ယောနိ-သောမနသိကာရံ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ထိနမိဒ္ဓံ ပဟီယတိ။ တေနာဟ—

> “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ အာရမ္ဘဝတု နိက္ကမဝတု ပရက္ကမဝတု၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော

၁-သံ ၃-၉၁-ဝိဇ္ဇေ။

အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ အနုပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ထိနမိဒ္ဓဿ ပဟာနာယာ”တိ [1]။

အပိစ ဆ ဓမ္မာ ထိနမိဒ္ဓဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ အတိဘောဇနေ နိမိတ္တဂ္ဂါဟော ဣရိယာပထသမ္ပရိဝတ္တနတာ အာလောကသညာမနသိကာရော အဇ္ဈောကာသဝါသော ကလျာဏမိတ္တတာ သပ္ပါယကထာတိ။ အာဟရဟတ္ထကဘုတ္တဝမိတကတတ္ထဝဋ္ဋကအလံသာဋကကာကမာသကဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေ နိသိန္နဿ ဟိ သမဏဓမ္မံ ကရောတော ထိနမိဒ္ဓံ မဟာဟတ္ထိ ဝိယ သြတ္ထရန္တံ အာဂစ္ဆတိ၊ စတုပ္ပဒ္ဓအာလောပသြကာသံ ပန ဌပေတ္ဝာ ပါနိယံ ပိဝိတ္ဝာ ယာပနသီလဿ ဘိက္ခုနော တံ နု ဟောတိ။ ဧဝံ အတိဘောဇနေ နိမိတ္တံ ဂဏှန္တဿပိ ထိနမိဒ္ဓံ ပဟီယတိ။ ယသ္မိံ ဣရိယာပထေ ထိနမိဒ္ဓံ သြက္ကမတိ၊ တတော အညံ ပရိဝတ္တေန္တဿပိ, ရတ္တိံ စန္ဒာလောကံ ဒိပါလောကံ ဥက္ကာလောကံ ဒိဝါ သူရိယာလောကံ မနသိကရောန္တဿပိ, အဇ္ဈောကာသေ ဝသန္တဿပိ, မဟာကဿပတ္ထေရဿဒိသေ ဝိဂတထိနမိဒ္ဓေ ကလျာဏမိတ္တေ သေဝန္တဿပိ ထိနမိဒ္ဓံ ပဟီယတိ၊ ဌာနနိသဇ္ဇာဒိသု ဓုတင်္ဂနိဿိတသပ္ပါယကထာယပိ ပဟီယတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဆ ဓမ္မာ ထိနမိဒ္ဓဿ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ”တိ။

စေတသော အဝူပသမေ အယောနိသောမနသိကာရေန **ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ** ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ **အဝူပသမော** နာမ အဝူပသန္တာကာရော၊ အတ္ထတော တံ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စမေဝ။ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရံ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ—

> “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ စေတသော အဝူပသမော၊ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ဘိယ္ယောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယာ”တိ [2]။

သမာဓိသမ္ပီတေ ပန စေတသော ဝူပသမေ ယောနိသောမနသိကာရေနဿ ပဟာနံ ဟောတိ။ တေနာဟ—

> “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ စေတသော ဝူပသမော၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ အနုပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နဿ ဝါ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စဿ ပဟာနာယာ”တိ [3]။

၁-သံ ၃-၉၂-ပိဋ္ဌေ။　　၂-သံ ၃-၉၁-ပိဋ္ဌေ။　　၃-သံ ၃-၉၃-ပိဋ္ဌေ။

အဝိစ ဆ ဓမ္မာ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စသ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ ဗဟုသုတတာ ပရိပုစ္ဆကတာ ဝိနယေ ပကတညုတာ ဝုဎ္ဎသေဝိတာ ကလျာဏမိတ္တတာ သပ္ပါယကထာတိ။ ဗာဟုသစ္စေနပိ ဟိ ကေ ဝါ ဒွေ ဝါ တယော ဝါ စတ္တာရော ဝါ ပဉ္စ ဝါ နိကာယေ ပါဋိဝသေန စ အတ္ထဝသေန စ ဥဂ္ဂဏှန္တသပိ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟီယတိ၊ ကပ္ပိယာကပ္ပိယပရိပုစ္ဆာဗဟုလသပိ, ဝိနယပညတ္တိယံ စိဏ္ဏဝသိဘာဝတာယ ပကတညုနောပိ, ဝုဎ္ဎေ မဟလ္လကဋ္ဌာနေ ဥပသင်္ကမန္တသပိ, ဥပါလိဋ္ဌေရသဒိသေ ဝိနယဓရေ ကလျာဏမိတ္တေ သေဝန္တသပိ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စံ ပဟီယတိ၊ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု ကပ္ပိယာကပ္ပိယနိသိတသပ္ပါယကထာယပိ ပဟီယတိ။ တေန ဝုတ္တံ “ဆ ဓမ္မာ ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စသ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ”တိ။

ဝိစိကိစ္ဆာဌာနိယေသု ဓမ္မေသု အယောနိသောမနသိကာရေန **ဝိစိကိစ္ဆာယ** ဥပ္ပါဒေါ ဟောတိ။ **ဝိစိကိစ္ဆာဌာနိယာ ဓမ္မာ** နာမ ပုနပ္ပုနံ ဝိစိကိစ္ဆာယ ကာရဏာတ္တာ ဝိစိကိစ္ဆာဝ။ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရံ ဗဟုလံ ပဝတ္တယတော ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနာဟ—

> “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ဝိစိကိစ္ဆာဌာနိယာ ဓမ္မာ၊ တတ္ထ အယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နာယ ဝါ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဥပ္ပါဒါယ, ဥပ္ပန္နာယ ဝါ ဝိစိကိစ္ဆာယ ဘိယ္ယောဘာဝါယ ဝေပုလ္လာယာ”တိ[1]။

ကုသလာဒိဓမ္မေသု ပန ယောနိသောမနသိကာရေန ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟာနံ ဟောတိ။ တေနာဟ—

> “အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ကုသလာကုသလာ ဓမ္မာ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ ဓမ္မာ (သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗာ ဓမ္မာ၊)[2] ဟီနပဏီတာ ဓမ္မာ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ ဓမ္မာ၊ တတ္ထ ယောနိသောမနသိကာရဗဟုလီကာရော၊ အယမာဟာရော အနုပ္ပန္နာယ ဝါ ဝိစိကိစ္ဆာယ အနုပ္ပါဒါယ,ဥပ္ပန္နာယ ဝါ ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟာနာယာ”တိ[3]။

အဝိစ ဆ ဓမ္မာ ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တိ ဗဟုသုတတာ ပရိပုစ္ဆကတာ ဝိနယေ ပကတညုတာ အဓိမောက္ခဗဟုလတာ ကလျာဏမိတ္တတာ

၁-သံ ၃-၉၁-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-( ) ပါဋိယံ နတ္ထိ။ ၃-သံ ၃-၉၃-ဝိဇ္ဇေ။

သပ္ပါယကထာတိ။ ဗာဟုသစ္စဝသေနပိ ဟိ ဧကံ ဝါ။ပ။ ပဉ္စ ဝါ နိကာယေ ပါဋိ-ဝသေန စ အဋ္ဌဝသေန စ ဥဂ္ဂဏှန္တသပိ ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟီယတိ၊ တိဏ် ရတနာနံ အာရဗ္ဘ ကုသလာဒိဘေဒေသု ဓမ္မေသု ပရိပုစ္ဆာဗဟုလသပိ,ဝိနယေ စိဏ္ဏဝသိ-ဘာဝသပိ, တီသု ရတနေသု သြကပ္ပနိယသဒ္ဓါသမ္ပါတအဓိမောက္ခဗဟုလသပိ, သဒ္ဓါဓိမုတ္တေ ဝဏ္ဏလိတ္ထေရသဒိသေ ကလျာဏမိတ္တေ သေဝန္တသပိ ဝိစိကိစ္ဆာ ပဟီယတိ၊ ဌာနနိသဇ္ဇာဒီသု တိဏ္ဏံ ရတနာနံ ဂုဏနိသိတသပ္ပါယကထာ-ယပိ ပဟီယတိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဆ ဓမ္မာ ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟာနာယ သံဝတ္တန္တီ"တိ။

ဏ္ဍေ စ ယထာဝုတ္တေဟိ တေဟိ ဓမ္မေဟိ ဝိကွမ္ဘနဝသေန ပဟီနာနံ ဏ္ဍမေသံ နိဝရဏာနံ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏာသ တာဝ အရဟတ္တမဂ္ဂေန အစ္ဆန္တပ္ပ-ဟာနံ ဟောတိ၊ တထာ ထိနမိဒ္ဓနိဝရဏာသ ဥဒ္ဓစ္စနိဝရဏာသ စ။ ဗျာပါဒနိဝ-ရဏာသ ပန ကုက္ကုစ္စနိဝရဏာသ စ အနာဂါမိမဂ္ဂေန၊ ဝိစိကိစ္ဆာနိဝရဏာသ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန အစ္ဆန္တပ္ပဟာနံ ဟောတိ။ တသ္မာ တေသံ တထာ ပဟာ-နာယ ဥပကာရဓမ္မေ ဒဿေတုံ **"အာရဒ္ဓံ ဟောတိ ဝိရိယ"**န္တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ ဏ္ဍဒမေဝ ဝါ ယထာဝုတ္တံ အဘိဏှာဒိနံ နိဝရဏာနံ ပဟာနံ၊ ယသ္မာ ဟိနဝိရိ-ယတာယ ကုသီတေန, အနုပဋ္ဌိတသတိတာယ မုဋ္ဌသတိနာ, အပဋိပ္ပဿဒ္ဓ-ဒရထတာယ သာရဒ္ဓကာယေန, အသမာဟိတတာယ ဝိက္ခိတ္တစိတ္တေန နဝဒါ-စိပိ တေ သက္ကာ နိဗ္ဗတ္တေတုံ၊ ပဂေဝ ဏ္ဍတရံ၊ တသ္မာ ယထာ ပဋိပန္နဿ သော အဘိဏှာဒိနံ ဝိဂမော ပဟာနံ သမ္ပာဒေတိ၊ တံ ဒဿေတုံ **"အာရဒ္ဓံ ဟောတိ ဝိရိယ"**န္တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တသ္မာတ္ထော—တေသံ နိဝရဏာနံ ပဟာနာယ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဝါ သံကိလေသဓမ္မာနံ သမုစ္ဆိန္နနတ္ထာယ ဝိရိယံ အာရဒ္ဓံ ဟောတိ၊ ပဂ္ဂဟိတံ အသိထိလပ္ပဝတ္တန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ အာရဒ္ဓတ္တာ ဧဝ စ အန္တရာ သင်္ကော်စသ အနာပဇ္ဇနတော **အသလ္လီနံ**။

ဥပဋ္ဌိတာ သတိ အသမ္မုဋ္ဌာတိ နကေဝလဉ္စ ဝိရိယမေဝ၊ သတိပိ အာရမ္မ-ဏာဘိမုခဘာဝေန ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ၊ တထာ ဥပဋ္ဌိတတ္တာ ဧဝ စ စိရကတ-စိရဘာသိဘာနံ သရဏသမတ္ထတာယ အသမ္မုဋ္ဌာ။ **ပဿဒ္ဓီ**တိ ကာယ-စိတ္တဒရထပ္ပဿမ္ဘနေန ကာယောပိသ ပဿဒ္ဓိ ဟောတိ။ တတ္ထ ယသ္မာ နာမကာယေ ပဿဒ္ဓေ ရူပကာယောပိသ ပဿဒ္ဓိ ဧဝ ဟောတိ၊ တသ္မာ"နာမ-ကာယော ရူပကာယော"တိ အဝိသေသေတ္ဝာ ''ပဿဒ္ဓိ ကာယော"တိ ဝုတ္တံ။ **အသာရဒ္ဓိ**ဟိ သော စ ပဿဒ္ဓတ္တာ ဧဝ အသာရဒ္ဓိ၊ ဝိဂတဒရထောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **သမာဟိတံ စိတ္တံ ကရွန်** စိတ္တမိုသ သမ္မာ အာဟိတံ သုဋ္ဌု ဒဠိတံ အပိတံ ဝိယ ဟောတိ၊ သမာဟိတတ္တာ ဧဝ စ ကဂ္ဂံ အစလံ နိပ္ပန္ဒနံ နိရိဇ္ဈနန္တိ။

ဇော်ဘဝတာ ဈာနမဂ္ဂါနံ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ ကထိတာ။ တေနေဝါဟ—

"စရမ်ိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ဧဝံဘူတော အာတာပီ ဩတ္တာပီ
သတတံ သမိတံ အာရဒ္ဓဝီရိယော ပဟိတတ္တောတိ ဝုစ္စတိ"တိ။
တဿတ္ထော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တော ဧဝ။

ဂါထာသု **ယတံ စရေ**တိ ယတမာနော စရေယျ၊ စက်မနာဒိဝသေန ဂမနံ ကပ္ပေန္တော‌ပိ "အနုပ္ပန္နာနံ ပါပကာနံ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ အနုပ္ပါဒါယ ဆန္ဒံ ဇနေတိ ဝါယမတိ"တိအာဒိနာ‌နယေန ဝုတ္တသမ္မပ္ပဓာနဝီရိယဝသေန ယတန္တော ဃဋ္ဋေန္တော ဝါယမန္တော ယထာ အကုသလာ ဓမ္မာ ပဟီယန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဧဝံ ဂမနံ ကပ္ပေယျာတိ အတ္ထော။ သေ နယော သေသေသုပိ။ ကေစိ ပန "ယတ"န္တိ ဧတဿ သံယတောတိ အတ္ထံ ဝဒန္တိ။ **တိဋ္ဌေ**တိ တိဋ္ဌေယျ ဌာနံ ကပ္ပေယျ။ **အစ္ဆေ**တိ နိသီဒေယျ။ **သယေ**တိ နိပဇ္ဇေယျ။ **ယတမေနံ ပသာရယေ**တိ ဧတံ ပသာရေတဗ္ဗံ ဟတ္ထပါဒါဒိံ ယတံ ယတမာနော ယထာဝုတ္တဝီရိယသမ်ဂီယေဝ ဟုတ္ဝာ ပသာရေယျ၊ သဗ္ဗတ္ထ ပမာဒံ ဝိဇဟေ-ယျာတိ အဓိပ္ပါယော။

ဇာဒါနိ ယထာ ပဋိပဇ္ဇန္တော ယတံ ယတမာနော နာမ ဟောတိ၊ တံ ပဋိပဒံ ဒဿေတုံ "**ဥဒ္ဓ**"န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ဥဒ္ဓ**န္တိ ဥပရိ။ **တိရိယ**န္တိ တိရိယတော၊ ပုရတ္ထိမဒိသာဒိဝသေန သမန္တတော ဒိသာဘာဂေသူတိ အတ္ထော။ **အပါစိန**န္တိ ဟေဋ္ဌာ။ **ယာဝတာ ဇဂတော ဂတိ**တိ ယတ္တကာ သတ္တသင်္ခါရဘေဒဿ လောကဿ ပဝတ္တိ၊ တတ္ထ သဗ္ဗတ္ထာတိ အတ္ထော။ ဇော်ဘဝတာ အနဝသေသတော သမ္မသနဉာဏဿ ဝိသယံ သင်္ဂဟေတ္ဝာ ဒဿေတိ။ **သမဝေက္ခိတာ**တိ သမ္မာ ဟေတုနာ ဉာယေန အဝေက္ခိတာ၊ အနိစ္စာဒိဝသေန ဝိပဿကော‌တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဓမ္မာန**န္တိ သင်္ခါရာနံ။ **ခန္ဓာန**န္တိ ရူပါဒိနံ ပဉ္စန္နံ ခန္ဓာနံ။ **ဥဒ-ယဗ္ဗယ**န္တိ ဥဒယဉ္စ ဝယဉ္စ။ ဇုဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဥပရိ တိရိယံ အဓောတိ တိသင်္ဂဟေ သဗ္ဗသ္မိံ လောကေ အတီတာဒိဘေဒဘိန္နာနံ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓသင်္ခါ-တာနံ သဗ္ဗေသံ ရူပါရူပဓမ္မာနံ အနိစ္စတာဒိသမ္မသနာဓိဂတေန ဉာဒယဗ္ဗယ-ဉာဏေန ပဉ္စဝိသတိယာ အာကာရေဟိ ဥဒယံ, ပဉ္စဝိသတိယာ အာကာရေဟိ ဝယဉ္စ သမဝေက္ခိတာ သမနုပဿိတာ ဘဝေယျာတိ။

၁-ခု ၁-၂၇၃-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-သံ ၃-၂၁၄၊ အဘိ ၂-၂၁၆-ဝိဇ္ဇေသု။

စေတောသမထသာမိစိန္တိ စိတ္တသံကိလေသာနံ အစ္ဆန္နာပုပသမနတော စေတောသမထသမ်ိဘာသ အရိယမဂ္ဂသ အနုစ္ဆဝိကပဋိပဒံ ဉာဏဒဿနံ-ဝိသုဒ္ဓိံ။ **သိက္ခမာနန္တိ** ပဋိပဇ္ဇမာနံ ဘာဝေန္တံ ဉာဏပရမ္မုခံ နိဗ္ဗတ္တေန္တံ။ **သဒ္ဓါတိ** သဗ္ဗကာလံ၊ ရတ္တိဗ္ဘော ဒိဝါ စ။ **သတန္တိ** စတုသမ္မဇညေန သမန္နာ-ဂတာယ သတိယာ သတောကာရိံ။ **သတတံ ပဟိတတ္တော**တိ သဗ္ဗကာလံ ပဟိတတ္တော နိဗ္ဗာနံ ပဋိပေသိတတ္တောတိ **တထာဝိဓံ ဘိက္ခုံ** ဗုဒ္ဓါဒယော အရိယာ **အာဟု** အာစိက္ခန္တိ ကထေန္တိ။ သေသံ ဥတ္တာနယမေဝ။

ဒွါဒသမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-လောကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၁၂။ တေရသမေ **လောကော**တိ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌေန လောကော၊ အတ္ထတော ပုရိမံ အရိယသစ္စဒ္ဒယံ၊ ဇ္ဈ ပန ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သွာယံ သတ္တလောကော သင်္ခါရလောကော ဩကာသလောကောတိ ဝိဘာဂတော သရူပတော စ ဟေဋ္ဌာ ဥတ္တောယေဝ။ အပိစ ခန္ဓလောကာဒိဝသေန စ အနေကဝိဓော လောကော။ ယထာဟ—

> ‘‘လောကောတိ ခန္ဓလောကော ဓာတုလောကော အာယတန-လောကော ဝိပတ္တိဘဝလောကော ဝိပတ္တိသမ္ဘဝလောကော သမ္ပတ္တိ-ဘဝလောကော သမ္ပတ္တိသမ္ဘဝလောကော၊ ကော လောကော သဗ္ဗေ သတ္တာ အာဟာရဋ္ဌိတိကာ၊ ဒ္ဝေ လောကာ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ၊ တယော လောကာ တိဿော ဝေဒနာ၊ စတ္တာရော လောကာ စတ္တာရော အာဟာရာ၊ ပဉ္စ လောကာ ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာ၊ ဆ လောကာ ဆ အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ၊ သတ္တ လောကာ သတ္တ ဝိညာဏဋ္ဌိ-တိယော၊ အဋ္ဌ လောကာ အဋ္ဌ လောကဓမ္မာ၊ နဝ လောကာ နဝ သတ္တာဝါသာ၊ ဒသ လောကာ ဒသာယတနာနိ၊ ဒွါဒသ လောကာ ဒွါဒသာယတနာနိ၊ အဋ္ဌာရသ လောကာ အဋ္ဌာရသ ဓာတုယော’’တိ။

ဧဝမနေကဓာ ဝိဘတ္တောပိ လောကော ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဧဝ သင်္ဂဟံ သမောသရဏံ ဂစ္ဆတိ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ စ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ဇာတိပိ

၁-ခ ၇-၇၊ ခ ဂ-၂၅-ဝိဇ္ဇေသု။

ဒုက္ခာ။ပ။ သံခိတ္တေန ပဉ္စုပါဒါနက္ခန္ဓာပိ ဒုက္ခာတိ။ တေန ဝုတ္တံ “အတ္ထတော ပုရိမံ အရိယသစ္စဒ္ဒယံ၊ ဇာဓ ပန ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ဝေဒိတဗ္ဗ”န္တိ။ နနု စ လုဇ္ဇနပလုဇ္ဇနဋ္ဌော အဝိသေသေန ပဉ္စသု ခန္ဓေသု သမ္ဘဝတိတိ? သစ္စံ သမ္ဘဝတိ၊ ယံ ပန နာ လုဇ္ဇတိတိ ဂဟိတံ၊ တံ တထာ နာ ဟောတိ၊ ဇေံသေနေဝ လုဇ္ဇတိ ပလုဇ္ဇတိတိ သော လောကောတိ ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသွေဝ လောကသဒ္ဒေါ နိရုဠ္ဍောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တသ္မာ လောကောတိ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ဝေ။

ယဒိပိ တထာဂတသဒ္ဒသ ဟေဋ္ဌာ တထာဂတသုတ္တေ နာနာနယေဟိ ဝိတ္ထာရတော အတ္ထော ဝိဘတ္တော၊ တထာပိ ပါဠိယာ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာမုခေန အယမတ္ထဝိဘာဝနာ—**အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ**တိ “အဘိညေယ္ယတော ပရိညေယ္ယတော”တိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တဝိဘာဂေန ဝါ အဝိသေသတော ဘာဝ အာသယာနုသယစရိယာဓိမုတ္တိအာဒိဘေဒတော ကုသလာကုသလာဒိဝိဘာဂတော ဝဋ္ဋပဗာဓသင်္ကာနာဒိဘေဒတော, ဝိသေသတော ဝါ ပန “အယံ သဿတာသယော၊ အယံ ဥစ္ဆေဒါသယော”တိအာဒိနာ “ကဿဠလဿဏာ ပထဝီဓာတု၊ ပဿရဏာလဿဏာ အာပေါဓာတု”တိအာဒိနာ စ အဘိဝိသိဋ္ဌေန သယမ္ဘုဉာဏေန သမ္မာ အဝိပရီတံ ယော ယော အတ္ထော ယထာ ယထာ ဗုဇ္ဈိတဗ္ဗော၊ တထာ တထာ ဗုဒ္ဓေါ ဉာတော၊ အတ္တပစ္စက္ခော ကတော်တိ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ။

လောကသ္မာတိ ယထာဝုတ္တလောကတော။ **ဝိသံယုတ္တော**တိ ဝိသံသဋ္ဌော၊ တပ္ပဋိဗဒ္ဓါနံ သဗ္ဗေသံ သံယောဇနာနံ သမုစ္ဆိန္နတ္တာ တတော ဝိပ္ပမုတ္တောတိ အတ္ထော။ **လောကသမုဒယော**တိ သုတ္တန္တနယေန တဏှာ၊ အဘိဓမ္မနယေန ပန အဘိသင်္ခါရေဟိ သဒ္ဓိံ ဒိယဗုကိလေသသဟသံ။ **ပဟီနော**တိ ဗောဓိမဏ္ဍေ အရဟတ္တမဂ္ဂဉာဏေန သမုစ္ဆေဒပဟာနဝသေန သဝါသနံ ပဟီနော။ **လောကနိရောဓော**တိ နိဗ္ဗာနံ။ **သစ္ဆိကတော**တိ အတ္တပစ္စက္ခော ကတော။ **လောကနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါ**တိ သီလာဒိကွန္ဒတ္တယသင်္ဂဟော အရိယော အင်္ဂီကော မဂ္ဂေါ။ သော ဟိ လောကနိရောဓံ နိဗ္ဗာနံ ဂစ္ဆတိ အဓိဂစ္ဆတိ၊ တဒတ္ထံ အရိယေဟိ ပဋိပဇ္ဇိယတိ စာတိ လောကနိရောဓဂါမိနိ ပဋိပဒါတိ ဝုစ္စတိ။

ဧတ္တောဝတာ တထာနိ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ယာထာဝတော ဂတောတိ တထာဂတောတိ အယမတ္ထော ဒဿိတော ဟောတိ။ စတ္တာရိ ဟိ အရိယသစ္စာနိ တထာနိ နာမ။ ယထာဟ—

"စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ တထာနိ အဝိတထာနိ အနညထာနိ၊ ကတမာနိ စတ္တာရိ၊ ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ဘိက္ခဝေ တထမေတံ၊ အဝိတထမေတံ၊ အနညထမေတ"န္တိ[1] ဝိတ္ထာရော။

အပိစ တထာယ ဂတောတိ တထာဂတော၊ တထံ ဂတောတိ တထာဂတော၊ ဂတောတိ စ အဝဂတော အတီတော ပတ္တော ပဋိပန္နောတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယသ္မာ ဘဂဝါ သကလလောကံ တီရဏပရိညာယ တထာယ အဝိပရိတာယ ဂတော အဝဂတော၊ တသ္မာ လောကော တထာဂတေန အဘိ-သမ္မုဒ္ဓေါတိ တထာဂတော။ လောကသမုဒယံ ပဟာနပရိညာယ တထာယ ဂတော အတီတောတိ တထာဂတော။ လောကနိရောဓံ သစ္ဆိကိရိယာယ တထာယ ဂတော ပတ္တောတိ တထာဂတော။ လောကနိရောဓဂါမိနိ[2]ံ ပဋိပဒံ တထံ အဝိပရိတံ ဂတော ပဋိပန္နောတိ တထာဂတောတိ။ ဧဝံ ဣမိဿာ ပါဠိယာ ဘဂဝတော တထာဂတဘာဝဒီပနဝသေန အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဣတိ ဘဂဝါ စတုသစ္စာဘိသမ္ဗောဓနဝသေန အတ္တနော တထာဂတဘာဝံ ပကာသေတ္ဝာ ဣဒါနိ တတ္ထ ဒိဋ္ဌာဒိအဘိသမ္ဗောဓိဝသေနပိ တံ ဒဿေတုံ "**ယံ ဘိက္ခဝေ**"တိအာဒိမာဟ။ အဂ်္ဂတ္ထရဋ္ဌကထာယံ[3] ပန "စတ္ဂူဟိ သစ္စေဟိ အတ္တနော ဗုဒ္ဓဘာဝံ ကထေတ္ဝာ"တိအာဒိ ဝုတ္တံ၊ တံ တထာဂတသဒ္ဒဗုဒ္ဓသဒ္ဒါနံ အတ္ထတော နိဒ္ဒာနာကရဏတံ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ တထာ စဧဝ ဟိ ပါဠိ ပဝတ္တာတိ။ တတ္ထ **ဒိဋ္ဌ**န္တိ ရူပါယတနံ။ **သုတ**န္တိ သဒ္ဒါယတနံ။ **မုတ**န္တိ ပတ္ဝာ ဂဟေတဗ္ဗတော ဂန္ဓာယတနံ ရသာယတနံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနဉ္စ။ **ဝိညာတ**န္တိ သုခဒုက္ခာဒိဓမ္မာရမ္မဏံ။ **ပတ္တ**န္တိ ပရိယေသိတ္ဝာ ဝါ အပရိယေသိတ္ဝာ ဝါ ပတ္တံ။ **ပရိယေသိတ**န္တိ ပတ္တံ ဝါ အပ္ပတ္တံ ဝါ ပရိယေသိတံ။ **အနုဝိစရိတံ မနသာ**တိ စိတ္တေန အနုသဉ္စရိတံ။ ကဿ ပန အနုဝိစရိတံ မနသာတိ? **သဒေဝကဿ။ပ။ သဒေဝမနုဿာယာ**တိ သမ္မန္နနိယံ။ တတ္ထ သဟ ဒေဝေဟိတိ သဒေဝကော၊ တဿ **သဒေဝကဿ**[4]။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

သဒေဝကဝစနေန စေတ္ထ ပဉ္စကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သမာရ-ကဝစနေန ဆဒ္ဓကာမာဝစရဒေဝဂ္ဂဟဏံ၊ သဗြဟ္မကဝစနေန ဗြဟ္မကာယိကာဒိ-ဗြဟ္မဂ္ဂဟဏံ၊ သဿမဏဗြာဟ္မဏိဝစနေန သာသနဿ ပစ္စတ္ထိကသမဏဗြာဟ္မ-ဏဂ္ဂဟဏဉ္စေဝ သမိတပါပသမဏဗြာဟ္မဏဂ္ဂဟဏဉ္စ၊ ပဇာဝစနေန

၁-သံ ၃-၃၇၇-ဝိဋ္ဌေ။　　၂-အဋ္ဌကဏ္ဍတ္ထရဋ္ဌကထာယံ (သီ၊ သျာ) အံ-ဋ္ဌ ၂- ၂၆၈-ဝိဋ္ဌေ။
၃-သဒေဝကဿ လောကဿ (သီ၊ သျာ)

သတ္တလောကဂ္ဂဟဏံ၊ သဒေဝမနုဿဝစနေန သမ္မုတိဒေဝအဝသေသမနုဿဂ္ဂ-ဟဏံ၊ ဧဝမေတ္ထ တီဟိ ပဒေဟိ ဒေဝမာရဗြဟ္မဟိ သဒ္ဒိံ သတ္တလောကော၊ ဒ္ဝီဟိ ပဇာဝသေန သတ္တလောကော ဂဟိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

အပရော နယော—သဒေဝကဂ္ဂဟဏေန အရူပါဝစရဒေဝလောကော ဂဟိတော၊ သမာရကဝစနေန ဆကာမာဝစရဒေဝလောကော၊ သဗြဟ္မက-ဝစနေန ရူပဗြဟ္မလောကော၊ သဿမဏဗြာဟ္မဏာဒိဝစနေန သမ္မုတိဒေဝေဟိ သဟ အဝသေသသတ္တလောကော ဂဟိတော။ အပိစေတ္ထ သဒေဝကဝစနေန ဥက္ကဋ္ဌပရိစ္ဆေဒတော သဗ္ဗလောကဝိသယသ ဘဂဝတော အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဘာဝေ ပကာသိတေ ယေသမေဝံ သိယာ "မာရော နာမ မဟာနုဘာဝေါ ဆကာမာ-ဝစရိဿရော ဝသဝတ္တီ၊ ဗြဟ္မာ ပန တတောပိ မဟာနုဘာဝတရော ဒဿဟိ အင်္ဂုလိဟိ ဒဿသု စက္ကဝါဠသဟဿေသု အာလောကံ ဖရတိ၊ ဥတ္တမဇ္ဈာန-သမာပတ္တိသုခံ ပဋိသံဝေဒေတိ။ ပုထု စ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဣဒ္ဓိမန္တော ဒိဗ္ဗစက္ခုကာ ပရစိတ္တဝိဒုနော မဟာနုဘာဝါ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ အယဉ္စ သတ္တကာယော အနန္တော အပရိမာဏော၊ ကိမေတေသံ သဗ္ဗေသံယေဝ ဝိသယော အနဝ-သေသတော ဘဂဝတာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ"တိ။ တေသံ ဝိမတိ ဝိဓမေန္တော ဘဂဝါ "**သဒေဝကဿ လောကဿာ**"တိအာဒိမာဟ။

ပေါရာဏာ ပနာဟု—"သဒေဝကဿာ"တိ ဒေဝတာဟိ သဒ္ဒိံ အဝသေသ-လောကံ ပရိယာဒိယတိ၊ "သမာရကဿာ"တိ မာရေန သဒ္ဒိံ အဝသေသလောကံ၊ "သဗြဟ္မကဿာ"တိ ဗြဟ္မဟိ သဒ္ဒိံ အဝသေသလောကံ။ ဧဝံ သဗ္ဗေပိ တိဘဝူ-ပဂေ သတ္တေ တီသု ပဒေသု ပက္ခိပိတ္ဝာ ပုန ဒ္ဝီဟိ ပဒေဟိ ပရိယာဒိယန္တော "သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယာ"တိ အာဟ။ ဧဝံ ပဠုဟိပိ ပဒေဟိ ခန္ဓတ္တယပရိစ္ဆိန္နေ သဗ္ဗသတ္တေ ပရိယာဒိယတိ။

ယသ္မာ တံ တထာဂတေန အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ ဣမိနာ ဣဒံ ဒဿေတိ—ယံ အပရိမာဏာသု လောကဓာတူသု ဣမဿ သဒေဝကဿ လောကဿ "ဓိလံ ဝိတက"်ံအာဒိ ရူပါရမ္မဏံ စက္ခုဒ္ဒါရေ အာပါထံ အာဂစ္ဆတိ၊ တံ သဗ္ဗံ "အယံ သတ္တော ဣမသ္မိံ ခဏေ ဣမံ နာမ ရူပါရမ္မဏံ ဒိသ္ဝာ သုမနော ဝါ ဒုမ္မနော ဝါ မဇ္ဈတ္တော ဝါ ဇာတော"တိ တထာဂတဿ ဧဝံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓံ။ တထာ ယံ အပရိမာဏာသု လောကဓာတူသု ဣမဿ သဒေဝကဿ လောကဿ "ဘေရိသဒ္ဒေါ မုဒိင်္ဂသဒ္ဒေါ"တိအာဒိ သဒ္ဒါရမ္မဏံ သောတဒ္ဒါရေ အာပါထံ အာဂစ္ဆတိ၊ "မူလဂန္ဓော တစဂန္ဓော"တိအာဒိ ဂန္ဓာရမ္မဏံ ဃာနဒ္ဒါရေ အာပါထမာဂစ္ဆတိ၊ "မူလရသော ခန္ဓရသော"တိအာဒိ ရသာရမ္မဏံ ဇိဝှါဒ္ဒါရေ

အာပါထမာဂန္ဆိတိ၊ "ကဗ္ဘဉ်ံ မုဒုက"န္တိအာဒိ ပထဝီဓာတုတေဇောဓာတု-ဝါယောဓာတုဘေဒံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရမ္မဏံ ကာယဒွါရေ အာပါထမာဂန္ဆိတိ၊ "အယံ သတ္တော ဋ္ဌမသ္မိံ ခဏေ ဋ္ဌမံ နာမ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသိတ္ဝာ သုမနော ဝါ ဒုမ္မနော ဝါ မဇ္ဈတ္တော ဝါ ဇာတော"တိ သဗ္ဗံ တံ တထာဂတဿ ဧဝံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိ။

တထာ ယံ အပရိမာဏာသု လောကဓာတူသု ဋ္ဌမဿ သဒ္ဒဝကဿ လောကဿ သုခါဒိဘေဒံ ဓမ္မာရမ္မဏံ မနောဒွါရေ အာပါထမာဂန္ဆိတိ၊ "အယံ သတ္တော ဋ္ဌမသ္မိံ ခဏေ ဋ္ဌမံ နာမ ဓမ္မာရမ္မဏံ ဇာနိတ္ဝာ သုမနော ဝါ ဒုမ္မနော ဝါ မဇ္ဈတ္တော ဝါ ဇာတော"တိ သဗ္ဗံ တံ တထာဂတဿ ဧဝံ အဘိ-သမ္ဗုဇ္ဈိ။ ဧဝံ ယံ ဋ္ဌမဿ သဒ္ဒဝကဿ လောကဿ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ၊ တံ တထာဂတေန အဒိဋ္ဌံ ဝါ အသုတံ ဝါ အမုတံ ဝါ အဝိညာတံ ဝါ နတ္ထိ။ ဋ္ဌမဿ ပန မဟာဇနဿ ပရိယေသိတ္ဝာ အပ္ပတ္တမ္ပိ အတ္ထိ၊ အပရိယေသိတ္ဝာ အပ္ပတ္တမ္ပိ အတ္ထိ၊ ပရိယေသိတ္ဝာ ပတ္တမ္ပိ အတ္ထိ၊ အပရိယေသိတ္ဝာ ပတ္တမ္ပိ အတ္ထိ။ သဗ္ဗမ္ပိ တထာဂတဿ အပ္ပတ္တံ နာမ နတ္ထိ ဉာဏေန အသစ္ဆိကတံ။ တတော ဧဝံ ယံ အပရိမာဏာသု လောကဓာတူသု အပရိမာဏာနံ သတ္တာနံ စက္ခွာဒိဝါ အာပါထမာဂစ္ဆနံ ရူပါရမ္မဏံ နာမ အတ္ထိ၊ တံ ဘဂဝါ သဗ္ဗံ သဗ္ဗာကာရေန ဇာနာတိ ပဿတိ။ ဧဝံ ဇာနတာ ပဿတာ စာနေန တံ ဋ္ဌဉာနိဋ္ဌာဒိဝသေန ဝါ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတေသု လဗ္ဘမာနပဒဝသေန ဝါ "ကတမံ တံ ရူပံ ရူပါ-ယတနံ၊ ယံ ရူပံ စတုန္နံ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ ဝဏ္ဏနိဘာ သနိဒဿနံ သပ္ပဋိဃံ နီလံ ပီတက"န္တိအာဒိနာ[၁] နယေန အနေကေဟိ နာမေဟိ တေရသဟိ ဝါရေဟိ ဒွေပညာသာယ နယေဟိ ဝိဘဇ္ဇမာနံ တထေဝ ဟောတိ၊ ဝိတထံ နတ္ထိ။ ဧသ နယော သောတဒ္ဒါရာဒိသုပိ အာပါထမာဂစ္ဆန္တေသု သဒ္ဒါဒိသု။

တသ္မာ တထာဂတော'တိ ဝုစ္စတီတိ ယံ ယထာ လောကေန ဂတံ၊ တဿ တထေဝ ဂတတ္တာ တထာဂတော'တိ ဝုစ္စတိ။ ပါဠိယံ ပန "အဘိသမ္ဗုဒ္ဓ"န္တိ ဝုတ္တံ၊ တံ တထာဂတဿေန သမာနတ္ထံ။ ဋ္ဌိနာ တထာဒဿိဘာဝတော တထာဂတော'တိ အယမတ္ထော ဒဿိတော ဟောတိ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ ဓမ္မ-သေနာပတိနာ—

"နံ တဿ အဒ္ဒိဋ္ဌမိဓတ္ထိ ကိဉ္စိ၊
အထော အဝိညာတမဇာနိတမ္ပိ။
သဗ္ဗံ အဘိညာသိ ယဒတ္ထိ နေယျံ၊
တထာဂတော တေန သမန္တစက္ခု"တိ[၂]။

၁-အဘိ ၁-၁၆၃-ပိဋ္ဌေ။　　၂-ခု ၇-၂၀၀၊ ခု ဂ-၁၇၀၊ ခု ဇ-၁၂၇-ပိဋ္ဌေသု။

သုတ္တန္တေပိ ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ—

"ယံ ဘိက္ခဝေ သဒေဝကဿ လောကဿ။ပ။ သဒေဝမနုဿာယ ပဇာယ ဒိဋ္ဌံ သုတံ မုတံ ဝိညာတံ ပတ္တံ ပရိယေသိတံ အနုဝိစရိတံ မနသာ၊ တမဟံ ဇာနာမိ၊ တမဟံ အဗ္ဘညာသိ"ံ၊ တံ တထာဂတဿ ဝိဒိတံ၊ တံ တထာဂတော န ဥပဋ္ဌာသိ"တိ။

ယဉ္ဉ ဘိက္ခဝေ ရတ္တိံ **တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိ**ံ **အဘိသမ္ဗုဇ္ဈတီ**တိ ယသံ စ ဝိသာခပုဏ္ဏမရတ္တိယံ တထာအာဂတာဒိအတ္ထေန တထာဂတော ဘဂဝါ ဗောဓိမဏ္ဍေ အပရာဇိတပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော တိဏ္ဏံ မာရာနံ မတ္ထကံ မဒ္ဒိတ္ဝာ ဥတ္တရိတရာဘာဝတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိ**ံ** အာသဝက္ခယဉာဏေန သဒ္ဓိ**ံ** သမ္ဗုဇ္ဈတိ ဉာဏံ အဓိဂစ္ဆတိ။ **ယဉ္ဉ ရတ္တိ**ံ **အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ**တိ ယသံ စ ဝိသာခပုဏ္ဏမရတ္တိယံယေဝ ကုသိနာရာယံ ဥပဝတ္တနေ မလ္လာနံ သာလဝနေ ယမကသာလာနမန္တရေ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ **ယံ ဇတ္တိ**ံ **အန္တရေ**တိ ဇုမာသံ ဒ္ဝိန္နံ သဥပါဒိသေသအနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတူနံ ဝေမဇ္ဈေ ပဉ္စစတ္တာလီသဝဿပရိမာဏေ ကာလေ ပဌမဗောဓိယမ္ပိ မဇ္ဈိမဗောဓိယမ္ပိ ပစ္ဆိမဗောဓိယမ္ပိ ယံ သုတ္တဂေယျာဒိပဉ္စဘေဒံ ဓမ္မံ **ဘာသတိ** နိဋ္ဌိသနဝသေန၊ **လပတိ** ဥဋ္ဌိသနဝသေန၊ **နိဋ္ဌိသတိ** ပဋိနိဋ္ဌိသနဝသေန။ **သဗ္ဗံ တံ တထေဝ ဟောတိ**တိ တံ ဇ္ဈေန္တရေ ဒေသိတံ သဗ္ဗံ သုတ္တဂေယျာဒိနဝင်ံ ဗုဒ္ဓဝစနံ အတ္ထတော ဗျဉ္ဇနတော စ အနုပဝဇ္ဇံ အနူနံ အနဓိကံ သဗ္ဗာကာရပရိပုဏ္ဏံ ရာဂမဒနိမ္မဒနံ။ပ။ မောဟမဒနိမ္မဒနံ၊ နတ္ထိ တတ္ထ ဝါလဂ္ဂမတ္တမ္ပိ အဝက္ခလိတံ၊ ကေမုဒ္ဒိကာယ လဋ္ဌိတံ ဝိယ ကေနာဋ္ဌိယာ မိတံ ဝိယ ကေတုလာယ တုလိတံ ဝိယ စ တံ တထေဝ ဟောတိ ယသ္မာတ္ထာယ ဘာသိတံ၊ ကေန္တေနေဝ တသ္မာ သာဓုနတော၊ **နော အညထာ**။ တသ္မာ တထံ အဝိတထံ အနညထံ။ ဧတေန တထာဝါဒိတာယ တထာဂတောတိ ဒသ္သေတိ။ ဂဒအတ္ထော အယံ ဂတသဒ္ဒေါ ဒကာရဿ တကာရံ ကတ္ဝာ၊ တသ္မာ တထံ ဂဒတိတိ တထာဂတောတိ အတ္ထော။ အထ ဝါ အာဂဒနံ အာဂဒေါ၊ ဝစနန္တိ အတ္ထော။ တထော အဝိပရီတော အာဂဒေါ ယဿာတိ ဒကာရဿ တကာရံ ကတ္ဝာ တထာဂတောတိ ဧဝမေတ္ထ ပဒသိဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ယထာဝါဒိ တထာကာရီတိ ယေ ဓမ္မေ ဘဂဝါ "ဣမေ ဓမ္မာ အကုသလာ သာဝဇ္ဇာ ဝိညုဂရဟိတာ သမတ္တာ သမာဒိန္နာ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ

၁-အံ ၁-၃၃၃-ဝိဋ္ဌေ။

သံဝတ္တန္တိ”တိ ပရေသံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဝဒတိ၊ တေ ဓမ္မေ ကေန္တေနေဝ သယံ ပဟာသိ။ ယေ ပန ဓမ္မေ ဘဂဝါ “ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ အနဝဇ္ဇာ ဝိညုပ္ပသတ္ထာ သမတ္တာ သမာဒိန္နာ ဟိတာယ သုခါယ သံဝတ္တန္တိ”တိ ဝဒတိ၊ တေ ဓမ္မေ ကေန္တေနေဝ သယံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ တသ္မာ ယထာဝါဒိ ဘဂဝါ, တထာကာရိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ယထာကာရီ တထာဝါဒီ**တိ သမ္မဒေဝ သိလာဒိပရိပူရကဝသေန သမ္မာ ပဋိပန္နော သယံ ယထာကာရိ ဘဂဝါ, တထေဝ ဓမ္မဒေသနာယ ပရေသံ တတ္ထ ပတိဋ္ဌာပနဝသေန တထာဝါဒီ။ ဘဂဝတော ဟိ ဝါစာယ ကာယော အနုလောမေတိ၊ ကာယသ္သပိ ဝါစာ။ တသ္မာ ယထာဝါဒိ တထာကာရိ၊ ယထာကာရိ တထာဝါဒိ စ ဟောတိ။ ဧဝံဘူတသ္သ စသ္သ ယထာ ဝါစာ၊ ကာယောပိ တထာ ဂတော ပဝတ္တော။ ယထာ စ ကာယော၊ ဝါစာပိ တထာ ဂတာ ပဝတ္တာတိ အတ္ထော။

အဘိဘူ အနဘိဘူတောတိ ဥပရိ ဘဝဂ္ဂံ ဟေဋ္ဌာ အဝီစိနိရယံ ပရိယန္တံ ကတ္ဝာ တိရိယံ အပရိမာဏာသု လောကဓာတူသု ဘဂဝါ သဗ္ဗသတ္တေ အဘိ-ဘဝတိ သိလေနပိ သမာဓိနာပိ ပညာယပိ ဝိမုတ္တိယာပိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနေနပိ၊ န တသ္သ တုလာ ဝါ ပမာဏံ ဝါ အတ္ထိ၊ အသမော အသမသမော အပ္ပဋိမော အပ္ပဋိဘာဂေါ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော အတုလော အပ္ပမေယ္ယော အနုတ္တရော ဓမ္မရာဇာ ဒေဝါနံ အတိဒေဝေါ သက္ကာနံ အတိသက္ကော ဗြဟ္မာနံ အတိဗြဟ္မာ။ တတော ဧဝ သယံ နု ကေနစိ အဘိဘူတောတိ အနဘိဘူတော။ **အညာ**[1]**ဿိ**။တိ ကေသ္သထ္ထေ နိပါတော။ ယံ ဟိ ကိဉ္စိ နေယ္ယေ နာမ၊ သဗ္ဗံ တံ ဟတ္ထတလေ အာမလကံ ဝိယ ပသ္သတိတိ **ဒဿော**။ အဝိပရိတံ အာသယာဒိအဝေဗောဓေန ဟိတူပသံဟာရာဒိနာ စ သတ္တေ, ဘာဝညထတ္တူပနယဝသေန[2] သဒ္ဓါရေ, သဗ္ဗာကာရေန သုစိဏ္ဏဝသိတာယ သမာပတ္တိယော စိတ္တဿ ဝသေ ဝတ္တေတိတိ **စသဝတ္တီ**။ တ္ထောဝတာ အဘိဘဝနဋ္ဌေန ဘဂဝါ အတ္တနော တထာဂတဘာဝံ ဒဿေတိ။

တတြိဒံ ပဒသိဒ္ဓိ ဝေဒိတဗ္ဗာ—အဂဒေါ ဝိယ အဂဒေါ။ ကော ပနေသ? ဒေသနာဝိလာသော ဓမ္မပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယော စ။ တေနေဝ ဟေသ မဟာနုဘာဝေါ ဘိသက္ကော ဝိယ ဒိဗ္ဗာဂဒေန သပ္ပေ, သဗ္ဗေ ပရပ္ပဝါဒိနော သဒေဝကဿ လောကံ အဘိဘဝတိ။ ဣတိ သဗ္ဗလောကာဘိဘဝနေ တထော အဝိပရိတော ဒေသနာ-ဝိလာသော ဓမ္မပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယော စ အဂဒေါ အသ္သာတိ ဒကာရသ္သ တကာရံ

၁-ဘဝတ္တယူပနယနဝသေန (သီ)၊ ဘာဝညဏတ္တူပနယနဝသေန (သ္မာ)

ကဘွာ တထာဂတောတိ ဝေဒိတမ္ဗော။ တေန ဝုတ္တံ “သဒေဝကေ ဘိက္ခဝေ လောကေ။ပ။ ဝသဝတ္တီ၊ တသ္မာ တထာဂတောတိ ဝုစ္စတီ”တိ။

ဂါထာသု **သမ္ဗလောကံ အဘိညာယာ**တိ တေဓာတုကလောကသန္နိဝါသံ ဇာနိတ္ဝာ။ **သမ္ဗလောကေ ယထာတထန္တိ** တသ္မိံ တေဓာတုကလောကသန္နိ-ဂါသေ ယံကိဉ္စိ နေယျံ၊ တံ သမ္ဗံ ယထာတထံ အဝိပရီတံ ဇာနိတ္ဝာ။ **သမ္ဗ-လောကဝိသံယုတ္တော**တိ စတုန္နံ ယောဂါနံ အနဝသေသပ္ပဟာနေန သမ္ဗေနပိ လောကေန ဝိသံယုတ္တော ဝိပ္ပမုတ္တော။ **အနူပယော**တိ [1] သမ္ဗသ္မိမ္ပိ လောကေ တဏ္ဟာဒိဋ္ဌိဥပယေဟိ [2] အနုပယော တေဟိ ဥပယေဟိ ဝိရဟိတော။

သမ္ဗာဘိဘူတိ ရူပါဒိနိ သမ္ဗာရမ္မဏာနိ သမ္ဗံ သဗ္ဗိရဂတံ သမ္ဗေပိ မာရေ အဘိဘဝိတ္ဝာ ဌိတော။ **ဗိရော**တိ မိတိသမုန္နော။ **သမ္ဗဂန္ထပ္ပမောစနော**တိ သမ္ဗေ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထာဒိကေ မောစေတ္ဝာ ဌိတော ဝေနေယျသန္တာနေပိ[2] အတ္တနော ဒေသနာဝိလာသေန တေသံ ပမောစနတော သမ္ဗဂန္ထပ္ပမောစနော။ **ဖုဋ္ဌာဿာ**တိ ဖုဋ္ဌာ အဿ။ ကရဏတ္ထေ ဋဒံ သာမိဝစနံ၊ ဖုဋ္ဌာ အနေနာတိ အတ္ထော။ **ပရမာ သန္တီ**တိ နိဗ္ဗာနံ။ တဉ္ဒိ တေန ဉာဏဖုသနေန ဖုဋ္ဌံ။ တေနေဝါဟ “နိဗ္ဗာနံ အကုတောဘယ”န္တိ။ အထ ဝါ **ပရမာ သန္တီ**တိ ဥတ္တမာ သန္တိ။ ကတရာ သာတိ? နိဗ္ဗာနံ။ ယသ္မာ ပန နိဗ္ဗာနေ ကုတောစိ ဘယံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ တံ **အကုတောဘယ**န္တိ ဝုစ္စတိ။

အနိယောတိ နိဒ္ဒုက္ခော။ **သမ္ဗကမ္မက္ခယံ ပတ္တော**တိ သဗ္ဗေသံ ကမ္မာနံ ခယံ ပရိယောသာနံ အစ္ဆန္နာဘာဝံ ပတ္တော။ **ဝိမုတ္တော ဥပဓိသန်ယေ**တိ ဥပဓိသင်္ခယသင်္ခါတေ နိဗ္ဗာနေ တဒါရမ္မဏာယ ဖလဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တော။ **ဧသ သော**တိ ဧသော သော။ **သီဟော အနုတ္တရော**တိ ပရိသယာနံ သဟနဋ္ဌေန ကိလေသာနံ ဟနနဋ္ဌေန စ တထာဂတော အနုတ္တရော သီဟော နာမ။ **ဇြဟ်မွန်**တိ သေဋ္ဌံ။ **စက္ကန်**တိ ဓမ္မစက္ကံ။ **ပဝတ္တယီ**တိ တိပရိဝဋ္ဋံ ဒွါဒသာကာရံ ပဝတ္တေသိ။

ဇုတိတိ ဇဝံ တထာဂတသ ဂဏော ဇာနိတ္ဝာ။ **သင်္ဃာ**တိ သမာဂန္တွာ။ **တံ နမဿန်တီ**တိ တံ တထာဂတံ တေ သရဏံ ဂတာ ဒေဝမနုဿာ နမဿန္တိ။ မဟန္တေဟိ သီလာဒိဂုဏေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ **မဟန်**၊ စတုဝေသာရဇ္ဇ-ယောဂေန **ဝိတသာရဒံ**။ ဇုဒါနိ ယံ ဝဒန္တာ တေ နမဿန္တိ၊ တံ ဒသ္သေတုံ **ဒန္တော**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

၁-အနုသယောတိ (သီ၊ သျာ) ၂-တဏ္ဟာဒိဋ္ဌိဥသယေဟိ (သီ၊ သျာ)

၃-ဝေနေယျသန္တာနေန (သီ၊ သျာ)

ဣတိ ဣမသ္မိံ စတုက္ကနိပါတေ ဆဋ္ဌေ သတ္တမေ စ သုတ္တေ ဝဠံ ကထိတံ၊ ပဌမဒုတိယတတိယဒွါဒသမတေရသမေသု ဝိဝဋံ ကထိတံ၊ သေသေသု ဝဋ္ဋဝိဝဋံ ကထိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တေရသမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဣတိ ပရမတ္ထဒီပနိယာ ခုဒ္ဒကနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဣတိဝုတ္တကဿ

စတုက္ကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နိဂမနကထာ

ဇောဝတာ စ—

ဓမ္မိဿရေန ဇဂတော၊ ဓမ္မာလောကဝိဓာယိနာ။
ဓမ္မာနံ ဗောဓနေယျာနံ၊ ဇာနတာ ဒေသနာဝိဓိံ။

တံ တံ နိဒါနမာဂမ္မ၊ သဗ္ဗလောကဟိတေသိနာ။
ကေကာဒိပဘေဒေန၊ ဒေသိတာနိ မဟေသိနာ။

ဒသုတ္တရသတံ ဒ္ဝေ စ၊ သုတ္တာနိ **ဇုတိဝုတ္တကံ**။
ဇုတိဝုတ္တပဘေဒေန၊ သင်္ဂါယိံသု မဟေသယော။

ဆဋ္ဌဘိညာ ဝသိပ္ပတ္တာ၊ ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒါ။
ယံ တံ သာသနဓောရယှာ၊ ဓမ္မသင်္ဂါဟကာ ပုရေ။

တသ အတ္ထံ ပကာသေတုံ၊ ပေါရာဏဋ္ဌကထာနယံ။
နိဿာယ ယာ သမာရဒ္ဓါ၊ အတ္ထသံဝဏ္ဏနာ မယာ။

သာ တံတ္ထ ပရမတ္ထာနံ၊ သုတ္တန္တေသု ယထာရဟံ။
ပကာသနာ **ပရမတ္ထ-ဒီပနီ** နာမ နာမတော၊။

သမ္မတ္တာ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ အနာကုလဝိနိစ္ဆယာ။
အဋ္ဌတ္ထိံသပ္ပမာဏာယ၊ ပါဠိယာ ဘာဏဝါရတော[1]။

ဇုတိ တံ သဒ္ဓံရောန္တေန၊ ယံ တံ အဓိဂတံ မယာ။
ပုညံ တသာနုဘာဝေန၊ လောကနာထသ သာသနံ။

သြဂါဟေတွာ ဝိသုဒ္ဓါယ၊ သီလာဒိပဋိပတ္တိယာ။
သမ္ဗေဝိ ပါကိနော[2] ဟောန္တု၊ ဝိမုတ္တိရသဘာဂိနော။

၁-တိံသမတ္တာယ ပါဠိယာ၊ ဘာဏဝါရပမာဏတော (က)　　၂-ဒေဟိနော (က)

စိရံ တိဋ္ဌတု လောကသ္မိံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသာသနံ။
တသ္မိံ သဂါရဝါ နိစ္စံ၊ ဟောန္တု သဗ္ဗေပိ ပါဏိနော။

သမ္မာ ဝဿတု ကာလေန၊ ဒေဝေါ ဓဂတိပ္ပတိ။
သဒ္ဓမ္မနိရတော လောကံ၊ ဓမ္မေနေဝ ပသာသတူတိ။

ဣတိ ဗဒရတိတ္ထဝိဟာရဝါသိနာ အာစရိယဓမ္မပါလေန ကတာ

ဣတိရတ္တကဿ အဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အ]	
အကတံ	၁၅၄
အကတကလ္လာဏော	၉၇
အကထံကထိ	၁၈၈
အကရဏီယံ	၈၃
အကုတောဘယံ	၃၅၂
အကုသလမူလာနိ	၁၇၂
အကုသလဝိတက္ကာ	၂၃၆၊၂၅၈
အကောဝိဒေ	၂၀၂
အက္ခာတာရံ	၂၀၂
အက္ခာသိ	၁၉၇
အက္ခေယျဿ	၂၀၁
အက္ခေယျသညိနော	၂၀၁
အက္ခေယျသမွန္ဓော	၂၀၂
အက္ခေယျသ္မိံ	၂၀၁
အဂတ္တဒ္ဒါရော	၉၂
အဂတ္တာနိ	၉၆
အဂံ အာယု	၂၇၅
အဂံ ဓမ္မံ	၂၇၅
အဂ္ဂ	၂၆၈
အဂ္ဂတော	၂၇၅
အဂ္ဂဓမ္မသမာဟိတော	၂၇၆
အဂ္ဂပ္ပတ္တော	၂၇၆
အဂ္ဂပ္ပသာဒါ	၂၆၈
အဂ္ဂမက္ခာယတိ	၂၇၃
အဂ္ဂမိ	၂၉၅
အဂ္ဂသ္မိံ	၂၇၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အ]	
အဂ္ဃသ	၂၇၆
အဂ္ဂိ	၂၀၂
အဂ္ဂေါ ဝိပါကော	၂၇၁
အင်္ဂံ	၅၉
အစက္ခုကရဏော	၂၅၈
အစ္ဆဂုံ	၂၀၃
အစ္ဆတာရိ	၂၀၇
အစ္ဆာဒေတွာ	၂၄၀
အစ္ဆေ	၃၄၄
အစ္ဆေဇ္ဇိ	၁၀၅
အဇောတံ	၁၅၄
အဇေဋ္ဌကော	၁၅၃
အဏ္ဍတ္ထံ	၂၅၃
အဏ္ဍတ္ထံ သမယံ	၂၅၇
အဏ္ဍတ္ထဏ္ဍတ္ထံ	၃၂၀
အဏ္ဍတ္ထိကံ	၅၉
အဏ္ဍတ္ထိကာနံ	၃၂၀
အဏ္ဍဝါရေ	၃၁၀
အဏ္ဍဝဿတိ	၂၄၁
အဏ္ဍလိကရဏီယော	၂၇၄
အညံ	၅၃၊၅၉
အညတရံ	၂၀၆
အညတရော	၂၄၄
အညထာ	၂၀
အညဒတ္ထု၊	၇၃၊၃၅၁
အညမညံ ဘက္ခာနာနိ	၆၆

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဇ္ဈင်္ကော
[အ]	
အညာ	၁၆၁
အညာဏကရဏာ	၂၅၈
အညာတာဝိန္ဒြိယံ	၁၉၈
အညိန္ဒြိယံ	၁၉၈
အဇ္ဈတ္တမာနသာ	၁၇၀
အဇ္ဈဂိကော	၈၁
အဇ္ဈ ပုရိသပုဂ္ဂလော	၂၇၃
အဇ္ဈကက်လော	၈၀
အဇ္ဈပုဉ္ဇော	၈၀
အဇ္ဈရာသိ	၈၀
အတက္ကာဝစရံ	၁၅၇
အတရိ	၂၀၆
အတိ	၂၉၁
အတိက္ကန္တမာနုသကံ	၃၀၀
အတိက္ကမံ	၁၇၁၊၂၁၀
အတိက္ကမ္မ	၁၉၁
အတိဇာတော	၂၁၁
အတိဏ္ဍော	၂၀၆
အတိဓာဝန္တီ	၁၆၉
အတိတသ	၈၂
အတိတော	၂၀၀
အတေကိဏ္ဍော	၂၆၅
အတ္တသန္နိယျာတနံ	၂၁၄
အတ္တသမ္ဘူတော	၁၇၃
အတ္တံ	၂၆၃
အတ္ထဂ်တော	၂၀၇
အတ္ထဝသိကာ	၂၇၇
အတ္ထသ	၃၂၇
အတ္ထာဘိသမယာ	၇၇
အတ္ထာယ	၂၅၀

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဇ္ဈင်္ကော
[အ]	
အတ္ထိ	၁၅၄
အတ္ထောဂ	၇၅၊၂၉၆
အထ	၁၀၄
အထောဂ	၃၀၁
အဒတ္ထာ ဘုဉ္ဇေယျုံ	၈၃
အဒိန္နံ	၂၁၉
အဒိန္နာဒါနံ	၂၁၉
အဒုက္ခမသုခါ	၁၇၅
အဒုဋ္ဌစိတ္တော	၈၉
အဒုဋ္ဌသ	၂၆၇
အဒေသယိ	၁၀၆
အဒ္ဓ	၁၈၅
အဒ္ဓါ	၂၀၀
အဒ္ဓိကာ	၂၂၆
အဒ္ဓုဝံ	၁၅၆
အဓမ္မဋ္ဌော	၆၆
အဓမ္မဝိတက္ကံ	၂၅၆
အဓမ္မော	၆၆
အဓိဂဆ္ဆတိ	၉၆
အဓိဂတော	၂၉၉
အဓိဂမာယ	၁၀၀
အဓိဂုဟိတော	၃၁၀
အဓိဂုဟေတ္တော	၈၆
အဓိဋ္ဌာနံ	၁၈၁
အဓိဝါသေတိ	၃၃၃
အနဂါရာ	၃၂၃
အနညာတညဿာမီတိန္ဒြိယံ	၁၉၈
အနတ္ထဇနနော	၂၆၂
အနတ္ထာယ	၆၅
အနပေက္ခိနော	၁၆၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇနော
[အ]	
အနဘာဝံ	၃၃၃
အနဘိဇာနံ	၅၀
အနဘိနန္ဒိတာနိ	၁၅၉
အနဘိဘူတော	၇၃၊၃၅၁
အနဝဇ္ဇာနိ	၃၀၈
အနဝညတ္တိပဋိသံယုတ္တော	၂၃၆
အနဝညတ္တိသံယုတ္တော	၂၃၇
အနာဂါမိ	၂၀၇
အနာဂါမိတာယ	၃၇
အနာတာဝိ	၁၀၀၊၃၃၃
အနာဒရော	၁၀၁၊၁၄၈
အနာဒါနော	၅၇
အနာသဝံ	၁၄၄၊၂၄၁
အနိဒ္ဓံ	၂၅၄
အနိဒ္ဓတော	၁၈၄
အနိမိတ္တဝိဟာရိနော	၁၅၄
အနိမိတ္တံ	၁၀၆
အနိမိတ္တာ	၂၀၂
အနိမိတ္တာနုပဿနာ	၂၅၄
အနိမိတ္တာနုပဿီ	၂၅၄
အနိမိတ္တာနုပဿီနံ	၂၅၅
အနိယတော	၁၀၆
အနိယတေသု	၂၅၄
အနိယာ	၃၁၂
အနိယာတိ	၁၀၆
အနီဃော	၃၀၃
အနီဟာရော	၁၅၉
အနုကမ္ပကော	၃၂၁
အနုဇာတော	၂၁၁
အနုဒ္ဓရံ	၅၀၊၁၆၇၊၂၇၄၊၂၉၅
အနုဒ္ဓရသေ	၁၀၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇနော
[အ]	
အနုဒ္ဓရော	၂၅၁၊၃၀၅
အနုဒ္ဓံသေတိ	၁၆၀
အနုဒ္ဓတော	၂၃၆
အနုပဒ္ဒဇ္ဇံ	၃၁၅
အနုပရိယဂါ	၀၉
အနုပါဒါယ	၂၀၄
အနုပါဒိသေသာ	၁၅၇
အနုပုဗ္ဗေန	၆၃
အနုပဗ္ဗဇ္ဇာသဒ္ဒတော	၁၅၀
အနုဗန္ဓော	၂၀၀
အနုမောဒတံ	၂၄၆
အနုမောဒေန္တိ	၂၄၄
အနုယာတော	၁၀၆
အနုဝိစရိတံ	၃၄၇
အနုဝိစ္စနယံ	၂၅၇
အနုသယော	၁၀၁
အနုသဒံ	၂၉၄
အနုသရံ	၂၅၇
အနုသရဏံ	၃၁၅
အနုသရတိ	၂၉၇
အနူပယော	၃၅၂
အနေကဝိဟိတံ	၂၉၇
အနေဇမသောကံ	၂၁၂
အနေဇော	၂၀၁
အနောတ္တာဝိ	၁၀၀
အန္တ	၂၇၇
အန္တမကာသိ	၁၀၅
အန္တမိဒံ	၂၇၇
အန္တရာ	၂၆၀
အန္တရာ	၂၆၁၊၂၆၅

ပဒါနုက္ကမော	စိဉ္စကော်
[အ]	
အန္ဓရာမလာ	၂၆၀
အန္ဓရေ	၃၅၀
အန္တိမဒေဟဓရော	၃၀၅
အန္တိမဒေဟဓာရီ	၁၄၄
အန္ဓကရဏာ	၂၅၀
အန္ဓတမံ	၂၆၃
အန္ဓံ	၂၂၆
အန္ဓေန	၃၂၁
အပဂတာ	၃၂၅
အပစာယနသဟဂတံ	၁၉၅
အပဒါ	၂၆၉
အပရိဇာနံ	၅၀
အပရိဇာနန္တာ	၅၂
အပရိညာယ	၂၀၁
အပဟာနဓမ္မံ	၁၆၃
အပါစိနံ	၃၄၄
အပါပုရန္တိ	၂၅၃
အပါယံ	၁၄၀
အပါယော	၆၉
အပုညကဲရော	၂၀၀
အပွကိစ္စဿ	၂၃၆
အပွဇဟံ	၅၀
အပွဋိဝိရတာ	၂၁၉၊ ၂၂၂
အပွတ္တမာနသော	၅၀
အပွမတ္တဿ	၂၉၉
အပွမတ္တော	၁၀၁
အပွမာဏံ	၈၀၊ ၂၄၇
အပွမာဒံ ပသံသန္တိ	၇၇
အပွမာဒရတာ	၁၆၂
အပွမာဒေါ	၇၆

ပဒါနုက္ကမော	စိဉ္စကော်
[အ]	
အပွမိဒ္ဓေါ	၂၃၆
အပွဿန္ဓော	၆၆
အပွသွိံ	၂၀၈
အပွဿုတော	၂၀၈
အပွါနိ	၃၀၈
အဗ္ဘဃနော	၂၂၅
အဗ္ဘနုမောဒနံ	၁၉၅
အဗ္ဘာဿက္ကမာနော	၈၆
အဗျာပဇ္ဈံ	၇၅
အဗျာပဇ္ဈရတော	၁၄၂
အဗျာပဇ္ဈာရာမော	၁၄၁
အဗျာပါဒဝိတက္ကော	၂၅၉
အဗြဟ္မစရိယေန	၁၆၈
အဗြဟ္မစာရီ	၁၆၈
အဘဗ္ဗာ	၁၆၂
အဘဗ္ဗော	၅၁၊ ၁၀၀
အဘဝေါ	၁၉၀
အဘိဇာနံ	၅၁
အဘိဇာနာမိ	၇၂
အဘိဇ္ဈာ	၃၃၆
အဘိဇ္ဈာလု	၂၇၈
အဘိညတ္ထံ	၁၀၇
အဘိညာ	၂၄၁၊ ၃၀၁
အဘိညာဝေါသိတော	၁၈၆
အဘိနန္ဒန္တိ	၁၇၀
အဘိနိဝဇ္ဇေတ္ဝာ	၂၅၇
အဘိဘဝနဋ္ဌေန တထာဂတော	၁၁၄
အဘိဘုယျ	၁၆၄
အဘိဘူ	၇၃၊ ၃၅၁
အဘိဘူတော	၂၃၈

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အ]	
အဘိဘူတော	၂၆၅
အဘိဝိဇိယ	၂၄၁
အဘိဝိဟစ္စ	၈၆
အဘိသာပေါ	၂၇၇
အဘူတံ	၁၅၄
အဘူတဝါဒိ	၁၆၈
အမဇ္ဈရိ	၃၀၈
အမတဿ	၂၅၃
အမိတ္တာ	၂၆၁
အမုတြာသိ°	၂၉၈
အမူလကေန	၁၆၈
အမောဟယိ	၂၀၇
အယံ အတ္တာ	၁၇၀
အယံ ပဇာ	၅၂
အယဇိ	၃၀၈
အယမနုဓမ္မော	၂၅၆
အယမဿ	၂၉၉
အယောဂက္ခေမိနော	၁၉၀
အရတိ	၃၄၀
အရဟံ	၁၅၇
အရဟတာ	၁၁
အရိယဒ္ဓဇော	၂၀၃
အရိယဓမ္မေ	၂၀၂
အရိယပညာယ	၃၂၄
အရိယသစ္စာနိ	၈၁
အရိယသာဝကော	၂၄၀
အရိယာ	၃၁၆
အရိယေဟိ	၂၃၄
အရိယော	၈၁၊၁၈၅
အရူပဇ္ဈာယိနော	၂၁၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အ]	
အရူပဓာတု	၁၇၄
အရူပိနော	၂၇၀
အရူပေသု	၂၁၀
အလံသမက္ခာတာရော	၃၁၄
အဝဇာတော	၂၁၁
အဝဏ္ဏယိ	၂၉၅
အဝဏ္ဏော	၂၃၀
အဝိဂ္ဂိတ္တံ	၂၈၃
အဝိဃာတတ္တာ	၁၅၉
အဝိဇာနတာ	၃၁၂
အဝိဇ္ဇာ	၂၉၉
အဝိဇ္ဇာနိဝရဏံ	၅၄
အဝိဇ္ဇာမူလိကာ	၁၄၇
အဝိရာဇယံ	၅၀
အဝိဟိံသာဝိတက္ကော	၂၅၉
အဝီစိနိရယံ	၂၆၇
အဝုဋ္ဌကသမော	၂၂၆-၇
အဝူပသမော	၃၄၁
အဝေတိ	၃၀၁
အသံသဂ္ဂေန	၂၃၃
အသံဟာရိယာ	၂၄၆
အသက္ကာရေန	၂၃၀
အသဒ်္ဓံ	၁၅၄
အသဒ်္ဓာ	၂၇၂
အသညတာ	၁၆၀
အသညိနော	၂၇၀
အသက္ကိတံ	၂၀၄
အသက္ကိတာ	၁၇၄၊၂၁၀
အသဒ္ဓမ္မေဟိ	၂၆၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အသန္တေ	၂၃၁
အသမာဟိတာ	၃၂၅
အသမာဟိတော	၂၇၈
အသမ္ဘဇာနော	၂၇၈
အသမ္မုဠှာ	၃၄၃
အသယ္ဟသာဟိနံ	၁၄၄
အသလ္လိနံ	၃၄၃
အသာရဒ္ဓါ	၃၄၃
အသိတံ	၂၉၄
အသုခါယ	၆၅
အသုဘသညိနော	၂၀၃
အသုဘာနုပဿီ	၂၅၃
အသုရံ	၂၀၂
အသေက္ခာ	၁၉၁
အသေက္ခေန	၁၉၁
အသေသံ	၂၀၃
အသောကံ	၁၅၇
အသ္မိံ လောကေ	၁၄၇
အသ္မိံ	၃၀၃
အသ ၁၀၀၊၁၆၅၊၂၃၀၊၂၄၆	
အသမေဓံ	၀၉
အဟံ	၃၆၊၅၃
အဟိတာယ	၆၅
အဟိရိကော	၁၀၁
အဟောရတ္တံ	၅၄
[အာ]	
အာဂန္ဆတု	၂၂၀
အာဂန္ဆာရော	၅၂
အာဂါမိ	၂၀၆

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အာ]	
အာစာရဂေါစရသမ္ပန္နော	၂၉၃
အာတာပိနော	၂၉၉
အာတာပီ	၁၀၀၊၂၅၅
အာဒိစ္စောဝုဒယံ	၂၆၅
အာဒိနဝံ	၃၁၇
အာနာပါနသတိ	၂၅၃
အာနာပါနေ	၂၅၅
အာပါဒကာ	၃၂၀
အာပါဒိ	၂၆၅
အာပါယိကာ	၁၆၇
အာပါယိကော	၆၆
အာဘဿရူပဂေါ	၇၂
အာမိသဒါယာဒါ	၃၀၆
အာမိသဒါနံ	၂၉၄
အာမိသယာဂါ	၃၀၈
အာမိသသံဝိဘာဂေါ	၂၉၅
အာမိသာနုဂ္ဂဟော	၂၉၅
အာမောဒမာနော	၂၂၇
အာယတဂ္ဂံ	၇၄
အာယတနာနံ	၃၂၈
အာရက္ခဂေါစရော	၂၉၃
အာရဒ္ဓဝီရိယေဟိ	၂၃၄
အာရဒ္ဓါ	၁၀၈
အာရမ္ဘတော	၂၂၂
အာရာ	၂၃၇
အာရာဓယန္တိ	၃၂၃
အာရုပ္ပံ	၂၀၉
အာရုပ္ပေသု	၁၇၄
အာလောကာဒိကာ	၃၁၆

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အာ]	
အာလောကော	၂၉၉
အာဝသထံ	၂၂၆
အာသင္ဃ	၂၆၆
အာသဝါနံ	၁၀၈၊၂၄၁
အာဟာရနေတ္တိပဘဝံ	၁၅၆
အာဟု	၂၂၇
အာဟုနေယျာ	၃၂၀
အာဟုနေယျော	၂၇၃
[ဣ]	
ဣဆ္ဆာလောဘသမုဿယာ	၁၄၇
ဣဋ္ဌသ	၇၁
ဣဏာန္နာ	၂၇၀
ဣတိ	၃၁၊၂၄၂၊၂၉၉
ဣတိ ကရိတ္ဝာ	၅၉
ဣတိ မံ	၁၀၄
ဣတိဝုတ္တကံ	၂
ဣတိသဗ္ဗပရာမာသော	၁၈၈
ဣတော	၂၄၄
ဣတော မနုဿတ္တာ	၈၅
ဣတ္ထဘာဝညထာဘာဝံ	၅၇၊၂၈၆
ဣဒံ	၁၀၂
ဣဒမပ္ပဟာယ	၁၆၇
ဣဒမဿာဟံ	၃၀၉
ဣဓ	၆၈၊၃၂၂
ဣဓူပပန္နော	၂၉၉
ဣဓေဝ ၁၀၂၊၁၅၉၊၂၅၃၊၂၆၀	
ဣဒ္ဓိယံ	၁၈၂
ဣဒ္ဓိယသမ္ပန္နော	၁၉၉
ဣဒ္ဓိယာနိ	၁၉၈

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဥ]	
ဥက္ကုဋိယေသု	၉၂
ဥမံ လောကံ	၇၂
ဥမဂ္ဂိ	၆၉
ဥမာနိ	၁၇၂
ဥမာယ မယံ	၁၄၃
ဥရိယာယ	၁၄၂
[ဉ]	
ဉက္ကာဓာရာ	၃၁၆
ဉဏ္ဍာဒနေန	၃၂၁
ဉဏ္ဍိဇ္ဇတိ	၁၇၀
ဉဒုမဂ္ဂါနုသာရိနော	၁၉၉
ဉဒ္ဓာနာဓိဂတံ	၂၂၀
ဉဏ္ဏမံ	၄၊၃၁၂
ဉဏ္ဏမဏ္ဍသ	၆၁
ဉဏ္ဏမပုရိသော	၂၀၉
ဉဏ္ဏရိကရဏီယေ	၂၆၅
ဉဒဗိန္ဒု၀	၂၆၃
ဉဒယဗ္ဗယံ	၃၄၄
ဉဒ္ဓံ	၃၄၄
ဉဒ္ဓနကုက္ကုစံ	၃၃၇
ဉဒ္ဓနကုက္ကုစ္စသ	၃၄၁
ဉဒ္ဓတော	၂၃၆
ဉဒ္ဓဠော	၃၂၅
ဉပဓိတိ	၇၅
ဉပဓိက္ခီ	၆၉
ဉပဓိမာနေ	၃၀၀
ဉပဓိဝိ	၇၂
ဉပဓိတ္ထိဒေဝါ	၂၄၂
ဉပဓိရိက္ခတော	၂၀၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဍ]	
ဥပပရိက္ခေယျ	၂၀၃
ဥပဓိ	၂၃၁၊၄၇
ဥပဓိက္ခယံ	၈၈
ဥပဓိပုဋိနိဿဂ္ဂံ	၁၇၅
ဥပဓိသန်ယေ	၃၅၂
ဥပနယ္ဟတိ	၂၃၀
ဥပနိဗန္ဓဂေါစရော	၂၉၃
ဥပလေပဘယာ	၂၃၀
ဥပဝါဒကာ	၂၀၇
ဥပသက်မနံ	၃၁၄
ဥပသမ္ပဇ္ဇ	၂၄၁
ဥပါဒါနက္ခယာရာမံ	၂၃၉
ဥပါဒိသေသေ	၁၆၁
ဥပါယာသော	၂၇၈
ဥပါသကာ	၂၂၅
ဥပေက္ခကော	၂၅၇
ဥပေန္တိ	၂၇၇
ဥပဥ္ဇတိ	၂၄၉
ဥပဥ္ဇန္တိ	၂၂၉
ဥပဥ္ဇမာနာ	၂၄၉၊၃၁၇
ဥပဥ္ဇမာနော	၂၄၉
ဥပဥ္ဇမာနော ဥပဥ္ဇတိ	၆၅
ဥပဥ္ဇိ	၁၈၁
ဥပဥ္ဇန္တော	၂၄၉
ဥပဥ္ဇိဒေါ	၁၉၈
ဥဘတောပဒိတ္တံ	၂၇၉
ဥဘယံ	၂၃၉၊၂၈၇၊၂၉၆
ဥဘော ဝိ တေ	၁၆၈

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဎ]	
ဋိမိဘယံ	၂၀၇
[ဏ]	
ဏကော	၃၄
ကေကွဏော	၁၂၅
ကေဂ်မို	၅၉
ကေစ္ဆံ	၆၈
ကေစ္ဆာနံ	၂၂၇
ကေစ္ဆာနံ အညထတ္တံ	၆၆
ကေဓမ္မံ	၃၅၊၈၂
ကေဓမ္မော	၆၄၊၆၅၊၆၇
ကေနိဝရဏမို	၅၃
ကေပုဂ္ဂလဿ	၈၀
ကေမို ဇာတိ	၂၉၇
ကောဒိဘူတော	၁၆၇
ဇောနေါ	၂၈၀
တကော	၄
တေံ	၄၁၊၃၁၆
တေံ သန်နံ	၁၇၀
တေဒဂ္ဂံ	၂၉၅
တေဒဟောသိ	၇၄
တေမာဒိနဝံ ဥတ္တာ	၅၇
တေဟိ	၃၀၁
တေ	၁၉၃၊၂၈၂
တေ ဓမ္မေ	၇၅
ဒဝံ	၆၈၊၁၇၀
ဒဝံဂေါဏော	၂၉၈
ဒဝံနာမော	၂၉၈
ဒဝံ နိရယေ	၆၉
ဒဝံဘူတော	၃၃၃

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဉ္ဇကော်
[ဇ]	
ဇဝံမဟာနုဘာဝေါ	၇၄
ဇဝံမဟိဒ္ဓိကော	၇၄
ဇဝံဝဏ္ဏော	၂၉၈
ဇဝံသုခဒုက္ခပ္ပဋိသံဝေဒီ	၂၉၈
ဇဝေမာယုပရိယန္တော	၂၉၉
ဇဝေမာဟာရော	၂၉၈
ဇဝေမဝံ	၂၂၈
ဇသေနော	၁၈၆၊ ၁၈၈
ဇသေဝံ	၁၄၂
ဇဟိံ	၂၄၈
[ဈ]	
ဈာနက္ကမတိံ	၂၄၃
ဈာနတိဏ္ဏမော	၂၇၈
ဈာနပ္ပံ	၁၅၀
ဈာနာဝီ	၁၀၀
ဈာပမိကံ	၂၄၇
ဈာပမိကာနိ	၈၅
ဈာမုက္ကဿ	၂၀၅
ဈာရမတ္တကေန	၂၆၅
ဈာရမ္ဘာဂိယာနံ	၃၂၃
ဈာရသာ	၃၀၅
ဈာလိယန္တိံ	၁၆၃
ဈာဝါဒကာ	၃၁၃
ဈာဝုယ္ဟေယျ	၃၂၆
ဈာသမိတာရကာ	၈၆
ဈာဟာရေတ္ထာ	၂၄၀
ဈာဟိတဘာရော	၁၅၈
[ဉ]	
ဉဒ်တိ	၂၃၂
ဉဏ္ဍေဟိ	၂၄၃

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဉ္ဇကော်
[ဏ]	
ကတံ	၁၅၆
ကတကရဏီယော	၁၅၈
ကတပါပေါ	၉၇
ကတမံ	၃၇
ကတ္ထာ	၁၆၈
ကန္တာသ	၇၁
ကပဏာ	၂၂၆
ကပ္ပံ	၆၆၊ ၈၀
ကပ္ပဋ္ဌော	၆၆
ကပ္ပေ	၇၂
ကမ္မတော	၂၂၂
ကမ္မရတော	၂၃၄
ကမ္မာရာမတမနုယုဇ္ဇော	၂၃၅
ကမ္မာရာမော	၂၃၄
ကရံ	၆၃
ကလံ	၈၅
ကလာပံ	၂၃၀
ကလျာဏံ	၉၇
ကလျာဏဓမ္မော	၂၂၅၊ ၂၈၈
ကလျာဏပညော	၂၈၈
ကလျာဏမိတ္တတာ	၆၁
ကလျာဏသီလော	၂၈၈
ကလျာဏာဓိမုတ္တိကာ	၂၃၂
ကာမကာမိနော	၈၅၊ ၃၂၄
ကာမဆ္ဆန္ဒဿ	၃၃၈
ကာမတဏှာ	၁၈၉
ကာမနိဿရဏံ	၂၁၀
ကာမယောဂယုဇ္ဇော	၂၈၆
ကာမယောဂဝိသံယုဇ္ဇော	၂၈၇

ပဒါနုက္ကမော	စိဋ္ဌင်္ကော
[က]	
ကာမဝိတက္ကော	၂၅၈
ကာမာနံ	၂၀၉
ကာမာသဝေါ	၁၈၈
ကာမူပပတ္တိယော	၂၀၅
ကာမေ	၃၃၂
ကာမေသနာ	၁၈၆
ကာမေသု	၁၆၂
ကာမေသု မိစ္ဆာစာရော	၂၂၀
ကာယဒုစ္စရိတံ	၉၇၊၂၀၂
ကာယဒုစ္စရိတေန	၃၀၁
ကာယသုစိ	၂၀၄
ကာယသုစရိတံ	၂၀၃
ကာယသောစေယ္ယံ	၂၀၄
ကာယဿ ဘေဒါ	၆၉၊၉၂
ကာယေ	၂၄၃
ကာယေန	၁၇၅
ကာယော	၉၄၊၂၃၁
ကာလဝိပဿီ	၁၆၅
ကာလေ	၂၉၆
ကာလေန	၁၆၇
ကာသာဝကဏ္ဍော	၁၆၈
ကိံ အကုသလံ	၁၄၃
ကိံ အပ္ပဟီနံ	၁၄၃
ကိံ ပဇဟာမ	၁၄၃
ကိန္တိဘာဂတော	၁၂၆
ကိန္တာပိ	၃၂၆
ကိန္တိ	၂၇၆
ကိဗ္ဗိသံ	၉၇
ကိလိဿန္တိ	၂၄၃

ပဒါနုက္ကမော	စိဋ္ဌင်္ကော
[က]	
ကုဇ္ဇေထ	၂၆၇
ကုမ္မဂ္ဂံ	၃၃၅
ကုလဂန္ဓနော	၂၂၅
ကုလပုတ္တာ	၂၇၇
ကုသဂ္ဂေန	၂၃၀
ကုသလံ	၉၇
ကုသလေသု ဓမ္မေသု	၁၆၅
ကုသလော	၈၉
ကုသီတံ	၂၃၄
ကုသီတေန	၃၁၂
ကုသီတော	၁၀၁၊၃၃၄
ကုဟာ	၃၂၄
ကေနစိ	၉၁
ကေဝလီ	၂၀၉
ကေသမဿုံ	၂၄၀
ကောစိ	၂၆၆
ကောဓံ	၄၆
[ခ]	
ခန္တိသံဝရော	၁၀၅
ခန္တီ	၁၉၂
ခန္ဓာနံ	၃၄၄
ခယံ	၂၆၇
ခယံ ဒုက္ခဿ	၆၁
ခယဂါမိနံ	၁၈၃၊၁၈၉
ခယမတ္တာနော	၂၉၄
ခယသ္မိံ	၁၉၉
ခယာယ	၁၀၈
ခယေ ဉာဏံ	၃၁၂
ခီဏပုနဗ္ဘဝါ	၁၅၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ခ]	
ခီဏာသဝေါ	၂၈၈
ခီဏာသဝေါ	၁၅၈
ခေမဝိတက္ကော	၁၃၇၊ ၁၄၁
ခေါ	၁၀၄
[ဂ-ဃ]	
ဂန္ဓေ	၂၄၄
ဂန္ဓံ	၂၂၆
ဂရုနံ	၁၅၃
ဂဟေတွာ	၂၀၀
ဂါမေ	၂၅၉
ဂါရဝယုတ္တော	၄
ဂိဒ္ဓေါ	၂၀၁
ဂိရိဗ္ဗဇေ	၈၁
ဂိဟိဘောဂါ	၂၅၉
ဂုထဂတံ	၂၅၉
ဂေဟနိဿိတံ	၃၃၅
ဂေါစရဇ္ဈတ္တံ	၃၂၈
ဃရမေသိနော	၃၂၄
ဃာတေတိ	၉၁
ဃာနံ	၉၄
[ဝ]	
ဝ	၂၀၁
စက္ကံ	၃၅၂
စက္ကဝတ္တိ	၇၃
စက္ခုံ	၉၄
စက္ခုမတာ	၁၅၉
စက္ခုမန္တော	၁၆၉၊ ၃၁၆
စက္ခုနိ	၁၉၆
စညေ	၂၀၆

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[စ]	
စတုဒ္ဒါရံ	၂၆၇
စတုရာသီတိယာ	၁၂၆
စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ	၂၇၃
စန္ဒဘဒ္ဒာ	၉၀
စန္ဒိယာ	၈၆
စရံ	၃၃၃
စရတော	၃၃၃
စရိမံ ကဗ္ဘံ	၈၄
စဝနဓမ္မော	၂၄၂
စဝမာနေ	၃၀၀
စာတုရန္တော	၇၃
စိတ္တံ	၅၀
စိတ္တပ္ပကောပနော	၂၆၂
စိဝံရံ	၃၀၉
စုတာ	၈၅
စေတသာ	၆၈
စေတေတိ	၂၄၀
စေတော	၆၈
စေတောဝိမုတ္တိံ	၂၄၁
စေတောဝိမုတ္တိယာ	၈၅
စေတောသမထသာမိစိံ	၃၄၅
စောရာဘိနိတာ	၂၇၈
[ဆ]	
ဆနဝုတိယာ	၁၂၅
ဆန္ဒေတံ	၃၂၈
ဆဝါလာတံ	၂၇၉
ဆိဒ္ဒတိ	၂၃၃
ဆိန္နသံသယာ	၂၈၈
ဆေတွာ	၁၀၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော်
[ဇ]	
ဇဂတော	၃၄၄
ဇနကုဟနတ္ထံ	၁၀၄
ဇနပဒဋ္ဌာဝဂိယပုတ္တော	၇၃
ဇနလပနတ္ထံ	၁၀၄
ဇနာ	၁၇၅
ဇနော	၂၆၃
ဇန္တုနော	ဂ၃
ဇရာ	၂၇ဂ
ဇရာမရဏသဿာတံ	၁၅၆
ဇလံဝ	၂၆၆
ဇဟော	၁၄ဂ
ဇဟေယျ	၃၃၂
ဇာဂရတော ဘယံ	၁၆၆
ဇာဂရန္တော	၁၆၆.
ဇာဂရိတံ	၁၆၆
ဇာဂရော	၁၆၄
ဇာတံ	၁၅၆
ဇာတိ	၂၇ဂ
ဇာတိခယန္တဒဿီ	၁၆၃
ဇာတိဇရာယ	၁ဝ၁
ဇာတိမရဏဂါမိနော	၁၉ဝ
ဇာတိမရဏမစ္ဆဂါ	၂၃၂
ဇာတိသံသာရော	၂ဂ၅
ဇာတု	၂၆၆
ဇာတော	၂၃၃
ဇာနတော	၃၁ဝ
ဇာနာတု	၁ဝ၄
ဇာနေယျုံ	ဂ၃
ဇာပယေ	၉၁
ဇိဂုစ္ဆမာနော	၁၇ဝ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော်
[ဇ-ဈ]	
ဇိနာတိ	၉၁
ဇိဝှါ	၉၄
ဇောတယန္တိ	၃၁၇
ဈာနရတာ	၁၆၃
ဈာယိနော	၁၆၂၊၃၂၄
ဈာယီ	၁ဝ၁
ဈာယိဟိ	၂၃၄
[ဉ]	
ဉတ္ဝာန	၆၉
ဉာဏံ	၁၉ဂ
ဉာဏစက္ခု	၁၉၆
ဉာဏသံဝရော	၁ဝ၅
[ဋ]	
ဋာနံ	၁ဂ၂
ဋာနေသု	၁ဝ၉
[တ]	
တံ	၂၉၉
တံ ကိဿ ဟေတု	၃၂ဝ
တစသာရံ	၁၇၃
တဏှံ	၅၇
တဏှာယဝိမုတ္တိနော	၁ဂဂ
တဏှာ	၅၅၊၁၆၉
တဏှာဒုတိယော	၅၆၊၃၁၇
တဏှာယောဂေန	၁၉ဝ
တဏှာပဟါဒါ	၃၁၇
တတော	၁၄ဂ၊၂၉ဂ
တတော အညော	၁၉၉
တတ္ထ	၄၁၊၆၆၊၁၄ဂ၊၁၆၅

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဉ္ဇကော်
[တ]	
တတ္ထ တတ္ထ	၃၃၂
တတြာပါသိ်	၂၉၈
တထာကာရီ	၃၅၀
တထာဂတံ	၂၀၆
တထာဂတ	၁၁၁
တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ	၂၄၅
တထာဂတသာဝကသံဃော	၂၇၃
တထာဂတော ၁၁၁၊ ၁၁၂၊ ၁၁၃၊ ၁၁၄၊ ၁၁၅၊ ၁၁၆၊ ၁၁၇၊ ၁၁၀၊ ၁၃၁	
တထာ တထာ	၂၀၃
တထာရူပေ	၃၁၅
တထူပမံ	၁၄၅
တဒမိနာဝိ	၂၆၆
တဒုဘယံ	၂၅၇
တန္တ သံယောဇနာ	၈၈
တန္တိ	၃၄၀
တပတေ	၈၆
တပနီယာ	၉၇
တပ္ပရာယဏံ	၂၁၄
တပ္ပေတိ	၂၂၀
တမံ	၂၆၅
တမံ သော	၁၆၇
တမဂတံ	၈၆
တမော	၂၉၉
တမောနုဒါ	၃၁၆
တမောနုဒေါ	၁၄၄
တမှာ	၂၆၃
တမှိ	၂၆၇
တယော သုဒေ	၂၂၉

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဉ္ဇကော်
[တ]	
တသ္မာ	၁၄၂၊ ၁၆၃၊ ၁၆၇
တဿနုယော	၂၅၃
တာဒိနာ	၁၅၉
တာဒိနော	၁၉၉
တာဒိသော	၂၂၀
တာရကရူပါနံ	၈၆
တာရဂဏာဝ	၉၀
တာလပက္ကံဝ	၂၆၄
တိဋ္ဌတိ	၇၅
တိဋ္ဌန္တေဝ	၁၅၉
တိဏ္ဍေ	၃၄၄
တိဏ္ဏော	၂၀၆
တိဗ္ဗသာရာဂေါ	၂၇၀
တိရစ္ဆာနဂတိ	၁၂၂
တိရစ္ဆာနဇ္ဈေ	၂၀၂
တိရိယံ	၃၄၄
တိဟ	၁၄၂
တိကိ	၁၇၂
တိဟိ ဝါစာဟိ	၂၄၄
တု	၃၁၂
တုဋ္ဌော	၃၀၉
တေ	၃၁၇
တေန	၈၉
တေ ပဗုဒ္ဓထ	၁၆၆
တေဝိဇ္ဇံ	၂၉၇၊ ၃၀၂
တ္ထေဝိဒံ	၃၁၂
[ထ]	
ထဒ္ဓါ	၃၂၄
ထလေ	၂၀၇
ထိနမိဒ္ဓံ	၃၃၇

ကြယ်ပွင့်ရောင်ဖြာ ၁
ကြယ်ပွင့် ၂
ခွေးမြီးကောက် ၃
ကြယ်ပွင့်ကြီး ၄
ကြယ်ပွင့်ကြီးဝိုင်း ၅
ကြယ်ပွင့်ကြီးစက်ဝိုင်း ၆
ကြယ်ပွင့်ကြီးစက်ဝိုင်းအစွန်းပါ ၇
ကြယ်ပွင့်ကြီးစက်ဝိုင်းအစွန်းပါ ၈
ကြယ်ပွင့်ကြီးစက်ဝိုင်းအစွန်းပါ ၉
ကြယ်ပွင့်ကြီးစက်ဝိုင်းအစွန်းပါ ၁၀
ကြယ်ပွင့်ကြီးစက်ဝိုင်းအစွန်းပါ ၁၁
ကြယ်ပွင့်ကြီးစက်ဝိုင်းအစွန်းပါ ၁၂
ကြယ်ပွင့်ကြီးစက်ဝိုင်းအစွန်းပါ ၁၃
ကြယ်ပွင့်ကြီးစက်ဝိုင်းအစွန်းပါ ၁၄
ကြယ်ပွင့်ကြီးစက်ဝိုင်းအစွန်းပါ ၁၅
ကြယ်ပွင့်ကြီးစက်ဝိုင်းအစွန်းပါ ၁၆
ကြယ်ပွင့်ကြီးစက်ဝိုင်းအစွန်းပါ ၁၇
ကြယ်ပွင့်ကြီးစက်ဝိုင်းအစွန်းပါ ၁၈
ကြယ်ပွင့်ကြီးစက်ဝိုင်းအစွန်းပါ .....

ဝတၱဳစုံစဉ် ၁
ခဲ့စဉ် ၂
[၀]
ငယ်ထဝ် ၌၅
ဒေါ်ခင်လှိုင် ၃
ငယ်ဘဝ ကျောင်းသား ဘဝ ၄
ကျောင်းဆရာမ ဘဝ ၅
ဆုံးစဉ် ၆
ဖခင်ကြီး ၇
ဆရာတော် ၈
ဆရာမ ၉
ဆရာမ ၁၀
ဆရာမ ၁၁
ဆရာမ ၁၂
ဆရာမ ၁၃
ဆရာမ ၁၄
ဆရာမ ၁၅
ဆရာမ ၁၆
ဆရာမ ၁၇
ဆရာမ ၁၈
ဆရာမ ၁၉
ဆရာမ ၂၀
ဆရာမ ၂၁
ဆရာမ ၂၂
ဆရာမ ၂၃
ဆရာမ ၂၄
ဆရာမ ၂၅
ဆရာမ ၂၆
ဆရာမ ၂၇
ဆရာမ ၂၈
ဆရာမ ၂၉
ဆရာမ ၃၀
ဆရာမ ၃၁
ဆရာမ ၃၂
ဆရာမ ၃၃
ဆရာမ ၃၄
ဆရာမ ၃၅
ဆရာမ ၃၆
ဆရာမ ၃၇
ဆရာမ ၃၈
ဆရာမ ၃၉
ဆရာမ ၄၀
ဆရာမ ၄၁
ဆရာမ ၄၂
ဆရာမ ၄၃
ဆရာမ ၄၄
ဆရာမ ၄၅
ဆရာမ ၄၆
ဆရာမ ၄၇
ဆရာမ ၄၈
ဆရာမ ၄၉
ဆရာမ ၅၀
ဆရာမ ၅၁
ဆရာမ ၅၂
ဆရာမ ၅၃
ဆရာမ ၅၄
ဆရာမ ၅၅
ဆရာမ ၅၆
ဆရာမ ၅၇
ဆရာမ ၅၈
ဆရာမ ၅၉
ဆရာမ ၆၀
ဆရာမ ၆၁
ဆရာမ ၆၂
ဆရာမ ၆၃
ဆရာမ ၆၄
ဆရာမ ၆၅
ဆရာမ ၆၆
ဆရာမ ၆၇
ဆရာမ ၆၈
ဆရာမ ၆၉
ဆရာမ ၇၀
ဆရာမ ၇၁
ဆရာမ ၇၂
ဆရာမ ၇၃
ဆရာမ ၇၄
ဆရာမ ၇၅
ဆရာမ ၇၆
ဆရာမ ၇၇
ဆရာမ ၇၈
ဆရာမ ၇၉
ဆရာမ ၈၀
ဆရာမ ၈၁
ဆရာမ ၈၂
ဆရာမ ၈၃
ဆရာမ ၈၄
ဆရာမ ၈၅
ဆရာမ ၈၆
ဆရာမ ၈၇
ဆရာမ ၈၈
ဆရာမ ၈၉
ဆရာမ ၉၀
ဆရာမ ၉၁
ဆရာမ ၉၂
ဆရာမ ၉၃
ဆရာမ ၉၄
ဆရာမ ၉၅
ဆရာမ ၉၆
ဆရာမ ၉၇
ဆရာမ ၉၈
ဆရာမ ၉၉
ဆရာမ ၁၀၀
ဆရာမ ၁၀၁
ဆရာမ ၁၀၂
ဆရာမ ၁၀၃
ဆရာမ ၁၀၄
ဆရာမ ၁၀၅
ဆရာမ ၁၀၆
ဆရာမ ၁၀၇
ဆရာမ ၁၀၈
ဆရာမ ၁၀၉
ဆရာမ ၁၁၀
ဆရာမ ၁၁၁
ဆရာမ ၁၁၂
ဆရာမ ၁၁၃
ဆရာမ ၁၁၄
ဆရာမ ၁၁၅
ဆရာမ ၁၁၆
ဆရာမ ၁၁၇
ဆရာမ ၁၁၈
ဆရာမ ၁၁၉
ဆရာမ ၁၂၀
ဆရာမ ၁၂၁
ဆရာမ ၁၂၂
ဆရာမ ၁၂၃
ဆရာမ ၁၂၄
ဆရာမ ၁၂၅
ဆရာမ ၁၂၆
ဆရာမ ၁၂၇
ဆရာမ ၁၂၈
ဆရာမ ၁၂၉
ဆရာမ ၁၃၀
ဆရာမ ၁၃၁
ဆရာမ ၁၃၂
ဆရာမ ၁၃၃
ဆရာမ ၁၃၄
ဆရာမ ၁၃၅
ဆရာမ ၁၃၆
ဆရာမ ၁၃၇
ဆရာမ ၁၃၈
ဆရာမ ၁၃၉
ဆရာမ ၁၄၀
ဆရာမ ၁၄၁
ဆရာမ ၁၄၂
ဆရာမ ၁၄၃
ဆရာမ ၁၄၄
ဆရာမ ၁၄၅
ဆရာမ ၁၄၆
ဆရာမ ၁၄၇
ဆရာမ ၁၄၈
ဆရာမ ၁၄၉
ဆရာမ ၁၅၀
ဆရာမ ၁၅၁
ဆရာမ ၁၅၂
ဆရာမ ၁၅၃
ဆရာမ ၁၅၄
ဆရာမ ၁၅၅
ဆရာမ ၁၅၆
ဆရာမ ၁၅၇
ဆရာမ ၁၅၈
ဆရာမ ၁၅၉
ဆရာမ ၁၆၀
ဆရာမ ၁၆၁
ဆရာမ ၁၆၂
ဆရာမ ၁၆၃
ဆရာမ ၁၆၄
ဆရာမ ၁၆၅
ဆရာမ ၁၆၆
ဆရာမ ၁၆၇
ဆရာမ ၁၆၈
ဆရာမ ၁၆၉
ဆရာမ ၁၇၀
ဆရာမ ၁၇၁
ဆရာမ ၁၇၂
ဆရာမ ၁၇၃
ဆရာမ ၁၇၄
ဆရာမ ၁၇၅
ဆရာမ ၁၇၆
ဆရာမ ၁၇၇
ဆရာမ ၁၇၈
ဆရာမ ၁၇၉
ဆရာမ ၁၈၀
ဆရာမ ၁၈၁
ဆရာမ ၁၈၂
ဆရာမ ၁၈၃
ဆရာမ ၁၈၄
ဆရာမ ၁၈၅
ဆရာမ ၁၈၆
ဆရာမ ၁၈၇
ဆရာမ ၁၈၈
ဆရာမ ၁၈၉
ဆရာမ ၁၉၀
ဆရာမ ၁၉၁
ဆရာမ ၁၉၂
[၈]
ဆရာမ ၁၉၃
ဆရာမ ၁၉၄
ဆရာမ ၁၉၅
ဆရာမ ၁၉၆
ဆရာမ ၁၉၇
ဆရာမ ၁၉၈
ဆရာမ ၁၉၉
ဆရာမ ၂၀၀
ဆရာမ ၂၀၁
ဆရာမ ၂၀၂
ဆရာမ ၂၀၃
ဆရာမ ၂၀၄
ဆရာမ ၂၀၅
ဆရာမ ၂၀၆
ဆရာမ ၂၀၇
ဆရာမ ၂၀၈
ဆရာမ ၂၀၉
ဆရာမ ၂၁၀
ဆရာမ ၂၁၁
ဆရာမ ၂၁၂
ဆရာမ ၂၁၃
ဆရာမ ၂၁၄
ဆရာမ ၂၁၅
ဆရာမ ၂၁၆
ဆရာမ ၂၁၇
ဆရာမ ၂၁၈
ဆရာမ ၂၁၉
ဆရာမ ၂၂၀
ဆရာမ ၂၂၁
ဆရာမ ၂၂၂
ဆရာမ ၂၂၃
ဆရာမ ၂၂၄
ဆရာမ ၂၂၅
ဆရာမ ၂၂၆
ဆရာမ ၂၂၇
ဆရာမ ၂၂၈
ဆရာမ ၂၂၉
ဆရာမ ၂၃၀
ဆရာမ ၂၃၁
ဆရာမ ၂၃၂
ဆရာမ ၂၃၃
ဆရာမ ၂၃၄
ဆရာမ ၂၃၅
ဆရာမ ၂၃၆
ဆရာမ ၂၃၇
ဆရာမ ၂၃၈
ဆရာမ ၂၃၉
ဆရာမ ၂၄၀
ဆရာမ ၂၄၁
ဆရာမ ၂၄၂
ဆရာမ ၂၄၃
ဆရာမ ၂၄၄
ဆရာမ ၂၄၅
ဆရာမ ၂၄၆
ဆရာမ ၂၄၇
ဆရာမ ၂၄၈
ဆရာမ ၂၄၉
ဆရာမ ၂၅၀
ဆရာမ ၂၅၁
ဆရာမ ၂၅၂
ဆရာမ ၂၅၃
ဆရာမ ၂၅၄
ဆရာမ ၂၅၅
ဆရာမ ၂၅၆
ဆရာမ ၂၅၇
ဆရာမ ၂၅၈
ဆရာမ ၂၅၉
ဆရာမ ၂၆၀
ဆရာမ ၂၆၁
ဆရာမ ၂၆၂
ဆရာမ ၂၆၃
ဆရာမ ၂၆၄
ဆရာမ ၂၆၅
ဆရာမ ၂၆၆
ဆရာမ ၂၆၇
ဆရာမ ၂၆၈
ဆရာမ ၂၆၉
ဆရာမ ၂၇၀
ဆရာမ ၂၇၁
ဆရာမ ၂၇၂
[၉]
ဆရာမ ၂၇၃
ဆရာမ ၂၇၄
ဆရာမ ၂၇၅
ဆရာမ ၂၇၆
ဆရာမ ၂၇၇
ဆရာမ ၂၇၈
ဆရာမ ၂၇၉
ဆရာမ ၂၈၀
ဆရာမ ၂၈၁
ဆရာမ ၂၈၂
ဆရာမ ၂၈၃
ဆရာမ ၂၈၄
ဆရာမ ၂၈၅
ဆရာမ ၂၈၆
ဆရာမ ၂၈၇
ဆရာမ ၂၈၈
ဆရာမ ၂၈၉
ဆရာမ ၂၉၀
ဆရာမ ၂၉၁
ဆရာမ ၂၉၂
ဆရာမ ၂၉၃
ဆရာမ ၂၉၄
ဆရာမ ၂၉၅
ဆရာမ ၂၉၆
ဆရာမ ၂၉၇
ဆရာမ ၂၉၈
ဆရာမ ၂၉၉
ဆရာမ ၃၀၀
ဆရာမ ၃၀၁
ဆရာမ ၃၀၂
ဆရာမ ၃၀၃
ဆရာမ ၃၀၄
ဆရာမ ၃၀၅
ဆရာမ ၃၀၆
ဆရာမ ၃၀၇
ဆရာမ ၃၀၈
ဆရာမ ၃၀၉
ဆရာမ ၃၁၀
ဆရာမ ၃၁၁
ဆရာမ ၃၁၂
ဆရာမ ၃၁၃
ဆရာမ ၃၁၄
ဆရာမ ၃၁၅
ဆရာမ ၃၁၆
ဆရာမ ၃၁၇
ဆရာမ ၃၁၈
ဆရာမ ၃၁၉
ဆရာမ ၃၂၀
ဆရာမ ၃၂၁
ဆရာမ ၃၂၂
ဆရာမ ၃၂၃
ဆရာမ ၃၂၄
ဆရာမ ၃၂၅
ဆရာမ ၃၂၆
ဆရာမ ၃၂၇
ဆရာမ ၃၂၈
ဆရာမ ၃၂၉
ဆရာမ ၃၃၀
ဆရာမ ၃၃၁
ဆရာမ ၃၃၂
ဆရာမ ၃၃၃
ဆရာမ ၃၃၄
ဆရာမ ၃၃၅
ဆရာမ ၃၃၆
ဆရာမ ၃၃၇
ဆရာမ ၃၃၈
ဆရာမ ၃၃၉
ဆရာမ ၃၄၀
ဆရာမ ၃၄၁
ဆရာမ ၃၄၂
ဆရာမ ၃၄၃
ဆရာမ ၃၄၄
ဆရာမ ၃၄၅
ဆရာမ ၃၄၆
ဆရာမ ၃၄၇
ဆရာမ ၃၄၈
ဆရာမ ၃၄၉
ဆရာမ ၃၅၀
ဆရာမ ၃၅၁
ဆရာမ ၃၅၂
ဆရာမ ၃၅၃
ဆရာမ ၃၅၄
ဆရာမ ၃၅၅
ဆရာမ ၃၅၆
ဆရာမ ၃၅၇
ဆရာမ ၃၅၈
ဆရာမ ၃၅၉
ဆရာမ ၃၆၀
ဆရာမ ၃၆၁
ဆရာမ ၃၆၂
ဆရာမ ၃၆၃
ဆရာမ ၃၆၄
ဆရာမ ၃၆၅
ဆရာမ ၃၆၆
ဆရာမ ၃၆၇
ဆရာမ ၃၆၈
ဆရာမ ၃၆၉
ဆရာမ ၃၇၀
ဆရာမ ၃၇၁
ဆရာမ ၃၇၂
ဆရာမ ၃၇၃
ဆရာမ ၃၇၄
ဆရာမ ၃၇၅
ဆရာမ ၃၇၆
ဆရာမ ၃၇၇
ဆရာမ ၃၇၈
ဆရာမ ၃၇၉
ဆရာမ ၃၈၀
ဆရာမ ၃၈၁
ဆရာမ ၃၈၂
ဆရာမ ၃၈၃
ဆရာမ ၃၈၄
ဆရာမ ၃၈၅
ဆရာမ ၃၈၆
ဆရာမ ၃၈၇
ဆရာမ ၃၈၈
ဆရာမ ၃၈၉
ဆရာမ ၃၉၀
ဆရာမ ၃၉၁
ဆရာမ ၃၉၂
ဆရာမ ၃၉၃
ဆရာမ ၃၉၄
ဆရာမ ၃၉၅
ဆရာမ ၃၉၆
ဆရာမ ၃၉၇
ဆရာမ ၃၉၈
ဆရာမ ၃၉၉
ဆရာမ ၄၀၀
ဆရာမ ၄၀၁
ဆရာမ ၄၀၂
ဆရာမ ၄၀၃
ဆရာမ ၄၀၄
ဆရာမ ၄၀၅
ဆရာမ ၄၀၆
ဆရာမ ၄၀၇
ဆရာမ ၄၀၈
ဆရာမ ၄၀၉
ဆရာမ ၄၁၀
ဆရာမ ၄၁၁
ဆရာမ ၄၁၂
ဆရာမ ၄၁၃
ဆရာမ ၄၁၄
ဆရာမ ၄၁၅
ဆရာမ ၄၁၆
ဆရာမ ၄၁၇
ဆရာမ ၄၁၈
ဆရာမ ၄၁၉
ဆရာမ ၄၂၀
ဆရာမ ၄၂၁
ဆရာမ ၄၂၂
ဆရာမ ၄၂၃
ဆရာမ ၄၂၄
ဆရာမ ၄၂၅
ဆရာမ ၄၂၆
ဆရာမ ၄၂၇
ဆရာမ ၄၂၈
ဆရာမ ၄၂၉
ဆရာမ ၄၃၀
ဆရာမ ၄၃၁
ဆရာမ ၄၃၂
ဆရာမ ၄၃၃
ဆရာမ ၄၃၄
ဆရာမ ၄၃၅
ဆရာမ ၄၃၆
ဆရာမ ၄၃၇
ဆရာမ ၄၃၈
ဆရာမ ၄၃၉
ဆရာမ ၄၄၀
ဆရာမ ၄၄၁
ဆရာမ ၄၄၂
ဆရာမ ၄၄၃
ဆရာမ ၄၄၄
ဆရာမ ၄၄၅
ဆရာမ ၄၄၆
ဆရာမ ၄၄၇
ဆရာမ ၄၄၈
ဆရာမ ၄၄၉
ဆရာမ ၄၅၀
ဆရာမ ၄၅၁
ဆရာမ ၄၅၂
ဆရာမ ၄၅၃
ဆရာမ ၄၅၄
ဆရာမ ၄၅၅
ဆရာမ ၄၅၆
ဆရာမ ၄၅၇
ဆရာမ ၄၅၈
ဆရာမ ၄၅၉
ဆရာမ ၄၆၀
ဆရာမ ၄၆၁
ဆရာမ ၄၆၂
ဆရာမ ၄၆၃
ဆရာမ ၄၆၄
ဆရာမ ၄၆၅
ဆရာမ ၄၆၆
ဆရာမ ၄၆၇
ဆရာမ ၄၆၈
ဆရာမ ၄၆၉
ဆရာမ ၄၇၀
ဆရာမ ၄၇၁
ဆရာမ ၄၇၂
ဆရာမ ၄၇၃
ဆရာမ ၄၇၄
ဆရာမ ၄၇၅
ဆရာမ ၄၇၆
ဆရာမ ၄၇၇
ဆရာမ ၄၇၈
ဆရာမ ၄၇၉
ဆရာမ ၄၈၀
ဆရာမ ၄၈၁
ဆရာမ ၄၈၂
ဆရာမ ၄၈၃
ဆရာမ ၄၈၄
ဆရာမ ၄၈၅
ဆရာမ ၄၈၆
ဆရာမ ၄၈၇
ဆရာမ ၄၈၈
ဆရာမ ၄၈၉
ဆရာမ ၄၉၀
ဆရာမ ၄၉၁
ဆရာမ ၄၉၂
ဆရာမ ၄၉၃
ဆရာမ ၄၉၄
ဆရာမ ၄၉၅
ဆရာမ ၄၉၆
ဆရာမ ၄၉၇
ဆရာမ ၄၉၈
ဆရာမ ၄၉၉
ဆရာမ ၅၀၀
ဆရာမ ၅၀၁
ဆရာမ ၅၀၂
ဆရာမ ၅၀၃
ဆရာမ ၅၀၄
ဆရာမ ၅၀၅
ဆရာမ ၅၀၆
ဆရာမ ၅၀၇
ဆရာမ ၅၀၈
ဆရာမ ၅၀၉
ဆရာမ ၅၁၀
ဆရာမ ၅၁၁
ဆရာမ ၅၁၂
ဆရာမ ၅၁၃
ဆရာမ ၅၁၄
ဆရာမ ၅၁၅
ဆရာမ ၅၁၆
ဆရာမ ၅၁၇
ဆရာမ ၅၁၈
ဆရာမ ၅၁၉
ဆရာမ ၅၂၀
ဆရာမ ၅၂၁
ဆရာမ ၅၂၂
ဆရာမ ၅၂၃
ဆရာမ ၅၂၄
ဆရာမ ၅၂၅
ဆရာမ ၅၂၆
ဆရာမ ၅၂၇
ဆရာမ ၅၂၈
ဆရာမ ၅၂၉
ဆရာမ ၅၃၀
ဆရာမ ၅၃၁
ဆရာမ ၅၃၂
ဆရာမ ၅၃၃
ဆရာမ ၅၃၄
ဆရာမ ၅၃၅
ဆရာမ ၅၃၆
ဆရာမ ၅၃၇
ဆရာမ ၅၃၈
ဆရာမ ၅၃၉
ဆရာမ ၅၄၀
ဆရာမ ၅၄၁
ဆရာမ ၅၄၂
ဆရာမ ၅၄၃
ဆရာမ ၅၄၄
ဆရာမ ၅၄၅
ဆရာမ ၅၄၆
ဆရာမ ၅၄၇
ဆရာမ ၅၄၈
ဆရာမ ၅၄၉
ဆရာမ ၅၅၀
ဆရာမ ၅၅၁
ဆရာမ ၅၅၂
ဆရာမ ၅၅၃
ဆရာမ ၅၅၄
ဆရာမ ၅၅၅
ဆရာမ ၅၅၆
ဆရာမ ၅၅၇
ဆရာမ ၅၅၈
ဆရာမ ၅၅၉
ဆရာမ ၅၆၀
ဆရာမ ၅၆၁
ဆရာမ ၅၆၂
ဆရာမ ၅၆၃
ဆရာမ ၅၆၄
ဆရာမ ၅၆၅
ဆရာမ ၅၆၆
ဆရာမ ၅၆၇
ဆရာမ ၅၆၈
ဆရာမ ၅၆၉
ဆရာမ ၅၇၀
ဆရာမ ၅၇၁
ဆရာမ ၅၇၂
ဆရာမ ၅၇၃
ဆရာမ ၅၇၄
ဆရာမ ၅၇၅
ဆရာမ ၅၇၆
ဆရာမ ၅၇၇
ဆရာမ ၅၇၈
ဆရာမ ၅၇၉
ဆရာမ ၅၈၀
ဆရာမ ၅၈၁
ဆရာမ ၅၈၂
ဆရာမ ၅၈၃
ဆရာမ ၅၈၄
ဆရာမ ၅၈၅
ဆရာမ ၅၈၆
ဆရာမ ၅၈၇
ဆရာမ ၅၈၈
ဆရာမ ၅၈၉
ဆရာမ ၅၉၀
ဆရာမ ၅၉၁
ဆရာမ ၅၉၂
ဆရာမ ၅၉၃
ဆရာမ ၅၉၄
ဆရာမ ၅၉၅
ဆရာမ ၅၉၆
ဆရာမ ၅၉၇
ဆရာမ ၅၉၈
ဆရာမ ၅၉၉
ဆရာမ ၆၀၀
ဆရာမ ၆၀၁
ဆရာမ ၆၀၂
ဆရာမ ၆၀၃
ဆရာမ ၆၀၄
ဆရာမ ၆၀၅
ဆရာမ ၆၀၆
ဆရာမ ၆၀၇
ဆရာမ ၆၀၈
ဆရာမ ၆၀၉
ဆရာမ ၆၁၀
ဆရာမ ၆၁၁
ဆရာမ ၆၁၂
ဆရာမ ၆၁၃
ဆရာမ ၆၁၄
ဆရာမ ၆၁၅
ဆရာမ ၆၁၆
ဆရာမ ၆၁၇
ဆရာမ ၆၁၈
ဆရာမ ၆၁၉
ဆရာမ ၆၂၀
ဆရာမ ၆၂၁
ဆရာမ ၆၂၂
ဆရာမ ၆၂၃
ဆရာမ ၆၂၄
ဆရာမ ၆၂၅
ဆရာမ ၆၂၆
ဆရာမ ၆၂၇
ဆရာမ ၆၂၈
ဆရာမ ၆၂၉
ဆရာမ ၆၃၀
ဆရာမ ၆၃၁
ဆရာမ ၆၃၂
ဆရာမ ၆၃၃
ဆရာမ ၆၃၄
ဆရာမ ၆၃၅
ဆရာမ ၆၃၆
ဆရာမ ၆၃၇
ဆရာမ ၆၃၈
ဆရာမ ၆၃၉
ဆရာမ ၆၄၀
ဆရာမ ၆၄၁
ဆရာမ ၆၄၂
ဆရာမ ၆၄၃
ဆရာမ ၆၄၄
ဆရာမ ၆၄၅
ဆရာမ ၆၄၆
ဆရာမ ၆၄၇
ဆရာမ ၆၄၈
ဆရာမ ၆၄၉
ဆရာမ ၆၅၀
ဆရာမ ၆၅၁
ဆရာမ ၆၅၂
ဆရာမ ၆၅၃
ဆရာမ ၆၅၄
ဆရာမ ၆၅၅
ဆရာမ ၆၅၆
ဆရာမ ၆၅၇
ဆရာမ ၆၅၈
ဆရာမ ၆၅၉
ဆရာမ ၆၆၀
ဆရာမ ၆၆၁
ဆရာမ ၆၆၂
ဆရာမ ၆၆၃
ဆရာမ ၆၆၄
ဆရာမ ၆၆၅
ဆရာမ ၆၆၆
ဆရာမ ၆၆၇
ဆရာမ ၆၆၈
ဆရာမ ၆၆၉
ဆရာမ ၆၇၀
ဆရာမ ၆၇၁
ဆရာမ ၆၇၂
ဆရာမ ၆၇၃
ဆရာမ ၆၇၄
ဆရာမ ၆၇၅
ဆရာမ ၆၇၆
ဆရာမ ၆၇၇
ဆရာမ ၆၇၈
ဆရာမ ၆၇၉
ဆရာမ ၆၈၀
ဆရာမ ၆၈၁
ဆရာမ ၆၈၂
ဆရာမ ၆၈၃
ဆရာမ ၆၈၄
ဆရာမ ၆၈၅
ဆရာမ ၆၈၆
ဆရာမ ၆၈၇
ဆရာမ ၆၈၈
ဆရာမ ၆၈၉
ဆရာမ ၆၉၀
ဆရာမ ၆၉၁
ဆရာမ ၆၉၂
ဆရာမ ၆၉၃
ဆရာမ ၆၉၄
ဆရာမ ၆၉၅
ဆရာမ ၆၉၆
ဆရာမ ၆၉၇
ဆရာမ ၆၉၈
ဆရာမ ၆၉၉
ဆရာမ ၇၀၀
ဆရာမ ၇၀၁
ဆရာမ ၇၀၂
ဆရာမ ၇၀၃
ဆရာမ ၇၀၄
ဆရာမ ၇၀၅
ဆရာမ ၇၀၆
ဆရာမ ၇၀၇
ဆရာမ ၇၀၈
ဆရာမ ၇၀၉
ဆရာမ ၇၁၀
ဆရာမ ၇၁၁
ဆရာမ ၇၁၂
ဆရာမ ၇၁၃
ဆရာမ ၇၁၄
ဆရာမ ၇၁၅
ဆရာမ ၇၁၆
ဆရာမ ၇၁၇
ဆရာမ ၇၁၈
ဆရာမ ၇၁၉
ဆရာမ ၇၂၀
ဆရာမ ၇၂၁
ဆရာမ ၇၂၂
ဆရာမ ၇၂၃
ဆရာမ ၇၂၄
ဆရာမ ၇၂၅
ဆရာမ ၇၂၆
ဆရာမ ၇၂၇
ဆရာမ ၇၂၈
ဆရာမ ၇၂၉
ဆရာမ ၇၃၀
ဆရာမ ၇၃၁
ဆရာမ ၇၃၂
ဆရာမ ၇၃၃
ဆရာမ ၇၃၄
ဆရာမ ၇၃၅
ဆရာမ ၇၃၆
ဆရာမ ၇၃၇
ဆရာမ ၇၃၈
ဆရာမ ၇၃၉
ဆရာမ ၇၄၀
ဆရာမ ၇၄၁
ဆရာမ ၇၄၂
ဆရာမ ၇၄၃
ဆရာမ ၇၄၄
ဆရာမ ၇၄၅
ဆရာမ ၇၄၆
ဆရာမ ၇၄၇
ဆရာမ ၇၄၈
ဆရာမ ၇၄၉
ဆရာမ ၇၅၀
ဆရာမ ၇၅၁
ဆရာမ ၇၅၂
ဆရာမ ၇၅၃
ဆရာမ ၇၅၄
ဆရာမ ၇၅၅
ဆရာမ ၇၅၆
ဆရာမ ၇၅၇
ဆရာမ ၇၅၈
ဆရာမ ၇၅၉
ဆရာမ ၇၆၀
ဆရာမ ၇၆၁
ဆရာမ ၇၆၂
ဆရာမ ၇၆၃
ဆရာမ ၇၆၄
ဆရာမ ၇၆၅
ဆရာမ ၇၆၆
ဆရာမ ၇၆၇
ဆရာမ ၇၆၈
ဆရာမ ၇၆၉
ဆရာမ ၇၇၀
ဆရာမ ၇၇၁
ဆရာမ ၇၇၂
ဆရာမ ၇၇၃
ဆရာမ ၇၇၄
ဆရာမ ၇၇၅
ဆရာမ ၇၇၆
ဆရာမ ၇၇၇
ဆရာမ ၇၇၈
ဆရာမ ၇၇၉
ဆရာမ ၇၈၀
ဆရာမ ၇၈၁
ဆရာမ ၇၈၂
ဆရာမ ၇၈၃
ဆရာမ ၇၈၄
ဆရာမ ၇၈၅
ဆရာမ ၇၈၆
ဆရာမ ၇၈၇
ဆရာမ ၇၈၈
ဆရာမ ၇၈၉
ဆရာမ ၇၉၀
ဆရာမ ၇၉၁
ဆရာမ ၇၉၂
ဆရာမ ၇၉၃
ဆရာမ ၇၉၄
ဆရာမ ၇၉၅
ဆရာမ ၇၉၆
ဆရာမ ၇၉၇
ဆရာမ ၇၉၈
ဆရာမ ၇၉၉
ဆရာမ ၈၀၀
ဆရာမ ၈၀၁
ဆရာမ ၈၀၂
ဆရာမ ၈၀၃
ဆရာမ ၈၀၄
ဆရာမ ၈၀၅
ဆရာမ ၈၀၆
ဆရာမ ၈၀၇
ဆရာမ ၈၀၈
ဆရာမ ၈၀၉
ဆရာမ ၈၁၀
ဆရာမ ၈၁၁
ဆရာမ ၈၁၂
ဆရာမ ၈၁၃
ဆရာမ ၈၁၄
ဆရာမ ၈၁၅
ဆရာမ ၈၁၆
ဆရာမ ၈၁၇
ဆရာမ ၈၁၈
ဆရာမ ၈၁၉
ဆရာမ ၈၂၀
ဆရာမ ၈၂၁
ဆရာမ ၈၂၂
ဆရာမ ၈၂၃
ဆရာမ ၈၂၄
ဆရာမ ၈၂၅
ဆရာမ ၈၂၆
ဆရာမ ၈၂၇
ဆရာမ ၈၂၈
ဆရာမ ၈၂၉
ဆရာမ ၈၃၀
ဆရာမ ၈၃၁
ဆရာမ ၈၃၂
ဆရာမ ၈၃၃
ဆရာမ ၈၃၄
ဆရာမ ၈၃၅
ဆရာမ ၈၃၆
ဆရာမ ၈၃၇
ဆရာမ ၈၃၈
ဆရာမ ၈၃၉
ဆရာမ ၈၄၀
ဆရာမ ၈၄၁
ဆရာမ ၈၄၂
ဆရာမ ၈၄၃
ဆရာမ ၈၄၄
ဆရာမ ၈၄၅
ဆရာမ ၈၄၆
ဆရာမ ၈၄၇
ဆရာမ ၈၄၈
ဆရာမ ၈၄၉
ဆရာမ ၈၅၀
ဆရာမ ၈၅၁
ဆရာမ ၈၅၂
ဆရာမ ၈၅၃
ဆရာမ ၈၅၄
ဆရာမ ၈၅၅
ဆရာမ ၈၅၆
ဆရာမ ၈၅၇
ဆရာမ ၈၅၈
ဆရာမ ၈၅၉
ဆရာမ ၈၆၀
ဆရာမ ၈၆၁
ဆရာမ ၈၆၂
ဆရာမ ၈၆၃
ဆရာမ ၈၆၄
ဆရာမ ၈၆၅
ဆရာမ ၈၆၆
ဆရာမ ၈၆၇
ဆရာမ ၈၆၈
ဆရာမ ၈၆၉
ဆရာမ ၈၇၀
ဆရာမ ၈၇၁
ဆရာမ ၈၇၂
ဆရာမ ၈၇၃
ဆရာမ ၈၇၄
ဆရာမ ၈၇၅
ဆရာမ ၈၇၆
ဆရာမ ၈၇၇
ဆရာမ ၈၇၈
ဆရာမ ၈၇၉
ဆရာမ ၈၈၀
ဆရာမ ၈၈၁
ဆရာမ ၈၈၂
ဆရာမ ၈၈၃
ဆရာမ ၈၈၄
ဆရာမ ၈၈၅
ဆရာမ ၈၈၆
ဆရာမ ၈၈၇
ဆရာမ ၈၈၈
ဆရာမ ၈၈၉
ဆရာမ ၈၉၀
ဆရာမ ၈၉၁
ဆရာမ ၈၉၂
ဆရာမ ၈၉၃
ဆရာမ ၈၉၄
ဆရာမ ၈၉၅
ဆရာမ ၈၉၆
ဆရာမ ၈၉၇
ဆရာမ ၈၉၈
ဆရာမ ၈၉၉
ဆရာမ ၉၀၀
ဆရာမ ၉၀၁
ဆရာမ ၉၀၂
ဆရာမ ၉၀၃
ဆရာမ ၉၀၄
ဆရာမ ၉၀၅
ဆရာမ ၉၀၆
ဆရာမ ၉၀၇
ဆရာမ ၉၀၈
ဆရာမ ၉၀၉
ဆရာမ ၉၁၀
ဆရာမ ၉၁၁
ဆရာမ ၉၁၂
ဆရာမ ၉၁၃
ဆရာမ ၉၁၄
ဆရာမ ၉၁၅
ဆရာမ ၉၁၆
ဆရာမ ၉၁၇
ဆရာမ ၉၁၈
ဆရာမ ၉၁၉
ဆရာမ ၉၂၀
ဆရာမ ၉၂၁
ဆရာမ ၉၂၂
ဆရာမ ၉၂၃
ဆရာမ ၉၂၄
ဆရာမ ၉၂၅
ဆရာမ ၉၂၆
ဆရာမ ၉၂၇
ဆရာမ ၉၂၈
ဆရာမ ၉၂၉
ဆရာမ ၉၃၀
ဆရာမ ၉၃၁
ဆရာမ ၉၃၂
ဆရာမ ၉၃၃
ဆရာမ ၉၃၄
ဆရာမ ၉၃၅
ဆရာမ ၉၃၆
ဆရာမ ၉၃၇
ဆရာမ ၉၃၈
ဆရာမ ၉၃၉
ဆရာမ ၉၄၀
ဆရာမ ၉၄၁
ဆရာမ ၉၄၂
ဆရာမ ၉၄၃
ဆရာမ ၉၄၄
ဆရာမ ၉၄၅
ဆရာမ ၉၄၆
ဆရာမ ၉၄၇
ဆရာမ ၉၄၈
ဆရာမ ၉၄၉
ဆရာမ ၉၅၀
ဆရာမ ၉၅၁
ဆရာမ ၉၅၂
ဆရာမ ၉၅၃
ဆရာမ ၉၅၄
ဆရာမ ၉၅၅
ဆရာမ ၉၅၆
ဆရာမ ၉၅၇
ဆရာမ ၉၅၈
ဆရာမ ၉၅၉
ဆရာမ ၉၆၀
ဆရာမ ၉၆၁
ဆရာမ ၉၆၂
ဆရာမ ၉၆၃
ဆရာမ ၉၆၄
ဆရာမ ၉၆၅
ဆရာမ ၉၆၆
ဆရာမ ၉၆၇
ဆရာမ ၉၆၈
ဆရာမ ၉၆၉
ဆရာမ ၉၇၀
ဆရာမ ၉၇၁
ဆရာမ ၉၇၂
ဆရာမ ၉၇၃
ဆရာမ ၉၇၄
ဆရာမ ၉၇၅
ဆရာမ ၉၇၆
ဆရာမ ၉၇၇
ဆရာမ ၉၇၈
ဆရာမ ၉၇၉
ဆရာမ ၉၈၀
ဆရာမ ၉၈၁
ဆရာမ ၉၈၂
ဆရာမ ၉၈၃
ဆရာမ ၉၈၄
ဆရာမ ၉၈၅
ဆရာမ ၉၈၆
ဆရာမ ၉၈၇
ဆရာမ ၉၈၈
ဆရာမ ၉၈၉
ဆရာမ ၉၉၀
ဆရာမ ၉၉၁
ဆရာမ ၉၉၂
ဆရာမ ၉၉၃
ဆရာမ ၉၉၄
ဆရာမ ၉၉၅
ဆရာမ ၉၉၆
ဆရာမ ၉၉၇
ဆရာမ ၉၉၈
ဆရာမ ၉၉၉
ဆရာမ ၁၀၀၀
ဆရာမ ၁၀၀၁
ဆရာမ ၁၀၀၂
ဆရာမ ၁၀၀၃
ဆရာမ ၁၀၀၄
ဆရာမ ၁၀၀၅
ဆရာမ ၁၀၀၆
ဆရာမ ၁၀၀၇
ဆရာမ ၁၀၀၈
ဆရာမ ၁၀၀၉
ဆရာမ ၁၀၁၀
ဆရာမ ၁၀၁၁
ဆရာမ ၁၀၁၂
ဆရာမ ၁၀၁၃
ဆရာမ ၁၀၁၄
ဆရာမ ၁၀၁၅
ဆရာမ ၁၀၁၆
ဆရာမ ၁၀၁၇
ဆရာမ ၁၀၁၈
ဆရာမ ၁၀၁၉
ဆရာမ ၁၀၂၀
ဆရာမ ၁၀၂၁
ဆရာမ ၁၀၂၂
ဆရာမ ၁၀၂၃
ဆရာမ ၁၀၂၄
ဆရာမ ၁၀၂၅
ဆရာမ ၁၀၂၆
ဆရာမ ၁၀၂၇
ဆရာမ ၁၀၂၈
ဆရာမ ၁၀၂၉
ဆရာမ ၁၀၃၀
ဆရာမ ၁၀၃၁
ဆရာမ ၁၀၃၂
ဆရာမ ၁၀၃၃
ဆရာမ ၁၀၃၄
ဆရာမ ၁၀၃၅
ဆရာမ ၁၀၃၆
ဆရာမ ၁၀၃၇
ဆရာမ ၁၀၃၈
ဆရာမ ၁၀၃၉
ဆရာမ ၁၀၄၀
ဆရာမ ၁၀၄၁
ဆရာမ ၁၀၄၂
ဆရာမ ၁၀၄၃
ဆရာမ ၁၀၄၄
ဆရာမ ၁၀၄၅
ဆရာမ ၁၀၄၆
ဆရာမ ၁၀၄၇
ဆရာမ ၁၀၄၈
ဆရာမ ၁၀၄၉
ဆရာမ ၁၀၅၀
ဆရာမ ၁၀၅၁
ဆရာမ ၁၀၅၂
ဆရာမ ၁၀၅၃
ဆရာမ ၁၀၅၄
ဆရာမ ၁၀၅၅
ဆရာမ ၁၀၅၆
ဆရာမ ၁၀၅၇
ဆရာမ ၁၀၅၈
ဆရာမ ၁၀၅၉
ဆရာမ ၁၀၆၀
ဆရာမ ၁၀၆၁
ဆရာမ ၁၀၆၂
ဆရာမ ၁၀၆၃
ဆရာမ ၁၀၆၄

ပဒါနုက္ကမော [နာ]	စဉ်ကော်
နာံ	၃၂၂
နာ	၁၀၂
နာထ္ထညော	၅၄
နာထ္ထိ ပါပံ	၈၃
နာန္ဒိနော	၃၂၄
နာပ္ပဇဟတိ	၃၃၃
နာပ္ပဋိဟညတိ	၃၀၉
နာဘံ	၈၆
နာမဿေယျ	၃၂၁
နာယသဟဿဝိဘာဂေဟိ	၁၂၅
နာရေ	၂၀၂
နာဂန္ဓိတိ	၁၇၁
နာဿိန်အိ	၈၅
နာဘိရမတိ	၂၄၃
နာမရူပသ္မိံ	၁၄၉
နာလံ တဒဘိနန္ဒိတုံ	၁၅၆
နိက္ကမတော	၃၄၀
နိက္ခိပန္တော	၂၀၀
နိန္ဓရိအိ	၂၃၉
နိန္ဓာတော	၁၀၄
နိဒ္ဒါရာမော	၂၃၅
နိဒ္ဒိသတိ	၃၅၀
နိနာတပါပကံ	၂၀၅
နိပကာ	၁၆၁၊ ၂၀၃
နိပကော	၁၀၁
နိပ္ဖဝံ	၂၇၂
နိပ္ဖဝနတော	၁၅၇
နိပ္ဖဝနသေဝ	၁၆၂
နိပ္ဖဝနာယ	၁၀၀
နိပ္ဖာနောဂဓဂါမိနံ	၁၀၆

ပဒါနုက္ကမော [နာ]	စဉ်ကော်
နိပ္ပာနောဂမဂါမိ	၁၀၄
နိပ္ပီဒါယ	၁၇၁
နိပ္ပီဏာထ	၁၄၆
နိပ္ပေဓဂါမိနိ	၁၄၉၊ ၂၀၃
နိမ္မာနရတိနော	၂၀၅
နိယကမ္မတ္တံ	၃၂၄
နိရဂ္ဂဠံ	၉၀
နိရယံ	၉၇၊ ၂၀၂
နိရယဂတိ	၁၂၂
နိရယမ္ဟိ	၆၆
နိရယော	၆၉
နိရာကရေ	၂၆၀
နိရာသော	၁၀၀
နိရုပဓိ	၁၇၅၊ ၂၄၇
နိရောဓတော	၁၇၄
နိရောဓာယ	၁၇၁
နိရောဓေ	၁၇၄၊ ၂၁၀
နိရောဓော	၂၁၀
နိရောဓော ဒုက္ခဓမ္မာနံ	၁၅၇
နိဝိဋ္ဌံ	၁၄၉
နိဝိဋ္ဌသ	၂၄၇
နိဝိဋ္ဌာ	၂၄၆
နိဝုတာ	၅၃
နိဝုတ္ထံ	၂၆၇
နိဿရဏံ	၁၅၇၊ ၂၀၉
နိဿရဏီယာ	၂၀၉
နေက္ခမ္မံ	၂၀၉
နေက္ခမ္မဝိတက္ကော	၂၅၉
နေတ္တိဿန္နသ	၂၀၅
နေရယိကာ	၁၆၇

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇနော
[နာ]	
နေရယိကော	၆၆
နေဝသညိနာသညိနော	၂၇၀
နာနေန	၃၂၁
[ပ]	
ပံသုကူလံ	၃၀၈
ပကိရေတိ	၂၂၇၊၂၇၉
ပက္ခန္ဒတိ	၁၇၀
ပစ္ဆိတိကာ	၂၆၁
ပစ္ဆုနဘောတိ	၁၅၉
ပစ္ဆယံ	၃၂၄
ပစ္ဆုပဋိတကာမာ	၂၀၅
ပဆ္ဆိမေ မာသေ	၀၆
ပဇဟံ	၅၁
ပဇဟတိ	၃၃၄
ပဇဟထ	၃၊၃၅၊၀၃၊၀၇
ပဇာနံ	၂၉၆
ပဇာနာတိ	၁၀၃
ပဇာနာမိ	၆၉
ပဇ္ဇဿ	၂၄၃
ပဋိဇြိယာနိ	၁၅၉
ပဋာ	၁၉၃၊၁၉၇
ပဋာစက္ခု	၉၄၊၁၉၇
ပဋာနိရောဓိကာ	၂၅၀
ပဋာပေမိ	၂၉၇
ပဋာယ	၁၁၀၊၁၄၉၊၂၀၃
ပဋာယေထ	၁၅၃၊၂၇၀
ပဋာဝိမုတ္တိ	၂၄၁
ပဋ္ဌာတုရာ	၁၆၂
ပဋိဂ္ဂါဟကာ	၀၄
ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ	၂၁၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇနော
[ပ]	
ပဋိနိဿဋ္ဌာ	၁၀၀
ပဋိမုက္ကဿ	၂၀၅
ပဋိလဘတိ	၂၄၄
ပဋိလာဘာ	၁၉၀
ပဋိဝိရတော	၂၂၃
ပဋိသောတံ	၃၂၇
ပဋိဿတော	၂၅၅
ပဌမာ ဝိဇ္ဇာ	၂၉၉
ပဌမော	၂၅၂
ပဏိပါတော	၂၁၄
ပဏီတံ	၁၇၀
ပဏီတေ	၃၀၀
ပဏ္ဍိတေဟိ	၂၃၄
ပဏ္ဍိတော ၇၅၊၁၁၀၊၂၆၇၊၂၀၁	
ပတိဋ္ဌတာ ၂၀၁၊၂၄၆	
ပတိဿတော	၆၃
ပတ္တံ	၃၄၇
ပတ္တပုဋ္ဌဿေဝ	၂၃၀
ပတ္တမာနသံ	၂၄၂
ပတ္တိအနုပဒါနံ	၁၉၅
ပတ္တိယာ	၆၁
ပတ္တော	၂၂၀
ပတ္ထယမာနဿ	၅၀
ပတ္ထယမာနော	၂၂၀
ပတ္ထယာနော	၂၂၉၊၃၃၂
ပဒံ	၁၅၇
ပဒီပေယျ	၂၂၆
ပဒုဋ္ဌစိတ္တံ	၆၀
ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပေါ	၂၇၀
ပဒေသရဇ္ဇဿ	၇၄

ဗဟုသုတသာရတိဗ္ဗဓာန	ပြေးကြာ	[၀]	ပြေးကြာ	ပြေးကြာ
ဗဟုသုတသာရတိဗ္ဗဓာန	၂၅၄		၂၂၆	၂၇၃
ဗဟုသုတသာရတိဗ္ဗဓာန	၂၅၅		၂၂၆	၂၇၃
ဗဟုသုတသာရတိဗ္ဗဓာန	၂၅၆		၂၂၇	၂၇၄
ဗဟုသုတသာရတိဗ္ဗဓာန	၂၅၇		၂၂၇	၂၇၄
ဗဟုသုတသာရတိဗ္ဗဓာန	၂၅၈		၂၂၈	၂၇၅
ဗဟုသုတသာရတိဗ္ဗဓာန	၂၅၈		၂၂၈	၂၇၅
ဗဟုသုတသာရတိဗ္ဗဓာန	၂၅၉		၂၂၉	၂၇၆
ဗဟုသုတသာရတိဗ္ဗဓာန	၂၅၉		၂၂၉	၂၇၆
ဗဟုသုတသာရတိဗ္ဗဓာန	၂၆၀	

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ပ]	
ပဂါပကေန	၉၈
ပဂါပစေတသံ	၁၇၃
ပဂါပဓမ္မော	၁၆၈၊၂၂၂
ပဂါပမိတ္တာတော	၂၆၅
ပဂါဂါ	၁၆၈
ပဂါဒိကာယ	၉၉
ပဂါဒိဆာတော	၂၆၅
ပဂါဒိဆာနံ	၂၆၆
ပဂါဒိဆော	၁၄၈
ပဂါပုဏော	၆၁
ပဂါရဝတော	၁၄၄
ပဂါရဝါ	၁၆၄
ပဂါရုံ	၁၄၄
ပဂါရဝ်တော	၂၀၇
ပဂိုစရိယာယ	၃၂၂
ပဂိလေန္တိ	၁၅၀
ပဂိလေယျုံ	၁၅၃
ပဂိဟုနေယျော	၂၇၄
ဝိက္ကိယာလောပေါ	၃၀၈
ဝိက္ကောလုံ	၂၇၇
ဝိယရူပံ	၃၂၈
ဝိယရူပသာတဂဓိတံ	၂၀၆
ဝိယရူပသာတရူပေန	၃၂၆
ဝိယဿ	၇၁
ပုဂ္ဂလံ	၆၈
ပုဂ္ဂလော	၇၈
ပုဉ္ဇ	၇၀
ပုညကိရိယဝတ္ထူနိ	၈၅၊၁၉၃
ပုညက္ခေတ္တံ	၂၇၄
ပုညမေဝ	၇၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ပ]	
ပဿာရယေ	၃၄၄
ပသီဒတိ	၁၇၀
ပသီဒန္တိ	၆၆
ပဿ	၁၄၇
ပဿတိ	၃၀၀
ပဿတော	၈၈၊၃၁၀
ပဿထ	၁၄၆
ပဿန္ဒေါ	၃၄၃
ပဟန္ဒဝန	၅၂
ပဟာယ	၄၂
ပဟိတတ္တာသ	၂၉၉
ပဟိတတ္တောဟိ	၂၃၄
ပဟိယတိ	၂၅၄
ပဟိယတော	၂၆၃
ပါကတိန္ဒြိယော	၂၇၈
ပါဋိဟာရိ	၉၂၊၁၄၈၊၁၆၁
ပါဋိပဒေါ	၂၅၂
ပါဋိဘောဂေါ	၃၆
ပါဏာတိပါတာ	၂၁၇
ပါဏာတိပါတော	၂၁၇
ပါဏော	၂၁၇
ပါတိမောက္ခံ	၂၉၀
ပါတိမောက္ခသံဝရသံဝုတော	၂၉၀
ပါတိမောက္ခသံဝရော	၁၀၅
ပါဒါနံ ဓောဝနေန	၃၂၁
ပါနံ	၂၂၆
ပါနဘောဇနံ	၃၀၉
ပါနေန	၃၂၁
ပါပံ	၉၇၊၁၄၆၊၂၆၇
ပါပကတော	၁၄၆

ပဒါနုက္ကမော	[ပ]	ဝိဋ္ဌကော်
ပုညာနံ		၇၂
ပုတ္တပသုံ		၂၃၇
ပုတ္တာ		၂၁၁၃၀၅
ပုတ္တာနံ		၃၁၈
ပုနဗ္ဘဝံ		၅၂၊၁၇၁
ပုဗ္ဗဂ်မာ		၁၄၇
ပုဗ္ဗဒေဝတာ		၃၁၉
ပုဗ္ဗေနိဝါသံ		၂၉၇
ပုရိသဒမ္မသာရထိ		၂၅၁
ပုရိသပုဂ္ဂလော		၈၃
ပုရိသမေဓံ		၈၉
ပုရိသာဇညော		၂၄၁
ပုရိသာဓမ်ံ		၂၂၇
ပုရိသုတ္တမော		၁၉၇
ပူတိမစ္ဆံ		၂၃၀
ပူတိမုတ္တံ		၃၀၉
ပေစ္ဆ		၃၂၂
ပေစ္ဆ သမာ ဘဝန္တိ		၁၆၈
ပေတဂတိ		၁၂၂
ပေါက္ခရာ		၂၆၃
ပေါသကာ		၃၂၀

ပဒါနုက္ကမော	[ဗ]	ဝိဋ္ဌကော်
ဗဠွေါ မာရဿ		၂၀၅
ဗန္ဓနာ		၂၆၄
ဗလံ		၂၇၆
ဗဟိဒ္ဓါ		၂၈၃
ဗဟုကာရာ		၃၂၀
ဗဟုကာရော		၆၁
ဗဟုဇနသုခါယ		၂၅၀
ဗဟုဇနဟိတာယ		၂၅၀
ဗဟုဇနာဟိတာယ		၆၅
ဗဟုလီကတော		၇၅
ဗဟုဿုတော		၂၅၂
ဗာလူပသေဝနာ		၂၃၀
ဗာလေန		၃၁၂
ဗာဟိရံ		၆၁
ဗာဟိရာ		၂၅၄
ဗုဒ္ဓံ		၁၄၃၊၂၀၆
ဗုဒ္ဓဿ		၁၄၇
ဗုဒ္ဓေန		၁၀၆
ဗုဒ္ဓေါ		၇၀၊၂၁၁၊၂၅၁
ဗေဝဓိပက္ခိယာနံ		၂၄၀
ဗျန္တီကရောတိ		၃၃၃
ဗျာပန္နစိတ္တော		၂၇၀
ဗျာပန္နေ		၂၀၂
ဗျာပါဒဝိတက္ကော		၂၅၀
ဗျာပါဒဿ		၃၃၉
ဗျာပါဒေါ		၃၃၆
ဗျာဗာဓေမိ		၁၄၂
ဗြဟ္မံ		၃၅၂
ဗြဟ္မစရိယံ		၂၅၂
ဗြဟ္မစရိယ		၁၀၂

ဖလတော	[ဘ]	၅၄၊၂၂၄
ဖဿယေ		၃၃၂
ဖုဋ္ဌဿ		၃၅၂
ဖုဋ္ဌုံ		၁၀၁၊၃၃၅
ဖုဋ္ဌော		၂၀၂
ဖုသယိတ္ထာ		၁၇၅
ဖုသေ		၁၀၂၊၁၆၇

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဗ]	
ဗြဟ္မစရိယေသနာ	၁၀၆
ဗြဟ္မစာရိပရိညော	၁၆၀
ဗြဟ္မညတ္ထံ	၃၁၃
ဗြဟ္မဘူတံ	၂၀၆
ဗြဟ္မာ	၇၂၊၃၁၀
ဗြာဟ္မဏံ	၂၉၇
ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာ	၃၂၂
ဗြာဟ္မဏော	၃၀၃
ဗြူဟေတာရော	၁၆၁
[ဘ]	
ဘဂဝတာ	၄
ဘဂေ ဝန်တိ ဘဂဝါ	ဂ
ဘဂေ ဝမိတိ ဘဂဝါ	၉
ဘဇတော	၃၁၆
ဘဇေထ	၁၆၇
ဘတဝါတိ ဘဂဝါ	၆
ဘတ္တာဝါတိ ဘဂဝါ	ဂ
ဘတ္တာသမ္မဒေါ	၃၄၀
ဘဒ္ဒကေန စ	၉၉
ဘဒ္ဒိကာယ စ	၉၉
ဘဗ္ဗော	၅၁
ဘယံ	၂၃၂
ဘယဒဿိနော	၁၆၂
ဘယမန္တရတော	၂၆၃
ဘယာနကံ	၂၆၇
ဘဝတဏှာ	၁၈၉
ဘဝတဏှာပရိက္ခယာ	၁၇၁
ဘဝနိရောဓေယ	၁၇၀
ဘဝနေတ္တိသဉ်ယာ	၁၅၉
ဘဝန္တိ	၁၄၆

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဘ]	
ဘဝယောဂယုတ္တော	၂၀၆
ဘဝရတာ	၁၇၀
ဘဝသမ္မုဒိတာ	၁၇၀
ဘဝါ	၁၆၉
ဘဝါဘဝါ	၃၁၇
ဘဝါဘဝေ	၁၇၁
ဘဝါရာမာ	၁၇၀
ဘဝါသဝေါ	၁၀၉
ဘဝေ ရတာ	၅၂
ဘဝေါ	၁၉၀
ဘဿာရာမော	၂၃၅
ဘာဂေ ဝန်တိ ဘဂဝါ	၇
ဘာဂေ ဝမိတိ ဘဂဝါ	၁၀
ဘာယိတ္ထ	၇၀
ဘာဝနာနုယောဂမနုယုတ္တော	၂၄၁
ဘာဝနာမယံ	၁၉၄
ဘာဝနာဝိဓိတော	၁၂၆
ဘာဝနာဝိဓိဒဿနတော	၁၂၅
ဘာဝယေ	၇၅
ဘာဝိတတ္တာနံ	၃၁၆
ဘာဝိတတ္တော	၂၃၂
ဘာဝိတော	၇၅
ဘာဝေတ္ဝာ	၇၂
ဘာသတေ	ဂ၆
ဘာသမာနော	၂၅၆
ဘာသယန္တိ	၃၁၇
ဘိက္ခဝေ	၃၅
ဘိက္ခု	၆၁
ဘိဒုရာယံ	၂၃၁
ဘိန္နေ	၆၆

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇကော်
[ဘ]	
ဘိသက္ကော	၃၀၅
ဘီရုတ္တာဇာဏံ	၉၇
ဘူတံ	၁၇၀၊ ၂၁၀
ဘူတတော	၁၇၀
ဘူတပရိညော	၁၇၁
ဘူတသဒ္ဒ	၁၇၁
ဘေတ္တာန	၆၆
ဘေဒတော	၂၂၃
ဘေဿာ	၂၆၇
ဘော	၁၇၀၊ ၂၄၄
ဘောဂါ	၂၂၉
ဘောဇနံ	၂၂၇
ဘောဇနမ္ပိ	၉၆
ဘောဇနေ အမတ္တညူ	၉၂
[မ]	
မံသစက္ခု	၉၅၊ ၁၉၆
မံ	၃၁၂
မက္ခံ	၄၆
မက္ခာသေ	၄၇
မဂ္ဂဒ္ဓ	၁၈၉
မဂ္ဂမနုက္ကမန္တိ	၂၅၃
မဂ္ဂါနုဂေါ	၂၆၇
မဂ္ဂေါ	၈၁၊ ၁၉၈
မစ္ဆုရာဇံ	၂၀၇
မစ္ဆုဟာယိနော	၁၇၅
မဇ္ဈေရမလံ	၈၄
မဇ္ဈံ	၂၂၁
မညတိ	၁၄၉
မတ္တာသေ	၄၈

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇကော်
[မ]	
မဒနိမ္မဒနော	၂၇၂
မနသာနုကမ္ပံ	၈၉
မနသိကာရော	၅၉
မနာပဿ	၇၁
မနာပါမနာပံ	၁၅၉
မနုဿဂတိ	၁၂၂
မနုဿဘူတော	၂၄၄
မနုဿာနံ	၂၄၆
မနော	၉၄
မရဏံ	၂၇၈
မဟတ္တေဟိ	၁၀၆
မဟန္တံ	၂၄၁၊ ၃၅၂
မဟပ္ဖလံ	၈၄
မဟာဇြဟ္မာ	၇၂
မဟိဿာသော	၂၈၀
မဟေသိနာ	၈၁
မာတုဆ္ဆာ	၁၅၃
မာတုလာနိ	၁၅၃
မာနံ	၄၇
မာနဂဆ္ဆာ	၅၂
မာနဂဆ္ဆာဘိဘုနော	၅၂
မာနသံ	၅၈
မာနသခ်ယေ	၅၂
မာနာဘိသမယာ	၁၈၅
မာနုပေတာ	၅၂
မာမကာ	၃၂၅
မာရံ သသေနံ	၁၆၄
မာရဓ္ဓဟံ	၁၄၄
မာရဓေယျံ	၁၉၁
မာရပါသော	၂၀၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[မ]	
မာဇရေန	၂၄၀
မာလာ	၂၂၆
မိဆ္ဆာ ကမ္မာနိ ကတ္ဘာန	၂၀၈
မိဆ္ဆာစာရော	၂၂၀
မိဆ္ဆာဒိဋ္ဌိကမ္မသမာဒါနာ	၂၀၈
မိဆ္ဆာဒိဋ္ဌိကာ	၂၀၈
မိဆ္ဆာ မနံ ပဏိဓာယ	၂၀၈
မိဆ္ဆာဝါစ္ဆ ဘာသိယ	၂၀၈
မိတ္တံ	၂၆၇
မိတ္တာနံ	၆၃
မုခတော ဇာတာ	၃၀၅
မုဆိတေ	၂၈၂
မုဋ္ဌဿတိ	၂၇၈
မုတ္တော စန္ဒော	၂၂၅
မုနိံ	၁၄၄
မုနိ	၁၈၆
မုသာ	၂၂၁
မုသာဝါဒိဿ	၈၃
မုသာဝါဒေါ	၂၂၁
မူလဇာတာ	၂၄၆
မူလတော	၂၂၂
မူဋ္ဌာသေ	၄၆
ဧမေ	၂၀
မေတ္တံ	၈၈
မေတ္တံသော	၉၁
မေတ္တစိတ္တံ	၇၂
မေတ္တာယ	၈၅၊၂၈၃
မေတ္တာယတိ	၈၉
မေဓာဝိနော	၂၂၇
မေရယံ	၂၂၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[မ]	
မောဒတိ	၆၇
မောဒန္တိ	၈၅
မောနေယျာနိ	၂၀၄
မောဟံ	၄၅
မောဟနေယျသု	၃၃၅
[ယ]	
ယံ	၂၄၄၊၂၅၆၊၃၂၇
ယံ အကုသလံ၊ တံ ပဟီနံ	၁၄၂
ယဇမာနာ	၈၉
ယဇေထ	၂၉၆
ယဇ္ဇည်ံ	၉၇
ယဇ္ဇေ	၁၆၈
ယတံ	၃၄၄
ယတော ၈၁၊၁၄၈၊၁၇၀၊၁၈၅	
ယတော ခေါ	၃၀၉
ယတ္ထ	၃၁၇
ယထယိဒံ	၅၄၊၅၉
ယထ'ဿ	၂၈၃
ယထာ	၂၉၉
ယထာကမ္မူပဂေ	၃၀၀
ယထာတထံ	၃၅၂
ယထာဘူတံ နိက္ခိတ္တော	၆၉
ယထာဘူတေ	၁၇၁
ယထာဝါဒိ	၃၅၀
ယထာဝုတ္တံ	၈၄
ယထာဟံ	၈၃
ယဒါ	၂၄၂
ယဒိဒံ	၂၇၂၊၂၉၅
ယဒိဒံ ပုညာနိ	၇၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဒ္ဓကော်
[ယ]	
ယဿော	၂၇၆
ယဿ	၂၀၅၊၂၆၇
ယဿ ကဿစိ	၂၀၅
ယဿ စက္ခုဿ	၁၉၀
ယာ အဝိဇ္ဇာ	၂၅၅
ယာဂါ	၃၀၇
ယာစကာ	၂၂၆
ယာစယောဂေါ	၃၀၃
ယာဇယောဂေါ	၃၀၄
ယာထာဝံ	၁၇၀
ယာနံ	၂၂၆
ယာနိ ကာနိစိ	၀၅
ယာဝဇီဝံ	၂၄၇
ယာဝတာ	၂၆၉
ယုတ္တာ	၂၀၂
ယေ	၁၇၄၊၂၁၀၊၃၂၃
ယေန	၄၁
ယေန နိဝရဏေန	၅၃
ယေသံ	၃၁၇
ယေ သန္တစိတ္တာ	၁၆၁
ယေ သုတ္တာ တေ ပဗုဇ္ဈထ	၁၆၆
ယော	၅၁၊၀၀၊၁၀၅
ယောဂံ	၂၀၁
ယောဂက္ခေမံ	၅၀၊၃၂၄၊၃၃၂
ယောဂက္ခေမဿ	၁၀၀
ယောဂက္ခေမာ	၆၆
ယောဂမာယန္တိ	၂၀၁
ယောဂါ	၂၅၃
ယောဂါတိဂေါ	၁၀၆
ယောဇနသတေ	၂၀၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဒ္ဓကော်
[ယ]	
ယောနိ	၁၀၇
ယောနိသော	၅၉၊၁၁၀
[ရ]	
ရက္ခေယျ	၂၂၀
ရဇ္ဇုတိ	၅၁
ရဏဉ္ဇဟာ	၃၁၆
ရတ္တိန္ဒိဝမတန္ဒိတာ	၂၀၃
ရဟဒေါ	၃၂၆
ရဟဒေါဝ	၂၀၁
ရာဂက္ခယော	၁၅၉
ရာဂဝိရာဂေါ	၂၁၂
ရာဂါနုသယော	၂၅၄
ရာဂေါ အပ္ပဟိနော	၂၀၅
ရာဇာ	၇၃
ရာဇာဘိနိတာ	၂၇၇
ရာဇိသယော	၀၉
ရုက္ခမူလံ	၃၀၉
ရူဟတိ	၂၃၀
ရူပဓာတုံ	၁၇၄
ရူပဓာတု	၁၇၃
ရူပါနံ	၂၀၉
ရူပိနော	၂၇၀
ရူပူပဂါ	၂၁၀
ရူပေဟိ	၂၁၀
ရူဟတိ	၂၆၇
ရောဂနိဋ္ဌံ	၁၅၆
[လ]	
လဒ္ဓါန	၂၂၇
လဟတိ	၃၅၀
လဝိတလာပနမတ္တေန	၂၉၇

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်ာ
[ဝ]	
ဝဏ္ဏံ	၂၂၆
ဝဏ္ဏာနိ	၂၄၃
ဝဏ္ဏေန	၃၂၁
ဝဒညူ	၂၂၅
ဝဓကာ	၂၆၁
ဝနထော	၂၃၃
ဝနိဗ္ဗကာ	၂၂၆
ဝနိဗ္ဗကေ	၂၂၀
ဝသဝတ္တိ	၇၃၊၃၅၁
ဝသိမံ	၁၄၄
ဝဿာနံ	၀၆
ဝဿာနိ	၇၂
ဝါစာပေယျံ	၀၉
ဝါဇပေယျော	၉၀
ဝါဒေန	၂၆၇
ဝါဒေါ	၂၂၁၊၂၆၇
ဝိကမ္မတိ	၂၃၉
ဝိက္ခိဏော	၂၀၅
ဝိဂတဝလာဟကေ	၀၆
ဝိဂတော	၃၃၇
ဝိဃာတပက္ခိကာ	၂၅၄၊၂၅၀
ဝိဃာတဝါ	၂၀၀
ဝိဃာတော	၃၀၉
ဝိစိကိစ္ဆာ	၃၃၇
ဝိစိကိစ္ဆာယ	၃၄၂
ဝိဇမ္ဘိတာ	၃၄၀
ဝိဇာနတံ	၂၇၅၊၃၁၆
ဝိဇိတာဝိ	၇၃
ဝိဇိတ္ဝာ	၀၉
ဝိဇံ ဥပ္ပါဒယံ	၁၄၀
[ဝ]	
ဝစနံ	၆၃
ဝဋ္ဋရတော	၅၆
ဝဓုယန္တိ	၂၀၂
ဝဏ္ဏော	၂၇၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်ာ
[လ]	
လာဘသက္ကာရဂါရဝေါ	၂၃၇
လာဘသက္ကာရသိလောကာ-နိသံသတ္ထံ	၁၀၄
လာဘသက္ကာရသိလောက-ပဋိသံယုတ္တော	၂၃၆
လီနတ္ထံ	၃၄၀
လုဒ္ဒံ	၉၇
လုဒ္ဓါသေ	၄၁
လုဒ္ဓေါ	၂၆၃
လုဒ္ဓေါ	၂၆၃
လောကံ	၇၀၊၁၅၀
လောကနိရောဓဂါမိနိ	၃၄၆
လောကနိရောဓော	၃၄၆
လောကဝိဒူ	၂၅၁
လောကသမုဒယော	၃၄၆
လောကသ္မိံ	၁၄၉၊၂၆၆
လောကဿ	၂၇၄
လောကာနုကမ္ပာယ	၂၅၀
လောကေ	၆၉၊၂၄၀
လောကော	၃၄၅
လောဘံ ပဟန္ဒွာန	၂၆၃
လောဘနေယျေ	၂၆၃
လောဘေန	၄၁
လောဘော	၃၀

ပဒါနုက္ကမော	[ဝ]	ဝိဋ္ဌကော်
ဝိဇ္ဇာ		၁၀၁
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော		၂၅၁
ဝိညာဏံ		၂၃၁
ဝိညာတံ		၃၄၇
ဝိညာပကာ		၃၁၃
ဝိညူ		၂၉၆
ဝိတက္ကယေ		၂၆ဝ
ဝိတက္ကာသယာ		၂၅၄
ဝိတက္ကူပသမေ		၃၃၅
ဝိတက္ကူပသမေန		၂၆ဝ
ဝိတိက္ကမပရလောကသဒ္ဒံ		ဂ၃
ဝိတ္ထာလဘံ		၂၂၉
ဝိဒူ		၂၄ဂ
ဝိဒ္ဓေ		ဂ၆
ဝိနဿတိ		၁၇ဝ
ဝိနဿေယျ		ဂဝ
ဝိနိပါတော		၆၉
ဝိနေယျ		ဂ၄
ဝိနောဒေတိ		၃၃၃
ဝိပရိဏာမဓမ္မော		၂၃၁
ဝိပဿိနော		၄၁
ဝိပါကံ		ဂ၃
ဝိပ္ပသန္နော		၁၆၅
ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တော		၂၇ဂ
ဝိဘဝံ		၁၇ဝ
ဝိဘဝတဏှာ		၁ဂ၉
ဝိဘဝေါ		၁၇၁
ဝိမုစ္စတိ		၁ဂ၆
ဝိမုစ္စန္တိ		၁၇၁
ဝိမုတ္တံ		၁၄၄

ပဒါနုက္ကမော	[ဝ]	ဝိဋ္ဌကော်
ဝိမုတ္တာ		၅၂
ဝိမုတ္တိ		၃၁၃
ဝိမုတ္တိဉာဏံ		၃၁၂
ဝိမုတ္တိသာရာ		၁၆၃
ဝိမုတ္တော		၁၅ဂ
ဝိမောက္ခော		၂ဝ၂
ဝိရဇံ		၁၅၇
ဝိရဇ္ဇထ		၁၄၆
ဝိရာဂမဗ္ဗံ		၂၃၁
ဝိရာဂါယ		၁၇၁
ဝိရာဂူပသမေ		၂၇၅
ဝိရာဇယံ		၅၁၊၁၄ဂ
ဝိရာဇိတာ		၂ဝ၅
ဝိရူဠှပြဟ္မစရိယာ		၁၅၃
ဝိရောစတိ		ဂ၆၊၁၉၁
ဝိရောစရေ		၂၂၅
ဝိလေပနံ		၂၂၆
ဝိဝဋ္ဋမာနေ		၇၂
ဝိဝတ္တယိ		၁ဂ၅
ဝိဝါဟေ		၂၃၇
ဝိသံယုတ္တော		၃၄၆
ဝိသန္တရော		၁၄၄
ဝိသယဗ္ဗတ္တံ		၃၂ဂ
ဝိသယဝိဘာဝနာပဝတ္တိ-ဒဿနတော		၁၂၅
ဝိသုဗ္ဗတိ		၂၉၆
ဝိသုဒ္ဓံ		၃ဝဝ
ဝိသုဒ္ဓိဒေဝါ		၂၄၂
ဝိသုဒ္ဓေန		၃ဝဝ
ဝိသေသလက္ခဏတော		၁၂၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဝ]	
ဝိသေသာဓိဂမေန	၂၆၅
ဝိသုတော	၂၆၆
ဝိဟင်္ဂိ	၂၆၄
ဝိဟနေ	၁၆၇
ဝိဟရတံ	၂၅၅
ဝိဟရတော	၅၈
ဝိဟရထ	၁၆၂
ဝိဟိ်ံသတိ	၂၆၇
ဝိဟိ်ံသာဝိတက္ကော	၂၅၈
ဝီတတက္ကော	၅၇၊၁၇၁
ဝီတမစ္ဆရာ	၂၂၅
ဝီတသာရဒံ	၂၄၁၊၃၅၂
ဝိရိယသံဝရော	၁၀၅
ဝိရိယာရမ္ဘသ	၃၃၁
ဝုစ္စရေ	၃၂၁
ဝုဋ္ဌဝ ရဇံ	၂၆၀
ဝုတ္တာ	၃
ဝုသိတဝါ	၁၅၈၊၂၈၉
ဝုဿတိ	၁၀၄
ဝေဒဂုနော	၂၈၃
ဝေဒဂူ	၂၀၂
ဝေဒနတော	၂၂၂
ဝေဒနာနံ ခယာ	၁၈၃
ဝေပုလ္လော	၈၁
ဝေယျာကရဏာယ	၂၅၆
ဝေယျာဝစ္စသဟဂတံ	၁၉၅
ဝေရံ	၉၁
ဝေရဘယာတီတံ	၂၀၆
ဝေါ	၃၆
ဝေါ	၁၄၃၊၂၅၃၊၃၂၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဝ]	
ဝေါကိဏ္ဏာ	၁၅၃
ဝေါသာနံ	၂၆၅
ဝေါသိတော	၃၀၁
[သ]	
သံခံ	၆၆
သံခသာမဂ္ဂိ	၆၃
သံခါ ဝါ ဂဏာ ဝါ	၂၃၃
သံယမသ	၇၄
သံယုတ္တာ	၁၉၀
သံယောဇနံ	၅၅၊၁၀၁
သံယောဇနက္ခယာ	၂၃၇
သံဝဋ္ဋမာနေ	၇၂
သံဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋကပ္ပေ	၇၂
သံဝရတ္ထဆ္ဌော	၁၀၄
သံဝိဂ္ဂသ	၁၁၀
သံဝိဇ္ဇမာနာ	၂၁၁
သံဝိဇ္ဇေထော	၁၁၀
သံဝိဘာဂသ	ဂ၄
သံဝေဇနီယေသု	၁၀၉
သံဝေဇနေန	၁၁၀
သံသဂ္ဂါ	၂၃၃
သံသန္ဒန္တိ	၂၃၂
သံဟရာနိ	၂၃၇
သံဟရိတ္ထာ	၂၂ဂ
သံဟာရကော	ဂ၀
သဉ္ဇဋ္ဌေသံ	၂၉၉
သဉ္ဇပါဒိသေသာ	၁၅၇
သဉ္ဇပါယာသံ	၉၂
သဋိဒိ	၃၂၆

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇကော်
[သ]	
သကဏ္ဍရေယျ	၃၂၁
သက္ကာယဒါဘိရတာ	၂၀၂
သက္ကာရေန	၂၃၇
သက္ကော အဟောသိ	၇၃
သဂဟံ	၂၀၆
သဂဟော	၃၂၆
သဂါရဝေါ	၆၃
သဂ္ဂံ	၇၀
သဂ္ဂမ္ဘိ	၆၇
သဂ်္ဂီယော	၂၂၉
သခ်ံတံ	၁၅၆၊ ၂၁၀
သခ်ံတာ	၂၇၂
သခ်ိယ သေဝိ	၂၀၂
သခ်ိရုပသမော	၁၅၇
သဂ်မ္မ	၃၅၂
သဂ်ါတိဂေါ	၂၀၇
သဂ်ါမသီသံ	၂၄၁
သဂ်ါမာယ	၂၄၀
သဃ်ာဋိကဏ္ဍော	၂၀၀
သစွန်ဒိ	၁၄၉
သစ္ဆိကတ္ဝာ	၁၇၅၊ ၂၄၁
သညိနော	၂၇၀
သညူတ္တာ	၅၅
သတာမိပတေယျော	၁၆၃
သတိမတံ	၁၄၉
သတိမန္တော	၁၆၂
သတိမာ	၁၀၁
သတိသံဝရော	၁၀၅
သတော	၁၆၅၊ ၁၈၃
သတ္တက္ခတ္တုံ ပရမံ	၈၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇကော်
[သ]	
သတ္တန္နံ	၂၄၀
သတ္တရတနသမန္နာဂတော	၇၃
သတ္တသဂ်ပ္ပဟီနသ	၂၀၅
သတ္တသတ္ထုံ	၈၉
သတ္တာ	၈၃၊ ၂၆၉၊ ၂၀၇
သတ္တော	၃၀၀
သတ္ထဝါဟာ	၃၁၆
သတ္ထဝါဟေန	၂၅၃
သတ္ထာ	၂၅၁
သတ္ထာရော	၃၁၆
သဒါ	၁၆၃၊ ၃၀၄
သဒ္ဒဟာနော	၃၂၄
သဒ္ဓံ	၂၄၅
သဒ္ဓမ္မံ	၃၂၃
သဒ္ဓမ္မော	၂၅၇
သန္တုတရာ	၂၁၀
သန္တာ	၁၆၂
သန္တိဝ	၂၃၂
သန္တိဒ္ဒတိ	၁၇၀
သန္တိပဒံ	၂၆၀
သန္တိပဒမနုတ္တရံ	၂၀၂
သန္တိပဒေ ရတော	၁၉၉
သန္တိမေဝါဓိဂစ္ဆတိ	၂၅၇
သန္တေ	၂၃၁
သန္တော	၁၅၃၊ ၁၈၆၊ ၂၁၁
သန္နိသကာ	၃၁၄
သပတ္တာ	၂၆၁
သပရိဇ္ဇာဟံ	၉၂
သပ္ပညော	၉၉
သပ္ပတိဿော	၆၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[သ]	
သဗ္ဗံ	၅၁
သဗ္ဗကမ္မက္ခယံ	၃၅၂
သဗ္ဗဂန္ဓပုပ္ဖမောစနော	၃၅၂
သဗ္ဗဒ္ဓ	၅၁
သဗ္ဗတော	၅၁
သဗ္ဗတ္ထာဘိဝဿီ	၂၂၆
သဗ္ဗတ္ထေသု	၅၁
သဗ္ဗဒုက္ခမုပစ္ဆဂါ	၅၂
သဗ္ဗပရိညာ	၅၂
သဗ္ဗပဟာယိနံ	၂၀၆
သဗ္ဗဘူတာနုကမ္ပိနော	၁၄၇
သဗ္ဗဘူတာနုကမ္ပီ	၃၀၈
သဗ္ဗဘူတေသု	၉၁
သဗ္ဗရာဂဝိရတ္တာသ	၁၈၈
သဗ္ဗလောကံ	၃၅၂
သဗ္ဗလောကဿ	၂၉၄
သဗ္ဗဝေဒယိတာနိ	၁၅၉
သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယံ	၆၃
သဗ္ဗသံယောဇနက္ခယာ	၈၂
သဗ္ဗသဓ္ဓိရသမထော	၂၁၀
သဗ္ဗာဘိဘူ	၃၅၂
သဗ္ဗေ ကာမေ	၂၈၆
သဗ္ဗေသာနံ	၂၂၆
သဗ္ဗဥ္ဇနံ	၂၅၂
သဗ္ဗြဟ္မကာနိ	၃၁၈
သဘာဝတော	၂၂၂
သမဂ္ဂံ	၆၆
သမဂ္ဂံ ကတွာန	၆၇
သမဂ္ဂါနဥ္စနုဂ္ဂဟော	၆၇
သမစရိယံ	၇၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[သ]	
သမဇ္ဈဂါ	၂၆၀
သမညာတော	၂၆၆
သမဏော	၂၂၇
သမဓိဂယ္ဟ	၇၅
သမနုပဿာမိ	၅၃
သမန္နာဂတော	၉၂၊၁၉၃
သမယိတ္ထာန	၃၃၅
သမဝေက္ခိတာ	၃၄၄
သမဝေက္ခိယ	၁၁၀
သမာဒပကာ	၃၁၄
သမာဒါနတော	၂၂၃
သမာဒါနဝိရတိ	၂၂၃
သမာဒါယ	၂၉၀
သမာဓိ	၁၉၃
သမာနမနုဓိဏ္ဏော	၂၆၆
သမာပတ္တိယာ	၁၄၇
သမာဟိတံ	၃၄၃
သမာဟိတော	၁၆၅၊၁၈၃
သမုဇ္ဆေဒဝိရတိ	၂၂၃
သမုဏ္ဍောကာ	၃၁၄
သမုဒါစရန္တိ	၁၃၇
သမုဒ္ဒံ	၂၀၆
သမုပ္ပန္နံ	၁၅၆
သမုဿယာ	၁၈၈
သမူဟတံ	၂၆၀
သမေတိ	၂၆၀
သမေန္တိ	၂၃၂
သမ္ပဇာနော	၆၃၊၁၆၅၊၁၈၃
သမ္ပဇ္ဇတိ	၂၂၃
သမ္ပတ္တော	၂၃၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သမ္ပန္နံ	၂၉၄
သမ္ပန္နသီလာ	၃၃၆
သမ္ပန္နာ	၂၂၅
သမ္ပရာယိကံ	၇၅
သမ္ပရာယိကာ	၁၅၉
သမ္ပရာယိကော	၇၇
သမ္ပဟံသကာ	၃၁၄
သမ္ပာကမတ္တာနော	၂၃၀
သမ္ဘလံ	၁၇၃
သမ္ဘုဇ္ဇော	၂၃၀
သမ္ဘုသံ	၂၃၀
သမ္ဘုဠိနံ	၁၄၉
သမ္မောဓာယ	၁၀၀
သမ္မောဓိံ	၂၃၇
သမ္မောဓိ	၂၉၄
သမ္မောဓိဂါမိနော	၂၉၄
သမ္မောဓိမနုတ္တရံ	၁၀၂
သမ္မောဓိမုတ္တမံ	၁၀၁
သမ္မာတဉ္ဆ	ဂ၀
သမ္မာဝံ	၁ဂ၃
သမ္မာဝေါ	၁ဂ၇
သမ္မေဒံ	၁၅၃
သမ္မတော	၂၆၆
သမ္မဒညာ	၁၅ဂ
သမ္မဒညာယ	၂ဂ၃၊၃၁၇
သမ္မဒ္ဓသော	၁ဂ၅
သမ္မပ္ပဇ္ဇာနော	၃၃၂
သမ္မပ္ပညာယ	ဂ၁
သမ္မာ	၁ဂ၅၊၂၂ဂ
သမ္မာ ဓမ္မံ	၁၆၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သမ္မာပါသံ	ဂ၉
သမ္မုတိဒေဝါ	၂၄၂
သယံ	၂၄၁
သယနေန	၃၂၁
သယေ	၃၄၄
သရက္ခသံ	၂၀၆
သရက္ခသော	၃၂၆
သရဏံ	၂၁၂
သရဏဂမနံ	၂၁၃
သရဒသမယေ	ဂ၆
သရူပတော	၁၂၅
သရော ဒိဒ္ဓေါ	၂၃၀
သလ္လကတ္တော	၃၀၅
သလ္လတော	၁ဂ၄
သဝနမယံ	၁၉၅
သဝိဿာတံ	၉၂
သဝိဿိံ	၂၀၆
သဝေ	၁၇၁၊၁ဂ၆
သ ဝေဒဂူ	၃၃၃
သဿမေဓံ	ဂ၉
သဟနန္ဒိ	၂၃၇
သဟမ္ပတိံ	၂၄၇
သဟဝါသော	၂၃၀
သဟာဝိ	၃၃၂
သာကာရံ	၂၉၉
သာဂါရာ	၃၂၃
သာဂါရေသု	၃၂၄
သာတရူပံ	၃၂ဂ
သာတ္ထံ	၂၅၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇနော
[သ]	
သာဓုဇီဝိဝိ	၂၃၄
သာမဂ္ဂိ	၆၇
သာမညတ္ထံ	၂၇၉၊၃၁၃
သာမညလက္ခဏတော	၁၂၅
သာဝဇ္ဇံ	၂၀၆
သာဝဇ္ဇော	၃၂၆
သာသနံ	၃၁၇
သာသနေ	၂၉၆
သိက္ခတိ	၂၉၀
သိက္ခမာနသ	၁၉၉
သိက္ခာနိသံသာ	၁၆၂
သိက္ခာပဒေသု	၂၉၀
သိက္ခေယျ	၇၄
သိဂ်ိ	၃၂၅
သိသဘာဂုပဂမနံ	၂၁၄
သိတိဘဝိသန္တိ	၁၅၉
သိဒေ မဟာက္ကဝေ	၂၃၄
သိလံ	၂၂၀
သီလ	၁၉၂
သီလက္ခန္ဓော	၁၉၃
သီလမယံ	၁၉၄
သီလဝတူပပန္နော	၂၅၃
သီလဝါ	၂၂၅၊၂၀၉
သီလသမ္ပန္နော	၃၁၃
သီလေန	၉၀
သီဟော	၃၅၂
သုက္ကမူလော	၁၅၃
သုက္ကာ	၁၅၀
သုခံ	၁၀၇၊၂၇၆
သုခံ လောကံ	၇၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇနော
[သ]	
သုခ	၇၁၊၁၇၅
သုခဒုက္ခံ ပဋိသံဝေဒေတိ	၁၅၉
သုခသမုဒ္ဒယေ	၇၅
သုခါ	၁၇၅
သုခါနိ	၂၂၀
သုခါယ	၂၅၀
သုခုဒြယံ	၇၅
သုခုမဒိဋ္ဌိပသကံ	၂၃၉
သုခေ	၂၇၅
သုခေါ	၁၅၇
သုဂတသ	၂၉၆
သုဂတိံ	၇၀၊၂၄၄
သုဂတိဂမနသဒ္ဒါတံ	၂၄၄
သုဂတေ	၃၀၀
သုဂတော	၂၅၁
သုစရိတာနိ	၂၀၃
သုညံ ဒြဟ္မဝိမာနံ	၇၂
သုညာဂါရာနံ	၁၆၁
သုဏာထေတံ	၁၆၆
သုတ	၂၁
သုပရိဟီနာ	၁၄၈
သုဘာယ ဓာတုယာ	၂၅၄
သုဘာဝိတာ	၁၉၃
သုဘိက္ခဝါစော	၂၂၇
သုရာ	၂၂၁
သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနံ	၂၂၁
သုလဒ္ဓလာဘသဒ္ဒါတံ	၂၄၅
သုလဘာနိ	၃၀၈
သုဝဏ္ဏော	၃၀၀
သုဝိမုတ္တစိတ္တော	၃၃၂

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သောတံ	၉၄
သောမနဿံ	၁၀၇
သောဋ္ဌိံ	၈၅
[ဟ]	
ဟန္ဒာ	၉၁
ဟရာယမာနာ	၁၇၀
ဟဝေ	၁၆၇
ဟာသပညာနံ	၁၄၉
ဟိံသန္တိ	၁၇၃
ဟိ	၂၄၂
ဟိတာယ	၂၅၀
ဟိရိဩတ္တပ္ပံ	၁၅၃
ဟိရိမနံ	၂၉၄
ဟိရီ	၁၅၀
ဟိနဝိရိယံ	၂၃၄
ဟိနဝိရိယော	၁၀၁
ဟိနာဓိမုတ္တိကာ	၂၃၂
ဟိနေ	၃၀၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သုပဋိတာ	၂၅၃
သေခသ	၅၇
သေခါ	၆၁
သေဋံ	၄
သေဒါ	၂၄၃
သေနာသနမာရဗ္ဘ	၃၀၉
သေယျထာပိ	၈၆၊၃၂၆
သေယျထိဒံ	၂၉၇
သေယျာ	၂၂၆
သေယျော	၁၆၆
သေလေ	၁၄၅
သေဝတော	၃၁၆
သေဝမာနံ	၂၃၀
သေဝမာနော	၂၃၀
သေဝေယျ	၂၆၇
သော	၅၂၊၁၀၆၊၁၆၇
သောကော	၂၇၀
သောစေယျသမ္မုန္နံ	၂၀၄
သောစေယျာနိ	၂၀၄

ဌတိဝုတ္တကဋ္ဌကထာယ

လက္ခိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[အ]	
အကတကလျာဏ	၉၇
အကထံကထီ	၁၈၈
အကုသလဝိတက္ကာ တယော	၂၃၆-၇၊ ၂၅၈
အကနိဋ္ဌဂါမိစတုက္က	၄၈
အက္ခေယျ	၂၀၁
အဂမနီယဋ္ဌာန	၂၂၀
အဂ္ဂပသာဒါ တယော	၂၆၈
အဂ္ဂသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၂၆၈
အဂ္ဂိ တယော	၂၈၁
အစ္ဆဂါ	၅၂
အဇာတန္တိအာဒီနိ စတ္တာရိ ပဒါနိ	၁၅၄
အဇ္ဈတ္တံ စတုဇ္ဈံ	၃၂၈
အဇ္ဈတ္တိကဂံ ဒုဝိဓံ	၃၀၉
အဇ္ဈာသယ	၅၃
အဇ္ဈာသယဓာတုနံ နိယမတာ	၂၃၃
အဠလိကမ္မ	၂၇၄
အညာ	၁၉၈
အညာတာဝိ	၁၉၈
အညေ ဒေဝေ ဒဿဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှန္တိ	၂၇၁
အဋ္ဌကိ	၁၂၅
အဋ္ဌကိကမဂ္ဂဿ သရူပတော တိ-အာဒီနိ သတ္တ ပဒါနိ	၁၂၅-၆
အဋ္ဌုပ္ပတ္တိ	၃၂-၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[အ]	
အဋ္ဌုပ္ပတ္တိကော	၃၃-၄
အတိက္ကမ	၈၁၊ ၂၁၀
အတိက္ကန္တမာနုသက	၃၀၀
အတိဇာတ	၂၁၁
အတိပါတ	၂၁၇
အတ္တဒ္ဓျာသယော	၃၂-၃
အတ္တာနံ ပါဋိဘောဂဘာဝေ ဌပနံ	၃၇
အတ္ထ	၇၅
အတ္ထပဋိသနာ	၁၈
အတ္ထာ ပဇ္ဇ	၁၁၉
အတ္ထာဘိသမယ	၇၈
အဒိန္နံ	၂၁၉
အဒိန္နာဒါနသ အပ္ပ,မဟာ-သာဝဇ္ဇတာ	၂၂၀
အဒိန္နာဒါနသ ပယောဂါ ဆ	၂၂၀
အဒိန္နာဒါနသ သမ္ဘာရ ပဇ္ဇ	၂၂၀
အဒုက္ခမသုခ	၁၇၅
အဒုက္ခမသုခါ ဒုဗ္ဗေဒနာ	၁၇၆
အဒ္ဓါ တယော ဒွါဒသ	၂၀၀
အဒ္ဓါနံ အဘိဓမ္မပရိယာယတာ	၂၀၀
အဒ္ဓါနံ သုတ္တန္တပရိယာယတာ	၂၀၀
အဓိဋ္ဌာနံ အာသန္နကာရဏံ နာမ	၁၈၁
အဓိဝါသေတိ	၃၃၃
အနုညာတ	၁၉၈

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အ]	
အနုတ္တလက္ခဏာ	၆၀
အနုတ္တာနုပဿနာယ ပဟာန,- ပရိညာ,ဝိမောက္ခတာ	၁၀၄-၅
အနာဂါမိတာ	၃၇
အနာဂါမိနော အင္ဂစတ္တာရိသံ	၄၉
အနာဂါမိနော ပဒ္ဓ	၄၀
အနာဂါမိ	၃၇
အနာဒရ	၁၀၁
အနာဒါန	၅၇
အနာဝရဏညာဏ	၁၂၄
အနိစ္စ	၂၃၁,၂၅၄
အနိစ္စလက္ခဏ	၆၀,၂၅၄
အနိစ္စာနုပဿနာ	၂၅၄
အနိစ္စာနုပဿနာယ ပဟာန,- ပရိညာ,ဝိမောက္ခတာ	၁၀၄-၅
အနိစ္စာနုပဿီ	၂၅၄
အနိစ္စေ အနိစ္စသညာ	၁၀၀
အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ	၁၀၀
အနုဇာတ	၂၁၁
အနုတ္တရ	၁၀၀,၂၅၁
အနုဓမ္မ	၂၅၆
အနုပဒ္ဒဋ္ဌ	၃၁၅
အနုပဿနာ သတ္တဝိဓာ	၁၆၀-၁
အနုပါဒိသေသ	၁၃၀
အနုမောဒနဝါစာ တိဿော	၂၄၄
အနေကဓ္ဓာသယ	၁၀
အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယိနော တယော	၄၉
အန္တရာမလာ တယော	၂၆၀-၄
အန္တရာယိကဓမ္မ	၁၂၁
အန္တရာသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၂၆၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အ]	
အန္တရာသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော အပစိတိသဟဂတံ ပုညကိရိ- ယဝတ္ထု	၂၇၇ ၁၉၅
အပရိဟာနိဓမ္မာ တယော	၂၃၄-၅
အပါယ	၆၉
အပုဋ္ဌဟတညာဏာနိ တီဏိ	၁၁၈
အပုမတ္တ	၁၀၁
အပုမာဒဘာဝနာ	၇၆
အပုမာဒေန သမ္မာဒေထ	၇၆-၇
အပ္ပာနကမောဒနံ ပုညကိရိယဝတ္ထု	၁၉၅
အဗျာပဇ္ဇ	၇၅
အဘဗ္ဗ	၁၀၀
အဘယဒါနမေတ္ထ ဓမ္မဒါနမေဝ သင်္ဂဟိတံ	၂၉၅
အဘိဇာန	၅၀-၁
အဘိဇ္ဈာ	၃၃၆
အဘိနိဟာရာ အင္ဂ	၁၁၅
အဘိဘူ	၇၃
အဘိသမ်ိရဘာရော	၁၅၈
အဘူတေန အက္ကောသနသ အာဒိန၀ါ	၈၂
အဘေဒူပစာရ	၇၂
အမစ္ဆ	၂၃၇
အမတမဟာနိဗ္ဗာနသ ပရမတ္ထတော အတ္ထိတာ	၁၅၄-၇
အယောဂဉ္ဇော၀ ဘုတ္တော သေယျော	၁၆၈
အရတိ,တန္ဒိနံ ဝိသေသတာ	၁၄၀
အရဟ	၁၅၇-၈

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇကော်
[အာ]	
အာတာပ	၁၀၀
အာတာပီ	၁၀၀
အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာန- ကလျာဏ	၂၅၁-၂
အာန	၂၅၃
အာနိသံသ	၁၀၄
အာပါယိကနေရယိကာနံ ဝိသေသတာ	၆၆
အာမိသံ ဒုဝိဓံ	၃၀၆
အာယ	၂၃၁
အာယတဂ္ဂ	၇၄-၅
အာယတန	၃၂၀-၉
အာရဒ္ဓဝိရိယသ အာနိသံသာ	၃၁၂
အာရမ္မ,နိက္ကမ,ပရက္ကမဓာတူနံ ဝိသေသတာ	၃၄၀
အာရမ္မဏာနိ ဒွါရေသု အာပါထ- မာဂစ္ဆန္တိ	၃၄၀-၉
အာရာမ	၂၅၇
အာသယာနုသယဉ္ဉာဏ	၁၂၃
အာသဝက္ခယသဒ္ဒသ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၃၁၁
အာသဝါ တယော ပဇ္ဇ နာနာ- ဝိဓာ ၁၀၀-၉၊၁၀၀-၉၊၂၂၁	
အာဟဝနီယ	၂၇၃
အာဟုန	၂၇၃၊၃၂၀
[ဣ]	
ဣဒ္ဓ	၇၁
ဣတိ မေ သုတန္တိ ဣမိနာ ဒိဋိတအဓိပ္ပါယော	၂၁-၆

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇကော်
[အ]	
အရဟတာဂိ ဣမိနာ ဒိဋိတအဓိပ္ပါယော	၁၁-၁၇
အရိယ	၈၁၊၁၂၅၊၃၁၆
အရိယမဂ္ဂသ အင်္ဂါနိ ဒွေ	၃၀၉
အရိယမဂ္ဂါဓိဂမသ ပဓာနင်္ဂံ	၆၃
အရိယူပဝါဒေါ အာနန္တရိယ- သဒိသော	၂၀၇-၈
အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ	၁၇၉-၁၈၀
အရူပါဝစရ	၁၇၄
အဝဇ္ဇတာ	၂၁၁၊၂၂၅
အဝိဇ္ဇာ	၅၄
အဝိဇ္ဇာတဏှာနံ ဝိသေသတာ	၅၅-၆
အဝိဇ္ဇာနီဝရဏ	၅၄
အဝိဇ္ဇာ မူလဘူတာ ဝန္ဒဒုက္ခသ	၂၅၅
အဝိဇ္ဇာ သံသာရသ မူလကာရဏံ	၅၅
အဝိဘိ	၂၆၇
အသရိယ္ယာနိ စတ္တာရိ	၂၉၈
အသဒ္ဓမ္မာ တယော	၂၆၅
အသဒ္ဓသ အနတ္တာဝဟတာ	၂၄၆
အသာဓာရဏဉာဏာနိ ဆ	၁၂၂-၄
အသုဘာနုပဿိ	၂၅၃-၄
အဿမေဓ	၈၉-၉၀
အဟိရိက	၁၀၁
[အာ]	
အာဂန္တာ ဣတ္ထတ္တံ	၂၀၆
အာဂါမိ	၂၀၆
အာဃာတပဋိဝိနယာ ပဇ္ဇ	၄၃
အာစာရဂေါစရသမ္ပန္န	၂၉၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဗု]	
ဗုတိ မေ သုတန္တိ ဘာသိကဿ	
ကာရဏံ	၂၆
ဗုတိဝတ္ထကံ ဒွါဒသာဓိကသုတ္တ-သတသင်္ဂဟံ	၂
ဗုတိဝတ္ထက	၂၊၃၀
ဗုတိသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၁၇-ဂ
ဗုတိဟံ ဝိစိကိစ္ဆာ နာမ	၁၀၆
ဗုတ္ထဘာဝ,ညထာဘာဝါနံ ဝိသေသတာ	၅၇
ဗုဒံသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၁၀၂
ဗုဓနိပါတဿ အတ္ထော	၆ဂ
ဗုဇ္ဈိယပရောပရိယတ္တဉာဏ	၁၂၂
ဗုဇ္ဈိယာနိ	၁၉ဂ
ဗုရိယာပထာ စတ္တာရော	၂၅၇
ဗြဟ္မဲယော ဝုစ္စန္တိ ဥပဒ္ဒဝါ	၁၀၆
ဗြဟ္မဲဟ	၁၀၆
[ဘ]	
ဥဇုမဂ္ဂ	၁၉၉
ဥဒ္ဒေသဒ္ဒဿ ပဟာနဓမ္မာဆ	၃၄၂
ဥဒ္ဒေသဒ္ဒေါနံ ဝိသေသတာ	၃၃၇
ဥပဓိ	ဂ၅၊၂၃၁၊၂၄၇
ဥပဓိက္ခယ	ဂဂ
ဥပဘောဂသုခ	၇၄
ဥပသက်္ကမန,ပယိရုပါသနာနံ ဝိသေသတာ	၃၁၄-၅
ဥပသမဂါမိ	ဂ၁
ဥပါဒိ	၁၅၇
ဥပ္ပဇ္ဇမာနာဒီနံ ဝိသေသတာ	၂၄၉
ဥပ္ပါဒါ	၃၁၇
ဥဿာဟသတ္တိယောဂ	၇၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဧ]	
ဧကံ သမယန္တိ ကာလဒေသဿ	
အနုပဒိသနကာရဏာနိ	၂၉-၃၀
ဧကဂနိပါတေ အဋ္ဌသု သုတ္တေသု ဝဋ္ဋမေဝ ကထိတံ	၉၁
ဧကကနိပါတေ စတ္တာသု သုတ္တေသု ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတံ	၉၁
ဧကကနိပါတေ ပန္နရသသု သုတ္တေသု ဝိဝဋ္ဋံ ကထိတံ	၉၁
ဧကကနိပါတေ သုတ္တာနိ သတ္တဝိသတိ	၂
ဧကစ္ဆော ဥဘယဝေါမိဿကံ ကရောတိ	၆ဂ
ဧကစ္ဆော ဗဟုံ ပါပကမ္မံ ကရောတိ	၆ဂ
ဧကစ္ဆော ဗဟုံ ပုညကမ္မံ ကရောတိ	၆ဂ
ဧကမ္မ	၃၅
ဧကဿဒ္ဒဿ အတ္ထော	၃၄
ဧကောဒိ	၁၆၇
ဧတဿဒ္ဒ	၄
ဧတ္ထန္တရေ သုတ္တဝေယျာဒိနဝင်္ဂါနံ ဗုဒ္ဓဝစနာနံ ဧကဿိသတာဒိဝဝ	၁၅
ဧသနာ တိဿော	၁ဂ၆-၇
[ဩ]	
ဩကာသတော ဒူရေဝိ ဓမ္မ-သဘာဝတော အဒူရေ ဧဝ	၂ဂ၁
ဩတ္တာပ္ပ	၁၅ဝ-၂
ဩတ္တာဝိ	၁ဝဝ
ဩတ္တာပေါ	၁ဝဝ
ဩရံ	၃၂၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[က]	
ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဿ သမ္ဖာရာ စတ္တာရော	၂၂၀
ကာယ	၉၄၊၂၃၁
ကာယဒုစ္စရိတ	၂၀၃
ကာယဒုစ္စရိတဿ ဝဏ္ဏနာ	၉၈
ကာယသုစရိတ	၂၀၃
ကာယသုစိ	၂၀၄
ကာယော ဗဟုဝိဓော	၉၅-၆
ကာလဝိပဿနာ	၁၆၆
ကာဠကဏ္ဏီ ဓိ	၈၂
ကိဗ္ဗိသ	၉၇
ကိလေသဘာရော	၁၅၈
ကုက္ကုဋ္ဌနိရယာဒယော သောဋ္ဌသ	၁၂၁
ကုပ္ပဓမ္မ	၁၆၃
ကုသလစ္ဆန္ဒပတ္ထနာ	၅၈
ကုသလဝိတက္ကာ တယော	၂၅၉
ကုသိတ ၁၀၁၊၂၃၄	
ကုသိတဿ အာဒိနဝါ	၃၁၂
ကေဝလ	၂၈၉
ကောဓဿ လက္ခဏရသာဒီနိ	၄၆
ကောဓော စေတသော ပူတိဘာဝေါ	၄၆
[ခ]	
ခန္ဓာဘာရော	၁၅၈
ခယသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၁၀၉
ခီဏာသဝဇနာ မရဏံ သမတီတာ	၁၇၅
ခုဇ္ဇာယ နိဿန္ဒော	၂၀-၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဃ]	
ဃရမ္ဟာဂါ	၃၂၉
ဃရဿ	၃၀၅
ဃသဓိ	၈၆
[င]	
ကင်္ခ, ပုဗ္ဗ, ရာသိနံ ဝိသေသတာ	၈၀
ကဋ္ဌသိဝမုနာ	၈၁
ကတပါပ	၉၇
ကထာ	၂၅၆
ကန္တာ	၇၁
ကမ္မဋ္ဌာနံ ဒုဝိဓံ	၁၇၉
ကလံ နာဂ္ဃန္တိ သောဋ္ဌသိံ	၈၅-၆
ကလျာဏ	၉၇
ကလျာဏပုထုဇ္ဇနေန သဒ္ဓိံ အရိယပုဂ္ဂလာ အဋ္ဌ	၂၀၄၊၃၂၄
ကလျာဏမိတ္တဿ ပကတိယာ သမ္ပန္နအင်္ဂါနိ	၆၁-၃
ကလျာဏသီလ, ဓမ္မ, ပညာနံ ဝိသေသတာ	၂၀၉
ကာမဆ္ဆန္ဒဿ ပဟာနဓမ္မာ ဆ ဒုဂ္ဂ	
ကာမာဝစရကမ္မံ ပမာဏကတံ နာဝ	၈၈
ကာမာဝစရပုဉ္ဉဿ ဝိပါက-မဟန္တတာ	၇၃
ကာမူပပတ္တိယော တိဿော	၂၀၅
ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဿ အပ္ပ, မဟာသာဝဇ္ဇတာ	၂၂၀
ကာမေသုမိစ္ဆာစာရဿ ပယောဂေါ သာဟတ္ထိ-ကော၀	၂၂၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ခ]	
ခုဇ္ဇုတ္တရာ ပဉ္စန်ံ ဒုတ္ထိသတာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ	၂၀-၉
ခုဇ္ဇုတ္တရာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ	၂၇
ခေမိ	၈၉
[ဂ-ဃ]	
ဂတိ	၁၂၁
ဂတိယော ပဉ္စ	၁၂၁-၂
ဂန္ဓိရဘာဝေါ စတ္တာရော	၁၉-၂၀
ဂဟဋ္ဌ,ပဗ္ဗဇိတသီလာနံ ဘိဇ္ဇနတာ	၂၂၃
ဂဟဋ္ဌ,ပဗ္ဗဇိတာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မတ္ထတာ	၇၅၊၁၇၇
ဂါရဝေါ ဆဗ္ဘိဓေါ	၆၃
ဂါဟာကာရာ အင်္ဂ	၂၀၁
ဂေဟ	၃၃၅
ဂေဟနိဿိတ	၃၃၅
ဂေါစရော တိဝိဓေါ	၂၉၃
ဃရာဝါသော သမ္မာဓေါ	၂၄၀
[စ]	
စက္ကဝတ္တိ	၇၃
စက္ခု	၉၄၊၁၉၆
စက္ခုဒဿနံ	၃၁၄
စက္ခု ဒုဝိဓံ ဘာဝတ္ထတော	၉၄
စက္ခုဒ္ဒါရေ သံဝရသံဝရနံ ဝိထိစိတ္တာနိ	၉၂-၃
စက္ခုဒ္ဒြိယေ သံဝရသံဝရော	၉၂-၃
စက္ခုမန္တာ	၃၁၆
ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[စ-ဆ]	
စက္ခုနံ ဝိဘာဂေါ	၁၉၇
စက္ခုနိ ဒွေ ပဉ္စ	၁၅၉၊၁၉၆
စတုက္ကနိပါတေ ဆဋ္ဌသတ္တမေသု သုတ္တေသု ဝဋ္ဋံ ကထိတံ	၃၅၃
စတုက္ကနိပါတေ ဆသု သုတ္တေသု ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋံ ကထိတံ	၃၅၃
စတုက္ကနိပါတေ ပ-ဒု-တ-ဋ္ဌါဒသမ-တေရသမေသု သုတ္တေသု ဝိဝဋ္ဋံ ကထိတံ	၃၅၃
စတုက္ကနိပါတေ သုတ္တာနံ တေရသ	၂
စတုဝိသတိယာ ဗုဒ္ဓါနံ လဒ္ဓ-ဗျာကရဏာနိ	၁၁၆
စဋ္ဌိ	၈၆
စရ	၃၃၃
စရဏမဓုာ ပန္နရသ	၂၅၁
စိတ္တမလံ	၂၆၁
စေတောဝိမုတ္တိ အပ္ပနာ-ဈာနမေဝ	၈၅
ဆနဝုတိနယသဟဿ	၁၂၅
ဆဝါလာတ	၂၇၉
[ဇ]	
ဇန	၁၉၀
ဇနက	၁၇၂
ဇန္ဓာ	၈၃
ဇဝနဂ္ဂဏော ကာလံကိရိယာ နတ္ထိ	၆၉
ဇာတန္ဓာအာဒိနိ ပဒါနိ	၁၅၆
ဇာနတော ပဿတော တိ-ပဒါနံ ဝိသေသတာ	၃၁၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဇ-ဈ]	
ဇ်ဂါ	၉၄
ဇ်ဝိတ	၉၄
ဈာယီ	၁၀၁
[ဉ]	
ဉကာစက္ခု	၉၄-၅
ဉကာစက္ခုနိ ဒွေ	၁၉၆
ဉကာဒဿနံ	၃၁၄
ဉကာဘယံ	၇၀-၁
ဉကာဝိပ္ပယုတ္တမိ ဥဇုကရကာ- ကာလေ သမ္ပယုတ္တမေဝ	၁၉၅
ဉကာသမနုပဿနာ	၅၃
ဉတပရိညာ	၅၀
ဥယျဓမ္မ	၁၂၀
[တ]	
တကာ	၅၅
တကာ တိဿော အဇ္ဈတ်ံ	၁၈၉-၁၉၀
တကာဒုတိယ	၅၆
တကာပတ္ထနာ	၅၀
တကာယ နဒီသောတ- သဒိသတာ	၃၂၇-၀
တကာယ နယာ ဒွေ	၃၄၆
တကာယ သဟာယတာ	၃၁၇
တကာပ္ပဓါဒါ စတ္တာရော	၃၁၇
တဏှာဂတသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၁၁၁
တဏှာဂတသဒ္ဒဿ ကာရကာနိ အဇ္ဈ	၁၁၁၊၁၃၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[တ]	
တပန	၉၇
တပနိယ	၉၇
တိကနိပါတေ စတုတ္ထဝဂ္ဂေ အဇ္ဈသု သုတ္တေသု ဝဇ္ဇိဝဂ်ံ ကထိတံ	၂၆၇
တိကနိပါတေ စတုတ္ထဝဂ္ဂေ ဆဇ္ဈသတ္တမသုတ္တေသု ဝိဝဂ်ံ ကထိတံ	၂၆၇
တိကနိပါတေ တတိယဝဂ္ဂေ တ-စ-ဒသမသုတ္တေသု ဝဇ္ဇ- ဝိဝဂ်ံ ကထိတံ	၂၃၆
တိကနိပါတေ တတိယဝဂ္ဂေ သတ္တသု သုတ္တေသု ဝဂ်ံ ကထိတံ	၂၃၆
တိကနိပါတေ ဒုတိယဝဂ္ဂေ တ-စ-နဝမဒသမသုတ္တေသု ဝဇ္ဇဝိဝဂ်ံ ကထိတံ	၂၀၇
တိကနိပါတေ ဒုတိယဝဂ္ဂေ ဒု-သတ္တမအဇ္ဈသုတ္တေသု ဝိဝဂ်ံ ကထိတံ	၂၀၇
တိကနိပါတေ ဒုတိယဝဂ္ဂေ ပ-ပဉ္စမဆဇ္ဈသုတ္တေသု ဝဂ်ံ ကထိတံ	၂၀၇
တိကနိပါတေ ပဉ္စမဝဂ္ဂေ ဆသု သုတ္တေသု ဝဇ္ဇဝိဝဂ်ံ ကထိတံ	၃၀၂
တိကနိပါတေ ပဉ္စမဝဂ္ဂေ ဒုတိယသုတ္တေ ဝဂ်ံ ကထိတံ	၃၀၂
တိကနိပါတေ ပဉ္စမဝဂ္ဂေ ပဉ္စမ- အဇ္ဈမဒသမသုတ္တေသု ဝိဝဂ်ံ ကထိတံ	၃၀၂

ပဒါနုက္ကမော ဝိဋ္ဌကော်

[တ]

တိကနိပါတေ ပဌမဝဂ္ဂပရိယော-
သာနသုတ္တေ ဝိဝဒံ့ကထိတံ ၁၉၃
တိကနိပါတေ ပဌမဝဂ္ဂပဌမ-
သုတ္တေ ဝဒံ့ကထိတံ ၁၉၃
တိကနိပါတေ ပဌမဝဂ္ဂေ အဋ္ဌသု
သုတ္တေသု ဝဋ္ဋဝဒံ့ကထိတံ ၁၉၃
တိကနိပါတေ သုတ္တာနိ ပညာသ ၂
တိကဝိနိမုတ္တဓမ္မ ၁၇၄
တိဏ္ဏ ၂၀၆
တိရစ္ဆာန ၁၂၂
တိရစ္ဆာနဂတဿပိ ဒါနံ ဒတ္ဝာ
သတဂုဏာ ဒက္ခိဏာ
ဟောတိ ၈၃-၄
တိဝိဓကုဟနဝတ္ထု ၁၀၄
တိရဏာပရိညာ ၅၀
တိဿဒတ္တသ္သ ဟေတုအတ္ထတာ ၆၉

[ထ]

ထိနမိဒ္ဓဗဟုလ ၁၀၁
ထိနမိဒ္ဓသ္သ ပဟာနဓမ္မာ ဆ ၃၄၁
ထိနမိဒ္ဓါနံ ဝိသေသတာ ၃၃၇

[ဒ]

ဒက္ခိဏာ ၂၇၄
ဒက္ခိဏေယျ ၈၅
ဒဏ္ဍ ၇၃
ဒဿနံ ဒုဝိဓံ ၃၁၄
ဒဋ္ဌကရဏာ ၅၄
ဒါနံ အပ္ပကမ္ပိ မဟပ္ဖလံ
ဟောတိ ၈၅၊ ၂၉၆
ဒါန ၈၃

ပဒါနုက္ကမော ဝိဋ္ဌကော်

[ဒ]

ဒါနဉ္စ ရာယကရာ ဓမ္မာ ၈၃-၄
ဒါနမယံ ၈၅
ဒါနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု ၁၉၄
ဒါနမယာဒီသု အပစာယနာဒီနံ
သင်္ဂဟော ၁၉၆
ဒါနဿ အင်္ဂါနိ တီဏိ ၂၉၆
ဒါနာနိ ဒွေ ၂၉၄၊ ၃၀၇
ဒါယာဒါ ဒွေ ၃၀၅-၆
ဒိဋ္ဌဓမ္မ ၇၅
ဒိဋ္ဌဓမ္မိက ၇၅
ဒိဋ္ဌိဂဂတံ ပုညကိရိယဝတ္ထု ၁၉၅
ဒိဋ္ဌိယော ပါပိကတရာ တိဿော ၃၉
ဒိဋ္ဌိသမနုပဿနာ ၅၃
ဒိပွတိအာဒီနံ ဝိသေသတာ ၈၆
ဒီဃစက္ခု ၉၄-၅
ဒီဃစက္ခု,ယထာကမ္မူပဂ,အနာ-
ဂတံသညာဏာနံ ဥပ္ပတ္တိက္ကမော ၃၀၁
ဒီဃသောတံ ၉၅
ဒုကနိပါတေ ဒုတိယဝဂ္ဂေ
ဧကာဒသမေ သုတ္တေ
ဝဒံ့ကထိတံ ၁၇၁
ဒုကနိပါတေ ဒုတိယဝဂ္ဂေ
တ-စ-ပဇ္ဇမေသု ပရိ-
ယောသာနသုတ္တေ စ
ဝဋ္ဋဝဒံ့ကထိတံ ၁၇၁
ဒုကနိပါတေ ဒုတိယဝဂ္ဂေ ဆသု
သုတ္တေသု ဝိဝဋ္ဋမေဝ
ကထိတံ ၁၇၁
ဒုကနိပါတေ သုတ္တာနိ ဒွါဒိသတိ ၂
ဒုက္ခ ၈၁၊ ၁၇၅၊ ၂၃၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော
[ခ]	
ခုက္ခက္ခယ	၅၁
ခုက္ခတာယော တိသော	၁၇၇
ခုက္ခဒုက္ခတာ	၁၇၇-ဂ
ခုက္ခ,ဒေါမနဿာနံ ဝိသေသတာ	၂၇ဂ
ခုက္ခလက္ခဏ	၆၀
ခုက္ခသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၁၇၅
ခုက္ခာနုပဿနာယ ပဟာန,-ပရိညာ,ဝိမောက္ခတာ	၁ဂင-၅
ခုက္ခေ အနတ္တသညာ	၁၀၀
ခုဋ္ဌတိ	၆၉
ခုဒ္ဓရိတ	၉၇
ခုဒ္ဓရိတာနံ ဝိဘာဂေါ	၂၀၃
ခုဒ္ဓရိတာနိ တိဏိ	၂၀၂
ခေဝ	၁၂၂၊၁၆၉
ခေဝခတ္တော အဇာတသတ္တုံ ခုဋ္ဌဟဏံ ဂါဟာပေတိ	၆၄
ခေဝခတ္တော ပထဝိယာ ဝိဝရေ ဒိန္နေ ပတိတ္ဝာ အဝိစိမှိ နိမုတ္တိ	၆၄
ခေဝမနုဿာနံ မဟာ-ပရိဟာရော	၁၂ဂ
ခေါ တယော	၂၄၂၊၃၁၉
ခေသနာ ခုဝိဓာ	၇ဂ
ခေသနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု၊	၁၉၅
ခေသနာဝိလာသ	၅၃
ခေါသ	၄၂
ခေါသဿ အာဒီနဝါ	၄၄-၅
ခေါသဿ လက္ခဏရသာဒီနိ	၄၂-၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော
[ဂ]	
ဂမ္ဘီ အပဿန္တော နဲ မံ ပဿတိ	၂ဂဝ
ဂမ္ဘီ ပဿန္တော မံ ပဿတိ	၂ဂဝ
ဂမ္ဘ	၂၁၂
ဂမ္ဘစက္ခု	၉၄-၅
ဂမ္ဘဒေသနာယော သော ကေသ္မိ ခဏော သမ္ဘသတ္ထာနံ သကသကဘာသာနု-ရူပတော သောတပထံ အာဂစ္ဆတိ	၁၉-၂ဝ
ဂမ္ဘရာဇာ	၇၃
ဂမ္ဘီရဉာ	၂၄၅
ဂမ္ဘသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၃၄
ဂမ္ဘသာမဂ္ဂိ	၁၂၄
ဂမ္ဘာ ပဇ္ဇ	၁၁၉
ဂမ္ဘာနံ ပဟာနာနိ	၃၅-၆
ဂမ္ဘသာရ	၁၆ဝ
ဂမ္ဘိက	၇၃
ဂမ္ဘေ ဒါနံ ဒဒန္တိ နာမ	၂၇၅
ဂမ္ဘော ဒုဝိဓော	၃ဝ၆
ဂာတု	၁၇၃
ဂါဝန္တိ ဧဝဝ သံသရန္တိ စ	၅၄
[ဃ]	
ဃာနာနယ	၁ဂ
ဃန္ဓာ တယော	၉ဂ
ဃာမကာယေ ပဿဒ္ဓေ ရူပကာယောပိ ပဿဒ္ဓေါ ဧဝ	၃၄၃
ဃာမရူပဝိနိမုတ္တာ ပဇ္ဇက္ခန္ဓာ နတ္ထိ	၁ဂဝ
ဃိက္ခေပ	၃၂-၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇကော်
[ပ]	
ပညာစက္ခု ပဇ္ဇဝိဓံ	၉၄
ပညာ သေဋ္ဌာ လောကသ္မိံ	၁၄၉
ပဋိဘောဂ	၃၆-၇
ပဋိသမ္ဘိဝံ ယောနိသော အာဟာရံ အာဟာရေတိ	၉၄
ပဋိသမ္ဘိဒါ စတသော	၁၁၈-၁၂၀
ပဋိသလ္လာန	၁၆၀
ပဏိပါတော စတုဗ္ဗိဓော	၂၁၅
ပဏ္ဍိတ	၁၁၀
ပတိ	၂၉၁
ပတ္တိအနုပဒါနပုညကိရိယဝတ္ထု	၁၉၅
ပတ္ထနာ ဒွေ	၅၈
ပဒေသရဇ္ဇ	၇၄
ပဓာန	၁၁၀
ပဘဝ	၁၇၂
ပဘာ	၂၅၃
ပဘာသတ္တိယောဂ	၇၄
ပမာဒ	၇၆
ပယတပါဏိ	၃၀၄-၅
ပရဂုဏမက္ခန	၄၆
ပရဇ္ဈာသယော	၃၂-၃
ပရမတ္ထဒေသနာ	၇၈
ပရိ	၂၅၃
ပရိစ္စာဂဘာဝနာ	၃၀၄
ပရိဇာန	၅၀-၂
ပရိညာ တိသော	၅၀
ပရိညာ ဝိသုဒ္ဓိယာ ဇာနိတဗ္ဗာ	၅၀
ပရိဗ္ဗဇေ	၅၇
ပရိဘောဂသုခ	၇၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇကော်
[နိ]	
နိဒါနသဿ ပယောဇနံ	၃၀-၁
နိပက	၁၀၁
နိပ္ပရိယာယဓမ္မော	၃၀၆
နိဗ္ဗတ္တက	၁၇၂
နိဗ္ဗာန	၁၅၇
နိယျာနဓမ္မ	၁၂၁
နိရယ ၆၉၊၉၇-၈၊၁၂၁၊၂၀၂	
နိရယူပဂဿ လက္ခဏာနိ ဒွေ	၉၉
နိရောဓသညာ	၁၀၀
နိဿရဏီယာ ဓာတုယော တိသော	၂၀၉
နိတတ္တဒေသနာ	၁၇၉
နိဝရဏ,သံယောဇနာနံ ဝိသေသတာ	၅၅-၆
နေက္ခမ္မ	၃၀-၁
နေပက္က	၁၆၁
[ပ]	
ပံသုကူလစီဝရ	၃၀၈
ပစ္စယ	၁၇၂
ပစ္ဆာစရိယာ	၃၂၀
ပစ္ဆာဒေါ	၃၁၉
ပဇဟ	၅၀-၁
ပဇာ	၅၂
ပဋိကူလမ္မ ဝိနိမုတ္တံ နာမရူပံ နတ္ထိ	၁၈၀
ပဋိသိလာနံ ဖလာနိ	၂၂၄-၅
ပဋိဘာယ ပုဒ္ဂလကာရဏာနိ	၃၇-၈
ပဋိဝေဓိယာ နိဿန္ဒော	၂၉
ပဋိသန္ဓိ	၁၉၇
ပဋိသန္ဓိစက္ခု	၉၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်ာ
[ပ]	
ပါပကသီလ(ပယောဂဝိပန္န)	၉၉
ပါပမိတ္တ	၂၆၅
ပါပိကဒိဋ္ဌိ(အာသယဝိပန္န)	၉၉
ပါဝိန္ဆ	၂၆၅
ပါရဂတ	၁၄၄
ပါဟဝနိယ	၂၇၄
ပါဟုန	၂၇၄
ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇန	၃၀၈-၉
ပိဏ္ဍောလ	၂၇၇
ပိယ	၇၁
ပိယ,သာတရူပါနံ ဝိသေသတာဒၢဂ	
ပုဂ္ဂလ	၆၈
ပုဂ္ဂလာ တယော	၂၂၆-၇
ပုဏ္ဏာ	၃၃
ပုဏ္ဏာ ဒွေဝ ဗုဒ္ဓါနံ အတ္ထိ	၃၈
ပုဏ္ဏာ ပဋိမာ	၃၇
ပုဏ္ဏာ ပုရိမာ တိသော ဗုဒ္ဓါနံ နတ္ထိ	၃၈
ပုဏ္ဏာဝသိကော	၃၂-၃၄
ပုဏ္ဏာဝသော	၃၂၊၃၃
ပုဉ္ဇ	၇၁၊၇၄၊၁၉၃
ပုဉ္ဇကိရိယ	၁၉၃
ပုဉ္ဇကိရိယဝတ္ထူနံ စေတနာ-ဝသေန ပဝတ္တိ ဟောတိ	၁၉၆
ပုဉ္ဇကိရိယဝတ္ထူနိ	၁၉၃-၄
ပုဉ္ဇသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၇၀
ပုတ္တာ တယော	၂၁၁၊၂၂၅
ပုနရုတ္တာသ သာတ္ထကတာ	၁၄-၁၇
ပုဗ္ဗဒေဝတာ	၃၁၉
ပုဗ္ဗာစရိယာ	၃၁၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်ာ
[ပ]	
ပရိယာယသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၁၄၅-၆
ပရိယာယဓမ္မ	၃၀၆
ပရိယာယာ ဒွေ	၂၀၀
ပရိဟာနိဓမ္မာ တယော	၂၃၄-၅
ပသာဒစက္ခု	၉၅
ပသာဒသောတံ	၉၅
ပသာဒါ ဒုဝိဓော	၂၇၁
ပသု	၂၃၇
ပဟာနံ ပဇ္ဇဝိဓံ	၃၅၊၁၀၅
ပဟာနပရိညာ	၅၀
ပဟာနသညာ	၁၀၀
ပဟိတတ္တာ	၂၃၄၊၂၉၉
ပဟိန	၂၀၅
ပါတိ	၂၉၀-၁
ပါတိမောက္ခ	၂၉၀-၂
ပါဋိပဒ	၂၅၂
ပါဋိဟာရိယ	၁၉
ပါဏ	၂၁၇
ပါဏာတိပါတသ အပ္ပ,မဟာ-သာဝဇ္ဇတာ	၂၁၇
ပါဏာတိပါတသ ပယောဂါ ဆ	၂၁၈
ပါဏာတိပါတသ သမ္ဘာရာ ပဇ္ဇ	၂၁၈
ပါဏာတိပါတာဒီနံ ဝိနိစ္ဆယာကာရာ ဆ	၄၂၂-၄
ပါတိ	၂၉၀-၁
ပါန	၂၅၃
ပါပ	၉၇၊၁၄၆-၇

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဒ္ဓကော်
[ပ]	
ပုရိသပုဂ္ဂလာ အဒ္ဒ	၂၇၃
ပုရိသဒမ္မသာရထိ	၂၅၁
ပုရိသမေဓ	၈၉-၉၀
ပူတိမုတ္တ	၃၀၉
ပူတိမုတ္တဘေသဇ္ဇ	၃၀၉
ပေတ	၁၂၂
[ဗ]	
ဗဟုဇနဟိတာယာတိအာဒိနံ ဝိသေသတာ	၂၅၀
ဗာဟိရ	၆၁
ဗာဟိရဂ်ံ ဒုဝိဓံ	၃၀၉
ဗုဒ္ဓ	၁၄၃၊၂၁၁-၂
ဗုဒ္ဓစက္ခု	၉၄-၅
ဗုဒ္ဓဉာဏသ ဒူရေဝိ ဋ္ဌိတာ အာပါထံ အာဂစ္ဆန္တိ	၁၄၅
ဗုဒ္ဓဝိသယော နု စိန္တေတဗ္ဗော	၁၃၆
ဗုဒ္ဓသ နာနာဒေသဘာသာ-ကုသလတာ	၇၈
ဗုဒ္ဓါ လောကသမ္မုတိ ံ နု ပဇဟန္တိ	၈၀
ဗုဒ္ဓေ ဒါနံ ဒဒန္တိ နာမ	၂၇၅
ဗုဒ္ဓေါ	၂၅၁
ဗောဇ္ဈင်	၁၂၄-၅
ဗောဓိ	၁၂၄
ဗောဓိပက္ခိယ	၂၄၀-၁
ဗောဓိပက္ခိယာနံ ပရိယာယ-နိပ္ပရိယာယတာ	၂၄၁
ဗျာပါဒ	၃၃၆-၇
ဗျာပါဒသ ပဟာနမ္မာ ဆ	၃၃၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဒ္ဓကော်
[ဗ]	
ဗြဟ္မစရိယသဒ္ဒသ အတ္ထုဒ္ဒါရော	၁၀၂-၃
ဗြဟ္မစာရိ	၁၆၈
ဗြဟ္မဝိဟာရ	၈၆
ဗြဟ္မာ	၇၂
ဗြာဟ္မဏ	၂၉၇
[ဘ]	
ဘဂဝါ အဒ္ဒဟိ ကာရဏေဟိ ပုဂ္ဂလကထံ ကထေတိ	၇၉
ဘဂဝတာတိ ဗုဒ္ဓိနာ ဒီပိတအဓိပ္ပါယော	၁၁-၁၇
ဘဂဝါတိပဒနိဿ အတ္ထာ အနေကာ	၄-၁၁
ဘဏ္ဍနံ ကလဟဿ ပုဗ္ဗဘာဂေါ	၆၆
ဘဒ္ဒက	၉၉
ဘဒ္ဒကသီလ (ပယောဂသမ္ပန္န)	၉၉
ဘဒ္ဒိကဒိဋ္ဌိ (အာသယသမ္ပန္န)	၉၉
ဘဗ္ဗ	၅၁
ဘယံ ဒုဝိဓံ	၇၀
ဘဝါ တယော နဝ ၁၆၉-၁၇၀၊၂၇၀	
ဘာရာ တယော	၁၅၀
ဘာဝနာ စတသ္သော	၃၁၀
ဘာဝနာပါရိပူရိယာ အင်္ဂါနိ ဒ္ဒေ	၃၀၉
ဘာဝနာမယံ	၀၅
ဘာဝနာမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု၊	၁၉၄
ဘိက္ခဝေတိ အာလပနဿ ကာရဏံ	၃၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော
[ဘ]	
ဘိက္ခု	၆၁၊၁၀၈
ဘူမိ	၄၁
ဘူမိလဒ္ဓုပဒ္ဒန္	၄၁
ဘောဇနသ္မိ	
အာနိသံသာ ပဒ္ဓ	၂၉၅
ဘောဇနေ မတ္တညုတာ	၄၀
[မ]	
မံသစက္ခု	၉၄
မံသစက္ခု ဒုဝိဓံ	၉၅
မံသသောတံ	၉၅
မံသသောတံ ဒုဝိဓံ	၉၅
မက္ခ	၄၇
မက္ခသ္မိ လက္ခဏရသာဒိနိ	၄၇
မဂ္ဂ	၈၁၊၁၂၅
မဂ္ဂင်္ဂဏော စတ္တာရိ သစ္စာနိ	
ဧကပဋိဝေဓေနေဝ ပဋိဝိဇ္ဈတိ	၆၀
မဂ္ဂကိစ္စာနိ သောဠသ	၁၁၇
မဇ္ဈိမဒေသသ္မိ ပရိဏ္ဍေဒါ	၂၄၈
မဇ္ဈိမဒေသေယေဝ တထာ-ဂတာဒယော ဥပဒ္ဒန္တိ	၂၄၈
မဒေါ အနေကဝိဓော	၃၂၅
မန	၉၄
မနာပ	၇၁
မနုဿ	၁၂၂
မနောတိ ဝုစ္စတိ ဘဝင်္ဂံ	၉၆
မနောဒုစ္စရိတ	၂၀၃
မနောဒုစ္စရိတဿ ဝဏ္ဏနိ	၉၈
မန္တသတ္ထိယောဂ	၇၄
မရဏဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ပဒ္ဓ	၂၄၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော
[မ]	
မရဏာဿန္နကာလေ သံကိလိဋ္ဌစိတ္တာဿ ဒုဂ္ဂတိ ပါဋိကင်္ခါ	၆၈
မလံ ဒုဝိဓံ	၂၆၁
မဟဂ္ဂတကမ္မံ အပ္ပမာဏကတံ နာမ	၈၈
မဟာကရဏာသမာပတ္တိဉာဏ	၁၂၄
မဟာနိရယာ အဋ္ဌ	၁၂၁
မဟာပဒ္မိညာ	၁၁၅-၆
မဟာပုညာနုံယေဝ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ပညာယန္တိ	၂၄၄
မဟာဗြဟ္မာ	၇၂
မဟာဝဇိရဉာဏ	၁၄၀
မဟိဿာ တယော	၉၃-၄
မဟေသိ	၈၁၊၁၀၆
မာတာ	၁၅၃
မာတာပိတရော ပဒ္ဓဟိ ဌာနေဟိ ပုတ္တံ အနုကမ္ပန္တိ	၃၂၂
မာတာပိတုဥပဋ္ဌာကာနံ အဂ္ဂတာ	၃၂၂
မာတုဂါမဿ ဂဟရက္ခသ-သဒိသတာ	၃၃၀
မာတုလာနိ	၁၅၃
မာန	၄၇
မာနသဿဋ္ဌဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၅၈
မာနဿ အာဒိနဝါ	၄၇
မာနဿ လက္ခဏရသာဒိနိ	၄၇
မာနာ တယော နဝ	၄၇
မာနော ဥမ္မာဒေါ ဝိယ	၄၇

ပဒါနုက္ကမော	ဒိဋ္ဌကော်
[မ]	
မာရယေယျသ အတိက္ကမန-အင်္ဂါနိ တီကာ	၁၉၁-၃
မိဿဒိဋ္ဌတော မဟာသာဝဇ္ဇ-တရံ နာမ အညံ နတ္ထိ	၂၀၈
မိတ္တာ	၆၁
မုခံ	၂၅၃
မုတ	၃၄၇
မုနယော အနေကဝိဓော	၁၄၄
မုနိ	၂၀၄
မုသာ	၂၂၁
မုသာဝါဒဿ အပ္ပ,မဟာ-သာဝဇ္ဇတာ	၂၂၁
မုသာဝါဒဿ သမ္ဘာရာ စတ္တာရော	၂၂၁
မူလ	၁၇၂
မေတ္တံသော	၉၁
မေတ္တာစိတ္တာ	၇၂
မေတ္တာ	၇၂
မေတ္တာ ဥပစာရော ပိ လဒ္ဓတိ အပ္ပနာ ပိ	၈၅
မေတ္တာဘာဝနာယ မဟပ္ဖလတရတာ	၈၇-၈
မေတ္တာယ လက္ခဏရသာဒိနိ ၇၂၊၈၇	
မေသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၂၀
မောနေယျာနံ ဝိဘာဂေါ	၂၀၄-၅
မောနေယျာနိ တီကာ	၂၀၄
မောဟ	၄၅
မောဟဿ အာဒီနဝါ	၄၅-၆
မောဟဿ လက္ခဏရသာဒိနိ	၄၅

ပဒါနုက္ကမော	ဒိဋ္ဌကော်
[မ]	
မောဟော သမ္မာကုသလာနံ မူလန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော	၄၅
[ယ]	
ယထာကာရီ တထာဝါဒိ	၃၅၁
ယထာဝါဒိ တထာကာရီ	၃၅၀-၁
ယမကပါဋိဟာရိယဉ္ဉာ	၁၂၃
ယာဂါ ဒေ္ဓ	၃၀၈
ယာစက	၂၂၆၊၃၀၃
ယာထာဝ	၁၇၀
ယိဋ္ဌ	၃၀၈
ယုဂဠ	၂၇၃
ယောဂက္ခေမ	၅၈
ယောနိသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၁၀၇
ယောနိသော မနသိကာရော	၅၉-၆၀
[ရ]	
ရက္ခသာဒီနံ အနတ္ထဇနနတာ	၂၀၆
ရတနံ ပစ္ဆိမမေကံ အမောဟ-ကုသလမူလဇနိတကမ္မာန-ဘာဝေန သမ္ပဇ္ဇတိ	၇၄
ရတနတ္တယဿ သရဏတာ	၂၁၂-၃
ရတနာနိ ပုရိမာနိ တီကာ အဒေါသကုသလမူလဇနိတ-ကမ္မာနုဘာဝေန သမ္ပဇ္ဇန္တိ	၇၄
ရတနာနိ မဇ္ဈိမာနိ တီကာ အလောဘကုသလမူလဇနိတ-ကမ္မာနုဘာဝေန သမ္ပဇ္ဇန္တိ	၇၄
ရတနာနိ သတ္တ	၇၃
ရာဂ	၂၀၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်ာ
[ရ]	
ရာဇာ	၇၃
ရုက္ခမူလသေနာသန	၃၀၉
ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ	၁၇၉
ရူပါဝစရ	၁၇၄
ရူပါဝစရပုညဿ ဝိပါကမဟန္တတာ	၇၂-၃
[လ]	
လပန	၁၀၄
လာဘ	၁၀၄
လုဒ္ဒ	၉၇
လောက	၇၀
လောကန္တရိက	၃၃၃
လောကပါလကာ ဓမ္မာ	၁၅၃
လောကဝိဒူ	၂၅၁
လောကာ တယော	၂၄၈
လောကိယသရဏာဂမနံ စတုဒ္ဒိမံ	၂၁၄
လောကိယသရဏာဂမနဿ ဘေဒေါ ဒုဝိဓော	၂၁၆
လောကိယသရဏာဂမနဿ သံကိလိဿတာ	၂၁၆
လောကုတ္တရဓမ္မော နဝဝိဓော	၂၅၆
လောကုတ္တရဿရဏာဂမနဿ နေဝတ္ထိ ဘေဒေါ	၂၁၆
လောကုတ္တရဿရဏာဂမနဿ ဖလံ ဒုဝိဓံ	၂၁၅
လောကုတ္တရဿရဏာဂမနဿ သံကိလေသော နတ္ထိ	၂၁၆
လောကော အနေကဝိဓော	၃၄၅-၆
လောဘ	၃၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်ာ
[လ]	
လောဘသုတ္တေ စတ္တာရိ သစ္စာနိ နိဒ္ဒါရေတဗ္ဗာနိ	၄၂
လောဘဿ အာဒီနဝါ	၃၉-၄၁
လောဘဿ လက္ခဏရသာဒီနိ	၃၈
လောဘော နဒီသောတော ဝိယ	၃၈
[ဝ]	
ဝစန	၄
ဝစီဒုစ္စရိတ	၂၀၃
ဝစီဒုစ္စရိတဿ ဝဇ္ဇနံ	၉၈
ဝစီသုစရိတ	၂၀၃
ဝဿဝတ္ထိ	၇၃
ဝါစာပေယျ	၈၉-၉၀
ဝါဒ	၂၂၁
ဝါန	၁၅၇
ဝိစိကိစ္ဆာ	၃၃၇
ဝိစိကိစ္ဆာယ ပဟာနဓမ္မာ ဆ	၃၄၂
ဝိဇ္ဇာ တိဿော ဆ အဋ္ဌ	၂၅၁၊၂၉၇
ဝိညာဏ	၂၃၁
ဝိညာတ	၃၄၇
ဝိတက္ကဿ လက္ခဏရသာဒီနိ	၁၃၇
ဝိတက္ကော သမ္မာ ဒ္ဝေ	၁၃၇၊၁၄၁
ဝိနိပါတ	၆၉
ဝိပရိဏာမဒုက္ခတာ	၁၇၇-၈
ဝိပရိဏာမဓမ္မော ဒ္ဝေ	၂၃၁
ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ လောကိယမေဝ	၃၁၃၊၃၃၃
ဝိမုတ္တိယော ဒ္ဝေ	၁၅၈-၉
ဝိမုတ္တိ လောကုတ္တရာဝ	၃၁၃
ဝိမောက္ခ	၂၀၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဝ]	
ဝိရတိယော တိဿော	၂၂၃
ဝိရာဂသညာ	၁၀၀
ဝိရာဇယ	၅၀-၁
ဝိဝေကော တိဝိဓော ပဋ္ဌဝိဓောဝဒါ	
ဝိဟရတိ	၅၈-၉၊၂၉၂
ဝုမို,ဝိရုဠ္ဍ,ဝေပုလ္လာနံ ဝိဿဿတာ	၃၂၅
ဝုတ္တာသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၃-၄
ဝေဒဂူ	၂၀၂၊၂၀၃၊၃၃၃
ဝေဒနာ	၁၇၅
ဝေဒနာ အဋ္ဌကထာယံ	၁၀၃
ဝေဒနာ ဒွေ တိဿော	၁၇၆-၇
ဝေဒနာယ ပကိဏ္ဏကကထာ	၁၀၁-၃
ဝေယျာဝစ္စသဟဂတံ ပုညကိရိယဝတ္ထု	၁၉၅
ဝေါဿဒ္ဓဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၃၆
[သ]	
သံဃ	၆၆၊၂၁၃
သံဃဘေဒဿ အာဒီနဝါ	၆၅
သံဃဘေဒဿ ကေန္တဟေတုတာ	၆၆
သံဃဘေဒကာရကဿ ပဓာကံ ဒွေ	၆၅
သံဃဘေဒကာရကဿ ပုဗ္ဗဘာဂါ တယော	၆၅
သံဃဘေဒါ ဥပဂ္ဂတိ နာမ	၆၅
သံဃဘေဒါ ဥပဂ္ဂဒွော နာမ	၆၅
သံဃသာမဂ္ဂိ	၆၇
သံဃဿ ဘေဒကာရကာ ပဋ္ဌ	၆၅
သံဃေ ဒါနံ ဒဒန္တိ နာမ	၂၇၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[သ]	
သံယောဇနံ ဆိန္နန္တော ဧဝ ဇာတိဇရာပိ ဆိန္နာတိ	၁၀၁
သံယောဇန	၁၀၁၊၃၂၉၊၃၃၀
သံယောဇနေ အစ္ဆိန္နေ ဇာတိဇရာယ အစ္ဆေဒေါ	၁၀၁
သံဝေဂဝတ္ထူနိ အဋ္ဌ	၁၀၉
သံဝေဂေါ နာမ သဟောတ္တပ္ပဉ္စဲ	၁၁၀
သံဝေဇနီယဋ္ဌာန	၁၀၉-၁၁၀
သံဝဋ္ဋသီမာ တိဿော	၂၉၀
သံဝဋ္ဋာ တယော	၂၉၀
သံဝရ	၂၉၁၊၂၉၂
သံဝရော ပဋ္ဌဝိဓော	၁၀၅
သံဝုတ	၂၉၀
သံသရဏာ	၅၄
သံသာရ	၅၅
သက္ကာရ	၁၀၄
သက္ကာရာ,သက္ကာရံ နိဿာယ အပါယေသု နိဗ္ဗတ္တန္တိ	၂၃၀
သဂ္ဂ	၇၀
သဂ္ဂူပဂဿ လက္ခဏာနိ ဒွေ	၉၉
သဒ္ဒါရဒုက္ခတာ	၁၇၇-၈
သဒ်ဟဝတ္ထူနိ စတ္တာရိ	၈၉-၉၀
သဒ်ါ သတ္တ	၂၀၅
သဓ္ဓ	၈၁
သဒ္ဓိကတ	၁၇၅
သညာ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယာ ဆ	၁၀၀
သတ္တ	၄၁၊၁၉၀
သတ္တာ တိဝိဓာ ဂဆန္တိ သံသာရံ	၂၀၇

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇနော
[သ]	
သမနုပဿနာ ဒွေ	၅၃
သမန္တစက္ခု	၉၄-၅
သမန္တစက္ခု ဝုစ္စတိ သမ္မညုတ-ညာဏံ	၉၅
သမယ	၇၇
သမုဒ္ဒဝါပက	၁၇၂
သမုပ္ပါဒ	၈၁
သမ္ပတ္တိယော တိဿော	၈၃
သမ္ပန္နံ တိဝိဓံ	၃၃၅
သမ္ပန္နသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၃၃၅
သမ္ပန္နသီလဿ ကာရဏာနိ ဒွေ	၃၃၆
သမ္ပရာယ	၇၅
သမ္ပရာယိက	၇၅
သမ္ဘာအာဇီဝ	၁၂၅
သမ္ဘာကမ္မန္တ	၁၂၅
သမ္ဘာဒိဋ္ဌိ	၁၂၅-၆
သမ္ဘာပါဒ	၈၉-၉၀
သမ္ဘာဝါစာ	၁၂၅
သမ္ဘာဝါယာမ	၁၂၅
သမ္ဘာသက်ပ္ပ	၁၂၅
သမ္ဘာသတိ	၁၂၅-၆
သမ္ဘာသမာဓိ	၁၂၆
သမ္ဘာသမ္ဗုဒ္ဓ	၁၃၄
သမ္မုတိဒေဿနာ	၇၈
သရဏ	၂၁၂-၃
သရဏဂမနံ ဒုဝိဓံ	၂၁၃
သရဒဥတု	၈၆
သရီရမလံ	၂၆၁
သဝနမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု	၁၉၅
သဝါသနာယ ပဟီနတာ	၃၄၆

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဉ္ဇနော
[သ]	
သတိ	၂၅၄
သတိမာ	၁၀၁
သတ္တေသု ကရုဏောက္ကမနံ	၁၃၇
သတ္တေသု မေတ္တာဩက္ကမနံ	၁၄၀
သတ္ထဝါဟ	၂၅၃
သတ္ထာ	၂၅၁
သတ္ထာရ	၃၁၆
သတ္ထုသာဝက	၂၅၂
သဒ္ဓ	၁၅၈
သဒ္ဓေဝကေတိအာဒိနိ ပဒါနိ	၃၄၇-၈
သဒ္ဓမ္မ	၂၅၇
သဒ္ဓါပဋိလာဘဿ သုလဒ္ဓလာဘတာ	၂၄၅-၆
သန္တ	၂၁၀
သန္တတရ	၂၁၀
သန္တိပဒ	၂၀၂
သန္နိဒ္ဓဿ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလံ သုပရိပုဏ္ဏံ	၃၀၉
သန္ဓဝဝန	၅၄
သပ္ပတိဿ	၆၃
သမ္မညုတညာဏ	၁၂၄
သမ္မညုတညာဏမေဝ အနာဝရဏ-ညာဏံ	၁၃၅
သမ္မဝိဒ္ဓ	၁၃၅
သမ္မသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၄၉-၅၀
သမ္ဖြဟ္မက	၃၁၈
သဘာဝကထာ	၁၇၇
သဘာဝနိရုတ္တိ	၁၂၀
သမဂ္ဂ	၆၆
သမဏဗြာဟ္မဏ	၂၂၆

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[သ]	
သသမ္ဘာရစက္ခု	၉၅
သသမ္ဘာရသောတံ	၉၅
သသမေဓ	၈၉-၉၀
သဟဇော	၂၄၇
သာကာရသဉ္ဇဿာနံ ဝိသေသတာ	၂၉၉
သာဂါရာနဂါရာနံ ဝိသေသတာ	၃၂၃
သာဋ္ဌသဗ္ဗညုတာဒိ	၂၅၂
သာရဇ္ဇဘယံ	၇၁
သာသနဂ်ါနိ နဝ	၂
သိက္ခာ တိဝိဓာ	၁၆၂
သိလောက	၁၀၄
သိလ ၉၉၊၂၀၉-၂၉၀	
သိလပါရိပူရိယာ ကာရဏာနိ ဒွေ	၂၀၀
သိလမယံ	၀၅
သိလမယံ ပုညကိရိယဝတ္ထု	၁၉၄
သိလ,သမာဓိ,ပညာယော လောကိယလောကုတ္တရာ	၃၁၃
သိဟ	၃၅၂
သုခ	၁၇၅
သုခဒုက္ခဝေဒနာနံ ဥပ္ပတ္တိ ပါကဋာ	၁၇၆
သုခသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၇၁
သုခသောမနဿာနံ ဝိသေသတာ	၁၀၇
သုခါနံ ဝိဘာဂေါ	၂၂၉
သုခါနိ တိက္ခိ	၂၂၉
သုဂတ	၂၅၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[သ]	
သုဂတိ	၇၀
သုစရိတာနိ တိက္ခိ	၂၀၃
သုညာ	၇၂
သုတသဒ္ဒဿ အတ္ထုဒ္ဓါရော	၂၁
သုတ္တနိက္ခေပ	၃၂
သုတ္တနိက္ခေပါ စတ္တာရော	၃၂
သုတ္တန္တာနိ ပဋ္ဌာနနယေန သောဋသဝိဓတံ နာတိဝတ္တန္တိ	၃၂
သုဒ္ဓ ပဒ္မ	၂၂၁
သုဒ္ဓမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနဿ အပ္ပ,မဟာသာဝဇ္ဇတာ	၂၂၂
သုဒ္ဓမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာနဿ သမ္ဘာရာ စတ္တာရော	၂၂၁
သုလဘာနိ အနဝဇ္ဇာနိ စတ္တာရိ	၃၀၈-၉
သေခ ၅၇-၈၊၆၁	
သေဋ္ဌော နာမ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဒ္ဝိပဒေသုယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ	၂၇၀
သေနာ အဋ္ဌ	၁၆၄
သောကပရိဒေဝါနံ ဝိသေသတာ	၂၇၈
သောစေယျာနိ တိက္ခိ	၂၀၄
သောတံ ဒုဝိဓံ	၉၅
သောတ	၉၄
သောတာပန္နာ တယော	၈၂
[ဟ]	
ဟိရိ	၁၅၀-၂
ဟိရိဩတ္တပ္ပါနံ ဝိသေသတာ	၁၅၀-၂
ဟိရောတ္တပ္ပရဟိတာ တိရစ္ဆာနာ ဝိယ	၁၅၃

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဇ္ဇကော်
[ဟ]	
ဟိနေတိအာဒိနိ ပဒါနိ	၃၀၀
ဟေတု	၁၇၂

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဇ္ဇကော်
[ဟ]	
ဟိန,ကလျာဏာနံ အဓိမုတ္တိကတာ	၂၃၂
ဟိနဝိရိယ	၁၀၁

ငယ်ငယ်ကစားခဲ့ကြစဉ် ဒဲ့ငရင်ဒဲ့

ကငထယဒ်ယထိဝ်ဖွယ်

ငယ်ဘဝ်ဂွ ငဂ်ထိုဒ်ငင်ဒဲ့ | ငယ်ဘဝ်ဂွ ငဂ်ထိုဒ်ငင်ဒဲ့

[ဃ-ဆ]

ငယ်ဘဝ်ဂွ ငဂ်ထိုဒ်ငင်ဒဲ့

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

[ဇ-ဈ]

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

[ဉ-ဋ]

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

[ဌ-ဏ]

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

[ထ-ပ-ဧ]

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

[ဩ]

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ် ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်ဆဲ့ငဂ်

ကျေးဇူးတော်ကြီးမားလှစွာသော ဘုရားရှင်ကို ကိုးကွယ်ပါ၏။

ဤသို့ ကိုးကွယ်ခြင်းသည် ကုသိုလ်ကောင်းမှုတည်း။

ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုသူသည် ဘုရားရှင်၏ ကျေးဇူးတော်ကြီးမားလှစွာသော ဂုဏ်တော်များကို အမြဲအောက်မေ့ခြင်းဖြင့် ဘုရားရှင်ကို ကိုးကွယ်ခြင်းသည် ကုသိုလ်ကောင်းမှုတည်း။

နာမာနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[သ]	
သလ္လဝတီ (နဒီ)	၂၄၈
သာမာဝတီ	၂၇-၈
သာရိပုတ္တတ္ထေရ ၃၀၇၊ ၁၂၂၊ ၂၀၈	၃၆၊ ၆၉၊ ၁၀၃၊
သိနေရု	၁၀
သုပ္ပဗုဒ္ဓ	၉၈
သုဘကိဏ္ဏာ	၂၉၈
သုဘဒ္ဒတ္ထေရ	၂၅၀
သုမေဓ	၁၄၅
သူရိယဂုတ္တတ္ထေရ	၃၁၅
သေတကဏ္ဍိက (နိဂမ)	၂၄၈
သောမနဿကုမာရ	၉
[ဟ]	
ဟံသဝတီ	၂၇
ဟတ္ထိပါလကုမာရ	၉
ဟိမဝန္တ	၁၀

နာမာနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[လ-ဝ]	
လက်ာဒီပ	၃၁၅
ဝက္ကလိ	၂၈၀
ဝဿဝတ္တီ	၃၄၈၊ ၃၅၂
ဝါသေဋ္ဌ (ဂေါတ္တ)	၂၉၉
ဝိဝန္နကပ္ပ	၂၉၈
ဝိဝန္နဘာယီ	၂၉၈
ဝိသာခ (ဥပါသက) ၁၈၂၊ ၁၉၂-၃	
ဝေဟုလ္လ (ပဗ္ဗတ)	၈၀-၁
ဝေလာမ (ဗြာဟ္မဏ)	၈၇-၈
ဝေဟပ္ဖလာ	၂၉၈
ဝေဋ္ဌဝန	၇၉
[သ]	
သံဝန္နကပ္ပ	၂၉၇-၈
သံဝန္နဘာယီ	၂၉၈
သက္က (ဒေဝရာဇာ) ၇၃၊ ၁၁၄၊ ၂၁၆၊ ၃၅၁	
သတ္တပဏ္ဏိဂုဟာ	၂၉

ဂုတိဝုတ္ထကဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဌာ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သီ····သီဟဠပေါတ္ထကံ၊ သျာ····သျာမပေါတ္ထကံ၊ ကံ····ကမ္မောဇပေါတ္ထကံ၊ ဂ္ဂ····ဂ္ဂဏ်လိသပေါတ္ထကံ၊ က····ကေသုစိ မရမ္မ-ပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ က-သီ··· ကေသုစိ သီဟဠပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ ဋ္ဌ····အဋ္ဌကထာ။

ဂုတိဝုတ္ထကဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဌာ	စိဋ္ဌင်္ကာ
[အ]	
အကာတမ်ံ = အက္ကောသိတမ်ံ (က)	၂၇၇
အဂ္ဂမဂ္ဂဇလေန = အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ္ဂဇလေန (သျာ)	၂၀၅
အဂ်ိတ္တရဋ္ဌကထာယံ = အဋ္ဌကဂ်ိတ္တရဋ္ဌကထာယံ (သီ၊ သျာ) အံ-ဋ္ဌ ၂-၂၆၈၊	၃၄၇
အစလာမိဋ္ဌာနာ = သစ္ဆာမိဋ္ဌာနာ (သျာ)	၈၇
အဇ္ဈောပန္နော = အဇ္ဈာပန္နော (သျာ)	၉၄
အဋ္ဌတ်ိံသပ္ပမာဏာယ၊ ပါဠိယာ ဘာဏဝါရတော = တ်ိံသမတ္တာယ ပါဠိယာ၊ ဘာဏဝါရပမာဏတော (က)	၃၅၄
အဋ္ဌိခလောတိပိ = အဋ္ဌိစလောတိပိ (သီ၊ က)	၈၀
အမုပသတမတ္တာသ = အပုကာသ ပသတမတ္တာသ (သီ) အပုကမတ္တာသ (သျာ)	၂၂၂
အတထာဘူတတ္တာ = တထာ ဘူတတ္တာ (သီ၊ သျာ)	၂၆၆
အတ္တနာဝ ယောဂံ = အတ္တနော ဝေါယောဂံ (သီ) အတ္တနော ယောဂံ (သျာ)	၂၃၇
အတ္တဟိတပရဟိတပဋိပတ္တိ = အတ္တဟိတပရဟိတ-သန္နိဿယော (သျာ)	၃၁
အတ္တုပနိဗန္ဓဉ္ဇန = အတ္တူပနိဗန္ဓနေန (သီ) အတ္တပဋိဗဒ္ဓဉ္ဇန (သျာ)	၁၅၀
အတ္ထတော = အနတ္ထော (သျာ)	၄၆
အတ္ထဘာဝေန = အတ္ထိဘာဝေန (သီ)	၁၃၂

နာနာပါဌာ ဝိဋ္ဌက်ာ

[ဘ]

အတ္ထသုဒ္ဓိယာ = အတ္တသုဒ္ဓိယာ (သီ၊သျာ) ၂၅၂
အတ္ထိဘာဝဒီပနတ္ထံ = အတ္ထိဘာဝဒီပနံ (က) ၁၅၄
အတ္ထုဒ္ဓါရဝသေန = ဝတ္ထုဒ္ဓါရဝသေန (သီ၊သျာ) ၁၇၅
အဒုတိယသုတ္တေ = ဒုတိယသုတ္တေ (သီ၊သျာ၊က) အံ ၁-၂၂ ၂၇၀
အဓမော = အဝမော (သီ) အသမော (သျာ၊က) ၂၁၁
အဓိကသီနေဟဝတ္ထုဘာဝေန = အဓိကသီနေဟဝတ္ထု-
ဘာဝတော (သီ၊သျာ) ၃၂၉
အနဒ္ဓသေနာယ = အနန္တသေနာယ (သီ၊က) ၁၆၄
အနဒ္ဓာ = အနန္တာ (သီ၊က) ၁၆၄
အနဒ္ဓိတကိရိယတာ = အနုဒ္ဓိတကိရိယတာ (က) ၇၆
အနတ္ထုပ္ပတ္တိ = အနတ္ထဇနန (သျာ) ၅၆
အနဓိဝါသနဝသေန = အဓိဝါသနဝသေန (သီ၊သျာ) ၁၀၅
အနာဒိမတသံသာရေ = အနာဒိမတိသံသာရေ (သီ၊က)
အနာဒိသံသာရေ (သျာ) ၅၄
အနုတ္တမတ္ထော စ = အနုမာနတ္ထောပိ (သီ) ၂၃
အနုပဂမနာဒီနိပိ ဇေဿ = အနုပဂမနာဒိဝသေနပေတဿ
(ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၂၀၈၊ အံ-ဋ္ဌ ၂-၁၉) ၂၁၅
အနုပေက္ခိတာ = အနုပေက္ခကော (အဘိ-ဋ္ဌ ၁-၁၃၃၊ ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၄၀) ၂၁၇
အနုပုတ္တာ = အနုပုတ္တာ သောပါဒိအာဒိကာ (သီ)
အနုပုတ္တာ သဉ္ဉပါဒိအာဒိကာ (သျာ) ၁၃၀
အနုမုတ္တတာ = အမုဂတာ (သီ၊သျာ) ၂၂၄
အနုပယောတိ = အနုသယောတိ (သီ၊သျာ) ၃၅၂
အနေကံသဂ္ဂါဟဘာဝတော = အနေကသဘာဝတော (သျာ) ၁၀၆
အနောတ္တာပိတိ = အနောတ္တပ္ပိတိ (သီ၊သျာ၊က) ၃၃၃
အန္ဓဒါနာဒီနိ = အန္ဓပါနာဒီနိ (က) ၁၉၄
အပါပုရန္တိတိ = အပါပုရေန္တိတိ (က) ၂၅၃
အပါယဘူမိ = အပါယံ (သီ) ၂၁၆
အပုမာဒဝိဟာရိနောတိ = အပုမာဇဝိဟာရိနောတိ (သီ). ၂၃၉
အဗ္ဘာသက္ကမာနော = အဗ္ဘာသုက္ကမာနော (သီ) ၁၉၁
အဘိကခ်နေန = အဘိသင်္ခေန (က) ၂၀၁

နာနာပါဠိ စာမျက်နှာ

[အ]

အဘိဂမနိယတာ = အဘိဂမနိယတ္တာ (သီ) ၁၁
အဘိဝဒနဝသေန = အာသိတဝသေန (သီ၊သျာ) ၂၄၄
အယံ စေတ္ထ = အယံ စေဝေတ္ထ (သျာ) ၃၂၃
အယံ ဝိဓိ = အယံ ဝိဓေါ (သီ၊သျာ) ၂၁၃
အရဟန္တဂုတ္တဘာဝဝစနံ = မဟတ္တဘာဝဝစနံ (သျာ) ၁၆
အရိယမဂ္ဂဿ = သဒါရိယမဂ္ဂဿ (သီ) ၁၃၃
အလောဘဘာဝတော = အလောလဘာဝတော (သီ) ၁၃
အဝတ္ထုတာ = လောဘာဒိအဝတ္ထုတာ (က) ၃၀၈
အဝိဇ္ဇာဒိနာ ဟေတုနာ = အဝိဇ္ဇာနိဒါနဟေတုနာ (သျာ) ၂၉၁
အဝိနာဘာဝေန = အဓိဋ္ဌာနဘာဝေန (သျာ) ၃၉
အဝိသယဝိစာရဘာဝတော = အဝိသယဝိစာနဘာဝတော (က) ၁၃၆
အသမ္မတ္တေ = အပ္ပတ္တမတ္တေ (သီ) အသမ္မတ္တမတ္တေ (သျာ) ၄၉
အသမ္ဘဝေါယေဝါတိ = အသမ္ဘဝတောယေဝါတိ (သီ၊သျာ) ၁၄၁
အသမ္မာ = သမ္မောဟ (သီ၊သျာ) ၄၅
အသာရဘာဝံ = အသဒ္ဓါဒိဘာဝံ (သီ) ၂၃၈
အသုဘံ = အသုဘန္တိ (သီ၊သျာ) ၂၅၃

[အာ]

အာကလနံ = အကလနံ (သျာ) ၁၈၂
အာဂတာတိ = အာဂတာဟိ (သီ၊က) ၂၅၁
အာဓာရသန္ဓာရဏေန = အာဓာရဏာသန္ဓာရဏေန (သီ)
အာစာရသန္ဓာရဏေန (က) ၁၅၀
အာယတိ° = အာယတိ (သီ) ၇၄၊၂၀၂

[ဣ]

ဣတိဟာယန္တိ = ဣတိဟန္တိ (က) ၁၀၆

[ဥ]

ဥတ္တရိသာဠကေ = ဥတ္တရသာဠကေ (သီ) ၂၆၁
ဥဒကပုဏ္ဏနဓိဝ = ဥဒကပုဏ္ဏနီ ဝိယ (သျာ) ၄၇
ဥဒ္ဓံ = ဩရံ (သျာ၊က) ၄၉

နာနာပါဌာ ဝိဉ္ဇာ်ာ

[ဥ-ဧ]

ဥန္ဒတော = ဥဏ္ဍတော (သျာ၊ က) ၁၃၉
ဥပတ္ထမ္ဘကဝသေန = ဥပဋ္ဌိဝသေန (က) ၂၀၀
ဥပဒိသိတ္ဝာ = ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ (သီ) ၂၅၄
ဥပဓိသမ္ဘတ္တိပဋိဗာဟိတာနိ = ဥပဓိသမ္ဘတ္တိပဋိဗာဇ္ဇာနိ (ပါဋိယံ) ၂၄၇
ဥပဓိသု = တီသု ဥပဓိသု (သီ၊ သျာ) ၂၃၂
ဥပပဇ္ဇိတ္ဝာ = ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ (သီ၊ က) ၁၆၈
ဥပဘောဂသုခံ = ဇုသဓိယသုခံ (သျာ) ၇၄
ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ = ဥပပဇ္ဇေယျာတိ (သျာ) ၁၆၉
ဥပ္ပိလံ = ဥဗိလံ (သီ၊ သျာ) ၃၀၀
ဧကဂ္ဂဘာဝေန = ဧကဂ္ဂဘာဝေဝ (သီ) ဧကဂ္ဂဘာဝေါဝ (သျာ) ၂၃၉
ဧဝ = သတ္တေ ဧဝ (သျာ) ၂၆၁
ဧဝမာဒိ = ဧဝမာဒိနာ (သီ) ၁၉၇
ဧဝမေတေ = ဧဝ ဧတေ (သီ) ၈၄

[ဩ]

ဩဒါတော ဝါ = ကာဠော ဝါ (က) ၂၉၈
ဩပဓိကဘာဝေ = သာသဝဘာဝေ (သီ၊ သျာ) ၈၆
ဩလောကေန္တော = ဩလောကေတ္ဝာ (က) ၇၃

[က]

ကဏ္ဍေကာလောတိအာဒိနံ = တဏှာကာလောတိအာဒိနံ (သျာ) ၂၉၁
ကတသင်္ဂါမသမ်ိတသ = ကတသင်္ဂါမာဝစရသမ်ိတသ (က) ၂၄၁
ကတ္တုနိဒ္ဒေသော = အတ္တနိဒ္ဒေသော (က) ၂၂
ကတ္ထ = ဏ္ဍေ (သီ၊ သျာ၊ က) ဒီ-ဋ္ဌ ၃-၂၀၄၊ အံ-ဋ္ဌ ၂-၂၅၆ ၃၁၇
ကပ္ပဋ္ဌိယဘာဝတော = ကပ္ပဋ္ဌိယဘာဝတော (သီ)
ကပ္ပဋ္ဌာယိဘာဝတော (က) ၁၀
ကပ္ပဋ္ဌိယော = ကပ္ပဋ္ဌိတိယော (သျာ၊ က) ၆၄
ကပ္ပေါဝိ = သဗ္ဗောဝိ (က) ၇၂
ကာတဗ္ဗာတိ = နု ကာတဗ္ဗာတိ (သီ၊ သျာ) ၁၄၃
ကာမသုခသမ္ဖောဂတော = ကာမသုခူပဘောဂတော (သီ၊ သျာ) ၂၇၉
ကာမာဝစရပုညဿာဝိ တံ = ဝိပါကမဟန္တံ (သီ၊ သျာ) ၇၃

[က]

ကာယဒ္ဓါရေပိ ဝစီဒ္ဓါရေပိ ဥပဓာနာ = ကာယဒ္ဓါရေ ဥပဓာနာ (သီ)
(ဒြိ-ဋ္ဌ ၃-၁၆၇) ၂၀၃
ကာယေ ဘဝတိ ယာ ဝိတိ = ယာသ ကာယေ ဘဝတိ ဝိတိ (သီ၊သျာ) ၂၇၁
ကာလော ခေါ = ကာလောယံ (သီ) ၁၂၀
ကိဠိ = ကိဠု (သီ၊က) ၃၀
ကိလေသသဒနတောတိ = ကိလေသသရဏတောတိ (သီ) ၂၀၆

[ခ]

ခိဏပုနဗ္ဘဝါ = ခိဏာ အပုနဗ္ဘဝါ (သီ) ၁၅၃

[ဂ]

ဂဏ္ဍော = ဂုဏ္ဍော (သီ၊သျာ) ၃
ဂဒိတော = ဂဒိတော အဝဂတော (က) ၁၃၂
ဂဠ္ဟာနမတ္တံ = ဂဠ္ဟာနမတ္တာမိ (သီ) ၈၇

[စ]

စတုသစ္စံ = စာတုရိယံ (သီ) ၁၇
စရတော = စရတောဝိ (သျာ) အညတ္ထ (က) ၃၁၅
စရန္တော = မဒန္တော (သျာ) ၄၈
စရိတာ = စရိတ္ဝာ (က) ၁၀၃
စဝတိ = စဝန္တိ (သီ၊သျာ) ၂၄၆
စာဂဝန္တတာ = ဘောဂဝန္တတာ (သီ၊သျာ) ၂၂၄
စိရဋ္ဌိတိကာမတာ = စိရဋ္ဌိတိကတာ (က) ၈၇

[ဆ]

ဆဋ္ဌာဘိညာယ = ဆဋ္ဌဘိညာယ (သီ၊သျာ) ၁၈၆

[ဇ]

ဇာဝရနိမိတ္တာ = ဇာဝရနိမိတ္တံ (သီ၊သျာ) ၁၆၆
ဇာဝရိတံ = ဇာဝရိယံ (က) ၁၆၆

[ဈ]

ဉာဏပ္ပဘာဝံ = ဉာဏသဘာဝံ (က) ၃၁၀

နာနာပါဌာ ဗိဇ္ဇက်ာ

[ဌ-တ]

ဌာနေန အန္ဓကာရေန နိဝုတာ = ဌာနေန နိဝုတာ (သျာ) ၅၄
တံ ဩမိ ဘယံ = တံ ဩမိဘယံ (သီ-က) ၂၀၇
တက္ကိယာနန္တိ = တိတ္ထိယာနန္တိ (က) ၂၄၅
တဏှာဥပါဒိ၊ တထာဘာဝေ စ = တဏှာ၊ ဒုက္ခာဓိကဘာဝေ စ (က) ၁၇၉
တဏှာဒိဋ္ဌိဥပယေဟိ = တဏှာဒိဋ္ဌိဥသယေဟိ (သီ၊ သျာ) ၃၅၂
တဏှုပ္ပါဒေနာတိ = တဏှုပ္ပါဒေနာတိ စေ (သျာ) ၁၇၉
တတ္တဖာလံ = တတ္တကပါလံ (သီ၊ သျာ) ၁၇၆
တထာပဝတ္တိကောတိ = တထာ ပဝတ္တိတောတိ (က) ၁၁၅၊၁၃၁
တဒတ္ထပဋိပတ္တိယံ = တဒတ္ထံ ပဋိပတ္တိယံ (သီ၊ သျာ) ၃၁၄
တနောန္တိ = အာယတန္တိ (သီ၊ သျာ) ၃၂၈
တန္တိအတ္ထဒေသနာတမ္ဘောဟာရာဘိသမယသဒ္ဒါတာ = တန္တိတန္တိ-
အတ္ထတန္တိဒေသနာတဒဘိသမယသဒ္ဒါတာ (သျာ၊ က) ၁၉
တပသိဒ္ဓိ = စတုပစ္စယသိဒ္ဓိ (သီ၊ သျာ) ၁၃
တသ္မာ = တသ္မာ အဗြဟ္မစရိယာ ဝေရမဏိယာ (သီ၊ သျာ) ၂၂၄
တသ္မိံ ဝါ နိမိတ္တာဘူတေ = နိမိတ္တာဘူတတောဝ (သီ)
တသ္မိံ ဝါ နိမိတ္တာဘူတံ (သျာ) ၁၉
တေဇကာ = ဝေါဒပကာ (သီ၊ သျာ) ၃၁၄
တေနေဝ = ဧတေနေဝ ဝါ (သီ၊ သျာ) ၅၆
တေဘူမကံ = တေဘူမိကံ (သျာ၊ က)၊ ဧဝမုပရိပိ။ ၅၀

[ဒ]

ဒသသု = နဝသု (သီ) ၂၅၀
ဒိဋ္ဌဂတာနိ = ဒိဋ္ဌိဇ္ဇာနာနိ ဒိဋ္ဌိဂတာနိ (သီ) ၁၆၉
ဒိဋ္ဌိဇဂတံ = ဒိဋ္ဌိဇ္ဇုဂတံ (သီ) ၁၉၅
ဒုက္ခက္ခယဿ စ = ဒုက္ခက္ခယာယ စဿ (သီ)
ဒုက္ခက္ခယဿ စဿ (က) ၅၁
ဒုက္ခာသဟနတာ = ဒုက္ခာပနယနတာ (က) ၈၇
ဒေယျပရိစ္စာဂတော = ဒေယျဖလပရိစာဂတော (သီ) ၁၂
ဒေသနာဝိလာသဝသေန = ဒေသနာဝိလာသေန (သီ၊ သျာ၊ က) ၅၃
ဒွါသီတိ = ဒွါသီတိံ (သီ) ၂

နာနာပါဠာ ဗိဇ္ဈက်ာ

[ဒ-ဓ]

ဓွဇ္ဇကံ = ဓွဓာတံ (သျာ) ၃၀
ဓမ္မေသု = သဘာဝဓမ္မေသု (က) ၁၆၀
ဓာတာ = ဓတာ (သီ၊ သျာ) ၂၆
....ဓာနေ = ...ဇ္ဈာနေ (သီ) ၄

[န]

နံ ကမ္မရုစနာ = နံ ပုဗ္ဗရုစနာ (သီ)၊ နံ သဗ္ဗရုစနာ (သျာ) ၃၁
နံ စ နံ = နံ ပနံ (သီ၊ သျာ) ၁၄
နံ တိဏ္ဏော အတိဏ္ဏော = နံ ဒဠတရိတိ အတိဏ္ဏော (သီ)
နံ အတရိတိ နံ တိဏ္ဏော (သျာ) ၂၀၆
နံ ဒုက္ခဝေဒနာယမေဝ = သုခဝေဒနာယမေဝ (က) ၁၇၉
နံ ပူရယေတိ = နံ ပူရိယာတိ (က) မ-ဋ္ဌ ၂-၄၅၊
အဘိ-ဋ္ဌ ၂-၄၅၅၊ အံ-ဋ္ဌ ၁-၅၇၊ ၉၃
နံ ဝါသေကိ စေတိ = နာဓိဝါသေတိ စေတိ (က) ၃၃၄
နိက္ကမော = နိဂ္ဂမော (သီ၊ သျာ) ၁၅၇
နိဒဿိတမ္ဘတ္တာဘာဝါဘာဝတော = နိဒဿိတမ္ဘဘာဝါ-
ဘာဝတော (သျာ) နိဒဿိတမ္ဘဘာဝတော (က) ၂၂
နိန္နာတပါပကန္တိ = နိဒ္ဓါတပါပကန္တိ (သီ၊ သျာ) ၂၀၅
နိပါတမတ္တံ = နိဗ္ဗာနပတ္တာ (က) ၁၆၀
နိဗန္ဓါမိသဂေါစရေ = နိဗန္ဓာဝိတဂေါစရေ (က) ၃၂၆
နိဗ္ဗတ္တိတ္ထာ = ဥဗ္ဗတ္တေတ္ထာ (သီ) ၁၀၇
နိဗ္ဗာနသုခံ = နိဗ္ဗာနမုခံ (သီ) ၅၅
နိဗ္ဗာနာဓိဂမေန = နိဗ္ဗာနာဓိဂမေ (သျာ) ၃၁၂
နိရယသော ဝေဝစနံ = နိရယသ ဝေဝစနမေဝ (သီ) ၆၉
နိရဝသေသသုခနိဒါနံ = နိရဝသေသမုခေန (က) ၈၇
နိသရဏိယာတိ = နိသာရဏိယာတိ (သျာ) ၂၀၉
နိဝရဏကသဘာဝတ္တာ = နိဝါရဏကသဘာဝတ္တာ (သျာ) ၅၃
နေ = နေသံ (သျာ၊ က) ၃၂၂

[ပ]

ပကတိသေဝနာဝသေန = ပတိသေဝနာဝသေန (သီ) ၂၀၅
ပကာသိတာ = ပကာသိတော (သျာ) ၃၁
ပဂ္ဂဟဘာဝနာဝသေန = ဖရဏဘာဝနာဝသေန (က) ၈၈
ပစ္ဆေန္တိ = ပတ္ထေန္တိ (သီ၊ သျာ) ၁၆၃
ပစ္ဆိမဒိဝသေ ဇဝ = မဇ္ဈိမဒိဝသေ ဇဝ (သီ၊ သျာ၊ က)
အံ-ဋ္ဌ ၃-၁၉၄၊ သံ-ဋ္ဌ ၁-၁၃၄၊ ၉၀
ပဋုပယိရုပါသနံ = ပဋေန ပယိရုပါသနံ (က) ၃၁၄
ပဏ္ဍိစ္စန္တိ = မဟာပညာ (သီ၊ သျာ) သပ္ပညာ (က) ၂၉
ပညာသမ္ပတ္တိယာ = ပုညာနံ သမ္ပတ္တိယာ (က) ၂၅၀
ပဋိကတညွာတိ = ပဋိကတညွ အတိကတညွာတိ (သီ၊ သျာ) (အံ ၁-၆၃) ၃၂၁
ပဋိပဒံ တထံ = ဘာဝနာယ တထာယ (သီ၊ သျာ) ၁၁၅
ပဋိပန္နသ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော = ပဋိပန္နသ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော မောက္ခာယ
ဟောတိ (ဥဒါန-ဋ္ဌ ၁၂၃) ၁၂၁
ပဋိသတ္တု ဝါ = ပဋိသတ္တု (က) ၇၉
ပတိဋ္ဌပေယျန္တိ = ပတိဋ္ဌဟေယျုန္တိ (သျာ) ၇
ပတ္တပုဋ္ဌသေဝ = ပလာသပုဋ္ဌသေဝ (က) ၂၃၀
ပထဝိယာဒိဖသ ဝေဒနာဒိ.... = ပထဝီဖဿဝေဒနာင်... (သီ)
ဖဿဝေဒနာဒိ.... (သျာ) ၁၃၀
ပဗောဓနတ္ထံ = သမ္ဗောဓနတ္ထံ (က) ၁၆၆
ပဘင်္ဂပရမသီလတာယ = ပဘင်္ဂပဂမနသီလတာယ (သီ၊ က) ၁၅၆
ပဘင်္ဂံ ရံ = ပဘင်္ဂံ နံ (သျာ၊ က) ၁၅၆
ပမဒ္ဒိယတိ = သမ္မဒ္ဒိယတိ (က) ၂၇၂
ပမာဒကရဓမ္မာနံ = ပမာဏကရဓမ္မာနံ (သီ) ၂၃၉
ပမာဒမနုဇီနောတိပိ = ပမာဒမနုဟီနောတိပိ (သီ) ၂၆၆
ပယောဇနံ = ပယောဂံ (သီ၊ သျာ) ၁၀၄
ပရဒတ္တဝုတ္တော = ပရဒဝုတ္တော (သီ၊ သျာ) ၃
ပရိက္ခကဇနပ္ပသာဒကန္တိ = သရိက္ခကဇနပ္ပသာဒကန္တိ (က) ၂၅၂
ပရိညေယျပရိဇာနနာ ပန = ပရိညာ ပန ပရိဇာနနာ (သျာ၊ က) ၁၀၇
ပရိဘောဂ = ဘောဂ (သျာ) ၇၄
ပရိဟရိဿတိ = ပရိဟာပေတိ (သီ) ၈၃

နာနာပါဠာ	ဝိဉ္ဇက်ာ
[ပ]	
ပရေသဉ္ဇ = ပရေသဉ္ဇာဝိ (က)	၁၀
ပဝတ္တာနတော = ဝဟာနတော (သျာ)	၃၁၆
ပဝတ္တိနိဝတ္တိယော = ပဝတ္တိတော (က)	၃၁၄
ပဝိဝေကေသု မုဒ္ဓဘူတေန = ပဝိဝေကေ သမိဒ္ဓဘူတေန (သီ)	
ပဝိဝေကေ သမုဒ္ဓဘူတေ (သျာ)	၁၄၂
ပဝိသနတော = ပဋိသရဏတော (သီ)	၇၁
ပဝုတ္ထဘာဝေ = ပမုတ္ထဘာဝေ (သီ၊ သျာ)	၃
ပဝေဒေတ္ဝာ = ဇောတေတ္ဝာ (က)	၃၀၃
ပသတ္ထသီလော = သမ္ပန္နသီလော (သီ၊ သျာ)	၂၀၈
ပသာဒါဒိဝသေန = သမာဒါနာဒိဝသေန (က)	၂၆၃
ပဟာနသမ္ပတ္တိဒီပနေန = ပဟာနဘာဝနာသမ္ပတ္တိဒီပနေန (က)	၁၃
ပဟူတရတ္တရတနာယ = ပဟူတသတ္တရတနာယ (သီ၊ သျာ)	၃၂၁
ပါဏာတိပါတော = ပါဏာတိပါတေန (က)	၂၁၉
ပါဏိနော = ဒေဟိနော (က)	၃၅၄
ပါတိမောက္ခော = ပါတိမောက္ခံ (သီ)	၂၉၀
ပုဗ္ဗာပရံ = ပုဗ္ဗာပရေ (က)	၁၇၆
ပုဗ္ဗေ အတီတာ၊ ပစ္ဆာ အနာဂတာ = ပုဗ္ဗေ အနာဂတာ၊	
ပစ္ဆာ အတီတာ (သျာ၊ က) (အဘိ-ဋ္ဌ ၂-ဂ)	၂၀၀
ပုရတော = ပရတော (သီ၊ သျာ)	၁၆ဂ
ပူတိဘာဝေါတိ = ပူတိဘာဝပဒဋ္ဌာနောတိ (သီ)	၄၆
[ဗ]	
ဗလဝါမုခသဒိသေဟိ = ဝဋ္ဋဝါမုခသဒိသေဟိ (သီ၊ သျာ)	၃၂၆
ဗဟိဒ္ဓါ = ဗဟိဒ္ဓါ စသေ (သီ)	၂ဂ၄
ဗဟုဇနေ ပစ္စယေ ဒိန္နေ = ဗဟုကေဟိ ပစ္စယေဟိ (သျာ)	
ဗဟုကေ ပစ္စယေ ဒန္တေ (က)	၉၃
ဗာဓကဿ = ပါကဿ (သီ၊ သျာ)	၁ဂ၂
ဗုဒ္ဓိယံ = ဝုဒ္ဓိယံ (သျာ)	၄
ဗောဓိပက္ခိယာနံ = ဗောဓိဘာဂိယာနံ (က)	၂၄၁

နာနာပါဌာ ဗိင်္ဂကံ်ာ

[ဘ]

ဘဝဝသေန = ဘဝရာဂဝသေန (သျာ) ၁၈၉
ဘဝါတိ = ဂတာတိ (က) ၂၃၇
ဘာဝညထတ္တူပနယဝသေန = ဘဝတ္တယူပနယနဝသေန (သီ)
ဘာဝညဒုတ္တူပနယနဝသေန (သျာ) ၃၅၁
ဘိန္နေ စ = ဘေဒိတေ စ (သျာ၊ က) ၆၄
ဘူတကာရဏာ = ဘူတကာရဏံ (သျာ) ၇၉
ဘောဂူပကရဏာနိ စေဝ ဂဟဋ္ဌသိလာဒီနိ စ = ဘောဂူပကရဏာနံ
စေဝ ဂဟဋ္ဌသိလာဒီနံ စ (သျာ) ၃၂၄

[မ]

မဂ္ဂမနုက္ကမန္တိတိ = မဂ္ဂမနုဂ္ဂမန္တိတိ (က) ၂၅၃
မက်ံလေဟိ = မက်ံဏေဟိ (သီ၊ သျာ) ၃၁၈
မဂ်လော = သုမဂ်လော (သီ၊ သျာ) ၁၁၆
မစ္ဆုနော = မနောဘုနော (က) ၂၄၂
မဟာပဋိညာ = ဝေါဟာရေ ပဋိညာ (သီ) ဝေါဟာရပဋိညာ (သျာ) ၁၁၆
မိဆ္ဆာ ဝါစဉ္စ ဘာသိယာတိ = မိဆ္ဆာ ဝါစံ
အဘာသိယာတိ (သီ၊ သျာ၊ က) ၂၀၈
မုသာဝါဒေါ နု ဇာယတီတိ = ဝေါဟာရော အရိယော၀ သောတိ (သျာ) ၇၉
မေတိ = မယှန္တိ (သီ၊ သျာ၊ က) ၃၂၅
မောဟသဒ္ဒါတမေဝ = တမောခန္ဓသဒ္ဒါတမေဝ (သီ) ၅၅

[ယ]

ယဒိပိ ရူပါဒယော၀ိ = ယဒိ ပိယရူပါဒယော၀ိ (သီ) ၃၂၉
ယသ္မာ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာတိ = တသ္မာ ဝိဇ္ဇာ ဥပ္ပန္နာ (သီ၊ က)
(ဝိ-ဋ္ဌ ၁-၁၃၁၊ မ-ဋ္ဌ ၁-၁၃၀) ၂၉၉

[ရ]

ရတ္တသာလိကေ္ခတ္တံ ယဝကေ္ခတ္တန္တိ = ရညော သာလိကေ္ခတ္တံ
ရညော ယဝကေ္ခတ္တန္တိ (ဝိသုဒ္ဓိ ၁-၂၁၄) ၂၇၄
ရူပါဒိအာဘိရတိ စ = ရူပါဒိအာဘိရုစိ စ (က) ၁၈၈
ရူပေန သံကိလိဋ္ဌေန = ရူပမ္ပိ သံကိလိဋ္ဌမ္ပိ (သျာ၊ က) ၂၆၁
ရောဂနိဉ်ံ = ရောဂနိဉ်ံ (သီ) ၁၅၆

[လ]

လာဘာဒိဂရုတာယ = လာဘာဒိဝသေန ဂရုတာယ (က) ၁၀၄
လေသမတ္တာသာဝိ = ကိလေသမတ္တာသာဝိ (သီ၊ သျာ) ၁၃၀
လောကသမ္မုတိကာရဏာ = လောကသမ္မုတိကာရဏံ (သျာ) ၇၉
လောကိယသရိက္ခကာနံ = လောကိယပရိက္ခကာနံ (သီ၊ သျာ) ၁၁
လောကေ = ဟကေ (သီ၊ သျာ၊ က) ၂၇၇

[ဝ]

ဝစနတ္ထံ = ပဒနုရူဝစနတ္ထံ (သီ၊ သျာ) ၁၆
ဝဇ္ဇေ = ခန္ဓေ (က) ဂ၁
ဝဓုနာ = ပဝတ္တေနာ (က) ၁၄၇
ဝဒတိ = ဝုတ္တံ (က) ၃၂၅
....ဝနာတာဒိပနတ္ထံ = ...ဝနတံ (သီ) ....သံတေဇိတံ (က) ၁၅၄
ဝပနတ္ထံ = ဌပနတ္ထံ (သီ) ၁၆
ဝပိတန္တိ = ရောပိတန္တိ (သီ) ဒေသိတန္တိ (သျာ) ၁၆
ဝါစာဝတ္ထုမတ္တမေဝ = ဝါစာမတ္တမေဝ (သီ)၊
တထာ ဝုတ္တမတ္တမေဝ (သျာ) ၁၅၄
ဝိဂမံ = ဝိနာသံ (သီ၊ သျာ) ၂၆၅
ဝိဇပ္ပနော ဝိလပနော = ဝိဇမ္ဘနော နိဿသနော (သီ)
ဝိဇ္ဇနော ဝိဿသနော (သျာ) ၂၄၃
ဝိနိတာ = ဝိနိတာယေဝ (သျာ) ၁၂၉
ဝိပရိဏာမဒဿနေ = ဝိပရိဏာမဒဿနေန (သီ) ၁၇၈
ဝိဘာဂေန = ဝိဘင်္ဂေ (သီ) ၄၅
ဝိသန္တရော = ဝေဿန္တရော (သီ) ၁၄၄
ဝိသမသညာမလ = ဝိသမဝိပရိတသညာမလ (က) ၁၂၁
ဝိသယောတိ = ဝိသေသောတိ (သီ) ၆၉
ဝိသဝိတာယ = ဝိကသိတတာယ (က) ၂၁၁
ဝိသုံ = ဧတာသု (က) ၁၂၂
ဝိသောဓိတာ = ဝိဟေဋ္ဌိတာ (က) ၁၄
ဝိဟတဘာဝေါ = ဝိဃာတဘာဝေါ (က) ၃၀၉
ဝုစ္စတိ = ဝုစ္စန္တိ (သီ) ၂၁၉

[ဝ]

ဝုတ္တာနံ = ပုတ္တာနံ (သီ) ၃
ဝုယ္ဟမာနဿ သတ္တဿ = ဝုယ္ဟမာနေ ပုရိသေ (သီ) ၃၃၁
ဝေဒိတမ္ဗံ = အဓိပ္ပေတံ (သီ၊သျာ) ၃၃၇
ဝေနေယျသန္တာနေဝိ = ဝေနေယျသန္တာနေန (သီ၊သျာ) ၃၅၂
ဝေါတိ = တေတိ (သီ၊သျာ၊က) ၃၂၃

[သ]

သံဝေဂဝတ္ထူနိ = သံဝေဂဝတ္ထူဟိ (သီ) ၁၁ဝ
သံသာရဒုက္ခဋ္ဌိတေဟိ = သံသာရဒုက္ခာတီတေဟိ (သျာ) ၁၅၇
သံသာရဒုက္ခသဟနံ = သံသာရဒုက္ခပ္ပဟာနံ (က) ၁၃
သံဟရာနိတိ = သင်္ဟာနိတိ (သီ၊သျာ) ၂၃၇
သကလဝိသယတာယ = သကလဝိသယံ (သျာ) ၁၃၆
သကလသရီရတောဝိ = သကလသရီရမ္ပိ (သီ၊က) ၂၄၃
သကိစ္စသာဓိကာယ = ကိစ္စသာဓိကာယ (သီ၊သျာ) ၂၁ဂ
သက္ကာဒီနမ္ပိ = သက္ကာရာဒီနမ္ပိ (သီ၊သျာ၊က) ၂၇၃
သဂ္ဂသမ္ပတ္တိနိဗ္ဗတ္တကကမ္မံ = သဗ္ဗသမ္ပတ္တိနိဗ္ဗတ္တကကမ္မံ (သီ) ၂၄၇
....သဃ်ဋ္ဌန္တိဝိ = ...သဃ်ဋ္ဌန္တိဝိ (သီ၊သျာ) ၁၅၆
သစ္စကာရိတာ = သက္ကစ္စကာရိတာ (သီ) ၂၂၄
သတိနေပက္ကဿ ဘာဝေန = သတိနေပက္ကဿ သဗ္ဗာဝေန (သျာ) ၁ဝဝ
သတ္တရသကဒက္ခိဏဿ = သတ္တရသကသတ္တရသကဒက္ခိဏဿ (သီ၊သျာ) ၉ဝ
သတ္တ သတ္တ = သတဝတ္တာ (သျာ၊က) ၁၂၉
သတြယာဂဿေတံ = ယညယာဂဿေတံ (သျာ) ယာတြာ-
ယာဂဿေတံ (က) သဗ္ဗယာဂဿေတံ (အံ-ဋ္ဌ ၂-၃ဝ၂) ၉ဝ
သဒေဝကဿ = သဒေဝကဿ လောကဿ (သီ၊သျာ) ၃၄၇
သဒ္ဓါဟန္တာတိဝိ = သဒ္ဓါတာတိဝိ (သီ) သဒ္ဓါတာတိဝိ (သျာ) ၃၂၄
သန္နိဿာယ = နိဿာယ (က) ၃၂၃
သမ္ဗဒုဂ္ဂတိပရိတ္တိလေသ = သမ္ဗဒုဂ္ဂတိပဘဝသံကိလေသ (သျာ) ၁၄ဂ
သမ္ဘာနတ္ထတော = သမ္ဘဝဋ္ဌတော (က) ၂၉၅
သမထနိမိတ္တံ = ပဝတ္တစိတ္တံ (က) ၂ဂ၄
သမန္နာနေန္တော = သမာနေန္တော (က) ဂ

[သ]

သမဝေတံ = သမဝေကံ (သျာ) ၃၃၀
သမာနံ = သမာနတံ (သီ) ပမာဒံ (သျာ) ၂၆၆
သမာနကထာ = သမာနတ္ထကထာ (သီ၊ သျာ) ၁၇၇
သမာနမနုစိဏ္ဏာ = ပမာဒမနုစိဏ္ဏာ (သျာ)
ပမာဏမနုစိဏ္ဏာ (က) ၂၆၆
သမာနော = ကလျာဏသီလသမ္ပန္နော (က) ၂၉၃
သမုဿဒပဋိပဿဒ္ဓိဝေကေ = သမုဿဒပဟာနပဋိပဿဒ္ဓိ-
ဝိဝေကေ (က) ၁၄၂
သမ္မောမိယာ = သမ္မာသမ္မောမိယာ (သျာ) ၇
သမ္မသနစာရံ = သမ္မသနဗ္ဗာနံ (သီ) သမ္မသနဝါရံ (သျာ) ၁၆၆
သရသဘင်္ဂာ = နာ ပဘင်္ဂာ (က) ၄၀
သဝနကိရိယာ = သဝနကြိယာနံ (က) ၂၂
သဝေ = သစေ (သျာ၊ က) ၁၇၁
သဝေတိ = သစေတိ (သျာ၊ က) ၁၇၁
သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတော = ဘဝဒိဋ္ဌိသဟဂတော (ပါဠိယံ) ၁၈၉
သာတိသယံ = သာတိသယမနိစ္ဆေန (သီ၊ သျာ) ၁၈၄
သာဓာရဏာတာ = သာဝရဏာတာ (က) (ဥဒါန-ဋ္ဌ ၁၂၈) ၁၃၅
သာမညလက္ခဏာတော်တိ ဝိဝိဓေဟိ = သာမညလက္ခဏာတော
တိဝိဓေဟိ (သီ၊ သျာ) ၃၁၃
သိပ္ပမဒေါ = လိင်္ဂမဒေါ (သျာ၊ က) ၃၂၅
သုခသမ္ဖဿတာ = သုခသမ္ဖာသတာ (သျာ) ၂၂၄
(သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗာ ဓမ္မာ) = ( ) ပါဠိယံ နတ္ထိ။ ၃၄၂
သောဋ္ဌသ အပရန္တပနီယာ = သတ္တရသ အပရန္တပနီယာ (သီ)
သောဋ္ဌသ အတပနီယာ (က) ၆

[ဟ]

ဟာဝဘာဝဝိလာသေဟိ = ဟာသဘာဝဝိလာသေဟိ (သျာ၊ က) ၃၃၀
ဟိတသုခေသိတံ = ဟိတေသိတံ (သီ) ၆၁

ဒုတိဝဂ္ဂကဋ္ဌကထာယ

ဂါထာသူစိ

ပဌမပါဒါ ဝိဋ္ဌက်ာ

[အ-အာ]

အဇ္ဇေဝ ကိစ္စမာတပ္ပံ
(မ ၃-၂၃၃၊ခု ၆-၁၅၉) ၁၆၄
အနတ္ထဇနနော ကောဓော
(အံ ၂-၇၂၁) ၄၄
အနတ္ထဇနနော မောဟော
(ခု ၁-၂၅၂) ၄၅
အနတ္ထဇနနော လောဘော
(ခု ၁-၂၅၂) ၃၉
အနေကဘေဒါသုဝိ လောက-
မာတုသု ၁၃၃
အန္တလိက္ခစရော ပါသော
(သံ ၁-၁၁၃၊၀ိ ၃-၂၀) ၁၉၀
အပ္ပမာဒေါ အမတပဒံ ၇၇
အဘိညေယ္ယံ အဘိညာတံ
(ခု ၁-၃၆၀၊မ ၂-၃၅၂) ၁၄၃
အာရမ္မဏ နိက္ကမထ (သံ ၁-၁၅၀၊
ခု ၁၀-၃၅၊ ခု ၁၁-၂၃၀) ၃၁၂

[ဣ-ဥ]

ဣတိ အာကာရံမာနသ ၂
ဣတိ တံ သဒ္ဓံရောန္တေန ၃၅၄
ဣတိဝုတ္တကမိစ္ဆေဝ ၁
ဣမိနာ မေ အဓိကာရေန
(ခု ၄-၃၁၀) ၁၁၆
ဥပဟစ္စ မနံမဏ္ဍော(ခု ၆-၆၁) ၂၃၉
ဥဘိန္နမတ္ထံ စရတိ (သံ ၁-၁၆၄) ၄၃

ပဌမပါဒါ ဝိဋ္ဌက်ာ

[ဧ-ဩ]

ကေကာဒိပွဘေဒေန ၁
ဧတံ ခေါ သရဏံ ခေမံ
(ခု ၁-၄၂) ၂၁၅
ဧဝံ ဝိသေသတော ဥတ္တာ ၇၇
ဩသာ နမုစိ တေ သေနာ
(ခု ၁-၃၄၂၊ခု ၇-၇၃) ၁၆၄
ဩဂါဟေတ္ဝာ ဝိသုဒ္ဓါယ ၃၅၄

[က-ခ]

ကာမယောဂေန သံယုတ္တာ ၂၈၈
ကာမာ တေ ပဌမာ သေနာ
(ခု ၁-၃၄၂၊ခု ၇-၇၃) ၁၆၄
ကာလော ခေါ တေ မဟာဝီရ
(ခု ၄-၃၀၅) ၁၂၈
ကိံ မေ အညာတဝေသေန
(ခု ၄-၃၁၀) ၁၁၆
ကိံ မေ ဓနေန တိဏ္ဏေန
(ခု ၄-၃၁၀) ၁၁၆
ကိသံ ဟိ ဝစ္ဆံ အဝကိရိယ
ဒဏ္ဍကီ(ခု ၆-၆၁) ၂၃၈
ကုဒ္ဓေါ အတ္ထံ န ဇာနာတိ
(အံ ၂-၄၇၁) ၄၄
ကောဓံ ဆေတ္ဝာ သုခံ သေတိ
(သံ ၁-၁၆၃) ၄၄
ခန္ဓာနဉ္စ ပဋိပါဋိ ၅၅၊၁၉၀
ခန္ဓာယတနဓာတာဒိ ၁၁

ပဌမပါဒါ ဝိဋ္ဌက်ာ

[ဂ-ဒ]

ဂရဟိဿန္တိ တံ ဝိညူ ၁၅၁
ဂါဝေါ တဿ ပဇာယန္တိ ၃
ဂုဏာတိသယယုတ္တဿ ၉
စက္ကဝတ္တိသိရိ ယသ္မာ ၁၀
စတုက္ကဏ္ဏော စတုဒ္ဒါရော
(မ ၃-၂၀၅၊အံ ၁-၁၄၀၊
ခု ၂-၂၀၄၊ခု ၆-၆၀) ၂၆၇
စတ္တာရော ပဒ္မ အာလောပေ
(ခု ၂-၃၄၃) ၄၀၊၃၃၉
စိတ္တေန သံကိလိဋ္ဌေန
(ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၃၃၀၊
မ-ဋ္ဌ ၁-၂၃၇) ၂၆၁
စိရံ တိဋ္ဌတု လောကသ္မိံ ၃၅၅
ဆ တေ ကာမာဝစရာ
(အဘိ ၂-၄၃၉) ၂၀၆
ဆဋ္ဌဘိညာ ဝသိပ္ပတ္တာ ၃၅၄
ဆိန္နံ ပါဝိမတော သောတံ
(မ ၁-၂၀၉) ၅၀

[တ]

တံ တံ နိဒါနမာဂမ္မ ၃၅၄
တဏှာဒုတိယော ပုရိသော
(ခု ၁-၂၀၁၊၂၆၀) ၃၉
တထာ့ဓ ဓာတာယတနာ-
ဒိလက္ခဏံ ၁၃၃
တထာဂတော ဓမ္မဝရော
မဟေသိနာ ၁၃၄
တထာနိ ဉာဏာနိ
ယတောယမာဂတော ၁၃၄
တထာနိ သစ္စာနိ သမန္တဘဒ္ဒကာနာ ၁၃၃

ပဌမပါဒါ ဝိဋ္ဌက်ာ

[တ-ဒ]

တထာ ပရိညာယ တထာယ
သမ္ဗဿော ၁၃၃
တဿာ တံ အဝလမ္ဗိတွာ ၂
တဿာ ဝေါဟာရကုသလဿ ၇၉
တဿ အတ္ထံ ပကာသေတုံ ၃၅၄
တဿ ဂမ္ဘီရဉ္ဉဏော ဟိ ၁
တဿ သမ္မာ ဝိမုတ္တဿ
(အံ ၂-၃၃၃၊ဝိ ၃-၂၇၂) ၁၅၀
တသ္သေဝ တေန ပါဝိယော
(သံ ၁-၁၆၄) ၄၃
တေ ဗျာယိနော သာတတိကာ
(ခု ၁-၁၆) ၇၀
တေ နိဗ္ဗာပေန္တိ ရာဂဂ္ဂိံ ၂၀၂
ဒသုတ္တရသတံ ဒ္ဝေ စ ၃၅၄
ဒိသော ဒိသံ ယန္တံ ကယိရာ
(ခု ၁-၁၉၊၁၂၃) ၂၆၂
ဒုက္ခံ ဒုက္ခသမုပ္ပါဒံ
(ခု ၁-၄၂) ၄၊၂၁၅
ဒုဝေ သစ္စာနိ အက္ခာသိ ၇၀
ဒူရေ သန္တော ပကာသေန္တိ
(ခု ၁-၅၆၊ခု ၁၀-၁၂) ၁၄၅
ဒွါသိတိ ဗုဒ္ဓတော ဂဏ်ိံ ၂

[ဓ-န]

ဓမ္မိဿရေန ဇဂတော ၃၅၄
နာ တဿ အဒ္ဒိဋ္ဌမိဓတ္ထိ ကိဉ္စိ
(ခု ၇-၂၀၀၊ခု ဂ-၁၇၀၊
ခု ၉-၁၂၇) ၃၄၉
နာ တေ ကာမာ ယာနိ စိတ္တြာနိ
လောကေ (အံ ၂-၃၅၉) ၂၀၉

ပဌမပါဒါ	စိဋ္ဌင်္ဂါ
[မ-ဘ-မ]	
ဗုဒ္ဓေါတိ ကိတ္တယန္တသ	၂၇၁
ဘဂဝါတိ ဝစနံ သေဋ္ဌံ	၄
ဘဂိ ဘဇီ ဘာဂိ ဝိဘတ္တာဝါ ဇုတိ	၅
ဘာဂဝါ ဘတဝါ ဘာဝေ	၅၊၁၁
ဘာဂျဝါ ဘဂ္ဂဝါ ယုတ္တော	၅
မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ (ခု ၄-၃၁၁)	၁၁၅
မဟာကာရုဏိကံ နာထံ	၁
မိဂါနံ ကောဋ္ဌကော အန္တော	၂၇၇
မူဠ္ဟော အတ္ထံ န ဇာနာတိ (ခု ၁-၂၅၂)	၄၅
မောဟသမ္မန္ဓနော လောကော (ခု ၁-၁၇၆)	၄၅
[ယ]	
ယတော စ ဓမ္မံ တထမေဝ ဘာသတိ	၁၃၃
ယတော ယတော သမ္မသတိ (ခု ၁-၆၇)	၁၆၆
ယတ္ထ စ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလမာဟု (ခု ၂-၇၆)	၂၁၃
ယထာဝိဓာ တေ ပုရိမာ မဟေသိနော	၁၃၄
ယထေဝ လောကေ ပုရိမာ မဟေသိနော	၁၃၂
ယသ္မာ ဥယျသမာပတ္တိ	ဂ
ယသ္မာ သမ္မောဓိယာ သဗ္ဗေ	၇
ယသ္မာ သီလာဒယော သဗ္ဗေ	၆
ယာ တာ သမ္ပတ္တိယော လောကေ	ဂ

ပဌမပါဒါ	စိဋ္ဌင်္ဂါ
[နံ]	
နတ္ထိ စိတ္တေ ပသန္နမ္ဒိ (ခု ၂-၆၆၊ ခု ၁၀-၁၁၇)	၂၉၆
နတ္ထိ ရာဂသမော အဂ္ဂိ (ခု ၁-၄၃၊၄၉)	၃၉
နဒီတီရေသု သဏ္ဌာနေ	၂၆၀
နဘန္တု ဒူရေ ပထဝီ စ ဒူရေ (အံ ၁-၃၆၀၊ ခု ၆-၁၃၇)	၂၀၁၊၃၂၅
နာဘိနန္ဒာမိ မရဏံ (ခု ၂-၃၀၇)	၂၃၂
နိဿိတံ ဝါစနာမဂ္ဂံ	၂
[ပ-ဖ]	
ပဏ္ဍိ ထိနမိဒ္ဓံ တေ (ခု ၁-၃၄၂၊ ခု ၇-၇၃)	၁၆၄
ပဋိသောတဂါမိံ နိပုဏံ (ဒီ ၂-၃၁၊မ ၁-၂၂၄၊ သံ ၁-၁၃၀)	၃၃၁
ပဒုဋ္ဌော ပဌမံ ဈာနံ	၃၃၁
ပရဝဇ္ဇာနုပဿိဿ	၃၁၁
ပဟာယ ကာမာဒိမလေ အသေသတော	၁၃၃
ပါမောဇ္ဇမဟုလော ဘိက္ခု (ခု ၁-၆၇)	၁၆၆
ပိယော ဂရု ဘာဝနိယော (ခု ၁၀-၁၄၂၊ခု ၁၁-၃၅၆)	၆၂
ပိတဝတ္ထေ ပိတဓေဇေ	၂၆၀
ပုနပ္ပုနာဂတံ အတ္ထံ	၂
ဖလံ ဝေ ကဒလိ ဟန္တိ (သံ ၁- ၁၅၆၊ အံ ၁-၃၈၅၊ ဒီ ၄-၃၄၆)	၂၃၈

ပဌမပါဒါ	ဝိဋ္ဌက်ာ
[သ]	
သံသာရသောတံ ဆိန္နိတ္ထာ (ခု ၄-၃၁၀)	၁၁၆
သကေ်တဝစနံ သစ္စံ	၇၉
သတံ ဟတ္ထိ သတံ အဿာ (သံ ၁-၂၁၃၊ ဝိ ၄-၃၀၃၊)	၂၇၁
သဒ္ဓါ သီလေန သမ္ပန္နော (ခု ၁-၅၆)	၂၄၅
သမ္ဘဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ (ခု ၁-၆၄)	၂၉၅
သမ္ဘပါပဿ အကရဏံ (ဒီ ၂-၄၂၊ခု ၁-၄၁)	၂၉၆
သမ္ဘာ ပရိနိဗ္ဗာနံ	၃၅၄
သမ္ဗုန္နံ သာလိကေဒါရံ (ခု ၅-၂၇၆)	၃၃၅
သမ္ဗောဓိသမ္ဘာရဝိပက္ခတော ပုရေ	၁၃၄
သမ္မာ ဝဿတု ကာလေန	၃၅၅
သဟသံဝဍ္ဎနံ ယသ္မာ	၂
သာ တတ္ထ ပရမတ္ထာနံ	၃၅၄
သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နော	၁
သုတ္ထာနိ ကေတော ကတ္တာ	၁
သေခသ သိက္ခမာနသ (အံ ၁-၂၃၂၊ခု ၁-၂၃၁)	၃၁၁
သော အဟံ ဝိစရိဿာမိ (သံ ၁-၂၁၇၊ခု ၁-၃၀၇)	၂၁၄

ပဌမပါဒါ	ဝိဋ္ဌက်ာ
[ယ-ရ]	
ယေ ကေစိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတာသေ (သံ ၁-၂၅၊ ဒီ ၂-၂၀၄၊)	၂၁၆၊ ၂၇၁-၂၊၂၇၄
ယော စ ဗုဒ္ဓဉ္စ ဓမ္မဉ္စ(ခု ၁-၄၂)၄၊၂၁၅	
ယော စ ဝဿသတံ ဇန္တု၊ (ခု ၁-၂၉)	၂၇၄
ယော သညတော ပဗ္ဘဇိတော အဝဉ္ဈယိ (ခု ၆-၈၊၆၁)	၂၃၉
ရာဂဝိရာဂမနေဇမသောကံ (ခု ၂-၇၆)	၂၁၂
ရူပေန သံကိလိဋ္ဌေန (ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၃၃၈၊ မ-ဋ္ဌ၁-၂၃၇)	၂၆၁
[လ-ဝ]	
လက္ခဏဉ္စ အဓိဋ္ဌာနံ	၁၈၀
လာဘော သိလောကော သက္ကာရော (ခု ၁-၃၄၂၊ ခု ၇-၇၃)	၁၆၄
လုဒ္ဓါ အတ္ထံ နဇာနာတိ (ခု ၁-၂၅၂)	၃၉
ဝဓကေ ဒေဝဒတ္တေ စ (ခု ၃-၅၁၊ခု ၁၁-၃၉၆)	၃၀၈
ဝန္ဒနာဇနိတံ ပုညံ	၁
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နာ	၁
ဝိနာသယတိ အဿဒ္ဓံ	၂၆